

SÜLEYMAN RAŞEDDİN
TUHFE'İ HAZİN

تترک تاریخ انجمنی کلیاتی

12 :

مستقیم زادہ سلیمان سعد الدین افندی

تترک تاریخ انجمنی کلیاتی

مؤلفک هیاتہ و آثارینہ دارُ اہم الامین محمود کمال بکک
ترقیوں نامہ سیدہ نوطلمرینی جاویدر .

استانبول — دولت مطبعہ سی

1928

136381

مستقيم زاده سليمان سعدالدين افندی

پدری - جدی - ولادت - مسقط رأسی - تحصیلی - شیخ محمد امین توقادی به انسابی -
رؤس امتحانه دخولی وتأثراتی - تألیفات ایله اشتغالی - وفاتی ومدفنی -
اخلاقی - شکلی - سلیمان فائق افندیك بیاناتی - آثاری

سليمان سعدالدين افندی [۱] مدرس الحاج محمد امين افندیك اوغليدر [۲].
آنك پدری الحاج محمد مستقيم افندی [۳] آنك پدری قسطنونیل یوسف طالب

[۱] قائمده ملت كتب خانه سنك رشيد افندی قسمنده موجود « قانون الادب » ترجمه سنك
باشنه الصاق اولنان - كندی خط دستيله محرر - ورقدهده مستقيم زاده كنيه سنی شو صورتله
قيد ايدييور :

« ابوالمواهب سعدالدين سليمان امين الله عبدالرحمن العريف بين ارباب الافادة والاستفاده

مستقيم زاده » .

[۲] اوچ دفعه امتحانه داخل ويكبههرلى عبدالله افندیك زمان مشيختنده رؤس تدریسه
نائل اولدی . بايزيدده مقدا ماركبجیلر قیوسی دنیلن محله صدر اسبق سيد حسن پاشانك
انشا ایلدیكي مدرسه نك مدرسی ایکن « مستقيم جماعت ۱۱۶۴ » سنه می محرمنك سلخنده سنی
سكسانه قریب اولدیني حالده وفات ایتدی . پدرينك جوار قبرينه دفن اولندی .

[۳] منقاری زاده يحيى افندیك هنكام مشيختنده نائل رؤس اولدی . طریق تدریسی
تكمیل ایله ۱۱۱۰ ده مدينه منوره ، ۱۱۱۱ ده شام ، ۱۱۱۲ ده مكه مكرمه پایه سیله
ادرنه قاضیسی اولدی . بعدالغزل ۱۱۲۴ جمادی الاولاسنده استانبولده وفات ایتدی . ادرنه
قیوسی خارچنده امیر بخاری دركاهی قریبنده صیرت تکیه جوارنده مدفوندر . كوچك اوغلی
مصطفي وفا افندی [۴] شو تاریخی سویله مشدر :

« دل صاف وفا تاریخ فوت والدين یازدی محمد مستقیمي همدم ایدهدار ماواده »
تفسیر بیضاوی به وآثار سائره به حاشیه لری اولدیغنی حفیدی « مجله النصاب » ده سویلیور . محمد
مستقيم واوغلی محمد امين افندیك آثار نظمیله لری ده وارسهده موزون ومقنی اولمقدن باشقه
مزینتی بو قدر .

[۴] صحاقر شیخی زاده اسعد افندی كتب خانه سنده « ۲۲۸۳ » نومروده مقید « المعروف
بكتنخدای دفتر ایالت روم ایلی » دابه زاده مصطفي افندیك ادرنه ده کی سلطان سلیم جامعه
داڭر « سلیمیه » نامنده کی رساله سنك مستقيم زاده خطیله « سلخ رجب ۱۱۸۳ » ده یازیلش
اولان نسخه سنك مقدمه سنده ایکنجی صحیفه نك کنارینه معارالیه طرفندن شو سطرلر تحریر
اولمشدر : « منجم باشی تاریخی مقتول ابراهیم پاشا تنبیهیله وهی افندی ونیلی افندی ورئیس

افندی [۱] آنک پدری ده شیخ مظفر مستقیم در . والدہ سی ام کلثوم خانمدر [۲].

مصطفی افندی و روحی افندی و راشد افندی و چلی زادہ و رازی افندی و علی افندی و صبغی افندی و راقم الحروفک عمم مستقیم زادہ مصطفی وفا افندی و سر کاتبی حفظی افندی و آنلر امثالی خواجگان و علمادان ارباب دانشہ تقسیم اولنوب بر قاج جلد کتاب بر ہفتہ دہ ترجمہ اولندی . سلاست تعبیرہ شعرى کبی ندیم احمد افندی مرحوم موفق اولقلہ اولی آکا تعین اولنمشیدی . و لہذا آنلرک اولق اوزرہ شیوع بولمشدر .

متن رسالہ دہ « منجم باشی احمد افندیکن تاریخکی شاعر ظریف ، ندیم عریف ترکیہ ترجمہ ایلمشدر » دنیلیور .

[۱] دارالفنون کتب خانہ سنک ییلدیژ قسمندہ $\frac{۲۷۰۱}{۱۷}$ نومرولو مجموعہ کنک جملہ محویانندن اولان «دوحہ مشایخ» دہ شیخ الاسلام . ائ، افندیکن ترجمہ حالنک کناریتہ مستقیم زادہ شویہ یازمشدر : « جدم مستقیم افندیکن پدری یوسف طالب افندی بونلرک [بہائی افندیکن] امتحانلرنندہ ۱۰۶۳ سنہ سنندہ خارج مدرسہ اولوب بلدہ سی اولان قسطمونق قنواسیلہ بعدزمان اختیار عزلت ایتمشدر .

[۲] « ہم نام کریمہ حبیب کزین ام کلثوم » بحوکیبنک کوستردیکی ۱۱۵۸ سنہ سنندہ وفات ایتدی . مستقیم زادہ « قانون الادب » ترجمہ سنک باشندہ کی ورقہ دہ والدہ سنندن بحث ایدرکن « ... نسی ، والدہ سی طرفندن اجدادمزنک امجدی مجدالدین افندی بہ واصل اولورکہ ابوالفتح سلطان محمد خان ایلہ بودیارہ کلوب شمس الدین احمد الکورانق مقامندہ ۸۶۱ تاریخندہ قاضی مرحومہ قاضی عسکر اولدینق ضبط کردہ وقائع نویساندر »

و «نحفہ خطاطین» دہ [صحیفہ ۳۷۱] « مجدالدین ، ادرندہ دہ ظہور و تحصیل علوم و ممارقلہ مسرور و بحی الصوفی دن تمشق ابلہ حسن خط یاقوتانہ بہ مالک و طریق تدریسہ سالک اولوب شقائق دہ تصریح کردہ ابوالخیر اولدینق اوزرہ [۰] مثلا کورانق عززندہ دولت علیہ دہ قاضی عسکر دخی اولمشلردر . بو عبد بی منافع ، آنلرک سلسلہ نسللرندن طالع اولمشمدرہ (التمشق ۸۷۱) حدودندہ وطن اصلینندہ رحلت جنت ایلدی « دییور .

[۰] « مولانا مجدالدین اول خیر اخبار احبار ، سیرت محمودہ صاحبی برذات بزرکوار ایدی . سلطان محمدخان ، مولانا کورانیدن صکرہ آتی قاضی عسکر نصب ایدوب ضبط وربط احوال عسکر وحل و عقد مناسب علماء ذوی المآثری آکا تفویض وقلید ایلدی » .
[شقائق نعمانیہ ترجمہ سی صحیفہ ۱۱۱]

« نحفہ خطاطین » دہ [صحیفہ ۴۳۳] شیخ محمد بن علی بن احمدک ترجمہ حالندہ پدری ، باباطاغندہ آلاجه جامع دینلن الحاج حمزہ جامعنک امامی ایکن استانبولہ ہجرت ایلدکدہ مومی الیہ شیخ محمدک استانبولہ تولد و صویولجی زادہ دن تمشق و طریقت جلوتیہ بہ انتساب ایلہ ۱۱۲۹ دہ وفاتندن بحث ایتدیکی صیردہ دہ مستقیم زادہ « بو فقیرک جد مادرم ایدی »

۱۱۳۱ [۱] رجبندہ استانبولہ عتیق علی پاشادہ خرقة شریف جوارندہ قبا
قولاق محتسب اسکندر محلہ سندہ - محشی شیخ زادہ نک پدری شیخ مصلح الدین
طویلک اثر خیری اولان - تحتہ منارہ مسجدی مقابلندہ کی خاہدہ طوغدی .
پدرندن تحصیل علومہ ابتدا ایتدی . بویوک پدری محمد مستقیم افندی نک دادرنہ دن
معزولاً رحلت ایلدی کی مسکن ، بالاط حریقہ محترق اولدقدہ ترکیم جامعی قربندہ
اسکندر پاشا محلہ سندہ بر خانہ تملک اولنوب سلطان عثمان ثالثک جلوسی تاریخنہ

« دوحۃ مشایخ » دە — ۱۱۷۵ دە شیخ الاسلام اولان — احمد افندی نک ترجمۃ حالندہ
مشارالہک پدری قاضی عسکر تبرہ لی ابوبکر افندی ابن احمدک استانبولہ ورودندہ کنندی نک
مولدی اولان علی پاشای عتیق محلہ سندہ تولندن بحث ایدرکن « اوغلی احمد افندی نک والدم
مرحوم ایلہ علاقۃ رضاعیہ لری مسموعدر »

« خلاصۃ الہدیہ » دە ، ۱۱۷۲ دە وفات ایدن سلیمانہ کرسی شیخی محمد صالح ابن الشیخ
عیسی المجویدن بحث ایدرکن « مشارالہی ، یحیی ابن شعبان افندی بہ داماد اولغلہ بوقیر ایچون
پیدا اولان قرابت صہریۃ بعیدہ بہ رعایت ایدرلر ایدی . وطریقۃ شمسینی بو فقیر آنلردن
اخذ وصحبت ایشیدم »

ینہ او ائردہ « یحیی زادہ شیخ محمد امین ابن الشیخ یحیی بن شعبان افندی نک جدی
شیخ شعبان استانبولہ ہجرت ایلدکدہ شیخ الاسلام محمد افندی ، آنلر ایچون والدلری
شیخ الاسلام خواجہ سعد الدین افندی نک دارالقرارینی خانقاہ ایدوب خانقاہلری داخلندہ مدفوندر .
جدم محمد مستقیم افندی ، مدینۃ منورہ قضاسندہ مقدمجہ شیخ مزبورک افراسندن برینی
تزوج ایلکک بو فقیر ایلہ قرابت صہریہ لری واردر » دیبور .

[۱] صحافلر شیخی زادہ اسعد افندی کتب خانہ سندہ (۳۱۸۲) نومرودہ « قانون الادب »
نسخۃ مبیضہ سنک وجمدیہ کتب خانہ سندہ (۱۲۴) نومرودہ - مستقیم زادہ نک خطیلہ محرر -
امام معصومی مکتوباتنک جلد اولنک باش طرفلرینہ یازیلان مختصر ترجمۃ حالندہ - کہ محررلری
مجهولدر - مشارالہک ۱۱۳۰ دە طوغدینی کویستریلش ایسہدہ دیوان علی شرحندہ [نسخۃ
مطبوعہ : صحیفہ ۵۴۳] کندی « الشیخ سلیمان ۱۱۴۱ [۵] تاریخ ولادتہ اولوب ... »
و « مرشد المتأملین » ترجمہ سندہ [دارالفنون کتب خانہ سی : نومرو ۷۲۵۷ صحیفہ ۱۷۴]
« بو سنۃ جدیدۃ سبعین دە تکمیل سن اربعین ایلکک قریب اولمایدیم » دیبور و « مکتوبات
قدسیہ » ترجمہ سنی ۱۱۶۵ دە « عدد سنین سنی اوزرہ اوتوز درت آیدہ » اکال ایلدیکنی
سویلیورک بونلردہ تاریخ ولادتک ۱۱۳۱ سنہ سی اولدینی مؤیددر .

جودت پاشا، تاریخندہ ۱۱۳۱ دە و فطین افندی، تذکرہ سندہ ۱۱۳۱ رجبندہ طوغدینی

یان ایدیورلر .

[۵] « سلیمان » الفسز اولہرق « سلیمان » شکاندہ یازیلق ایجاب ایدیور .

کلنجہ سا کن اولق مناسبتیلہ ، [۱] فاتح جامع شریفی امامی سید یوسف ، سرای
خواجه سی رئیس القرا یوسف افندی زادہ عبداللہ حلمی [۲] مدرسیندن بابا خلاغلی
سلیمان ، چورہ کچی زادہ خواجه محمد ، یملیخا حسن [۳] وقہ نویس سید محمد
حاکم [۴] افندیلردن وسائر اساتذہ دن علوم متداولہ بی تحصیل ایلدی .

مشارالیہ ، « دوحہ مشایخ » ک. [۵] نہایتنہ - شیخ الاسلام مصطفی افندیلردن [۶]
استعطافی حاوی - درج ایلدیکی مقالہ ده هانکی ذاتلردن هانکی علومی اخذ ایتدیکنی
مفصلاً بیان ایدیور :

« بوحدایق حقایقک جامعی و اعلام تراجم مشایخ اسلامک رافعی ، منکسرالبال ، بندہ
دیرینہ پریشان حال ، خاکپای اولاد علما و تراب مقدم ابنای فضلا مقوله سندن بولنوب
« الولد الحریقتدی بآبائہ الغر » مقتضاسنجہ سرینچہ جهل مرکبدن تخلیص کریبان نفس ناطقہ
قصیدلہ عنہوان ایام جوانیدہ والد ماجد مدین علم صرفی تکمیل و نحوی تحصیل ایدوب ابوالفتح

[۱] [تحفة خطاطین : صحیفه ۲۱۶ و ۴۹۸] . ینہ او اثرده [صحیفه ۶۵] اصطلبل
طاهره امامی خطاط احمد بن حسن ک ترجمه حالده « ایاصوفیه کبیر قربنده ساکن اولدیغیز
منزل فقیرانه من فی الاصل آنکدر » دیمسنه نظراً اسکندر پاشا محله سندن بالاخره ایاصوفیایه
نقل ایتیش اولسی ملحوظدر .

[۲] « بوفقییر ، مدت مدیده تلویح و توضیح درس لرندہ بحمدالله تعالی زانوزن استفاده
واستفاضه لری اولشمدر » [تحفة خطاطین : صحیفه ۲۸۲]

[۳] مستقیم زادہ ، پرتو پاشا کتبخانه سنده « ۶۲۵ » نومرولو مجموعه ده کی ، منطق
رساله سنک نہایتندہ « بعض مشایخ اسلامیه ، طلبه بی منطقی تعلمدن و درس جاملری تعلیمدن
منع ایدرلر . ۱۱۵۰ ده یملیخا حسن افندیلردن تلذم زماننده یساغه تصادف اتمکله بقیه تصدیقاتی
خانه سنده تعلیم ایلش ایدی « دیور .

[۴] « بکرمی سنه مقدم کندیلرندن [حاکم افندیلردن] اون سکر مقامه حریری وسائر
بعض کتب ادبیه کوریلشدر » [تحفة خطاطین : صحیفه ۴۰۸]

[۵] دارالفنون کتبخانه سی : نومرو ۷۲۳۷ .

[۶] ۱۱۱۵ ده شهید ایدیلن شیخ الاسلام سید فیض الله افندیلردنک اوغایدرد . ۱۰۹۰ ده
طوغدی . بکرمی درت یاشنده - رتب علمیه نک منہامی اولان - روم ابلی قاضی عسکر لکی
پایه سی ویریلدی . سلطان احمد ثالث مدت سلطنتنده بکرمی سکر سنه بروسده منفیاً اقامت
ایلدی . ۱۱۴۸ ده مقام مشیخته آمین اولندی . طغوز سنه ، ایکی آئی اومقامده بولندی .
۱۱۵۸ ده وفات ایتدی . اسکدارده مدفوندر . مستقیم زادہ « قید تکلفدن غاری ، متوجه
درکاه جناب باری ، شریف بن شریف ، بذات عریق و عریف ایدی « دیور .

جامعك امامي سيد يوسف افنديدن اصول وفروع فقه شريفى اتقان وتفهم وقرائت قرآن كريم ومخارجنده ابن جزرى منظومهسى وسائر نسخ عديده استماعى تميم اناسنده سراطباء خاصه سابقه حياتى زاده مرحوم مصطفى فيضى افنديدن ۱۱۴۳ ربيع الاولنده ملازمت ايله قدم نهادة اولين پايه سلم مرام اولوب ومدرسبن كرامدن يملينا حسن افنديدن تلخيص ومختصر ومطول وسائر نسخ متعدده ومناظره و آدابدن دخى لذت ياب اولوب مرحوم زلفليلر خواجهسى مدرسبندن حافظ محمد افنديدن عقايد جلالى وحاشيهسى خيالى وشرح عقائد تفتازانى ومختصرات فن منطق وقاضى ميرلارى وحديث شريفدن قاضى عياض مرحومك شفاء شريفى و تفسير بيضاوى اولندن برقاچ جزء شريف كوريلوب و اصول حديثدن « نخبه الفكر » ابن حجر وسائر كتب مقتضات بتمامها كوريلوب ومدرسبندن بابا طاغلى سليمان افنديدن دخى فن منطقدن شمسىه واطرافى وشرح مطالع وحاشيهسى سيد شريف جرجانى كوريلوب زمره خواجهكان ديواندن سيد محمدحاکم افنديدن مقامات حريرى وبديعياتدن (حله السيرا) وسائر ملحقات لازمه فن آداب استيعاب اولنوب وشيخ عباس رسيم افنديدن دخى زبان فارسىيه تعلق ايدن نسخ مهمه مهمه امکان كوريلوب وسائر ارباب قبول فحول فضائل وصولدن اون قدر ذواتك مجلس افاده سندن بعض لوازم تحصيل بروجہ اتقان تكميل اولندقدن صكره اسكدارده والده جامعى واعظى عيسى زاده شيخ محمد صالح افندى واسطه سيله الشيخ عبدالغنى النابلسى الشامى قدس سره العزيزك فن حديث شريف سلسله سنه ممضى ومختوم اذن نامه ايله منتظم اولوب بين المشايخ مانند كمال خجندى توقادى الشيخ محمد امين افنديدن دخى بخارى شريف وسائر فن حديث شريف كوريلوب شيخ احمد نخلى شافى مكي سلسله نامهسى كه قرق درت سندی حاويدر، ممضى ومختوم بوفقيه ارزانى قلوب آندن ماعدا طرق شتى ايله دخى علم حديث شريف [۱] وسائر مسموعات ومرويات ، بالخاصه كتب امام فخر رازى ومحمد غزالى وتايفات شيخ محى الدين ابن عربى قدس الله اسرارهم مجموعى تعليم واسماع وتفهم اذنى ويريلوب اول ائاده احسن معارف جزئيه مشق خطيده دخى مفخر موالى المظالم فندق زاده افندى ، بعده عماد روم كاتب زاده افنديدن مجموعى يدى سنه قدر تعلم وتحرير اولنوب قوه قريبه به كلكشيكن انكسار زجاج فقير باعث تاخير اولمشيدى . فقير عظيم التقصير ، عموم احوالده تفحص ارباب صور وحال و تصفح وجوه اصحاب كمال ايدوب هر فنده بذات مرضى الحصال احساس ايتسه اتقاسنه طالب و هر نه فنده بر وجود مرغوب الفعال استماع ايلسه مهمه امکان اجتماع والتقاسنه دل وجانله راغب اولوب پروانه وجودى شمله صحبتنه القا ومتاع صدق واخلاصدن ماهوالموجودى خدمتنده فدا ايتك اوزره تشمير ساق اقدام وشده بازوى اهتمام ايله تحصيل ملكة جزئيه و تكميل بضاعة علميه به بذل مقدور ايليوب .... » .

[۱] «قانون الادب» ترجمه سنك باشنه الصاق اولنان ورقه ده توقادى افندى به انتسابندن بحث ايتديكى صيره ده «اون سكرز آى دخى بخارى شريفدن قرائت وبعض احيانده دخى باعث صحبت حقيقت اولوق بهانه سيله خواجه حافظ شيرازينك ديوانندن قرق التى غزل دخى استماع اولمشيدى . بله نام غنما كبر عقائد صابونى من اوله الى آخره تعليم بيوريلغله وشح شوى غل و فحش مواد عقائد اولوب واحياناً «نفحات الانس» منلا جامى در دخى اباحت كثره مشكله حل وتعليم بيوررايدى» ديور .

خط ثلث و نسخی اگری قبولی محمد راسم [۱] و خط تعلیقی - یوقاریده کوستریلندیکی اوزره - فندقزاده ابراهیم [۲] و کاتبزاده محمد رفیع [۳] افندیلردن تمشق ایتدی. اوائل حالنده شیخ محمد صالح صحوییه و بالاخره توقادی شیخ محمد امین افندییه انتساب ایلدی [۴]. مادی و معنوی استادی اولان مشارالیه توقادی افندییه مربوطیت

[۱] «تشیف الازهر بتعریف الاحمر» ک خاتمه سنده مستقیمزاده ، راسم افندی بی شوپتترلله

مدح ایدیور :

سرلوحه شاهنامه معارف	عنوان برات فضل و عارف
راسم مرسوم اوذات امجد	هم نام حبیب حق محمد
آینه طبعی منجلیدر	بیک صورت معرفت جلیدر
منظوری اولان نیجه اثرده	حقا کتبه قودی هنرده
خطینی کوره یدی ابن بواب	آ کا یازیلوردی حاجب باب
اولوردی خطن ایدم یدی سیران	بیک چشم ایله ابن مقله حیران
کلبرک حروفی زیور سر	هر نقطه سی در عزت افسر
شیخ و دوده یه ثلثده ناک	اسلاف هنورانه وارث
ریحانی ده ایتسه مشق خامه	ریحانه دوزر سواد خامه
هر نقطه سی در پر صفادر	هر قطعه سی قطعه جواهر
قطعه سی کورسه اوله مبهوت	هم سنک اولهی آنکله یاقوت
هر قاره له اولوب سیه نور	هر قطعه مدادی مردم حور
ایتسه قلمی سواد کاری	تمغازن اوله قاره حصاری
کلکنده کی شیوه طرافت	اهل دلی ایدم وقف حیرت
کلکی کی بادیا بولنمز	حقا که غباری فرق اولنمز
تحسین تحسین تبارک الله	استاد سرای شاه آگاه

[۲] «جامع فقیر، ابتدا آنلرک پیش پشتخته تعلیملرنده زانوزده استفاده اولمشدر» .

[تحفة خطاطین نسخه صغری : صحیفه ۶۳۷]

[۳] «عبد فقیر ، خط تعلیمده بونلرک دخی نظر عنایت پرورلرینه نیجه سال مظهر اولمشیدم» .

[تحفة خطاطین نسخه صغری : صحیفه ۷۱۷]

[۴] مفتی* دمشق سید محمد خلیلک اثرینه یازدینی تقریضده [۵] منسوب اولدینی طریقتلری

شویله ذکر ایدیور: «ابوالواهب الشیخ سعدالدین سلیمان امین الله العریف علی العاده بمستقیمزاده

الحنق الاستانبولی النقشبندی القادری الخلوقی الشاذلی ...»

«نصرت مبتدی» نامنده کی اثرنده ایلک شیخی «محمد صالح صحوی» و ساطیله داخل اولدینی

[۵] استانبول اون اوچنچی مکتب مدبری بهاءالدین بکک نزدنده کی مجموعه رسائله

محرردر .

قلیہ سی مرتبہ کالہ در . عالم حیاتہ آندن آریلدینی کبی عالم مماندہ آریلدینی
 - استاذینک آباق اوجندہ کی مزاری - لسان حال ایله تقریر ایدر .
 مشارالیه انتسابی - «قانون الادب» ترجمہ سنک باشندہ کی ورقہ دہ - شو صورتہ
 نقل ایدیور :

« . . . علم حدیث رسول خلاق و علم تصوف و اخلاق دخی تعلم اولئمق آرزوسی
 جایگیر اولوب نہ وجهله صورت پذیر اولور دیو متوجه الطاف خفیہ باری قدیر اولمشیدم .
 وقتا کہ شیخ الاسلام حامد افندی مدرسہ سنک مدرسہ خواجگان بزرگاندن بر پیر روشن
 ضمیرک ہفتہ دہ ایکی کون مدرسہ درسی اولمق اوزرہ عقائد مناجلال استماع واستکمالہ مباشرتہ
 ایام مداومتہ ناگاہ اثنای درسہ بر ذات جلیل الشان آگاہ ظاہر اولدی کہ شخصی معلوم ،
 لکن ابنای زمان ایله عدم الفہم سببیلہ شہرتی مجہولم ایدی . مکرکہ بزم مجلس درسہ زدن
 و ارباب و طالبندن دخی قرب مکان سببیلہ یکان یکان خبردار و استادمز ایله دخی الفت
 قدیمہ سی وار ایش .

کجاست جاذبہ طالع سلیمانی کہ آوردسرای من آن پری رورا

برای تعظیم و تکریم درسی تأخیر ایدوب اول ذات ملکی الصفات صحبتہ آغاز وجوش
 و خروش و بوعبدکم پایہ بی وایہ دخی صف نعالده فعود و خاموش و سمع جان ایله گفتار
 دربارینی گوش ایدردم . اثنای تکلمہ بندہ نوازی بیوروب بو چاکر کترہ خطاب ایله
 قوس وجوب و قوس امکان وقاب قوسین اودنی و وجود و شہود بختلرنده تطبیق شرع شریف
 ایدرک تحقیق و افادہ و مستمع اولان شرکاء دخی مدق و تعظیم ایله استفادہ ایدرلر ایدی .
 نتیجہ صحبتہ بوکینہ چالاک بالضرورہ کرینہ ناک اولوب ختام مجلسہ تودیع و تشیيع اولندی .
 لکن بو کبک وجود نابود اول شہسوار فضای وصلتک ازل و جان آویختہ فترک استفاضہ سی
 اولوب نام نامیسندن استفسار ایلدکده « الشیخ محمد امین افندی بودر و بوجای والایہ ہم
 سایہ در » دیو اخبار ایلدیلر . مکرکہ اول محلی تشریفندن اقدم سعادت خانہ سندہ جمع شمع
 صحبتی بولنان ذواتی توقیف ایدوب « خیلی دمدر بر شکار سرکش آشکاردرکہ آنی دام سعادتہ

سلسلہ طریقت خلوتیہ شو صورتہ در : « مستقیم زادہ سلیمان سعدالدین بن محمد امین - محمد صالح
 صحوی - عیسی المحوی - عبدالکریم فتحی - عبدالاحد نوری - عبدالمجید سیواسی - احمد شمس -
 عبدالمجید شروانی - شاه قباد - محمدرقبہ - یوسف مخدوم حینی - جامع وردستار سیدیبحی
 قدس سرہ »

دارالفنون کتب خانہ سندہ (۷۴۲۸) نومرولو مجموعہ دہ کی « مشایخ نامہ اسلام » ک
 کنارندہ منتسب اولدینی طریقت نقشبندیہ سلسلہ سی شو طرزہ مندرجدر : « مستقیم زادہ شیخ
 سلیمان - محمد امین توقادی - احمدیک دست - میان محمد معصوم - خواجہ احمد فاروقی - محمد باقی بالله -
 خواجہ امکنکی - درویش محمد - محمدزاهد - یعقوب چرخ - خواجہ محمد بہاءالدین شاه نقشبند
 قدس سرہ » .

گرفتار ایملک درکارور « دیوب اول شهباز آسیان عرفان جناح اطف و التفات و همت ایله پرواز و جولان ایدرک مدرسه مؤسسه بی شکارگاه ایدوب تنزل و نزول و هلی جناح السفر اول نکته دقیقه بی دخی میان اخوانده نمایان و مجلسی دخی قصر و صحبت مذکورہ حصر ایدوب ینہ عودت بیورمشیدی. بوعدعاصی دخی اجتماع والتفاسنه طالب اولوب برروزفیروزکه یکشنبه ایدی ، علی السحر آستان سعادت خانہ عالی شاتی جای پناه ایدوب بلادق باب کوکل آوندن عبد فقیری باینده استجلاب ایلوب خدمدن بیرون اکرام ایله ممنون بیوردینی شهر مبارک مولد فخرالانام علیه الصلاة والسلام ۱۱۴۹ سنه سی ایدی . بر سنه الفت طایفه زمان اوزره اوقات گذار اولوب سنه آتیہده آداب طریقت و هلم اخلاق تعلیمنه ابتدا بیوردینی مجلسده خیمه نشین استماع پیرداشلردن فقط بر طالب موجود ایدی . کتم و اخفا و عدم افعا ایله امر ایدوب بعدہ الی سنه ظرفنده کتب احادیث شریفدن امام نووینک حدیث اربعینی و « نخبه الفکر » ابن حجر باتمام و صحیح بخاری شریفدن دخی ربی مرتبه سنی اوقات خالیده کمال کرمدن تعلیم و اسرار هلم حدیث و آثاری وخرده ارکان عزیزانی تفہیم بیورر ایدی . بخاری شریفی اثنای افادہده اجازت عنایت بیوروب کعبه المحدثین الشیخ احمد النخلی المکی الشافعی دن مأذون روایت اولدینی زمانده اخذ ایلدیکی قرق درت سندی حاوی « وریقات » [۱] نامیلہ متداول ایدی نقاة اولان سند شریفی ممضی و مختوم بو فقیرہ دخی عطا ودعا بیورمشیدی .

[۱] صحا فلر شیخی زاده اسمد افندی کتب خانہ سنده (۳۶۸۰) نومرولو مجموعهده

« وریقات » مندرجدر .

مذکور کتب خانہده (۲۷۸۰) نومروده مقید و کندی خطیلہ محرر دیوان علی شرحک کنارینه [صحیفه ۴۶۹] مستقیم زاده ، متندهکی بر قطعه عربیہ نک « سندل صکرہ کلامک باقی ارلور . عبرت ایله نظر ایدوب سکا نافع اولسنی سودیکک کلامی سویله که سنک عقبکده سنی خیر ایله یاد ایملکه سبب اوله » ماآئندهکی ترجمه سنی یازدقدن صکرہ شویله دیور : « پس شارح بی پرهیز دخی بوچند بیت ناچیزی تبرکاً یادکار احبا وبرگذار املا ایلدی :

رہین منت خواجه امینم	رزین نسبت خواجه امینم
مرید خدمت خواجه امینم	مراد خلق ایدرسه حق مطیم
طفیل همت خواجه امینم	اکرچه طفل وقم پیردهرم
که طفل همت خواجه امینم	سبق خوان مکتب فیضنده کوکلم
ضمین ذمت خواجه امینم	امان حقدہ یموضع جهاندن
غنی نعمت خواجه امینم	حقیری قلدی حق بی فاقه صد شکر
حقیر عزت خواجه امینم	معالی مسندنده اهل مجدم
حبیب دعوت خواجه امینم	ره بی صیت یکدسته روانم
مکین مکتب خواجه امینم	مکاندر کین مامن کون
سی حضرت خواجه امینم	سلیمان اسم اما بر جهتدن

مرشد مشارالیهک وفاتنه سویلدیکی منظومه تاریخیہ - که کاتب زاده محمد رفیع افندی خطیلہ سنک قبرہ نقش ایدیلشدر - آتیہ درج اولندی :

مرشدینک ویکرمی کون صکره واللہ سنک وفاتی اوزرینہ « پریشان حال
ومضطرب البال اولوب محوطہ روحانیین اولان محروسہ بروسہ بہ عزیمت واول
سوی دلجودہ آسودہ زیر لحاف تراب اولان اولیای اسلاف ومشایخ اکنافی زیارت
ونوطا سیاحت وتسکین حرارت ایله وطن اصلی بہ عودت ، ابتدی [۱] .
آباء واجدادینک مسلکی اولان طریق تدریسہ انتساب ، کندنجہ اقصای
مطالب اولدینی « دوحہ مشایخ » ک نہایتندہ کی مقالہده شیخ الاسلام مصطفی افندی بہ
خطاباً یازدینی شو سطرلردن آکلاشیلپور :

« ... ملازمت دعای دولت پادشاهی ایله دستمایہ اعلائی مطالی زیب قبضہ تملک ایلمک
دستیاری عنایت ولی النعمی بہ موقوف اولقلہ بو وثیقہ انیقہ متینہ رضینہ نک [دوحہ مشایخ ک]
تحریر واهداسنه جسارت اولندی . بدعاہای میمنت قرین ودست والای میسرت کزینلردن
مسؤلدرکہ بو خارج از دفتر معدود داعیلریں دخی داخل حساب کرم دیدکان موعود بیوروب
زمان دولترندہ جبهہ سایان اولین پایہ سلم توفیق خیرالفریق زمرہ سنہ الحاق وتعلیق بیورلق
منوط جلی الشروط ارادہ همت والانہم تریدر . عرضت علی مولای کل مقاصدی - فان شاء
احیانی وان شاء اتلغا » .

بو استدعاسی اوزرینہ نہ معاملہ کوردیکی معلوم دکلدر .

۱۱۶۴ ده پدینک ارتحالندن طولایی « تجدد افعال ، استیلائی حال ایدوب
بالاضطرار رضای قضای قهار عقبنده شیخ الاسلام افندی طرفندن امتحان مدرسین
کرام تنبیه واعلام اولندیغندن الحاح وابرار خیر خواهان احباب شیرین کلام ایله

الباقی اللہ

کلبستان نقشبندی بنہ تیغ اجل
یعنی توفادی افندی هم محمد نام داش
سرشد راه هدایت خواجگانک ارشدی
مرغ رهبر اولدوغی احرارہ پس معروف ایدی
سپاباغ حدیث احمدک نخلی ایدی
ایلیوب حبس نفس غواص بحر لایزال
اصدقادن پنچہ شیر اجل دور ایلدی
بیک وحدت سر پا کندن او قور تاریخی

بر کل صدبرکی قطع ابتدی هزار آہ وانین
عارف بالله امین سر رب العالمین
واقف سر لدن علم الیقین عین الیقین
ذات معصوم الارادہ ذوالجناحین زمین
بک بیک دست کرامتله اولوب خلعت کزین
بولدی دَر وصلی ایردی اصله فرغندن امین
اوله صدیقک قرینی شیر حقله همنشین
اولدی لاهوته روان اللہ دیو روح الامین

فی سنہ ۱۱۵۸

[۱] « قانون الادب » ترجمہ سنک باشنده کی ورقہ .

داخل دارالمحن امتحان اولدقده تخلف مرام بروجہ ایلہ دخی تکدیرونا کام ایلدی ، [۱] بو امتحان، السید مرتضیٰ افندیکنک [۲] زمان مشیختنده اجرا اولندی . عدم موفقیت، مستقیم زاده بی پک زیادہ متأثر ایتدی . حتی « دوحہ مشایخ » ده مرتضیٰ افندیکنک ترجمہ حالندہ « ... امتحان اولندہ بو فقیر مہین « اذا ناظرہم لم تلق منہم - سوی حرفین لم لم لانسلم » سیاقندہ مہان یأس وحرمان و محنت بین اولمشیدم. « وما یمسک فلا مرسلہ [۳] »

ودیوان حضرت علی شرحندہ [۴] « تاریخ اتمام شرحدن یکرمی ایکی سال مقدم سورہ فاطر اوائلندہ « هل من خالق غیراللہ » کریمہ سندن تدریس امتحانندہ بو تحقیق سیاقندہ بغیر سکین ذبح اولندیغمدہ ظاہر و باطنمدن قللہ الحمد والمنہ طلب و آرزوسی دخی منسب اولمشیدی . لدی الامتحان یکرم الرجل اویہان « دیور . « خلاصۃ الہدیہ » عنوانی اثرندہ کی بیاناتی ایسہ تاثر وانفعالنک اک بلیغ ترجمانیدر :

« وقتاکہ شیخ الاسلام سید مرتضیٰ افندیکنک مدرسہ امتحانہ پدوم وجدیم طریق اولمفلہ پدوم رحلتندن چند ماہ سرورندہ ابرام احبابیلہ داخل اولدم . بتوفیق اللہ تعالیٰ بعد اداء المرام خفت لہیہ مزنی بہانہ وزی انالہ مطلبدن معاملہ بیکسانہ ایلہ دور ایلدکدہ حکم شباب وکال میل وانکباب ایلہ حضرت سیواسی [عبدالمجید سیواسی] وجناب نوری [عبدالاحد نوری] افندیلرک تربلرینی ہر جمعہ - حری رمضان وعید وصیف وشتا وبعید دیمبوب فرق ہفتہ تمام زیارت واستمداد ایدوب بعدہ حضرت خالد رضی اللہ عنہ زیارت اولنوب عودت اولنوردی . قرقنجی دفعہ دہ بر تسلیتہ متسلی بیورہ شلردرکہ ایکی سنہ سرورندہ تکرار ایلدکری امتحانندہ [۱] « قانون الادب » ترجمہ سنک باشندہ کی ورقہ .

[۲] شیخ الاسلام شہید فیض اللہ افندیکنک اوغلیدر . ۱۱۰۶ دە طوغدی . مدرس اولوب دورہ معتادہ بی اتمام ایتدی . ۱۱۵۴ دە استانبول قاضیسی ، ۱۱۶۰ دە اناتولی قاضی عسکری ، ۱۱۶۳ دە شیخ الاسلام اولدی . معلول وایام رسمیہ دہ حضوری مشکل اولدیغندن ۱۱۶۸ دە عزل ایلدی . ۱۱۷۱ دە وفات ایتدی . حضرت خالد تربہسی خارجندہ والدہ سنک جوار قبرینہ دفن اولندی . مستقیم زاده « ہر طریقہ متفردانہ رفتار ، مختصر الحال ، یکانہ اطوار ، ہر حالتی ملاحظہ دن عبارت و ہر حرکتی منتج فکر صلابت اولوب آرپہ لقدن نکول وعدم قبوللری خواص طبع ہفت پروردنددر . میان اقراندہ متصاب ومتین ، متعصب فی الدین ، اسچی کچی سرد فرد زمانی اولمشیدی « دیور .

[۳] اسعد افندی کتب خانہ سندہ (۲۲۶۶) نومرودہ مقید « دوحہ مشایخ » نسخہ سنک

کنارینہ مستقیم زاده « بو آیت کریمہ ، محل امتحاننددر » یازمشدر .

[۴] [نسخہ مطبوعہ : صحیفہ ۵۶۸]

حمیز ، کندی استاد شیخ القرا ، شارح البخاری یوسف زاده عبدالله افندی تعیین اوانوب و « بو امحازه کسون » دیشیکن دخی واریلوب و آندن صکره خلنی اولان معاریخ اسلامیه حضراته دخی بر آخر ماده ضمننده بیله تاریخ کتابهدک اون بش سنه اولورکه وارمقدن محفوظم . مع هذا بعض معاریخ اسلامیه ، آثار قلممزه رغبت ایدرلر ایکن التفات غائبانه ایله اکتفا ایدرز . همیشه آنلرک وطریققرنده بولندیغمز اعزّه خواجکانک وبالخاصه پیرم حضرت خواجه محمدامین جنابنک روحانیت وهمتلرین بزلردن دور ایلمیه آمین بالنی الامین وآله الامین .

خفت لیه بهانه صیله مسلك تدریسه ادخال ایدیله مسی ، مشارالیهی ماده ومعناً متضرر ایتدی . چونکه بین الامثال احراز شرفدن ، آباء واجدادینک طریقنی تعقیبدن ، باخصوص مدار معیشتدن محرومیتنی انتاج ایلدی .

تأمین معیشت ایچون تألیفات و استنساخ آثاره وقف وجود ایتدی .

اواخر عمرنده شیخ الاسلام صالح زاده محمد امین افندی [۱] رؤس تکلیف ایلدیهده اعتذار واستنکاف ایتدیکندن مشارالیه « کندویه بولی سنجاغنده کائن چیغه قضاسی معیشتنی بوجه تأیید توجیه ایله حقمده اجرای قاعده اهل نوازی بیورمشدر » [۲] .

مستقیم زاده « دوحه مشایخ » ده صالح زاده نك ترجمه حالنده « محرر فقیرک آباء و اجدادم طریق اولان تدریس رسمی مسلکینه ادخال بابنده استعزاز بال بیوردقرنده قرق سال مقدم مطلب اولوب لکن الحاله هذه عمرمک عدم تحملی ایله استعفا ایلشیدم . بدلنده بر معیشتی حقمده تأیید بیوروب ارذل عمرمده اول نان پاره ایله حالا سدرمق و صبح و مساروح لطیفی یاد اولنق واجبه ذمتم اولمشدر ،

[۱] امام سلطانی طوب قپولی صالح افندینک اوغلیدر . ۱۱۱۷ ده طوغدی . مدرس و سلا نیک ، شام ، مدینه منوره ، ۱۱۷۴ ده استانبول قاضیسی ، ۱۱۸۴ ده امام اولی ، ۱۱۸۸ ده روم ایلی قاضی عسکری ، ۱۱۸۹ ده شیخ الاسلام اولدی . استیلای پیری سبیله اطراف و اتباعنی ضبط وربط ایده مدبکندن اوز بیدی آی صکره ۱۱۹۰ ده عزل و بروسه یه لقی ایدیلدی . اونوز کون صکره ۱۱۹۱ ده وفات ایتدی . حضرت امیر جوارینه دفن اولندی . مستقیم زاده « منم قدردان ، مکرم بی امتنان ، طریق خواجکانه منتسب ، عامه ققرايه شفیق و محب ، صفوت و خلوصی متفق ، جلیل الهمم ، جمیل الشیم ، لسان و جنانی یکسان ، برذات عالی شان ایدی » دیبور . اطعمه نفیسه یه مائل ایدی . دائره سنده طبخ اولنان اطعمه ، باشقه دائره لرده چیقمازدی . کوزلک قوللانیدیغدن (جام کوز) کندینه لقب اولمشیدی . مهرنده « دائم امان حقه محمد امین اوله » مصراعی منقوش ایدی .

و « تحفة خطاطین » ك تعلیق نویسانہ مخصوص قسمندہ « بو فقیرہ بر مدار معیشت کرم و عنایت بیور مشلردر. حق تعالی، مظهر تجلی الهی ایلہ آمین، دیور. وفاتہ قدر مدت مدیدہ خستہ اولدینی وثائق آتیه دن آ کلاشیلور :

« عقیدة الصوفیة » نك خاتمه سنده ۱۲۰۱ سنه سی عیداضحی کیجه سی اثر مذکور سی اتمام ایلدیکندن بحث ایتدیکی صیره ده « ... انا بالعلل الفخيمة مبتلاء منکوس و فی حجره داری محروس و عن حضور الجمعة والجماعات محبوس و عن اسباب الخلاص لالفة الختان الخالص ما یوس « من علی تعجبوا - بل قاهتی عجب ، وهو المألوف بوحشة الفراق المرتجی لقائه تعالی بالاشواق »

ومفتی دمشق سید محمد خلیک اثرینه اواخر محرم ۱۲۰۲ ده یازدینی تقریضده « المحبوس عن اداء صلاة الجمعة والجماعات الملموس بانواع العلل الموجعات .... » وچیکجی زاده سید محمد طاهر افندیك « القسطاس المستقیم » شرحه رجب ۱۲۰۲ ده یازدینی تقریضده « الكامل فی النقصان القاصر فی عبودية الرحمن المحبوس عن اداء صلاة الجمعة والجماعات والمأیوس بالعلل عن اكمال اجراء سائر المأمورات الشیخ سعدالدین .... » دیور [۱] .

ورد زبانی اولان [۲] « توکلت علی الحی القیوم » ك عدد حروفنجه ۱۲۰۲ شوالنك ۲۲ نجی [۳] بازار کونی وفات ایتدی . اقرباسندن ایوب جامعی واعظی نجی زاده

[۱] غریب و حزین تصادق لردندرکه شوسطرلری تبیض ایتدیکم اثناده - تبیر معروف ایلہ - اسیر فراش اضطراب ایدم . تبیضه مجبوراً فاصله ویردکنن برقاچ ساعت صکره اوپراتور دوقتور حسین حق بك طرفندن - حذاقت وشفقت ایلہ - وجود ضعیفده مهم برعملیه اجرا ایدیلدی .

« ایلرم اللہمه حمد عظیم » « ذلك تقدير العزيز العليم »

[۲] اسعد افندی کتب خانہ سنده (۳۱۸۲) نوسرولو « قانون الادب » ترجمه سنك نسخه مییضه سنك باشنه یازیلان مختصر ترجمه حالی .

[۳] مذکور « قانون الادب » ترجمه سنك باشنه، حمیدیه کتب خانہ سنده (۱۲۴) نوسروده مقید ومستقیم زاده نك خطیلہ محرر مکتوبات امام معصومی بك جلد اولنه یازیلان مختصر ترجمه حالنده ، « مجلة النصاب » ك ایلک صحیفه سنده ، پرتو پاشا کتب خانہ سنده (۴۲۷) نوسرولو « عقود اللواتیبه » نك کنارنده، مستقیم زاده نك احباسندن خطاط ابراهیم طاهر افندی طرفندن استنساخ ایدیلن « تحفة خطاطین » نسخه سنك نهایتنه علاوه اولنان فقره ده (۲۲ شوال) کوستریلش ودارالفنون کتب خانہ سنده (۷۴۲۸) نوسرولو مجموعه ده کی سلسله قشبندییه رساله سنك طاهر افندی

شیخ محمد سعدالدین افندی امامت ایدرک فاتح جامع شریفندہ « جمعیت کبری ایلہ » [۱] جنازہ نمازی ادا وزیرک قربندہ صدر اسبق پیری محمد پاشانک اثر خیری اولان سوئوق قویو جامی مقبرہ سندہ [۲] مرشدی توقادی شیخ محمد امین افندیکن آباق اوجہ دفن اولندی . کتابہسی :

آہ من الموء

« اللہ سبحانہ و تعالیٰ حضرتلری مرحوم و مغفورلہ طریق نقشبندی توقادی شیخ محمد امین افندی حضرتلرینک خلفاسندن علماً و طریقاً و سناً شیخ مستقیم زادہ سلیمان سعدالدین افندیکن روحی ایچون عامہً جیعاً مؤمنین و مؤمنات ایچون الفاتحہ ۲۳ ل ۱۲۰۲ ، [۳]

زادہ عبداللہ ططف قلمیلہ ۱۲۳۸ دە یازیلان نسخہ سنک - نہایتندہ دە « ... ریاضت کش پرہیز پرزہر آلایش ولدانڈ اکل و شربدن صیام اوزرہ ایکن » توکلت علی الحی القیوم ۱۲۰۲ « تاریخی شوائک بکرمی ایکنجی روز دلسوز پر دہشتندہ سنین سنلری یتش سنہ دن زیادہ ایکن طازم دارالسلام . . . » دنیلمشدر . حال بوکہ کتابۂ سنک مزارندہ (۲۳ شوال) تاریخی محکو کدر . اسعد افندی کتب خانہ سندہ « عطا زادہ لیبیا » تاریخندہ « ۱۲۰۲ شوائک ... نجی بازار ایرتسی کونی » صورتندہ محرردر .

[۱] [عطا زادہ لیبیا تاریخی : صحیفہ ۹۹] . تاریخ لیبیا ۱۱۹۸ رجبندن ۱۲۰۴ ربیع الاولک قدر توجیہات رسمیه و وقایع جزئیہ پی حاویدر . مقدمہ سی یوقدر . مؤلفک اسمی ، کتابک باشنہ اشارت ایدیلشدر .

[۲] مستقیم زادہ « انوارالديار بحماية الآبار » نامندہ کی رسالہ سنک نہایتندہ استانبول صولیتہ ٹانڈ مقالہ دە سوئوق قویودن بحث ایدرکن دیرکہ : « شیخ الاسلام زبیلی علی افندیکن برادر زادہ سی اولان صدیق النسب صدر اسبق احب پیری محمد پاشای قرہمانیہ تملیک سلطانی وقوعیلہ فوقندہ مدرسہ و جامع شریف و کندینہ بر سرای لطیف بنا و اولادینہ تولیتی شرط ایلیوب حالا نسل جلیلی یدلرندہ دو . ادام اللہ تعالیٰ . و مدرسہ بہ متصل مزارستاندہ کبار اسلافدن لغت شامدی شارحی سلسلہ نسل صدر مزبورون شیخی محمد بیک افندی و پدیری عبدالباق بیک و آکا قریب پیرفانی دل آکاه ، پیرپرور اهل اللہ ، سالک و مُسَلِّک طریقۂ بکریہ توقادی خواجہ محمد امین قدس سرہ المئین جنابنک مزار پرانواری دخی واقع اولمشدر . روح اللہ ارواحہم » .

[۳] مستقیم زادہ کبی برفاضل کاملک مزار طاشنہ بویلہ سبک و ربطدن عاری سوزلر یازیلسنہ تعجب اولنور . بوسوزلر ، باقی و خاقانی مرحوملرک قبرلرینہ نقش اولنان کتابہلری

برخاندان علمك نجل نبیلی اولان مستقیم زاده سلیمان سعدالدین افندی « مهدون
لحدہ قدر طلب علم ایدیکز ، امرینه اطاعتله یتمش بر سنهك حیاتنده بلا فاصله
تحصل ونشر معرفت ایتدی . برسلسله مساعی تشکیل ایدن حیات پاکیزه سنك
هر دوره سنده علمدن باشقه شیله مشغول اولمدی . دم صباوتنده والدفاضلنك رحله
صرفاننده بده ایتدیکی علمی ، تابوته کیررکن ختم ایتدی . مادی ومضوی بوتون
اذواقی علمده بولدی .

حوایج ضروریه بی ممکن مرتبه تدارك ایده بیله جك قدر جزئی بر مبلغه اکتفا
ایدرك استحصال ثروت وتأمین رفاهت سوداسنه دوشمدی . تعبیح حقیقی ایله علمه علم
ایچون وقف وجود ایلدی .

علوم مرتبه بی تحصیل ایتدکدن صکره آباء واجدادینك اثرینه اتباعاً تدریس
امتحاننه داخل اولوب ده شیخ الاسلام مرتضی افندی طرفندن « خفت لویه » بهانه سیله
نیل مطلبدن محروم ایدیلسی اوزرینه او قدر مکدر ومأیوس اولدی که بو محرومیتی
« بغیر سکین ذبح » اولنق درجه سنده فجیع عد ایتدی .

امتحانده اثبات لیاقت ایدن بر ذاتی ، خفت لویه وسیله سیله - ایام صباوتندن
بری حاضر لاندینی - بر مسلکدن ، هم ده اسباب معیشتدن محروم ایتك او قدر غریب
بر حرکتدر که عقل ومنطق مبهوت اولور . مرتضی افندینك

« یک سر مو کر شدی دین بمحاسن درست کوس ولایت زدی تیس طویل اللهی »

مال حقیقت آمیزندن غافل ، یاخود متغافل بولنسی موجب استغرابدر .

بونکه برابر مرتضی افندی « نفاق ایتمشلر امام ضوی همت بویور مشلر » فحواسنجه
مستقیم زاده بی رؤس تدریسدن محروم ایتمکه من جهة طالم علمه خدمت ایتدی .
زیرا مستقیم زاده ، سایه رؤسده مدرسه ده او قوته جفی درس لردن - که صدورده
قالوب سطورده انتقال ایتمه سی محتمل ، بلکه محقق ایدی - دها مهم ونافع وصحیفه
طالده ثابت اثرلر وجوده کتیرمکه وقت بولدی . رؤسه نائل اوله مامسی ، کندینی

اخطار ایدیور . ملنك تنویر اذهانته و تهذیب لسانته چالیغان ذوات فاضله نك مزار لرینه
- تشویش اذهان وتهویش لسان ایدم جك - سوزلر یازمق ، ذوات مشارالیه مك خدمات طلبه لرینه
قارشى غالباً نشانه شکران عد ایدیلکده در . « بن ناصل ایتم تجب یارمك یارانته » .

§

مزار طاشنك فوطوغرافینسی اهدا وصور سازه ایله ده ابراز معاونت ایدن « سفینه اولیا » مؤلفی
استانبول رسومات باش مدیریتندن متقاعد فضیلت مندان ملتندن حسین وصاف بکک نامنی حرمتله یاد ایدرم .

معاً فوق الرؤس بر مرتبہ یہ نائل ایلدی کہ مشارالیه - خفت لحيه وسيله عجبہ سيله -
کندیتہ قدر ایدنردن ، تألیفات نافعہ یہ حصر حیات واو سایه ده نامنی احیا ایتک
صورتیه معاً انتقام آلدی دنیلہ بیلیر .

مستقیم زاده نك عموم آثاری - زمانه كوره - واسع بر علمك ، نامتاهی بر
عزتك محمول كزینی درك معلول ، باخصوص فقیر اولدینی حالده وسائط متعدده
ومكمله به وتتبعات وتدقیقات عمیقہ یہ متوقف اولان بویوك، كوچوك یوزدن متجاوز
اثر نافی ناصل وجوده كتیردیكنه تعجب ایتهمك قابل دكلدر .

تألیف وترجمه ایتدیکی بونجه اثر دن باشقه استنساخ وتصحیح ایلدیکی نسخ کثیره بی
نظر دقتہ آلدیجه کثرت و قیمت آثار ایلہ - بعض امثال فاضله سی کبی - معارف
ملیه مزك مابه الافتخاری اولان بوقاضل عالی قدری - تعبیر جائزایسه - علم ما کنه سی
عد ایتک لازم کلیر .

بعض رسائلی احتوا ایدن ایکی مجموعه یه [۱] بازیلان غایت مختصر ترجمه حالنده بیان
اولدینی وجه ایلہ « ما وای دیرین وعفت خانه پیشیننده خلوت کزین پیغوله آرام وسجاده
تعبدده صبح و شام پابرجای قیام » ایکن « عنفوان شب باندن اوان سن وقوف
وشیخوخته منتهی اولانجه نقد وقت عمر عزیزینی تحریراً وتقریراً نشر علوم ظاهریه
وباطنیه » یہ صرف ایلمی و « ریاضت شاقه ایلہ مشهور » [۲] و

« کلبه حزن ایچنده قالدی حزین هم دی غصه هم نشینی اینن »

مآله ماصدق اولدینی حالده مسائل شتادن باحث نیجه آثار نافعہ تألیف و ترجمه
ایتمی ، همت عالیه اربابنك سر آمدانندن اولدیغنه دلیل جلیلدر [۳] .

آثارنده خدمات علمیه سنه دائر - سائقه تواضع ایلہ - بسط مقال ایلدیکی چون
هانکی ذواته هانکی علومی تدریس ایتدیکی معلوم دكلدر . بالکنز روم ایلی قضاتندن

[۱] بهاء الدین بکده کی مجموعه رسائلك باشنده و کتب خانه مده (۲۹۶) نومرولو مجموعه نك

نهایتنده مندرجدر .

[۲] حمیده کتب خانه سنده (۱۲۴) نومروده مقید مکتوبات امام معصومی نك باش طرفته

بازیلان مختصر ترجمه حالی .

[۳] یوقاریده اارت ایدیلدیکی اوزره مستقیم زاده « عقیده الصوفیه » نامنده کی اثرینك

خامنه سنده انواع علل سببیه حجره سنده محبوس و آلت یاراندن مایوس اولدینی حالده اثر

مذکور کی انعام ایتدیکنی سویلیور .

خطاط شهری احمد رسی [۱] تحویل قلمی کاتبرندن محمد صالح شمعی [۲] یکبچری قلمی کاتبرندن نعلینی زاده سید محمد نسیب [۳] دیوان خاقانی کتابندن سرهنک مصطفی زاده محمد صالح [۴] افندیلرک ترجمه حالارنده « بوقیرک بعض درسمزه دخی تنزل ایلشیدی » ، « عبدکم وایهنگ حلقه افاده وحمایه سنی نیجه زمان التزام ایلشیدی » ، « سائر فحولدن و بوکوشه کیر خمولدن دخی تلذ ایله خلع نعلین جهل ایدنلردندر » ، « بو بنده مستمندک خدمتنه دلیند و دائرة تعلیم عاجزانه و تربیه فقیرانه مزه تنزل ایله نوبنو مستفیض و حصه مند اولدیغی ایام ... » قیلندن برقاچ سوز کوریلدیور . کاشکه التزام تواضع ایتیموبده - « مناقب هنروران » صاحبی مصطفی عالی افندی مرحوم کبی هر اثرنده هر وسیله ایله کندندن - فقط مناسب صورتده - بحث ایلشیدی حائز اهمیت اولان شخص محترمنه و یتشدیردیکی ارباب کاله دائر معلومات مفصله استحصال ایدردک .

مشارالیه ، مادام العمر تاهل ایتدی . حتی « مرشدالمجاهلین » [۵] ده : « مترجم فقیر حفظه الحفیظ فی طریقته الشریعة من کل تقصیر دخی بوسنه جدیده سبعین [۶] ده تکمیل اربعین ایلکه قریب اولمشیدم . الی هذه الاآن وخامتنی تفکر و سلامتنی تذکر اوزره امرار زمان ایدوب تاهل و تزوجه بالطبع میلان نایان اولدی . سهل امره المستعان »

و دیوان حضرت علی شرحنده [۷] :

« بو تاریخلره دک [۸] ثروت طبیعت و ثورت بشریت ، کانون نفسانیتده منطقی و مرتکباتدن پرهیز ایله ، اولدیغیم خانه بی منته فرید و وحید مظهر لطف خفی اولقدیم . قالدی که فضائل ازدواج ، عبد فقیرده اولان موانعدن اقلدر ، دیور . « وخامتنی تفکر و سلامتنی تذکر » ایله غائله عائله دن آزاده اولسی ده برچوق مهم و مفید اثر وجوده کتیرمنسک عوامل حقیقیه سندن عد اولنه بیلیر .

[۱] [۲] [۳] [نحفة خطاطین : صحیفه ۸۷ ، ۴۵۸ ، ۴۵۹]

[۴] [شرح اوراد سهیلی مقدمه سی] .

[۵] [دارالفنون کتبخانه سی نوسرو : ۷۲۵۷ صحیفه ۱۷۴] .

[۶] ۱۱۷۰ سنه سی .

[۷] [نسخه مطوعه : صحیفه ۵۴۳]

[۸] [دیوانک تاریخ شرحی اولان ۱۱۸۶ در .

مشارالیهک سلسلہٴ نسبی کنندہ منقطع اولدی . فقط ۔ خط دستیلہ محرر ۔
بر مجموعہٴ قیمت دارہ [۱] « دیرلرکہ انسانک نامی ، نسلیلہ باقی قالیر و نسلی اولمایان
ایچون نام یوقدر . بنده آنلرہ دیرمکہ بنم نسلم ، بدایع حکمتدر . نسلمز یوقسه
بدائع حکمتمزله متسلی اولورز ، ماآندہ بر قطعہٴ عربیہ [۲] قید ایتشدرکہ تمامیلہ
معرف حالیدر .

زیرا مشکلات کونا کون ایچندہ اورنہ یہ قویدینی آثار عیدہ ، اک خیرلی اولاد
واحفاد درجه سنده ا . ج . خیر ایله یاد ایتدیرمکہ کافیدر .

مستقیم زاده ، طویل القامہ ، خفیف اللحیہ ، ضعیف البنیہ ، [۳] عالی جناب
وشدیدالانفعال ایدی . یوقاریدہ سویلندیکی وجہ ایله رؤس تدریسدن محرومیت ،
کندی او قدر متأثر ومنفعل ایتدی کہ ۔ اولکنندن ایکی سنہ صکرہ اجرا اولنان ۔
امتحانده ، استادی عبدالله افندی ممیز اولدینی خالدہ شیخ الاسلام مرتضی افندی
طرفندن امتحانہ کلسی ایچون واقع اولان دعوتہ اجابت ایلدی . حادثہٴ محرومیتدن
صکرہ مشیخت اسلامیہ مقامنه کن ذواتده هیچ بر صورتلہ مراجعتده بولندی .
حتی شیخ الاسلام افندیلر « آثار قلمیہ سنہ رغبت » ایدرلرکن « الفت غائبانہ ایله اکتفا
ایدرک » سمترینه اوغرامدی .

بوخاللر ، مشارالیهک ، عزت نفسی محافظه ایدن بر مرد عالی جناب اولدیغنه
شهادت ایدر . بناءً علیہ هروجه ایله شایان تقدیر و تجلیلدر .

[۱] اسمد افندی کتب خانہ سی : مجموعہٴ مستقیم زاده نوسرو (۳۷۵۶ صحیفہ ۹۰)

[۲] « یقولون ذکر المرء یبقی بنسلہ ولیس له ذکر اذا لم یکن نسلو »

« فقلت لهم نسلی بدایع حکمی فان فاتنا نسل فاننا بها نسلو »

[۳] بہاء الدین بکدہ کی مجموعہٴ رسائلده و کتب خانہ مدہ (۲۹۶) نوسرولو مجموعہٴ مدہ مندرج
ترجمہ حالی .

« بوفقیر کی خفیف اللحیہ ، نحیف البنیہ » « بوفقیر کی لحیہ سی خفیف و روحی خفیف »

[تحفہٴ خطاطین : صحیفہ ۳۸۸ و ۲۹۶]

[تحفہٴ خطاطین : صحیفہ ۳۸۳] ده سلطان احمد نائیک اوغلی شہزادہ سلطان محمدک

ترجمہ حالندہ کندی صاریفتندن شو صورتلہ بحث ایدیور : « برادر مہترلی ۔ ہم نامی اولدیم
سلطان سلیمان اللہ ایکسی ہنوز افندیلرون ایکن رحلتلری مناسبیلہ سر صندوقلرینہ بوفقیرک
قدمدل بری معتام اولان عمامہ کی دستار صوفیانہ وضع اولمشدر » .

حطام دنیا ایچون نفسی تذلیل و خلقه تکاپو ایتمه مک شبهه یوق که بر حرکت فاضله در . فقط بر شیخ الاسلامک خطاسندن متولد انفعالی ، آنک اخلاقه ده انتقال ایتمه مک براز فضله در . انفعال ، مرتضی افندیکنک انفضالیله برابر زائل اولسیدی درد معیشتدن و آنک نتیجه طبعیه سی اولان غموم و همومدن آزاده اولوردی ده بلکه دهها چوق آثار قیمت دار وجوده کتیره بیلیردی .

«قانون الادب» ترجمه سی مسوده سنک نهایتنده بر صحیفه نک کنارینه مشارالیه شو سوزلری یازمشدر که اخلاقه تعلق ایتمک اعتباریله پک مهمدر :

« عنایت کارم افندم ، ایکی ماده دن حظ ایلمدیکم سبیدن مذاقم دکلدرد . بری امتنان و بری انتظار . لعنت بهردو . حق تعالی مصون ایله آمین . »

امتنان و انتظاره تحمل ایده مدیکنددر که فقر و فاقه یه تحمل ایلدی . هر کس دن ، هر شیدن قطع امل ایله اختیار ازوایه مجبور اولدی . بوضورتله - ظاهراً - نفسی متضرر ، فقط نیجه آثار مفیده ایله اخلاقی مستفید و متشکر ایتمدی .

نفع ناس ایله خیرالناس اولمق ایچون «ترک کام خود کرفم تا بر آید کام دوست» مصراعنک تضمن ایتمدیکی فداکارلنی فعلاً ابراز ایتمکدن باشقه چاره یوقدر . آثار یله ثابتدر که مستقیم زاده ، فعلاً ترک کام و نفع ناسه اقدام ایله بحق خیرالناس اولاندردندر .

طعنه زنلکده فائق الاقران اولان سلیمان فائق افندی [۱] - پک مشهور ، لکن نسخه سی نادر اولان - مجموعه سنده مستقیم زاده بی نعمت ناشناسلقله اتهام ایتمکده در . افاداتی عیناً نقل ایدیورم :

« مستقیم زاده سلیمان افندی که ولادت ۱۱۳۱ ، وفاتی ۱۲۰۳ در ، اوقاتی فقر و ضرورتله مرور و آیاقارنده قریس علی ظهور ایدوب چوق زمان کباره بعض کتب و رسائل یازمه نین ایله معلوماتلی آدم اولغله صغیر و کبیر اللی به قریب مؤلفاته موفق اولمشدر . شعر و انشائی عایان تحسین دکلدرد . هر نه ایسه کندوسی قابلیتوجه کسنه اولوب امتحانده کیره شی ایکن

[۱] تونسل عبدالله زاده قبریس محصلی حافظ علی آغانک اوغلیدر . بابایی محصل ایکن ۱۱۹۸ در ، ساقرده طوغدی . براز تحصیل علم ایتمکدن ضکریه صدارت مکتوبی اولغله سنه داخل اوله رق تدریجاً ترقی ایلدی . صدارت مکتوبی بیلگنده ، مالیه تذکره بیلگنده ، سهام قاطعه بیلگنده ، اناطولی ، حرمین ، جزیه محاسبه بیلگنده ، روزنامه اول منصفنده ،

یده ناظر لنده و سایر خدمت لنده بولندی . ۱۲۵۴ در وفات ایتمدی . (سفینه الرؤسا) بی تذلیل . شاعر در . اسمی و مجموعه سی ، شخصندن دهها مشهور در .

مستقیم زاده سلیمان افندی که ولادت ۱۱۳۱ ، وفاتی ۱۲۰۳ در ، اوقاتی فقر و ضرورتله مرور و آیاقارنده قریس علی ظهور ایدوب چوق زمان کباره بعض کتب و رسائل یازمه نین ایله معلوماتلی آدم اولغله صغیر و کبیر اللی به قریب مؤلفاته موفق اولمشدر . شعر و انشائی عایان تحسین دکلدرد . هر نه ایسه کندوسی قابلیتوجه کسنه اولوب امتحانده کیره شی ایکن

[۱] تونسل عبدالله زاده قبریس محصلی حافظ علی آغانک اوغلیدر . بابایی محصل ایکن ۱۱۹۸ در ، ساقرده طوغدی . براز تحصیل علم ایتمکدن ضکریه صدارت مکتوبی اولغله سنه داخل اوله رق تدریجاً ترقی ایلدی . صدارت مکتوبی بیلگنده ، مالیه تذکره بیلگنده ، سهام قاطعه بیلگنده ، اناطولی ، حرمین ، جزیه محاسبه بیلگنده ، روزنامه اول منصفنده ،

یده ناظر لنده و سایر خدمت لنده بولندی . ۱۲۵۴ در وفات ایتمدی . (سفینه الرؤسا) بی تذلیل . شاعر در . اسمی و مجموعه سی ، شخصندن دهها مشهور در .

رؤس و بریلیوب بونجه نابجا کسهل مدرس اولمش ایکن طریق عظاماسندن برکسنه بوآدمک
 نه قابلیتته ونه ده جدبجد علما زاده لکنه اعتبار ایله طریق علمیدن تدریس شویله طورسون
 جهت علمیه دن بررمق ایده جک برادنا جهت دخی و برمدیلر . نهایت رئیس و کتخد او دفتر دار
 منصبلرنده تکرار ایله مکه مکرمه ده وفات ایدن سید فیض الله افندی [۱] اوائل حالنده مستقیم
 زاده مک ساکن اولدینی شهرامینی سمتنده مقیم اولمق مناسبتیه حالته واقف اولغله ریاستنده
 شیخ الاسلام بولنان جام کوز دیمکله ملقب طوب قبولی صالح زاده امین افندی به
 سویلیوب شهریه الی غروش بر معیشت تأیید ایتدیرمش و میدان اهل پروریده طاش دیکمشدر .
 مستقیم زاده به لایق اولان افندی مومی البهک بوآدمیتنی بیلوب تقریراً و تخریراً شکرینی ادا
 ایتک ایکن افندیک اوغلنه برلحه تاریخی که نثرأ (خط شریف ۱۱۹۹) عبارده سیدر ،
 آندن ماهدا مؤلفاتنده حرف یازمیوب (روضه المشایخ) [۲] و (سلسله الخطاطین) [۳]
 و ساثر اثرلرنده «طوب قبولی بکا طریق قمدن فراغم مقابله سنده تأیید معیشت و یردی» دیو ذکر
 و ثنا ایدر . صاغ اولسه ده شوکا دیسه م که سن معیشتدن قرق سنه اول امتحانه کیرمشک ،
 مدرس اوله مامشک . صدره تقریسنن مقعد اولمشک و چوق زمان او توردیغک یرده تألیفاته
 مباشرتدن غیری بر ایشه برامامشک . او مدت ایچنده سکا طریقک عظاماسندن کسنه مرحمت
 ایدوب یوزیکه باقامش . قرق سنه عمرک فقر ایله کچمش . اشته جمله من بیلورز که [۴] سکا معیشتی
 فیض الله افندی یابدی ، آنی ثنا ایتمیوب صالح زاددی ثنا ایتک یچون اولسون . بونک سببی
 بو طریق علماده اولانلر ، طریق خواجکانیده اولانلری چکه میوب آنلردن کندولره بر عنایت
 اولسه ده کتم ایدرلر . ینه طریقلری رجانه عد ایدرلر . حتی بعض فرزانه عقلاسی طریقلری
 عظاماسی سایه سنده مطالب دنیویه لرینی تحصیل ایده میهرک طریق خواجکانی رجانه مراجعت
 و اکثری دخی اظهار فقر و ضرورت ایله پایه و آرپهلق واقچه و بوغچه مثللو تنعمات ایله
 متمم اولدقلنده ابنای جنسلرندن کتم ایله ولی النعم افندمن و قاضی عسکر افندمن همت بیوردی
 دیو طریقلری رجالی اوچوررلر . آنلر ایسه کسنه به عنایت دکل مجلسلرینه کلان اولور ایسه
 آنلره قهوه ایچیرمکده بخل ایدرلر . و جمله سی حسود و بد اخلاق و عالمک نعمتنه حسد
 ایدرلر و کسنه ده بر کوزلجه صو بارداغی بولندیغنی استه من لثیم آدملر اولغله کسنه به همت
 و عنایت ایتمزلر . مستقیم زاده ده بوکروهدن اولوب انجق رجال دولت علیه مک نفوذ و اقبالی
 چکه مدیکندن فیض افندیک عنایتی کتم ایله طوب قبولی بی اوچورمش .

مستقیم زاده - کندی تعصیریه - « اردل عمرنده » شیخ الاسلام صالح زاده
 افندی طرفندن تخصیص اولنان (نان پاره) به فی الحقیقه سید فیض الله افندیک

[۱] میری دلال باشی سید مصطفی آغانک اوغلیدر . ۱۱۴۳ هـ استانبولده شهرامینی
 سمتنده طوغدی . ندانجی ایکن حجازه کیدوب بعدالحج شیخ محمود نامنده کی محله ۲۰ ذی الحججه
 ۱۲۰۷ هـ وفات ایتدی .

[۲] « دوحه مشایخ » . [۳] « نحفه خطاطین » .

[۴] مستقیم زاده مک وفاتنده سلیمان فائق افندی (۴) یاشنده ایدی .

دلالتیله نائل اولدیسه اولاً مشارالیهک ، ثانیاً صالح زاده‌نک « صبح و مساروح لطیفی یاد ایلمکی وجیهه ذمت » عد ایتملی ایدی .

فیض‌الله افندی‌نک دلالت انسانیت مندانه‌سنه واقف اولدینی حلاله وظیفه شکر و منتی ادا ایتمدیسه مستحق مؤاخذه‌در .

مستقیم زاده‌کی صلابت دینی و فضیلت علمیله موصوف و معروف اولان بر مرد تزیهک - دلالت مروت کارانه‌سنه مظهر اولدینی - بر ذات خیرخواهه قارشی وظیفه سپاسی ایفاده قصور ایتمه‌جکی آشکاردر .

زیرا او ، بیلیردی که منکر نعمت ، منکر حق‌کی مطعون‌در . انکار نعمت ایدنلر یاخود اقرار نعمت ایتمه‌ینلر انسانیتله وانسانلره اخانت ایتمش اولورلر . « شکر نعمت دخی بر نعمت‌در ، دستورینه رعایتله کوریلان انسانیت و مروت اعلان ایدیلدجه انسانلر ، انسانیت و مروت منه‌مک اولورلر . بو سایه‌ده هم انسانلر تعالی ، هم‌ده انسانیت نعم ایدر . کفران نعمت حالنده ایسه ضعف پشر ، انسانیت پرورلره ، انسانیت‌ده امساک ایدیلسنی توصیه ایدر .

مستقیم زاده ، آثارنده - مناسبت کلدجه - کوردیکی انسانیتی سویله مکده اهل ایتیمور . مثلاً « تحفه خطاطین » ده « ولی نعمتم » نامیله یاد ایلدیکی عثمان پاشا زاده احمد راتب پاشادن بحث ایدرکن « بو عبد فقیرک تواریخ عدیده‌سنی قبول ایله بیکس نواز اولمش‌لردر » ، صدارت مکتوب‌جیبی سید احمد ثابت افندی‌نک ترجمه حالنده « وقتمزده مظهر اکراملری اولدیغمز ذوات کزیده‌دن ایدی » ، سید وهی‌نک ترجمه حالنده « فن تاریخه دائر کندیلردن انتقاعمز اولمشدر » ، کریشچی خطاط یحیی‌نک ترجمه حالنده « بوجریده‌نک جمعنده اعانت کلیه‌سی اولمشدر ، دیبورد ، « تواریخ » نی قبول ایدن و « مظهر اکرامی » اولدینی و تاریخه دائر انتقاع و معلوماتندن استفاده ایلدیکی ذاتلری ذکر ایتمکی حالده « ارضل عمر » نده « نان پاره » تخصیصنه دلالت و ادامه حیاتنه همت ایدن بر ذات مروت شجاری کمال شکر و منت ایله یاد ایتمه‌سی مستبعددر . فیض‌الله افندی‌نک دلالت خیرخواهانه‌سنه

مطلع اولدیغیچون نامنی یاد ایلمدیسه بالطبع معذوردر . 136381

سلیمان فائق افندی مرحوم ، نام‌داش محترمنی نعمت ناشناسیقله اتهام ایتمکی کی

سید فیض‌الله افندی حق‌نده « سفینه الرؤسا » ذیلنده شو سطرلری یازمیشدیر .

« صورتاً اخلاق حمیده و اوضاع پسندیده ایده مشهور و معنأ نفاق سیرت وردی »
خصلت اولدقلری زبائزده جمهوردر .

فیض الله افندی ، مستقیم زاده حقنده ابراز انسانیت ایتدیسه « کندینک نفاق
سیرت وردی » خصلت ، اولسی ، انسانیتنک قیمتنه خلل ویره مز . اما - سلیمان
فائق افندیکنک سویلدیکی - خصائل خبیثه ، نفسنده موجود ایسه انسانیتنک نفعنی
کوره مهسی طبیعیدر .

مستقیم زادهیه مقالات متشکرانه ایراد ایتدیره مه که سبب مادی ، یا خود سبب
معنوی عییا اوسیرت منافقانه میدر ؟

یوقاربدهده اشارت ایتدیکم وجه ایله سلیمان فائق افندی - موضوع بحث ایلدیکی -
ذواتک اکثرینی بر صورتله ذم ایتک اعتیادنده بولندیغندن فیض الله افندی حقنده کی
ناتی ده بر از احتیاطله تلقی ایتک لازم کلیر .

افندی ، مستقیم زاده نیک « معلوماتی آدم اولمغله صغیر و کبیر اللی به قریب مؤلفاته
موفق ، اولدیغنی سویلد کدن صکره « کندوسنک قابلیتوجه کسنه » اولدیغندن بحث
ایتمسی پک غریبدر . « اللی به قریب مؤلفاتی » اولان بر آدمه « معلوماتی » دنیلدیکنی
متعاقباً ینه او آدم حقنده « قابلیتو » عنوانی بیله چوق کوریلوب « قابلیتوجه »
تعبیری ناصل ایراد اولنور ؟ اللی اثر وجوده کتیرمن « قابلیتوجه » اولورسه برایکی
اثر یازایلن نه اولور ؟

سلیمان فائق افندی : مستقیم زاده نیک « شعر و انشائی شایان تحسین » عد
ایتمه مکده حقلی اوله بیلیر . لکن مباحث متنوعه یه دائر محققانه ، مدققانه اثرلر یازان ،
ثروت علمیه سنک ذکاتی مع زیاده توزیع ایدن بر مؤلف کرم کاردن - صرف شعر
وانشایه صرف حیات ایدن - مشاهیر ادبا و شعرا درجه سنده شعر و انشا ایسته مک
موافق ادب و انصاف اوله ماز . مستقیم زاده نیک بعض جهله لرنده تعقید و ضعف تألیف
کی ادبی قصورلر و کله لر آره سنده ربط سنزلقلر کوریلیر و استخراج معناده بعضاً
زحمت چکیلیر [۱] .

[۱] « تحفه خطاطین » ده تصادف ایدله جک اولان سبک و ربط خطالری مصححک
ذکلسزلکنندن متولد اولدیغنی بو وسیله ایله انظار قارئینه عرض ایدرم . مؤلفک طرز افاده سنی ،
نقائس تحریریه سنی ، حتی املا سنی تبدیل و تصحیح ایتکه بالطبع حقمرز بو قدر .

فقط انواع مشقت و محرومیت ایچنده - مثلاً «تحفه خطاطین» کبی - مهم بر قاموس وجوده کتیرمک ، « شعر و انشالی شایان تحسین ، اولان ادبا و شعرای بنامک کاری اولمدیغنی و - اسملری اونودولمش ، نسللری کسيلمش ، تعریفنه ماصدق - یوزلرجه خطاطدن قطع نظر ، اوج بش ذاتک ترجمه حالی بولوب یازمقده بالنفس نه مختلر چکدیکمزی تأمل ایدنجه حضرت مؤلفک «شعر و انشاسنک شایان تحسین» اولمدیغندن بحث ایتک ، کفران نعمت عد اولنور .

سلیان فائق افندیگ « چوق زمان اوتوردیغک یرده تألیفاته مباشرتدن غیری برایشه یارامامشسک ، طرزنده کی خطاب عتاب آمیزی ده سزاوار تعجیدر . « فرق سنه عمری فقر ایچنده کچن ، « نقریسدن مقعد اولان ، « طریق عظماسندن کسنه مرحمت ایدوب یوزینه باقمايان ، برفاضل واجب الاحترام ، حالنه مرحمت ایتمینلرک و یوزینه باقمايانلرک یوزلرینه بزاق افشان اولمق ایجاب ایدرکن بر فرد حقنده شقشقه و بٹ شکوه ایتیهرک تألیفاته حصر اوقات ایلسندن طولانی تقدیر و توقیرده بولنیوبده « تألیفاته مباشرتدن غیری برایشه یارامامشسک ، طرزنده عتابه قالدیشمق ، انصاف و نصفتک قبول ایده بیله جکی حالردن دکلدر .

فاضل مشارالیه « تألیفاته مباشرت ، ایتیبوده صبرتی اوستی یاتهرق تاوانده کی تحتلری صایسه ایدی سلیان افندی ، نه دیه بیله جکدی ؟ یاخود نه دیمکه حتی اوله جقدی ؟

مومی الیهک - مستقیم زاده حسابنه - قباحت اوله رق صایوب دوکدیککی علتلر ، قتلر و بی چاره آدمک تصادف ایتدیکی قدر ناشناسلقلر ، مرحمتسزلکلر آره سنده « اوتوردیغنی یرده تألیفاته مباشرت ، ایتیمی ، فضیلت خلقیه و علمیه سنک شاهد عادل اولدینی حالده بو یوزدن مؤاخذیه جرأت ایتک - سلیان افندیگک عفوینی رجا ایدرم - یوزسزلکدن ایلری کلیر .

هله « تألیفاته مباشرتدن غیری برایشه یارامامشسک ، خطاب خطا انگیزینه نه دیمکی ؟ شایان عتاب اولان بو خطاب مستقیم زاده کبی - اوزرنده فرد آفریده نک ذره قدر حتی اولمایان - بر مرد طالی جنابه روا کورهن سلیان فائق افندی ، خزینه ملدن منتفع اوله رق بر جوق ایشده بولندیغنی حالده عجا نه ایشه یارامشدر ، کوستره بیلیرمی ؟

سلیمان فائق افندینک « طریق علمادہ اولانلرک طریق خواجکانیدہ اولانلری
چکہ میوب آنلردن کندولرہ بر عنایت اولسہدہ کتم ، ایتدکارینہ و « ٹیم آدملر »
اولدققرینہ دائر مسروداتیلہ مستقیم زادہ بی دہ بو « کروہدن » عد و « رجال دولتک
نفوذ و اقبالی چکہ مدیکندن » بحث ایتیمی دہ سقامتدن خالی دکدر . چونکہ -
یوقاریدہ کوستریلیدیکی وجہ ایلہ - احمد راتب پاشا ، احمد ثابت افندی - طریق علمادن
دکل - رجال دولتدن اولدققری حالہ مستقیم زادہ ، آنلردن کوردیکی اک کوچک
بر ایلیکی کتم ایتمہ مشدر .

مستقیم زادہ کبی دنیادن النی و دیلنی چکن و کنج عزلتدہ - عادتاً عبادت
ایدرجہ سنہ - نفع عامہ متعلق آثار مهمہ و نافعہ تالیفہ وقف فکر ایدن برمنزوی
حالی منزلتک ، آرایش دنیا ایلہ بر آلیش ویریشی قالمامشدرکہ « رجال دولتک نفوذ
و اقبالی ، چکسون . نفوذ و اقبالی چکہ مہمک ، رقابتدن و حرص و حسددن
تولد ایدر .

« شب و شباب آمدنی بود و رفتی روز و شبش کشودن چشمی و بستنی »
« معراج بندکی زدر غیرہ رکشیت رفتن بکعبہ پای بدامن کشیدنی »

زمزمہ استغفارکارانہ سیلہ گوشہ ازوایہ چکیلن بر مرد قانعک حسیات رقابت
کارانہ یہ قاپلمسنہ و سابقہ حرص و حسدله آخرک نفوذ و اقبالی چکہ مہ سنہ حکم
ایتمک ناصل قابل اولور ؟ بناءً علیہ سعدالدین سلیمان افندینک احوالی ، بردہ فائق
سلیمان افندینک اقوالنی نظر دقتہ آلاں ارباب انصاف ، ایکنجی سلیمانہ خطاباً
« کار پاکان را قیاس از خود مکبر » دیمکہ مجبور اولورلر .
مستقیم زادہ « شفاء الصدور للنسل النور » نامندہ کی اثرینک مقدمہ - - - - - کندینی

عاصی حق ، مطیع نفس سقیم
شیخ عصیان خانقاہ تلف
ذکر حقندن دکل دلی فارغ
مغفرت خواه درکہ مولا

جامع الجمع سطور تعظیم
رہبر سالکان راہ سرف
ارذل العمر پیرنا بالغ
مستقیم زادہ کتنہ پیرا

طرز زندہ تعریف ایتدیکی حالہ بطانہ احوالہ واقف اولانلر « انفاس معدودہ
زندگانیسنی ذکر قلبی بہ عطف ایلہ نائل سرمدی دولت معنویہ اولان علامہ یکانہ
وفہامہ بی بہانہ پرهیز و ریاضتدہ دوش بردوش طرف بسطامی و نشر فوایح و تراہت

ایله اطراف وا کنا فده نفعه ریز شهرت عطار و جامی ... [۱] ، « یکتا سوار میدان حقایق و معارف و زینت طراز اسرار فنون و عوارف ... » [۲] ، فضلادن علمادن ، صلحادن ، مصنفیندن ... [۳] ، « نیچه زمان تقریراً و تخریراً نشر علوم نافعیه قیام اوزره ایکن ... » [۴] ، « مخدوم موقر ، اکثر فنوندن قضای و طر ، نظم و نثرده صاحب اثر ، علوم ادبیه و عربیهدده بدیع النکات ، کابراً عن کابر بر فاضل مستقیم الذات و صوری و معنوی جمیل الصفات ... » [۵] کبی اوصاف عالیله ایله تعریف و توقیر ای دیورلر .

حیات و مماننده بویله ثنا و اعلا ایدیلان و صلابت دینی و فضیلت خلقیه سی متفق علیه اولان بر ذات عالی قدر حقنده سلیمان فائق افندینک سرد ایتدیکی اتهامات ، پرخلل و نامحجل عد اولنق ضروریدر .

مستقیم زاده ، هر درلو مکیفاتدن ، حتی توتون استعمالندن [۶] بیله منع نفس ایده جک درجهده ابراز تراحت ایلدیکی حالده - نفس اماره نك ایجابات خبیثه سندن اولان حرص و حسد و کفران نعمت کبی مساوی نی ارتکاب ایتیه جکنی ، شیطان رجیمده تصدیق ایلر .

سلیمان فائق افندی به ترتب ایدن وظیفه انسانیه ، مستقیم زاده کبی بر و پیر معارف موفور [۷] حریص و حسود بر طاقم جرارین بد آیین ایله هم مشرب فرض ایدوبده علیهنده اداره مقال و روحنی رنجیده اتمک دکل ، « شفاء شریف » شارح کاملنک

[۱] بهاء الدین بکده کی مجموعه رسائلده و کتب خانه مده (۲۹۶) نومرولو مجموعه لرده مندرج مختصر ترجمه حالی .

[۲] حمیده کتب خانه سننده (۱۲۴) نومروده مقید مکتوبات امام معصومی نك برنجی جلدینک باشنده کی ترجمه حالی .

[۳] [عطا زاده ایبیا تاریخی : صحیفه ۹۹]

[۴] دارالفنون کتب خانه سننده (۷۴۲۸) نومرولو مجموعه ده کی رساله نقشبندیه نك خانم سننده کی

مقاله .

[۵] « شفاء شریف » شارحی ابراهیم حنیف بکک ، شرح دیوان علی به یازدیگی قریض .

[۶] مستقیم زاده « قانون ادب » ترجمه سننده توتوندن بحث ایدرکن « دخان اکرچه خبی

مسلمدر . لکن نزهتی قطعهده بوقیر کبی مبتلی اولمیانلره نفع جیبی کوریلشدر » دیور .

[۷] بازید جامعنده ولی الدین افندی کتب خانه سننده : [تذکره شفقت]

دیدی کی « هروجه ایله اکراره شایان و تطیبی مستجاب رضای منان » [۱]
اولان او مرد عالی همتی، معاصرین و اخلافه قارشی کلمات طیبه ایله اعزاز ایلکدر.
انواع موانع و غموم ایچنده وجوده کتیردیکی آثار علمیه دن مستفیض اولان
بر شکر کنار حقیر صفتیه معاصرین و اخلافه اعلان ایدرم که :

مستقیم زاده مرحوم ، معارف مندان ملت آره سنده فضیلت علمیه و خلقیه ،
باخصوص کثرت و قیمت آثار ایله معدود الامثال ، بر مؤلف صاحب کمالدر .
« ایسته او قدردر اول حکایت   باقیسی کزاف بی نهایت »

§

بروسه لی محمد ظاهر بك مرحومك ، مستقیم زاده حقنده « علمی ، عرفانه
غالب بر ذاتدر » [۲] حکمنی ویرمسنگ ، هانکی اساسه مستند اولدیغنی کشف
ایده مدیکمدن اختیار سکوتی اولی کورددم .

دم شبابندن ری منتسب اولدیغنی طریقت نقشبندیه

« درونی آشنا اول طشره دن بیکانه صانسونلر   عجب زیبا روشدر عاقل اول دیوانه صانسونلر »
یتنده مذکور اولدیغنی اوزره اخفای حالی و قصر مقالی موجب ومنتسبیری نفسه
اهمیت ویرمکدن و اعلان فخر و مباحاتدن مجتنب اولوق لازم کلدیکندن مستقیم
زاده ، مؤلفاتنده نفسندن پک آز بحث ایلشدرکه ویردیکی معلومات جزئییه ، شخص
معنویسنی تسویر ایتکه کافی دکلدر .

بالذات یازدیغنی اک مفصل ترجمه حالی - مکتوبات امام ربانی ترجمه سنه درج
اولنوق اوزره تحریر ایدوب ناصلسه « قانون ادب » ترجمه سنک باش طرفنه الصاق
ایدیلن - ایکی ورقه ده محرر بیاناندرکه تحصیل علمه مباشرتی ، رؤس امتحاننه
دخولنی ، توقادی شیخ محمد امین افندی به صورت اتسابنی و مشارالیهک وفاتی
حکایه دن عبارتدر . ایکی بویوک ورقه یی طولدیران بیانات - الفاظ و جمل زانده دن
تجربد ایدیلسه - نفسنه متعلق معلومات ، بش اون سطر دن عبارت قالیر .

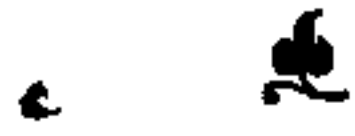
[۱] دیوان حضرت علی شرحنده کی تقریض .

[۲] [عشانی مؤلفلری : جلد ۱ صحیفه ۱۶۸]

« تحفه خطاطین » ، درج ایتدیکی ترجمه حالنک [۱] نه قدر مختصر اولدیغنی ارباب مطالعه کوره جکدر .

« تذکره شفقت » ، « تذکره فطین » ، « تاریخ جودت » ، « سبج عثمانی » ، « قاموس الاعلام » ، « عثمانلی مؤلفلری » ، کبی آثارده مشارالیه حقنده وریلن معلومات — همان بربرینک عینی اولوق اوزره — ولادتیله وفاتندن و تالیفاتیه حصر حیات ایتدیکنی مختصراً بیاندن عبارتدر .

بوقیل ماخذلرله مستقیم زاده کبی کثیرالآثار بر فاضل عالی قدرک مفصل و مکمل بر ترجمه حالی یازمق مشکل ، بلکه غیر قابلدر .
بناء علیه یازدیغم سطرلر ، فوائد کافیه تأمین ایده منرسده بتون آثاری — کمال زحمتله — تحری و تتبع ایدیلدکن صکره وجوده کتیریلش اولدیغندن — آرزوق — موجب استفادهدر .

« آثاری »

کاتب چلبی مرحومک « تقویم التواریخ » عنوانلی اثرینک کتب خانهمده بولنان نسخه سنک ایلك صحیفه سنه اسکی رقعہ خطله شو سطرلر یازلمشدر :
« اشبو کتاب مستطاب ، علماء ظاهرک کزیده سی وفضلاء باطنک دخی پسندیده سی متبحریندن مستقیم زاده شیخ سلیمان افندی مرحومک داخل سلك ملکری اولوب اکثر اورا قنده کندی خط مستقیملریله حواش و ذیل کتابده کندی تالیفلری اولان آثارک اسامیسی محرردر . درجه کماللری آثارندن معلومدر . رحمة الله علیه » .
بو نسخه نک باشنده کی فهرسته — (۹۷) نجی صحیفه دن باشلایان — « مشایخ اسلامیه » قسمنک مستقیم زاده خطیله محرر اولدینی کویستریلدیکی کی (۱۱۲) صحیفه یه ده « اسامی رسائل مستقیم زاده بخطه » اشارت ایدلمشدر . تأسف اولنوز که او صحیفه چیقارلمشدر . موجود اولسیدی — کندی خطیله کویستریلدیکی — آثارینک اسامیسنه و مقدار حقیقیسنه دها زیاده کسب و قوف ایدیلردی .

مستقیم زاده ، « تحفه خطاطین » ده خطاط ابراہیم طاہر افندینک ترجمہ حالنک
خاشیہ سندیہ [۱] و بو فقیرک کبیر و صغیر آثار عدیدہ سی سکسان قدر [۲] اولوب
ہر برنی مکرر آتمیق واقع اولشدر ، دیور .
مشارالہیک خط دستیہ محرر « امام محمد معصومی » مکتوباتنک جلد اولنک
[۳] باشنہ یازیلان ترجمہ حالندہ « سکساندن زیادہ آثار جلیلہ لری وارد ، و « تاریخ
جودت » ده « صغیر و کبیر یوز جلدی متجاوز تالیفاتنی اولوب ، دنیلیور .
عمومی و خصوصی کتب خانہ لردہ آرایوب بولہرق خلاصہ لرنی قسم مخصوصہ
درج ایتدیکم آثاری - بویوک و کوچک - (۱۳۶) عدددر [۴] .
بو اثرلر ، دینہ ، تصوفہ ، حکمتہ ، اخلاقہ ، تاریخہ ، ادبیاتہ ، لغتہ متعلقدر .
بر قسمی مفصل ، بر قسمی مختصردر .
بر مؤلف طرفندن وجودہ کتیریلن آثارک کثرتی ، بعضاً فائدہ نکلتنی
استلزام ایلدیکی حالده مشارالہیک عموم آثاری نافعدر .
تالیفاتہ حصر حیات ایتدی ، صرف علمہ خدمت مقصدینہ مستندوبعض مؤلفین
کی فائدہ مادیہ املی غیر وارددر . یالکز ۱۱۵۷ ده - یکریمی التی یاشندہ اولدیغی
حالده - شیخ الاسلام مصطفی افندی نامنہ ترتیب و تقدیم ایلدیکی « دو حہ مشایخ کبار » ک
خانمہ سندیہ کی مقالہ ده سلاک تدریسہ ادخالنی رجا ایتدیکی کوریللیور . دیگر اثرلرنده
برکونہ رجا والتجایہ تصادف ایدیلمز . مساعیسندیہ - تعمیر مشہور ایلہ - (کلاہ
قائمق) سوداسی اولدیغیچوندرکہ اثرلری جدی و عالمانہ سعی و تدقیقک محصول
کالیدر و ہر صورتلہ موجب استفادہدر .
فطین افندینک - آثار مذکورہ بی کوروب کورمدیکی مجهول اولقلہ برابر -
تذکرہ شعرا سندیہ « عالم عامل برفاضل کامل اولوب کندوسی بی مثل و ہمتا اولدیغی
مثلو آثاری دخی لطیف و زیبار ، دیمسی محض حقیقتدر .
علمای دیندن ، متصوفدن ، اخلاقیوندن ، مورخیندن ، ادباندن ، شعرا دن ،

[۱] [صحیفہ ۴۴]

[۲] بو عدد « تحفه خطاطین » ده ابراہیم طاہر افندینک ترجمہ حالنک یازیلمی تاریخہ قدر
وجودہ کتیریلن آثارہ شاملدر .

[۳] [حمیدہ کتب خانہ سی : نومرو ۱۲۴]

[۴] بو عددہ - مقالات عنوانیلہ درج ایلین - بر صحیفہ لی رسالہ لردہ داخلدر .

لغویوندن ، خطاطیندن معدود اولان مشارالیهک هان عموم آثارینی وخط دستیه
محرر کتب ورسائلک بهضرینی و آثار نظمییه سنک بر قسمی کورد مسوده مرتب دیوان
اشعارینه تصادف ایتمدم .

دیوان اشعار ترتیب ایتمدیکی محقق کیدر . کندی آثارنده وکنندن بحث ایدن
تراجم احوال کتابلرنده دیوانه دائر بر قید یوقدر .

تدقیقاتجه کمال نقصانی کندنجهده مسلم اولان فطین افندی مرحوم « خلیجه
اشعاری دخی اولدینی درکار ایسهده بوجه تفصیل تحقیق و تحصیل ممکن اوله
مامشدر ، دیور .

شمس الدین سامی بک مرحوم « تذکره فطین » ده کوردیکی رباعی بی « قاموس
الاعلام » . نقل ایله یازدینی اوچ بش سطرلق ترجمه حالد مستقیم زاده بی « متأخرین
شعرای عثمانیه دن » اوله رق کوستریور . حال بوکه مستقیم زاده نک - شعر سویله مکله
برابر - زمره شعرا ده دکل ، علوم شتایه منتسب قافله علما و مؤلفین ده ذکر اولنسی
لازم کلیدی .

مستقیم زاده نک عربی ، فارسی و تورکجه بعض اشعارینی و منظوم تاریخلرینی
کورددم . « تذکره شفقت » دهده برغزلی مندرجدر . اشعاری - سلیمان فائق افندینک
دیدیکی کبی - تحسین اولنیه جق درجهده دکلدرد . آثار نظمییه سنده طبیعت شاعرانه دن
زیاده قدرت عالمانه حکمنی کوسترمکده در .

مؤلفک خط دستیه محرر و صحافر شیخی زاده اسعد افندینک کتب خانه سنده
محفوظ بولنان « تذکره رامز » مسوده سنی - مؤلفنک رجاسیله - مستقیم زاده تصحیح
و نیچه فوائد علاوه ایلدیکی حالدده رامزک ، مصحح مشارالیهی تذکره سنه قید
ایتمه سی شایان حیرتدر [۱] .

[۱] اسعد افندی کتب خانه سنک مطبوع فهرست دفترنده (۳۸۷۲) نومروه « تذکره
الشعرای سالم افندی » و (۳۸۷۳) نومروه « دیگر نسخه سالم افندی » اشارت ایلدی .
ایکنجی نسخه نک باشنه « تذکره شعرا سالم افندی » ویانه « تذکره شعراء رامز نعیما » [۲] افندی
زاده « یازیش و بونک اوسته بالآخره چیزکی چکیله رک ابطال ایلدی . بکری بش سنه
اول بر آرقاداشله بونسخه بی تدقیق ایتمکمزانشاده قورشون قمله برنجی اسمی چیزوب ایکنجینک
اوسته (صح) اشارت ایلمشدم .
[۲] « مشهور مورخ نعیما دکلدرد .

مستقیم زاده - ابجد حسابیه - پک کوزل تاریخ سویله مشدر . « تربه زیبا یاپلیدی فاتحه ، و « اولدی لاهوته روان الله دیوب روح امین ، تاریخ لری او جمله دندر . ابجد حسابیه تاریخ تنظیم ایتمه عادت ایتلاسی واردر . هر اثرنده کوریلن منظوم ، باخصوص - برایکی کله دن مرکب - مشور تاریخ بو مدطایه شاهددر .
 مشار الیهک خطاط اولدینی حالدده ثلث نسخ ، تعلیق خط لره محرر لوحه و مرقع و قطعه لرینی کور مدم . خطوط متنوعه بی اجله خطاطیندن تمشق ایدن مستقیم زاده نك الواح نفیسه و مرقعات و قطعات بدیعه وجوده کتیر مش اولسی ملحوظدر [۱].
 بلده طیبه مزك نصیب ازلیسی اولان یانغینلرک و یانغینلردن دهها مخرب و غدار اولان قدر ناشناسلرک شئامتیله ضیاعه اوغرایان مختلف ، دلربا آثار ملیه مز میاننده مشار الیهک ده نیجه آثارینک نابود اولدینی مستبعد دکلدر .

اسای تدقیقه کنارلرده کی تصحیحات و علاوات ، هانکی ذاتک اثر لمی اولدینی ومله تعیین ایدمه مشدم . بالاخره « باهر » نامنده بر شاعرك ترجمه حالی او قورکن حقیقت تعیین ایتشدی . رامز افندی ، مذکور ترجمه حالدده « مستقیم زاده افندی (صفر خیر) لفظنی تتبع ایتدی که تاریخ واقع اولمشدر » عبارده سنی یازماسیله مستقیم زاده کنارینه سویله اشارت ایتشدی : « هروقات تاریخنده بزی یازمق یاقشماز ، مکر خوش اوله » .

[۱] کوچک آیا صوفیا جامع شریفنده - تحفه اوستنه خط ثلث و نسخ ایله محرر - بر حلیه شریفه معلق درکه تاریخی بو قدر ، کتبه سی سویله در :
 « کتبه الفیر محمد سعید المعروف بمستقیم زاده »

بو ذات ، شیخ محمد عفوی ابن شیخ مصطفی مستقیمک اوغلی اولان محمد سعید اولدینی محقق کیدر . سلطان سلیم جامی واعظیدر . ۱۱۹۲ هـ وفات ایتدی . « تحفه خطاطین » ده ترجمه حالی محرردر . بو مستقیم زاده نك ، مستقیم زاده سلیمان سعید الدین افندی به تعلق بو قدر . « سجل عثمانی » ده [جلد ۴ صحیفه ۳۶۴] مستقیم زاده نك بو بوک پدری محمد مستقیم افندیک اولادندن محمد سعید افندی ذکر ایدیلکده درکه غلطه منلاسی و کمال باشی اولوب ۱۱۷۶ هـ وفات ایتشدی . صوفیلرده مدفوندر . خطاطلغنه دائر « تحفه خطاطین » ده بر قید کوریلمه مکده دره . برده محمد مستقیم افندی واردر که صوفیلرده علاء الدین افندی زاده زاویه سی شیخی ایدی . ۱۱۲۱ هـ وفات ایتشدی . ابوب تربه سی خارجنده مدفوندر .

قوتیه داخنده ارکلیلی مشایخ نقشبندیه دن مستقیم مصطفی نیازی افندی ده واردر که « صحیبه الغایه » و « سلوک قدیم و صراط مستقیم » و « موجب الاقان » اسمی اثرلرک مؤئیدر . دارالفنون کتب خانه سنده (۵۶۹۹) نومرولو فارسی بر « دیوان مستقیم » موجوددر که بو ذاتک ۱۲۳۹ هـ وفات ایلدیکی « سجل عثمانی » [جلد ۴ صحیفه ۳۶۴] ده بیان اولنان اوزبک هلماسندن مستقیم افندی اولدینی شبه سزدر .

آثار دینیہ

تفسیر سورۃ فاتحہ

فاتحہ شریفہ نیک ترجمہ تفسیر پیدر . (سورۃ الفاتحہ ۱۱۹۱ اوائل رمضان) دہ
تالیفہ مباشرتہ بش سنہ صکرہ تبیص اولمشردر . قرآن کریمک تعلمنہ اهل اسلامی
تشویق مقصدیلہ یازیلشدر . نہایتندہ «لحررہ الفقیر» اشارتیلہ شو بیت محرردر :

«خواندہ بودم مقصد مرا فاتحہ شد قبول الحمد لله فاتحہ» [۱]

الامانة المعروضه

«انا عرضنا الامانة على السموات والارض والجبال فابین ان یحملنها واشفقن منها
وحملها الانسان انه كان ظلوماً جهولاً» آیت جلیلہ سنہ دائرہ تدقیقاتی حاویدر . «انا
عرضنا ۱۱۷۳» تاریخ تالیف پیدر [۲]

تنوير الامانة

مقدمہ سہندہ «تنوير الامانة ۱۱۸۹» اسم و تاریخ اولان بو مقالہ مجموعہ دخی
قائدہ دن خالی اولما مغلہ ارداف اولمشردر «دنیلیور» «الامانة المعروضه» رسالہ سنک
ذیلی حکمندہ در [۳]

[۱] دارالفنون کتب خانہ سی : (۷۴۲۸) ییلدیز : $\frac{۳۷۰۰}{۱۷}$ $\frac{۳۷۰۳}{۱۷}$ بر توپاشا : (۶۲۵)
نومرولو مجموعہ لر .

[۲] دارالفنون کتب خانہ سی : (۷۴۱۸) ییلدیز : $\frac{۳۷۰۰}{۱۷}$ و بہاء الدین بک تزدندہ کی مجموعہ .

[۳] اسمدافندی کتب خانہ سی : (۱۶۸۴) نومرولو مجموعہ «

ییلدیز کتب خانہ سہندہ کی $\frac{۳۷۰۲}{۱۷}$ $\frac{۳۷۰۳}{۱۷}$ نومرولو مجموعہ لر (مصطفی سامح) خطیلہ ۱۲۱۶ دہ .
یازیلشدر .

طرح المعنى في شرح الاسماء

اسماء حسناتك معاني شريفه سنه دائر در. اثر كاسمی ، تاریخ تالیفیدر (۱۱۵۰).
دارالفنون كتب خانه سنده (۷۵۶) نومرولو نسخه، مستقیم زاده نك خطیله محرردر. [۱]

توفیق توفیق

اسماء الہیہ ، توفیقیہ [۲] اولدیغیچون بعض اهل تقوانك - ظاهر لفظه نظراً -
جناب حقه اطلاقی بدعت ظنیله کریه عد ایلدکری « مرتاح ، تفاح ، موسع ،
مونس ، حضیر ، بحیل ، مہین » کی اسمایه دائر تحقیقات مهمه بی حاویدر. (۱۱۷۳)
ده تالیف اولمشدر . [۳]

تحقیق الصلوة

صلاتك انواعه و صلاة وسطی به دائر معلومات و تحقیقات مهمه بی حاویدر .
اسمی تاریخ تالیفیدر (۱۱۷۶) . [۴]

مرآة الصفا في نخبة اسماء المصطفى

شیخ جزولی نك « دلائل الخیرات » نده مذکور ایکی یوزدن متجاوز اسماء سنیه

[۱] بیلدیز : $\frac{۳۷}{۱۷} : ۳$ دارالفنون كتب خانه سی : (۲۹۷۲) اسعد افندی : (۱۴۲۶)
نومرولو مجموعه لر .

[۲] بهاء الدین بکک نژدنده کی مستقیم زاده مجموعه سنده بو رساله نك برنجی صحیفه سنك
کنارینه شویله یازیلشدر : « توفیقیه دیمک شرع طرفندن عباد مؤمنینه لفظك معناسی تعریف
واقفی تعیین و توصیف اولنمقدرکه بویله اولغله هر افظك حق تعالی به اطلاق موقوفه دردی بکدر .»

[۳] دارالفنون كتب خانه سی : (۷۲۵۷) نومرولو مجموعه .

[۴] پرتو پاشا كتب خانه سی : (۶۲۵) نومرولو مجموعه . بشکطاشده بچی افندی كتب
خانه سنده حاجی عبدالله افندی نك کتابلری میاننده (۱۳۷) نومرولو نسخه نك باشنه مستقیم
زاده شویله یازمشدر : « کتاب تحقیق الصلوة بوقفیر مستقیم زاده نك درکه ایوانسرای حافظ [۵]
افندی تبرکاً خطاط ابراهیم افندی به [۶] یازدیرمشدر اکر مهم الله ۱۲۰۰ » .

[۵] اسم بوزولمش ، اوقونمبور . « حسین » اوله جقدر .

[۶] « تحفه خطاطین » ده ترجمه حالی ، قید اولان ابراهیم طاهر افندی .

نبویہ نك - روایاتی قوتلی اولانلرندن - اسماء حسنی عددنجه (۹۹) اسم لطیف
اختیار و حروف اوزرینه ترتیب ایدیلشدرک معانی شریفه سی بیان اولشدر . [۱]

شرح حلیه نبویه

باشنه « نافعہ شافعه » اشارت ایدیلشدر . حلیه سنیه نك فوائد جلیله سی
و ترجمه سی و چاریار کزین و حسین حضرتنک حلیه شریفه لرینی شاملدر . [۲]

شفاء الصدور للنسل النور

نبی اعظم افندمزک اجداد کرام لرینک اسم لرینه و انساب سنیه لرینک لقب لرینه
داثردر . اثرک اسمی ، ترتیبه تاریخدر (۱۲۰۰) . [۳]

[۱] دارالفنون کتب خانه سنده (۷۵۶) نومرولو مجموعه ده کی نسخه ، مستقیم زاده نك
خطیله (نصف جمادی ثانیه ۱۱۹۵) ده یازیلشدر ، مختصردر . بیلدیز کتب خانه سنده $\frac{۳۷۰۳}{۱۷}$
نومرولو مجموعه ده کی نسخه ده مفاصلدر .

[۲] بیلدیز : $\frac{۳۷۰۳}{۱۷}$. دارالفنون کتب خانه سنده (۷۵۶) نومرولو مجموعه ده کی نسخه
مستقیم زاده نك خطیله محرر .

صدارت و سرعسکر مستشار اقلرنده بولمیش اولان محمدنوری افندی نك ۱۲۹۵ سنه هجریه سنده
استنساخ ابتدیی مستقیم زاده رساله لرندن برقاچی یکر می التي سنه اول صحاف چارشیننده
برکتا مجیدن اشترایتمشدم . رساله لر میاننده کی « نافعہ شافعه » نك باشنه مشارالیه « اشبو نافعہ
شافعه » مؤلفنک خط دستیله بالاده محرر اولوب انجق مشارالیه کی دیگر تألیفاتنده ده مفاصل
و محترم صورتده دیگر نسخه سی . شاهده اولدیغندن هر نه قدر مکرر ایسه ده تبرکاً تحریر قلندی
و نهایتنه « ترجمه » اشبو جلدده مستقیم زاده نك کنندی خطیله مسطور و مندرجدر « یازمشدر .
« اشبو جلد » دیدیکی اوراق ، مجید ایدیلشده اولدیغندن مستقیم زاده نك خطیله محرر نسخه لر
کیم بیلیر کیمک الله قالمشدر . نوری افندی ، مجموعه نك سوکونه یازدینی ترجمه حال مختصرده
« زینت ساز دیباچه اولان « طرح المعنی فی شرح اسماء الحسنی » نام رساله منینه ، کندوسنک خطیله
دیورکه اوده مفقوددر .

[۳] بیلدیز : $\frac{۳۷۰۳}{۱۷}$ اسمد افندی کتب خانه سنده (۱۶۸۴) نومرولو مجموعه ده کی
نسخه نك نهایتنه « تم التحریر و نجز التقرير فی شوال المکرم لسنة تاریخها (توکلت علی الحی القیوم ۱۲۰۲)
بقلم جامعه المعلوم عنی لله عنه » یازیلش ایسه ده مستقیم زاده نك یازسی دکلددر . آنک خطیله محرر
نسخه دن عیناً نقل ایدیلشدر .

الآثار الاحب لميل حب العرب

اولاد عربہ محبت ایدیلیسی حقندہ صادر اولان احادیث شریفہ دن قرق عددینی
و معانی منیفہ سنی حاویدر . اسمی ، تاریخ ترتیبیدر (۱۱۹۸) . [۱]

طُرُ والسلام لاجرار الاسلام

نقطہ سز قرق حدیث شریفی جامعدر . اسمی ، تاریخ جمعیدر (۱۱۷۴) . [۲]

آثار عدیة

قرق حدیث شریفک ترجمہ سیدر . هر حدیثک باشندہ کی عدد ، مثلاً « احد »
ابوی بلقیس کان جنیا ، ده کی « احد » و « اثنان فما فوقهما جماعة » حدیثندہ کی
« اثنان » عدد لری ، یا خود حدیثک اور تہ سندہ و نہایتندہ کی عدد صرہ ایله ترتیب
و هر حدیثک معناسی ایضاح اولمشدر . نہایتندہ « وهی ناقصة امامها یحتاج ثلاثة
احادیث » دنیلمشدر کہ قرق عددہ ابلاغی ایچون اوچ حدیثہ احتیاج اولدیغنی میندر .
اسمی ، تاریخ ترجمہ سیدر (۱۱۹۰) . [۳]

حجة الخط الحسن

خطہ متعلق قرق حدیث شریف ایله ترجمہ لرینی محتویدر . اسمی ، تاریخ
ترجمہ سیدر (۱۲۰۰) . نہایتندہ بعض فوائد مندر جدر . [۴]

شرح حدیث

« لفتحن القسطنطينية فلنعم الامير اميرها ولنعم الجيش ذلك الجيش » حدیث

[۱] بیلدیز : $\frac{۳۰۷۱}{۱۷۰}$ $\frac{۳۷۰۳}{۱۷۰}$ برتوپاشا : (۶۲۵) و (۶۱۴) نومرولو مجموعہ لر .

[۲] « » « » « » فاتح : (۵۴۵۱) نومرولو مجموعہ لر .

[۳] « » « » « » و (۶۱۴) نومرولو مجموعہ لر .

[۴] « » « » « » و (۶۱۴) و (۶۱۵) فاتح : (۵۴۵۱) نومرولو مجموعہ لر .

برتوپاشا : (۶۲۵) نومرولو مجموعہ ده کی نسخہ ده او تونجی حدیثک کنارندہ مستقیم
زاده تک خطیله بر جبه واردر .

شريفنك شرحيدر . فاتح سلطان محمدك ولادت و وفات تاريخلريله مخلصنى و تاريخ فتحى حاويدر . [۱]

حسن التقويم

امام بخارى و امام مسلم ك اتفاقاً تخرىج ايلدكارى « الفطرة خمس الحتان [۲] والاستحداد [۳] و قص الشارب [۴] و تقليم الاظفار [۵] و نتف الابط [۶] » حديث شريفنك تضمن ايتديكى سنت خمسه دأردر . ۱۱۶۷ سنهسى عيدا ضحاسنده تأليفنه شروع ايديلمشدر . معلومات مهمه يى محتويدر . [۷]

رسالة و لدين

رسول اكرم عليه السلام افدمزك والدين سنه نرينك ايماننه دأردر . [۸]

شرف العقيدة

امام اعظم رحمه اللهك ذ فقه اكبر « ينك ترجمهسى و شرحيدر . اسمى ، تاريخ ترجمه سيدر (۱۱۹۵) [۹] . بو اثر ، « فقه اكبر ترجمهسى » ناميله (۱۳۱۳) سنه سنده اقدام كليآتى صيره سنده اقدام مطبعه سنده طبع اولمشدر .

رسالة الحى فى امالة لى

شيخ حسن شرنبلالى و شيخ عبدالغنى نابلسى نك ، ياقى نك نقض وضوءده كى

[۱] بهاء الدين بكده كى مجموعة رسائل .

[۲] ذكر ك جلدۀ زائده سى كسمك ، [۳] جهات سفلا ده كى قىلارى تراش ايتك [۴]

اوست دوداق كورونه جك قدر بيدى كسمك [۵] طرناق كسمك [۶] قولتوقده كى قىلارى ازاله ايتك .

[۷] دارالفنون كتب خانه سى : (۷۵۴۲) و (۷۲۵۷) كتب خانه مده : (۱۲۶)

نومرولو مجموعه لر .

[۸] دارالفنون كتب خانه سى : (۷۲۵۷) فاتح : (۵۴۵۱) نومرولو مجموعه لر .

[۹] دارالفنون كتب خانه سى : (۶۲۵۸) پرتو پاشا : (۶۲۵) نومرولو مجموعه لر .

تأثيراته و مواد ساثره سنه دائر تأليف ايلدكري رساله لرك مجملآ ترجمه سيدر .
(ختام اجمال الكي ۱۱۷۷) تاريخنده ترجمه ايديلشدر . [۱]

الارادة العلية الجليله في الارادة الجزئية الكليه

ارادة جزئيه و كليه دائر تحقيقاتي و جبريه، اشعريه، معتزله، فلاسفه ايله اهل
سنتك ذهابي مبين در . [۲]

مقاله

محمد برکوي ابن پير علي نك [۳] رساله سنده تجديد ايمان بختنده يازديغي (ان صدر
متي كفر قبت و انامؤمن - اكر بدن كفر و خطا صادر اولديسه توبه ايتدم «
عباره سنده « بعض ساده دلار ، شك واردر ديه خطادن خوف ايدوب « حقيقتي
سؤال ايتمريله مستقيم زاده ، بو مقاله يي يازمشدر . [۴]

مقالة الزطافه

محمد برکوي نك « طريقت محديه » نامنده كي اثرنده نظافت شرعيه دائر
« الاهتمام في النظافة بدعة وكان الاصحاب يقتصرون في الاستنجاء على الحجارة ..... »
عباره سيله باشلايان بياناته مدافعة يازيلشدر . عربجهدر . « تسويد ابن مستقيم
۱۱۸۳ » تاريخ تأليفيدر . [۵]

[۱] دارالفنون كتب خانه سي : (۷۲۵۷) پرتو پاشا : (۶۱۴) و (۱۲۵) فاتح : (۵۴۵۱)
كتب خانه مده : (۲۹۶) نومرولو مجموعه لر .

[۲] دارالفنون كتب خانه سي : (۷۲۵۷) پرتو پاشا : (۶۱۴) فاتح : (۵۴۵۱)
نومرولو مجموعه لر .

[۳] الی بش ياشنده (خير العمل ۹۸۱) سنه سي جادي الاولا سنده وفات ايتمشدر .

[۴] ييلديز : $\frac{۳۷:۳}{۱۷}$: $\frac{۳۷:۰}{۱۷}$ دارالفنون كتب خانه سي : (۷۴۲۸) پرتو پاشا : (۶۲۵)

نومرولو مجموعه لر .

[۵] پرتو پاشا : (۶۲۵) دارالفنون كتب خانه سي : (۷۴۲۸) پرتو پاشا : (۶۲۵)

اسعد افندي : (۱۶۸۴) نومرولو مجموعه لر .

شرح عہد نامہ و تلقین

عہد نامہ ، وحدانیت الہیہ و نبوت محمدیہ و حشر و نشرہ ایمان ایدیلدیکنی و شرح تلقین، بعدالدفن میتہ تلقین اولنان کلماتک ترجمہ سنی متضمندر. [۱]

انوارالديار بحماية الآبار

قویولرک تطہیر و تنظیمی حقنہ کی احکام شرعیہ و قویولرہ ، حاملرہ ، صولرہ دائرہ نیچہ فوائد مهمہ بی حاویدر . اسمی ، تاریخ تألیفیدر (۱۲۰۰) . نہایتندہ مقالہ عنوانی ایکی صحیفہ واردر کہ استانبولہ موجود صولرہ و صہرنجملرہ دائردر . [۲]

رسالہ

کلب حقنہ کی احکام شرعیہ و خصائل و فوائدی حاویدر . ۱۱۹۲ دە تألیف اولنشدر . [۳]

تشیف الازھر بتعریف الاحمر

قرمزی رنگلی البسہ نک فقہاً عدم حرمتہ دائرہ تدقیقاتی والوانہ ، بالخاصہ حرمتہ متعلق فوائدی حاویدر . (۱۱۶۸) دە تألیف اولنشدر . [۴]

- [۱] کتب خانہ مدہ : (۲۹۶) نومرولو مجموعہ .
[۲] دارالفنون کتب خانہ سی : (۷۴۲۸) فایح : (۵۴۵۱) اسعد افندی : (۱۶۸۴)
[۳] بیلدیز : ۳۷۰۱ / ۱۷ پر تو پاشا : (۶۱۴) و (۶۲۵) نومرولو مجموعہ لر .
(۶۲۵) نومرولو مجموعہ دە کی نسخہ مک آرقہ سندنہ مستقیم زادہ نک خطیلہ بعض فوائد محرردر .
[۴] بہاء الدین بکدہ کی مجموعہ رسائل .

رشف الحقیقة فی کشف العقیقة

چو جفک حین تولدنده قربان ذبحنه دائردر . (تسوید العقیقة ۱۱۹۲) ده
تألیف ایڈیلشدر . [۱]

رساله

کبار قرآدن امام شاطبی نک علم قرائت قرآندن وجوه سبعه به متعلق اثرینک
محتویاتندن اولان

« ومالك يوم الدين رواية ناصر وعند سراط والسراط له قبلا »

بیتنک معناسنی محتویدر . (۱۱۵۴) ده تألیف اولمشدر . [۲]

رساله

اصحاب سته حدیثندن امام مسلم ایله دیکر ائمه کرام نزدنده (حدیثنا) (اخبرنا)
(انباءنا) (سمعت) (حدث واخبر) (حدیثنا واخبرنا) تعبیرلرینک درجاتنه دائردر .
اوستنه « اصحاب سته » اشارت ایڈیلشدر . [۳]

تحقیق التسلم

« اهل اسلامك بربرينه ملاقاتنده تقرير وغائبانه تحرير ایلدکری » سلامه دائر
احکامی شاملدر . طقوز کره (سلام ۱۱۷۹) تاریخ تألیفیدر . [۴]

ذیل تحقیق التسلم

« واذا حیتم بحجة فحیوا باحسن منها اور دوها ان الله کان علی کل شیء حسیبا »

[۱] دارالفنون کتب خانہ سی : (۷۲۵۷) فایح : (۵۴۵۱) پرنو پاشا : (۶۱۴)

نومرولو مجموعہ لر .

[۲] ییلدیز : ۳/۳۷

» » [۳]

[۴] دارالفنون کتب خانہ سی (۷۴۲۸) نومرولو مجموعہ لر .

آیت جلیله سنک احتوا ایلدیکی معانی عالیه ووجوه دقیقه و سلامک شرائط و فوائدینه و متفرعاتنه دائر بر اثر مهمدر . [۱]

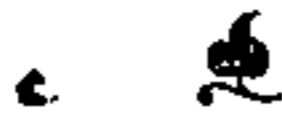
شرح لغز سلام

ادر نهلی محمد کامی ابن شیخ ابراهیمک [۲] «سلام» دائر لغزینک شرحیدر . [۳]

حاشیه حزب اعظم

علی القاری تک (حزب اعظم) نامیله معروف اولان دغانامه سنک ترجمه سی و شرحیدر . پک مهم مباحثی حاویدر . (۱۱۸۱) رمضاننده بدء و اتمام ایتمشدر که (فی رمضان) بوکا تاریخدر . اسعد افندی کتب خانه سنده کی نسخه [۴] مستقیم زاده نک خطیله محرردر و مسوده حالنده در . [۵]

شرح حزب الحفظ

محمی الدین ابو زکریا الشیخ یحیی بن شیخ شرف الدین النووی تک [۶] حزبینک ترجمه سی و شرحیدر . [۷]

شرح وردستار

(۸۶۸) سنه سنده وفات ایدن سیدی یحیی الشیروانی طرفندن مرتب و «وردستار»

- [۱] بیلدیز : ۳۷:۳ پرتو پاشا : (۶۲۵) نومرولو مجموعه لر .
- [۲] شوال ۱۱۳۶ ده وفات ایتمشدر . اسکدارده مدفوندر .
- [۳] پرتو پاشا : (۶۲۵) اسعد افندی : (۱۶۸۴) نومرولو مجموعه لر .
- [۴] نومرو : (۱۳۹۱) بیلدیز : ۳۷:۱۷ نومرولو مجموعه لر .
- [۵] (۶۳۱) محرمنده طوغدی . (۶۷۶) رجبنده وفات ایتدی . (نوی) دمشق شام قریه لر ننددر .
- [۶] بیلدیز : ۳۷:۱۷ دارالفنون کتب خانه سی : (۷۲۵۷) اسعد افندی : (۱۵۱۶) نومرولو مجموعه لر .

نامیلہ معروف اولان اوراد شریفہنک ترجمہ سی و شرحیہر . « وردستار » نامیلہ
یادی ، « ستار » اسم شریفنک ، ابتدا سندنہ تکرر ایتسنہ مبنی در . [۱]

شرح اوراد امام سہیلی

بعض نسخہ لودہ « شرح عینیہ سہیلی » عنوانی محرر در . استانبولہ کوچک
امیر محلہ سندنہ ساکن دیوان خاقانی کتابندن سرہنک مصطفی زادہ محمد صالح افندی ،
مستقیم زادہنک دائرہ تعلیم و تربیہ سندنہ ولندیغی اثناء « ماہ الاشتغال ابرار اولان
وظائف یومیہ نہ دن حاجت مس ایدوب (حزب وورد) اطلاق » نہ سببہ مبنی
اولدیغی سؤال ایتسی اوزرینہ جوابی تسوید اولندیغی حالہ مومی الیہ وفات ایلسمیلہ
برسنہ ترک و بالآخرہ تبیض ایدیلشد .

(۵۸۱) دە مرا کثده وفات ایدن خطیب زاده شیخ ابوالقاسم عبدالرحمن
سہیلی نک « السنہ اهل خلوص صبح و مسا ورد امجد و ارباب سلوک میانندہ بر حزب
زبان زد اولان »

« یامن یری مافی الضمیر و یسمع انت المقعد لکل ما یتوقع »

مطلعلی مناجاتی ترجمہ و شرح و مقدمہ مقامنندہ کی برنجی قسمہ ذیل اولہ رقی درج
اولنشد . [۲]

مستقیم زادہ ، مناجات مذکورہ یی (۱۷) بیتلہ ترجمہ ایتشد کہ اسعد افندی
کتب خانہ سندنہ (۱۴۲۶) نومرولو مجموعہ دە و بہاء الدین بکدہ کی مجموعہ رسائلدہ
مندرجدر .

ترجمہنک صوک ایکی بیتی :

« سہیلی نک ایدوب عینیہ سین ترکی ادرلہ تبرک ترجمہ یازدم قبول و عفو ایدہ سبحان »
« مقدم شرح یازم شدیم ییلوب قدر جلیلمن حق قصورین ایدہ ابن مستقیم خیر ایلہ شادان » .

[۱] ییلدیز : ۳۷ : ۱۷ دارالفنون کتب خانہ سی : (۷۲۵۷) اسعد افندی : (۱۴۰۵)
نومرولو مجموعہ لر .

[۲] ییلدیز : ۳۷ : ۱۷ دارالفنون کتب خانہ سی : (۷۲۵۷) اسعد افندی : (۱۴۲۶)
نومرولو مجموعہ لر .

الصلوات الشریفہ

صلوات شریفہ نک فوائد وفضائلہ دائرہ در . اسمی ، مباشرتہ (۱۱۸۴) و
(حسن الختام ۱۱۹۰) اتمامہ تاریخدر . [۱]

شرح صلوات قادریہ

شیخ عبدالقادر کیلانی قدس سرہ حضرت تارینک ترتیب ایلدیکی صلوات شریفہ نک
ترجمہ سی و شرحیدر . (۱۲۸۲) سنہ سندہ مطبعہ عامرہ دہ طبع اولنمشدر .

شرح صلوات ملوین

« اللهم صل وسلم علی رسولک محمد وعلی آلہ وصحبہ واصولہ وفرو عہ تسلیاً
مااختلف الملوان ... » صلواتک ترکیب، شرحیدر . [۲]

صلوات السلسلۃ النسب

رسول اکرم صلی اللہ علیہ وسلم افدمزک آباء واجداد سنیہ لرینک اسامیی
اوزرینہ مرتبدر . بوندن باشقہ مختصر (۳۸) صلوات شریفہ ترتیب ایلشدر . [۳]

صلوات دوازده امام

حضرت علی رضی اللہ عنہ ایله اولاد واحفاد کرامندن اونایکی امامک اسامیی
اوزرینہ مرتب صلوات شریفہ در . (عرفاء الخیر ۱۱۹۳) صفرا الخیرندہ ترتیب
ایلشدر . اسامی مشار الیہ مدن مرکب ، فقط دها مختصر دیگر صلوات شریفہ دہ
ترتیب ایلشدر . [۴]

[۱] ییلدیژ : ۳۷۰۳ / ۱۷۰۳ برتو پاشا : (۶۲۵) نوسرولو مجموعہ لر .

[۲] » » » » » [۲]

[۳] بہاء الدین بکدہ کی مجموعہ رسائل .

» » » » [۴]

صلوات الحروف

حروف حجا اوزرينه مرتب واوتوز فقره دن مرکبدر. شويله باشلار : « الصلاة والسلام على الف الابتدا سيدنا محمد وعلى آل محمد هو اول الآلاء وفاتحة النعماء ». [۱]

صلوات الحروف

طور آخزده در . بوده اوتوز فقره دن مرکبدر . « اللهم صل وسلم على معدن ابتداء العنايات محمد وعلى آل محمد هو همزة الف الانتهاء في النهايات ». [۲]

زينة شيبية في خزينة غيبية

نقطه سز اوله رق ترتيب ايلديكي صلوات شريفه در . نسخه سني كورمدم . شيخ الاسلام عارف حكمت بك مرحومك - كتب خانهمده موجود - بر مجموعه سنه ربط يديلن ومستقيم زاده نك اسامى آثارني احتوا ايدن فهرستده مندرجدر . مستقيم زاده « تحفة خطاطين » ده [۳] فيضى هدينك نقطه سز تفسيرندن بحث ايدر كن « بي نقط بر صلوات شريفه ترتيب ايله تبرك اولنمشيدى . اسمنى بر نقطه تعيين ايليوب « زينة شيبية في خزينة غيبية » دنيلمشيدى ، ديور .

جهاز المعجون في خلاص الطاعون

طاعون ظهورنده اتخاذا اولنه جق تدابيرده واوقونه جق ادعية مؤثره به ومتفرطانه دائردر . اسمى ، تاريخ تأليفيدر (۱۱۹۴) . [۴]

[۱] بهاء الدين بکده کی مجموعہ رسائل .

[۲] » » »

[۳] (صحیفہ ۶۲۹)

[۴] بیلدیز : ۳۷۰۳ / ۱۷۰ دارالفنون کتب خانہ سی : (۷۴۲۸) پرنوباشا : (۶۲۵)

نومرولو مجموعہ لر .

مرشد المتأهلين ترجمه سی

محمد محی الدین بن قطب الدین ازینقی نک «مرشد المتأهلین» نامیله عربجه تالیف ایلدیکی اثرک ترجمه سیدر . نکاحه ترغیب ، نکاحک فوائدی ، اهلیت تأهل ، حقوق زوجین ، حقوق والدین ، صله رحم حقنده معلومات نافعیه حاوی بر اثر مهمدر . مستقیم زاده بو اثری ، احباسبندن خطاط ابراهیم طاهر افندینک تشویقیله ترجمه ایتمشدر . (۱۱۶۹) ذی القعدة سنده ترجمه به باشلامشدر . [۱]

۴

[۱] دارالفنون کتبخانه سی : (۷۲۵۷) پرتو پاشا : (۶۲۵) نومرولو مجموعه لر . « کشف الظنون » ده « مرشد المتأهل — مختصر . علی ستة فصول . للشیخ محمد بن قطب الدین الازینقی . اوله : الحمد لله الذی خلق من الماء بشراً الخ ... » دنیلور . « مرشد المتأهلین » دیگر بر ذات طرفندن ده ترجمه اولنمشدر ، مطبوعدر . فقط ترجمک اسمی وهانکی تاریخده ترجمه ایدیلدیکی محرر دکادر . فائمه کتبخانه نک التنده بوسنه لی محرم افندینک دستکاهنده (۱۲۸۰) ده وطاش باصمه ایله (۱۲۹۲) ده « مرشد المتأهلین » نامیله طبع اولنان نسخه لرک کنارنده « مرشد نساء » اسمی ترجمه برساله واردر . « الحاج مصطفی فهیم بن عثمان الاقشهری البیربکی المشهر بملك زاده » نک اثریدر . بشلطاشده محی افندی تر به سنده محمود افندی کتبخانه سنده (۱۸۷۸) نومروده مقید « مرشد المتأهلین » ک دیگر بر نسخه مطبوعه سی دها واردر . نهایتنده تاریخ طبی قسماً بیرتیلیمش اولدیفندن لایقیله او قونه میورسده (۱۲۶۳) سنه سی اولوق ملحوظدر . بونک کنارنده « مرشد نساء » بوقدر . « مرشد المتأهلین » ک مطبعة هانییه ده ده طبع ایدیلدیکی سروی ایسه ده نسخه سی کورمدم .

آثار تصوف

شرح لغز اسم جلال

« الله بوديك الف وهي ودولام
« ازبينه الف على رابط
عاجز شده از كنه كمالش اعلام «
وزمی ودولام جو محمد رانام «

رباعيسنك تور كچه شرحيدر . [۱]

شرح ابيات پيرهرات

(پيرهرات) ناميله معروف اولان ابو اسماعيل محمد الانصاري نك

« ما وحد الواحد من واحد
اذكل من واحد جاهد «

بيتيله باشلايان اوج بيتنك تور كچه شرحيدر . ۱۱۹۱ سنه پينده شرح ايديلشدر . [۲]

مكتوبات قدسيه

امام رباني خواجه احمد فاروقی سرهندي حضرت تالرينك - « مكتوبات قدسيه »
ناميله معروف وانواع حقائق صوفيه بي شامل - مكتوبات مهمه سنك اسان فرسدن
تور كچه به ترجمه سيدر . التي جلددر . اوچي امام مشار اليهك ، اوچي ده مخدوم كاملي
خواجه محمد معصومك اثر حارفانه سيدر .

[۱] پرتو پاشا : (۶۲۵) نومرولو مجموعه ده « شرح لغز اسم جلال » وكتبخانه مده :

(۲۹۶) نومرولو مجموعه ده « شرح رباعي معما » اسميله قيد ايديلشدر .

[۲] پرتو پاشا : (۶۲۵) نومرولو مجموعه .

مقدمه بیان اولدینی اوزره ترجمه ۱۱۶۲ ده باشرت و ۱۱۶۵ [۱] ده ختم ایدیلشد که حین ترجمه اوتوز درت یاشنده بولنان مترجم فاضلک سنی ایله مساوی اوله رق اوتوز درت آیده وجوده کیشدر. ۱۲۷۷ سنه هجریه سنده استانبولده لیطوغرافیا ایله طبع اولمشدر. بعض ذوات فاضله طرفدن یازیلان تقریضل صیره سنده پدرینک ده تقریضی واردر. [۲]

والدیه

شهابک حاشیه بیضاویده سوره سجدهده تصریحی اوزره شیح ابوبکر الازی نک کلماتدن اولان «من عرف نفسه فقد عرف ربه» جمله مهمه سنک تورکجه شرحیدر. مستقیم زاده ، مقدمهده «بو خبر لطیفک اسرار علیه ومعانی حقیقه و جلیه سنندن،

[۱] حمیده کتب خانه سنده (۱۲۴) نومروده مقید و مستقیم زاده نک خط دستیه محرر مکتوبات امام معصومی نک برنجی جلدینک باشنه مترجم مشارالیه «تاریخ بدء ترجمه ۱۳ شوال ۱۱۶۰ جمعه» و نهایتنه «بوجلد اولک دخی ترجمه سی بعونه تعالی محرم الحرامک آخر جمعه کیجه سی مع اذان العشا تمام اولدی ۲۱ م ۱۱۶۵» و ایکنجی جلدک نهایتنه «ختم ترجمه ، ایله مولدالنبی صلی الله علیه وسلم ده واقع اولدی سنه ۱۱۶۵» یازمشدر.

ترجمه نک نهایتنه درج ایدیلک اوزره «خاتمه المکتوبات القدسیه در بیان احوال مترجم فقیر» عنوانیه یازوب ناصلسه اثر مذکورک نهایتنه دکل - ملت کتب خانه سنده رشید افندی قسمنده موجود - «قانون الادب» ترجمه سی مسوده سنک باشنه الصاق ایدیان ایکی ورقهده مشارالیه «خدمت والاشانده [یعنی مکتوبات قدسیه ترجمه سنده] اقتضا ایدن فی الجمله لوازم و خط بها خلیفه کیسه سنندن اولقله ینه دامن درمیان ایدوب عدد سنین سنم اوزره اوتوز درت آیده قصور و کسور ایله بمشینه تعالی اتعافی نمایان اولدی. بعد الحتام دیباجه و سلسله نامه ترتیب اولنوب اول مکتوباته تسطیر و بو خاتمه دخی برای تذکیر احوال فقیر غرّه شهر رجب المرجیده آخر مکتوباته الحاق و تحریر اولندی «دیور» مکتوباتک نسخه مطبوعه سنده بومقاله مندرج دکلدر.

[۲] پدری او تقریضده ، آولا شیخ عیسی المحوی الخلوقی الشمسی دن و ۱۱۳۵ ده حجازه عزیزمتمنده شیخ محمود جزریدن و - پدریله «بیلرنده اخوت اخرویه سی اولان» - شیخ محمد مراد نقشبندیدن ، آنکده صاحب مکتوبات خواجه محمد معصومدن مستخلف وه آذون بولندینی وخواجه محمد امین توقادی ایله پدرینک و کندینک صحبت والفتلری کثیر اولدینی سویلیور .

سبب وجودم والدم مرحومك امريله جمع اولنوب «والديه» تسميه اولنان رساله ده
اول تركيب مآلى بو فقير عليل المزاجه ظاهر اولوب معنای لطيفى اولدرکه . . . .
ديور . [۱]

ترجمه رساله من عرف

« من عرف نفسه فقد عرف ربه » كلامنك شرحه دائر امام غزالی نك تالیف
ابتدیكى رساله نك ترجمه سیدر . اخوانندن السید احمد سنانی نك تشویقیله (اتمام اثر
۱۰ ذی الحجہ ۱۱۸۳) تاریخنده ترجمه ایلمشدر . بو ، « والديه » رساله سندن
باشقهدر . متن اثرده کلام مذکور ، حضرت علی رضی الله عنه راجع اولدینی بیان
اولنیور . اثرک کنارنده « شیخ ابو بکر الرازی نك در . نیچرلر حدیث ظن ایدرلر ،
دنیلور . [۲]

عهدنامه [۳]

بر مرشد کاملک ، مریدینه تلقین ایده جکی وصایای عالیہی و تربیة نفس و اکتساب
فضائله دائر حقائق مهمه بی حاویدر . برنجی سطرنده « الوصایای العهود و المواثیق المعدودہ
محرردرکه تاریخ تالیفیدر (۱۱۹۴) . بو اثر قیمت دار ، ۱۵ ذی الحجہ ۱۳۲۹ ده
بازیدده سیمکشخانه ده سلیمان ثاقب افندی مطبعه سننده « عهدنامه اسماعیل حقی »
نامیله طبع اولمش ایسه ده مشایخ مؤلفین کرامدن اسماعیل حقی مرحومه تعلق
یوقدر . مستقیم زاده نك غیر مطبوع آثارى آره سننده اثر مذکورہ تصادف ایتمدم .
فقط مشارالیهک جمله آثارندن اولدینی (۲۰) نجی صحیفه ده « شرح اولنان مولود
رساله سی و خاتمہ سننده فوائد یازیلشدر » و (۲۲) نجی صحیفه ده « بو بحث ، دیوان
علی کرم الله وجهه ایچون خدمت شرحزده بسط اولمشدر » دینسیله ثابتدر .
شیخ الاسلام عارف حکمت بک مرحومک « کشف الظنون » ذیلی اوله رق
ترتیبنه تثبت ابتدکی اثرک کتب خانہ مده موجود بر قسم مسوداتنک نهایتنه ربط ایدیلن

[۱] ییلدیز : ۳۷/۷ اسعد افندی : (۱۶۸۴) نوسرولو مجموعہ لر .

[۲] دارالفنون کتب خانہ سی : (۷۲۵۷) اسعد افندی : (۱۶۸۴) نوسرولو مجموعہ لر .

[۳] آثار دینیہ قسمنه درج ایدیلن « شرح عهدنامه و تلقین » ک بو عهدنامه یه

تعلق یوقدر .

ورقہدہ مستقیم زادہ نك مؤلفاتی صیرہ سنندہ « عہدنامہ کبیر » عنوانی بر اثر دہ
مقیّد در کہ - یوقاریدہ کوستریلن - عہدنامہ مطبوع اولدیغی شہہ سزدر .

مقولات دوریہ

خرقہ طریقتہ ، صحبتہ ، تلذّین و توبیہ ، وجد و جذبہ ، منکر و ذا کرہ ،
دوران صوفیہ ، ظاہراً مخالف کورینن کلمات صوفیہ نك محمل صحیحی اولدیغنه ،
مراتب ذکرہ ، مراتب اهل حقیقتہ ، اهل سلوک نوعنه ، غنایہ ، سماعہ ، رقصہ
قیاما ذکرہ دائردر . « ان کتاب الابرار لفی علیین » آیت جلیله سنك عدد حروفنجہ
(۱۱۹۹) شوالندہ تبیض اولمشدر . [۱]

« عقیف یافی » نك ظاہراً مخالف شریعت اولان کلمات صوفیہ نك محمل صحیحی
اولدیغی متضمن قولنه دائر بر مقالہ ، ییلدیز کتب خانہ سنندہ $\frac{۳۷۰۳}{۱۷}$ نومرولو مجموعہدہ
« امانتہ المعروضہ » رسالہ سنك خاتمہ سی و دارالفنون کتب خانہ سنندہ (۲۹۷۲)
نومرولو مجموعہدہ « رسالہ عقیف یافی » نامیلہ مستقل بر رسالہ شکلندہ کوستریلش
ایسہدہ بو ، « مقولات دوریہ » نك محتویاتندن « مقالہ رابعہ » عنوانی بر بحشدر .

سرور الطالبین

اسکدارلی شیخ محمد الادھی النفسبندی نك « کتاب سرور الطالبین ومسلك
العاشقین فی بیان طریق رب العالمین بالرّد علی المنکرین » نامندہ کی اثرینک ترجمہ سیدر .
وحدانیت الہیہ ، نبوتہ ، معرفتہ اللہ تحصیلنہ ، طریقت الہیہ اربابنک سنندینہ ، تلقین
ذکر ، الباس خرقہ کی اصول طریقتہ ، آداب ذکرہ ، طریق حقہ سلوکہ ، اخلاق
ردیہ دن نفسی تزکیہ و اصلاحہ ، عالم اکوان ایله وجود انسان بینندہ کی وجہ
مناسبته ، اخلاق فاضلہ دایرہ مهم بر اثر در . ۱ رجب ۱۱۷۷ دە تالیف اولمشدر .
دارالفنون کتب خانہ سنندہ (۷۳۱۲) نومرولو نسخہ ، مستقیم زادہ نك خط
دستیله محرر و مسودہ حالندہ در . باشنہ « ترجمہ فقیر مستقیم زادہ سلیمان سعدالدین
ابوالمواہب المعصومی الامینی کان اللہ له ذا ۱۱۹۵ » و نہایتنہ « بو ترجمہ موفق اولان
مستقیم زادہ فقیر ، استکمال الخطاب ۱۱۹۵ تاریخی اوآخر ذی القعدۃ الشریفہ سنندہ
اتمام و تحریر ایلمشدر » یازمشدر .

[۱] برنو پاشا : (۶۲۵) نومرولو مجموعہ .

العقود اللؤلؤیه فی طریق السادة المولویه

عبدالغنی نابلسی مرحومک بونا مده کی اثر مهمنک عربجه دن تور کجه یه ترجمه سی و شرحیدر . طریقت مولویه یه طعن ایدنلره اجوبه مسکتی و حقائق صوفیه یی حاویدر . اون فصل اوزرینه مرتبدر . ترجمه نك اسمی « شرح عبارات ۱۱۸۲ » دره . شرحی ، ليله مولدنبیده ختام بولوب « تمام اثر ۱۱۸۲ » تاریخیدر [۱] .

[۱] حالت افندی کتب خانه سنده (۳۷۹) نومرولو نسخه نك باشنده شوسطر لر محرردر : « بورساله نك » شرح عبارات اسمیدر ومتی عربیدر وعبدالغنی شامی حنفی حضرت لربنکدر . عقود لؤلؤیه دیرلر . اگرچه طریق مولویه یه مخصوص ترکی بر شرحیدر ، لکن اهل توحیدک جمله سنه الزمدر . بوقیر مستقیم زاده نك خدمتیدر « بونسخه ، مستقیم زاده نك یازیبی دکلددر . آنک یازیبیله محرر مسوده دن ۱۲۱۳ سنه سنده مقابله اولندی نه نهایتنده مذکوردر . یازانک اسمی بوقدر . ینه او کتب خانه ده « ۲۱۹ » نومروده مقید نسخه ، نظیف زاده احمد حامد طرفندن ۱۲۲۵ ده مستقیم زاده نك خطیله محرر نسخه دن نقل و تحریر ایدیلدیکی خانه ده مسطوردر . کتابک اوستنه حالت افندی نك وقف مهربندن باشقه « وجد وحالت می رساند یاد نام مولوی » مصراعنی حاوی کوچک برمه رده باصیلمشدر . جلدی ، تذهیبی ، یازیبی کوزلدر . حالت افندی نك صورت مخصوصه ده یازدیرمش اولسی ملحوظدر . حمیدیه کتب خانه سنده « ۱۷۹ » نومروده مقید نسخه ، خلیل السنبل طرفندن مستقیم زاده نك خطیله محرر نسخه دن « فروح و ریحان وجنة نعيم ۱۱۹۸ » تاریخنده استنساخ اولمشدر .

پرتو پاشا کتب خانه سنده « ۴۲۷ » نومرولو نسخه نك نهایتنه ۶ شعبان ۱۲۰۲ تاریخی قومشدر . عادی خط نسخ ایله یازیلمشدر . باشنه « شرح عقود لؤلؤیه مستقیم زاده باخط شارح المذكور رحمة الله علیه » اشارت ایدیلش ایسه ده مشارالیه ک یازیبی بگزه میور . بعض اشخاص ، صاندق لری و آلدق لری کتابلره قیمت ویرمک ایچون ، مؤلف خطیله محرر اولدیغنی ظهر کتابه اشارت ایدرلر . بونسخه ده اوقیلدن اولق ملحوظدر .

دارالفنون ادبیات فا کولته سی و تورک تاریخ انجمنی رئیس فاضلی کوپر یلی زاده محمد فؤاد بکک کتب خانه سنده موجود نسخه نك باشنه شویله اشارت ایدیلمشدر : « طلبه حقدن مستقیم زاده نك آثار جلیله لرندندر » . بونسخه قیمت دار ، مشارالیه ک خطیله محرردر . نهایتنه شوسطر لری یازمشدر : « ادرت فرجاء النظر بمعونة الملك الاکبر و انا لاقفر جامعه شارحه فی العید الاکبر بتاریخ (قدح زره مستقیم زاده ۱۱۸۴) اقال الله عثاره آمین لکن یحتاج الی الاصلاح ثابیا » .

مستقیم زاده ، عبدالغنی نابلسی دن بحث ایدرکن دیورله : « شیخ صاحب رساله ، پدرندن غیری بیکدن متجاوز اساتذه دن وشبو خدن اخذ علوم ظاهریه و باطنیه ایلیوب پدر لری سلسله سنندن طریقت قادریه ده اجازت وتاج الدین مکی دن طریقت خواجکانده دخی اذن و خلافت برله صاحب تسلیمک و ارشاد اولان گروه علیه دندر . کثرت تحفه : م — ۴

رساله تاج

اهل طريقتك تاج و عمامه لرينه دائر. معلوماتي و حقائق صوفيه بي محتويدير. [۱]

رساله طريقت نقشبنديه [۲]

طريقت نقشبنديه نك اصول و حقائقندن ، طريقت خلوتيه نك طرز ذكردن ، سلوكك انواعندن ، طالب محقك مرشد محقق تحري ايتمنندن ، طريقتده كي بيعت حقيقتندن ، رؤيادن باحثدر . (نصف جمادي الاخره ۱۲۰۰) ده اتمام ايديلشدر .

شرح ابيات صندوقه [۳]

شيخ عبدالقادر الكيلاني قدس سرته نك صندوقه قبرنده محرر اولان و
« اذا ضاق حالي اشتكيت لخالقي قديراً علي تيسير كل عسير »
بيتيلاه ابتدا ايدن بش بيتك ترجه شرحيه . ۱۱۹۴ ده شرح ايديلشدر. [۴]

تأليفاتي وسائر حالاتي اشهر من ان يذکر در . جدم مستقيم افندي شام قاضي سي اولدقدم پدرم و عمم مصطفى وفا افندي ، کندیلردن انتساب طريقت ايلدکاري سييدن چله آثارينك روايته دخي کندیلردن پرواسطه ايله اجازتلم اولمغله هر نه قدر قوت بضاعه و قدرت استطاعه ناياب ايسه ده سبب جسارتم اولمشدر .

بيلديز: ۳۷:۲ پرتو پاشا : (۶۱۴) دارالفنون كتبخانه سي : (۲۹۲۷) نومرولو مجموعه لرده و اسعد افندي : (۱۵۱۳) نومروده نسخه لري واردر .

[۱] بيلديز : ۳۷:۲ دارالفنون كتبخانه سي « ۶۲۵۸ » و « ۷۲۵۷ » پرتو پاشا : « ۶۲۵ » نومرولو مجموعه لري .

[۲] دارالفنون كتبخانه سينده كي « ۷۴۲۸ » نومرولو نسخه نك فهرستنه و پرتو پاشا كتبخانه سينده كي « ۶۲۵ » نومرولو مجموعه ده كي نسخه نك اوستنه « شريعت طريقت » اشارت ايديلشدر . رساله نك باشنده ، مقدمه سينده ، خانه سينده امم و تاريخ تأليف يوقدر . دارالفنون كتبخانه سينده « ۲۹۷۲ » نومروده كي نسخه نك فهرستنه « طريقت نامه مشايخ » يازيلشدر . تاريخ تحريريله يازان كوستريلاه مشدر .

[۳] بيلديز : ۳۷:۱ نومرولو مجموعه ده كي نسخه نك باشنه « شرح پنج بيت جيلاني » اشارت ايديلشدر .

[۴] پرتو پاشا : (۶۱۴) كتبخانه مده (۲۹۶) نومرولو مجموعه لري .

الغز الجلیل

شیخ الاکبر محی الدین العربی قدس سرہ نک
« تَوْضَاءُ بِمَاءِ الْغَيْبِ اِنْ كُنْتَ ذَا سِرِّتٍ وَ اِلَّا تَمِيْمٌ بِالصَّعِيْدِ وَ بِالصَّخْرِ »
بیتیاہ ما بعدی اولان ایکی بیتک تورکجه شرحیدر . اسمی ، تاریخ شرحیدر
(۱۱۷۲) . [۱]

رسالہ

بایزید بسطامی قدس سرہ نک « خُضْتُ بِحِرِّ اَوْقَافِ الْاَنْبِيَاءِ فِي سَاحِلِهَا » و « سَبِيْحَاتِي
مَاءِ عَظْمِ شَانِي » کلامرینک تاویلنه دائردر . [۲]

نصرت مبتدی

طریقت نقشبندیہ سلوکی قصد ایدنلره نہ یولده حرکت ایتمک لازم کله جگنی
و وصایای مهمہ بی حاویدر . اسمی ، تاریخ تالیفیدر (۱۱۹۶) . [۳]

عقیدة الصوفیة

حروف بسملاہ عددنجه اون طقوز عقیدہ اوزرینہ مرتبدر . شریعت و حقیقت
و طریقتہ متعلق مباحث شتایی و عقائد صوفیہ دائر معلومات مهمہ و سبب
طالیہ بی حاویدر . اسمی ، تاریخ تالیفیدر (۱۲۰۱) . [۴]

[۱] ییلدیز : ۳۷۰۳ / ۱۷

[۲] ییلدیز : ۱ / ۳۷ دارالفنون کتب خانہ سی : « ۷۲۵۷ » پرتو پاشا : « ۶۱۴ » و « ۶۲۵ »

کتب خانہ مدہ « ۲۹۶ » نومرولو مجموعہ لر .

[۳] ییلدیز : ۰ / ۳۷ دارالفنون کتب خانہ سی : « ۷۴۲۸ » پرتو پاشا : « ۶۲۵ » نومرولو

مجموعہ لر .

[۴] دارالفنون کتب خانہ سی (۶۲۵۸) نومرولو مجموعہ . اسعد افندی : (۱۶۸۴) بو

نسخہ ، نسخ ورقہ آرمسندہ بر بازی ایله (۲۳ ذی ۱۲۰۲) ده یازیلشدر .

تحفة المرام

مستقیم زاده ، مرشدی شیخ محمد امین توقادی قدس سره به اخلاق و تصوف و مباحث سائره حقنده بالمناسبه ایراد ایلدیکی متنوع سؤالره جوابلرینی [۱] - اسم شریف نبوی عددنجه (۹۲) ماده اوزرینه - ترتیب ایشدر . اسمی ، تاریخ ترتیبدر (۱۲۰۰) . [۲]

شرح بعض ابیات مثنوی

بروسه لی محمد طاهر بکک عثمانلی مؤلفری « نامنده کی اثرنده بو عنوانله بر رساله مقیددر . نسخه سنی کورمدم . مستقیم زاده (عقود اللؤلؤیه) ده بالمناسبه مثنویک « الی دفتر دن اوچ دفترک دیباجه عربیه سنه صاحب رساله نک [عبدالغنی نابلسی نک] شرحی و علمادن برینک عربی ابیاتی شرحه اولان انتسابی و برینک دخی شرح مشکلاتی و مجالس سنایه دن هر مجلس موعظه آخرینه جامع المواعظ امی سنان زاده شیخ حسن افندیکنک انتخاب و ضم ایلدیکی ابیات شریفه و بوفقیق اول ابیاته درویشانه جه تسوید ایلدیکم شرح پریشان امثالی خدمات قلبه دن قطع نظر همت خدمت کلیه اولمق اوزره محمد سلیمان نحیفی اسلامبولی نظماً ترجمه ترجه ایشدر « دیورکه طاهر بکک قید ایتدیکی شرحک بو اثر اولدیغنده شبهه یوقدر .

[۱] سؤال و جوابه مثال : « دیدم که ناسه حقیر کورینن حق نه در . بیوردی که کندی هنرنی سوینک » . « دیدم که عاقلدن صادر اولان کارلرک اولی و احسنی نه در . بیوردی که بدکاری بدلکنی اجرادن منع ایلکدر » . « دیدم که ایلیک ایلمکی اولادر ، یوخسه بدلکدن دور اولمقی خوشدر . بیوردی که بدلکدن حذر ایلک جمله ایلک کارک باشدر . ذرا قبیانندن حذر ، حسنیانک حسیوانی منتجدر » . « دیدم که معنای وحدت نه در . بیوردی که سالکک وجودی تجلی ایله محو و مضحل وفانی اولمقدر که مشروعدر . یوخسه الوهیت ظهور ایدر دیک دکدر . . ذرا همه اوست مفهومی شهودیدر ، رؤیا کیدر . وقوعی دکدر » . « دیدم که جهانده بیکانه کیمدر . بیوردی که جاهل اولان کسنه در » .

[۲] ییلدیز : ۳۷ : ۱ برتو پاشا : (۶۱۴) و (۶۲۵) نومرولو مجموعه لر .

مقاله

مرعشلی سچاقلی زاده نك « نشر الطوابع » نامنده کی اثرینك « فنا فی التوحید »
بجشنه دائردر . ۱۱۶۶ ده تالیف ایدیلشدر . [۱]

رساله ذکر

کلمه توحیدك و ذكرك حقائق و دقائقندن باحثدر . مقدمه سی یوقدر . اثرك
و مؤلفله مستنسخك اسملری و استنساخ تاریخی محرر دکادر . باشنه « باخط نظیف
رساله مستقیم زاده » اشارت ایدیلشدر . بشکطاشده یحیی افندی تربه سنده محمود
افندی کتب خانه سنك دفترنده [۲] اثرك اسمی « رساله ذکر » اوله رق قید اولمشدر . [۳]

حقیقه الیقین و زلفه التمکین

عبدالکریم جیلی نك عربجه تالیف ایلدیکی اثرك ترجمه سیدر . توحیده و موحدیه
دائر انواع حقائق حاویدر . باشنه « مستقیم زاده نك حقیقه الیقین ترجمه سی »
یازیلشدر . و ترجمه سنك (۱۷ شوال ۱۱۵۶) ده تمام اولدینی نهایتنه قید ایدیلشدر .
فقط مترجمی و مستنسخی محرر دکادر . کنار لرنده کی « لحرره » اشارتلی فقره لر ،
مستقیم زاده نك یازیسیدر . [۴]

[۱] پرتوپاشا : (۶۲۵) نوسرولو مجموعه .

[۲] نوسرو : (۳۲۷۷ مکرر ۱۲)

[۳] بورساله نك التنده مراتب موجودات حقنده بورساله واردر . بوده خط تعلیق ایله
محرر و مجدولدر . رساله نك اسمی ، مؤافی ، کاتبی تاریخ تحریری یازیلماشدر . کیمک اثری
اولدینی مجهولدر .

[۴] یحیی افندی تربه سنده محمود افندی کتب خانه سی : (۲۷۸۸)

« لعلی زاده السید محمد معصوم ابن اخ المؤلف » بورساله بی ۱۱۶۰ سنه سنده وقف ایلدیکنی
ایلك صحیفه نك آرقه سنه یازمشدر .

آثار تاریخی

مناقب امام اعظم

امام اعظم ابو حنیفہ نعمان بن ثابت رحمہ اللہ ک ترجمہ حال و مناقبہ و مباحث
مہمہ بی حاویدر . [۱]

[۱] بیلڈیز : ۳۷:۲ نومرولو مجموعہ نك محتویاتندن اولان بو نسخه ، اكرى قیولی
محمد راسم افندیك شاگردانندن خطاط جنباززاده ابراهیم طاهر افندیك شاگردی مصطفی
ساح افندی طرفندن ۱۲۱۵ سنه سنده یازیلشدر . بو مجموعہ نك احتوا ابتدکی دیگر
رسالدرکده - امضاسی یوقسهده - ساح افندیك یازسی اولدیغی آ کلاشیلپور .
اسعد افندی کتب خانہ سنده کی (۲۴۲۰) نومرولو نسخه نك ایچ قابنه مشارالیه اسعد
افندی « اشبو اثر امامت ، یعنی بو منقبه جلیله ، منبع فقاہت ، شارح « مواقع النجوم »
ومالك ازمة انواع علوم ، الشيخ الولی الاصل والمرشد العلی الاكمل صلاحی عبدالله افندی قدس
سره الرب المبدی حضرتلرینک قلم دست کرامت پیوستیله پیرایه بند مسطوردر . حرره الفقیر
شیخ زاده محمد اسعد النقیب غفرلہما « یازمشدر . فقط کتابک نہایتنه « . . . مولانا نعمان
بن ثابت رضی اللہ عنہ مناقب قریب المہدده جمع اولمش نسخه جدیدہ اولغله بوسنه سنہ اوائلندہ
تحریرہ شروع وبو فقیر الحاج محمد الحافظ المأمور تحریرات المنخفات بدندہ زمان قلیلده « الخط
مایقرأ » استخدامیلہ رسیده حسن ختام اولق وقوع بولدیغنه (خط شریف ۱۱۹۹) تاریخ
اولوب صفرا الحیرک اوچنچی خمیس کیجه سی مع اذان العشا تکمیلی میسر اولدی « یازیلشدر .
بوسطرلرله متن کتابک یازسی و مرکب بربرینہ بکزه میور . متن ، عجاله وصولی مرکب ایله
والحاج محمد الحافظک « کتبه » سی قویو مرکبہ واعتنا ایله تحریر ایدیلشدر .
برده کتابک اوستندہ « محمد امین صلاحی » مہری واردرکہ کتابک مستسخی الحاج
محمد الحافظک مہری اولوب اولدیغی کشف ایتمک قابل دکلدر . اسعد افندی ، بو مہردہ کی
« صلاحی » اسمندن استدلالاً کتابک عبدالله صلاحی حضرتلری جانبندن یازیلدیغنه ذاہب
اولدی دینسہ مشارالیه . ایکی « صلاحی » بی تفریقندن عاجز دکلدر .
بونسخہ نك ایلك صحیفہ سنده مستقیم زادہ نك خطیلہ شوسطرلر یازیلشدر : « کتاب المناقب
فی حق الامام الاعظم ابوحنیفہ نعمان بن ثابت رضی اللہ عنہ جمعہا ابوالمواہب سعدالدین سلیمان
مستقیم زادہ کان اللہ له آمین » و « له آثار غیرہ مثل ترجمہ المکتوبات القدسیة النقشبندیہ وترجمہ
قانون الادب فی اللغہ سماها تاریخاً بلفظہ (السنہ ثلاثہ ۱۱۸۳) وشرح الديوان المرتضوی کرم
اللہ وجہہ وغیرہا تسعین مع سنۃ السبعین ماشاء اللہ کان وما لم یشاء لم یکن » .

رساله ملامیہ بایرامیہ شطاریہ

حاجی بایرام ولی قدس سرہدن صکرہ طریقت ملامیہ شطاریہ خلافتی احراز
ایدن ذواتک و او جملہدن شارح مثنوی صاری عبداللہ افندی و شاعر حبشی زادہ
عبدالرحیم رحمی بکک ترجمہ حاللرینی و منقبہ لرینی حاویدر . [۱]

رساله اسکندر

« وبتالونک عن ذی القرنین قل سأتلو علیکم منه ذکرا » آیت جلیلہ سندہ کی
« ذی القرنین » حقندہ تحقیقاتی متضمندر . (صفر خیر ۱۱۸۰) دہ ترتیب اولنمشدر . [۲]

حسان النضر من احوال الخضر

خضر علیہ السلامک - ابن حجر عسقلانی تحریری اوزرہ - احوالندن باحثدرہ
(حسان النضر ۱۲۰۰) تاریخ تبییضیدر . [۳]

عدۃ البدور فی عدۃ السنین والشہور

« ان عدۃ الشہور » آیت کریمہ سنہ دائردر . حج ، عمرہ ، صوم ، ذکات ،
اعیاد کی احکام شرعیہ تعلق ایدن عدد شہورہ و شہور عربیہ و ایام اسملرینک
سبب تسمیہ سنہ و متفرقاتنہ دائر معلومات مہمہ بی حاویدر . ایکی (توفیق ۵۹۶ +
۵۹۶ = ۱۱۹۲) اثرک تاریخ تبییضیدر . [۴]

سلبانیہ کتب خانہ سندہ وہی افندیدن اشترا اولنان کتابلر میانندہ کی (۱۲۴۸) نومرولو
نسخہ ، مستقیم زادہ نک مسودہ سندن تبییض اولنمشدر نہایتنہ « تم تبییضہ من مسودۃ جامعہ
الاستاد مستقیم زادہ سلمہ اللہ تعالیٰ فی سحور لیلۃ القدر لسنہ ثمان وستین ومائہ والنسب
ہجرۃ » ، بوتک التہ « حررہ الفقیہ علی بن محمد ۱۱۶۹ » یازیلشدر .

[۱] سلبانیہ - نافذ پاشا : (۱۱۶۴) کتب خانہ مدہ تاریخ قسمندہ : (۱۴۰)

[۲] بیلدیز : ۳۷:۱ ۳۷:۳ ۳۷:۳ دارالفنون کتب خانہ سی : (۷۲۵۷) و (۷۴۲۸)

رتو پاشا : (۶۱۴) و (۶۲۵) نومرولو مجموعہ لر .

[۳] دارالفنون کتب خانہ سی : (۷۴۲۸) نومرولو مجموعہ .

[۴] بہاء الدین بکدہ کی مجموعہ رسائل .

شیخ الاسلام عارف حکمت بک مرحومک ، کتب خانہ مدہ بولنان مجموعہ لرندن برینہ
[نومرو ۱۹۱] مستقیم زادہ نک اسامی آثارینی حاوی الصاق ایدیلن ورقہدہ بو اثر « عدۃ
البدور فی تفسیر ان عدۃ الشہور » نامیلہ محرردر .

اصحاب بدر

اصحاب بدرک اسماء شریفه سنی حروف هجاء ترتیبی اوزره جامعدر . [۱]

رجال البدر

اصحاب بدرک فضائلی حقنده در . (نسخه رجال البدر ۱۱۸۷) تاریخ انعامیدر . [۲]

نسخة الاولیاء

عشره مبشره وائمه اثنی عشرک اسم ، کنیه ، لقب ، پدر ، جد ، والده ، نسبت ، اسلامه دخوللری ، سن ، وفات ، سبب موتلری ، جنازه لرنده کیملرک امامت ایلدیکی ، محل وفات و مدفنلری حقنده مراتب ایکی جدولدر . اسمی ، تاریخ ترتیبی در (۱۱۸۹) . [۳]

ائمه اثنی عشر

اون ایکی امام محترمک اسمی شریفه سیله مدفن و تاریخ وفاتلری حوی تورکجه منظومه در . (۲۴) بیتدر . (ظهور الامداد ۱۱۹۲) تاریخنده تنظیم ایدیلمشدر . [۴]

سلسله نقشبندیه

طریقت نقشبندیه پیراننک سلسله سنی میندر . عربجه در . [۵]

[۱] بیلدیز : $\frac{۳۷۰۰}{۱۷۰}$

[۲] » » اسعد افندی : (۱۶۸۴) دارالفنون کتب خانہ سی : (۷۲۵۷)

نومرولو مجموعه لر .

[۳] پرتو پاشا : (۶۲۵) نومرولو مجموعه .

[۴] بهاء الدین بکده کی مجموعه رسائل .

[۵] بیلدیز $\frac{۳۷۰۳}{۱۷۰}$ دارالفنون کتب خانہ سی : (۷۴۲۸) نومرولو مجموعه لر .

مشایخ نامة اسلام

جنازه نماز لری شیخ الاسلام افندیلرک امامتیه ادا اولنان مشایخ واعزہ دن امیر بخاری ، السید خواجہ احمد نقشبندی ، قبلۃ الخطاطین شیخ حمدالله ، سید ولایت ابن سید احمد الزینی البکری الوفائی ، شیخ سنبل سنان افندی ، خواجہ محمود چلبی ابن حسام الدین نقشبندی ، محشی تفسیر قاضی شیخ زاده محی الدین ، شیخ عبدالکریم قادری ، حکیم چلبی الشیخ حاذق الدین خواجہ محمد ، امی - ننان ، یورغانی امیر خواجہ محمد الحسینی ، بشکطاشلی محی افندی ، خواجہ ابوسعید ابن خواجہ صنع الله ، خواجہ شعبان قسطنونی ، خواجہ عمر باکی تیرهوی ، خواجہ احمد نقشبندی تیرهوی ، سید محمود هدائی افندی ، معبر حسن افندی ، سنبل سنان خانقاهی شیخی سیدنور الدین بن علاء الدینک مختصر ترجمہ حاللرینی محتویدر . اسمی ، تاریخ تالیفیدر (۱۱۸۰) . [۱]

خلاصۃ الهدیه

طریقت شمسیه نوریہیہ متعلق شیخ نظمی افندیکنک تالیف ایلدیکی و ہدیۃ الاخوان ، نامندہ کی اثر تلخیص و شیخ سید یوسف ، رقبہ شیخ محمد ، شاہ قباد ، عبدالحمید شیروانی ، شمس احمد سیواسی ، عبدالحمید سیواسی ، عبدالاحد نوری ، سیواسی کنک مناقبی بیان اولنش وبر خاتمہ الحاقیلہ کنندی زمانہ قدر بعض مشایخک منقبہ لری درج ایڈیلشدر . اثرک اسمی ، شروعنه تاریخدر (۱۱۷۶) . [۲]

آیاصوفیا واعظلری

(۱۰۰۰) تاریخندن بری آیاصوفیا جامع شریفی کرسی شیخلکنہ تعیین اولنان اون بر ذاتک مختصر ترجمہ حاللرینی حاویدر . [۳]

- [۱] بیلدیز $\frac{۳۷:۱}{۱۷}$ دارالفنون کتب خانہ سی و (۲۹۷۲) اسعد افندی : (۱۶۸۴) پرتو پاشا : (۶۱۴) کتب خانہ مدہ : (۹۹) نومرولو مجموعہ لر .
[۲] کتب خانہ مدہ : (۱۰۱)
[۳] » (۱۰۰) بیلدیز $\frac{۳۷:۱}{۱۷}$ دارالفنون کتب خانہ سی : (۷۴۲۸) نومرولو

دوحه مشايخ كبار

مقام مشيخت اسلاميه نك احداثدن برى تعيين اولنان ذواتك ترجمه حاللرينى متضمندر . مستقيم زاده، بواثرى ۱۱۵۷ سنه سنده فيض الله افندى زاده شيخ الاسلام مصطفى افندى نامنه ترتيب وايكى دفعه تذييل ايتمشدر . برنجى ذيل ، پيرى زاده محمد صاحب افندين باشلايوب ۱۱۷۵ ده ابوبكر افندى زاده احمد افنديده وايتكنجى ذيل ، پيرى زاده عثمان صاحب افندين ابتدا ايدرك مفتى زاده احمد افنديده نهايت بولمشدر . [۱]

عيتابى مشهور خواجه منيب افندى [۲] ۱۲۰۰ دن بدء ايله ۱۲۱۳ سنه سنده مصطفى عاشر افندى به قدر تذييل ايتمشدر . [۳]
مجموعه صاحي سليمان فائق افدينك ۱۲۲۱ دن ۱۲۴۸ و اوقاف مفتشى مكتوبى زاده عبدالعزیز افدينك ده [۴] ۱۲۷۹ سنه سنه قدر ذيل يازديغى «عثمانلى مؤلفلىرى» نده [۵] و عبدالعزیز افدينك ذيلى «سجل عثمانى» ده [۶] محرردر .

مجموعه اول .

[۱] ييلديز : ابن ۳۷/۱۷ دارالفنون كتبخانهسى : ۲۶۴۹ و (۱۳) اسعد افندى : (۲۶۶۶) و (۲۴۴۱) .

شيخ الاسلام . طائر افندى كتبخانه سنده حفيد افندى قسمنده (۲۴۱) نومرولو نسخه نك اوستنه مستقيم زاده نك خطيله محرر اولديغى اشارت ايديلمش ايسه ده ، مشار اليهك يازيلى دكلدر .

يازيدده كتبخانه عمه ميده (۵۰۴۵) نومروده «دوحه مشايخ» نك ناقص بر نسخه سى وارددر . اوستنه مؤلفك خطى اولديغى يازيلمش ايسه ده ، مستقيم زاده نك يازيسنه بگزه ميور .

اسعد افندى كتبخانه سنده (۲۲۶۶) نومرولو نسخه نك باشنه «مخط مستقيم زاده» اشارت ايديلمشدر . ايلك صحيفه لرله صكره كيلر يازيلرى بربريت بگزه ميور . يازان ذاتك نهايتده كى امضاسى سيلمشدر . يالكز (۲۷ ذا ۱۱۷۷) تاريخى طور سيور . كنارلرنده مستقيم زاده نك علاوه لرى وارددر . بو برنجى قسمك ذيلى مشار اليهك خطيله محرردر .

ينه او كتبخانه ده (۲۴۴۱) نومرولو نسخه ، قاضى عسكر پيرى زاده يحيى بكك [۵] خطيله ۲۲۰ (دم يازيلمشدر) .

[۲] وفاتى : ۱۲۳۸ [۳] كتب خانه مده تاريخ قسمنده : نومرو (۳۵۸)

[۴] « : ۱۲۷۹ [۵] [جلد ۳ صحيفه ۷۰ و ۱۰۷] [۶] [جلد ۳ صحيفه ۳۴۰]

[۵] شيخ الاسلام اسبق مرحوم صاحب منلا بكك پدرينك پدريدر .

رسومات محاسبه جیبی رفعت افندی [۱] ایلك شيخ الاسلامدن ۱۲۸۳ ده عزل اولنان عمر حسام الدین افندی به قدر یکیدن یازمشدر که اساسی مستقیم زاده نك ائریدر و مطبوعدر .

رفعت افندی ، مقدمه ده « دوحه مشایخ کبار » دن و منیب افندی نك ذیلندن بحث ایتدکن صکره دیورکه :

« بوندن صکره دخی [منیب افندی نك ذیلندن صکره] مسند فتوایه رونق افزا اولان علمای اعلامك ترجمه حالاری اکرچه اولاد و اقربا و تعلقات و اجباری طرفلرندن یازیلوب یازدیریله رق منفرداً اوراق و صحایفه درج ایتدیریلش ایسه ده صیره سیله هنوز بریره جمع و تحریر اولمندی مثللو اول مجله مرغوبه [دوحه مستقیم زاده] و ذیل ممدوح [منیب افندی نك ذیلی] نسخه سنك ایسه وجودی نادر اولدیغنه بناءً ایلك شيخ الاسلامدن بدء ایله عمر حسام الدین افندی به دکن مسند فتوایه رونق ده عاطفت اولان علمانك ترجمه حالاری به مأخذ و مخرجی اشبو دوحه ایله شقایق نعمانیه و نواریح ساثره اولدیغنی خالده علاوه و تلفیق ایله یکیدن قومه آلته رق بوصیره ده بعض سبب علت نصب و عزللری ده تمیق و عبارات دلپذیر ایله تزیین قیلنمشدر .

رفعت افندی ، سلیمان فائق و عبدالعزیز افندی لرك ذیللرندن بحث ایتمه مسنه نظراً بونلری کورمدیکی آکلاشیلور . بنده کورمدم .

مجله النصاب فی النسب والکنی واللقاب [۱]

بعض رجالك نسبتلرینی ، کنیه لرینی ، مخلصلرینی ، ترجمه حاللرینی حاویدر . عربجه در ۱۱۷۱ ده تسوید و ۱۱۷۵ ده اتمام ایلمشدر . مستقیم زاده ائرك نهایتنده : امام سمعانی بو ترتیب اوزره سکنز جلد جمع ایلش ایسه ده ابن خلکان قولنججه تمامی دنیاده بولمندیغنی ، بو اثری ، علی بن الاثیرك اوچ جلد اوزره اختصار و « اللباب » تسمیه ایتدیکنی ، صکره تجرید ایله « لب اللباب » نامنی ویردیکنی ، بالاخره کاتب الحاج مصطفی ، وقتنه قدر الحاق ایتدیکنی ، کندیده وقتنه قدر کلن رجالی ، القاب و مخالص و انسابی و ترجمه حاللری ایله ترتیب و ۱۱۷۵ سنه سی ليله قدرنده اتمام ایلدیکنی سویلیور .

پك مهم براردر . حتی تورك تاریخ انجمنی اعضای فاضله سندن علی جانبك ،

بر مقاله ده [۱] مستقیم زاده بی « مشهور تورک بیوغرافی » و « چالیشان و تحقیق جی تورک متبحری » نام لریله یاد و « بیوغرافی به طائده همتری شکران و احترامله قیده شایان » اولدیغنی ایراد ایتدکن صکره « بالخاصه (مجله النصاب) ی اعتماد شایان دادنا مینی مینی بر (آنسیقلوپدی) در . معارف و کالی ، تاریخ انجمنی ، یاخود تورکیات انستیتوسی بو ده کرلی اثری مطلقاً طبع ایتلیدرلر ، دیور و بو محق سوزلرله حقیقته خدمت ایدیور .

یکانه نسخهمی حالت افندی کتب خانه سنده در . [۲] اوتوز برر سطرلی ، (۹۴۴) صحیفه در . خلیل بن حسین خطیله ۱۲۱۰ سنه هجریه سنده یازیلشدر .

وقتیله محبان معرفته نزهت گاه اولان بدستان آغزنده کی صحافر چارشینک مداوملرندن ایدم . صباح و اقسام اورادن کچدکجه صحافر ، دعوت ایدرلر ، بر کتاب ، یاخود بریازی کوسترلر ایدی . تخمیناً یکرمی بش سنه اول براقشام کچ وقت موقع مأموریتدن عودتده بوتون دکانلرک قاپاندیغنی ، یالکز بر صحافک ، دکانی هنوز قاپاتمق اوزره اولدیغنی کوردم . او صحاف ، بنی دعوتله براقشام کتاب کوستره جکنی سویلیوب - دفترسز ، نومروسز ، تربیسز - یوزلرجه کتاب آره سنده تحریات ایله مشغول اولدیغنی صیره ده بن ، دکانک اوکنه آتیلمش اولان کتاب و کاغذ پارچه لرینک بر قسمی قاریشدرمغه باشلادم ، بر کتابک اجزاسندن اون درت صحیفه بولدم .

بو صحیفه لری بن تدقیق ایتهدن صحاف افندی ، آراددیغنی بوله مدیغنی ، یارین اوغرائیلسنی سویلدکن صکره المده کی کاغذلری صوردی . سپورتی ایچنده بولدیغنی سویلدم . سر آمدان جهلا میاننده موقع ممتاز صاحب اولان بوذات ، کاغذلره باقدقدن صکره « بن ، بونی نیچه زماندن بری آرایوردم » دیمسیله هانکی اثرک پارچه سی اولدیغنی صوردم . بالطبع جواب ویره مدیکندن حدتلمدم . ایشی لطیفه به دوکوب بندن براقشام غروش آلدقدن صکره کاغذلری ویردی . اوکیجه تدقیق ایتدم ، مستقیم زاده نک خطیله محرر «مجله النصاب» مسوداتنک اجزاسندن اولدیغنی آ کلادم [۳] . دیگر صحیفه لرکده

[۱] حیات - ۸ کانون اول ۱۹۲۷ « خطاطلق و تورکلر » .

[۲] [نومرو : ۶۲۸]

[۳] بو صحیفه لردن بری تمیل ایتدیریلرک کتابه علاوه ایدیلدی .

بولنسی محتمل اولدیغندن ایرتسی صباح چارشنی یه شتاب ایتدم ایسه ده اورته ده برشی قلاماشدی .

شو وقعه خاطریمه کلدجکه متأثر اولورم .

تحفه خطاطین

مستقیم زاده نك اك مهم اثرلرندندر . اسمی ، ابتدای تسویدینه تاریخدر (۱۱۷۳) . صویولجی زاده محمد نجیب افندینك « دوحه الكتتاب » [۱] نامنده کی تذکره خطاطینی ده بو اثره خلاصه درج اولمشدر .

تحفه نك برنجی قسمی ثلث و نسخ و جلی نویسانه ، ایکنجی قسمی تعلیق نویسانه مختص صدرکه تحفه ده « جریده صغرای تعلیقان » [۲] « تحفه صغرامن » [۳] « تحفه تعلیقیه من » [۴] اسملریله یادایتدیکی بوایکنجی قسمدر .

ییلدیز کتب خانه سنده کی « تحفه خطاطین » نسخه سنده قیز محمود افندینك ترجمه حالنك کنارینه مستنسخ ، یاخود برمطالع طرفندن شو سوزلر یازیلمشدر :
« محمود بن بیرام ۱۰۹۵ تاریخچه مورخ برالطفاطیف مصحف شریفی کوریلوب نزاکنده براعتده حافظ احمد کتابته مشابه و مشاکل درجه نهایتده حسن ادا ایله بی معادل خطاط بنام وصاحب ملکه ایام اولدینی باهر و بوسرتبه ایله بین الاسانده کمالی ظاهر ایکن مستقیم زاده کی کثرت تتبع صاحبی آدم واقف اولدینی استغراب و ابقای ذکر جمیل ایچون زبور حاشیه متن کتاب اولمشدر .»

مستقیم زاده کی - انواع مزاحم و موانع ایچنده یوزلرجه خطاطک ترجمه حاللرینی اورته یه قویان بر مؤلف عالی همتک، بر خطاطی یازمامسنی استغراب ایتمک ، شایان استغرابدر .

مشارالیهک « عقیده الصوفیه » اسملی اثرینک خاتمه سنده کی بیاناتی ، صاحب استغرابه قارشنی متواضعانه و حکیمانه بر جواب صوابدر :

[۱] نجیب افندی ، بو اثری باب السعاده آعاسی محاسبی اسماعیل افندینك تشویقیله ۱۱۵۰ ده تألیف ایلمشدر . « قات حساب کندی تاریخ ایچون - بونجییا دوحه الکتتابدر ۱۱۵۰ » . ثلث نسخ ، رقاع ، ربخانی ، محقق ، نستعلیق ، دیوانی یازان ذواتی جامعدر . نسخه سی اندردر . نفیس بر نسخه سی - اخطار عاجزانه اوزرینه - اخیراً تاریخ انجمنی کتب خانه سی ایچون اشترا اولمشدر .

[۲] [۳] [۴] [تحفه خطاطین : صیفه ۳۱ ، ۱۵۱ ، ۳۹۵] .

« بومقامده رجاض بودرکه اکر خطایه وقوف واقع اولورسه تصحیح بیوریله. تهکم اولنیه که «ظهر الفساد» مفهوم لطیفی اوزره زمان و ابنای زمانده پیدا اولان فساد و خیانت و سجیت فقیر مجردده دخی سودای سویدا خلجانی ایله رساوس دسایس اکر علت مراق و جنت ایسه دخی دائره صیانت و تحفظدن خارج نائره مار جدره والی الله المشتکی. اکر چه آثار فلم قبریانه اثار حدائق علما کی دکدر، لکن هر کس بقدر خویش هدف تیر طعنه آشنا و بیگانه اولمندن تحفظ، غیورانه جسابندره. زیرا قرآن کریمدن افصح و اصح کلام اولماز ایکن آکا دخی اساطیر الاولین دیدیلر. حتی بو خوفدن ناشی اسلافدن نیچرلر، تألیف لری از جمله سیدویه وصیتله کندی قبرینه کتاب معروفنی دفن ایلدیلر.»

سلسله الخطاطین

چار یار کترین حضراتنه قدر سلسله خطاطینی شاملدر. عربجه در [۱].

ابن جیرک شهادتی

کبار تابعیندن سعید بن جبیر رحمه الله حجج طرفندن قتلنه دائر بر مقاله در. ذی الحججه ۱۱۷۰ ده یازیلشدر [۲].

یازیحی زاده

کلیبولیلی یازیحی زاده محمد بن صالح افندی مرحومک ترجمه حالنه دائر در. شعبان ۱۱۷۵ ده یازیلشدر [۲].

ذیل داستان آل عثمان

صولاق زاده همدی نک « داستان آل عثمان » عنوانی منظومه نی رشدی زاده رشید افندی محمد رابعدن محمود اوله [۳] و مستقیم زاده آولا مصطفای ناکه، ایکنجی

[۱] اسعد افندی : (۱۶۸۴) نورولو مجموعه . بهاء الدین بکده کی مجموعه رسائل .

[۲] بهاء الدین بکده کی مجموعه رسائل .

[۳] کتب خانهمده (۲۵۴) نورولو مجموعه ده (حللی) نامنده بر شاعر کده ذیلی واردرکه

همدی نک براق دینی نقطه دن محمود اولک جلوسنه قدر دره همدی بی کفلی (عبدالجلیل رمنی) سلیم ناکه قدر تذییل ایتشدر که خط دستیه محرر نسخه ، پایزیده کتب خانة عمومیده در .

دفعہ عبدالحمید اولہ [۱] قدر تذیل ایتشدرکہ برنجیسی یکرمی ، ایکنجیسی اوچ
یتدر [۲] . مستقیم زادہ ، سلاطین عثمانیہ نیک اسامیسی عبدالحمید اولہ قدر آریجہ
بش یتدہ جمع ایتشدر [۳] .

ذیل خمیلة الکبری

رسمی احمد افندی نیک — مورہ محصلی احمد پاشانک تربیہ کردہ سی اولسندن
طولانی مورہ وی نامیلہ معروف اولان — بشیر آغایہ قدر دارالسعاده آغلرینک
ترجمہ حالرینی حاوی « خمیلة الکبری » اسمیلہ ترتیب ایلدیکی اثرہ ذیل اولہرق
مستقیم زادہ ، ۱۲۰۲ سنہ سنہ و ادریس آغایہ قدر سکز ذاتک ترجمہ حالی تحریر
وتذیل ایتشدر [۳] .

آثار حکمیہ

باب الآداب لا ولی الالباب

« پیرہرات » نامیلہ معروف اولان ابواسماعیل عبداللہ بن محمد قدس سرہ نیک [۴]
حسن معیشت و معاشرتہ و آداب صحبتہ دائرہ — اولاد معنویہ سندن برینک سئوالنہ
جواباً — انواع حکم و نصایحی حاوی اولہرق لسان فرسلہ یازدینی رسالہ نیک

[۱] امی سنان زادہ حسن افندی ایکی بیتلہ سلیم ناکہ و شاہ سلطان تکیہ سی شیخی
الحاج ابراہیم نجاتی افندی محمود ثانی بہ قدر تذیل ایتشدر .

[۲] حسین و صاف بکک نژدندہ کی « وفیات ابوانسرای » نیک نہایتندہ مندرجدر .

• معارف ناظر اسبقی منیف پاشا مرحومکدہ « دستان آل عثمان » ی واردہ ، مطبوعدر .

[۳] بہاءالدین بکدہ کی مجموعہ رسائل . کتب خانہ مدہ : (۲۹۶) نومرولو مجموعہ .

[۴] ابو ایوب انصاری نسلندن اولدینی و ۴۸۱ سنہ سندن وفات ایلدیکی برنجی صحبتہ نیک

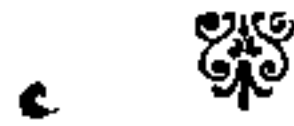
کنارینہ اشارت ایتشدر .

ترجمہ سیدر، مقدمہ و خاتمہ رسالہ نک اسمی مذکور دکلدر، رسالہ نک آرقہ سنہ
یوقاریدہ کی اسم اشارت ایڈیشندر . [۱]

دستور العمل شاہانہ

بر فاتحہ ، بش نافعہ ، بر خاتمہ اوزہ ترتیب اولنمشدر . فاتحہ - نوع انسانک
بقاسنہ و امور انسانیک احسن وجوه ایله ضبطنہ ، ۱ نافعہ - امتداد پو نظام
سلطنتک اساسی عدالت اولدیغنه ، ۲ نافعہ - مشاورہ یه ، ۳ نافعہ - آلات حربیہ
استعمالنہ و تذبیر لشکرہ و جهادہ ترغیبہ ، ۴ نافعہ - عون و ظفر ظہورینک
اسبابنہ ، ۵ نافعہ - صلح و عہدہ ، خاتمہ - غزوات نبویہ داژدر .
نہایتندہ غزوات کیرہ حقندہ ایکی صحیفہ لک بر مقالہ واردر . [۲]

حفظ نسیان

برهان الدین محمد بن محمد الباجی نک ۹۳۳ دە تالیف ایلدیکی « تحذیر الاخوان
مما یورث الفقر والنسیان » [۳] نامندہ کی اثرندن مختصر آ ترجمہ ایڈیشندر . فقر و نسیانی
منتج اولان احوالندن باحثدر . اسمی ، تاریخ ترجمہ سیدر (۱۱۹۰) . [۴]
بایزیددہ کتب خانہ عمومی مدیر فاضلی اسماعیل افندینک - ذاته طائڈ کتابلردن -
بر مجموعہ پارچہ سندہ بو رسالہ ، مستقیم زادہ نک خطیلہ محرردر .

[۱] بہاء الدین بکدہ کی مجموعہ رسائل .

[۲] اسعد افندی : (۱۶۸۴) دارالفنون کتب

خانہ سی : (۷۴۲۸) نومرولو مجموعہ ل .

[۳] اسعد افندی کتب خانہ سندہ (۱۳۲۲) نومرودہ مقید نسخہ دہ اثرک اسمی

« قلابدالعقبان فی التحذیر مما یورث الفقر والنسیان » و مستقیم زادہ نک خطیلہ محرر نسخہ دہ
ویلدیز : ۳۷۰/۱ نومرولو مجموعہ دہ « تحذیر الاخوان مما یورث الفقر والنسیان » صورتندہ در .

[۴] یلدیز : ۳۷۰/۱ اسعد افندی : (۱۳۲۲) کتب خانہ مدہ : (۲۹۶) نومرولو مجموعہ ل .

الكلمات الحكيمة

جمل حکیمہ عربیہ حاویدر . حروف ہجا اوزرہ مرتبدر . [۱]

جواهر خمسہ

ہیولی ، صورت ، جسم ، نفس ، عقل حقندہدر . [۲]

الطروث فی فوائد البرغوث

جلال الدین سیوطی نک « بسط المبتوث فی خیر البرغوث » اسمندہ کی رسالہ سنک

ترجمہ سیدر . پبرہ حقندہدر . ۱۱۵۸ دە ترجمہ ایدیلشدر . [۳]

رسالة المنطق

علم منطقہ دائردر . تورکجہدر . ۱۱۵۱ لیلہ معراجنک صباحنده تالیف ایدیلشدر . [۴]

تعییر نامہ مختصر

« کوردیکی رؤیادہ اشیا اسمنک اوللری دالدر تعییرینہ شک ایتہ بومعنیده تا »
بیئتندہ کوستریلیدیکی وجہ ایله عالم منامده کوریلن اشیا اسمنک اوللری ، رؤیانک
تعییرینہ دال اولدینی بیان ایدیلشدر . مثلاً:

« همزه ایچون جمله حاجتدر حصولن یازدیلمر باده رفعتله بقای حال عالی معتنا »

۱۹ بیتدن مرکبدر . ۱۱۸۵ دە تنظیم اولنشدر . [۵]

[۱] بیلدیز : ۳۷/۱ پرتو پاشا : (۶۱۴) نومرولو مجموعہلر .

[۲] « » « » « » و (۶۲۵) نومرولو مجموعہلر .

[۳] دارالفنون کتب خانہ سی : (۷۲۵۷) پرتو پاشا : (۶۲۵) نومرولو مجموعہلر .

[۴] پرتو پاشا : (۶۲۵) نومرولو مجموعہ . [۵] ہاء الدین بکدہ کی مجموعہ رسائل .

آثار ادب

مناجات

«حصل بنا الخير ياربى ورحماني سهل مع الصدق في النيات احساني»
بيتميه ابتدا ايدر . (۱۸) يتدر . [۱]

قصيدة الاستسعاديه

مطلعي :

« احمد الله على فضل بدا يحتوي ختماً وهذا مبتدا »
(۱۴) يتدر . [۱]

قصيدة الامرية

مطلعي :

« بدأت بدى حقاً خيال محمد فلاح فلاح لي جمال محمد »
(۲۳) يتدر . ۱۱۵۸ سنه سنده امر ايله تنظيم ايلديكنى قصيده نك بر يتنده
سويليور . [۱]

شرح النعت المرصع

على القارى ابن محمد الهروى نك ترتيب ايلديكى نعت مرصعك تويكجه شرحيدر .
سرهنكان ديواندن شيوخى محمد آغا زاده شهرى محمد آغانك تشويقيله شرح
ايديلشدر . [۲]

[۱] بهاء الدين بكده كى مجموعة رسائل .
[۲] دارالفنون كتيبخانهسى : (۷۴۲۸) نومرولو مجموعه .

شرح قصيدة برته

قصيدة برته نك شرحى وتخمينى حاويدر . بر نسخه سى ، اسعد افندى كتب خانه سنده [١] موجوددر . باشى ونهايتى ناقص اولديغندن مؤلفى آكلاشيله ميورسوده مستقيم زاده نك اربى اولدينى اشارت ايديلشدر . بعض صحائفده مستقيم زاده نك يازيسيله تصحيحات وارددر .

رساله

« اشتدى ازمة تنفرجى قد آذن ليلاك بالبلج »

مطلعلي قصيدة منفرجه نك برنجى بيتنك عربجه شرحيدر . ١١٨٦ سنه سنده شرح ايديلشدر . [٢]

الهدية السفرية والحضريه فى شرح القصيدة المضرية

قصيدة مضرية نك تورجه شرحيدر . [٣]

شرح ديوان على

حضرت على رضى الله عنك ديوان اشعارينك تورجه شرحيدر . نيجه حقائق عاليه ي شاملدر كه هربجنى شارح كامل كانه بيتنه مينه در .

مستقيم زاده ، ديوانى « اخوان خلتانندن خلوتى سنانى وسعدى شيبانى ايكي شيخ احمدك » تشويقيله ترجمه وشرح ايلديكنى مقدمه ده سويليور . شرحه ٢٢ جمادى الاولى ١١٨٣ ده باشلاش و ١ جمادى الاولى ١١٨٦ ده اكمل ايتشدر . (طلوع الحتم ١١٨٦) و (هو الفوز العظيم ١١٨٦) تاريخ ختاميدر . عصر نك كبار فضلاسى طرفندن قريضار يازيلشدر .

بازيدده كتب خانه عمومى به برصاف طرفندن صاتيلمق اوزره كتيريلوب مدير فاضل اسماعيل افندي نك ارأه ايلديكى ديوان على نك [٤] برصيفه سنده مستقيم زاده نك خطيله شو سطرلر محرردر :

[١] [نومردو: ٢٧٦٦]

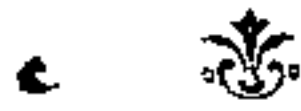
[٢] [٢] پيلديز : ٣٧ : برنوپاشا : (٦٢٥) نومرولو مجموعله . [٣] دارالفنون كتب خانه سى :

(٧٢٥٧) نومرولو مجموعه .

[٤] [٤] غره ربيع الاول ٩٢٢ ده تحرير ايديلش اولان بونسخه ، سلطان احمد كيلانى نك

«حسین مینبندی که قاضی میر دیمکله عریفدر ، آنک شرحنده اختیار ایلدیکی نسخه بی بوقیر مستقیم زاده شکسته ضمیر ، لسان عصر اوزره شرحه جیسات ایلدم. ختام شرح هر بیتده سطر آ بسطر نظماً دخی ترجمه ایلدم. ویدی سکنز کسنه استنساخ ایلشدر. کثره رتی بجاه حبیبه علیه السلام ۱۲۰۰ .
 ۱۲۵۵ سنه هجریه سنده بلاقده طبع اولمشدر. (۵۹۶) صحیفه در . شارح فاضل مقدمه دیورکه :

« حضرت علی ولی کرّم الله وجهه جناب لرینگ اکرچه گفتاری حقنده نیچ، قیل و قالی . شتمل گفتار کوریلوب بعضری انکار و حرف راده مذکور ایکی بیته انحصار دعواسنده اولدیلر . انکار ایدنلر ، علم ادبده « دررغرر » صاحبی شریف مرتضی دیمکله عریف علمای شیمه دن ابوالقاسم علی بن طاهرک و یارادری شریف رضی محمدک اشعاریدر دیدیلر . مرتضی نک رحلتی ۴۳۶ ده در . لکن عبد فقیر دیرم که دیوان امیره امان نظر ایدنلر ، اول نفس انفس مبارک ، حضرت امیرک اولدیفنده شک ایلر . لکن شایدکه جمع و تزیینی خدمتیه شریف مرتضی شرف باب اولدقده انشادینی دخی آکا عزو ایلش اوللر » [۱]

مخالفاندن اولدینی اوستنه یازیلشدر. باش طرفنه الصاق ایدیلن بوصله ده مستقیم زاده نک خطیه شو تاریخلر محرردر :

« خوشی عالم ناخوش ای دل بیز که خان احمد عالی مسند در تاریخ وقایع میکفتا	می نیرزده بهمین آمدشد چه گرفتار غم ییحد شد هاتف غیب که خا احمد شد ۱۰۰۸
---	--

ترجمه سی :

« خوشلی بودهر ناخوشک هله حاکم کیلان بواجده خانه بق ترجمه یله یازدی تاریخن قلم	کاکه کتبا که دکتر زاهدا اولسه چه ییحد غمی طوتدی سرا خان احمد اولدی سلطان بقا ۱۰۰۸
---	---

[۱] اسم افندی کتب خانه سنده (۲۷۸۰) نومرولو نسخه نک باشنده « تملک بیوت السیدالسنانی الذی حررله جامعه و منتمه مستقیم زاده کان الله له آمین سنه ۱۱۹۸ » و « بخط شارحه ابتداءه ۲۲ جا ۱۱۸۳ اختتامه غره جا ۱۱۸۶ » ، کتابک نهایتنده « قویل علی قدر الطاقه بعون مرسل سورة الحانه بین النساءین احد ما الشارح المحرر فی ذی القعدة بتاریخ اثر الاستاد سنه ۱۱۹۸ والثانی الخطاط ابراهیم طاهر کان الله له ما لک خادم الکانه سنی الشارح عمر الله تعالی معهما آمین » محرردر .

حالت افندی کتب خانه سنده (۲۱۷) نومرولو شرح دیوان علی نسخینی حافظ محمد

قانون الادب ترجمه سی

ابی الفضل حبیبش التفلیسی نک «قانون الادب فی ضبط کلمات العرب» عنوانی اثرینک
- فوائد مهمه علاوه سیله - ترجمه سیدر . [١] اصلی فارسیدر .
سلیمانیه کتب خانه سنده [٢] موجود نسخه اصلیه نک برنجی صحیفه سنک آرقه سنه
شویله یازیلشدر :

« کتاب قانون الادب فی ضبط کلمات الشعر والقوافی علی الاوزان العربیه تألیف الامام الفاضل
الشیخ الادیب ابی الفضل حبیبش بن ابراهیم بن محمد التفلیسی و بداء بالاسماء اولاً بما کان اوله
حرف الالف وما کان آخره الحروف الممدوده الی آخر الحروف ثم آتی بالافعال وجعل علی اولها
علامات بالحرمة الی الباب منها الی ان تم ذلك وکمل اقرب وجه و آتم وضع لتحصیل کل کلمة ووزنها
ومحلها علی وجه السهولة والتمیز وهو کتاب نفیس لانظیره فی بابه فی غایة الضبط والاتقان » .
ترجمه نک مستقیم زاده خطیله محرر مسوداتی ، درت جلد دن مرکب اوله رق
[٣] ملت کتب خانه سنده رشید افندی قسمنده (٩٥٠) نومروده مقیددر . ترجمه نک
اسمی اولان (السنة ثلاثه ١١٨٣) ترجمه تاریخ شروعدر . سکز سنه ده اکمال

خطیله محرردر . باشنده تقریض صورتلری واردرکه مستقیم زاده نک خطنه مشاهددر ، بلکه
اونک در . ینه او خطله « قال الامیر ابن الشیخ محمد الحسینی المتوفی سنه ٩٢٣ فی شان المتن :

خیر الدواوین تحویه وتحفظه   دیوان شعر امیر المؤمنین علی
فیه المعالی وفیه الفضل تجتمعا   کفضل صاحبه فی العالمین علی

رضی الله عنه وعن اولاده واحفاده وکاتب دیوانه وشارحه ومطالعه اجمعین « یازیلیدر .
[١] « عثمانی مؤلفلری » نده [جلد ١ صحیفه ١٦٨] مستقیم زاده نک آثاری میاننده
« ترجمه لغات قانون الادب للز محشری » نامنده بر اثر قیدایدیلدکن صکره هامشده « ترجمه
(السنة ثلاثه) تسمیه ایلمشدر . اسحق خواجه سی احمد افندی طرفندن یاپیلان ترجمه مطبوعدر »
واسحق خواجه سنک ترجمه حالنده [جلد ١ صحیفه ٢٣٢] آثاری کوستریلبرکن ز محشرینک
« مقدمة الادب » فی ترجمه ایتدیکی ومطبعة عامروده طبع ایدیلدیکی وبو اثر ، مستقیم زاده
طرفندن ده ترجمه اولندیفی سویلنیورسده اسحق خواجه سنک ترجمه ایتدیکی ، ابوالفاسم
جارالله محمود الز محشرینک « مقدمة الادب » یدرکه اسمی « اقصی الارب فی ترجمه مقدمة الادب » در .
١٣١٣ ده مطبعة عامروده طبع اولمشدر . مستقیم زاده نک ترجمه ایتدیکی اثر ایسه - یوقاریده
بیان قیلندیی وجه ایله - حبیبش التفلیسی نک « قانون الادب » یدر .

[٢] وهي افندیدن اشترا اولنان کتابلر میاننده (١٩٦٨) نومروده مقیددر . اواسط
شعبان ٨٦١ ده مصطفی بن شمس الدین خطیله یازیلشدر .
[٣] درت جلدک محتویاتی (٢١٨٦) بویوک صحیفه در .

ایدیلشدر . صوک جلدك نهايته « تم الترتيب وتحرير التيوب في سبع سنين بحمد الله القوي الرقيب وعونه و لطفه العجيب في نصف الشهر جمادى الاولى لسنة تاريخها (مخزن الاسرار ۱۱۹۰) عند غروب الشمس يوم السبت المبارك والسلام على حبيبه وآله واصوله وفروعه والسلام ، خانمى احتوا ايدن صحيفهك كنارينه « واسم ترجمتى تاريخ الابتدا (السنة ثلاثه) بمعنى اللغات الثلاث العربى والفارسى والتركى ، او صحيفهك ديكر طرفه « ثم سوّدت معناها واتممت مبناها سنه ۱۱۹۲ فكان ثمانين سنه ليلة البرات في آخر اليوم الرابع عشر من شعبان المعظم يوم الاحد ،

« تاريخ (توفيق توفيق ۱۱۹۲) برى قوت ماليه ايله وبرى قوت بدنيه ايله موفق اولغه اشارتدر ، و « بوسنه جديده (۱۱۹۲) ليله براتنده بالنكليه اتمام ميسر اولدى واسمى واقع حالى مفيد اولان (السنة ثلاثه ۱۱۸۳) [۱] تركي اولق هم فن لغتدن [۲] اولديغن افاده وهم تاريخ ابتدا اعتبار اولمق انساب اولديغى مسلماندر . حق تعالى من اوله الى آخره بردخى اداره نظر ميسرايدرسه لانظير بر اثر معتبر اولور . اثناء تبديضنده ووجود بولور . قوتين [۳] دن برى فقيردن بردخى حضرت ميردن [۴] اكرچه اولمشيدى ، لكن مظل [۵] خصوصاً مزاج شكسته ليكاري تعرض ايلمشيدى . بوندن صكره بلافتور تنقيح ميسر اولق دخى ميسر العسير تعالى دن مرجودر . وماذلك على الله بعزير .

بركناره ده ، آخر كتابده « اوزان جموع ومصادر ثلاثيه وسائرتهك ترتيبى ملحوظ اولديغندن بحث ابتدا كدن صكره « اكر تبديض بوفقيه مقدر ايسه اول ائشاده ترتيب

[۱] مستقيم زاده مرحوم ، بو تاريخى بك زياده تقير اتمش اوله حق كه تكرراً ذكر ايديبور .

[۲] كنارينه شويله يازمشدر : « قانون الاذب اسمى ، لغته دائر كتاب اولديغين مفيد دكدر » .

[۳] بوقارنده سويلديكى قوت ماليه وقوت بدنيه .

[۴] مقدمه ده بو اترك ترجمه سنى عمده نورى بكك تاييه ايلديكى سويلبور . حضرت مير « ديديكى ذاتك محمد نورى بك اولديغى شبه سزدر . بو ذات ، لالا عثمان پاشانك كره زاده سى ، عايينه سلطان بنت احمد ثالثك كريم سى رقيه خانم سلطانك زوجى ، سوازي مقابله بييجى اولوب معارفدن لالاراده محمد نورى بك [وفاتى : ۱۱۹۷] اولق حمله در . مستقيم زاده ، نسخة ايلت بك باشنده ده بو اري نورى بكك عنبيله اتمام ايلديكى سويلبور .

[۵] مطال - تاخير .

و ضمیمه قلنق ان شاء الله المیسر مصمدر و دیباجه ، مقتضای وقت و حال ایله تربیه به
محتاجدر ، یازمشدر ، « قانون الادب » ترجمه سنک نسخه مبیضه سی ، اسعد افندی
کتب خانه سنده در [۱] .

تحفة العبر فی شرح ارجوزة الذور

ابی نواسک بر قصیده سنک شرحیدر . بواثری کتب خانه لرده کوره مدم . مستقیم
زاده نک آثارینی احتوا ایدن المده کی فهرست لرده مندرج دکلدرد . مشار الیهک آثارنده ده
بو رساله به دائر بر اشارت یوقدر . بر قاج سنه اول بدستانده بر ذاتک دکاننده داخلیه
ناظر اسبقی مرحوم دانش بکک - صاتیلق اوزره تودیع ایدیلش اولان - کتابلری
آره سنده تصادف ایتدم . آلمق ایستدم ایسه ده دیکر کتابلردن آریله میه جفی آکلا .
شیلدی . قوه حافظه به اعتمادله در حال رساله نک اسمنی وهانکی قصیده نک شرحی
اولدیغنی قید ایتدم . بالاخره اسمیله ابی نواسک قصیده سی اولدیغنی تخطر ایتدم ،
یازدم . فقط قصیده بی [۲] تخطر ایده مدم .

ترجمه قصیده دویکی

شاملی محمد بن مصطفی بن محمد الدویکی نک ، یازی مشق ایتک املیه خطاط مشهور
اکری قبولی محمد راسم افندی به تقدیم ایتدیکی
« بك الدهر قد ابدى المسرة والبشرى ومعناك قدحتى به العطر فى المسرى »
مطلعلی قصیده نک و شرحنک نظماً و نثراً ترجمه سیدر .
نهایتنده راسم افندی به طأد درت رؤیا و وفاتنه مستقیم زاده ایله صویولجی زاده
نجیب ، یدی قله لی زاده عبدالحلیم ، خطاط منیر احمد ، ادرنه لی الیفی زاده افندیلرک
تورکجه و جراح پاشا خطیبی عرب امام نامیله معروف ذاتک عربجه تاریخلری واردرد . [۳]

[۱] [نوسرو : ۳۱۸۲] یازانک اسمی و تاریخ تحریری اشارت ایدیلده مشدر .

[۲] فضل بن الربیع حقیقده کی « وبلدة فیها زور » مصراعیله باشلا یان قصیده اولسی

محللدر .

[۳] بیلدیز : ۳۷۰۱ / ۱۷۰ نوسرولو مجموعه .

المبسوط في رسوم الخطوط

رسم خطه الفك يايه قلبه و متفرقاته دائره . اسمي ، تاريخ تأليفه (۱۱۹۹) . [۱]

الاصطلاحات الشعريه

شعره دائر تعريفاتي وعروض ، ايهام ، جناس ، تخميس ، تسبيح ، تصحيف ،
تعميه ، تقطيع ، ترطين ، ترجيع بند وامثالي اصطلاحات شعريه بي شاملدر . اسمي ،
تاريخ تسويددر (۱۱۸۷) . [۲]

ضروب امثال

حروف هجا اوزره مرتب تور كجه ضروب امثالي جامعدر . [۳]

مقالات اسامي قرآن

قرآن كريمك « نور ، فرقان ، مهمين . . . » كبي يكرمي اسمني حاويدر .
اوج بيتدر . [۴]

شرح كلام صديق

ابوبكر الصديق رضي الله عنهنك « استمسك بفرره فانه على الحق » كلامنك تور كجه
شرحيدر . ۱۱۷۱ عيد فطري كيجه سي شرح ايديلشدر . [۴]

[۱] ييلديز : $\frac{۳۷۰۱}{۱۷}$ پرتو پاشا : (۶۱۴) و (۶۲۰) اسعد افندي : (۳۷۴۰)
نومرولو مجموعه لر .

[۲] پرتو پاشا : (۶۲۵) اسعد افندي : (۱۶۸۴) نومرولو مجموعه لر .

[۳] ييلديز : $\frac{۳۷۰۲}{۱۷}$ پرتو پاشا : (۶۱۴) اسعد افندي : (۳۷۴۰) نومرولو مجموعه لر .

[۴] بهاء الدين بگده كي مجموعه رسائل .

شرح بیت

نجم الدین محمود تبریزینک « کلشن راز » عنوانلی اثرندن
« زاحمدتا احدیک میم فرقت جهاننی اندر آنیک میم غرقست »
بیتنک شرحیدر . ۱۱۶۷ سنه سنده شرح اولمشدر . [۱]

شرح بیت

شیخ عیسی المحوی الخلوتی نک الہیاتندن اولان
« یوقلغندن وار اولان وارلقده بیلمز یوقلغنی صحبت یارلذتن بیلمز بکم اغیار اولان »
بیتنک شرحیدر . [۲]

شرح بیت

اشرف زاده نک
« عجب حیران ومستم کیلشدن بیلزم یاری کوزم هر قنده کیم باقسه کورینور صورت رحمان »
بیتنک شرحیدر . [۲]

شرح مصراع

مثنوی شریفدن « علم حق در علم صوفی کیم شده » مصراعنک شرحیدر . [۲]

شرح رباعی

شیخ ابوسعید فضل الله ابن ابی الخیرک
« حورا بنظاره نکارم صفزد رضوان زتعجب کف خود بر کف زد »
« یک خالسیه بر آن رخان مطرفزد ابدال زیم چنک بر مصحف زد »
رباعینک شرحیدر . ۱۱۶۶ سنه سنده شرح ایدیلشددر . [۳]

[۱] بیلدیز: $\frac{۳۷۰۳}{۱۷۰}$ پرتو پاشا: (۶۲۵) نومرولو مجموعه ل .

[۲] » »

[۳] » » » بونده (۱۱۹۲) ده شرح ایدیلدیکی کوستریلشددر .

شرح بیت

« ذات تو قادرست بایجاد هر محال   آلا با فریدن چون تو یکانه »
بیتنک شرحیدر . [۱]

شرح بیت

حافظ شیرازی نک
« راستی خاتم پیروزه بو اسحاقی   خوش درخشید ولی دولت مستعجل بود »
بیتنک شرحیدر . [۱]

شرح بیت

« کتاب شانه بینی تا مرا طومار کیسوشد   چو همدهد شانه بینی شانه ام را شانه موشد »
بیتنک شرحیدر . [۱]

شرح رباعی

« وی در سر کورذله غارت کردم   مرپاگانرا جنب زیارت کردم »
« شکرانه آن روزه خوردم رمضان   در عید نماز بی طهارت کردم »
رباعینک شرحیدر . [۱]

شرح بیت

« مردم بهوای تست دمساز   بر موی ز کیسوم پر پرواز »
بیتنک شرحیدر . اخوان طریقتدن عبدالرحمن قباپی نک التماسیله شرح ای دیلشدر . [۲]

[۱] بیلدیژ : $\frac{۳۷۰۳}{۱۷۰}$

[۲] بیلدیژ : $\frac{۳۷۰۳}{۱۷۰}$ دارالفنون کتبخانه سی : (۷۲۵۷) نومرولو مجموعه لر .

شرح بیت

نظامی نك

« شیرسکی داشت که چون تو گرفت سایه خورشید بر آهو گرفت »
بیتنك شرح حیدر . [۱]

شرح بیت

شوکتك

« نگیردلی بصیرت عزلت از خلق جهان شوکت بچشم مردم احوال مکر نیست صحبتها »
بیتنك شرح حیدر . [۱]

شرح بیت

شوکتك

« از لاله شیر کهسار کلرنك چنك کشته صحرا ز سایه ابر نطع پلنك کشته »
بیتنك شرح حیدر [۱] . کتب خانه عمومی مدیر فاضلی اسماعیل افندینك - ذاته
تأند - پراکنده بر مجموعه ده شرح مذکور ، مستقیم زاده نك خط دستیله مسطور -
در که نهایتند « چکیده شده از خامه غلط جامه احقر موجودات مترجم مکتوبات
مستقیم زاده اقال الله عثاره » دنیلمشدر .

شرح بیت

ابوالمعالمعری نك

« ولوان مابی من ضنی و صبابة علی جبل لم یدخل النار کافرق »
بیتنك شرح حیدر . [۱]

شرح بیت

عرفی نك

« دل حسود تو الماس اکر بیادارد بدست عهدشہید وفاشود مکسور »
بیتنک شرحیدر . اواخر صفر ۱۱۷۰ دە شرح ایدیلشدر . [۱]

شرح بیت

« سواد سبحة صد دانه شیخ سالوسک حقیقتہ نظر اولنسه یوزی قارہ سیدر »
بیتنک شرحیدر . [۲]

شرح بیت

« خرامان میروود دلبر بیستان وقت کل کل کل
برخ کل کل بلب مل مل بقد چون سرو سنبل مل »
بیتنک شرحیدر . [۲]

شرح بیت

« لعل توسرہ دھدر شراب کبست کر آن پادہ نکس در خراب »
بیتنک شرحیدر . [۲]

شرح بیت

« زن عالم طوته لم حسن ایله لیلی اولمش آ کا کیم مائل اولور هر کشی مجنون دکله
بیتنک محل خطر و ضرر اولدیغنه دائر ایضاحاتی حاویدر . [۲]

شرح بیت

« شہہ یوق عیسایہ تو آمدر اوتر ساچہ کیم
دیوہ کل سیرایت بت بی جان بر عیسی ایکی »
بیتنک شرحیدر . ۱۱۵۹ دە شرح ایلشدر . [۲]

[۱] بہاء الدین بکدہ کی مجموعہ رسائل .
[۲] بیلدیز : ۳۷۰۳ / ۱۷۰

شرح بیت

آرپہ امینی زادہ سامی بکک درخنے سنک سیہ پنبہ مینا دندر، مصر اعنک شر حیدر.
اواخر صفر ۱۱۷۰ء شرح ایدیلشدر . [۱]

قرق فقرہ

طرداً مدیحہ و عکساً ذمیمہ اولور کہ قرق خانہ در و دور دائمدر . «بسیار خیر»
اندک شر . فراوان احسان . عدوی عدوان ... الخ . [۱]
مستقیم زادہ «تحفہ خطاطین» دہ «محمد بن محمد بن احمد منصور» نک ترجمہ
حالندہ «ابن مقرئ نک بش بیت مصنع شعری کہ طرداً مدیحہ و عکساً ذمیمہ اولور،
کورد کدہ (۴۶) بیت ایله تنظیر ایلدی . بوقیر دخی قرق فقرہ ، هر بری ایکیشمر
کله حسب حالم اولان ذوالوجهین طور مزبورى اوزره قرائت اولنور جمع ایلشیدم
زیور مجامیع ادبدر «دیور» .

تقریض

شیخ مراد افندینک حقیدی دمشق مفتیسی سید محمد خلیلک «عرف البشام»
نامندہ کی اثرینه تقریضدر . عربجهدر . [۱]

تقریض

ایوب قاضیلغندن منفصل چیچکی باشی زادہ سید محمد طاهر افندینک ، شیخ
اکبر محی الدین عربی حضر تلرینک «القسطاس المستقیم» اسملی اثرینه یازدیغی شرحه
تقریضدر . عربجهدر . [۱]

دیباچہ و مقاله

محرم ۱۱۹۸ء وفات ایدن صبیح احمد افندینک دیوان اشعارینه یازیلان دیباچہ
واقسام شعر حقندہ بر مقاله در .

[۱] بہاء الدین بکدہ کی مجموعہ رسائل .

دیوانک نسخہ سی دارالفنون کتب خانہ سندھ (۲۰۷۴) نومرودہ مقید در .

تذکرہ

اسکدارلی بربر نوری چلبی نک بریاسمن چوبوق طلبہ دائر کوندردیکی مکتوبہ
جواباً یازلمشدر . [۱]

مجموعہ

اسعد افندی کتب خانہ سندھ مستقیم زادہ نک خط دستیلہ محرر و (۳۷۵۶)
نومرودہ مقید بر مجموعہ قیمت دار موجود در کہ باشنہ شویلہ یازلمشدر :
« مستقیم زادہ سلیمان افدینک اثر یراعہ مشکین مداد عنبرین بر اعہ لریدر کہ
کندو مطالعہ لریچون کتب و املا بیور مشدر در . » من اعز مملکات الفقیر الیہ عز شانہ
ابراہیم ناشد [۲] غفرلہ حلال سنہ ۱۱۹۶ .

مجموعہ ، عربجہ در . (۳۰۶) پاپرا قدر . دینی ، حکمی ، تاریخی ، ادبی نیچہ
فوائد مهمہ بی حاویدر . (۲۹۸) نجی صحیفہ دہ « رئیس البطارقہ باستانبول للاروام یقال
بینہم ابن الفحیمی والفتحام ، دیہ تعریف ابتدیکی کورجی اوغلی نامندہ کی پاپاسہ بالمشافہ
دین اسلامی قبول ایتدیردیکنی یازار کہ بر یچق صحیفہ دن عبارت اولان بومقالہ دہ پک
مہم دقائق نقلیہ وعقلیہ ایراد ایتشدر . مقالہ نک خاتمہ سندہ شو سطرلو محرر در :
« هذا مقاله بقمہ و کتبہ بقلمہ اقل العیید اذل العیید کاتب تلك المجموعہ سلیمان مستقیم
زادہ اقل اللہ عثارہ . »

مجموعہ

دارالفنون کتب خانہ سندھ (۴۷۲۷) نومرولو مجموعہ مستقیم زادہ نک

[۱] بہاء الدین بکدہ کی مجموعہ رسائل .

[۲] راتب احمد پاشا زادہ شاعر ابراہیم ناشد پک .

یازیسبله در . ۱ محرم ۱۱۷۶ ده تحریرینه باشلانمشدر . عربی عبارہ ایله فوائدمتفرقه
واشعار متنوعہ بی حاویدر .

مجموعہ

شیخ الاسلام عارف حکمت بک مرحومک - یکنی بکقوزلی، عزت بکک نزدندہ
بولنان ومومی الیہک حین وفاتندہ - بدستان آغزندہ کی صحافلر چارشیسندہ صاتیلان
کتب قیسہ منک شیخ الاسلام مشار الیہک خطیلہ محرر اولہرق کتب خانہ مدہ بولنان
دفترندہ « مجموعہ فیہا بعض المهمات بخط مستقیم زادہ » یازیلیدر کہ بو مجموعہ قیمت دار
کیم بیلیر ہانکی اللردہ قالدی ، یاخود ہانکی ایلارہ کیتدی . [۱]

دیوان راغب

صدراعظم راغب باشانک دیوان اشعارینی مستقیم زادہ، جمع وترتیب الیشدر .
« تحفہ خطاطین » دە باشانک ترجمہ حالندہ « اشعار پا کیزہ سندن بوفقیرک جمعیلہ
دیوان مرتبی اولوب ... » دیبور .
مستقیم زادہ نک خطیلہ محرراولان دیوان اشعاروتلخیصات ، تورک تاریخ انجمنی
اعضای فاضلہ سندن علی جانب بکک کتب خانہ سندنہ در . بونسخہ نک نہایتنہ مستقیم
زادہ شویلہ یازمشدر :

« لله الحمد والمن بیمان توفیق ایزد ذی المن کہ رسیدہ این دیوان کلیت عنوان بنختم وبقلم کسیر
زبان جامعش اسیر الجنان کترین کاتبان این زمان پیوستہ بانجام (الکاتب حی با آثارہ ۱۱۸۱)
پس امید وارم کہ بمحض کرم خدای علام واز خصیصۃٴ فوز و فیضش کہ ختامشرا میسر کردہ
در نفس اخیر بناسخش حسن ختام بایمان تام و بامان حبیب ذی الجلال والا کرام براو وبرآن
و اصول وفروع واصحاب اوصلاۃ وسلام مشکی ختام عریضۃٴ فقیر از صعالیک درکاه الہ اضعف
امتش این حقیر بی انتباه کار تباہ بی پناہ خویدم افادہ واستفادہ سلیمان بن محمد مستقیم زادہ
کان اللہ ولوالدیہ واحسن الیہما والیہ » .

[۱] دارالفنون کتب خانہ سندنہ کی (۴۷۲۷) نومرولو مجموعہٴ منی معارف نظارتجہ متوفی
خالص افندیبن اشتر اولنان کتابلردندر . متوفی ، مجموعہٴ مذکورہ بی عزت بکک ترکہ سندن
آلش ایسہ عارف حکمت بکک دفترندہ کی مجموعہ اولسی ملحوظدر .

آرقه سنه یازیلشدر :

« تاریخ رحلت صاحب دیوان لجامع ذلك الديوان مستقيم زاده عقی هبما »
جناب حضرت راغب محمد نام پاشا چون اولوب صدالصدر التي سنه دورد آید سلطانه
ایدوب استشمام مدت ابتدی مهر روحنی تسلیم مه صوم آخر جمعه کیدنجه سوی سبحانه
بوتاریخ مصنعه دال اولدی ناکهان ملهم کیدوب آگاه قالدی نام راغب اهل عرفانه [۱]
۱۱۷۶

۱۲۵۳ ده طبع اولنان راغب پاشا دیوانه مشار الیهک مهرداری احمد زهت
افندی طرفدن یازیلان مقدمه ده :

« پیرو هر وان راه کمال احمد زهت کسیر البال
جمع و ترتیبه دسترن یراعه اهتمام اولدینی آثار بلاغت ارتسامک ناظم بلند اقبال
ومنشی فرخنده فالنک ... » دنیل مسنه نظراً زهت افندی نکه ده آریجه جمع و ترتیب
دیوان ایتش اولدینی آ کلاشیلور .

دیوان ثابت

دارالفنون کتب خانه سنده (۷۴۷۹) نومروده مقید ، ثابت دیوانی مستقیم
زاده نکه خطیله در . نهایتنده کی (ادهم وها) منظومه سنک الته « بو محله ده دک ظفر
بولنوب ماعداسی کوریلله مشدر . ثابت مرحومک دخی اتمام ایلدیکی مجزوم دکادر .
دسترس ممکن اولدجه تحریر اولنه . قلم اینجارسید و سر بشکست بهمة فقیر مستقیم زاده
شکسته ضمیر . در نصف ذی الحجه ۱۱۶۱ . »

شرح منتخبات فتوحات

۱۰۹۴ ده تولد و ۱۱۵۷ ده وفات ایدن شیخ عمر کورانی نکه ، شیخ اکبر
حضرت لرینک « فتوحات مکیه » سندن انتخاب و شرح ایلدیکی [قسم اعظمی تورکجه
[۱] روایت واقعه به نظراً راغب پاشا - (تازیچی باشی زاده آقا حضرت لری) نامه
معروف اولان و ۱۱۸۴ ده وفات ایدن - مشایخ نقشبندیه دن محمد آگاه افندی به بالناسبه تاریخ
رحلتی سورمسيله مشارالیه « بی قلبکدن چیقاریرسهک اوزمان ارتحال ایدرسک » دعهدر .
« نحه خطاطین » ده پاشانک ترجمه حائده ده اشارت اولندیی اوزره (راغب ۲۰۳) دل
(آگاه ۲۷) چیقاریلنجه ۱۱۷۶ قالیر که پاشانک تاریخ رحلتی در .

وبعض قسماری عربچہدر [فقراتی حاوی رسالہ بی ، مستقیم زادہ استنساخ ایلمشدر .
رسالہ نک اوستہ « شرح منتخبات فتوحات مکی » و ایلك صحیفہ سنہ « واردات
عمر کورانی » یازیلشدر . کنارلرینہ مستقیم زادہ بعض فوائد تحریر ایلمشدر .
منتخبات رسالہ سنک ختامندن صکرہ اوزرلرینہ « وارد » اشارت ایڈیلش
تورکچہ فقرات صوفیہ واردرکہ « واردات عمر کورانی » بودر .
رسالہ نک نہایتلرنده امام شعرانی نک « یواقیت » و عبدالغنی النابلسی نک « شرح
تحفة المرسله » و صدرالدين قونونیک « نفحة ربانیہ » وخواجہ احرار عبدالله سمر
قندی نک « فقرات » ناملرنده کی اثرلرندن منتخبات ، مکتوبچی قلمنده کاتب طاش
اوطهلی محمد افندی نک بر قصیده سنک مطلعنده کی مظهر لفظنه دائر مقالہ ، عمر
کورانی نک خسته لکنده بزاتہ یازدیغی لطیف رمکتوب ، شمسالدين سیواسی نک
اختیار جزئی حقیقده کی کلامنک شرحی ، سر وحدة الوجوده دائر بحث واردر .
نہایتده برکنارده « حرر عن نسخة حررها محمد میلی بن احمد بن محمد بن عثمان
وانا الفقير عبدالرحمن امين الله . ج ۱۱۹۳ ، محرردرکہ « عبدالرحمن امين الله » مستقیم
زاده در . بونسخه ، دارالفنون کتب خانہ سنده $\frac{۷۴۶۹}{۶۴}$ نومروده مقیددر .

ديباچه آثاروسيم

« دستور لوسيم » نامنده کی اثر طیبی نک مؤلفی تعلیق نویساندن واطباندن عباس
وسيم ک ترجمہ حالنده [۱] مستقیم زادہ « اکثر آثارینک دیباچه لری بوفقیرک تسویدم
ایله واقع اولمشدر . راغب پاشا کتب خانہ سنده موقوفه اولان کتبه داخلدر ، دیور .

حديقة الجوامع

« حديقة الجوامع » ی تذیل ایدن رجال علمیه دن علی ساطع افندی ، نسخه
مطبوعه نک باشنه یازدیغی فقره ده « اشبو حديقة الجوامع » نام کتابک جمع و ترتیبه
همت ایدن حافظ حسین افندی ابن حاجی اسماعیل الاوانسرای مرحوم ، انجق
مستقیم زادہ مرحومک سعی واقدامی سببیلہ بواثر جلیله موفق اولمشدر ، دیور .

بروسه‌لی مرحوم محمد طاهر بکک « عثمانلی مؤلفلری » نده مستقیم زاده‌نک آثارلی صیره‌سنده « حص حصین » « ریاض العلماء » « مجله‌الاعیان - تذکره‌شعرا » « وسیله‌التصلی فی شرح منیه‌المصلی » [۱] « خصال عشره » « شرح صلوات‌البدیع » وشیخ‌الاسلام عارف حکمت بک مرحومک مجموعہ‌لرندن برینه ربط اولنان مستقیم زاده‌نک فہرست آثارندہ « ترتیب‌الوصول الی ترتیل‌الاصول - عقائدن » « تشریح جسم انسان » « طبقات الخطاطین » [۲] « سلك الدرر - نقطہ‌سز صلوات » اسملی اثرلری‌ده ذکر ایدیلکده‌در .

جناب حق ، مظهر رحمت ایلسون ، طاهر بک مرحوم ، درج ایتدیکی اثرلرک بعضلرندہ ذہول ایتشدہر . مثلاً - قسم مخصوصده کوستریلدیکی وجہ ایلہ - حُببیش التقلیدی بک « قانون‌الادب فی ضبط کلمات العرب » عنوانلی اثرینی زحشری‌یه اسناد و « ترجمہ لغات قانون‌الادب » اسمیلہ یاد ایلدیکی کئی « دوحہ مشایخ » ی « روضہ مشایخ کبار » ، علی‌القاری‌نک « نعت مرصع » شرحنی « ترجمہ مرصع ابن‌اثیر » ، « عدۃ‌البدور فی عدۃ‌السنین والشہور » ی « غرۃ‌البدر فی بیان شہورائی عشر » شکلندہ کوسترمشدر . « تحقیق‌الصلوات » ک بر فصلی اولان « صلوة وسطی » ی رسالہ مستقلہ صورتندہ درج ایلشدہر .

یوقیلدن اولہرق مستقیم زاده‌یہ‌نعلمقی بولنمایان بعض کئی - تامیلہ طوغری اولمایان کتب خانہ‌لر دفترلرینہ واکثرآ مسموعاتہ اسناد ایدرک - مشارالہک آثارلی صیره‌سنہ ادخال ایتمش اولسی ممکن‌در . یوقاریدہ بیان اولنان اثرلری کوروب یازمش اولسی‌ده محتمل‌در . بن ، اواثرلری عمومی وخصوصی کتب خانہ‌لرده کورمدم .

« تحفہ خطاطین » ک طبعنہ وتصحیحات لازمہ‌نک اجراسیلہ برابر مؤلف اثر مستقیم‌زاده سلیمان‌سعدالدین افندی مرحومک حیاتی وآثارلی حقندہ بر مقدمہ‌نک‌ده طرف عاجزانہ‌مدن یازیلسنہ‌تورک تاریخ انجمننتجہ قرار ویریلسی اوزرینہ تحریرندہ بولنیلہرق استانبول کتب‌خانہ‌لرندہ انجق اوج نسخہ‌یہ تصادف ایدیلہ‌یلدی .

[۱] ابراهیم حلبی‌نک « منیة المصلی وغنیة المبتدی » عنوانلی اثرینک شرحی اولدینی دیمہ‌مردہر .

[۲] « تحفہ خطاطین » اولدینی بدیمہ‌مردہر .

بری ، فاتح جوارنده چهارشنبه ده مراد منلا کتب خانہ سندہ ، دیکری دارالفنون کتب خانہ سنک ییلدیز قسمندہ ، دیکری ده فاتحہ ملت کتب خانہ سندہ در .
برنجیسی ، مؤلفک نسخہ سندن خطاط ابوالمختار ابراہیم طاہر [۱] قلمیہ وخط نسخ ایلہ ۱۲۰۲ دە استنساخ اولمشدر .
ایکنجیسی ، خط نسخ ایلہ محرردر . یازانک اسمی و یازیلدینی تاریخ اشارت ایدیلہ مشدر . بو نسخہ ده تعلیق نویسان قسمی یوقدر .
اوچنجیسی ، احمد تبریزی [۲] قلمیہ وخط تعلیق ایلہ ۱ رجب ۱۳۳۵ سنہ سندہ یازیلشدر . ہانکی نسخہ دن استنساخ ایدیلدیکی مصرح دکلسہ ده مراد منلا نسخہ سندن یازیلدینی مسموعدر .

استانبول اون اوچنجی مکتب مدیری بہاء الدین بکک [۳] نزدندہ کی نسخہ ، خط نسخ ایلہ ۹ ذی القعدہ ۱۲۷۹ سنہ سندہ تحریر اولمشدر . کیمک یازدینی کوستریلہ مشدر . ییلدیز کتب خانہ سندہ کی نسخہ کی بوندہ ده تعلیق خطاط لری یوقدر . ہانکی نسخہ دن نقل اولندینی محرر دکلسہ ده ییلدیز نسخہ سندن یازیلوب مراد منلا کتب خانہ سندہ کی نسخہ دن ده استفادہ ایدیلدیکی استدلال اولنقدہ در .
مراد منلا کتب خانہ سندہ کی نسخہ ، مؤلفک نسخہ سندن مستنسخ اولق اعتباریلہ اساس الحاذ اولندی . بونک کنارلرینہ یازیلان فوائد ، صحیفہ نک نہایتنہ

[۱] « تحفۃ خطاطین » دە ترجمہ حالی مندر حدر .

۱۔ مد افندی کتب خانہ سندہ (۳۶۸۰) نومرولو مجموعہ ده ابراہیم طاہر افندی کتب خانہ ، حزب وفاتحہ و صلوات شریفہ قرآنی انچون مستقیم زادہ دن آلدینی اجازت موجدینجہ خلیل سنبل ابن ابراہیم نامندہ برذاتہ و بردیکی اجازت نامہ لر محرردر التلرینہ طاہر افندی مہرینی باصہ مشدر .
تورک و ا۔ لام آثاری موزہ سی ادارہ سنجہ کوستریلن لزوم اوزرینہ استانبول آثار بقیہ موزہ لری مدیر فاضلی خلیل ادہم بک ، مراد منلا کتب خانہ سندہ کی نسخہ بی مندا فوطوغرافلہ استنساخ ایتدیر مشدی ، موزہ ده محفوظدر .

[۲] یازیلدہ کتب خانہ عمومی خدمہ سندن رمرد فقیر ایدی . استانبول شیوہ سی و سہائی عاصی ایلہ کورل تورکچہ شعر سویلر ، کوزل بازی بازار ایدی . ۱۴ ذی القعدہ ۱۳۴۴ دە وفات ایتشدر .

[۳] بہاء الدین بک « تحفۃ خطاطین » نسخہ سیلہ مستقیم زادہ نک آثاری احتوا ایدن بر مجموعہ بی اعارہ ابتدی ، مستقیم اولدم . عرفان ممالکت نامہ نشکر ایدرم . بو نسخہ بی صاحب اولی اولان رضا پاشا زادہ مرحوم عصمت بکدن اون ایکی سنہ اول آلوب خلاصہ استنساخ ایتشدم .

قید ایدیلدی . ییلدیز نسخه سنده کی فضله کله و جمله لرده صحیفه نك نهایتنه یازیلدی . ملت کتب خانہ - ییله بهاء الدین بکده کی نسخه لرده حین تصحیحده نظر دفته آلدینی حالده دیگر نسخه لردن محتویات و خطا و صوابجه فرقسز اولدیغیچون نسخه مطبوعده آیریجه کوریلدی .

تأسف اولنورکه بونسخه لرك هیچ بری خطادن سالم دکلدن . کلمات غیرما نوسه و تعبیرات غریبه بسبتون مشوش بر صورتده یازیلشدر .

حضرت مؤلف ، هر شیئه اجد حسابیله تاریخ سویلك مراقنده اولدیغندن مستنسخلر، تاریخ بیتلرینی و جمله لرینی ، باخصوص رقم لرینی ، عربی و فارسی عبارات و اشعاری اکثر آ یا کلهش یازمشلردن . بونلری اصلاح ایلك نو - پک جوق دفعه برنجی مصراعلری قید ایدیلدین - تعمیمه لی تاریخ مصراعلرینی تدقیق ایله تعمیمه لرینی بولوب تاریخلری حقیقته تقریب و معما شکلنده کی تاریخلری حل ایتمک ایچون پک جوق زحم چکدم . کتابک استنساخ و طبعی خصوصلرنده کرفقار اولدیغ محن و مزاحم کونا کوزده بر بحث مؤلدر .

وجود مده بر عملیه مهمه اجر اسندن صکره یا ناقده کمال مشقتله تبییض ایستدیکم مقدمه نك مسوداتی - مطبعه یه کورمک اوزره - تودیع ایستدیکم آدمک ، بولده دوشوردیکی آندن زقاقده بر ذات طرفندن بولوب ده بکاتسلیم ایدیلدیکی زمانه قدر کچن مدته حس ایستدیکم آلام ایسه قابل تعریف دکلدن .

ساحه علمده تصادف ایدیلن مشاق و مشکلاتی سویلك ، قارنه قارش برنوع امتنان عد اولنه بیایرسده او درلو فکر لر ، بو عهد حد شناسدن دور و امتنان کی منتده مهجوردن .

ارباب انصافک نظر دقتنه عرض ایتمک ایستدیکم نقطه شودر : بواثر ، کتب خانہ لرده کی نسخه لرك یالکز ریدن علی العجله استنساخ و مطبعه یه تودیع ایدیلدی . هر نسخه آری آری تدقیق و بر صحیفه اوزرنده بعضاً یاریم ساعت توقف اولندی . مندرجاتک ، هر درلو تفرعاتیله برابر - ممکن اولدینی قدر - سخته بدل جهود ایدیلدی . بناء علیه مساعی خالصه و مدیده محصولی اولان آثار ، آزاده تصور اوله ماسده . شایسته قبول کوریلک مقتضای انصاف و نصفتدر .

تصحیحات مکررہ یہ رغماً حروف و کلماتجہ واقع اولان سہویات طبیعہ دن منبعث
قصور ، مصححہ راجع اولہ ماز .

« تحفہ خطاطین » تالیف ایدیلہ لی بریحق عصر اولوب بو اوزون مدتدہ بیکلرجه
خطاط کلدی ، کجدی . بونلرک ایچندہ یالکز یازار دکل ، او قور یازار ذوات
بولدینی حالده . کندی مسلککرینه و مسلک داشلرینه تعلق ایدن - بویله مهم
ونافع بر اثری استنساخه و نسخہ لرینی تکشیره همت ایتمه ملری شایان آهجدیر . بویولده
ابراز همت ایتمش اولسیدیلر ، او اثر کزینی تالیف ایتمشجه سنه نائل مثوبات و قدر
شناسان اخلاف طرفلرندنده مظهر تشکرات اولورلردی .

بریحق عصر دن بری نیچه ترهات نامه باصیلدینی حالده « تحفہ خطاطین » ک طبیعہ
هیچ بر طرفدن تشبث اولنمامسی ده محل حیرتدر .

§

شو صحیفه لورک تبیض و تصحیحی - یوقاریده ده بالمناسبه سویلدیکم وجه ایله -
خسته لکمه تصادف ایتدیکندن ده فضلہ معلومات درجی قابل اوله مدیغنی ارباب
مطالعہ یہ مقام اعتذارده عرض ایدرم .

استانبول ۱۵ جمادی الاخره ۱۳۴۷ ۲۸ تشرین ثانی ۱۹۲۸

ابن الامین

محمود کمال

مقدمه نك خطا و صواب جدولی [۰]

صواب	خطا	منظر	صحیفه
بہائی	ائی	۱۰	۴
مناصب	مناسب	۲۶	۴
جزہ	جرہ	۲۹	۴
پاشا	شا	۱۸	۵
وسخ	وشخ	۳۲	۷
مشایخ	مشا	۹	۱۱
نمازی	نماذی	۲	۱۵
مذاقم	مذاقم	۸	۲۰
منصبندہ	منصبندہ	۲۷	۲۰
ایلہ	ایلہ	۱	۲۳
تالیفاتہ	تالیفاتہ	۱۵	۲۴
اولان -	اولان	۱۳	۲۶
التواریخ	التواریخ	۱۳	۲۸
[۱]	[۱]	۲	۳۶
[۱]	[۱]	۱۶	۳۶
[۹]	[۹]	۲۳	۳۶
(۶۲۵)	(۶۲۵)	۲۳	۳۷
(۶۱۴)	(۶۱۴)	۱۶	۳۸
[۳]	[۳]	۲۱	۲۹
شیخ	شیخ	۱۰	۴۲
(۱۴۰۵)	(۱۴۰۵)	۲۲	۴۱
(ملوین)	(ملوین)	۷	۴۲
شریفہ دہ	شریفہ دہ	۱۶	۴۲
[۱]	[۱]	۱۸	۴۲
خزینہ	خزینہ	۷	۴۳
ابدیلان	یدیلان	۱۰	۴۳
محرم	محر	۱۱	۴۴

[۰] خطانك قسم اعظمی، حین طبعده حرفلر ونقطه لرك لایقیله چیقما سنندن ایلری كلشدر.

صواب	خطا	سطر	صفحہ
شیخ	شیخ	۷	۴۶
قیاماً	قیاماً	۷	۴۸
دارالفنون	دارالفنون	۲۱	۴۸
لمستقیم	لمتیم	۲۵	۴۹
منتجدر	منتخبدر	۲۰	۵۲
رسالہ لردہ امضا	رسالہ لردہ امضاسی	۸	۵۴
اولمدینتی	اولمدینتی	۲۲	۵۴
ابو	ابو	۲۵	۵۴
والالقباب	والالقباب [۱]	۱۷	۵۹
الحکمیہ	الحکمیہ	۱	۶۵
فلاح	فلاح	۱۱	۶۶
[۱]	[۱]	۱۳	۶۶
تقدیر	تقدیر	۱۹	۷۰

۵۵، ۴۸، ۴۷ بجی صحیفہ لردہ کی اثر لوی پر بردن آیرمق ایچون آرہ لرینہ اشارت قونمش
ایکن حین طبعده سہواً قونماشدر .

انه من سليمان وانه بسم الله الرحمن الرحيم

الحمد لله الذي اخرج مداد مدده بقلم الفيض من نون العدم واجرى على لوح الابدان
فصور به ما سواه ورسم والصلوة والسلام الايمان على افضل بنى آدم من العرب والعجم
الذي بدأ منه من صمت وكلم وبه تم واختتم فحف بما كان وسيكون القلم فهو الآن كما كان
في القدم وعلى آله الاكرم وصحبه وعلمائه العلم من افضل الامم اصحاب السيف والقلم .
اثر ذا الكرجه بوجمموعة المعارف معاريف الخط طبقات معروفه كبي حسن نمط
برله تسطير وتبويب وتحرير وترتيب اولنوب لكن مقدمه مهمات انشاد وخاتمة
سنوحت ايراد اولنق مبحوث عنه اولان خطك اعراض ذاتيه سى تفرسنه جهت
وحدت مثابه سنده اولدينى وجهدن اول مقدمه وخاتمه ايله اجمال مبادى واكمال
مقاصد آيينه خود راييده صورت نماى حسن صواب اولمغين اسم و تاريخ ابتداى
تسويدنى براى تعليم [تحفة خطاطين ۱۱۷۳] اسما وتوسيم قلندى . تبليضنه دخى
تاريخ وسبب تبليضى دخى تشنيف اصامبخ ايله تنويخ اولنور .
ومن الحبيب المأمول الحصول والوصول والقبول وما ذلك على الله بعزيز المسئول
بجاه الرسول وآله منهم البتول .

« مقدمه »

بسم الله شريفه بي ابتدا سر سورة كتاب نبوت و ديباجة نسخة رسالت عليه
وعلى آله التحية جنابلى امر هايونلريله قرآن كريمه رسم وتحرير ايله شرفياب
اولان خالد بن سعيد ايدىكى تخرج کرده ابى داود در كه اسمى سليماندر . بعضلى
« اول من كتب بسم الله الرحمن الرحيم سليمان عليه السلام » ديو آيت كريمه دن اخذ ايله
اول آيت رحمت وامانك قائلى ابتدا جناب امين الله اولديغن قيد ايدوب لكن

امت آمیته ده فترت سببیه بیلنر منقرض اولمش ایدی . وکلم طیبده مسطور اثر جلیل « اول ما القی الی من الوحی بسم الله الرحمن الرحیم » وارد اولدی . لکن بعض تحریر اتده تقریر و تصدیق اولنماش ایدی .

اوائل اسلامده دیدنه مستحسنه کتابت امر نبوی ایله باسماک [۱] اولوب و سوره هود نزولنده « بسم الله مجریها » کریمه سندن بسم الله اختیار اولنوب و بنی اسرائیل سوره سفده « قل ادعوا الله او ادعوا الرحمن » تخیریله صورت بسمله اوج کلمه رسم اولنوب سوره نمل ظهورنده تماماً هیئت مرسومه سی تقریر و رسم قدیمی وضع اصلیمی اوزره مستدیر اولوب هر سوره اولنه تسطیر تصدیق ایله اجلال مسنون اولدی [۲] بسمله شریفه ده سین یازمدقجه بانی تطویلدن نهی نبوی وارد اولمشدر . ولهدا سین دندانلری رسم ایلمین عمرو بن عاصی حضرت فاروق رضی الله عنه ضرب دره ایله تعزین و تعلیم و تقریر ایلدیکی بعض تفاسیرده وارددر . وزید بن ثابت رضی الله عنه سن سینی بسماده کور مسهده اثبات ایدردی . پس رسم مرسوم خصوصاً تعلیق عجمانه صورتی بلادندان کشیده دن عبارت اولغله خط اولمی اکرچه غالب احتمالدر [۳] لکن قلم تعلیق خلقت بط هیئتندن مستنبط بر اختراعی خط اولغله حروف تامه مرسومه ایله اولیوب رسم رقم و خط شجری کی اشارات قییلندندر . خط یاقوتانه و شیخانه کی تام الرسوم دکدر دینور . زیرا رسم مشروعدن از جمله حروف بسمله سائر حروفک صوری کی مطویدر که دوال مقوله سیدر . وضع شارع مخالفی بسمله حرمتنه انشاالله معفوه در . زیرا سینک اکرچه دندانلری اثرله ثابت اولور . لکن صور خطوطده وضع نبوی معلوم دکدر . و قتمزه دک صور متعدده و رسوم معدوده یه تحویل قلندی که از جمله بو اثر مختصر تقریر فقیرانه ده حسن بصری و ابن مقله و ابن هلال و بواب ترجمه لرنده تسطیر اولندی .

[۱] بیلدیز کتبخانه سنده کی نسخه ده (یا الله) محرردر . [۲] نسخه اصلیه نک کنارلرینه آتیده کی جمله قید ایدیلمشدر :
جمله کتب اربمه نک اولی باء ایله بدأ اولمشدر . حتی سوره برآده دخی بسمله باسیله بدأ اولندی .
[۳] بیلدیز : « احتمال حالدر » .

واسم جلالہ [۱] دخی ایکی رسم یازیلور . بری رتقدر و ایکنجی فتقدر کہ اصل وفرء دلالتہ صورتلری بونلردر : « الله » « الله » [۲] بحسب الاغلب یاقوتانہ وبلکہ جلی شیخانہ دخی رسم بودر کہ تعلیقہ فرعیتی اعتراف ایله رسم ثانی مختار اولدی . والف رحمان مسروق [۳] شیطان اولدینی اثرله ثابتدر کہ اصلندہ شیطان شطندندر . بعد دیمکدر . کویا الف رحمانی سر قہ ایله رحمت حقہ دخول ودوریء صوری ابتلاسندن خلاص ایله قبول قصد ایدر . (ع) [۴] « هم دزد معنی هم دزد صورت » . زیرا رحمت صفاتیہ دن بهره یاب دکدر . خصوصاً کہ رسم سر قہ ایله کہ کندی یندنہ بولنہ نعوذ بالله منه . لکن رحمت ذاتیہ دن حصہ دارد دیدیلر . رحمتک تفصیل قسمتی وتکمیل صحبتی اسرار مخلصیندندر . بالفتح والف مسروقہ رد اولنمیوب وجه ابقاسی بودر کہ الفک محویت صوریه سی عالم لاهوتک احتجاجانہ ایما ایلمک ایچوندر کہ آندن عوض وبدل بسملہ دہ طول کشیدہ اثباتیلہ امر هایون نبوی صدوری تصریح کردہ صاحب انموزجدر . بسملہ سر سطر ویا سر سخن واقع اولنر سہ الف اسم اظهار اولنمی ادب الکاتبندندر . وحروف ملفوظہ سی اون سکیز ومکتوبہ سی اون طقوزدر . ہیئت انفصالہ یکرمی ایکی اولور . ملفوظی اون سکیز بیک طالمہ مشیردر . وبعض طرفدہ نذر ونیاز اول عدد اوزرہ در . الف عدد تامدر کہ امہات عوالمک تعبیری آنکله در . باقیسی مراتب عددیہ در . وکندیدہ ہر عدد بولنمز . لکن کندی ہر عددہ بولنمی بر سر ساریدر . وعالم جبروت وملکوت وعرش وکرسی وهفت آسمان وچار عنصر وموالید سکانہ جملہ سی اون سکیز اولور . امہات مذکورہ در کہ حروف ملفوظی آکا اشارت ایدی . وعالم انسانی عالم حیوانیہ ہر نہ قدر داخل ایسہ دہ جملہ بی جامعیتی وشرفی وحصر وجود اعتبارلہ کویا عالم آخر اولوب کندی ایچون شان جنس اولمغلہ برأسہ برہاندر کہ فرشتگان میانندہ بیک وحی مبین کبی قدر عالیسنہ اکراماً « تنزل الملائکة والروح » دہ وقوعی

[۱] کنارده : و کتاب کریمہ اسم جلال عددی سید حسین بن عمر ترجمہ سندنہ بالمناسبہ محرردر . [۲] اصلندہ ہا حرفی ثلث یازیدہ اولدینی کبی ۷ رقمی شکلندہ قیور بقدر [۳] ہوان لفظندن نون مسروق اولوب ہوا قالدینی کبی بری برینہ لازم کلور . [۴] مصراعہ اشارتدر .

مشینجہ افراد ایله استقلال وریلوب پس عوالم مذکورہ ایله اون طقوز اولوب
مکتوبی حروفی دخی آ کا اشارتدر. قالدی کہ الفات محتجبه دخی یکر می ایکی حرف
مشار الیهانک تمہسی اوچدر کہ بادن صکرہ وجلالہنک لام ثانیہ سندہ ورحمانک الف
متر وکسیدر . ذات وصفات و افعال اعتباریله عوالم مفصلہ ثلاثہ وهم واحد حقیقی
اولان عالم الہی خفیہ دلالت ایدوب وقرآن کریمدہ مذکور الاسماء اولان پیغمبران
کرام عددنجہ یکر می بش اولور. والفات مکتوبہسی دخی اوچدر کہ لامات الفریدر.
عوالم مذکورہنک مظهر اعظمی انسانیدہ ظہورندن نمونہدر کہ منازل قریہ عددی
اوزرہ یکر می سکز تہجی حروفنہ دلالت ایدر. اعتبار دیکرلہ اگرچہ حروف دخی
زیادہ اولور کہ اوتوز ایکیہ بالغ اولور . والفات ملفوظہ ومکتوبہ الی اولوب
شش جہتی صورت مقررہ اوزرہ احاطہ برلہ قیامتہ دوالدر .

پس انسان بو منازلی دور ایدوب نقطہ دن حرف و حرفدن کلمہ و کلمہ دن سورہ
اولور . قرآن کریم حقایق الہیہ و کونیہ بی جمع ایله عالم جمع ووجودن کلام تنزیلی
اولدینی کی انسان دخی فرق و امکاندن کلام تکوینیدر کہ ختم الخلفا سورر: «انا کلام الله»
و ختم الاولیا بیورمش : [۱] «کنا حروفاً عالیات» . ایشته بو مناسبت تامہ ایله
انسانہ قرآن دیرلر کہ شئون مختلفہ فی الحقیقہ احوال کونا کون عالمی تفصیل ایلشدر.
و آدم آنک اجمالیدر . «نظم»

عالم آنک حسنک شرحندہ اولش بر کتاب متن ایترسہک نیازی صورت انسانہ باق
«نثر» پس «جوهر مصون» دہ امام شعرانی روایت ایدر کہ: حق تعالی توراتی بلا کیف
دست قدرت ایله کتابت ایلدی. و قلم بنفسہ لوح محفوظہ امر ربانیدن ناشی یازدی کہ
قریباً آئارده قید و اختصار اولور . پس ایشته بو علملہ متحقق اولان [۲]
هر کاتبک ومکتوبک مرتبہ سندن آکاه اولوب ولوح محفوظ ایله لوح غیر محفوظک

[۱] کتارده :

الشیخ قلمی ولوحی فی الوجود عمدہ قلم الاله ولوحه المحفوظ
ویدی بيمين الله فی ملکوتہ ماشئت اجری والرسوم حظوظ

[۲] یلیدیز : «عارف هر کاتبک»

میانندہ اولان فرقی فرقه واقف و کتابت الہیہ صورتی ساژندن تمیزہ عارف اولور کہ
 « ولو کان من عند غیر اللہ لوجدوا فیہ اختلافاً کثیراً » بیورلدینی شاہددر . و کاتب
 مطلق اول ذاتہ اطلاق اولنور کہ مدادی نفس قلمی اولوب و قلمی دخی عین اصبعی
 اولہ . و پارمنی ثناء ذاتی اولوب ہوہو اولہ . و صفحہ وجود آکا رتق منشور و عالم
 آندہ کتاب مسطور و مشقخانہ دلی بیت معمور و ماسوا بشر اشرہ منفی و مقہور اولہ .
 زیرا ہر آلتہ محتاج اولان دبیر کاتب مقیددر دیو بو شہودینی « المدخل الاسنا
 الی المقصد الاسما » نام کتابندہ حضرت شیخ اکبر محرر بیورمشدر .

« لایحہ »

ابن جریر و ابن مردویہ کبی بعض محدثین تفاسیرندہ مرفوعاً ابو سعید خدریدن
 و یا موقوفاً تخریج ایدر لر کہ حضرت روح اللہ ازادہ مادریلہ معلمہ تسلیم و استاد دخی
 کتابت خطی تعلیم قصدیلہ بسملہ بی ترقیم ایلہ جناب مسیحہ امر ایلدی . حضرت
 کلمۃ اللہ دخی معلمہ سؤال ایلدی کہ « حروف بسملہ نک مدلولی نہدر » معلم « بیلیم »
 دیو اعتراف ایلد کہ عیسی علیہ السلام تقریرہ آغاز ایدوب « بسم دە باء بہاء اللہ
 وسین سناء اللہ ومیم مملکۃ اللہ » یعنی بشئون ذاتیہ حق تعالی نک حسن و بہاسنہ با حرفی
 وذات وصفات و اسما سنک صوری و معنوی پرتو انازہ سنہ سین و دخی حقیقہ مالک الملک
 علی الاطلاق اولدیغنه لہ الملک مفادی اوزرہ میم اشہارتدر . و اسم جلیل جلالہ اللہ
 دخی الہ الآلہ یعنی رب الارباب اولسنہ امارہدر . والرحمن مطلقاً اهل دارین
 ایچون مرحمتی یاد ایدر . والرحیم آخرتدہ ضعیفان محتاجانک حالترینہ واقف
 ارحم الراحمین اولدیغنه نمونہدر « دیو بیوروب صفای روحانی و یردیکی تقریب نووی
 اطرافندہ ایراد اولمشدر . » نظم «

و کاتبی المولی بأبھی کتابتہ و کنت لہ عبداً فصرت مکاتباً

« سانحہ »

« نثر » بودخی مقرر اهل تحقیقدر کہ اسم اللہ دن الف ساقط و با آنک بدلندہ قائم قیلنوب
 بسم اللہ اولمقدہ وجوہ ایراد اولندی . از جملہ با الف کبی دراز سرفراز اولیوب

بلکه آنده انکسار و تساقط و کسرا کثری اثبات امتیازده نقطه‌یه احتیاج و اقل نقط
اولان بر نقطه‌یه قناعت صورتیه تواضع رونما اولوب بو رفعت عندیله ایله مظهر جبر
اولدی که « انا عند المنکسرة » معروفدر . و عرایسده امام علی رضا روایتیه « بقاء
اهل فنایه بشیر و مشیردر » دیشدر . و عاملدر که معمولتک متبوعیدر . و حرف
علت دکدر . خصوصا نقطه‌سی حقنده اشارات علویه ده « بن بانک نقطه‌سی یم »
بیورلدی . (ع) « ز نقطه حرف شناسان کتابدان شده اند » پس ارشاد و توحیده
دلالت مرتبه‌سیله مکرم اولدی که الف کی منقطع دکل ، بلکه وسیله التصاق و اجتماعدر .
و حرف شفویدر که عهد « الست بر بکم » جوابنده اهل اقرارک فتح دهان بیان
ایلدگری « بلی » کلمه سنک فاتحه‌سی اولمشدر [۱] . « نظم »

نه قاره قوللغک اولسه افندی باش اوزره قلم مثالی دیلر سهک بنی کتبت کس

« نثر » اتقانده امام سیوطی مبسوطی اوزره لعل تحقیق و تفسیردن جمع کثیر و جم
غفیر تقریر ایدر لر که آثار صحیحه ناطقه در که علوم اولین و آخرین چار کتابده جمع
اولنوب و اول علوم بالجمله قرآن کریمده موجود و علوم قرآن فاتحه‌ده و علوم فاتحه
بسمله‌ده و علوم بسمله باسنده مندرج [۲] اولدینی سعادت ، جمله حروف میاننده با
ایچون مابه الافتخاردر . زیرا علوم ظاهریه و باطنیه دن بالکلیه مقصود اصلی عبدک
رب تعالی‌یه وصولیدر . و بوباء باء الصاقدر که عبدی باب جناب رب الاربابه الصاق
و ایصال ایدر . کمال مقصود و نهایت مطلوب هر موجود دخی بودر . آنکچون
عبدک قلبی منزله سنده عد اولندی .

و بو دخی امور غریبه اتفاقیه دندر که بو یادکارک تبییضنه آیت بسمله نعلیه « انه
من سلیمان و انه بسم الله الرحمن الرحیم سنه ۱۱۸۴ » اسم تصریحیه تاریخ و واقع اولمشدر .

« جف القلم بما أنت لاق العرفان والخط باق »

ایشته بو اجمال ، بسمله مقامنده استعمال اولنوب بعده احادیث اربعین خطیه حمدله

[۱] کنازده : اولیاتده مصر حدر که تاج العرفا ابومدین حقیقت آرا بیورر که « هر نسته اوزره
حرف باء موحدینی مرسومه مشاهده ایدرم » . [۲] ییلدیژ : « موجود »

پایہ سبیلہ و ذیلندہ کتابت نبویہ علیہ التحیة بحثی صلولہ رتبہ سندنہ ایراد اولنور .
و آخر یادکارده بعض سوانح خاتمہ قبلنور .

« فاتحہ سرحدیث و قدیم بسم الله الرحمن الرحيم »

(الحديث الأول) « الخط الحسن يزيد الحق وضحا » سلمه دن تخریج ایله مسند الفردوسده
و جامع امام سیوطیده و کنوز مناویده و کنز نابلسیده دخی مصر حدر که مآل حدیث ،
« خط حسن ایله کتابت ، امور حقه ک حسن معنویسنی حسن رسم لفظی سبیلہ
واضح و ظاهر ایدر ، دیمکدر . اگرچه صاحب قاموس « سفر السعاده » نام اثرنده
حسن خط حقنده یازیلان حدیثلرده سالبه کلیه ایله عدم ثبوت دعوا ایدر . لکن
بو بر حدیث (آلامشده) حکمیلہ مستثنا اولمق واهی اولماز دیدیلر . ماعداسندنه
حسن لفظی موجود دکدر .

(الحديث الثاني) « أول ما خلق الله القلم فاخذ بيمينه وكتايديه يمين وخلق النون وهي
الدواة وخلق اللوح فكتب فيه ثم خلق السموات » ابن عباسدن روايته ابن ابی شیبه
و ابن المنذرو سائر لری تخریج ایدر لر . بو حدیث طویل الذیل قصد السبیلده دخی ایراد
اولندی . بر فقره سی متشابهاتنددر . مآل مفیدی بو اولور که [۱] قلم مظهر تجلی ذاتی
اولغله مخلوق اول اولوب دوات ولوح محفوظ دخی خلقتده در پی اولدقده الی الابد ماسبق
بالجمله مکتوب لوح قبلنوب بعده هفت آسمان ایجاد اولندی . بو سیاقده شاعر دیمش :

خامه امرکن اولدقده رقم سنج یکون	جمله سی اولدی بهمبسته احکام شتون
چکدی مسوده تحویل برات عدمه	خط بطلان قلم صنع خدای یچون
اولدی بر داشته حیلوت دیجور عما	ساحه پهن بروز اولدی زوایای کون
رده پیرای مظاهر اولوب استاد ازل	جلوه ریژ اولدی پیایی صورکونا کون

(الحديث الثالث) « أول ما خلق الله القلم فقال له اكتب فخرى بما هو كائن الى
يوم القيمة الابد » بو خبر معتبر ، ترمذینک ابی ابن کعبدن تخریجیلده شرح تقریب و غیریده
یازلمشدر . یعنی قلم مخلوق اولی اولوب حسب الامر مجموع مکوناتی کتب ایلدی .

[۱] ییلدیز : « بودرکه »

«ذیل»

کعب الاحباردن روایتله خلقت کائناتی مولد ابن هاتنی [۱] بیانی اوزره فاطر السموات والارض اولان رب العالمین ماسوایی ایجادهینه اراده علیه سی تعلق ایلدکده بر قبضه نوری «کونی محمداً» خطاب مستطابنه مظهر ایدوب بر عمودنور اولدی . حجاب عظمتهدک اشراق ایلیوب سجده سنده « الحمد لله » کلمه جلیله سی ایله محمدیتنی مقرر قیلدقده خالق تعالی دخی « بنده سنکله انجق حمد ایچون تشریف وجود ایدوب محمد ایله بنام [۲] و محمودیتنی اعلام قیلدم . و آفرینش ماسوایه سندن بدأ ایدوب سنی فاتحه خلقت وخاتمه رسالت ایدرم ، بیوردی . بعده اول نورنبوی درت بخش اولنوب بر قسمندن آولا لوح و قلم ثانیسندن قلم خلق اولندی . « نظم »

کلدی ظهوره محبرة نون والقلم اولدی دیر صنعہ انامل مثل قلم

پس قلمه « اکتب » امر جلیلیله خطابک ورودی هیئتندن بیک ییل ارتعادایتدی یعنی دتره دی . بعده « یارب ماده کتابتم سوی الوهیتکدن تعین واعلام اولنمغه عرض وانتظار اوزره یم » دیدکده « اکتب لاله الا لله محمد رسول الله » دیو بیورلدی . بونده روایات تخالف اوزره در .

خلاصه کلام اول تهلیلله تمام اولدقده اولاد صلیبه آدم علیه السلامک طایعیرنی جنانه و عاصیلرنی نیرانه ادخال ایدرم امرینی یازدی . خلیل جلیل و کلیم کریم و مسیح صحیح امتلری حقنده دخی کما کان یکان یکان قید ایله امت مرحومه محمدیه نوبت کلدکده مطیعانی داخل جنان اولور دیو قید ایلیوب طاصیانی دخی دوزخیان اولوق حکمنی ثبت و املایه شروع اماراتی حس اولندیغی آنده سوی معلاسندن بر ندای زهره شکاف ظهور ایدوب « یاقلم تأدب » یعنی تأدب ایله که بو حکمی املاده جسارت ایله . بو امرده سکا توقف ادیبانه درکاردر . خطاب دهشت ماآبی صدورنده کمال خشیتندن قلم دوشق اولوب و دست قدرت [۳] کاتب جان ایله قط

[۱] کنارده : ابن هات بقية المحدثین نقيه المتأخرین محمدالدمشقی الاسلامبولی المتوفی

۱۱۷۵ [۲] ییلدیز : « بنام قیلدم » [۳] ییلدیز : « قدرت ایله »

اولمغله کویا قطع لسان قلندی. نحو وجود ایله معدوم [۱] محض اوله یازدی. «نظم»
 چون قلم اندر نبشتن پیشناخت چون بعشق آمد قلم بر خود شکافت
 اشته بوسیدن شق و قط عادت آلت خط اولدی که مشقوق و مقطوط اولدجه
 یازماز. یازلسه دخی حسن پیدا اولماز دیو یازدیله. وبقیه خبر کعب الحبر طویل الذیل
 اولمغله مفصلآته آفرینش بختلرنده و مولد شریف مجموعهلرنده نبشته در. لکن
 ذیلندن برفقره سی [۲] تبرک اولنسون که حضرت ابوالبشر صلی الله آدم «نفخت فیہ
 من روحی» سر یله مکرم اولدقده «واردی نور آنده قرار ایتدی همین» ما آنده
 نور نبوی ظهر انور لرینه ودیعت و آندن دخی شهادت پارمغه کندی رجاسیله نقل
 اولنوب آنده تسبیح ایلمکه اول انکشت، اصبع مسبحه نامیله تسمیه اولندی.
 و محبوب سبحان علیه سلام المنان جناب لرینک مسبحه لری وسطا لریدن بالاتر ایدوکی
 دخی مقرر در. حضرت بابای عالم، بو وجهله مظهر کرم اولدقده «یارب ظهر مده
 بقیه نور قالدیمی» دیو استکشاف ماورا ایلدی. «احمد مختارک انوار چهار یاری
 آنده در، دنیلدی. بقیه اصابعنه نقل اولنمق نیازینه مساعده ایله نور حضرت صدیق،
 خیر الامور اولان انکشت وسطه زیب آرای نزول اولدی. نور فاروق، یاننده کی
 پارمغه و نور ذی النورین، خنصر یعنی کوچک پارمغه انکشتی اولوب غریبدر که
 خاتم نبوی آنلرک دست شریفندن ضایع اولدی. و نور حضرت وصی حیدر کرآر
 مرتضی علی ابهام یعنی باش پارمغه پیرایه قلنمشدی. پس خط و تحریر اول اصابع
 ثلاثیه مخصوص اولمقده سر بر معنوی عیان اولدی. رضوان الله علیهم اجمعین.
 اشته بوسیدن صدیق اکبر روایتیله اذان و اقامت شهادت لرنده مقرر نور علوی
 اولان ایکی پارمق طرف نقری تقبیل و «قره عینی بک یار رسول الله» دیوب بر کوزی
 اوزره امرار ایلمک ولو ضعیفاً کتب حدیثده مصر حدر. تعظیم پیغمبرانه و تفخیم
 حیدرانه بی جامع و مرویات صدیق اکبردن بر فعل جمیل اولمغله صوفیه کرام اجر اسنده
 درکاردر. و فقهادن قهستانی «کنز العباد» دن نقل ایراد و شیخزاده محنتی وقایه
 شرحنده اذان بختلرنده یاد ایلدیله.

[۱] ییلدی: «معدوم اوله یازدی» [۲] ییلدی: «رفقره سی دخی»

(الحديث الرابع) « أول ما كتب القلم انا التواب اتوب على من تاب، بو اثر عبادة ابن صامتن امام بخارينك تخریج کرده سیدر . یعنی قلم اعلانك اولاً املا ایلدیکی احکامدن اول کلام ملك علامدرکه مفهومی « بن تو اتم توبه کارك توبه سنی مقبول ومغفرتمه مظهر وصول ایدرم ، دیمکدر .

(الحديث الخامس) « أول من خط بالقلم بعد آدم ادریس واول من كتب بالعربية اسماعيل ، جامع صغیره ده بر حدیث لطيفك آخريدركه صدری « اول الرسل آدم ، فقره سیدر . ابوذر روایت ایدر .

مفهومی ابتدا قلم ايله كتب خط انسانده حضرت ادریسن صدور [۱] واولاً لغت عربیه ايله یازمق حضرت اسماعیلدن ظهور ایلشدر .

(الحديث السادس) « أول من خط بالقلم بعد آدم ادریس ، دلیلی مسند الفردوسده و امام احمد دخی مسندنده فقط بوققره یی تخریج ایلدیکی کنوز مناویده مذکوردر . و حدیث سابقده مفهومی دخی مسطوردر .

(الحديث السابع) « من كتب بسم الله الرحمن الرحيم فجوده غفر الله له ، بو حدیث مغیثی امام سیوطی اتقاندده درج ایلشدر . یعنی بسمه یی تحسین و تجوید و حسنی اجراه رعایتله كتب و ثبت ایدن خطاط مظهر مغفرت غفار اولور .

(الحديث الثامن) « اذا كتبت بسم الله الرحمن الرحيم فبين السین فيه ، بو حدیث اهل کتابتله مسلسل اولوب الشیخ الامام عبدالرحمن السیوطی دن محمد علقمی و آندن ابوالنجا سالم سنهوری و آندن دخی شیخ محمد بابلی و آنردن دخی خاتمه المحدثین الحافظ احمد نخلی و آنردن دخی بخاری الحدیث والطریقه مرشد ارباب الحقیقه صاحب نسبت واسنادم شیخم واستادم جارالله ومجاور رسول الله جمال الاسلام والدنیا والدین ابوالامانه خواجه محمد امین ، تحدیث و روایت و بو فقیر کاتب الحروفه تعلیم وتلقین والقا والقام بیوروب جمله رجال سندی کتابتله موصوف وادنی الکتاب بو ضعیفك دخی کثرت کتابتم بین العلماء معروفرکه امام المحدثین عبدالرحمن سیوطیدن بو شکسته ضمیره دک بش واسطه اولوب آنردن راوی یه دک اولان وسائط سند « وریقات » [۱] کنارده: زیرا بحق تعلیم ربانی ايله خارجه چیقمنه محتاج براس معجز اولدیغی عیاندرد .

نام ثبتمزده مضبوط و « بغية الوعاة » نام طبقات نحاتده دخی مربوطدر . القصة حدیث مذکور اصحابدن زید بن ثابت روایتیه خطیب بغدادی تاریخنده و ابن عساکر دخی تخریج ایلدیکی جامع سیوطیده و کنوز مناویده دخی مسطوردر . یعنی بسمله یازدقده سیننی ظاهر و متین اولدیغی حالده ثبت و کتابت ایله دیو حضرت زیده خطاب بیورلدی [۱]

(الحدیث التاسع) « لا تمدوا بسم الله الرحمن » شفای شریفده بو حدیثده « الرحیم » لفظی یوقدر . سلطان المفسرین ابن عباس روایت ایلشدر . یعنی بسمله نك سیننك دندانلرینی اثبات ایلدیجه کشیده یازمك دیمکدر . بومعنی ساثر احادیثك شهادتیه مأخوذدر . غالباً هنوز تماماً آیت بسمله نك تزولندن مقدم وارد اولمشدر . یاخود بالکنز « بسم الله » لفظ لطیفی تفوه اولنوب « رحمان » کلمه سی تعظیم مقامنده تبارك و تعالی و یا عز وجل اداسی کبی جریان دربارلری اولمش اوله .

(الحدیث العاشر) « الق الدواة و حرت القلم و اقم الباء و فرق السين و لاتعور الميم و حسن الله و مدد الرحمن و جود الرحيم » بو حدیث کزبن طالبان حسن خطدن کونه قلم مبتدینك تمام لوازمه ارشاد ایچون وارد اولمش که حقیقتده « ان هو الاوحی یوحی » رمزیه نطق حق اولدیغی هویدادر . « كما علمه الله فليكتب » شفای شریفده قاضی عیاض ، ابن ابی سفیاندن تخریج ایدر . مسند الفردوسدن کنوزده دخی مکنوزدر . یعنی « دواته ليقه [۲] وضع ایدوب قلمی محرف و منحرف ایلوب بسمله ده بایی قائماً یاز وسین دندانلرینی آشکاره قیل و ميمك کوزی آچیق واسم جلالده استزاده حسن محریره سعی ایله ورحمانده قلمك مدادینی تجدید و یاخود نونه کشیده ویروب محدود قیل ورحیمی دخی جید یعنی کوزل یاز ، دیو بیورمشلر . واقعا اول ترکیب سعیدك

[۱] کنارده : ساثر احادیثه نظرله بونده تعلیم سین ایله اکتفا بیورلوق زیدك خطنده فقط سینده امال واقع اولغله آنی تفهیمه قصر و ساثرنده حسنی تسلیم بیورمش اوله لر .

[۲] کنارده : لاقت الدواة ای لصقت من باب باع و لاقها صاحبها یتعدی ویلزم ای اصلح مدادها فهو ملقته و الاقها الاقمة لفة فيه قليلة و الاسم فيه اللبقة و لاق به الثوب ليق وهذا الامر لا یلیق بك ای لا یطلق بك من باع ایضا (مختار)

حسنه سعيه سائر حروف و ترا كیده دخی حسن پیدا اولق محققدركه شاعر
صاحب سخن دیمش: «نظم»

وصف خطك يازان اهل رقم اولمازده نولور . نقش ایدن حسنكى نازك قلم اولمازده نولور
«ضابطه»

هر حرفك علل ميزانی اولوب از جمله «بسم الله» لفظ شریفنده بانك قدی درت
نقطه قدر ترفیع اولنق تنبیه نبوی به امثالاً سین دیشلرندن فرق ایچون وبسمله
سائرندن مزیت اظهاری ایچوندر. «بسم الله» وسین چهار بربرینی تعاقب وتوالیدن
احتراز آدر. یاخود قریب اولدینی اسم جلالک لامی هیئتته تشبیه ایله تین قصد
اولنه که اودخی درت نقطه در. چار نقطه اختیاری کتب چهار معناسی «با» ده
مندرج اولسنه ایما وخصوصاً اعداد کلمات بسمله کی عدد حروف اسم جلال واسم
شریف نبوی محمد و احمد عددلرینه رعایت و اجلال ایچون اوله. بودخی حکم
آهیه دندر که اسم سامی محمدی قرآن کریمده دخی درت محله کلمدر که حرف
اخیری آ کا دالر [۱] القصة کشیده سینده اقصر خد قدی اسم جلال اولنده یدی
نقطه ایله آیات سبع فاتحیه اشارت اوزره تعلیم اولنان انف منفردک طول قامتی
قدر اولور. واطولی حسننه منوطدر. بومقوله استحضار نکات و قتمز استادلرنده
نایاب اولدیغندن ماعدا اول طوره مائل اولانلر آنلرک میانلرنده الف یوتمش آغزی
قاره دیو معیوبلردر. بوبحثه دائر سخن، خواجه راسم مرسوم حقنده شامدن
کلان قصیده شرحنده فی الجملة مبسوطدر.

(الحديث الحادی عشر) «إذا كتب احدكم بسم الله الرحمن الرحيم فليمد الرحمن» خطیب
رحمة الله علیه «كتاب الجامع فی آداب القاری والسماع» نام یادکارنده و دیلی دخی
مسند الفردوسه وابن عدی، کاملنده جناب انس روایتله تخریج ایدرلر «بسمله یی
حین تحریر یکنزده رحن نونه کشیده ویرک ویا مرکب قلمی اول لفظده بردخی
تجدید ایدک، دیمک اوله.

(الحديث الثانی عشر) «عرضت احرف المعجم علی الرحمن تبارک وتعالی وهی تسعة

[۱] ییلدیز: «درت محله کلمدر»

وعشرون حرفاً فتواضع الالف من بين الحروف فشكر الله له تواضعه ، ابن عساكر ،
تاريخه ابن مسعود طريقته تخرج ايدر . يكرمي طفوز حروف معجم حضور
معنوی حق تعالی به عرض اولند قدہ الفک شیوۃ تواضعی ظهور ایدوب عند الله تعالی
مشکورالوضع اولشدر . ولهذا قیام استقامت و بلا حرکت سکونت و نقطه شین
وغیندن مبراً و سردار حروف پر حسن و بها قلندی که صاحب دده بیورر : « نظم »
بوصفحه ده مثال الف مستقیم اولان ایتمز قدین ادانی به وقت سلام لام

حرفک عددینه دائر بحث اطراف حدیثه مبسوط و بو محله چندان درکار
اولماغله ادهم خامه حروفی نژاده سخن بیانده ارخای عنان جولان افاده قانمیوب
شهرتته بناء ترک اولندی .

(الحديث الثالث عشر) «استعن بيمينك» اصحابك برندن شکایت نسیان ظهوری حدیثک
ابوهریره و ابن عباسدن روایتله سبب ورود و صدور اولشدر . «صاغ الكدن اطانت
طلب ايله» دیو قید و تحریره اشارت بیورمشلر که ذیلنده راوی «واومی الی الخط»
دیو بیان ایلشدر . پس بوقفیر دخی اگرچه «کتبت بالقلم» ما لنده قلم واسطی نژاد
واسطه سیله قوی و معین اولان رب العالمیندن استعانت معنوی دخی در خاطر اولوب
«الا وقدیثک» سرتندن دخی تبرک ايله نامدش خاتم النبیین حاج البیت وزائر
النبي الامین شرکامزک دلپندی مهردار [۱] محمد افندی برادر مزک میمنت اسم
ورسملریله دست یمین پایه سنده استعانت تبییضری واقع اولشدر . بیض الله وجهه
فی الدارین و کرّمه بکرامۃ المزلین آمین بحرمة خاتم المرسلین علیه وعلیهم السلام اجمعین ،
(الحديث الرابع عشر) «حق الولد علی الوالد ان یعلمه الکتابۃ و السباحة و الرماية
وان لا یرزقه الا طیباً» حکیم و ابوالشیخ ، ابو رافعدن تخریج لرینی امام سیوطی جامعنده
سرد ایدر . یعنی «ولدک باباسی اوزرنده اولان حتی یازی یازمنی کندی ویا براستاده
ارسال ايله تعلیم ایلکدر . و صوده یوزمک و اوق آتمق امر مسنون لرینی دخی تعلیم
ایدوب و بلوغنده رزقی کندی عهد سینه شرعاً حواله اولان زمانه دک اکل و شربنده
وجه جلال اوزره بولمغه سعی ایلکدر .

(الحديث الخامس عشر) «ان من حق الولد علی والدہ ان یعلمہ الکتابۃ وان یحسن سمہ وان یرزقہ اذا بلغ» ابن نجار و سائر لری ابوہریرہ دن روایت ایدر لری. حدیث سابقک مفہومنجہ «بابا اوزرہ ولدک حقوقندندر کہ کتابت تعلیم ایدہ و ولادتندہ خوش اسم تعیین ایدہ. انبیا اسمی و یا عبد و حمد لفظ لریلہ اولہ. و بلوغندہ بر کفوئی آکا تزویج ایدہ» پس امر کتابت اہم امور اولدیغندن ناشی بعدالولادہ اولور شیلردن ایکن بیانی تقدیم بیورلدی.

(الحديث السادس عشر) «حق الولد علی والدہ ان یحسن اسمہ و یرزقہ اذا ادرك و یعلمہ الکتاب» ابو نعیم حلیہ سندہ و دیلی مسند الفردوسدہ ابوہریرہ دن تخریج لری جامع صغیردہ سیوطی ایراد ایدر. مفہومی عینیلہ حدیث سابقر کبی در. ترتیبندہ تشویش طبایع ناسک اختلافہ اشارتدر کہ بعض کسنہدہ تزوج تعلیمندن [۱] اہم اولور. آنک جوازینہ اشارتدر. کتابدن مرادینہ کتابتدر. «و یعلمہ الکتاب والحکمة» کریمہ سندہ دخی کتابتلہ تفسیر اولندی.

(الحديث السابع عشر) «یاہلال لا تفارق المحبرة فان الخیر فیہا و فی اہلہا الی یوم القیمة» ہلال صحابی روایتیلہ تعلیم المتعلمدہ برہان الدین زر نوجی یازمشدر کہ صاحب ہدایہ نک استادیدر. مآلی «ای ہلال دواتی دائماً استصحاب یعنی کندینہ رفیق و مصاحب ایلہ کہ خیر دواتدہ و دوات اہلی یعنی اہل خط اولان ذواتدہ در» حتی ابوحنیفہ ایلہ حضرت امامک شہرتی بوسیبیلہ [۲] اولدینی خاتمہدہ مفصلدر.

(الحديث الثامن عشر) «ان نون الدواة و القلم هو القلم المعروف» تفسیر مکیدہ سورۃ نون تفسیرندہ ابن عباسدن مروی و کنزالاسرار دہ دخی مصر حدر کہ «ن والقلم» آیت کریمہ سندہ (ن) دن مراد دیویتدر. و قلم، ناسک بیلدکری قلم متعارفدر دیو اول آیت کریمہ بی تفسیر بیورمشلردر. بومناسبتلہ حروف اسماسنک سائر معناری ان شاء اللہ المعین خاتمہدہ یازلسہ کر کدر.

(الحديث التاسع عشر) «ارقت کتابک» شرح تقریب نوویدہ ابن ابی سفیان روایتیلہ امام سیوطی مرحوم تخریج ایدر کہ «خطکدہ حسن صورت حصولہ سی ایدوب

[۱] بیلدیز: «تعلیمدن» [۲] بیلدیز: «بوسیدن»

مقرمط یعنی سرعت مشقله محبیط خط یازمه. قدرتک مرتبه سی حسن خطله کتابت ایلا « دیمکدر زیرا بوضورتده حسنی زیاده اولور . واهتاسنز یازمقدمه خطک حسن وبهاسی زوال بولور . بو امرک تحقیقی بو فقیرک تسویدات سببی ایله [۱] کندمده معربمدر. حتی حضرت فاروق رضی اءنه بیورمش که «شرالکتابه المشق واجودالخط ایینه» یعنی کتابتک سرعتلی یازیلائی خیرلی دکدر . زیرا حروفلری بربرینه متصل ویا مشابه اولمغله مراد اولان لفظک غیری بر لفظدر ظن اولنور . خطک مقبولی عیان و بیان اولنهرق رسم اولنمقدر . خیر وبرکت بویله اولان حسن خطده در « وامام مجدالدین صرخکی دیمشدرکه: « اوچ مادهده بعد زمان ندامت کلوب پشپان اولدم . بری قرمطه که قارش مورش دیدکارتی تسوید کونه کتابت که شمراجه دخی دینور . ایکنجی انتخاب که مفصلی اجمال ایلمک وبری دخی بعدالتنمیق مقابلهده اهل ایلمک . بونلر وقت حاجتده سبب ندامت اولدیلر . زیرا قصور همتک ثمره سیدر . [۲] پچا پیچ خط چب انداز خصوصاً قرآن کریمده امر ممدوح و متین دکدر . ندامتی و شامتی چکیلور ، دیدیلر . زیرا تعظیمه مخلدرکه شاعر دیمش :

حسن صورتله یازوب وصف خط رخسارک چهره سی رسمنی چارپشدرالم اغیارک
(الحدیث العشرون) « قیدوا العلم بالکتابه » ابن عمر دن طبرانی وحاکم وانس دن حکیم وغیری تخریج ایلدکلری جامع وکنوزده دخی مرموددر . وحاکم انس دن (بالکتاب) لفظیله مرفوعاً وموقوفاً تخریجنی تقریب شرحنده امام سیوطی مرحوم یازمشدر . ینه مراد کتابتدر . یعنی « مسائل علمیه یی صحیفه لره یازمغله نسیاندن حفظ وقید وضبط وصدید ایدک » دیمکدر. بو مآلی ایماء « العلم صید والکتابه قید » امثالنددر .

(الحدیث الحادی والعشرون) « اکتبوا ذلك ولا حرج » شرح تقریبده سیوطی فاضل ، رافع بن خدیج دن تخریج ایدر . رافع زاوی دیرکه : « بن دیدم که یارسول الله جناب شریفک لسان درر بارلرندن نجه شیلر مسموعمز اولور . آنلری صحیفه روز کارده

[۱] ییلدیز : « تسویدات ایله » [۲] ییلدیز : « حاصلی »

نسیانندن قید کتابتله حفظ بابتده اذن شریفکز اولورمی ، اول زمانده بیوردیلرکه
« اول مسموعلریکنزی یازک صعوبت یوقدر ، سبب سهولت حفظکز اولور ،
وبر ائرده دخی « رحم الله » دیو دطاء خیر بیوروب « رحمت رحمانه مظهر اولسون
اول کس که بزدن بر حدیثی استماع وحفظ تام ایله احاطه ایدوب صکره کندیدن
زیاده محافظهده همت صاحبی برکسنهیه آنی تبلیغ وروایت تام ایله افاده ایلمکله آثار
خیریه نك الی ماشاء الله بقا ایله پایدار ومخلد اولسنه سبب اوله ، دیو زید بن خالد روایت
وابن عسا کر تخریج ایدر .

(الحدیث الثانی والعشرون) « یوزن یوم القیامة مداد العلماء ودم الشهداء فرج
مداد العلماء علی دم الشهداء ، شیرازی ، انسدن و مرهبی ، عمران بن حصین دن تخریج
ایدر لر . وابن عبدالبر ، کتاب العلمده ابوالدرادن تخریر ایدر . مآلی بودر : « روز
رستاخیزده علمانک مرگبی ایله شهدانک قانی وزن اولنور . مرگب علما دم شهادیه
راجح کلور ، بیوردیلر . زیرا علمانک تعلیملریله غزاة ، شهادت فضیلتی بیلوب
غزایه رغبت ایلدکرنده نائل درجه شهادت اولدیلر که « لایحسین الذین قتلوا فی سبیل الله
امواتاً بل احياء » کریمه سی ایله بیان حاللری تکریمنه مظهر اولدیلر .

(الحدیث الثالث والعشرون) « وزن حبر العلماء بدم الشهداء فرج علیهم ، خطیب
بغداد تاریخنده ایراد وابن عمردن تخریجی کنوز مناوی وغیریده دخی مصر حدر .
مفهومی ، حدیث سالفک مفهومی کییدر . صیغه ماضی تحقیقنه ایمادر .

(الحدیث الرابع والعشرون) « مداد العلماء افضل من دماء الشهداء ، مشکات
مصایجده « تسحر وا » حدیثی شرحنده یازلمشدر . مآلی سابقلری کییدر .

(الحدیث الخامس والعشرون) « مامات رسول الله صلی الله علیه وسلم حتی کتب وقرأ ،
مواهبده امام قسطلانی عون بن عبدالله دن تخریج ایدر . حضرت پیغمبر انتقال [۱]
ایلزدن اقدم کندیدلردن کتابت صدور ومحرر اولان خطی قراءت دخی ظهور
ایلدی دیمکدرکه قریباً بومادهیه متعلق بحث نقول بسط اولنور .

(الحدیث السادس والعشرون) « اذا كتبت فضع قلمك على اذنك فانه اذکرك »

[۱] یلدیز : « انتقال بقا »

ابن عسا کر، انسدن تخریجی سیوطی مرحوم جامعندہ بازار کہ اثنای کتابتدہ برامردہ
نسیان طاری اولسہ رأس قلمی قولق اوزرہ وضع ومس ایله تذکر منسیدہ سکا
اعانت تسہیل درکاردر . « بیت »

اولدی تیمار قرای ورق آباد بزہ حالیا قید بمزک باش قلمی خامہ بازار

(الحدیث السابع والعشرون) « وضع القلم علی اذنک فانه اذکر للمعلی » ترمذی، زید بن
ثابتدن تخریجی کنوزدہ مناوی قید ایدر . مفہومی سابق کبیدر کہ قلمی فوق الاذن
وضع وامرار ایلمک ارباب املانک تفکر ایلدکاری امرک تذکرندہ مدخل عظیمی
وارد .

(الحدیث الثامن والعشرون) « من کتب حرفاً من العلم لرجل فکأنما تصدق بصدقات
وله اجر عتق رقبة وکتب الله له لکل حرف الف حسنة ومحاً عنه الف سيئة ورفع
له الف درجة » بوحدیث شریف سردفتر انبیا علیہ التحایا جنا بلرندن حضرت انسہ
خطاباً قائماً وارد اولوب انس دخی قیام ایدوب اول حالده روایت ایلدی . وسلسله
روایتی رجالی بالجمله آباق اوزرہ طوروب روایت وبعده قعود ایدر لر کہ کفایة الراویدہ
مذکوردر . مآلی « بر کسنه یه علمدن بر حرف دخی یازان کسنه صدقات کثیره
بخش ایلمک ثوابنه نائل واسیر آزاد ایلمک اجرینه واصل اولوب وتحریر ایلدیکی مسئله
علمک مشتمل اولدینی حروفک هربری ایچون بیک حسنه عطا [۱] ایدوب وصفا
یردن بیک سیئہ سنی محو ایدر . ودرجات جناتدن مستحق اولدینی درجه دن
بیک درجه دخی رتبه مقامی ترفیع اولنور ، دیو [۲] بیور مشلر . ولہذا امام حسن
بصری بیورر کہ « علمانک قلمی صریری تسبیح ومسائل علمیه بی یازمی و آنی
ملاحظہ سی عبادتدر ، بیوردینی کلامنی « وعلم آدم الاسماء » کریمہ سی تفسیرندہ امام
فخرالدین رازی تحریر ایلمشدر . بو مآلدہ بو بیت مشهوردر :

قلم فریاد ایدوب آغلر مرکب نبی نادان الینہ ویرمه یارب

(الحدیث التاسع والعشرون) « اذامات المؤمن وترک ورقه واحده علیہا العلم تمکون

[۱] ییلدیز : « اعطا » [۲] ییلدیز : « تبشیر »

الورقة يوم القيمة سترآ بينه وبين النار واعطاء الله مدينة اوسع من الدنيا سبع مرات ،
النس بن مالك روايته وارد اولمشدرکه خلاصه سی « بر مؤمنك دنيادن آخرته رحلتند
ترکه سنده علم شريفه متعلق مسئله بازمش برکاغد ترك ايلسه يوم جزاده اول ورق
نار جهنم ايله آنک مياننده ستره و پرده اولور . و بودنيانک يديسى قدر وسعتلى محل
جنتده احسان اولنوب وساثر اكرامله دخى مكرم اولمى ، لسان شريفلرندن
بشارت بيورلمشدر .

(الحديث الثلاثون) « اذا كتب احدكم كتاباً فليتربه فانه انجح لحاجته ، ترمذى ، جابر
انصاريدن تخرىجنى امام سيوطى بازار . مكتوب ويا بر حصولى مطلوب امرک خطنده
مرکبى اوزره تراب رش و نثار قيل که حصول حوايجده مدخل عظيمى وارد .
اشته ريك استعمالى بوکا مبنيدرکه تبرکاً بر مقدار خاک دخى ضم اولنور . زيرا تراب
مبارک اولدینى بوحدیثدن صکره مصر حدرکه خاتمه ده خواصى دخى بيان اولنور .
بعض شراح دیدیلرکه تبرکاً تراب اوزره وضع ايدک و نیچه سی دخى اول مکتوبک
کاتبه لطف خطاب ايله التفات و تواضع ايله تنزل ايدک ديمکدر دیدیلرکه شاعر ديمش :
خاک اولکه خدا مرتبه کی ايليه على

(الحديث الحادى والثلاثون) « ترتبوا صحفکم انجح لها فان التراب مبارک ، بوحدیث
دخى مفهومده و مخرج وراویده سابقى کيدير .

(الحديث الثانى والثلاثون) « ترتب الكتاب فان التراب مبارک ، دارقطنى تخرىجنى
کنوزده مناوى ايراد ايدر . مآلى حديث اسبق کيدير .

(الحديث الثالث والثلاثون) « ترتبوا صحيفتکم فانه انجح لها ان التراب مبارک ، بوحدیث
دخى عقيل تخرىجيله کنوزده مرموز و مآلى سلفلرنده مرکوزدر . تکرير تخريرنده
لطف بودرکه برقاچ طريقدن روايته بر حدیث اکر ضعيف ايسه قوت بولور .
خصوصاً ترکیده بعض کلمات تبدل اوزره اوله البته فائده و نکته دن خالى اولماز .

ای کاتبان نسخه معذور دار مارا

(الحديث الرابع والثلاثون) « ان كتب احدكم الى انسان فليبدأ بنفسه واذا كتب فليترب

کتابه فهو انجیح ، طبرانی او اسطنده ابوالدردادن تخریجی جامعنده امام سیوطی ایراد ایدر . مآلی « بر کسنه یه مکتوب یازلسه یازان کسنه کندی اسمیله ابتدا ایدوب من فلان دیو یازسون وتما منده خاک آلود ایلسون متیح مرامدر ، دیمکدر . [۱] مدلول نص درکه مکتوب بلیسده « انه من سلیمان ، دیو بیورلدی .

(الحدیث الخامس والثلاثون) « اذا كتب احدکم کتاباً الی احد فلیبدأ بنفسه ، طبرانی کیرنده نعمان بن بشیردن تخریجی امام سیوطینک تصریح کرده سیدر . مآلی حدیث سابق کیدر .

(الحدیث السادس والثلاثون) « او اثاره من علم قال الخط ، اتقانه امام سیوطی تصریحی اوزره آیت مزبورده مراد خطدر دیو بیوردیغن ابن عباس روایت ایدر .

(الحدیث السابع والثلاثون) « العجم یبدأون بکبارهم اذا کتبوا فاذا کتب احدکم فلیبدأ بنفسه ، مسند الفردوسده دیلدی ابوهریره روایتیه تخریح ایلدیکی جامع صغیرده مذکوردر . یعنی ابتدا کندی اسمیله مکتوب تحریری عربک غیری یه مخالفت ایچوندرکه آنلر قومک کباری نامیله باشلارلر . مثلاً دولتو مرحمتلو فلان کسنه دیو یازارلر . اشته او امر سلطانیهده طغرای هایون بالاده یازلق بو امر نبوی یه امثالاً در .

(الحدیث الثامن والثلاثون) « لا یرید الخط لثلا یقع ظل القلم علی اسم الله ، ترمذینک تخریجی شفاء شریفده اسماء نبویه فصلندن « انبی الامی » لفظ کریمی شرحنده شهاب ایراد ایدرکه بیوررلر « خط و کتابته بنم عدم رغبتم اثنای تحریرده قلمک سایه سی اسم جلال اوزره شایدکه واقع اوله دیو احتیاطدر ، دیمکدر . زیرا محو و اثبات محلی تعیین وبرو ایتده تحریرک وقوعی دخی مرویدر . لکن عدم کتابت ، عدم مداومت معناسنه اولوب وترک اشتغالی احتیاط مذکورده بناء در .

(الحدیث التاسع والثلاثون) « نهی ان یکتب علی القبر شیء » حاکم وسائرلری جابر انصاری روایتیه تخریح ایدرلر . مزار طاشنه برشی یازلمقدن نهی نبوی وارد اولمشدر . ائمه ثلثه ظاهری اوزره اخذ ایدوب لکن حنفیه مذهبنده سائر دلائل ایله جوازینی

[۱] یلدیز : « بو حکم مدلول »

اثبات و بونده تاویل ایدوب صاحب قبرك معایب و مثالبندن برشی یازلیه دیمکدر دیدیلر . زیرا غیبت و تشهیردر .

« بیت »

چودال ونون همه خم شد قدالف قدان زبسکه کردالف درشکاف کاف همه

پس صاحب قبرك اسمی و تاریخی قیدنده بأس یوقدیر . زیرا نیچه کبارعلما و مشایخ مراقدی عدم اشارتله نامعلوم قالمشدر .

(الحدیث الاربعین) « لاتزلوهن الغرف ولا تعلموهن الكتابة » حاکم مستدرکنده تصحیح و بیقی شعب الایمانده حضرت عایشه دن تخریج ایدرلر . یعنی زنانی قصرلر و شهنشینلرده و محل رفیعلرده اسکان ایتمک و یازی یازمق تعلیم ایلمک [۱] و ذیل حدیثده یعنی « النساء و علموهن المغزل و سورة النور » بیورلمشکه « آنلره کتان اکریمک اوکره دک و سورة نور او قودک » دیمکدر . اول سورهدده آنلره متعلق احکام واردر . آنکله ادب حاصل و تنویردل ایلسونلر . بو حدیث ، امام سیوطینک و ابن حجر مکینک دخی فتاوا ی حدیثیه لرنده مندرجدر . و امثله تکرور یهده دخی واردر . « بیت »

شکوهی نماند در آن خاندان که بانک خروس آید از ما کیان

« ذیل »

اگرچه فرق حدیث جمع و حفظنده اولان آثار کونا کون از جمله امام نووینک احادیث اربعینی اولنده و سائر کتب حدیثده روایت و امر دینده اولمق قیدیلله وارد اولمشدر . بو احادیث مذکوره نک مداری اولان خط دخی امر دین خدامندن اولمقلله امور دینییه ملحق (او اثاره من علم) دلالتیلله نیت خالصه صالحه ایله امور دین لوازمندن اولدینی محققدر . پس جناب سرلوحه و احد کالف انبیا علیه التحایانک دخی امر خطه التفاتلری [۲] اگرچه معروف دکل ایسهده واقع اولدینغن یاد و بر اثر برتر و ضمننده بر بحث مفید دخی ایراد اولنسون . امام قرطبی انس بن مالک رضی الله عنه

[۱] گنارده: محل رفیع نستردن دور و سبب بروددر . و خط یلمک بمضمره افاده حال ایله اضرار قصدینه سیدر . تخری ایلزلر . زیرا عقللری ناقصدر دیمکدر .

[۲] ییلدیز: « دخی »

زوائتیلہ تخریج ایدرہ سر سطر رسالت علیہ التحیہ جناب لری بیور مشلردر کہ یوم قیامتہ اصحاب حدیث دویتریلہ کلسہ لر کر کدر . پس حق تعالی آنلرہ خطاب ایدوب « اصحاب حدیث سزلر میسکز چوق زمان سزلر بنم پیغمبریمہ صلاۃ یازدیکز بیوروب بونلری کتورک جنتہ داخل اولسونلر دیومظہر لطف و کرم اولورلر . ودواتلرینک مرکبلری قایح یعنی خوشبو اولدینی خالدہ رایحہ طیہ استشام اولنور ، دیوبشارت بیور مشلردر .

« نظم »

اهل الحدیث هو اهل النبی وان لم یصبحوا نفسہ استصبحوا نفسہ
شرح تقریب امام نوویدہ امام سیوطی بیورر کہ « اهل حدیثدن بعضلری دیمشلردر کہ علمادن نام دار کیمنسہ لردن بر حدیثک قبولی واقع اولوب اثر لرنده درج ایلسہ لر اول حدیثک اگر اسناد صحیحی اولسہ دخی صحیحیله حکم اولنور بأس یوقدر ، وموطأ شرحی « تقریب المدارک » ده دخی مبسوطدر . زیرا آنلرک محدثلری دخی سنتہ ملحق و حسناتدن عد اولنور . وفقنا الله تعالی لما یحب و یرضی .

فاضل صرصری الشیخ الامام یحیی الحنبلی بیورر :

قنیل لمح المصطفی الخط بالذهب	علی فضة من خط احسن من کتب
وان تنهض الاشراف عند سماعه	قیاماً صفوفاً او جئياً علی الרכ
اما الله تعظیماً له کتب اسمه	علی عرشه یارنبه سمعت الرتب

☆

رسول الله محمد مصدق محمود احمد

مکی المولد ومدنی الهجره اولوب علی اشهر الاقوال یکرمی او چ سال سعادت رسالتہ اجلال والتمش اوچ سنہ مدت حیات صوریلرین اکمال وعالم بقایہ انتقال بیوردقلری مدت رحلت بوتاریخه دک خاتم نبیین ایله هم حساب وما لدر . صاحب الصحیح امام محمد بن اسمعیل البخاری علیہ رضوان الباری بحث مغازیده صلح حدیبیه ماده سنده روایت ایلوب ومواهب لدنیده دخی ایراد اولنوب آتی الذکر ابن ابی شیبہ مخرجی اولان حدیث شریف دلالتیلہ قلم اعلی خادم اشرفی ولوح محفوظ دخی مصحفی اولان خواجه عالم نبی امی اعلم صلی الله علیه وسلم کتابت وقرات علم ومعرفتی دخی اربانی

تشریفاً من غیر سبق تعلم کندیلردن معجزه بالذات اظهار بیوردیلر . حتی سفیره تسلیم اولنق ایچون تنیه هایونلریله تسطیر اولنان حدیبیه صلح نامه سنده سرلوحه اولان (هداما قاضی علیه) وروایت دیکرده (ماهادن علیه محمد رسول الله) مسطور اولدیغنه سفیر مسفور مطلع اولدقده « رسالت محمدی بزم مستلمز اولسه بومنازعه ومصالحه واقع اولماز ایدی . لفظ مکتوب رسول الله حک و محو اولنق مطلوب مدر ، دیدکده ارخای عنان بیوریلوب کلمه مزبوره نك رفعنه مراد شریفلری تعلق ایلدکده اصحاب کرامدن فرد ، جسارت ایلدی . پس مکتوب میمنت مصحوبی اخذ و کلام مذکوری حط بیوروب یرینه « محمد بن عبدالله ، سخن حسنی « بیت »

آن حکیم آخر اندیش و سلم
ای حرف آفرین مستقیم

« نثر » تمیق و ترقیم بیوردیلر . مع هذا (انا امة امیه لانکتب ولا نحسب قول شریفلری مفهوم لطیفی اوزره قبیله امیه دن منعوث و محسوب اولمغله حرف نویسی بوندن اقدام کندیلرندن صادر اولمش فعل معهود دکل ایدی . (ع)

ومن علومك علم الاوح والقلم

امام نسائی واحد دخی تخریج مذکورده امام بخاری ایله یکزبان وفاق روایت ایدیلرکه (رسول الله) کلمه منیفه سنک محلنده کلام لطیف مزبوری ثبت و مسطور بیوردیلر دیو آنلر دخی روایت ایدرلر . « نظم »

ای دانا که بعلم آفزون
بی خط و قرطاس ز علم ازل

راند رقم بر ورق کن یکون
مشکل لوح و قلمش کشت حل

« نثر » ابوالولید الباجی دخی وجه مذکور اوزره روایت مذکوره نك ظاهر یله تمسک ایدوب « ع »

كفاك بالعالم فی الامی معجزه

نشیده سنجه اول دانای افخم صلی الله علیه وسلم ید مؤیده بی بیطش ایله مشارالیه لفظی یازدی . مع هذا کتابت کندیلردن صدور یافته امر دکل ایدی دیدی . بعضلر بو قولده باجی به تعریض ایدوب بو دعوانک ، برهان نص کریم خلافه شهادت ایدرکه « ولا تخطه بيمينك ، کریمه سی نفی خط و کتابتده نص صریح دردیو فرط منازعه

بلکہ مقارعہ یہ سبب اولہ یازدی . امیر بلده دخی بروقت معینده آنلری دعوت
ودفع خصومت ایچون محفل مباحثہ بی اظہاراً للحق عقد ایدوب معارضلرک جوابنده
باجی ناجی دخی بوسیاق اوزره شدنطاق نطق ایلدیکه « بنم قولم قرآن کریمه مخالف
دکدر . بلکه ینه فرقان کریمک مفہوم عظیمندن مأخوذ ومستدل و مستنبطدر .
زیرا آیت کریمه مزبورہ نک صور ما قبل نفی خط و کتبده (من قبل) لفظه حکمت
آمیزیلہ مقیددرکہ نستعیدبالله « وما کنت تتلوا من قبلہ من کتاب ولا تحطه بيمينک »
وارد اولدی . قبل ظهور الرساله اسناد کتابت اول نبی امی اعلمدن اصلاً عدم وقوع
ایله منافی اولغله امتی متحققه ومقررہ اولوب یعنی قبل النبوه تلاوت وقراءت
واستاذدن تعلم علم وعلما ایله آمیزش صحبت وتمشق و آزمایش کتابت ولادت لرنندن
نبوت لرینه دک واقع اولمق ارتیابی نص صریحله رفع اولغله امنیت کلمی ایچون آیت
شریفه مومی الیها شرف یافتہ نزول اولدی . « نظم »

اگر بودی کمال اندر نویسابی وخوانای چرا آن خواجہ کل نانویسابود وناخوانا

« نثر » پس بو طریقہ ظاہراً او قور یازار اولمق وصفی بر طرف اولوب امت
خصایص ختمیتدن اولدینی آشکار اولغله ارتیاب مزبورک ارتفاعندن صکره من
غیر تعلیم کندیلردن نامہ هایونلرنده بین اصبعی الرحمن اولان قلم جنابلرین اعمال
ودست اعجازیوستلرین محو و اثبات وقوعی دخی بر معجزه باهره درکہ « انما انا
بشر مثلکم یوحی الی » اطلاق دخی تأییدایدر « دیو اعتراضلرینه باجی ناجی جواب
داد ورها پرور کریبان خلجان فؤاد اولدی . « نظم »

نکار من کہ بمکتب زفت وخط نوشت بغمزه مسئله آموز صد مدرس شد

« نثر » امی اولمق دخی کمال وشرف اولسی خصیصه محمدیه در . سائرہ شرف اوله مز،
حتی برکسنه امتی ترجیح وجهلی علمه تقدیم قصدیلہ افضل پیغمبران ودانای عالمیان
امی ایدی دیسه تأدیب اولنور دیوانسان العیونده دوچار مطالعه عجز نمون اولمشیدی .
زیرا امت انجق آنلرک حقنده کمال واعلمیت کی مابه الافتخار حان معجزه شریفه
ایدی . امت امیہ یہ شرف اوله مز دیدیلر . مع هذا ذات شریفلری علم صوریدن

افضل اولان وحی ایله حامل ایکن علمادن نیچر (امی) اطلاق سادہ دل معناسی
ایہام ایدر . ینہ نوفاً رایحہ تقیص استشہامندن رهاپذیر اولنز دیو (امی) ام القرایہ
نسبتدرکہ مولد شریفی مکہ در دیمکدر دیدیلر . ابن دحیہ دخی قول مذکورده
باجی یہ نصرت ایدوب دیمشدرکہ « باجی بومعتادہ منفرد دکدر . بلکہ سیاق آیتدن
انفہامندن ماعدا طریق مجالد بن سعیددن ابن ابی شیبہ تخریج وعون بن عبداللہ دن
روایت ایدرکہ اول حضرت مسئلہ آموز عالمیان علیہ صلوات الرحمن جنابری کتابت
وقراءت علمنی دخی کندیلردن اظهار ایلمدکجہ شرفده مشق خانہ بقا اولدیلر .
شعبی دخی بو اثری تسلیم وتصدیق ایلدی . و « قول مذکور بنم قائلندن مسموعمدر »
دیدی . ینہ ابن دحیہ باجی یہ نصرت کارلری تحقیق ایدوب بری باجینک استادی وشینخی
ابوذر ہروی وبری ابوالفتح نیسابوری وسائر علمای افریقیہ امثالی اجبار [۱]
علمای رجال بویابده معاونت ایلدیلر دیو امام قسطلانی بسط مقال امانی ایدر .
تحصیل علوم ومعارفک ایکی طریقنک صوریء کسب سنده امی ایدیلمک تعلیم صوری
اولیوب طریق دیگر اولان معنوی الہی وقوعنہ دلائلک بری دخی (علم بالقلم
علم الانسان مالم یعلم) ضمناً شہادت ایدرکہ تعلیم مالا یعلم انسان حقندہ قلم الہی ایله
اولدی . پس (ع)

وغایۃ العلم فیہ انہ بشر

مؤد اسنجنہ بحسب البشریہ لفظ انسان اول انسان العیون و عین الاعیان علیہ
صلوات المنان جنابنہ دخی شامل اولورکہ دیمشدر (ع)
رحمن ایکن معلمی امی قودی آدین
صلی اللہ علیہ وعلی آلہ واصحابہ اجمعین .

★

« ابجد » قلم عربی بی ہجاء سریانی اوزرہ ترتیب و اختراع و تالیف ایڈنلر، قبیلہ طسم دن
آلتی نفر رجالدرکہ بونلردر : ۱ ابجد ۲ ہوز ۳ حطی ۴ کلن ۵ سعفس ۶ قرشت .

[۲] یلدیز : « اخبار »

حروف مکتوبه بی کندی اسمری ایله وضع ایلدیلر . بعده الفاظده بعض حروف زائده بولدقلرنده آنلره الحاق ایله روادف تسمیه ایلدیلر . بونلردر که جمله سی معجمه در . ترکیبده ثمخذ ضنغ اولور دیو کتاب مختطفده مذکور اولان بو قول مقامه انسب اولمقله ایراد اولندی . لکن رضی القزوینی « لسان الخواص » نام کتابنده قاموسدن وغیریدن بو قولی استبعاد وسفینه الراغبده ملخصاً نقل و ایراد اولمشدر . ارتشافده اولندن اوچی عربی و ماعدا اعجمی و مبرد جمله سی اعجمیه اولمالرین تجویز ایلدی . وسائر اقوال ابی جاد اسمی انبیا و یاخود نامهای ملوک اولمق کبی صاحب مذهبمز ابوحنیفه یه خاص مناقبمز آخرنده یاد اولنان فوائد خطده تفصیل اولمشدر . مراجعت اولنه . « بیت مولانا »

از ابجد اندیشه یارب توبشولوم در مکتب درویشان خود ابجد و حطی نی
« نثر » قالدیکه حساب [۱] بو قطعه ایله مضبوطدر که ترکیبی آخر تحفه شاهدیده

مصر حدر :

یکان شمارز ابجد حروف باحطی   ولیکن از کلن عشر عشرتا سمنص
ولیک از قرشت تا ضنغ بود صدصد   دل از حساب جل کن تمام مستخلص

[۱] ییلدیز : « حساب ابجد »

« حرف الالف »

ابراہیم بن ابراہیم الدویری

استانبولہ وصول وحسن خط ثلث ونسخی فرخ زادہ سید موسادن تمشوق
واجازتہ تفوق ومکدہ مجاورتہ تمشوق ایلشدر . وقتک خوش نویسارندن اولدینغ
مدینہ منورہ صلی اللہ علی منورها مجاورلرندن علی بن محمد نام شا کردی طرفرزہ بالوثیقہ
افادہ لری بو تحقیقہ واسطہ در .

ابراہیم بن احمد بن محمد بن محمد بن محمد

مدیندر . حافظ برهان الدین ابو محمد بن جلال الدین دیمککہ عریفدر . جدااعلاسی
خجنددن مدینہ منورہ یہ ہجرت وتوطن ایلشدر . کندی مدینہ منورہ دہ تولد ایدوب
تحصیل حسن خط یاقوتانہ وعلوم کلیہ وجزیئہ دہ بضاعہ کاملانہ تدارک وبعض تالیفات
مفیدہ جمعہ تہالک ایلدی . از جملہ امام نووینک حدیث اربعینق شرح ایلدیکنی
« عیون الاعیان » دہ امام سیوطی بیان ایدر . حنفی المذہب بر شاعر بلیغ صاف مشربدر .
یتش یاشنہ یتش ایکن مکہ مکرمہ دہ (شفاعت ۸۵۱) تاریخی رجیندہ رحلت
ومعلاتدہ دیدہ دوز روز شفاعت اولدی .

ابراہیم احمد بن ابراہیم بن عبداللہ

حلبیدر . کمال الدین ابن رهبانی وابن امین الدولۃ الحنفی دخی دیرلر . کنیہ سی
ابو اسحق ایلدی . حسن خط یاقوتانہ دہ کمالینی امام تمیمی ایراد ایدر . علوم کلیہ یہ
سعی بلیغ ایدوب فن حدیثدہ دخی تحصیل کمال ایتش ایلدی . بلدہ سندہ بیت المال امانتی
کی خدماتدہ اولوب آندہ ودمشقہ تحدیث ایلشدر . یوز یاشنہ واصل اولدقدہ
(الشہ شہ ۷۷۶) تاریخی جمادی الاولی سندہ شمع روحی پفکر دہ بادفنا اولدینی عرف علیہ دہ
زیور طاق بیاندر .

ابراهیم بن احمد بن محمد

طبریدر «توزون» دیمکله عریقدر . سا کن بغداد اولوب افضل نحاة زمانی وحسن خطله بلده سنک مشار بالبنانی ایدی . ابو نواس اشعارینی جمع ایلدی . بوندن ماعد تالیفی اولمدینی تصریح کرده سیوطیدر .

ابراهیم بن احمد

دارالمیمنه ادرنده درسیه علی بیک محله سنده سا کن یساری زاده اسماعیل افندیکن برادر کهتریدر . آنلردن اوج سنه صکره قدم نهاده عالم شهاده اولوب وخفاف زاده حسین افندیکن حسن خط ثلث ونسخده بعد التلخذ برادرینک اذنددن اون سنه صکره مآذون اولمشر . (استکمال خط ۱۱۶۱) تاریخنده تکمیل حروف فنا و رحلت مشق خانه بقا ایلدی . اون عدد مصحف شریف و آکا قریب دلائل منیف و سائر اثر لطیف کتابتنه موفق اولمشر .

میر ابراهیم بن احمد پاشا «میر ابراهیم ناشد»

قریباً شرف ترجمه لری بو جریده مزنی تشریف لری ملحوظ اولان صدر اسبق عثمان پاشا زاده داماد شهر یاری ولی نعمتم قپودان احمد پاشانک فرزند ارجمند مهتر لری نام داش پور ادهم آکاه و همنام بانی بیت مکرم خلیل الله ابراهیم بیک افندیدر . «صنوا بیه» حکم نبیه اوزره خانواده دولت لرینک علوم ومعارف موروث عنوان لری وحسن خط و کتابت و ذکای وزن طبیعت ذات بی اقران لرینک مالزمه خامه شان لریدر . خامه وجود واحدی الذات اوحدی الصفات لری یوز التمش بر سالی خلانده قدم نهاده صحیفه شهود اولوب آرایش دستار افتخار برادران بر کلفنجه کابن صدبرک عرفان ویوسنی الخلق اخواندر . «بیت»

فان تفق الانام وانت منهم فان المسک بعض دم الغزل

سلطان البرین والبحرین خادم الحرمین المحترمین ثالث المصطفین سلطان طلمیان زمان
ملك الملوك جهانیان ایده الله و ابدہ مولاه ونصر جنده فی لواه حضر تفرینک سایه

پروايه حمايه لرنده فانوس اندرون هايونه چراغ افروخته اولدقلرندن بودم ميمنت
 توأمهدك آسيب روزكاردن آسايشله اول دبستان عرفانده شمس علوم و معارف
 اولان شهره مهردن اکتساب انوار ملكه كله ايله فطرت استعدادلرنده مرکوز
 علم بالقلم حکمی قوتدن فعله کلوب (يزيدفي الخلق مايشاء) استزاده سيه هلال ايکن
 بدر آسمان کمال اولمشلردر . خصوصاً شش قلم ولاسيما خادم کتاب کریم اولان نسخ
 وثلثده حسن خط طرفنه دخي تشوق ايله (ع) «قرطاس مشقي دستکه آل يازهو اسيدر»
 نشيده سنجه آتی الذ کر لوحه صفحه بی مانندی قاضي کویلی محمد افنديک عقد ایلدیکی
 مجالس افاده و تعلیمنده زانورده پیش پیشخته تعلم واستفاده لری اوله رق درت سنه
 مقدار نقشبنده مسوده تمشق و مخطوبه اذن واجازت وضع لفظه کتبه به تشوق وطریقه
 انيقه (حسن الشيخ حمدالله ۱۱۷۷) قدس سره اوزره که سلسله سی وسائط عشره کمله
 ايله آنلره رساندر بين کتبیة الاساتذہ بحق النون والقلم درجه استادیتہ نیل ايله تفوق
 وخرده تعلیقه دخي تعلق ایلشلردر (ع) «خطش کسی ننوشته مکرکه راسم شیخ»
 حقا که حسن شیوه حافظانه سندن بر عین بی غینه ابن مقله وزیر اکر یک لحظه
 امعان ایلش اولسیدی دیده ستایش وساباشی پراشک رشک اولوب زبان غمزه سی
 «افتح عينك، ديمك معیندر. «بيت» «يزيدك خطه حسنا اذا مازدته نظرا» ماآلنجه
 رفتار حسن روز افزون خامه یاقوتی جامه لرینه درویش علی آگاه دخي زیر مشق آسا
 قطعاً وجزماً ال آرقه سی یرده ای والله دیوب وکوکب وزرین قلم امثالی دخي بر نقطه سنک
 سیپاره مزایاسنده الفدن باشلا یوب وستره جی زاده موشکاف اول واحد کالافک یک الفتن
 هزار نکته سر بسته تراش ایلکه راغب ونفسی زاده لر دخي ضمه حسن اعرا بنده
 ضمیمه فتوحات برله اوستون کله سندن اوتوری حبس نفس توجه ونصب نفس
 تنبه ايله شیخ کرسی کبی دعای خیر یله نفس ایلکه طالب اولملری جف القلم مستلمدر.
 (ع) «خرددر خط زر رشک حسن خطش» والحاصل بوایامده مصطبه فقیرانه مزی میکده
 معارف ظنیله برغزل نوزمین انشاد واهدا برله غائبانه توسل ودرج علمای خط اولان
 بو وثیقه به درج اولنغه تنزل بیور ملزینه مبنی چندالفاظ ترجمه ذات فریدلری تعریف
 وتقیید وغزل مرسل دخي تردیف وتقرید اولندی. الحق فکر صابریک شوکت وشانی

و موروث پدرا نه اولان طبع راتبرینک راشدانه خیال سامی جولانی (ع) « چاره خاموشیست شعریرا که از تحسین گذشت» منظومنجه شعرای اسلافدن نابی و ثابتی دخی آسیمه سر و ساکت قیلمی عیاندر. (ع) «منکر مشوکه لوح و قلم شد کوا ماه»

غزل

نقش ایدرسه ک ابروان یاری رسم بایه چک	بشقه طرح ایتمک دیلرسه ک بق هلال آیه چک
توتیادر دقت امان حسن و آنه	خاکپای کحل یاری دیده بینایه چک
خیلی دم چکدک چو بردک کرچه کیم اول سرکش	ایتمه بیهوده کشاکش غیری استغنایه چک
چک چکیلمزسه اگر آغوش وصله اول پری	شیشه بازی ایللیوب ساقی همان صهبایه چک
برک و بار لطفکی کورسون دل افتادکان	ای نهال ناز پروردم کرم قیل سایه چک
داد حقله کوستر یوز شاهد مطلب ینه	سبحة اعمالی زاهد سن قوری غوغایه چک
کا کلندن اول مهک دوشدکجه تل چک ای کوکل	چونکه کارک مسک و عنبردر سنک سرمایه چک
ناشد ارباب معارفدن اولوب تنظیر جو	بو یله بر طرح نوی سرنامه املایه چک

ابراهیم شمی بن احمد

شهریدر. حسن خط ثلث و نسخه شوقله کوشش و استادالمراسم نام داش ابی القاسم خواجه محمد راسم افندیکن فانوس آغوشنده آسیب باد موانع روز کاردن محافظه ایله تدارک ملکه ایشکن صوبولجی زاده نجیبان اخذ اذن ایله شمع کجلی شمشعه دار اولمشیدی. دفتردار دولت علیه سعدالله افندیکن خدمتنده دارالضرب سلطانیده نائل کتابت اولغله دیوانی سییقت و امثالی اقلامده دخی پرورشیاخته ایکن (اسعد ختام ۱۱۷۶) تاریخی ماه رجبی اوائلنده شمع حیاتی پفکرده روز کار اولدی.

ابراهیم بن حسن المصری

شهریدر. جلوس سلطان محمود خان اثناسنده نائل سعادت شهادت اولان قبودان مصطفی پاشانک قپوجیلر کتخداسی اولغله تعریف مزبور اوزره عریف و خدمت مزبوره اثناسنده قاهره مصره دخی ذهاب ولیابی سببیه نسبت مزبورینی

دخی بعض آثاری ختامندہ یازمشدر . حسن خط ثلث ونسخہ آقا قپولی اسماعیل
افندیدن تمشق ایله تحصیل کمال ونیچہ آثار قلمیہ جریدہ طالبانی مالامال ایشدر .
(ارتحال ملکوت ۱۱۳۶) تاریخندہ انتقال وچنصفہ بقایہ ارتحال ایلدی .

ابراہیم بن احمد بن ہلال

شاملیدر . الامام القاضی برہان الدین الزرعی دیمکله معروف حنبلی الاصول ،
فحل فحول اولوب امویہ جامعی مدرسلرندندر . ہر علمدہ فضلی مسلم و حسن خط
وقندہ دخی کمالی علم اولمشدر . نصف رجبہ جمعہ کونی جامع امویہ دہ جنازہ سی
احضار و بعد الصلاة عزم دارالقرار ایلدی . وافی قولنجہ نصرت ۷۴۰ ، تاریخندہ
الی ایکی یاشندہ عزم جنت ایلدی .

الصدر ابراہیم پاشا ابن حسن بن خلیل

نوشہریدر . دارالحصول استانبولہ وصول و تبرداران اوجاغندہ شکفتہ و سرزده
بر شاخ زیباتر اولوب حسن خط ثلث ونسخی بالذات حافظ عثمان افندیدن و آنلرک
رحلتندہ رسام عمر افندیدن کورمشدر . دارالسعادہ آغاسی یازمیچیلغندن طریق
خواجکان دیوانہ دخول ایدوب بعض خدماتدہ اولدقن صکرہ وزارتہ بکام و رکاب
ہایوندہ قائم مقام اولمشیدی . بعدہ صاحب صدر و صہر خاص سلطان جلیل القدر
اولوب سلطان احمدخان ثالث کریمہ محترمہ لری فاطمہ سلطانک تاج ایتہا جازدواجلریلہ
تکریم اولنوب اون اوچ سنہ مقداری صدارت و نائل درجہ شہادت اولدی . «تاریخ»
برقضادر کلدی یاز تاریخنی وہی آنک کعبہ قرب اولہ ابراہیم پاشا منزلی

۱۱۴۳

احوال سائرہ سنی دلاور آغازادہ رئیس الکتاب عمر افندی ذیل حدیقہ دہ تفصیل
ایشدر .

میر ابراہیم بن حسن پاشا

شہریدر . حسن خط دست معارف آشنالریلہ استانبولہ والدہ سلطان جامع
شریفک محرابی یسارندہ بر مصحف شریف لری واردر .

درویش ابراہیم بن حسن

ایوبیدر. مزارچی زاده دیمکھ شہرت داده در. « بیت »
 تیرہ روزان جہانرا بچراغی دریاب تاپس ازمرک تراشمع مزاری باشد
 رأی صائبی اوزرہ حسن خط ثلث و نسخندہ منبع المکارم ، نام داش
 ابی القاسم ، خواجہ محمد راسم افندی مرحومدن مأذون وضع کتبہ اولمشدر.
 بلدہ مزبورہ نیک جامع کیری اتصالندہ بر عطار دکانندہ مقیم ومصاحف شریفہ ودلائل
 منیفہ کتابتنہ سعی اوزرہ در. ابتدا قادریہیہ سالک ، بعدہ شیخ عبداللہ اوز بکیدن
 نسبت نقشبندیہیہ مالک اولوب زمانیکہ خواجہ عطاریدر. [۱]

ابراہیم بن حمزہ « حمزہ زادہ »

شہریدر. پدر معتبرلری وقتندہ مدرسین کرامدن اولوب وزرادن کوپرلی زادہ
 عبداللہ پاشایہ خواجہ اولمشدر. کندیلری طریقہ علیہ نقشبندیہ توقادی خواجہ
 محمد امین افندی قدس سرمدن اخذنسبت ایلمشدر. حسن خط ثلث ونسخی استاد
 دلپسندی راقم مصطفی افندیدن تعلم ایلہ مأذون وضع کتبہ اولمشدر. طریق سخن
 تدریسہ داخل و سلیمانیدن مخرج سلانیکہ نائل وضبطندہ نیک نام حاصل و عودت
 ایدوب دارالسلطنہیہ واصل اولدینی ایامدہ ثانی الربیعین اواسطندہ عازم مقام ابراہیم
 نعیم اولمشدر. و (ختم عمل ۱۱۸۰) سنہ مذکورہ تاریخیدر. برادرلری محمد اسعد
 افندی و عبداللہ افندی دخی جریدہ صغرای تعلیقیانندہ زیور تشریف بیاندر.

درویش ابراہیم بن خلیل

شہریدر. پدرلری حافظ خلیل افندی دخی مذکوردر. حسن خط ثلث
 ونسخندہ اذن واجازت لری موروث پدرانہ اولوب تکمیل مہارت استادانہ ایلمشدر.
 برکات ابراہیم علیہ التسلیمدن حصہ یاب شیرینکام اولوب آثار عدیدہ ابقاسندن صکرہ
 عندلیب روحلری تقریباً (درویش خطاط ۱۱۳۹) تاریخندہ پرواز گلستان جنان
 ایلدی. پدرلری جنبنندہ مدفوندر.

[۱] کنارده : تاریخ رحلتی (وقعت الواقعة ۱۱۸۴) واقع اولمشدر.

شیخ ابراهیم ادھی بن خلیل

شہریدر . خاص اوٹھ باشی چارشوسی سمیتندہ ساکن اولوب ہفتہ کونلرندہ واعظ برجاری حافظدر . صوفی مشرب ، نقشبندی ، حنفی مذهب ، برکوزی یاشلی ، خلوص کار ، ذات معرفت مداردر . حسن خط ثلث و نسخی امیر افندی زادہ سید عبدالخلیم افندی تمشق و تلذ و اذن وضع کتبہ ایله تلذذ ایلشدر . وقتمزرجالندندر . ابتدا قوجہ مصطفی پاشا امامتی و بعدالحج خاص اوٹھ باشی جامعی امامتہ نائل اولوب محمود پاشا جامعندہ جمعہ واعظی اولشدر . [۱]

ابراہیم وہی بن خلیل

شہریدر . قوم قپو داخلندہ ساکن و حسن خط ثلث و نسخی عرب زادہ محمد افندی تلمیذ ایله اجازت یاب اولوب آثار بسیارده مظهر برکت برپرہمت ایدی . (تکمیل عبارت ۱۱۷۳) تاریخی شوالندہ کلزار بقایہ رحلت ایدی .

درویش ابراهیم بن رمضان « رمضان افندی زادہ »

شہریدر . مولوی خانہ یکی قپوسی داخلندہ بیلاق جامعندہ پدرماندہ امامتہ اوقات گذار ایدی . حسن خط ثلث و نسخہ آئی الذکر والد ماجد لرندن مآذون اولوب مصاحف بسیار و ہزار صحایف آثار یادکار روز کار ایلشدر . (فغان ۱۱۳۱) تاریخنندہ عزم کلزار جنان و باب مزبور خارجندہ طرف یسارده پدریلہ بر قبرده قرار ایلوب سنک مزارندہ تاریخ منظومی دخی وارددر . بوجہتدن پدرلرینک قبری نامعلوم قالشدر .

ابراہیم بن رمضان

شہریدر . حسن خطی اسماعیل افندی زادہ عبدی افندی تحصیلہ تمشق و ثلث و نسخہ بعد التمشق مآذون اولشدر . خوش نویسلردندر . لکن حیاتی و مماتی معلومز اولدی .

[۱] کنارده : « ابراهیم تلك الجنة ۱۱۹۳ » تاریخی ربیع الاخرینک اون سکنزنجی چارشوہ کونی وفات ایدوب ارتسی پنجشنبہ کونی سلوری قپوسندہ دفن اولدی .

ابراہیم بن سلیمان بن حمزہ بن خلیفہ

دمشقیدر . جمال الدین ابن النجار دیمکھ شہرت شعار برکاتب معارف مداردر . حسن خط ثلث ونسخی بغدادده بالذات یاقوت جمالدن تحصیل واکمال ایلدی . ذیل خریدده سلك بیانہ کشیده اولدیغی اوزره بعلبکده خدمت کتابت و اسکندریه وبغداد و حلبده برهه من الزمان سیر و سیاحت ایدوب تاج الکندیدن دخی اخذی وارد اولمشدر . آلتش بریاشنده ایکن (خیام ۶۵۱) تاریخنده خیمه زن رحلت صحن دارالسلام اولدی .

ابراہیم شہری بن سلیمان

فی الحقیقه شہریدر . جوقه جی زاده الحاج ابراہیم آغا دیمکھ شہردر . امیر پرنور امام جامع میر آخور یندی قله لی افندیدن بعدالاذن مصاحف شریفه تحریریلہ مدت مدیده مشغول وارذل عمره موصول ایکن (ع) «زبان کک من خاموش بادا ۱۱۷۵» تاریخی اواسطنده رحلت ایلدی . قبری آتی الذکر نقاش زاده محمد افندی یه هم جواردر . فرزند ارجمندی حافظ احمد آغا سلحدار شہریاری اولوب تقاعد ایلمشدر .

ابراہیم بن سلیمان بن حسن بن ابی بکر بن احمد دده بن اسیف

بن حسن بن سلیمان ابن پیر محمد دده

الخلوتی الکوٹاهی الطوشانی . سکنز عدد رجال نسی بوسیاق اوزره تصحیح وضبط اولندی . کندی شہریدر . یایچی باشی زاده دیمکھ عریف بروجودظریفدر . حسن خط ثلث ونسخی حسین جبلیدن تمشق ایدوب (فخر هنر ۱۱۳۵) تاریخنده اجازتله سرآمد پیرپور اولدی . وقتمز رجالدن برادر لرینک بری کمانکشان تکیه سی شیخیدرکه مفتی الانام ولی الدین افندیکن سابقا کتخداسی و مدرسیندن اسماعیل افندیدر [۱] .

[۱] ییلدیز : « بوتفصیل ، همشیره زاده سی علی آغادن تصحیح اولندی » .

میرزا ابراهیم بن شاہرخ بن تیمور کرکان صاحبِ ظہور

شیخ شرف الدین علی یزدیدن اخذ نسبت طریقت ایلوب آثارندہ شیخ مزوری مدیحہ کذار اولشدر . و شیخ شرف مذکور «ظفرنامہ» نام تاریخی آنک القاسیلہ درت سنہدہ جمع ایشدر . امیر رعایا پرور ، سرآمد شاعر و خطاط ہنروردر . بردوام اقلام ستہ یاقوتی نک تقلیدی التزام ایدوب حتی «سلوک الملوک» و «نجوم زاہرہ» و «نخبۃ التواریخ» [۱] تصریح لری اوزرہ میانلرندہ فرق فاروق [۲] برطرف اولغله الا آن خط یاقوت اولق اوزرہ آثار کثیرہ واردر . قتون نامہ و دفاتر تامہ سنی حسن خط ایلہ کندی بازار ایدی . مملکت فارس دہ عمارات و مساجد و مدارسدہ مرسوم طاق الی ماشاء اللہ ایلدیکی جلی خط لری نیچہ زمان موجود و بین الکتاب معہود ایدی . یکریمی سنہیہ قریب پدرلرندن نیابۃ فارس شیرازدہ تصدی حکومت سلطنت ایدوب ہنوز جوان کھولت نشان ایکن مرض مزمنہ مبتلا اولوب رفتہ رفتہ (مقیم رحمت ۱۳۸۸) تاریخی لیلۃ عید فطرندہ نسخہ عمری ختامہ رسیدہ و پدری حیاتندہ خط حیاتدن دست کشیدہ اولدی .

ابراہیم بن صالح

بوسنویدر . ثلث قلمیہ نسخہ یازمقدہ کالی و ہر قلمدہ حسن حالی وار ایدی . الف کاملدن صکرہ یوز تاریخنہ قریب کاتب لیب ایدی . حافظ عثمان افندینک شرکاسندن اولق اغلب احتمالدر .

ابراہیم بن صالح الوراق

نیسا بوردندر . صاحب لغت صحاح اسماعیل جوہرینک خدمتندہ قیام و تلذ و تعلم علوم و تمشق حسن خط ایلہ تلذذ ایلوب اکثر استادینک مسوداتی بیض ایشدر . بعض تألیفاتی و اجر تلہ کتابت ایلدیکی جہتدن حسن خط ایلہ آثار بسیار عالی سمائی واردر .

[۱] ییلدیز : «وہزوران» [۰] تصریح لری» [۰] «مناقب ہزوران - عالی» [۲] ییلدیز : «فاروق»

ابراہیم بن عباس بن محمد بن صول تکین

شعرادن عباس بن احنک ہمیشہ زادہ سیدر . اواسحق الشاعر دیمکله
مشتهر برخطاط ادیب وکاتب لیب ایدی . اکثر وزرایہ کاتب دیوان اولور ایدی .
تفصیل حالی ونبوم زاهرہ دہ ظاہر در . (الباری ۲۴۴) تاریخندہ رحلت و یکتا
وتکین دفین زیر زمین اولدی .

ابراہیم بن ابی عبداللہ بن ابراہیم بن محمد

مصریدر . ابن عطار کاتب دیمکله شہرت شعار ایدی . دیار ہند و یمن و شام
وموصل و عراق و رومی سیاحت و ہر برندہ تحصیل علم و معرفت ایدوب عراقدہ یاقوت
مستعصینک اواسط وقتندہ اندک زماندہ قوت لایموت تلذ ایلہ بوی آشنای کلزار
کمال حسن خط و تعلم طور قطع و قوت ایشدر . صاحب قصیدہ برآہ امام محمد بوصیری
بونلرک پروردہ سیدر . تاریخ اسکندریہ صاحب منصور بن سلیمان جواہر حنفیہ
جامعی فرشی نقلی اوزرہ اللی درت یاشندہ ایکن (الخطاط ۶۵۰) تاریخندہ چارطاق
حیاتدن قاہرہ مصردہ افتادہ خاک انحطاط اولدی .

ابراہیم بن عبداللہ

شہریدر . پدری و کندی حاج الحرمین اولوب تحت القلعہ داخلندہ حالا پدری
مقامندہ جراحدر . و مشاہیردن اورس حکیم نام طیبیک حنفیدر . حسن خط
ثلث و نسخی ایچی حسین افندیدن تمشق و تحصیل و اجازتہ تجیل اولمشدر .

ابراہیم بن عبداللہ

شہریدر . ہمت زادہ شیخ سید عبدالصمد افندینک احفادن سید عطاء اللہ
افندینک عم زادہ سیدر . سلحدار قلمی کاتبلرندن اولوب ثلث و نسخندہ شیخ
محمد نائب پیرامیدن تعلمہ رسیدہ کمال اولدقدن صکرہ مصحف شریف و بخاری
شریف و متعدد شفاء شریف و سائر اثر لطیف کتابتی خدمتیلہ اوقات گذار بوجود
شریفدر .

ابراہیم بن عبداللہ بن ابی بکر

شہریدر . جدی فندقلیلی قبوجی باشی دیمکھہ عریف و پدیری قلم خلفاسندن بر مرد ظریفدر . کندی دخی جزیه قلمی کاتبرندن اولوب حسن خط ثلث و نسخی آراق امامی حافظ محمد افندیدن تمشق ایدوب اذن و اجازتیلہ دخی مجلس آراق ایدن اهل کالدندر . حالا پدیری و کندی محل مزبور قربنده قباطاش اتصالنده رئیس الجرموقی بدرالدین نام صاحب خیرک (خیر عزیز ۹۰۴) تاریخندہ وقف ایلدیکی زاویہ مشرف محلده سا کنلردر .

ابراہیم بن عثمان

بولویدر . ثلث و نسخی استادالمراسم خواجہ محمد راسم افندیدن تعلم ایله صورت و یروب اثنای تدارک اجازتیلرندہ جناب مشارالیه اسبغ اللہ سجال غفرانہ علیہ مروان مشق خانہ بقا اولدقدہ بوعبد فقیرک سوقیلہ ترویجاً لروحہ الشریف اذن و اجازتلیری یازیلان اوج کسنه نك بریدر . دیوان یولنده محمد آغا مدرسہ سنده والد مرحوم مدرس ایکن بر حجرہ یه ادخال اولمشیدی . آندہ ابقای آثارہ سعی اوزرہ ایکن (رحلۃ الحشر ۱۱۷۷) تاریخندہ مدرسہ آرای نعیم اولدی .

ابراہیم بن علی بن احمد

غسانیدر . حافظ کلام قدیم و خطاط صاحب تعلم اولوب هلال بو ابانہ و حسن اشعار بلیغانہ و حسن صدا و حسن سلوک ادیبانہ یه مجمع اولوب خشية اللهدن آکاه برفاضل پرائتباء ایدی . (تیر ۶۱۰) تاریخنی اواسطی رجبندہ ناوک دلدوز اجل هدف جسمنی نشان و محل ایلدی .

شیخ ابراہیم بن علی یازیجی

ادرندہ مرادیہ قربنده سا کنندر . (ظہیر ۱۱۱۵) تاریخندہ ظهور دارالغرور ایدوب خفاف زاده حسین افندی همشیره سنی تزوج ایلمکھہ بی تکلف تعلم حسن

خط ثلث و نسخ ایدوب (ملاقات نعمت ۱۱۳۲) تاریخزده ستوده و کتبه تمیقنه آنردن اذن واجارتله سامی مرتبه اولمشدر . طریقه رفاعیه به انتساب و خلافتله کامیاب اولوب حالا بلده سنده مرشد اصحاب حالدرد . بو وقتهدک ابقای آثار خطیه به همت واقدام ایدن اساتذة کرامدندر .

شیخ ابراهیم دده بن علی

شهریدرد . حسن خط ثلث و نسخی اوائل حالنده رسام عمر افندی دن یازوب بعدالکمال سمت دستی وجوهله امام جامع میر آخورالسید عبدالله آگاه طرفنه قریب کورینوب استادی دخی انصاف اوزره حرکت وامیر افندی به بالذات کتوروب آنردن دخی بعدالتشوق مأذونیتله کسب مهارت تامه و بزم تعالیم طلبه سنده اعانت عامه ایدنردندر . بالخاصه جلی مثنا قلمده تفوق اقران مرتبه سی مالک خامه اولغله استادینک سنک مزارینی بونلر یازمش و بین الشرکا تفرد ایله سکینی مرمره قازمشدر . طریقه علیه قادریه ده حضرت شیخ عبدالقادر کیلانی قدس سره السبحانی احفادندن اولان سید فرجالله قادری خلفا سندن حلبی زاده دیمکله شهرت داده شیخ سیدمصطفی ابن السید منصورک دامن ارشادینه تشبثله منتسب و آلام و آرایش فانی دن محتنب اولغله (ع) « چون الف در بسم پنهان مد الف آه خویش » مانجه خواجه پاشا سمتمده منزوی ایکن او اخر عمر نده خانه سی محترق اولدقده قوجه مصطفی پاشا قربنده توطن و اتزوا و سنین سنی و اصل درجه تسعین اولمشیکن (اسعد ختام ۱۱۷۶) تاریخنی محرم الحرامی او اسطنده عزم بقا و دیده دوز روزلقا اولمشدر .

ابراهیم ادھی بن علی

شهریدرد . پدری رئیس وزنه داران کرمای اقراندرد . [۱] کندیسی سلطان احمد خان جامعی قربنده اولوب حسن خط ثلث و نسخی بقدر خویش چور ملی سیدمصطفی دن تلمیذ اندیش اولوب اجازتله بکام اولمشدر .

[۱] ییلدیز : « اقراندندر »

ابراہیم بن علی

قرہمانیدر . پدری بلده سی علماسندن اولوب کندی استانبوله وصول و فضیلت ردیف ابراهیم حنیف افندی دائرہ سنہ نزول و علوم و معارفده کوشش تحصیل و حصول اولوب خطیب زاده مصطفای سینوبیدن خط ثلث و نسخده اجازت یاب وضع کتبه اولمشدر .

ابراہیم بن فرهاد

شهریدر . حسن خط ثلث و نسخی کل حافظ محمد اسکدارینک کلزار بزم تعلیمنده سرزده تمشق اولوب شمه استادیتدن دماغ استعدادی وایه کیر اولمشدر . (خدمت ۱۰۴۴) تاریخی حدودنده روزنامه قلمی خلفاسندن ایکن استاد و الاثرادی خطیله بر مصحف شریفی تصحیح و وضع کتبه ایله اسمنی تصریح اولمشدر . خوش نویسان پیران زماننددر .

الصدر ابراهیم بن لقمان بن احمد بن محمد

مصریدر . فی الاصل سوداندن اونوب الصاحب فخرالدین شیبانی دیمکه عریف بر کاتب ظریفدر . حسن خط بوابانه و هلالانده کامل یکانه ایدی . ذیل خریده نشیده سی اوزره سلطان کامل دیار آمدی فتح ایلدکده بونلرک عالم شیبانی اولمغله مزارع حنطه تحریرینه مأمور ایدی . بهاء ابن زهیر ، دخی کاتب الانشاء بولمغله محاسبه سنده دوچار دیدة اعتباری اولان دفترلر ابن لقمانک خطیله بونلرک حسن خطی و حسن سبک نمطی کوردکده تعجب واستحسان و کندینه و کائله بر مدت استخدام ایله شادان و دیوان الانشاده دخی نیابتله بکام و خندان اولمشدر . دولت صالحیه دن دولت ناصریه یه دک بالاصاله کاتب الانشا اولمشدر . نجوم زاهرده ابن تغری بردی تحقیقی اوزره (هنر کاتبی ۶۸۸) تاریخنده کاتب السر اولوب بعده صاحب برهان الدین سنجاری مقامنه صاحب صدر اولدی . مصرده (کاتب کریم ۶۹۳) تاریخلرنده خامه معارف خامه جسمن وضع قبور ایلدی .

« فائده » بو دولت ترکیهده و دول ساثرده ابتدا کاتب السر بونلردر .

«صبح الاعشی» صاحبی امثالی اہل تاریخ، کتابت [۱] سرک قدمہ ذاہب اولدیلر. وکاتب الوحی، قمانده در دیدیلر. لکن اصح بودر که کاتب المر تعیینی سلطان مزبورک وضع واحداث وایجادیدر. وقت حضرته اولانلر کاتب الوحی ایدیلر. دولت عباسیه ظهورنده امر کتابت اربابی تفرق وتعدد ایدوب هر مملکتہ وهر امره بر کاتب تعیین اولندی. کاتب الانشا وکاتب الرسائل دخی تعبیر اولنور. دولت عثمانیه اقام الله برهانهده قانون اصابت نمون اولان خواجهکان وخلفای اقلام آندن نشأت نمون اولمشدر که [۲] دفتر دار و رئیس الکتاب ومصر دفتر داری کبی.

ابراهیم بن محمد بن عبدالله بن سعد

مصریدر. قاضی القضاة حافظ برهان الدین بن شمس الدین الحنفی دیمکله شهردر. امام سیوطی «عین الاعیان» ده بیان ایدر که بیت المقدسده سرزده کلزار وجود اولوب عنفوان شبانده [۳] پدریله مصره کلشدر. حسن خط یاقوتانه بی تحصیل وپدرندن وغیردن علوم کلیه ومعارف جزئیہ بی تکمیل ایدوب حتی یکر می یدی کونده کافیہ ابن حاجی حفظ ایلدی. پدری صحتنده قبل البلوغ تدریس علوم ایله مشغول اولدی. خدمت نیابتده دخی اولمشدر. تاریخ تمیمیده اشعاری مذکوردر. آلتش آلتی یاشنده ایکن (استاد بهجت ۱۷۶) تاریخی روز عاشوراده قراغه مصرده امام محمد بوصیری جنبنده ودیعه باغ برد سلام قیلندی.

ابراهیم بن محمد بن طرخان

یمیدر. عزالدین ابواسحق دیمکله ولوله کیر آفاقدر. تحقیق مسلم سلم وتدقیق صداقت نمون عیون اوزره سعد ابن معاذ صحابی نسلنددر. حسن خط ثلث ونسخ بوابانه بی تمشق ایدوب خوش نویساندن اولدینی مسطوردر. علوم ومعارف وعریبات واشعارده فایق الاقراندر. «باهر فی الجواهر» وطبده «تذکره هادیه» امثالی آثاری

[۱] ییلدیژ : «کاتب»

[۲] ییلدیژ : «نشأت ایلمشدر.»

[۳] ییلدیژ : «شبانده مصره کلشدر.»

وارد . شام جنت مشامده بیمارستان نوریده طیب و رئیس الاطباء دمشق ایکن طقسان یاشنده (سفر فردوس ۶۹۰) تاریخنده و ویراه دارالشفای بقا اولدی .

الصدر ابراهیم بن محمد بن الحسام الصغری

مصریدر . صارم الدین ابن ناصر الدین دیمکله شهرت کزین ایدی . سلاطین چرا کسه دن مؤید شیخک و غیرک پدیرلری وزیر اولمشیدی . « سلوک مقریزی » ده مذکوردرکه پدری و کندی زی عسکری اوزره ایدی . حسن خط یاقوتانده یکانه مصر و بی بهانه عصر ایدی . (الخبر ۸۳۳) تاریخجی جمادی ثانیه سنک اون سکننجی سه شنبه کیجه سی صیاد جانشکار قابض الارواحہ نسیم شهباز روان ایلدیکی پیام بد انجامی شایع اولدی .

ابراهیم بن محمد بن علی

شهریدر . روزنامهچہ اول کاتیرندن و شهزاده جامع شریفی قرینه نسبتله شهرت بولمشیدی . جدی روزنامه کیسه داری علی افندی خواجهکانک دلپسندی و بورمه لی مسجدک مؤذنی ایدی . و مقبول ستار مقتول دفتردار حلیمی پاشاک برادر زاده ارجمندی ایدی . مدرسیندن یوسف افندینک کلچین کاشن تعلیمی و حسن خط ثلث و نسخده اذن و اجازتیه دوچار تکریمی اولمشدر . حسن کتابتی مسل و تقلیدانده نظیری نایاب و طریقه سعديه منتسب بوجود سعیدالجناب ایدی . مصاحف متعدده و دلائل و قطعات و مرقعات عدیده یازمشدر . زبان ناطقه سی محبوب تلثم اولغله نوعاً تأئیه تکلم ایدر ایدی . (ع) « فک کجروتروست از خط ترسا » نشیده سی اوزره (استاد اثر ۱۱۶۷) تاریخجی رمضانده عقد اربعینه رسان اولمشیکن مفلوجاً بقایه روان و استاد معلم خانه کلزار جنان اولدی . بورمه لی مسجد مزارستانده مدفوندر .

الشیخ ابراهیم بن محمد

ادرنه لیدر . پدیرلری میخال جامعنده و کندیلری شیخ زاده و صاری امام زاده دیمکله شهرت داده شیخ القرا و دارالحدیث جامعک جمع و اعظیدر . ولادتلی (الفات اربعه ۱۱۱۱) ده ظهور ایدوب مقدمه تحصیل علوم و کمال اولان حسن خط ثلث

ونسخی خفاف زادہ حسین افدینک دکانچہ تعلیمندن ثبات قدم تمسقا ایلہ سرکردان جامدان روزکار و پرکاروار کنارچزمیوب تشمیراقدام اقدام ایلہ نیممست شوق، پابرهنه رهروان طلب ذوق اولوب سرفراز واون بشباشنه وصولنده اذن واجازت لریله دخی ممتاز اولمشدر . درس ودورایله مألوف و تعلیم حسن خط وقرآن ایلہ موصوفدر . واحد کالاف بر مصحف شریف کتابتیه شرف یاب و اوچ انعام و اون اوچ دلائل و سائر آثار کثیره کتابت وابقاسنه دخی مظهر اولمش بر شیخ عالی جنابدر . رحلتنه (شیخ ابراهیم ۱۱۷۹) [۱] لفظلری عدد حروف اضافه سیله تاریخ واقع اولمق غرابدندر .

سلطان ابراهیم بن مسعود بن محمود بن سبکتکین

تختگاهلری غزنه در . دولت غزنویانک سرلوحه سی اولان محمود غزنویانک حفیددر . برادر دادوری فرخزاد عزم دارالمعاد ایلدکده مقامنه (الحیات ۴۵۰) تاریخنده تخت نشین معالی سات اولدی . سلاجقه دن ملکشاه بن البارسلان بونلری کندینه داماد ایلدی . کندی دخی یتیمش الی اولادینک اوتوز الی عدد ذکورینه علما و سادات کریمه لری تزویج و قرق عدد انائی دخی علما و ساداته تزویج ایلدی . قرق ایکی سنه سلطنت و عدل و عدالت ایلوب و رحلتنه بوتاریخ غرابدندر : (ابراهیم بن مسعود ۴۹۱) . حسن خط بو ابانه بی والد ماجدلرندن تلذ ایلہ اله کتوروب هر سنه بر مصحف شریف یازوب مساجده و بر روایتده هدیة بییه ایلہ معاً حرمین محترمین فقراسنه عطا ایدردی .

ابراهیم آذری ابن مصطفی

شهریدر . پدری شقایقده مذکور طوسیوی معلم زاده شیخ مصطفادر . کندیلری برادری محمود ایلہ وقت شبا بلرنده فوجه نشانچینک پدری جلالدن حسن خطده تعلم ایلہ تحصیل کمال ایلشدر . نام نامیلری قرینه سیله مخلص مزبوری اتخا ذلری تذکره لرده مذکور الی بیان بر شاعر آتش زباندر . زعمادن ایکن طریق قضایه رضا و حاقاضیبی ایکن حمای محرقه دن رحلتنه جنانی بوتاریخی سویلشدر :

[۱] کنارده : (شیخ المقبولین ۱۱۷۹) ده تاریخدر .

انتقال ایلاکده تاریخن دیدیلر کچدی آذری چلی ۹۹۳
 « نثر » نقش خیال نام منظومہ لری و بر مرتب دیوان اشعاری واردر . بوییت
 کلزار طبع لرندن سرزده بر غنجه کزیده در :
 صوفی تسبیح و عصای می کلفامه دکش خرقة زهد و ریایی چیقاروب جامه دکش
 سید ابراهیم بن مصطفی بن نفس « نفس زاده »

شهریدر . پدر لری مذکور در . غنفل بلبل کلشن شهرتی ولوله انداز صماخ اهل
 عرفان اولوب حسن خط رساله لرندن « کلزار صواب » نام کتاب کندی اثر قلم
 تدوین لریدر . اول اثر معتبر شهادتیه صاحب شعر و انشا و مالک ملکه کلیه عالمها
 اولدق لری ثابت الفحوادر . اوائل حالنده پدر لری اثرینه نگاه انداز اقتضای تقلید
 اولوب بعده حدید الذهن دقت و ذکا اولار تیمورجی قولی یوسف افندی بن عبد مکاتب
 کبی تعلم و تلذ و حسن خط ثاب و نسخده اذن و اجازتیه تلذد ایلشدر . استاد صاحب
 نفس ، حسینی نسب ، حسنی حسب ، بر نفس انفس ایدی . (ابراهیم الخلیل) [۱]
 تاریخی حدودنده مراقبه الطاف خفیه ربانیه ایله حبس نفس و عندلیب روانی کلزار برد
 و سلام بقایه پرواز ایله غنجه باغ وصاله دسترس بولدی .

ابراهیم بن مصطفی

بروسه ده کرد زاده حافظ افندی دیو شهرت داده و موالیدن طالب مرحومک
 دخی برادر سر برابریدر . محروسه مرقومه ده سلطان اورخان جامعک خطابی
 و جامع کبیرک دخی پدرمانده امامتی ایله تعیش ایدرایدی . حسن خط ثلث و نسخی
 حافظ عثمان مرحومدن تمشقه تعشق ایدوب تلذ و اجازتیه دخی تلذد ایدوب جلی
 و خرده ده صاحب ید طولی و ساده لوح و خوش لقا کسنه ایدی . آغا قپولی اسماعیل
 افندی ایله مذا کره لری واردر . محسوب کرده فقیر اولان (حافظ کلام الله ۱۱۴۶)
 تاریخنده دارالتعلیم کلزار نعیمده مقیم و دوه حیلر مزارستاننده ساربان شیخ محمد
 دائره سنده مدفون قبر قدیمدر .

نسخه اصلیه ده (ابراهیم الخلیل) کیاننه تاریخ وفاتی اولان (۱۰۶۰) اشارت ایدیلش اینه ده
 اواسلردن (۹۶۰) چیقور .

میر ابراہیم حنیف بن مصطفیٰ بن احمد بن ابراہیم پاشا ابن محمد « شارح شفا »
 شہریدر . جداعلاسی امرای مصریہ دن و ابراہیم پاشا روم ایلی والیسی اولوب
 جدی میر احمد عین اعیان اسکوب و پدربیری اسکوبی مصطفیٰ افندی کبار رجال
 خواجکاندن ایکن بغداد دفتر داری اولوب عودتده اوائل عصر سلطان احمد خان
 ثالثده توقاتده رحلت ایلدی . کندیلری عنفوان جوانیده مشاہیر زہاددن عباہی
 حسین بک افندی بہ داماد اولدوقده تحصیل معارف کلیہ و جزئیہ ایدوب بالخاصہ علم خطہ
 دخی ثلث و نسخہ اولاسماعیل افندی زاده عبیدی افندیدن بعدہ جابی زاده عبیدی آغادن
 یازوب بعد زمان استاد معارف پسندی راسم محمد افندیدن تمشق ایله صاحب کتبہ
 و خط تعلیقی دخی عماد روم رئیس الاطباءی شہریاری کاتب زاده محمد رفیع افندیدن
 اندک زمانده تعلم و تدارک ایله بلند مرتبہ اولمشلردر . مشق طغرا و سیاق و سائر
 اقلامده دخی صاحب حیثیتدر . طریق تدریسہ سالک و تفتیش حدیقہ و صدراعظمی
 و حرمین خدمتندہ دخی سنین عدیدہ استخدما اولنوب [۱] غلطہ و بروسہ قضا سندن
 منفصلاً (خاتمہ کاملان ۱۱۸۹) تاریخی شوالندہ عزم بقا و شیخ و حی افندی قبری
 مقابلندہ دایہ خاتون تربہسی قبہسی تحتندہ متواریء تراب فنا اولمشدر . شعر و انشا
 و سائر رسائل عالمہاری اولوب بالخاصہ شفاء شریف قاضی عیاضی نو طرز جمیل
 اوزرہ شرح ایله تجلیل بیورمشلردر . بو فقیرک قصیدہ مضریہ اولان شرحی
 و ترجمہ مکتوبات نقشبندیہ خدمتمزی تقریظ بیورمشلردر . طریقہ صدیقیہ شہ
 احمد قریمیدن اخذ نسبت ایلشدر . [۲]

ابراہیم طاہر بن مصطفیٰ بن ابراہیم

شہریدر . پدیری مذکوردر . صدور کرام سلفدن تبردار محمد پاشا زاده سلحدار
 مصطفیٰ پاشا حضر تلرینک اقرباہی بعیدہ سندن اولوب حسن خط ثلث و نسخہ
 استاد المراسم نام داش ابی القاسم محمد راسم افندیدن تمشق و تعلم ایله دقت و ہنوز یکرمی

[۱] ییلدیز : « حالا غلطہ مخرجندن منفصلدر . شعر و انشا و سائر » [۲] ییلدیز :

بیت « باش خدایا بکمال کرم حافظ او ز آفت هر کج رقم »

بش یاشنه قبل الوصول اذن وضع کتبه ایله داخل زمرة وجوه مشول اولوب استاد
والاثر ادرینک آخر عمر لرنده تعلیم طلبه ده اعانت و بو خدمته حفظی احد افندی ایله رفاقت
اوزره مأمور اولمشیدی. وقت نسویدیمزه دک اعداد مصاحف مکتوبه سی حد سبعینه [۱]
رسیده و بخاری شریف و شفاء شریف و تفسیر بیضاوی و تبیان کبی نسخ جسیمه
دخی قلمیله عدد مذ کوره [۲] رسیده [۳] و کمانکشی و تفنک اندازیده دخی قوت
دست ایله سخن کماله واصل اولمشدر. عزالدین افندی زاده شیخ سید عبدالقادر
نجیب اشرفی جناب لرندن اخذ دست انابت ایشدر. اذن و اجازت لرینه تاریخ متعدد
ظهور ایدوب نیاز لر یله سرزده خامه غلط جامه من اولان تاریخ جدیر محله مناسب
اولغله تسطیر اولندی :

ستی زاده خیرالبشر محاسن کار
حق ایتدی ذاتی سرسوره شرف اشعار
جهات سته کتابتله قیلدی صیت اظهار
بو بیت قدری پا کیزه کو و خوش گفتار
اولان فلکده سرزمره اولی الابصار
جناب راسم استاد او مجمع الاسرار
بو خیر اذنه اجازتله ایلدی مختار
خط متین و کزین کوروب آنک اختیار
بجاز اولدی اوزم ایچره اول جزیل آثار

کزین اهل قلم یعنی پیر پرور خط
بهین خادم قرآن طاهر ابراهیم
ایدیجه کوشش تحصیل شش قلم الحق
مدیحه سنده دیمش نیجه دم مقدم آنک
کوروب خط قلمن سیر قیلدی کرسین
که یعنی اهل بصیرت معلم کتبه
بیلنجه مستحق اولدیفن بلا تأخیر
اجازت آلدی او مجلسده ویردیلر اذنی
قلم اودمده یازوب اذنه دیدی تاریخ

۱۱۶۷

ابراهیم بن مصطفی

ابی ایوب انصاری جامع شریفنده پدر لری خطیب ایدی. کندیلری حسن خط

[۱] ییلدیژ: «اربینه» [۲] ییلدیژ: «واصل اولمشدر. عزالدین افندی زاده» [۳] کنارده:
مسطرده مسطور الایم نسخه لر دن بش عدد بخاری و اون سکر شغای شریف و تفسیر بیضاوی و تبیان
و مقامات و متن مثنوی متعدد تحریر و معرفت نامه حق ابراهیم و شرح مثنوی صاری عبدالله افندی
هر برندن اوچ عدد و روح البیان اسماعیل حق و تفسیر اصبهانی انوار الحقایق الربانیه و لسان العرب ابن مکرم
بر نسخه و جمع الفوائد جامع الاصول ایکی عدد تسطیر میسر اولوب و ذیل عطایی و تذکرة الحکما
لوزنی و دلائل شرحی قبریسی و جامع الصغیر و تذکرة الشعرا السالم افندی و بوقیرک کبیر و صغیر
آار عدیده سی سکسان قدر اولوب هر برینی مکرراً تمیق واقع اولمشدر شرفهه تعالی بامثالها

ثلث ونسخی تحصیلہ سی ایدوب برادر مہتری یحییٰ پاشا مصر قاہرہ والیسی ایکن
پونلر نوری سید محمد مصریدن تعلمہ اذن واجازت مرتبہ سنہ رسیدہ ایلوب حالا
سلحشوران دولت علیہدہ خوش نویساندندر .

سید ابراہیم بن موسیٰ

کوستندیل قربندہ ادر نہ بلانقہ سی نام قریہ دندر . حسن خط ثلث ونسخی شکر جی زادہ
سید محمد افندیدن کوروب مصاحف متعددہ کتابتہ موفق اولمشدر . روم ایلی حصار
مقابلندہ قندیللی نام قریہدہ سلطان محمود خاٹک بنا کردہ سی اولان جامع شریفہ حالا امامدر .

ابراہیم بن ہلال بن ابراہیم بن زہرون الصابی

بغدادیدر . پدری ابوالحسین بلدہ سندہ مشاہیر اطبادندر . کندی مشرک ایکن
آل بویہ دن سلطان عزالدولہ بختیارک کاتب الانشاسی ایدی . ملک مشارالیہ کندیہ
ابرام اسلام ایلدکدہ امتناع ایلدی . مع ہذا شاعر حافظ القرآن و صائم رمضان
اولدینغ « خریدة القصر » ذیلندہ تصریح ایلشدر . آل بویہ احوالی بیان وتالیف
و « کتاب الناجی » نام اثرینی مسجوناً و مأموراً تصنیف ایلدکدہ اطلاق اولندیغی
« طبقات حکما » دہ مذکوردر . حسن خط بوابانہدہ دخی مشاربالبنان اقران ایدی .
(کریان بقا ۳۸۴) تاریخی شوالندہ دیار عدمہ وضع قدم ایلدی .

« فائدہ » سورۃ مائدہدہ « حبطت اعمالہم فاصبحوا خاسرین » کریمہ سندہ خامہ زیلعی
« تخریح الکشاف » دہ شعب بیہقیدن التمش التنجی بابدہ تحقیق ایدر کہ ابو موسیٰ صحابی برکون
جناب فاروق ایلہ اثنای محادثہدہ کندی کاتبک نصرانی اولدینغ یاد ایلدکدہ حضرت
عمر رضی اللہ عنہ تشدید عظیم ایلہ نہی ایدوب « لاتخذوا الیہود والنصارى اولیاء » کریمہ سین
تلاوت و آنکہ استدلال ایدوب مہان حق تعالیہ اکرام و خاین دیندن امین اولمق و بعدحقہ
مظہر اولانہ تقرب ایلک امر منہی اولدینغ انہا ایلدی . و « اکر اول کاتب کافر فوت اولسہ
نہ وجہلہ حرکت ایدرسین اول حرکتی شمدی رأی ایلہ » دیدی دیوزجرینی حکایت
ایدر . معلوم اولدی کہ کفریہ تعلیم خط وتعلم خطی ایچون استخدام دخی کفریہ
اکرام قیلندندر .

ابراہیم واثق باللہ ابن یوسف «یتاغن امامی»

شہریدر . پدرلری مذکوردر . اگری قپو داخلندہ یتاغن محلہسی دیمکله
 زبازد الحاج الیاس جامعک امامی اولوب استاد سربلندی خواجہ محمد راسم افندیکنک
 برادر کھتریدر . اوائل حالندہ استاد پرنور امام جامع میرآخور امیر افندی مرحومہدن
 تلذ ایدوب بعدہ برادرلری استاد مشارالہیدن تکمیل مزایای نمط خط ایلشدر .
 بسیارنویس ، خوش وادی وخرده تعلیقده دخی کتابت ایلک معنادی ایدی .
 شیخ سید محمد مرادہ مرید اولوب طریقہ نقشبندیہده اخذ نسبتله کامران برذات
 درویش نہاد والسنتہ ثلاثہده کفتارہ قادر صاحب طبع نقاد ایدی . قرقسنہ قدر کتابت
 ایلوب تدارک ایلدیکی مبلغی صرف ایله بحرأ ادای فریضہ حجہ الاسلام وبرأ عودتہ
 (استعجاب تراب ۱۶۶۸) سالی ربیعندہ انطاکیہ قربندہ عزم کلزار بردوسلام ایلدی .
 السنہ ثلاثہده اقتدار کفتاری ونیچہ اشعاری واردر . بونعت شریف آثار نہادنددر :
 سن اولدک مبدأ مجموع عالم یارسول اللہ
 رجای مغفرتله یوز سوروب کلام بودرکاهہ
 کہ سنین باعث ایجاد عالم یارسول اللہ
 سیہرو واثق آشفته حالم یارسول اللہ

السید ابراہیم

اماسیہ دندر . کوچوک امیر دیمکله شہردر . تاریخ تمیمیہ مولدی ماوراءالنہردہ
 دیمشدر . پدرلری ایله صباوتندہ جانب شرقدن خورشید لامع کبی طالع واماسیہ
 قربندہ یکیجہ دیمکله زبازد اولان اولان قریہده توطن ایلشدرکہ پدری اولیای
 صاحب خوارق ومکاشفاتدن اولوب صاحب ترجمہ سید مذکور کھولتندہ محروسہ
 بروسہیہ ، ہجرت وآندہ نیچہ زمان تحصیل علومہ مبادرت ایلوب داعیہ جذبہ آلہیہ
 اولان رؤیالری کہ تفصیل کردہ صاحب شقایقدر ظهور ایلدکدہ ازنیقہ کلوب آندہ
 ساکن ایکن صدر اسبق پبری پاشانک اولادینہ ، بعدہ سلطان بایزید خانک
 شہزادکانندن سلطان قورقود مرحومک خدمت تعلیمندہ ابوالفتح سلطان محمدخان
 حیانتندہ [۱] ایکن معین ونیچہ مدارس عالیہ ذات بہبودلریلہ مزین اولوب واماسیہ

[۱] یلدیز : « حیاندہ »

فتواسندن صکرہ بالجملہ ترک ایدوب یومیہ یوز آچہ وظیفہ ایله اواخر دولت بایزید خانده تقاعد ایلدی . سلطان سلیم اولک جلوس هایونلرنده ابویوب انصاری علیه رضوان الباری جوارنده برمنزل اشترا وکندیدن صکرہ ایوب مدرسه سی مدرس لرینه شرط ووقف ایلیوب (سیدراسخ ۹۳۵) تاریخنده درجه تسعینی متجاوز ایکن کلزار بقایه ارتحال و ابویوب انصاری جامع شریفی اتصالنده کرسی وراسننده دیده دوز دارالکمال اولدی . فی العمر مجرد پاک ایدی . پدرلری تاہلی بابنده ابرام ایلدکده رؤیاسنده لسان نبویدن معاتب اولوب « سید ابراهیم کبی برولد امجد ایله فناءت کار اولیوب آندن برولد دخی امیدایدر مسین ، دیو تنبیه نبیه ایله کف لسان ایلمشدر . « بیت » جوان وپیرکه دربند مال وفرزندند نه عاقلندکه طفلان ناخر دمنند

ادیب وقور ، فاضل معمور ، حسیب نسیب ، بالاقد ، وفیر اللحیہ ، مشرف قلوب بروجود بهبود محبوب ایدی . حسن خط ثلث ونسخی شیخ حمدالله مرحوم ایله شرکت اوزره تعلم وتحصیل ومالک اولدینی کتبک اکثرینی وبلکه اکبریخی کندی کدیمنی ایله یازوب یادکار روزکار ایلمشدر . آخر عمرنده عما طاری اولوب بعده بر کوزینه کشایش کلشیدی .

ابراہیم جبیلہ

کوفیدر . عبدالحمید ابن یحیی نام کاتب بیہمتادن تمشق وکوشش واخذ ایله حسن خط وقته مالک اولدینی مصر حدرکه ردی الخط ایکن اثنای تعلمده [۱] پند ایدوب قلمکی دراز واتلی تراش ایلیوب جانب وحشیسی عریض اولوب محرف قطع ایله دیو تعلم ایلدکده فی الحقیقه اندک زمانده حسن خط ایله کامران اولدینی « نجوم زاهرہ » امثالی تاریخده استادی مناسبتیلہ مذکور واول عصرک رجالندن مسطوردر .

ابراہیم

سنجزیدر . حسن خط وقتی برادری یوسف ایله معاً تحصیل بابنده رسالہ محمد انہری عوفی ومعمدوقدیم اذن نامہ لر شہادت لریلہ اسحق بن حماددن تمشق ایلمشدر . بعدہ ثلث قلمی اختراع ایلدیکی دخی مرویدر . (عقل ۲۰۰) تاریخخی حدودنده کلزار بقایه نقل ایلدی .

[۱] بیلایز : « تعلمنده »

میر ابراہیم

شیرازیدر، ثلث و نسخ و تعلیقہ خوش نویس و ہر قلمدہ کاتب نقیصدر، معارفہ کالی و اشعارہ صاحب طبع عالیدر، شیخ رباعی نام پیرک منظوری اولدینی و بعض اشعارے تذکرہ صادقہ مذکوردر، ہنروراندہ دخی ابراہیم شاہ دیو شناسی مذکور اولان غالباً ہونلدردر۔

ابراہیم

کازار بروسہدہ بردوسلام صفادہ شربتجی زادہ دیمککہ شہرت دادہدر، آتی الذکر علی یتیم اول دیارده مقیم اولدقدہ تشویققریلہ حسن خط ثلث و نسخہ التفات ایدوب (استاد کتاب ۱۸۸۹) تاریخندہ اجارت آلمشیدی، ہم عصری اولان احمد قرہ حصارے مرحومہ نیچہ زمان بالملکاتبہ کل انداز معارضہ و مجاوبہ اولوب بعدہ ہونلدردار الحصول استانبولہ وصول و ملاقاتلری طرفیندن محبتہ باعث حصول اولدینی مشہور و حسن خطر سالہ لرنده مذکور اولغلہ دست کشیدہ مسطر اطناب اولندی؛ (شربتجی زادہ ۹۳۲) سالی حدودندہ کازار نعیم کندیلرہ مقام ابراہیم اولدی، (ع) «شادابتر شربت کوثر شدہ روحش»

ابراہیم

شہریدر، تکنہجی زادہ دیمککہ اشہار دادہدر، قرینہ حال خالد ارضرومیدن تکمیل تعلم ثلث و نسخ و جلی ایدوب سلیقہ سی جلی مثنا جانبلرینہ خواہشکر اولغلہ ملکہلری اول طرفہ زیادہ اولوب استانبولہ والدہ جامع جدیدینک جلیلری رسمیلہ مأمور اولدقدہ بالاقضنا ازنیقہ واروب کاشیلری خطوطنی رسم ایدوب بالجملہ جامع مزبورک ابواب و قبابندہ موجود خدمت رسمن تکمیل ایلشدر، لکن دلخواہی اوزرہ سعی مشکور اولدینی مشہوردر، وایاصوفیہ جامع شریفندہ آویزہ اولان چاریارکزین لوحہستہلرینی کزیدہ و متین یازمشدر، سلطان یازید جامعک بن منارہ یمینندہ واقع سنک نشان جریدہ جورینک تاریخی و خاصکویدہ محمد خان رابع چشمہ سنک وقاسم باشادہ امین افندی جسریک تاریخی دخی آنلرک اثر خامہ لریدر، بعدالالف مائہ کاملہ تاریخندن مقدم روبرا عدم اولشدر،

ابراہیم مہم

مشاہیر رؤسائندہ۔ حفید شیخ مرحوم درویش محمد بن شکر اللہ دن تحصیل حسن خط ایشدر۔ معارف اہالی قلمدن اولغله بعض وزرایہ دیوان کاتبی اولہرق جلوس احمدخان اولدہ رئیس بولنان یایجی زادہ بی آتوب کندینی صدرہ چکدیلمر۔ اوچ سنہ مقداری ریاستی وضعف پیری ایله تعینات تقاعدہ قناعتی جریدہ رؤسادہ افادہ اولمشدر۔

ابراہیم نامق

صباوتندہ کبار کتابدن برینک منتظم سلاک ملک یمینی اولوب آنک تشویق وترغیبیلہ حسین جلیدن حسن خط ثلث ونسخ تعلمنہ التفات ایدوب بعدہ استاذ معمر امام میر آخور امیر افندی مرحومدن برکال تمشق وتلذ و اجازت لریلہ دخی تلذ ایشیددی۔ بالخاصہ قلم جلی ومثنادہ سکہ کالی رخامہ بلندیدہ ایستادہ ایشدر۔ شیخ سید مراد افندی طرفنہ منجذب وخلفاسندن شیخ علی قدیمدن اخذ نسبتہ مرید منتسب اولمشدر۔ بو محبت لری وسیلہ سیلہ سرلوحہ طریقت نقشبندیہ اولان خواجہ محمد بہاء الدین نقشبند [۱] اسم سامیلرین جلی قلم ایله رسم بیوروب الفت قدیمزہ بناء بو فقیرہ بر تاریخ انشادیلہ امر بیوروب تنبیہ لرینہ امثالاً برایکی بیت انشاد اولمشیددی۔ بو ایامدہ لوحہ مزبورہ قصر عارفانہ حضرت پیرک مرقدینہ شیخ الاسلام ولی الدین افندی الزامیلہ ارسال اولمشدر۔ تاریخ مزبور بودر:

کاوادر الحق سینہ صافان صفایہ مقتدا	پیرمز خواجہ بہاء الدین محمد نقشبند
مأمن آ زادکان درکاه پاکیدر دلا	بندہ می اولان عبادی چون ایدر احرارہب
زندہ نامیلہ ایدر دلرودہ یہ فیض صفا	اسمی دہ جسمی کبی ویروب حیات سرمدی
ایلدی آرایش لوح تبرک حالیا	نامق استاد نام پاکنی تمیق ایله
چشم معنای اولی الابصاری قیلدی روشنا	حسن روحانیسنہ جسم خطک صورت ویروب
چون بو خدمتلہ محقق اولدی توقیعہ سزا	بوجلی خط خواجکان ارواحنی شادان ایدوب
بولدی خطی نامتک بونامدن حسن وبہا ۱۱۶۷	رقعہ تحسینہ کلک دل یازار تاریخی

(شرف خط ۱۱۸۹) تاریخی ذی الحجہ سنہ عیدک ابتدا کونی رحلت وشاہزادہ لی

ابراہیم آفانک یانہ دفن اولندی .

[۱] پیلدیز : « جنابلرینک »

ابراہیم

شہریدر . ترشیجی زادہ در . حافظ عثمان افندی شاگردانندن آصہلی مسجد جوارندہ ساکن کوسج خواجہ مصطفی افندی مآذون وضع کتبہ ثلث ونسخ اولشدر . آثارندہ نام استادی یاد ایلدیکی قطعہ زیارت اولنوب والحاج یحیی دن دخی تصحیح روایت اولندی . نیچہ زمان تخم اندازبستان تعلیم اولوب صاولمش کتمشدر .

ابراہیم قدری

شہریدر . پدری تارخانہ جی افندی مکہ مکرمہ قاضی اولوب پرفانی اولغله [۱] قبل الحج ترک ایلشیدی . کندیلری حسن خط ثلث ونسخی حسین حبیلدن تمشق وقلم تعلیقی فندق زادہ ابراہیم افندی تعلیم وتمشق ایلشیدی . زعمیجہ طریقہ نقشبندیہ بہ دخی منتسب ایدی . تکمیل طریق تدریس ایدوب غلطہ بعدہ شام قضا لری ضبط وتأسيس ایلوب ککشیدی . برشہر صیامدہ تنک وتارخانہ قبری جای قرار ایلدیکی بو بیت ایله مضبوط بعض احبابدر :

کدی بر مصرع موزون تاریخ کندی قدری علمانک یارب ۱۱۷۳

ابراہیم عقیف

شہریدر . دفتر خانہ کاتب لرننددر . حسن خط ثلث ونسخی حسین حبیلدن تمشق ایله تحصیل اذن کتبہ ایلشدر . وقتمزده شرکاسنک منصف لرننددر . (کاتب حسن الخط ۱۱۸۱) تاریخی شعبان شریفی اوائلندہ رحلت ایلدی . نسخ طرفندہ ممارستی قلت اوزرہ اولغله مصحف [۲] کتابت ایلامشدر .

ابراہیم

اسکداریدر . عنبر مصطفی آغانک نامدار شاگردلرندن فیل ابراہیم دیمکله عریفدر . کتابت وادیسندہ ناسخ راسخ بی اقران وپیل دمان میشہ زار عرفاندر . حتی [۳] نسخ لری اکثریا استادینک ظن اولنور . اوغلی احمد دخی خوش یازانلردندر .

[۱] ییلدیز : « اولغله ترک ایلشیدی » [۲] ییلدیز : « مصحف وغیر کتابت » [۳] ییلدیز : « حتی بعض نسخ لری »

ابراہیم

قریمیدر . قوجہ مصطفیٰ پاشا اطرافندہ ساکن اولوب حسن خط ثلث ونسخی قرہ قیز [۱] خواجہ زادہ محمد افندین تعلیم ایلہ اہتمام واخذ اذن وضع کتبہ ایلہ بنام اولمشدر . تقریباً (نظر ۱۱۵۰) تاریخندہ دیدہ دوز روز بقا اولدی . معمرین خوش نویساندندر .

ابراہیم بی زبان

حانیہ جزیرہ سندندر . عالم شہاب لرنندہ سید محمد نوری مصریدن تعلیم حسن خط ثلث ونسخ ایدوب « الخط لسان الید » مثلی « والخط احد اللسانین » حکمی کندیدہ کویا آشکار اولمشیدی . مکتب عرفان اولان اندرون ہایونہ دخول وپرور شیب اساتذہ فحول اولمقدہ شرکاسیلہ یک دل و مقبول اولوب اول عاشق بی دلک خطوط حسنہ سی اربانی حیران ولال ایدردی . استانبولدہ چپادلسز چشمہ سی سمتندہ قرار ووزماننا زمان السکوت ، مآلنی اقرار اوزرہ ایکن محسوداً و مسموماً دمبستہ اضطرار ودعوت ارجعی بہ لیک زن لسان الحال اولوب عزم وادیء خوشان ایلدیکی سالہ بو مصرع بی فر ، خامہ دوزبان عبداحق کویا اولدینی معما کونہ لمعہ تاریخدر :
(ع) (اولوب پفکرده شمع روحی اولدی بی زہنم لال ۱۱۵۴) [۲]

الصدر ابراہیم پاشا

شہریدر . قبا قولاق دیمکک شہر بروزیر دلیردر . حسن خط ثلث ونسخ وسائر معارفدہ کمال رسوخ پیدا ایلمشدر . نیچہ زمان کوشمال دوران ایلہ تربیت کوروب طاقت اندیش و ہرکارده تخری ایلہ قولاق قباردوب سہرتدہ کردنکش و صورتدہ درویش اولمغلہ مدت مدیدہ مصر قاہرہدہ وزرا کتخدانی ایلہ بکام و ضبط وربط وفق ورتق امور ایلہ مشہور انام اولدقدہ فاتحہ دولت سلطان محمودیدہ سربواین خاصہ اولمغلہ احوال خونہ دولت علیہ نک روشلرینہ کوز قولاغ اولوب (ع) « والاذن تعشق قبل العین احیانا » مآلنجہ خدمتی و حسن ہمتی کوش شرف منکوش ہایونہ رسیدہ اولدقدہ صاحب مہر ومالک صدر اولدی . اندک مدتدہ (تکلف وزارت ۱۱۴۴)
[۱] ییلدیز : « قرہ قیز محمد افندین » [۲] کنارده : « زبان ۶۰ دوشمکک تاریخدر »

بر طرف اولدوقده رشیدو نام محله الی آخر العمر توقف ایلدی . (رحلت ناسوت ۱۱۵۵) تاریخنده سر مقطوعی باب هایونه برایکی کون وضع اولنوب بعده قوجه مصطفی پاشا خانقاهی مزارستانه دفن اولندی . جسدی محل مزبورده در .

ابراهیم دائمی

شرفیدر . صدرا سبق حکیم باشی زاده علی پاشا اتباعندن احمد آغانک آزاد کرده سی وسواکن خاندانلرندندر . طریقه مولویه منتسب ایدی . ثلث ونسخده تلذ ایچون ایل کچدیکی قیودن کچوب شکرچی زاده محمد افندیکن بزم پای ماچان اذنلرینه خوش آینده خطله دستار بند اجازت اولدی . غلطه سرایی خدمت کتابتیه چله کش مطبخ دهر ایکن نوری محمد افندیکن ناپاره - یله بکام وسرای جدید تعلیمنه نقلله تجدید جبه مرام ایلوب (اختفاءالدائی ۱۱۷۰) سنه سی جمادی الاخره سی یکریمی دردنجی کونی آیاصوفیه کبیرده نمازی قیلنوب استادی قربنده دفن اولندی . آیاصوفیه کبیرده کتابخانه پیشکاهنده تلاوت ایچون ناظر حرمین شریفین مقبول بشیر آغانک وقف ایلدیکی اجزای قرآنیه بونلرک خطیه در .

ابراهیم ادھی

ودینلیدر . قلم رئیس الکتابه التجا و وادی حسن خط قبله الکتابه انما و شکرچی زاده سید محمد افندیکن طور شیرین خامه عوام پسندینه تعشقله تحصیل حسن وبها ایدوب فن تذهیبده دخی عندیجه قلم موین خوشما پیدا ایدوب بوتقریب ایله انتساب رجال دولت علیه ایلمکه آمدجی وتذکره ثانی وکاتب جبه جیان امثالی رتبه احرازیه اقرانه جبه وجوشن کوسترمش ایدی . (کاتب حسن الخط ۱۱۸۱) تاریخ ریبع الاولنک بشنجی کونی منصب حیاتدن معزول وکلزار بقایه موصول اولدی .

ابراهیم

ردوسیدر . آقسرائی قربنده ساکندر . روم ایلی قضاتی زمهره سی اشرافندندر . زهدی اسماعیل آغان . مقدمات قضیه حسن خط ثلث و نسخی تحصیل و استادی فوتنده کاتب زاده مصطفی افندیکن اخذ اجازتله نتیجه کیر تکمیل اولمشدر . بروسده

خدمت شرعیہ اولادینی ایام عاصم سید مصطفیٰ افندیٰ تمشوق و ماڈون خط تعلیق
دخی اولشدر .

ابراہیم میر

سلطان محمد رابع دایہ زادہ لرننددر . عنفوان تحصیلندہ ثلث و نسخی درویش
احمد توقادیدن تمشوق ایدوب کمانکشی و سائر ہنردہ دخی اشی نایاب ایدی . سلطان
مصطفیٰ خان ثانی ایامندہ سلحدار لقدن تقاعد ایدوب باپایہ وزارت رتبہ نشانی
ایلہ و (خلافت ۱۱۲۱) تاریخندہ نیچہ مصالحہ سندنہ مرخص اول تعیین اولغلاہ
ممتاز اولشیدی . عہد سلطان احمد خان ثالثہ روبراہ بردوسلام دارالسلام اولدی .

ابراہیم

ایوبیدر . قاشلی ابراہیم افندی دیو مشہور ایدی . حاجب دیدہ اولوالابصار
اولوب بنات صفیہ الصفات محمد خان رابعدن خدیجہ سلطانک منتظم سلتک ملک یمینی
ایدی . داخل سلسلہ خواجکان دیوانیہ اولدقدہ حاصلر قلمی خواجہ سی و خان
قپوکتخداسی دخی اولشیدی . حسن خط ثلث و نسخی محمد نجیبای ایوبیدن تعلم
ایلمشیدی . تقریباً (حرمت ناسوت ۱۱۶۵) تاریخندہ روبراہ کلزار جمال اولدی .

ابراہیم کمالی

استانبولده بعض کبارک زیور دست تملیکی اولوب حسن خطی حافظ عثمان افندی
مرحومدن تمشوق ایلہ فن خطک صاحب کمالی اولشیدی . جنجال زادہ سرای قریبندہ
یشیل عمارتک واقفی قرہ کتخدایک [۱] آغانک بنا کردہ سی اولان مکتبہ معاصیان
والی آخر العمر تمیقاً و تعلیماً و مشقاً خادم قرآن کریم اولوب (الاختلاف ۱۱۴۳)
تاریخندہ عزم کلشن بقا وقاسم پاشادہ دیدہ دوزروز لقا اولدی . آثار کثیرہ سی واردر .

ابراہیم فیضی

شہریدر . ابویوب انصاری علیہ رضوان الباری قریبندہ واقع جزری قوجہ [۲]

[۱] ییلدیز : « احمد آغانک » [۲] ییلدیز : « قاسم پاشا »

مصطفیٰ پاشا جامعہ اماتہ مناسبتیہ چلی امام دیو بنامدر . صویولجی زادہ مصطفیٰ
افندیدن فیض یاب دقایق ثلث و نسخ اولوب مصاحف شریفہ و کتب منیفہ کتب ایدوب
اول شیخ القرای وجوہ آرا سائر معارف جزئیہ دن دخی شعر و انشا و خصوصا تاریخ
کویالقدہ استاد صاحب دوحہ نجیاددر . ترک مقصورہ حیات و توجہ محراب جنات ایلدیکی
(معتکف وصلت ۱۱۳۶) [۱] تاریخچہ مضبوطمزددر . آثار شعر یہ سنندن
بو کفتار اختیار اولندی :

اولقدر جسم نزار اولشکہ اولسہم پیشرو ای کان ابرو هدف زمکیدر سنسز بکا
بخت اگر دور روان ایتسہ مقام اوجده دست کردن بستہ زنجیردر سنسز بکا

ابراہیم ندیم

بولوی شعبہ زادہ دیو شہرت دادہ در . و بلده سنندن فرار ایله آزادہ اولشدر .
استانبولہ تبدیل مقام و شکرچی زادہ سید محمد افندیدن حسن خط ثلث و نسخده
اجازتہ بکام اولوب صیت و شہرتی پردہ اوجہ حال رسیدہ و آغازہ کالی غدای خنیا کر
عرفان دیدہ اولشدر .

ابراہیم

حافظ قرآن کریم و حسن خط ثلث و نسخده مأذون رمضان زادہ ابراہیم
اولشیدی . شیخ الاسلام السید مصطفیٰ افدینک خدمت علیہ سنندہ رھرو طریق قضا
واناطولی قلمندہ رسیدہ درجہ اقضا اولدی .

ابراہیم زعیم

کبار دولت علیہ دن [۲] ذوالیسارک ملک یعنی ایکن اندرون ہایونہ اھدا اولنوب
حسن خط ثلث و نسخی امام پرنور جامع میر آخور السید عبداللہ مبرورک تعلیمیہ
تمشق و اذنیلہ دخی مسرور اولوب زعامتہ چراغ اولدقدہ اوج محرابی خواجہ
خیرالدین جامعی قربندہ کلبن باغ توطن اولدی . حالا ابقای آثارده کوششکاردر .

[۱] بیلدیز : (حافظ کلام اللہ ۱۱۴۶) [۲] بیلدیز : « بر »

ابراهیم

اناطولیده ارکلی نام قصبه دندر . خطیب زاده دیرلر ایدی . استانبوله کلدکده
 زمرة طلبه ده سوخته مدرسه نشین خول اولوب کتانی زاده علی افندی تعلیمه
 ثلث و نسخده وضع کتبه یه مأذون اولوب استعداد ازلیسندن ناشی بالجمله شرکاسنه
 تفوق ایله منم دیکرنیست وادیسنده زمانک استادلرندن قطع نظر حدناشناسانه (ع)
 « از نفس پیر بترس ای جوان » پندیله بند اولیوب پیران قدما یه دخی زباندراز تکبر
 ایدی . مفتی اسعدافندی مدرسه جدیده سنده ساکن ایکن وقت کهولتده لطمه تأدیب
 طاعون ایله خاموش اولدیغنی بو مصرعه افاده ایلشدر : (موت ناری باقدی
 ابراهیمی باد آهدن ۱۱۶۸) .

ابراهیم

شهریدر . خطیب زاده دیمکه شهردر . پدرلری یکی باغچه قربنده خطیب و مؤذن
 ایدی . ثلث و نسخنی (ع) « دهن تنک توشق یا قوتست » مآلی حسب حالی ایکن محمد
 نائب پیرامیدن یازوب نیچه آثار یادکار ابقاسندن صکره (فتوح روحانیت ۱۱۶۹)
 تاریخنده طریق حجه رحلت ایلدی .

ابراهیم عنقی

بر اسیرجینک آزاد کرده سیدر . حسن خط ثلث و نسخده استاد المکارم خواجه
 محمد راسم افندی مرحومدن تعلیم ایله تلمذ و چاشنی حسن خطدن تلذذ ایدوب استادی
 مرحومه قول اولمشیدی . اذن وضع کتبه ایله دخی مسرور اولمشدر . رستم پاشا
 جامعی اطرافنده تجارت کاردر .

ابراهیم المجاور

دیار رومدن حجازه رخسای عزیمت اولوب قرق سنه قدر مدتدرکه حسن خط
 ثلث و نسخده کالی اولوب مکه مکرمهده ابراهیم خان زاده مدرسه سنده کی بر حجره بی
 مشق خانه ایدوب تعلیم طلبه خدمتنده در .

ابراہیم

یانبولیدن برادری احمد ایله ادرنه یه هجرت ایدوب آندہ حامی زاده دیمکله عرفیدر .
اون یدی یاشنده ایکن برادری ایله شرکت اوزره حسن خط ثلث ونسخی یساری
زاده اسماعیل افندیدن لفظه کتبه تسطیرینه اجازت آلمشیدی . قید ترجمه سی وقتنه دک
بر مصحف شریف وشش عدد دلائل کتابتی میسر اولمشدر . برادریله دومغز
بادام آسا حسن خطده اقرانلرینه غلبه سی هویدادر .

ابراہیم خزینہ دار

شهریدر . بر طریقہ ادرنه ده توطن ایدوب یساری زاده اسماعیل افندیدن
اوتوز درت سالہ سنی رسیده ایکن تحصیل حسن خط و (دستور تکمیل ۱۱۷۰)
تاریخندہ نام نامیلرین آثار خطیہ لری ختامندہ قید و اشارت بابندہ اجازت آلمشیدی .
بر ایکی دلائل [۱] ونیچہ اثرلری واردر .

ابراہیم المذہب

بروسه ده سلطان امیر محمد بخاری جامع شریفندہ امامت وکالتی خدمتندہ ایکن
(شرع شریف ۱۱۶۰) تاریخندہ مقصودہ فانیدن محراب باقی یه توجه وچار تکبیرزن
آلایش دارکرت اولدی . حسن خط و تذهیبی توز بازاری امامی مصطفی افندیدن
تعلیم ایدوب ثلث ونسخده اجازت تحصیل و آثار کثیرہ ابقا ایشدر .

ابراہیم

بروسه ده بین الاقران چورکچی زاده دیمکله شهرت داده برکات خلیلیہ دن وایه کیر
و حسن خطده نام داشی کرد زاده دن وضع کتبه یه مأذون و ثلث ونسخده آثار کثیرہ سی
لطافت نمون ایدی . (شاخسار ۱۱۶۲) تاریخندہ نخل مشر و جودی کازار عدنه نقل اولندی .

ابراہیم القیصری

آمدیدر . مولدینی ترک و دیار بکرہ هجرت و آندہ توطن و تمسکن ایلدی . حسن
[۱] ییلدیز : « بر ایکی دلائلی واردر » .

خط ثلث و نسخده فایق و حسابی المشرب ایکن برکات خلیبیه دن بهره یاب و مدقق اولمشدر.

ابراهیم

شهریدر . کتخدا زاده دیمکه شهرت داده در . حسن خط ثلث و نسخی ابراهیم
دده افندیدن تعلم و تلمذ و اجازت لر بله تلذذ ایلدی .

ابراهیم نظیف الکاغدی

شهریدر . حالا بایزید خان قربنده صنعت مزبوره ایله تعیش ایدر . حسن خط
ثلث و نسخی ابراهیم دده افندیدن تحصیل و اذنیله دخی تجیل اولمشدر . و قتمزرجالندندر . [۱]

ابراهیم

بروسیدر . استانبولده سپاه قلمی کاتبلرندن قره ابراهیم افندی دیمکه عریف
ایدی . حسن خط ثلث و نسخی یولیه نامق افندیدن تمشق و تعلم ایلشدر . فی الاصل
طریقت نقشبندییه خواجه محمد امین توقایتیدن اخذ نسبت ایله انتساب ایلشیدی .
بعده بعض مخالف طریقت و مقلد کمنه لرله الفت و تازی و دریده سعی ایله الم دیده
و حالا هتروکدر .

ابراهیم طرسی

اناطولیدن کلوب سکک [۲] احمد افندیدن دیوانی و غیریده تلمذ ایدوب خیلی
خوش نویس و اقرانه رئیس اولمشیدی . کاغذ امانت لری کبی مناصبده بولنوب بو طریقیله
اوقات گذار ایکن (رحلت بشر ۱۱۴۰) تاریخنده دار بقای مقرر ایلدی . کبار
رجال مجالسنه سبب دخول اولاق ملاحظه سیله قهریه محله سی امامی شیخ مصطفی
شانی ایله متفقاً طرسی لسانندن « گروه خواجهکان ایچره قتی قشمرسین ای
طرسی بودکلو مسخره شعری ایدوب انشاد نیلرسن » امثالی مزین غزل لری محافل
رجالده شهرت یاب اولوب حتی شهید علی پاشا دخی اصفا و جمع و ترتیب دیوان اولنمغه
فرمان ایدوب ارباب طبیعت هوابی صوینده نمک بزم نشاط اولمشیدی . [۳]

[۱] کنارده : عربجه باشی دخی اولمشیدی . رحلت در حج (حسن الخاتمه ۱۱۵۵)

[۲] سکک = سینک [۳] ییلدیز : « الی الان کثرت بولمده در » .

طوله زاده

ایلیوب آب رویکی ریزان
 دون یازلدک دیلنجی دفتربنه
 در بدر کز مه مشربک قوریسون
 هله طرسی مرکبک قوریسون [۱]
 مر بن انشاد وسید حسین وهی دخی وکالت ناموده حقرنده بو بیٹی ایراد ایدر :
 ولی کتاب دفترخانه کبی ساده مخلصه
 تشاعر ایتسون کیمسه مثال طرسی وشانی
 دیوان مزبورک بر غزلی محله مناسب اولغله اختیار ویادکار قلندی :
 دکانده ستاردم قویو یارانه مرکب
 در همجکی بر پارهیه اما نه مرکب
 جزئیجه مرکب یالامش دیرلر افندی
 آغزنده بولاشمشلره هریابه مرکب
 هیج یازی ندر بیلیمینه آل دنیلوری
 لازم اولور البت ینه یازانه مرکب
 کار ایستین آلوردی سبتلی شیشه لره
 مکتب دولاشور صائمغه صبیانه مرکب
 هب قاره قوره دوش کبی بیلیم بکا طرسی .
 دوکلدی بولاشدی هله هیانه مرکب

احمد بن ابان بن سید

اندلسیدر . حسن خط تحصیلنه عشق و آثار ابن مقله دن تمشق ایلدی . سرعت
 کتابتی واردر . امام سیوطی طبقاتنده تصحیحی اوزره فن لغتده عالم نامنده یوز
 جلدده بر کتاب جمع ایدوب فوق العالادن فتح کلام و تحت الثزاده حسن ختام ویردی .
 واخفشک کتاب معروفنی شرح ایلدی . بلده سننده حکام عرفه وکالت ایدردی .
 (شفا ۳۸۱) تاریخنده شربت شفا ساز فرقت دیدکان اولان هادم اللذات فنا ایله
 عزم وصلت بقا ایلدی .

احمد بن ابراهیم

ابونصر الا عربی دیمکه معروف بر شاعر وادیب وخطاط لییدر . بالخاصه
 حسن خط و قنده کمالی « دمیة القصر » صاحبی تعیین ایدر .

احمد بن ابراهیم بن زبیر بن محمد

اندلسیدر . حسن خط ثلث ونسخی بالذات یاقوت مستعصمیدن تلمذله تمشق
 ایلدی . ابوجعفر کنیه سیله معروف و غرناطه ده امامت وخطابت و مشیخت قرا ایله
 مألوف ایدی . سکسان یاشنده ایکن اندلسده (بهشت ۷۰۷) تاریخنده عزم تعلیم خانه
 [۱] بوقطه ، اسکی مجموعه لوده عثمان زاده تائب نامنه مقیددر .

جنان ایلدی . مروارید تالیفاتی «دررکامنه» ده ونضار ابی حیانده وطبقات سیوطیده منظومه سمط بیاندر .

احمد بن ابراهیم

اسکداریدر . پدری مذکور فیل ابراهیم ائمه دن ومعارف رجالندندر . آنلردن تحصیل وحقوق والدیت ایله حقوق استادتی جمع وتجیل ایدوب لکن اذن واجازتی صویولجی زاده مصطفی افندی مرحومدن اخذ ایلشدر .

احمد بن ابراهیم بن عبدالرحمن بن العارف

واسطیدر . حسن خطی بالذات یاقوت مستعصمیدن تعلم ایلشدر . ابن العارف دیمکه معروف صوفی درویش نهاد، شاعر بک اعتقاد ایدی . تصوفده «منازل السائرین» ی شرح ایلدی . «اقناع فی حل شبهة مسئله السماع» نام رساله سی واردر . سیرت ابن هشامی ودلائل النبوه یی وكافی حنابله یی اختصار ایدوب ومختصر کافینک اسمنی «بلغه» دیو تعیین ایلدی . الی ایکی یاشنده ایکن دمشقده (نساخ ۷۱۱) تاریخی ربیع ثانیسنده تارک اوساخ وروبراه بقای فراخ اولدی .

احمد بن احمد بن حسن بن محمد

بغدادیدر . ابو عبدالله الدیناری دیمکه عریف برفقیه ظریف ایدی . طبقات حنفیه ده ولد امجدی عبدالجبارک ترجمه سنندن هویدادرکه بالذات ابن مقله دن تعلم ایله حسن خط وقتی نصب عین ونصب نفس ایدوب تحصیل ایلشیدی . عراقده (عراق ۳۷۱) تاریخنه دک حیات وصحته وفضل وکمال ایله شهرته ایدی .

احمد بن احمد بن نعمت

قدسیدر . پدری خطیب بیت المقدس وکندیلری قاضی شرف الدین دیمکه زبازدر . تاریخ ذهبی وطبقات سیوطی شهادت لریله ثابت الفحوادرکه حسن خط وکتابته متنازه طبقه علیا وقطب کلکی مرکز متانتده حائر قدح معلا اولمشدر . فقه وعربیتده حدیدالذهن اولوب شامده مدرس ومحدث وجامع امویه ده خطیب

ایدی . وفن اصولده برتالیف لطیفی واشعار نظیفی واردر ، یتش ایکی یاشنده ایکن
(تفرید ۶۹۴) تاریخنده مرغ روحن قفس جسمندن تجرید ایلدی .

احمد بن احمد بن محمود بن موسی

قدسده شهابالدین هام عجمی دیمکله موصوف اولوب بعده شامده مقدسی
نسبتیه معروف اولدی . حسن خط یاقوتانه ایله کتابت مصاحف شریفه وتدریس
شیتیه منیفه ایله مشغول ایدی . شام شرافت آشامده اوتوز ایکی سنه توطن ایدوب
(عزلت فردوس ۸۵۷) تاریخی جمادی الاولیسنده هوس کار اردبهشت بقا اولدی .

احمد بن احمد

دمشقیدره پدري نابلسی المولد ومکی الهجره اولوب بعده شامده توطن ایلدی .
وکندی ابوالعنايات کنیه سیله زبانزد شش جهات اولوب حسن خط ثلث ونسخده
یدطولی پیدا ایدوب نسخ کثیره نسخ وتمیق ایلشدر . حسن بورینی وامین محی شهادتله
مدت العمر مجرد پاک وپرتو فضل ومعارفته تابجاك ایدی . (حضور ۱۰۱۴) تاریخی
ذی القعدة سنده دمشقه خامه جسمن ودیعه قبور ایلدی .

احمد طفلی بن احمد عبدالعزیز

شهریدره . حسن خط ثلث ونسخی حسن اسکداریدن وخط تعلیقی بالنفس درویش
عبدیدن یازوب [۱] « بیت »

خط توچهره نمای پرین اسرار خامهات برسر دیوان کرم حکم گذار
« نثر » خطابه شایان ورتبه کماله رسیده ومعارف کلیه وجزئیه ایله بین الاقران
خامه کبی مشاربالبنان اولمشدر . قوت نطقیه شاعریتله شهنامه خوان اولوب صیت
وشهرتی ولوله انداز جهان ایدی . ذیل الذیلده شیخینک تصریحی اوزره (ع) « محرم بزم
شاه اولان طفلی » مجلس صفای سلطان مراد خان رابعه دخول ایدوب زمرة ندمایه
لحوق ایله پراشتهار ونیجه لطائفی دخی زیور صحایف روزکاردر . عجمانه مسلسل خرده
خط تعلیقه دخی مالک اولمغله سلطان مشارالیه وسائر کباره نیجه مجموعه لطیفه وسائر

[۱] ییلدیز : « یازوب هر برنده »

نسخة نظيفه تمیق و ترتیبه موفوق اولمشدر . معمریندن اولوب انتقال ایله کده سلوری قپوسی خارچنده و دیعه مهده خاک اولدی . شیخ محمد نظمی خلوتینک اقرباسندن اولغله وفاته بوتاریخی دیمشدر :

نیازیه جناب حقه نظمی فوتنه تاریخ دیدم که واره جنتده طفلی به مقام ایله ۱۰۷۱

بعضر دخی (ع) (اوله طفلی مونس اطفال فردوس برین) [۱]

احمد بن احمد

شهریدر . طویچی اوجاغی نفراتندن احمد اوسته دیمکه معروفدر . طویخانده آراق تعبیر اولنان محله واقع محله مسجدینک امامی حافظ محمدافندیدن حسن خط ثلث و نسخه اجازه و قتمزده صدای مدافع کمال شهرتی جهانگیر و لوله آرادر .

احمد بن اسحق بن بهلول بن حسان بن سنان

تنوخی انباریدر . قضات حنفیه دن ابو جعفر دیو اشهردر . حسن خط وقتی بالذات احوال دن تعلم و تلمذ و حسن بصری رضی الله عنه جنابنک آثارینی نصب عین تمشق و تلذذ ایدوب نیچه تلامذه یه استاد و الا اولوب هزار آثار ابقا ایشدر . تألیفاتی طبقاتده مصرحدر . سکسان یدی یاشنده ایکن انبارده (رحیق ۳۱۸) تاریخنده سیراب شربت مرک اولدی .

احمد بن اسکندر الرومی

دارالحصول استانبولده تحصیل حسن خط ثلث و نسخ ایدوب حفیدالشیخ حمدالله استاد امجد پیرمحمد ده ده دن اخذ اذن ایله بکام وقاضی عسکر بستان زاده ایله احرام بند حج بیت الحرام و عودتده توطن دمشق الشام ایدوب شیخ حسین بورینیدن تعلم علوم ایشیدی . « لطف الثر » ده « و خلاصه الاثر » ده . مقرر اولدینی اوزره احوال صوفیه کرامه کچنکه اولسی سببیه مبتلای نازله فلج اولوب (تکمیل صحبت ۱۰۰۰) تاریخندن صکره بلده مزبورده رحلت ایلدی .

[۱] بلدیژ : « مصرعی تاریخ دیمشدر »

سید احمد ثابت بن اسماعیل

شہریدر . موالیدن صرہ امینی زادہ سید مصطفیٰ افندینک ہمشیرہ زادہ سیدر .
مخلص مزبور ایلہ قلمندہ سرفراز بروجود ممتازدر . حسن خط ثلث ونسخی خواجہ
پاشالی ابراہیم ددہ افندیدن تعلم ایلہ درجہ خوش نویسی بہ واصل وخط تعلیقی دہ
مزبور سید مصطفیٰ افندینک فرزند ارجمندی سید ابراہیم افندیدن فی الجملہ تمشق
حاصل ایشدر . وقتمزده مظهر اکراملری اولدیغمز ذوات کزیدہ دن ایدی .
مکتوبی صدر اعظمی ایکن مطعوناً رحلت ایلیوب دفین تربت اولدینی بو بیت
ایلہ محرردر :

احبابی کلوب ایلیجک آنی زیارت تاریخ دیسونلر شرف قبر منور ۱۱۷۸

سلطان احمد بن شیخ اوئیس بن شیخ حسن الجلایری

پدرلری مذکوردر . تختکاهلری دارالسلام وتبریزدر . پدرلرندن تعلم ایلہ
خطوط متنوعہ کمالی وخط تعلیق وسائر معارفہ حسن حالی تذکرہ دولتشاہ
وغیریلر آگاہ ایدرلر . برای مصلحت آسایش نفوس برادری سلطان حسینی قتل
ایدوب تخت دولته جلوس ایلدی . حافظ شیرازی امثالی افاضک عمودحیدرکہ حافظ
مرحومک بر مدیحہ سنک مطلعی بودر :

احمدالله علی معدلة السلطان احمد شیخ اوئیس حسن ایلخان

یکانہ کمانکش وتیر وکان کندی کدیمینیلہ مصنوع ومنقش ومالک خامہ تصویر
وتذهیب ومهرکن دلفریب ایدی . اشعار وموسیقیدہ تالیفاتی اولوب صاحب کار اولان
خواجہ عبدالقادر [۱] روز وشب دائرہ دولتنده غلام ایدی . وقعہ تیمورده پریشانی
عسکر سبیلہ فرار ایشیکن مصر طرفہ ودولت عثمانیہ بہ دخی التجا ایدوب تیمور
مسفورک دست استیلا سندن بغدادی دفعہ ضبط واستخلاص میسر اولدی کہ تفصیلی
وسائر وقایع غریبہ سی عہدہ تاریخہ حوالہ اولندی . یکریمی سکز سنہ تصرف سلطنت
ایدوب آخرکار قرہ قیونلیدن قرہ یوسف ترکمانی مسلط اولوب (شہستان ۸۱۳)

[۱] یلڈیز : « عبدالقادر بنام »

تاریخندہ شمع حیاتی پفکرده باد شہادت اولوب تبریزده مدرسہده برادر مزبور جنبندہ مقبور اولدی . آخر دولت ایلخانیاندر .

احمد بن تاج الدین

شام جنت مشامده بعدالولاده برای تحصیل معارف افاده واستفاده وتعلم خط ثلث ونسخ ایله پنجه جهل مرکبدن تخلیص کریبان ایله آزاده اولدقدن صکره طیبه طیبه مدینه منوره صلی الله علی منورهاده موقت حرم محترم اولوب اعلان زمان اذان اوزره ایکن شریف سعید ابن زید کندی خدمت کتابتنه قیدایلدی . بوسیدین عاکف کعبه مکرمه ایکن (الضمیر ۱۰۸۱) تاریخندہ طائف جنات و دیده دوز روز معلاى عرصات اولدیغی خلاصه ترجمه لریدر .

الصدر احمد پاشا ابن جعفر شهلا احمد پاشا

انطالیدر . شهلا دیده بروزیر کزیده در . حسن خط ثلث ونسخی استاد پرنور امام جامع میر آخور امیر افندیبن یازوب خط تعلیقی دخی فندق زاده ابراهیم افندیبن کوروب هر قلمده وبالخاصه خط دیوانیده کزیده وهر هنرده زر جعفری کی تفوق اقران میسر اولمشدر . سائق تقدیر الهی دولت علیه محمود خانیده قائم مقام استانبول وتوقیعی رتبه لريله کندیلرینه تکریم و صدرالصدور اولغله دخی تعظیم ایلشیدی . صدر صدارتدن (کربة البشر ۱۱۵۵) تاریخخی صفرنده دور اولوب بغداد دارالسلام ومصر ذات الاهرام و العود احمد ، وتیره سی اوزره تکرار حلب الشهبایله بکام واول بلده عظماده (باغ قدس ۱۱۶۷) تاریخندہ روبراه عالم انس اولدی .

احمد ابن حامد بن محمد بن ابوالنصر

اصهانیدر . عماد الکاتبک عمی ایدی . مستوفی عزیز فاضل دیمکله عرفدر . رؤسای عجمدندر . حسن خط وقتی کمال اوزره کتابته مالک ایدی . تکریت قربنده (کشور ۵۲۶) تاریخندہ شهادتله ترک کشور فنا ایلدی .

احمد بن حسن بن احمد بن انوشروان «ابوالمفاخر»

آنقره ویدر . ابوالمفاخر قاضی القضاة جلال الدین الحنفی الرازی ثم الرومی اوصافیه

عریفدر . پدردن وغیردن تحصیل علوم وحسن خط یاقوتانہدہ دخی تکمیل رسوم ابدوب پدربنہ شامدہ نائب اولوردی . اون یدی یاشندہ ایکن بالاصالہ قضاء بلدہ کندینہ حوالہ اولندی . اثنای تحصیلندہ بہر روز اوچریوز سطر محل حفظ ایدردی . بر مدرسہ بنا ایلدی . سنی طقسانہ واصل اولدقدہ انحنای پیری حاصل ایلدی سلمدہ مذکوردر . رؤیت نبویہ ایلہ شرف یاب اولدینی تاریخ تمیمیدہ مسطوردر . طقسان درت یاشندہ ایکن (تاج شام ۷۴۵) تاریخندہ ترک دستار چارتارک حیات وروز روشنی بدیل شام ممات ایلدی .

احمد بن حسن «کاتب سر»

محروسہ بروسہ دن کلوب اندرون هایونده نیچہ زمان «خدمۃ الملوک نصف السلوک» طریقہ سالک و سلطان احمد خان ثالثہ کاتب السر اولوب تقرب شہنشاہی بہ مالک اولمشیکن حالہ مناسب بر زعامتہ چراغ اولوب ایاصوفیہ کبیر محلہ سندہ شیخ سنان اردبیلی تکیہ سی مقابلندہ واقع شتائیلرندہ و اسکداردہ مالک اولدینی صیفیہ ساحل خانہ لرنندہ ساکن اولور ایدی . سرای عامرہدہ ایکن حسن خط ثلث ونسخی و فن تذهیبی کاتب سرای سلطانی بروسہ لی ہزار فن محمد افندین تعلیم ایلہ رسیدہ کمال واذن واجازتہ احلال اولنوب والدہ سنی استادینہ تزویج ایلشیدی . مصحف شریف کتابتیلہ مشغول وکندی دست ہمتیلہ مذہب و مہذب و معمول متعدد مصاحف شریفہ مدینہ منورہ صلی اللہ علی منورہا رجالنہ اہدا وارسال ایلشدو . کندیلردن مسموعمدرکہ «حسن خط اربابی اولان کسنہ کتابتدہ معلوماتنک آنجق نصفن اجرا ایدر . زیارت آثاردہ صاحبنک کالی مضاعف ملاحظہ اولنق کرکدر ، دیمش ایدی . (استراحت جنان ۱۱۷۴) سنہ سی ذی القعدہ سی اواسطندہ رحلت واسکداردہ تونس باغی قربندہ صدر اسبق مقتول علی پاشا جوارندہ دفین زمین جنت اولدی .

احمد بن حسن

شہریدر . اصطلب عامرہدہ پدربماندہ امامتی جہت معیشتی اولوب حسن خط

ثلث و نسخی رسام عمر افندیدن تمشق ایله رتبه اجازته رسیده اولمشدر . حالا بو وثیقه بی تبیضه مباشرتمزده ایاصوفیه کبیر قربنده سا کن اولدیغمز منزل فقیرانه منز فی الاصل آنکدر . کثرت کتابتله مألوف و صلاح حال ایله موصوف ایدی . (ساعت هجرت ۱۱۳۹) تاریخنده نقل و رحلت ایلدی .

احمد بن حسن

شهریدر . سوراستانبول ابوابندن اگری قپو داخلنده واقع اوجی بیک محله سنک پدرمانده امامیدر . حسن خط ثلث و نسخی چاوش زاده سید علیدن تمشق ایله تدارک و عمرینی مصاحف شریفه و کتب نفیسه کتابتنه صرف ایله تهالک اوزره ایدی . (فیض محراب ۱۱۴۱) تاریخنده تارک مقصوره فنا و تحریمه بند قیام محراب بقا اولوب باب مزبورک خارجنده پدری وجدی قربنده دیده دوز روزلقا اولدی . فرزند مسعودلری سید محمود افندیدن مسمو عمدرکه سنک مزاری برچمنصفه ده همسایه [۱] اولان اگری قپولی چلبی افندی دیمکله معروف خواجه محمد راسم افندی مرحومک حسن خط لطیف لریله در .

احمد بن حسن

شهریدر . حسن خط ثلث و نسخی آلاجه امامی علی مولویدن یازوب آثار جزیله یه موفق اولمشدر . استادی فوتندن مدت قلیله کذراننده عزم جنان ایلدی .

سید احمد بن حسن « کوسج احمد افندی »

انطالیدر . صدر اسبق احمد پاشایه نسبتی سببیلله اوقافنه کاتب اولمشدر . حسن خط ثلث و نسخی راقم مصطفی افندیدن تمشق و ذیل اجازت لرینه دخی تعلق ایلمشدر . حافظ عثمان افندی مرحومک نام دار قطعات و مسوداتی جمع ایدوب سائر مشاهیر استادانک دخی آثارینه مالک اولغله اربابیلله مألوفدر . کتابتله اشتغال ایدوب بو تاریخه دک یدی عدد مصاحف شریفه و کتب و رسائل منیفه یازوب ابقای آثاره سعی اوزره دره . طریقه سعیدیه شیبیه ده لاغری تکبیه سی شیخی سید عبدالرحمن افندیدن

[۱] ییلدیز : « همسایه سی »

اخذبله صاحب خلافت وزوجات متعدده میاننده قسم شرعیده پهلوان ذی قدرت
جسم الحلیه و خفیف اللحیه بوجود صفوت آلوددر . (قصر جنات فردوس ۱۱۹۴)
تاریخی اواخر شعباننده رحلت ایلدی .

احمد بن حسن

شهریدر . پدری طوپخانهک سلمان زمانی اولوب کندیلری آراق امامی حافظ
محمد افندیبن تمشق ایله حسن خط ثلث و نسخده اجازت آلوب میان اقرانده
مجلس آراق ایدن ارباب سعی و کوشش و اصحاب و زرشدن اولوب سرمو دقائق
خطی ترک ایلیوب ترقی اوزره در .

احمد بن حسن

شهریدر . بستانجی زاده دیمکه زبانزددر . ثلث و نسخده استاد پرنور امام جامع
میر آخور امیر افندیبن تمشق ایله حسن کتابت پیدا و آثار اقباسنه سعی ایدرکن
(نظر ۱۱۵۰) تاریخنده اصابت عین الکمال ایله مسلولا انتقال و یوسف زاده
رئیس القرا والمحدثین بالافاده جنابلری قرب قبرعزنده دفن اولندی .

احمد نظیم بن حسن

حسن خط ثلث و نسخی سرای غلطهده خواجه ثانی حافظ یوسف افندیبن
تمشق ایدوب زور بازو ایله اجازت جو اولاندردندر . فی الحقیقه قابلیتی مسلم [۱] و مأذون
هر قلمدر .

احمد بن حسین بن محمد بن عبدالعزیز بن محمد بن الفرات

علوم کلیه و جزئیده صاحب شان و حسن خط توقیع و کتابتده یکانه زمان بر
وجود بی اقران اولوب یتیمش اوچ یاشنه یتیمش ایکن (خانقه ۷۵۶) تاریخی ذی القعدة
الحرامنده سلوک راه بقا متوجه کورندی .

میر احمد بن خلیل پاشا

شهریدر . پدرلری مشاهیر و زرای عظامدن کوسج خلیل پاشادر . کندیلری

[۱] بیلدیز : « مسلمدر » .

اندرون هایونده ایکن حسن خط ثلث و نسخی استاد پر نور امام جامع میر آخور سید عبداللہ افندیدن تمشوق ایله مآذون وضع کتبه سامی مرتبه اولمشردر . طریق اوزره عهدخان ناکده [۱] رکاب دار کامکار اولوب قپوجی باشلیق ایله طشره چیقوب وقتمزده اول طائفه نك قدما سندن ایدی . (ختم عمل ۱۱۸۰) تاریخی ذی القعدة سی عشر اولنده رحلت ایلیدی .

سید احمد بن خلیل

شهریدر . طوپنخانه ده امام زاده دیمکله شهرت داده در . حسن خط ثلث و نسخی الجنس مع الجنس حکمی اوزره آراق امامی حافظ محمد افندیدن کوروب وضع کتبه اذنیله بکام اولوب مجالس و محافلده عرض مهارتله بزم آراق ایلمکده در .

احمد بن خلیل

کوردوسدندر . استانبولده ثلث و نسخی شهر خطک ضابط صاحب طبلی حسین حبلی افندیدن تمشوق ایدوب اخذ کتبه و حالا ایاصوفیه کبیرده تعلیم طلبه اوزره در .

احمد پاشا بن میر رضوان بن مصطفی

شامیدر . جدی شاهین زاده دیو نام آورد که عهد سلیمان خانیده فتح یمنه پایه و زارتله ارسال اولندی . پدری امرادن اولوب خارج دمشقده بانی جامع اولان درویش پاشانک دامادیدر که صاحب ترجمه آنک حفیدیدر . تحصیل معارفه سعی و کوشش و حسن خط شیخانه ده تدارک ملکه هوسیه و ورزش ایدنلردندر . امین چلبی خلاصه سنده تصریحی اوزره غزه ده حاکم و امیر الحاج اولمشدر . بعدالتقاعد (عزات حشر ۱۰۱۵) تاریخنده رحلت ایتمشدر .

احمد بن سلیمان

شهریدر . پدری مالیه قلمی خلفا سندن ایدی . هر قلمده کمالی مسلم و بالخاصه قلم جلی و دیوانیده صاحب ملکه کزیده ایدی . (ع) «ادهم خامه مزک بر آیاغی آقصر در» مفهومی کندیده دخی صورت نما اولوب خامه شکسته پای ایله همزبان وهم حال وهما بوجود بیهمتا ایدی . (التهذیب ۱۱۴۸) تاریخنده روح پاکی تطهیر جامه ذنب وجود ایلیدی .

[۱] احمد ناک، عثمان ناک، مصطفای ناک سندن هانکیسنگ عهدنده اولدینی ایکی نسخه ده ده

احمد بن صدقہ

مکی بعدہ قاہریدر۔ شہاب الدین ابوالفضل ابن صیرفی دیمکھ عریف و مذهب شافعیہ افتا و تدریس صاحبی بروجود شریف اولدینی تاریخ سخاویدن نقل سلم ایله مسلمدر۔ جودت خط یاقوتانہ بی بہانہ ایله یکانہ زمانہ ایکن قاہرہ مصرده (میت محبت ۹۰۰) تاریخندہ نقد وجودین صیرفی فک صدقہ صلوک خاک ایلدی۔

میر احمد بن عبدالباقی

شهریدر۔ پدري سربواین خاصه و کندی زعمای صاحب تیماردندر۔ حسن خط ثلث و نسخی سید احمد آبکش تعلیمیلہ تمشق ایدوب خطاط دلکش اولمشدر۔ وقت مزرجالندندر۔

احمد بن عبدالدام بن احمد بن نعمت بن ابراهیم بن احمد بن تکین

قدسیدر۔ زین الدین ابوالعباس الحنبلی دیمکھ عربقدر۔ (بشر جلیل ۵۷۵) تاریخندہ نابلسده قدم نهاده عالم انس اولوب بغداد و شام و مصرده واحد متوطن اولمشدر۔ شیخا کبر محی الدین العربی وابن دقیق العید و شرف الدین دمیاطی امثالک استادیدر۔ حسن خط هلالانہ و بوابانده کالی و صنعت کتابتده صفوت بالی وار ایدی۔ حتی ایکی نیک جلد کتاب اثر قلمی بولندیفی ذیل خریدده سلك بیانہ کشیده در۔ آخر عمرنده مکفوف البصر اولدی۔

احمد بن عبد رب النبي الحنفی

مصریدر۔ بلدہ مزبورده تبانه نام محله عطار ایدی۔ حسن خط ثلث و نسخ عربانه و یاقوتانہ بی امام محمد بوصیری شاگردلرندن تعلیم ایدوب اکثر امام غزالی نیک اسماء حسنی شرحی کتابتله مشغول بر شخص کاملدر۔ بو فقیرک و دیمه دست ملکم اولان نسخه دخی آنک خطیله در۔ کتابتہ وقتی حصر ایلمشیدی۔ (استاد مصر ۷۹۶) تاریخندہ دک صحتده ایدی۔

احمد بن عبدالرحمن

شهریدر۔ طریق قضایه سالک و صولاق زاده شهرته مالک اولوب ثلث و نسخی

خواجہ زادہ سید احمد افندین تمشق ایلشدر۔ رتبہ اعجازی کثرت کتابتہ احرازی مشہور و بسیار تفسیر ابن عباس و متعدد تفسیر بیضاوی و آنک حواشندہ شیخ زادہ و تفسیر کبیر امام فخر رازی یازوب و سائر کتب جسیمہ کتابتنہ دخی حالا مشغول و لطفی پاشا سمتندہ او کسوزجہ محلہ سندہ سا کن زاویہ خولدر۔

احمد بن عبدالعزیز بن ہشام

اندلسیدر۔ ابوالعباس قرشی دیومشہور در۔ سلسلہ نسبی فہر بن مالک پیوستہ در۔ بلدہ سندہ حسن خط بوابانہ بی تعلم ایدوب خطاط کامل و شاعر فاضل اولمشیدی۔ حتی سائر تالیفندن غیری علم خطدہ برار جوزہ جمع ایلشدر۔ (استکمال ۵۵۲) تاریخی حدودندہ صحتدہ ایدیکی رسیدہ درجہ صحتدر۔ بو ایکی بیت شکایت آمیز کندی آثار طبعندندر :

احمدلہ علی ما اری
یسود اقوام علی جہلم
کاتی فی زمنی عالم
ولایسود الما جد العالم

احمد بن عبدالعزیز بن محمد بن عبدالرحیم

حلبیدر۔ رئیس کمال الدین ابراہیمی دیمکہ عرفقدر۔ حسن خط زمان و حسن کتابت بی پایان صاحبی اولدینغنجوم زاهرہ صاحبی تصریح ایدر۔ حسن انشا و شعر و املا یہ دخی مالک اولمقلہ الملك الناصر سلطان صلاح الدین یوسف کندی خدمت کتابتنده استخدام ایلشیدی۔ اقرانک اعیانندن ایدی۔ اسداس ثلثدہ یعنی (۶۶۶) تاریخی ذی الحجہ سنک عشر اولندہ بلاد ساحلدن خارج سور سورده قرق یاشندہ ایکن واصل دارالسرور اولوب ظاہر دمشقہ نقل و دفن اولندی۔

سلطان احمد بن عبداللہ بن محمد بن محمد بن عبدہ «المستظہر باللہ»

دارالخلافہ لری بغداد دارالسلام اولوب خلفای عباسیہ نک یکر می سکزننجیبی اولان المستظہر باللہ ابن المقتدر باللہ دیمکہ معروفدر۔ دول الاسلام امام ذہبی تحقیقی اوزرہ خلیفہ مشارالیه حافظ القرآن، فصیح اللسان، خط [۱] بوابانہ بی اقران، شاعر

[۱] یلدیز : «خطاط»

کثیر الاحساندر . پدری مقامنه تحت نشین خلافت اولوب مدت خلافتی یکر می
اوج سنه [۱] اوج آی زیاده در . سناری قرق برسنه واصل اولدقد شهر مزبورده
(الساکت ۵۱۲) تاریخی ربیع ناینسند لطمه مرکه ایله بالضروره صامت اولدی .
مقامنه فرزند ارجمندی المسترشد بالله فضل خلیفه اولوب پدرینک نعشی دارالخلافتیه
دفن ایلشیکن و نخبه التواریخ ، تصریحی اوزره پدرینه فضل رؤیاسنده ملاقی اولوب
& بنی قریبکدن محل بعیده نقل ایله . والاسنی یانمه کتوررم ، دیمکه سحری عجمه
رصافیه نقل ایلدی .

احمد بن عبده بن احمد بن هشام

لحمی فارسیدر . ابوالعباس ابن الحطیبه دیمکه عرفیدر . حسن خط بو ابانه ده
صاحب رقاع ، قراءت سبعه اسدالاسباع ، اصلح الصلحا ، ادیب الادبا وزماننده
رئیس الفضلا ایدی . خارج مصرده ساکن اولوب اهالی قاهره نیک معتقدی و برشی
قبول ایلز ، مصارفی قلمنه منحصر بر وجود بهبود ایدی . بلدة مزبورده سکسان
یدی یاشنده ایکن (نعمت ۵۶۰) تاریخی محرمنده عزم نعمت خانه جنت ایلدی .

احمد بن عبدالله بن محمد بن مجیر

اندلسیدر . صلحای فضلادن اولوب فضله افضالندن تحصیل علم حسن خط
و تکمیل اسرار قطع و قط ایلیوب ابقای آثاره موفقدر . (خط ۶۰۹) تاریخنده
خطه مأویه خرام ایلدی .

احمد بن عبدالله بن عمر بن مط

جزائریدر . امام زاده دیمکه عرفی ، نحوی و محدث برفاضل ذات شریف ایدی .
(خط ۶۰۹) تاریخنده قدم نهاده عالم شهاده اولوب حسن خط یا قوتانه بی بالذات جمال الدین
مستعصمیدن تمشق میسر و ابقای هزار اثر ایلدی .

احمد بن عبده الضجاع

یمیدر . خطوط حسانه کالی وار ایدی . اقلیم مرپوردن مدینه زبیده (جد

[۱] ییلدیز : « سنه دن »

تکمیل الفرقان (۹۶۹) تاریخچه رسیدہ ختام ایلی کی مصحف شریف استانبولہ والدہ سلطان جامع شریفندہ موقوف رحلہ محرابدر .

احمد بن عبداللہ

شہریدر . مستحی زادہ دیمکھ شہرت دادہدر . محمود پاشا جامع شریفی جوارندہ ساکن ، روز کارندہ صلحای امتدن حاج الحرمین بر پیر پر نورک ولد امجد معموریدر . منبع فیوض مراسم ، نام داش ابی القاسم ، خواجہ محمد راسم مرحومدن تہذ و انواع حسن خطدہ (سعادت خط ۱۱۴۴) تاریخندہ اجازت لری نعمتیہ دخی تلذ ایدوب نیچہ زمان اعانت تعلیم لری خدمتیہ سرافراز اقران اولمشدر . استاد والانژادلری مقامنہ غلطہ سرانی غلماننہ معلم مشق تعیین اولنوب بعدہ حسین حبلی محلولدن سرای جدیدہ ہایونہ نقلیلہ دخی کامران اولمشدر . اندرون ہایونہ معلم درس اولان استاد لرو قانون قدیم ایکیشریوز غروش خفتان بہا ذیلندہ معلم خط اولان لرو دخی خفتان بہا اولمق اوزرہ بر مقدار عطیہ ایلہ اکرام اولنغہ سبب مستقل بونلر اولمشدر . حق بوکہ حسن خلقہ وطبیعت شعر یہ مالک وشیش سید [۱] رؤفیدن منیب سالک ایدی . سن شیخوختہ قبل الوصول سلخ شعبانہ « السل شہادہ » اثرندن متأثر اولدیغی بوتاریخ ایلہ ضبط اولندی :

روز کار ایلی سرگردان بر	معرفت پروری بادت اجل
امل خط احمد افندی یعنی	خواجہ مشق سرای اجل
حضرت راسم فاضلدن ایدی	اذنی آلمشدی اوکاملدن ال
پت عدن ایدی برین چوز مولی	سالی یازلسہ بوہر بیتہ محل
مستحی زادہ بقایہ کوچدی	پارہنہ قومایہ حی ازل ۱۱۷۴

محمود پاشای ولی تربہ می خارجندہ سر صندوقہ جانبندہ طوپخانہ لی محمد امین افندیکن قبری قرب و جوارندہ ودیعمہ خاک پاک قلندی . خط سنک مزاری استادینک سنک قبر شریفنہ کندی یازدیغی سطر لردر کہ فقط اسمنی تبدیل ایلہ رسم اولمشدر . آغا قپولی اسماعیل افندی بہ دخی بویلہ واقع اولدی .

[۱] بیلدیز : « احمد رؤفیدن »

احمد بن عبدالوہاب بن محمد بن عبدالداہم القرشی « امام نویری »

تمی مصریدر . شہاب ابوالعباس الکاتب النویری دیمکھ عرفیدر . فضلی [۱] خطدن اولوب حسن خط یاقوتانہ ایله سکر داه نسخہ صحیح بخاری شریف یازمشدر . بہریوم اوچر جزء کتابت ایدردی . بش فن اوزرہ مرتب « نہایۃ الارب فی فنون الادب » نام تاریخی اوتوز جلدہ در . وقوت عقیدہ سی دە [۲] دالدر . طرابلسدہ سرع کر دخی اولمشدر . سنی درجہ خمینہ رسیدہ اولدقدہ (القربت ۷۳۳) تاریخندہ مصرده روبراہ دار وصلت آخرت اولدی .

احمد بن ابراہیم بن مصطفی بن سلیمان

ماردینیدر . ابن ترکمانی دیمکھ معروفدر . حسن خط ہلالانہ دە کمانی وتالیفات و حسن حالی تقی سبکی ایراد ایدر . سن نبویہ واصل اولدقدہ مصر قاہرہ دە (مقتدر ۷۴۴) عدد تاریخی جمادی الاولیسندہ بزم بقادہ متصدر اولدی . آثار بسیار قلمی وارد .

احمد پاشا ابن الصدر عثمان پاشا « راتب احمد پاشا »

یکیشہر فنارده بزم جہانہ قدم نہ قرار اولدی . صدر اسبق اعراج عثمان پاشانک فرزند دلپسندیدر . پدرلری صدرشہید ، علی پاشای سعید صدارتندہ وزارتہ مکرم اولوب بعدہ فاتحہ دولت محمود خانیدہ بیک یوز قرق دوت تاریخندہ چندماہ صدارت میسر اولوب سرعسکر سفر ایران تعیین اولندی . نادرشاه کراہ ایله محاربه وغلبہ ایلدکن صکرہ علی الغفلہ چند دشمن شبخون ایدوب اول محاربه دە شربت شہادتی نوش ایلدکدہ توغ و علمیلہ فرزندار جندی چراغ بیورلدی . مرہ بعداخری میرمیران روم ایلی و (افضل الوزرا ۱۱۵۶) تاریخندہ جاہ والای قبودانی و سائر مناصب جلیلہ ایله سرفراز و عبد فقیرک تواریخ عدیدہ سنی قبول ایله بیکس نواز اولمشدر . یکیشہر مزبور سا کنلرندن کبار طاائفہ خفیہ دن آق اوہلی زادہ آتی الذکر خاتم شیخ احمد افندیبن تحصیل علوم واخذ نسبتہ ممتاز اولوب اقلام ستہ نکات و مزایاسنی استاذ

[۱] ییلدیز : « فضلی امل خطدن » [۲] ییلدیز : « عقیدہ سنی دالدر »

دلپسندی، نام‌دش ابی‌القاسم خواجہ محمد راسم افندیدن تعلم و تمشق ایله نائل میمنت
 اذن و اجازت اولمشیدی. بنات کریمه سلطان احمد خاندن عایشه سلطانک شرف از دو اجیلہ
 دخی کسب ابتهاج ایلشدر. سنلری عقد اربعینی هنوز تجاوز ایلشیکن والی لوای مورہ
 اولدینی حالہ کشور عدم مأموریتنه بومصرع پریشان کلام، قلم فقیردن برجسته [۱]
 تاریخ تام واقع اولشدر: (منصبک کشور ماوا اولہ احمد پاشا ۱۱۷۵)
 سلطان مزبوردن بر کریمہ سی مہد وجودہ کلشیدی. حالا خواجگان رجالدن
 نوری بیک افندینک شوہرانوریدر. اون عدد اولاد ذکوری دخی موجود اولوب
 بری ایکی طوغ ایله محترم وبشی اندرون ہایونده کیلار خاصہ دندرکہ میر ابراہیم
 ناشد، بوجریدہ ذکر اولندی. بونلردن ماعدا بنات عدیدہ لری دخی واردر.
 وطبع شاعرانہ لری دخی اولوب راتب مخلصیلہ مرتب دیوانلری واردر.

احمد بن علی بن یحیی الانصاری

عربیدر. حسن خطلہ علم شریفہ عنایت ایدن ادبای نحاتدن اولدینی تصریح کردہ
 طبقات سیوطیدر. (داخل ۶۳۵) تاریخی حدودندہ هنوز داخل حوزہ
 صحت ایدی.

احمد بن علی بن تغلب بن ابی الضیا

بغدادیدر. مجمع البحرین صاحبی مظفر الدین ابن الساعاتی بونلردر کہ جواہر حنفیہ
 وتاریخ تمیمی تحقیقی اوزرہ پدرلری بلده مزبورہ باب مدرسہ مستنصریہ دہ ساعتجی
 ایدی. [۲] کندیلری حسن خطی بالنفس یاقوت جمال الدیندن اخذایدوب ہمشہریلری
 میانندہ نفاست خطی ضرور بدن اولمشیدی. بر مقتضای چرخ چنبری (دستگیر ۶۹۴)
 تاریخی جہادی الاولیسنندہ دور ساعات زمانیہ عمری خلل پذیر اولدی. اولادندن
 فاطمہ دخی ایراد اولتور.

احمد بن علی بن ہبہ اللہ

بغدادیدر. نسبی مأمون خلیفہ یہ رسیدہ اولدینی جہتدن ابن مأمون دیو نہرت

[۱] ییلدیز: « برجستہ بر تاریخ » [۲] ییلدیز: « ساعتجی زادہ »

نموند . علوم نافعہ و خطوط بارعہ دخی مشار بالبنان خامہ کاران اولدیغین امام سیوطی تصریح ایدر . یاقوت بیانی اوزره دولت عباسیہ قضاتندن اولغله مستنجد خلیفہ قضائی درزندان ایلشدی . بونلر دخی اون بر سنہ مدت حبسنده سکسان جلد کتاب تسوید و تالیف و حسن خطله تبییض و تصنیف ایلدی . داسرار حروف نامنده بر کتابی داتر دست اهل و قوفدر . ابتدای خلافت مستضی باللهده اقرانیله رهایاب و مقام اولنه د العود احمد ، حکمیله اطاده برله مستطاب اولدی . سنی یتیمش اوچه یتیمش ایکن (توقیع ۵۸۶) تاریخنده دست اجل منشور حیاتی طی ایلدی .

میر احمد بن علی قرطای

مصریدر . جدی امیر سیف الدین قرطای رومدن سبی اولنوب بر مدت مرورنده امرادن اولمشدر . و پدری علاء الدین دخی ناظر جیش ایکن ناصر الدین محمد بن یکتیم الساقی نام امیرک دامادی اولغله صاحب ترجمه آنک حفیددر . جدلری و پدرلری دولتورنده عز و شرف و ریاست خلف ایله نائل فضل و افضال اولوب اشعار و فنون سارنده بالخاصه شیخ علی بن محمد علاء الدین بن عصفوردن حسن خط یاقوتانده دخی واصل درجه کمال حسن و جمال اولمشدر . نجوم زامره تصریحی اوزره یومیه اون التون ایرادی وار ایدی . الی بش یاشنده ایکن (مشتاق ۸۴۱) تاریخی ایله عید اضحاده مطعوناً کبش روحن جشن وصاله فدا ایتدی .

سید احمد هاشم بن سید علی

شهریدر . قهوه جی زاده دیمکله شهرت داده در . حسن خط ثلث و نسخی استاد عالمگیریدی قلهلی امیر افندیبن تمشق ایله بکام اجازت اولدیغندن ماعدا تیر و تفنک انداز، و قتمزده قدس شریفدن معزول معرفتلی بوجود ممتازدر . (مرشد الخط ۱۱۸۴) تاریخنده رحلت ایلدی . ایوبده مدفوندر .

احمد بن علی

موره لیدر . پدری کردی اولغله بلده سنده کرد علی زاده دیرلر ایدی . حسن

خطی کفوی علی راقدن تمشق ایله اخذ اجازت ایدنلردندر . حالا بلده سنده [۱] آثاره کوشش اوزره در .

احمد بن عمر بن یوسف بن علی

حلبیندر . خزینه کاتبی زاده شهاب الدین دیمکله معروف و علم و فضل ایله موصوفدر . قلم توقیعه آثار قدمايه تقلید و تمشق و پدرندن صکره ابن خلدون همتیله کتابت خزانه و توقیعی خدمتیله توقیع اولندی . امام سیوطی تعینی اوزره درس [۲] دوری تمام و (تمت ۱۸۴۰) تاریخنده عزم دارالسلام ایلدی .

احمد مخلص بن عمر

شهریدر . پدرلری شهرامینی اولمشدر . کندیلری اندرون هایونده ایکن رسام دمور قیولی عمر افندیدن حسن خطی تمشق و اجازتیله دخی تفوق ایدوب برنان پاره ایله چراغ افروخته و استادلری جوارنده الی آخر العمر سوخته اولمشدر .

احمد صرامی بن عوض

زیله لیدر . استانبوله وصول و حسن خط ثلث و نسخی محاسب باب السعاده اسماعیل افندیدن تحصیل و وضع کتبه ایله تجیل اولمشدر . رئیس الکتتاب افلامی سمتنه انتساب و سائر خطوط لازمه بی دخی تعلم یاب اولوب طریق خواجکانده مناصب عدیده ایله اکرام اولنوب اناطولی محاسبه سندن معزولاً شق ثانی رتبه سیله تقاعد ایلدکن صکره (حدوث رحلت ۱۱۵۶) تاریخنده انتقال و نصوحی افندی زاویه سنده دیده دوز روز جمال و جلال اولدی .

احمد بن عوض

عینتابیدر . شامده تحصیل علوم ایدوب دارالحصول استانبوله وصول و طریق تدریسه دخول ایدوب خدمات شرعیده دخی استخدام و حسن اسکداریدن تعلم

[۱] ییلدیز : « حالا بلده سنده در » . آشایسی محرر دکادر . [۲] ییلدیز : « درس

و دوری تمام »

حسن خط شیخانه ایدوب مروادی به تقلیدی تحقیق ایلدکده خط هایونه دخی امین عجبی تفصیل ایلدیکی اوزره تقلید ایلدیکی چند مدت مرورنده ظاهر اولوب بوسیدن اختفا ایلشیدی . جلوس هایونلرک تعاقبه تصادف ایله دفع غائله ظهورنده آمد وایوب و امثالی مناصبدن صکره مصر قاهره قاضیسی ایکن (ثمن واربعمین و الف ۱۰۴۸) تاریخنده فتح دارالسلامدن صکره عزم دارالسلام جنت ایلدی .

احمد بن عیسی بن احمد

غسانیدر . سهیلیدن وغیریدن تعلم علم وکمال وحسن خط وقله دخی استاد پر جمال اولشیدی . (انتقال ۵۸۲) تاریخنده ارتحال ایلدیکی طبقات سیوطیده مفصلدر .

احمد بن فضل الله بن محمد

ماوراء النهر دن ایدی . حسن خط ثلث ونسخ هلالانه بی کزیده و پسندیده یازمشدر . (خطوط ۶۲۴) تاریخنی ذی الحججه سنده امام ایلدیکی بی نظیر مصحف شریف صدور کرامدن مراد پاشا تر به سنده موقوفدر .

احمد بن فهد بن حسین بن فهد

بغدادیدر . سلك جوامرده منتظم اولان فراند فقهادندر . حدیث شریفی وحسن خطوقتی فخر النساء شهده کاتبه دن اخذوتعلم وتمشق ایدوب مؤلفی اولان چند کتاب وکتابتلی شهر وبنامدر . آنده ساکن ایکن (کاتب مقدس ۶۲۷) تاریخنده رهروان منزل اقدس اولدی .

سلطان احمد خان الثالث ابن السلطان محمد الرابع ابن ابراهیم خان

سلاطین آل عثمان ایدالله المنان وابد دولتهم الی آخر الزمان حضراتندن بحسب الذات اونیدنچی شاه آگاه و باعتبار السلطنة یکر می اوچنجی پادشاهدر . (احمد ثالث ۱۰۸۴) تاریخنده رمضان شریفده حاجی اوغلی بازاری قصبه سنده قدم نهاده تخت وجود اولوب (احمد ثالث ۱۱۱۵) تاریخنده ربیع الاخرک طقوزنجی چهارشنبه کونی دارالمیمنه

ادر نهده برادر مهتر لری خلعندن جلوس هایون بیور مشلردر. بقضاء الله تعالی حرکت
حشرات وقوعنده « بیت »

یارب بهم وبآلهم عجل بالنصر وبالفرج ۱۱۴۳

بیت منفرجه سی تاریخ واقع اولدینی وقعه هول نماده ربیع الاولک اون طقوزنجی
شب دوشنبهده پای فراغی دامن عزله کشیده و زاویه ازواده سنین عدیده آرام
ایدوب رحلت روضه رضوان وجده لری والده سلطان تر به سنده والدماجد لری وبرادر
اکبر لری جوارنده ودیعه خاک پاک قلندینی سالک صفرینک اون دردنجی کونی اولوب
سال دخی بومصر عله مضبوطدر :

(سریر پاک فردوس اوله سلطان احمده مأوی ۱۱۴۹)

مدت سلطنت لری تماماً یکرمی سکز سنه دن یکرمی کون نقصاندر. «بیت»

ای واسطه نظام احکام همه حاصل زسرکاک توشد کام همه

نشیده سنجه حسن خط ثلث ونسخده نیچه اساتذده کرامتک تعلیم لری نه لحاظه کیر
التفات اولوب از جمله حافظ عثمان افندیدن نیچه تعلیم کورمکه تنزل بیور مشلر .
مرحوم ومغفور امام جامع میر آخور امیر افندی وخواجه محمد راسم افندی وسائر لری
ترجه لرنده ان شاء الله تعالی اهل خطه ایلدک لری اکرام برنبنده یاد اولنور. حتی بر مجلس
عالی عقد بیوروب استادان زمانی دعوت والتفات وحسن خط لریله بر مرقع اول مجلسه
ارسال وتماشاسنه امر بیوروب اول موقف تکریمده مشارالیهما امیر افندی وراسم
افندی وصاحب دوحه صویولجی زاده محمد نجیب ایوبی وسلطان محمد جمعی امامی سلیمان
افندی وبروسه لی محمد افندی وشکر جی زاده سید محمد افندی وجابی زاده عبدی آغا
ووفایی عبدی آغا موجود اولوب مومی الیه راسم افندی وکاظم افندی ونجیب افندینک
مرقع هایونه ستایش نامه تاریخ لری کندی ترجه لرنده مذکوردر. وسید وهی افندی
وندیم افندینک تاریخ لری بو محله مسطوردر .

تاریخ سید حسین وهی افندی

مکارم پیشه سلطان احمد صاحب معارف کیم مقارندر آکا توفیق وتأیید خدا هرگاه
ویرلش ذاته کشور کشالقه هنرورک ازله هر کاله مظهر ایتمش حضرت الله

مذہب کا کتب خانہ میں ایسے ایسے مزارع
 کمال اظہار ایدوب برنو مرقع ایلدی نظیر
 الفلرسرود قد محبوبہ بکزر صادی عین حور
 سزادر تاج دلدارہ اور لہ بویلہ تاریخ
 ۱۱۳۶ دلاور مرقع یازدی سلطان احمد جم جاہ
 تاریخ ندیم احمد افندی

شہنشاہ سکا بر قابلیت ابتدی احسان حق
 بواسطہ ذاتی کیم سنک واردر نہاد کدہ
 عطار دلایف اور ورمش حسن خطدن آسمان اوزرہ
 ایدوب عزم سفر کادی مرقع سیرینہ شمدی
 اووالا سطرلر کیم سرقلمدن ایلدک تحریر
 اگر شہزادہ سنقر صاغ اولسیدی آکادیر دم
 جہانک شاہیک خطک دہ خطلر پادشاہیدر
 اگر بر حرفتہ تقلیدہ قادر واریسہ کلسون
 بوہ صرعدہ ندیم باندہ کہ ہاتف دیدی تاریخ
 کتابت ایلدیکی مصاحف شریفہ دن برخی اکر امام قوجہ مصطفی پاشا خانقاہندہ
 سجادہ کبر ارشاد بولنان کرامتلی الشیخ [۱] نورالدین افندی قدس سرہ العزیزہ

« بیت »

میکند سلطنت فانی خود را باقی پادشاہی کہ دلش مائل درویشانست
 نشیدہ سنجہ ہدیہ ایدوب و بر مصحف دخی حافظ پاشا جامعی امامی ولی الدین
 افندی یہ بخش ایدوب جامع مزبور دہ رحلہ زیب تعظیم ایکن دولاب کتبہ وضع
 اولنشدہ . دلاور آغازادہ عمر افندی ذیل حدیقہ دہ تحقیقی اوزرہ کندی خط
 ہایونلریلہ ایکی مصحف شریف دخی روضہ مطہرہ یہ ارسال ایلوب و اکثر جوامع
 سلاطیندہ محلہ مناسب بر سطر جلی خط تمیق و کاتب السر توزقوندرمز مصطفی آغا
 تربیہ و تذهیبیلہ آویزہ و تعلیق اولنوب از جملہ رئیس الجوامع اولان ایاصوفیہ کبیرہ
 « رأس الحکمة مخافة الله » واسکدار دہ والدہ لری کنوش رابعہ سلطان خیری اولان
 جامع شریفہ « الجنة تحت اقدام الامہات » حدیث شریفلری امثالی آثار قلم
 محترم لری و باب ہایون پیشکاہندہ واسکدار اسکہ سندہ خیر جاریلری اولان

[۱] ییلدیز : « الشیخ سید »

چشمه لک تاریخ لری و در غمان دیمکه معروف ترجمان یونس تکیه سنی مجدداً بنا
بیوروب توحیدخانه نک در کاهی در ونه کندی زاده طبعی عالم آرا لری اولان بو بیت
تاریخی

بومصرع تاریخ نطق و خطیدر خا احمدک سلطان احمد تکیه توحیدی احبا ایلدی
ویرونه « فاعلم انه لا اله الا الله » کریمه سنی کندی قلم اعجاز توأم لری له رسم و تسطیر
بیور مشلردر که حیرت زده عقول ارباب کمالدر. صکره زاده آزاده لری سلطان زمان
مصطفی خان ثالث دخی (تجدید خانقاه ۱۱۷۸) تاریخنده مجدداً بنا بیورد قدرنده
زاویه قیوسنه وضع و تاریخ طرفی طشره سنه کتور لمشدر. حسن خط تعلیقده دخی
شیخ الاسلام ولی الدین افندی دن حرمین الشریفین تفتیشنه مأمور ایکن بر مقدار تعلیم
ایله رساننده درجه کمال ایلمشدر ایلدی. ونجیب مخاص لطیفیله اشعار و تواریخ کبی
آثاری دخی وارددر. شیخانه بو آلهمیلرینی مقام عجمده طوسون زاده بسته ایلمشدر :

ای کوکل سن مطلب اعلا بی تحصیل ایتمک	وارایسه زاده ره عقبا بی تکمیل ایتمک
ای کوکل غفلتده سین انصاف قیل آیا بیچون	سر موتوا به وقوفه هیچ تعجیل ایتمک
ای کوکل بر دم لب اقباله مثل نجیب	کوشه سجاده عرفانی تقبیل ایتمک

احمد بن محمد بن احمد سلمه

شامیدر. ابوبکر غسانی دیمکه شهر فاضل بر خطاط بی نظیردر. ابن هلال ایله
شریک و محمد بن اسد دن تعلیم ایچون قادمه عزیمتی تحریک ایلمشدر. « العود احمد »
پندیله بند و بلده سنده مدت مدیده ابقای آثار عدیده ایلمکه [۱] توفیق مند اولمشدر.
(ولی شام ۳۸۷) تاریخنده بقایه خرام ایلدی.

احمد بن محمد بن الفضل

بغدادیدر. ابوالفضل ابن خازن شهرتیه شایع و شهر بر فاضل شاعر بی نظیر ایلدی.
تحصیل معارف و پدردن حسن خط هلالانه بی تمشق ایله دقایقنه عارف اولمشیکن
قرق یدی یاشنده (الوفات ۵۱۸) تاریخنده بغدادده رحلت ایلدیکی سبیدن ابن
خلکان بیانی اوزره خطوط بارعه لری ندرت اوزره در. بو ابیات اشعار ندر :

[۱] ییلدیز : « ایلمکه »

من يستقم يحرم مناه ومن يزغ
انظر الى الامم استقام ففاته
السر والاحسان ضاعا عنده
يختص بالاسماف والتمكين
عجم وفاز به اهوجاج النون
كلراء ضاعت في لسان الالغ

احمد بن محمد بن علي بن محمد

مغربيدر. ابن مسعده ديو شهرت زده در. هرفنده فاضل وبوابانه حسن خطده
خوش نويس كامل ايدي. الشمس طقوز ياشنده ايكن بلدة فاسده (لرزش ۵۳۷)
تاريخنده قوادم حياتي زلزله اجل ايله لرزه ناك ودفين خاك اولدي.

احمد بن محمد بن علي

قاشاني بعده همدانيدر. كنيه سي ابو الفضل الحنفي اولوب علوم شتا خصوصاميان
فقهاده مابه الافتخار بر شاعر نام دار اولديني جواهر خفيه ده مفاددر. حسن خط
بوابانه ده يكانه زمانه ايدي. آثار كثيره سي وارددر. همدانده (خطاط ۶۱۹) تاريخي
ذي القعدة الحرامنده عزم دارالسلام ايدي.

الصدر احمد بن محمد بن علي

بغداديدر. شهاب ابن الناقد ديمكله معروف ودولت عباسيه ده مستنصر ابن الظاهر
خليفه نك وزارتي ايله موصوفدر. حسن خط ثلث ونسخي بالذات ياقوتدن تمشق ايله
تحصيل وكتابت وبلاغنده دخی كامل صاحب تكميل اولوب آثار بسيار يادكار روزكار
ايلشدر. خليفه مشاراليه رحلتندن صكره (سفر قبر ۶۴۲) تاريخنده روبراه سوي
حشر اولدي.

شيخ احمد بن محمد بن سالم بن حسن بن صغري الربعي

دمشقيدر. الامام الرئيس ابو العباس التغلبي الشافعي اوصافيله موصوف وجد
مادريسي ابن علان وغيردين علومي اخذ وحسن خط ياقوتانه بي دخی تحصيل ايليوب
انواع فنونده جلالت ايله معروفدر. مصر قاهره ده ملك عادل كتبغا دولتنده قاضي
عسكر دخی اولشدر. بده قضاي شامه نقل اولنوب ومدرس وشريف كاشغريدن
صكره الي آخر العمر شيخ الصوفيه دخی اولشدر. شعر وانشا ونظم واملاده فايق

الاقران صاحب دیوان و علم خط واملاده «روض المنعق» نام برتألیف جلیل العنوانی وارد . الشمس سکز یاشنده ایکن کندی بستان تزهت فزاسی قصرنده (قصر القبر ۷۲۳) تاریخی لیلہ مولد شریفنده بعدالمغرب بووحشتکاه فنادن کذر وقصور انسانس عدنی مقر ایلدی . ابن تغری بردینک نجوم زاهره سنده پدرلری مذکوردر .

احمد بن محمد بن سلیمان بن حمائل الزینی الجعفری « ابن حمائلی »

مکی المولددر . ذیل خریددهه اوز بر عدد اجدادی ایراد اولمشدر . لغت و اشعارده وسائر فنون و آثارده فضل و کمالی اولمغه صفد وغزه و قلعة الرومده خدمت انشاده اولمش بروجود عالیدر . تسوید انشالرده فکر دور و درازی سببیه ریش درازی دست غفلت پیوستیه نتف و ثنایاسیه تقریض ایدردی . شیخ محمد بن سعید بوسیریدن برادری ایله معاً تمشق اوزره حسن خط یا قوتاده کمالی کالشمس اولمغه الصاحب شمس الدینه کاتب عالی اولمشدر . بر مادهده میانلرنده مناسه وقوعنده دوانی زمینہ ضارب « واذا خشن المقر حسن المفر » حکمیله هارب اولمشیکن « العود احمد » مآلی سد اولوب ینه شامه کلدی . رحلتندن بر ایکی سنه مقدم ضعف پیریدن ناشی عقانی خال غاشی اولوب سکسانیدی یاشنده ایکن (کورستان ۷۳۷) تاریخنده وادی خاموشانی مکان ایلدی . برادر کهتری علی و برادر زاده سی عبدالله بن علی دخی مذکورلردر .

احمد بن محمد بن احمد ثعلبه

اندلسیدر . اقصای سلسله نسبی عبدالدارین [۱] اولمغه عبدری دیو شهیددر . امام سیوطی شهادتی اوزره هر فنده یکانه مدقق و حسن خطده دخی محقق اولدینی محققدر .

احمد بن [۲] محمد بن شکرالله

شهریدر . اول حافظ پیر پرور والدلری کبی شکر خلیفه زاده کنیه صیله اشهردر . قبله الکتاب شیخ حمدالله آکاهک حفیدزاده سیدر . پدر معتبر وجد امجدی مذکوردر . حسن خطی پدرلرندن تعلم ایله وضع « مشقه » و « کتبه » اجازتیه دخی عالی مرتبه

[۱] ییلدیز : « عبدالدارین قصی » [۲] ییلدیز « پیر محمد »

اولمشدر . (خیر العمل ۹۸۱) تاریخندہ جدی شکر اللہ صویندہ خط آب حیات
ایله کتابت ایلیکی مصاحف شریفہ دن برین صو یولجی زادہ نجیب صاحب رسالہ
زیارتہ بناء کنگ کلکندن فیض و صفرین مقسم خزینہ دوحہ سنہ اسالہ ایلمشدر .
تقریباً (حافظ ۹۸۹) تاریخی حدودندہ آلایش فیاپی تارک لافظ اولدی .
نجیبای مذکورک رسالہ سندہ مستقلاً ذکر ایلیکی شکر خلیفہ زادہ احمد بنہ
بونلدر . غیر دکلدر .

میر احمد رفعی ابن میر محمد بن محمد پاشا

شهریدر . والد جلیل الشانی اوقچی زادہ میر محمد نشانیدر . پدرلرندن ثلث
ونسخ و توقیعی . و خط تعلیقی دخی تمشق ایدوب طغرا قلمنه شا کرد اولدقدہ مخلص
مزبور تعیین اولمشیدی . بعدہ طریق تدریسه سالک و شیخ الاسلام بهائی افندی
مرحومک خدمت تذکرہ سی وقعنه مالک اولوب سلیمانیه مدرسہ ایکن (غنی ۱۰۶۰)
تاریخی ذی القعدہ سندہ تارک دهرذنی و شیخ ابن و فاترہ سی جوارندہ شفا حفرة قبر
رہزنی اولدی . اشعاری واردر .

الصدر احمد پاشا ابن محمد پاشا « فاضل احمد پاشا »

کوپریلی زادہ دیمکله شهرت داده در . پدرلری ارناود دیارندن ایدی . بعدالوزارہ
وقبل الصداریه کوپری نام محله طول مکئی ایامندہ کندیلری قدم نہادہ عالم شہادہ
اولوب پدرلری صدارتندہ حسن خط ثلث و نسخی درویش علی مرحومدن تمشق
وکوشش ایله اجازت یاب وضع لفظہ کتبه اولمشدر . حتی رأی العین مشاہدہ ایدن ثقات
اساتذہ دن مسموعمدرکہ وقت صدارتندہ استادی افندی ہرچندکہ زیارتہ قدم رنجیدہ
ایدہ ، مشایخ اسلامیه نیک استقباللری محلنہ دک استقبال و تقییل دست معارف پیوستیلہ
اکرام و اقبال بیورمق ملتزمی ایش . بعدالتدريس شہراہ وزارتہ تسلیک نفس نفیس
ایدوب پدرلری خستہ ایکن قائم مقام و رحلتندہ مقامندہ (نعمۃ الالہ) [۱] تاریخندہ
قیام و صدراعظم نیک نام اولدی . یکرمی بش سنہ دن برو محصور اهل اسلام اولان
[۱] ایکی نسخہ دہدہ (نعمۃ الالہ) ک یانہ ۱۰۷۲ اشارت ایدیلش ایسہدہ ۶۲۷ چیقورہ
(دامت) کلمہ سی علاوہ اولونورسہ تاریخ ، تام اولیور .

جزیره کرید بونلرک بالنفس بمن توجهلری وحسن تدبیر و همتریله فتح اولمشدر .
سائر احوال پسندیده لری در عهده حدیقه تاریخدر . (استکمال سعادت ۱۰۸۷)
تاریخنده قرق بش یاشنده ایکن انتقال و استانبولده پدر لری تربه سنه ودیعه خاک
فنا مال قلندی .

احمد بن محمد بن میر زاده

کوتاهیه لیدر . حسن خط ثلث ونسخده وسائر اقلامده دده مرحومدن تمشق
بی پایان وقوت ذکا ایله تفوق اقران و بیک سگان الی تاریخیه منظور من اولان
مصحف شریف لری ستایشه شایان ایدی .

درویش احمد بن محمد « سرای خواجہ سی »

توقادیدر . خادم القرآن پاک ادا وحافظ خوش صدا ایدی . استاد ارجمندی
بلغرادی محمد افندی دن اندرون هایونده ایکن تمشق ایله صاحب اجازت و ثلث
ونسخده کمال مهارت پیدا ایدوب نصوح پاشا زاده میر عمر دن وعنبر مصطفی آغادن
دخی مذاکره دقایق خطیه ایلمشدر .

سرای جدید سلطانی خدمت تعلیمیله بیرونه چراغ اولوب مصاحف عدیده
یازمشدر . حتی صدر اسبق حکیم باشی زاده علی پاشا جامع شریفنده زیب رحله
وقف شریف بر جسم قطعہ مصحف شریفی زیارت اولندی . تشویق حسن خطه
داثر « عرایس الخط » نامنده برخوش رساله اثری دخی وارد . (مشتاق رؤف ۱۱۲۷)
تاریخنده قلم وجود معموری دیکیلی طاش قربنده واقع علی پاشا جامع شریفی
مزارستانده داخل قبور اولدی . برادری امام فضلی افندی و کندی فرزند ارجمندی
درویش محمد افندی دخی بمشیه الله تعالی ذکر واملا اولنور .

شیخ احمد بن محمد

شهریدر . قادری حافظ افندی دیمکه شهردر . حسن خط ثلث ونسخی
یوغردجیلر شیخی دیمکه معروف مذکور مصطفی افندی دن تعلم و تحصیل وخوش نویس
جلیل اولمشیکن « بیت »

تادم وحدت زدی حافظ شوریدہ جان خامۃ توحیدکش بر ورق این و آن
 حسبجالی اوزرہ طریقت علیہ خلوتیہ بی دخی آندن کوروب اثنای سلوکارندہ
 شیخ مرقوم، مرحوم اولدقدہ طریقت علیہ اشرفیہ قادریہ سنالک واشرف زادہ سید
 عزالدین شیخ احمد افندیدن تکمیل سلوک ایله عز و شرف خلافتہ مالک اولمش بر
 وجود مہذب المسالک ایدی. نخلبند محله سندہ مکین ولیل ونہار توحید و اوراد و اذکار
 ایله صاحب تمکین اولوب زکریا قربندہ صدور سالفہ دن پیری پاشا خیری اولان
 جامعہ ہفتہ کونلرندہ واعظ ایدی. (شتاب موت ۱۱۴۹) تاریخی شہر الحجک
 اون بشنجی کونی رحمت واسکداردہ سید احمد درہ سندہ داخل خلوت تربت اولدی.
 حافظ مخلصیلہ الہیاتی وارد.

شغلی احمد ددہ ابن محمد

ادرندہ دارالحدیث جامعی قربندہ اولوب طریقہ بکتاشیہ منتسب ایدی.
 فی الاصل دباغ اولوب سن کھولیتی دخی تجاوزن صکرہ برعلتہ مبتلا و بکدست و بکپا
 اولمشیکن تازیانہ علایق مجازانہ ایله آرزوی تحصیل کمال و کوب حافظ محمد افندیدن
 تمشق وسیعی ایله ثلث ونسخدہ (خطاط عاشق ۱۰۹۰) تاریخندہ ہزار مسودات
 ایله آخذ « ستودہ » و کوشش کتابت ایله دسترس اذن « کتبہ » اولغلہ ثمرہ شغلی
 ہویدا و بضاعہ شعریہ دخی پیدا اولمشدر. اکثریا کتبہ لرنندہ مقفا الفاظ یازوب مثلاً
 « حقیر غم زده درد مند شغلی ددہ » دیو ہضم نفس ایدردی . یتمش یاشنہ یتمش
 ایکن (خلوت جنان ۱۱۴۰) تاریخندہ دست و پاکش شغل دنیا و عازم آسایشکاہ
 بقا اولدی .

سعید احمد بن سید محمد

عشاقنددر . خواجہ زادہ دیو شہرت دادہ ایدی . پدیری بلدہ مزبورہ دہ نقیب
 اولمشدر . کندیلری خصکی سلطان مدرسہ سندہ درس و دورہ ہوس و استاد پرنور
 مقتدای جامع میر آخور امیر افندی مرحومدن حسن خط ثلث ونسخی دخی تدارک
 و اجازت لریلہ بر خطاط انفس اولمشیدی. (عزلة الخلد ۱۱۷۲) تاریخی عید قربانندن

ایکی کون مقدم عید اکبر وصال ذی الجلالہ فداء کبش جانن قربان ایلدی . صدر سابق سید حسن پاشا مدرسہ سی تحتندہ واقع جلیبرک فقط چشمہ طاقنی شریکری معمار شیخی سید اسماعیل افندی یازوب ماعداسی بونلر کدر .

احمد بن محمد

شهریدر . مراد پاشا جامعی اتصالندہ ساکن ، پدری یورغانیدر . کندیلری حافظ قرآن کریم اولمغله حسن خط ثلث ونسخی دخی وتیرہ جدیرہ شیخانہ اوزره نامداش ابی القاسم خواجہ محمد راسم افندیبن تمشق و ذیل اجازت لرینہ تعلق ایدن کروه علیہ دندر . شیخ الاسلام دری زاده مصطفی افندیبنک ملازملرندن و شارح الشفاء الشریف مذکور ابراہیم حنیف افندیبنک دامادی ایدی . صدور اسلافدن علی پاشای شہیدک حافظ خزانه الکتبی اولوب کثرت کتابتلہ مألوف و «کشف الظنون» و «خلاصۃ الوفا» و متعدد «جامع الصغیر» و سائر کتابت ایتدیکی آثار بسیاردر . (ع) «علی قدر اللحاف امد رجلی» اوزره قدر آشنا بر وجود بہمتا ایدی . (رحلۃ الحشر ۱۱۷۷) تاریخی لیلہ رغائبندہ ماسوای فناپی سالب و وصول بقایا جالب اولدی .

میر احمد بن محمد پاشا

شهریدر . پدری داماد محمد پاشا و برادر کھتری دفتری عزت علی پاشا در . کندیلری حسن خط ثلث ونسخی جانی زاده عبدی آغا مرحومدن تلمذ ایلہ تمشق ایدوب صاحب ملکہ کلیہ اولمشدر . خلافت غنم ایلہ اغتنام و موقوف زاویہ ازوای انام ایکن (ختم علل ۱۱۷۰) تاریخی جماداسندہ طی دفتر امل ایدوب انقاس معدودہ سی تمام وطوب قیوسی خارجندہ عنزم دارالسلام ایلدی .

احمد منیر بہاء الدین بن محمد ابن الحاج حسن «قیون خلیفہ»

شهریدر . صدور سلطان محمدخان رابعدن طبانی یھی محمد پاشانک اقرباسندندر . پدری ایاصوفیہدہ شہر فرون کیردہ چورکچی اصنافنک سر آمدی معرفتلی بر پیر منیر اولمغله کندیلری چورکچی زاده دیمکله شہرت دادہدر . نقیب سید محترم افندی

جوار مزار پرانوارنده نمانمای فیض وجود اولوب عنفوان جوانیده غلطه سراینه دخول ایدوب (ع) «زنقطه حرف شناسان کتاب دان شده اند» مآلنجه استادسرای مزبور بولنان مستحی زاده احمد افندینک حانوت تربیه سنده سرکردان تحصیل کمال مرتبه و نام داش ابی القاسم خواجه محمد راسم افندین مآذون وضع «کتبه» اولمشردر. بعده سرای جدیده نقل اولنوب آنده دخی نیچه زمان مرسوم راسم افندی مرحومدن آزمایش شیوه خط حسن وتعلم اشعار و سایر فن ایلشیدی. عزت علی پاشا برادری مذکور میر احمد محلولندن حاله مناسب اولان نایاره خلافت غم ایله باخط هایون میمنت مقرون چراغ بیوریلوب سر قصابان ایله لکم لخمی اولمقده ایکن (ختم اعمال ۱۱۸۳) تاریخنده اردوی هایون ایله ایساقچیده بولنغین اولسلخ رجالدیه عزم دارالوصال ایلدی. بومطلع دخی آزمایش طبع ایلدکاری غزلندر :

ایتسه عجبی عاشقنه بی حساب ناز اول شاه حسنه ایتده در انتساب ناز

احمد نجیب بن محمد «قریمی زاده»

شهریدر. پدرلری قریمی لایح افندی مذکوردر. کندیلری مدرسین کرامدن اولوب موالیدن مکتوبی حمزه زاده عبدی افندینک دامادیدر. حسن خط ثلث ونسخده پدرلرندن بعدالاذن کاتب زاده مصطفی افندین دخی شیوه مزایای خطی تعلم ایلشدر. حسن خط تعلیق دخی تحقیق کرده خامه شیرین جامه لریدر. سرای عتیقک معلم خط خدمتک بری بونلرده در. شیخ الاسلام محمد صالح افندی به خدمت مکتوبیده اولمشردر وحالا مفتش حرمین الشریفیندر [۱].

احمد حفظی بن محمد بن عبدالجلیل

جزیره مورهدن پدریله عالم صباوتنده دارالحصول استانبوله وصول بولوب اوائل حالنده حصیرجیلر امامی دیمکه معروف زلفیلر خواجه می مصطفی افندین تعلم ایلوب صکره آنک دخی استادی منبع حسان مراسم خواجه محمد راسم افندی

[۱] کنارده : مکه قاضی ایکن فوت ۱۱۹۸

مرحومدن مآذون وضع لفظه « سوّده » « وکتبه » اولوب استادینه تقلیده تقرب
تاملری وار ایدی . مرحوم مرسومک انتقاله قریب تعلیم طلبهده اعانتلری شرفنه
دخی مظهر اولمشلردر . هنوز سن شیخوخته واصل اولمدین (کاتب حسن الخط ۱۱۸۱)
تاریخی ربیع ثانیسی یکرمنجی اثنین کونی رحلت واستادی قربنده دفین تربت اولدی .

احمد رسمی بن محمد

شهریدر . بروسه دن معزولاً رحلت ایدن قز مصطفی افندینک اتباعندن اولوب
پدری اناطولی قلمی و کندی روم ایلی قضاتندندر . حسن خط ثلث و نسخی کاتب
زاده مصطفی افندین تمشق و تحصیل و تعلیم کونلرنده اعانت و وکالت دخی ایدر لر
ایدی . مصاحف شریفه و دلائل منیفه و جلالین تفسیری و امثال میدانی امثالی
نسخ کثیره نسخ و کتابت ایلشدر . تفوق اقران مرتبه سی طبع شعر یسی دخی واردر .
بوفقیرک بعض درس مزه دخی تنزل ایلشیدی . سابقاً رئیس الکتاب مصطفی افندی
وقفندن مشق خواجه وظیفه سی استادی محلولندن بونلره توجه ایدوب ایکنجی
صاحب جهت بونلر اولمشدر . دامادی اسماعیل خواجه دمشق الشام قاضیسی اولدوقده
معیت ایدوب آنده رحلت ایلدیکنه بوتاریخ یازلمشدر :

شامده عزم بهشت ابتدکده تاریخ دیم ایلی طقسان سکرده جنت فردوسی جای ۱۱۹۸

احمد ابن الحاج محمد

شهریدر . استاد پرنور امام جامع میر خور سید عبدالله افندین حسن خطی ثلثاً
و نسخاً تمشق و بعدالاذن صنعت تذهیبه دخی تمشق ایدوب بعدالتحصیل روم ایلنده
واقع سیروز نام شهرده توطن ایلوب (خلوة البقا ۱۱۷۰) تاریخنده عزم عقباً ایلدیکی
مسموعمزددر .

احمد ابن الحاج محمد

شهریدر . پدری جبهجی اوجاغی چور باجیلر نندندر . حسن خط ثلث و نسخی
معلم سرای طامره مستجی زاده احمد افندین تعلم ایله رسیده کمال و وضع کتبه یه
اذن ایله دخی اجلال اولمشدر .

احمد بن محمد «ارنودزاده»

شهریدر . شهر امینی چارشوسنده پدری عطاردرکه مذکوردر . کندی حافظ قرآن کریم اولغله خادم فرقان عظیم اولان حسن خطه دخی ورزش وکوشش وثلث ونسخده شیخ زمانی معلم سرای سلطانی نام داش ابی القاسم خواجه محمد راسم مرسومدن تعلم وتمشق ایله اجازت سعادتنه نائل اولمشیدی . اصابت عین الکمال ایله دست راستی معطل واشل اولمشیکن رب الارباب رهایاب ودرجه اولایه قریب صحت جدید ایله صفایاب ایلیوب کار مزبورده پدرینه جانشیندر . مآذون اولدینی تاریخدر :

بوالمکارم شرف مجمع اصحاب کرام	خوش لقا حافظ احمدکه او اهل قرآن
والدی حسن خط ایله نیچه مصحف یازمش	بودخی حمد اوله اولدی آنک اثرینه دوان
ملکه حاصل ایدوب یعنی که حسن خط ایله	سرفرو برده طوع اولدی قلم آکه هان
مصرع واحد کالاف ایله یازدم تاریخ	حسن خط موهبه سین ایلدی مولی احسان ۱۱۶۷

احمد فضلی بن محمد

شهریدر . پدری کامل احمد پاشا اتباعنددر . کندی هنوز صبی اندک ساله ایکن حسن خط شوقیله سید یوسف حقی نک ناحق یره چاه ناقعریاب سخن عرقوباسنه افتاده وز عنجه اجازتنه دلداده اولوب اودخی صغر سنه رحم ایتیموب ایکسی دخی «بیت» اوکینه کچمک ایچون دائما مردان میدانک کال شوقله تشمیر ایدر لر ساق ودامانی حاصلی استاد عد ایلدیکی کسنه دن مستعد برکودک مکتب معرفت اولغله بوجریدهده اولان سائر امثالنه الحاق اولندی .

احمد پاشا ابن محمود

شهریدر . پدری سلانکی افندی مذکوردر . دفتردار اولوب بعده وزارت ومیرمیران اولغله دخی کرم دیده دولت اولدینی ذیل عطاییده مضرحدرو . پدرلرندن حسن خط شیخانہ بی تمشق ایله بی بهانه زمانه اولمشدر . آثاری وارددر (عظیم ۱۰۲۰) . تاریخنده طازم دارنعم اولدی .

احمد رفیق بن محمود

شہریدر۔ امام جامع میر آخور السید عبداللہ آکھدن تمشق ایلہ نائل اذن وضع کتبہ اولوب «اللہ رفیق یحب الرفق» سترندن حضہ مند اولغلہ عالی مرتبہ اولمشدر۔

احمد بن محمود

حسن خط ثلث و نسخی سو یولجی زاده دن تمشق ایلہ کزیدہ یازمشدر۔
(فتوح خدا ۱۰۹۹) تاریخندہ اثر قلمی اولان مصحف شریف پسندیدہ زیارت اولمشیدی۔ الحق خوش نویس خطاطدر۔

احمد بن مصطفی بن خلیل بن القاسم ابن حاجی صفا «طاشکپری زاده»

شہریدر۔ صاحب شقایق طاشکپری زاده عصام الدین حافظ ابوالخیر افندیدر۔
پدری حلبدن معزولاً رحلت ایلدی۔ کندیلری (قضا ۹۰۱) تاریخنی ایلہ مبارکہ مولدندہ رویان دوحہ وجود اولمشدر۔ حسن خط ثلث و نسخندہ و تعلیقندہ ید طولاسی و سرعت کتابت و املاسی و ارایدی کہ «مسلم الوصول» ده منقولدر۔ قضای استانبولی اوچ سنہ بعد الضبط کندیلرہ عما طاری اولدقندہ (تمام طاعت ۹۶۱) تاریخندہ عزل و تقاعد ایلہ عزات ایلدیکی ایامدہ املاطریقیلہ شقایق نعمانیہ نی ترتیب ایلدی۔
عزلندن یدی سنہ مرورندہ باسور دمویدن (وصلت لاهوت ۹۶۸) تاریخنی رجب الفردی سلخندہ برشب دوشنبہده روح لطیفی شبح کشفدن منسلخ اولوب شیخ سید ولایت زینی تربہ سی خارجندہ دفین زمین اولدی۔ «موضوعات العلوم» کی تالیقاتی و انسلاخ کی حالاتی تصریح کردہ عطاییدر۔ طریقہ خلوتیہ بالخایہ منتسب ایلدی۔ رحمة اللہ علیہ [۱]۔

احمد واقف بن مصطفی

شہریدر۔ حالا دیوان قلمی کاتب لرندن اولوب حسن خط ثلث و نسخی نام داشلری

[۱] کنارده : عاشق پاشا جامعی مقابلندہ تربہ صاحبی شیخ سید ولایت افندی زینیہ

طریقنددر۔

اولان بروسه خلیفہ سی حافظ افندین یازمش وواقف مزایای قلم اولغله سکینی
مرمرده قازمشدر .

احمد حامد بن مصطفی بن اسماعیل « اکسرجی زاده »

ابو ایوب انصاری علیہ رضوان الباری جواری مولد میمنت مداریدر .
آتی الذکر تربہ دار عثمان افندینک برادر زاده سیدر . پدیری (مختفی ۱۱۳۰) تاریخندہ
زیرلحاف ترابدہ خفتہ خفی اولوب وجدی ابی ایوب انصاری تربہ داری ابن مساری
شیخ اسماعیل دخی خالاری اولان شیخ عبدالغنی کلشنی کبی سرمؤذنان جامع کبیر
ایکن (درویش رحمت ۱۱۶۸) تاریخندہ محفل جنتدہ اقامت ایلدی . کندیلری
حسن خط ثلث ونسخی اگری قیولی نام داش ابی القاسم خواجہ محمد راسم افندینک
پیش پیشتختہ تعلیملرنده زانوزده بزم تمشق وخرده تعلیقہ دخی تعلق ایدوب خوش نویس
زمان و خوش رقم اقران اولمشدر . قلمندہ سرعت و کثرت کتابت صاحبی ایدی .
مقدما راقم الحاج محمد پاشانک . ہر داری ایکن پاشای مزبور دفتری شق اول
عزاندن صکرہ بونلر ریش آور و ازوا پرور اولوب چوق کچمدین ذی الحجہ نک
بشنجی اثنین کیجہ سی انتقال بقا و ہم جوار علمدار ختم الانبیا علیہ التحایا اولدیغنه بو
مصرع تاریخدر : (شفاعت ایدہ احمد حامدہ باقیدہ بالہ ۱۱۸۱)

بو گفتار اول خوش رفتارک زاده طبع بہین آثاریدر :

خط شبکونی کلورسہ رخنہ دلدارک	سنبلن سیر ایدرز بوسنہ بز کلزارک
طوغریسی ای : ل شیدا اگراینجسہ دخی	چکہ مم چلہ ہجرین اوپری رخسارک
لکنتی اولسہ دہ خوانندہ جوانک نہ کوزل	چہ چہ بلبل اولور نغمہ لری تکرارک
چونکہ دلشیفتمہ زلفیسین اول مہرویک	حامدا اولسہ پریشان نہ عجب گفتارک

احمد بن مصطفی

شہریدر . پدیری بکلی مصطفی آغا اوقاف سلاطین تولیتلرنده اولور ایدی .
کندی بیت »

خطت زغبار روی در ریحان کرد
مفہومنجہ حسن خط حالہ احوط اولوب ثلث ونسخی کراستہ جی زاده محمد
یاقوت لبٹ ضربت تر میدارد

چلینک الواح تعلیمندن تمشق و بعد الاذن خط تعلیقہ دخی مسبار محبت ایله تعلق
ایلمشدر . حالا داخل سخن تدریسدر .

احمد مشیر بن مصطفیٰ

شهریدر . حلب قبو کتبخداسی دیمکله عریف اولان زعیم مصطفیٰ آغانک اتبا عندندر .
حافظ القرآن اولوب حسن خط ثلث و نسخی ایاصوفیہ صغیر دور خوانلرندن حافظ حسن
افندیز تمشق و تلذ و اذن و دعا لریله دخی تلذذ ایدوب ابراهیم نامق افندی ایله دخی
مذاکره خطی لری واقعدر .

احمد پاشا بن نعمان پاشا بن مصطفیٰ بن محمد پاشا « کوپرلی زاده »

شهریدر . پدر معتبر و جدا مجد ثانی لری دخی صدور عظامدندر . کندیلری
کوپرلی زاده دیمکله شهرت داده در . ثلث و نسخده حسین حبیلدن تمشق ایله
رسیده درجه حسن و بها و کزیده اذن وضع کتبه احمد پاشا اولمشیدی . دور سلطان
محمود خانیده وزراتله بکام و رکابده قائم مقام دخی اولمشدر . اغریبوزده (خادم العداة
۱۱۸۱) تاریخی ذی الحجہ سنده رحلت ایلدی .

احمد بن هبة الله بن محمد بن محمد

مداینیدر . ابوالعالی موفق الدین دیمکله عریفدر . اسمی قاسم اولق دخی منهل
جمال الدینده مسطوردر تحصیل فضل و کمال ایدوب حسن خطی بالذات یاقوت
مستعصمینک تعلیمیله تمشق ایدوب حتی مستعصم خلیفه یه برمدت کاتب الانشا اولمشدر .
التمش التي یاشنده ایکن (والی خط ۶۵۶) تاریخنده قصر حیاتدن منحط اولدی .
فن جدلده « احکام » نام برتألینی اولوب و ذیل خریده عمادده اشعاری مذکوردر .
وابوالحدید عزالدین عبدالحمید نام شاعر معتزلی برادریدر که یتیمش یاشنده تاریخ
مزبوردر بر سنه مقدم رحلت ایلدی .

احمد بن یحییٰ بن سلمه

شیخ امیرک دیمکله عریفدر . کنیه سی ابو عبدالرحمن اولوب برادری

آئی الذکر علی ایلہ معاً پرفضیلت وخطاط صاحب کتابت اولدیغنی و اشعار و آثارینی و دیوان الرسالہ خدمتندہ شیخ مزبورک کمال الدولہ ابوالرضایہ وکالتنی صاحب الدمیہ تفصیل ایلشدرد . بسطنده لطف اولمائه غلہ ترک اولندی . حاصلی زمانک صاحب کمالی و اقراں واسلافنک عال العالیدر .

احمد بن یحیی بن فضل الله العمری

دمشقیدر . « ذیل خریدہ » نام جریدہده تعداد اوزره سلسلہ نسی حضرت فاروقہ پیوسته در . قاضی شهاب الدین ابوالعباس ابن القاضی ابی المعالی محیی الدین القرشی العدوی اوصافیلہ عریف علم و فضل و شعر و انشاده و حسن خط و کتابت و املاده یکتا بر مرد نظیف ایدی . درت جلدده « فواضل السمر فی فضائل عمر » و یکرمی جلدده « مسالك الابصار » واتی عدد دخی آثار شتیہ سی واردر . ذہیدن وست القضاة بنت الشیرازیدن حدیث شریف اخذ ایلشدرد . الی یاشنده ایکن (الطریقه ۷۵۰) تاریخندہ عزم طریقت جنت ایلدی . بو بیت اشعارندرد :
ومن فارق الاحباب فی العمر ساعة کمن فارق الاحباب فی العمر اجما

احمد بن خواجه یحیی « سبک زاده »

اماسیدر . پدری سبک یحیی دخی مذکوردر . اقلام معروفه فی بالذات شیخ حمدالله آکاھدن تمشق ایدوب بلده سنده گذارنده ایام ایکن عزم دارالسلام ایلدی . (حظ ۹۰۸) تاریخنی مجرمندہ آتام و سلطان بایزید ولی یه ہدیہ ایلدکده حظ و قبول ایدوب مقابلہ سنده انعام ایلدیکی مصحف شریف سلطان مزبورک انتقالده تربہ سنہ وضع اولندی .

احمد بن یوسف بن قاسم بن صبح

کوفیدر . ابوجعفر دیمکله معروف ذکا و فصاحت لسان و طبع شعری ایلہ موصوف اولوب بالخاصہ حسن خط و قندہ دخی مشاربالبنان و بین الکتاب قدوہ عالمیان اولوب مأمون عباسی خلافتندہ دیوان رسائل کتابتی خدمتندہ ایدی . (روح ۲۱۴) تاریخندہ ویا برسنہ مقدم تسلیم روح ایلدیکی یوسف بن تغری بردی آثارندہ مذکوردر .

شیخ احمد بن یوسف بن محمد

دمشقیدر . شهابالدین زعیفری دیمکله شهردر . نجوم زاهره نقلی اوزره حسن خط یا قوتانده و علم حرفده کمالی اولغله مغیباندن بحث ایلدیکی سبیدن (خبیر ۸۱۲) تاریخنده ملک ناصر فرج آنک لسانی وایکیشر عقده بناتی قطع ایله تعذیب و تأدیب ایلدی . ملک مشارالیه رحلت ایلدکده دست شهایله کتابت ایدر ایلدی . حتی قاضی القضاة صدرالدین علی بن الادمی الحنفی به بو شعری حسن خطله کتب و ارسال ایلدی :

لقد عشت دهرأ فی الكتابة مفردأ   اصوار احرفأ منہاتشبه الدرا
وقد عاد خطی الیوم اضعف ماثری   وهذا الذی فیہ [۱] یسر الله لیسری

« نثر » قاضی مزبورک دخی جوابی بودر : « شعر »

لئن فقدت یمناک حسن کتابه   فلا تحملها ولا تعقد عسراً
وابشر ببشر دائم ومسررة   فقد یسر الله العظیم لک الیسرا

شیخ مزبور دعوت ارجعی به (اجابت کاتب ۸۳۰) تاریخخی ربیع الاولنده دمشقده امتثال ایلدی .

شیخ احمد طیب شاه

ماوراءالنهر دن اولوب یاقوت مستعصمیدن ثلث ونسخده تمشق ایله تفردایدوب هربرینه کندی قلمیله وضع اعرابده شاهد حسن خطه بهجت وبها ویرمشدر . (کرامت ۶۶۱) تاریخخی حدودنده عزم جنت [۲] ایلدی . سائر اوصافی « هنوران » ده عالی وغیریلرک تفصیلنه حواله ایلمک انب کورندی .

احمد

رومی ایکن عجمده شهزاده میرزا بایسنقرک کتاب خانه سی خطاطلرندن اولمشدر . حسن خط وکالی تصریح کرده عالیدر .

شیخ احمد

سهروردیدر . سهروردی زاده دیمکله شهرت داده در . یاقوت مستعصمیدن تمشق

[۱] ییلدیز : « فینا » [۲] ییلدیز : « جنت قربت ایلدی »

ایله دست آور کمال وبالخاصه جلی ونسخده خطوط ساثره دن زیاده حسن و جمال پیدا ایلمش ایدی . لکن « هنروران » عالیده یازدینی قطع ماده سندن قطع نظر اولنمازسه یاقوتک بونلر حقنده استادیقی تحقق ایلمز . مکرکه لطیفه تنکر بیورمش اوله لر . خط لطیفیه بولنان مصاحف شریفه دن (اثر بی ۷۱۸) تاریخنده اتمام ایلمدیکی مصحف لطیف ایاصوفیه کبیر کتاب خانه سنده وقف شریفدر .

احمد شمس الدین

قره حصاریدر . حسن خط ثلث ونسخی یحیی الصوفیدن تمشوق ایدوب بعده اول پنجه خورشید آسان عرفانی مرحوم اسدالله الکرمانیدن تعلیم دقایق ایله علم خطی مسوده استفاده دن تبیض ایدوب قلم مثنا تعبیر اولنان خط جلیده کمالی ساثر آثارندن زیاده منجلیدر . سلیمانیه جامع شریفنک طاق کبیرینی و پیاله پاشا جامعنده مسطور « سلام علیکم طبتم » آیت کریمه سنی و معمار سنان مرحومک سبیلی و مرقدی تاریخلری و سودایجه ده جعفر آباد تکیه سی پیشگاهنده مدفون انابت کرده سی اولدینی جمال خلیفه که شیخ اسحق خلوتیدر آنک مرقدی جوارنده واقع کنندی مدفونک سنک نشانی خطی رقم هند بسندن ماعدا بالجمله اول ذات شریف آثار یادکار قلمشدر . طقسان یاشنه قریب (مرقد خطاط ۹۶۳) سالنده حسن حصین حیاتدن خندق خاک سیاهه انحطاط ایله شمس تابان وجودلری نزول و کوکب عمری برج بقاده افول ایلدی . ساثر اوصافی آثار قدمایه احاله اولندی . « بیت » خط خوب ایچره بیاضه چیقاران کنندی اوزینی یازینک قاره حصاریدر آغاردان بوزینی « نثر » هدایی مصطفی افندی [۱] دخی رحلتلرینه بومصرعی تاریخ ایلشدر :

(کجدی حیفا قره حصاری پیر ۹۶۳)

احمد صدقی

شهریدر . ایکی کره رؤسای دولت علیه دن اولوب طمشوارده (شهر محرم الحرام ۱۰۷۳) ده فوتنه اول ماهک نامی تاریخدر . قبالرده مسجد تعمیر صدق و خلوصه قرین اولشدر و آنک نامیله شهرت بولشدر . [۲]

[۱] ییلدیژ : « شیخ الاسلام اخی زاده حسین افندی » [۲] کنارده : قبال مسجدینی برکره دخی رئیس مصطفی افندی تریه ایلدی .

شیخ احمد خاتم

یکیشہر فنارده آقاوہلی زاده دیمکله اشتهارده بر عارف بالله صاحب انتباه ایدی .
 آق اوہ مورہ قراسندندر . (خادم عشق ۱۱۱۵) تاریخندن صکرہ دارالفحول
 استانبولہ وصول وحسن خط ثلث ونسخی استاد معمر ، سید پرنور ، امام جامع
 میر آخور امیر افندی مرحومدن تمشق ومدت قلیلهده اخذاجازتہ تفوق ایلشدی .
 شاهزاده سلطان محمدخان جامع شریفنده نقشبندانک داپسندی توقادی محمدامین افندی
 دائرہ افادہسنہ دخول ایدوب دیوان خواجہ حافظ شیرازی مذاکرہسنی استماع
 اشناسنده بوغزلدن

بوی خوش توهرکہ زیاد صبا شنید   از یاد وآشنا نقش آشنا شنید
 سرخدا کہ سالک عارف بکس نکفت   درحیرتم کہ بادہ فروش ازجا شنید
 بیتنہ کلدکده مجلسده بر حادثہ غریبہ هویدا اولمغله بونلرہ سرایت ایدن جذبہ
 خدا رهنما اولوب احرام بند حج دارالسلام و زیارت روضہ مطہرہ ملاذ الانام
 علیہ الصلاۃ والسلام ایلدکده یکدست شیخ احمدجوریانیدن اخذدست نسبت و العود
 احمد اشارتیلہ وطنلرینہ ہجرت و قرار ایلدی و قرق سنہ تمامندہ رحلتلرینہ بلیغ محمد
 امینا بومصرع تاریخی دیمشدر: (رسول اکرمہ احمد افندی ہم جوار اولسون ۱۱۶۸)
 فاضل کامل ، عالم ، مالک حفظ وجوہ سبعہ وعشر ، ظاہر و باطنندہ اکمل بشر ،
 مشرف حال قلوب ، شاعر خوش ادا و منشی خوب اولوب مرتب دیوانی ولغت
 شاہدی یہ شرح جلیل الشانی وسائر آثار جمیل العنوانی واردر . زاده طبع رعنا لرندن
 محله مناسب بویت زیبا بو محلدہ املا اولندی :

بوخطاندر نکه آرای دل بادبکف   سادہ روقطعہ بلی زیور جزدان اولماز

احمد خواجہ اسحق

منتشا ونفس کوزلحصار آیدین منشألری اولوب دیار عجمده سیاحت و تحصیل
 علوم ومعرفت ایلکله اوائل حالندہ عجم احمد افندی دیرلر ایدی . ثلث و نسخده
 حسن خطہ تعشق ونفس زاده سید اسماعیل افندیدن تمشق ایدوب بالخاصہ تعلیق وتوقیع
 وسیاقت کبی اقلامک جمہلہ سندہ تفوق ایدوب بو تقریب ایلہ صدور اسلافدن کوپر یلی زاده فاضل

احمد پاشا دائرہ سنہ انما و شہرہ آفاق تذکرہ اول اسحق افندی کندی نے استاد اتحاد ایلمکھ شہرت شایعہ سی اسحق خواجہ سی لقبی اولمشدر. اسحق مزبور ک فوتندہ محروسہ بروسدہ یدیرم خان مدرسہ سین اختیار و آندہ نشر علوم نافعہ ایله قرار اوزرہ ایکن کوپرلی زادہ ثانی صدر اعظم مصطفی پاشا طرف دولتہ بونلری دعوت و اناطولی محاسبہ سیلہ عزم سفرہ مأمور ایلدیلر. صدر سعید سفر مزبورده شهید اولدقدہ ینہ بروسدہ یہ «العود احمد» حکمنجہ رجعت و اقامت ایلدی. بو حال اوزرہ اوقات گذار ایکن کندی کفتہ لری اولان

هنكام عزم راه فناكدي حاضر اول باشله تدارك عدستاني كورمه
بیتی مفہومنجہ درس و دوری تمام و عزم کتب خانہ دارالسلام ایلدی. ساربان
شیخ محمد مقبرہ سنندہ مفتی اسبق صاحب تاریخ قرہ چلی زادہ عزیز افندی قبری
قربندہ ماہ شعبانده دفن اولندیغی کندی اوغلی واقف محمود افندینک بو تاریخیلہ
مضبوطدر :

رفع ایدوب ایکی الم فوتنه تاریخ دیدم والدہ خواجہ افندی ایدہ عدنی منزل ۱۱۲۰
اسحاقیہ نام ربع رسالہ سی و دائرہ ہندیہ شرحی و سمت قبلہ امثالی رسالہ لری
و حدیث اربعین و منشیانہ شرح شبائل و شفاء شریفہ و طوالعہ و آداب میرینہ و تہذیب
منطق دیباچہ سنہ حاشیہ لری واردر. فن لغتہ مقدمہ الادب شرحی اقصى الارب
ترجمہ سی و منظومہ و وحدت نامہ کہ قصص انبیادر و معما رسالہ سی و کندی اسمیلہ اشعاری
وسائر آثاری پشماردر.

احمد فریدون

شہر یدر. حسن خط ثلث و نسخ و دیوان ورقعہ و سیاق و سائر اقلامی قوجہ
نشانجی جلال زادہ مصطفی افندی نتمشق ایله استکمال حال ایلمشدر. ایکی کرہ
نشانجی اولغله تویع و صدور کرامدن محمد پاشای طویلک شہادتندن صکرہ حلیہ
جلیلہ لری یازیلی مدرسہ نک بانیہ سی و عفتاہ رابعہ نک ثانیہ سی اسمی خان سلطانک شرف
ازدواجی بونلرک تاج ابتہاجی قلنغله دخی ترفیع اولمشدر. ملک الشعرا باقی مرحوم
قصائدلہ خدمت ستایشلرنده اولمشدر. احوال سائرہ سی عہدہ ذیل عطائی بہ سپارش

اولندی . سلطان مراد خان ثالث جلوسنه (شمشیر اسلام ۹۸۲) تاریخ نامی بونلرک
زاده ذهن حدیدلریدر . عزم داربقا ایلدکده بوتاریخی دیمشدردر : (اشانک هالی
دنیاده فریدون ۹۹۰) ابویوب انصاری جامع شریفی وراسنده تربه مخصوص اولوب
بنای تربه تاریخی زیور عتبه علیای درگاه والایی اولمشدرکه بودر :
(جنتده قلسون انام مکانی ۹۹۱)

تربه سی انصانده واقع مزارستان قیوسی خارجنده جلی خطله آمنت بالله وملائکته
وکتبه وورسله والیوم الآخره وداخلنده بریت فارسی خط تعلیقه محرردرکه ایکیدی دخی
حسن اسکدارینک اولمق اوزره ثقات قومدن مسمو عمدر . وسائر نسبت ایلدکلری استادلرک
وقتندخنی تاریخ فوت فریدون توافق نمون دکدر . بیت مزبور بودرکه زیورنکین
خاتم رنگینلریدر :

بحق عزت ای فرد بیچون بکن محرم بیدارت فریدون

احمد عارفی پاشا

دیار شرفدن بدید وعارفی مخلص آسمان عرفانده برخوردارشیدایدی . اقلام مشهوره
متداوله وقتی بالجمله کزیده یازمش و علم و فضل و انشاد شعرده سکه سین مرمرده
قازمش بر وزیر بی نظیر ایدی . ابتدای طلوعنده اعراج یوسف پاشایه مهرداد اولمق
سببیه مناصب دیوانیهیه متصرف ورئیس الکتاب و توقیعی دخی اولمشیدی . نتیجه
مصالحه سنده قطع امور سنوره مأمور و تکمیل خدمتده وزارتله مسرور اولوب
الویه عدیدهده فرمانفرمای وزارت وروان سرعسکری دخی اولوب اتمام مأموریت
ایلمشیدی . انطالیه والیسی ایکن و خلیقه رسمیه [۱] تحریری اوزره تکه سمنجاغی
متصرفی ایکن کتبخدا و دامادی اولان شخصک عهده سنه احاله ایله (شهادة العارف
احمد ۱۱۴۵) تاریخنده تیغ قهر قهرمانی ایله شهید اولدی . معدل الصلاة شرحنه
شروع ایلمشیدی . تبیضی میسر اولدی .

احمد صبری

غلطه لیدر . کاتب صبرینک وسید صبرینک غیریدر . زمان شبابده ثمره صبری
[۱] کریدلی احمد رسمی افندینک « خلیقه الرؤسا » نامنده کی اثریدر .

اولان حسن خط ثلث و نسخ و تعلیقہ کمال پرور اولدقدن صکرہ خط آور اولانلردن
برشاعر کنزیدہ و خطاط پسندیدہ در. تذکرہ حسن حناویدہ اشعاری اشعار اولمشدر.
(خرامان صفا ۱۰۶۳) تاریخندہ عزم درس خانہ بقا ایدن قاضی عسکر قرہ چلی
زادہ ابوالفضل محمود افندیکن زانوزن سر حلقہ استفادہ سی اولمشدر. وقتی
بوندن تقریب اولنه .

احمد فوری

فی الاصل دفتری اسکندر چلی مرجومک آزاد کردہ لرننددر. عطایی ذیلندہ
نقلی اوزرہ شیخ اکبر محی الدین ابن عربی کندینہ رؤیاسندہ تلقین الام ایلمشدر [۱]
صاحب شقایق ابوالخیر احمد افندیکن تحصیل علوم ایدوب داخل سخن تدریس اولدقدن
صکرہ دمشق الشامدہ سلیمانہ مدرسہ سی، اولدیارک فتوای دخی توجیہ اولندی .
مفتی ابوالسعود افندی یہ بر تعزیت نامہ سی رسیدہ اولمشیکن در عقب خبر رحلتی دخی
شنیدہ اولدی . (فوری برفت ۹۷۸) تاریخ اولمشدر . حسن خط ثلث و نسخی
شکرالله خلیفہ دن تمشق و تلذ ایدوب حتی حسن خطلہ اندک زماندہ مشیار بالبتان
اولوب فن خطدہ بر کنزیدہ رسالہ سی وارددر. ذیل مزبورده بہاء الدین زادہ عبدی
افندی ایلہ بر لطیفہ سی مسطوردر . تفسیر بیضاویکن بعض محللرینہ و درر خسروی یہ
بالتمام حاشیہ لری وارددر. دیوان سلیمان خانی ترتیب ایلمشدر. السنہ ثابثہ شعر و انشایہ
قادر بروجود نادر المعاصر در .

احمد احذب

شهریدر . بوکری احمد دیمکله عریف بر شخص ظرفدر. حسن خط ثلث و نسخی
قریمی شاگردانندن امرالله آکاهک پیش پشتختہ تعلمندہ زانوزدہ استفادہ اولمقلہ
بوشهرک شهرت یافتکانندن اولمشیدی . کاتب چلی دیمکله معروف الحاج مصطفی
افندیکن استادی اولمقلہ « سبل الوصول » ندہ ایکی محلدہ یاد و ایراد ایدر . (رضوان
۱۰۵۷) تاریخی حدودندہ موجود ایدی .

[۱] کنارده : لطیفہ « والدینم دخی اسلامہ شرف یاب اولمیرینہ شتاب ایدرم » دیدکده
« بوشدت شتاده امر دشواردر. آتی بہارہ تأخیر ایلہ نفس مقدمدر کندیکی کور » دیمشدر .

احمد

شهریدر . قزقباں زاده دیمکله شهرت داده در . اول آسوده حجال عرایس اهل کمال ثلث ونسخی حسن پاشا نام خطاطدن کورمشدرکه کتبه لرنده یاد ایلدیکی اثر لری زیارت اولندی . نجیبای ایوبی دوحده درویش علی به نسبت ایلمسی مذاکره به محمولدر . (رضاء الله ۱۰۶۸) تاریخنده آرزوی ربودن ابکار حوزریان ایله عزم جنان ایلدی .

احمد

شهریدر . بالازاده دیمکله شهرت داده در . ثلث ونسخی صویولجی زاده افندیدن تمشق واجازت آلمشدر . (رمضان ۱۰۹۱) تاریخنی رمضاننده یازلمش بر قطعه سی زیارت اولمشدر .

احمد

شهریدر . قورشونجی زاده ایوبیدر . حسن خط ثلث ونسخی صویولجی زاده . مصطفی افدینک کنک کلکنندن استفاضه تمشق ایله وضع کتبه به مآذون اولمشدر . ایوب جامع شریفنده جانب محرابده رحله زیب تکریم اولان کبیر قطعه مصحف شریف اوچر سطر ثلث وماعدا نسخ ایله املا اولمشدر . نصفی مقداری استادینک در . وبقیه سنی استادی فوتنده بونلر اتمام ایلمشدر . مظنه کرامه دن اولوب اثنای رحلتنده واقع اولان بعض غرابی دوحده نجیبای املا ایلمشدر . (خورشید ۱۱۲۰) تاریخنده کوکب عمری افق قبره نزول ایلدی . روی دل صاحبی خلوق وصدوق ، کوکب قبه نک آلتنده عدیلی نایاب ، صیت وشهرتی آسمانه پیوسته بر وجود عالی جناب ایدی .

احمد

شهریدر . بکلی زاده شهرتیه ابویوب انصاری جوارنده معروف ایدی . لطافت خطوط کونا کونه تعشق ایدوب صویولجی زاده مصطفی ایوبیدن حسن خط

ثلث و نسخہ دمشق ایلشیدی . بعد الاذن اکثر آثاره موفق اولوب اوائل عهد سلطان احمد ثالثه عازم جنان و قطعہ خطی خال رخسارہ حور و غلمان ایلدی .

احمد

شهریدر . ابو ایوب انصاریده قاسم چاوش محله بنده چوپچی زاده دیمکه نشو و نماده ایدی . صویولجی زاده مصطفی الایوبیدن دمشق ثلث و نسخ ایدوب اذن و اجازتہ کزیده اولمشدر . فن نجوم و سائر معارفه دخی توجیه ذهن ایدردی . (ساعت هجرت ۱۱۳۹) تاریخنده قدیلروح جیللری آویزه کلیخ طاق [۱] جلیل اولدی . زال پاشا تربسی اطرافنده واقع مدرسہ پسین حجراتی پیشکاهنده شہراہہ ناظر محله قفسی دستار ایله سنک مزاری واردر .

احمد محرم [۲]

قاسم پاشاده سید عثمان افندی خانقاهی حوارنده تمسکن و تمکن ایلمش حافظ احمد دیمکه زبازددر . حافظ خلیل افندیبن تلذ ایدوب خطوط کونا کونده خصوصاً قلم نسخ میمنت نمونده محرم خطاط دیوبنام ایدی . حفظ کلام قدیمی تحصیل واسعی تبدیل ایدوب حافظ احمد اولدی . (ع) «صبرکن حافظ بسختی روزوشب» دیبرک کرم و سرد دهره تحمل ایله واصل رغبت و اعتبار اولوب مصاحف عدیده کتابت و تملک خطی میمنتله شهرت بولدی . (عزیمت هجرت ۱۱۳۵) تاریخ ذی الحجہ . سندہ رحلت ایلدی . (ذالحجہده احمد محرم کجدی ۱۱۳۵) دخی تاریخ اولمشدر . خانقاه مزبورک مقابلنده واقع چمنصفه اتصالنده و دیعه خاک پاک قلندی . فرزند ارجمندی عبدالکریم افندی [۳] مذکوردر .

احمد

شهریدر . سکاک [۴] اقبیلہ شهرت یاب فک ایدی . (ع) «مکسیرا که تو پرواز دهی شاهینست» نشیده سنجه دارالسعاده یازیمی قلمی خلفاسندن ایکن مکتوبی [۱] بیلدیژ : «طاق عرش» [۲] کنارده : محرم حافظ احمد دایه زاده اولمغه پدیری اسمی حسین اولیق اوزره ظهور ایلدی . [۳] بیلدیژ : «دخی مذکوردر» [۴] سینک

قلمی کتابتی ایله چراغ و باش خلیفہ دخی اولمشیدی . هرقلندہ کالی مسلم اولوب
بالخاصہ خط دیوانیدہ و خردہ شکست تعلیقده و سائر معارفده و شعر و انشائی تحقیقده
دخی بالا پرواز شکرستان حلاوت وصیت و شهرتی طنین انداز صباخ ارباب معرفت
اولوب هربر آوازہ عرفان کندی کوش کالنه طنین ذباب قدر رسان اولماز های
جو سمای عرفان برذات عالیشان ایدی . سیمرغہ - ککک دیمزکن تاثیر مہریراجلدن
مزع روحی قالب بدن اخلا ایلدیکی سالہ معما کونہ بومصرع قندلنت زنبور وحی
آزمای خامہ ذباب طنین اشکستہ بالک شکوفہ زار معارفدن کنندی قرطاس طبعنه املا
ایلدیکی انکین تاریخدر: (سکک احمد بوقیش بال آجوب اوچدی شہد عقبایہ ۱۱۳۵) [۱].

احمد

شہریدر . خروس احمد افندی دیمکله عالمک شہرت مندیدر . ثلث ونسختی
خواجہ زادہ محمد افندی تمشق ایله رتبہ اذنه رسیدہ برکاتب کزیدہ اولدوقدن
صکرہ سربواین رتبہ رفیعہ سیلہ بکام و آنکله آرام ایلدی . کنندی کومسندہ اختفا
اوزره ایکن (عاشق الخلد ۱۱۳۶) تاریخندہ دیک العرش بقا اولدینی نہادینک
بو تاریخچہ دخی مضبوطدر :

دیدی ملک باقیہ اوچدی خروس ۱۱۳۶

انتقالن کوش ایدن تاریخی

احمد نادی

رهاویدر . مقام راست قرار میرام استانبولہ قفولہ آغاز و تقسیم فصل اقلام
متداولہ نیک جملہ سندہ نفس زادہ سید اسماعیل افندی تعلیم ایله خوش نفس کارساز
و تحصیل ملکہ امتیاز ایدوب صدور کرامدن عربہ جی علی پاشایہ و مصرده متعدد
وزرایہ دیوان کاتبی و تذکرہ جی اولوب بده شام دفترداری اولمشیدی . استانبولده
تذکرہ اول اولوب سائق تقدیر بصرہ والیسنہ خدمت کتبخدائی ایله نہضت
اول بلدهده (مقیلان ۱۱۳۱) تاریخندہ سوی کازار ہشتہ حرکت ایلدی .
خطوط کونا کون و شعر و انشایا الہ ذوقنون اولوب نادی عرفان وادیدہ سرزم
کرام ایدی . بویت زادہ طبع آزادہ سیدر :

کلشن کویندہ یارک کوش ایدنر نالہمی نادیا خوش اہجہ بر بلبل دمزدہ پانہ دیر

[۱] ۱۱۳۷ چیقور : قیمہ سی اولہ جی .

احمد

شہزیدر . قورشونجی زادہ احمد بن کورکشا کردا سنددر . جو قہجی زادہ دیو کتبہ سندہ قید ایدر . لکن امیر افندینک شتا کردانندن ابراہیم آغا دخی بشقہ در . قدر مشترک ثلث ونسخہ ملاک اولوت (النغم ۱۱۴۱) تاریخچرندہ ولولہ طنین شہزتی طاس فلکدہ [۱] کوشزد ضاخ اهل عرفان اولوز ایدی .

احمد ثانی

کاسہ وجودی خیر مایہ کوتاہیدن مصنوع اولوب بو دیار مطبوعہ کلید کدہ قرہ قر شہرت خواجہ زادہ محمد افندینک دامن عصمتہ تشبث ایله تلذوثک ونسخہ اجازتہ تلذذ ایلشیدی کہ بعض آثارندہ «من تلامیذ» قید ایلشدر . طریقہ تدریسہ دخول ودال طبان مصطفی پاشایہ مصاہرتہ مظهر مظاهرتی اولوب طریق اوزرہ قدس ومصر اولشدی . مکہ مکرمہ قاضی ایکن (مظهر ۱۱۴۵) تاریخندہ آندہ حازم دارقا وطائف کعبہ لقا اولدی . اگرچہ نجیادو حہ سندہ حافظ عثمان افندیدن تلذذ ایدی ومدینہ منورہ قاضی دیو تصریح ایدر . لکن «الجواد قدیکبو» مثله محمودر . سیدوھی مرحوم وکالت نامہ سیندہ «بیت»

ثانیتر ثانی کیمسہ شائینہ روا کورمنہ نیجہ فغفور قدرین بولہ کوتاہیہ فنجانی دیوب حرف انداز دشنام اولور . اما مقتضای مقام ایله لطیفہ بہ صرف اولنور . آثار کثیرہ سی شایان ثنا بروجود مستثنادر . پدیری اسمی علی اولدیغنی بعدالترتیب واقف اولمغله نقلندہ توقف اولندی .

احمد

شہزیدر . بقال زادہ دیو طوبت قیوسی داخلندہ شہرت دادہ در . مفتوح الابواب درگاہ معارفی کندینہ کشادہ ایدوب استاد پرنور امام جامع میر آخور سید عبداللہ افندیدن تمشق [۲] ایلشیدی . مصاحف بسیار وسائر آثاری یادگار روزگار ایلدی . وقتک زین بقالیسی اولوب کیلار کالندن نیجہ شاگردان دانہ چین ذخائر عرفان

[۱] ییلدیز : «فلکدن» [۲] ییلدیز : «وحین کالہ تمشق»

اولور لکن ناگہ عزم مشق خانہ بقا ایلدیکی بو بریت تاریخ ایله قید جریده الی
 ماشاء الله اولدی :

دکان قبوره قلم جسمی قوبدی ماوی به کیدوب جد ایله بقال زاده ۱۱۶۸

احمد چومنی

سیواسیدر. استادی قره قز شهرت خواجه زاده محمد افندیکنک خدمتنده اولغله
 لقب مزبور ایله مشهور اولدی. تفک انداز نشاندوز و شب و روز صلاح ایله شب
 زنده دار دلفروزدر. ثلث و نسخده بعدالآن ابقای اثاره سعی اوزرم ایکن
 (زمان خاتمه ۱۱۱۴) سالندم حجره قبره هجرت ایلدی :

احمد

شهریدر. قولوزلی زاده دیمکله شهرت داده در. یکچیریان درگاه عالی اوجاغنده
 میر پیاده ایدی. قلمرو حسن خطک مالکی و ثلثاً و نسخاً قره قز خواجه زاده محمد
 افندی مرحومدن تلمذه اول مملکک سالکی ایدی.

احمد واصف

بروسیدر. بازرگان زاده دیمکله موصوف برشاعر و خطاط معروفدر. حسن خط
 ثلث و نسخ و سائر اقلامه مالک اولدیغین صفایی تذکره سننده وصف ایدر.
 کشور استادیکنک حافظی عثمان افندیکن اجازتله وقتک خطاط فائق الاقرانی
 اولمشیدی.

احمد

اسکداریدر. قیوچی زاده دیرلر. بلده مزبورده والده سلطان جامع جدیدنده
 سر مؤذنان موسیقی آشنا اولوب حسن خطده دخی شکرچی زاده سید محمد افندیکن
 تلمذ ایله حسن عمل ثلث و نسخی بر قالب مطبوعه افراغ ایله مآذون وضع کتبه
 و علوم نافهمده دخی سیکه طبع عالیبری دارالعیار اهل کالده اظهار خلوص ایله

وقت مزید بلند مرتبہ اولشدر . حال جامع جدید مہر شاہ سلطانہ تعلیم ہیبتہ دخی
مأمور اولدی [۱] . تاریخ رحلتی (احمد خاتم الدین ۱۱۸۹) واقع اولشدر .

احمد

اسکداریدر . ساعتی زاده دیوزبان زدر . بو چرخ چنبریدہ تحصیل معارفہ
سعی ایله ملکہ کلیہ سنی بہر دقیقہ دیش دیش بندیروب ثلث و نسخہ دخی لوحہ
کوشش اوزرہ صبح و شام رفاص اولہرق کوکبدن عیار تمشوق ایله رتبہ کتبہ
ترقیسنہ دک استادی قولاغن بوروب یعنی منبہ ہوسنی مفتاح تشوق ایله قوروب
اواخر دولت محمودیہ طاس فلکدن ارجی صداتی صباخ جانہ ایردی و در عقبہ
جیب قبرہ کردی .

شیخ احمد

از نکمیدیدر . مصر قاہرہ مولوی خانہ شیخی بولنا اتیس عبداللہ ددہ بہ
کوچک اولوب خدمتندہ ایکن حسن خط ثلث و نسخی آندن تحصیل و اذن و اجازتہ
تجیل اولنوب مرحوم مرحومک برادر زادہ سی و جانشینی اولان مذکور ددہ افندی بہ
داماد و انتقالرندہ التماس اہل بلدہ ایله پوست نشینی اولمغہ آباد و دلشاد اولشدر . علوم
عربیہ و فنون فارسیہ دخی کامل و اسرار طریقہ مولانا یہ و اصل حال از او یہ دار روشن دلدر .

احمد

یانیہ دندر . حافظ قرآن کریم اولمغہ اوائل حالندہ ایاصوفیہ کیردہ امامت و کالی
دخی اولشدر . حسن خط ثلث و نسخی استاد پرنور [۲] سید عبداللہ افندی مرحومدن
تمشوق و رتبہ اجازتہ رسان اولوب وقت ترتیب مزیدہ جامع مزبورک جوارندہ ساکن
اولوب و بروسہ قلمی سر خلیفہ سی ایدی .

احمد رازی

شہریدر . صلحدار قلمی باش خلیفہ سی [۳] اولشدر . و صرہ امینی زادہ

[۱] بیلدیز : صوک جملہ یوقدر . [۲] بیلدیز : « ایام جامع میرآخور » [۳] بیلدیز :
« قلمی کیہ داری »

ديمکله شهرت داده در . داود پاشا قپوسی داخلنده ساکن اولوب ثلث و نسخی
یدی قلهلی امیر افندی زاده سید عبدالحلیم افندی کوروب خوش نویس برکاتب
نفسدر [۱] . (توکلت علی الحی القيوم ۱۲۰۲) تاریخنده رحلت ایلدی . لاله لیده
جامع جدیدده بر طغرالی وارددر .

صید احمد

شهریدر . حسن خط ثلث و نسخی خبلی حسین افندی تلمذ و تمشق ایدوب
اذن و اجازتی شریکی چورکچی زاده محمد افندی اخذ ایدلردندر . حالموالیدن
و یحیی پاشا امامتیه بنام بر حافظ کلام ملک علامدر .

احمد

استانبولده خواجه پاشا چارشوسنده وقتک سلمانی ایکن یدی قلهلی امیر
افندی شبا کرداندن دده ابراهیم القادری همسایکانندن بولمغله حسن خطه ورزش
و تحصیل ملکه روش ایدوب بعدالافن حریق زده اولدقده بر عطار دکانی اختیار
و آنده لیل ونهار کتابت مصاحف شریفه ایله اوقات گذار اولوب سنی سکسناه قریب
(قربت عزت ۱۱۷۹) تاریخچی رجبنده روبراه سوی دلجوی جنت اولدی .

احمد

شهریدر . مصر قلمی قضاتندن ایدی . حسن خطی مولوی درویش علی مرحومدن
تمشق ایله مازون وضع کتبه اولوب یکریمی عدد مقداری مصحف شریف و بر بخاری
و مصابیح و مشارق و قلم رقاع ایله دیگر مصابیح و مشکاة مصابیح و جفر جامع و سایر
نسخ جسیمه یازمشدر . او اخر عمر نده مشاهده منامیه ده دلائل الخیرات کتابنه
اشارت حضرت فخر کائنات علیه التحیات شرف یافته صدور اولوب بقیه عمرینی دخی
آکا صرف ایدوب (عرض حساب ۱۱۴۱) تاریخنده روبراه دار حساب اولدی .

صید احمد

قنودر . قزاز زاده دیمکله زبان زده اولوب استانبولده اوزون چارشوده ساکن

[۱] ییلدیز : تاریخ رحلت یوقدر .

ایدی . حسن خطی کوکب حافظ محمد افندین تمشق واخذ اجازتہ شرفیاب
اولشدر . (تمت الحروف ۱۱۶۵) تاریخندہ تازو بود حیاتی پریشان و دودالقر مرقد
بی امان اولدی

احمد

خرس آباد قضا سنده دایہ کوی نام قریہ دندر . استانبولہ قفول ومدارس صحن
برینہ دخول ایدوب حسن خط ثلث ونسخی تمشقہ تعشق وزهدی اسماعیل آغادن تمق
ایله تفوق ایدنلردندر . درجہ استحقاقہ رسیدہ اولدقده وضع لفظ کتیبہ لسانی
اجازت آلمشیدی . (ع) و عجب زیباروشدر عاقل اولدیوانہ صانسونلرہ مآلی لازمہ
حالی اولمغله دلی احمدیہ شہرت بولمشدر . پرکوشی بر قضاہ دوش اولمغله بالکلیہ نایادر .
وقتمز پیراندندر .

احمد شکری

مصریدر . حسن خط ثلث ونسخی بلاد مصر بورمده اهل خطک شیخ عصری
سید محمد نوری مصری مرجومک بالنفس قلم تعلیمندن تمشق نعمتک موفق شکر
اولق سبیلہ اخذ اجازت ایله دخی تفوق ایدنلردندر

احمد نقاش

مصریدر . زومی الاصل اولوب امرای مصریہ دن سلیم بیک نام میرخلیمک
مشظومہ سلاک ملک میثاری اولمغله مصری اولدی . ثلث ونسخہ حسین جزا ایدن
یازوب تعلیملریلہ بکام واجازت لریلہ دخی بنام اولدی .

احمد

فی الاصل روم ایلنده واقع اوزنجہ اومدندر . ابی ایوب انصاری قریندم داود
اذا جامعک امامیدر . ثلث ونسخہ صاحب دوحہ نیبیان تمشق ایله احراز رتبہ
کتبہ ایشدر . تفسیر امام فخر و بیضاوی امثالی نسخہ کتابتہ موفق اولوب (ع)
داغم زخامہ کہ پریشان رقم شود ، مآلیہ ترقی ایدنلردندر .

احمد

شہریدر۔ قہوہ جی زادہ دیمکھہ عریفدر۔ پدری حالا حسین آغا جامعک امامتی خدمتندہ در۔ کندیلری حسن خطی سید احمد افندی شا کردلرندن حافظ محمد امین افندیبن تمشق وتلذ واجازتیلہ تلذ ایدوب کتابتہ مشغولدر۔

احمد

شہریدر۔ سلطان سلیم سمتندہ ساکن اولوب پدری حرمین الشریفین قلمندہ باش خلیفہ اولمش وکندی قلم مزبور کاتبندندر۔ ثلث ونسخی استاد معالم عالم خواجہ محمد راسم مسلمدن تلذ واجازتیریلہ دخی بکام تلذ اولمشدر۔

احمد لیسری

شہریدر۔ رئیس قلمی کتائبندن وتحویل اوطہسی خلفای عالی جنابندن اولوب امامتہ سبحتہ یسر کالدر۔ قلملرینک خصایصندن اولان دیوانی وجلی کوییا کندیلرہ منحصر اولوب کزیدہ یازانلردندر۔ حالادولت علیہدہ اردوی ہایوندہ چاوش باشیدر۔

احمد

ادرنتہ دارالمیمنندہ خفافدر۔ جزیہ دار سنان بیک محلہ سندنہ ساکن اولوب حسن خطی خفاف زادہ حسین افندیبن تمشق طریقہ (فتح الخط ۱۱۲۸) تاریخندہ لفظ کتبہہ اجازت یاب اولدی۔ بو وقتہ دک یکر می مصحف شریف واون عدد انعام واول قدر دلائل وسائر آثار یادکار اولمشدر۔

احمد

ادرندہ چاوش زادہ دیمکھہ شہردر۔ بلدہ مزبورہدہ قیق سمتندہ متوطن و خفاف زادہ حسین افندیبن ثلث ونسخندہ اذن واجازت ایلہ (لذت ۱۱۳۰) تاریخندہ متمکن اولمشدر۔ آثار قلمیہسی واردر۔

احمد

ادرندہ (ظہیر ۱۱۱۵) تاریخندہ قدم نہادہ عالم دنیا اولوب محمود آغا محلہ سندنہ

سا کندر . حسن خط ثلث ونسخی خلفی زاده حسین افندیدن تمشق ایلیوب قواعد
جادیلوی اوزره (الظاهر ۱۱۳۷) تاریخده رتبه اجازته استحقاق ظاهر اولوب
مأذون اولمشدر . بووقته دکیں سکیز مصحف یازمشدر .

احمد امام زاده

ادرنده قیق نام محله واقع جامع شریفک امامی افندینک ولد امجدی اولمقله
قیق امامی زاده دیمکله شهرت دادهدر . (شرف الناسوت ۱۱۲۸) تاریخده قدم نهاده
دهر اولوب محراب وجودده اقامت ایلدی . اوتوز یاشنده ایکن شیخ زاده شیخ القرا
ابراهیم افندیدن مأذون لفظه کتبه اولدی . ابقای آثار حسنه سی اوزره در .

احمد

قرانلقنددر . ادرنه یه هجرت و تحصیل معرفت آرزوسیه شیخ القرا شیخ زاده
ابراهیم افندیدن حسن خطی مشق ایله ثلث ونسخده یکریمی اوج یاشنده ایکن
(شرع شریف ۱۱۶۰) تاریخده وضع کتبه یه مأذون اولدی .

احمد

ادرنده کل محله شنده ساکن بربر زاده در . (استکمال صفات ۱۱۲۳) تاریخده
قدم نهاده دکان وجود اولمشدر . حسن خط ثلث ونسخه کوشش و دقتله
استادندن تراش روش ایدوب بلبان پاشا امامی سید محمد افندیدن تمشق و یکریمی
یاشنده ذیل اجازته تعلق ایلدی . وقتمزه دیک ایکی مصحف شریف و اون عدد دلائل
ویسائر آثار و رسائل ابقاسنه موفقی اولمشدر .

سید احمد

ادرنده جانباز دیمکله شهردر . (التهذیب ۱۱۴۸) تاریخده بازار حائله وضع قدم
ایلمش بروجود مهذب الاطوار وسید نام داردر . حسن خط ثلث ونسخه کوشش
ایدوب اون یدی یاشنده ایکن بلبان امامی سید محمد افندیدن مأذون اولمشدر .

احمد

ادرنہہ کتانی زاده در . اون بش یاشنده ایکن برادر مهتری محمد افندی ایله
معاً شغلی احمد دوده دن حسن خط ثلث ونسخه بعدالتشقی ذیل اجازت لرینه تعلق
ایلیشیدی . ایکی مصحف وبر بخاری ودلائل یازمشدر .

احمد نوری

ادرنهه رقا ص علی بیک محله سنده سا کندر . اون طقوز یاشنده ایکن (آثار
حکمت ۱۱۷۰) تاریخنده حسن خطه هوسکار وثلث ونسخه بربر زاده احمد افندی دن
اجازتله کامکار اولدی .

احمد

حسن خطده بجاقچی زاده حافظ محمد افندی دن تمشقی ایدوب اون اتی یاشنده
ایکن (استاد خندان ۱۱۷۱) تاریخنده مآذون اولمشدر . ایکی مصحف شریف ابقا
ایلیدیکی مسموعمزددر .

احمد

شهریدر . استانبولده بلاط قپوسی داخلنده متوطن اولوب قره قاضی زاده
دیملکه شهرت داده در . حسن خطده شیخ وقتی خواجه محمدراسم افندی دن تعلم ایله
مشغول ایکن دخی کتابت ایدوب نسخ کثیره وکتب وفیره کتب ایلمک اوزه در .
مدرسیندندر . [۱]

احمد

شهریدر . آغا قپولی اسماعیل افندی نیک خانکیلرندن ایدی . و حسن خطده
تلمذ وفیوض برشیه نیک شکر پارملرندن اولمغله خواص اهل کیفدن تلمذ ایلیشیدی .
خصوصاً جلی تصحیحی اول دائرة آکا منحصر ایدی . (مغموم ۱۱۲۶) تاریخنده
سرمست رحیق اجل اولدی .

[۱] ییلدیژ : « مدرسیندندر » بوقدر .

احمد

شهریدر. غاتکه سلطان سراینده آغا یانه خدمت امامتله معروف و وفای عبدالله
افندیدن تمشق واذن و اجازتیه موضوع و آثار کثیره به موفق [۱] اهل خطدندر.
فی الاصل سراجخانه قربنده و صکره فکلیجقده و بعدہ اگری قیو داخلنده حالا
سا کندر. دلائله اولان اسماء نبی علیه السلام میاننده نقطه داخله صلوات تحریری
بونلرک اثر طبیعتلریدر.

خواجه اختیارالدین

ماوراءالنهرده چب نویس نفیس وفاضل منشی فصاحت انیس ایدی. قدمانک
معروفلرندندر.

سید آدم

اسمنک مقلوبی اولان آمدندندر. ثلث و نسخ و تعلیق و غیره حافظ بلاق ازبکیدن
تمشق و اول پیر پرورورک نظر تربیه سیله « بیت »
مصرع رنگین بمطالع می رساند خویشرا هرکه کسب آدمیت کرد آدم می شود
نشیده سنجه بر قصیده برده بی الی التونه یازدینی رواة ثقة اخباریله رسیده درجه
صحتدر. بلده سنده و قتمز آدلرندندر.

آدم

شهریدر. رئیس قلمی رجالدندن ایکن بعض وزرانک دیوان کاتبی اولشیدی.
جبالی قپوسنده [۲] سا کن اولوردی. بالجمله خطوط کونا کونی اهل خطک امام بنامی
امیر افندیدن تمشق ایله تحصیل و فضله آدمیت فضیلتی [۳] اشعار و موسیقی امثالی
معارفده صاحب تکمیل ایدی. صحت و حیاتی معلوم دکلدر.

ادریس بن حسامالدین

بدلیسیدر. ثلث و نسخده و تعلیقده کالی اولغله بعض امرای عجمک دیوان کاتبی

[۱] ییلدیز: «موفق اولان» [۲] ییلدیز: «قیوسی داخلنده» [۳] ییلدیز: «وفضله»
فضیلتی اولان»

اولمشیدی. اردبیل اوغلی فتنه‌سندہ دولت علیہ عثمانیہ التجا و سلطان بایزید ولی طرفندن مظهر اکرام بہمتا اولوب امرہایون ایله زبان فارسی اوزره «ہشت بہشت» نامندہ بر تاریخ آل عثمان جمع ایدوب عربی و فارسی کفتارہ قادر و مرفندہ کالی ظاہر کسنہ ایدی. استانبولده قوجہ مصطفی پاشا جامعنک باش قپو تاریخی آنک آثار طبع لطیفندندرم اوائل دولت سلیمانیدہ شقایق تحقیقی اوزره عزم بقا و ابو ایوب انصاری قریندہ ادریس کوشکی دیمککہ معروف محلہ بنا کردہ لری اولان چشمہ سارہ قریب محلہ دفن اولندی. اوغلی ابوالفضل محمدخی اهل کالدن اولوب دفتر دار ایکن رحلت و طوبیخانہ بنا کردہ سی اولان دفتر دار جامعی ساحہ سندہ دفین تربت اولدی. عالی مرحوم (فضلی اولدی ۹۷۱) [۱] دیو تاریخ فوتی ضبط ایلشدہ. پدرینک تاریخ مزبورینی ذیل ایدوب و دیوان حافظہ نظیرہ یازمشدر .

ادریس

ماوراءالنہردن جب نویس و منشی نفیس اولدیغی میان ہنرورانده معروف برمنلای فضائل موصوفدر .

اسامہ بن مرشد بن مقلد

کشیزیدر [۲] . برادری علی دخی مذکوردر. حسن خط وقتی برادرندن تمشق ایلشدہ. (تفقد ۵۸۴) تاریخندہ عزم بقا ایدی .

اسحق بن حماد

بغدادیدر. خلفای عباسیہ دولتی اوائلندہ منصور و مہدی خدمتلرندہ نام آور اولان استادلردندر کہ مانند مرغ اسحق پای قلمہ تعلق ایله شہرت دادہ آفاق اولمشدر. سیدالتابعین حسن بصرینک رضی اللہ عنہ روحانیتلرندن استمداد و آثارینی استاد اتخا ایدوب (مقید ۱۵۴) تاریخی حدودندہ مطلقا خوش نویس جهان ایدی .

[۱] کنارده : « فضلی اولدی » تاریخی تذکرہ ریاضی دہ یازلمش کہ قرہ فضلی علی چلبی فوتہ کلیبولیلی عالی دیمشدر. فقیر دیرم کہ صحیحی دخی بودر . زیرا دفتر دارک سنک مزارندہ ۹۱۱ دیو ترقیم اولمشدر . عالی ثانی ۱۰۰۸ دہ فوت اولدی . فضلی دخی پدرینہ قریب اولور . [۲] ییلدیز : « شیرازیدر »

اسحق بن صرار

کوفیدر، شیخ ابو عمرو احمد شیبانی دیمککه عزیزف برشاعر ظریفدر، شیبانک آئی تأدی سبب نسبت اولشدن، بالجمله علومده خصوصاً لغتده امام اولوب ابن خنبل وابن سکینک مأخذیدر، فرزند ارجمندی عمرو بن اسحق دن مرویدر که وقتا که اسحق مزبور اشعار عربی جمع مراد ایلدی، سکساندن متجاوز قبیلهک شعرین جمع ایلدی، مرجعی امام ایلدکجه حسن خط کوفی ایلد بر مصحف شریف کتب ومسجد کوفیه وقف ایدر ایدی، عدد مصاحف شریفه سکسانی تجاوز ایلشدر، یوز اون ویا اون سکز سنه معمر اولوب (راه ۲۰۶) تاریخنده ویا تاریخ مزبور دن بر سال اقدام ویا برسنه صکره رهروان بقا اولدی، کتاب الجیم [۱] و نوادر و سائر تألیفیری واردر.

شیخ اسحق جمال الدین

قره مانیدر، جمال خلیفه دیمککه معروفدر، طریقه خلوتیه بالخاده شیخ حبیب قره مانینک خلیفه سیدر، وخطاط قره حصارى مرحومک [۲] مرشدی اولدینی مشهوردر، کندیلری فضلادن اولوب حسن خط شیخانیه بالذات قبلة الکتاب شیخ حمدالله مرحومدن تمشق ایلد تحصیل ایلشدر، جامع صاحبی شهزاده سلطان محمد بونلرک اثر قلمی اولمق اوزره برکافیه استکتاب ومقابله سننده اموال کثیره بخش ایلدکده حج شریفه عازم وعودتده استانبوله قادم اولمشدر، صدر اسبق پیری پاشای قره مانی شیخ مرحومک استانبولی تشریفی استماع ایلدکده زکرك قربنده صوغق قوی تعبیر اولنان محله بر جامع [۳] بر خانقاه بنا ایدوب آنده مشیخت ارشادیلد اشتغال ایلدی، (مات زبده الاولیا ۹۳۳) تاریخنده مقعد صدقه خرام وسودلیجده

[۱] کنارده : امام سیوطی دیرکه : کتاب الجیم اولی جیم اولدینی جهتدن تسمیه اولندی دیرلر . لکن تاج ابن مکتوم دیرکه : بن او کتابی کوردم اولی جیم دکلدرد . [۲] یلدیزه : « دخی » [۳] کنارده : منلا کورانی جامعی مقابله پاشای مذکورک خیری اولان زاویهده دخی کندی و اوغلی شیخ محمد شیخ اولمشدر . و شیخ محمد امیر بخاری شیخی ایکن وفات ایلدی .

اللہ رب العزت محمد محمود آغا جامی پیشکامندہ تربیہ مخصوصہ لری زیارت کام خواص
 وعوامدر۔ سبب استنباسی دخی بولہ منقولدر کہ ارغون کامل دیکلہ معروف شیخ
 عبداللہ جمال الدین یاقوت شا کردلرندندر آنک خطیلہ بر مصحف شریفی صاحبندن
 آلوب استادی اولان مصلح الدین قسطلانی استانبول قاضیسی بولمغلہ زیارتہ واروب
 ومصحف مزبوری اراثت ایلدکده ہدیہسی التی بیک الحقیقی استکثار و مصحف
 شریفی بکا دفع ایلدیکی اثناده خطہ فرماندن متعدد دابہلر کلوب آنلرک برینی دفعہ
 اون بیک الحقیقیہ اشترای ایلدیکنی کوروب طریق رسمی علمایہ راغب ایکن بو حالدن
 قدرت تام ویاس مستدام کلوب درونمدن سالب اولدم وبالکلیہ فراغ وقالب زہدہ
 خلاصہ یتیمی افراغ ایلدم، دیو بیور مشلردر۔ القصہ زاویہ مزبورہ دہ الی آخر العمر
 قیام ایدوب کندیلردن صکرہ زاویہ مزبورہ مدرسہ یہ تبدیل اولندی۔ احوال
 سائرہ لری مفصلاتدن استقصا اولنہ۔

سید اسد اللہ

کرمانیدر۔ کرمانشاہہ منسوبدر۔ ہزبر نیستان عرفان اولوب حسن خط ثلث
 ونسخی محمد کرمانینک آثار خامہ بسندن استفادہ وتقلید ایلہ تمشق ایدوب اجازت
 ایلشدر۔ قرہ حصار ی کہی استاد روسفید آنک دائرۃ تربیہ سنندن ہدید اولمشدر۔
 الاصولیہ کبیر کتاب خانہ بسندہ خطیلہ بر موقوف مصحف شریفی واردر کہ ابتدای
 لورافندہ مذهب لوحہ کتابہ سنندہ بویتلر ایلہ تاریخ اتمامنی افادہ ایلشدر:
 ازان روزی کہ از مصحف نوشتم
 بجزء و حزب و عشر و خمس آیات
 بقال سعد از روی معانی
 بتاریخش ہشتم تلتک آیات ۸۶۲
 آخر الامر شیر پنچہ اجل کریبانہ ال اوروب (خرامان ۱۸۹۲)۔ لندن صکرہ
 مہم ارواحدہ ہمنشین جناب اسد اللہ علیہ رضوان الالہ اولدی۔

اسد جانی

ہمدانیدر۔ انواع خطک روح روانی وجیم قلمک جانی اولوب حسن خط
 ثلث ونسخ وتعلیق وبالجملہ اقسام خطوطی تحقیق ایدلرندندر۔ شاعر ماهر وعاشق حار

ایدی . فن معنادہ دخی ملکہ کلیسی واز ایدیکی صادق کیلاینگ
مصر حدر .

اسعد ابن ابراهیم بن حسن النسائی

اردبیلندر . شام و سائر بلادده تحصیل معنادہ سعی بلیغ و بلده سنندہ کاتب الانشا
ایکن مستنصر خلیفہ یہ سفارت ایله رسان اولوب اول ایامده یاقوت جمال الدیندن
تمشق و قلم عم خط و تمشق فن شق و قط ایشیدی . بعض اعتراضات فلکیہ یہ دوچار
اولوب بغدادہ التجا ایله (خون ۶۵۶) تاریخندہ وقعہ تاتاردن اختفا ایله سلامت
یاب اولمشیدی . یئہ اول سنہده التمش درت یاشنده عزم بقا ایلدی . بویت آنکدره
رأی خده میدان حسن وخاله به کرة فاستعمل الصدغ چوکانا

اسعد بن الیاس

شامیدر . موفق الدین ابن المطران [۱] الصلاحی دیمکه شهرت رساندر . فی الاصل
نصرانی ایکن سلاطین ایوبیہ دن سلطان صلاح الدینک اطبا سندن اولدقده شرف یاب
اسلام اولدی . اعتلای شان ایله تحصیل وزارت دخی بعید اولیوب ملوکه دخی عرض
عظمت اوزره ایکن یئہ تعلیم علومده طلبہ یہ خفض جناح ذل ایله ا کرام ایدردی .
خطوط متنوعه بوابانده فضل وادبله ره راسته سالک واون بیک جلد کتابه مالک
ایدی . کتب کثیره کتب ایدوب « بستان الاطبا » و حکمتده « کتاب الادوار » و سائر
تالیف لری واردر . (المقتدی ۵۸۵) تاریخندہ ارجعی امری متصدی اولدی . نجوم
زاهره صاحبی فوتی ایکی سنهدن صکره اولق اوزره تعیین ایدر .

اسعد بن محمد بن محمود

بغدادی و دمشقیدر . حافظ جلال سیرامی دیرلر ایدی . حسن خط یاقوت
حسن جمالی و سائر علومده خصوصاً فقه حنفیہ ده کالی وار ایدی . مکه مکرمده
مجاورتی دخی واردر . حسن صدا و حسن لقا و حسن اداده بهمتا ایدی .
خانقاه سمیساطیہ ده امام و مدرس و محدث ایکن (خراب) تاریخندہ

[۱] یلدر : « الطیب »

ایرانشده سکنان یاشنده ایکن بنای سنکین حیاتی تخریب کرده زلزله ممات اولدی.
شاهر دمشقده مدفوندر .

میراسکندر بن ابی بکر پاشا

شهریدر . پدری جدہ والیسی مشاہیر وزیرادن چاوش باشی بکرپاشادر . حسن
خط ثلث ونسخی پدرلری مصر والیسی ایکن آندہ مولوی خانہ شیخی انیس عبدی
دوہ افندیبن تلذ واذن تبرکریله دخی تلذذ ایلشیدی . قپوجی باشیلردن ایکن (اتمام
اثر ۱۱۸۳) شعباننده رحلت واقسرایده پدری مکتبنده عزم جنت ایلدی .

سلطان اسکندر [۱] بن عمر شیخ ابن تیمور صاحب ظهور

دارالخلاقلری فارس دیارلریدر . حسن خط ثلث ونسخی علی مایلیق مشق
وتحقیق ایدوب صاحب آثار اولدی . برادری یارمحمد (اشتیاق ۸۱۲) تاریخنده
قتل اولنوب طازم روز تلاق اولدقده نوبت بونلره رسیدہ وجانشین کزیده اولدی .
بودخی (تحریر ۸۱۸) تاریخنده قتل اولنوب تحریر رقبہ اولندی . تفصیل احوال
سائرہسی منہل امثالی تاریخلرده مفصلدر .

اسکندر بن یوسف بن اسحاق

شهریدر . شام خزینہ سننده کاتبدر . بلده مزبورده فوت اولان بوسنوی
دفتردار ابراہیم پاشانک همشیره زاده سیدر . حسن خط ثلث ونسخی اساتذہ وقتک
برندن کوروب خطوط کونا کونده یکانہ زمانہ اولدی . استانبولده بولندیغی ایامده
مرآت املده صورت اجل نمایان اولوب (ذیشان ۱۰۶۱) تاریخنده سد سدید وجودی
زائل وبقایہ داخل اولدی .

اسلم بن جدرہ

طائی عربیدر . مراصر بن مرہ ایله خط عربی بی وضع ایدوب اهل انبارہ
وکندی اولادینه تعلیم ایلدیلر . صکرہ ابی سفیانک همشیره زاده سی حرب بن امیہ

[۱] کنارده : اسکندر محبالحکمه معناسنه لفظ یوتانیدر .

آنردن آلم واهل مکہ ۾ تلم ایلدی . پوسیدن قریشی ایلدی .
 بولدینی سیاق امام سیوطینک اولیائنده اطلاق اولمشدر .
 « واضع خط عربی اوج اولوب مرام صورت حروفی وضع واسلم واصل
 ایله هجاء سریانی اوزره ترکیب ایلدی و طامس بن حدره دخی وضع اعجام و
 ایلدی » .

اسماعیل بن ابراهیم بن ابی الیسر شاکر

دمشقیدر . جدی مذکوردر . مسند الشام تقی الدین التتوخی المعری الاصلدر .
 فضلائک اشرفی و ادبائک اعلم و الطفیدر . حسن خط و وقتک موجدی اولقی مرتبه لرنده
 ملک یمن ایلشیدی . کبار کرام روایتیه ذیل خریدده سلك بیان کشیده درکه
 تقی نقی مزبور دیرکه : « کثرت دینه مبتلا اولدیغ ایامده رؤیامده پدر ۴۰۰۰ جامدن شکوا
 ایلدم . حضرت پیغمبر آخر الزمان علیه الصلاة والسلام الا کملان جناب مستطابنک
 مدیحه سنه اشتغال و نعت شریفی انشاد و اجلال ایله دیو تنیه ایدوب اظهار عجز ایلدم .
 ینه امر و ابرام ایلوب البته مدح نبوی سبب قضای دیوندردیدکده رؤیاده بواپکی
 بیتی در حال زیب مقال ایلدم :

اجدالمقال وجد فی طرل المدی   فمساك تظفر اوتنال المقصدا
 هی حلیة للمدح ایس یحوزها   بالسیق الامن اعین واسعدا

« نثر » بیدار اولوب بویتلری در خاطر بولدیغده آکا ذیل ایدوب بر نعت
 شریف انشاد ایلدم . اول سنه قاضی الحاجات دینی ادا وینی اول پار کراندن تجلیس
 وانجا ایلدی ، دیو نقل ایلشدر . یکهسان درت یاشنده ایکن (عبرت ۶۷۲) تاریخ
 معبردار عبرتدن کذار وسوی دلجوی بقایه رفتار [۱] ایلدی

اسماعیل بن ابراهیم

پوسنویدر . پدری اکری دفترکاری نقطه حی زاده بیگلر شریف
 اندرون هایونده حسین خط بیگ و نسیمی رسام عمر افندی بن قشقی

[۱] یلدیز « بقاده قرار »

شہزادہ آکاری محاسبہ بنی خدمتہ طشورہ بجراخ اولوب کتبہ لرنده
 شہزادہ اسماعیل محاسب دیو لید ایدردی . قندوز سالفه دن عموجہ زادہ حسین
 شہزادہ داتاد پراجاد اولدی . سوی دلجوئی سلطان احمدخان ثالثہ امرهایون
 اولدی زکریا شریف کتابت و مقابلہ سنده مظهر اکرام و عنایت اولمشدر . مرقعات
 و خطمانی واردی . اول خلقو بہبودک قلم وجودلری (التخلق ۱۶۱) تاریخندہ
 شہادہ طشوقہ قبور قلندی . پاشای مزبورک مرقدی دائرہ سنده مدفوندر . برادر
 زادہ سی سلیمان عارف افندی دخی مذکوردر .

اسماعیل بن ابراہیم

شہر در . پدری طولومبہجی او جانک حلا کتخداسیدر . کندیلری حسن
 خطی خلوصی مخلص سلیمان افندی دن تمشق و اثر قلمی ختامندہ کتبہ اسماعیل قیدینہ
 اجازتہ تجیل اولمشدر . « بیت »
 خط توکہ درشان رخت نازل شد لامیت کہ برآیت رحمت دال است

اسماعیل بن ابراہیم دده

تقدادیندر . اول خطہ دہ والد ماجدلری مولوی خانہ شیخی اولوب کندیلری ثلث
 و نسخی سید محمد حلمیدن تلمذ و اجازتہ دخی تلمذ اولمشدر .

سید اسماعیل بن سید ابراہیم

طوبخانہ دہ بکمزجی زادہ دیمکک شہرت دادہ در . « بیت »
 نیر زد عسل جان من زخم نیش قناعت نکوتر بدو شاب خویش
 پندینہ بند اولوب آرائق امامی حافظ محمد افندی دن حسن خط ثلث و نسخی تمشق و تلمذ
 و شیوہ شیرین وادی سکرینندن تلمذ ایلدکدہ وضع لفظہ کتبہ اجازتیلہ مظهر لطف
 حق خالق اولوب آثاریلہ مجلس آرائق اتمہ در .

شیخ سید اسماعیل سعید بن سید احمد بن محمود بن یوسف « معمار شیخی »
 شہر در . جدی محمود خواجہ قالیجہ لی اولوب آندہ ساکن خطاط مصطفی

واسماعیل افندیلرک برادریدرکه اگری قپو قپوجیبی اولمشدر. یوز قپو
 افندی طریقه شمسیه خلوتیه بالخانن اولوب والده سی طرفدن سلسله نسی
 تکیه سنده زیر لحاف قوسی [۱] مقام ایدن یورغانی امیر افندی په رسیده در. کندیلر
 مولوی خانه یکی قپوسی داخلنده معمار عجم نام مرد معمورک زاویه عامره سنده
 طریقه سنبلیده شیخ نورالدین افندی دن اخذ ایله برادرلری شیخ سید محمد امین
 افندی ایله اشتراکاً پدرمانده شیخدر. اوائل حاللرنده استاد معمور امام جامع
 میر آخور سید عبدالله افندی دن ثلث ونسخ وجلی خطوطک حسننه تعشق و تحصیلنه سی
 ایله تمشق و دامن اجازتترینه تعلق ایلمشدر. (الاستاذ ۱۱۹۳) تاریخ ذی الحج سنک
 یکر می اوچنجی جمعه کونی زاویه سنده دفن اولندی. اوردک قصاب جامی عتبه علیا سنده
 بر بسمله یازوب و صدر اعظم اسبق سید حسن پاشا مکتب جدیدینه معلم مشق اولوق
 مناسبتیه مکتب مزبورک اتصالنده فقط چشمه نک بالاسنده واقع خط [۲] و قپودان
 ابراهیم پاشا جامی مزارستاننده پنجره لری بالاسنده اولان جلیلر دخی بونلر کدر.

اسماعیل بن احمد

ادر نه ده سلطان سلیم حلیم جامی قرینده طاش او طه لرده سا کن یساری زاده
 دیمکله عریفدر. پدری یساری افندی بلده مزبوره محکمه سنده باب کتابندن
 ایدی. جدم مستقیم افندی مرحوم مولویتله اول بلده یه متصرف اولدقده خدمت
 وقایعده استخدام ایلمشیدی. کندیلری (خورشید ۱۱۲۰) تاریخنده افق
 سعادتدن شارق و طالع اولوب پدرلری [۳] کاتب باب بروجود مستطابدر. حسن
 خط ثلث ونسخی خفاف زاده حسین افندی دن تمشق ایله (درویش خطاط ۱۱۳۹)
 تاریخنده ستوده و کتبه دیو آثاری ختامنده قید و کتب ایلمکه اجازت آلمشدر.
 بو ترجمه یی تسویده کلنجه اون سکر مصحف و اوتوز قدر انعام و ایکی یوز قدر
 دلائل و سائر نسخ و رسائل یازمشدر. (کوثر جنت ۱۱۷۹) تاریخنده حج شریفه
 اولوب جبل طورده صلوات عصری بعدالادا رحلت بقا ایلمشدر. [۴]

[۱] ییلدیز: «قدسی» [۲] ییلدیز: «جلی» [۳] ییلدیز: «کی» [۴] ییلدیز: «...»
 جناب شیخی کورددم دوشده نقل ایتدی صفالندم
 کال خوش خطان دهری بربر ایتدم استفسار
 یساری زاده یه نقل ایتدی
 عین ایتدی که ...

میر اسماعیل بن کل احمد پاشا

شهریدر . پدر لری مشاهیر و زرادندر . کندیلری اندرون هایونده بولندی
ایام ثلث و نسخده حسین حبلیک جبل متین تعلیمین التزام ایدوب آنک رحلتنده
یدی قلهلی امیر افندی زاده سید عبدالحلیم افندی دن دقایق حسن خطی تمشق واستعلام
واجازت لریله دخی بکام اولمشدر ایدی . طریق سلسله علیه تدریسه دخول ایله بیرونه
خروج ایله کده «بیت»

طرس خد خطت علیه سطور ما المّت بها یداً خطاط

نمایشی اوزره ارسال محاسن ایلدی . کمانکشی و سائر معارفده دخی اشی نادر در .
برادر لری علی پاشا و فیضی بیگ [۱] بو تحفه ده یاد و ایراد اولنور . ان شاء الله تعالی .
(زهی ممتاز تعلیقیاں ۱۱۸۱) تاریخنده حسن خط تعلیقه دخی تعلق ایله سعی
و کوشش تمشق واجازتله تفوق ایلدیکی جریده اصحاب تعلیقه تحقیق اولنور . مصر
قاضیسی ایکن (الاستاذ ۱۱۹۳) تاریخی رجبنده رحلت ایلشدر .

اسماعیل بن احمد

شهریدر . کیوهلی زاده دیمکله شهرت شعاردر . وسلطان محمدخان جامعی اطرافنده
قرار ایلشدر . حسن خط ثلث و نسخی برادری سیف الله ایله بیله اونویو الحاج
مصطفی افندی دن استفاده و تمشق و وضع کتبه و مشقه یه مآذون اولمشدر .

اسماعیل بن تاجی بیگ

شهریدر . پدری و برادری محمد افندی دخی مذکوردر . هر قلمی برادر مهتری
شرکتیله تحصیل ایدوب بالخاصه چب نویس و دیوانیده کامل بوجود نفیس ایدی .
الف کامل تاریخندن صکره وفات ایلدی .

اسماعیل زهدی بن حسن

شهریدر . مولوی اولان عاشق پاشا جامعی جوارنده ساکن اولوب اوائل حالنده

[۱] ییلدیز : «دخی»

زندانی قیوسنده خفاف ایکن استاد آکا سید علی افندی
 مسافه بهانه سیله قربنه عطف ایله انجاری زاده امام علی افندی به ایله
 تمشق ایلمشدر . قبل الاذن استادی رحلت ایلمشیدی . اجازتنده بیجه کفتم
 بولوب از جمله استادینک شرکاسندن «دو حقه الکتاب صاحبی صویولجی زاده محمد
 افندی به آثار خطیه سندن بری تحتنه بلا تمشق بر اذن یازمق نیازنده اولدقلرندن
 دخی رد ایلیوب قید و تمیق اجازت بیوروب نام داش ابی القاسم خواجه محمد راسم
 افندی دخی مجلسده بولمغله آنلر دخی دطاب یوردقلری قاتندن مسموعمدر . لکن بویامده
 برثلث قارمله سنی زیارت ایلدم . من تلامیذ درویش علی دیوقید ایلمش ایدی . (ع) بزناقلز
 اصحنی انجیق خداییلیر . ملکه تقلیدی بر مرتبه به رسان ایلمش ایدی که اگر معمر اولسه
 آیه من آیات الله اولور ایدی . استانبول قپولرندن برنده بوتاریخ تعمیر آنلرک خط دستیده

عصر سلطان احمد والاجناب حصن استانبولی آباد ایلدی ۱۱۴۰ [۱]

علل و امراضه مبتلا اولمغله قطعات و نسخندن غیر بر اثر اقباسی ممکن اولما مشدر .
 آنی دخی بر قفا استلقا و بعده املایدردی . رحلتیه بوتاریخ مسموع عبد قیودر :
 (شیوه فردوسه قلدی زهدی اسماعیل فدا ۱۱۴۴) [۲]

اسکدارده منازل مسا کین قربنده استادی ایله بردارده مدفون اولوب سنک
 مزارینی سر خلیفه لری کاتب زاده مصطفی افندی یازمشدر .

اسماعیل بن حسن

شهریدر . حسن خط ثلث و نسخی تمشق ایدوب ابراهیم دائمین اجازت آلمشدر .
 صدر الصدور راغب محمد پاشانک آغا بان اندرونندن ایدی .

[۱] تاریخ فضله چیقپور .

[۲] کنارده : تاریخ رحلت زهدی افندی گفته چلی زاده افندی [۵]

که آنک زبانه اولما مشدر بوده و اصل
 اکر رسم خروف اولدیه اولدیه
 آنک اصلاح حرف عالی چون اولدی
 پربشان اولدی اوراق کبی افکار
 میان خوابنا کان قیوره اولدیه
 اوله خطاط اسماعیل زاده

دریغافن خطک شیخی زهدی کندی دنیادن
 محقق ثلث و نسخن بام جرعه ایلدی تملیق
 دوشوب کرسی صحتدن نظام سطر اعضاسی
 سیه جامه کیوب خامه دوات اولدی دهن بسته
 نحاقله اولوب مانده نال قلم جسمی
 بوتاریخی عطارد یازدی غاصم صفحه جرعه

[۵] کوچوک چلی زاده شیخ الاسلام اسماعیل طاصم افندی

اسماعیل بن حماد

شهریار کوه یاقوت حموی قوی اوزره بلاد ترکنددر . ابونصر الجوهری دیمکه
 موسوف اولوب صحاح جوهری، نام لغت یونلره منسوبدر . وانقوی آنی ترجمه ایدره .
 حسن خطده این مقلهیه نظیر برپیر روشن ضمیر ایدی . آنلردن تمشق قواعد خط و تعلم
 فوائد شقی و قط ایلدی . امام سیوطی تحریری اوزره ایکسینک خطلری برپرندن
 فرق اولماز وهوای دستلری دقتله بولماز ایدی . نيسابوره هجرت و نیچه مصاحف
 شریفه کتابت ایلشدر . اواخر عمر نده نيسابورده سودای طبران کندینه طریان
 ایدوب بر بایک ایکی مصرعی جناح کبی ایکی طرفنه ربط ایدوب پرواز وبر موقع
 عالی به بال کشا وسایه انداز اولدی . لکن بلامشق هابط اولدقده ساقط اولوب اطاره
 ورقای روح ایلدی . (الصحاح الجوهری ۳۹۳) رحلتنه تاریخ اولمق غرائب خامه
 فقیردندر . بو دو بیت اشعارندندر :

لوکان لی بد من الناس	قطعت جبل الناس بالیاس
الرز فی العزلة لکنه	لا بد للناس من الناس

اسماعیل بن خلیل

شهریدر . مرجان آغا جامعی قربنده صنعت سلمان پاک اربابندن بر صاحب
 طبیعت اولمغله حسن خط ثلث ونسخی منبع المکارم نام داش ابی القاسم خواجه محمد
 راسم افندی مرحومدن تمشق ووضع کتبه اجازتنه تعشق ایدوب اندک زمانده
 مستور تعلیم استاد اولان قواعدی موبو تراش و کار دستی مدار معاش ایدوب
 نائل مرام اولمشدر .

اسماعیل بن صالح

شهریدر . پدری مدرنیده مدفون کال امی دیمکه معروف اسماعیل خلوتی
 نسلنددر . فنیایی دده قربنده واقع آق بابا محمد افندی [۱] مسجدی محله سی اتصالنده
 [۱] کناره : فنیایی دده شیخ محمد خلوتی فضلادن و امی سنان زاده حسن افندیکنک
 شهریدر : آق بابا فاتح زجالنددر .

اولان سیدی خلیفہ محلہ سی امامی ایکن (الاحتقا ۱۱۱۳) ویرا
 وحراب بقادہ اقامت ایلاکده امامتی برادر زاده سی قز احمد افندی و تری
 کندیلری کج کردن اولغله امامت مزبورہ دن روگردان و حسن خطہ میلان
 ثلث ونسخی استاد معمر امام جامع میر آخور سید عبدالله آکاھدن تمشوق و
 واذن واجازت لریله دخی تلذذ ایلمشدر . (قرار خلد ۱۱۳۵) تاریخندہ ذبیح کرک
 اجل اولدی . قز احمد افندی زاده شیخ عبداللطیف افندی دخی مذکوردر

اسماعیل راغب بن عبدالله

شهریدر . قوشاچی زاده دیمکله شهرت داده در . وباصباحی زاده الحاج محمدک
 همشیره زاده سیدر . حسن خط ثلث ونسخی امیر افندی زاده سید عبدالحلیم افندی دن
 تعلمہ بستہ میان وشدنطاق تلذذ وامعان ایدوب بعدالاذن اعانت تعلیم لریله دخی کامران
 اولمشیدی . (خندان زینت ۱۱۷۲) تاریخی رمنانندہ اسکدارده دفین تربت قلندی .

اسماعیل بن علی بن محمد بن عبدالواحد ابن ابی الیمین

حلییدر . فخرالدین بن عزالقضاة شهرتیه معروف ، انواع خطوطده حسنله
 موصوف کاتب ادیب و منشی وشاعر لییدر . وقعه تاتارده مصرده قرار وشیش
 اکبر محی الدین ابن عربی حضر تدرینک آثارینه حصر وقت ایله اوقات گذارا اولدی .
 ودفعات ایله قبر لطیفنه شد رحل زیارت وحسن عقیده وخیر ایله شهرت بولدی .
 (دلشاد فردوس ۶۸۹) تاریخندہ ارتحال ایدوب ونعشی جمعیت بی پایان وقریاد وفتان
 ایله شامده اولاد زکی تربہسنہ حضرت شیخ جوارینه ایصال ایلدیلر . قبرندہ
 ختمات وفاتحه وحقندہ رؤیا ومنامات صالحه ایراد وذیل خریدده اشعاری دخی
 اولمشدر .

سلطان اسماعیل بن علی بن محمود بن عمر بن شاھین بن ابی

تختکاهی حمادر . عمادالدین ابوالفدا سلطان فاضل

میرزا معروف ایدی . حسن خط یا قوتانده یك دانه زمانه ایدی . دمشقده امارتله
 ملكه لاصره خدمتی مقابلی سلطان حما اولدی . حشمت ملوكانه ایله دفعات ایله
 مصره واروب ارغون التائب [۱] امثالی امرا خیل دولتی پیشکاهنده ماشیاً روان
 اولوب جمله نوابك آکا زمین بوس توقیر اولملریله امر ایدی . شعر و هیئت و طب
 و حکمت طرفه مائل ایدی . شاعر ابن نباه شامده ساکن ایکن وظیفه خوار
 انعامی و تحف سالیانه سیله مظهر اکرامی ایدی . امین الدین [۲] الابهری حمایه
 کلوب سایه حمایه سندن بهره باب اولدی . متعدد جلدده « کتاب الکیاش » و تاریخ
 مستقل و « نظم الحاوی » و « تقویم البلدان » امثالی تألیفی واردر . مرض موتنده
 کتابلری اربانه بخش ایدوب انش یاشنده ایکن (بذل ۷۳۲) تاریخنده بذل
 موجود ایلدیکی ذیل خریدده سلك تصریحه کشیده در .

اسماعیل بن علی

شهریدر . آغا قپوسی مکتبی معلمی اولمغله آغا قپولی دیو بنامدر . اول نام
 داش غنجه کلزار خلت سائق تقدیر مفتاح الابواب ایله اقلام متنوعده استادیتی
 جلی درویش علی مرحومدن تمشق وتلذ واجازت لریله تلذذ ایلشدر . سنی سکساره
 واصل اولدقده دست متانت پیوستری مرتعش اولمشدر . ابوالفتح سلطان محمد خان
 جامعی جوارنده مفتی اسبق سید فیض الله افندیکنک مدرسه و کتاب خانهمی
 پیرانه سر بونلرک قلم محترم لریکن اثریدر . قدامدن قرع صباخ دقت ایلدی که
 صدر اسبق حسین پاشا دارالحدیثکنک طشره قپوسی تاریخی تسطیره مأمور
 وابتدا اسم جلالی یازدیغی مشهوردر . درعقب شاهین محمد آغا نام جسور
 کلوب بونلری شکسته و محجور و « تاریخی رسم ایله بز مأمورز » دیو بقیه بی
 اتمام ایلدی . اما اندک زمانده قلم عمری شکسته و حقه دهانی بسته اولدی .
 القصة شیخ الایام حافظ عثمان بنامک سنک مزاری دخی بونلرک یادکار قلمیدر که
 سکز سنه مرورنده کندی لری دخی عازم تعلیم خانه جنان اولدقده فقط اسملری
 تبدیل ایله کندی سنک مزارینه دخی رسم اولندی . ترسانه عامره وراستنده داری

[۱] ییلدی : « التائب » [۲] ییلدی : « امیرالدین »

ذره شی تغییر اولتان وادیء عالمی شادمانی و کمالی است او شادمانی است
 رختلارینه تبرگاً بومضوع تاریخ بوتخته ده بالکون اولدی : (اولدی اسماعیل بن علی)
 خواجه ماوا مدد ۱۱۱۸)

میر اسماعیل بن علی

شهریدر ایران خان زاده شهرت لرینه سبب سلطان سلیمان خان کریمه محترم لری
 یازیلی مدرسه بانیه سی اسمی خان سلطان دن صدراعظم داماد محمد پاشای طویلك فرزند
 ارجمندی ابراهیم خانك نسل ایلندن اولمیدر . ابراهیم خان تعمیری سلطان سلیم
 اولك تعیینیدر . صاحب ترجمه اسماعیل بیك افندی مشاهیر استاتده کرامدن خواجه
 محمد راسم افندی ایله ملاقات و حسن خط ثلث و نسخده تحصیل کالات ایدوب
 بعده تشویق علو همت ایله رئیس اطبای شهر یاری کاتب زاده محمد رفیع افندی دن
 دخی نستعلیقه هوس و اندك زمانده آکا دخی دسترس بولوب میرانه حسن خطله
 بوشغر مقتبسك ماصدقی اولمشدر :

یابدز تم نوره باهر
 صدغك حرف النون فی مشقه
 منزله فی القلب والطرف
 من یبدالله علی حرف

باهر مخلصیه بعض آثار باهر لری واردر . سنین سنلری یتشه قریب ایکن
 قادم مشق خانه بقا اولوب ابو ایوب انصاری جوارنده اجدادی تربیه سنده آسوده
 خاک فنا اولدقلرینك تاریخی اولوق اوزره بومضوع محسوب کرده قلم فقیرانه در :
 (میر اسماعیل بولدی ماواده مقام ۱۱۶۴)

اسماعیل بن علی

کیوه لیدر . ساعتی دیمکله عربی بر صحاف ایدی . جراح و اشا سن
 اولوب حاج الحرمین ایدی . حسن خط ثلث و نسخی استاد پر نور امام جامع مدینه
 افندی مرحوم دن تمشق ایله خطوط متنوعه سنك حسنی ساعت یساعت
 بندیروب آثار بسیار ایله صدای طاس فلك شهرتی صباغ اهل دانش

[۱] کنارده : قادریه دن قبه تکیه شیخی سلیمان افندی
 سلیمان افندی قبرلری مقابلنده در . [۲] یلدر لایر ایلیدی

(ساعت ۱۱۷۰) تلخیصده از بحال و قیام ساعته موقوف و لال اولدی.

اسماعیل بن علی

شهریدر. پدری مطیخ اباتی و کاتبه نائل اولوب کندیلری بر طریق ایله ایصوفیه کلام و فنون روزنامهجه حتی ایله چراغ اولمشدر. حسن خط ثلث و نسخی حسین خلیدن تعلم ایله صورت و یروب ماذون اولمشیدی. (باغ قدسی ۱۱۷۷) تاریخی اوائلنده رجعت ایلدی.

سید اسماعیل شرف بن سید علی

روسجقندن قبله مرام اولان استانبوله توجه و آرام اولمشدر. رجال دولت علیهده اقراباسندن هاشم افندی و سید علی افندی تقریبیه رئیس قلمی دائره سنده بیکلکچی خانقاسیندن اولمشدر. انواع خطوط حسنه دن امام جامع میر آخور امیر افندی و نام پاشا ابی القاسم خواجه محمد راسم افندی مرحوم لردن ثلث و نسخی تمشوق و خط دیوانی و جلی به دخی تمشوق ایدوب ادنی سعبه اقرانک مشار بالبنانی اولدینی آثار پسندیده سیندن عیاندیر. حاصلی خطی کزیده و وادیسنده نادیله بر شریف کمال رسیده دره. [۱]

اسماعیل مفید بن علی

شهریدر. صدر اسبق علی پاشا بن نوح افندی کتابخانه سنده حافظ کتب اولمغله شهرت یابدیر. کرشچی یحیی افندی مرحومک پیش پیشتخه تعلیم و افاضه لرندن اخذ دقایق حسن خط شیخانه ایلوب شرف یاب اجازت لری دخی اولمشدر. سائر علوم متداوله تحصیلنه دخی سعی و کوشش و طریق تدریسه دخی با امتحان اقدام روش ایلوب برکت صحبت استاد مرسوم ایله مسالک عزیزانه دخی سالک و نسبت معهوده خواجگانه مالک اولوب لازمه [۲] زمان اولان طبع شعریلری دخی اولمغله بسیط و میرکی نظم و نثر و سیار انشیا و شعرده مهذب غنچه کلزار معارف، دقایق انواع نزه واقف بر وجود بهبوددر. اسکدار قاضیسی اولمشدر. [۳]

[۱] کنارده: «شرف خط» ۱۱۷۸۹ تاریخ رجعتی اولمشدر. [۲] اصلنده بوراده کی

«...» [۳] «...» کنارنده شو صورتله مجرودر:

اسماعیل بن محمد

شہریدر . ثلث ونسخی انباری زادہ علی افندیبن تمشق و تحصیل اجازتہ بحیل اولمشدر . آغای دارالسعاده الحاج بشیر آقا مرحومک یازیحیی اولوب خواجگان طریقہ نقل ایله چراغ اولمشدر . مالیه ومقابلہ امثالی مناصب ایله سلطان محمودخان دورندہ بکام ایدی . تاریخ رحلتی معلوم اولدی .

شیخ اسماعیل حتی بن مصطفی بن بیرام چاوش بن خدابنده

پدرلری شہریدر . کندی ولادتی روم ایلندہ ایدوس نام قصبہده واقع اولمشدر .

اسماعیل مفید

شہریدر . کرشچی یحیی افندی ونامق افندی ونام داش ابی القاسم محمد راسم افندیبن تمشق خطایدوب التمش تاریخندہ راسم افندیبن ثلث ونسخہ مأذون ویتمش ایکی تاریخندہ شیخ الاسلام اسبق محمد صالح افندی امتحانندہ خارج رؤسہ کامروا و قونوی حافظ اسماعیل افندیبن مأذون کاشغری عبداللہ افندیبن اخذنسبت نقشبندیہ ایتمشدر . بکرمی سنہ دن بری داود پاشا جامع شریفندہ بعدالصبح نشر علوم نافعہ وتدریس نسخ متداولہ واول محلہ قریب خانہ سندہ بعدالمصر کتب شرعیہ مذاکرہ سیلہ مشغول اولوب حکیم زادہ علی پاشا کتب خانہ سندہ حافظ اولغلہ نسخ نفیسہ مطالعہ سیلہ وبعض تحریرات ایله اوقات گذار ووحدت وانزوا ایله مألوف وشعر وانشایہ راغب ، نحیف البنیہ ، قصیرالقامہ ، قلیل الکلام ، بیدهن التکلف برآمددر . بوقطعہ زادہ طبعیدر :

مقصدک کار ایسه ای دل بوتجارت کهدہ   ظاهر وباطنکی ایله دوپای پرکار

ظاہرک دائرہ خلقده اولسون دائم   مرکز حقده ووروب باطنکے استقرار

آئیدہ کی ایکی ذات ، نسخہ اصلیدہده یوقدر ، ییلدیزنسخہ سنک کنارندہ محرردہ

اسماعیل بن ابراہیم

قسطنونیدر . بیک یتیم تاریخندہ تحریر ایلدیکی مصحف شرقی زیارت اولندقدہ نظرده چوقہ جی زادہ ابراہیم افندیبنک خطی ظن اولنورہ . یعنی خیلی خوش نویسن خطاطی رحمة الله عليه

اسماعیل بن حسن خلیفہ

سلبانیہ جامی محرری قرہ حصاری غلامی حسن خلیفہ زاددر

ابن زینبی استاد شهرت مندی حافظ عثمان افندیدن تعلم ایدوب خط تعلیقده دخی
جوش نویسی ایدی. طریقه جلوتیه دن آت بازاری سید عثمان فضلی نك خلیفه سیدر.
اسکوپ و مصر قاهره و شام شریفده اقامت و اسکدارده احمدیه جامعنده یوم جمعہ
بیچہ زمان مشیخت و صکرہ محروسہ بروسده متوطن ایکن رحلت و زاویہ سی اتصالنده
ودیعه تربت قلندیغی تاریخی بروسلی هادی افندینک بو مصرعیله ضبط اولندی :
(حق حق دیدی عزم ایلدی حق افندی جنتہ ۱۱۳۷) آثارندن اوچ جلدده «روح البیان»
نامنده موعظه قرآنیہ و تفسیر بیضاوینک اولندن فاتحہ یهدک شرح بیضاوی و سورہ
نبأدن آخر قرآنهدک قاضی حاشیہ سی « و شرح نجبه » و سائر مجموعہ لری واردر .
طبع شعریلری نمونہ سی اوله ورق بر بیتلری بو محله قید اولندی:

خیده قدله بافسهك نه حاله دوندم بن   یانوں شكته كیردم یاداله دوندم بن

اسماعیل انوری بن مصطفی

بغدادیدر . دزدار زاده دیرلر ایدی . برادری ابراهیم ایله معاً حسن خطه
کوشش و ثلث و نسخده و رزق ایدوب مرزیفونی [۱] سید محمد حلمی بالاقتضا
بغداده واردقده آنلردن مآذون و استانبوله هوس نمون اولدقده کلوب
ایام هرمدہ طوتهلم کنج بولنش   آدم اوزمان نیلیهیم کنج بولناز

دیهرک استادالمرام نامداش ابی القاسم خواجه محمد راسم افندیدن دخی سنین
کثیره تعلیم کوروب خط دستنه صورت و یردیکی زمان کزیده سن انحطاطه رسیده
اولمقله لئک لؤک یته یولداشندن قالمیوب سلطان بایزیدده کاغذجیلر مقابلنده واقع مکتب
اتصالنده بر حجره یه دخول و کتابتله مشغول ایکن رجبدہ فوتنه (اسمعیل انوری
وقات کرد ۱۱۸۹) تاریخنده رحلت و شیخ مرحومه هم جوار تربت اولمشدر .

[۱] ییلدی : مرزیفونی زاده

اسماعیل بن موهوب

شہر پدر . سراج خانہ قریندہ خطی نکتی و کالیہ معلم ایہ و کتب الیہ
آنکھ اوقات گذارور . حسن خط ثلث و نسخی خطیب زاہد محمد بن محمد بن
تعلیم ایہ اجازتہ یکام اولشدر .

اسماعیل بن موهوب بن احمد بن محمد

عراقیدر . پدري مویتاب اولمقلہ ابو محمد بن جوالیقی دیرلر ایدی . یاقوت حوی
قلی اوزره اولاد خلفای عباسیہ بی تأدیب و تعلیم ایہ مأمور ایدی . حسن خطی
ظن غالب اوزره یاقوت مستعصمیدن تمشق ایہ پیرانہ سرپیر پرور اولوب سن نبوی
رسان اولدقده (حشر جسد ۵۷۵) تاریخی شوالفده انتقال و دیده دوز روز
وجلالات اولدی . پدري دخی ذکر اولنور ان شاء الله الغفور .

اسماعیل بن همت

طربزون طرب افزوندندر . همت زاده دیمکله شهرت داده در . بعد الحفظ
حین خطہ هوس و همت ایوب ابتدا استاد پرتور امام جامع میر آخور سید عبدالله
افندیدن ثلث و نسخده قواعد خطی تمشق ایوب لکن ایله اوسید الاہستاقی
ترک ایہ تولى مادون وزهدی اسماعیل آغادن مآذون اولدینی مجلسه مشارالیه امیر افندی
دخی دعوت اولنوب اسماعیل مزبوری کوردکده « بوطالب حروف و تراکیبی بالملہ
بندن کوروب بش التی سنہ تعلیم حسن خط اولمشدر . هنوز ترک ایلملی ایکی
آی اولدی » دیو حاضر اولان استادلره نقل ایلدکده واقعا حق بویله اولدینی
ظاهر و تلخ بزم اولسی آشکار اولدقده اهل مجلس عنذر خواہانہ امیر افندی
نیازمند اولدقلرندہ « اکر صله سنہ جائد و آندہ ساکن اولینی دخی مہاجر اولد
نیازیکز مقبولدر » [۱] بیوردیلر . واقعا بلده سنہ راہی اولمقلہ تمہید ایلیوب
الی الوقات بلده مزبورده خاتونیه جامعی قریندہ قاعد ایکن (اسماعیل بن محمد)
(۱۱۷۳) تاریخندہ وطنندہ رحلت ایلدی .

[۱] ییلدیژ: « مقبولدر »

اسماعیل بن یوسف

اسماعیل بن یوسف حصارى اتصالنده قاکلیجق نام ساحلده ساکن ایدی . پدری اسفار
ظفر آثارک برنده اردو قاضیسی اولمغله بعض کتبه لرنده « ابن یوسف القاضی باردوی
هایون، دیو میاهات نمون اولوردی . برادر مهتری مصطفی افندی ایله معاً توقادی
امام محمد افندیبن حسن خط ثلث ونسخی تمشوق و تعشق و ذیل اجازتنه دخی تعلق
و تعلق ایشلر ایدی . شیخانه صحیفه لری زیارت اولنور . تقلیده کمالی و ظاهر و باطنده
حسن حالی وار ایدی . صاری یارده واقع چشمه تاریخی بوئلرک اثر معتبرلریدر .
محمد خان رابع ایامنده رحلت و قریه مزبورده مزارستاننده طائف بیت جنت
ودلسیر زمزم وصلت اولدی .

شیخ اسماعیل عمادالدین

مصریدر . ابن زُمَّكْحَلْ دیمکله عریف و حسن خط یاقوتانهده افراد کزیده دن
بر شخص ظریف ایدی . بر پنج دانه سنه سوره اخلاص یازوب عیاناً تلاوت
اولتوردی دیو نجوم زاهره صاحبی تحقیق ایدر . مصاحف عدیده کتابتنه موفق
اولمشدر . (محتشم ۷۸۸) تاریخنده ترک حشم و عنزم دار نعم ایلدی .

سید اسماعیل

شهریدر . نفس زاده دیمکله شهریدر . سابق الذکر نفس زاده سید ابراهیم
افندیبنک اقریاسندندر . (ع) « نفس شمرده زدن ذکر اهل عرفانست » مفهومی
اوزره مدار کلیسی حبس نفس اولان حسن خط انفس تحصیل ایلمکله طالب
و ثلث ونسخده خالد ارضرومیدن تعلیم ایله اخذ اذن و نفس ایدوب وادی شیخانهده
یکانه ایدی . حتی حافظ عثمان افندی به بعدالاذن استاد ثانی اولوب طور شیخه
تقرب طریقنی بونلردن اخذ ایشدر . اگر عظم شکمی اولیوب زیرمشقی زانولری
اوزره وضع ایله آزمایش خطه ورزش ایلمک ممکن اولسهیدی آثاری شیخ حمدالله
بهره بومک یادکارندن عدم تمیز ناچار ایدی . نجیبیا قولی اوزره (نم ۱۰۹۰)
« ایقان معدوده سنی اتمام و حبس نفسله غواص بحر وصلت رب الانام اولدی .

اسماعیل

شہریدر . ایاصوفیہ کبیر اطرافندہ ساکن اولوب کرچی لقبیہ مشرقی
حسن خط ثلث و نسخہ حافظ عثمان افندیدن تمشق ایدوب ماقون اولمشیدی
فقرا صابریندن بر معرفتلی پر مبارک ایدی . تسوید وثیقہدن بر قاج سہ
رحلت ایلدی .

اسماعیل

بوسنویدر . حافظ عثمان افندیدن و سید عبداللہ افندیدن دخی ثلث و نسخی
تمشق و حسن خطہ تمشق ایله سعی ایدوب تفوق اوزرہ ایکن آرپہ امینی روزنامچہ منہ کاتب
اولمشیدی . یوزیاشنه واصل اولدوقده (انتقال المحشر ۱۱۶۱) تاریخندہ عالم بقایہ نقل
و سفر ایلدی . اوغلی مصطفی و داود دخی بو تحفہده موجوددر .

اسماعیل بشہ چالیق

قلیونجیدر . مراد رئیس مرتبہ سندہ رئیس سفینہ مراد کمال اولوب حسن خط
ثلث و نسخی بالذات امیر افندی جناب لرینک لیمان تعلیم لرندہ لنگر انداز مداومت
اولغله تمشق و هفتهده بر ایکی کرہ حالنه مناسب ہدیہ ایله ترسانہدن یدی قلابہ کلوب
حاصلی شرکاسنه اندک جد ایله تفوق ایلدوب آثار کثیرہ ابقاسنه تشوق ایدن لر دندر .

اسماعیل انیس

مصریدر . حسن خط ثلث و نسخی بلده مزبورہده اهل خطک شیخ عصری
سید محمد نوری مصری مرحومک بزم انسا انسدن نہاراً جلیس و لیلا
اولوب تمشق و اذتلریله دخی اقراننه تفوق ایدوب بر خطاط تفتیس اولشدن

اسماعیل وہبی

مصریدر . کرچی الاصل ایکن رازق [۱] حقیقی اوزان

[۱] بیلبز : « رزاق »

میرزا زاده حسن خطه هوسکار اولوب آنده سید محمد نوریدن
تاریخ لفظه کتبه ایله عالی مرتبه اولمشدر .

سید اسماعیل

کوملجنه لیدر . ادرنه محمیه کلوب اوچ شرفه لی جامعنک مدرسه سننده ساکن
و نامداشی یساری زاده دن حسن خط و ثلث و نسخی تعلم ایدوب مدت قلیله ده
یکرمی یاشنده (تحصیل برکت ۱۱۶۰) تاریخنده اخذ اجازت ایلشیدی . یدی
سنه مهرورنده رحلت ایلدی . ایکی مصحف و یکرمی بش دلائل و سائرہ آثار
جلیله یازمشدر .

اسماعیل

کوملجنه لیدر . کوملجنه دن ادرنه یه کلوب همشهری و نامداشی سید مذکور دن
تمشق ایله اون بش یاشنده ایکن (وصلت الخط ۱۱۶۶) تاریخنده ذیل اجازته تعلق
ایلشددر .

اسماعیل

آبازه جنسندن اولوب بو لفظی کتبه لرنده دخی قید ایدر . صدر اسبق علی
باشانک اتباعندن اولمقله بنای جامع شریفه صدر مشار الیه شروع ایلدکده بونلر
دخی بر مصحف [۱] کتابتنه ابتدا ایدوب تمامنده جامع مزبورده رحله زیب تالیان
قلمشدر . عوام زینده خواص ایامدن ایدی . ضابط ترکمانیان ایکن وزارتله چراغ
اولوب (شهید جانشین جنات ۱۱۸۷) تاریخنده قتل اولندی .

اسماعیل

بداوی زاده دیمکله عراف بر خطاط ظریف اولوب بیک یوز رجالدنددر .
تاریخنده بر مصحف کزیده سی زیارت اولندی .

الیاس بن ابراہیم

سینابیدر . حسن خطاٹک و نسخ و خاصۃً حسن خط ایلا تعلق [۱]

سرعت قلمی اولوب بر کونده بر نسخه قدوری کتابت ایلدیکی تاریخ تمیمی
مضبوطدر . «شعر»

قلم بین یمینت چه کرم روسرغیست
بر آید از ظلمات دوات هر ساعت

که خط بروم برد دمبدم زهندوبار
چنانکه می رود آب حیات از منقار

«نثر» فضلی امتدن و صلحای ملتدن اولوب فقه اکبری شرح و سعد
تفتازاینک شرح مقاصدینی و سید شریفک شرح شمسیه سنی دخی تحشیه ایدوب
آنی بر کیجده تسوید ایلدیکی شقایقده دخی مذکوردر . سلطانیۃ بروسه مدرسی
ایکن ابوالفتح سلطان محمدک جلوسندن مقدمه (رخنه ۸۵۵) تاریخنده زجاجه
وجودی رخنهدار حجر الیاس اجل اولدی .

الیاس شهید بن محمد بن الیاس بن الحاج عمر

منتشا منشالریدر . مفتی اسبق جوی زاده اول محمد افدینک پدریدر . بلده سنده
مدرسین کرامدن و خطاط یا قوتانه اولوب کثرت کتابتله معروف و صلاح حالله
موصوف خضر وقت و الیاس زمانه ایدی . (تمام حیات ۹۰۰) تاریخنده ارتحالن
وبعض احوالن تاریخ تمیمیده فرزند ارجمندی ترجمه سنده تصریح ایدر .

امرالله بن محمد

شهریدر . سلمده طارج صحن صحت اولدینی اوزره قره کمرکی قربنده قاسم آقا
مسجدینک امامتی و خاص او طه باشی چارشوسوی جامعنک خطابی خدمتیه اشتغال
اوزره ایکن استاد آگاه عبدالله قریمینک بانچه سرای تعلیملرندن شکوفه
و حسن خطاٹک و نسخه تمشق حقایق ایلشدر . مصاحف عدیده کتابتله
گذار ایکن «آنی امرالله» امر جلیلی کلوب (وکان امرالله قدراً مقدر) تاریخ
تاریخی حدودنده امثال امراله ایلدی .

[۱] یلدیز : «تعلق کتابتده»

میرا واحد خواجہ فخرالدین مستوفی

سرکار بدر . حسن خط ثلث ونسخی آق ملکدن تعلم ایله تدارک وقلم تعلیقہ
دخی تہالک ایشیدی . واقف اسرار فلک منجم خوش مسلك ، شاعر و منشی و طیب
درویش نہاد بوجود اوحدی دلفریبدر . مدون دیوانی اولدینی سلم الوصولہ مذکور
ویک جلد کتابہ مالک اولدینی دخی تذکرہ دولتشاہدہ مسطوردر . بلدہ مزبورہ
(خط ہجران ۱۸۶۸) تاریخندہ سکسان بر یاشندہ ایکن رحلت ایلدی . اشعاری
وفی العمر عدم تاهل ایله اشتهاری تذکرہ مذکورہ مذکوردر . حتی خواجہ
سیف سمرقندی بقصیدہ ایله مدیحہ کذار اولوب دیوانندہ مسطور شناسندہ دیرکہ:
« بیت »

چو خط ساغرمی دردل ماوقت نظر طرہ خط توغمر ا طرب انکیز کند

سلطان اویس بن شیخ حسن بن امیر حسین بن امیر آقبغا بن یلکان بن جلایر
جد اعلاسنہ نسبتہ جلایری دیرلر . مقلیدر . ایلخانیرک ایکنجیسیدر .
والدہ سی امیر دمشق چوبانی کریمہ سی دلشادبانو ایدی . پدری شیخ حسنک مقامنہ
(خانقاہ ۷۵۷) تاریخندہ شاہ آکاه اولدینی ایامدہ شاب جمیل ایدی . تبریزی
قبضہ تسخیرہ آلدی . شاعر ادیب و خیر ایله مذکور بر ذات عجیبدر . بو ابانہ حسن
خط ثلث ونسخی تمشق و تحصیل و ابقای اثر جمیل اوزرہ ایکن بر شب رؤیاسندہ قریت اجلندن
آکاه اولوب تہنیہ اسباب سفریہ بقا و اوغلی میرزا حسینی مقامی و صلتیہ احیا
والی الوفاہ توجہ عقبا اوزرہ اولدینی نخبہدہ ومنہلدہ مفصلدر . (رحمت مولانا ۷۷۶)
تاریخندہ بغداددہ عزم دارالسلام مولی و قرین اویس قرن بقا اولدی .

شیخ ایاس

بروسیدر . نونہ صاحبی خضر بیگ شاگردانندن اولوب کسب فضیلت ایلدکدن
مکرم حسن خطی دخی پیرایہ دست معارفی ایلدی . طریقہ زینہدن شیخ تاجک
ایستہ تہیثہ کاسب ابتہاج و خلافتلریلہ صاحب تاج اولدیلر . عرفاندہ قطب وقت

اولق اوزره مشاهده اولندینی شقایقده مصر سدر اولدی .
تاریخنده حیات صوریدن ایس ایله چشم پوش اولدی .

احول استاد

سجزیدر . حسن خط وقتی اسحق بن حماددن تعلم ایلشدر . بعده نعل
اوزره ابراهیم سجزیدن دخی تمشقی واردر . آنلرله هم عصر بروجود عالی قدر
لکن بو فقیرک ظلم بودر که اسمی مسعر بن کدام اوله که محانده مذکوردر . یاخود
سفیان اوله که کاتب مرواندر . [۱]

امیرک میرزا

ایران زمینده سردفتر چب نویسان و انشا و املا ایله سر حلقه هنروران، مثلی
نادیده، دو چشم جهان بینک بری نادیده بر معرفتی وجود کزیده ایدی.

آهنی

شهریدر . خواننده داننده بر مشهور صاحب بسته بی ماننده اولمغه مفتی اسعد
افندی تذکره سنده یاد ایدر . وقتنده کفه والیسی احمد پاشایه دیوان کاتبی اولمشدر .
حسن خط ثلث و نسخی نفس زاده اسماعیل افندیبن تعلم و تمشقی ایدنلردندر .

ابوبکر بن احمد

شهریدر . پدری حاجی کتبخدا زاده قوجه مصطفی پاشا قرینده ساکن اولوب
سپاه قلمی سر خلیفه سی ایکن تقاعد ایلشدر . کندیلری حسن خط ثلث و نسخی
تمشقی و خواجه زاده سید احمد افندیبنک ذیل اجازتنه تعلق ایلشدر . لکن الآن
متروکدر .

ابوبکر بن احمد

شهریدر . اول نام داش صدیق اکبر استانبولده ادرنه قیوسی اولمشدر .
جامعی اتصالنده ساکن و صدر اسبق عموجه زاده حسین پاشانک

[۱] بیلدیز : « مروان اولدر »

تاریخی کتب، علم فاضلی ایکن-۱۱۵۹ تاریخندہ رحلت ایدن
 کندیلی کنڈیته داماد ایشیدی . حسن خط ثلث ونسخی صویولجی
 مرحومدن تمشق و ذیل اجازتہ دخی تعلق ایش، سنی یتشہ یتش
 کندیلی اولان مصاحف شریفہ دخی اول حدہ یتش ایدی . (عرض حساب
 ۱۱۴۱) تاریخی واسطندہ رحلت وخارج سورده اگری قیوقربنده دفین تربت اولدی .

ابوبکر وحید بن ابی بکر

شهریدر . پدری استانبول آغاسی اولوب بعدالتقاعد رحلت جنت ایلدی . مقدا
 کندیلی ایکی دفعہ یکچریان درکام عالی اولان آخسخلی الحاج محمد پاشانک دامادی
 وکتخدای نباهت معتادی اولغله ساکن اولدینی سید خلیفه محله سی امامی شیخ
 عبداللطیف افندی جنابلردن بعد التمشق کاغذخانه صحرا سنده بر جمعیت کبراده ذیل
 اجازت استادانه تعلق ایلدی بزم لطیفده بوفقر دخی مدعواً موجود ایدیکم جهتدن
 تاریخ اجازتلی اولوق اوزره بومصرع یازمشیدی :
 قلمدن بردعا چیقدی که تاریخن ایدر انشاد وحیدک بزم اذنی اوله اعزازبله سمد آباد ۱۱۶۲
 استادالمراسم مرسوم راسم افندی وادیسنه تقرب ایدنلردندر .

میر سید ابوبکر بن احمد پاشا

پدری کسریه لی سید احمد پاشا روزنامه چی کیر خواجه سی ایکن اوچ طوغ ایله
 وزارت ونادر شاهه سفارت ایله حدود عثمانیه بی تجاوز ایلدیکی ایامده یمن توجهیله
 شاهک فوتی خبری ورود ایلدکده عودت وبغدادده اقامت اوزره ایکن باخط هایون
 والی بملکت اولوب آنده رحلت ایلدیکی بیک یوز التمش ایکی سالنده ایدی .
 کندیلی حسن خط ثلث ونسخ وسائر علوم کایه وجزئیده فائق اقرانی اولوب طریق
 خواجهکانه سالک و متعدد مناصبه مالک وحالا اردوی هایونده کاتب یکچریاندر .

ابوبکر بن رستم بن احمد بن محمود

شهریدر . عم بکر افندی دیگله مالکیردر . حسن خط ثلث ونسخی فی الجملة

دیارنده تمشق ایلیوب بعدہ مصر القاہرہ دخی علوم نامہ بن محمد اللہ
 استانبولہ وصولندہ سابق الذکر صدر اسبق کوپریلی پاشا زادہ فاضل احمد پاشا
 دخول ایدوب درویش علی مرحومدن تکرار تلمذ دقیق ایله وضع کتبہ
 اولمشدر. مشہور درکہ یدی دفعہ رئیس الکتاب و سائر مناصب ایله بہرہ یاب اولوش
 حتی مرۃ بعداخری میر چکدیری دریا دخی اولمشدر. جمیع اشتات معارفندہ مانند
 کشاجم [۱] غبار آثار قلمی ہم نشوۃ خمر الامام ایڈیکی ذیل الذیل نعما اولان وقایع
 چلبی زادہ دخی تصریح نما اولمشدر. بعض آثار علمیہ سی وارد. کراسلی مسجد
 رہندہ فی الاصل قاطنات سلاطین دن اولوب کندینہ تزویج اولنان نوروز قادین مکتبی
 مقابلندہ مزارستاندہ مدفون وبومصر ع سنک مزارندہ مرہوندر : (اولہ بو بکر
 افدینک مکانی ساحۃ جنت ۱۱۳۵)

سید ابوبکر بن الشیخ ساعد

دیار بکرده ساکن ایدی. برادری سید عمر ایله معاً حسن خط ثلث ونسخی ینہ
 آمددہ تحصیل ایشلر ایدی. (انتقال شرفہ ۱۱۶۲) تاریخندہ رھروان سوی
 استانبول اولوب مسافرۃ ساکن ایکن شہر بقایہ وصول بولدی .

ابوبکر بن محمد بن سابق

مصر یدر. نسبی الشیخ ہام الدین الحضری بہ منتهی اولور . امام المحدثین شیخ عبدالرحمن
 السیوطینک والد ماجد یدر. ایکسی دخی شافعیدر. حافظ قرآن کریم ایدی . برہان
 ابن ظہیر امثالی تلامذہ سی وارد . حسن خط وقتندہ کالنی اصحاب طبقات ایراد
 ایدر . صناعت توقیعدہ مخصوص بر کتاب جمع ایدوب سائر تألیفاری عہدۃ طبقاتہ
 حوالہ اولندی . (رخنہ ۸۵۵) تاریخ صفرندہ سد سدید علمایہ رخنہ انتقال
 بید اولدی .

[۱] (کشاجم) بر رجل لقبیدر . محررفی برصنعتہ دالدر . کاف کتابتہ

الف ادبہ، جیم نجومہ، میم موسیقی بہ دالدر. مزبور بوصنایمی جامع اولدوشندن
 ملقب اولدی. ہرکیمدہ بوصنایم مجتمع اولورسہ آکادہ. اطلاق اولور

[۱۳۰۵] طبع اولنان اولور

ابوبکر راشد بن محمد

شہریدر . غلاظ حفاظدن اولوب جامع نور عثمانیہ بر حجرہ دہ ساکن ایلدی .
 اوائل خاندان قزاز زاده سید احمد قنودین یازوب صکرہ حسن خط ثلث و نسخہ
 حسین جلیبک تعلیمندن تمشق و سر رشتہ اجازتہ دست رس برلہ تفوق ایلدی .
 (زیارة المحشر ۱۱۹۷) تاریخی شعبانندہ رحلت ایلدی . [۱]

سید ابوبکر فردوسی

ارزنکانیدر . تحصیل حسن خطہ تمشق ایدوب کوچک روزنامچه خلفاسندن
 سید علی افندیدن تمشق ایلشدر . کتاب دیوانیہ زمرہ سنہ ملحق اولغله دیوانی
 وجلیبندہ دخی کسب کمال ایله مشاربالبنان خامہ کاران اولوب محاسبہ اناطولی امثالی
 مناصب مناسب حالی اولمشیدی . (فوت الخطاط ۱۱۳۶) تاریخندہ مقعد صدقہ خرام
 و جنت فردوسی مقام ایلدی . محمود پاشا جامی پیشکاه محرابندہ مدفوندر .

سید ابوبکر

شہریدر . عملری سابق الذکر درویش احمد افندیدن ثلث و نسخی تعلم و تلذ
 و مناصب دولت علیہ دن مطبخ امانتیلہ دخی تلذ ایلشدر . استاد کمانکش و خطاط
 دلکشدر .

[۱] کنارده: بر بزم اجازتده مشارالیه راسم افندینک تاریخ رحلتی اولان (ع) « راسم استاد
 چدی بعدہ جف القلم » مصرعی مذاکرہ اواندقدہ « جف القلم حکمی صحیح دکدر . مکر
 ساثرلی خصوصاً بزلی اهل خط عدادینہ ادخال ایلامک دعوائی باطل اولدیفی عیاندر » دیو
 ابوبکر راشد معارضه ایلدکده سابق الذکر ابراهیم طاهر ذاتندہ خوش نویس و برقاج کون
 خلیفہ لری زمرہ سنندہ اعانت تعلیم استاد ایدنلردن اولغله جوابہ تصدی ایدوب « بلی ساثر اهل
 خط دخی مسلمدر . لکن نقاش مقوله سیدر . تاریخندہ اولان استاد لفظی مطلق اولغله
 علی الاطلاق یعنی علم و فضل ایله فنون خطی جمع ایلمش خطاط نایاب اولغله ینہ حکم مزبور
 صحیح اولور . مثلاً حافظلرده وجوه سبعة قراسی وافر بولنور . لکن اون ایکی علمله فن
 قراسی جامع یوسف زاده افندیدن غیر یوقدر . بودخی آنک کبیدر » دیو جواب وپردکده
 حضرت اولدیفی مجلسده بولمشیدق .

میر ابو بکر

شهریدر . پدری قره کوز پاشا صدوردن سورنازن مصطفی پاشا ک امام اول
دفتری شق اول اولوب بعده وزرادن اولمشدر . کندیلوی اندرون
موقوفات ایله چراغ اولوب نیچه زمان مناصب سامیه ده دوران ایدوب (ختام عمل ۱۸۱۱)
تاریخی شعبانی اواسطنده رحلت و سلوری قیو خارچنده پدری جوارنده دفین ترمس
قلندی . ادیب برپیر معمر و معمور ایدی .

ابو بکر

قسطنونیدر . حسن خط ثلث و نسخی استاد زمان امام رمضان افندیبن قلم
ایدوب معمار عجم زاویه سی قربنده بولمغله زاویه داری حبیبی اسماعیل دده
افندیبن اخذ طریقت ایشدر . (شیخ الصوفیه ۱۱۳۲) تاریخی اثناسنده مرشدی
ایله هم جوار قبر اولدی .

ابو بکر

شهریدر . مؤذنان شهریاریدن اول نام داش صدیق عتیق اسکی بکردیمکله معروف
ایدی . قره قز شهرت خواجه زاده محمد افندیبن حسن خط ثلث و نسخی تمشق ایدوب
خصوصاجلی وادیسنده صاحب دست اولوب تفوق ایدنلردندر . اول وقتک رجالندن
ایدی .

ابو بکر صدیق

اخسخه دندر . صنعت سلیمان پاک اولان حرفتدن اولمغله هر سحر دکان کتار
ایلدکن صکره حسن خطه تمشق و حصیر جیلر امامی مصطفی افندیبنک بزم تمشق
بسط بوریا پاره تمشق ایدردی . مجلس اجازتنده ارسال محاسن دخی ایلمکله ایلمکله
بر تاریخ احسنه حصر اولندی : (حسن خط حلاق بو بکرده پیدا اولدی)

ابوالحسین بن دنیا

بصریدر . دولت بوییه ده مشاهیر اطیبادندر .

مصره دخی اولشدر . حسن خط وقت اوزره کتابتله معروفدر .
تاریخدن زمانی تقریب اولنه .

ابوالسعود بن عبدالرحیم

مصریدر . پدرینک عمی صاحب طبقات اولان عبدالوهاب شعرانی مرحومدر .
شمن رملیدن اخذ حدیث و سائر فنونی تکمیل و دارالفحول استانبوله وصولنده
حسن اسکداریدن حسن خط شیخانہ بی تحصیل ایشدر . طریق خیرالفریق تدریسه
دخول و یولیه استانبولدن معزول ایکن (اختفا ۱۰۸۲) تاریخنده رحلت ایلدی .
تفصیل حالی و اشعار عربیہ سی خلاصه محبی ده مصرحدر .

شیخ ابوالفتوح الکاتب الموجود

مصریدر . نواب شافیه دندر . حسن خط یا قوتانہ ده یک دانہ زمانہ ایدی . (خنجر
۸۵۳) تاریخنی ربیع الاخرنده ربیع عمری آخر اولوب سیف مسلون روحن قبضه
قابض الارواحہ نہادہ ایلدی .

ابوالفرج بن یعقوب بن اسحاق بن القف

کرکیدر . بعضی اسمی یعقوب در دیدیلر . فی الاصل نصرانی ایدی . امین
الدوله و ابن القف دیمکه معروفدر . طیب مسیحی مالکی المذهب اولوب زیج و ادبده
کالی وار ایدی . « شافی الطب » و « شرح السکلیات للقانون » و « شرح الفصول »
و « عمده الجراحین » کی تألیفاری واردر . کرکی کی حسن خطہ سعی ایدوب لایقی
اوزره تکمیل و سلطان ناصر یوسف دولتنده سرحد صرحد کاتبی اولدی . سائر
اهل خط کی قف اولیوب فضلادن ایدی . « شعر »

عجم نقط ززیبق و شنکرف شد مرا
کردون که کرد چون الف کوفیان تم
وین طرفه ترکه نقطه یکی ده فزون شود
هرکه کزان یکی بسرانکشت حک کنم

مصره دخی اولشدر . حسن خط وقت اوزره کتابتله معروفدر .
تاریخدن زمانی تقریب اولنه .
اللی بش یاشنده ایکن (دفاتر ۶۸۵)
طوبار دفتر عمری طی اولندی .

ابوالمنصور بن جورس

مصری و نصرانی در . دولت فاطمیہ در ملک عزیز بن معز و اولی ملک ایچون کاتب السر اولوب حاکمک دولتندہ رحلت ایلدی . عزیز و حاکم بکر می پسر سنہ ہربری سلطنتندہ قیام ایلوب حاکم مزبورک (شیوع ۳۸۶) تاریخندہ ہربری فوتندہ جلوسی وقوع بولشد . بو تقریردن تاریخی تصور اولنہ .

ابوالہادی

قزوینی در . مالک دیلینک خواہرزادہ سیدر . آنردن تمشق و حسن خطلہ تفوق ایلشد . موسیقی دان بی اقران برشاعر سخندان ایدی . بلدہ مزبورہ در شاہزادہ حسین مزارستانندہ مدفوندر .

« حرف الباء »

سلطان یزید ولی بن ابی الفتح سلطان محمد خان

خانقاہ زہد و صلاحندہ بایزید ثانی و سلسلہ پادشاہان آل عثمان خلد اللہ ملکہم الی آخر الزمان عدادندہ ظاہراً سکزنجی لکن باطناً یدیلردن اولوق دخی شہرتلرندہ اولان ولایتدن عیاند . اماسیہ در میرلوا بولندیغی ایامدہ شیخ مشارالیہ مولانا حمداللہ آکاهدن تلمذ و تمشق ایلہ فی الحقیقہ استادی و ادیبندہ تقرب ایلشد . وقت سلطنتلرندہ مرحوم مرقومہ ایلدیکی اکرام بلیغک شہرتندہ بناء « کلزار صواب » و « ہنوران » و « دوحہ » و سائر کتب تاریخہ احالہ قلندی . (دطاءخیر ۸۸۵) تاریخندہ والد ماجدلری نعم الامیر جنابلرینک انتقاللرندہ اماسیہ در بولنوب تاریخ قرغان و بعضلری ایراد ایلدیکی نوادر دندرکہ اول ایامدہ احرام بندحج دارالسلام و عزیمت زیارت روضہ مطہرہ سیدالانام بولمغلہ نیتنی تحویل و فسخ ایلوب ولد امجد شہزادہ سلطان قورقود آستانہ در بولمشییدی . بعد اداء الحج تخت طاق وصولندہ کت و کالت سلطنتی آکا با خط ہایون سپارش و ادای حج کلوب اریکہ پیرای دولت عثمانیہ اولشد . بو روایت نظر اولدی .

سلطان اسحاق اولیٰ نے برسات شریفہ میسر اولدی. اوتوز برسنه مدت سلطنتلرندن
 سلطان سلیم قدیم نیازیلہ تقاعد و دیمتوقہ یه تباعد ائناسنده رحلتله جامع شریفلری
 جو ازنده و دیمة تخت بقا اولندی. رحلت تاریخی اولوق اوزره (کجدی سلطان
 بایزیدخان ولی ۹۱۸) مصرعی تبرکاً بوفقیقک یادکاریدر. عرف موالی ایله صندوقلری
 مزین اولان ملوک ثلاثه نك بریدر. آثار خیریه سنندن ایکی منار ملی جامع شریف و عمارت
 و مدرسه و تابخانه و ادرنه ده دخی مثل و عثمانجقده قیزیل ایرمق کوپریسی و سائر
 آثاری و عدلی، مخلصیه اشعاری واردر. بو بیت خلاصه نهاد پاک اعتقاد لرندندر :
 ای سوار اسب ناز اولان رکاب جانه باص حسن میدانی سنکدر آیفک مردانه باص
 بو بیت دخی آنکدر. حسن چلبی الی عدد نظیره سنی دخی یازار :
 هر دودکه پیدا شود از سینته چاکم ابری شود و کریه کند بر سر خاکم

میر بایزید بن کنعان پاشا

شهریدر. حسن خط ثلث و نسخده درویش علی اولدن تلمذ و قبله الکتابه بر
 رتبه ده توجه و اقتدا و رئیس الخطاطینه بر مرتبه سرفرو و التجا ایلشدر که بالکلیه
 مسلکی سلکنه منسلک و حقایق دقایقنه واقف و مالک اولمشدر. الحق ابن کنعان
 و عزیز مصر خط و عرفان اولوق درجه ثانیه ده بونلره میسر اولمشدر.

میرزا بایسنقر بن شاهرخ بن محمود تیمورلنک

کرکانیدر. تیمور مشهورک حفیدیدر. پدرینک ولی عهدی اولمشیدی. لکن
 تسلطن میسر اولدی. برادری ابراهیم دخی مذکوردر. کندیلری (خبر ۱۰۲)
 تاریخنده پیام آور قدوم اولوب هنر پرور و هنرمند نوازی ایله شهرت کیر بر فاضل
 شاعر و خطاط ماهر و بالخاصه نستعلیقده سر حلقه هنروران اولمشیدی. حتی تاریخ
 جنابی و تذکره دولتشاه و نخبه و سائر تاریخلر تصریحلری اوزره کتابخانه سننده فرق
 عدد خطاط استاد نسخ بردوام خدمت کتابتده دامن در میان ایدی که سر آمدلری
 میرزا بایسنقر ایدی. مزبور میرزا جمله اقلامده صاحب کمال اولوب السنه ثلاثه ده
 اوتوز بئنه باشنده ایکن (طاووس خلد وصال ۸۳۷) تاریخنده

ہر اتدہ باغ سفیدہ پدری سخنندہ رطل کران الہ بریل
 گرفتار اولدی . صباح حشرده ہشیار اولہ . جو بیت اشعارندہ
 کدای کوی اوشد بایسنقر کدای کوی خوبان پادشاہ است
 بشیر آغای دارالسعادہ

آغایان اندرون ہایونده پرورده بر مرد معرفت نما ایدی . (ع) و قلم اطاب
 من الدواۃ مدادها ، قیلندن اولوق مناسبتیلہ فی الاصل حصیر جیلر امامی حافظہ مصطفی
 افندیکن ثلث ونسخہ برای جمع ہدایا رغبت نما اولوب بعدہ اندرون رجالندن موجبی
 زادہ محمد آغادن بر مجلس طالیدہ مأذون کتبہ اولمغہ بر طریقہ دخی زعمنجہ علو
 مرتبہ صاحبی اولوب تفنک وتیرانداز بر بوالہوس بالا پرواز ایکن خزینہ دار شہریاری
 رتبہ سین احراز ایدوب و ناظر دارالسعادۃ الشریفہ اولمغہ دخی سرفراز اولدی .
 بیت :

قانر اغلاسون مرکب قارہ کیسون خاملر باشنہ بیکر صاحبوب دورسون یوزینی نامہلر
 مآلنجہ (طراوت سلطنت ۱۱۶۵) تاریخی اواخر شعبانندہ کشتہ شمشیر
 خداوندکاری اولدی . اسکداردہ نصوحی افندی خانقاهی قریندہ مدفوندر . وقتندہ
 اولان بعض خیراتک تاریخلرنده کتبہ لری مشاہدہ اولنور . اندک زمان مدتدہ ہزار
 قطعات شیخ و ددہ وسائر اساتذہ سلفک آثار و مصاحفی اصحابی یدندن طوعاً
 و کرہاً نہب و جلب ایلدی . فی نفس الامر ادعای حسن خطدہ ادرنہلی عبدی افندی
 طور و مشربندہ بوجود معارف اسیر ایدی . [۱]

امیر بلیان سیف الدین رومی

مصریدر . ملک الظاہر بیبرس ایامندہ دواتدار معتمد علیہ اولوب و مدبر
 سلطنت و واقف اسرار دولت ایدی .
 سرکاتیلرینک مشاہیرندندر کہ تدبیر امورده کتیبہ وزیرا و نواب سلطان
 مداخلہ ایدہ من ایدی . امیر حسام الدین لاجین ایدمیری بالہ

[۱] کنارده : حقتدہ رسی احمد افندی جمع ایلدی

و نیز در ایلدی. الشمس پاشی متجاوز ایکن (مصر فردوس ۶۸۰) تاریخنده
اوغلی علی نحوینک ترجمه سنده تاریخ تمییده دخی ذکر کذار ایدر.

پیمان بن محمد بن فضل

اصفهانیدر. صفی لقب بر فاضل مهبدر. شاگردانندن امام سمعانی حسن خط
بولانه و هلالانه سنی وصف ایدر. (عزم لاهوت ۵۵۹) تاریخی شوالی او اخرنده
توک عالم ناسوت ایلدی.

سلطان بهادر بن خدا بنده محمد الجانیو ابن ارغون

تختگاهری عراق و خراسان اولان جنکیزیانک خیرالملوکیدر. کنیه سی ابو
سعید و یا خود صفدی قولنجه بلالاف تخفیف ایله بوسعید ایدی. «نخبة التواریخ»
قلنجه حسن خط ثلث و نسخده عبدالله صیرفیدن تلذ و درجه کالندن تلذ ایلشیدی.
علم موسیقی و سائر معارف اربابی میاننده اهل کالدن بر بهادرار ایدیکی دررالکامنه ده
دخی محققدر. (خطاط زمان ۷۱۷) تاریخی صفرنده پدری فوتندن تخت نشین
اولدقه هنوز حد بلوغه نارس اولمغله امیر چوبانی امور سلطنتده تدبیره وکیل
ایلدی. و چوبانک امیر دمشک قزی دلشاد بابوی سلطان بهادر تروج ایلدی.
دهی دول الاسلامده تحقیق ایلدیکی اوزره (کورستان ۷۳۷) تاریخی ربیع ثانیسنده
اوتوز ایکی یاشنده ایکن عزم جنان و قره باغده سلطانیه نام محله کنبد مخصوصده
دفن اولندی.

بهرام میرزا بن شاه اسماعیل خطایی بن شیخ حیدر

اصفهانیدر. آل صفویه دندر. پدری ابتدای ملوک صفویه اولوب مقامنه
تخت نشین اولان شاه طهماسب دخی ذکر اولنور. شاه مزبورک ایکنجی اوغلی
سام و درونجی اوغلی القاص و اوچنجی میرزا بهرامدر که شعر و انشا و موسیقی
سلطنتده و ثلث و نسخده حسن خط و املا سنی نخبه صاحبی پدری ترجمه سنده
ایکی یاق سنی والی خراسان ایکن برادر اکبری سلطنتده عزم کور
تواریخ، نام او بونلرک نامنه تألیف اولمشدر.

بہزاد

بعض کبارک آزاد کردہ لرنڈن اولوب بضاعہ دانش و معارفہ پرورش بولندہ
حسن خط ثلث و نسخی کندیہ زاد بہتر ایلمک ایچون سالک راہ کمال اہتمام و اہتمام
دہمکہ بنام حافظ محمد افندیہ اقداد و تمشق و حسن خطہ صورت و یروب تماشایا
ایدنلر (ع) « ارسطو اولسہ صورت باز اولان بوندہ ہیولادر، دیرلز ایدی،
واقعا اهل خط میانندہ نور مجسم کامل آدم اولوب سلوری قیوسی داخندہ
واقع ابراہیم پاشا [۱] جامعندہ مؤذن ایدی . سلطان محمد خانک جملہ ایامندہ
حی علی الفلاح دیو محفل معارفہ اقامت ایدن ارباب عرفانددر .

بہرام بن عبداللہ

آزاد کردہ داود پاشا اولمغلہ غلام داود پاشا دیو کتبہ سندہ قیدایددر . شیخ قبلہ
الکتابک ماڈون طالب لرنڈن و درگاہ عالی کاتبلرنڈندر . (خط دلکش ۹۶۳) تاریخندہ اتمام
ایلدیکی مصحف شریف سلیمانہ جامعندہ رخگہ زیب توقیفدر . صدر عالی داود پاشا
مرحومک جامع شریفی تاریخی قیوسی اوزرینہ شیخ مرحومک تحریرینہ بونلر سبب
صوری اولمشاردر .

بی دست

مصر القاهرہ (عنایۃ الوہاب ۵۷۶) تاریخندہ برزن عظیم الیدین کلوب نیچہ معارف
اظہار ایلدی . حتی حسن خط وقت اوزرہ نیچہ خطوط لطیفہ بی ایکی آباغیلہ لسطر
ایدوب قواعد تامہ سنہ موجود اولان اهل خط استادلر شہادت ایلوب حقندہ قبول
تام و اقبال مالا کلام حاصل اولوب مال فراوان جمع ایلدی دیو ابن تغری بردی نجوم
زاهرہ سندہ تصریح ایدر . [۲]

[۱] یلدیز : « خادم ابراہیم پاشا » [۲] کنادرہ : بیک سکسان ایکی وقت
افندی ذیل نمبادہ بولوی بی دست و بی پا برکنسہ بودیارہ کلوب صو یولجی زاوہر
خط مصطفی افندیبن تمشق ایلمہ تحصیل خط ایلوب برسورہ انام یازمعدر
برسطر ثلث و ایکی سطر نسخ یازدیفن و مقبلہ سندہ کمرک ملامت
اولدیفن یازمعدر . لکن برائر ابقالی واقع اولمغلہ دوزخ اولمغلہ

پادشاه خاتون ابنة محمد بن حميد تابينكو

پادشاه خاتون سلطان نرينك التنجيسيدر كه دولت قراختايانديدر . پدری سلطان
محمد بن دخی اول دولته تسلطن ايدنردنددر . مزبورہ نك اوصافی « مرآت الادوار »
نام ارجندہ و « منجہ » ده دخی تصریح اولمشدر . زیبا طلعت و حسن خط یاقوتانہ ده
خوش نویس کتابت و شاعرہ پر مہارت ایدی . بی نظیر مصاحف شریہہ یازمشدر .
پدری مزبور محمد عمی اولان براوحاجب دیمکہ ملقب قتلغ خانك دامادی اولوب
ویالوصیہ جانشین سلطنت اولمشدر کہ خاتون مزبورہ براقك کریمہ سیدر . وکیخاتو
بن ابقا بن ہلاکو الجنکیزینك زوجہ سیدر . برادری سلطان جلال الدین سیورغتمش
بن محمدی قتل ایدوب یرینہ ملکہ اولوب جلوس ایلدی . کرماندہ درت سنہ کاملہ
پادشاه عادلہ اولوب « بشر القاتل بالقتل » مفہومی حکمنجہ برادری قانی ایچون
(توجہ قصاص ۶۹۵) تاریخندہ مقتولہ اولوب یرینہ برادر زادہ سی محمد مظفر الدین
پادشاه عدل آیین اولدی .

« حرف التاء »

تاج الدین

بخاریدر . عصر سلطان سلیم اولدہ دماغ آرزوسین بخار سودای سیاحت تغشیہ
ایلدکدہ کشت و کذار دیار مملکت و واصل دارالسلطنت اولدی . خط ثلث و نسخ
یوابانہ ویاقوتانہ یہ مالک وبالخاصہ قلم دیوانینك سبب اشتہاری برذات کنزیدہ مسالک
ایدی . فرزند ارجندی محمد افندی دخی زمانندہ سرتاج اهل معارف ، رئیس
تاجوران عوارف اولمشدر کہ ذکر اولنور انشاءاللہ .

تاج الدین ساییانی [۱]

تاج الدین ساییانی . تاریخ تیمورده مذکور اولدینی اوزرہ تیمور مزبورك رھروان

سفر و حضری اولان کاتبان محوش نویسنده تدریس و تالیفات و نسخ و تصانیف
اقرائیدر. (ع) « فارسی له من المجد تاج » .

تقری برمش سیف الدین الجلالی الناصری المؤمنی

مصرده و شامده و حلبده بعده قدسده توطن ایلدی. حافظ ابن حجر دن اخذ ایله
سند حدیث رجالدن اولمشدر. حسن خطده تگری و یردیکی کمالی و فروست و فراست
امثالی معارف فنونده دخی حسن حالی و ارایدی. مدیحه سی اواق اوزره انشاد اولنان
قصیده بی تمیمی تاریخنده بالتتمیم ایراد ایدر. قدس شریفده اللی باشنی متجاوز ایکن
(نبض ۱۵۲) تاریخنی شهر رمضانک اوچنجی جمعه کیجه سی عرق حیاتی جنبش اصلی
عاریدن انحراف و توقف ایلدی .

تابی

شهر بدر. منبع سراساری حضرت امیر بخاری سالکاندن برینک فرزند فروزنده
اختری و طریق قضانک مهتری ایدی . شیخ مشارالیه اسبغ الله سجال قرباته علیه
جنابنک جانشین ثانسی شیخ عبداللطیف ایله احرام بند عزیمت حج بیت الله الحرام
ایچون معیت و آنده رحلت ایلدی . شیخ حضرت قرینک مکه جانبنه توجهلری ایکی
دفعه اولوب بزی (شیخ پاکیزه ۹۵۵) تاریخنده و ایکنجی (تکمیل عشق ۹۷۰) سالنده
اولوب [۱] لکن تابی مذکور بوایکی سفرک قنغیسنده بقانی مقر ایلدیکی اسمی کی
معلومز دکلدرد . ثمره اختیار پیچ و تابی هبا اولیوب حسن خط ثلث و نسخ و تعلق
اربابنده اهل تحقیق ایدی. فضلالی شعرا دن اولوب بو بیت تذکره لرده مذکوردر :

سوز آندی آغزینه دیودلار او شور دیلر مجلسده باشنه شکرک تاجی اولدی تک

تابی

ادرته لیدر . ثلث و نسخ و تعلیقده خوش نویس و فن کاتب

[۱] کنارده : شیخ مزبور دفعه نایبده محاورت

بغداد میں پیدا ہوئے۔ ان کے والدین اولمشیدی تھے۔ شاعر نادر مکو بر معرفتی وجود
 کے ساتھ ساتھ ان کے اشعار دلاویزی دخی وارد ہیں۔ اسمی کبی بونک دخی
 کے نام سے مشہور ہیں۔ بیوٹ آنکدر :

الوزن کلم مثال نوآہ شرفشان بازدی فلك صحیفہ سنہ سورۃ دخان

میر تاجی

اماسیدر۔ تحصیل علوم ایچون بغدادک جانب شرقیندہ سا کن اولدینی سرای
 جعفر برمکیہ نسبتدر۔ اسمی معلوم دکدر۔ فرزند مہترنیکونسی جعفر چلبی
 دخی ترجمہ سنندہ مذکوردر۔ کندیلری حسن خطی شیخ حمداللہ آکام ایلہ شرکت
 اوزرہ مشق ایدوب سلطان بایزیدولی لوای اماسیہ دہ والی ایکن دفتر دار مالی اولمشیدی۔
 اللی درت یاشندہ ایکن (ضیف ۱۸۹۰) تاریخی محرمنده رحلت ایلدیکی ستلمہ مسلمدر۔
 بیوٹ آنک اولدینی تذکرہ لودہ مضبوطدر :

کوز یاشلی کوکل زاف بریشانلر ایچندہ قالم بو شب تارده بارانلر ایچندہ

« حرف الثاء »

ثابت بن تاوان [۱]

بغدادیدر۔ امام نجم الدین ابوالبقا النفیسی الصوفی اوصافیہ عریف فقیہ شاعر
 ظریفدر۔ شیخ شہاب سہروردینک اکبر اصحابندن و مأذونلرندن مجاہد مرتاض
 ومظہر فیض فیاض ایدی۔ مصرہ سفارتہ کلوب (سفر کریان ۶۳۱) تاریخندہ سفر
 آذربائیجان رھروان اولدی۔ حسن خط کتابت یاقوتانہ تحصیلندہ یاقوت ایلہ شرکت
 ایکن۔ یاقوتدن دخی تمشق ایلیوب خطی ملیح وتقریر وتیمیق صحیح ایدیکی ثابتدر۔
 کتبی خاتما سمیساطیہ وقف ایدی۔

« تاران »

محمد بن محمد

جعفر بن ابی الحسن بن ابراهیم

مصریدر . ابن علی الدمیری دیو شهردر . مالک حسن خط وقت اولوب
کثیره کتب و تسطیره اقدام ایلشدر . سیوفیه مدرسی ایکن التمش سکنر یاشد
(برکات ۶۲۳) تاریخی غره ذی القعدة سنده صاعد درجات جنات اولوب
شافعی جوارنده دفین زیر زمین اولدی .

جعفر بن محمد بن مختار

مصریدر . ابوالفضل شمس الخلافه شهرتیه معروف وافضل نام امیر الجیش
نسبتیه افضلی نسبتیه دخی موصوف ایدی . حسن خط ثلث ونسخی تمشق ونسبیه
تدارک وکتب کثیره تمیقنه تهالک ایلدی . ابن خلکان بیانی اوزره بلده سنده (کریت
۶۲۳) تاریخی محرمنده سکسان یاشنده ایکن مرغ روحی طیار جنت اولدی .

جعفر بن تاجی

اماسیدر . پدری مذکوردر . کندیلری تحصیل علومده تکمیل رسوم ایدوب
بالذات شیخ حمدالله آگاهدن تعلم حسن خط شیخانه ایلشدر . استانبولده محمود
مدرسه سی احسان وتوقیعی دیوان عالی شان دخی اولدی . نیجه زمان پسندیده زمره
خواجکان اولوب بر حادثه فتنه وقوعنده بونلرک وقاضی عسکر مؤیدزاده نیک
اول وقعده قضا زده وخانه لری یغمالنوب مزوی خلوت کده اولمشلرایدی
خان اول جلوسنده تکرار منصب اولنه اعاده اولتمشیکن کندیلره صدراناطر
توجیه اولنوب هم قاضی عسکر وهم نشانی [۱] دولت نصرت برز
کندیلرک بو بیتی :

بشهادت تیغ عشق اولدقده راه یارده

[۱] یہ نیز: «نهانچی»

اولاد زاده منیر طبعه شمشیر قهر قهرمانی اولوب
 ایلده الی آخر الزمان شهادتله مذکور بالخیر اولمشدر . (ع)
 و سهندن جعفر ۹۲۰) تاریخ رحلتیدر . سلطان سلیم جامی
 یسندی پیشکاهنده زر خالص جعفری کی دفین [۱] زمین اولدی . کاسکی
 عریقدر . مرحوم مرقومک «هوس نامه» نام منظومه لری مشهور انامدر .
 اذری محمد سعدی ایله معاً وقتنک شعر اسندن مقالیء الاشهری برقصیده نصیده ایله
 ایلری وصف ایدوب بو برقچ بیت انتخاب وزیر تحفه کتاب قلندی :

عطار د فلک جو تاجی بیک زاده	و برن کال شرف شیوه خدا داده
نه دکمه کانه بولندی نه دکمه دریاده	لا الی خط یاقوت قیمتی آنک
اودر اوزر کر کامل بو فن ریاده	اودر اوصیری جوهر خزانه خط
دکل هلال کورین بو وقف میناده	قلاده هنری آصدی کردن عرشه
عددده هفت برابر اولور می هفتاده	دیسهم آنی نوله کتاب سبعمدن افزون
یورتدی حکمی وارنجه طلعت آباده	نه تاجی زاده شه کشور ممالک خط
چوبوق آنک کی قانون شناس دنیا ده	سزادر اول کاوله طغرا نویس سلطانی
برسی حسن خط و بری شعر وانشاده	سواد رومه ایکی تاجی زاده و پردی شرف
غرض ایکی نی تمیزدر بو انشاده	اگرچه بوده دکل خالی اول فضیلتدر
شکر فشانلق ایدر دهره مصر معناده	النده خامه سی نیشکر فضیلتدر

«نثر» برادری مذکور دخی شعر و انشا و فضل و املاده برادرینه ثانی
 اوله بیایدی . لکن شهرتی فضلیله اولوب مدرسه دن بعدالتقاعد برادرندن ایکی سنه
 مرورنده رحلت ایلدی . غالباً برادری جنبنده مدفوندر . سعدیء مزبور سید
 شرح خطك شرح مفتاحنه و صدرك شرح وقایه سندن باب الشهیده دك حاشیه یازوب
 عقائد نفسیه بی نظم ایلدی . ایکسنگ دخی بعض مواد رساله لطیفه لری وارددر .

جعفر

بر زیدر . حسن خطک انواعه مالک بر وجود لطیف المسالک ایدی . میرزا
 اکر ای اولوب کتابلری خزینه سنده رئیس اهل خط

و کتابت ایدی . (مشتاق ۸۴۱) تاریخ نامہ محمد علی
کالی اولوب عبدالله بن میر علی تبریزی مرحومک شاگردی الی
مصر حدر .

جعفر دده

کوتاهیه دده نشأه یاب و بلده سی استاد لرندن و آثار اسلافدن تحصیل حسن خط
ثلث و نسخ شیخانه ایدوب طریقه خداوندکاریده اول شهرک مولوی خانہ سنده مرشد
وقت بولنان علوفه جی زاده محمد دده دن اخذ طریقت و تدارک خلافت ایلدکده
بالاستحقاق مقامنه انتقالنده سجاده نشین سر بلندان حقیقت اولدینی ثاقب دده نیک
سفینه نفیسه سنده مذکوردر . و مشارالیه محمد دده جریده تعلیقانده ایراد اولتور .

جعفر

ایوبیدر . اول حوالیده ناملری کیرلی جعفر دیمکه مشهوردر . اقلام کوتا کونی
صویولجی زاده مصطفی الایوبینک چشمه سار فیضندن سیراب اولمق مرتبه لری
استفاضه و تلمذ و آب حیات اجازت لریله تلذذ ایلشدر . زر جعفری جسد لری طیار
وار پوته قبره (رمضان ۱۰۹۱) تاریخی رمضانده ریخته و خاک فنا ایله آمیخته
اولدی . بخشایش خطله برمکی زمان ایدی .

جعفر کشفی

شامیدر . حسن خطده شیخ محمد عمری شامی شاگردانندن اولوب امیرالمؤمنین
ابن العدیم سلیمان پاشانک دیوان کاتبی ایدی . (لذت ۱۱۳۰) تاریخیده یازدی
قطعه سی دوچار چشم امان اولمشدر .

سید جلال الدین بن [۱] عضد الدین

یزدیدر . پدری عضد مزبور آل و ظہر دین مبارز الدین

[۱] ییلدیز : « سید عضد الدین »

دولت‌شاه آگاه ایلدییکی لطیفندیر که ناکاه سلطان
 کیمین معلم خانه‌یه مبرور ایدوب کودکان مکتبی تماشای ایدرکن
 دیوچار چشم امعانلری اولور که حسن خطک تحصیلی آرزو-بیله قرمله‌یه
 «بومعصوم کیمک فرزندیدر» دیو پرسیان اولدقده «سیدزاده در»
 دیو تهرظه جواب داده اولورلر . حضورینه جلال مذکورى احضار وبر مقدار
 صحبت ایلدکده کمال جهان پسندیده ایدوب خواجه صبیانه سؤال ایدرکه «بو مکتبده
 ارباب خطک میاننده خوش نویس اولان کیمدر» . استاد دخی جوابنده «هرکیم قلمنی
 خوشجه تراشیده ایدرسه کزیده یازار» دیدی . ینه پادشاه آگاه پرسیان اولدی که
 «یا قلمی کیملر پاک قطع ایدرلر» . خواجه دخی جوابنده «هرکیمک که قلم تراشی
 تیزکار یعنی کسکین اولورسه قلمنی اول طالب خوش تراش ایدر» . ینه سلطان دیدی که
 «یا کیملرک کزلیکی کسکین اولور» . معلم دیدی که «هرکیمک پدری منعم و مال دار
 ایسه آنک قلم تراشی تیزکار اولور» ملک مزبورینه استفسار ایلدی که «بودبستانده
 اولان کودکانک قنغیسنک پدری منعمدر» . خواجه دخی دیدی که «هرکیمک پدر
 موقری وزیر ایسه اول کریم ابن کریمدر» . سلطان مشارالیه جوابلرینه سبابش وستایش
 ایلدی . وسید جلاله بر سطر خط تمیقنی امر ایلدی که حسن خطنی تماشای ایدر جلال
 دخی بالیداهه والارتجال بو شعرى یازدی :

چار چیز است که در سنک اگر جمع شود   لعل و یاقوت شود سنک بدین خرابی
 پاکى طینت و اصل کهر و استعداد   تربیت کردن مہراز فلک میای
 بامن از هر سه صفت هست چه درمی یابد   تربیت از تو که خورشید جهان آرای [۱]

«نثر» پس سلطان ابن مظفر آنک بدیهه نویس و کاتب خط نفیس ایدیکین
 کوردکده «شعر»

خط قاضی المشق فى رقیله   انى عبد بائبات الخطوط

مفهومی منجه تعلق درونی حاصل اولوب تربیتنه اهتمام اولنمق اوزره تنبیه ایچون

[۱] کینارده : یعنی «بودرت خاصه اگر طاشده جمع اولسه جوهر اولور . اصلی پاک
 طینت ذاتی و استعداد حال و تربیه اوچی بندن و تربیت بندن حاصل اولسون» دیمکدر .

پدرینه آدم کوندردی. جلال مذکورہ اولیٰ پیدائش کے بعد
بخشش و یردی. اندک زمانہ برکت نظر ہا یوں ایلم شمس الدین
خطاط فاضل و ہم شاعر و اصل اولدی. حتی سلطان سعید بایسن
[۱] التفات ایدوب سائرک آثارینہ قدیم و ترجیح ایدردی.

جلال الدین

طوسیہ دندر. فرزندانی قوجہ نشانجی مصطفیٰ و صالحی تربیہ و تشویق ضمیمہ
کندیلر دخی شیخ حمدالله آکاھدن حسن خطہ تعشق و زانوزن پشختہ تعشق
اولوب پیرانہ سر تحصیل کمال میسر و فی الجملہ خردہ تعلیقده دخی صاحب اثر اولدی.
بعدالتدریس طریق قضایہ رضا و تشلیخ [۲] نشین حکم و امضا ایکن وظیفہ تقاعد ایله
اول امر خطرنا کدن تباعد ایدوب الی الوقات مشغول تعلیم و عبادت اولدی. (کلشن
سعادت ۹۳۵) نارینخندہ پیرایہ دارجلالت اولدی.

جلال الدین

آماسیدر. قدر مشترک خطاط اولوب نفس زاده و نجیبا دخی یازمشدر.
اوغللری محی الدین و محمد جمال الدین مذکورلردر. اماسیہ سگانندن بر معروف
استاد ایدی.

چوبار بن مسعود بن سعدالله

سمرقند اعمالندن توز نام قریہ دندر. امین الدین القواس دیرلر ایدی. اسیر
رمضان اولوق دخی مرویدر. دعوائی فن نحوی کبی علم خط و فن کتابی
بیلمز ایدی. لکن خطاط فایق کچنوب حیلہ سوزنکاری ایله اظهار
کونا کون ایدردی. حتی [۳] عمادالدین شیرازیدن ابن بواب خطیلہ بر دز
ایلیوب سوزن سار و عمل ترزیزہ درکار و بر لوحہ اوزرینہ اول خط

[۱] ییلدیژ: «آثار و اشعارینہ» [۲] تشلیخ

معناسنہ در. [۳] ییلدیژ: «قاضی»

کندیه نسبت و ابن شیرازی به عرض
 اوردی تعجب ایله این وایک خطندن قوتلی بعض لطائفه شهادت
 قیل خریدده مقصور قصر بیاندر . ذهن و فطاتی خوارقن ایدی .
 (۱۸۰) تاریخاری حدودنده فرطای صحرای بقایه کتدی . اشعاری واردده
 سرای ارباب خط و معارف میاننده ایراد ایلمک محضا اعتبار ایچوندر که دسیسه کاران
 قیل اهل کمال وقتنزه منحصر اولمدینی واقع الحالدر .

جفایی

قلبده بستانچی زاده دیمکله معروفدر . استانبوله قفول و حسن خط ثلث و نسخ
 و تملیق و شعر و انشا و علم حساب و سائر فنونی دخی تحقیق ایدوب (استطاعت ۹۴۱)
 حدودی رجالندن از جمله سعدی چلبی کی قاضی عسکر افندینک [۱] خدمت نیابت
 و کتابترنده اولور ایدی . سرای عامره ادرنهیه مشق خواجه سی اولوب و طریق
 قضایه دخی رضا ایله مناصب عدیدهده متصدی حکم و امضا اولشیدی . بقضاء الله
 تهمت ادمان خرایله یری حک اولقوب بو کدرله جفادیده ایکن رحلت ایلدی .
 رویت آنکدر :

کلکون سرشکم خط شبیز ایله قوشدم کلدی طوتشوب ایکیسی میدانه برابر

« حرف الحاء »

حافظ بن غیاث الدین

خراسان و غورستان شاهانندن کرت دولتنده التنجیدر . برادری ملک
 الدین دن صکره پادشاه اولشدر . ایکی سنه سلطنت میسر اولوب هراة قربنده
 الدین قلعه سی طریقهده (بذل ۷۳۲) تاریخنده بذل و حود فانی ایلدی .

حسن خط یا قوتانہ دہ خوش نویس خطاط حسین اولی
اولمشر . شہادتندہ جانشینی اولان برادری محمد بن محمد
مطولی جمع و تألیف ایشدر .

حسام الدین زرین قلم

شہریدر . شکر خلیفہ زادہ درویش محمد حفیددن حسن خط ثلث ولسنی
تمشق ایدوب « بیت »

مزدکہ کاتب دیوانسرای چرخ اثیر کلام او بنویسد بخامہ زرین

ما لنگہ جناب حیدر کرار علیہ رضوان الغفاری کلماتی قطعات و مرقعاتہ
اکثریا کتابتہ مائل ایدی . وادیسندہ یکانہ کاتب دیوان خوش نویس زمان اولوب
اول واحد کالاف الف کاملدن ایکی سنہ مقدم طریق حجدہ کوتاہیہ دہ ثبت جریدہ
الی ماشاء اللہ ایلدیکی بر قطعہ سنی زیارت میسر اولدی . نسخی ثلثہ غالب بر خطاط
مسلوب المثاب ایدی . اول تاریخلردہ هنوز قلم حیاتلری محسوم حسام اجل
دکل ایدی .

درویش حسام الدین

بوسنویدر . حسن خط ثلث و نسخہ صاحب کمال و خط تعلیقہ دخی قانی نام
استادک ذیل تعلیمنہ تعلق ایله تحقیق ایلدیکی تحفہ صفرامزده دخی مذکوردر .
حالا شام شرافت آشامده ساکن اولوب آندہ هر قلمده حسام دمشقی کی کسکین
استاد اولمشر .

حسیان بن محمد

اندلسیدر . نسلی انساب نبویہ دن عامر بن لوی دن منشعب اولوب
حیبی دیو مشهوردر . کلی و جزئی علومی اتقان ایلوب و حسن خط
و کندی ملاقاتی و تونسہ ہجرتی ابو حیان ثانی تصریح ایدر . بالذات
خطی کورمشر . (تماشا ۷۴۲) تاریخی حدودینہ دک و قلمی

حسن بن احمد

قره حصارى خطاط احمد افنديك منظومه سبك ملك عيبرى
تأليف اولاد معنوى اتخاذه تريبه ودلشاد بيورمشدر . ولهذا سليمانيه جامع
شريفك حرم قپوسى يسارنده رخام اوزره حسن بن قره حصارى ديو كتبه لرينى
وقت وضعده استادى هنوز حياتده ايدى . عبد فقير دخی آ كا بناء ابن احمد ديو
ترتيب ايلدم . القصة بر قوله فقط محراب آيت كريمه سى وبر روايتده فقط قبه سى
طاقنده اولان خط مثنا استادينكدر . بعضر زعمنده دخی قره حصارى مرحوم
حياتده ايكن شا كردينه جامع شريفك خطوط لطيفه سنى رسمه امر اولنديغنه انفعال
وتكدر ايدوب حسن احسن دخی جامع مزبورك بالجمه جليلرى خدمتن اتمام و فقط
تاجخانه دروننده « ويطعمون الطعام » آيت كريمه سى قالدقده كال ثقلت خدمتدن
نقشب چشم لطيفرى رمدناك وسبل بند اولوب بالضروره اول آيتى احمد افندى
مرحومه مراجعتله تكميل ايش اوله لر . واقعا جمله سندن اول كتابده اجراى
مهارت زياده در « العهده على الراوى » . ادرنده سلطان سليم حليمك بنا كرده لرى
اولان جامع شريفك دخی بالجمه خطوط منيفه سى مرحوم حسن چلبى مرحومكدر .
بعداالف ايكي تاريخنده پيرانه يازدينى بر قطعه سى زيارت اولمشدر . الحق « واحد
كالات » ايدى . تقريباً اول تاريخدن صكره رحلت واستادينك قبرى قربنده
مقبور اولدى .

سيد حسن بن سيد احمد

شهريدر . نعمان پاشا خواجه سى زاده ديمكله مشهوردر . پدرى قيصرى ايدى .
كندى اندرون هاپونده ايكن علوم و معارفه على قدر الطاقه سى ايدوب حسن خط
نك و نسخى استاد معومر مقتداى جامع مير آخور سيد عبدالله افنديدن تمشق وتلذ
تاريخه تلذ ايشدر . كثر الكتابه بر مجذوب و فيرا الاصابه در . طشره خروچندن
مرونده تلامذه سندن برى هميله ميوه كتابتلرندن برى كندينك مدار
« ... » (...) ... و تر شه بحر و برست .

حسن بن احمد

شهریدر . پدری ارناود دیار دکن کلوب ارباب الزامدن اولوب
ویوده سی اولغله کندیلره ویوده زاده دیرلر ایدی . بربر زاده محمد
تمشق ایله قدر مشترک ثلث و نسخه انتساب و اجازتله دخی کامیات اولوب
شریفیه جلی لوحه لر آویزه ایلدی . مدرسین کرامدن ایکن (ارتحال البشر ۱۷۳۳)
تاریخنده رحلت واسکدارده دفین تربت اولدی .

حسن بن احمد

قرمیدر . زمان جوانیده کلوب تحصیل علوم و حفظ کلام قیوم ایلدیکی ایامده
یدی قله لی امام جامع میر آخور امیر افندیکن ثلث و نسخه تملذله اجازت لردن دخی
تلذذ ایلدی . تعلیق خط عندیسی دخی اولغله هر قلمده کتابته همت ایدردی . دخی
کتب سته بی مکرراً یازمشدر . مصر قلمنده سرلوحه بعده محله قاضیسی اولوب اول
محله وارد قدده ذی القعدة الحرامده باغچه سرا ی بقایه خرام ایلدیکی سال (شیخ حسن
افندی ۱۱۷۳) لفظندن ظهور ایلمی غرابدنر .

حسن بن اسماعیل

شهریدر . قلابچی زاده در . نوری دده محله سنده ساکن حسن خط و
نسخده راقم مصطفی افندیکن و خواجه زاده سید احمد افندیکن تمشق و ایکیش
دخی مأذون اولمشدر . قبا قولاق دیمکله معروف محتسب اسکندر نام
خیرک جامعنده خطیب ایدی . اهل خفیه دن لعلی زاده سید عبدالباقی
ایله و منلا کورانیده مشهور عمر افندی ایله دخی صحبتی وارد . (شیخ المسعودی)
تاریخی صفری اوائلنده رحلت ایلدی .

حسن سروری بن اسماعیل

شهریدر . مرکبچی زاده دیمکله

پدر لری علی ذکی ایله معاطاش مکتبلی
شیخ حسن و حسن خط ثلث و نسخہ تعشق ایدوب

شیخ حسن بن حسن

پدر لری رجال دولت علیه دن ایدی. کندی حسن خط ثلث و نسخی
ایده ایبن ابی القاسم خواجه محمد راسم افندیبن تلذ و اجازت لریله دخی تلذ ایدن گروه
علیه قدر. طریقه علویه قادریه ده دخی مذکور حافظ افندی دیمکله عریف شیخ
محمد خدمت خلافت لریله بکام و سلطان احمد جامی حولیسندده پدرمانده خانه سنی
فقرا به تکیه گاه ایدوب خلوق درویش نهاد، مزوی سکونت معتاد، بذول غنی القلب
اولمغه جمعیت درویشان ایله لیل و نهار اوراد و اذکار ایله اوقات گذار ایکن
(کتاب حسن الخط ۱۱۸۱) تاریخی جمادی الاولیسنک دزدنجی اثنین کونی رحلت
و ایاصوفیه ده نماز گذار کرامت و زاویه طوپنخاهده شیخنک شیخی اولان شیخ
عزالدین افندی برابرنده دفین تربت اولدی. تاریخ :

واحد کالاف ایدی شیخ حسن کوچدی بوییل - اسمنی ایله رقم برالفله تاریخ قبل ۱۱۸۱

حسن بن حمزه

اسکداری دیمکله عریفدر. استاد آگاه شیخ حمدالله مرحومک جاده طورندن
مزموانحراف ایلیوب فی الاصل اوچنجی درجهده بولمغله خوش نویسندن معدوددر.
شیخ مزبور جنابنک حفیدلری پیر محمد بن شکرالله مرحومک اقربا سندن اولمغله آنلردن
حسن و حسن لطافت آثار قلمه تعشق ایدوب اذن و اجازت لریله بکام اولدقدن صکره
محمده ابن مصطفی دده مرحومدن دخی دقایق حسن دلفریب خطی تنقیح ایلمشدر.
کنداره اسکی والده جامنک جلیبری آنکدر. قرهجه احمد مقابلنده واقع سدک
سندده مدفون اولوب تاریخ سنک مزارلری اوچ بیت بروسه لی هاشمی
اولون شاکر داندن خالد افندی یازمشدر. مصرع تاریخ بودر :

سندده اولون شاکر داندن خالد افندی یازمشدر. مصرع تاریخ بودر :
(۱۰۲۳ جان ۱۰۲۳)

سید حسن بن سلمان

بغداد ساکن نرندن اولوب اول سسته استادى سيد حلى مامور خدمت
ثلث ونسخده تمشق و حسن خطه تمشق ايليوب رسیده درجه اجازت اولمش
حسن بن عبدالله المرزبان

بغدادده حسن سیرافی دیو معروف قدر . کنیه سی ابو عبدالله ویا ابو سعید در .
پدری مجوسیانندن ایکن اسمی بهزاد ایدی . بعدالاسلام اوغلی حسن آنی عبدالله
ایله بنام ایلدی . حسن مزبور فی الاصل سیرافده ولادت و عراقه هجرت و آنده
توطن ایلدی . بالذات محمد بن مقله وزیردن تلمذ و حسن خطدن تلمذ ایلشیدی .
ریاست کتابت کندینه عرض او اندقده « خدمت مزبوره به درجه باهره کمال
لازمدر . بنم حیثیم نایابدر » دیو هضم نفس ایله اجتناب ایلدی . هر فنده صاحب
کمال ایدی . الی سنه بلده سنده مفتی حنفیه اولوب بر کره خطاسی هویدا اولمادی .
خطه بغدادی دخی امر قضا و حکم امضاسیله باغ داد ایلشیدی . قرق سنه دن زیاده
صوم و صاله اقدام و سلاطین زمانی اطرافدن کندینه اکرام ایدر لردی . سنه مائه
کامله به واصل اولدقده طبقات سیوطی تعیینی اوزره (قبول درگاه ۳۶۸) سالنده
عزم بارگاه اله ایلدی . رحلتی تمیمی اون ایکی سنه صکره یازدی . بهریوم اون کاغذ
کتابت ایلدکن صکره انسیت و دراست ایدردی . جواهر حنفیه ده مزبوری معز لیدر
دیو سکسان بر یاشنده ایکن طایع بن مطیع خلافتنده یعنی تاریخ مزبور دن اوج
سنه صکره فوتن یازدی و ما کولانی کسب ید کتابته منحصر ایدی دیو بسط
ایلدی . تألیف بسیاری اولوب فن نحو ده اقناع و بعض تألیفی اوغلی یوسف تکمیل
ایلدی . پدرندن اون سکزییل مرورنده رحلت ایلدی . مؤلفین زمره سندن ایدی
لکن حسن خطی اولما مقله افراد بالذکر اولمادی .

حسن بن عبدالرحمن

شهریدر . فضل الله افندی شنا کرداننددر . استانی
مصحف کیری واردر . شایان زیارتدر .

حسن بن عبدالصمد

سیسوریدر . پدری دیار مجیدن کندی . کندی اوپس القرنی نسلندن اولوق
حسن بن ایلدی . حسن خط ثلث ونسخی خطاط ابی الفتح علی بن یحیادن تمشق
ایلدی . طریقه تدریسده صحنه کلوب بعده قاضی عسکر ، صکره یینه تدریس صحنی
مکرر اولدی . اندک زمان مرورنده استانبول قاضی اولوب سلطان محمد خان
استاد اتحاد ایلدکده سلطان مزبورہ برصحاہ جوهری کتابت ایلدی کہ «بیت»
خط مسلسل زسر زلف دلبران دریای عقل سلسله ازمشک ناب کرد

مالی اوزره صحیفه روزکارده بی مانند بر کتاب بلند اولدینی تاریخ تمیمیده دخی
مقصر حدر . مقدمات اربع تجرید حاشیه سننده ثالث ثلاثه اولدی . سید شریفک
مختصر حاشیه سنه تعلیقاتی واردر . (روان خلد ۱۹۱) سالنده ابی ایوب انصاری
جواری جای قرار [۱] اولدی .

حسن بن عبدالله

الشیخ ابو علی العثماني نيسابوریدر . فارسی ترجمهده وحسن خط وقتده کالی
اولوب آتی الترجه صاحب الدمیہ برقصیده ایله ثنا کاریدر که مطلعی بو بیتدر :

الله يعلم اتی متبجج بحسن الحسن بن عبد الله

بونلر دخی بوایکی بیتنی اول قصیده مقابلنده صاحب دمیہ نک حسن خطنی
ثنا وارسال ایلشدر :

سلسل خطوطک ماغدا متصللا شاطی الجم الزرق للغصان
واسجج بشرک ماشدا متصللا شادی الجم الورق فی الاغصان

حسن بن علی بن حسن بن مقله

ابن مقله شهرتیه معروف وزیر بی نظیرک برادر کهتریدر . شرکت

دراری

اوزره استاد احوالین حسن خطی مشق ایدری (۳۳۸) تاریخچه
تطہیر ایلوب حتی ابن خلکان تصریحی اوزره سعادت خط و
ایدی . برادرندن اون سنہ صکرہ (پیشکاه ۳۳۸) تاریخچه
ایدی .

حسن بن علی بن صفر

کوفیدر . کاتب حسن خط وقت اولوب امام زمان ومقری جهان ایدی .
کالی (دیرباری ۴۲۹) تاریخچه انتقالی نجوم زامرہده تصریح ایدر .

حسن بن علی بن محمد

بغدادیدر . ابوالجواز دیو معروفدر . واسطده قدم نہادہ عالم شہادہ اولوب
قلم واسطی نژاد ایله وقتک انواع خطوطنی تحریرده یکانہ ایدیکن یوسف بن تغری
بردی تصریح ایدر . فی الحقیقہ فاضل بر شاعر کزیدہ وخطاط پسندیدہ ایکن
(الفرقان ۴۶۲) تاریخچه عزم مشق خانہ جنان ایلدی .

حسن بن علی الجوینی

بغدادده ابوعلی بن اللعیه [۱] دیمکله شہیر وحسن خط بوابانہ واشعارده عالم کبر
ایدی . خریدہ القصرده عماد الکاتب « اسمی کبی خطی دخی حسن ایدی » دیو
وصف ایدر . هلال بن هلال آنک نمایشله بدر تام اولمشیدی . ومقلہ ابن مقلہ
دخی بونک نور ورزشیله شان ونام بولمشیدی . سرلوحہ اتابکان اولان زنگینک
ندیم خاصی ونورالدین شہید بن زنگینک دخی پدرمانده بزم آرای اختصاصی ایدی .

حسن بن علی بن محمد بن عدنان بن عمران

ماوراء النہردندر . شاعر فاضل وخطاط بی معادل ایدی . ابن
عریفدر . حسن خط منسوب یاقوتانہ ایله ملوک وقتک

[۱] ییلدیژ : «اللقیہ»

عبدالعلی بنک نعمتی ایلدی . جریده خریدهده اشعاری نشیدهدر . الشمس
ایکن (خطه حسن ۷۳۲) تاریخنده داربقای مامن ایلدی .

حسن بن علی بن سالم المعمر بن عبدالملک بن ماهوج

اسکافیدرکه بغداد نواچیندندر . ابوالبدر ابن ابی المنصور دیمکه مشهور ایلدی .
حسن خطی ابن بوابک وابن مقله بنک آثار قلملرینه امعان ایله تحصیل و کتاب دیوانیه دن
اولغله تجلیل اولندی . بعدالحج عزم حلب بعده مصره کلوب آنده اقامت اوزره
ایکن (الوصیة ۵۶۷) تاریخنده قرافهده دفین تربت اولدی . تألیف لری واردر .

حسن بن علی

عثمانجق قربنده کمش نام قریه دندر . کنبه سی ابوالخیردر . دارالحصول استانبوله
کلوب امام جامع میر آخور سید پرنور عبدالله افندی به اثنای خدمت لرنده حسن
خط ثلث ونسخه سعی ایدوب ماذون اولمشیدی . تربیه کاغذ و آهار و ترتیب مرکب
وسائر آثارده کالی واردر . دیوان یولنده سنبل آغا سبیلی اتصالنده محمد آغا مدرسه سنده
ساکن اولوب بعض مریضه نسخه و یروب خسته لره رقیه خوانلق قیدنده اولدیغی
ایامده فرصت بولوب طریق تدریسه داخل و غلطه منصبنه واصل اولمشیدی . بقضاء الله
بوایامده برکوزی نابینا اولمشدر که رحلتی (استراحت حسن ۱۱۸۸) تاریخندهدر .

حسن بن ابی الفتح بن ابی النجم بن وزیر

واسطیدر . کنبه سی ابو محمددر . بغدادده ساکن و اسماعیل جو القیدن قواعد علوم
رو حسن خط بوابانده نلذ ایشدر . قلم واسطی نژاد لر یله نسخ کثیره تمیق ایشدر .
الشمس درت یاشنده ایکن طریق حجه (ترک ۶۲۰) تاریخنده ترک دنیا و عزم عقبا ایلدی .

شیخ سید حسن نوری بن سید محمد امین بن السید عبدالحالق

ابو ایوب انصاری علیه رضوان الباری تر به دار لرندن اولوب

وتربہ مذکورہ موقوف علمک علمداری ایدی . وپدری شیخ محمد ایدی .
 مصطفی پاشا خانقاہندہ شیخ ایکن عودت حجہ مدینہ منورہ ذابوہ دار لاہور
 اولدقہ تکیہ لری ہمشیرہ زادہ سی کرام الدینہ توجہ ایلدی . کندیلری (الحیط
 ۱۰۲۹) تاریخندہ قدم نہادہ خانقاہ شہود اولوب ثلث ونسخہ تمشق وپدری اسلافندن
 شیخ الحرم صاحب مناسک یوسف سنان افندینک اوغلی قضاتدن عبدالکریم افندیدن
 تمشق ایلدی . برخط متین وخوانا پیدا ایدوب نسخ کثیرہ و آثار و فیرہ یازمشدر .
 عمہ زادہ لری مزبور شیخ کرامدن اخذ طریقت و بلاط قیوسی داخلندہ فرخ کتخد
 زاویہ سندہ مشیخت اوزرہ ایکن (مغنی ۱۱۰۰) تاریخنی محرمنده دارفنادن استقنا
 ومطعوناً نقل حجرہ بقا ایدوب انصاری قیوسی خارجندہ کندیلرہ مخصوص محلہ
 برزخ نشین اولین اولدقہ مقامہ مخدوملری سید محمد وحی شیخ اولدی . نوری
 مخلصیہ مجاز حقیقت نما کفتار عالم بہاری واردر . بویت دخی آنکدر :

روی پاکنده اول سبہ خالی   ہیچ اولماز سوز آتہ دن خالی

حسن شاہ بن محمد

شہریدر . پدری یکچیچری اوجاغی امکدار لرندن ایدی . کندی دخی دفتری
 شق اول عزت علی پاشا دائرہ سنہ صباوتندہ انتساب ایلہ عزت یاب اولوب حسن
 خط ثلث ونسخی استاد پر نور امام جامع میر آخور امیر افندیدن تمشق ایلہ کامیاب
 اولمشدر . طریق خواجگانہ سلوکہ اقدام و بعض مناصب ایلہ شادکام بعدہ اناطولی
 محاسبہ سی ایلہ بکام اولمشیکن طی دفتر اعمال و خانہ سی قربندہ صدر اسبق داؤد پاشا
 جامعی مقابلندہ اوردک دده مرقدی قربندہ لجہ غفرانہ باطمشدر . اہل
 صاحب صحبت لرندن اقرانہ غالب ، کیفہ مغلوب بروجود کثیر المناقب ایدی
 رحلت خامہ طازانہ دن محض جسارتدر :

دعا برہ تاریخ فوق یازلدی   ایدہ مدنی مسکری

شیخ سید حسن بن سید محمود

شہر ایدر . حسن خط ثلث و نسخی کوکب حافظ درویش محمد افندیدن تلمذ
و محقق بردوام ایله تلمذ ایشدر . بعدالاذن نخلبند جامع شریفندہ خطابت ایدوب
اول سمتہ بر مکتبہ معلم بولمغله منتسب اولدیغی طریقہ سعیدہ آیینی آندہ اجرا
ایدردی . جلوس سلطان مصطفی خان ثالثدن برکون مقدم رهروان عدم اولوب
اسکدارده مدفوندر .

حسن بن نعمان

اسکداریدر . قدیم ایله میانلرنده ثانی تمیز ایدر . بالفعل حافظ عثمان افندیدن
حسن خط ثلث و نسخی تعلم و دقایقی تکام بیوروب بعدالاجازہ سرای عتیق غلمانہ
معلم خط تعیین اولمشدر . نیچہ آثار ابقاسندن صکرہ (وصلت خطاط ۱۱۴۵)
تاریخندہ مصحف عمری تمام و وضع کتبہ حسن ختام ایلدی .

حسن بن وہب

ابوعلی کاتب دیمکله عریف ، صاحب حسن خط زمان برفاضل معروف عالمیان
ایدی . (رونق دیوان ۴۲۷) تاریخندہ عزم مشق خانہ جنان ایلدی .

امام حسن بن یسار

سیدالتابعین جناب حسن بصری در . پدیری زید بن ثابت انصارینک آزاد کرده سیدر .
و والدہ تنی خیرہ دخی زوجات طاہراتدن ام سلمہ جنابنک آزاد کرده لرننددر . حتی والدہ سی
بر خدمتہ اشتغال اوزره ایکن حسن احسن کریہ ناک اولدجہ ام سلمہ جنابلری بستان
دلستاتی دهان پر ایمانہ احسان بیوروب مص ایدردی . بو برکت فائقہ دن ناشی
سیدالتابعین مقتدای مجتہدین عالم و فاضل ، زهد و ورعہ بی معادل اولمشدر . ابوہریرہ
و عمران بن حصین و جابر بن عبداللہ ایله ملاقات ایشدر . حتی حضرت علی
رضی ایله ملاقاتی برسالہ ایله امام سیوطی اثبات ایدوب و انحفندہ دخی تہذیب

مزیدن نقل ایدر . ابو نعیم روایت ایلمش : حسن بصری بولس بن عبید بن جریح
 بیورمش که « بنم هر قوم که بلا واسطه سلطان کتیبه رسل علیک سلامت
 جنابنه نسبتله روایت و رفع ایدم ماخدم حضرت مرتضادر . لکن بیورمش
 زمان جناب وصی ابن عم النبی رضی الله عنه حضرت تلیزینک اسم سامیله بی یاد ایلمک قدر
 وجسارت قطعاً ممکن اولماغله مرفوعاً و موقوفاً روایت و اسناد ایدرم . کثرت روایتم
 ناشی تحاشی ایدرم » [۱] بیورمشدر . القصة نوباره طفل خرده سال ایکن ام سلمه
 حضرت تلیزینی آنی حضرت فاروقه رفع و تعریف ایدوب مظهر دعاری اولدینی دخی
 مرویدر . زیرا مدینه منوره ده تولد ایدوب حضرت عمرک شهادتنده ایکی یاشنده
 ایدی . حسن خط وقتی حضرت مرتضادن تعلم ایدوب بعده خط کوفیدن وادی
 ثلثه ناقل اول علی الاصح بونلدر . سکسان سکر یاشنده ایکن بصره ده (علی ۱۱۰)
 تاریخنده انتقال ایلدی و جامع کبیرده بعد صلاة العصر مجموع اهل بلده ایله نمازی ادا اولنوب
 دفن اولندی . رضوان الله علیهم اجمعین .

حسن بن یعقوب

ادر نه ده کوسج بلبان محله سنده ساکندر . حسن خطی یساری زاده اسماعیل
 افندیدن تلذ ایله (خط روشن ۱۱۶۵) تاریخنده یکریمی ایکی یاشنده ایکن نائل
 اجازت اولوب تلذ ایلمشدر . حالا اسمی کی خط حسن ایله ابقای آثاره کوشش
 اوزره در .

حسن آفتابی

شهریدر . شکرالله خلیفه دن تمشق ایله اقلام متنوعه ده ماهر بر کزیده
 اولمغه دیوان کاتبی اولمشیدی . (خبر العمل ۹۸۱) تاریخنده طی دفتر اعمال
 آفتابی زوال بولدی . بوییت آنکدر :

برلمه حسینه کسن نور بصرین یوز ویرمه صقین زانک

حسن کاتبی

پندرہ سرای سلطانیہ حسن خط ثلث و نسخی تحصیل ایدوب فن کتابتہ
 علمی علم و ہر وادیدہ مسلم اولمغہ طریق خواجگانہ دخول ایلہ چراغ اولوب رئیس
 الکتاب و کاتبی و سائر خدمتی واردہ . بویت آنکدر :
 بولندہ کاتبی خرج ابتدی وارین اولیچہ غم یسون دنیاہ وارث

سیاہ حسن ہاشمی

نحلی برحافظ چلبی ایکن دارالحصول استانبولہ وصول و استاد زمان رمضان
 افندی مرحومدن حسن خط ثلث و نسخی برکال تدارک و اجازت یاب اولوب علوم
 نافعی ابواسحق اسماعیل افندی ایلہ شرکت اوزرہ تحصیل ایلشدہ . یدی قله قپوسی
 داخلندہ میر آخور جامع شریفی امامتیلہ قناعت والی آخر العمر (ع) «تفاخر
 باتصالح من علی» پندیہ بند اولوب قرآن کریمک لفظ شریفی تمیق و معنای منیفی
 تفسیر ایلہ تحقیقہ قناعت ایلدی . طرق رسمیه نک برینہ رغبت ایلدی . «بیت»
 موجب صنعت تصحیف دکل دانندہ چای مشرب اولور اکثر ابنای حلب
 بیٹی کویا بونلرایچون انشاد اولنشدی . (اشرف ناسوت ۱۰۹۸) تاریخی رمضانندہ کاسہ
 مرک ایلہ افطار ایلدی . نسل دولتخانندن شاه سلطان تکیہ سی شیخی مفتاحی زاده احمد
 افندی تجدد انا بت ایدوب و شیخ مزبورک عم زاده سی رسول افندی نک اوغلی اسماعیل
 افندی بہ کہ خانقاہ مزبورک خطیبی در داماد اولسی تقریبیلہ تکیہ مشارالیه مقابلندہ
 آنک جنبنندہ مدفوندر . اول خطاط عالم و فاضل مسلم نیچہ مصاحف شریفہ کتابتہ
 موفق اولوب ہر کالہ معارف رجالدن اولدینی محققدر . مخدوملری سید عبداللہ
 افندی و حفیدلری سید عبدالحلم افندی دخی ان شاء اللہ ذکر [۱] اولنور .

حسن پاشا

شہر بدر . میر آخور دیملکہ مشہوردر . (خاتم ۱۰۴۱) تاریخنندہ آغای

«ذکر ایلہ آگاہ اولنور»

یکچریان درگاه عالی اولوب یارم مهر صاحبی اولدی . ینه سنه مزبور اولدی .
واوچ طوغ ایله خاتمن اتمام ایلدی . تقریباً نامداشی حسن اسکداریدن حسن
ثک ونسخه مأذون اولوب قز قبان زاده احمد افندی کبی شاگرد مشهوری
واردر .

حسن

اناطولیدن استانبوله وصول ولالهلی چشمه قرینده بر حجره به دخول وحسن خط
ثک ونسخه تعشق ایدوب آغا قپولی اسماعیل افندیکن چمن صفة عرفان تعلیمارندن
شکوفه چیرتمشق اولدوقده لفظه کتبه وضعنه اجازتله بکام صاحب نام اولمشیدی .
استادلری خدمتنده نیچه زمان دوان ومعاً طریق حجه دخی روان اولدی . قفسی جمع
وتفریق عمامه ایله مثال خامه بالاقد وشیرین قامه برذات مجرب الاستقامه اولوب مزبور
چشمه مقابلنده متوطن وبرخشی مکتبی مکتسی ایدوب ساکن اولدی . تعلیم طلبه بی
دریغ ایتوب هزار چراغان فروزان وقرق عمد مصحف شریف ونیچه اثر منیف
ابقاسیله احیای نام وشان ایشدر . خطیله بر مصحف کتبه وتاریخی منظوم وضع
ایدوب بیت اخیری بومحله درج اولندی :

یا ناظرأ فیها لها ارخ وقل   یا قاریأ ادعو لکاتبها حسن ۱۱۱۷ [۱]

(خواجه اتقیا ۱۱۲۷) تاریخی حدودنده اوراق شکوفه زار عمری خزان
زده تندباد فنا وتخم وجودی طرح انداز عرصه لاله زار بقا اولدی .

حسن طی

شهریدر . فی الاصل حبال ایکن آغا قپولی اسماعیل افندیکن حسن خط
ونسخه سعیه رسیده درجه مأذونیت صاحب متانت خوش کتابت اولوب
برادریله دائرة امام سلطانی پیری زاده بی مدانیده پرورش یافته اولوب

[۱] ییلدیز : «مصرع اولدن اتمام ایله تاریخ تام اولور»

حسن فیضی تاریخ دیمشدر :

تاریخ کوزل قطعه مرغوب اولش کیم تہدیر بوخط ایله وادی شیخہ کیدنه
دیدی تاریخ فیضی کور بچک اجابی حسن خط کلی مناسب ہلہ وجہ حسنہ ۱۱۱۷

علم ابدانہ ہوسلہ دخی اکیل الملک حذاقت وقرص عالیہ طبابت اولمقلہ خاصکی
سلطان بنا کردہ سی اولان دارالشفادہ خدمت ریاست اطبادہ وسرای جدیدی ہمتادہ
دخی زمرة حکمادہ مستخدم واولخر حالارندہ بر مدرسہ خارج ایلہ داخل صحن کرم
اولوب کسنہ نک نعم ولادن محجوب نعمی و دلکبر غمی اولماق تدبیریلہ کوشہ
مارستان ازوادہ کوہر چاہ قناعت ایلہ حفظ داروی صحت اوزرہ ایکن کاسہ زہر
وبایی نوش وھادم اللذات مرک ایلہ خاموش اولوب (شفاخانہ انس ۱۱۴۸) تاریخندہ
سالک راہ قدس اولوب اول نفیس النفس حکمتک لؤلؤبار جسدری خانہ سی قربندہ
شیخ ابن الوفا جامع شریفی مزارستانندہ محفوظ درج صندوقہ قبر لحد قلندی .

حسن الحافظ

شہریدر . دور خوان جامع ایاصوفیہ صغیر بر پیردر . حسن خط ثلث ونسخی
صحاف درویش رضواندن تعلم ایلہ رسیدہ ختام واجازتہ دخی بکام اولوب بعدہ استاد
پرنور امام جامع میر آخور سید عبداللہ افندی مرحومدن دخی « بیت »

ایدوب بر نقطہ نک رمزندہ عاجزیک سخندانی الفدن باشلادر مہم فک ارباب عرفانی

مآلیلہ تکرار حروف و ترکیب قواعدینہ وقوف ایچون آنلردن « رب یسر »
دیہرک ابتدا و بیچہ زمان تمشق ایدن صلحای امتدن بوجود حسندر [۱] .

حسن

شہریدر . کیسہ دار زادہ دیمکله عریف بردرویش طبع ذات شریف ایدی .
حسن خطی ثلثاً ونسخاً پسندیدہ اولوب لکن عمری وفا ایلیوب وفات ایلدکدہ

[۱] کنارده : رحلت ۱۲۹۲

نازیلی مقتیسی رفعتی محمد افندی تاریخ و خطشده حسن سید
تبرکاً آنها ایدر :

حسن خط ایچره هم یکانه ایدی
ایلر ایدی هزار مدح و دعا
یازسه اوراق چرخه لایق ایدی
اولدی تاریخ فوتی بیک قرق درت
رفعتی دیدی صکره تاریخین
مثلی کورممشدی چتم زمان
تاج زاده کرایسه سیران
قلعی اولسه هممه تابان
کتدی عقبایه اوویل ایچره همان
روحنه رحمت ایلبه یزدان ۱۰۴۵

سید حسن

از نکمیدیدر . حسن خط ثلث و نسخده کفوی حافظ محمد افندی اجازت
یاب اولوب حافظ القرآن و خادم الفرقان اولمشر .

حسن

بلغرادیدر . حسن خط ثلث و نسخی معرف قره عثمان افندی یازوب ملکه
تخصیلندن صکره وضع لفظه کتبهیه مآذون اولمشر . علی پاشای عتیق مقابلنده
بردگان تدارک ایله صنعت پاک سلمان خدمتی اثناسنده خرده وجلی مصحف شریف
یازمقدمه متین الی واردر .

حسن وائفی

حالا چاوشار کاتی محمد خیری افدینک سلاک ملک یمینده منسلاک ایکن قرینه
عطف ایله دده ابراهیم افندی جنابلرندن حسن خط ثلث و نسخی تمشوق و رونق
لطافت خطوط حسنهیه حسن و یروب اقرانه تفوق ایلدکن صکره آزاد کرده لری
اولمشر . و بی جمعیت اجازت آلمشر .

حسن ضیائی

مصریدر . حسین جزا ئیدن حسن خط ثلث و نسخی تعلیم و تلمیذ
دخی وضع لفظه کتبهیه اذن ایله تلذذ ایلمشر . صوفی و صوفی

دانشمند و نویسنده مشهوری مرتب و حسن خطی شیوه و قواعدی مرکب خوش لقا
است. مستقیم القامه کبی محقق و جلی و زیاداردر .

حسن مذهب

شهری دره نعم الامیر ابو الفتح جامعی ابو بندن بویاجی قیوسی مقابلنده بر باب دکانده
فرق سنه سا کن و اوقات خمسه بی جماعته ادا ایدوب فن تذهیبده عنادیه لی امام
بنامک انطالیه لی علی نام شا کردینک شا کردی اولان قطنه محمد دیمکه معروف استادک
شا کردلرندن ایدی . فی الاصل معلم سرای سلطانی نام داش ابی القاسم خواجه محمد
راسم نام استاددن [۱] حسن خط ثلث و نسخه مأذون اولمشیدی . نیچه زمان کتابت
ایدوب وقت پریده شا کردان تذهیبی تربیه ایله مشغول ایکن (مظهر ۱۱۴۵) تاریخنده
بقای مقرر ایلدی .

حسن

مدانیه دندر . حلب قیو کتخداسی دیمکه عریف قدامدن مصطفی آغانک اتباعندن
ایکن ایاصوفیه صغیر دور خوانلرندن حافظ حسن افندیدن تعلم حسن خط ثلث و نسخ
ایدوب مأذون اولدی .

حسن بزاز

آمد دندر . ثلث و نسخ ورقه و ساثر اقلام متنوعده صاحب کمال و ملحق زمره
کلمین رجالدر . نیچه آثار جلیله وجوده کتوروب عاقبه الامر « کلدی قزاز کتدی
بزاز » مثلی حقنده ساثر اولوب (شناور خط ۱۱۶۶) تاریخنده بلده سننده کشف
حضره قبره منحط اولدی .

حسین بن احمد [۲] رستم

صریدر . ابوعلی کاتب و ابن زنبور ماردانی دیمکه شهرت و شانی و ارایدی .
اولان سلوان کابلرندن بر خطاط فاضل ایدی . ابن فرات ایله مناظره ایچون مقتدر

[۱] بیلدیز : « دخی » [۲] بیلدیز : « بن رستم »

خلیفہ بغدادہ احضار ایدوب صکرہ خراج مصریہ جمیل و ارسنال
 غضب ایدوب تکرار احضار و تکذیر وینہ مصرہ فی و تسیر و تکرار
 مباشر ایلہ کیدر لکن شامده (معراج ۳۱۴) تاریخی ایلہ معراجندہ رواج
 لاهوتہ عروج ایلدی . ابطال محدثین میانندہ رستم تبرد فضلیت ایدی .
 دار قطنیک ماخذی اولدینی نجوم زاهرده ظاهر در .

حسین بن احمد

ادرندہ خفاف زاده دیمکله شهرت داده در . مرادیه سمتمندہ ساکن اولوب
 حاییه جامعک خطیبی اولشدر . همشهری اولان چلبی امام الحاج مصطفی الحافظدن
 ثلث و نسخی تمشق و تعلیم ایلہ (خورشید ۱۱۲۰) تاریخندہ اجازت ایلہ تسعید اولندی .
 استکمال دقایق و موسیقی و سائر معارفده دخی جمع حقایق ایلدی . طریقه کلشنیه
 انتسابی اولدینی جهتدن بعض کتبه لرندہ اشعار ایدردی . اللی طقوز یاشندہ ایکن
 عنزم مشق خانہ بقا ایلدکده شیخ احمد مسلم بوبریتی ایکی تاریخ رحلت ایلشدر :
 جان خطاطہ اولوب لوح و قلم وقفه طی اوج مولی ده مقام اوزره حسین ایدہ قرار

۱۱۵۴

۱۱۵۴

یکرمی اوج مصحف شریف و صد عدد دلائل منیف و اوتوز قدر انعام
 و ایکی حزب اعظم و قطعات و مرقعات کتابتنه موفق اولدی .

حسین بن احمد

ویدیندندر . یکدستدر . مقدا ادهمی ابراهیم افندیبن حسن خط ثلث و نسخ
 کوشش ایدوب صولاق اولغله (نظر ۱۱۵۰) تاریخندہ اردوی هایون ایلہ
 سفر اولوب اثنای جهادده دست یمنی ساقط اولشیدی . عودتندہ دست
 یمنه جلی و ثلث و نسخہ ورزش ایدوب کتانی زاده علی افندیبن
 اولدینی مجلسده بوقیره دطبی خدمتی توجه ایلشدر .

تاریخچه حکومت حیدرآباد شریفہ طبع شہنشاہی اولمشدر . (الثمات ۱۱۷۲)
تاریخچہ حکومت حیدرآباد شریفہ طبع شہنشاہی اولمشدر . (الثمات ۱۱۷۲)

حسین بن بہرام

اسکداریدر . پدری والدہ عتیق نور بانو سلطانک کتخداسیدر . فی الاصل
ماوراءالنہردن پدریلہ کلوب کل حافظ دیمکله معروف محمد اسکداریدن حسن خط
ثلث ونسخی تعلم وتلذ واذن وضع کتبہ ایلہدخی تلذذایلدی . (استراحت ۱۰۷۰)
تاریخچہ بعض کتابتیری دلالتیلہ مستریح حیات وصحت ایدی .

حسین بن حسن

شہریدر . عطار زادہ دیرلرایدی . جانی زادہ عبدی آغا مرحومک نیچہ زمان
خادم خانکیسی ایکن حسن خط ثلث ونسخده تمشق وتلذ وشهد اذنلریلہ تلذذ
ایلدی . مولدیمز اولان خرقة شریف قربنده قبا قولاق محتسب اسکندر محله سنده
ساکن وپدری حسن چلی والد مرحومک کندینہ مناسب امورندہ دامن بمیان
خدمت وکندی فرط زکادن صاحب عنف بر مرد پر جلالت ایدی . دوحہ سنده
نجیبای ایوبی وصف ایلدیکی قصیدہ تمیقی کنیدین مسموعمیر . کمرلرودہ فجاءة رحلت
ایدوب ابو ایوب جوارندہ نمازی ادا اولندی . ادرنہ قپوسنده لعلی چشمہ سی مقابندہ
دفن اولندیفی (مسلك شیخ حمدالله ۱۱۷۸) تاریخی صفرینک اواسطنده در .

حسین بن ذوالفقار

ردوسجق تعیر اولنسان تکفور طانغی نام ساحل دریا قریہ زیبادہ محکمہ
کتابندندر . خط ثلث ونسخی زهدی اسماعیل آغادن یازمشدر .

حسین یسری بن خلیل

قسطنونی اولوب پدری حالا بلده مزبورہ نک جامع کپرنده خطیب اولمقلہ
تاریخچہ خطیب زادہ دیمکله عمر بندر . و برادری حالا قضاء مزبورک آلائی بیکی در .

کندی حسن خطی شکرچی زاده افندیدن مشق برداران
ایلیوب بر نانیارویه نائل اولمدینی سنیندن دائره صدر اعظم مصطفی پاشا
اندرون زمره سندن ایدی .

حسین بن رسول

استانبوله وصول ورهضان افندیدن حسن خط ثلث ونسخی تحصیلی دائره کماله
وصول بولشدر . بیک یوز رجالندن واول وقتک اهل کالندن ایدی .

حسین حبلی بن رمضان

اناطولیده اچقه قواق نام قصبه ده قصب پوش حدیقه انفس و آفاق اولشدر .
ریعان جوانیده قواق یلی روزکاریله وطنندن دارالفحول استانبوله قفول و غلطه ده
قله قپوسنده قتال و صکره زندان قپوسنده بر زمان دخی حبال اولغله د کتیه
حسین الحلی « دیو قید و تسطیر سببیه السنه ناسده ایچی افندی دیمکه شهردر .
انباری زاده امام درویش علیدن تلذله (کثرت ۱۱۳۰) تاریخنده اجازت آلوب مالک
حسن خط بر معتاد و استادینه داماد دخی اولشدر . اسکی سراییده معلم مشق
ایکن (مظهر ۱۱۴۵) تاریخنده کاتب سرای سلطانی و استانبوله واقع والده
سلطان جامع شریفنه فضلی زاده مصطفی افندی یرینه امام ثانی دخی اولشدر . لکن
حفظلری یوغیدی . ایا صوفیه مکتبینه ابتدا معلم خط اولشدر . متعدد مصحف
شریف کتابت ایشدر . آبدست بر دوام ایله تشبث حبل متین سنت ایدن صلحای
امتدن اولوب متجاسر زهد وافر ایدی . حافظ عثمان افندی مرحومک آثارینه
احیاناً مصادفه ایلدیکجه بو منقبه بی حکایت و تأسف غفلت ایدردی که : « عثمان
افندی مرحوم تماشای کشتکیرانه میلان و دوشنبه کونلری یکی قپو مولوی خانی
قریب میدانده واقع جمعیت مصارعه یه روان اولوب اصل مسنونیتنی ملا
پهلوانلرک کورشنی سیران ایدرلرایمش . بنم دخی کشتکیری تعلیمه
واردیم زمانلر اولغله بر کون یکی قپو خارجه داخل و میدان کورشنی
اولدم . وقتک مشاهیرندن چوقه دار ولی نایبده کورشنی کورشنی

پهلوان طهور و بنم کبی مشهور اولمشیدی . ناکاه آنکه اول کون
 کورشمک و کورشمک ایچون پاداش اولوب دعا جیلری با صلوات پیرلری
 یورد ولی عشقنه بزى میدانہ قویوب دست بر دست قفا بر قفا سینہ بر سینہ
 ایکیمز طوتوشوب قپان تعبیر اولنان لعب ایله یک حمده زمینه بر قفا چوقه داری
 ضرب و بن دخی اوزرینه قپانمشیدم . اول کون میدان بزده قالدی . مرقوم عثمان
 افندی مرحوم عظیم صفایاب اولوب بنی استخبار ایله مش . وقتا استادم مرحوم
 زیارت شریفه لری التزام و مذاکره خطیه لطیفه لرینه اهتمام ایلایکی ایام اولمغله
 هفته کونلرنده شرف باب صحبتلری اولدوقده اتفاقا اثنای صحبتده « بو هفته کورش
 سیرینه واردم . ایچی حسین نامنده بر رثیت الهیئه کسنه جای ملاءبہ مزارعه ده
 چوقه دار ایله میدانہ کلوب یک حمده چوقه داره غلبه ایلدی » دیونقل بیوردقلرنده
 استادم مرحوم دخی « اول حسین چلبی بنم شا کردلر مدندر » دیمش . حظایدوب
 « آنی بکا معاکتور » دیو تنبیه بیورمشلر . لکن شرف مقدر و زیارت میسر
 اولدی . شخصلری بیلمم « دیو حیف کوی اولورلردی . خدمات خطیه طلبه
 اوزره ایکن شعبان شریف اوائلنده وفات و اسکدارده استادلری علی افندی
 و شریکلری زهدی اسماعیل آغانک قبرلری قرینده دیده دوز روز عرصات اولدیغی
 تاریخی کلک پریشان سلک عاجزانه فقیرانه ایله بو محله نوشتهدر : (ایلدی حبلی
 افندی قطعه خلدی محل ۱۱۵۷) .

حسین بن سلیمان بن ابی الحسن بن سلیمان بن ریان

حلبیدر . شرف الدین ابن الجناب جمال الدین الطائی دیمکله عرفدز . حسن خط
 و کتابتده صاحب کمال برشاعر فاضل نادر الامثال ایدی . « زهر الربیع » و « نظام
 القلائد » و ایکی جلدده « انیس الحسن » امثالی آثار لطیفه المالی واردر . (قربت
 ۷۰۲) تاریخنده قدم نهاده دائرة ولادت اولمشدر .

درویش حسین بن ریان [۱]

درویش ایل رجالندن وطریقه مولانانک پیرو پیرو کالندن اولوب حسن خط

ثلث و نسخ ورقه و تعلیق تدارکنده اربابنهن جمله مردان تلذذ حاروت
نعمت خدمتلرندن تلذذ ایلشدر. کتزیده مصنع کتابتری اولوب اکثریا من ایلشدر
بر خوش وادیء نسخ و یارقعه ایله و شرح کبی اولان سطوروی تعلیق عمادی
ایله ترتیب جمیل اوزره یازمغه مائل ایدی. (شرف مشق ۱۰۲۰) تاریخنده
انام ایلدیکی مثنویء شریف زیارت اولمشدر. هر برسطری الحق برسبحة دردانه
مسلسل و سرخلری پاک رقعه مکمل ایله مبعجل ایدی.

حسین بن شیب

پدری ایچون شیب لقب واسملری علی اولمغه محله تنزیل اولنوب ابن شیب
ایله غلبه شهرته بناء بو محله اشارت لازم کلدی.

حسین بن عبدالله بن حسین الیسار

بغدادیدر. سنی صحیح المذهب اولوب صباوتنده ابتدا یاقوت مستهصمیدن یازوب
صکره سائر استاده رغبت ایلوب استادینک خطوطنه تقلید ایله حسن صورت
ویرن اهن طبیعتلردندر. حتی (سنبلستان ۶۵۳) تاریخنده رسیده انام ایلدیکی
مصحف شریف زیارت اولمشدر. رحمة الله علیه.

حسین بن عبدالله

بوسنویدر. حسن خط ثلث و نسخده یکانه وقتی ایدی. استاد بنام حسن
اسکداریدن تعلمه نیک نام اولمشدر. آنلردن نیچه زمان صکره صلاسته طاهر
و آنده مشق خانه جنازه طازم وقاعد اولدی.

سید حسین بن عبدالله

استانبولده ات یز تکیه سی قرینده دنیایه کلشدر.
اشعاری واردور. کندی حالا قوائ حصارده ساکن.

مکتب ونسخی استاد پرنور امام جامع میر آخور سید عبدالله افندیدن تمشق واذن
واجزائی ذیلنه دخی تعلق ایله خرده کبر لکده اقرانه تفوق ایلشدر .

میر حسین بن عثمان

شهریدر . پدری باش قپوجی باشی اولوب وکندیلری « بیت »

مابین دووعین را ازنون تامیم بینی انی کشیده بر صفحه نسیم

مظهری اولوب ابتدا حسن خط ثلث ونسخی استادالمراسم نام داش ابی القاسم
خواجه محمد راسمادن جد وجهدیه تمشق واذن واجزاتیله دخی بکام تفوق اولمشدر .
مکتوبی صدر اعظم قلمی کاتبلرندندر . هر معارفده خاصه کما نکشلیکده دلکشلیک
ایدنردندر .

حسین بن علی بن احمد الطیبی

بغدادیدر . خریدده پدری اسمی شیب اولمق اوزره مسطوردر . ابو عبدالله
سعدالدین الکاتب بونلردر که ذیل خریده تحقیقی اوزره جمال الدین یاقوت ایله شرکت
اوزره تحصیل فضیلت خط ایدوب قلم کبی مشار بالبنان مسلم اولدقده مستنجد
خلیفه نک خواص ندما سندن اولوب میانلرنده منادمه وتصاحف لطائف ایله مکالمه لری
مضبوطدر . « شرف ۵۸۰ » تاریخی ربیع الاولنده رحلت وشیش معروف کرخی
قدس سره قرب مرقدنده دفین تربت قلندی . بو بیت اشعارندندر :

اذا ما اراد الله اهباط دولة   تبیدق منها فی الدسوت الفزازین

حسین بن علی بن حسین

مغریبدر . وزیر مغربی دیو معروفدر . سلسله نسبی بهرام جور مشهوره و آنک
امثالی مشاهیره پیوسته در . حسن خط وقتی خلف بن سلیمان تمشق ایلشدر . حسن خطده
مقابلده و اشعارده اقرانه فائق و فاضل بی نظیر دینمکه لایق اولدقده هنوز
تاریخه رسیده اولماشیدی . قرنی سکر یاشنده آمد اطرافنده استادندن صکره

رحلت ایدوب بالوصیه مشہد علی المرتضیٰ علیہ السلام مولانا
دفن اولندی . وصیتیلہ قبرینک رخامہ سنہ نقش اولنان ایلت بصریح
خلکاندر . مختصر « اصلاح المنطق » و « مختصر افانی » و « ادب الحوائص »
تألیفاری وارد . بوشعر شہیر اشعارندندر :

ایسر من الحسرا ان لیا لیا   تمر بلا نفع و تحسب من عمری

حسین بن علی

شہریدر . پدری آت بازارندہ سمرجیدر . کندیلری حسن خطثلک و نسخده
استادالمکارم خواجہ محمد راسم افندیدن یازوب موعودالکتبہ اولغہ استادلری
انتقالندن صکرہ ترویحا لروحہ الشریف اجازتی عبد فقیرک التزامیلہ یازیلان اوج
کمنہنک بریدر .

حسین بن عمر بن ابی بکر

ماوراءالنہر رجالندن اولوق غالب احتمالدر . خط یاقوتانہدہ یکانہ زمانہ ایدی .
(خطاط محقق ۱۸۶۷) تاریخندہ اتمام ایلدیکی مصحف شریف ایاصوفہ کبیر محرابی پیشکاشندہ
رحلہ بند توقیفدر . مصحف مسطور جنبندہ بر مصحف شریف دخی اثنای
تسوید تحفہ مزدہ توقیف اولمشدرکہ اوتوز جزؤ قرآنی اوتوز ورقہ تمیق اولنوب
هر جزؤ بر کاغده یازمشدر . و هر سطرک اولنہ اسم جلال کلمک ملتزم اولوب بکر
اولیان سطرده دخی البتہ جزء اسم جلال اولان الف لام واقع اولمشدر . بومیلہ
اولندہ مصحف مزبورک کاتبی ایراد ایدرکہ قرآن کریمده اولان بالجملہ اسم
لفظہ شریفہ اللہدر ایکی بیک سکنز یوز التمش عدد واقع اولمشدر [۱] بکر
ایراد اولنماش ایدی . الحاصل یاقوت خطی اولوق اغلب اصحاب
« منکر مشو زیارت آن خط ممکنست »

[۱] کنارده : ایکی بیک التمش یوز التمش

شیخ حسین بن محمد مدنی بن محمد

میری الصادق جامع مراد خانیدہ امام ایدی کہ بوجریدہ ذکر
کتابی فی الاصل کتابدن صالح افندی نام کسنهک تبتی و تربیہ سیلہ
اشد نام دانش ابی القاسم محمد راسم افندیک نیچہ زمان پیش پیشختہ تعلیملرندہ
راورد سر خلقہ تعلم و تمشقری اولمشیکن استاد موسی الیہ اسبغ اللہ سجال غفرانہ
علیہ بخابری وداع سر سطر آماک حیات ایلدکده مصطفی راقم افندیدن مأذون
اولمشدر . هنوز صفحہ اوراق کی سادہ لوح و سادہ رو بر یاقشقی خطاط
دلجو در .

حسین بن محمد

شهریدر . مقابلہ کاتبرندن اولوب بر سپاہ چاوشنه داماد اولمشدر . حسن خط
ثلث و نسخی استاد محمد راسم عزیزالمکارمدن یازمش قابلیتہ ظاہر بر وجود
بامردر کہ « بیت »

عینک نہادہ پیر فلک از آفتاب و ماہ تا بر خط نیکوی حسینم کند نگاه

مآلی حسب حالیدر .

حسین بن محمد

سینوبیدر . حفظ قرآن کریم تقریبیلہ شہزادہ سلطان محمدخان جامعک قیم باشیسی
ایکن ترک ایدوب جامع مزبورک امامتی نیابتندہ قائمدر . حس خط ثلث و نسخی
طویخانہ ملی فخرالدین صاری یحیی افندیدن تمشق و تہالک و اذن وضع کتبہ بی تدارک
المشدر .

حسین شاہ

شہریدر . لقب حسب الدیندن . استاد آکاه شیخ حمداللہ مرحومک نصب عینی
کریا کاتبرندن اولوب مصطفی دده مرحوم ایله معاً پرورشیاقتہ

اولشدر. دده مرحومدن سنلری زیاده و محاسبی و استاد اولمده
ضروبندن ایدی. اول واحد کالاف آگاه الف کامله قریبه ک
اولمشیدی.

حسین جلال

مناسرتدندر. اول صنم ماه لقا دیر عالمده خوشنا ایکن استانبوله کلدکده تحصیل
معارف ایدوب بالذات شیخ حمدالله آگاهدن ثلث ونسیخده حسن خطی تمشوق و تدارک
رتبه کمال ایشیدی. بعده حموا الیسی جعفر پاشاه واروب انتساب و خیلی جاه و جلال
اقتساب ایلدی. سلطان سلیم اول شهزاده ایکن پاشای مزبورک خدمت لاییده
استخدامی مناسبتیه مرحوم مرحوم شهزاده مزبوره دخی تعلق پیدا ایدوب خدمت
ندیانه لریله اکرام اولندی. بوسببه اناطولی دفتر داری وز طامته دخی نائل اولمشیدی.
نوبت سلطنت سلطان مزبوره رسان اولدقده بونلری میر علم ایشیکن عدم حسن
زندگانی ایله (ع) و وجهی یوق بر لحظه دور اولوق جمالکدن جلال، دیهرک وظیفه
تقاعد ایله ولایتنه مأمور اولوب لکن عمری وفا ایلمیوبینه وقت سلطنت سلطان مزبوره
دائرة حیاندن دور اولدی. بویت مشهور آنکدر :

خلاق جهان عالمه نیلده نجلی هر شخصی برر حاله نیلمش مقبلی

حسین فخار جمال الدین

شیرازیدر. منلاشمس ظهیرینک تلیدی اولوب آفانده حسن خطی مسلم و مقبولدر
دیو شاعر عالی « مناقب هنروران » نده تفصیل ایدر.

خواجه حسین هیکل

شهریدر. ایاصوفیه کبیر جامع شریفی اطرافنده ساکن و کبار تشبند
یکدست خواجه احمد مکی به آق اوغلی زاده احمد افندی معیتیه
اختلاسبت صدیقیه ایشدر. یینه معاً عودت بونلری استانبوله
هیکل مجموعه سی مطبوعه بر خالوق خواجه حسین هیکل

شهریدر. بعض تذکره لوده پای نسبتله عارفی ایلدی. لکن اصحی مأخوذ مزدر .
شعر وانشا و حسن خط واملات تحصیل ایدوب ثلث و نسخ ورقعه و دیوانی امثالی خطوطی .
علم و تکمیل ایلدی. اناطولی دفتر داری اولمشیکن شیخ ابراهیم کلشنیدن استنابه و استنابه
ایلدی. سلطان سلیمان خان باخط هایون کندینی شاهنجیانه کاتب ایدوب بو طریقله مرغ
مرا من صید ایلمشیدی . (هجرت عارف ۹۵۹) تاریخنده رحلت ایلدی . شیخ
مزبورک رحلتنه بو تاریخ مشهور بونلرک زاده طبعیدر : (مات قطب الزمان ابراهیم
۹۴۰) .

حسین عارف

شهریدر. بعض تذکره لوده پای نسبتله عارفی ایلدی. لکن اصحی مأخوذ مزدر .
شعر وانشا و حسن خط واملات تحصیل ایدوب ثلث و نسخ ورقعه و دیوانی امثالی خطوطی .
علم و تکمیل ایلدی. اناطولی دفتر داری اولمشیکن شیخ ابراهیم کلشنیدن استنابه و استنابه
ایلدی. سلطان سلیمان خان باخط هایون کندینی شاهنجیانه کاتب ایدوب بو طریقله مرغ
مرا من صید ایلمشیدی . (هجرت عارف ۹۵۹) تاریخنده رحلت ایلدی . شیخ
مزبورک رحلتنه بو تاریخ مشهور بونلرک زاده طبعیدر : (مات قطب الزمان ابراهیم
۹۴۰) .

حسین

حافظ القرآن اولمغه خادم الفرقان اولمق آرزوسنه دخی دوشوب حسن خط
ثلث و نسخی حسن اسکداریدن تمشق ایلشدر . (میمنت حسنات ۱۰۵۹) تاریخنده
اتمام کرده سی اولان مصحف شریف زیارت اولندی .

حسین نشاری

شهریدر . کاتب دیوان و اشعار ایله صاحب دیوان اولوب حسن خط ثلث و نسخ
و تملیقه طوپخانه لی محمود افندیدن تمشق و اقرانه تفوق ایلدی . تاریخ کوییده
بهارت تامه سی واردر . وفاتنده مولوی خانه یکی قیوسی خارجنده دفن اولندی .
تاریخ کوییده (نشاری حسینک بو مصرع پا کیزه سی انها ایلدر : (نشاری حسینک

(نشاری حسینک ۱۰۷۹)

اناطولیدن دارالحصول استنبوله بقول و استنبولدن صاحب الخیر ابوبی لعلی زاده سید عبدالباقی افندی مرحومک مدرسہ اولوب طریق قضایہ عازم و اناطولی قلمنه قدم اولدی . حسن خط ثلث استاد پر نور سید معمر امام جامع میر آخور امیر افندی مرحومدن تعلم و ایله مآذون وضع لفظه کتبه اولوب قرق سنه قدر حسن خط نسخ ایله کتاب و تفسیر بیضاوی و مقدمه الادب ترجمه سی امثالی هزار کتاب عالی یازمشدر . طریقه خواجهگانه نسبتی مشعر (خادم نقشبندیہ ۱۱۶۶) وصفی رحلتنه تاریخ واقع اولمشدر .

حسین جان

بروسه دندر . نفسی زاده سید اسماعیل افندی مرحومدن ثلث و نسخی درجه کاله دک تمشق ایلمشدر . اواخر حالنده دودمان ر حقیقینک شکر پاره لرندن اولمشیدی . لکن سالمانک تذکره شعرا ده ایراد ایلدیکی مقالات مبالغات شاعرانه در . قلیوتلر خلاقیله بکام ایکن (وراثت ۱۱۰۷) تاریخنده عزم دارالسلام ایلدی . الوان کاغذه کونا کون مرکبیر ایله کتابته مائل اولغله اوج حقه لی بردوات و اطرافنده کندی کفتاری اولات بو ابیات مرسومه ایدی :

اوج حقه دواتکده نه واردیرسه اوشاهم خون جگرم دودولم بخت سیاهم

قطعه

اوج حقه دواتکده دیدی یار نه واردر دیم آ کا ای خسرو شیرین شکر
زلف سیهک لعل لبک چشم کبودک اوصافکی تحریر ایچون اوج حقه

حسین

شهریدر . سکزنجی بولکده ساوطه باشی اولوب کونکده حسن خطی آلدقده قاکلیجه لی اسماعیل افندی

شهریدر . سید جمال الدین شمشیدی (استاذ دستگیر ۱۱۸۰)

در جنت ایدی .

سید حسین

شهریدر . حسن خط ثلث و نسخه استاد المراسم خواجه محمد راسم افندی
بازار مدن تلذله استفادۀ کمال و مآذوناً بلده سنه انتقال المشردر . برادری سید مصطفی
دخی مذکوردر .

درویش حسین عشاقی

شهریدر . سید جمال الدین شیخ محمد ادرنوی استانبوله کلوب اگری قپو خار حنده
واقع حرامی احمد پاشا زاویه سنده زاویه دار اولد قدم حسین مزبور اخذ دست
آبیت وسلوک ایدوب خلافت آلمشیدی . باب مذکور داخلنده قاضی عسکر عوض
افندی جامعی حیراننده ساکن کله پوش بر درویش مغشوش ایدی . استاذ الانام
خواجه محمد راسم بنامدن تمشقی وسیله دخول بزم تعلق ایدوب ثلث و نسخه کوشش
و عدم میمنت اجازتیه آخر مآذونی اولمشردر . استادندن برسنه مرورنده فوت و باب
مزبور خار حنده رهگذار مزار ایوبده مدفوندر .

سید حسین عارف

قسطنونیدر . حسن خط ثلث و نسخی شکرچی زاده سید محمد افندی دن تمشقه
کلاهدار اجازتلی اولمشیدی . هرقله کزین کندیلره ملک یمین اولوب صدر اعظم
راعف محمد پاشانک دیوان کاتبی ایدی . طریق خواجگانه داخل اولمشردر . حتی صدر
مشار الیه انشا ایلدیکی دارالکتبک باب خار حنده اولان آیات کریمه دن ماعدا قصیده
زده و بعض تاریخلر حتی سنک مزارنده اولان خط لطیف دخی بونلرک اثر معتبریدر .
ت مزبوره مویجی زاده محمد بن احمد کدر که مذکوردر .

خواجه حسین

شهریدر . سید جمال الدین شمشیدی (استاذ دستگیر ۱۱۸۰)
در جنت ایدی .

شکرچی زاده. سید محمد اقدینک خدمت نامتو است. او در سن ۱۱۷۳ هجری قمری متولد شد. بعد از اوج باش امامی خلفاسندن شیخ عبدالفتاح نام پیر نامدن این خدمت و عرقیه خلوتیه ایله دخی صاحب کلام عزت اولمشیکن خواجه محمد نیازدن این نسبت و خواجه سید عطادن بکام خلافت واسکدارده کندینه نسبت اولنان محله برزمان عزت ایلدی. (استعجال هجرت ۱۱۷۳) تاریخی ایله مولد شریفنده خانهسی دائره سنده دفین تربت اولدی.

حسین چشمی

اندرون هایونده سرکتابی خدمته دک بهره یاب اولوب بعد طشره چراغ اولدقده طوپخانه تک فندقلی به مشرف محله رؤیاده اراثت اولندیغی اوزره صورمه کیر تام چارشوده برجامع شریف بنا ایدوب (شرف استکمال ۱۱۳۲) تاریخنده اتمام و اول اطرافی احیا ایدوب ومستقلاً سو دخی کتوردوب اول پیر نورانی صره امانتیه عزم حج بیت زحمانی ایلدی. عودتیغ اشای طریقه بقایه قادم اولمشدر. حافظ عثمان افندیدن حسن خطه مآذون اولمغه کندی جامعنده دورخوانلره وقف ایلدیکی مصحف شریف کندی خط لطیفدر. حسن دیده سی کلامه اولمغله اندرون هایونده چشمی لقبیه تلقیب اولمشدر.

حسین دلاور الجزاری

استاد جلی درویش علی مرحومک سلك ملك یمینلنده منسلك ایکن اسمی دلاور اولوب حسن خطی تحصیل واجازتله بحیل از لنمشیکن دلاور صاحب جوهر بر ار اولمغله قراری فراره بدل و جزائر نام شهری محل ایدوب حسین نامیه لقبی ایلشیدی. صکره مصر قاهرده اقامت و نیجه زمان اول عبد آبق اقرانته فائق اولدی. اول خطه ده استادیت ایدوب (۱۱۲۵) تاریخنده ره روان جزیره عدم آیدوب سید محمد نوری آنک شا کرداندندر.

حسین خارطی

شهریدر، سائر معارفه ضمیمه

اسکداری اولدوقدن صکره تصحیح مزاج ایچون بروسهیه عزیزمت
(تاریخچه خبر فوتی مقرر اولدی .

حسین حسینی

اسکداری دوانجی زاده لردندر . ابن المحبری دیو بازار . خوش نویس لردن
رخطاطدر . اسکی سرای خواجه سی حسن اسکداریدن مأذونددر .

امام سلطانی حسین افندی

قسطنونیدن کلوب حسن خطی استادالمراسم خواجه محمدراسم افندیدن کوروب
بعدا لادن آغایان یکیچریان درگاه عالیدن برینه امامت تقریدیله اوجاق امامتندن متقاعد
ایکن طورون محمد افندی برینه امام ثانی و صکره اول اولوب سکیز سنه ده تکمیل
طریق تدریس ایدرک از میر قاضیسی اولمشدی . امامتدن بعد العزل شام شریف و مدینه منوره
قاضیسی اولوب بعد الحج اسکداره کلدکده (خبرالمراسم ۱۱۸۲) تاریخچه رحلت
و آنده دفین تربت اولدی .

حسین

قنویدر . تجار دن اولوب حسن خط ثلث و نسخی نام داش ابی القاسم خواجه
محمد راسم افندیدن تمشق ایله صورت ویرن اهل کالدن و وقتمز رجالدندر .

سید حسین

صوفیه لیدر . حسن خطی علی راقمدن تلذ و اجازته دخی تلذذایدوب حالا بلده سنده
سا کن و تعلیم طلبه خدمتیه متوطندر .

حسین

موره ویدر . طره بولیجه سا کنلرندن اولوب کفوی علی راقمدن تعلم علم خط
طریق قطع و قوط ایلدی . ثلث و نسخده اذن آلدوقدن صکره عمری و فایلمیرب
(تاریخچه عزم بقا ایلدی .

حسین

موره ویدر . طره بولیجده نحر حاجی اولمشدر . حسن خط کفوی علی راقدن تعلم و مزایا-نی تکلم ایدوب مأذون اولمشیدی . کتابی ایدوب

حسین

موره جزیره سندن انا بولیده-ما کن اولوب مغربی زاده دیمکه عریفدر . حسن خط ثلث ونسخی علی راقدن تمشقه رتبه کماله عشق و ذیل اجازه تعلق ایلمشدر

حسین

ادر نهده حاجی زاده دیمکه بنام وسلطان سلیم مدرسه سنده حجره نشیندر . حسن خط ثلث ونسخی یساری زاده اسماعیل افندیگ برکات یمینده استفاده تمشق و تحصیل حسن خط عشق ایدوب (اثر حکمت ۱۱۶۹) تاریخنده اجازه تلیله اقرانه تفوق ایلدی .

حسین

ادر نهده شهاب الدین پاشا محاسبنده (ظهور ۱۱۱۱) تاریخنده ظهور ولادت واقعدر . حسن خط ثلث ونسخی همشهری چلبی امام مصطفی افندیگ تمشق ایلدی اون یاشنده اجازه تفوق ایلمشدر . خدمت ترجمه لرین ادامزه دک متعدد مصحف و دلائل آثار حسنه الوسائل یازمشدر .

حسین صوفی

ادر نهده قیصریه دن کلوب حسن خطی شیخ زاده ابراهیم افندیگ ایلدی . حسن خط ثلث ونسخی یکی یاشنده ایکن (استاد آثار ۱۱۶۸) تاریخنده اجازه تلیله متلفذ و مصنف ایلدی

حسین

ادر نهده آیدین اقلیمندن کلوب حبیظری ایلدی

افندیدن اوتوز بنی باشندہ ایکن (استاد آثار ۱۱۶۸)

اولندی .

حسین

حسین نام محلہ دانہ وجودی (عزت خانہ ۱۱۳۳) تاریخندہ حاصل اولوب
آثار ادرنہ بہ نقل و آندہ ثلث ونسخی شیخ زادہ شیخ ابراہیم افندیدن تمثقلہ
تدارک عقل ایدوب اوتوز ایکی باشندہ اجازتیاہ پختہ اولاندردندر .

حسین

ادرندہ بربر زادہ الحاج احمد افندیدن حسن خط تدارکنہ تہالک و مرادیدہ
اللی باشندہ ایکن ثلث ونسخہ وضع کتبہیہ اجازتہ (استاد اثر ۱۱۶۷) تاریخندہ
برمراد اولمشدر .

سید حسین

خواجہ زادہ دیمککہ شہرت دادہ در . حسن خط ثلث ونسخی امام اہل اسلام
یدی قہلی امیر افندیدن تمثقل ایدنلدندر . قپودان حاجی ابراہیم پاشا جامعندہ
اندرون ہایون تذهیبیہ مزین بر معنون لوحہ حلی آویزہ سی واردر .

حسین الحافظ

نہریدر . رمضان افندیدن اخذ اذن واجازتہ الحق وقتک خوش نویس نفیسیدر .

شیخ حمد اللہ بن مصطفی ددہ

قبیلہ الکتاب وقدوة اہل الخط ولی الالباب بوزلددر . اماسیہ دندر . پدري مصطفی
ددہ بخارادن اماسیہ ہجرت و آندہ توطن ایدوب طریقہ سہروردیہ انتسابلری مناسبتیلہ
شیخ افندی دیومعروف و فضل و کمال ایلمہ موصوف ایدی . (تمثقل ۸۴۰) لفظی تاریخندہ
حمد اللہ آگاہنہادہ عالم شہادہ اولوب تحصیل علم و کمال واستادلری خبرالدين مرعشی دن
خط ثلث ونسخی تمثقل اثناہندہ کندیلرہ مخصوص اولان طور ووادیی
خط اولوب خطوط ادرت بنامدن استہمام وصحیفہ ذہنلرینہ ارتسام ایدرک

لکن خارجہ جیقاروب قوہ دنی فعلہ کنور ملک کنور
 اضطراب اوزرہ ایکن حضرت خضر آئی الذکر علیہ السلام طریقی
 اول طوری تعلیم و بر مقدار مذاکرہ ایله تسلیم عمیم پیدا اولوب واقعا ایکن
 صفحه خیالنده مرکوز اولان وادی ادنی همتله کندیله هدیہ بیله
 وهیہ ربانیہ اولمشدر . سلطان بایزید خان ولی امامسیه سنجاغنده میر میر
 ایکن کندیلرندن تعلم و تمشق خط و مأذون هر نمط اولوب نوبت سلطنت کندیله
 رسیده اولدقده آنلرک دخی اشرفلرین نیاز مندا اولمشیدی [۱] . واقعا بعد زمان استانبوله
 قفول وقاضی عسکر حامی قرینده بر خانه به نزول ایدوب سلطان عالی شان کندیله سرای
 هایونه نقل ایله اکرام والی آخر العمر صحبتلیله اغتنام ایلمشدر . سلطان سلیم اول
 جلوسنده شدت طبیعتندن طریان وسوسه ایله اسکدار خارجنده علم طماعی جوارنده
 بر محله اختفا ایلمشدر ایدی .

جلوس سلیمان خایده بینه استانبوله کوب سلطان ذیشان دخی حضورینه احضار
 واکرام و بر مصحف شریف استکتاب ایلدکده غایت پیرقانی وعلیل اقرانی اولمسیله
 اعتذار ایلمشدر . اول تاریخده رحلت و اسکدارده قرهجه احمد سلطان مقابله محل
 مخصوصده دفین تعلیم خانه تربت اولدی . سنک مزارنده خطی نایاب ایکن شاهین
 آغانک تحریری ترجمه سنده کاسه کر کرد . (ضیف اله ۹۲۶) لفظیله مهمان
 مسافر خانه لقا اولدقلمری قید جریده الی ماشاءالله اولمشدر . طریقه علیه زینبہ دن صاری
 قاضی زاده شیخ مصطفی دن اخذ دست انابت ایدوب آنلرک رحلت جنت ایلدکلرندن
 صکره حضرت امیر بخاری سید احمد افندی ایله دخی صحبت و اخذ نسبت طریقت
 ایلمشدر . و برقچ قطعده رجال طریقتی سلسله سنک ناملرینی تحریر و تسوید و کار

[۱] کنارده : سلطان بایزید ولی امامسیده امیر و والی ایکن آنک تازیانی نیم تازم
 طاوشانی آندم مقدم آل سوزدیو بر نسخه تحریرینه بر سپاهی بروقیه لم غم هدیہ کنوره
 مرحومک پدیری شیخ مصطفای بولما بجه ما یوس اولدقده شیخ مرحوم سپاهی بی تطیب ایله
 بن دخی مأذون دیوب بر کاغذ بازار و تازینک باشنه باغلا دیو سپاهی به ویرر . واقعات
 سبقت ایدوب شکاری آلدقده تعجب و تفحص ایدوب نسخه وضع ایلدی
 ایلدکده نسخه بی احضار ایدوب فتح و قرائت ایدر .
 طمع ایتدم اته نسخه یازدم ایله تازی تازی

آثار لرندی قرقیدی عدد کبیر و صغیر مصحف
 و کتب دیگر در این کتاب شریف و بیک عدده بالغ اولور سورة انعام و کشف شریف
 و غیره از جزای و بیجه طومار و قطعات و مرقات یازوب سلطان بایزید جامعک
 حرانی آورنده و قبہ سنده و اورته قپوسنده اولان تاریخی آنلرک یادکار لریدر . آندن
 معدا آن میدان باشنده خزینه دار باشی فیروز آغا و داود پاشا جامع لری قپوسنده
 اولان تاریخ آنلرک اثر قلم لریدر . لکن ایوبده فریدون بک تر به سنده و ادرنه
 قپوسنده امیر بخاری جامی قرینده بستان مصطفی اهندی قبرنده اولان تاریخ آنلرک
 رحلت لرندن بیجه زمان صکره یازمشدر . و ادرنه قپوسنده اولان کلمه توحید دخی
 آنلرک اثر قلم لریدر . ایاصوفیه کتاب خانه سنده طقوز یوز بر تاریخنده اتمام ایلدیکی
 مصحف شریف موقوفه در . احوال سائر سی « هنروران » و « کلزار صواب » و « دوحه
 الکتاب » امثالی نسخه ده موجود اولان تفصیلاته حواله ایله اکتفا و اجمال حال قلندی .

« همه »

حسن خط آرزوسنده اولانلر قارملق مراد ایلدکده روح لطیف لرینه استمداداً
 بر فاتیحه شریفه قراعتندن صکره استادنن مالک اولدینی مشق لری بر مقدار مطالعه
 ایدوب بعده تحریره شروع ایلمک آز وقتده تحصیلنه سبب و صوری و معنوی خیر
 و برکات خطه نائل و واصل اولمق مجربدر . بری دخی بر قلم ثلث و بر قلم نسخ مجدداً
 شق و قطع و قط ایلیوب بر کاغده صاروب قبر شریفندن اللری برابرینه ایکی پارمق
 قدر تراخی حفر و صلاة و سلام و تعظیم استمداد و احترام ایله دفن ایدوب بر جمعه
 کیجه سندن بر هفته مرورنده اول حفر ایلدیکی وقتده اخراج ایدوب تسویدی
 وقتده هر مباشرت ایلدکجه تبرکاً آنلکه بر سطر یازوب صکره آخر قلمه تمشق و تعلم
 اولمق اثر پذیر حسن کمال اولدینی مشهور دیمزددر . رضی الله عنه و عن اسلافه و اخلافه .

همزه بن حسین بن عبدالله بن محمد الحباب

پدري ابن اشتر [۱] ایله و کندی کتابتله تعیش ایدردی . صاحب منزله بزم کمال
 و مجلس اهل علوم و اعمال اولوب فضل و ادبی و حسن خط ایله بسیار کتب
 کتبی امام سیوطی طبقاتنده ایراد ایدر .

« اشتر ایله »

میر حمزہ بن امیر مراد علی
 آمدنددر . ثلث و نسخ و اقلام گونا گونہ کمال و وقتزده کرب
 الحادر . بخت دونه ابتلاسی سببیه حمزہ قلهسی خدماتک بری فادر
 نائل اولمامشدر .

حمزہ بن مصطفی دده بن شیخ حمدالله

شهریدر . حسن خط شیخانہ بی موروث پدرانہ اولغہ پدرندن تلمذہ برادری
 پیر محمدک رتبہ کالانہ قریب یازمشدر . سلیمانیه جامعندہ برادری کبی بررحلہ مصحفی
 بونلر دخی یازمشدر . برادرلرندن صکرہ رحلت و پدر وجدلری دائرہ سندہ مدفوتدر .

حمزہ حامد پاشا بن یوسف

شهریدر . پدرلری تجاراهل سوقدن ایکن «ینخرج الحی من المیت» سری آشکار
 اولوب «بیت»

چون ترازوی توکڑ بودودغا راست چون جوی ترازوی جزا

مفہومنی گویا اولہرق حسن خط ثلث و نسخی ایاصوفیہ مدرسہ سندہ ساکن
 یوسف افندیکن تمشق و تحصیل و دیوانی و سائر اقلامی سکک [۱] احمد افندیکن ثلث
 و تکمیل ایدوب یولیلہ رئیس الکتاب و سائر مناصبلہ کامیاب و اوچنجی دفعہ کتبخدای
 صدراعظمی دن تقاعد اوزرہ ایکن وزراتلہ چراغ بیوریلوب اول ائنادہ صدر اعظم
 راغب پاشا مرض موتندہ وکالت صدارت و فوتندہ وکیل سلطنت اولدی . نور
 برج جملہ تحویل آفتاب ایلہ یک ساعت نجومیدہ مہر مہر ہایون بونلرک اف
 انتقال ایلہ تجیل اولتمشیدی . بعدالمرل قندیہ ضبطندہ ایکن شعباندہ تاز
 بقا و دیدہ دوز روزلقا اولدینی بویتدن منہمدر :

دائہ اشکلہ یازدم رحلتی تاریخی

حمزہ پاشا صاودشی

[۱] سینک [۲] مجوہرہ

در معارف مندرجہ اولیٰ لغت اوصافی اگر ایراد اولیٰ حمزہ
کے لیے اولیٰ حمزہ تحریر ہے۔

حمزہ و اصف

اندر، حسن خط ثلث و نسخہ کمال پیدا ادوب مکتوبی قلمی خلفاسندن
میں حسن زادہ صدرا سبق عبدالله یاشایہ الویۃ عدیدہ کاتب دیوان اولمشیدی
تاریخ نویسی میں اقدم وفات ایلدی۔ بالخاصہ خط دیوانی اربابنک حمزہ صاحب
قرآن دیو دستی و شاعر و منشی کمال پیوستی ایدی۔

حمزہ بٹہ

مورہ سکانتنددر۔ فی الاصل ارنود اولوب بر تقریب ایلہ اوراہ وصول و آرزوی
حسن خط درونہ دخول ادوب ثلث و نسخہ کمالہ کوشش و کفوی علی راقدن
مشق آلوب سہی ایلہ شریکرنندہ نوبت حمزہ یہ کلدکدہ مآذون اولدی۔ بلده سنک خوش
نویسیدر۔

حیان بن عبدالله بن عبدالله

اندلسیدر۔ کنیہ سی ابوالبقادر۔ سلسلہ نسبی انصار دن اوس قبیلہ سنہ پیوستہ در۔
حسن خطہ کامل المعرفہ و ہر قدر معارفہ صاحب مغرفہ ایدی۔ دیارندہ بلنسیہ
نام قصبہ نیک جامع کیرندہ تدریس ادوب ریاست علوم وقتندہ کندیسنہ منحضر
ایدیکی امام سیوٹینک طبقاتندن معلومدر۔ (خط ۶۰۹) تاریخندہ ذرۃ حیاتندن
منحط اولدی۔

میر حیدر بن میر منصور

کوہرودیدر۔ [۱] پدری علاءالدین ایران میرانندن اولوب حسن خط یا قوتانہ
نامتدار خامہ ایلہ حیدرانہ ادالی آثار خوش نویسانہ کالی و ہر وادیدہ حسن حالی
طبیعت شعر بہین صادق کیلانی وصف ایدر۔

سید حیدر

کندہ نویس یعنی جلی نویس ایندی . بغدادیدر . اول نام داشی کرار اولی
یاقوت مستصمینک بالذات دست تعلیمارندن قواعد خطوط متنوعه بی و بالجامت
جلی قلمی مستقل تمشوق ایله تدارک ملکہ کلیه ایشدر . (ع)
اونویسدکی مکر یاقوت ، دلدل حیاتن دست قنبر اجل رخت حیدری مکر
ایله تسریج و (کوثر ۷۲۶) تاریخنده سمت ساقی که ر بقایه تحریک رکاب
تخریج ایلدی .

حلیمه بنت محمد صادق

استانبولنددر . پدری وزرادن خطیب زاده یحیی پاشانک امامتی خدمتیه اقامت
اوزره ایکن داخل سخن تدریس فضیلت اولمشدر . همت پدر ایله سید محمد حلیمدین
ماده مصدردن صورت اشتقاق کی قبل البلوغ تعلیم حسن خطه مساع ورقه رفته
استحقاق وضع کتبه مرتبه سه استعدادبن ابلاغ ایلدکه اجازت یاب اولدینی
(مشق حسن خط ۱۱۶۷) تاریخنده ایدی . قطعه اذنه از جمله استاد کامل
خواجه محمد راسم فاضل ترتیب بیوردینی اجازت بلیغانه بی بهانه لری شایان زیارت
واستنساخ اولغله بومحله ایراد اولندی : « نعت نحاہ و عطیة من کریم مین و صدق
بکلمات ربها و کانت من القاتین زهیراء زمانها و حمیراء اوانها ذات اثنتی عشرة
تلك القطعة الملیحة سمیته السعدیة اعنی حلیمه ابنة من انبتہ الله نباتاً حسناً فقلها
وزینه بها سرأ وعلما فلاغرو للانسوة اللاتی قطعن اقلامهن وکتبن وللنساء
مما اکتسبن غطاها السمار بجلایب القانتات العابدات السائحات ماتلست
بکار فی الکتاب الا کرم اذ یلقون اقلامهم ایهم یکفل صدم غزوه
الآثم کاتب السرای الخاصه محمد راسم عفا الله عنهما
والستین بعد المائة والالف من هجرة من علیه وعلی

«حرف‌الخطاء»

خالد بن اسماعیل

بغدادی و میدر . ازرن روم اولمغه دارالحصول استانبوله وصول واسکداری
حسن کمالی مرحومدن حسن خط ثلث و نسخی کما هو حقه تمشق ایدوب بعدالاذن
عصرتک فریدی واقرائتک وحیدی اولوب درویش علی مرحوم کبی کعبی عالی
استاده استاد اولمشدر . اقلام کونا کونده آثاری مغلده نمون بر پیر صاحب بروز
و کون ایدی . « شعر »

خلود الله تحقیق   ولا فی ملکه خالد
ولازید ولا عمرو   ولا بکر ولا خالد

نشیده سی اوزره (ختم ۱۰۴۰) تاریخندن صکره دارالحلود خلد هازم اولدی .

خالد بن یزید

بغدادیدر . ابوالهیثم الکاتب دیمکله عریف خراسانی الاصل بر خطاط [۱]
وشاعر فاضل ظریف در . (کریم ۲۷۰) تاریخنده عزم دارخلود نعیم ایلدی .
موجب اختلال عقل اولان عشق و غرامه مبتلا اولوب تحصیل حسن خطده شرکاسندن
اولان وزیر ابن مقله مشارالیهدن ذیل خریدده سمط بیانه کشیده در که وزیر
منزبورک سرای معارف آرالری پیشگاهنده خالد مزبور همزه جمعیت صبیان اوزره
عبور ایدرکن اندرون سرایه دعوت و مشتهای طبعندن استعمال ایلد کده اطیب مطلب
همیسه ورطب اولدینغن افهام ایدوب در حال احضار واستیفای حظ ایلدی . نقل
اشعار در میان قینوب وزیر مومی الیه بعض ایاتی استنشاد ایلوب فقط بو بریتی
انشاد ایلدی . تکرار رجامند ازدیاد اولدقده اول قدر همیسه ورطبک تحمیلی
و مقداردر . زیاده سی غبن و تغریر اولور دیو جواب داد اولدینغی بیت لطیفی بودر :

القلب یحمد عینی لئله النظر   والهن تحسد قلبي لئله الفکر

ماوراءالنہردن جب نویس و منسی نفیس اولادینی میان ہرور

خضر بن لسان

شیرازہ ایکی فرسخ قریب محلہ قدم نہادہ ارض خضراء اولدینی تصریح
فصل الخطابدر . کنیہ سی ابوالعباسدر . مسامرہدہ اسمی خضردر دیو قطع ایلدی
ابن ملک « اسمی بلیادر ونسی درجہ سابعہدہ جناب نوح علیہ السلامہ واصل اولور
دیدی . بعضدر اسمی اورمیا بن خلعیادرکہ سبط ہرودندر . « وھوالذی مر علی قریہ
دن مراد بودر دیدیلر . بواقوالہ کورہ خضر لفظی لقب اولوب سبی ارض بیضا
اوزرہ قعودی باعث خضرت روی زمین اولدیغیدر . عبدالقادر شاذلی « کواکب
زاهرہ » سندہ امام سہیلیدن نقلی اوزرہ والده سنک نامی بہا ایدی . بعدالتولید
تریہ سنہ تقیدایدوب عرفان زمان ایلہ موصوف و حسن خط وقت ایلہ معروف اولمشیدی .
حتی پدری ملوک فارسدن اولغله زمان سلطنتندہ شیث و ابراہیم علیہما السلام
جنابلرینک صحف حلیلہ لرینی استکتاب و جمع کتاب ایلدوب فرزند ارجمندی دخی
عرض کالای حسن کتابت ایلدکدہ معارف و حسن خطنی استحسان و ولی عهد زمان
ایدوب امور عامہ بی کندینہ سپارش ایلمشیدی . ترک و فرار ایدوب اسکندر اول ک
ذوالقرنین جنابلریدر آنلرہ مقدمہ الجیش اولدی . اثنای سیاحتندہ ظلماتدہ عین حالت
دوچار چشم امعانی اولوب علی الغفلہ نوش و علی قول اغتسال و ادای نماز شکر
ایلدی . طبری نقلی اوزرہ دست تسلط دجالدہ رسیدہ درجہ شہادت اولسہ کر کہ
بہر موسم حج روز عرفہدہ الیاس جنابلریلہ استیناس ایدوب جبرائیل و
وامرافیل علیہم السلام دخی ہم بزم اولغله خمس مبارک اولدقلری جناب
کرم اللہ وجہہدن مرویدر . وپارسای نقشبندی بیانی اوزرہ الیاس جناب
خضرك جدیدک عمیدر . بعضدر خضر جنابلری ملائکہ دوتن
بشردندر . و بعض کورہ دخی انبیای انسیدندر دوتن
انبیای کرام و اولیای عظام کی تشکر و اقامت

قلوب مرعون تبدل ایله کجه عناصر اعضاسی تقویت و تجدد
 اولانلر بسیاردر. لکن بالکبه عدم وجودینه حکم ایله
 زیرا شهود و مکاشفانندن قطع نظر قلوب اهل ایمان
 طرفه محبت و توجهه دخی سلب و تکذیبک عدم امکانی مرتبه سی
 اولدقاری وجودینه ادل دلیلدر. « فوجدا عبداً من عبادنا » کریمه سنده
 جمع البحرین ده حضرت کلیم الله ایله ملاقات و مواد سه کانه
 معاملتاری دخی معروفدر. بعض احبار یهود قولنججه صاحب خضر اولان
 حضرت موسی بن عمران اولیوب بلکه موسی بن میثا بن یوسفدر که جناب کلیمدن
 بوییت غزاة تبوک حقهده حضرت خضرک اشعارندن اولدینی فصل
 و مرآة العشاقده دخی مصر حدر :

فرارس هیجاء اذ الیوم ایوم   رها بین ظلماً اذا الیل الیل

خلف بن سلیمان عمرون

مغربی صنهاجیدر. بزار صاحب کار ایدی. بالخاصه محمد بن مقله دن تعلم فن لغت
 و نحو و ادب و تمشق حسن خطله دخی مؤدب اولمشدر. مشاهیر شعرادندر. جزیره
 قاضینی اولوب قرطبهده (منور ایمان ۳۹۸) تاریخی ذی القعدة سنده پرو سلف
 و نمونه خلف اولدی . [۱]

خلیل کلزاری بن اسماعیل

رومی روسجق تعبیر اولنان تکفور طاغی سا کنلرندن قره اسماعیل دیمکه
 کندی محل مزبورده واقع رستم باشا جامع شریفنک حالا امامتی
 حافظ القرآن عثمان افندی دن ماذون اولان ساقرلی علی افندی دن حسن
 وضع لفظه کتبه یه اجازت یاب اولمشدر .

خضر بن عبدالله الحافظ القنوی ۹۰۳ تاریخیه مورخ
 رحمة الله علیه .

خلیل پاشا بن یزید

شهریدر . پدر لری اولاد فاحشاندن غزاة وزیران ایکن
شهریاری اولدقدن صکره کندیلری سرای هایوته داخل اولوب
کتخداسی اولمشیدی . حسن خط ثلث ونسخی استادالا کارم خواجه
افندیدن نیچه زمان تعلم وتمشقایله لفظه کتبهیه اجازت یافته ایدی . خاتمه دولت
محمود خاتمه اوج طوغ ظفر فروغ ایله چراغ اولوب الویه عیدیه بی بعدالتصریف
خوتین والیسی ایکن (سلامت ارتحال ۱۱۷۱) تاریخی ذی الحجہ سنده انتقال
و غازم حج حقیقی بیت متعال اولدی .

خلیل بن حسین

شهریدر . حاج الحرمین و وجوه قرآنیه ایله معمورالطرفین اولوب قبا صقال
دیملکه شهر سنان آغا جامنک امامت و خطابیله قناعت کار ایکن (عزالت روحانیت
۱۱۸۲) تاریخنده انتقال جنت ایلدی . فی الاصل حسن خط ثلث ونسخی رسام
عمر افندیدن تمشق ایله کماله رسان اولمشیکن استادی قبل الاجازه فوت اولغله حسین
حبیلدن بر قاج مشق تلذ ایلشدر . حتی حبلی مزبور ایله بر لطیفه لری کندیلردن
مسموع فقیر اولشدر . احیاناً ایچی حسین افندی مزبور خلیل افندیکن
کلدکجه طور استادانه به مبادرت ایدوب کتابته بهانه یاب و عدم ترقی و بلکه
اشراب ایدرمش . نیچه زمان بو وضع کرانه تحمل قیدنده اولوب ینه فارغ اولدی
اما اثناده بر کون بدستانده ناکاه بر غریب امره تصادف ایلدم . من طریقه
اولدیغنه یقین حاصل اولمشیدی . استاد مزبور معادی اوزیره کلوب ینه
بی مجامله به مبادرت ایلدکده بو عبد فقیر دخی جواب لطیفه آمین ایله
غریبه بی نقل ایدوب « سلطانم بر قاج کون ظرفنده بدستانه وار
خطکنزایله بر مصحف شریف واردی . هدیه بی مستور
ویرلش . کار آزموده اولانلار

شهریدر . پدری حاج حسین طوپنخانده بر حمامک ملتزمیدر . حسن خط
و نسخی آزالق امامی حافظ محمد افندیدن تمشق ایله رسیده درجه کمال ایدوب
مجلس عالیده مآذون اولوب بزم آزالق ایلشدر .

خلیل بن حسین

شهریدر . سلوریده ساکن حسن خط ثلث و نسخی نامدش جامع القرآن حافظ
همان افندینک هفته کونلرنده تعلیملری مجلسنه التزام تمشق و کزیده خطاط اولوب
قرآن و امثاله کثرت کتابتله تفوق ایدوب بعدالاستیدان بلدهسندہ کتابت قرآن
و تعلیم صبیان اوزره تکمیل عمر عزیز و سلطان احمد خان ثالث جلوسی تاریخلرنده
مجلس فنادن تزهت گاه بقایه کریز ایلدی .

خلیل بن زین الدین

شهریدر . سلوریده ساکن حسن خط ثلث و نسخی نامدش جامع القرآن حافظ
همان افندینک هفته کونلرنده تعلیملری مجلسنه التزام تمشق و کزیده خطاط اولوب
قرآن و امثاله کثرت کتابتله تفوق ایدوب بعدالاستیدان بلدهسندہ کتابت قرآن
و تعلیم صبیان اوزره تکمیل عمر عزیز و سلطان احمد خان ثالث جلوسی تاریخلرنده
مجلس فنادن تزهت گاه بقایه کریز ایلدی .

خلیل بن سلیمان

شهریدر . حسن خط ثلث و نسخی درویش علی مرحومدن یازوب بیک یوز
تاریخدان مقدم یازدینی مصحف شریف زیارت اولندی .

میر خلیل بن علی پاشا

شهریدر . والد ماجدلری توقیعی علی پاشا مشاہیر وزرادندر . کندیلری عبدالقادر
اولومسن وصال اولوب فاتحه دولت سلطان محمود خایده اندرون هایونه چراغ
و کوششہ مساع بولوب حسین حبلینک حبل متین افاده و تعلیمنه
ایله تمیق حسن خط ثلث و نسخ ایدوب درت سنهده مآذون تمیق لفظه میمنت
کونلرنده مآذون تمیق لفظه میمنت کونلرنده مآذون تمیق لفظه میمنت
کونلرنده مآذون تمیق لفظه میمنت کونلرنده مآذون تمیق لفظه میمنت
کونلرنده مآذون تمیق لفظه میمنت کونلرنده مآذون تمیق لفظه میمنت

(طاقت صداقت ۱۱۶۸) تاریخندہ ممنون و میر آخوند خان ارباب
ایلشیدی. کبار ارباب دولت عثمانیہ دہلی. برادر لری محمد افندی دخی
ان شاء الله تعالی .

خلیل بن کیکدی

علائیدر . ابوسعید صلاح الدین دیمکھ معروف فقہای حفاظدن شاعر
اشعری المذهب ایدی . حسن خط وقتی اثنای سیاحتندہ بالذات یاقوت مستعصینک
سفرہ نعم تعلیمندن ریزہ چین قوت اولوب خطوط کونا کونده کمالی سلم صاحبی دخی
تسلیم ایدر . دمشقده تدریس و صلاحیہ قدسده دخی بنیان علومی تأسیس ایلدی .
ابن اثیرک « جامع الاصول » نی اختصار ایلدی . « تنقیح الفہوم فی صیغ العلوم » کی
آثار کثیر لری واردر . قدس شریفده الشمس یدی یہ سی یتمش ایکن سئلندہ
(روحانیت ۶۷۵) و اسامیدہ (کرامت ۶۶۱) تاریخندہ فلاخن اجل قاطع الامل
ایله نمایندہ نار اولان کلزار پرانوار بقایہ افکنندہ دست فنا اولدی .

خلیل بن محمد

شهریدر . فتحیہ جامعی مقابلندہ ساکن اولوب رئیس المنجمین و اسرار فلکیہ
امیندر . پدری موی تابلر کتخداسی ایدی . کندیلری خط ثلث و نسخندہ « نور القمر »
مستفادمن الشمس « مفادی اوزره نام داش ابوالقاسم خواجہ محمد راسم افندیکن
زانوزده پیشتختہ تعلیملری اولوب یو، آفیوما تمشق ایله هلال ایکن بدر اولوب اجازت لری
دخی عالی قدر اولدی . طالب طریق تدریس و دخول امتحان ایله دخی بنیاد آرزو سنی
تأسیس ایدوب طالع فلکدن شکایت و ظہورات مقادیرہ تسلیمت اوزره ایکن (نام
بخت ۱۱۵۹) تاریخندہ رصدینہ تصادفله ثانی [۱] رئیس المنجمین صاحب تمکن
عجالة الوقت اکرام اولنوب طریق تدریسہ دخول بالحیر و آفتاب اقبال
اوزره در . سلیمانیه مدرسی ایکن (رحلہ محشر ۱۱۸۶) تاریخندہ

یلدیز : « ثانی ایکن »

خلیل بن عوض محمد پاشا

پدری میرزا محمدی صدر اسبقی فاتح بلغراد غازی عوض پاشا در برادری ابراهیم
بنام سید سلطان صدر اناتولی و دیگر برادری میر علی باش باقی قولی امثالی خدمات
در این طیفه مستخدمدر . کندیلری حسن خط ثلث بوسنوی مدرس عثمان
افندیبن تمشق ایله حسن صورت و یروب مآذون اولمشدر . خدمات دولت علیه دن
کنخدای بواین شهر یاری مثالی کزیده خدمت کرده بولنوب حالا چاوش باشی بولمغله
امور عباداللهده دامن درمیاند .

خلیل صدقی بن محمد

شهریدر . پدری طوپنخانه اوجاغنده آهنی اولوب کندیلری بومناسبتله حسن خط
ثلث ونسخی آراق امامی حافظ محمدافندیبن آراقده تمشق ایله سعی جمیل و لفظه
کتبه یازمغه اجازتله تحیل اولمشدر . خطاط آهن کلک و پولاد دستدر .

خلیل بن مصطفی لیب بن خلیل

شهریدر . پدرلری لیب افندی صبیحی افندیبنک برادر کهتریدر . کندیلری
حسن خط ثلث ونسخی کوپرلی مدرسه سی سوا کنندن حاجی صالح افندیبن کوروب
اجازت یاب اولدقن صکره خط تعلیقی دخی اندک زمانده رئیس الاطباء [۱] کاتب
زاده محمد رفیع افندیبن یازمشدر .

خلیل الحافظ

حلبیدر . دارالحصول استانبوله وصول وقاسم پاشاده بر منزل آرامه دخول وهمشهری
حسن هاشمی دلالتیه استاد عالی شان رمضان افندیبن حسن خط ثلث ونسخده
تمشق واذن عادیلریله شرف یاب تفوق اولدی . ثلثدن زیاده خط نسخهرغبت وروحایت
واحیاناقوسه دجاجه ایله دخی کتابتلری شهرت بولمشدر . لکن صاحب دوحه انکار
ایدر . صوبولجی زاده مصطفی افندی حقنده بر مجلسده آثار قلمی مر کبلیجه در

[۱] یلدیز : شهر یاری

دیدیکی عکس ایدوب مضطرب افندی میسرور
حافظ مرحوم زیارتنه وارد قدیم تأدیب چوپ بیورده ایدوب
اهل خلت (ظہیر ۱۱۱۵) تاریخندہ ترک کتابت حیات و خانہ سی ایدوب
تعبیر اولناں محلہ واقع جامع مقابلندہ تعمیر تربت ایلدکری کوش زہ عید

سیدخلیل شریف پاشا

شمیدندر. حسن خط ثلث و نسخی استادپر نورسیدمشہور امام جامع میرا حور
عبدلہ افندین تلذ و تمشق ایدوب دیوانی ورقہ و سیاق و سائر انواع خطوطندہ
دخی کمالیاقوت اربابندن ایدی. تلخیصات راغبیہ دخی مذکوردر. کتاب دیوانیادن
ایکن کتخدای صدر عالی اولوب بعدہ اوچ طوغلہ مکرم اولشدر. الویۃ عیدیدہ
فرمان فرمای وزارت اولوب اینہ بختی محافظہ سندہ ایکن (اعتکاف شریف ۱۱۶۲)
تاریخی صومنک عشر اخیرندہ سخن قبری مطیۃ آت حدباء ایله تشریف ایلدی.
قصیر القامہ، صاحب فطنت، کبیر العمامہ، اہل فضل و معرفت ایدی. صلہ سندہ
جامعی و سائر خیر لامعی وارددر.

خلیل

شہریدر. خانہ خاصہ تربیت یافته و رسام عمرافندین تمشق ایله تاروپود جامہ
کالی تافہ ایدوب برنانبارہ پربرکات ایله بیرونہ خروج ایلشدر. (مکتب خانہ ۱۱۱۸)
سالی حدیدندہ رحلت ایلدی.

خلیل

اسکداریدر. حسن خط ثلث و نسخی قرہ قرہ دیمکله بنام خواجہ زادہ محمدافندین
تمشق و اجازتہ دخی اقرانہ تفوق ایلشدر. اگرچہ نجیبا دوحہ سندہ الجواد و
مثلنجه اذنی غیرہ نسبت ایدر. لکن بوفقیہ کندیلہ مألوف اولوب و اوغل
افندی دخی شرکامزدن اولغلہ صحتی معلوممز اولشدر. (سلامت
تاریخندہ بالای دوحہ کلزار صحتدن بن قرہ انحطاط ایدوب ایلشدر)
و آثار قلمیہ و فیرہ سی وارددر.

خلیل

شهریدر . حافظ جاری و اعراج خواجہ نام پیرک فرزند کزیدہ آثاریدر .
تمشق کتب و نسخی کوکب حافظ محمد افدینک آسان تعلیمندن کمند تمشق
فیض اجازت ایشدر . بدہ سنده والدہ جامع عتیقندہ مقتدای انام ایدی .
(استعجال هجرت ۱۱۷۳) تاریخندہ رحلت ایلدی .

خلیل نحیفی

شهریدر . پدری قضاآندندر . حسن خط ثلث و نسخہ تمشق و عطار زاده
حسین افدین تمشق ایدوب بعدالاذن قواعد شیخانہ و فوائد استادانہ پی استاد جهان
شیخ زمان خواجہ محمد راسم افدینک زیرجوب تعلیمندن استخراج ایدوب خط
نحیفی دخی دده زاده سید محمد افدین اخذایله معارف قلمیہ دہ بی احتیاج اولمشدر .
تعلیم وادیسندہ بر نظیری دخی یوقدر .

سید خلیل

ادر نہیہ دیمہ توقہ دن کلوب حسن خط تدارکنہ ہمت و بجا قجی زاده حافظ افدین
تمشق ایلہ (اشرف توقیع ۱۱۶۷) تاریخندہ یکرمی طقوز یاشندہ ایکن وضع
لفظہ کتبہیہ اجازت آلمشدر . وقت تبیضمزہ دک اون بش عدد مصحف شریف
وسائر اثر لطیف یازمشدر .

خلیل

ادر نہیہ قیق نام محلدہ نعلچہ جی زاده دیمککہ عریفدر . خفاف زاده حسین
افدین حسن خط ثلث و نسخہ تمشق ایدوب یکرمی یاشندہ ایکن (شرف یاب
۱۱۵۳) تاریخنی اثناسندہ اجازت ایلہ پرمسرت اولمشدر .

خیرالدین

شہریدر . ایشاق آککہ شیخ حمداللہ اوائل حالبرندہ بونلردن تمشق

وتعلم ایشلردر . بونلر دخی بر قولده عبدالله خیرالدین
استادلردن تعلم ایله خواجه نامدار و معلم خیر آثار اولمشلردر .
تاریخلرنده اواخر خطوطلری کورلمشدر .

خیرالدین

قدسیدر . الرومی القدسی دیو تحریر ایلدیکی نسخهلر آخرینه قید ایدر . صاحب
الکرامه والانتباه شیخ حمدالله آگاه مرحومدن تمشق وخط تعلیقه دخی تمشق
ایدن کروه اهل عرفانددر . « زبدة الحقائق » و « کلشن اسرار » امثالی آثاری دخی
کورلدکده « الحیر لایوخر » قولنجه قیدییه استعجال اولندی .

خدیجه بنت محمد بن احمد

خراساندندر . پدري مشهور زمانی ، قاضی نيسابور فقيه ابوالرجا الجرجاني پدري .
تاریخ نيسابورده حاکم و تاریخ تمییدده دخی پدري ترجمه سنده حسن خط و قته مالک
وهزار نسخ آثار ابقاسنه مهالکه اولوب و پدريدن و بزاردن روایتی یازمشلردر .
فاضلات قانتین دندر . یوزیاشنی تجاوز ایلدکده (شبع ۳۷۲) تاریخنده مرغ روحی
نعم بهشت ایله سیر اولمشدر . [۱]

« حرف الدال »

داود صاحب بن اسماعیل

شهریدر . پدري و برادري مصطفی افندی دخی مذکوردر . کندیلری پدري
مقامنه خدمت کتابتده یعنی روزنامهچه شعر کتابتنده مستخدمدر . حسن خط

[۱] ییلدیژ — کنارده : خرم بن عبدالله الجندی قلم خلفالردن پاک طبع و خوش
اقلام ستوده مهارت تامه سی واردر . ۹۷۵ تاریخجه مورخ حسن خط مرغی
حالا مصطفی پاشای عتیق شیخی چلی افندیك پیشخته سنده محرفلدر .
ییلدیژ — کنارده : خندان علیه الرحمة والقرآن .
اولندی . . مرحوم درویش علی به مشاهیر خرم

میرزا امام جمیع میرآخور امیر افندیں تمشق ایدوب قبل
تاریخہ سنی مناسبیہ طاش مکتبلی راقم مصطفی افندیں وضع لفظہ
میرزا امام جمیع اویقائی ترضیع ایلوب کتابتہ الفتی بردوام ایدی . ایکنجی دفعہ
تاریخہ سنی مناسبیہ طاش مکتبلی راقم مصطفی افندیں وضع لفظہ
(دعوت بہشت ۱۱۸۷)

داود

اسکو بیدر . « هنروران » بیانی و حسن خط ثلث و نسخ ایله وصف و اعلانی [۱]
اول محلہ حوالہ وسائر حالندن توسن خامہ اجالہ قلندی .

خواجہ درویش

ماوراءالنہردہ خواجہ چب نویسان استاد سر حلقہ منشیان اولدینی میان
هنرورانده معروفدر .

داعی

شہریدر . ایاس پاشا زادہ لردن میر احمدک دایہ زادہ سیدر . حسن خط ثلث
ونسخی کالہ ایصالہ ساعی و علوم و معارفک لوازم حصولہ مراعی اولمغلاہل کالدن
اولمشیدی . تذکرہ لردہ اشعاری واردر . اسمی مضبوط اولمدینی جہتدن مخلصنہ
رعایت و حرفندہ تأخیر اولندی . (خطاط قرآن ۹۷۰) تاریخنہ دک ہنوز داعی
محقق ظہور واجابتلہ مأمور اولمامشیدی .

« حرف الراء »

ربیعہ بن حسن بن عبداللہ

خراسانیڈر . حسن خط بوابانہدہ کالنی امام سیوطی تصریح ایلشدر . فاضل

میرزا امام جمیع اویقائی ترضیع ایلوب کتابتہ الفتی بردوام ایدی . ایکنجی دفعہ
تاریخہ سنی مناسبیہ طاش مکتبلی راقم مصطفی افندیں وضع لفظہ
(دعوت بہشت ۱۱۸۷)

لیب وشاعر ادیب اولوت طغلت بیاضی (خط ۱۰۹) تاریخچه جغرافیای ایران
پس یاشنه یمش ایکن (خط ۱۰۹) تاریخچه جغرافیای ایران

رجب بن عمادالدین العجمی الکاتب

العجمی الکاتب الف کاملده دمشقه دخول و بعد التوطن اون ایکن
ذی القعدہ سنده بقایه وصول بولدی . انواع حسن خطده و فن موسیقیده کالی
خلاصه و صاحب ذیل نجم الدین دخی تحقیق ایدرلر .

رجب

روانیدر . رجب روانی ایکیدر . بری ویزه لیدر . مخلصی روانیدر . و بونلر
مولدی قلعه رواندر . ثلث ونسخی الی یاشندن صکره شیخ آگاه حمدالله صاحب
انتباهدن تحصیل و غلطه سراینه معلم تعیین اولمغله تجیل اولمشدر . اثنای طر قده
نضج تام پیدا اولق ایچون مرکب ققمه سنی ساقلرینه بغلیوب رهروان صوبه هرلمه
اولورلر ایمش . سنی یوز سنه یی متجاوز اولمغده (کاتب سعادت ۹۵۸) تاریخ
رجبنده رحلتی مشهوردر . رحلتندن اون بش سنه مقدم یازدینی تاریخلی برقطه سنی
زیارت میسر اولمشدر .

رجب دده

قنویدر . طریق مولویه سالکرننددر . (الحفظ ۱۰۱۹) تاریخچه اتمام ایکن
مصحف شریف زیارت اولندی . الحق حسن خط دیمکه البق ایدی .

رسول بن احمد

تکفورطاغی دیمکه بنام ردوسجق نام ساحلده قدم نهاده تام شهاده اولدی
کبرای خلوتیه دن شیخ مصلی افندینک احفادندر . دارالحصول استانبول
وحالا کآنکش مصطفی پاشا مدرسه سنده برحجرده زین آرای دخیل
تحصیل علوم و عرفان و کرات ایله مبتلای امتحان اولوب
عین تدریس آرزومنی نصب عین ایکن

شیخ استاد القاسم خواجہ محمد راسم مرحوم مدین یزوب
کا شمار تبارک رتبہ کتب ایشیادریں .

رضوان

رضوان دارالوصول استانبولہ دخول ایدوب حسن خط ثلث و نسخہ تمشوق
پیش احمد افندی تمشوق و اجازتہ تفوق ایشیدی . بدستان قپوسندہ
دکاندہ اوقات کذار و تمیز انواع خطوط ایلکدہ یکانہ روز کارایدی . حتی
قبلاً خطاطین شیخ حمد اللہ آکھک کتب ملک الروم قطعہ مشہورہ سنہ
۱۲۸۵ھ ابوالقاسم محمد راسم افندی بر تقلیدینی کندیلرندن مکتوماً بر اداری ملا
امامی سلیمان افندی ایله بیله هوای حدات سنمزہ تبعیت و تدریجی تعقیق ایله
اسکیدوب کاغدی رنگنی و کنارلرینی بالکلیہ عینیلہ مزبور قطعہ اویدروب
قطعا خطیلہ بعض قطعہ لرلہ بدستان قپوسندہ بر سہ شنبہ کونی مزایدہ ایچون دلالہ
یزوب صحاف و مسافر اون قدر خطاط و حاجی یچی کی میز بولنوب قطعہ نک بہامی
اوج بیک اچقیہ واصل اولدقدہ رضوان صاحب ترجمہ کلوب دکاتی کشاد ایلدی .
دلالت قطعہ یی پیش نہاد ایلدکدہ باعینک [۱] نصف ساعتدن زیادہ قطعہ یی نکدادہ
اوتوب دقت و امعان ایلدی . (ع) « رضوان ز تعجب کف خود بر کف زد » نشیدہ سنجہ
حرفات و یروب « شیخ مرحومک بر سطر ی غایت مشہور و متعدد اولدینی معلوم کنزد .
سنی قاج دانہ سنہ مالک اولدم . لکن بو رتبہ کزیدہ سنی کور مدم . غایت اعلا خط
پیشدر دیرم . اگر راسم افندی تقلید ایدوب و بر استادالندن چیقمدی ایسہ » دیوب
خطاطی پتہ بہای مزبور دن قلماز ، دیدکدہ بزدخی فکر و رأی صواب ایدوب بو
خطاطی و ظاہرہ قدر در مناسب دکادر دیوب « بلی تقلیددر » دیدک . و اون غروشہ و یروب
خطاطی بومرتبہ تمیزہ قادر بر مثلی نادر خطاط ایلدی . صکرہ راسم افندی
کریک برادرینہ و کرک بوقیرہ دفعاتلہ کوشمال ایدوب « بو حرکتکنز
بویله جسارتلر باعث انکسار و خسارتدر » دیو

عظیم تادیب و تنبیہ بیور مشل در . رضوان میرزا
دار رضوانی مقر ایلدی رضوان الله علیه .

میر رضوان

چرکسی اولوب امرای مصر به دندر . حسن خط ثلث و نسخی صدر
قولق ابراهیم پاشا مصر والیسی بوسنوی محمد پاشانک کتخداسی اولدی
آندن تمشق و اخذ اذن ایله تفوق اقرانه تمشق ایلوب سعی جمیل و اجازت
اولندی .

رمضان بن اسماعیل

استانبولده خاص او طه باشی جارشوسی قربنده بیلاق جامی امامتیه اوقات گذار
ایدی . حسن خط ثلث و نسخی عبدالله بن جزاردن تمشق ایدوب رسیده اجازت
اولدقه بالکلیه نسخ طرفنه میلان و کتابت قرآن تعظیم الشاه صرف اوان ایدوب
یومیه معینلری تمام اولدقه زواردن وزرادخی کاسه خارجیده توقیف اولنوردی .
کبار رجال زیارتلرین تبرک فال ایلمکه اکثریاً سعادت خانلری آینده ورونده به محط
رجال اولور ایدی . بو وجهله درت یوز مصحف شریف کتابتی شهردر . اسماری
عددی که (رمضان ۱۰۹۱) تاریخی رمضانده لیله قدرده عزم عیدکاه بقا ایلوب
مولوی خانه یکی قپوسی خارجنده طرف یسارده مدفون و احوال قبری مخدوملری
درویش ابراهیم ترجمه منده بیان اولندی .

رمضان بن عبدالحق

دمشقیدر . عکاووی حنفی دیرلردی . حسن خط ثلث و نسخده ابن منلی
بن ابراهیمدن تلمذ تعلم و تمشق عظیم ایدوب رسیده سخن اجازت اولدی
آثار ایلمکه اشتغال اوزره ایکن یتیم یاشنه یتیم ایکن (لغزیده ۱۰۵۶)
ریعنده مطیه حیاته لغزش عارض اولوب سخن بقایه عزم و روز
صغیر خارجنده مدفوندر . غرائب اتفاقیه دندر که رمضان
ترجمه لرینی شهر صومک عشر او اسطندیم تیسر ادرار

رمضان سہمی

زادہ دینکھ شہرت دادہ در۔ ہر قلمدہ حسن خط صاحبی اولوب
میں ہجرت و روم ایلی قلمی قضاتی سلکنہ انتظام دخول بولشیدی .
تأثیر نامیلہ مبتلائی امساک اولدینی جہتدن خدمت کارلری بدندہ
افطار ایدوب و جشن وصالک چاشنی نختینندن استلذاز ایلدی .
اقدام وسیعی بی بہانہ و اطواری نازکانہ برخطاط زمانہ ایدی . حناوی زادہ
بعض اشعارنی دخی یازار .

رفیقی

لماسیندر . ثلث و نسخی بلده سندہ قبلہ الکتاب شیخ حمداللہ آکاهدن تمشوق
ایدوب استانبولہ نقل و ققولده استادینک رفیقی اولمشدر . مفتی الانام احمد بن کمال
پاشاہ انتساب و ادرنہ و استانبولده نیچہ زمان منادمت ایدرک ارکان دولت سلیمبہ دن
اولمشیدی . ضعف بصر عارض اولدقدہ کتابتہ مانع اولوب بعض تولیتلر ضبط ایله
امران وقت ایلدی . (فرخندہ ۹۳۹) تاریخندہ ترک اکدار دہر ایله شاد و عازم
یومالتناد اولدی . اشعاری واردر .

«حرف الزاء»

زکریا سکری

بوسنویدر . درویش علیدن تحصیل ایله حسن خطدہ شیخانہ الی و خوش آیندہ
مکملی واردر . کوپرلی زادہ احمد پاشا دائرہ سنہ انتساب و شاگردان رئیس
اولمشیدی . مدون دیوانی واردر . مکرراً (ارجی الی ربک ۱۰۹۴) [۱]

ایلی ایلدی .

زهیر بن محمد بن علی بن ابی طالب

الصاحب بهاء الدین مکی ازیدی مهلبی قوصیدر . وقت
و انشاسنک لطافتی وار ایدی . ملک صالح نجم الدین بلاد شرقیه ایدی
ایلشیدی . جالس اریکه سلطنت اولدوقده مراتب رفیعده اعمال و معارف
ایلدی . بعده صاحب الشام اولان ناصره انتساب ایدوب بمدوح الاقران
مدون دیوانی وارد . یتش باشنه یتش دکل ایکن مصرده (تنور ۶۵۶)
تنور جسدندن ماء الحیات روحی فوران و طوفان جانستان عیان و عالم
دوران ایلدی .

الصدر زید بن حسن بن زیده حسن بن سعید بن عصمت

بغدادی الموالدر . پدزی سمرقندیدر . کندی شهرتی تاج الدین ابوالعین الکندی
حسن خط بو ابانہی امام سیوطی و تمیمی تصریحقری اوزره بی بهانه یازم
نموده کامل و حدیثه فاضل ایدی . یدی باشنده حفظ قرآن و اول
عشره و سائر وجوه قرآنیہی بالجمہ احاطه ایلدی . شام جت مقامده
تحفت ایدوب رئیس الحنفیه اولدی . فرخ شاه سلطانه برمدت وکیل سلطنت
ملک معظم ابن عادل امثالی پادشاهان راجلاً کتابی در بقل ایدوب حفظه
داخل اولورلردی . دیوان متنبیہ حاشیه سی و سائر آثاری وارد . حدیث
ترکینده ابن دحیه ایله بر بحث عظیمی و معین حذری ایله دخی بحث جسیمی و
طغسان اوچ باشنده ایکن بغدادده (الانتقال ۶۱۳) تاریخی اوائل
دار جمال ایلدی .

زاری

توقاتی اولوب انواع اقلامده کالی و مروادیدم حسن حالی اولان
زاده حسن افندی به دانشمند اولشیکن شهزاده شهید سلطان
کاتب نویس اولشیدی . قدرت شهادت شهزاده
اولدقری و تذکره حسن جلیده اشارت

« حُرُوفُ السَّيْنِ »

سعد الله بن حسين

پدری ایلچی کوچک حسین آغا مشاهیردند. کندیلری برادرلری
ایله معاً اندرون هایون خدمتنده نیچه زمان پویان ودوان اولدقدن صکره
طریق خواجهکانه دخول ایله بیرونه خروج ایلشدر. اندرونده ایکن ثلث ونسخی
نام باش ابي القاسم خواجه محمد راسم افندیدن تمشق ایله طریق حسن خطه سالک
واذن واجازته مالک اولشدر. « بیت »

شیخه حسن خطکده بو محققدر کیم ثلث حسنجه دکل حسن خطی یا قوتک

نسخه سی رتبه سین بولشدر .

سعد الله بن محمد

ایوبیدر . پدرلری قارجی باشی دخی ذکر اولنور. پدریله شرکت اوزره خواجه
باشلی ابراهیم دده افندیدن حسن خطه تمشق وثلث ونسخده تمشق ایدوب سعی
جمیل ایله دقایق تعلیمی تکمیل ولفظه کتبه وضعنه اجازتله جلی مرتبه اولشدر.
رحلی (مختم عمل ۱۱۸۱) تاریخی اواسطنده واقعدر.

سعد الله

ادرنده یللی بورغوس نام محله ساکن اولغله مساعده روزکار ایله حسن
خطده برادری فیض الله ایله معاً بلبان امامی سید محمد افندییه اقتفا [۱] وثلث
ونسخی آندن تمشق ایله صورت نمنا اولوب مآذون اولشدر . (بی نظیر ۱۱۷۲)
تاریخنده سوی عدمه تسیر اولندی .

شیخ محمد بن علی بن قاسم الوراق

پدری الحنی الشاعر الخطاط ، بغدادک فوقنده دجه ساحلنده عکبر نام قریهیه

نسبتله عکبری دیرلر ایدی. ابوالعالی الکتی یعنی سخاوت کتاب ایدی. بر صومعه بنا و کندیته اهدا اولتوب آنده سیاکن واجرتله کتایبنا خط و سائر علومی ابن خشابدن اخذ ایلدی. فن تجنیسه نظمًا و نثرًا «معراج» و «عجاز فی الالغاز» و «صفوة الصفوة» نامنده بر منظومه سی وارد. ودمیه القصر «زینة الدهر» اسمیه تذیل ایتشدر. دیوان اشعارینک اکثری مجدول و مصنعدر صاحب خریده آثار کثیره سین ایراد ایدر. (کاتب عدل ۵۲۷) تاریخنده کرسی حیاتدن خاک فنایه نازل اولدی.

سعید بن جبیر

کوفهده قاضی شریحدن صکره ابو برده ابن ابوموسی الاشعری قاضی اولدقده بونلر خدمت کتایتده اقامت اولمشلردر. خط وقتک کوزل یازانلرندندر. حجاج ظالم یدنده (عزیز ۹۴) تاریخنی او اخرنده شهادتله رحلت ایلدی. کبار تابعین دندر. [۱]

سعید بن سموه

بغداد ایدر. یاسز سعد دخی مرویدر. ابوالسمح دیمکه عریف بر فاضل ادیب ظریف ایدی. خطوط وقتی بالجمله کزیده یازوب شعر و انشاده بی عدیل ایدی. دولت مستنجدیهده شرفیاب اسلام اولوب یهودک معاینی اظهار ورد ایچون بر برقصیده سی وارد. زماننده حریری مانند اولوب حتی بونک دخی سینه و شینه ایکی مقاله سنیه سی وارد. کتابتله اوقات کذار ایدی. صاحب خریده ابن عماد بر بی نقطه قصیده لامیه سین ایراد ایدر.

سعید بن هبة الله بن الموفق

شرق طرفنده امام ابو عمر دیمکه مشهور بر خطاط معتبر اولوب حسن خط کالی شیخ ابوالحسن علی واحدی بو شعر ایله وصف ایلدیکی دمیة القصر تصریح کرده سیدر:

[۱] ییلدیز: «ابورده» بقا ۳۰۳. تاریخنده عریف

ان الریبع بحسنه وبهائه   خط انیق [۱] للرئیس ابی عمر
خط غدا ملاء العیون ملاحه   مترها للخط قیداً للبصر

سفیان بن عبدالله بن سفیان

سمرقندی مصری در . (ع) « بودولاب سپهرک اولده بر سفیان ثوریدر »
مفهومنجه اقراندن قالمیوب لغت و شعر ونحو و حسن خط کتابتده کزیده و پسندیده
زمانی ایدی . (ارجی الی ربک ۵۴۷) تاریخنده توطین نفس عنود ولیک زن اجابت
ودود اولدی .

سلیم فہمی

اسکداریدر . پیشکیرجی زاده دیمکله معروفدر . حسن خط ثلث ونسخی مصری
نوری زاده سید عبداللہدن تلذ و تمشق واجازتله تلذذ وتفوق ایدنردندر . بیک یوز
یمش تاریخنده درجه اذنه یمشدر .

سلطان سلیمان بن ابراهیم خان

دوات عثمانیہده سلطان سلیمان ثانیدرکه حسن خط ثلث ونسخی برادرلری سلطان
محمد رابع سلطنتنده موقوفده ایکن توقاتی احمد افندین تلذذ و حسن خط نعمتندن
تلذذ ایلشدر . لطافت حسن خطنه قطعاً سوز یوق برسلطان عالی شاندر . شیخ
حسن فیضینک بو بریتی ایکی تاریخ جلوسیدر :

یوم ثانی محرم انجلاء صبحده   یمله سلطان سلیمان زمان ایتدی جلوس
۱۰۹۹   ۱۰۹۹

تخت هایونده الی بریاشنده انتقال سرای بقا ایلدی . مدت سلطنتی قرق ایکی آیدن
التی کون نقصاندر . منقور تعبیر اولنان باقر سکه بونلرک زماننده برادرلرینک ایامنک
مضایقهسی نتایجندندرکه بروقیه نحاسدن سکزیوز منقور قطع اوانوب ایکیسی برانچہیه
رایج اولشدر . سلطان سلیمان خان اول ترہسی دائرہ سننده مدفوندر . والدہسی
حله آشوب صالحہ سلطان دخی آندہدر .

[۱] یلدر : « انیس »

سلیمان رکنی بن ابراهیم

اقسراینددر . استانبوله قفول ویکچری قلمنه دخول وصره مالیه قلمنه منقول اولوب بویامده ثلثاً ونسخاً حسن خطی استاد پرنور امام جامع میرآخور سید عبدالله افندی مرحومدن تمسقله تحصیل وتعلیقاً علم خطی دخی فندق زاده ابراهیم افندی تعلیمه تکمیل ایدوب وزیرادن یحیی پاشایه کاتب دیوان ومصر قاهره و دیار ساثرده سیاحت وسیران ایدوب پاشای مزبور ایله تکرار دارالسلطنهیه مقتضای روزگار عزم وقرار ایلدیکی ایامده روزنامهچه صغیر منصبی ایله بکام اولدی . بواثناده رحلتیه بومصرع تاریخ اولوق اوزره مسطور جرائد قلمشدر :

(بیقلدی امدح رکنی سلیمان ایله عرفانک ۱۱۵۵)

سلیمان پناه بن اسماعیل

مورده حسن خط ثلث ونسخی علی راقم قریمدن تعلم وتمشق وتعشق ووضوح لفظه کتبهیه اجازتله دخی اقرانه تفوق ودولت علیه یه کلوب طریق خواجگانه سلوک وتعلق ایلمشدر . (داخل المرقد سلیمان ۱۲۰۱) تاریخنده محمود پاشا ترهسی خارجنده مدفوندر .

سید سلیمان بن اسماعیل

قنوی اولوب ایچی حسین افندی مآذوندر . قدرغه لیاننده واقع صدر اسبق طویل محمد پاشا جامعک خطابتیه شهرت وغلطه سرایی غلماننه استادیت ایدوب سرای جدیده محمدنوری افندی فوتنده نقل اولندی . (توقیف تراب ۱۱۹۹) تاریخنده فوت اولمشدر .

میر سلیمان ابی بکر [۱]

شهریدر . سابق الذکر اسکندریک افندیک برادریدر . کندیلری پدرینک

[۱] ییلدیز : « پاشا »

مصر والیسی اولدینی ایام مولوی خانه شیخی انیس عبدی دده دن ثلث ونسخی تمشق
 وحسن خطه تمشق ایدوب سعی جمیل ایله واصل سرمزل تکمیل اولوب ووضیع
 لفظه کتبه ایله اجازت واذن ایله تجلیل اولمشدر. خواجکان دیوانیه دن ایدی. (تلقین
 راحت ۱۱۹۹) تاریخنده ذی الحججه ده سلیمانیه تربه سی خارجنده قاین اناسی صفیه
 سلطان بنت مصطقی خان قبری یاننده آسوده در. و مزبورہ نك چشمه سنك تاریخچی
 آنك آثار قلمندندر .

میر سلیمان عارف بن حسن بن ابراهیم

شهریدر . والد ماجد لری سلطان احمد ثالث صدورندن محمد پاشا نك كتخداسی
 ومیر آخور شهر یاری دخی اولمشدر. کلیاتده وجزئیاتده کامل وشعر وانشا وفن تجسیم
 وتذهیبده دقایقه واصل وحسن خط ثلث ونسخ وتعلیق وسائر اقلامده صاحب
 تحقیق اولوب فی الاصل تربهدار ابی ایوب انصاری علیه رصوان الباری اولان
 ممش افندی دن وکندی عمی قیو آغاسی محاسبی اسماعیل افندی دن تمشق
 وتلذ و معارف متنوعه ده کمال ایله تلذذ ایدوب السنه ثلاثه ده شعره قادر
 وخواجکان دیوانیه ده اقرانی نادر الحق سلیمان تحت عرفان و عارف اسرار نهان
 وعیان بر وجود بهبود ایدی . حلیه خاقانی نظیره سی ورغائبیه سی و مرتب دیوانی
 واردر . (عارف عرش برین ۱۱۸۳) تاریخنده اردوی هایون ایله ایساجقی صحرا منده
 دفتر امینی ایکن طی دفتر اعمال وعزم دارالوصال ایلدی . بو بیت برغزلنك مقطعیدر :
 عارف بری وشان معانی بمله در   مورانه ملك نظمه سلیمان دکلم

سلیمان فهیم بن حسن

شهریدر . بربر زاده محمد سعید افندی دن حسن خط ثلث ونسخی تمشق
 واجازتله دخی تفوق ایلوب اندرون هایون غلماننه لاحق اولدقده استاد مراسم
 خواجه محمد راسم افندی دن دخی مزایای حسن خطی تعلم وتفهم ایلمشدر . طریق
 تدریس ایله چراغ اولمشدر . (خط شریف ۱۱۹۹) تاریخنده قدس شریف ضبطنده
 رحلت ایلدی .

سید حافظ سلیمان بن سید حسن

شهریدر . استانبول مقابله و واقع قاسم پاشا نام بلده نك جامع كیرنده حالامام
و جاری حافظ مالا کلامدر . حسن خط ثلث و نسخی ابراهیم ردوسی دن یازوب
اجازت یاب وضع لفظه کتبه اولمشردر .

سلیمان عزیزی بن خلیل

شهریدر . پدری بنات سلطان محمد خان رابعدن خدیجه سلطانتك كتخدای
تبردارانی ایکن کندیلری حسن خط ثلث و نسخده منبع العلوم و المراسم خواجه
محمد راسم افندی دن رسم عادی اولان وضع لفظه کتبه اجازتیه عالی مرتبه اولمشیدی .
مصر شعر و انشاده عزیز و مستم بر معرفت مند محترم اولوب طریق خواجهکان
دیوانیه به سلوک و لذك و لوك سپاه و سلحدار کابی و تشریفاتی دخی اولوب وقعه
نویس ایکن (خادم نقشبندیه ۱۱۶۶) تاریخنده رحلت و شیخ مراد افندی زاویه سنده
دفین تربت اولدی . مناقب بهاءالدین خواجه نقشبند ترجمه سنه صرف وقت اوزره
ایکن تمامی میسر اولدی . بعض رسائل و مقالاتی و دیوان اشعاری وارد .
بو کفتاری مفتی اسعد افندی به نظیره سندندر :

سرلوه خلافت اولورسه محل قلم
تیغ قضایه سینه کرر بی جدل قلم
احیاده اولسه صوره عجبی بدل قلم

خلقتده یازدی آزل اولوب تا ازل قلم
جف القلم اطاعت فرماندر ایشی
جسم حروفه روح کبی نفخ ایدر کلام

غزل

معرفت املحددر امازیب و فردر حسن خط
دهر فایده عجب باقی اثردر حسن خط
شاخچه کاک صفاده برثمردر حسن خط
قطعه باغ جنانده ورد تردر حسن خط
هرکیمک عندهنده قایت معتبردر حسن خط

مرد اولان کامل وجوده خوش هنردر حسن خط
نیچه نك آثار موضوعنده بوق هرکز ثبات
ذوق یاب اولق مقرر دست رس بولسه کفی
دلکشای نظره دیدارینه طالب هزار
بویله مستثنا غزل یازلمز الآ عزریا

سلیمان امینی بن سلیم

شہریدر، سلیم زادہ دیمکھہ عربی و طریق قادریہ دن برشاعر ظریف ایدی .
حسن خط ثلث و نسخ و تویق و دیوانیہ سید ہاشمیدن تمشق ایله ماہر بی مدانی
اولمشیدی . مصر والیسی فراری حسن پاشسانک دیوان کاتبی ایکن چار مصرع
آخشیجانی [۱] (تخمیس ۱۱۱۰) تاریخندہ مصرع تجرید روحانی ایله تخمیس اولندی .
بوکفته زادہ طبع روحایلرندندر :

قدری غایتده علادر شیخ عبدالقادرک
سن دخی سعی ایله امنی آنلره قیل اتباع
جد پاکی مصطفادر شیخ عبدالقادرک
پیروانی اولیادر شیخ عبدالقادرک

سلیمان نحینی بن عبدالرحمن بن صالح

شہریدر . اوائل حالندہ «بیت»

عطای فضلکے طالب نحینی شیدا
دوای لطفکے محتاج او بندہ بیمار
دیہرک ثلث و نسخی نام داش جامع القرآن حافظ عثمان مرحومدن تمشق ایله اجازت یاب
اولوب قلم تعلیقده دخی خوش نویس ایدی . یکیجری قلمی خلفاسندن اولوب «بیت»
نحینی بر زمان مصر و صفامان ایدی مشہودک دیار بچده بیلسم شمعی غربتله نہدر حالک
مالی اوزره دیار ایرانہ و جانب انکروسہ سفیران اسلاماہ مأموریت و بو طریقہ
سیر و سیاحت ایدوب ترجمہ مثنوی شریف دیباجہ سنده تصریحگری اوزره عودت
حج شریفده قونیہده طریقہ مولویہ انتساب وکله کش عالی جناب اولمشدر . قاضی
عسکر عارف افندی مرحومک حلیہ سنی صدر سابق علی پاشای شہید تنبہی اوزره
تزوج وایکی سنہ مرورندہ تطلق ایدوب ووندن ماعدات اهل ایلدی . دفتری شق ثانی
وسنین سنی طقسانی متجاوز ایکن ۱۱۵۱ دە رحلت و طوب قپوسی خارچندہ صاری
عبدالله افندی مزاری ایله قاضی زادہ شیخ محمد مرقدی میانی مناسب حالی اولمغله
دفین تربت اولدینی بو بیتله بو فقیرک مضبوطیدر :

[۱] آخشیجان ، آخشیجان — فارسیدر ، آخشیج و آخشیجک جمیدر . ضد و نقیض
و مخالف معناسنددر . بواعتبار ایله عناصر اربعہ نک مجموعتہ اطلاق اولنور .

اوکامل دل اولنجه پرکشا یازدی قلم تاریخ سلیمان دولتک مور نجینی اوچدی ماویه
ترجمه مزبورہ دن ماعدام آثار لطیفہ سی تذکرہ سالماہ مفصلاً افادہ اولمشدر .
رسالہ خضریہ و سائر آثاری و دیوان اشعاری اولوب طبع شعریلرینہ وکالت
نامہ سنده سید وہی ایما و بالادہ مذکور تاهللرینہ اشارت ما ایدوب دیمشدر :

کالات ایله شمعی جانشین عارف اولمشدر مسلم حسن خط و نظم و نثر و فضل و عرفانی
حلاوت وار سوزنده پیریدر شاعر لک شمعی سوزہ کلسہ شکر چیز سانور کوش ایلین آنی

سلیمان بن عبدالناصر بن ابراهیم

مصریدر . صدرالدین لقب شافعی المذهب ایدی . حسن خط منسوبی تدقیق
اوزره تمشق و تمیق ایلشدر . بو روزکارده سکسان یاشنی متجاوز ایکن نقدحیاتن
سر بمهر صرہ فنا و (ضیا ۸۱۱) تاریخنده جالس تخت منور بقا اولدی . سالك طریق
قضا و مالک خطہ حکم و امضا اولمشیدی . مرحوم مرقوم اولیت ایله مسلسل
حدیث رحمت سلسله مزک رجال سندندندر .

سلیمان بن علی

حسن خط ثلث و نسخی نفس زاده اسماعیل افندیدن تحصیل و نیجه مصاحف
شریفہ کتابتنه موفق اولوب تکمیل ایلمشدر . کتبه لرندہ بداوی زاده دیو عطف
بیان ایله شهرتن عیان ایدر . فتح موحدہ و مهمله مشدہ ایله در . بیک یوز درت
تاریخنده اتمام ایلدیکی مصحف زیارت اولندی .

سلیمان بن عوض

خندق نام محلدندر . حسن خط ثلث و نسخی اسماعیل زهدی دن تمشق ایدوب
مادوندر . قاسم پاشاده سا کندر .

سلیمان بن محمد بن الیاس

سلانیکیدر . حسن خط شیخانده همشهری اولان مصطفی بن نصوحن تمشق

ایله اجازت آلمشدر . قبله الکتاب شیخ حمدالله عالی جنابک صحبتندہ یازدینی مصحف شریف زیارت اولمشدر .

سلیمان بن محمد

ا کینلیدر . پدري از میر کمر کجیسی اولمشیدی . کندی اندرون هایونده صفه بکجیسی نفراتندن اولوب بعده طشره چراغ اولدقده رئیس الکتاب انباری محمد افندینک خدمت امامتیه بکام اولدینی ایام امیر معصور استاد پر نور امام جامع میر آخور سید عبدالله افندی مرحومک دخی تردد دائره سی مناسبتیه حسن خطی تمشق و اجازت لری ذیلنه دخی تعلق ایلمشیدی . طریقت علیده ایکنجی شیخ محمددن اخذ دست بیعت ایدوب خادم مفتیسی افندیدن اجازت آلمشدر . وقت تسویدیمزده اشراف قلم اناطولیدن اولوب سیواس بعده انطا کیه دن معزولاً (سلیمان سر کشته ۱۱۷۶) تاریخی شوالنده رحلت ایدرک ادرنه قپوسی خارچنده خطاط عبدالله قریمی مقابلنده دفن اولندی .

سلیمان بن محمد

بیک بازاریدر . مستعدزاده دیمکله شهرت داده در . بروسه ده توطن وتوزبازاری امامی محمد افندیدن حسن خط ثلث ونسخده تمشق ایله نمکن بولمشیدی . استانبوله کلدکده سبب شهرت اولور دیو چومز منلا عمر دن بردفعه دخی اجازت آلمشیدی . عزیمت حج شریف اثناسنده واصل شام شریف اولوب آنده (مستعد زاده مستعد ۱۱۶۶) تاریخنده محمل بند مشق خانه بقا اولدی .

سلیمان راتب بن محمد

شهریدر . پدري ایپلکجی زاده دیمکله بازار معارفده شهرت داده در . کندیلری سررشته معارفه دست رسیده وتاروپود کرباس حسن خطک دفعه دستکاه سعی وکوششده اوچن اله کتوروب شکرچی زاده سید محمد افندیدن اذن واجازتله بکام وراتب مراتب کمال اولغله بنام وزمانمزده هم ناممزده موجود اولان استاد روز کاردر .

سلیمان بن محمد

شہریدر . حسن خط ثلث ونسخی تحصیل حافظ اولمق تقریبہ انساب کورینوب
یحییٰ فخرالدین افندیبن تمشوق وکاتب متین اولوب اجازتہ دخی تفوق ایشدر .
نسخ کثیرہ کتابتہ موقوق اولشدر . حالا سا کن اولدیقی عاشق پاشا اطرافندہ
سنان آغا جامعک خدمت خطابتی وشب وروز خدمت کتابتی مدار معاش ایدر تدرہ

سلیمان سعدالدین بن محمد بن محمد مستقیم

جامع الحروفدر . خرقة شریف محاسنی اطرافندہ محشی شیخ زادہ نک پدری
شیخ مصلح الدین طویلک خیری اولان تحتہ منارہ مسجدی مقابلندہ قدم نہادہ عالم
شہادہ اولوب والد ماجدم مرحومدن تحصیل علومہ ابتدا اولمشدر . جدم مرحومک
ادر نادن معزولاً رحلت ایلدیکی مسکن بلاط حریقہ محترق اولدقده ترکیم جامعی
قربندہ برخانہ تملک اولنوب جلوس سلطان عثمان تاریخنہ کانجہ سا کن اولمق مناسبتیلہ
سلطان محمد امامی سید یوسف افندی وزلفلیان خواجہ سی محمد افندی ویملیخا
حسن افندی وشیخ القراء یوسف زادہ عبداللہ افندیبن وسید حاکدان دخی نیچہ
زمان تلذ مقدر وفن حدیث وطریقت علیہ خواجکانی ابوشیبہ الحدری رضی اللہ عنہ
جوارندہ واقع امیر احمد البخاری زاویہ سی شیخی حجة الدین و محجة اهل الیقین
خواجہ محمد امین توقایدن اخذ ومضی ومختوم وثیقة اجازتہ دخی شرف یاب اولمق
میسر اولمشدر . فله الحمد والمثنه . « بیت »

بحرہ اولمقلہ مقارن کسب ایدر فیض کمال کرچہ برخص جنبش ایلر موجہ دریا ایلہ

القصہ ثلث ونسخی خواجہ محمد راسم استاددن تعلم وخط تعلیق دخی فندق
زادہ ابراہیم افندی وکاتب زادہ محمد رفیع افندی وودہ زادہ سید محمد افندیبن
دخی تفہم ایلہ مہما امکان مدار معاشم اولان خط مایقرأ تدارک اولمشدر . آثار
یادکاریمز بو « تحفة خطاطین » و « ترجمہ مکتوبات خواجکان » و « مجلہ التصائب »
و « دوحہ مشایخ اسلام » و « قصیدہ مضریہ » و « سید یحییٰ ورد شریفہ شرح

فقیرانہ و «ترجمہ لغت قانون الادب» کہ ڈالسنہ ثلاثہ ۱۱۸۳ء اسم و تاریخ اولمشر
وبونلر امثالی قرقدن زیاده برکنذاره موفق اولمشر . و حالا کورکچی باشی الحمد
آغا جامعی قرینده فرید و و خید با تجرید ساکن اولدیئم منزله بعونه تعالی دیوان
حضرت مرتضی شرحی تسویدینه شغل اوزرهم . یسرناالله تعالی بامثالها . آباء
واجدادم طریقندن فراغم مقابلنده دولت علیده بر نایاره معیشت سد رمق
اولق اوزره عنایت بیورلمشر .

شیخ سلیمان شیخی بن محمد

شهریدر . اقسرایده بشکچی زاده دیو شهرت یافته و بهر هفته ختم خواجگان
ایدن ارنلردن اولوب ادربی شیخ عبدالله کاشغریدن آخذ طریقت و سید حمیدین
حسن خطه صاحب اجازت اولمشر . بضاعه حالی مسلم بر صالح آدمدر .

سلیمان راجی بن یوسف

شهریدر . پدردن تحصیل معارف کلیه و جزئیہ ایدوب یرینه منلا عشقی جامعده
امام و مقتدای انام اولمشر . حسن خط ثلث و نسخی برادر مهتری نام داش
ابی القاسم خواجه محمد راسم افندی مرحومدن تمشق ایله قدر مشترک صورت
ویروب خوش آینده خطله نیچه مصاحف شریفه کتابتیه شرف یاب اولمشر .
لطیفه کو ، کشاده رو ، درویش نهاد ، پاک اعتقاد بر شاعر مضمون شناس ایدی .
رؤفی شیخ [۱] احمد اسکداریدن انابت و بو طریقله انتساب [۲] ایلشیدی . برادر
اکبری ابراهیم واثق دخی مذکوردر . سکتہ عنی ایله نیچه زمان اشکسته مزاج
اولوب رحلتنده قریمی چشمه ساری مقابلنده پدري قبرنده دفن اولندیغی بوتاریخله
ضبط اولمشر :

ایدنجه آصف قدسیدن استنبا دیدم تاریخ   سباء خلدی ملک دائم ایده حق سلیمانہ

۱۱۶۸

[۱] ییلدیز : «سید احمد»

[۲] ییلدیز : «طریقت»

مزبورك اقرباسندن برينك الف اسمنده بر كرمه سنه بوقيرك بومصرع تاريخي
محلہ مناسب اولغله درج اولندی :

(الف بيك ياشهسون اسمى يازلدى سطر عالمده ۱۱۶۷)

سليمان

اسكداريدر . حسن خط ثلث ونسخي بلغرادي محمد افنديدن تمشق ايدوب
اجازت آلمشدر . وسراي جديد خواجهسي دخي اولمشدر . (شرف ناسوت ۱۰۹۷)
تاريخنده كتابت ايلديكي مصحف زيارت اولمشدر .

سليمان

شهريدر . داماد زاده ديمككه شهرت داده در . اول خزينه دار رباني نعم الامير
ابوالفتح سلطان محمد خان جامع نور لامعنده امام ومقتداي انام بر پير منير ايدى .
حسن خط ثلث ونسخي توز قوپران زاده حافظ محمد افنديدن تمشق ايله درجه
كمله رسیده وبنان مرامي خاتم سليمانى اذن وضع كتبه ايله زينت دیده اولوب حسن
خطله مصاحف عديده يازمشدر . معمريندن اولوب (شتاب جنت ۱۱۵۶) تاريخي
شوالنده محراب بقايه عزيمت وادرنه قپوسى خارچنده اقامت ايلدى .

سليمان

روم ايلندن دارالحصول استانبوله قفول واستادالفحول حافظ عثمان افنديدن حسن
خط ثلث ونسخه سى ووصول واذن كتبه يي دخي زيب دست حصول ايلمشدر .
استادينك انتقالندن صكره عزم دارالقاهرة مصر و آنده نيچه زمان استاد عصر
اولوب (خرامان مزار ۱۱۴۰) تاريخي حدودنده رهروان دارالقرار وتارك
مصر ناپايدار اولدى :

سليمان آهين قلم

آناطوليدن الى بوش كلوب صويولجى زاده مصطفى افندى دائره سنده جوى
كالدن اغتراف آب حيات خط ايدوب تعلم وتمشق ايله ثلث ونسخه تفوق ووضوح

لفظہ کتبہ ایله دامن تعظیمترینہ تعلق ایلشدر . قلم حدید ایله حسن خط تمیقنده
 فرید بر مجذوب سالک و آثار بسیار قلمه موفق و مالک اولمشدر . « بیت »
 هرکه با پولاد بازو نیچه کرد ساعد سیمین خود را رنجہ کرد
 مفہومنیجه وادیسندہ یکانہ و تقلیدی ممتنع کاتب فولاد دست حدیدالذہن بی بہانہ ایلدی .
 درویش نہاد پاک اعتقاد اولوب (الشیخ سلیمان ۱۱۳۲) تاریخی حدودندہ
 عزم خانقاہ جنان ایلدی .

سلیمان

شہریدر . حسن خط ثلث و نسخ تحصیلنہ تعشق و نفسزادہ سید اسماعیل
 افندین تلذ و تمشق ایدوب خلیقہ تحقیقی اوزرہ مقابلہ جی علی افندی و عجم بکرافندی
 امثالی رؤسای رجال دولت علیہ تربیہ لریلہ مکتوبی خلیفہ سی اولوب مکتوبی صدر
 عالی و صکرہ و کالت ریاست بعدہ آغا قپوسندہ کتبخدا یری کاتبی ، بعدزان تکرار
 مکتوبی اولوب بالفعل ریاستہ نقل ، آندن دخی باش محاسبہ و صکرہ رکاب ہایون
 ریاستی و تکرار بالاصالہ ریاست و بعد العزل شق ثانی دفتر داری ، صکرہ ضربخانہ
 نظارتی و دفتر اماتی و یکیچری کتابتی و صکرہ مصر ضربخانہ سی ایله سکتہ داروینہ
 شق ثانیہ قرار وینہ روزنامچہ اول اولدقدہ (عزیزت خاک ۱۱۴۸) تاریخی
 اواسطندہ رحلت دارالقرار ایلدی . سبب اعتبار اولوق ایچون مناصبی پی در پی ایراد
 اولندی .

سلیمان

بوسنویدر . حسن خط ثلث و نسخی ابتدا کوکب حافظ محمد افندین و صکرہ
 استاد پرنور مقتدای جامع میر آخور امیر افدینک تعلیم کلیرندن تمشق ایله اذن
 واجازت وضع لفظہ کتبہ درجہ سنہ رسیدہ ایلدی . حجرہ نشین صحن ثمان و خادم
 تعلیم طالبان اولوب نیچه زمان خامہ جنبان کتابت و استاد صاحب مہر سلیمانی متانت
 اولمشدر . (وقت خزان ۱۱۶۴) تاریخندہ بہار عمری خزان زدہ بادفنا اولوب عزم
 بستان سرای بقا ایلدی .

سلیمان مذاقی

بوسنویدر . استانبوله وصول وسرای عامریه دخول وبلغرادی محمد افندی
حسن خط ثلث ونسخده تمشق ایله درجه اجازته تفوق ایلدی . « بیت »

خاک صحرای قناعت در مذاقش شد شکر مورما تا بر سر خوان سلیمانی رسید

رأی صابجی اوزره بیرونه خروج وکوپریلی زاده احمد پاشا دائره سنه ولوخ
وتذکره جیلکی رتبه سین احراز ایدوب بو حال مذاقی اوزره سبجه شمار ایام ولیال ایکن
رمضان شریفده ارتحال ورشدی احمد افندی بو تاریخی حسب حال ایلدی :
(بزم گاه اوله مذاقی به جنان ۱۰۸۷)

بویتلر کفتار ننددر :

اومارم که اوله بوشکل سطور اشعار قصره اموله صعود ایتمکه اعلا سلم
دیگر

ای مذاقی بویله برکک خیال انکیز ایله نقش بند بیت معمور معانیدر کوکل

سلیمان الحافظ

شهریدر . ابوالفتح سلطان محمد خان جامع شریفی امامی نام داشلری اولان داماد
زاده سلیمان افندی تلمذ ولذا تذ دقایق خطیه دن تلمذ ایدوب اجازت دخی آلمشدر
ایدی . شهزاده سلطان محمد جامعک امامتی وملا شرف جامعک خطابتی ایله خدمت
تعلیم قرآن کریم اوزره مشرف ومشرف سناز ایکن حج شریفه اثنای عزیمتنده
مصر قاهرده حروف مخارج جوار حندن معنای روحی تخلی ومجلس بدندن
تعلی ایلشدر .

سلیمان

استانبوله قوم قیو داخلنده نشانیجامعی اتصالیده بربر و پیرانه سر حج
شریف میسر اولمش ودکانی جمع ظرفا وعرفا ومنبع کتاب وکبار دنیا ایدی . حسن
خط ثلث ونسخی عرب زاده محمد افندی تلمذ و تمشق ایله رسیده اذن واجازت

اولوب نسخ جلیله کتباتنه موفق اولمشدر . سامی مرحومک دیواتی بوئلر جمع ایلشیدی . طریقت علیه نقشبندیه اخذنسبت جلیله سلمانیه ایدن پیرداش لریمزدندر . (استعجال هجرت ۱۱۷۳) جماداسنده جرء روحندن دور وفسرده تن مهجور اولوب ابو ایوبده مرتضی افندی خانقاهنک مقابلنده دفین خاک پاک اولدی .

سلیمان روحی

سلطان محمود خان ممالیکندن اولوب عالم صباسنده حرم هایونده تربیه و بعده کیلار اندرون هایونده حسن خط ثلث و نسخی امیر افندی زاده سید عبدالحلیم افندی مرحومدن تلمذ و تعلم ، بعده صدر اسبق سلحدار محمد پاشا سلحدار لئی ایله چراغ اولوب رجال دولت علیه دندر .

سلیمان خلوصی

دیار شرقدن طالع و اوطه جی حمزه آغایه تابع اولوب آنک سایه حمایه سننده ثمره خلوصی حسن خط ثلث و نسخی حسین جلیدن تمشق و تدار که خواهش و اذن کتبه به دخی ورزش ایلمشدر . حکیم چلبی شیخ محمد نقشبندی خانقاهی جوارنده ساکن اولوب خدمت طلبیه مشغول ایکن (سلیمان خلوصی مرده ۱۱۷۶) تاریخی صفرنده رحلت ایلدی . کمانکش روزکار بر خطاط نام دار ایدی .

سلیمان

بروسهده ییلدیرم خان وقفی کاتبی اولوب حسن خط ثلث و نسخی حسین خلوصیدن تمشق و ابقای آثاره تمشق اوزره ایدی .

سلیمان

ادرنده سرپوشی زاده دیمکله معروف و سلطان سلیم جامعی دائره سننده ساکن و چلبی امام مصطفی افندیدن تعلم و تمشق ایدوب (لذت ۱۱۳۰) تاریخنده هنوز بالغ اولدینی سنه درجه کتبه به رسیده و بالغ اولمشدر . بو وقته دک ابقای آثاره سی اوزره در .

سید سلیمان

ادرنه لیدر . حسن خط ثلث و نسخده شغلی احمد دده دن اون سکنز یاشنده
بعدا لادن بالاجازه استانبوله کلوب (خواجه نهفته ۱۱۵۵) تاریخنده جامه خواب
ترابده الی یاشنده ایکن خفته اولدی .

سلیمان

قزاق لیدر . (الظاهر ۱۱۳۷) تاریخنده قدم نهاده عالم ظهور اولوب ادرنه ده
سلطان سلیم حلیم مدرسه سنده بر حجریه هجرت و شیخ زاده شیخ القرا ابراهیم
افندی دن ثلث و نسخده تمشق و (استاد دستگیر ۱۱۶۰) تاریخنده اذن و اجازه
تعلق ایدن لر دندر .

سایمان

بغدادده بیوک سلیمان دیمکه عریفدر . بعض کبارک آزاد کرده سی اولدق دن
سکره حسن خط ثلث و نسخی همشهری محمد طارف مولودن رسیده کمال ایدوب
اقرانه تفوق ایلشدر . تقریباً (الاختلاف ۱۱۴۳) تاریخنده بلده مزبورده
عناصر اربعه سی مخالف ایلدی .

سلامان

بغدادده بربرزاده کوچک سلیمان و خروس افندی دیمکه دخی معروفدر .
بلده سنده دفترخانه نك مقاطعه کاتیرندن اولوب حسن خط ثلث و نسخی نام دانی اولان
بیوک سلیمانک دست تعلیمندن استفاضه و تمشق و اجازتله کبار و صغار پیننده تفوق
ایلشدر . تقریباً (انتقال المحشر ۱۱۶۱) تاریخنده عالم بقایه سفر ایلدی .

سلیمان وهی

کرجی الاصلدر . اسمی علی ایکن دلی بالته نام زعیم بنامک اعتناق کرده سی اولدقده
اسمن تبدیل ایلدی . حسن خطک ثلثی حاجی کتخدا زاده ابوبکر آغادن یازوب

بعد الاذن ثلثاً ونسخاً استاد مراسم خواجہ محمد راسم افندی مرحومک زانوزده
پیش پشتخته تعلیمی اولمغله تحصیل ایدوب وحافظ القرآن ایکن کاتب الفرقان دخی
اولمغله تجیل اولندی . بعض کبارہ خدمت امامت اوزره در .

سلیمان الجزاری

مصری المسکن در . حسن خط ثلث ونسخی استاد دهوری سید محمد نوریدن
تمشق واذنله بلده مزبورده شرکاسنه تفوق ایدن نام داشلریمزدندر .

السید سنان الدین

بواسمه مسمی اولوب رمضان افندیکن ابتدا شرکاسندن و صکره تلامذه سندن
اولق اوزره مسموعمدر . خوش نویس وقتی اولوب کتابتلیری رمضان افندیکن
آثار قلمنک پیرانه سندن فرق اولنمز بر طور مخصوصه مالکدر .

سنان

ارضرومی اولوب حسن خط ثلث ونسخی کماله رسیده و آثار بسیار کزیده
صاحیدر . اوغلی محمود دخی موجوددر .

سیف الله بن احمد

شهریدر . کیوهلی زاده دیمکله شهرت شعاردر . برادری اسماعیل ایله معاً انیوی
الحاج مصطفی افندیکن حسن خطه تعشق وثلث ونسخی تمشق ایدوب اجازتلیریله دخی
بکام اولوب ابقای آثاره سی [۱] اوزره در .

سیف الله فیضی

شهریدر . سکر سنه مقداری بروسده قرار و عریانی افندیکن حلقه فضیلتندن
فیض مند تحصیل علوم اولمشدر . ثلث و نسخی ابتدا قره قره شهرت خواجہ زاده
محمد افندی نام استاددن تلمذ و صکره حافظ القرآن استاد جهان عثمان افندیکن سفره

[۱] بیلدیز : « سی تام »

نعم تعلیمندن ریزہ چین تلذذ و کسکین خطاط اولوب اذنی وضع لفظہ کتبہ ایله
قیلجی آئیکی اولهرق یکام و محسن خطاط بنام اولدقده حدیقه خاصهده معلم طلبه مشهور
اولمشیدی . مدرسین کرامدن ایکن (التہذیب ۱۱۴۸) تاریخندہ لوٹ بدندن روح
پاکی تہذیب و عزم حدیقه السعدای حورا عندلیب ایلدی .

سیف الله

ادرنهده علمداران محله سنده مقصدای انام و شیخ زاده دیمکله بنامدر . ثلث
ونسخده بربر زاده الحاج احمد افندیدن تلذذ واذنیله دخی (اثر حکمت ۱۱۶۹)
تاریخندہ تلذذ ایلمشدر .

سیف الدین بن لار بن عبدالله العمری الناصری

شامیدر . سلطان حسنک آزاد کرده سی اولوب نیجه ایام نائب شام اولمشدر .
علم خطده طور یاقوتانه اوزره کامل وجمله علوم وبالخاصه نجومده رصدنشین کمال
وصدر کزین رجال اولمشدر . محاسن دنیادن ایکن سنی سن شیخوختی تجاوز ایلدکده
(راحت عقی ۷۹۱) تاریخندہ شامده قتل اولندی .

ست الوزرا بنت محمد بن عبدالکریم

دمشقندر . پدی ابن شماع حنفی (خمول ۶۷۶) تاریخندہ گوشه ازوای
بقایه وصول بولدی . وکندی حسن خط کتابت تحصیل وپدرندن قرآن کریم وفقه
شریف تعلم ایلمشیدی . (ع) « فلا التائیت لاسم الشمس عیب » یتمش ایکی یاشنه یتمش
ایکن (کورستان ۷۳۷) سالنده عزم وادی خاموشان ایلدی .

« حرف الشین »

شافع بن علی بن عباس بن اسماعیل بن عسکر

احدی العروستین [۱] اولان عسقلاندن مصره کلوب توطن ایلدی . قاضی فاضل

[۱] کنارده: عسقلان وعزّه حقنده «احدی العروستین» وصفو جامع الصغیرده «طوبی»

لفظله مصدر برحدیثده واقمدر .

محمی الدین عبداللہ نام کاملک اسباطندندر . ناصرالدین دیمکھ شہر بر خطاط بو ابانہ
عالم کیرایدی . مصدره دیوان الانشا خدمتندہ ایکن ضریر اولمشیدی . خانہ سندہ
منزوی وکثرت کتبہ مالک ایدی . حتی رحلتندہ سکز خزینہ کتاب ترک ایدی .
بر کتاب لازم اولدقده بالنفس قیام ومطلوب اولان کتابی در حال بولمسی محل غرابت
اولدینی مالا کلامدر . سن نبویده ایکن (شتاب ۷۰۳) تاریخندہ عزم روز شفاعت
مآب ایدی . اشعاری واردر .

شا کر بن عبداللہ بن محمد بن عبداللہ بن ابی المجد

معریدر . ابوالیسر دیمکھ معروف خط وقتک انواعندہ کامل ایدی . سلطان
تورالدینک کاتب الانشاسی و اکرم ندماسی اولدینی حفیدی اسماعیل بن ابراہیم بن
شا کر ترجمہ سندہ صاحب خریدہ تصریح ایدر .

شاہ شجاع بن محمد بن مظفر

کرمان وشیراز تختکاهلری اولان آل مظفردندر . پدری مبارزالدین اشہر
سلاطیندر . برادری شاہ محمودہ غلبہ واعدام ایله تخت نشین مقام اولدی . یزد واصفہانہ
دخی مالک وسلطان اویس یندنن ازربایجانی دخی استرداد وتیمور خان صاحب ظهور
ایله عقد مصالحہ ایدی . وتیمورک کندینہ عدم تسلطی حقندہ بردوام درکاه حق تعالی یه
تضرع و نیازی التزام ایشیدی . واقعا تیمورک شیرازی استیلاسی آنک بقایہ
(فرقت جاہ ۷۸۹) تاریخندہ رحلتندن صکرہ در . عالم وعامل ، شجیع و شجاع بر
پادشاہ عادل ایدی . جوع مفرطہ ابتلاسی وار ایدی .
تفسیرکشاف وسائر کتب تدریس ایدوب تازی ودری نظمہ قادر وحسن خط
یاقوتانہدہ عدیلی نادر اولوب کنزیدہ خوش نویس بوجود نفیس ایدی .

شرف الدین

شامیدر . میان « هنروران » ده هر قلمدہ کمالی تصریح کردہ « عالی » در .

شعبان بن محمد بن داود الاثاری

مصریدر . زین الدین دیمکله معروف وحسن خط یاقوتانہدہ کمال ایله موصوف
ایدی . ملک ظاہر برقوق ایامندہ محتسب مصر اولدقدہ عجزی بیدار اولوب بعدالغزل
یمنے فرار ایلدی . مکہ یه وینہ مصره بعدہ شامہ روان اولوب یینہ مصره عودت
ایلدیکی اثناده شکسته مزاج اولوب (خطاط دهر ۸۲۸) تاریخی شعبانندن مقدم
ترك خطه دهر ایلدی .

شعیب بن محمد بن جعفر بن محمد

تونسیدر . رضی الدین ابومدین نام برذکی انام اولوب فضیلتده علامه زمانه
وحسن خطه یکانه ایدی . قاهره یه نقل و حماده توطن اوزره ایکن (تصرف
۷۷۰) تاریخنده ترك تکلف تصرف ایلدی .

شعیب بن مصطفی بن یوسف

شهریدر . استاد ارجمندی خواجه محمد راسم افندی مرحومک برادرزاده سیدر .
غلطه سرای غلماننه التحاق وسرای جدیدہ نقل ایله مظهر اشفاق اولوب بعدزمان
سلحدار شہریاری مصطفی پاشا وزارتله بکام وموره ایالتی ایله اکرام اولندقدہ
« فلما جاء امرنا نجینا شعيبا » سری بونلرده دخی آشکار اولوب خدمتيله کامکار
وخدمت کتخداییلریله کامران اولمشیدی . بی عیب دیر جزدان درجیب برخطاط
جهاندر . پاشای مشارالیه رحمة الله علیه فوتنده استانبولده جدی امام اولدینی محلهده
تمکن وتمسکن ایلدی . (معتکف القیامة ۱۱۹۲) تاریخنده رحلت ایلدی .

شکرالله خلیفه

اماسیدر . استاد آ کاهلری شیخ حمدالله صاحب انتباهک داماد سعادت معتاد لریدر .
خدمت بردوام حتی وقت اقتضاده طبیح طعام دخی ایدردی . خطوط شیخانهده
علم وهوای دست ملکهده وجوهله مسلم اولوب مصاحف شریفه وسائر آثار منیفه سی
بسیاردر . ظن غالب اوزره (ظن ۹۵۰) تاریخنده ک حیاتده ایدیلر . استاد لری
دائرة سنده مدفوندر .

شمس الدین بن سلیمان

سیواسیدر . اوائل حالندہ «بیت»

طفل نادان کبی ایلر الف وبایه شروع پیر دانای خرد کله اکر مکتبه

دیہرک آسمان پر نور استادتیت جامع میر آخوردہ زیور محراب اقامت اولان سید عبداللہ
آ کاهک زانوزن پیش زیرمشق تعلیملری اولمغله تحصیل واجازت لریله دخی تجیل
اولمشدر . صدر اسبق نوح افندی زاده علی پاشانک دائرہ سندنہ معلم خط اولمغله
سیر و سیاحتلری دخی واردر .

حالا روم ایلی قلمی قضاتندن وثالثہ رتبہ سیلہ انابولی قضاسی موقتی ایدی . یکرمی
بش عدد مصحف شریف و سنی عددنجه یتمشہ قریب انعام شریف و متعدد
دلائل یازمشدر .

شمس الدین

هرویدر . میرزا ابایسنقر بن شاہرخ دائرہ سنہ منسوبدر . وقتندہ خوش نویس
اولدینی کالشمس اولمغله یاقوتانہ خطلہ دواوین شعرا کتابتنہ میرزای مزبور دائرہ سندنہ
مأمور ایدی . سلطان العلمای بخارا اولان صدر الشریعہ ایله دخی صحبتنی و شعرینی
تذکرہ دولتشاہدہ آ کاه ایدرلر .

شمس الدین

اماسیدر . حسن خط وقتی عبداللہ اماسیدن تمشق و بعد الاذن منلاشمس پیر
دیملکہ شہرت یاب تفوق اولمشدر .

شمس منلا ظہیری

فاریابدندر . «هنروران» تحقیقی اوزرہ مسلم زمان خطاط دوران بوجود بہبوددر .

شہدہ ست الدار بنت احمد بن الفرج الابری

فخر النساء صالحات کتابتدن (ع) «وان لسانی شہدہ یشتی بها» ماصدق لرنندن .

حسن خطله وقتنك كزیده . کاری اولوب مائه کامله به سنی قریب اولدوقده امام ذهبیدن
نجوم زاهره نقلی اوزره (اقبال التواب ۵۷۴) تاریخی محرمنده رحلت ایلدی .

شهر الله خلیفه

حسن خطی حسن اسکداری مرحومدن تمشق ایشدر .

شریف نیازی

شهریدر . حسن خط ثلث ونسخی یوسف سیمین قلمدن قدر مشترك تحصیل
واذن واجازتله تجیل اولمش بر ذات شریفدر . استادینی کندینک بر نسخ صحیفه
مخرجی آخرنده یاد ایلکله واصل اولمشدر .

میر شیخ بن محی الدین بن میر شیخ

کرمانیدر . جدی ایله نامداش اولمغله اول و ثانی قیدیه امتیاز بولورلر . حسن خط
تعلقی میر سید احمد مشهیدین تمشق ایله متفوق هنروران و خط ثلث ونسخی دخی
پدرندن تدارک ایله مفخر اقران اولاندردندر .

میر شیخ

کرمانیدر . خطوط ثلث ونسخه مسلم خوش نویسان و خامه شیرین جامه
خط تعلیقده دخی غالباً میر سید علیدن تمشق ایله شیخ مجمع هنروران اولمشدر .
اگرچه بعضی « شیخک وقت پیرسنه میرعلینک طلوعی تصادف ایدر . تعلیمی بعیددر »
دیدیلر . لکن تحصیل پیرانه وتدارک میرانه کثیرالوقوعدر بعید اولماز .

« حرف الصاد »

صالح بن احمد

اسکوبیدر . بغدادده توطن ایلدی . خواجه زاده دیمکله شهرت نمادر . سید
محمد حلمیدن برادری مصطفی ایله حسن خط ثلث ونسخه ورزش وتقیجه کیر اجازت

اولوب خوش روش ایدی . استاد انخا ذینہ صالح بر وجود مفلح ایدی . فوتی برادرینک
وفاتہ قریبدر .

صالح بن ایوب

ادر نہ دندر . پدری قورنہ کاتبی ایدی . کندی دخی حسن خط ثلث و نسخہ
تعشق و بلده مزبورہ استاد لرندن شیخ القرا ابراہیم افندی دن تمشق و قلم تعلیقہ
دخی ذیل تحصیلہ تعلق ایشیدی . سابقا امام سلطانی عرب زادہ عبدالرحمن افندی دن
قاضی عسکر لکنده خدمت مکتوبی و کتابتارندہ اولمشیدی . روم ایلی قلمی قضاتنک
اشرافنددر . (صالح مریض ۱۱۷۹) تاریخندہ رحلت ایدی .

صالح بن جلال

طوسیہ دندر . پدری و برادری مصطفی مذکوردر . کندینک دانہ وجودی
(خرمن ۱۸۹۰) تاریخندہ صحرای صلاحیتہ جستہ و نورستہ ایکن شیخ سعادت پناہ
حمدالله آکاهدن طور شیخانہ بی تمشق و کسب کمالہ تعشق ایدوب شیخ الاسلام کمال
پاشا زادہ احمد افندی دائرہ افادہ لرینہ انتساب و امور معارف کلیہ و جزئیہ بی اکتساب
ایدوب سخن مدرسہ اولدقده امر ہایون سلیمان خان ایلہ اندک زماندہ سسکز جلد
فیروز شاہ قصہ سن ترجمہ ایلدکدہ اکراماً (قاضیء حلب ۹۵۱) بعدہ مصر قاہرہ بی
تصرف عقیندہ طائف ایلہ تقاعد ایدی . شہزادہ سلطان بایزیدک امریلہ جامع الحکایات
نام مجموعہ بی فارسیدن ترکیہ ترجمہ سی مقابلندہ ایوب مدرسہ سیلہ اکرام اولنشیکن
قدیمدن مبتلا اولدیفی علت سبل سبب عما اولوب بالضرورہ وظیفہ اولاسنی اختیار
ایلدی . برادرینک جامع شریفی قربندہ بر باغچہ تدارک والی الوقات آندہ عبادت
وظاعت اوزرہ ایکن رحلت ایلدیکی برادرینک بو تاریخنی ایلہ مضبوطدر : (قبر
صالح جنت اولہ یا الہ ۹۷۳) جامع مزبور مزارستاندہ در . صدر الشریعہ یہ و شرح
مواقفہ و شرح مقاصدہ و اصلاح ایضاحہ حاشیہ لری ولیلی و مجنون منظومہ سی
و خوش آیندہ اشعاری وارددر . بو بیت آنکدر :

برکون آکاہ اولدی دوش کبی کچدی ماضی صالحک حالی نولور شمدنکرو یاربنا

صالح بن حسن بن صالح

ادرنه‌ده قاسم پاشا محله‌سنده ساکندر . پدرلری حکیم باشی نوح افندی زاده اولیا یوسف افندینک خدمت کتخداییلریله شهرت یاب ایدی . هر وادیده انسیته صالح کسنه‌در . کندی دخی پدرلری کبی روم ایلی قلمی قضااندن اولوب ثلث ونسخی یساری زاده اسماعیل افندیدن تمشق و حسن خطه تعشق ایدوب درجه سوده ورتبه کتبه ایله عالی مرتبه اولمشدر . اول [۱] نهال باغ کمال یکریمی ایکی یاشنده ایکن (شاخسار ۱۱۶۲) تاریخنده اجازت آلمشدر . آثار بسیار قلمی وارددر .

سید صالح زهت بن خلیل

شهریدر . سابقا پدری و صکره کندی خدمت احتساب شرکاسندن ایدی . حسن خط ثلث و نسخی بربر زاده محمد سعید افندیدن تمشق ایدوب ماذون اولمشدر . هر معرفتده الی اولوب وهرکارده استخدامه صالح بر آغای عالی ایدی . (کوثر جنت ۱۱۷۹) تاریخنده رحلت ایلدی . برادری قدری آغا دخی مذکوردر .

صالح بن محمد

شهریدر . پدرلری بزازستان رجالندن ایدی . لکن مقدا حامی اولمغله کندیلره حاججی زاده دیرلر ایدی . حسن خطه تعشق و ثلث و نسخی رسام عمر افندیدن تمشق ایدوب رسم عادی اجازتله دخی شرف یاب اولدی . حاج الحرمین بر وجود صاحب حقیقه ایدی . جنت مکان امی سنان زاده الشیخ حسین افندیدن اخذ طریقت ایلشدر . بحر سفیددن رسیده ساحل سلامت اولان اوزون چارشو دیمکله شهرت نمون قلیونک تماشی اثناسنده بقضاءالله جبه خانه سنه آتش اصابت ایلمکله هوایه پران اولان اخشابک بری بونلره طوپخاناه ساحلنده راست کلدکده (حکمت خانه ۱۱۲۴) تاریخنده شهیداً جنازه روان اولدی .

[۱] یلدیژ : « نهال »

صالح بن محمد شہری

کندی دخی شہر بدر . معجونجی چارشوسی قربندہ اولوب ثلث ونسخی مصطفی راقم دن تمشق ایدوب بعدہ خواجہ زادہ سید احمد دن اذن واجازتہ بکام اولوب کتابتہ شغل بردوام اوزرہ در .

صالح بن مصطفی

طربزون طرب افزوندن سر نما واستانبولہ سلطان سلیم قربندہ مفتی زکریا افندی مدرسہ سندہ حجرہ نشین طلبہ علوم میانندہ بر صالح آدمدر . ہر دم لازم اولان علوم و معارفہ ملازم و حسن خطی کتانی زادہ خطیب زادہ سی منلا ابراہیم دن تمشق واجازتہ دخی ذیل کمالہ تعلق ایلشدر .

صالح بن یوسف

شہر بدر . حسن خطی ایچی حسین افندیدن یازوب زعمنجه استادینک مآذون اولیدر . جسم الجسم صالح الاسم اولوب زن پرستی سر سطر آمالی و غلط نویسی دخی احسن حالی اولوب وقتمزک اشہر مشاہیری و مسہار المقراض صغیر و کیری ایدی . (مست حقی ۱۱۹۰) تاریخی رمضانندہ فجاء فوت اولدی .

صالح بن یوسف

ردوسجق تعبیر اولنان تکفور طاغندہ رستم پاشا جامعندہ مقتدای انام اولمشدر . حسن خط ثلث ونسخی یدی قله لی استاد ہفت اقلیم منبع انواع تعالیم سید عبداللہ آکھدن تمشق ایلہ بکام و اذن واجازتہ دخی مظهر اکرام اولمشدر .

صالح

استانبولہ کوپرلی محمد پاشا مدرسہ سندہ حجرہ نشین و بعد الحج قرہ بابا تربہ سی مقابلندہ تاهل ایدوب آندہ مکیندر . حسن خط ثلث ونسخہ استاد پرنور امام جامع میر آخور سید عبداللہ افندیدن تمشق واجازتہ نائل اولغلہ

اقرانه تفوق ایلشدر. مالک حفظ اولق جهتیه لفظاً و خطاً خادم قرآن عظیم الشان اولشدر. قدر مشترک خط تعلیقده دخی خوش نویسدر. اواخر عمرندم با خط هایون مدرس اولشدر. (شرف خط ۱۱۸۹) سنه سی غره ذی القعدة سنده ترک مشق خانه فنا ایلدی.

صالح الحافظ

شهریدر. قیوجی زاده دیمکه شهرت یاب ایدی. بلاط قیوسی داخلنده کورجی باشی الحاج عیسی محله سنده ساکن ایکن «پیت»

زراندودکازا بر آتش برند   بدید آید آنکه که مس یازرند

مفهومنه رعایت و حسن خط ثلث و نسخی نام داش ابوالقاسم خواجه محمد راسم افندی مرحومدن رسم اوزره تمشق و اجازتیه اقرانه تفوق ایلشیدی. عندیجه تعلیقده دخی خرده کبر خوش نویس، موسیقی شکاس، کزیده ناس بروجود نفیس ایدی. طریق حجه سویس ساحلنده (تمت الحروف ۱۱۶۵) تاریخنده تکمیل مرقع عمریه عزم درگاه رؤف ایلدی. حفاظک اصلح موجودی ایدی.

صالح عزیزی

شهریدر. قره محمد پاشا دائرة سنده فن موسیقی به انتساب تقریبیه داماد ابراهیم پاشانک سرخواندکانی اولشیدی. ترسانه عامروده مخزن چوب کتابتیه بکام و درغمان جامعی قرینده اوقات گذار بر شاعر خوش آینده گفتار ایدی. حسن خطی استاد خوش مراسم خواجه محمد راسم افندیدن تمشق و اجازتیه دخی تفوق ایلشیدی. خانه سی مقابلنده واقع مسجد مزارستانده قبرین تعیین و فوتنده اول محله دفن اولندی. عزیز عالم شیخ سید نورالدین سنبلیدن اخذ دست انابت ایلشیدی. تاریخ رحلتی بو فقیرک قلم عاجزانه سنندن نماینده و استادی قلمیه سنک مزارینه پاینده قلندی.

صالح صلاحی

بوسنویدر . اندرون ہایونده یولیلہ سرکاتبی اولوب ترسانہ عامرہده جانب تعبیر اولنان خدمتله چراغ اولمشدر . حسن خط ثلث ونسخی یدی قله لی امیر افندیدن اندرونده مآذون اولمشدر . (آخرت ۱۲۰۱) شوالی اواخرنده طقسانی متجاوزایکن عزم آخرت ایدوب طوپخانہ وراسنده والدینی یاننده دفن اولدی .

صالح

شهریدر . آرپہ اماتی امثالی مناصب دیوانیه ایله علفزارجهانده ممتاز وحسن خطی آق بابا امامی محمد افندیدن تمشق ایله سرفراز اولمشیدی . (الظاهر ۱۱۳۷) تاریخنده رحلت ایلدی .

صالح بن الکاتب

ادرنه یه مولدی اولان کشاندن هجرت وحسن خطی تحصیلہ نیت وجامع عتیق مدرسه سنده حجرہ کیر اولوب اصلح موجود استادان اولان یساری زاده اسماعیل افندیدن تمشق وتلذ وصلاحیتی سببیه یکرمی بر یاشنده ایکن ۱۱۷۳ تاریخنده اجازتله دخی تلذ ایلدی . درعقب آب ودانه سی صله سنه کشان اولدقده حائذ وجهله بلده سی رجالنک تعلیم وافاده سی باینده ارجاع ضمیر ایدوب وقتنک یازیجی زاده سی اولمشدر .

صالح [۱]

مقابله سوارى خلفاسندن حاجی کیسه دار محمد افندی بنی ایلوب بوتقریب ایله

[۱] بیلیز : « صالح بن عبدالله - جراح پاشا جامعی قرینده مقابله سوارى خلفاسندن حاجی کیسه دار محمد افندی مرحومک ولد معنویسی اولوب قرق بش تاریخنده جملی حسین افندی مرحومدن ثلث ونسخه مآذون اولمشدر . رئیس الکتاب نعمان افندیدن دیوانی ورقه تمشق ونحیفی افندی مرحومدن صائب وعرفی وداغستانی عبدالؤمن افندیدن نسخ متداوله درسنه اشتراک وکاشفری عبدالله افندی مرحومدن دخی اخذ نسبت نقشبندیه وحالا مقابله سوارى

حسن خط ثلث و نسخہ اہتمام و تہاک و ایچی حسین پردن اذن و اجازت وضع لفظہ کتبہ تدارک ایلوب سائر اقلامی دخی آتی الذکر نعمان رئیس امثالی استاد لردن تأسیس ایلشدر. سائر علوم آلیہ و طریقہ نقشبندیہ دخی تدارک نسبت حیثیت ایلوب حین تحریر مزیدہ قلم مزبورہ خلیفہ ثالث و یماق صالح افندی شہرتیلہ ما کثدر. حاصلی و قتمزک ارباب معارفندہ اصلح موجود، فایق الاقران دینمکہ صالح بر مرد فاتحدر (استراحت صالح ۱۱۹۸) تاریخندہ طازم حج اولوب اثنای راہدہ معان نام محلہ فوت اولشدر.

صالح شوقی

شیخ الاسلام ابوالخیر داماد زادہ افندیٹ خدمت مکتوبیلرندن غلطہ قاضیسی اولوب قبل الضبط بقایہ طازم اولان مجلد زادہ احمد افندی مرحومک سملک ملک یمنلرندہ منسلک ایکن عتق ایلہ بکام اولوب افندیچی فوتندہ ترسانہ وراسنده ساکن وبر مکتب خواجہ لئی ایلہ قناعت کاردر. حسن خط ثلث و نسخی اولاستاد عالم محمدرام افندی مرحومدن تمشق و آنلرک انتقاللرندہ حامی محمد آغادن [۱] تکمیل دقایق ایدوب اذن و اجازت وضع کتبہ ایلہ عالی مرتبہ اولان صلحای امتدندر.

صدر بن بایزید بن ابراهیم الفارسی

ماوراءالنہردندر. خیرالدین المرعشی وادیسنده حسن خط صاحبی بروجود بہبوددر. طقسان سکزنجی مصحف لطیف اولمق اوزرہ ثلث قلمیلہ بر مصحف شریف کتابتی (تمام کتب ۹۰۳) تاریخندہ امام ایدوب بین السطورہ قلم سرخ ایلہ تحت اللفظ معناسنی و اطرافہ دائراً مدار نسخ خطلہ وجوہ قرائتی و هوامش خارجہ دخی فارسی تفسیر

خلفاسندن اولغلہ قلم مزبورہ مداومت و اثنای تعطیلدہ تعلیم خط و تسوید ایلہ اوقات گذارددر. شیخ مرحومک و عثمان افندی مرحومک حروفات و تسویداتہ مالک اولغلہ اول وادیلرندہ صاحب ملک و مطالعہ کتب ایلہ مألوف طویل القامہ، نحیف البنیہ، موسیقی آشنا، ریاضت و تدبیر مبرا بر ذات محترمدر.

[۱] ییلدیز: «محمد آغا برادر مزردن»

قرآنی بالتمام تسطیر ایلمش و آخر مصحفہ برسالہ دخی اثنای کتابتہ اجرا اولتان صنایعی ضبط ایچون وضع اولنمش ایدی . هر نه محله که اسم جلال کلورسه التون ایله یازلق امثالی [۱] اکرامیه بی حدی جامع بین الدفتین بر مصحف لطیفه در که ایاصوفیه کیر کتابخانه سنده موقوف و موجودر .

صفوان بن ادریس

ابو بحر شهرتی و فضل و ادب و زهد و عفتی السنهده شایعدر . حسن خط وقتی تمشق ایله تدارک و تکثیر آثاره تعشق و تهالك ایدردی . کشف الظنون تحقیقی اوزره تألیف عریفی اولان « زاد المسافر » نام کتابه ابن ابار نام فاضل « تحفة القادیم » اسمنده بر اثرله معارضه ایلمشدر . زرکشی عقدنده ترجمه لرین ایراد و ذیل خریدۀ ابن عمادده اشعاری تعداد اولنمشدر .

صادق

ادرنه دندر . حسن خط ثلث و نسخده کامل و نوقطعه مجموعه لره کندی اشعارین یازمغله حسن خط اجرا سنه مائل ایدیکی تذکرۀ حناوی زادهده افاده اولنمشدر .

صادق

بلغرادیدر . عزیمی افندیدن ملازم اولدقدن صکره حسن خط ثلث و نسخ و تعلیقده کمال تحصیل ایدوب ترک تجریدی ترک اتمیوب مدۀ العمر ابقای آثار و تألیف اشعاره شغل ایله اوقات گذار ایدی . بو بیتلر آنکدر :

دیلمسه ک کبرمه اول غنجه نك کوکلینه ای صادق دوشه کور ژاله کبی کوشۀ کلزاره ایرکندن

دیگر

ره عشقده شها چوقدر اکرچه عاشق آ کا لطف ایله نظر ایله که اولدر صادق

[۱] ییلدیز : « التزامات اکرامیه »

«حرف الطاء»

طاہر بن حسین بن عمر بن حبیب

حلیدر . زین الدین ابوالعز القابیلہ شہرت یاب و نظماً و نثراً تألیفات ایلہ عالی جناب اولوب حسن خط ثلث و نسخ ایلہ کتابت و نظم پر بلاغت و فضیلت صاحبی ایدی . امام بوسیرینک قصیدہ برہ سنی شرح و تخمیس ایلدی . (عزیزم الفردوس ۹۰۸) تاریخندہ عید اضحانک یدنجی جمعہ کونی مصرده واصل جنت اولدی .

طاہر نہرکی

مصریدر . دولت فاطمیہ دہ ملک حاکم ابن العزیزہ کاتب سر اولوب اوغلی ملک طاہر بن حاکم پدری تختہ (شکوفہ ۴۱۱) تاریخندہ جلوس ایلدکده ینہ خدمت مزبورہ ایلہ بونلر بختی کشادہ اولدی . تاریخ مزبورده حسن خط وقتہ یکانہ زمانہ اولوب بر نہر طاہر جاری ایدی .

طشم [۱] بن عبداللہ

مصریدر . حسن خط وقتی کزیدہ یازانلردندر . امیر سیف الدین العلائی الدواتدار دیمکلہ شہرت شعاردر . شام بعدہ صفد و سائر الویہدہ والیء امجد اولمشدر . حما والیسی ایکن (آشفته ۷۸۶) تاریخندہ زیر لحاف اجلدہ خفته اولدی .

شاہ طہماسب بن شاہ اسماعیل ابن شیخ حیدر

مشاہیردن شیخ صفی اردبیلی نسلندن اولغلہ دولتریہ صفویہ دیرلر . مزبور میزرا آنلرک ایکنجیسیدر . حسن خط ثلث و نسخی رسیدہ تکمیل و بالخاصہ خط تعلیق استاد عماد ایلہ شرکت بر معقاد ایلہ دست آور تحصیل ایلشدر . (ظل ۹۳۰) تاریخندہ اون بر یاشندہ ایکن پدری فوتندہ سایہ انداز سلطنت

[۱] یلدیز «طشم»

اولدی . مصالحة سلطان سلیمان خان عثمانی بونکله اولمشدر . الی درت سنه سلطنت و (فوت صحت ۹۸۴) تاریخی صفرنده قزوینده سبب موتی دخی نجبه قولنجبه اوغلی حیدرک مروتی والدهسی کورمک امیدیلہ حمامده نورویہ سم اضافہ ایدوب شاه مزبورہ ویردکده عقب طلاده آلت زناسی پاره پاره اولدیغنه قزی پریشان آگاه اولدقده او دخی مزبور حیدری قتل و دخی درحال دیگر برادری اسماعیلی پدری مقامنه اقامه ایلدی . طهماسب شاهک میتی مشهد امام رضایہ نقل اولندی . اہکول شطرنج باز برفرزانه شاه بی انباز ایدی .

سید طیب

ردوسجق دیمکله شهر تکفور طاغی دیو عالم کیر اولان ساحلده ساکن وقاضی زاده کینہ سیلہ زبان زدر . ثلث ونسخده حسن خطہ تعشق وساقزلی علی افندیدن تمشق واجازتله بکام وشغلی احمد دده دن دخی بعض قواعد خطیہ تعلم ایلدی . آثار بسیار ابقا و یادگار ایلدکن صکرہ (انتقال شریف ۱۱۷۲) تاریخده عازم درگاه لطیف اولدی .

حرف الظاء

ظالم بن عمرو بن ظالم

بصریدر . ابوالاسود دثلی دیمکله عریف سادات تابعیندن متشرع و متشیع شاعر سریع الجواب ایدی . حضرت فاروق ومرتضی وابن عباس وابی ذر امثالی اصحابدن اخذمت و حضرت علی ایله صفیئده معیت ایلدی . معاویہ طرفندن قاضی بصرہ اولدی . حسن خط کوفیده خوش نویس بر خطاط نفیس ایدی . مصحف شریفک کلماتنه ابتدا وضع نقطه ایدن بونلردر . (ولی پاک ۶۹) تاریخده مطعوناً قضای نجب ایلدی . اسمنده شهر قول اوزره عمل ایدوب بقیہ اختلافات حوالہ عہدہ طبقات قلندی .

«حرف العین»

عابده بنت محمد الجهمینه

وزرادن عمر بن شیرز نام کسنه نك اهلی اولوب خطاطه وفاضله و شاعره ایکن
نحو محوه مائله «بیت»

زن در آمد از طریق نیستی کفت من خاک شما ام نیستی

مائله بی وجودی و فنا حالاته نائله ایدی. تنوخی «نتف المحاضره» نام اثرنده اشعارینه
اشعار و فضلنی تذکار ایدر.

عالی بن عثمان بن جتی

موصلیدر. جدی اولان جتی، سلیمان بن فهدی الازدرینک آزاد کرده سیدر.
پدرینک کنیه سی ابوالفتح و کندینک ابوسعیددر. ایکسی دخی علم نحو ده امام و سائر
علومده دخی بنام اولوب کندی بغداده هجرت و آنده حسن خط وقتی بالذات ابن
هلالدن تمشق ایله بدرتام کمال اولوب کعبی عالی و جوهره مداخله دن «الحق عالی»
مآلی اوزره خالی اولمشیدی. (حمیت ۴۵۸) ویا (مزیت ۴۵۷) تاریخنده مرغ
روحي بال کشای برج جنت اولدی.

عاصر بن حدره

طائیدر. قلم عربی بی وضع ایدن ذوات ثلاثه نك بریدر. مرار حروفك صورتی
واسلم دخی فصل و وصل حروف ایله ترکیب ایلدی و عاصر مزبور دخی وضع اعجام
ایلدی دیو محمد ابهری و سائر لری تصریح ایدر لر.

عبدالباقی بن احمد

شهریدر. شهر امینی قرینده ساکندر. سیمکش خانه دروننده واقع مسجد
شریفك پدرمانده امامته نائل اولوب حسن خط ثلث و نسخی نام داش ابی القاسم خواجه
محمد راسم افندی مرحومك آفتاب مشقرندن اقتباس نور حسن خط ایدوب اذن

وضع لفظه كتبه ايله عالي مرتبه اولمشدر . صلحاي امتدن بر شاعر خوش آينده
سخندر . اجازت لرينه بعضلر بو تاريخي كويا اولديلر :

زین المعارف بر خير مسلك	صد بارك الله اولدی میسر
اوصافی اولمز كنجیده صك	كیم ذات عبدالباقی افندی
بس خامه ایلر تبریک درنك	مأذون اولدی چون شش قلمده
هرمشقی تعلیم ایتدی یكایك	شیخ زمانه راسم افندی
سائر حروفی عشاقی بی شك	الفی مشاهددر سروقده
كرسی شیخه بکزرسه كرجك	ترکیبی جامع بعض حروفی
شین اولدی قوسی هر مدی ناوك	میدان سطره جزمی هدفدر
شیخانه هاسی عینله عینك	طور طریقہ طاسی مطابق
مقراض لاسی انکاره كزلك	نوفی دوات سیمین استاد
ساده كوزلدر اولدقدہ منفك	هر نقطه خال نوخطه بکزر
قلسون مبارک باری تبارک	بس خط عمری بولسون ترقی
حق حسن خطم ابدہ مبارک ۱۱۵۸	کندی دعاسی اذیننه تاریخ

(غنای قلب ۱۱۹۳) تاریخنده عالم باقی به رحلت ایلدی . [۱]

عبدالباقی بن عبدالمجید بن عبدالله

یمنی بعده مکیدر . تاج الدین الخزومی دیمکه شهر بر فاضل جهان کیردر .
حسن خطنک لطافتی وقوت دست کتابتنی واشعارینی خریدہ صاحبی اشعار ایدر .
ابن خلکانی تذیل و تاریخ یمن امثالی تألیف جلیل صاحبیدر . جامع امویہ ده مقامات
وسائر علوم ادبیه تدریس ایدر ایدی . یمنه و صکره مصره وینه دمشقه کلوب سکسان
سکز یا شنده ایکن (خفقان ۸۳۱) تاریخنده بر مدت اقامت وینه مصره هجرت
وآنده رحلتله تارک خافقین وواصل دوحه جنی الجنتین اولدی .

عبدالباقی خطی بن علی

شهریدر . پدری روم ایلی محضراننک مطلبجیسی اولمشدر . کندی دخی روم
ایلی قضااتنددر . بعد الحفظ حسن خط ثلث و نسخی بو فقیرک التزامیله سید محمد

[۱] ییلدی نسخه سنده تاریخ وفات محرر دکادر .

نسیدن تمشق و صورت زیبای حسن خطنه تمشق ایدوب مآذون دخی اولاد
بالالتماس بو ایات تاریخ یادکار قیلمشیدی :

حمدلله حسن خطی قلدی اول صاحب سمود
اوله توفیقك الہا دائما زیبا رفیق
ایده حسن خطی عبدالباقیه حق موهبه
شیوه سی پاک و متین ، نیک وادی کترسود
سیف اوله اقلام سته قطع اوله کید حسود
شش قلمله ایلیه مسعود الله الودود
۱۱۵۸
۱۱۵۸

(مستمند تراب ۱۱۹۷) تاریخی اوائلنده بقایه رحلت ایلدی . [۱]

میر عبدالباقی بن مصطفی

شهریدر . ساعتچی پاشا نام بر وزیر دقیقه دان بنامک زنجیره نسلندن اولمقله
کندیلی ساعتچی پاشا زاده دیو شهرت داده ایدی . بو چرخ چنبریده لیل ونهار
اوقات مقسومه سنی حسن خط ثلث و نسخه ساعت بساعت حصر و صرف ایدوب
استاد منبہ تام محور چرخ معارف کرام خواجہ محمد راسم بنامدن تمشق ایدوب
سالک ناقص کبی سیر و تکاپو ایله جزدان تعلیمی هر آن قوینندن دور ایتیبوب بو
وجهه مفتاح هوسله کندین چکوب چویروب مآذون اولمشیدی . بر خوش قطعه
خطاط اولمقله روم و پارسده صیت و شهرتی طاس فلکی پر صدا ایلدکده مقتضای
دوران دور عقرب اقربا اولوب حمزه پاشا ایله موریه روان و خدمت معیتنده ایکن
ریک روان عمری تمام اولوب و وقت و ساعتی کلوب ارض غربتده جیب قبره نهان
قلندی بو مصرعله بو تحفه مزده درج و بیان اولندی : (ساعتچی پاشا زاده یه . اوایه
قم دیدی حمید ۱۱۷۳)

عبدالباقی المولوی

بغدادیدر . تحصیل حسن خط وقت ایدوب ضریح حضرت حسین شهید
رضی الله عنه و عن ابویده واقع جلیبر و جناب شیخ عبدالقادر کیلانی قدس سره
الغزیز جامع شریفنک محرابی اطرافنده اولان « اقم الصلاة لدلوك الشمس » آیت
[۱] ییلدیز نسخه سنده تاریخ وفات محرر دکدر .

شریفی و بلدی مولوی خانہ سندھ تسعات ثلاثہ (۹۹۹) دہ محرر خط مثالی
محرر القوادر . و قس علیہ الباقی . حاصلی اول وقتك رجال مولویہ سندندر . رحمة الله عليه .

عبدالجبار بن احمد بن احمد

بغداد پندر . کنیہ سی ابو یعلی الدینار پندر . پدری بالادہ مذکور و صاحب ترجمہ
آندن تعلم ایله حسن خط وقتندہ کتابتہ معمور و ابو سعدك « اخبار شعرا » نام
کتابندہ مسطور بر فقیہ و شاعر و خطاط مشهور در . مذهب حنفیہ دہ اکثر اقوالی
معتبر لکن اعترافہ میل ایله مشہور در . (جوشن ۳۵۹) - الندہ جوشن پوش وجود
و قدم نہادہ دہر بود و نبود اولشدر . رحلتی معلوم نر دکندر .

عبدالجبار بن حسین

ابوالمظفر الجمحی دیمکک شہر در . صاحب الدمیہ نک والدیری حسن طبعی و حسن
خطی ثنا کار پندر . « شعر »

بلاغۃ لك تخلوا القلوب عن كل زين وحسن خط یزین القرطاس احسن زین

نظم کنظم الاللی نثر کنثر اللجین

دیہ قصیدہ انشاد ایلشدر . بونلرک دخی عربی و فارسی شعری وارد . [۱]

سید عبدالحلیم حسیب بن سید عبداللہ بن سید حسن ہاشمی

شہر پندر . والد ماجد لری وجد ماجد لری بو مخفہ مزده مندر جدر . پدر بزرگوار لرینک
خلیفہ اولین تعلیم نشینلری اولان خواجہ محمد راسم مرسومک اذن و اجازت لری
تاریخندہ تشریف عالم وجود ایدوب اثنای تحصیلدہ و کرک والد ماجد لرینک انتقالندن
صکرہ حسن تربیہ و تعلیم لریلہ حسن خط شیخانہ تدارک و حفظ قرآن عظیم الشانہ
تہالک ایدوب و پدر لری مقامنہ سرای طامرہ خدمتنہ تعین و داخل سلسلہ زرین

[۱] ایکی نسخہ ککنارندہ : عبدالحق - شیراز پندر . بیک رجالندن و معمرینندن اولوب
آماری رومہ چیقشدر .

مدرسین اولمغه وسیله اولدینی جهتن آنلری استاد ثانی [۱] اتخاذا وجهه امورنده مشورتلرین ملجاً وملاذ بیلمشیدی . شش قلمده والد ماجدلرندن حسن خط شیخانہ بی تلذ وتمشق جزیل وکله (کتبه) و لفظه (مشقه) و (سوده) وضعنه اجازت وبالاستحقاق اذن ایله تجیل اولمشیدی . فضلائی مدرسیندن عبدالکریم مرحومدن وخواجه راسم مرسومدن عربی وفارسی علوم کلیه وجزییه بی اخذ ایله شش جهتی معمور اولوب ابا عن جد اول خاندان کرام فریادرس طلبه اهل مرام اولمشیدی . جامع فقیره کمال محبتلری ومعارفه دائر کونا کون صحبتلری واردر . حتی طریقه صدیقیه صادقده اخذ نسبت عزیزان ایله کامران اولمشیدی . خرده شکست تعایقده دخی خوش نویس زمان وطبع شعریلری دخی بالاجولان ایدی . بو حال اوزره ورق کردان ایام و لیسال ایکن بامرالله نزله فلج نازله اولوب و ایکی سنه دن متجاوز شبح محض مرتبه لرنده قالب خدمت سرای هایون مستجی زاده احمد افندینک وکالته تعیین هایون بیورلمشیدی . زبان بی بیانلرینه فقط اسم جلال ذکر ایلمک رتبه سی کشایش کلوب ماعدادن قطع امید و ولد ارشدلری سید محمد سعید افندی به سرای هایون خدمتی قصر ید و فراغت ایلوب برسنه مرورنده مذکور سعید افندی بحکمة الله الحکیم مطعوناً عنزم دارنعم ایلدکده جهت خدمت سرای هایون باخط شریف ینه کندیلره توجیه ایله اکرام و طرف شهریاریدن یدی یوز غروش بخشایش وانعام اولمشیدی . اندک زمان مرورنده موصله سلیمانیه مدرسسی ایکن (خواجه نقشبندان ۱۱۷۲) تاریخی ليله رغابنده روبراه مشق خانه بقا وبعدالجمعه قوجه مصطفی پاشا جامع شریفنده نمازی ادا و ابویوب انصاری جوارنده پدر وجدلری قرینده دیده دوز روزلقا اولدی . آثارندن خواجه راسم مرسومک رحلته انشا ایلدیکی مرثیه نک بیت تاریخی بو محله ایراد اولندی :

علم ومعارفده بيم استاد اولمشدی تمام (استاد ثانی زمان کوچدی) دیدم تاریخ تام :

بودخی آنره زبان دریده خامه استرجاعه کشیده ایلدیکی تاریخ کزیده در :

کک کریان بکودش تاریخ نفس آزوم رسیده شد راسم

۱۱۶۹

عبدالحلیم حلیمی بن محمد بن نورالله بن یوسف

شهریدر . پدری اناطولیدن معزولاً انتقال بقا ایلشدرکه آنلر دخی اخی زاده دیمکه شهرت داده اولدینی تاریخ تمیمیده مذکوردر . جدی قضاانددر . ذیل شقایق قولنجه پدری و خلاصه محی تقریری اوزره کندیلری محشی سعدی چلینک داماد زاده سیدر . فضلالی عصرندن اولوب رهروان اصحاب نسبت نقشبندان ایدی . ضمیمه کالری اولق ایچون حسن خط ثلث ونسخده شگری خلیفه زاده پیر محمد دده دن تمشق واقرانه بوجهته دخی تفوق ایلشیدی . تکرار اناطولی صکره صدر روم ایلی معزولی ایکن شیرنچهدن شکسته مزاج اولوب اللی یاشنده ایکن محرم الحرامده عزم دارالسلام وسلطان سلیم قربنده سعادت خانه سی مقابلنده برادری شیخ الاسلام هدای حسین الشهدک مدرسه سی اتصالنده جنینه مخصوصده متواری خاکیپاک اولدی . داربقایه ارتحاله (ارتحل العلوم بعبدالحلیم ۱۰۱۳) فقره سی وهاشمینک (جنان اوله اخی زاده افندینک جایی ۱۰۱۳) مصرعی وسالکی نام شاعریک (قیلدی عزم عدم اخی زاده ۱۰۱۳) مصرعی تاریخ واقع اولشدر . آثار علمیه لرندن هدایه حاشیه سی وسائر کتب فروعده تعلیقات ومنلا جامینک شواهد النبوه ترجمه سی اولوب سانشحات طالویده اشعاری وارددر .

عبدالحمید بن یحیی بن سعیدالعاصری

زوزنی بعده کوفیدر . اوائل حالنده معلم صبیان ایدی . معرفتی وحسن خط وادب وکتابتی سببیه امویهدن آخرالملوک اولان مروان حماره مدتنده کتابتده اولوب نجوم زاهره تصریحی اوزره ابتدا مکاتیبه دبایبج و تحمیداتی بونلر اختراع ایلدی . حتی فن کتابت عبدالحمیددن ظهور ایدوب ابن الحمیدده ختم اولدی دیدیلر .

رساله ابن زيدونده دخی « وان عبدالحمد بن يحيى باری اقلامك » فقره سی وزیر
ابن عبدوسه ولاده نك لسائندن خطاب واقع اولمشدر. « تحصیل كالگه سبب نهدر »
دیو سوال اولندقدده « حضرت مر تضانك كلام بلاغت اشماللری ایله اشتغال وحفظ
ایلدیکم سیدر » دیمشدر . حسن خطی عبدالله بن المقفعدن وغیریدن اخذ ایلدی .
نصایمخندندرکه « کتابه احترام ایدك . زیرا رازق تعالی رزقکزی ایلدی » کتابده
اجرا ایلمشدر وقلم بر شجردرکه الفاظ آنك ثمره سیدر « دیر ایلدی . اشعاری
دمیه القصرده مذکوردر . امویه دولتی انقراضنده استادینك خانه سنده اختفا اوزره
ایکن عباسیه ده اول الملوك عبدالله سفاحك حضورینه احضار وسفاح آتی قتله
امر ایلدیکی (قلب ۱۳۲) تاریخنده ایلدی . سفینه راغب پاشاده واقع رساله سی
(خلیفه الرؤسا) آخرنده احمد رسمی افندی ترجمه ایلمشدر .

عبدالحی

نیسابوریدر . هر خطده یکانه زمان اولوب صیمی موسومدن اخذوتمشوق ایله کامل
بی بهانه ایلدی . سائر احوالندن تذکره دولت شاه آگاه ایدر . جب نویسی واهل
انسانك رئیسدر .

عبدالحالق بن محمد بن عبدالرحمن

یحیی الدین الصالحی ودخی ابن العقاب دیمکه عریفدر . (کامل الحالق ۸۵۳)
تاریخنده ولادتلی ذی القعدة الحرامده در . حسن خط یاقوتانه وحفظ وفن فقهده
کالی وحج ومجاورتله حسن حالی مشهور الاهالیدر .

عبدالدلیل ذهنی

بغدادیدر . نجف زاده دیمکه معروف ایلدی . احمد پاشا بن اسکندر پاشا ایله
دارالحصول استانبوله وصول ونیجه زمان آمیزش اهل عرفان و فحول اثناسنده
حسن خط ثلث و نسخی تدارك واشعار و موسیقی به تهالك ایله تحصیل ایلمشدر .
غالباً (اشعر الکتاب ۱۰۲۵) تاریخنده رحلت ایلدی بوییت آنکدر :

پار چاه ذقم عین وقادر دیر ایله آ کا ای طاشق شوریده اینامه چکدر

عبدالرحمن بن اسید

ہمدانیدر . ابوزید کنیہ سیلہ شہر بر فاضل ایدی . حسن خط وقتی تحصیل ایدوب دیودست کاتب پاکیزہ و کزیدہ اولوب بی نقط رسائل عدیدہ پسندیدہ سی واردر .

عبدالرحمن مصیق بن حسن

شہریدر . پدری مطبخ عامرہ طبّاخرندن اولمقلہ کندیلری دخی اندرونہ خدمت نمون ایدی . خزینہ دار باشی فیروز آغا مرحومک جامعی قریندہ ساکن اولوب حسن خطی اکری قبولی چلبی افندی دیمکله شہرت نما نام داش ابوالقاسم خواجہ محمد راسم مرسومدن تمشق و تکمیل قوانین ایلدیکی ایامدہ استادلری عازم مشق خانہ لاهوت اولدقدہ نرویحاً لروحہ الشریف اجازتتری بو فقیرک التزامیلہ قطعہ لرینہ قید اولنان ذوات ثلاثہ نک بریدر . واقعا رفتہ رفتہ تمیز نیک وبد وکال مهارتله داغ دل اهل حسد اولمقدہ در .

عبدالرحمن بن حسن

شہریدر . پدری یکبچری اوطلہ باشیسی اولمشدر . کندی صدر اعظم راغب محمد پاشایہ ریاستندہ انتساب ایلمصردہ خفتانی اولمشیدی . آندہ مصری نوری سید محمد افندیبن نیچہ زمان تلذ و استانبولده دخی استاد المراسم خواجہ محمد راسم افدینک تعلیمندن تلذذ ایلمشیکن استادی رحلت ایلدکده پاشای مزبورک صدارتندہ دخی متردد بولندیغی ایامدہ جبالی زاده سید محمد نوری افندیبن ۱۱۸۵ دە مآذون اولمشیدی . بو ایامدہ طوبجیلر اوجاغی کتابتیلہ چراغ اولمشدر . طبع شاعرانہ سی دخی واردر . اردوی ہایونده رحلت ایدن اهل معارفندر .

عبدالرحمن بن خلیل

اسکداریدر . پدری دخی مذکوردر . بلده سنندہ چاوش باشی مکتبک پدرماندہ خواجہ سی ایدی . حسن خط ثلث ونسخی استاد مراسم مولانا خواجہ محمد راسم

افندیدن تمشق و بہر ہفتہ استانبولہ کلوب ہمتلہ اجازتہ رسیدہ ومکتبندہ بر بزم طالبہ مآذون اولمشیدی . سلحدار حمزہ پاشا ایلہ معیت و رکابندہ روم ایکنہ سیاحت ایلشدر .

خواجہ عبدالرحمن غباری بن عبداللہ

اقشہردندر . غباری کتابت حسن خطہ مائل اولمغہ لفظ مزبورہ اختیار ایلشدر . ثلث ونسخی شیخ زادہ مصطفی ددہ ابن حمداللہ دن تمشق وتلذ ایلشدر . حرمین شریفیندہ نیچہ ایام مجاورت وعودتدہ شیخ وفا [۱] خانقاہندہ منزوی ایکن سلطان اورخان ابن شہزادہ بایزیدک خدمت تعلیمارندہ استخدام اولمشیدی . فوتندہ بونلر دخی غضب پادشاہ انام خوفہ مبتلا اولوب برائت ذمتی معلوم ہایون سلیمان خانی اولدقدہ حجاج مسلمینک محفل قاضی تعیین اولندیغی منظوم صورت خطہ ہایون بودر : « شمدی بیلدم کیم ایمش محفلہ قاضی اولسون » . بونلر دخی جوابندہ مصرع ثانی اولوق اوزرہ تشکراً بازوب عرض ایلدکری کلام موزون بودر : « شویلہ خدمت ایدہیم قافلہ راضی اولسون » . بوآتماملری طبع ہایونہ خوش کلوب مصرضربخانہ سندن یومیہ قرق پارہ ونیچہ اردب بغدادی تعیین اولندی . مکہ مکرمہدہ تکرار سنین عدیدہ مجاورتلہ قرار و آندہ رحلت ایلدیکی سالہ (اقال اللہ عثارہ ۹۷۴) دطاسی تارینخدر . شیخ احمد بخاری قدس سرہ زاویہ داری خواجہ عبداللطیف آکاہدن اخذ نسبتلہ تکمیل مراتب لطائف ایلشدر . تکرار مجاورت لرینہ شیخ مزبورک دخی ثانیاً حج و مجاورت لری تصادف ایدوب شیخک دم اخیر انتقالندہ معیتارندہ بولمشلردر . خانقاہ مزبورہ ایکن سویلدکری اشعاردندر :

سرکوی وفاتک خاکساری   آیاقلر طیراغی مسکین غباری

بو قطعہ دخی آنکدر :

ای غباری بوجہان ایجرہ بنم   کیمسہ اشعاریمہ توز قوندیرہ من
مکر اول کاتب مستعجل کیم   خط شرم قورونجہ دورہ من

[۱] بیلدیژ : « شیخ ابن وفا »

شبستان خیال فتاحیہ نظیرہ بر منظومہ بی نظیرہ موفق و آثار خطیبہ سی بسیار
ایلیکی محققدر .

شیخ عبدالرحمن بن عبداللہ

شہریدر . طریقتی زاده دیمکله شہر واقسرای اطرافندہ یعقوب آغا محلہ سندہ
جایکیردر . حسن خط ثلث ونسخدہ نام داش ابی القاسم خواجہ محمد راسم مرسومدن
رسم شیخانہ بی تمشق ورتبہ اجازتہ دک شا کردانہ تملق و ذیل اذنلرینہ دخی تعلق
ایلیشیدی . مصاحف عدیدہ ودلائل کزیدہ ومشکوۃ وتفسیر ابن عباس امثالی کتب
پسندیدہ کتب ایدوب خدمت پند ایلہ کرسی نشین اعتدال ، حافظ کلام متعال ،
جلالتی بر خطاط متین المقال ایدی . (مسلك شيخ حمدالله ۱۱۷۸) تاریخندہ رحلت ایدی .

عبدالرحمن بن علی بن محمد البکری

بغدادیدر . محدث ابوالفرج جمال الدین ابن الجوزی [۱] الحنبلی در کہ نسبی اون
الئی واسطہ ایلہ محمد بن ابی بکرہ رسیدہ اولدینی نجوم زاهرہ دہ سرد و ایراد اولمشدر .
رضی اللہ عنہم . مشاہیر اهل وعظدن شمس الدین یوسف ابن قزاوغلی [۲] الحنفی کہ
« مرآة الزمان » نام تاریخک جامعیدر کریمہ سنی تزوج ایلمشدر . حسن خط وقتی
تمشق ایدوب سرعت قلمہ موفق اولغله کتابت ایلیکی اجزا تعداد اولنوب مدت
عمرینک ہر بر کونی ایچون یدیشر و نجوم ظاہرہ قولنجہ طقوز جزء حساب
اولمشیدی . احادیث نبویہ کتابت ایلیکی اقلامک تراشہ برادہ سی ایلہ بالوصیہ
رحلتندہ غسل ایچون آب تسخین اولنوب ینہ بر مقدار فضلہ قالمشدر . بغداددہ
اہل سنت ایلہ شیعہ میانندہ مفاضلہ مسئلہ سندہ نزاع واقع اولدقدہ مرحوم مرقومہ
ائٹای وعظدہ صدیق و مرتضادن افضل اولان کیمدر دیو پرسان اولدیلر . جوابندہ

[۱] کنارده : ابن جوزی بغدادک جانب غریبندہ واقع مشرعة الجوزہ منسوبدر .

[۲] کنارده : « کتاب الوفا » و « تلبیس ابلیس » و « اخبار الحقا » تألیفلرنددر .

اوغلی یوسف و قزاوغلی یوسف دخی فضلادندر .

ظرافت ایدوب « من کانت ابنته تحته » تغییر حکیمانہ سبلہ جواب داد اولوب در عقب منبر و عظدن نزول ایلہ دفع جمعیت ایلدی کہ ایکی طائفہ دخی بزم طرفرزه نصرت ایلدی دیو توجیه ضمیر ایلدیلر . سکسان طقوز یاشنده ایکن (رحیل مشہد ۵۹۷) [۱] تاریخندہ شب جمعہ بغدادہ مقیم مرقد اولدی . بو شعر آنک اولدیغنی ابن تغری بردی تصریح ایدر :

رأيت خيال الظل اعظم هبةً   لمن كان في اوج الحقيقة راق
شخوص و اشكال تمر و تنفضی   و فنی جیباً و المحرك باقی

عبدالرحمن بن علی بن عبدالرحمن

مصریدر . حنفی المذهب و فقه و عربیتده مهذب اولوب حسن خط یاقوتانده اشہار تام صاحب اولشدر . صرغتمشیہ مدرسہ و شیخونہ شیخی و ایکی دفعہ حنفیہ قاضی اولوب معزولاً و مسموماً (دیر خطاط ۸۳۵) تاریخندہ شخص حیاتی رسیده درجہ انحطاط اولدیغنی طبقات نحاندہ مصر حدر .

عبدالرحمن بن علی بن احمد

انطاکیدر . بسطامی المشرب اولمغله عبدالرحمن بسطامی دیو شهرت یابدیر . جملہ علوم کلیہ و جزئیہ بی حتی علم اوفاق و تکسیرہ وارنجہ تحصیل ایدوب « بیت » هست در دیدہ من خوبتر از روی سفید   روی حرفی کہ بنوک قلمت کرده سیاه
ما آنجہ خط تعلیق و ثلث و نسخ و امثالی دخی تحقیق و تکمیل ایلشدر .
تالیفاتندن « فوائج مسکیه » یوز قرق بش عدد علمی حاویدر . سکسان بشنجی بابندہ اسامی تالیفاتی (نشان تجلی ۸۴۴) تاریخندہ بیان ایدر . لکن کتاب مزبورک اتما میسر اولمامشدر . شمس الآفاق دخی آنکدر . رحلتی بروسدہ اولسنہ شقایقده اولان بو اثری شاهددر :

فقیر غریب اتی الروم زاہرا   دعی عبد رحمن المقیم بیرسہ

[۱] کنارده : (رحمن رحمن ۵۹۶) تاریخ اختلافیدر .

عبدالرحمن خاتمی بن علی بن مؤید

املسیدر . ابو اسحق کازرونی نسلندن اولسنی حسن چلبی تصریح ایدر .
 بلده من بورده فتح استانبولدن اوج سنه صکره قدم نهاده عالم شهاده اولوب سلطان
 بایزیدک لوای من بورده حکومت بلاد و امارت تأمین عباد ایلدیکی ایامده شیخ حمدالله
 مرحوم ایله سلطان مرقومک ندیم بزم صفاری ایکن شیخ مرحومدن حسن
 خطده تلمذ و شهد فایق دقایق و حقایقده تلمذ ایلشیدی . تقی تمیمی دخی حسن
 خطی تاریخنده ثنا ایدر . بعض اهل فساد غمز ایله طبع هایون ابو الفتحی افساد
 ایلدکده صاحب ترجمه نیک قتلنه امر هایونک وارد اولدیغنه بایزید خان قبل الوصول
 خبردار اولدقده مؤید زاده نیک لوازم سفریه سن تدارک و برای مرحمت بر شب ارسال
 حلب ایلمکه تهالک ایلدی . زیرا اول اطراف هنوز دست تصرف چرا کسده
 ایدی . مرحوم مرقوم یکرمی ایکی یاشنده ایکن صله عارفانه و چار ضرب درویشانه
 ایله هجرت ویدی سنه سیاحت ایدوب شیرازده جلال دوانیدن جمله علومده
 اجازت آلمشدر . اول اثناده جلوس بایزید خانی استماع و عودت و صله رحلرندن
 صکره دارالسلطنهیه وصلت بولدی . جمله علومده کماله علمای دولت شهادت
 ایلدکرنده قلندرخانه مدرسی اولوب و (فیاض ۱۸۹۱) تاریخنده مصلح الدین
 قسطلانییه داماد سعادت معتاد اولدیغی کون سخن ثمان ایله کامران اولمشیدی .
 رفته رفته ادرنه دن معزولاً صدر اناطولی اولمشیکن صدر رومه نقل اولمشیدی .
 الی ییل تصدیر ایدوب بر حادته ضمنتده تاجی زاده جعفر چلبی و صاحب ترجمه
 امثالی خانه کبار تاراج کرده دست اشرار اولوب صدر دن دور و جلوس سلیم
 خاندن تکرری صدور ایلدکده سفر ایرانه معیت هایون ایله روان و عودتده
 معزولاً وطنرینه وصولدن اندک زمان گذران و سفر آخرته دامن درمیان و ابو
 ایوب انصاری علیه رضوان الباری تربلری جواری دار قراری اولدیغی سال
 (نجل المؤید مرحوم و مبرور ۹۲۲) مصر عنندن استدلال اولنور . یدی بیک
 جلد کتابه مالک ایدی . السنه ثلاثه ده نظمه قادر و بعض رسائل نوادر تألیف لری

وارد . برادر لرینگ جواب مکتوبه درج ایلیکی ایاتنددر :

زهی جوهر لفظ تو روح را قوت نموده خطت نسخ و تعلیق یا قوت

عبدالرحمن بن محمد بن اسحق بن محمد بن یحیی بن ابراهیم بن الولید

اصفهانیدر . ابن منده العبدی دیمکه عریف و ابوالقاسم ابن ابی عبدالله [۱] واسع الراویہ بر شاعر و خطاط ظریف اولدینی نجوم زاهرده مذکوردر . خط بوابانده یکانه ایدی . (بارکاه مقصود ۶۹) تاریخنده سرداده جوار مقام محمود اولدی . منده ، ولیدک لقییدرکه ترکیدر . رومده جاموس معناسنه مانده دیدیکمز لفظدر . کندی واقرباسی مجله مزده ابن منده لفظنده مذکوردر .

عبدالرحمن بن محمد بن محمد

اندلسیدر . و ابو محمد مکناسی دیمکه معروفدر . هر فنده فاضل یکانه ، شاعر بی بهانه ، خطاط زمانه ایدی . ملاحظه حسن خطی (ع) « لعاد کریمتاه بلا اریاب » نشیده سنه ماصدق اولدینی جلی و محققدر . مرسیه مشایخیه صحبت و هزار رسائل پاکیزه تألیفیه شهرت بولشدر . بلده مراکشه قدومی اثناسنده (المراکش ۵۹۲) تاریخنده آرایش مسوادن دست شوی و دامن کش اولدی .

عبدالرحمن بن محمد بن عبدالعزیز بن سلیمان

قوصی بعده مصریدر . ابوقاسم الوحید الحنفی دیمکه معروفدر . حسن خط بوابانده کمالی و ارایدی . شاعر فاضل و مذاهب اربعده و هر فنده نظماً و نثراً تألیفاتی وارددر . مصر قاهرده سکسان سکز یاشنده ایکن (خطاط جاوید ۶۴۳) تاریخنده رحلت ایلیدی . ولادت و وفاتی ذی القعده اولسی اتفاقیاتنددر .

عبدالرحمن بن محمد عبدالرحمن بن محمد

شامیدر . نسبی کبار مشایخ یمندن نامداشی اولان شیخ سقافه پیوسته در . فقه

[۱] بوراده بر نقصان اولدینی آ کلاشیلورسده ایکی نسخه دهه عباره هیناً بوبله در .

وحدیث و سائر علوم مدہ کمالی وبالخاصہ حسن خط ثلث و نسخی کندیلرہ ملک ایدوب صاحب الصحیح امام محمد بخاری کبی یمناً و شمالاً دودستیہ سبوی کتابتی مالی ایدوب (ع) «کتابتہ یمین حین قدکتبا» مالی حسب حالی و ذوالیدین وصفنہ ماصدق اولدینی شیلی و محبتک اثر لرنده مصر حدر. جنان بشار نام محلده عزم دارالابرار ایلدیکی (بن و اربعین و الف ۱۰۴۸) واقع اولمشدر .

عبدالرحمن فہمی بن محمد

شہریدر . پدری باش محاسبہ دہ ایکنجی کاتب باروتجی زادہ در . ثلث و نسخی ابوبکر پاشا جامعی مؤذنی محمد افندیبن تمشق و خط تعلیقہ دخی عندیجہ متین و خوش نویس اولمغلہ کتابتہ مشغول و مفتی مفتشی کتابتہ دخی قناعت کار محصول ایدی . (تارک ناسوت ۱۱۳۸) تاریخندہ رحلت ایدی . بو بیت اشعارندندر :

رخسار آلك اوزره خطك دمیده كوستر چشم غزالك ای شوخ سنبل چریده كوستر

میر عبدالرحمن محمد رامی پاشا

شہریدر . بیت :

اوکرامی کھر اولمغلہ ترجمہ علم عبدالرحمانی خدا ذاته قلمشدی علم

والد ماجد لری دخی بو تحفہ دہ درج اولندی . کندیلری موروث خاندان لری اولان صلاح حال ایله نشاء یاب و معارف کمالہ انتساب ایدوب ضمیمہ فضائل اولمق ایچون حسن خطی تربہ دار قرعلی زادہ ممش افندی مرحومدن فی الجملہ تمشق ایدوب بعدہ استاذالاستاذہ، ملاذالتلامذہ معلم سرای طامره خواجہ محمد راسم مرحومدن مزایای نہفتہ و مروارید دقایق ناسفته نی تعلم و سلاک ادرا کتہ نظمہ ملک ایدوب کلمہ کتبہ وضعنہ اذنہ دخی والا مرتبہ اولمشیدی . شفاء شریف و سائر قطعات امثالی اثر منیف ابقاسی ایچون ورق کردان دورنک ایام و لیلای ایکن خاتمہ نسخہ عمری نمایان و کتبہ حسن ختم و امضای نفس اخیر لری عیان اولدینی سال تاریخی اگری قیو خار جندہ

زیور سنک مزارلری اولوب برادری مذکور عبدالله افندیگ کفته لری بومصر عدوہ

(عبدالرحمن بیک ایدہ فردوسی یاربی مکان ۱۱۵۱)

عبدالرحمن بن مصطفیٰ

شهریدر . پدری روزنامچہ صغیر کاتیلرندن بر بیوک آدم ایدی . کندیسلی
ثک و نسخی ایچی حسین افندیگ یازوب اندک زمانده مآذون اولمشدر . حالا
قلم مزبورک کیسه داریدر . عمزاده سی محمد امین دخی بو تحفده کفته در .

سید عبدالرحمن بن سید مصطفیٰ

شهریدر . پدرلری ایوبی یاغجی زاده یکچیجری قلمنده امیر خلیفه دیمکله معروفدر .
کندی حسن خطی سید محمد حلیمدن تمشق ایله مآذون اولمشدر . قلم مزبور
شاگرداننددر .

شیخ عبدالرحمن

مرزیفونیدر . فرشنه اطرافنده پدری مشایخ کرامدن اولمغله شیخ زاده دیو
شهرت داده ایدی . استانبولده سیرک زاده سید محی الدینک خدمتنده تحصیل علوم
ایدوب حسن خطدهده استادی مصطفی دده مرحوم ایدی . عرب چلبی نام فاضلدن
تفسیر و حدیث شریف اخذ ایدوب ابی ایوب انصاریده عقد مجلس تفسیر ایلدی .
جزری قاسم پاشاده واقع خطابتنی ترک ایلدکده ایاصوفیه قربنده واقع فیروز آغا جامعی
اتصالنده حادث اولان دارالحدیث بوقلره توجیه اولنوب نیچه زمان بوجهله تحریراً
و تقریراً خدمت قرآن کریم اوزره اولوب فقه شریفده « وقایه » نام کتاب بنامی
ترکی شرح ایلدی . ذیل شقایقده تفصیل سید عاشق و تحقیق سیرک زاده محمد
امرالله الحسینی اوزره آخر الامر (طینت بشر ۹۷۱) تاریخی رمضان شریفک
ابتدا کونی شربت وصلت الهی ایله افطار و عزم دارالابرار ایلدی .

عبدالرحمن الصابغ [۱]

(مشتاق ۱۸۴۱) تاریخندہ مشہر آفاق ایدی . شیخ محمد وسیمیدن تحصیل علم خط ایشدر . شیخ آکاه مرحوم حمدالله پراقتباہ اوائل حالندہ بونلرلہ ہم عصر اولمشدر . نجیبا تحریری اوزرہ ابتدا حسن خطہ وضع کتبہ ایچون طالبہ اذن و اجازت رسم و عادتہ بو وجود شریفک طرح ایلدیکی اختراع عمل خیریدر .

عبدالرحمن

بوسنویدر . هنروران اهل خطدن اولدینی تصریح کردہ مالیدر .

عبدالرحمن المذهب

قسطمونیدر . سلیمانیهلی عبدی چلبی دیمکله عریف و حاجی حمزه جامعنک مؤذنی بر وجود ظریفدر . تذهیبده و انواع جلدی ترتیبده بوسنوی حسنکشا کردی اولان صالح چلبیدن کورمشدر . کندیسنک دخی حیدرپاشالی ابراهیم چلبی کبی استاد شا کردی زمانمزدہ پیشروپیش قدم صنعتیدر . حسن خط ثلث و نسخی دخی ضمیمہ معارفی ایدوب صویولجی زاده مصطفی افندیدن تعلم و اذن ایله رسیدہ کمال اولمشدر . بومصرع تاریخی تبرکاً ظهورایلدی : (مذهب لوحه زیب جدول وصل اولدی ماویده ۱۰۹۸) [۲]

عبدالرحمن

شهریدر . چینجی زاده دیمکله شهرت داده در . حسن خط ثلث و نسخی رمضان افندی مرحومدن تمشق ایله رسیدہ کمال و اذن و اجازتله اجلال اولمشدر . غبارین خطہ مائل و صد عدد مصحف کامل کتابتی شرفنه نائل اولمشدر . اکثر آثارینک تذهیبی دخی درویش علی ترجمہ سنده یاد اولتان مذهب صراخی مصطفی نکشا کردی بیاضی مصطفی نک اوغلی و شا کردی اولان باروت خانہلی عبدالله نام استادک خدمتیدر .

[۱] ییلدیژ : « الصانع »

[۲] ایکی نسخہده ده (۱۰۹۸) اشارت ایدیلش ایسه ده (۱۱۰۱) چیقور . مصرع اولده

تعمیر اولسی ملحوظدر .

مولدخوان سلطانی و فن موسیقیدہ بلند شہرت و شانی و ارایدی. حافظ عثمان افندی مرحومک او آخر عمر لرندہ قطع قلماری خدمتندہ درکاز، درویش نهاد کزیدہ رفتار ایدی. صدر اسبق [۱] علی پاشانک جامع شریفی باب کبیرینک مقابلی اولان گوشہ دہ کندی خانہ سی تحتندہ ابدال یعقوبک شیخی او یس ددہ تربہ سی درونندہ مدفوندر. رحلتی سالہ بومصرع تاریخ اولشدر: (چینی قدسک اولہ کاتبی عبدالرحمن ۱۱۳۷)

عبدالرحمن رحمی

شہریدر. قبوری زادہ معروفک برادر کھتیدر. وادی ٹلک و نسخی کوکب حافظ محمد افندی کوروب حسن کتابت پیدا و نیچہ کتب و داوون شعر املای ایلشیدی. روزنامچہ اول خلفاسندن ایکن هوایی نامنہ ترتیب ایلدیکی تزییفات هوایشدن توبہ کار و « بیت »

سیاہ نامہ تر از خود کسی نمی بینم   چه گونه چون قلم دوددل بسر نرود

دیہرک اگری قیو داخلندہ واقع امیر بخاری خانقاہندہ سجاده نشین ارشاد عباد امین سر حق توقائی خواجہ محمد افندی اخذ نسبتلہ واقف سبق اولوب سالم افندی تذکرہ سندہ ایراد ایلدیکی اوزرہ فائیه برنعت شریف انشاد ایدوب احرام بند حج بیت اللہ الحرام اولہرق عوتندہ مصر قاہرہ یه و صولی رمضانندہ رحلتنہ بو بیت تاریخ بو تحفہ مزہ منحصر در:

چکدی پای ازوایی چون دیدم   رحمی بہ رحم ایلسون رب رحیم ۱۱۳۷

اشعارندن خط اصطلاحیلہ بوغزلی محلہ مناسب اولمقلہ نمونہ طبیعتی قلندی:

غزل

دیر صنع کیم توقیع ابروسین ازل یازدی   برات حسنک دیوانی سر سطرین کوزل یازدی
ظہور خط ریحانی بہ تمایقیلہ وصلن یار   جواب رقہ سین اهل نیازک محتمل یازدی

[۱] بیلدی: « نوح افندی زادہ »

محقق نسخ ایدر مهر و وفا مشقینی زیرا بار
 درونم قیرمہ دن شاہم صقین دفتر نویس عشق
 لب یاقوتی طرف نسخہ حسن جلیسنده
 ثلث خطلہ عطار در سمن ایتسون طاق کردونه
 کوکل لوحینہ چوق مسودہ طول امل یازدی
 یرینہ قیس و فرہادک بنی نم البدل یازدی
 غبارین خطلہ غایت مخیل بر محل یازدی
 کہ کلک شیوہ زای رحمی بویلہ بر غزل یازدی

عبدالرحمن بی زبان

مصریدر . صنادید بلده سندن اولوب . بیت ،

البته هر لسانہ برترجان اولور انکشت لاله حرف شناس زبان اولور

ماآنجہ حسن خط ثلث ونسخی سید نوریدن یازوب رسیده کمال ایلشردر . رجال
 قاہرہ دہ ارباب عرفاندن اولدینی مالا کلامدر .

السید عبدالرحیم بن عبدالرحمن الموفق بن احمد

مصری حموی دمشقی ایدی . زین الدین شریف عباس دیو معروفدر کہ نسل
 حضرت عباسدندر . امام ہام سیوطی امثالی یتمشدن زیادہ فحولدن علوم کلیہ نافعہ یی
 بعدالتحصیل حسن خط وقتی دخی تدارک و تکمیل ایلککہ دمشقدہ کاتب السر
 اولمشیدی . جانب غوریدن کنن سفیر ایلہ رھروان دارالسلطنۃ العلیہ اولوب قاضی
 عسکر مؤید زادہ عبدالرحمن افندیکنک تعریف وتوسطیلہ بخاری شریفہ یازدقلری
 شرح لطیفی عتبہ علیہ سلطان بایزید خانہ ہدیہ ومقابلہ سندہ مظهر عطیہ بہیہ اولوب
 ینہ رھروان سوی قاہرہ اولمشیدی . دوات چرا کسہ انقراض بولدقدہ ینہ اسلامبولہ
 کلوب وظائف معینہ ایلہ الی آخرالعمر توطن ایلشدر . سنی مائہ کاملہ یہ قریب
 (تبدیل ناسوت ۹۶۳) تاریخندہ عزم لاهوت ایلدی . اسلامبولدہ دخی شکراللہ
 آکھدن پیرانہ تمشق وحسن خط رومہ تعشق ایلوب مأذون اولشردر . شرح
 مزبوردن ماعدا « معاهد التنصیص شرح ابیات التلخیص » نام تحریرلری طلاب علم
 ادبہ مدار عظیمدر .

عبدالرحیم بن علی

الیسانی اللخمی مصریدر . عسقلاندہ قدم نہادہ طام شہادہ اولشدر . پدری

لقبی قاضی فاضل (صاد مہملہ ایلہدر) ریب القلم والیان ، لیب عذب اللسان ایدی . سائر عبادات شرعیہ سیدن ماعدا یومیہ حفظاً برر ختمہ قرآنیہ قرق سندہ بر کرہ ترک ایلدی . برکون وبلکہ بر ساعتہ اثر قلم تحریری اهل صناعہ یہ سرمایہ بضاعہ اولوردی . سلطان صلاح الدین یوسف ایوبیہ وزارت ایلدی . ابن حجه بدیعہ سندہ و خریدہ و نجوم زامرہ صاحب لری دخی یاد ایدر لر . (منشور ۵۹۶) تاریخندہ التمش یدی یاشندہ رحلت ایدوب قرافدہ مقبور قلندی .

عبدالرحیم بن علی بن حسین بن شیث القرشی

اسنویدر . قاضی جمال الدین الریس القوصی دیمکله معروفدر . نظم و نثرہ و حسن خط و انشا و شعرده یکتا ایدی . اسکندریہ و قدس امثالی بلدانده والی دیوان اولوب الملك المعظم عیسی دولتندہ دیوان انشادہ دخی استخدام اولندی . دمشقده (الاستقبال ۶۲۵) تاریخنی محرمنده توجه و ارتحال دارالجمال ایدوب قاسیونده تربہ سنہ نقل اولندی . نجوم زامرہ وصفندہ اطرا و خریدہ ذیلی دخی اشعارین املا ایدر .

عبدالرحیم بن علی حامد

دمشقیدر . پدری و برادری حامد و کندی دخی [۱] معین کحال ایدی . مہذب الدین و خوار طیب دیمکله عرفی و حسن خط بواپانہدہ کامل بر وجود عقیف ایدی . بیمارستان نوریہدہ طیب اولوب و سلاطین ایوبیہ دن الملك العادلہ دخی خدمت ایلدی . هر علمده کالی اولوب مختصر حاوی بی و ابوالفرجک اغایسنی اختصار ایلدی . طبعہ مؤلفات رعناسی واردر . بلدہ مزبورہدہ (حرکت ۶۲۸) سالی صفرندہ حرکت صفر آخرت ایلدی .

شیخ عبدالرحیم بن علی بن مؤید

اماسیدر . حاجی چای دیمکله معروف طرف آکاه بر پیر پر انتباہدر . برادری

[۱] یلدیز : « زمانندہ »

قاضی عسکر مؤید زادہ عبدالرحمن افندی مذکور در . و او علی شاہ بن عبدالعزیز
افندی شیخ الاسلام اولشدر . بونلر تحصیل حیثیت فضیلت ایدوب ہما ہر شاہ اولان
شیخ حمد اللہ قدس سرہ دن نسخ و ثلثی مشق و آملہ ہمت ایشیدہ ہما ہر الامام
ابوالسعود بنامک والد ماجد لری اولان شیخ محی الدین محمد اسکندی ہما ہر اولان
تصوفہ سلوک ایچون آخذ دست بیعت و نائل خلافت و داماد پرمیختاری ہما ہر اولان
و شیخی مقامنہ کہ حالا سیواسی تکیہ سی دیمکله معروفدر مصلح الدین ہما ہر اولان
سکرہ پوست نشین مشیخت اولدی . ترک کشور ناسوت و پرواز عالم لاهوت ایلا ایدہ
خاقاہ مزبور پیشکاهی جایکاهی اولشدر . انتقالنہ شیخ بہاء الدین زادہ بوتاریخی
دیمشدر : (ولی اللہ لایخوف علیہ ۹۴۴) .

میر عبدالرحیم رحیمی بن مصطفی پاشا حبشی زادہ

شہریدر . پدری حبش والیسی اولشدر . تعلم حسن خط ثلث و نسخی یدی
قلہلی امیر افندی دن بعدہ اذن و اجازتی محمدراسم استاد دندر . تکرار تذکرہ اول
ایکن رحلت و قوجہ مصطفی پاشا خاقاھی مزارستانندہ دفین تربت اولدیغی (عرض الحال
۱۱۴۰) تاریخندہ واقع اولشدر . اشعاردہ مدون دیوانی و نیچہ آثار عالی شانی واردر .
سالما ی صاحب تذکرہ بونلرک نامنی عبدالرحمن و مخلصنی رحمی اوللق اوزرہ غلط
تحریری آثارنی کورمدیکنہ دالدر . بو بیت برغزلندندر :
دل اندر فکر و لب خاموش و سر بر زانو ی حیرت بو وصفیلہ مرکب انجق ارباب قلم واردر

عبدالرزاق بن احمد بن محمد بن احمد

بغدادیدر . ابن الفوطی الصابونی دیمکله معروفدر . تاریخ و فلسفہ و ادبہ کمالی
و جمال الدین یاقوتدن تمشق ایلہ حسن خط و کتابتدہ تفوق احوالی و ارایدی . بش یوز
تفردن زیادہ مشایخ کرامدن اخذی واردر . مراغہدہ رصد ترتیب ایدوب بعدہ
بغدادہ عودت و آثار و تألیفاتہ مباشرت ایلدی . یومیہ درت جزء کتابت ایلمک
وظیفہسی اولشیدی . بغداددہ سکسان بر یاشندہ (خطاط جنان ۷۲۳) تاریخندہ
عزم بہشت جاودان ایلدی .

عبدالرزاق ناشر پاشا بن مصطفی

شهریدر . پدری دفعاتله رئیس الکتساب اولان طاووقی باشی الحاج مصطفی
افندیدر . کندیلری حسن خط ثلث و نسخی کاتب زاده مصطفی افندی مرحومدن
تمشق ایدوب برادر مهتری مصطفی افندیله معاً ذیل اذن استاده تعلق ایلشدر . حالا
خط تعلیقه دخی هوسکاردر . کبار خواجهکان دیوانیه دن [۱] ایکن ثانیاً ریاستله
بکام ووزارتله دخی اکرام اولمشدر . رهاده (انتقال ترابی ۱۱۹۵) تاریخنده
انتقال ایلدی .

عبدالرزاق

بغدادیدر . آنده اقامت اوزره در . ثلث و نسخی تحصیل واقلام متنوعه بی تمشق
وتکمیل ایدوب و قتمزده اصحاب کالدن اولدینی مسموعمزددر .

عبدالسلام بن علی

شهریدر . یکیچری اوجاغنده اورته یازیبجیرندندر . ثلث و نسخده خواجهزاده
سید احمد افندیدن تمشق ایله تفوق ایدنلدندر . و قتمز رجالدندر . [۲] (غواص
فؤاد ۱۱۸۸) سنه سی تاریخنده دولت علیه ده تذکره ثانی و اول و چاوش باشی و کالتریله
بکام و دولت علیه استانبوله کلدکده اصالتله سرچاوشان دیوان عالی اولمشدر . معزولاً
(شرف خط ۱۱۸۹) تاریخنده عزم دارالسلام ایلدی .

عبدالعزیز بن عبدالله

حلییدر . حسن خط یاقوتانه آثار عالی عالی وفقه و سائر علومده کالی اولوب
دمشقه مدرسیندن ایکن (رئیس الکتاب ۷۲۵) تاریخنده ارتحال و باب الصغیره
عزم دارالجمال ایلدی .

[۱] ییلدیژ : « دیوانیه دندر » . مابعدی محرر دکدر .

[۲] ییلدیژ نسخه سنده بوندن آشغیبی یوقدر .

شیخ عبدالغفار بن شیخ محمد شاه بن شیخ احمد

مدرنیدر . پدرلری طریقه زینیه دن ایدی . کندیلری حسن خط ثلث ونسخی شیخ حمدالله آکاهدن تمشق وفی الجملة تعلیقه دخی تعلق ایلشیدی . تحصیل علوم نافعه دن صکره بررؤیا اشارتیه محروسه ادرنه ده ساکن شیخ رمضانہ وصلت وصوم سوايه دست انابتیه نیت ایدوب ارشاد عباد اجازتیه استعساد ایلشدر . وعظ وتذکیر ايله اوقات کذار ایکن درس ودوری تمام و (استاد حکمت ۹۳۴) تاریخنده عزم خانقاه دارالسلام ایلدی . السنه ثلاثه ده نظم ونثره قادر سخا وبشاشته اقرانی نادر ایدی .

عبدالغفور بن علی

شهریدر . حافظ جاری وحاج بیت الباری اولوب ابو ایوب انصاری رضی الله عنه تربہ داریدر . حسن خط ثلث ونسخی امیر افندی زاده سید عبدالحلم افندی تحصیل واجازتیه دخی تکمیل ایلشدر . وقتمز رجالدندر .

میر عبدالفتاح بن احمد بن عادل پاشا

بردعیدر . برادری میر محمد ايله معاً اردبیل اوغلی شاه اسماعیل ظهورنده دولت علیه التجا ایلدی . مفتی ابوالسعودک پدری شیخ محی الدین اسکلبیدن و مؤید زاده عبدی افندی تحصیل علوم و تکمیل رسوم ایلشیدی . یاقوتانه بر خط نازکانه یه مالک ایکن برمقتضای زمان برادری ايله شرکت وشيخ حمدالله آکاهدن دخی پیرانه تعلیم وصحبت ایلشیدی . کثرت کتابتله معروفدر . محروسه بروسه مدرسی اولوب استانبوله دخی نقل اولمشیکن (جنت عشق ۹۲۳) تاریخنده عزم فردوس ذوق وشوق ایلدی .

عبدالقادر ذهني بن ابراهيم

شهریدر . پدری قوجه ومصطفی پاشا چارشوسنده لبلیجی ایدی . کندی حسن خط ثلث ونسخی (ع) دیک کلاهی داشتم ازلبلوکم شدزمن ، ایامنه رسیده

اولاد قدمه خواجہ زادہ سید احمد افندیدن تلذ ایدوب اجازت لریله تلذ ایدنردندر .
(ع) کیسه دیش قویوره مز آ که دمیر لبلبودر ، دیو طلبه بی تشویق و خدمت
تعلیمده تسویق اوزره در .

عبدالقادر حمدی بن احمد

کانقریده ساکن و خواجہ بخشایش محله سنک امامیدر . بخشایش الہی ایله
اول شهرک دزداری سید عبدالله ردائی بن عبداللہدن تحصیل حسن خط ثلث
ونسخ ایشدر .

عبدالقادر بن حسن

اناطولی حصارندہ ساکن و پدیری آندہ عطاردر . کندی ثلث ونسخی
ابوبکر راشددن تمشق ایدوب تحفه مز تاریخندہ مآذون و کتابتہ تعیش نمون ایکن
فوت اولدی .

سید عبدالقادر بن حسن خلیل

شهریدر . پدیری سابقاً و برادری مذکور صالح آغا حلاً خدمت احتساب
شرکاسندندر . حسن خط ثلث ونسخی بربر زادہ محمد سعید چلبی افندیدن تمشق
ایله اجازت آیشدر .

عبدالقادر ابن الدفتری رمضان بن احمد بن طورغود

اجدادی حاجی اوغلی بازارندندر . کندی آباء ثلاثہ سی بالجمله حاج الحرمیندر .
مسقو و قزاق سفرلری اثناسندہ سلطان احمد خان ثالث حضرت تیرینک ولادت لری
بلدہ مزبورده (احمد ثالث ۱۰۸۴) تاریخندہ بونلرک جد امجدی احمد آظاک
سعادت خانہ لرنده واقع اولغله پدیرلری دولت علیہہ تحصیل انتساب تام و دفتری شق
اول بنام دخی اولمشدر . برادری عبدالله افندی ایله مآ حسن خط ثلث ونسخده
فرقدان سعادت اقتران کبی نام داش ذی النورین حافظ عثمان افندیدن اقتباس نور
تمشق وتعلم و اجازت لریله دخی واصل سرمزل قہم اولوب دولت علیہہ مناصب

عالیہ بہ نائل و مکرراً منصب ریاست کتابہ دخی واصل اولمشر . روزنامچہ اول ایلہ
مبجل ایکن (عزت خانہ ۱۱۳۳) تاریخندہ سخن جنانہ روانہ اولدی .

شیخ عبدالقادر بن عبدالله

شہریدر . پدری جان قورتاران شیخی دیمککہ عریف باغرادای الاصل بر شخص
ظریف اولوب اوچ واسطہ ایلہ مصلی افندی بہ و آندن آم سنانہ سلسلہ طریقلری
پیوستہ در . خرمن خلوتیہ بالحادن جستہ دانہ وجودلری منفیاً کلیولیدہ قیدسوادن
(مظهر ۱۱۴۵) تاریخندہ وارستہ اولدی . کندیلری حسن خط ثلث و نسخی
نام داش ابوالقاسم شیخ الشیوخ معارف و مراسم خواجہ محمد راسم افندی دن تمشق
ایدوب دائرہ اجازتہ رسیدہ اولمشیدی . ابو ایوب انصاری جوارندہ شاہ سلطان
خانقاہندہ پدرلرندن صکرہ برادرلری شیخ عبدالرحیم بعدہ شیخ محمود افندی بہ
ثالث ثلاثہ اولوب پوست نشین کمال اولمشر . فی الاصل علت مزاجہ مبتلا اولمغلہ
بر سندن یکرمی ایکی کون نقصان مدتہ بونلر دخی مدقوقاً (شرف یاب عرش
۱۱۶۳) تاریخی لیله براتندہ طی دفتر سوا و خانقاہ مزبور پیشکاہندہ برادرلریلہ
آسودہ چمن صفہ ماوی اولدی . مقتضای مزاجلری اوزرہ طیب جسمانی و روحانی
اولمشیدی . شفا و وفا ودلائل و سائر کتب و رسائل کتیبیلہ یادکار روزکار ایلشردر .
بوفقیہ ایلہ قدما و ادیبی اوزرہ آمیزش کبر الفت ایدیلر روح اللہ روحہ وزادفتوحہ .

عبدالقادر بن ابی القاسم بن احمد بن محمد

مصریدر . عبادی دیمککہ معروف فاضل مالکی المذہب ، کامل وقور مشرب
ہر فندہ یکانہ علما و تألیقلری مقبول فحول ادبا اولوب حسن خط ثلث و نسخندہ
دخی ید طولاسی و کتابتک واقف مزایاسی ایدی . (شفقت ۸۸۰) تاریخی غرہ
شعبانندہ عزم جنت ایلدی .

عبدالقادر بن محمد بن محمد بن نصر اللہ القرشی

مصریدر . محمد محی الدین دیمککہ عریف بر فاضل ظریفدرکہ طبقات حنفیہدہ

« جواهر المصیثه » بونلرک آثارندندر . حسن خط ثلث و نسخ یاقوتانہ بی پدر والا کھرنندن تمشق ایلشدر . تألیفات سائرہ سی تعداد کردہ ثقی تمیمی اولوب « ظرف علیہ » نام تاریخ صاحبی دخی بازار . مصرده یتمش طقوز یاشنده ایکن (لقای خلد ۷۷۵) تاریخندہ رحلت ایلدی .

عبدالقادر ظریف بن محمد بن خلیل

شهریدر . پدری اوچ انبارلی رئیس الکتاب افندی و فرزند ارجمندی محمد امین دخی ذکر اولنور . کندیلری حسن خط ثلث و نسخی استاد پرنور امام جامع میر آخور سید عبدالله افندی مرحومدن تلذ و تلذذ و اذن وضع لفظہ کتبه ایله عالی مرتبه اولمشیدی . استعداد ازلی ایله خط تعلیق خردہ سنہ دخی حسن صورت ویرمشدر . وقتمزده دیاربکردن معزول ایکن دار بقایہ (ظرف ۱۱۸۰) تاریخی ربیع ثانیسنده موصول اولدی . [۱] (الکتاب حی باثرہ ۱۱۸۰) دخی تاریخدر . مخلص مزبور ایله اشعار کزیده سی واردر . و آثار خطیہ سنہ نہایت نایبدر .

سید عبدالقادر

شرقیدر . جملہ آثارندن سلطان سلیم تربہ سنده خطیہ بر مصحف کیر پیرایہ رحلہ و قفدرکہ یوزبیک اچہ ایله تزین و تذهیبی وجودہ کلز . یاقوت شا کردلرندن اولوق فہم اولنور .

عبدالقادر

کاتب تیمورلنک و آنکله ہمرہ و ہمرنک اولان خوش نویسردن اولوب ثلث و نسخ یاقوتانہ دە بی بہانہ اولدینی تحقیق کردہ تیمورنامہ مطبوعدر .

[۱] گزارده :

مشہور ابدی لسانہ خطی ظرافت ایله یامی دوشنبہ دہرہ تاریخی مخلص اولدی

۱۱۹۰ ظریف

۱۱۸۰

دیگر تاریخ :

سرفکنده قلدی اجابی بوتاریخ خودعا . ایدہ قادر جانی فردوس عبدالقادرک ۱۱۸۰

وزیر عبدالقادر

شاه طهماسب اولك وزارتیه ممتاز و سیاق و سبب نویسان هنروران میاننده
سرفراز اولانلردندر . بعدالحج بغدادده رحلت ایلدی .

عبدالقادر

بوسنویدر . هر قلمده کالی اولوب ثلث و نسخی خالد افندیدن تمشق ایلشدر .
رحلتی بو مصرعله مضبوطمزددر : (روح پاکینه دعالر اولا عبدالقادرک ۱۰۷۷)

سید عبدالقادر

قسطمونیدر . استانبوله کلوب زندان قپوسی داخلنده حبال دکاننده نیچه زمان
کسب و کاره هوس کار اولوب بعدالترک قاسم پاشاده سا کن ایکن روزخضر تحصیلنی
ضایع ایتیوب سو یولجی زاده مصطفی افندیدن تمشق حسن خط اثناسنده استادی
رحلت ایلدکنده آغا قپولی اسماعیل افندیدن تکمیل بقایای مزایا و اذن و اجازتیه
عالی جا اولدی . هر قلمی کزیده و جلیبری جلیل و پسندیده ایدی . (تعاقب
عاقبت ۱۱۴۶) تاریخنده رحلت ایلدی . اللی سنه قدر ابقای آثاره همت ایدلردندر .

عبدالکریم بن احمد

بدری حافظ احمدکه محرم دیمکه عریفدر معاً قاسم پاشاده سا کن اولوب
بعدالحفظ حسن خطه تمشق و ثلث و نسخ و سائر انواع خطوطی تمشق و پدرلردن
مجاز و مآذون لفظه کتبه اولوب پدرلری انتقالندن صکره مدت مدیده مصاحف
عدیده تمیق ایدوب یادکار روزکار ایلشدر .

عبدالکریم بن علی بن عمر الانصاری العراقی الشافعی

مصریدر . عراقی نسبتی شارح المذهب اولان ابو اسحق عراقی مرحوم آنک
من جهة الام اجدادندن اولسیلهدر . امام سیوطی فقاہت و عریبتده کالی و حسن خط
یاقوتانده ملکه حالی وصف ایلدیکی سلمده عارج درجه صحن صحتدر . ابی حیان

امثالی تلامذہ سی وارد . فن تفسیردہ کتاب الاتصافی و ساثر فنونده دخی تألیفتری وارد . سکسان بر یاشنده ایکن قاہرہدہ (خندان ۷۰۵) تاریخندہ رحلت ایلدی .

عبدالکریم ساعی بن علی

شہریدر . پدري سپاهدن ایکن غلطہدہ امین بیت المال اولمغله کندیلره برادری مردمی ایله امین زاده دیرلر ایدی . امانتدن صکره دفتردار اولوب بعدہ وظائف ایله تقاعد ایلدی . کندیلری حسن خط ثلث و نسخ و تعلیقده کمال صاحبی ایدی . شیخ الاسلام ابوالسعود افندی دائرہ سنہ انتساب ایله ملازم و مدرس اولوب بعدہ طریق قضایہ سالک و نیچہ مناصبه مالک اولدی . بو بیت اشعارندندر :

عمره سورسون دیرایسه ک ذوق و صفا کعبه کون طواف ایت ساعیا

عبدالکریم بن محمود بن احمد

بعلبک بعدہ دمشقدہ طارانی دیمکله معروفدرکه بعلبک قراسندندر . برادری محمد مقطوع الید ایله معاً ابن مفلح محمددن تعلم حسن خط ثلث و نسخ ایلشاردی . خوش گو شاعر و خوش نویس ماهر اولوب خلاصه الاثر تصریحی اوزره دواوین عربک اکثرینی و کتب ساثره دخی تحریری و حسن خطله آثار دلپذیری بسیاردر . (ختام ۱۰۴۱) تاریخی شعباننده مقابر شیعہدہ مدفوندر .

عبدالکریم بن مصطفی

شہریدر . عبدی دده دیو قاسم پاشا مولوی خانہ سننده قارتی معروفدر . ثلث و نسخی رسام زاده محمد افندیدن یازوب و خط تعلیق خوش آیندهدہ دخی پسندیده برذات کمال رسیدهدر . آثار کثیره ابقاسنه موفقدر . اقرباسندن بر مخرج مولویتنه نائل کمنه ایله کیدوب دیار آخرده (شیخ کریم ۱۱۸۰) تاریخی حدودنده عنزم حجره نعیم ایلدی .

عبدالکریم بن وفا

شہریدر . وفازاده عبدالکریم خلیفه دیمکله معروف و حفید شیخ اولان درویش

محمد بن مصطفانک ہم عصر و شریکی اولان کریم الشانلردن و شیخ حمدالله آکاهک
مقلد خطوط حسانلردندر .

عبدالکریم کریمی بن یوسف سنان بن یعقوب [۱]

شهریدر . پدرلری یوسف سنان افندی قوجه مصطفی پاشا زاویه سنده والدلردن
صکره پوست نشین التنجی شیخ ایکن شیخ الحرم اولوب مدینه منوره ده
رحلت ایلشدر . بوسیدن بونلر شیخ الحرم زاده دیمکه عرفایدی . طریق اوزره
باباطاغی قاضی ایکن آنده برناظره داماد اولوب توطن اوزره ایدی . مسافره
استانبوله کلوب (غمد ۱۰۴۴) تاریخی محرمنده شمشیر روحلری نیام تئلردن
جدا وزاویه مزبوره مراقنده عازم خانقاه بقا اولدی . طریق شعری وحسن خط
ثلک ونسخی آتی الذکر شیخ محمد شهودیدن مشق وتعلیقده دخی صاحب عشق
اولوب موسیقی شناس محبوب ناس ایدی . بویتلر اشعارلردندر :

غیره دل ویرمیوب ایلرسه نوله سا که نظر سنده درکوکلی کوزی عاشقک ای نوربصر

دیگر

اوکه شرابی ذم ایدوب افیونی ساقیا آچدرمه اهل کیفه قتونک قیاغنی

شیخ عبدالکریم

جیلیدر . حسن خط وقتی ممدوح برفاضل صاحب متون وشروح ایدی .
صاحب الدمیہ حسن خطنی بوشعر ایله وصف ایدر :

عبدالکریم خطوط انیقه   بچرهن بحذق و نیقه
یطرز بالخط قرطاسه   کاطرزالسحب لمع العقیقه

قدمای مشایخ طریققدر قدر قدس الله سره .

[۱] کنارده : سنان - یعقوب - اوغلی احمد - مرکز - سنبل - چلی خلیفه

عبدالکریم کیسودار

وارداریدر . قادریہ صوفیہ دن ایدی . صدر اعظم سنان پاشانک استادی اولمغله مدرسہ سنی بونلره تعیین و اتصالده واقع دارالحدیثی منلا احمد انصاری ایچون تخمین ایلمشر ایدی . بونلر قدسدن معزولاً (باغ ۱۰۰۳) تاریخنده قدسه عزیمت ایلدی . ثلث و نسخی فی الاصل شکرالله خلیفه دن اخذ و تهالك و نستعلیق دخی اساتذہ منیفه دن اخذ ایله تدارک ایلمشیدی . اواخر عمرنده نقاب حجاب استعمال ایدن اهل اللهدندر .

عبدالکریم شانی

دیار بکر لیدر . دیوان عثمانیه نك كاتب ذی شانی ایدی . خالد ارضرومیدن تعلم حسن خط و شعر و انشاده دخی تدارک حسن نمط پیدا ایلمش ایدی . محمد خان رابعك ولادتنه معروف (نوردركلدی محمد صلب ابراهیمدن ۱۰۵۱) تاریخی بونلر کدر . مقابله سنده وان دفتر دارلنی تأیید اولمشر . کندیلرک :

طرف چمن کشاده وسوز ایله سازه کل نای عراق آل اله مطرب حجازه کل

بویتتی منظوقنجه حج شریفه عزیمت و اثنای طریقده رحلتنه امنی بوتاریخی دیمشدر .

(عدن اعلاده مقامن بوله یارب شانی ۱۰۸۷) [۱]

عبدالله بن ابراهیم بن عبدالله

شیرازیدر . ابو حکیم دیرلر ایدی . نیجه اساتذہ نك زانوزده پیش پشتخته تعلیم کمالی اولوب حسن خط بو ابانه بی تمشق ایلمشر . حفیدی ابوالفضل نقلی اوزره یوما من الايام مستنداً کتابت ایدرکن دست فضیلت پیوستندن قلمی محلنه وضع ایدوب نه زیباتر و نه خوش کواردر بوشربت موت ، دیهرک پیمانہ اجلی نوش و کبش روحنی قربان عد ایلیوب روحانیان ایله دوشا دوش اولدینی (الموت ۴۷۷) سالی عید انجاسنک ایکنجی کونی ایدی . کثرت کتابت و وفرت کتب ایله شهرت بولمش

[۱] ۱۰۸۳ چیقور . تعمیه اولق ملحوظدر .

عرفای کرامنددر . فرائض و حسابہ تالیفاری و چند دیوان بلغایی شرح نظیفاری
اولوب سندات حدیث شریف رجالتدن دخی اولدینی معدوددر .

عبدالله بن ابراهیم

ردوسی زاده دیمکله معروفدر . حسن خط ثلث و نسخی حافظ عثمان افندی
مرحومدن تعلم ایله حسن خطه صورت و یروب خط تعلیقده دخی ترکی زاده
مرحومک عینی ایدی . و تحصیل علومده یک چشم سلیمان فاضلک نصب عینی ایدی .
حافظ احمد ایله بر باز کشتاری اوله کلمش حالاتنددرکه بر مصحف شریف یازدیروب
کندی کتبه سنی وضع ایلشدر . راسم استادک ترجمه سنده دخی ایراد اولنور .
استانبولدن معزولاً شوالده رحلتنه بوتاریخ زیورسنگ مزاریدرکه خارج سورده
واقع امیر بخاری دامادی شیخ محمودک جامعی دائره سنده در . (کوجدی عبدالله
افندی جنت اولسون مسکنی ۱۱۱۶) .

عبدالله بن احمد بن احمد

حجازدندر . ابو محمد بن الخشاب دیمکله شهرت یابددر . تعلم قواعد حسن خط و استفاده
قوائد شوق و قط ایلشدر . لکن ناموس علم شریفی حفظده عدم مبالات اوزره اولوب
لعب شطرنجه مائل ، مجرد پاکدل ایدی . وزیر ابن هبیره نک نخوده اولان مقدمه سنی
شرح و حسن خطله تسطیر و هدیله ایله کده بیک التون احسان ایلشیدی . تألیفات
سائرهمسی دخی اولوب علوم جلیله نک جمله سنده قولی معتبر و نامی موقرددر . (رهین
قبر ۵۶۷) تاریخی رمضانک ابتدا جمعه کیجه سنی شربت موت ایله افطار ایلدی .
بعدالموت بعض صلحاء رؤیاسنده کوروب نائل مغفرت و داخل جنت اولدینن خبر
ویروب لکن سائر عامل اولیان علما کی بندن دخی التفات معنویه ربانیه منقطعدر
دیمشدر .

عبدالله بن اسماعیل بن علی

شهریددر . حسن خط ثلث و نسخی سخن عالمده کیت خامه ایله جولان تمشوق ایدرک

پدر لری آغا قبولی مرحوم دن تملذله خارجه چیقاروب داخل عداد اهل خط اولمشدر .
 لکن پدر لرن دن خوش طرز خاص تدارك ايلك بابنده امير معمر مقتدای جامع مير
 آخور عبدالله افندی مرحوم دن تعلیمی التزام و تهالك ايله حافظ عثمان افندی و ادیلرینه
 میلان ایلشیدی . شیخ الاسلام شهید سید فیض الله سعیدك خدمت کتابیلری مناسبته
 داخل سخن تدریس و شاعر و منشی و موسیقی دان بروجود نفیس ایدی . سنین سنی
 کبی مدرسه درجه لری دخی التمثلی ده سنان پاشا مدرسی ایکن ليله براتده رحلتی
 تاریخی بو تحفه نك یادکار لرن دندر : (کاتب مأوای جنت اولدی عبدالله ابد ۱۱۳۴)

عبدالله بن اسماعیل

شهریدر . صاری جبه جی باشی دیمکه عریف عبدالله آغانك دامادیدر . آق بیق
 محله سنده ساکن دفتر دار قلمی کاتیلری زمره سن دندر . حسن خط نلک و نسخی
 شمس الدین بن سلیمان افندی ايله مذاکره و آندن تمشق و اجازت دخی آلمشدر .

عبدالله بن اسماعیل

ادر نه لیدر . آنده شغلی احمد دده دن و صکره استانبولده شکر جی زاده سید
 محمد افندی دن مأذون اولمشدر . محاسبه جی علی افندی دائره سنده دخی آسوده اولمشدر .
 برادری سلیمان افندی خوش نویس لر دندر . لکن مستقل یازلمدی . ایکیسی دخی
 رجال و قتمزدندر .

عبدالله بن حسن بن احمد

دامغانیدر که بسطام قربنده قومس سمتارنده بر بلده در . خلفادن ناصر الدین الله
 تنبیهی اوزره وزیر ی ناصر الدین بن مهدی العلوی آنره بیت المال امانتی و کتابتی
 سپارش و جواهر صاحبی تحریری اوزره خلعت عباسیه ايله اکرام و پوشش
 اولمشدر . فضلا و ادبای حنفیه دن اولمغله صکره قاضی القضاة اولوب سکر سنه
 مرورنده معزول و منزوی کنج خول اولدی . حسن خط و قنده پسندیده و کزیده

اولدیغنه اهل تاریخ تکفل ایلمشدر. الی بر یاشنده (خواجه ۶۱۵) تاریخی غره ذی الحجہ سنده بغدادده عزم دارالسلام وپدری یاننده دفن ایله اکرام اولندی.

سید عبدالله بن سید حسن هاشمی

شهریدر . طرفیندن سیادتی اولوب والده محترمه لری شریفه فاطمه نسل دولتخاندن اولدینی پدر والا کهرلری ترجمه سنده مذکوردر . کندیلری یدی قله قپوسی داخلنده میرآخور جامع شریفنده پدری مقامنده بعدالحفظ والتحصیل الی آخرالعمر مقتدای جماعت اسلام اولمشدر . نادره دوران حافظ عثمان افندی مرحومدن (رزانت مشق ۱۰۹۸) تاریخنده ابتدای تمشق ایدوب (۱۱۰۲) تاریخنده فرق آیده سعی ایله وضع لفظه کتبه ایلمکه مآذون وبر مجلس عالیده اجازت ودعا ایله ممنون ایلمشدر . اقلام ستهده تحصیل کمال ایدوب خادم کتاب عزت اولان حسن کتابتلی رتبه اعجازه واصل (ع) «الفضل ماشهدت به الاعداء» سرتینی حاصل ایلمشدر ایدی . یکریمی درت مصحف شریف یازوب ایکیمی سلطان احمدخان ثالث امر هایونلریله واقع اولمشدر . وعثمان زاده تائب احمد افندیکن مشارق شریف ترجمه سنی بالتمام تنبیه نبیه پادشاهی ایله یازمشدر . هزارانعام واوراد وقطعات ومرقعات وحلیه شریفه لر تمیقنه موفق ودائرة تعلیملرنده بی شمار شاگردان صاحب کمال ظهور ایلدیکی محققدر . (فرايضی ۱۱۰۱) تاریخنده بر فرائض سیدی دخی یازمشدر . «بت»

کعبه کویتده یاقوت اولدی برسنگ نشان قبله الکتاب بی تانیدر اول ذات نفیس

نوبنو مظهر عواطف سلطانیه اولوب از جمله سقازاده مصطفی افندی محلولندن سرای جدید هایونه معلم مشق خط اولمشدر . صفوت مرکبلی حضور هایون سلطان احمد خانیده یاد اولنوب معمولدر احتمالیه سلطان مشارالیه طرفندن مأموراً برتبردار شهرباری برتعلیم کونی کلوب مرحوم مرقوم تعلیم طلبه ایله مشغول ایکن علی الغله زانوزن پیش زیر مشق لری اولوب حقه لرینی اخذ ومأموریتتی افاده ومرحومک کندی مهریله ختم ایتدیروب حضور هایونه رسیده ایلدیکی مشاهیردندر.

بعده حقه آغزی التون وقاش کونا کون هدایای اکرام نمون ایله حقہ بی بیته
ارسال بیورمشلردر.

استادلری مرحوم ایله یوماً من الایام معیت اوزره ایکن بر محله توقف
اقتضا ایلمکله بردکان کنارینه قعود بیوروب بونلر امر استاد ایله درون دکانه صعود
واستراحت اوزره ایکن کبار دولت علیه دن بری گذار و عثمان افندی مرحوم
دوچار دیدة تفقدی اولدیغی ساعت دابه سندن نزول و دست بوس استاد ایله
دلشاد اولوب اثنای مکالمه ده « سلطانم تلامذه کرامتزدن بر سید افندی بی وصف
بیورمش ایدیکنز. آیا آنلرک رؤیتی و خطلرینک زیارتی ایله شرف یاب اولمق ممکن
اولمازمی ، دیدکده مرحوم مرحوم قفس نجره بی کشاده و « بوسیدچلی اودر ویندن
کوزل یازار ، دیو تعریف و افاده ایلمشلردر . امیر اندیدن منقولدرکه « حجابمدن قلم
آسا او آند ایرکی شق اوله یازدم . زیرا روبرو بومعامله نک امثالی حقمده آنلردن
هنوز ظهور ایلدیکی نایاب ایدی ، دیو بیورمشلر . مکیفاتدن برینه مبتلا اولمدیغی
سبیدن کثرت کتابتله مقتدای صفوف خوش نویسان و سرعت قلمله خواجه تعلیم خانه
حسن آداب و عرفان اولمش حلیم و وقور و عمامه سبزین ایله نور علی نور بوجود
معمور ایدی . « بیت »

قانع مشوید از خط استاد بخواندن حسنی که نهان در خط آنست بنید

الحاج اوحد تکیه سی شیخی سید حسین افندیدن اخذ ایله طریقه خلوتیه
شمسینه دن اوراد و اذکاره مأذون و منیب سلوک نمون ایدی . پدرلری کبی سن نبوی بی
تکمیل ایلدکده والدیغی جوارنده متواری « خاک پاک عطر ناک اولدقلری متعدد تازیخلر
ایله بوقفیرک یاد داشتمدر . از جمله آیات کرامدن (توفی مسلماً و الحقنی بالصالحین ۱۱۴۴)
تمام تاریخ کزیندر . (سرای عدنه زیبا سید عبدالله اوله استاد ۱۱۴۴) (اوله
امیر افندی عدن اهلی ایچون استاد ۱۱۴۴) (یدی قله لیه یارب سکز جنات حصن
اولا ۱۱۴۴) مصرعلری دخی تاریخ اولمشدر .

نور عثمانی کتاب خانه سنده ، وقوف مرقلری معروفدر . مخدوملری سید عبدالحلیم

افندیدن مسموعم اولان آخر تعلیماده سی استادلری ترجمه سنده یازلمشدر . حفیدلری سید محمد سعید افندی دخی مسطوردر . خلیفه کلیری اولان محمد راسم افندی مرحومک ترجمه سنده دخی بعض احوالی بالمناسه مذکوردر . مصاحف شریفه لرینی اکثریا خدمت تذهیب ایله شرف یاب اولان استادلرک بری مرحوم روغنی اسکداری علی چلبی درکه الحاج یوسف مصری شاگردلرنددر . و وقتمزده ساز یازمق وادیسنده شاه قولی و قدر . و بری دخی خطاط هزار فن بروسه لی محمد افندیدر . و بری حسن چلینک شاگردی سلیمان چلبی و بری دخی حیدر پاشالی ابراهیم چلبی درکه استاد الککل نام داش سلطان الرسل خواجه محمد راسم افندی و حافظ عثمان افندی ترجمه لرنده بعضری یاد و ایراد اولتور .

عبدالله بن حسین

شهریدر . پدری مطبخ اماتی ایله شهر کوسج حسین افندی مرحومدر . شیخ برهان الدین بردعی سلسله سندن اولغله پدری و کندی شیخ زاده ک عنوانیله شهرت یافته در . حسن خط ثلث و نسخ شیخانه ده صویولجی زاده مصطفی افندیدن فیض یاب مهارت اولمشدر . رامی محمد پاشا یرینه ریاستله بکام و نیچه مناصبله دخی شادکام اولوب یکچیجری کتابتی ایله گذارنده ایام ایکن (مقام الشیخ ۱۱۲۲) تاریخنده اسم سامیسی اصحاب حیاتدن فرو نهاده و سجاده غیرایه رونهاده اولمشدر .

عبدالله بن حمزه

شهریدر . حسن خط ثلث و نسخی حامی محمد امین آغادن تمشق ایله ماذون اولمشدر . (خادم حسنات ۱۱۶۴) تاریخنده رحلت ایلدی . حاج الحرمین طاهر الطرفین بر ذات عالی سمات ایدی .

عبدالله بن خلیل

شهریدر . حسن خط ثلث و نسخی حسین الحلبی مرحومک تعلیمیه تمشق ایلمشدر . خداوندکار سابق سلطان محمود خانک اوائل سلطنتنده تذکره اول اولوب اوخرنده

رئیس الکتاب اولمشیدی . بعض مناصب دن صکره یکر می سکز آی دفتری شق اول اولوب بعد العزل تکرار آچند ماه ریاست ایله کامیاب ایکن (رئیس الکتاب جنت ۱۱۷۸) صفر الحیری عشر اخیرنده اثنین کونی صدراعظم و شیخ الاسلام حضراتی رکاب همایونه واروب بونلردخی سائر پاداشلریله آفا باغچه سی تعبیر اولنان محله رکاب آغایانه خاص اولان حجره ده بعد القهوه العموم فجأة تسلیم و دیعه روح ایدوب عزم سوی مقتدر قیوم ایلدکده جسدی خانه منه عربه ایله ایصال اولندی . اسکدارده مدفوندر .

عبدالله بن خلیل

کوردوس اعیانندندر . استادی شمس الدین بن سلیمان افندی بلده مزبوریه قاضی اولدقه دمشق ایدوب مآذون اولمشدر . حالا ابقای آثاره سی اوزره ایلیکی ثقاتدن مرویدر .

عبدالله بن رمضان الدفتری بن احمد بن طورغود

حاجی اوغلی بازارندن نشأت ایدوب ابا عن جد الحاج ابن الحاج ایدیلر . پدر وجدلرینک دولت علیه انتسابلرینک سینه برادر عالی جنابلری ترجمه سنده اشارت اولمشدر . برادر مهتری عبدالقادر افندی ایله معاً حسن خط ثلث و نسخی توأمین اخوین ، نام داش ذی النورین حافظ عثمان عالی شانندن تحصیل و اذن و اجازتیه تجیل اولمشلردر . برادرلریله طریق خواجکانه سالک و مناصب عالییه نائل اولمشدر . (نظر ۱۱۵۰) تاریخی حدودنده مقتضای قضا و قدر دیده دوز وصول جنت مقر اولدی .

عبدالله بن سعد بن ابی سرح

قرشیدر . جدینک اسمی حسام الدین بن الحارثدر . کندیلری حضرت ذی النورین عثمان جنابنک لام برادریدر . نجوم زاهرده ابن عباسدن روایت ایلیکی اوزره کاتب الوحی ایکن وسوسه شیطانه دوچار وارتداد ایله نمودبالله ملحق کفار اولدی . فتح مکده قتلنه امر نبوی صادر اولمشیکن ینه اسلامه کلوب جناب عثمان شفاعتیه

عفو اولندی . عمرو بن العاصدن صکرہ یکرمی بش تاریخندہ حاکم مصر اولوب
(الاء ۳۷) تاریخندہ رحلت ایدوب یرینه محمد بن ابی بکر الصدیق والی
ارسال اولندی .

عبدالله بن صالح

اسکداریدر . جراح زاده دیرلر ایدی . حسن خط ثلث ونسخی حافظ یوسف
افندیبن تمشق ایله الفدن غینه دک حروفی تکمیل وترکیبی دخی تحصیل ایدوب
مذکور سلیمان مقتولک خزینهداری بولمغله اول خذلانده اقدار استیعاب ورفته
رفته (آثار حکمت ۱۱۷۰) تاریخندہ رحلت ایلدی .

عبدالله بن سلیمان بن داود

اندلسیدر . مولدی بلده مزبورہ قراسندن (اُنده) [۱] نام قریه اونغله
(اُندی) دیه معروف واجدادندن حوطالله نامنده بر کمنه دخی بولمغله برادری
سلیمان ایله ایکسنه ابن حوطالله دیرلر . صاحب سلوک ومکرم الملوک عالم وعامل
وحسن خط وقده کامل ایدی . دست راستنده واقع عذر غیر معلومی مانع اولوب
صول ایله کتابت وسرعت ومثانت اوزره تسطیره همت ایدردی . اشبلیه وقرطبه
ومرسیه وسائر بلادده متصدیء قضا ومأمور حکم وامضا اولدی . سن نبوییه
واصل اولدقده (انقیاد موت ۶۱۲) تاریخندہ اول ربیع الاولده امر ارجعی به
اطاعت ایلدی .

عبدالله بن شعیب

دهرک فضلاسندن وزماننده حسن خط اربابنت علماسندن اولوب (قصر
۳۹۰) تاریخندن اقدم قصر بقایه تقدم ایلدی .

عبدالله فیضی بن طورسون

شهریدر . پدري مدرسیندن اولوب و برادر مهتری عبدالباقی بقای مصر
[۱] گنارده : کله مزبوریه متعلق بحث امام سیوطینک طبقات نحاتنده مصر حدر .

قاضیسی ایکن صاحب ترجمہ دن درت سنہ مقدم رحلت ایلدی . کندیلری حسن خط ثلث ونسخ ورقہ امثالنی تیمورجی قولی یوسف افندیمن تمشق ایلمی شویله طورسون تعلیق وجلیلری دخی استادانہ اولدینی محققدرہ . خلاصۃ الاثر تحقیقی اوزرہ قدس وبغداد وایوب قضاالرینه متصرف اولوب اسکدار قاضیسی ایکن رحلت واستانبولده شیخ طابد چلبی مسجد شریفی مزارستانده متواریء جلباب تراب اولدی . رحلتنه فائضی بو مصرعی تاریخ بولمشدر : (قلدی عبدالله افندی یرینی دار بقا ۱۰۱۹) . بو بیت پدرلری فوتنده انشاد اولمشدر :

غم چکمه کدر کلدیکنه شهر وجوده تک دلدہ یاتان لجه دریا طوری طورسون

محسن قیصری کبی ترکی عروضی ومرفوعانہ دک منلا جامعی حاشیہسی وترکی معجزات رسالہسی وقلمیہ نام بر مقالهسی واردر . آثار شعریه سندن سلطان سلیم حلیمک رحلتنه معما کونہ بوتاریخ آنک زاده طبعیدر : (تخت دن دور اولدی عادل پادشاه [۱] (۹۸۲)

سلطان عبدالله بن عباس بن محمد

یعنی خلفای عباسیہ نک خاتمہسی مستعصم بن مستنصر بن ظاهر درہ . بعد البلوغ حافظ القرآن وتجویدده فایق الاقران اولدی . علم وفضلی واربابنه « الا ذووه » [۲] ما آنجه اکرامی کالده ایدی . حتی قبلۃ الکتتاب جمال الدین یاقوت عالی جناب کندینک منتظم سلك ملك یمنی اولمقلہ حسن خطی بونلرک تشویق وتوقیله . ایہ حمایہ لرندہ شرکت اوزرہ تمشق ایلمشدر . اوتوز بش یاشنده پدری مقامندہ خلافتله بکام واون التی سنہ فرمان فرمای دولت اسلام اولوب (خون ۶۵۶) تاریخی صفرندہ ابن علقمی نام رافضیء ملعون خدمت وزارتندہ بولمقلہ دسیسه سیله بغدادی هلاکو

[۱] کنارده : ۱۴۰۰ تخت

۴۱۸
عادل پادشاه
۹۸۲

[۲] اصلی « لایعرف ذا الفضل الا ذووه » درکه « یلمز کمال قدرین الا کمال اہلی » مصرعیله ترجمہ اولنه بیلیر .

استیلا و خلیفہ بنی دلخون ہلاک ایلدیکی وقایع دہشت نما عہدہ تاریخہ احوالہ ایلہ کف خامہ املا اولندی . حسن خط و املا و حسن ادا و حسن صدا و حسن لقا صاحبی وقور و اهل خیر موفور بر خلیفہ سعید ایدی . حاصلی خلفای عباسیہ نیک فاتحہ سی خاتمہ سنہ مشاکل اولوب اولی سفاک ایدی . آخری دخی مسفوک اولدی .

عبدالله بن عبدالرحیم

شہریدر . حسن خط نیک و نسخی استاد آگاہ سید عبدالله افندی مرحوم مدن تمشق ایلہ صورت ویرنلردندر . (خطاط حسنات ۱۱۳۸) تاریخندہ آتمام ایلدیکی دلائلی زیارت اولندی . الحق « عبید » حدیث شریفہ مظهر اولدینی اثرندن ظاہر ایدی . کوچک روزنامچہ خلفاسنک بیوکلرندن ایدی .

عبدالله بن عبدالظاہر بن نشوان بن عبدالظاہر بن نجد

مصری حدائیدر . قاضی محی الدین بن قاضی رشید دیو معروفدر . حسن خط کتابت زمانہ و ادب و مراسلات ملوکانہ وقتندہ کندیلرہ منحصر و خصوصاً دولتدن ویریلان سندات تحریرندہ و بلاغت و فصاحت شعریہ دہ و مرؤت و احسانندہ نقد وقت ایدی . یتیم یاشندن صکرہ (الکرامت ۶۹۲) تاریخی رجبنندہ مصر دہ رحلت ایلدی . قاضی فاضل لقبیلہ بونلر دخی شہرت یافتہ در .

سید عبدالله ردائی بن عبدالله

کانقریدہ ساکن و پدری و کندی اول بلدہ نیک دزداری اولمغله دزدار زاده دیو معروفدر . نیک و نسخی استانبولدہ خواجہ پاشالی ابراہیم دددن تعلم و تمشق ایلہ تدارک حسن خط ایلشدر .

عبدالله بن علی بن صائین

فرغانیدر . ابوبکر الحنفی الفقیہ الشاعر اوصافیہ موصوف و تحصیل حسن خط بوابانہ و لطافت کتابت و تکمیل فضیلت ایلشیدی . سریع القلم صاحب املا، کاتب

منشی خوش ادا ایدی . بعد الحج خطیب سمرقند ایکن النمش بش یاشنده (توجه رب
۶۱۶) تاریخنده دست غدار تانار ایله مرغ روحی محبس قفس تندن اطلاق اولندی .

عبدالله بن علی بن احمد

اشبیلیدر . ابو محمد شریشی شاهمی بونلردر . حسن خط ۵۸ لانه و فضل و ادب
کاملانده فایق الاقران بوجود بهبود عالی شان ایدی . یتیمش بش یاشنده (بهشتی
۷۱۷) تاریخی شعباننده بهشتی جای قرار ایلدی .

عبدالله بن علی بن محمد بن حم نل

شامیدر . قاضی جمال الدین بن شیخ علاء الدین بن غانم اوصافیله موصوف
وبراعت شعر و انشا و فضیلت و حسن خط کونا کون یاقوتانه زیبای پدردن اخذ
واستملایله معروفدر . اندک زمان مدت عمرنده آثار کثیره ابقاسنه موفق اولمشدر .
اوتوز اوچ یاشنده ایکن (مهذب ۷۴۷) تاریخی شوالنده تجرید تن ایله تهذیب روح
احسن ایلدی . پدزی و عمی احمد دخی مذکوردر . تمام نسبی دخی ذیل خریده
نام جریدهده مسطوردر .

شیخ عبدالله بن علی بن علی بن محمد هیتی

هیتمیدر . جمال الدین لقب بر خطاط پرادبدر . حتی علم خطده « عمده » اسمنده
بر کتاب جمع ایلشدز . آنده یازدیغی قواعد خطیه دندر که قلم غلیظک و قلم رقیقک
هر برینک مقدارنجه خطی واردر . مثلاً اگر قلم رقیق اولورسه تمیق اولنان
حروفک حدی دخی صغیر اوله . حسن قط بودر که غایت محرف اولیه و غایت
مدور یعنی دوز دخی اولیه . بین بین اوله . و قلمک شحمی و قشری مساوی
اوله . یعنی قشریک غلظتی مقداری بیاضی دخی غلیظ و آکا مساوی اوله . بر بردن
زیاده اولیه . جودت قطک علامتی لعمه سنک ظهوریدر . حسن خط حسن خد
کییدر دیو وصف ایدر . « شعر »

زیدک و وجه حسنا اذامار دته نظرا

(ماضی ۱۵۱) تاریخی حدودندہ کچمشلدندر .

عبدالله پاشا بن علی پاشا بن عبدی پاشا

شهریدر . جدی کبی کنندی دخی عبدی پاشا دیمکله شهرت نماید . ابا عن جد
وزرادن اولوب پدرلری (باعث شرف ۱۱۵۳) تاریخندہ امیرالحاج دخی اولمشدر .
کندیلری برادرلری میر نعمان ایله اندرون هایونده خدمتده بولندیغی ایامده حسن
خط ثلث و نسخ شیخانہ بی معلم سرای هایون امیر افندی زاده سید عبدالحام
افندی تمشق ایله اجازت آلمشدر . حالا دولت علیده اوچ طوغلی وزرادندر .

عبدالله بن عمر

شهریدر . نام داش اشهر اصحاب ایدی . حسن خط ثلث و نسخی پدرلری
رسام افندی تمشق و صکره برادر مهترلندن اجازتده تفوق ایدنلردندر . (خدمت
عدن ۱۱۶۸) تاریخی ذی الحججه سنده عازم بقا و اسکدارده دیده دوز روز لقبا
اولدی و پدرلرینک قبری تکاسلارندن ناشی بی نشان قلمغه نام معلوم اولدیغندن
بونلری دخی اسکدارده برحماه دفن ایلدیلر . مبتلای دخان اسپر یاران اولمغه آثار
خطیه سی نادر در .

عبدالله بن فخری

موصیلدر . بغدادده ساکن اولوب بیوک سلیمان بغدادیدن اذن ایله اقلام ثلث
و نسخ و جلیده خطاط کزیده در . برادری حالا موصل مفتیسیدر .

عبدالله عبدی بن فیض الله فیضی بن احمد صبحی

ابا عن جد شهریدر . و شهر امینی کاتبی اولوب [۱] طریق خواجکانیده ایدی .
صدر اعظم کتخداسی دخی اولمشدر . حسن خطی کاتب زاده مصطفی افندی
تحمیل و خرده تعلیقه دخی شیوه حسنی تکمیل ایدنلردندر . (رحله الحشر

[۱] ییلدیز : « پدر و جدی مذکورلدر . کندیلری طریق . . . »

(۱۱۷۷) تاریخی جمادی الاولی سنده رحلت و خانہ سی قربندہ صاری موسی جامعی
حولیسنده دفین طور دارالقبور آخرت اولدی .

عبدالله بن قاسم بن علی بن محمد بن عثمان

بصریدر . مقامات حریری پدیرلرینک اثر داپذیریدر . ابوالقاسم بن حریری
دیگه عریف بر خطاط و فاضل ظریفدر . جمله فضائلده برادرلری ابوالعباس محمد
زین الاسلام ایله شرکتدن ماعدا حسن خط بو ابانہ بی فضله فضائلی قلوب برادرینہ
آنکه تفوق ایشدر . رحلتی (مقامات ۵۸۲) تاریخی حدودنده در .

عبدالله بن محمد بن ابی الجوع

مصریدر . صفدی قولنجہ ادیب فاضل و سیوطی تحقیقی اوزره نحوی کامل
شاعر بی معادل ایدی . حسن خطک فنون جلیله سنی تمشق ایدوب آثار بسیار
یادکار روزکار ایلدی . متنبی ایله هم صحبت اولانلردندر . « تجوع ترانی » سہ ینک
هم زبانی ایکن (دبیر مدفون ۳۹۶) تاریخنده « تجرد تصل » نتیجہ سی دخی رهبر
روانی اولدی .

عبدالله بن محمد بن احمد بن علی بن سعید

بغدادیدر . بزاز صنعتی و قادری طریقتی اوزره ایدی . اوائل حالندہ محمد ابن
مقله دن و صکره حسن ابن عبدالله المرزبان دن تعلم و تمشق و نیجه تلامذہ یه استاد اولمشدر .
وقتنده حسن خط ثلث و نسخہ اشہاری و بلکه کندینہ انحصاری اولوب منسوجات
انامل سحر پردازلری مسلم فحول و مصنوعات اصابع منبع الاعجازلری محیر العقول
ایدی . (رقعہ ۳۷۵) تاریخی حدودنده مشق خانہ جناہ روانہ اولدی .

عبدالله بن محمد بن حسین

بغدادیدر . ابوالبقا ابن باقیا [۱] دیو معروفدر . اولی بای موحدہ ایله در .

[۱] کنارده : تاریخ نیمیمی نوز ایله نا قیادر دیدی . مع هذا مأخذی اولان جواهر المضیئہ
نون و همدردیمش .

بین الحنفیہ بندار ایلہ ملقبدر . ذیل خریدہ صاحبی اشعارین ایراد ایدر . صلاح صفدی تاریخندہ کثرت تألیفات ایلہ و صف ایدر . حسن خط و کتابت صاحبی ایدی . وفرت ہزلہ مائل اولغله عقایدینہ دخل اولمشدر . لکن یتمش بش یاشندہ (الجنات ۴۸۵) تاریخی محرمنده صلحای وقتندن علی بن دہان [۱] مرحوم مرقومک غسلنہ شروع ایلدکده دست شالیسنی مستور و مضموم بولوب کشادہ ایلدکده آہ سندہ بحاییح بر اثر خط مشاہدہ ایدر . دقت ایلدکده بوایکی بیت یازلمشیدی :

نرات بچار لایحیب ضیفہ   ارجونجاتی من عذاب جہنم
انی علی خوفی من اللہ و اتق   بانعامہ واللہ اکرم منعم

باب الشام دارالسلامدہ مدفوندر .

عبدالله بن محمد بن - ارہ

صاد ایلہ صارہ دخی مستعملدر . ابو محمد شاعر فاضل نحوی ، ادیب کامل لغوی ایدی . کتابتی ملیح و خطی صحیح و راق اولوب اجر تله کتابت ایدردی . (تقیہ ۵۱۵) تاریخندہ روبراہ زمرہ نفوس زکیہ اولدی . بوایکی بیت اجر تله کتابت محض صعوبت اولسی حقندہ کفتارندندر :

اما الوراقۃ فی انکد حرقۃ   اوراقها و ثمارها الحرمان
شہت صاحبها بصاحب ابرۃ   تکسو العراة [۲] وجسمها عربان

عبدالله بن محمد بن محمد

علوم نافعه و خطوط بارعده فایق و شعر و ادب و حسن خطدہ واقف دقایق کاتب دیودست و خوش نویس صحت پیوسدر . (قسمت ۶۰۰) تاریخی رجبندہ رحلت ایلدی . امام سیوطی طبقاتندہ بر شعرینی ایراد ایدر کہ کثرت خط یادکار اولسنی وصف ایدر .

[۱] ییلدیز : « دہقان »

[۲] کنارده : تکسو العراة عربانلری کیدرر . تکسی معناسنه دخی کلیر .

الوزیر عبداللہ بن محمد بن احمد بن خالد

حلیبدر، صاحب فتح الدین ابو محمد الخزومی القیسرانی [۱] دیمکھ عریف برکاتب ظریف ایدی، شامدہ نائل وزارت اولدی، سکسان یاشندہ ایکن مصرده رحلت ایلدی، « معرفۃ الصحابه » نام برتالیفی وارد، نوخط وصفندہ بویت آنکدرکہ ذیل خریدده ایراد ایدر :

ونسخة حسنه قرئت وصحت وها خط الکمال علی الحواشی

عبداللہ مروارید بن محمد

کرمانیدر، خواجہ شهاب الدین ابن خواجہ شمس الدین الفایله شهرت یابدرد، پدری مدت مدیده امور حکومت وزارتده مشار بالبنان و خیرات حسان ایله قائق الاقران ایدی، آخر عمرنده ازوا ایلدی، واوغلی محمد مؤمن مذکوردر، اما کنڈینک ثلث ونسخده و قلم چیده کالی اولوب نسخی ناسخ نسخه یاقوت وتوقیعی روح عرفانه غدا یاه قوت اولوب (ثبات ۹۰۳) تاریخی حدودی رجالندن معارفده وزیری قطعہ بر مجموعہ مطبوعه اولمغله اشعارندن مناجامی قدس سره السامی مرحومه نظیره بویتی تسطیر اولندی :

آه کز هرکه وفا بود امید دل من غیر نومیدی ازو هیچ نشد حاصل من

سید عبداللہ بن محمد بن ابراهیم

صاری عبدی افندی و شارح مثنوی [۲] دخی دیرلر، بر مرد معنوی و فرد مؤلف منزوی اولوب پدری دیار مغرب شہزادہ لرندندر، اسلامبوله کلوب بیکار بیکی محمد پاشایہ داماد اولوب آنلردن عبدی افندی ظهور ایلدی، بعد زمان پاشای منزبورک برادری صدر اعظم خلیل پاشا دائره سنده تحصیل کمال و حسن خط شیخانہ بی خالد افندیبن استکمال ایلدی، ساثر خطوط کونا کونی دخی کزیده

[۱] کنارده: مخزوم قبیلہ ویا بطن وقیسرانی تیساریه به نسبتدرکہ شامده برقلعدر .

[۲] کنارده: شارح فصوص عبدی بوسنوبدر، سید دکادر، بیرامیدر، قوشیده

مدفوندر، (شیخ عبداللہ ۱۰۵۲) تاریخدر .

یازوب حتی سیواسی شیخ عبدالمجید افندینک زاویہ لری اوقافندن برینک وقفیہ سی وقت ریاستلرندہ یازلق اقتضا ایلدکده تبرکاً بنفسه تحریر بیورمشلردر . زیارت اولمشدی . طریقت علیہده ابتدا انتسابلری هدای افندی یه در . [۱] صدر اعظم مزبور ایله معاً انابت ایلدی . آنلره تذکره جی بعده ایکی کره رئیس المکتتاب اولدی . بعدالغزل محاسبه اناطولی بعده محاسبه جزیه بعده مقابله پیاده صکره محاسبه منسوخ ضبط و عزلنده انزوا ایلدی . قوجه مصطفی خانقاهی قربنده مشهور منزلنده رجبدہ رحلت وطوب قیوسی خارجنده مال تپه نام محلهده صفة مخصوصهده دفین تربت اولدیغی (شیخ دوران ۱۰۷۱) [۲] تاریخنده در . نثاری دخی بومصرعی کویادر : (کل نسیرین عدن اولا الهی صاری عبدالله ۱۷۰۱) . مشنوی شریفک دفتر اولنی شارح بونلردر . « ثمره » و « دره » و « جوهره » و ترکی منظوم « کلشن راز » و « اسرار العارفین » و « نصیحة الملوك » و سائر اثری واردر .

شیخ عبدالله حلمی بن محمد بن یوسف بن عبدالمنان

شهریدر . شیخ القرا یوسف زاده افندی دیمکله شهرت داده در . پدرلری دخی شیخ القرا ونخل بند جامع شریفنده امام مقتدا ایدی . کندلی ولادتلی (ساعت سعادت ۱۰۶۶) تاریخنده واقع اولوب حسن خط ثلث ونسخی قره قره شهرت خواجه محمد افندین تمشق و تحصیل ایلشدر . سلطان احمدخان اول وقفندن ریاست قراسی وسرای هایون قراسی و کتابخانه اندرون هایون درسیه سی و ایاصوفیه کبیرده سلطان محمود خان اول کتابخانه سنده تفسیر خدمتی و صدر اسبق حسین پاشا دارالحدیثنده واقع درسیه تفسیر امثالی خدمات علمیہ ایله تعلیم طلبه اوزره اولوب برلیله احیاده حضور هایون محمود خانیده کرسی نشین و عظم اولوب نشر پند و نصیح دخی پوردیلر . آثار شریفه سندن صحیح بخاری شریفی تماماً شرح ایدوب و صحیح مسلم شرحه و تفسیر بیضاوی تحشیه سنه دخی مشغول ایدی . هر فنده خصوصاً

[۱] کنارده : هدای مرحوم اولدقده ینه بیرامیه دن الحاج بشیر کندیلرینی شیر ارشاد

بشارتله سیر ایلشدر . [۲] ۱۱۷۱ چیقور .

علم قراشته هزار تألیف و رسائی وارد . بو فقیر ترجمه سی خدمتنده بولندیغ
مکتوبات قدسیه نقشبندیه ختامنده مطالعه واستحسان و تقریر یضریله خندان بیور مشردر .
طریقت علیه خلوتیه بی ساقزلی الیاس افندیغن اخذ ایدوب و مصری افندی ایله
دخی مکاتبه لری تحقیق ایلشدر . درویش نهاد پاک اعتقاد عالم و فاضل مآقل و کامل
مدفق و محقق ، السنه ثلاثه ده تکلمه قادر و هزار آثار و اشعاری وارد . بو فقیر
مدت مدیده تلویح و توضیح درس لرنده بحمده تعالی زانوزن استفاده واستفاضه لری
اولمشدر . اسان شریف لرنده (ع) « آریله ماز طاتلی دیلندن حروف ، مآلی اوزره
نوعاً ما عقلاً » [۱] کلیمیه حسن اولنور ایدی . چند بیت بو هت شریف آثار قلم لرندن
سرزده و بسته دخی اولمشدر :

شافع روز جزا سیدنا مصطفی
یاسند الاصفیا سیدنا مصطفی

اعلم جمع الوری سیدنا مصطفی
بنده حلمی فقیر خواهد از تو مدد

بو حال اوزره ایکن درس و دوری تمام و منتصف ذی الحرامده تارک دائره ناسوت
و عازم عالم لاهوت اولوب طوب قیوسی خارجده پدری وجدی جوارنده مدفون
و تاریخ انتقالی بو مصرع موزوندر : (مدفن نور ایده عبدالله افدینک قدیر ۱۱۶۷)
انتقالرندن بر آی مقدم رؤیا لرنده بر زلزله عظیمه واقع اولمش . ینه رؤیاده مدلول
مجر بیسندن پرسان اولمش . بروحیدالدنیا فاضل عالم بهانک انتقالیدر . دیو جواب داد
اولمشدر . آیا کیم اوله دیو اول خلجارج ایله بیدار اولمش که عالم ناسوتی بالکلیه اول
حال اوزره متزلزل بولمشدر . واقعا اول زلزله عظماده اکثر قباب جوامع انشقاق
پذیر اولوب بر رخنه عظیمه اولمشیدی . فی الحقیقه بر آی قدر وقت مرورنده کنندی
انتقالری هویدا اولدی . الی رحمة الله تعالی . (ع) « اذا کتبو بیض من نوره الخبره .

عبدالله واصف بن محمد محاشم بن شعبان

شهریدر . پدری مذکوردر . کندی لری ثلث و نسخ ورقه و تطلیق و سائر
اقلامی پدرندن تلمذ و تمشق ایله تحقیق ایدوب ارباب قلمک ممتازی و اصحاب رقمک

[۱] کنارده : عقله عقده در .

سرفرازی اولدوقده خدمت وززاده اولوب چرکس محمد پاشایه دیوان افندیسی اولمشیدی . دیوان قلمنده مشار بالبنان خامه کاران ایدی . لکن سرعت انفعاله ابتلاسی اولغله غلبه غضبده حدتندن کرینه ناک اولوردی . رحلتنه لمی بو تاریخی دیمشدر : (واصف عبدالله افندی ایده جنائی . مقام ۱۱۳۰) حسن خطی کبی حسن طبعی دخی اولوب بو بیت آنکدر :

هتا بولمز ای کل نازک بدن سکا   اولدم هزار نغمه زن عشق ن سکا

میر عبدالله رأفت بن محمد رامی پاشا

شهریدر . پدرلری مذکوردر . کندیلری ابتدا ثلث ونسخی چینجی زاده عبدالرحمن افندیبن تعلم وتلمذایدوب بعده مشق خانة صلاحک ادیب ارجمندی خواجه محمد راسم افندی مرحومدن حسن خطک مزایاسنی تحقیق ایله تلمذ ایدوب مأذون وضع لفظه کتبه اولمشیدی . شکست تعلیق و دیوانی و سیاقته دخی لیاقت صاحبی ایدی . هرفنده فاضل و اشعاره دخی مائل اولدیغی تذکره سالماده افاده اولمشدر . صدر اسبق ابراهیم پاشا زاده وزیر محمد پاشانک دیوان افندیسی اولوب بعده مناصب دیوانیه نک اکثرینی تشریف و یکیچری افندیسی دخی اولدوقدن صکره صره امانتیه عازم حج شریف و عودتده وادی فاطمه ده (المغموم ۱۱۵۷) تاریخنده طاکف بیت جنت اولدی .

عبدالله بن محمد

یورس یعنی بیکهوز نام قریه ده ساکن پدری و کندی دخی عطار ایدی . حسن خط ثلث ونسخی آق بابالی علی بن شیخ موسادن تمشق و اجازتله دخی تفوق ایشدر . چارابرو برخطاط دلجودر .

سید عبدالله بن محمد نوری

مصریدر . حسن خط ثلث ونسخی برادر مهتری شرکتیه پدرندن تمشق و اجازتله دخی تفوق ایدوب حالا بلده سنده سعی وترقی ایلمکده در .

عبدالله بن محمد

شهریدر . وزیر آغالی زمرہ سندندر . شامدن ہجرت وشکرچی زادہ دائرہ سنہ
مناسبت نسبت پیدا ایدوب آندردن مآذون اولوب سلطان احمد جامی اطرافندہ
سا کندر . شامی زادہ دیمکھہ عریقدر .

عبدالله بن محمد صالح

شهریدر . حسن خطی کندی ولد اجدی محمد آغا ایله معاً نام داش ابی القاسم
خواجہ محمد راسم افندیبن تعلمہ اذن واجازت تدارک و ابقای آثارہ تہالک ایدنلردندر .
قدرغہ لیمان حاجیبی ایکن احرام بند عزیمت حج شریف اولوب آندہ رحلت
و (انتقال القیامہ ۱۱۶۴) تاریخندہ دفین تربت اولدی .

عبدالله حمدی بن الحاج محمد « تسیچی زادہ »

شهریدر . حسن خط ثلث ونسخی چینچی زادہ عبدالرحمن افندیبن تمشق
ایدوب مآذون اولمشدر . روزنامچہ خلفاسندن ایکن رحلت ایلدی .

عبدالله رشاد بن محمد - امین بن حسن

ادرندہ پدرلری سلطان سلیم ثانی اوقافنک کاتبی اولوب کندیلری یساری زادہ
اسماعیل افندیبنک تعلیمیلہ حسن خط ثلث و نسخ تدارکنہ سعی ایدوب اون طقوز
باشندہ ایکن (مصلحت توفیق ۱۱۶۴) تاریخندہ اجازتہ شرف یاب اولمشدر .

عبدالله بن محمود

شهریدر . حاج الحرمین مالک القلمین یعنی ثلث و نسخندہ مالک کمال حسن خط
و برادری اسقاطچی مصطفی افندی ایله تمشقدہ شرکت اوزرہ تدارک فن قطع و فط
اولمشدر . اگرچہ مآذون اولمامشدر . لیکن کثرت کتابتلہ مشغول و اصلعیتنہ [۱]
دائر نیچہ مناقب نقل اولنور .

[۱] کنارده : اصلع ، باشنده توی اولیان .

سید عبداللہ شریف بن مصطفیٰ

شہریدر . شریف عبداللہ دیمکھ معروف حسن خط و کتابتہ موصوفدر .
قبلة الكتاب شيخ مرحومك داماد لری اولان شکرالله خلیفہ دن تمشق ایدوب وضع
لفظہ کتبہ اجازتیلہ عالی مرتبہ اولاندردندر . الف کامل تاریخندن مقدبہ موجود
اولان رجالدندر .

عبداللہ بن مصطفیٰ

شہریدر . بزازستانی اولمغلہ بازرگان زاده دیو معروف و مادری ذات شہرت
قدرت اولمغلہ خاتم زاده دیمکھ دخی موصوف ایدی . (ع) « یا قلمی تراش یا
ورقی می نویس » امریلہ ایتمار و وقت قلیل المقدارینی علوم و معارفہ صرف ایلہ
ورزش و استاد الفضائل و المکارم نام داش ابی القاسم خواجہ محمد راسم افندیدن
تمشق ایلہ حسن خط ثلث و نسخہ کوشش ایدوب اندک زمانده نائل اذن وضع
لفظہ کتبہ و خطاط عالی مرتبہ اولدی . « بیت »

ای خامه وار اونو رفقک بندن اوپ این یازون رسالہ خط ریجانی موبو

نشیده سنجه کمال لطافت خط و جودت نمطی سببیلہ پنجه استعداد تمشق ایلہ
آباد اولورکن (ع) « وای نعیم لایکدره الدهر » وفقنجه سنین سنی عقد عشرینہ
رسیده اولمدین زخم خوردہ طاعون اولوب عزم مشق خانہ جنت ایلدکده بومصرع
تاریخ موقع واقع اولمشدر : (کوچدی عبداللہ افندی حیف خطاط جهان ۱۱۵۱) .
سرعت قلم و لطافت رقمندن ناشی متعدد مصاحف شریفہ و ریضاوی و متعدد شفا
نسخ منیفه لری یازمشدر .

عبداللہ بن مصطفیٰ

شہریدر . سلطان بایزید ولی جامعی حوایسندہ بر منزل عالی یه مالک ایدی .
طریقہ خواجکانه سالک و امانتله مالک اولوب ازجابه ضربخاہ امانتی بعدہ صدر

اعظم کتخداسی اولوب خدمت کتخداییدن ایکی طوغ ایله مرعش والیسی اولوب
آنده (عزت خاص ۱۱۶۸) سنهسی اواسطنده سخن بقای جایی مناص ایلدی .
حسن خط ثلث و نسخه سید عثمان قنویدن تمشق ایله اکرام ایدوب مجلس اجازتی
بر بزم پر تعظیم اولمشدرکه نادرالوقوعدر .

عبدالله بن مقفع

فارسیدر . پدری و کندی مجوس ایکن شرف یاب اسلام اولدیله . پدرینک
اسمی مبارک و مقفع لقبدر . کندی حسن خط وقتی حسن بصریدن اخذ ایله
صاحب کمال اولمشدر . « الدرۃ الیتمه » و « کلیله و دمنه » نام کتاب هندی که حالا هاپون نامه
دیملکه عرفیدر . آنلرک زبان دریدن لسان تازی به نقل و ترجمه سیدر . بصره والیسی
سفیان غدیرله سوزان تنور یعنی فرونه القا و احراق و افنا اولنسنه اسمی (عبدالله ۱۴۲)
تاریخ اولسی غرائب اتفاقیه دندر . کتب منطقیه ابتدا بونلرک ترجمه ایلمسیله لسان
سریان و زبان یونانده اسیر ایکن دولت لغت عربیه به اطلاق اولمشدر .

« لازمه » پدری دفتردار وقت اولمغله بر ماده ده حجاج ظالمک ضربندن تشنج ایله
پارمقلری دوشوب بوسیدن ملقبدر دیدکلرینه کوره فتح فاء ایله مقفع دینور . و خرید
القصر صاحبی درت یوز تاریخی رجالندندر دیدیکی صحیح اولماز . زیرا تعددی یوقدر .
لکن اصح بودرکه صنعت قفاعة نسبت اولنوب مقفع کسرفاء ایله اولمقدر دیدیلرکه
قفاع ، زنبیل کبی قولیسز برظرفدر . عربیدرکه بعضلری دخی قفاعات یعنی فوق کبی
دام وتله دیدکلری آلات صیدیه بی ترتیب ایدر ایدی . کثرت بردن اصابعی ساقطه
اولدی دیدیلر . لکن فانک تقدیمی لازم کلینی ملاحظه ایلدیلر .

شیخ عبدالله بن درویش همت بن علی مردان

شهریدر . پدری معاریف رجال پیرامیه دن شیخ همت افندیدر . کندیلری
حسن خط ثلث و نسخی ضمیمه کاللری اولمق ایچون کندی کفته لری اولان « بیت »

فصل شتاده بویه هواحق عطاسیدر قرطاس مشق دستکه آل یاز هواسیدر

وقفنجه لیل ونهار همت ورزش و کوشش ایله نام داش جامع القرآن حافظ عثمان افندی تلمذده اقدم طلبه واذن وضع کلمه کتبه ایله عالی مرتبه اولمشدر . کندی استادی خطیله بر حدیث نور قطعہ سی بالخاصه کندیلری ایچون وقت تمش-قلرنده کتب اولندیغنی ظهر قطعہ یه قید وامضا بیورمشلدر . پدري مقامنه دفتر دار ابراهیم افندی زاویه سنده جانشین اولدقن صکره حج شریفه عازم اولوب عودتده ابتدا سلطان سلیم جامعی [۱] جمعه وعظیه سیله داخل سلسله مشایخ سلاطین اولدی . اولفتح واعظی ایکن بوسنوی شیخ مصطفی ایله معاً رکاب هایونده اردو واعظی اولمشیدی . سلطان بایزید شیخی اولوب سلیمانیه یه نقل و حرکت ایلدیکی سنه شوالنده رحلت واسکدارده پدري یاننده دفین تربت اولدیغنی سامی مصطفی افندیکن بوتاریخیه مضبوطدر : (کرسی عدنی مقام ایلدی همتزاده ۱۱۲۲) . عبدی مخلصیه بوبیت لطیف برنعت شریفده فخریه در :

وقت اولور دشمنه تعیان دوسردر قلمم دست موسای احبایه اولور گاه عصا

الوزیر عبدالله بن وهیب بن عبدالله

حمویدر . اسمی عبدالرحمن دخی اولق مرویدر . زکی الدین القوصی دیمکله عریف بر فاضل کاتب وشاعر لطیفدر . حسن خط بوابانده فایق الاقران وحا سلطانی ملک مظفره برمدت وزیر ومصاحب اولمشیکن (ارتحال ۶۴۰) تاریخنده مخوقاً شهادت ایله انتقال ایلدی . اشعاری جریده خریدده اشعار اولمشدر .

عبدالله صیرفی

بغدادیدر . سید حیدرکنده نویسه انیس وجلیس وتلمیملریله تحصیل حسن خط نفیس ایدوب کندیلرین دخی تلاحق افکار طریقیه تصرف وانتقادلری واردر که

[۱] کنارده : اول ایامده ذیل سلاطین جامع ابی ایوب ایدی . لکن شیخ یحیی آنک وعظیه سیله ائزوا ایدوب بوجهتمن برقاچ شیخ افندیلرک دخولاری سلیم خان جامعدن واقع اولمشدر .

حسن خط بونلرک تعریب و تعجیملریله زینت یاب نمط اولدینی منقولدر. «بیت»
آنکه ورزد سیرفی عقل هر حرف از خطش رشته در بست کاترا جوهر جان قیمتست

کندی خطلریله استانبولده مصحف مستطاب وارددر. هنروران عالیده سلطان حسین بقرانک هرانده بنا ایلدیکی مدرسه میرزانک شناسنده اولدینی اثناده طاقنه دائر امدار قرآن کریمی صیرفی مزبور یازمشدر دیدیکی طقوز یوز تاریخی حدودنده اولمسی اقتضا ایدر. لکن بوقیر آثار قطعاندن (خط عالی ۷۲۰) تاریخیله بر قطعه سنی زیارت ایلدم. استاد آگاه شیخ حمدالله علیه رحمة الله جنابلری بونلرک خطوط رعناسنه تقلید ایلدکلری معروفدر. لکن ملاقاتلرینه تاریخ مساعد اولمدیغی ظاهردر. مکرکه متعدد اوله.

عبدالله

بغدادیدر. ارغون [۱] کامل لقبینه سبب ترکی الام و عربی الاب اولمیدر. یاقوت مستعصمینک اقلام سته بی اعلیم ایلدیکی استادلرک بریدر. قلم محققده محقق و سائر اقلامده دخی مدقق ایدی. (تماشا ۷۴۲) تاریخیله مورخ اثرلری تماشا اولمشدر.

عبدالله آشپز

بغدادیدر. شش قلمی یاقوت مستعصمیدن اخذ ایله تمشق ایدن مشاهیر اسانده دندر. بالخاصه رقعه و تعایقده مشار بالبنان و موقع خامه کاراندر. استادی مرحومک خدمت مطبخنی در عهده ایلکله لقب طبّاخ و آش پز ایله شهرته سبب اولمشدر. اوائل ایامنده اسواق دارالسلامده کوشمال استاد ایله اجلال اولنوب آتش اشتیاقنده دیک [۲] آرزوسی غلیان و منفح تعلیم استادیلله شعله دارا شتهار و تربیه لریله پخته بر آدم کامل اولوب بسط سباط استادیت و بذل نعم کونا کون اهلیت ایلمشدر.

عبدالله

شامیدر. آغا قرنداشی دیمکله عریفدر. حسن خط یاقوتانه بی منلاعلی تبریزدن تمشق ایله اقرانه تفوق ایلدیکن شاعر عالی «هنروران» نام مناقبنده تصریح ایلمشدر.

[۱] کنارده: ایکی جانبک بری ترکی و بری عربی اولان فرسک نامی لغتده ارغوندر.

[۲] فارسیدر، (نجره) معناسنه در.

عبد الله

اماسيدر . استادنده اختلاف اولمشدر . مصاحف و آثار صحايف تميغه موفق ، طرز خاص اوزره يازار بر خطاط محقق اولديغى محققدر .

عبدالله الكاتب

هرويدر . خطوطك حسن وجمالى و متانت طرز حالى بر طريقيه كنجائش پذير تعبير قلم تسطير دكدر . (التحرير ٨٤٩) تاريخى شهر الحجندة بر قصيدة بره ورقعه ايله دخى كمة كتبه وضع ايلديكى اثرلى دوچار ديدة زيارت فقير اولمشيدى . الحق حضرت شيخ آكاهك انتخاب ايلديكى وادى وبلكه اختيار وابقا ايلديكى رسم عادى ايدى . اكر عبدالله اماسى فى الاصل هروى اولسه آنكدر ديمك بعيد اولماز ايدى .

عبدالله

قرميدر . سلطان سليم خان ايامنده ظهور و شيخ حمدالله آكاهك حفيد سميدلى درويش محمد بن مصطفى دده دن تمشق ايدوب ادنى سعيه صورت پذير اجازت اولمشيدى . بر واقعه لرى وقعه انتقاله دلالت ايلدكده خارج سور استانبولده جامع امير بخارى جوارى و ابو ايوب انصارى عليه رضوان البارى رهكذارى كندى مختارى اولوب احضار مزار و سرلوحه سنك پرانوارينه « قد طوى طوامير الاعمال و نسخ اساطير الآمال بالآجال » فقره لرى نقشنه ابتدا و نام ناميلرين دخى رسم و املا ورقم هندی ايله ايكي طقوز ، ثالثك وقوعنه شاهدين مقامنده تصوير و ايستاده و برخانه رقمى كشاده ترك ايلدى . برينى دخى شا كردلر يردن برى يازسون ديه كشف حال بيوروب واقعا اول واحد كالف الف كاملدن بر سنه مقدم باغچه سراى ماوايه منتقل اولديز . بونك امثالى احوالى هنروران على و سائر رسائل خطوط آمالیده مذکور اجمالیدر . (خطاط زيبا قريمى ٩٩٩) كمة سه دانه سى قلم فقيرانه دن تسعات ثلاثيه مساوى الاعداد واقع اولدى تبركا قيد اولندى .

عبدالله سیمی

نیشابور بدر (ع) دست در دامن اولاد علی تائزنی، قاعدہ اسلامیہ سنہ رطایت و مشهد علی رضایہ ہجرت و آندہ معلم قرآن و قرائت و استاد حسن خط و کتابت اولدی. شش قلمی نفیس و بلکه مر قلمی خوش نویس و اشعار و سائر فنونده دخی کامل و اورا قک تربیہ سی و مرکبک تعبیہ سی و تذهیب و سائر معارفده آثار و رسائل صاحبی اولوب مر فنده تعلیمی مجرب و متبرک اولمغله هزار شاگرد نام دار کلزار معارفده صیقل تربیہ سیله قرص سیم آسا مہذب الاطوار اولمشدر. شبانروز اوچ بیگ بیت شاعرانہ معمار طبعاری برستون خامہ ایله رسم و بنیاد ایلمک قادر، نازک طبع و نادر المعاصر ایدی. سلطان علاء الدین بایسنقر پادشاہک زمان سلطنتندہ ملک معنوی فی الحقیقہ سیمی مرسوم ایدی. شعری دخی یاد اولمشدر.

عبدالله

شہر بدر. حافظ ابن جزار یعنی قصاب زاده دیمکله پراشتہار ایدی. بعد الحج تحصیل حسن خط ثلث و نسخ ایچون حافظ محمد الامامہ اقتدا و مرشیوہ قلمده آنلرک اثر اثرینہ اقتفا ایلمشدر. «شعر»

الناس فی غفلة عما یراد بهم کانهم غم فی دار جزار

مفہومی اوزرہ وقت شیخوختہ قبل الوصول رحلت ایلدی. قرہ مصطفی پاشا وقفنک اجزاء موقوفہ سی بونلرک خطی اولمق منقولدر. رمضان افندی کبی استادہ استاد اولمشدر.

عبدالله

شہر بدر. جابی زاده عبدی آغا دیمکله شہرت نمادر. مولدیمز اولان خرقة شریفہ محلہ سی جوارنده ساکن ایدی. فیض حسن خطی صوبولجی زاده مصطفی افندینک کنک تعلیمندن سبوی طبعنہ اجرا ایله تحصیل و اذن کتبه ایله تجیل اولمشدر. استاد قدیم برپیر منیر کریم اولوب بلا انحراف وضع اعراب و کثرت آثار ایله کامیاب اولانلردندر.

سنی سکسانہ و ان الثمانین و بلفتها ، مآلی اوزره یتمش ایکن (صحن رضا ۱۱۴۹)
تاریخندہ طی دفتر اعمال ماسوا و عزم سوی ماوا ایلدی . اهل کیفک نظیفلرندن
خفیف اللجیہ بروجود لطیف الحلیہ ایلدی .

عبدالله حیرلی

استانبولہ کلوب تحصیل معارفہ کوشش و اہتمام و حافظ خلیل افندیدن حسن خط
ثک و نسخہ اجازتہ بکام و استاددن صکرہ رحلت ایشدر .

درویش عبدالله « کاتب السر »

شہریدر . آغانپولی اسماعیل افندیدن حسن خطی تمشق ایله استاد جمیل
اولانردندر . سر کتابتندن خروج و طریق خواجگانہ ولوج ایلدی . شق ثالث
دفترداری ایکن (استخلاف ۱۱۷۲) تاریخندہ وقوع رحلتی بلاخلاقدر .

شیخ عبدالله ایسی دده

ادرنہ ویدر . ادرنہ دہ مولویہ شیخی انیس رجب دده دن اخذ طریقہ اول دائرہ یہ
نسبت دخول و خرقہ و سکہ قبول ایدوب بعد الحج قاہرہ دہ اقامت و آندہ تحصیل
مشیخت ایلدی . واقعا مولوی خانہ مصدرہ شیخ ایکن محمد نوری مصریدن تعلم
ایله اذن و اجازتہ نائل و اول بلدہ نک شیخی و دده سی اولمق درجہ سنہ و اصل اولدی .
بو بیت ناہموار تاریخدر :

یازار بابای قلم لوح قبرہ تاریخن انیس ددهم ایدہ باقیدہ حسن خطی جلیس ۱۱۵۹ [۱]

عبدالله وفایی [۲]

ادرنہ دہ مرادیہ سمتندہ ساکن ایکن کوکب محمد افندیکنک تعلیمیلہ حسن خط

[۱] تعمیمیلدر . بابانک (با) سی علاوہ اولنہ جقدر .

[۲] عبدالله وفایی دن اول ییلدیژ نسخہ سنندہ آئیدہ کی ذات محرردر : « عبدالله بن
حسین - شہریدر . پدري مطبخ اماتی ایله شہیر کوسج حسین افندی مرحومدر . شیخ .

ثلث و نسخی مراد اوزره یازوب خوش نویسان میانده شهرت شعار هنروران اولدقده سرای عامره خدمت کتابتیه بکام اولمشیدی . حضور هابونده رسم سکه به جسارت و خطوط اسلافه عدم رغبت و مهم دیگر نیست ، وادیلر نده حرکت و ثلث و نسخه دیوانی کبی ریک نثار و کندی خطنی تماشا ایله احبابنه جیره اجتسار و ایغیله و دست شمالیله مشق خط و حروفک ابتدا و انتها سنده نو ظهور زلفه لر امثالی خلاف آداب استادان خط رفتار و کفتار ایلمسی باعث شتات و نظر اصابت ایلمکله سنین سنی واصل اربعین اولمدین مزاجنه علت طاری و تبدیل هوا ایچون محروسه بروسه یه عزیمت و (شتات ۱۱۴۱) تاریخی او ائاننده آنده بو دهر بی وفادن رحلت ایلدی . (ع) « هر جا که عشق هست جفا و وفا یکیت » آثار قلمندن مدینه ابو ایوب انصاریده یازیلی مدرسه تعبیر او انان اسمی خان سلطان مدرسه سنده کتبه سیله دیوار درس خانه یه بر حرف و او رسم ایوب ادرنده اسکی جامعه دخی بر اسم جلال و بر و او یازمشدر . تفصیل حالی دوحه نجیاده افاده اولمشدر .

عبدالله عابد

شهریدر . حسن خط ثلث و نسخی شکرچی زاده سید محمد افندیدن و صکره آتی الذکر رئیس اسبق نعمان افندیدن دخی خطوط متنوعه بی بر کمال دست آور تحصیل ایلیوب آمدجی و یولیه رئیس الکتاب و صکره کرات ایله امین دفتر خاقانی و طغرا نویس سلطانی اولمشدر . (سیف غالب ۱۱۸۳) تاریخنده اردوی هایون ایساجی ده بولندیغی ایامده آنده رحلت ایلدی . مهری زاده عقیف مرحوم انشا و اعلام ایلدیکی قصیده سندن بو ایکی بیت فی الحقیقه شایان شانتری اولدیغی محققدرة :

اولوب مژگان ابن مقله چاروب در پاکی
خطی افسر ربای اشتهار تاج بیک زاده

آنک دربار باب دولتی ابن هلال اولدی
صفای مشربی ده غبطه فرمای زلال اولدی

برهان ردعی سلسله سنده اولغله پدیری و کندی شیخ زاده هنوایی شهرت یافته در . حسن خط ثلث و نسخ شیخانه ده صو یولجی زاده مصطفی افندیدن فیض یاب مهارت اولمشدر . رامی پاشا برینه ریاسته بکام و نیجه مناصبه شادکام اولوب یکیچری کتابتیه گذرانده ایام ایکن (مقام الشیخ ۱۱۲۲) تاریخنده اسم اسامی اصحاب حیاتدن فرونده و سجاده غبرایه رو نهاده اولمشدر .

عبدالله

زشتویدر . صاحب دوحه نجیبان تحصیل خطوط حسنه ایدوب قلعه کبیره
باش خلیفه دخی اولمشدر . وقتمز رجالدندر .

سید عبدالله

ادرنده خفاف زاده حسین افندیدن ثلث و نسخی تمشوق و حسن خطه تمشوق
ایدوب استانبوله قادم و نام داشلری اولان خواجه اکرم و استاد عالم امیر افندی
مرحومدن مزایای حسن خطی تعلم و اذن و اجازتلیله دخی تنم ایدوب اندرون
هایونه داخل و خاص اوطیه دخی واصل اولوب شاگردان صاحب بضاعه به استاد
اولمشدر . نائل اولدینی ترسانه کتابتی زعامته تبدیل ایلش ایکن (کاتب احسن
الحظ ۱۱۸۲) تاریخی نصف جمادی الاولی سنده اسکدارده دفین مشوق خانه
جنت اولدی .

شیخ عبداللطیف بن احمد بن مصطفی بن صالح

شهریدر . پدی اهل الهمدن شیخ آکاه قر احمد افندی نام پیر منیر شیخ
محمد نصوحینک خلیفه بنامی و استانبوله سید خلیفه مسجدینک امامی ایدی . سلسله
نسبلی پدرلرینک عملری اسماعیل بن صالح ترجمه سنده تصحیح و توضیح اولندی .
کندیلری ثلث و نسخی معمار عجم تکبیه سی شیخی سید اسماعیل سعید افندیدن
یازوب وقتا ابوالفضائل والمراسم نام داش ابوالقاسم خواجه محمد راسم افندی
صاحب ترجمه نیک پدرینه داماد اولدقده بونلردن تلذ و اذن وضع کلمه کتبه ایله تلذ
ایلدی . والد ماجدلی (خلوت عدن ۱۱۶۰) تاریخنده انتقال ماوی ایلدکده
(ع) « بوتکیه کده قانع رزق مقدر اول ، پندینه بند اولوب جانشین طریقتلری
ومحراب کزین امامتلی دخی اولمشدر . وقتمزده اخوت مرتبه لری انسیت و طرف
خاطریمزه رعایت پدرمانده اوزره حرکت ایدن اهل معرفتدندر [۱] که (اعتسکاف
خطاط ۱۱۹۱) تاریخی لیله معراجنده صاعد معراج بقا وجاهد نیل لقا اولمشدر .

[۱] ییلدیز نسخه سنده « مات ۱۱۹۱ » دنیلوب آشاغیکی سطر یازیلامشدر .

عبد اللطیف رائی

قره حصاریدر . نسبتک شق اخیرى اولان صارى رائى دیمکه معروفدر .
 بروسه مدرسلرندن ایکن طریق قضایه رضاداد سلوک اولوب امر حکومتده حسن
 خط ثلث ونسخ و تعلیقه مشق ایدوب هر قلمده تیز دست برکاتب سرعت پیوستدره .
 اسمنده اولان لطفک سدی اولان عنف ایله معامله قضیهسی عزل و تأدیپ ایله
 نفیسی نتیجه و یروب لطمه تکدیر اجلدن بالضروره سکونته (رائی برفت از دنیا ۹۷۶)
 تاریخ اولمشدر . تذکره لرده اشعارى مذکوردر .

الوزیر عبدالمحسن ابن حمود بن عبدالمحسن بن علی

حلبیدر . امین الدین تنوخى دیمکه عریف برخطاط ظریف وکاتب نظیفدر .
 حسن خط یاقوتانده کمالی وهر آثار کمالده حسن حالى وارایدی . صاحب صرخد
 اولان عزالدین ایبک دائره سنده کتابت ایله مکرم و وزارتله دخی مکرم اولمشدر .
 ادیب کامل و متدین فاضل ایدی . « مفتاح الافراح فی امتداد الراح » نام اثرى
 مشهوردر . اخبار نوادرده یکرمی جلد بر مجموعه سی و سائر رسائل و دیوان اشعارى
 وارددر . یتیم درت یاشنه یتیم ایکن (الخطاب ۶۴۳) تاریخنده ارجعی خطایله
 مخاطب اولدی . ذیل خریدده اشعارى اولمشدر .

عبدالمعطی

حلبیدر . دست یمنی اصابع ست ایله مفطور الحال و کویا شش قلمدن وایهدار
 اولسنه براعت استهلالدرکه التى پارمق دیو مشار بالبنان اولمشدر . عبدالله و فاییدن
 تمشق حسن خط ثلث ونسخ ایدوب نسخ کثیره کتابتنه موفق اولمشدر . ابنای
 شهادن بویله بر معرفتلى وجود مانع و معطینک عبادینه نامعدود کرمنه مصدر و هزار
 خیر و برینه مظهر اولمق مقرردر . حالا فوتى مسعود عمر اولدی . لکن کتابته قدرتى
 قلامشدر .

عبدالملك بن نصر بن محمد

نصیبندندر۔ ابوالفرج الخزومی دیمکله شهر و پیغالقبیلہ عالم کیر برشاعر دپذیردر۔
سیف الدوله ابن حمدانک کاتب مراسلاتی اولمشیدی . (صدرجنان ۳۹۸) تاریخندہ
رحلت دار امان ایلدی .

عبدالؤمن بن صفی الدین

اماسیدر . علی بن هلال مرحومک خطوطنه تقلیدایله حسن مزید پیداایدوب
استاذ الاساتذہ اولمشدر . « بیت »
خط غیرینسخ ایدوب اولکان یاقوت هنر اولدی الحق غبطه سازشیخ وشاب خوش نویس
حتی یاقوت مستعصمی ابتدا خط وقتده بونلردن مشق آلدینی خریدة القصرده
وغیریده مسطور و (خامه ۶۴۶) تاریخندہ انتقاللری مشهوردر .

عبدالؤمن بن عبدالله بن احمد

مغربیدر . فاضل بی نظیر وحسن خطی وفیر، طریق تعلیمی عارف، کثرت کتابتله
محسود اهل معارفدر . الی سکر یاشنده ایکن (محترم ۶۸۸) تاریخنی رمضاننده
افطار جماله مکرم اولدی .

عبدالواحد بن عبدون بن عبدالواحد

مغربیدر . تاریخ غرناطه احاطه سی اوزره علم وفضل وتدریس وتقریروحسن
خط وقتده دخی بی نظیر اولوب ریاست وقت نیجه زمان کندیله منحصرا اولمشدر .
اوجیوز تاریخنی رجالتندر .

السید عبدالواحد

شهریدر . خواجه زاده محمد افندی تلامذه سندن اولوب بیك یوز اون طقوز
تاریخیله بر خوش مصحف شریفی زیارت اولندی .

عبدالوهاب بن ابراهیم بن عبدالوهاب

خرزجی زنجانیدر . آذربایجاندن ابوالعالی دیمکه ظهور و عزالدین لقبیه مشهور اولغله صرفده معروف اولان عزیزی دن مقصود بونلرک تألیف لری اولدینی آ کابناء در . (الحركات ۱۶۰) تاریخ لری حدودینه دک حیاتده اولان لردن وبالذات یاقوت مستعصمیدن تعلم حسن خط پر برکات ایدن لردندر . حسن جودت خط لری نی امام سیوطی امثالی اصحاب طبقات وصف ایلشردر .

عبدالوهاب بن عبدالله

شهریدر . حسن خط ثلث ونسخی ابتدا بر ایکی مشق ایچی حسین افندی دن اخذ و تمشق ایدوب بعده عمر افندی زاده رسام محمد افندی دن تعلم واجازتیه تنم ایلشدر . حالا مالیه قلمنده قدمای کتابدندر . بوقیر کبی لجه سی خفیف و روحی خفیف بروجود لطیفدر .

عبدالوهاب بن فضل الله بن محلی

عدویدر . قاضی شرف الدین او محمد القرشی العمری تعریفیه معروف خریده خریده و برادری یچی ایله مآ - ی ایدوب حسن خط یاقوتانده کامل بی بهانه و ادای منشیانده یکنانه زمانه اولغله مصر قاهرده کاتب السر اولشدر . طقسان درت یاشنده ایکن (دمسار خدا ۷۱۷) تاریخنده رحلت ایلدی .

عبدالوهاب بن محمد صادق

تبریزیدر . استانبولده حسین بن بهرام اسکداریدن تمشق و حسن خطه تعلق ایلشدر . الفات اربعده (۱۱۱۱) بر مصحف شریف تحریر و هر سطر میانی مذهب جدول ایله طرح عجمانه توقیر اولمشدر .

عبدالله بن جرو

موصلدندر . معتزلی و محدثدر . اذکیادن اولغله سائر فضائلندن فضله حسن خط

وقتی دخی تمشق ایلدی . فن قراشته دخی معتمد و جوهر (ع) « باری باغ ایلر
بکالتغ جوانک لکتی » مآلنجه الثلغ اولغله اداده رای غین او قوردی . اساتذہ سندن
ابوعلی فارسی « برادہ قلمی زیر لسانک و وضع ایدوب او حالده حرف رای تکریر
ایله دفع اولور ، دیوب واقعا بو طریقله مخرجندن رای اداده استقامت پیدا اولدی .
تفسیر قرآن کریم ترتیب ایدوب بسمله شریفده یوزیکرمی وحه ایراد ایتدی . سائر
مؤلفاتی دخی وارد . (شیعی ۳۹۰) تاریخی رجبک او اخرنده تشییع مهمان
روان ایلدی . آل بویه دن آنی الذکر شاهنشاه فنا خسرو خیفه یه امام و استاد بنامدر .

عبدالله بن محمد بن عبدالله

یمیدر . علوم عربیت و فن قراشته علم علامه ، واعظ صوفی جامه و نظم
و نثر ایله مقتدای عامه و حسن خط و قده دخی پیر پرور صاحب خامه مستقیم القامه
اولمشدر . اجدادی کبی کندی دخی « الایمان یمان والحکمة یمانیه » اثر شریفی
اوزره فن طبابتده دخی لقمان زمان ایدی . سکسان درت یاشنده (الانتقال ۶۱۳)
تاریخی ربیع الاخرنده عقیق پاره سنک مزاری ایستاده قبر رحمت مدار قلندی [۱] .

شیخ عثمان نابی دده ابن ابراهیم

شهریدر . پدری سلیمانیه دارالشفاسنک رئیس الخدای برپیر صاحب نفس و هزار
بیمار بی هوشه دوارس اولمش حاج الحرمین برذات شریف ایدی . کندیلری حسن خط
ثلث و نسخی نفس زاده اسماعیل افندیدن تمشق و تلذ و خط تعلیق دخی شیخی غوثی
احمد دده افندیدن بعدالانتساب تعلم و تلذد ایلمشدر که آنلرک نفس انفسلریله علوم
ریاضیه دن موسیقیده دخی کمال مهارت پیدا و ذیل الذیل شیخی تحقیقی اوزره خانقاهلرنده
اون سکز سنه نیزن باشلیق خدمتی ادا و مصاهر تلریله دخی کام روا اولمشیدی .
عوثی دده مرحوم (تسلیم حقانیت ۱۱۰۹) تاریخنده رحلت ایلدکده مقامنه جانشین
مشیخت دخی اولمشیدی . سند حدیث شریفده آنلرک ماخذلری بعد بعد بو فقیره

[۱] کنارده : « بیت » فیض بخش اولدیغیچون دائرة ملک یمن آنده در تربة جنت

دخی مأخذ اولمشدر . بوحال اوزره سبجه شمار لیل ونهار ایکن ترک ناسوت وعزم لاهوت ایلدکده فرزند ارچندلری الشیخ سری عبدالباقی دده افندی منازل کبر مقام مقابله اولدینی سید حسین وهی مرحومک بوتاریخندن دخی عیاندر : (عثمان دده کوچدی اوله سری باقی ۱۱۴۲) . آنلر دخی (توجه رفعت ۱۱۶۴) سالی ربیعنده قرقایکی یاشنده ایکن رهروان وادی خاموشان اولدیلر . جمله سی برتر بده آسوده حجره رحمتدر . مرحوم عثمان دده نك شعر وانشا طرفی دخی ساثر فضائل ومعارفی کبی مسلم اولمغله نیچه آثار بسیاره موفق اولمشیدی . از جمله معراجیه لری گفته وبسته کندی اثرلری هر سال صباح معراجده قرائت اولمغله مستمعین زوار فرحناک وانوار صلوات کثیره ایله تاریک دالر تابناک اولورلر . صفایی تذکره سنده دخی « روضة الاعجاز » نام بر اثرینی ایراد ایدر . علم موسیقیده مستقلاً رساله ادواری وسائر اشعاری دخی اولمغله تذکره سالماده دخی تذکار واقاده اولمشدر . روح الله ارواحهم .

عثمان حمدی بن اسماعیل

شهریدر . پدری اوردک اسماعیل افندی مشهور یکیچری کاتبیدر . صاحب ترجمه حمدی وبرادری مصطفی ناظم آنلرک بیضه نسلندن حاصل اولمشدر . حمدی افندی دخی اوجاقده کتبخدا یری کاتبی و صکره قالیونلر دفتر داری اولمشدر . ثلث ونسخده حافظ خلیل جلیلدن تعلم ایله خوش نویس وسائر خطوطده دخی طرز وطوری نفیس برشاعر مسلم ایدی . (افغان ۱۱۳۲) تاریخنده ناله موتی کوشزد احببا اولمشدر . بوییت آنکدر :

خواب کیرمز چشمه فکر قد دلدار ایله   حالمز دشواردر دور و دراز افکار ایله

عثمان بن اسماعیل

ایوبیدر . برادر زاده سی احمد حامد ترجمه سنده پدری مذکوردر . بلده سنده جامع کبیر مؤذنلرندن و تربه شریفه تربه دارلرندندر . فی الاصل ثلث ونسخی نجیب ایوبیدن یازوب آنلر مصر قلمی قضاتندن اولمغله منصبنه طازم اولدقده منبع الفضائل والمراسم

خواجہ محمد راسم افندیٰ تمشوق حسن خط ایلوب کثرت کتابتہ مشغول ایدی .
حاشا من السامعین اواخر عمر نده عما طاری اولمغله قلمدن قطع امید و ممکن اولدیغی
قدر ساثر خدمات ایلہ اختیار ترک و تجرید ایلشددر .

عثمان بن حسن

اخسخه دندر . قوم قپوده نشانجی جامی قربنده سا کندر . حسن خط ثلث
ونسخته کریدی محمد افندیٰ تمشوق ایلہ مآذون اولشددر . باش محاسبه کاتب لرن دندر . [۱]
مطموناً (سترالقضا ۱۱۹۲) تاریخنده رحلت ایلدی .

سید عثمان بن خلیل

قریمیدر . اندرون هایونه دخول و سرکاتی و کاتنه وصول بولدقدن صکره دفع
ایلہ عفو اولنوب نیچه زمان سیاحت والفت و تحمل کربت ایلدیگی ایامده سلطان زمان
مصطفی خان ثالث رکاب هایونه رفع رقعه احوال ایلدکده قدیمدن دخی محیط علم
عالم آرالر اولمغله نور عثمانی جامع شریفنک کتابتی کندینه باخط هایون توجیه
اولندی . اندرون رجالدن ایکن حسن خط ثلث و نسخه ورزش و نام داش ابی القاسم
خواجہ محمد راسم افندیٰ تمشوق و کوشش ایلہ برخوردار آینده خط پیدا ایدوب
مآذون دخی اولشددر [۲] (شرف یاب عصمت ۱۱۹۳) تاریخنده شام شریفده وفات
ایلدی .

عثمان ثروت بن صالح

شهریدر . پدری سلاح دار کاتب لرندن ایدی کندی حسن خط ثلث و نسخی
تمشوق و خواجہ زاده سید احمد افندیٰ تعلم ایلہ نائل اذن اولمشیدی . طریق
اوزره دارالسعاده آغاسی مذکور بشیر آغایه یاز یجیلق خدمتیلہ شرف یاب و آغای مزبور
طعمه شمشر قهر قهرمانی اولدقده جانشینی اولان ابشر آغایه دخی خدمت ایلشیدی .
خدمت مزبورده دن طریق خواجکانه سلوک ایلہ عطف عنان وصول و بر منصب ایلہ

[۱] ییلدیز نسخه سنده تاریخ وفات محرر دکلددر .

[۲] " " " " " " " " " "

چراغ مراعی ضیادار حصول اولوب پی در پی ثروت و یسار اوزره و قتمزده رفتار
ایدن کامران ترکیلردندر . طبع شعرایی دخی ثابتانه اولوب حنیف ایکن [۱]
تبدیل مخلصه میل ایلدکده بر دیوانچه ترتیبه همت ایلشیدی . بو محله بعضاری
انتخاب اولندی . « بیت »

اشارت ایله قواغماض عینی ای ثروت بوفیض باشقه قلمدر دوات وش کوزک آج

دیگر

مکرکاک قدر اول طفل ابجد خوانک ای ثروت جلی خطیله یازمش لوحه رخسارینه تمب

دیگر

مشق ایده یازدی حرف بحرف ایلیوب وقوف باق اومزاتک خطنه تمب الحروف

(صفر خیر ۱۱۸۰) لفظی مرعشده [۲] رحلتک شهرینه و حسابیسی تاریخنه
دلالت ایدر .

عثمان بن عبدالباقی

شهریدر . پدري کتاب دیوانیه دندر . اصحاب کرامدن ابوشیبة الحدری رضی الله عنه
جوارنده واقع مکتبک معلمی ایدی . صویولجی زاده مصطفی افندی حسن خطده
مأذون و کثرت کتابتله ممنون اولاندردندر . (نظر ۱۱۵۰) تاریخنده دیده دوز
روز رستاخیز و یا ودود اسکله سنده بلاط شیخی نوری سید حسن مرقدی مقابلنده
دفین خاک مشک آمیز اولمشدر . او چیوزه قریب مصحف یازمشدر .

سید عثمان بن سید عبدالله بن سید مصطفی بن سید فیض الله الشهید

شهریدر . جد امجدلری فیض الله مذکوردر . رئیس العلما اولان والد ماجدلری
نقیب الاشراف عبدالله افندی اسلامبول قاضیمی ایکن صاحب ترجمه نامداش
ذی النورین چلی افندی ثلث و نسخده ردوسی ابراهیم افندی مأذون وضع لفظه

[۱] ییلدیز نسخه سنده « حنیف ایکن » یوقدر .

[۲] ییلدیز نسخه سنده « مرعشده » یوقدر .

کتبہ اولمشدر . (ع) « اثر النجابه ظاهر البرهان » ماصدق کبار مدرسین کرامدن
بروجود شریف قابلیت نموددر . سلمه الله تعالى .

عثمان بن عبدالله

بغدادیدر . عجمی زاده لردن برینک آزاد کرده سیدر . علی البنیانیدن حسن خطی
کوروب حلبده (انتقال المحشر ۱۱۶۱) تاریخنده رحلت ایلدی . صحت و کثرت
دلائلی معروفدر .

عثمان بن عبدالله

جانب شرقدن اشراق ایدوب حسن خط ثلث ونسخی مطلع المعالم والمراسم خواجه
راسم افندی مرحومدن تمشق ایله اجازت و لفظه کتبه وضعنه ماذونیت تحصیل
ایلمشدر . اناطولی قلمی اشرافی قضاتندن عرب زاده نام کسنه نك رتبه کتخداییلرینی
احراز و خرم خصکی سلطان دارالشفاسی رئیس الاطباسی ابراهیم افندینک شرف
مصاهرتیه دخی اعزاز اولنوب قلم مزبور قضاتندن اولمشدر .

عثمان بن علی

شهریدر . حافظ عثمان افندی دیمکه معروف و وقتنده اسرار خطیه شیخانه
کندیله انحصار ایله موصوف ایدی . پدری خصکی سلطان جامع شریفنک مؤذنی
اولوب کندیله کوپرلی زاده صدر اسبق مصطفی پاشا دائره سنده نشاء یاب و اول
خاندانده معارف کلیه و جزئییه انتساب ایدوب حسن خط ثلث ونسخی ابتدادرویش
علی مرحومدن تمشقه شروع ایدوب وقت پیریلری اولمغله رضالریله صویولجی زاده
مصطفی افندیدن تعلم و تلذ و اون سکز یاشنده ایکن (عرض ۱۰۷۰) تاریخنده
شهد فائق اذن شریفلریله دخی تلذ ایلدکن صکره دقایق شیخانه نی نفس زاده سید
اسماعیل افندی مرحومدن تمامه ماسرت و تکرار الف و با مشقندن ابتدا ایله
حسن شیخانه یه صورت ویرمکه هس اوغلی اولوب و محصولی خارجه چیقارمغله
تفوق اقران حاصل ایلمشدر . مرقوم مصطفی افندی مرحوم ایله مجلس صدر اعظمیده
جمع اولوب عثمان افندینک حسن خطی پسندیده و مصحف شریف کزیده کتابتیه

تنبیه صدر اعظمی صادر اولدینی اثناده « استادك كيمدر » دیو سؤال وارد اولدوقده صدر اعظمه جوابنده « افندی حضرتلرندن مأذونم ، دیو صو یولجی زادهیه اشارت ایدر . طشره چیققدقلرنده صو یولجی زاده کمال ممنونیتندن عثمان افدینك پیشانه لطیفلرین تقبیل و دعوات خیریه ایله تجیل ایلشدر . حسن خطده شیوه شیخانه اسلاف و اخلاقی میاننده کندیلره منحصر ایدی . حتی آغا قپولی اسماعیل افندی کبی استاد والانزاد دخی مرحومك کماله اعتراف ایله انصاف ایدوب « حسن خطی بزبیلدك عثمان افندیمز یازدی » دیمشدر . و رحلتنده عثمان افدینك خطیله نیچه کزیده قطعهلری اسماعیل افدینك پشتخته سنده ظهور ایلشدر . اواخر وقتنده سنجدقار محله سنده ساکن ایدی . (ظاهر ۱۱۰۶) تاریخی اواخرنده سلطان مصطفی ثانییه معلم حسن خط اولدوقده دیاربکر منصبی و نجیب افندی قولنججه فلبه منصبی توجیه اولنوب عزلنده دخی مخصوص آرپهلق تعیینی ایله اکرام اولنشدر . حضورهایونده احرام وضع اولنوب مذاکره حسن خطه مبادرت ایدرلرایدی . سلطان مشارالیه هر نه رسم اوزره که بر حسن خط کتب و تمیق ایلمك مراد هایونلری اوله اولابررسی عثمان افندییه یازدیروب بعده کندیلری مشق ایدردی . بو اقبال بی مثال ایله بیله یینه درویش مشرب اولوب قوجه مصطفی پاشا خانقاهنك زاویه داری شیخ سید علاءالدین افندیدن اخذید بیعت ایلمکه منتسب طریقت سنبلیه اولوب ادبارینه دکمز اقباله چندان فریفته دکل ایدی . حتی برکون طلبه دن بری وقت تعلیمدن صکره اثنای طریقهده جراح پاشا حامی قربنده مصادفه ایدوب طالب مزبورك سبب تخلفنی سؤال ایدوب وعذر شرعی سببیه تعلیمدن محرومیتی معلوملری اولدوقده دابه سندن نزول وهان شهراهدده قعود ایدوب خطنی تعلیم و مشقنی دخی تمیق ایچون اخذ و درجزدان ایلمکه تکریم ایلشدر . اقلام ستهده شیخ ثانی ، خطاط بی مدانی اولوب یوماً فیوماً حد و قدری پرتوپاش قلوب طلبه اولمقده دره . وقت تقیید ترجمه لرینه دک اون بش سنه بی متجاوز اولدی که سلسله لرندن اولمیان اهل خط دخی کندی وادیلرین ترک و انصاف و مرحومك رفتارینه تقلید ایله اعتراف ایلشدر . زمانمزده ذوات قلائل بی انصاف قالمشدر که بونلرک طورلرینه توجه طار ایدوب اول عصمت مجسم حقنده مکيفاتدن

مبتلای دخان دخی دکل ایکن حسداً کیمی شرب خمر افتراسنه جسارت و کیمی درونی عداوتله خسارت اوزره در. مرحوم مرحوم اول مرتبه حسن خط انواعندن ترقیه اشتغال اوزره ایدی که حج شریفه رهروان ایکن هر مرحله ده برایکی صحیفه قارمله تسویدی و محل تمبقی دخی کتبه سنده تقییدی معتادلری ایمش. حتی وادی النار مرحله سنده یازدقاری نصف طبقه قارمله سنی زیارت ایلدم. الحقرتبه اعجازده اولدینی ظاهر ایدی. یکشنبه ایله چهارشنبه کونلرنده تعلیم ایدوب بری فقرا کونی و دیگری اغنیا کونی اولمغه فقرا یه اکرام ایدرلردی. قرق سنه دن زیاده بورتبه کثرت کتابت و بر آن عدم راحت سببیه داء الانبیاء اولان نزله فلج ظهور ایدوب تدبیر حکیمانه ایله تخفیف اولنوب ینه حسن خطربنه نقصان طاری اولمامشدر. اول مدتده قلملرینک محل بادامیلری طادت قدیملرندن قصیر کشاده اولنوب و قطع قلم خدمتی چینیچی زاده عبدالرحمن افندی درعهده التزام ایلشیدی. بو حال اوزره اوچ سنه سرورنده دعوت ارجعی به اجابت و خانقاه مزبور مزارستاننده دفین تربت قربت قلندقدده امام افندی امرتلقینه قیام ایدر. اما اول ایامده موجود کبار مجاذیدن سپاهی محمد دده خانقاه مزبورده حجره نشین اولمغه حاضر بولنوب اول آنده امامه خطاباً دیمش که « افندی زحمت چکمه. مرحومک کاری تمام و چوقدن محلندن نقل ایله اکرام و اعلائی علینی مقام ایلدی. حق تعالی شفاعتی میسر ایلیه، دیو کشف راز احوال قبور ایلدیکی ثقات موجودیندن مسموعمدر. مخمسات امام زین العابدیندن (ع) « وایقن انه یوم الفراق » مصرعی صاحب اقلام سته هفت اقلیم یدی قلهلی امیر افندی مرحومک خطنده تعلیم بیوردقارندن ایکی ساعت نجومی کچدکده رحلت و آخرتعلیملری مصرع مزبور اولدینن امیر افندی زاده سید عبدالحلم افندی بوقفیره روایت ایدوب تبرکاً زیارت ایلشیدم. ارتحالنه نهادینک بوتاریخی خوش نشیده در:

حافظ عثمان افندی که کالاتیه	حسن خطیله بولوب مرتبه والایی
فن خط ایچره اولوب، فخری خطاطانک	سرمه چشم سرور ایدی غبار پای
خدمت ایتمکله شب و روز کلام الله	حق نصیب ایتشیدی آکید طولایی
سوی غیبیدن ایدوب ارجعی امرین اصفا	قیلیدی زیب آورکوش امرجهان آرابی
ترک آلایش دنیا ایدوب اول مرد خدا	ملک باقیه فدا ایتدی فنا کلابی

کنندیستی ولی باقی قالب آثاری روحنه یاور اوله موهبه مولانی
 کلدی برهاتف آنک فوتنه دیدی تاریخ عدن باقی اوله عثمان افندی جایی ۱۱۱۰
 بعض استادک یادکاری بودخی تاریخدر : (ملک باقی اوزلیوب عثمان افندی
 دیدی هو ۱۱۱۰) . سنک مزارینه نثرأ اسم سامیسنی مشارالیه اسماعیل افندی
 یازمشدر . یکریمی بش مصحف شریف کتابتیه من طرف الله اللطیف تشریف اولمشدر .
 خطلری ایله بر مصحف شریف و بر مرقع حروف ایاصوفیه کیر کتاب خانه سنده
 موجوددر . « بیت »

کثرت خالی ایدر حسن خط روپی زیاد نقطه در زیب حروفی دخی حسن خطک
 مفهوم نتیجه بالجملة سرخ نقطه ایله تعلیم ایلمش بر حروفاتی نور عثمانی کتاب خانه سنده
 موقوفه در . ایاصوفیه ده واقع شیخ مرقعلرینک بریسینک آخرنده کی شیخ کتبه سیله
 بولنان صحیفه بی نظیر دخی بونلر کدر . نقلید بیوروب « نقلها » یازمشلر ایلمش . قطع ایلیوب
 دسیسه کارلر آنی شیخ مرحومک اولمق اوزره جلد واحد وضع ایلمشدر . اکثر
 آثار لرینک خدمت تذهیبی برادر زاده سی پیرام پاشا تر به داری حافظ محمد چلبیندر که
 سر که جی زاده نام استادک شاگردیدر . و بیوک قره مانده احدب حسن چلبی نام
 استاد دخی خدمت تذهیبنده اولمشلر در که چینجی زاده عبدالرحمن افندی ترجمه سنده
 یاد اولنان منلا کورانیلی بیاضی مصطفی نک شاگردلر ننددر . فی الاصل شیخ حمدالله
 آکاهک سنک مزار پرانوارنده نام نامیلری رسم و حک اولنمیوب آیین زمان و یا
 وصیتلری سببیه ترک اولنغله باقلسه ظاهرأ اسم سامیلرین ثبت و رسم ایلمک آیادخی زیاده
 جلب دعایه وسیله اولورمی که ملاحظه سیله بوا مر خطیره مباشره نیت و حضرت شیخ
 محمود هدایی فقراسندن شعبان دده نام صاحب حاله بوبابده استخاره ایلمسین نیاز
 ایلمشیدی . عزیز مزبور رؤیاسنده شیخ مشار الیه مرحومک حجر منورینی خطوط
 مُدهامه [۱] ایله مرسوم قدرت خامه اولدینی حالده مشاهده ایدوب بوصورتده عدم
 اجازت حس ایلدکده بونیتدن مرحوم مرقوم توبه ایلمشدر . شاهین آغانک جسارتی
 ترجمه سنده ایراد اولنور .

[۱] مدهامه — « شول باغچه و صف اولور که نباتاتی یک فراوان و پرتاب و طراوت
 اولغله کبرودن قرامتی قویو یشیل کورینور » [قاموس ترجمه سی ۴ صحیفه ۲۹۱]

میر عثمان ابن میر محمد بن علی پاشا

شہریدر، صدر اسبق بوزار قلی مصطفی پاشانک حفیدیدر، حسن خطی یدی قلهلی
السید عبداللہ افندی کوروب مآذون اولمشدر، مدینہ منورہ صلی اللہ علی منورہادن
معزول وقضای استانبولہ مترقب وصول ایکن (خطاط الحسینیات ۱۱۷۹) تاریخی
شوالی اوچنچی جمعہ کونی رحلت جنات ایلدی .

عثمان بن محمد بن یوسف

سنباطیدر، حسن خط ثلث و نسخہ کالی و علوم کلیہ و جزئیہ فضیلت حالی
تصریح کردہ تمبیدر .

سیہ عثمان بن محمد

قرہ حصار شرفیدندر، رئیس الاطبا عمر افندی مدرسہ سندہ حجرہ نشین اولوب
بو تقریب ایلہ مصطفی راقدن تحصیل حسن خطہ سعیلہ تمشق اثناسندہ استادیلہ شکر آب
اولدقدہ استادالمکارم خواجہ محمد راسم افندی تعلیم و کوشش ایلہ درجہ اجازتہ
رسیدہ اولوب استادینہ رجامند وینہ آندن مآذون اولمشدر، [۱] (خطاط
اہل السنہ ۱۱۹۶) تاریخی سلخ جمادی الاولیہ رحلت ایلدی .

عثمان حفظی بن محمد

قاسم پاشادہ قولقسز احمد آغانک خیری اولان جامع شریفدہ امام و خطیب
بروجود لییدر، حسن خط ثلث و نسخی ردوسی ابراہیم افندی تمشق ایلہ مآذون
اولوب مصاحف کزیدہ و آثار پسندیدہ یہ موفق اولمقدہ ایکن (ذوالنورین اسلام
۱۱۸۵) تاریخنندہ رحلت ایلدی .

عثمان بن مصطفی

کوملجنہ لیدر، حافظ قرآن اولمغلہ خادم فرقان اولمق دخی مناسب کورینوب

[۱] ییلدیز نسخہ سندہ تاریخ وفات محرر دکلدرد .

حسن خط ثلث ونسخه بعد التمشق استاد پر نور امام جامع میر آخور سید عبدالله افندیدن اجازتله سرسطر آمالی املايه رسیده اولمشیدی . نام داش ابوالقاسم خواجه محمدراسم افندیله دخی مذاکره لری وارد . یدجی محمد پاشایه خدمت امامتده اولمشدر . (تام الاثر ۱۱۷۳) تاریخى اوائلنده مقتضای زمان هجوم اقدار ایله بخاربارد سودا دماغن فسرده غم ایلمکه برشب کندین آویزه طاق خانه نحوست لانه سی ایلیوب اسکدارده دفن اولندی .

عثمان بن موسی

قره حصار شرقیدندر . استانبولده حافظ پاشا جامعنک سیبلی جهتنه نائل و آنکه اشهار شامل بولمشدر . حسن خط ثلث ونسخی الحاج مصطفی اوپه باشیدن یازوب مآذون اولدی . استادى مناسبتیله سکسونجی علوفه سنه متصرف ایدی . (رحلت ناسوت ۱۱۵۵) تاریخنده انتقال ایدوب سیبیل مزبوره متصل جامع شریفک طریق عام طرفه دفن اولندی .

عثمان پاشا

چرکسیدر . سلطان مصطفی خان ثانی سلطنتنده سلحدار لقدن وزارتله چراغ واستانبول قائم مقامی دخی اولمشدر . اندرونده ایکن حسن خط ثلث ونسخی رسام سکه هایون عمر افندیدن یازوب مجاز اولمشیدی . (مختفی ۱۱۳۰) تاریخنده عالم بقایه ره روان سمت خفی اولدی .

عثمان میر علم

ارضرومیدر . سرای هایونده خاص اوپه دن سربواین رتبه سیله چراغ ونیچه زمان خدمات دولت علیه ده استخدام اولنوب فراغ واتزوا ایدوب سابقا صویولجی زاده دن و صکره حافظ عثمان افندیدن تمشق ایله تحصیل اذن ایلدیکی حسن خط ایله نیچه آثار ابقاسنه سی اوزره ایکن (افغان ۱۱۳۲) تاریخنده رحلت ایلدی . اجازتی حافظ عثمان افندیدن اولدینی تصحیح اولندی .

عثمان

اناطولیدن استانبولہ وصول و دائرۃ دولتدن اوجاغ تبردارانہ دخول ایلدی .
 نیچہ زمان دیک تربیہ دہ پختہ اولوب صحن بیروہ خروج ایلوب بر زمان سرورندہ
 جلوس هایون محمود خانی واقع و بونلرک دخی کوکب طالعی لامع اولوب والدہ سلطان
 کتخدالغی ایله شرف یاب اولدی . مخدومہ لری رحلتندن صکرہ بونلر دخی عزم
 آخرت ایلدی . باغچہ قیوسی داخلندہ وانع وانی مدرسہ سی مراقندنہ آسودہ
 لحد اولدی . فی الاصل مدرسین کرامدن سیف اللہ الفیضیدن تحصیل ملکہ حسن خط
 ایلشدر . اتفاقاتدنرکہ سلطان عثمان ثالث والدہ لرینک کتخداسی دخی قریندہ
 مدفون اولوب ایکی برادرلرک والدہ لری کتخدالری ایکی عثمان افندیلر بر محلدہ
 مقبورلردر [۱]

عثمان

اناطولیدن کلوب ابتدا قلیونجی اوجاغندنہ قرہ عثمان دیو نام آور اولدقدن
 صکرہ حفظی تکمیل و امام جامع میر آخور امیر افندیدن دخی تمشوق ایله حسن
 خطی تحصیل و اجازتله دخی تجیل اولمشیدی . صد فحیلر مقابلندہ علی پاشای عتیق
 جامعندہ معترف اولوب جامع قریندہ بردکاندہ کتابت ایدردی . (خادم حسنا ۱۱۶۴)
 تاریخندہ رحلت ایلدی . آثاری بسیاردر .

عثمان

کرجی الاصل اولوب اندرون هایوندہ حسن خط ثلث و نسخی سید پرنور امام
 جامع میر آخور امیر افندی مرحومدن تمشوق ایله اجازت یاب اولمشیدی . زعامتله
 طشرہ چیقوب زیرک قریندہ ساکن و کتابتہ اشتغال اوزرہ در .

سید عثمان

شهریدر . استانبول مقاطعہ سی قلمنک کیسه داریدر . حسن خط ثلث و نسخی
 نجیب ایوبیدن وسائر خطوطی براستاد خوبدن یازدیغی دوحہ نجیباده افاده اولمشدر .
 [۱] ییلدیز نسخہ سندہ بورایہ (۱۱۴۹) تاریخی اشارت ایدیلشدر .

عثمان

بوسنویدر . مدرس و ابراہیم ردوسیدن حسن خطی دخی تحصیل ایله صاحب مجلس ایکن (نیست عثمان ۱۱۸۱) تاریخی حدودندہ عزم سرای بقا ایلدی . فن جزئیاتہ منتسب اولمغله استحقاقندن زیادہ اکرام اولمشیدی .

عثمان

بوردرندر . استانبولده زیرک یوقنی قربندہ فیل یوقشی اوزره واقع خانہ سندہ ساکن ایلدی . کنعانیان معارفک دلپسندی ہندی یعقوب افندیدن لفظہ « کتبہ عثمان » وضعنہ مأذون اولان زمرہ اهل عرفاندندر .

سید عثمان

قنویدر . حسن خط ثلث ونسخی طوپنخانہ لی فخرالدین یحیی افندی مرحومدن تمشق ایله حسن صورت ویروب رجال و کبارہ لغتساب و ازجمله کتخدای صدرعالی عبدالله افندی کندیلرین استادیتہ انتخاب ایلمشیدی . حالا بلده سندہ متوطنندر .

سید عثمان شریف العشاقی

بغدادیدر . بلده سندہ علم خطی تحصیل ایدوب (ممتاز الخط ۱۱۲۸) تاریخندہ یازدینی مصحف شریف زیارت اولندی . الحق خوش نویس و پیرانہ سر یازمش برخطاط نفیسندر .

عثمان الکاتب

حالا مصریدر . فی الاصل بوسنوی ایلدی . حسن خط ثلث ونسخی سید محمد نوری مصریدن تحصیل ایدوب لکن استادی رحلت ایلمکله صاحب دوحہ نجیب ایوبین اجازت ایله نجابت یاب وایکی استاددن تعلمله ذوالتورین اولمشدر .

عثمان الحافظ

کوملجنہ دن ادرنہ یه ہجرت و شیخ القرا شیخ ابراہیم افندیدن حافظ قرآن

و کاتب فرقان اولوب آنلردن مجاز و مستخلفدر . ولادتی اوائل دولت محمود
خانیده در .

عدنان بن نصر بن منصور

عین زربهدن ظهور و بغداده مرور و مدی الدهور تحصیل علومه بذل مقدور
ایدوب الشیخ موفق الدین ابونصر دیمکه مشهور و مصرده ابتدا علم نجوم و صکره
علوم حکمیه و غیریده خلفایه خدمتله سعی مشکور اولمشدر . علوم عربیه و اشعار
و حسن خط منسوبده ابن بواب شاگردلرینک برندن تحصیل و نیجه کتب کتابتیه تجیل
اولندی . تألیفات و سائر احوالی ابن ابی اَصْبَعَه نك عیوننده مفصلدر . رحلتی
(محشر ۵۴۸) تاریخنده مصرده واقع اولمشدر .

خطاط عزیزان بن محمد

نیسابوریدر . قدیم تاریخلرده خطاط عنوانیه انجق بونلری بولمشزدر . اصلنده
نظامی تبریزیدر . ابن عبادالصاحبه مصاحب اولوب برزمان نیسابورده مدرسه کبراده
دخی ساکن اولمشدر . صاحب دمیة القصر اشعارینی اشعار و حسن خطنی دخی و صفله
دیرکه « یغرس بخط الدر فی ارض القراطیس » وینشر علمها الجنحة الطواوئیس ، الی آخره
ابن عباد اسماعیل الصاحب (مقبل العقی ۳۸۵) تاریخنده عزم ماوا ایلدیکی آنک دخی
وقتی تقریب ایدر .

سید عطاءالله بن مصطفی

شهریدر . جد مادریمی همت زاده سید عبدالصمد افندیدر . پدری سپاه
اوجاغنده باندرمهلی باش کتبخدا ایدی . بو تقریبله کمندی دخی سپاه قلمی کاتبلرندن
اولوب حسن خط ثلک و نسخنی تائب شیخ محمدن تمشق ایدوب شرفیاب اجازت
اولمشدر . [۱] (ظهور عطا ۱۱۹۱) تاریخنده رحلت ایلمشدر .

[۱] بیلدیژ نسخه سنده تاریخ وفات محرر دکدر .

عقیف

حسن خط یاقوتانی ولی عجمیدن تمشق ایلبدیکنی محمد ابهری رسالہ سندہ تصحیح و تصریح سلسلہ ایدر۔ ولد امجدلری عمادالدین ونورالدین دخی ذکر اولنور۔

علاء بن حسن بن وہب بن موصلا یا

بغدادیدر۔ آندہ شاعر کاتب الانشا اولدی۔ دولت عباسیہ قائم و مقتدی و مستظہر امثالہ التمش بش سنہ قدر کتابت ایلبدی۔ صاحب خریدہ قولنجہ فی الاصل نصرانی ایکن مقتدی خلیفہ ایامندہ اقتدای اسلام ایلبدی۔ کرار آقائمقام وزرا اولمشدر۔ نجوم زاهرہ تحقیقی اوزرہ (ملکوت ۴۹۶) تاریخی ماہ مولدندہ عزم لاهوت ایلبدی۔ نظم و نثرده آثاری لطیف بر ذات نظیفدر۔

میر علاءالدین المعجمی

اصفہانیدر۔ عالی «هنروران» ده تبریزی دپو تمین ایدر۔ شاه اسماعیل صفوی سلطنتندہ خطوط جلیہ جلی خدمتندہ استخدام اولنوردی۔ بو سیدن الان اصفہاندہ آثار باقیہ سی نمایان و نور علی نور اولدینی عیاندر۔

علوی بن عمر بن عقیل

شامیدر۔ محی امین الدین خلاصہ سی اوزرہ حسن خط ثلث و نسخده یکانہ بلده سی اولوب خدمت قرآن کریم و حدیث شریف ایله شرف یاب اولدقدن صکرہ (مکتوم محشر ۱۰۵۴) تاریخندہ رحلت دارالعلم نعیم ایلبدی۔

سید علی بن ابراهیم بن محمد

شیرازیدر۔ ہراندہ شریف جرجایدن جملہ علومده مافون اولمشدر۔ حسن خط یاقوتانہده تحصیل خودت ایلبدی۔ «شعر»

ومامقلم اظفاری سوی قلمی ولا کتابت اعدائی سوی کتی

مالی حسب حالی اولوب کثرت کتابتہ معروفدر۔ ایساغوجی و کافیہ شرحی

وارد در . سکسان یاشنده ایکن (الحاقین) [۱] تاریخی صفرنده مدینه منورهده
ترك خاقین قانی ایلدی .

علی بن ابراهیم

شهریدر . حسن خط ثلث و نسخی قدر مشترك قره چاوش زاده احمد آغادن
یازوب مآذون اولمشدر . اهل خفیه نك اکر کباری خواجه سید احمد نقشبندی
یعنی امیر بخاری علیه رضوان الباری تربسی مقابلنده واقع قاضی عسکر عبدالرحمن
افندی مکتبده معلم صبیانه وکیل ایکن شیخ الاسلام ایام سید مصطفی افندی
پدرلری خیری اولان مکتبک جهتی توجیه ایله اصل اولوب نقل اولمشدر . و قتمزده
صلحای امتدن معدود ایدی . (خیرالسفر ۱۱۸۱) تاریخنده لیه قدرده وفات
ایلشدر .

علی بن احمد بن خلف بن محمد

مغربیدر . نسبی بعض انصاره پیوسته در . ابن البادش دیمکه فضل و کمالی
عریف و حسن خط و قتلہ صاحب شهرت بر شخص ظریف ایدی . شاعر ادیب ،
محدث لیب اولوب صاحب شفا قاضی عیاضک شاگردیدر . یتیم ایکی یاشنده ایکن
غرناطهده امام اولدینی جامع کبیر قربنده (عزیمت ۵۲۷) سالنده ودیعه زمرة
خاموشان اولدی .

علی بن احمدالرئیس

بغدادیدر . ابوالقاسم دیمکه عریف بر فاضل خطاط و شاعر ظریفدر . حسن
خط و قنده کمالی اولمغله مسترشد خلیفه نك خدمت کتابتنده اولور ایدی . (البشر ۵۳۳)
تاریخنده ترك بشریت ناسوت و عزم روحانیت لاهوت ایلدی .

[۱] نسخه اصلیهده (۸۶۷) ویلیدر نسخه سنده (۸۶۸) محرر ایسهده اوکله (۸۷۲)

عددی احتوا ایدیبور .

علی بن احمد بن بکری

و باخود ابن عمر بن احمد بن عبدالباقی بن بکری اولمقدمه اختلاف وارد . بغدادیدر . ابن ابی الفتوح دیرلر ایلدی . حسن خطده کالی سائر امثالی میاننده ضروربدندر . خریدۀ عمادده فضل وخطنی وهر وادیده کمال و شطرنجده دخی تفوق حالی ایراد ایدر . مدرسه نظامیهده حافظ کتب ایکن (شرعه ۵۷۵) تاریخی رمضانده جام اجل ایله افطار و مزار ملائک مدارده قرار ایلدی .

سید علی بن احمد

شهریدر . پدری حلیمی مصطفی پاشا مرحومک میر آخوریدر . کندی ثلث ونسخی خواجه زاده سید احمد افندیبن تمشق ایدوب رتبه اذنه دارج اولدقده استادلرینک مرض موتلری مانع حضوری اولوب ادهمی شیخ ابراهیم وکالتله اذن ویرمشیدی . استاد مزبورک آخر مآذونیدر . سائر خطوطه دخی هوسکار برکاتب معرفت مداردر .

علی بن احمد

شهریدر . یاغلقچی صنعتنده حاجی اوغلی حاجی اولوب حسن خط ثلث ونسخی زهدی اسماعیل آغادن تمشق ایله اجازت آلمشدر . وقتمز رجالدندر .

علی بن اسماعیل

شهریدر . قولاجکی زاده دیمکه معروفدر . موقوفات کاتبلرندن اولوب حسن خط ثلث ونسخی طاش مکتبلی مصطفی افندیبن مشق ایدوب مآذون اولمشیدی . [۱]

[۱] بیلدیز : « علی بن اسماعیل — شهریدر . قلایحی زادهدر . نوری دده محلهسنده ساکن اولوب حسن خط ثلث ونسخده راقم مصطفی افندیبن وخواجه زاده سید احمد افندیبن تمشق ایدوب صورت وپردکده ایکیسندن دخی اذن آلمشدر . قباقولاق دیمکه معروف محاسب اسکندر نام صاحب خیرک جامعنده خطیب ایدی . درویش نهاد، پاک اعتقاد بر پیر صلاح معناد اولوب اهل خفیهدن لهلی زده سید عبدالباقی افندیله وملا کورانیله مشهور عمر افندیله دخی صحبتی وارددر . (شیخ المسعودین ۱۱۸۱) تاریخی صفری اوائلنده رحلت ایلدی .

علی ذکی بن اسماعیل

شہریدرہ۔ مرکبجی زادہ دیمکھہ معجونجی چارشوسندہ عریفدرہ۔ طاش مکتبلی
مصطفی رافدن برادری حسن سروری ایله معاً تمشق ایله اجازت آلمشدرہ۔

سید علی بن ابی بکر

شہریدرہ۔ پدری نقیب الاشراف باش چاوشی اوغلہ چاوش زادہ دیو شہرت دادہ درہ۔
سلطان سلیم جامعی قربندہ دارالسعادہ آغاسی محمد آغا جامعندہ سرمؤذنان اولمشدرہ۔
آغای مزبورک خیری اولان خانقاہدہ مرشد آگاہ، سرور اهل اللہ شیخ ایاصوفیہ
کیر عبدالاحد نوری قدس سرہ صاحب ترجمہ نک ولادتندہ اسمنی وضع ایلمشدرہ۔
حسن خط ثلث ونسخی اساتذہ نک اکملی درویش علی مرحومدن تمشق واجازتلہ
تفوق ایلیوب کثرت کتابت وصلاح حال صاحبی بوجود شریف ایدی۔ تقلیددہ رتبہ کمالہ
رسیدہ اولان اهل تحقیقنددرہ۔ کتابتہ قدرت لری نقصان بولوب وارذل عمرہ رسان اولوب
مالک اولدینی تحف ونوادری سابقا قپودان دریا قیقمصطفی پاشایہ اهدا ومقابلہ سندہ
اشیای کثیرہ عطا اولنوب آنکله الی آخرالعمر اوقات گذار اولمشدرہ۔ ادرنہ قپوسی
خارجندہ امیربخاری تکیہ سی جوارندہ مدفوندرہ۔ تبرکاً فقیرانہ تاریخ رحلتی بو اثر
ککک حاجزانہ در : (جلیل استاد مزسید علی کوچدی چاوش زادہ ۱۱۴۰) ۔

علی بن ابی بکر

حسن خط ثلث ونسخی رمضان افندیدن اخذ ایلمشدرہ۔ مصحف شریف لری
زیارت اولمشدرہ۔

علی بن حسن بن ہندو

جرجانیدرہ۔ ابوالفرج ابن الکاتب دیمکھہ عریف بر شاعر وفاضل ظریفدرہ۔
حسن خط ہلالانہدہ دخی کمالی اولوب سلطان عضدالدولہ نک دیوان انشاسی خدمت
کتابتندہ اولمشدرہ۔ حتی دیمشکر کہ « شعر »

لازین فی عید وفی مجلس حتی یكون به علی بن حسن

علوم جزئیہ و کلیہ و خصوصاً فلسفہ مدہ مہارت تامہ صاحبی و امیرالنظم والنثر
برفاضل بی مدانی اولمغله اهل تاریخ توضیحی اوزره فضل و معرفت بعدالاصحاب الحق
آنک ایچون خلق اولمشدر دیو علمای عصر آنک حقندہ ثنا ایلشدردر. (ہدایت
۴۲۰) تاریخندہ بلدہ جرجاندہ وصلت حقہ بذلجان ایلدی. ذیل خریدہدہ اشعاری
بسیاردر.

علی بن حسن بن علی

دمیلی [۱] یعنی ارض مقدسہ دندر. ابن بواب طریق اوزره حسن خطدہ
کامل فقیہ و ادیب بر وجود فاضل ایدی. امام سیوطی امام ذہیدن نقلی اوزره
(حقانیت ۵۶۹) تاریخک جماداسندہ رحلت ایلدی. آخر عمرندہ اللری رعشہ دار
اولوب استرحاماً بعض شاگردانہ یازدینی شعردر :

طول سقمی والذی یعتادنی   صیرالرایق من خطی کذا
کل شیء ہدر ماسلمت   منک بی نفس ووقیت الاذا

علی بن حسن

باخرزیدر. ہرون المنجمک تألیفی اولان « کتاب البارع » ک ذیلی « یتیمۃ الدھر »
ثعالبی بی بونلر « دمیۃ القصر » نامیلہ تذیل ایلشدر [۲]. حسن خط وقتدہ کالی سابقا
حسن بن عبداللہ عثمانی ترجمہسندن دخی آشکاردر. (ترین ۴۶۷) تاریخندہ ترک
زینت و عزم پیرایہ جنت ایلدی.

سید علی بن حسین

شہریدر. تذکرۃ حناویدہ مذکور رحیقی یوسفک [۳] نسلندندر. خانہ سی

[۱] ییلدیز : « رہیلی »

[۲] کنارده : غریبدرکہ دمیہ بی عماد کاتب دخی « خریدۃ العصر » نامیلہ ذیل و آنی دخی
سعدوراق « زینۃ الدھر » اسمیلہ ذیل و آنی دخی حسن نیسابوری ذیل ایلشدرکہ التیقات اولور.
[۳] کنارده : رحیق یوسف معجون بشکطاشی یحیی افندیکنک اتباعندن اولوب حسن
چلی تصحیحی اوزره (۹۵۳) تاریخندہ رحلت ایدرک شیخی جوارندہ دفن اولندی.

ایاصوفیہ کبیر عمارتنک قپوسی یرنده ایدی . حسن خط ثلث ونسخی آغا قپولی اسماعیل افندیبن تمشق واجازتله تفوق ایلشیدی . والی مصر حمزه پاشایه امامت خدمتندن امام سلطانی اولوب مدرس اولمشیدی . بعض مناصب ایله امامتدن فراغت ومغنیسادن معزولاً (تارک ناسوت ۱۱۳۸) تاریخخی غره جمادی الاولیسنده عازم لاهوت اولوب میت اسکله سی قربنده شیخ طاشجی زاده حافظ مصطفی افندی جنبنده مدفوندر . خط سنک مزارنی حسین حبلی مرحومکدر .

علی وصفی بن خلیل

پدری قصاب الدخان یعنی چیقجی اولوب شیخ محمد تائبندن کاتب اولوب بعدالاجازه ابقای آثارنی حیازه [۱] اوزره ایکن (خطاط عرش ۱۱۷۹) [۲] تاریخنده جای آسایشی تراب فرش اولوب ادرنه قپوسی خارچنده بیرام پاشا سمتنده مدفوندر .

علی بن داود بن یحیی بن کامل

دمشقیدر . فضلاذن ایکن تألیف کتابه سبب عدم رغبتی کندیدن نقل اولنورکه « قدمای اسلافه طعن وتعرض عادتیم اولمغاه آنی نفسه عرض ایلدم، قبول ایلمدی . بن دخی ترک تصنیف ایلدم . من صنف فقد استهدف » دیمشدر . برمناسک حج ترتیب ایلمدی . خط منسوب زماننده کندینه منحصر ایدی . یتیم یدی یاشنده ایکن (شعله ۷۴۵) تاریخنده شمع شعله فروز روحی قانوس جسمنده بفکرده روزکار اولدی .

علی بن داود

شهریدر . حسن خط ثلث ونسخی رسام سکه عمر افندیبن تمشق ایله تدارک وتحصیل کمال ایدوب ابتدا کتابتله (برکات فتاح ۱۱۱۲) تاریخنده اتمام ایلدیکی مصحفی زیارت اولندی . علی التحقیق اول عمره لایق علی دینمکه شایسته ایدی . لکن نجیباً قولنجه (داخل الجنات ۱۱۲۰) تاریخنده رهروان عرصه عرصات اولدی .

[۱] « الحیازة - کتابه وزنده بر آدم برسنه پی کندی نفسنه اخذوجع ایدوب طرفنه ضم ایلك معناسنه درکه بر کیمسه به ویرمیوب کندی پایلانمقدن عبارتدر » [قاموس ترجمه سی جلد ۲ صحیفه ۷۹۷] [۲] نسخه اصلیه ده (۱۱۷۹) محرر ایسه ده (۱۱۸۹) چیقپور .

علی بن سلیمان بن علی

مصریدر . علاءالدین روافه دیو ملقبدر که ابن حجر درر، نده تصریحی اوزره حاجب رسول معناسنه فارسیدر دیدی . ابن طولون عرف علیه سنده پدری رومیدر . کندی مصره کلوب تحصیل علوم کمال و تعلم حسن خط وقت ایلدی . دار العدله نیابت دخی ایلشدر ، دیدی . و تمیمی تمیمی اوزره (طشت ۷۰۹) تاریخده صابون بدنی آفتابه عالمده تاب میاه حاره ا کداردن مذاب فنا اولدی .

علی بن سنجر

بغدادیدر . خفیه دن ابن السماک تاج الدین ابوالین دیمکه معروفدر . (الحركات ۶۶۰) تاریخی شعباننده صحرای وجوده تحریک قادمه شهود ایلشدر . جمال یاقوت عنزم بزم لاهوت ایلزدن مقدم آنلردن پیرانه تعلیم کوروب یاقوت ثانی ناسوت اولمشیدی . مستنصریه مدرسوی اولوب شاعر صاحب آثار بر فقیه نام دار اولغله «کنز» و «جامع الکبیر» اوزرینه شرحلری و برون متن متینی دخی وارددر . بغدادده رحلت ایلدی . لکن تاریخی مضبوطمز دکلدر .

علی بن سیف بن علی بن سلیمان

مصریدر . دمشقه تحصیل علم و معرفت و تکمیل حسن خط و کتابت ایلدی . جمع ایلدیکی کتب کثیره ملک تیمور وقعه سنده غارت اولندی . مجرد پاک ایدی . مصرده شافعیه مدرسوی و بیرسیه شیخی اولمشیدی . صکره شیخونیه مشیختی ایله تبدیل ایدوب دفع نزاع اولندی . ساثر آثار عدیده سنندن ماعدا ابن مالک حقنده ابو حیانک تعصباتی رد ایچون بر رساله جمع ایلشدر . ینه شامده (حوض ۸۱۴) تاریخی ذی الحججه سنده آرزوی کوثر ایله عنزم سوی محشر ایلدیکی تحقق کرده ابن حجر در .

علی بن صالح

شهریدر . لقبی علاءالدیندر . ابتدای حالنده عبدالواسع نام بر قاضی عسکرک

خدمت اعادہ سیکھ بکام اولیٰ واسع علیسی دیو سبب شہرتی اولمشیدی . اثنای
سعیئندہ شکر اللہ خلیفہ دن مشق حسن خط و تکمیل نمط ایلدی . بروسہ وادرنہ و
مدرس و استانبولہ دخی سخن مدرسہ اولوب ینہ ادرنہ یہ نقل و بایزیدخان مدرسہ سندن
قضاء بروسہ توجہ ایدوب آندہ (ضعف ۹۵۰) [۱] تاریخنندہ ضعف پیریدن عالم
قدسہ انتقال ایلدی . « شعر »

طالبان فن عشق ایتسون تلذ خامہ دن   دیکسون تحریر بحث مشکلی علامہ دن
خطر و بکدن اولور اوصاف حسنک مستفاد   منقہ مدر قصہ بہجت ہایون نامہ دن

نشیدہ سنجہ فاضل کامل منشی بی معادل اولدیغنه « ہایوننامہ » نام کتابی ترجمہ ایلہ
بو قالبہ افراغ ایلدیکی شاہد تامدر . دیباجہ سی سلطان سلیمان نامیلہ موشح قلندی .
اصلی اون التی باب اولوب ایکی بابی ترک اولنمشدر .

« فائدہ » کتاب مزبور ابتدا دابشلیم نام حکیمک ہندہ جمع ایلدیکی اثردر .
صکرہ بزر جہر لغت پہلوی یہ نقل ایدوب صکرہ ابن مقفع طرفندن لسان تازی یہ
بعده زبان فارسی یہ ترجمہ اولنوب آندن علی افندی ترکی بہ ترجمہ ایدوب صکرہ آنی
عثمان زادہ نائب احمد افندی اختصار ایلدی . مقدا بر دفعہ رودکی نظم ایلدی .
و ابوالمعالی نصر اللہ دخی بہرام شاہ سوقیلہ نسخہ ابن مقفعدن ترجمہ ایلدی . بردفعہ
دخی حسین بیقرانک امراسندن امیر سہیلی طلبیلہ حسین واعظ برطور غریب
اوزرہ ترتیب ایدوب انوار سہیلی دیمکک نام آور ایلدی . علی افندینک نسخہ سندن
ماعداسی کلیاہ و دمنہ دیمکک شہرت بولمشدر کہ چقال و دلکو دیمکدر .

سید علی بن صالح

شہزیدر . چلبی امام دیمکک بنام ایدی . پدری و کندی حاج الحرمین و حافظ
القرآن اولوب ثلث و نسخی حسین جلیدن تمشق و حسن کتابتہ تمشق ایدوب
بعداذن الی الوفاة وجوہ قرآنیہ ایلہ محشی نیچہ مصحف شریف کتابت ایلدی .
قالیجہ جی حسن جامعک امامتی و شیخ الاسلام اسماعیل افندینک جامعک ابتدا بنا سندن
خطابتی ایلہ بکام ایدی . وجوہ قرآنی شارح البخاری یوسف زادہ سید عبداللہ

[۱] بیلدیز : « ضعیف ۹۶۰ » .

افنديدن تحصيل ايلشيدى . (معتكف سلامت ۱۱۷۱) [۱] تاريخى اوائلنده رحلت ايلدى . مدفن غلطةده مولوى خانه قربنده درت يول آغزى تعبير اولتان محله آصمه مسجد حذاسنده اجدادندن برصاحب الحيرك بنا كرده سى اولان جزمه جى چشمه سى قربنده مدفوندر .

على بن طالب

بغداديدر . حسن خط ثلث و نسخى بيوك سليماندن تمشوق ايله اخذ ايدن اهل آثاردن و طالب زاده شهرتيله معروف قصير القامة و على ابن ابى طالب طريقه سالك اولان صوفيه دندر . حالا وقتمز رجالندندر .

على بن عبدالرحمن

قيصريه قراسندن بورنكوزدندر . حسن خط ثلث و نسخى استاد پرنور امام جامع مير آخور سيد عبدالله آ كاهدن تعلم و تمشوق و نام داش ابوالقاسم خواجه محمد راسم مرسومك دخى ذيل تربيه استادانه سنه تعلق و ايكي سندن دخى بكام اجازت اولشدر . دفترى عثمان پاشانك [۲] همشيره زاده سى و دامادى دخى اولمشيدى . صدر اسبق نوح افندى زاده على پاشايه انتساب و بو طريقه كته خداقلمى خلفاسندن ايكن كته خدا كاتبي دخى اولوب طريقه خواجه كانه رهروان و شهر امانتندن و سپاه كتابتندن معزول ايكن (نهان استراحت ۱۱۷۶) تاريخنده او اخر ذى القعدة ده رحلت و على پاشا جامعى مراقبده محاسب حرمين على افندينك قبرى جوارنده دفن اولندى .

على بن عبدالعزيز بن حسن بن على

جرجانيدر . شافعى المذهب بر فاضل خطاط مهتددر . درت بيك مسئله يى جامع كتاب الوكاله و سائر كتب رساله جمع ايلشدر .

[۱] نسخة اصلية ده (۱۱۷۱) محرر ايسده (۱۱۴۱) چيقيور ، ييلديز نسخه سنده ده (۱۱۴۱) در . [۲] كنارده : دفتر دار عثمان ، صدر شهيد على پاشا زمانده ايكي دفعه دفتر دار اوله رق بعده وزارت و يريلوب او اخر دولت سلطان احمد خانده اصفهان قربنده خرم آباد نام محله رحلت ايلدى .

ابن مقلہ زمان و بلاغتہ جاحظ دوران و فصاحتہ بحتریٰ اوان اولوب تمیمہ دہ
ثعالی تحقیقی اوزرہ قاضی جرجان ایکن ریدہ (ملک قبر ۳۹۲) تاریخی ذی الحجہ سندہ
طائف کعبہ جنات و از دل و جان عازم وصال مقبل العثرات اولدی .

علی بن عبدالله ابوالقاسم

نیسابوریدر . سلطان طغرل بیک آنی وزیر ایلدی . بعدہ ازوا اوزرہ ایکن
نظام الملك صاحب توقیعات خدمتہ تعیین ایلدی . صاحب دمیه حسن خطی بو
فقرہ لرله وصف ایدر : « ولومر بباہا ابن البواب لخشع خشوع الاواب و خضع
خضوع التواب » الی آخرہ .

علی بن عبدالله بن موسی بن طاہر

اندلسیدر . حسن خطی مستحسن ، فاضل ہرفن ایدی . سیاحتہ تعلم علوم
ایلمشدر . کتابتہ ابقای آثارہ مائل ایدی . (سعادت ۵۳۵) تاریخنندہ ویا برسہ
صکرہ آش نام وادیدہ پرخاش ایدوب شہید ایلدیلر . اشعاری دخی واردر .

علی بن عبدالله

استانبولده دودمان برش ناکانک رئیس اولان رحیق یوسف مرحومک
سلسلہ نسلندن برینک نشاہ دار اعتاقی اولوب پہلوان کمان کش ایکن حسن خطہ
خصوصا جلی قلمنہ سعی ایدوب اوائل حالندہ آغا قپولی اسماعیل افندیدن تمشق
و آنلرک رحلتندہ توقادی درویش احمد افندیدن تلمذ و اجازتہ دخی تفوق ایلمشدر .
یوز یکرمی تاریخی رجبندہ تمام ایلدیکی مصحف شریف زیارت اولمشدر . اگرچہ
سلسلہ حافظ عثماندن دکلدر . لکن بواندیغی سلسلہ نک خیلی خوش نویس لرندن
اولمشیدی . تاریخ مزبور اثناسندہ رحلت ایلمشدر . اوغلی رحیق زاده احمد آغا
وقتمزک مشاہیر جوہر شناسانندن ایدی و برش معہود و قتمزده آنک نامیلہ مشہردر .
طریق حجدہ رحلت ایلدی .

علی راقم بن عبداللہ

کفویدر . مورہ قراسندن بالیہ بادرہدہ علاقہ پیدا ایدوب کندوی [۱] وجودین
 زنبور آسا اول ارضک شکوفہ زارندن شهد فایق ارزاق جمع واملا ایملکہ « القناعۃ
 احلی من العسل » وتیرہ سنہ سالک اولمشدر . غلطہ سراپی غلمانہ ملحق ایکن
 موضوع اول اساتذہ سراپی اولان خواجہ محمد راسم افندینک قضیہ تریبہ تعلیملرینہ
 محمولتہ نتیجہ پذیر حسن خط ثلث و نسخ اولوب اجازت یاب اولمشیدی . آثار
 کثیرہ سی و قلم جلی یہ مشق کلی ایدوب خطوط وفیرہ سی واردر . جزیرہ مزبورہدہ
 تریبہ شاگردانہ شغل ایلہ فرید زمانہ ایدی . (مساک شیخ حمداللہ ۱۱۷۸)
 ترکیبی تاریخ رحلتی اولمق غرابدندر .

علی بن عبداللہ

بغدادیدر . بلده سی کاتب لرنندن بر ذات احب و بر وجود احدیدر . ثلث و نسخ
 و سائر خطوطی بربر زاده سلیمان بغدادیدن تمشق و اجازتہ اقرانہ حالا تفوق
 ایدنلردندر .

علی بن عییدہ

بغدادیدر . ابوالحسن ریحانی دیمککہ شہرت و شانی وار ایدی . نجوم زامرہ
 قولنجہ شاعر ادیب ، خطاط لیب ایدی . مأمون خلیفہ ایلہ نیچہ بازکشتاری
 واردر . (دیدار ۲۱۹) تاریخندہ روبراہ دارالقرار اولدی . تألیفات صاحبیدر .

علی بن عیید

شیرازیدر . نظام الملک آنی حسن خطی سیبیلہ استصحاب ایدی . کنیہ سی
 ابو طاہر در . خزانه نیسابورده کندی دیوانی کندی خطیلہ موجود ایدی .

[۱] کندو - قووان

میر علی بن علی

شهریدر . پدوی سابقا صدور عظامدن عموجه زاده حسین پاشا انشته سی اولمغله
انشته زاده دیرلر ایدی . « بیت »
شد یقیم که الف بی° جمال آخر شد صورت لام و الف کرد پیدا خط

مآئنده حسن خط ثلث و نسخی زهدی اسماعیل آغادن تمشق و اذن و اجارته
کاتب زاده مصطفی افندیدن اخذ ایله تعلق ایشدر . (ع) « علی کاسمه ابداعلی »
مدلولنجه هر طرفی معمور ، خواجکانده معرفتله مشهور ایکن (مصلحت هجرت
۱۱۷۶) تاریخی ربیع الاولی اوائلنده رحلت و طوب قیوسی خارچنده داخل چله
خانه تربت اولدی .

علی بن عیسی

ابن ابی الفتح اربلیدر . پدری والی اربل ایدی . کندی صاحب بهاءالدین
ابن الامیر فخرالدین دیمکه عریف بر کاتب فاضل ظریفدر . تلامذه یاقوتدن تمشق
ایله حسن خطی تدارک و ابقای آثاره تهالک ایدنلردندر . ابن صلاباتک کاتبی
اولمشیدی . صکره صاحب الدیوان علاءالدینک کاتب الانشاسی اولمغله بغدادی باغداد
ایلدی . تشیع خفی به رعایت ایدردی . « مقامات رابع » و « رساله الطیف » و سائر
آثار فضائلیه سی واردر . ولد امجدی ابوالفتحه اموال کثیره و کتب و فیره سنی دفع
و تسلیم و نفی ملک ایله قطع تعلق عن صمیم ایدوب بالاختیار دائرة فقرك قطبی
اولوب « من انفصل اتصل ومن قطع وصل » سیری ظاهر اولدقده (الکرامت ۶۹۲)
تاریخنده رحلت ایلدی . علیه الرحمة .

علی بن مالک الحافظ

سبزواریدر . خواجه [۱] مستوفیدن حسن خط وقتی کاینغی تدارک ایلوب
مشار بالبنان اولمشدر . سلطان سلیم قدیم تر به سنده اولان مصاحفدن بری بونلر کدر .

[۱] ییلدیژ : « خواجه اوحد »

(ع) « از هر چه قلم شرح دهد افزونست » طقوزیوز تاریخی دخواندن بر آئی مقدم
تتمیم ایشدر . الحق دیو دست کاتب کمال پیوستدر .

علی بن محمد

بستیدر . ابوالفتح بستی دیمکه عریف شافیه دن بر فاضل کاتب و ناظر ظریفدر .
حسن خط وقتی تحصیل و علوم ساثره بی تکمیل ایدوب یکانه زمانه اولمشدر . حتی
« عادات السادات عادات العادات » و « من اصلح فاسده ارغم حاسده » امثالی
کلمات حکمیسی واردر . قصیده حکمیسی دخی مشهوردر که اولی بودر :

زیاده المرء فی دنیاہ نقصان و ربحة غیر محض الخیر خسران

نجوم زاهره قولنجه (سفر سنده ۴۰۱) تاریخنده بخاراده رحلت ایلدی . بو
بیت دخی آکا منسوبدر :

وان اقرّ علی رقّ انامه اقرّ بالرقّ کتاب الانام له

علی بن محمد بن محمد

مصریدر . وزیر ابوالعالیه منتهیدر . ابوالمکارم تاج الدین دیمکه معروفدر .
صفدی نقلی اوزره فضل و کالی و حقیقتده حسن خطده دخی حسن حالی انتساب
ملوکه سبب اولمشدر . تألیقاتی واردر . (کستان ۵۶۱) تاریخنده کلشن جناه
روانه اولدی .

علی بن محمد بن خلف

نیرمانیدر [۱] . ابوسعید الکاتب دیمکه شهر ادیب و ذکی ، شاعر منشی بر
خطاط عالم کیردر . بغدادده آل بویه خدمت و انتساب ایدوب و کتاب الحماسیه
سلطان بهاءالدین التماسیله نثر ایدوب « منشور البهائی » دیو بنام ایلدی . (تقدیر
۷۱۴) تاریخنده اجل مقدری ظهوریله تسیر اولندی .

[۱] کنارده : نیرمان ، همدان فرسده بر قریه در .

شیخ علی بن محمد بن سلیمان بن حمائل

شامیدر . علاءالدین ابن غانم دیمکه مفتنمدر . صدور فضلا دن و مشایخ کرمان اولوب خانہسی زاویہ غربا وانیدی علما و جلیسی فقرا ایدی . حسن خط ثلث و نسخی قصیدہ برہ صاحبی مصری شیخ محمد بن سعید شاذلیدن تمشق ایدنلردندر دیدیلر . سکسانالی باشندہ ایکن تبوکده (کورستان ۷۳۷) تاریخندہ عزم زاویہ مزارستان ایلدی . برادر ار جندی و فرزند داپسندی عبدالله دخی ذکر اولنمشلردر .

شیخ علی بن محمد بن علی بن عصفور

مصریدر . علاءالدین ابن عصفور دیمکه مشهوردر . مالکی المذهب بر کاتب مہذبدر . (تحت ۸۰۸) تاریخلیہ معراخذہ مصرده ترک شش جهت حیات و زیر زمینده مترقب رفع درجات اولدی . التی یوز تاریخلی رجالندن علی بن مؤمن بن عصفور دخی بشقہدر .

علی بن محمد بن محمد بن احمد

دمشقیدر . ابن الآدمی حنفی دیمکه عرفیدر . خطاط معمور و شاعر مشهور و فاضل پرنور ایدی . شامده قضا ایله احتسابی جمع ایدوب مصرده دخی قضا و کتابت ستری جمع ایلدی . تمیمی تاریخندہ ولادتلی تصریحنه کوره اللی باشندہ رحلت ایدوب (تحریر ۸۱۸) تاریخلی رمضانندہ کثرت کتابتدن عارض اولان قولنج ریجی علتندن مرغ روحی فقس بدندن آزاد اولدی .

علی بن محمد بن علی بن رستم

خراسانی الاصل و شامی المولد اولوب برادری رضوان ایله معاً حسن خطاسعی و کوشش و شعر و منطق و حکمت و نجومه و ورزش ایلوب ابن الساعاتی دیمکه معروفلردر . پدری یکانہ منجم اولمغله سلطان نورالدین وقتندہ جامع امویہ قپوسنه وضع اولنان ساعتله ناظر اولمشدر . کھوینک باب مستنصریہده اولان ساعتله

نسبتدر دیدیکی فقہادن ابن الساعاتيدر . تفصيل حاللری « عیون الانبأ » ده افاده اولمشدر .

علی قاری بن محمد

هرویدر . حنفی مذهب، نقشبندی مشرب و کثرت تصانیف صاحبیدر . پدری و کندی فن قرائت و قرآنه انتسابده یکانه اولوب مشکوة و شفا و شمائل و سائر کتب کثیره یی شارح و حسن خط ثلث و نسخده قلمی دخی زبانی کبی شمشیر جارحدر . حتی خطیله مصحفلری و ابن فارض دیوانی زیارت اولمشدر . خطی اوائل شیخ حمدالله آگاه ظن اولنور . هر سنه بر مصحف شریف کتابت و آنک هدیه سنی سنه آتیه یه دک غدا سنه حصر ایله ملازم تقوی و ریاضت برمتبع بی معادلدر . صدر شهید علی پاشای سعید کتاب خانه سنده او اخر عمر نده یازدینی طبقات حنفیه سی و سائر تالیفی موجوددر . امین الدین محی « خلاصة الاثر » نده تصریح ایلدیکی اوزره ائمه قدما یه اعتراض و ابوین حضرت ماده لرینک ایسکغده دخی خلاف مرضی خاتم لرینه متعلق جسارتلری شایان شانلری دکل ایدی . لکن امام هام عبدالقادر طبری دخی التزام و اقوال و اهی سنک هر برینی رد و تزییف ایله طریق سدادی تحقیق ایلمشدر . و الحاصل صاحب ترجمه مکه مکرمه ده مجاورت اوزره ابکن (حضور ۱۰۱۴) تاریخی شوالنده عزم دارالجلال ایلیوب معلا ده حضرت شیخ یک دست صفه سنده طریقتده شیخی اولان عبدالله سندی جنبنده دفن اولندی .

علی نخلی بن محمد

رود و سجع تعیر اولنان تکفور طاغنده الحاج عیسی جامعی امامیدر . حتی شیخ اسماعیل جلوتیدن اخذ طریقت ایلمشدر . حسن خط ثلث و نسخی ساقزلی علی افندی دن تمشق و تعشق ایدوب مآذون اولمشدر . آثار قلمیه سی بسیاردر . (استعجال عرش ۱۱۳۵) تاریخنده مرغ روحی بلده سنده پرواز ملاء اعلی ایلدی .

علی بن محمد

حالا مدیندر. پدری محمد حداد دیمکله عرفیف و کندی حسن خط ثلث و نسخده ابراهیم دویزیدن تمشق و اجازتیه تفوق ایدن لر دندر. اثنای تسوید تحفه مزده شروعزدن خیر اولوب شرف یاب اولدینم فراشت شریفه و کیلمز طیب زاده احمد ادرنوی طرفدن بهر سال تشریف ایدن مکتوب دروننه برکاغد وضع و آنده سلسله سنی تسطیر و بوقفیر جائزیه تسیر بیور مشلردر. بو طریقله استادی و کندی بو اثر حقیرانه یه درج اولندی. مقدا استانبول دارالتحصیلری ایکن شیخ سید محمد مراد نقشبندی خانقاهنده حجره نشین اولوب شیخ علی اولدن اخذ نست قدسیه ایله اسرار طریقّه صدیقیه دن دخی بهره یاب اولمشلردر. متعناالله بفیضهما الصوری والمعنوی و نورنا بانواره آمین .

علی عزت پاشا ابن محمد پاشا

شهریدر . پدری داماد محمد پاشا وزیرای عالی شان دندر . کندیلری فی الاصل « خدایا بعزت که خوایم مکن » دیهرک علوم و معارفه سعی و تحصیل وجابی زاده عبدی آغادن ثلث و نسخی مشق و تکمیل ایلوب رقع و شکست تعلیقده خصوصاً دیوانیده اثر قلملری دستور العمل معارف کستر اولمشدر. [۱] حتی وکالت نامه سنده عثمان زاده تائب احمد افندی کبی شاعر ماهر اوائل حالرینه شناکار اولمشلردر که بو بیتدر :

اگر مشق ایسه مکتوبی دفتر دار عزت بیک ایدر لر دی رئیس زمره نظم آوران آتی

اواخر عهد سلطان احمد خان ثالثده دفتری شق اول بولنوب فرق یاشنه هنوز بالغ دکل ایکن اوچ طوغله مکرم و اوائل محمود خانیده قائم مقامی صدر عالی ایله دخی محترم اولدی . ایران سرعسکری و وان محافظی ایکن روح عزت لری عالم بالایه روان اولدینی منیفک بوتار یخ لردن عیاندر :

[۱] کنارده: تاریخ کتبه گفته رشیدی زاده رشید با تمیه: « یازدی حقا خط بالامیر علی »

۱۱۴۴ — ۳ = ۱۱۴۱ (بالا) نک (با) سی طرح ابدیه جکدر .

جوهر بن حرفی منیفا جولاء
مشهدین جلوہ کہ مهر جال ۱۱۴۷

کلدی بویت مرصع تاریخ
رب عزت علی پاشانک ایده
مرتب دیوانلری واردر .

علی بن محمد « وجودی زاده »

شهریدر . قدر مشترک درویش علیدن تمشق ایله ثلث ونسخه مالک بر وجود
پر خوددر . پدری آمدی الاصل بر قاضی صاحب فضل وفصل در که بیک یتشدن
مقدم رحلت ایلدی . پدری واستادی کندینک وقتی تقریب ایدر .

سید علی کاتبی بن محمد شهری

روسجقلی در . [۱] هاشم افندیکن برادر کهرلریدر . حسن خطه تعشق
وبرادر ایله معاً استاد معمر امام جامع میر آخور سید عبدالله آ کاهدن تمشق و وضع
لفظه کتبه ایله عالی مرتبه اولوب اقلام سائرده دخی امثال سائرہ کمال اولمشلر
ایدی . دیوان قلمی کتابندن اولوب تذکرہ اوله ووکالت ریاست کبری کبی مناصب
عدیده ایله مبعجل اولوب « بیت »

زیور مجموعه فکر دل عاشق همین هب خیال خط ریحانی نو ارقامدر

مالی اوزره حسن خط کندیلرک حسن حالی اولمشدر . (انتقال انتقال ۱۱۶۴)
تاریخننده رحلت ایلوب اونا قجیلر قربنده صدر اعظم مصطفی پاشا خانقاهی مقابلنده
واقع مسجدک پیشگاه محرابنده مدفوندر . اقراسندن اسماعیل شرف افندی دخی
مذکوردر .

علی بن محمد

شهریدر . پدری کتسانجیلر کتخدایی اولمش بر حاج الحرمین کسنه ایدی .
بو سبیدن کتانی زاده دیمکله شهرت داددر . مولدی عاشق پاشا محله سی اولوب
قهریه جامعی قربنده ساکندر . ایچی حسین افندیکن حسن خط ثلث ونسخی تلذ
و (خطاط حسنات ۱۱۳۸) تاریخنده اجازتله دخی تلذد ایلمشدر . مصطفی دده

[۱] ییلدیژ : « ادرنه لیدر »

مرحوم وادیبی مشربہ موافق و سلیقہ سنے مطابق کلوب آنک رفتارینہ تقلید سوداسنہ دوشمشدر. بووقته دک دیر نویس [۱] اولدینی جهتدن اوچنجی مصحفک اتمامه کوشش ویکرمی قدر دلائل وانعام واوراد بازمشدر. طغراکش وکمانکش وموسیقی دان وتاتار احمد افندیدن اخذ نسبت نقشبندان ایلش اسیر یاران، پرکوی اخوان، مبتلای کیف و دخان و مألوف ارباب دکان برجان ابدی. علت فوتی صاریلق اولوب (العلی العظیم ۱۱۹۲) تاریخی ربیع ثانیسی اوآخرنده رحلت ایلدی. مخدوملری دخی مرقومدر.

علی بن محمود بن حسن

مصریدر. علاءالدین ابوالحسن البشکری الربعی دیمکله شهر شاعر و منجم بر خطاط عالم کیردر. علم فلکده وحل تقاویمده کمالی وهر فنده کبی عالیدر. ذیل خریدده اشعاری نشیدهدر. سکسان بش یاشنده ایکن (رفت ۶۸۰) تاریخنده بقایه کندی.

میر علی بن محمود پاشا

شهریدر. ترسانه کتخذالفندن میر جکدیری اولش ایکن رحلت ایدن محمود پاشانک ولدطالیبری علی آغا حالا قاسم پاشاده ساکن وحسن خطثلک ونسخه مائل وحمای محمد آغانک پیش پشختخته تعلیملرندن تعلم وتمشوق ایله اذن واجازته نائل اولمشلردر. سلحشورانندن آتی الذکر محمد عارف آغا بونلرک داماد سعادت امجدی اولمغله حسن خطده دخی شرکت اوزره تحصیل ایلشلردر.

علی بن مراد

بروسیدر. حسن خطثلک ونسخی کرد زاده مصطفی افندیدن تعلیم ایدوب بعده مرکاتبی احمد افندیدن مزایای خط وتذهیبی دخی کوروب هزار فن بروسهلی محمد افندییه دخی خدمتی واردر. حتی اندرون هایونندن آنک زاویه سیله چراغ

[۱] کبیج وآغیر بازار

اولشدر. خط تعلیقہ دخی رئیس الاطبا کاتب زادہ محمد رفیع افندیدن نیچہ دقایق احد
ایدوب توز بازاری امامی مصطفی افندیدن دخی حقایق تذهیبی مذا کرہ ایلشدر.
رسام سکہ محمد افندی محلولندن خدمت رسم، وظیفہ مرسومہ سبیلہ بوتلرہ توجہ ایلشدر.
جلوتیہ بالجیم طرفہ منجدبدر. [۱] (حسن الختام ۱۱۹۰) تاریخندہ فوت اولدی.

سید علی بن مرتضی بن علی بن محمد

بغدادیدر. پدري اصفهانندن کلشدر. نسبی سلسلہ حسنیہ دن علی مرتضایہ
منہی اولغلہ ابوالحسن امیر عزالدین الحنفی دیو شہرت شعاردر. فقیہ وادیب و محدث
اولوب ہر قلمدہ علم و خطوط حسنیہ فضیلتی کبی مستمدر. التمشیدی یاشنہ تمش
ایکن رحلتنی تمیمی و اشعارینی خریدہدہ عماد نقل ایدر.

علی بن مرشد بن مقلد بن نصر بن منقذ

شیرزده قدم نہادہ عالم شہادہ اولوب عزالدین دیمککہ معروف، فضل و ادب
و حسن خط و قندہ یکانہ زمانہ دیو موصوف ایدی. مہتر برادرانی اولوب کہتری
اسامہ و اقرباسندن منقذین مقلد دخی مذکوردر. (ماتم دنیا ۵۴۶) تاریخندہ
شہادتہ عزم بقا ایلدی.

علی بن مصطفی

شہریدر. حسن خط ثلث و نسخی بالذات شیخ حمداللہ آکاھدن تلذ و تمشق
و ذیل اجازتنہ تعلق ایدوب حتی (خط دلکش ۹۶۳) تاریخندہ یازدینی مصحف
شریف سلیمانہ جامعندہ رحلہ زیب توقیفدر.

علی بن مصطفی

شہریدر. پدري اندرون قاشقچی باشیبی اولغلہ قاشقچی زادہ دیو شہرت دادہدر.
حسن خطی طوبخانہلی محمود افندیدن کوروب استادلری عزم مقام محمود ایلدکدہ
نام داشلری درویش علی مرحومدن دخی یازوب «کتبہ علی» دیو آثاری تمامندہ

[۱] ییلدیژ نسخہ مندہ تاریخ وفات محرد دکلدر.

قید ایملکه مآذون اولمشلردر . آغا قپولی اسماعیل افندی ایله دخی مذا کره لری واردر . اکثریا حلیه شریفه تحریر و بعض قدردان اولان کباره هدیه ایدوب اکرام اولنوردی . برشب صاحب الحلیه علیه التحیه جنابلرندن بردوام حلیه جلیه قسطیرینه دوام ایملک بابنده تنبیه هایون نبوی صادر اولمغله اول حال اوزره ایکن (بشاشت ۱۱۰۳) [۱] تاریخنده دارالسروره عزیمت ایلدی . سخن عالمده کونا کون اطعمه خطوط نفیسه یه ملحقه [۲] زن اولور لر ایدی .

علی بن مصطفی

شهریدر . طوبجیلره کتابت خدمتنده اولمغله حسن خط سمتنه هوس و آراق امامی محمد افندی دن اذن و نفس آلمش بر خطاط کزیده و کاتب پسندیده در .

علی بن مظفر بن ابراهیم

اسکندرانی دمشقی بعده مصریدر . ابوالحسن علاءالدین الکاتب شناسیله زبان زده ادبا و فضلادن محدث و شاعر و منشی بوجود امجددر . حسن خط ثلث و نسخی صاحب قصیده برئه اولان بو صیری شیخ محمدن تمشق ایله خط وقتی درجه کماله رساننده و ابن وداعه نك خدمت کتابتیه و نظارت کتابت انشالیله بی ماننده ایدی . لکن ذهبی تاریخنده تشیع و تهاون فرائض و سوءنحله ایله اتهام ایدر . نجوم زاهره قولنجه الی جلد و ذیل خریده نقلنجه التمش جزء مقداری تذکره کندیه سی سمیساطیه ده موقوفه در . ذیل مذکور و فتنجه سنی سکسانه قریب و نجوم مرقوم نهجمنجه التمش التي یاشنه یمش ایکن (خطاط زمان ۷۱۷) تاریخنی رجبنده عرم بقا و مزه نام محله دیده دوز روزلقا اولدی .

علی بن منصور بن عبیدالله

بغدادی المولد و اصفهانی المحتد [۳] ایدی . نظامیه ده حجره نشین فاضل شافعی

[۱] ایکی نسخه ده ده (۱۱۰۳) یازلمش ایسه ده (۱۰۰۳) جیبیور . [۲] قاشیق

[۳] محتد - اصل

مذهب و آیین بر تحریر کثیرالتحریر ایدی . هم عصری اولان یاقوت حوی نقلی اوزره اثنای تحصیلده لزومی اولان نسخه لک تحریرینه مبادرت و حفظنه دخی مباشرت ایدوب هر نسخه نك کتابتیه حفظنی بر اتمام ایلدیکی مشهوردیمر دیو ایراد ایراد ایدر . (و دیعت جهان ۵۴۹) تاریخنده قدم نهاده جهان جنان اولدی .

علی بن موسی

یورس قراسندن آق بابا فریه سنده نشاء یاب وجود اولمشدر . اسلامبولده ساکن ایدی . پدری خلوتیه دن اوج باش امامی خلفاسندن شیخ عبدالفتاح خلیفه سیدر . کندی حسن خطی نام داش ابی القاسم خواجه محمد راسم افندی دن یازوب ثلثاً و نسخاً بعدالاجازه وقت هوسنده نیجه آثار ابقا ایلشیدی . اواخر عمرنده محل مزبورده باغ و باغچه امور یله اشتغال ایدوب ترک خط ایلشیکن پدری صحتنده (آثار حکمت ۱۱۷۱) تاریخنده رحلت و آق باباده قید حیاتدن آزاده اولدی .

علی بن نصر بن سعده بن محمد

عکبری بغداد ایدر . ابوتراب کاتبدرکه نقیب الطالبین نام حاکم بغداد کاتبی ایدی . طقسان یاشنده ایکن (تقیه ۵۱۵) تاریخنده مستور تراب تقیه اولدی .

علی بن نصر بن عمر

مصری در . ابن الشوشی الحنفی دیمکه عریف و حسن خط و قنده بر استاد ظریف ایدی . حسن محاضره ده تصریح اولندیغی اوزره مصر ناظمی و حسامیه مدرسی ایکن حسام اجل قطع جبل الوریذ حیات ایدوب (رحلت ماوی ۶۹۵) تاریخنی جمادی الاولیسنده مازم جنات اولدی .

الصدر علی پاشا بن نوح

شهریدر . پدر لری رئیس الاطباء شهر یاری و ربع مسکونک شهرت شعاری بر طیب حاذق حکمت مداری ایدی . کندیلری حسن خط ثلث و نسخه ده امام جامع میر آخور امیر افندی دن تمشق ایدنلردندر . (ع) د بوعلی یاننده عرفاندن دم

اورمز بوعلی ، نشیدہ سنجہ اوج دفعہ صدارت ونیچہ بلاد رفیعہ دہ فرمان فرمای
حکومت اولوب یتمش یاشنه یتمش ایکن کوتاہیہ دہ لیلہ اضحیہ دہ ودیعه تراب قلنوب
برآی مرورندہ جسدی باخط ہایون استانبولہ نقل اولنوب کنندی اثر خیر لامعی
اولان جامعی جوارندہ اعداد ایلدیکی تربہ دہ آسودہ قبرمأوی مآب قلندیعی بویت
تاریخ ایله مضبوط قلم فقیردر :

نقل اولندی نعمی عاشورادہ تاریخن دہدم صاحب الجامع علی پاشاہ لاهوت اولدی جا ۱۱۷۲

علی بن ہبہ اللہ بن عبدالسلام

تاریخ ذہبی بونلرک ترجمہ سنی مشتمل اولدینی نجوم زامرہ دہ مسطوردر . حسن
خط وقته مالک و فن ادب و کتابت طریقہ سالک ایدی . (عفت ۵۵۰) تاریخندہ
عزم جنت ایلدی .

سید علی فخرالدین ابن ہدایۃ اللہ [۱]

ایرانیدر . حسنی المذہب ، حسینی المشرب اولوب حسن یاقوتانہ وبلکہ شیخانہ دہ
کالی وارایدی . (فخر ۸۸۰) تاریخ حدودندہ حیاتہ اولدینی آثار قلمری تاریخندن
تحقیق اولمشدر . حقا کہ فخر الخطاطین دینمکہ شایستہ برذات شریف ایدی .

الاستاد علی بن ہلال

بغدا یدر . یعنی علاء الدین ابن بواب دیمککہ شہیر و ابو الحسن کنیہ سیلہ عالم کبر
ایدی . وقتندہ پدری ابن سری دیمککہ معروف ایدی کہ نجوم زامرہ تصریحی اوزرہ
دولت بویہبہ دہ بواب ملوک اولمشدر . کنندی حافظ القرآن فقیہ اولوب اوائل حاندہ
محمد بن اسد دن و صکرہ آنک شریکی و علی قول شا کردی اولان محمد بن سمسانیدن
یازوب بمدہ محمد بن مقلہ نک خطوط کثیرہ سنی جمع ایدوب طریقہ تہذیب و تنقیح
و ترویج و تصحیح ایلمککہ ہزار بار حسن صورت بولوب دامن قیامتہ دک نیک نام
ایله اشتهار تام بولمشدر . بوسیدن ناقل اولدر دخی دہمشدر . لکن صحیح بودر کہ
ناقل اول ابن مقلہ دخی اولیوب بلکہ حسن بصری جنابیدر دیدکری محمد بن

[۱] ییلدیز : « ہبہ اللہ »

حسن بن مقلہ ترجمہ سندہ یاد اولنور . ابن خلکان وسائر لری بیانی اوزرہ (کاتب
۴۲۳) تاریخندہ بغداددہ رحلت وامام احمد بن حنبل جوارندہ دفین تربت اولدی .
مرثیہ سی اولان ابیات حسن خط کتابلرندہ مذکوردر . ابوالعلاء المعری اشعارندہ
اشعار ایدر :

ولاح هلال مثل نون اجادها بماء النضار الکاتب ابن هلال

بویتندہ دخی صاحب ترجمہ ایله بلغادن مذکور ابراهیم بن هلال صابی مراد
اولمشدر :

کتاب کوشی الروض خت سطورہ یدابن هلال عن فم ابن هلال
حتی سری الدین رامی تبریزی اصطلاحات عجمده « انیس العشاق » نام مجموعہ سندہ
دیرکہ قواعدندہ ابن هلال ابروی عین نعلی به تشبیه ایشدر . بناء علیه مبالغه دیمشدر :

ازخط سواد ابروانت بمثال عاجز شود ابن مقله وابن هلال

علی ابن هلال صاحب جلالک رایشه برقصیده سی علوم قواعد خطیہ بی جامع
اولوب نیچہ علمما آنی شرح ایدر . ابن خلدون تاریخندہ دخی مصر حدر . اولی
بویتندرکہ جمله سی یکرمی سکز بیتدر :

یامن یرید اجاده التحریر ویروم حسن الخط والتصویر

علی بن هیم

بغداد ایدر . مأمون وسائر خلفانک خدمت کتابت ریلہ مأمون الفائلہ اولمشیدی .
بالذات ابن مقلہ وزیردن فیض حسن خط ایله سیراب ومقتدای اقران کتاب اولدینی
مصر حدر .

علی بن یحیی بن بطریق

عراقی بعدہ مصر ایدر . ابوالحسن نجم الدین دیرلر . دولت کاملیہ کاتلرندن
برکاتب حسن خط پرور ایدی . اختلال حال طاری اولوب ینہ بغدادہ نقل و آندہ
(راحت بال ۶۴۲) تاریخندہ ارتحال ایلدی .

علی بن یحیی الصوفی

ابوالفتح سلطان محمد خان عصری کندینه حصر ایدن استادلردندر که پدرندن تحصیل فن خط ایلشدر . زماننده کندیلره بالجمله خطوط قلم « کنار علی علم » مسلم اولوب لکن ثلث مثاده کالنه باب هایونک عتبه علیاسنده رسم ایلدیکی (خلدالله عز صاحبه ۱۸۸۳) دعای تاریخی کواهدر . جمله اهل خطک دست کشیده ستایش تسلیم اولدقلری اثر معتبردر . ابوالفتح سلطان محمدخان جامع شریفنک [۱] اواسطنده واقع تاریخی و طرفین کتابلری دخی بونلرک خطی اولوب صوک کتابده علی ابن الصوفی دیو کندی اسمنی تصریح ایلشدر . شیخ حمدالله قبر شریفی دائره سنده اولدینی مسموع و شیخک اول طرفه رغبت قضیه سی آکا محمول وموضوعدر .

علی بن یحیی بن سلمه

نیسابوریدر . ابوالحسن دیمکه عریفدر . صاحب دمیہ تقریری اوزره خطی لفظندن احسن و لفظی خطندن ازین ومستحسن برکاتب کامل وشاعر فاضل ایدی . کمال الدوله ابوالرضانک دیوان رساله ده نائب کاتبی ایدی . برادری شیخ امیرک احمد افاضل عصرندندر .

علی بن یعقوب العشاقی

عشاقدن کلوب حسن خطه تعشق واستاد پرنور امام جامع میر آخور امیر افندی مرحومدن تمشق ایدوب بین الطلبة مآذون کتبه اولمشیدی . زلزله کبرادن خوفله وفات (خطاط الحسینات ۱۱۷۹) تاریخی اواخرنده اسکدارده دیده دوز عرصات اولدی .

سلطان علی بن یوسف بن ایوب

الملك الافضل ابن الملك الناصر دیمکه مشهر و پدری فاتحه دولت ایوبیه درکه تختگاهلری شام و اطرافیدر . برادر لرینک اسنی اولمغله پدری فوتنده (دمساز عزت

[۱] ییلدیز : « باب اواسطنده »

(۵۸۹) تاریخنده جانشین سلطنت اولمشیدی . عمی ملک عادل ابوبکر ایله برادر کهتری سلطان مصر اولان ملک العزیز عثمان یکدل اولوب طوعاً و کرهاً بونلری سرحد حکومتہ طرد ایلدیلر . (صداقت ۵۹۵) تاریخنده برادری فوتنده بالطلب سلطان مصر اولوب بو دفعه معتبر اولدی . پس دولت اکرادده اوچنجی اولور . ینه امرای مصریه بونلردن بخلی سببیه نفرت ایدوب مزبور ابوبکری سلطان مصر ایدوب ینه سرحدہ ارسال وسمیساط دخی ضمیمه حکومتی قلمشیدی . آندہ (کربت ۶۲۲) تاریخنده فوت اولدی . عالم وفاضل ، خطاط بی معادل وشاعر کامل ایدی . وقت سلطنتنده والد ماجد لری سلطان صلاح الدین بونلر ایله و برادری عثمان ایله شرکت اوزره اسکندریه ده حافظ سلفی [۱] احمد اسکندرانینک حلقه سنہ حاضر اولوب حدیث شریف استماع ایدرلر . و آندن روایتہ دخی مآذون اولمشلر ایدی . رحمة الله علیهم اجمعین .

علی حداد

شهریدر . بعض عمارت لک کتابتی خدمتنده اولور . چب دیوانی قلمده تاج زاده محمد افندی دن تمشق ایله خوش نویس هنروران اولمشدر .

سید علی

عجمیدر . شقایق پر حقایق تحقیقی اوزره سید شریف جرجانیدن وغیریدن تحصیل علوم و تکمیل نفس ایلمشدر . قسطنونی بیکی میر اسماعیل دائره سنہ سیاحتله کلوب آنک تعریفیه ادرنده مراد خان ثانی به ملاقات ایدوب بروسه ده یلدرم خان مدرسه سیله تجیل اولندی . شرح شریف شمسیه به کوچک حاشیه نام بر بیوک اثر و مطالع و مواقع شرحلرینه حاشیهلری واردر . تمیمی تصریحی اوزره خط بو ابانه و یا قوتانه ده نظیری نایاب بر وجود عالی جناب ایدی . خطیله کشف نسخهلری کورلشددر . (ع) که حرف و نقطه اوچون هلال پروین شد ، (رسخ ۱۶۰) تاریخنده عزه بقا ایلدی .

[۱] کنارده : سانی اصلنده سلب اولوب اوست دوداغی بیریق اولغه اوچ دوداقلی دیملدر . تعریب الله سانی دیدیلر .

عین علی شہری

تبریزی الاصلدر . تاج زادہ محمد افندین تمشق ایله چب نویس و قلم دیوانیدہ
کمالی نفیس اولدینی معیندر . بیک یوزدن مقدمہ حیاتده ایدی .

علی یتیم

آیدیندندر . برسندہ بالجمہ اقریامی فوت اولمغله یتیم لقبیلہ شہرت یاب اولدی .
تبرہده حسن خطہ سعی ایدوب استانبولده دخی یحیی الصوفی الرومی دن و علی بن
یحیادن دخی دقایق خطی کورمشدر . روسیہ ہجرت و آندہ (ذکر ۹۲۰)
تاریخندہ رحلت ایلدی .

علی لام چلبی

مشاہیر رؤسادن منلاجق دیمکله معروف ایکی کرہ رئیس الکتاب و سائر
وسائر مناصب ایله دخی کامیاب اولمشدر . اگری فتحندہ خدمت توقیعی ایله موقع
اولانلردندر . حسن خط ، وقتندہ کندیلره منحصر ایدی . تاریخ رحلتی بودرکہ
هاشمینکدر :

قدیمی لام ایتدی علی آلدی اجل - لامنی ایلدی حق دار سلام ایچره آنک مقامنی ۱۰۲۰ [۱]

علی علاء الدین

اصفهانیدر . استرقاق و صکرہ اعتاق اولندی . اماسیہ یه کلوب شیخ مرحومک
اوائلندہ تعلم خط حسن ایلدی . بعدہ دولت علیہ یه التجا و سالک طریق قضا
اولدقدہ روسہ مدرسہ اولوب صکرہ ککبوزہ یه نقل اولندی . علوم شتاده صیف
وشتاده تدریس اوزره ایکن (شتاب درکاه ۹۳۳) تاریخندہ روحی رهروان درکاه
آله اولدی .

قبر علی

سلیم ثانی وقتندہ فقرای درویشاندن ، ماوراءالنهر خطاطلرندندر .

[۱] تمبہ لیدر .

علی بیگ

تبریزیدر عالی هنروراندہ ثنا کار اولوب منلا علی دیو وصف و آغا قرنڈاشی
عبدی شامینک استادتی ایله وصف ایدر. فی الحقیقہ علو کعب صاحبی هنرور اولدینی
اثرندن دخی اظہر در .

درویش علی

شہریدر . عنوان مذکور ایله معروف و کمال معارفہ موصوفدر . آغایان
یکیچریان درکاه عالیدن قرہ حسن اوغلی حسین آغا خاندانک تربیت یافته لرندن
وبر قولده آزاد کرده سیدر کہ عنفوان جوانیدہ قرہ قوللقجی دخی اولمشدر . حسن خط
ثلث و نسخی استاد خالد مخلص الاثرندن تمثیق ایله وضع لفظہ کتبہ بہ مآذون اولمشدر .
ہزار تلامذہ کبار دامن استفادہ لرینہ تثبث کار اولوب حتی صد اسبق کوپریلی زاده
احمد پاشا کندیلردن تلمذ و استملا ایلمشدر . قرقی متجاوز مصاحف شریفہ و نیچہ
انعام و اوراد منیفہ و قطعات و مرقعات تمیقنہ موفق و معمر بنندن اولدینی محققدر کہ
بعض مدیحہ لرندہ دیمشدر :

حرفنہ برکیمسہ نقطہ قویہ من
فضل و دانشلہ اولورسہ بوعلی
برآر قالدی سویتز حشرہ دک
فن خط ایجرہ ضیای مشعلی

آثارینک عمل تذهیب لری صراخی مصطفی نام مذہب کدر کہ یکی باغچہ لی قرہ محمودک
شا کردی و آزاد کرده سی اولان عبداللہ نام استاددن کورمشدر . رمضان شریفہ
عزم عیدکاه بقا ایدوب طوب قپوسی خارچندہ شارح مثنوی صاری عبداللہ افندی
مرقدی قریندہ بالاسروپا سنک مرقد بی ہمتاسندہ بو تاریخ نوشتہ در :

شیخ وقت استاد کل درویش علی
کتدی عقبایہ آکا امداد اولہ
آندی میدان فنادہ منزلن
دیکدی منزل طاشنی تاپاد اولہ
پس دعا ایدوب دیدم تاریخی
مترک فردوس و روحک شاد اولہ
۱۰۸۴

سید علی

شہریدر . رمضان افندی مرحومدن تمثیق و روزہ دارچلہ سی ایله عیدسید

اجازتہ تعلق و ثلث و نسخہ کمال تحصیل ایدوب کوچک روزنامہء باش خلیفہ اولغلہ تجیل اولمشیدی. (شرفیاب حسنات ۱۱۱۲) تاریخندہ عزم جنات ایلدی .

علی

اسکداریدر . پدری قیمةجی اولغلہ قیمةق زاده دیرلر ایدی . حسن خط وقتی قرهقر شہرت خواجہ زاده محمد افندی تمشق ایله قارہلہ یوب اجازتیلہ تبیض مسودہ کمال ایدنلردندر . والدہ کتخداسی قائم مقام محمد پاشانک خدمت کتابتلرنده اولغلہ خطوط ساثرہ دن دخی وایدار ایدی. (حرکت ملکوت ۱۱۲۴) تاریخندہ عزم لاهوت ایلدی .

علی

شہریدر . کوچک علی افندی دیمکله معروفدر . دفتردار اسبق ابراہیم افندی زاده والی مصر الحاج محمدراقم پاشا ایله معاً تلمذ و تمشق و دائرہ علیہلرنده خانکی اولغلہ شرکت اوزرہ یدی قہلی السید عبداللہ آکاهدن تعلم ایله اقرانہ تفوق و ذیل اجازت استادہ دخی تعلق ایشیدی . (کاتب نساخ ۱۱۳۴) تاریخخی اواخرندہ رحلت آخرت و قلم جسمی و دیمہ قبور رحمت قلندی .

علی فائز

شامیدر . بش یاشنده حافظ قرآن اولوب صدر اسبق چورلیلی علی پاشا التزامیلہ بافرمن عالی ولایتندن احضار و سرای ہایونہ خدمت کار اولدی اندک زمانده کاتب السر اولغلہ فائز قدح معلی [۱] اولمشدر . حسن خطی رسام عمر افندی تمشق ایله کامیاب اجازت اولمشیدی . خدمت مزبورہ دن سربواین منصبیلہ چراغ اولمشدر .

« بیت »

باشلسہ « نادعلی » [۲] کارینہ کاشندہ ہزار دونددر باغ بہشتہ چمن شادابی
مفہومنجہ خوانندہ دانندہ و شاعر منشی فاضل بی مانندہ ایدی . مقتول مصطفی

[۱] عربارک زمان جاہلیتہ اوقلرہ ترتیب ایلدکاری برنوع پیانقودہ (قدح معلی) دنیلمن بدنجی اوقی چکن آدم ، کسینلن دوهنک ائندن یدی قسمنک ہارہ سنی ویرر ، ات فقراہ توزیع اووردی . سید شریفک کشاف حاشیہ سنندہ (میسر) بختندہ بوکا دائر ایضاحات واردر .
[مصرطبعی : جلد ۱ صحیفہ ۲۶۲]

[۲] « ناد علیاً مظهر العجائب » مصراعیلہ باشلایان نظمہ اشارتدر .

پاشاہ داماد اولمشدر. عهد محمود خانہ رحلت [۱] وزیر مزبورک قربندہ مدفودر.
آثار شعرہ سندن اندرون ہایون کتب خانہ تاریخی بونلرک یادکار طبیعتلریدر .

درویش علی

شہریدر . پدری انبارجی زادہ دیو مشہوردر. طریقہ مولویہ بہ منتسب درویش
وقور ایدی . حسن خط ثلث و نسخی آغا قپولی اسماعیل افندیدن تمشق
ایلہ مذاکرہ و حافظ عثمان افندی ایلہ دخی الفترندہ مزایای حسن خطی تعلم و مشاورہ
ایلمشیدی . آلاحہ مسجد دیمکله بنام چلبی اوغلی مسجدندہ امام و مقتدای جماعت
طلبہ کرام ایکن (شرف محشر ۱۱۲۸) تاریخندہ بقایہ سفر ایلویوب مراقد
اسکدار مقر اولدی .

علی القاضی

قزوینیدر . استانبولده ساکن و اقلام کونا کونہ صاحب کمال ایدی . (بشاشت
۱۰۰۳) تاریخندہ مصرہ ہجرت و آندہ اقامت ایلدی . سائر حالی ورحلتی دخی
معلومز اولدی .

علی

شہریدر . چیقرقچی زادہ دیرلر ایدی . درویش علیدن تعلیم کوروب اجازتیلہ
دخی تکریم اولمشدر . دوحہ نجیبانک تحریری سہوہ محولدر . (تکاثر ۱۱۲۱)
تاریخندہ روح عالیبری بالایہ صاعد وجسد اجدلری راقد مراقد اولدی .

علی علمی

شہریدر . کتخدای صدر عالی کاتبی قلمندہ خوش نویس خطوط کونا کون
ایدی . فی الاصل تعلیمی قرہ محمد پاشا زادہ ایلچی ایران مصطفی پاشادن کورمشدر .
(شناور خط ۱۱۶۶) تاریخندہ رحلت ایلدی .

[۱] کنارده : تاریخ رشدی رشید (فایز علی افندی ایده بہشتی ماوی ۱۱۴۷)

علی

ساقزیدر . ردوسجق نام وتکفورطاغی دیمکله بنام ساحلده آرام ایدنلردندر .
حسن خط ثلث ونسخی استانبوله کلوب نام داش جامع القرآن حافظ عثمان افندیبن
تمشق واستعلام ایدوب اجازتلیله دخی بکام اولانلردندر . تقریباً (رحله الجنات
۱۱۲۳) تاریخنده آرام کاهنده عزم روز عرصات ایلدی .

علی الکاتب

عینی زاده دیو معروفدر . محمد خان رابع زماننده دیار شرقدن طالع و دیوان
قلمنه مداومتله وقتک اهل کالندن تمشق ایدوب حسن خطی دستاویز احباب ایشیدی .
کتبه محلی خاتملیله ختم ایدر لر ایدی .

علی بنیانی

حلییدر . همشهری اولان عبدالمعطیدن تدارک حسن خط وقت ایشدر . واقعا
قوی البینه کمنه ایدی . (ساعت هجرت ۱۱۳۹) تاریخنده بلده سنده رحلت ایلدی .

علی شکری

بولویدر . تذکره ثانی هاشم افندیبنک اتباعندن اولوق مناسبتیه دیوان قلمی
کتابندن اولمشیدی . استاد دلپسندی خواجه محمد راسم افندیبن مأذوندر . شعر
وانشاوسا رخطوط املاسنده دیو دست کاتب ایدی . فوتی مخدومندن برسنه صکره در .

علی

بروسیدر . فن تذهیبی تحصیل کبی حسن خطی دخی سید الخطاطین عبدالله
افندیبن یازوب اجازت ایشدر . ایاصوفیه ده مصلا قپوسی مقابلنده بردکانه اجرای
حسن خط وحسن تذهیب کزیده نمط ایلمکله اوقات گذار برخطاط عالی کار ایدی .
(ماه رمضان ۱۱۳۷) تاریخنی رمضاننده جام اجلله افطار وعزم دارالقرار ایلدی .

علی

شهریدر . مهتر زاده دیو معروفدر . تبرداران اوجاغنه دخول و یازیبی افندی

اولوب محاسبہ حرمین خدمتہ وصول بولدی. دفتر امامتندہ رحلت وعلی پاشای عتیق جامع شریفی اطرافندہ دفین تربت اولدی. حسن خطی ابراہیم کالیدن تعلم ایدوب اجازتله کامران کال اولدی. بو مناسبتله ابنیہ قدیمہ دن دست رس اولدیغی شیخ حمدالله آکاه خطیله بروسط قلم کلمہ شہادت رخامہ سنی بالوصیہ مزارای قربندہ اولان پنجرہ نیک اوزرینہ ایستادہ ایلشدر و تحتندہ دخی رحلتنه سنک مزارندہ محرر تاریخی کندی اتباعندن وحالا غلطہ ده فرنگ کمرکی کاتبی صبیح احمد افندینکدر: دوشاہ اکرمی یاد ایلوب دیدم تاریخ علی افندی بہ یارب شفیع اولہ حسین ۱۱۶۵ [۱]

علی

قنویدر. صدر اسبق چورلیلی پاشا دارالحدیثندہ ساکن اولوب امیر افندی مرحومدن تمشق و قبل الاذن سیاحت ایدوب سید عبدالله افندی رحلتندن صکرہ استانبولہ کلوب شرکاسندن شمس الدین افندیدن اجازتله استاد اتخاذا ایلشدر. (آثار حکمت ۱۱۷۰) تاریخندہ رحلت ایلدی.

علی

کریدیر. طریقہ جلوتیہ بالجیم دن فیض یاب واسکدارده توطن وحسن اسکداری، ثانیدن خط حسن تعلیم ایلوب مأذون اولدی. اقلام سارده دخی کالی وار ایدی. رحلتی تاریخی معلومز دکدر.

درویش علی

دیار شرقدن طالع اولوب استانبولده سنان پاشا مدرسہ سندہ حجرہ نشین بر شخص کزیندر. ثلث ونسخده حسین جلینگ قناب تعلیمیہ کنندن ربط واذن واجازتندہ دک خدمتندہ نفسن حبس وضبط ایلشدر. قلندر خانہ جامعندہ خطیب دخی اولشدر. بودخی درویش علی دیو کتبه وضعنه مبتلادر. [۲] (قلم ثلث ۱۲۰۰) تاریخی رجینده کندی خانہ سندہ مصلوباً بولندی.

[۱] تعیمہ ایدر. «دوشاہ» ایله اشارت ایدیلن (۲) عدوی علاوه اولنه جقدر.

[۲] ییلدیز نسخہ سندہ تاریخ وفات محرر دکدر.

علی صبیح

خواجگاندن برذات فتوت نهادك آزاد کرده سی اولوب اول صبیح الوجه اولی الالباب رئیس قلمی کتابندن و تحویل او طہ سی خلفا سندن اولمشیدی . حسن خط ثلث و نسخی استاد معمور امام جامع میر آخور امیر افندیدن تلمذ و تمشق ایله رعنا یازوب خصوصاً توقیع و دیوانیدہ فردوسیدن تعلم ایله و قتمزده یکانہ اقران و لاله زارده ہزار لاله عذار شا کردی حسن ادبلہ تربیت و راہ طلبدہ داغ بردل اولان کاملانی تسلیت اوزرہ ایلدی . مساجد متعددیہ حتی اکری قپو خار جندہ خرامی احمد پاشا زاویہ سنہ دخی منبر وضع ایلشدر . (صبیح صفا بخش ۱۱۸۳) تاریخندہ ایساجی دہ اردوی ہایون ایله برابر ایکن محرم نصفندن صکرہ انتقال ایلدی .

علی رمی

شہریدر . مکہ دن معزولاً رحلت ایدن عباس افندینک برادریدر . حسن خط ثلث و نسخی شکرزادہ سید محمد افندیدن یازوب مأذون و کمانکش دخی اولمشدر . (تارک الناسوت ۱۱۶۹) تاریخندہ رحلت ایلدکدہ مالک اولدینی خطوط معتبرہ قدما برہفتہ قدر وقتدہ مزایدہ ایله فروخت اولندی .

علی

قاسم پاشادہ خانہ سنی مکتب صبیان ایلمشیدی . صو یولجی زادہ مصطفی افندیدن مأذون حسن خط اولمشدر . مدت عمری اولان یتیم سنہ نیک ہربری ایچون بر مصحف شریف یازوب آنلرک برینک ہدیہ سنی تجهیز و تکفینہ حصر و وصیت ایلشدر . (حواجہ صلابت ۱۱۳۸) تاریخندہ عزم جنت ایلدی .

علی جان

شہریدر . سرای ہایونہ دخول و ثلث و نسخک کمال حسنہ رسام عمر افندینک افادہ تعلیمیہ وصول و شہر امینی کتابقیلہ طشرہ چیقوب ابقای آثارہ سعی اوزرہ

ایکن بذلجان و (شاخسار ۱۱۶۲) تاریخندہ شجرہ وجودی یابس و آخرالباسی
لابس اولدی .

سیا علی

شهریدر . سابقا ایصوفیہ کیرده جمعہ واعظی خضرزاده حسن افندینک کریمه
زاده سیدر . اندرون هایونده ایکن امیرافندی زاده عبدالحلیم افندیدن حسن خطاری
تمامنه لفظه کتبه تحریرینه اجازت آلمشدر .

علی اوسته

یکچریان درکاه عالی اورته لرندن الی ایکنجی بلوکک آشجیسی اولمش بروجیه
بهادر ، اقرانی نادر کسنه ایدی . حسن خط ثلث ونسخی شهزاده لی ابراهیم آغا
مرحومدن تمشقایله تحصیل والی امکی ودبوسی آتمکی اولمغله لفظه کتبه حق صریحی
اولوب نائل اولمشدر . بر مجذوب ادا استاد تلم و قوللقده بردوام بر کسنه ایدی .
رحلتنه (علی خسته ۱۱۷۵) تاریخ برجسته در .

سید علی

ادرنه یه کوملجنه دن کلوب حسن خطی شیخ زاده شیخ ابراهیمدن یازمشدر .
وقتمز رجالندندر .

علی

ادرنه یه زغره عتیقندن کلوب شیخ القرا زاده ابراهیم افندیدن سوده و کتبه یه
دخی اذن آلوب وقتمزده آنده سا کندر .

علی

موره جزیره سندن انابولی سا کنلرندندر . بلده سی والیرندن ابراهیم پاشا نام
وزیره امامتی سببیه ابراهیم پاشا امامی دیرلر . حسن خطی بالیه پادروهده قائم علی
راقمدن تلذ وتلذد ایشدر . حالا اول بلده سا کنلرندندر .

علی

قیصریہ دن استانبولہ وصول وشکر جی زادہ محمد افندیٰ تلمذ ایلہ حسن خط
پیرای حصول اولوب بعد الاذن مکہ مکرمہ حلا ساکن ، اثنای تحریر میزده اول
خیر البقاعده مجاور ومستکندر .

علی

شروانده پدري واعظ و ناصح اولغله علی قیصری مکیدن تلمذ ایله اجازت یاب
اولدقده کتبه سننده واعظ زادہ دیو اشارت ایدوب مدینه منوره دامت بالانوار
مسورده توطن وتدریس وامامت روضه شریفه ایله تمدن ایلشدر .

علی

قہوجی منلا زادہ در . سید حمیدین وضع کتبه یه اجازت آلوب مدرس ایکن
اصابت عین الکمال ایله (الناظر ۱۱۸۲) تاریخی رجب المرجب سنده رحلت ایلدی .
حلیه شریف و امثالی آثاری واردر .

عمادالدین ابن العفیف

ماوراء النهر دندر . شاگردی محمد اهری رساله سننده وقتنک ابن بوایی اولدیغن
تصریح ایدر . حسن خط بو ابانه بی برادر یله معاً پدردن تمشق ایلشدر . عماد مزبوری
فوتندن صکره بعض صلحا رؤیاده کوروب معامله ربانیه دن سؤال و استکشاف
حال ایلدکده بویله جواب داد اولمش که « تفکر ایدوب خاطریمه کادی که » بسم الله
الرحمن الرحیم ، آیت کریمه سنی کتابتده حسن ولطافت خطمک دنیا ده ایکن ترقی سنی
امیدوار اولوب و بردوام کتابتله استزاده برکت ایدردم . بوماده بی خاطر نشان ایدوب
درونده جولان ایلمسی سبب مغفرتم اولدی ، دیو خبر ویرمشدر . خوش نویس
کاتب نفیس ایدی . (هباء حسن خط ۷۳۶) تاریخنده رحلت ایلدی .

عماد نور کمال

ماوراء النهر دندر . حسن خط ثلث و نسخی تمشق و حسن صورت ویرمکه تفوق

ایلمشدر . (التمشق ۸۷۱) تاریخی ربیع الاولندہ آتمام ایلمدیکی مصحف شریف زیارت اولمشیدی . الحق عماد تعلیقہ مقابل عماد ثلث اطلاقہ شایان برکزیدہ خوش نویسان ایلی .

عمر بن ابراهیم بن عمر بن محمد

حلبی بعدہ مصریدر . صاحب کمال الدین ابوالقاسم دیمکله عریفدر . مزبور بلده لردہ قاضی القضاة اولمشدر . حسن خطہ کمالی فرزندى ترجمہ سنندہ تمیمی یاد ایدر . الی یاشندہ ایکن (ملک خصال ۸۱۱) تاریخی جمادی الاخرہ سنندہ رحلت ایلی . عمر بن احمد ذکی اقرباسندندر .

عمر بن احمد بن ہبہ اللہ بن محمد بن ہبہ اللہ بن احمد

حلبی بعدہ شامیدر . کمال الدین صاحب ابن العدیم عقیلی یعنی بنی عقیلنددر . ابن العدیم کنیہ سنک سببندن سؤال اولندقدہ واقف دکلم . لکن ہبہ اللہ اول اشعارندہ لفظ عدمی اشعار و آندن شکوای اکثر ایدر . آکا عدیم واوغلنہ ابن العدیم بوسببندن تکنیہ اولندی ظن ایدرم ، دیمشدر . برشہرتی دخی ابن ابی جرادہ صوفی حنفیدر . خرقة صوفیہ مسنونہ بہ نائل ایلی . حسن خط بوابانہ بنی کزیدہ یازوب فن خطہ و ادابندہ و سائر فنندہ تألیف لری وارد . اثنای سفرندہ محفدہ دخی کتابت ایدردی . کندی بش سنہ واجدادندن دخی اون بش عدد نفس نفیس قاضی حلب اولمشدر . وقعة تاناردہ مصرہ ہجرت و آندہ یتمشیدی و یا سکسان سکر یاشندہ ایکن (الخالد ۶۶۶) تاریخی جمادی الاولیندہ رحلت ایلی . سفح مقطعمدہ ودیعة جنت اولدی . جبل مقطعم غراس جنتدردیو اثر وارد اولمقلہ کعب الاحبار و عمر بن عبدالعزیز و نیچہ کبار اول جبلك ترابندن بر مقدار احضار و قبر لری داخلنہ نثار ایلمشدر . درة ابن حبیبدہ و عقود زرکشیدہ و معجم یاقوت و تاریخ تمیمیہ خصوصاً خریدہ دہ ثنا ایدر لری . لکن « روض المناظر » نام کتابدہ ابن شجنہ آنک حقندہ تعصب ایلمشدر . بغداددن بعض لری مرحومک خطوطی رجامند اولدقدہ حلبدن بوشعری یازمشدر :

یا من له همه تسمو الی الرتب
طلبت منی مثلاً تستعین به
یبدی لنا غرس بغداد به ثمر
اقلامه سبعة تروی لرونقها
ورغبة فی بدیع الخط والادب
علی اجادة ماتقیه فی الکتب
جنه فی الحسن منسوب الی حلب
وحسن منظرها بالسبعة الشهب

عمر بن اسماعیل بن مسعود بن سعد بن سعید بن ابی

میا فارقین یعنی جزریدر. رشیدالدین ابو حفص الشافعی الربعی الفارقی اوصافیلہ
طالم کبر فضلائی کتابدن بر شاعر و منشی شهردر. حسن خط یاقوتانہ تدارکنہ ذاہب
ودیوان انشادہ کاتب اولمشدر. ناصریہ و ظاہریہ دہ دخی مدرس ایدی . زمانندہ
فن تفسیر کنندینہ منحصر ایدی . نحوہ مقدمتین جمع ایلدی . سکسان طقوزیاشندہ
ایکن ظاہریہ خانہ سی درونندہ مخنوق بولندی (رشید عقباً ۶۸۷) تاریخندہ
عزم ماوا ایلدی .

عمر بن اسماعیل

قسطمونیدر . استانبولہ وصول و صویولجی زادہ مصطفی افندیکن دائرہ سنہ
دخول و حسن خط ثلث و نسخندہ آنلردن تمشق ایله مآذون الاصول اولوب داماد لری
دخی اولمشیدی . استانبولہ والدہ جامعک مکتبندہ معلم ایدی . اون عدد مصحف
شریف و ساثر اثر منیف یازمشدر . جامع مزبورده خطیلہ بر مصحف شریف
رحلتندن ایکی سنہ مقدم یازوب زیب رحلہ تعظیم ایلمشدر . سن نبوتہ وصولندہ
(تحفة تراب ۱۰۹۷) تاریخندہ رحلت و اوق میدانی قریندہ دفن اولندی . مخدوم لری
صاحب دوچه نجیبا دخی مذکوردر .

عمر بن اسماعیل

شهریدر . جابی زادہ دیمکله شهردر . قاضی مصر ایکن رحلت ایدن سلحشور
زادہ احمد افندی اتباعندن اولوب حسن خطی ثلثاً و نسخاً ادھی شیخ ابراهیمدن
تمشق ایله اجازت یاب و حالا استانبولہ ینہ بیلاق سمتندہ سا کندر .

عمر بن ایوب

عراقیدر . ابن هیبره دیمکله معروف یزید بن عمر نام وزیر والی عراقین
ایکن صاحب ترجمه خدمت کتابتده اولوب حسن خط وقتی مرام اوزره یازان
اهل کمالدن ایدی . ابومسلم خراسانی ابرامیله بعض خدمه ایله بونلری انقراض دولت
امویده ابن هیبره قتل واعدام ایلدی . اول وقتک معاریف اهل معارفنددر .
اسمنده عمرو روایتی واردر .

عمر بن دلاور

شهریدر . پدری کمرک امینی اولمشدر . کندیلری حسن خطه تمشق ، ثلث ونسحی
امام جامع میرآخور استاد پرنور سید عبدالله افندیدن تمشق ایدوب ذیل اجازتترینه
دخی تعلق ایلشیدی . خرده شکست تعلیقده دخی یکانه زمانه ایدی . خدمات دولت
علیهده استخدام وریاست کتاب ایله بکام اولمشیدی . ليله ذی القعدةده ارتحالی
بوتاریخ ایله ضبط ایلشیدیم :

بومصرع اولدی تاریخ انتقالده دعا برله ندیم بزم فاروق اوله ماوی ده عمر یارب ۱۱۷۱ [۱]
شعر وانشاده دخی کمالی اولوب آثارندن عثمان زاده تائب احمد افندینک حدیقه لرینی
فقط زمان احمد خان نالنده زیور آرای وکالت سلطنت اولان صدور کرامی تحریر
ایله ذیل ایلمشدر . [۲]

سید عمر بن ساعده

آمدده برادری مذکور ابوبکر ایله حسن خط ثلث و نسخه کوشش ونیل
اجازته ورزش ایدنلردندر . حالا بلده سنده تشمیر ساعد همت استادیت اوزره در .

عمر المرادی بن عبدالرحمن

شهریدر . پدری مدرسیندن ایدی . کندیلری قضاونددر . نزن آق منلا

[۱] تاریخ تممیه لیدر ، (برله) ده کی بر علاوه اولنه جقدر . ۱۱ ذی القعدة ۱۱۷۲
[۲] کنارده : طوب قیو خارجنده قدیمدن هم صحبت اولدینی شالچی زاده خلیل افندی
وحاجی زاده افندی قبرلی قربنده بالوصیه مدفوندر .

دیپکھ عرفیہدر . شیخ مراد دائرہسنہ مرید اولدینغ اشعار واشاعت ایچون نسبت مزبورہ بی ماخذ ایلشدر . حسن خط ثلث و نسخی کاتب زاده مصطفی افندیدن تمشق ایله اجازت آلمشدر . خطاط خوجهزاده سید احمدک خانہسین تملک ایدوب آندہ آرام اوزرہدر . واقعا « بیت »

سازیدر کار فرح سوز دلی قول حسن خارج از دائرہ صائمہ نغمات نیسن مآلندن آشنا و بو فندہ پیروی اولمیان عرفانددر . (خوش مراد ۱۱۹۱) تاریخندہ غرہ صفرده شیخ مزبور دائرہسنہ قریب پدري قبرینہ دفن اولندی .

سید عمر بن عبدالقادر

قنویدر . حسن خط ثلث و نسخی شکرچی زاده نک طبلہ فانید [۱] بزم تعلیمندن چاشنی سنج تمشق اولوب نیچہ شا کردان تربیہسنده (ع) « قنویلر کلاه اوینادیور » مآلیله اجرای عمریت و اظهار استادیت ایدن صاحب سیادتلدردندر .

عمر بن محمد بن حسن بن عمر ابوحنفص الحنفی

اندکانددر که فرغانہ و سرخس ناحیہسیدر . حسن خط یاقوتانہیہ مالک اولوب کتابتی پسندیده ، شاعر کنزیده و منشی نادیده بر فاضل کامل اولمغله مستصریہده ابتدا مدرس اولانلر بونلرندر . حتی فقه و اصول و کلام و علوم عربیہده ابتدا تدریسه آغاز ایدن مطلقا صاحب ترجمہ اولدینی تاریخ میمیدہ اولان نوادردندر . یاقوت و شایخ شهاب سهروردی ایله صحبت و اخذ طریقت ایدنلردندر . کثرت تالیفاتی وارددر . یتیم یاشنه یتیم ایکن (ترکیب ۶۳۲) تاریخندہ اخشیجان مرکبہسی پریشان ترتیب اولمشدر .

عمر بن محمد

ایوبیدر . اوتا قیلر نام محله خیمه زن وطن مسکن اولوب ایوبی رجب خلیفہدن ابتدا تمشق ایدوب بعدہ صویولجی زاده مصطفی افندینک حسن خطنه تمشق و آندن فیض یاب تلمذ و آب لذیذ الطعم اجازتندن دخی تلمذ ایلشدر . معمر بندن اولمغله کتابتیلہ

[۱] فانید --- قامش حلواسی ، کله شکری .

عزت یاب اولدینی مصاحف شریفہ (عزت ۴۷۷) عدینہ واصل اولدینی تواترہ اوغلی احمد جلیبنک اثبات کردہ سیدر . اسکدارده والدہ سلطان جامع جدیدندہ پیرایہ محراب اولان مصحفہ بونلرک آثار خطیہ لرندندر . سردن کجدی متقاعد لرندن ایکن (حرمت بشر ۱۱۵۰) تاریخندہ عزم محشر ایلدی . صرت تکه اطرافندہ مدفوندر .

عمر عونى بن مصطفى

رئیس لرندن دولت علیہده مشہر صاحب عرفان بر ذات معتبردر . تاریخندہ کیفیت حالہ ظفر میسر اولماملہ طولہ ناچہ جوارندہ خیری اولان جامع ومکتبی وقفہ سنہ کوچک اوقافندہ باقیلوب آندہ حالا نشانیلق پایہ سیلہ متقاعد رئیس ارباب عرفان، خواجہ جهان حسن خط و انشای زمان دیو وصف اولنوب آخرنده تاریخی (مباشر حسنات ۱۰۶۲) سالندہ اولماملہ سلطنت ابراہیم خانیدہ ریاستی تحقق ایلدی . حسن خط ثلث و نسخی تحصیلہ طوبخانہ لی محمود افندینک تشویق وتحریریکہ شرکت اوزرہ امام نیک نامہ اقتدا ایلہ صاحب اقتدار اولانی جماعتنددر . شیخ حسن جهانگیردن دخی اخذ طریقت ایلمشدر . بو تفصیل دلیلدر کہ جامعی جوارندہ نشو ونما بولمشدر . مدفن دخی کندی خیری اولان جامع مزبور اتصالندہدر .

عمر وحید بن مصطفى بن مصطفى

شہریدر . پدری عطف دفترى مذکوردر . خطوط متنوعہ بی پدرندن کوروب طبع شعریلری دخی واردر . مقدا بالفعل شق اول دفتر داری و حالا آستانہده وکالت دفترى ایلہ حکمی جاری بروحید اهل معارفدر . [۱] (انتقال خواجہ ۱۱۹۷) تاریخی جمادی الاولیسندہ اسکدارده پدری یانہ دفن اولندی .

عمر بن مظفر بن سعید

مصریدر . قاضی رشیدالدین ابو حفص الفہری دیمکلبنام منشی و شاعر برکاتب و ادیب ظریفدر . حسن خط یاقوتانہده یکانہ وقتی اولماملہ خدمت دیوانیدہ قائم، ملوک

[۱] یلدیز نسحہ سندہ تاریخ وفات محرد دکدر .

و وزرا کندی مدحنه مداوم بر وجود محترمدر . یتش بش یاشنده ایکن (رحلت ۶۳۸) تاریخنده رحلت ایلدی .

میر عمر بن نصوح پاشا

شهریدر . پدری صدراالصدور ایکن شهادت یاب اولوب شاه قولی مزارستاننده مدفوندر . والدهسی امرای اکراددن میر شرفک کریمه سیدر . حسن خط ثلث و نسخی محمود طوبخانه ویدن تمشق ایله مآذون اولمشدر . استاده باعث مباحات اولان شاگردانددر . قپوجی باشی ایکن او یوار و کرید سفر لرینه خدمت توقیعی ایله روان اولوب آنده عزم جنان ایلدیکی بو ایباتدن معلومدر :

مصحف عمری عمر ابن نصوح پاشانک	چون تمام اولدی نفس آخر اولوب واهمدد
حسنى شیخانه ایکن شش قلمنده روحی	دوشدی کرسی جسددن بلی ناکاه مدد
دیدى تاریخ قلم حسن ختامینه آنک	یازدی بک مصحف عمره کتبه آهمدد ۱۰۶۸

اصحاب موسیقیدن اولوب نام نامیسی تذکره خوانندکانده مذکوردر . و عمری مخلصله شعرى مجموعه و تذکره لرده مسطور اولوب بو بیتلر آثارنددر :

ای فلک خاک مذلتده کتابت اهلن	زیر با اتمدهه مقصود فؤادک نه اوله
حکمه قارشی قویوب غیرى قلم قائم دیر	بو تجاهلله تغافلده مرادک نه اوله

بیت

اندیشه ایدرک رخنه احتمالدر بر آفتابه یوکلای اوله مادر خیال

دفتردار زاده محمد پاشا امیرالحج ایکن (الغالب ۱۰۶۴) تاریخنده عوارض شامک تحصیل اموالی ایچون میر مزبور مأموراً وارد قده کتابتنه ابتدا ایلدیکی انعام شریفی پاشای مرقومه اراثت و مخصوص پاشای مزبور ایچون بدء ایلدیکنی دخی افاده ایلوب بر سمور کورک هدیه وبش یوز اسدی عطیه ایلدی . لیکن اتمامنده تکاسل ایلدکده معتادی اولدینی ظاهر اولوب دعوت و بر حجره تعیین و تکمیلنه اهتمام ایچون تنبیه ایدوب ختام انعامه دک حبس ایلدیکی خلاصه نام تاریخندن خلاصه قلندی .

عمر بن یعقوب

کوتاہیہ دندر . چومز تعبیریہ سوختکان طلبہ میانندہ زبان زد عنوان ایدی .
عزم ستانبول وزهدی اسماعیل آغا دائرہ سنہ دخول وحسن خط ثلث ونسخی
زیب آور حصول ایدوب لفظہ کتبہ وضعیہ مآذون اولمزدن اقدم استادری بقایہ
قادم اولدقدہ استاد بنام داپسند خواجہ محمد راسم افندیدن برایکی مشق ایله عزت
مند اولمغین مرحومک وادیسنده واصل سرمزل مرام اولدینی ظاہر اولوب بو
فقیر ایله کاتب زادہ مصطفی افندی یہ فرستادہ و کسب جدید ایله تعویق مناسب
اولمغله اجازتترین رجا ایلدیکندن آنلر دخی قطعہ سنہ ترویجاً لروح استاذہ کلمہ
کتبہ تمیقنہ اذن یازمشلر ایدی . نسخ خطی ندرت پیوست وثلثدہ دیر دست ایدی .
امیر بخاری زاویہ سنندہ حجرہ دار ایکن تاهل ایدوب زاویہ نک سکناسی مجردینہ
شرط اولمغله خروجدن امتناع ایله شیخ حاتقہ ایله مخاصمہ ایدوب شبخک نفینہ
سبب اولمشدر . اول اثنادہ دامادی ، اولدینی قاضی منصبہ تازم اولدقدہ معیت ایدوب
وصولی اثناسندہ قاضی قضای نجب [۱] ایتمکله بونلر خائب وخاسر عودتدہ مناسترنام
قصبہ یہ کلدکدہ غریباً (استاد مستور ۱۱۷۲) تاریخی ربیعندہ فوت اولدی .
آثار نسخیہ لری بالجملہ ناقص اولوب برینی اتمام میسر اولمامشدر .

عمر رسام

ارکوبیدر . استانبولده نوبت خانہ قربندہ ناظر حرمین شریفین آغای دارالسعاده
عباس آغا مکتبی وحمای قربندہ توطن ایلمشدر . حسن خط ثلث و نسخی کاتو
محمد افندیدن تلذ و انواع خطوطک چاشنی حسندنن تلذ ایدوب بعدالاذن والدہ
ماجدہ سلطان محمد خان رابعک کتخداسی مصطفی افدینک کتابتلرندہ ایکن رسم
سکہ هایون خدمتیہ دخی حافظ عثمان افندی محلولندن مأمور اولوب رجال اندرون
ایله ثمرہ الفت بلاوظیفہ اندرون سرای هایونہ دخی ملازمت وتعلیم خط غلمان
اندرون ایله دخی اثبات حیثیت ایلشیدی . تمیق کردہ لری اولان مصحف شریفی

[۱] موت

سلطان احمد خان ثانی به ہدیہ بہیہ ایدوب بعد القبول مأمولی اولان حج شریفک زاد وراحله بهاسی اولمق اوزره بیک التون عطیہ ہایون ایله ممنون اولوب ومصحف مزبور کندیلره تسلیم وروضہ شریفه علی سا کنها الصلاة والتسلیم دائرہ علیہ سندہ نہادہ رحله تعظیم اولمق اوزوه تنیہ وتکریم اولنشییدی . بو وجه اوزره ادای خدمت فریضه ایلدی . اوتوز التي عدد مصحف تمقیله شرف یافته در . (خیر عمری ۱۱۳۰) تاریخندہ بقایه سفری و اسکدارده شریف مزارستانی وراسی مقری اولدی . لکن سنک مزار وضعی نیچه زمان میسر اولیوب حالا نامعلوم قالمشدر . (ع) « هب مندرس اولمقدہ آثار سلف شمدی » . فرزند ارچندلری محمد و عبدالله افندیلر مذکوردر .

شیخ عمر

شهریدر . پدی جبه حی چور باجیسی اولمشدر . کندی کوچک ایاصوفیہ ده ساکن طریقه سنبلیدہ بر بیوک آدم ایدی . عزیز عالم شیخ سید نورالدین افندیلر اخذ طریقت ایلمشدر . حسن خط ثلث ونسخی آغا قپولی اسماعیل افندیلر تمشق ایله اجازت آلمشدر . بو مصرع تاریخ رحلتیدر : (عمر افندیہ یارب جای اوله لاهوت ۱۱۷۱) لیلہ مولدہ قوجه مصطفی پاشا خانقاہندہ مدفوندر .

عمر

اسکدارده جمالزاده دیمکله شهرت شعاردر . حسن خط ثلث ونسخده کوشش فاروقانہ ایله حسن اسکداریء ثانیلر تمشق واجازت آلمشدر . بلده مزبورده والده سلطان جامع جدیدینک دارالتعلیمندہ معلم صبیان و خادم مشق حسن خط زمان اولمشیدی . « بیت »
عرق سی برای دیگران می ریزد حاصل خواجه زبار خود و جمال یکبست

عمر الحافظ

اسکداری اولوب دیوتجیلر مکتبی معلمی ایکن ثلث و نسخہ سی ایدوب

استاد المراسم نام داش ابی القاسم خواجه محمد راسم افندیکن تمشق و اول محلدن هر هفته فناپی دده قربنده استادی خانه سنه شد رحل ایله نائل اذن و اجازت اولمشدر. چند سال مرورنده حج شریفه طازم و عودتده جلوس مصطفی خان ثالث سنه سی اوائلنده واقع عرب استیلای کلیسندن برقاچ کون مقدم مدینه منوره صلی الله علی منورهاده طائف بیت وصال اولدی .

عمر

شهریدر . لاله زارده معلم مکتب ایکن حسن خط ثلث و نسخی مستحی زاده احمد افندیکن تمشق و بعد الاذن نام داش ابی القاسم خواجه محمد راسم افندیکن شکوفه زار دارالتعلیمتده زیارت ایلدیکی حسن خطه تمشق ایکن و نیجه زمان آنلردن دخی تئذله دقایق رسان اولدی . کامل احمد پاشانک امامتی خدمتده پویان خوش نفس بر حافظ پاکیزه تالیان ایدی . پاشای مزبورک رحلتده استانبولده آز و قتده عزم جنت ایلدیکی شهرک اسمی سنه سی تاریخی اولمشدر که (صفر خیر ۱۱۸۰) لفظیدر .

عمر

طوبخانهده جهان کیر جامعنک مؤذنلرندن اولوب ثلث و نسخده بزم آراق آرزوسیه آراق امامی حافظ محمد افندیکن تمشق و حسن خطه تمشق ایدوب کله کتبه وضعیه اجازت آرزوسنده کوشش و اذن [۱] و اجازتله دخی ورزش ایلمشدر .

عمر

ادرنده ساکن اولوب قراسندن حواری نام قریهده نائل وجود طاری اولمشدر. ثلث و نسخده بالفعل حافظ عثمان افندیکن تریاق فاروق تعلیملریله ازاله سعال بیکانکی ایدوب بعد زمان رحلت و نیجه آثار ایله اظهار حیثیت ایکنلردندر .

عمر المحاسب

ارزن الرومده خیلی معلوم بر استاد اولوب ثلث و نسخده حالا کامل و دقایقه و اصلدر .

[۱] ییلدیژ : « واخذ اجازتله »

سيد شيخ عون الله بن شرف الدين بن اشرف ثانی

بروسه پدرلری مشاهیر مشایخنددر. کندیلری بعون الله الکریم تحصیل استعداد
طبع سلیم ایدوب توز بازاری امامی مصطفی افندیبن تمشق و شیوه حسن خطه تمشق
ایدوب اذن واجازت آلمشدر. پدری رحلتنده بونلر شرف المکان اولمشدر. (رحلت
ناسوت ۱۱۵۵) تاریخنده عزم لاهوت ایلدی. خلافتلری عملری عزالدین افندینددر.

عیسی بن علی بن عیسی بن داود الجراح البغدادی

فنون کثیره و حدیثده ابوالقاسم ابن الوزير دیمکله عریف برامام هام و استادی
ابن مقله و ادیسنده بازانلرک جمه سندن ابن مقله به اقرب بر خطاط احب ایدی.
قفطی طبقات اطباءه افاده ایلدیکی وجه اوزره سلخ ربیع الاخرده برشب آذینه
سوی عدن برینه روان اولدیغی ساله (ابوالقاسم عیسی ۳۹۱) تمام تاریخ اولمق
غریبه سقطات قلم اندک ساله در.

علوی

شهریدر. یکچیری اوجاغی رجاننددر. مصطفی دده مرحومدن تمشق ایله
حسن خط ثلث و نسخ و تعلیق و رقعه به دخی مالک اولمغه دواوین تدوینی ایله اشتغال
ایدزک طبع شاعرانه تدارک و وادی شعرا به سالک اولدی. اسمی علی اولدیغی
بعدالترتیب تصحیح اولندی. آخر عمرنده توبه و انابت ایله تهذیب افعال ایدوب
ینه اول سال ارتحال ایلدیکی والی و هاشمیدن ماعدا میلی اسکوبینک دخی بوتاریخی ایله
مضبوطدر: (مقام جنت علیایی علوی ایلدی ماوی ۹۹۳). بو بیت آنکدر:
آغزک مثال غنجه کوردمم دیو کل مصحفینی آچدی یمین ایلدی شمال

عهدی

ادرنه دندر. سلطان بایزید ولی عهد سلطنتنده کاتب دیوان اولمشیدی. حسن
خط ثلث و نسخی بالذات شیخ حمدالله آکاهدن تمشق ایدنلردندر. بو بیت
مشهور آنکدر:

قنده و ارام سایه سرو بلندم و ارایکن کیمه قول اولام سنک کیمی افندم و ارایکن

حرف الغین

غازی بن قطلوبغا التترکی

مصریدر . شیخ الکتاب دیمکله شهرت یاب اولوب حسن خط یاقوتانده ریاست زمانه کندینه منحصر اولدینی بی بهانه در . نجوم زاهره تصریحی اوزره اسبوع ثلاثه ده یعنی (خادم اسلام ۷۷۷) تاریخی رجب الفردنده رحمت دارالسلام ایلدی . آثاری بسیاردر .

غباری

یزیدر . ثلث ونسخ وتعلیق وسائر اقلامی تمشق وتحقق ایدوب هر قلمی خرده وغبارین یازمغله کسب شهرت وبولفظله وضع علامت ایدرایدی . صادقی تذکره سنده اول خرده بینک بویتنی ایراد ایدر :

غبار خط شکرستان لعل یازکرفت
فغان که چشمه خورشید را غبار گرفت

غباری

جیلانیدر . بونلر دخی ثلث ونسخ وتعلیقده صاحب تدقیق اولوب غبار نویس هر قلم اولمغله لفظ مذکور علم اولمشیدی . کمانکتی و شعر وسائر معارفده اشئ نایبدر . بعض اشعارینی همشهری اولان صادقی اشعار ایدر . قاسم و عبدالرحمن نام غباریلر دخی خطاطلردر .

حرف الفاء

فتح الله بن معتصم بن نفیس الداودی

تبریزیدر . پدری اسمی مستعصم اولوق دخی مرویدر . فتح الدین الحنفی دیمکله صریفدر . مصره کلدکده پدری رحلت و عمی بدیع ، امورینی رؤیت وطب وفقه خصوصا حسن خط وقتده تحصیل کمال یاقوتانه ایلشدر . عمندن صکره ریاست اطبا

بونلره توجه ایدوب سلطان برقوقه تدبیر علاج ایلدی . کلهستانیدن صکره کاتب سر
اولمشدر . مقریزی و تمیمی و تغری بردی دخی نجومنده یازمشدر . (خط القلم ۸۱۰)
تاریخی ربیعنده مؤید شیخ غدریله محبوساً و مخنوقاً رحلت ایلدی . تمیمی التی سنه
صکره وقوعنی ایراد ایدر .

فخرالدین حکیم

ایرانک چب نویسانی میاننده ذکا ایله معروف و منشیان هنرورانی بیننده حدت
ذهن ایله موصوفدر .

فرهاد پاشا بن مصطفی

شهریدر . اسمی محمد اولوب فرهاد لقبیدر دخی دیرلر . قوروجی باشیلقدن
یکچیچری آغاسی اولوب شهزاده صاحب جامع سلطان محمد داماد اولغله سرای عتیق
مقابلنده کندیلره بر سرای عالی بنا اولتوب آنده ساکن ایدی . پچوی و سائر
تاریخلر تصریحی اوزره احمد قره حصاری مرحومدن حسن خط ثلث و نسجه
تعشقله تمشق ورسیده کمال اولدقده قوت فرهادانه ایله متین و شیرین مصاحف کزین
کتابت ایلشددر . سلطان سلیمان و سلیم خان ایامنده وزرادن ایدی . (رحلت مرقد
۹۸۲) تاریخی شوالنده ابویوب انصاری جامعی قربنده پرتو پاشا تربسی اتصالنده
واقع کندی مزارستاننده مدفوندر . صدراعظم اولان فرهاد پاشا و قودوز فرهاد
پاشالردن غیریدر . اوغلی میر مصطفی دخی بو تحفهده ایفا اولنور .

فضل الله بن سفر

بلغرادیدر . حسن خط ثلث و نسخ شیخانیهی اولا شیخ حمدالله آکاهک
دامادلری شکرالله خلیفه دن تمشق ایله اجازت یاب اولمشدر . لکن حضرت شیخک
خطوط حسنه سنه بر مرتبه تقلیده کوشش ایلشددر که کمال تقرب ایله عینی ظن اولنور
دیو وصفی دوچار دیده غم دیده فقیر اولمشدر . لکن مشابتهی کل تصویر کبی
بی رایحه در . کلدن مرام رایحه سفی استشامدر . (ع) د فسون و فتنه یه کلدکده

ای بهزاد نیلسک « [۱] (سحر آثار ۹۷۰) تاریخندہ اتمام ایلدیکی آثارندن بر خسرو و شیرین زیارت اولمشیدی که شیخی شاعرک منظومه سیدر . الحق شیرین اثر پسندیده اهل خط و قسط و شقدیر . لکن اگر مأمور دکل ایسه مصحف شریف یازمق دخی اولی اولدیغی ظاهر در .

فضل الله الحافظ بن محمد

توقادیدر . فضلی افندی دیمکله شهر بر پیر منیر ایدی . اندرون هایونه داخل اولوب کیلارده بلغرادی محمد افندی حسن خط ثلث ونسخی کوروب مأذون کتبه اولمشدر . « لاتنسوا الفضل بینکم » امر شریفنه رعایتله سلطان احمد جامع شریفک خطاتی واستانبولده واقع والده سلطان جامع جدیدینک ابتدا بناسنده امامتی بونلره باخط هایون توجیه ایله چراغ اولدقدن صکره دوات علیه ایله بچ سفرینه دخی رفاقت ایلشدر . « بیت »

تری فضلاء الناس للفضل خشما اذا مابدا والفضل لله خاشع

نشیده سنجه اهل قرآن فاضل عالم وکامل و عامل ، بین الانام مشار بالبنان بر ذات عالی شان ایدی . « ذلك فضل الله يؤتیه من یشاء » برادری مذکور احمد افندی صکره رحلت ایلدی .

سلطان فضل الله بن احمد بن عبدالله بن احمد

خلفای عباسیه دن یکریمی طقوزنجیمی مسترشد بالله بن مستظهر بن المقتدی بونلردر [۲] حسن خط بو ابانده یکانه زمانه ایدی . اوائل حاللرنده « شاب نشأ فی عبادة الله » کویا شاننده وارد بر ذات کامل و طاب ایدی . حتی لباس صوف و صوفیانه انخاذا ایلدیکی ذیل خریدده مذکوردر . ابو منصور عمده الدین الشافعی اوصافیه متصف و ملقب اولغله علامه شاشی « عمده » نام کتابخی آنلرک لقبیه نام آور قلدی .

[۱] بیلدیز : « دیمشدر » .

[۲] کنارده : بونلرک سلطنتنده ارض فلسطینده بره غارده حضرت ابراهیم الخلیل مدنی ظهور ایدوب اوغلاری جناب اسحق و یعقوب ممأ بونلرک قنادیل ذهبیه و فضیه دخی موجود مشاهده اولنوب باب مغاره سد و علی حالها ترک اولندی .

یکرمی یدی باشندہ ایکن بیعت اولنوب ا کرچہ ملک الملوک اولدی . لکن اولاد
ملکشاه طرفندن اوقاتی کدرله کذر ایدوب از جمله مسعود سلجوقی یدنده اسیر
و صورت ا کرآمده اهانته تکدیر و بر صنعت ایله (لاصحت ۵۲۹) تاریخنده قرق
باشنده ایکن مقتولاً ترک صحت ایلدی . شهادتن تیقن ایلدکده دیشدر :

ولاعجباً لاسد انظفرت بها   کلاب الاعادی من فصیح واعجم
فحربة وحشی سقت حمزة الردی   وموت علی من حسام ابن ملجم

فضل بن احمد بن سلمان

بصریدر . وزیر ملک الدین اسدی دیمکه عریفدر . اسماً و جسماً محض فضل
و ذاتاً وصفة عین عقل ، شاعر ادیب ظریف ، خطاط و طارف الکتاب منیف ایدی .
حسن خط بوانانده پیرایه اقرانی و کوییا ابن هلال ثانی ایدی . (روشنا ۵۵۷)
تاریخنده ک حیاتده اولوب خریدہ صاحبی کزیده اشعارینی ایراد ایدر .

سلطان فناخسرو بن حسن بویه

یعنی آل ساسان الا کبردن اولوب دولت بوییه دن بشنجی عضدالدوله تاج المله
ابوشجاع الدیلمی بونلدر . حسن خطی ابن المقلة الوزیرک برادری حسن بن علیدن
تلمذ و حسن صورت و معنادن تلذذ ایلمشدر . عمی عزالدوله سلطان بختیارک
نسلی اولیوب عراق عربده بونلری ولی عهد ایلمشیدی . و پدرلری رکن الدوله
فوتنده دخی عراق عجمی و برادری فخرالدوله یدندن اخذ ایله همدانی وسائر بلدانی
تملك ایله بو دولتک اعظم سلاطینی اولدی . بغدادده بعد الخلیفه خطبه لرده ابتدا
بونلرک نامی یاد و اسلامده شاهنشاه لقبی اولا بونلره اطلاق و ایراد اولندی .
وملوکده ضرب دباب [۱] بونلرک درکاهنده اولدی . ا کرچہ مذهبه تشیع اوزره
ایدی عدالت و فضیلت صاحبی اولمغله نیچه علما از جمله ابو اسحاق صابی « تاجی »
نام تاریخنی بونلرک لقب مزبورینه نسبتله نام آور قلدیلر . اشعار لطیف المآلی ونحو
و آدابده کمالی اولمغله ابن هشام خضراوی « افصاح » نده بونلرک اقوال معتبره سنی

ایراد و ابوالطیب متنبی امثالی فحول شعرا قصائد و فیره ایله مدایح انشاد ایلشدردر. آثار جمیله سندن مدینه منوره یه سور محصور بنا و مشهد علی المرتضی و سیدالشهدا حسین کربلایی بولوب تربه عالی بنا و سائر اوقاف ایله احیا ایدن بوتلدردر. اسکن صحیح بودر که حضرت مرتضی کرم الله وجهه الاسنی مرقد منورلری معلوم دکلدر. اولدینی تقدیرده اصح بودر که کوفه ده قصر امارتده در. مقام مزبور مغیره ابن شعبه نك قبریدر دیو ابن خلکان دخی بیان ایدر. بغدادده (عبر ۳۷۲) تاریخی شوانده مصر و عازم بساط عبقری [۱] حسان جنان اولدی. سرای سلطانیده بعدالدفن احیا کرده سی اولان مشهد علی یه نقل اولندی. قرق بدی ییل عمری و اوتوز درت ییل سلطنتی واردر. نفس اخبرده « ماغنی مالیه هلك عنی سلطانیه » کریمه سین تلاوتله تسلیم روح ایلدی. بو کلمات اثنی عشر که بعض امرایی تهید ایچون تمهید ایلشدر، زاده طبع آزاده سیدر :

« غرک عزک فصار قصار ذلک ذلک فاحش فاحش فعلک فعلک تهدا بهدا والسلام » و عجیب ادیب دخی « غلی قدری علی قدری » دیو جواب یازمشدر.

سلطان فیروز بن خسرو شاه

یعنی جلال الدوله ابن بهاء الدوله در که آل بویه دن اون دردیجی اولوب تختگاهلری عراق عجمدر. کنیه سی ابوطاهر و لقبلری شاهنشاه و ملک الملوک ایدی. نجبه و جنابی تصریحلری اوزره حسن خط بوابانده کالی و بوابده حسن حالی وار ایدی. (التاج ۴۳۵) تاریخنده برادری شرف الدوله سلطان حسن تاج و تختی ترک ایلد که بو نلر جلوس ایدوب اون سکز سنه مقداری تصدی سلطنت ایلشدر. (ع) «نقطه بخت سیه ریخته کلک قضاست» مآلی اوزره کار سلطنته زماننده ضهف طاری اولغله

[۱] «عبر — بمنده بر قصبه آیدر که آنده بنایت اعلی و نازک نیاب نسج اولنور. نوب عبقری مشهوردر. و علی قول بر ارض اسمیدر که انسان و حیوان و ثوب و مطلقا نادر و فائق و غریب اولان اشیا آکا نسبت اولنور. § عبقری — مطلقا نقص و قصوری اولمایان کامل شیشه دینور.» [قاموس ترجمه سی جلد ۲ صحیفه ۵۱۹]

محبت صلحا و علمای سرماہ بیلوب زیارت واستدعا ایدردی . (سلطان فیروز ۴۵۳)
تاریخندہ متوجہ سلطنت بقا اولدی .

میر فیض اللہ بن کل احمد پاشا

شہریدر . اندرون ہایوندن قیوچی باشلیق ایله طشرہ چیقمشدر . ثلث ونسخی
ایچی حسین افندیبن یازمشدر . برادر مہترلی علی پاشا واسماعیل بیک دخی یازمشدر .
(کوثر جنت ۱۱۷۹) تاریخی ربیع ثانیسنده رحلت ایدوب چورلیلی مدرسہ سی
خارجندہ مدفوندر .

فیض اللہ بن عبداللہ

حسن خطی قیوچی زاده احمد افندیبن تعلم ایدوب مأذون اولمشدر . سلطان
زمان مصطفی خانک اسکدارده واقع جامع شریفندہ حالا خدمت اذان ایله مألوفدر .

فیض اللہ بن صنع اللہ

شہریدر . جراح پاشا سمتندہ شیخ الحرم مسجدی قریبہ خوبیار محلہ سنک
امانک اوغلیدر . حالاً برادر کھتری حافظ عبداللہ محلہ مزبورہده امامدر . کندیلری
باش محاسبہ قلمندہ ایکنجی خلیفہدر . حسن خط ثلث ونسخی چینیچی زاده عبدالرحمن
افندیبن تمشق ایله اجازت آلمشدر . یوزطقسان بش مصحف شریف کتابتنہ موفق
اولمشدر . (ختم عمل ۱۱۸۱) تاریخندہ رحلت و پدیری یانندہ سلوری قیوسی
خارجندہ مدفوندر .

شیخ الاسلام سید فیض اللہ بن سید محمد بن سید حبیب

سلسلہ نسبری شمس الدین تبریزی یہ منہیدر . ارزن الرومدن قدوم ودائرہ شیخ
محمد وانی یہ ہمشہر اولق مناسبتیلہ دخول ایدوب داماد شرف معتادلری دخی اولدقدن
صکرہ حسن خط ثلث ونسخی صو یولجی زاده مصطفی افندیبن تلذ وانڈک زماندہ
فیض اجازتیلہ دخی ماء لذید اذنلرندن تلذد ایلمشدر . سلطان وقتی اولان محمد خان
رابک شہزادکان جوان بختانہ معلم تعیین و داخل سخن تدریس ومدرسہ سلیمانیدہ

درجه صدر رومه پایه لاله ارتقا و رئیس العلماء اولوب نقابت اشرافه دخی اشراف ایلدی . و چند ایام رتبه فتوی ايله بکام و عزلا ريله اغتنام ایلشرا ایدی . ثانیاً فروه بیضاء فتوی و عرف خضراء علما ايله شرف یاب اولوب سکز بیق سنه مدتدن صکره ادر نهده شهادت لرینه (انه شهید بلا شبهة ۱۱۱۵) فقره سی تاریخ واقع اولمشدر . آثار خیرندن ارضرو مده مدرسه و دارالقرآ و جامع و شامده دارالحديث و مکده مسجد جتی تعمیر و مدینه منوره ده مدرسه و استانبولده مدرسه و کتابخانه و مکتب و سائر خیری واردر . آثار قلملرندن حاشیه بیضاوی و سوره نبأ دن آخر قرأ نه دک عصام حاشیه سی اوزرینه و شرح عقائد خلخالیسی اوزرینه دخی تعلیقه لری و «نصایح الملوك» رساله سی و روضه خطیب قاسم ترجمه سی و اوراد مجموعه سی و سائر آثاری واردر .

سید فیض الله سرمد [۱] بن سید محمد بن عبدالرحمن

شهریدر . آتی الذکر شکرچی زاده نک مخدوم معارف لزوم لریدر . حسن خط ثلث و نسخی « بیت »

مدی کشیدی ازالف خامه بر سرم بر سر مرا دودولت سرمد کشیده

مالی عالمنده پدرلرندن تلمذ و تمشق ايله رسیده درجه کمال تفوق اولوب لکن والد ماجد لری ناکاه روبراه درگاه آله اولمغه اب قدیم اسلام اوزره ختام چله مردان اربعین ایلد کده قرقی جمعیتی ترتیب و استاد المراسم نام داش ابی القاسم خواجه محمد راسم افندی جناب لرندن دخی وضع لفظه کتبه یه اذن و اجازتله استخلاف بیوردقلری مجلس عالیده عبد فقیر دخی حاضر ایدم . مخدوم مرقوم « فی کل قدر

[۱] کنارده : لفظ مذکور استغراق الماضی و المضارع ایچوندر . ابد کله سنندن فرقی بودرکه ابد انجق زمان مستقبلک استغراقی ایچوندرکه عکس ازلدر . ازل دخی زمان ماضینک استغراقی ایچوندر . سرمد لفظنده بو ایکی معنی جمع اولمشدر . و طول زمانده اوچی دخی استعمال اولمشدر . ایکیسی جعلرینه اضافتله ابدالاً باد ، ازل الآ زال دیو مستعملاردر . سرمد لفظی وضعاً غابره ظاهر و ماضیده خفیدر . و یا مستقبلده محسوس و ماضیده معنوی ملحوظدر . دیدلرکه لفظ قرأ نیدر .

معرفة ، مثلنجه شهدشیرین فنون شتیته ریاضیه دن فن موسیقی واغانی وسائر معارف
جزئیة زمانی ایله دهان جهد واذعاننه اذاقه کار چاشنی تلذذ اولوب مرارت سم الفار
نادانی ایله تلخکامیدن رهایاب اولمغله حداثت سنلرندن نیشکر زبانی قند ریز قصب
النبات ککالات اولوب طریق خیرالفریق تدریسه سالک وبستانیان اوجاغنده باغبانی
حدیقه تعلیم و مشقه دخی پدرلرندن انتقال ایله مالک اولمشدر . طبع شعریلری
دخی اولوب سرآمد زمان و ابن طبرزد دوران ایدی . سلانیکن معزولاً
[ادخل الجنات مولاہ ۱۲۰۲] تاریخی محرمی یکرمی ایکنجی سبت کونی رحلت
و اسکدارده پدرلری جنبنده دفین تربت اولدی . بو ابیات زاده طبع آزاده لری
اولوب قید ایچون ارسال [۱] اولمشدر :

درخواب تشنه دستنه رؤیاده جام آلور
عرعر بقرده قدیکه نقش خرام آلور
سنبلستانه کیرسه ده بوی ز کام آلور

عاشق خیاله لعل لب غنجه قام آلور
ای سروناز کلشنه چیقمه صالحه سن
پر شوردر اوزلفله سرمد دماغمز

دیگر

بارکاه راه استغناست این عالم مرا
بیضه بزم دل عنقااست این عالم مرا
سرمد آری مکر لالا است این عالم مرا

تخت شاه خاطر والاست این عالم مرا
زیر فرش آشیان مهم جا کرده است
طفل طبعم را در آغوش آورد بالعبتی

سید فیض الله بن سید محمد موجی

شهریدر . پدری اورته یازیمجیسی ایکن ترک ایدوب طریق خلوتیه بالحاء سالکارندن
اولمشیدی . کندیلری حسن خط ثلث ونسخی آق منلا دیمکله معروف خواجه عمر
المرادی جنابلرندن تمشق ایله رسیده کمال اولمشلردر . ارضرومی یازیمجی زاده ابراهیم
پاشایه آغای یکیچریان ایکن دیوان کاتبی اولوب خدمت مزبورده ایکن (سرنوشت
طالم ۱۱۵۷) تاریخی حدودنده رحلت ایدوب قرهجه احمد سلطان تربسی قربنده
مدفوندر .

[۱] میلدر : « بیوره شلردر »

فیض اللہ لمی بن محمد

اسکداریدر۔ خداوندکار سابق سلطان احمد ثالث والدہ کتخداسی اقرباستندن
اولوب حسن خط ثلث و نسخی حامی محمد امین آفادن تمشق ایله اجازت آلمشدر۔

فیض اللہ بن مصطفیٰ

شهریدر۔ پدری آناتولی ستهلرندن معزولاً وفات ایدن آقحصاری افندیدر۔
حسن خط ثلث و نسخی کتانی زاده شاگردانندن خطیب زاده ابراهیم افندیدن
کوروب فیض یاب اجازت اولمشدر۔ کندیبری روم ایلی قضاتندن و وقتمز رجالتنددر۔

میر فیض اللہ بن نوح

شهریدر۔ صدر اسبق حکیم باشی زاده علی پاشانک برادری فیضی بیک دیمکله
عریفدر۔ حسن خط ثلث و نسخی یدی قلهلی امیر افندیدن و خط تعلیقی فندق زاده دن
تمشق ایلمشدر۔ طریق خواجکانده نیچه مناصب عالیہ ایله فیض یاب اولمشدر۔
(مرشد خط ۱۱۵۳) تاریخنده رحلت و قوجه مصطفیٰ پاشاده پدری خانہ سی
اتصالنده واقع مزارستانده پدری جنبنده مدفون قلندی ۔

فیض اللہ

ادرنهده ساکندر۔ برادری سعد اللہ ایله بلبان امامی سید محمد افندیدن تمشق
و اذن و اجازتہ دخی تعلق ایلمشدر ۔

فاطمہ بنت محمد بن احمد

سمرقندیدر۔ پدری ابو منصور فقہده «تحفہ» نامیلہ مشهور کتابک مؤلفیدر۔
زوجی ابوبکر الکاشانی مہر معجلی اولق اوزره کتاب مزبوری شرح ایلدی۔ حتی
دیمشکرک «شرح تحفته و تزوج ابنته»۔ زماننک فتواسی مزبورہ فاطمہ یہ توجه ایلوب
کندی فتوایی یازوب امضا ایدردی۔ و آنک ذیلنہ پدری و اہلی دخی شاہدین
مقامندہ امضا ایلوب اوچ امضا ایله افتا ایدردی۔ صکرہ حلبہ ہجرت ایلدیلر۔

شرح مزبورک نامی «بدایع» در. حلبہ مدرسہ شبلیہ موقوفہ در. یدی جلدہ در
دیو ابن ابی الوفالقرشی نقلتک تفصیلی « مناقب امام اعظم » نام اثریمزده یازمشدر .
حلبہ رحلت ایلدی. خطوقتی کندی رتبه سنده یازمش وقتندہ سمرقندہ وحلبہ
دخی نایاب ایدی . زوجی نیچہ زمان دخی معمر اولوب (موت عالم ۵۸۷) تاریخنی
رجبندہ رحلت ایلدی .

فاطمہ

بغداددندر. معتم بالله خلیفہنک جاریہ سیدر. (ع) « لما قبل للشیء النفیس غریب »
منطوقنجه لقبی غریب ایدی . صاحبہ حسن و جمال و موسیقی ده پرکال و حسن خط
وقندہ کویا استادی ابن هلال خطی ظن اولنوردی . نجوم زاهرہ تحریری اوزرہ
برادری مأموندن یوزبیک درهمہ اشترایلمشیدی که وقتمز اچہ سیلہ بکرمی کیسه
اچہ دن زیاده اولور .

فاطمہ بنت احمد بن علی

بغداددندر. پدري اصولده « بدایع » و « مجمع » صاحبی ابوالضیا ابن ساعاتی دیمکله
عربقدر . پدردن تحصیل فقاہت و حسن خط و کتابت ایدوب طبقات النساء افاده
ایدرکه: کتاب مجمع البحرینی بن مرحومہنک خطیلہ کوردم حسن خط یازمش ایدی.
الحاصل (ع) « تراشرم ناید زمردی خویس » خطابیلہ عتاب ایدن گروه اهل
معارفدندر . پدري (تفرید ۶۹۴) تاریخندہ رحلت ایلدیکندن وقتی تقریب اولنور.

فاطمہ آنی

استانبولدندر . بینالنسوان خواجہ زنان دیمکله شهرہ طلمیان ایدی . آل حسن
جاندندر . مخلص مزبور ایلہ دیوانی و حسن خط وقتندہ شهرت و شانی وار ایدی.
حتی تذکرده سالما افاده ایدر . اقرباسندن عیسی زاده مذکور محمد عزیز افندیدن
اذن آلمشدر . اوغلی امیر آغا زاده سید محمد افندی بکیشهر فنار قاضیسی ایکن کندی
آندہ (نخل لاهوت ۱۱۲۲) تاریخندہ مشاعرہ خصم غالب اجلدن سلب شعور

ایله سکوت و صندوقه قبری لحاف لاهوت ایلدی . نسج یرینه مردانه خط نسخ

یازار . و غزلدن [۱] بدل شاعرانه غزل سویلردی . « شعر »

ولو كان النساء كمن ذكرنا افضلت النساء على الرجال

بو كفتار آبدار اول بانوی پاك كوی درر بار کدر :

خیال عارضیکله دیده سخن کاستانمدر آچاهش شرحه لرله سینه نخل ارغوانمدر

امید و صلتک ای قشلی یاسینه دن چیمیز خیال تیر غمزه ک آتیا خاطر نشانمدر

فاطمه بنت ابراهیم

استانبول دندر . پدری قضات دندر . ادرنه دن معزولاً (روح فضل ۱۱۲۴)

تاریخنده رحلت ایدن مستقیم افندیکنک داماد زاده سیدر . زوجهی مذکور توقاتی

محمود افندیکنک تربیه سیله نسخ و ثلث و جلی قلملری تمشق ایلیوب بعدالاذن ابقای

آثاره سعی اوزره در .

حرف القاف

قابوس شمس المعالی

تختکاهی جرجان و سائر بلدان اولوب ثعالی تمیمه سنه بونلر وصفیه حسن ختام

ویرمشدر . حسن خطی حسن مرزباندن تحصیل ایلدی . ابن خلیکان حسن خطی

وصف ایدوب دیرکه : صاحب اسماعیل بن عباده نام وزیر بونلرک لطافت خطلری

مطالعه سنده « هذا خط قابوس ام جناح الطاوس » دیو ثنا ایدوب متنی نک بو بیتنی

انشاد ایدردی . حتی عینی وغیری دخی یازمشدر . « شعر »

في خطه من كل قلب شهوة حتى كأن مداده الالهواء

(تاج ۴۰۴) تاریخنده ویا برسنه مقدم بلده مذکورده رحلت ایلدی .

بو شعر آنکدر :

قل للذي بصروف الدهر عيرنا هل عاند الدهر الامن له خطر

اماترى البحر تملو فوقه جيف و تستقر باقى قمره درر

ففى السماء نجوم ما لها عدد وليس يكسف الا الشمس والقمر

[۱] « غزل - عزل و زنده ایپک اکر مک معناسیدر » [قابوس ترجمه سی جلد ۴ صفحه ۳]

قاسم بن ابی بکر

بغدادیدر . استادی سید محمد حلمی مرزیفونی دخی مذکوردر . حالابله مزبورده سا کندر .

قاسم بن خلیل

طاشکپریدندر . تاریخ تمیمی تحقیقی اوزره صاحب شقایقک عمیدر . حسن خطده شیخ حمدالله شا کرداندندر . تعلیقه دخی یکانه ایدی . سلطان بایزیده بعض نسخهلر کتابت ایدردی . اول وقتک فضلا ساندندر .

قاسم بن عبدالله

جزایری حسین شا کردلرندن اولوق غالب احتمالدر . (حکمت خانه ۱۱۲۴) تاریخنده یازدینی قطعه سی زیارت اولندی .

السید قاسم بن علی بن حسین بن محمد بن علی

بغدادیدر . ابوبشیر بن نورالهدی دیمکله شهرت شعار وری اولمشدر . بنی هاشمدن زینبیدر . صباوتنده استاد وقتدن تحصیل حسن خط زمان ایدوب ادیب شاعر فاضل ومذهب حنفیه ده فقیه بی معادل ایدی . یکرمی التی یاشنده ایکن صید وشکاره متعلق بر رساله فقهیه ترتیب وحسن خطله تحریر وتذهیب ایدوب مستنجد خلیفه نك جلوسنی تبریک و پایه سریراعلایه اعلا ايله جبل الورد کرمی تحریک ایدوب بغداد قضاسی توجهیه قاضی القضاة اولدی . واوتوز درت یاشنده ایکن (تکمیل دین ۵۶۴) تاریخنده اخشیجان مجتمعه سی رهین زمین اولدی .

قاسم بن مجتبی

شهریدر . او طه باشی زاده در . سید محمد حلمیدن اجازت آلانلردندر . ابقای آثاره سی اوزره در .

شیخ شاه قاسم بن شیخ مخدومی

تبریزیدر . سلطان سلیم خان تبریزی دست روافضدن ابراز ایلدکده مزبوروی
ورفتی اولان کبیر مذکوری دخی تخلص ایله ممتاز ایلشیدی . هر فنده یدطولاسی
وشقایق تحقیقی اوزره حسن خط کونا کونده کمال بی همتاسی و طرفه علیه نقشبندیه
دخی نسبت وانتماسی وار ایدی . (شیخ حال ۹۴۹) سالنده روز قاسم اجلی رسان
اولدی . آثار کثیره قلبیه سی واردر .

قاسم بن هبة الله

اسمی احمد اولق روایتی غالب اولغله بالاده تفصیلاً املا اولندی .

قاسم

ابوالفتح سلطان محمد خانک غلمان آزاد کرده لرندندر . شیخ الخطاطین حمدالله
آگاهک دست متانت پیوستندن تعلم ایله طریق حسن خطه سالک و محال مرتبه لرند
سرعت کتابته مالک ایدی . تحصیل علوم مدن صکره شیخ وفا [۱] دائره سی خدمته
انما ایلدی . اول ایامده سلطان بایزیدولی حضورنده مذکور بالخیر اولغله معلم سرای
جدید تعیین اولمشیدی . معمریندن اولوب (خطاط قرآن ۹۷۰) تاریخلرنده
روز قاسم اجلی رسان وروبراه جنان اولدی .

قاسم

سلطان سلیمان خان اولک ممالیک عتق آرارلندن ایدی . محلنده تفصیل اولندی
اوزره سلطان مشارالیه بر مصحف شریف استکتابی ایچون جلال امامی مرحومی
آستانه علیه دعوت ایدوب کادکده مصحف مطلوبک کتابته شروع و قاسم
مزبور دخی آنلردن تمشق ایلدکه ابتدا ایلدی . مصحف مذکور تمامه دک روز
معهود قاسم دخی کلوب بالاستحقاق لفظه کتبه وضعنه مآذون اولمشلردر . اکثریه

[۱] ییلدیز : « ابن وفا »

« کتبہ قاسم من غلمان السلطان سلیمان ، دیو تصریح ایدر . سلطان سلیم ثانی جلوسی
حدودندہ طازم روز خضر بقا اولدی .

سید قاسم غباری

آمدن کلوب شریف عبداللہ دن حسن خط ثلث ونسخی تمشق وتکمیل
وهوای دست ملکہ تحصیل ایدوب خردہ کیر وبر پرنج دانہ سندنہ غبارین خطلہ
اخلاص شریف تصویر ایلدیکی جہتدن مخلص مزبور ایلہ شہیر اولوب بو طریقہ ملازمتہ
نائل وصحن تدریسہ داخل اولدی . سلیمانہ مدرسہ ایکن نقابت اشرف ایلہ
اشرف ایلدیکنی ہاشمی بومصرعلہ ضبط ایلدی : (قاسم افندی شمدی نقیب
اولدی عزتہ ۱۰۲۵) . بو حال ایلہ ورق شمار ایام ولیال ایکن تندباد فنا مرقع چار
قطعہ جسمن ہبا ایلوب (وصلت حشر ۱۰۳۴) تاریخی جماداسندہ غبار فنادن
مرآت روحی انجلا بولدی . ہم جوار ابی ایوب انصاری در . سلطان احمد جامع
شریفنک بالجملہ جلی خطری بونلرک اولدینی تصریح کردہ طالبیدر .

قدامۃ بن جعفر

بغدادیدر . ابو جعفر الکاتب دیملکہ عریف بر خطاط لطیندر . حسن خط وقتی
وزیر ابن مقلہ دن تعلم ایلدی . نجوم قولنجہ مبرد و تعلیدن اخذ علوم ایلدی .
« کتاب البلدان والخراج » و « صناعة الکتاب » نام آثار علمیه لری وارد .
(القہار ۳۳۷) تاریخندہ رحلت دارالقرار ایلدی .

شیخ سید قوام الدین

سنبانیدر کہ خواف اطرافنددر . متکام حقیقت ایکن تکلمک حجابدر دیوتنیہ
وخطاب واقع اولغلہ اسرار حقیقی کویا اولماز ایدی . دست مبارکنی اهل اسلامک
خطوطنہ وقف ایلدی . حسن خطہ مالک اولدینی جہتدن ارباب احتیاج کاغذ کتوروب
مصحف شریف کتابتی نیازمند اولورلر ایدی . نوبت ایلہ کاغذک اولنہ صاحبنک
اسمی اشارت و کتابت ایدر ایدی . بو طریقہ بی حساب مصحف شریف استکتاب

ایلدیلر . شاعر فصیح البیان اولمغله اشعار بسیاری اولوب بالخاصه پیرمعنوی جناب مولوی قدس الله اسرارهمانک اشعارینی تنظیر ایدر ایدی . بعض رباعییرینی صاحب نفیحات ایراد واثبات ایدر . سکسان التی یاشنه یتمش ایکن (رحلت عقبی ۸۲۰) تاریخنده عزم بقا ایلدی .

سلطان قورقود بن سلطان بایزید خان بن ابوالفتح محمد خان

سکز عدد برادرلرینک ایکنجیسیدر . حسن خطی بالذات پدری سایه سنده امامسیه ده شیخ حمدالله مرحومدن تمشق ایدن گروه علیه دندر . والدلرینه نوبت سلطنت رسیده اولدینی ایام استانبولده بولمغله قرمانی تاریخی قولنجه پدرلری حج شریفه نیت ایتمش اولمغله ادای فریضه حج ایدوب تحت سلطنته واصل اولنجه یهدک سلطنتده وکالت ایلشدر . برادر صغیری سلیم خان اول (سرور صاحب قران ۹۱۸) تاریخنده تغلباً پدرندن سلطنتی اخذ ایلدکده بونلری واکبر اخوانی اولان احمد خانی قتل ایدوب بروسه یه جسدلرینی ارپسال و بونلری سلطان اورخان تربسه سنه و برادرینی مرادیه یه دفن ایلدیلر . طبع شعرینی حسن چلبی دخی اشارت ایدر . بو بیت آنکدر :

نوتیای خاکپایکدن ایدن قطع نظر ایکی کوزمه کرکز چبقسون ای نور بصر

میر قرنی

لاجهانیدر . اقسام خط یاقوتانه ده خوش نویس زمانه وخط غبارینده صادقی قولنجه هیچ فرد پر معرفت وضع یراعه تنظیر و مرادفت ایده من ایدی . معصوده دخی طبع دلجو صاحبی برشاعر خوش کودر .

حرف الکاف

کیر بن اویس بن محمد اللطیفی

اردبیلدندر . قاضی زاده دیو شهرت داده در . لقبی اولان ظهیرالدین شقایقده اسمی اولوق اوزره ایراد اولندی . اظهیرالدین دخی مرویدر . سلطان سلیم قدیم

تبریز فتحنده بونلری مزبور شاه قاسم ایله معادست رافضیاندن اخراج و دارالسلطنه العلیه ادخال و وظائف ایله تکریم ایلشیدی . مصر قاهره والیسی خاين احمد پاشانك معینده بولمغله سلطان سلیمان خان پاشای سزبوری (کشته سلیمانیه ۹۳۱) سالی اوائلنده طعمه شمشیر ایلدکده ظهیر مذکور قالب سال مزبور اوآخرنده وبر روایتده معأبقایه تسیر اولندی . ادریس بدلسیدن علمی تحصیل و حسن خطی تمشق و تکمیل ایدوب مقلد طور یا قوت ایدی . خط نستعلیقه دخی رتبه کالی درجه اعجازه رسیده برکاتب کزیده ایدی . سائر آثارندن ماعدا تاریخ ابن خلکانی زبان فارسی به ترجمه وینچه نسخ کثیر بی حسن خطله کتابته موفق اولمشیدی . سلم مسلم دخی کالاتی تسلیم ایلشدر .

الکاتب

انطالیدر . ثلث ونسخی هوای دست دلالتیله قره حصارى احمد افندیدن تمشق ایله تحصیل ایدوب رقعده دخی کامل ایدی . اون اوچ سطره یازوب (تکمیل استاد ۹۶۶) تاریخنده امام ایلدیکی مصحف شریف ایاصوفیه کبیرده موقوف کتاب خانه منیقدر .

کاتبی

بروسه دندر . ثلث ونسخ و سائر اقلامی تعلیملری اوزره تمیقه قادردر . وفن کتابته ماهر برشاعردر . وقت سلطان بایزید ولیده قوتی حناوی یاد ویدت مشهور آنک اولدیغن ایراد ایدر :
سنی ای جام مصفاينه كوردك سيلمه مجلسك رونقسين دنیهده آرت اكسيلمه

حرف اللام

لطيف بن شريف الحسيني الهروي

الف كامل رجالندندر . هوای دست یا قوتانه مالک و ابقای آثار شهرانه

سالك اولوب تحرير كرده سى اولان مصاحفدن برى سلطان زمان مصطفى خان
ثالث جامع شريفنده رحله زيب توقيفدر .

لبني بنت عبدالمولى

اندلسدندر . شعبه اموبدون مستنصر خليفه نك نصرت كتابتنده ايدى . نحو
وشعر وعروض وحساب وسائر بى حساب علومده كونا كونا حذاقتى نمايان ايدى .
قواعد حسن خطى تعلم ومزاياسنى اربابيله تكلم ايلدى . (طى رقعہ ۳۹۴) سالنده
طومار آمالى مطوى ومسوده حالى محوى اولدى . اما نضار ، صاحبى تحقيقى
اوزره حكم خليفه كه مستنصر در آنك جاريه سيدر ديوب رحلتنى مزبور دن يكرمى
سنه مقدم اولمق اوزره قيد ايلمش . لكن فقير ديرم كه سبعين ايله تسعين لفظلى
بربرينه مشابه اولمقدن نشاة ايلشدر . بهر حال انتقالى مزبور خليفه دن صكره اولور .

حرف الميم

ماضى بن محمد بن مسعود

غافقى تيميدر . كنيه سى ابومسعوددر . غالباً مالكي المذهب محدثين مياننده مالك
على سند مهتدبدر . زمان ماضيده امام حسن بصري نك تلمذينه استقبال ايله خوش
حال اولوب آندن اخذ ايله خادم قرآن اولان حسن خط زمانه مالك ووراق اولوب
اجرتله كتابت طريقتنه سالك ايدى . حافظ محمد بن حازم « عجماله المبتدى » نام
تأليفنده كتابت مصاحف شريفه مأنوس اولديغن تصريح ايدر . (ميل بقا ۱۸۳)
تاريخنده عزم مأوى ايلدى .

مبارك شاه القطب

بغداد ايدر . ياقوت مستعصمينك قوت تربيه سندن حصه ياب اولان كروه عليه دندر .
« مبارك الاسم اغر اللقب » مصرعى ماصدق وصف ذاتى اولوب مركز دائرة حال
وقطب مدار كمال بوجود مهتدب الاحوالدر . شاه كشور حسن خط وقطب آكام

اقلیم قطع و قوط ایکن (مبارک شاه القطب ۷۱۱) نامی ارتحالک تاریخ نامی اولوق غرابدندر .

مبارک شاه سیوفی

بغدادیدر . حدید الذهن ، مجید الخط ، جامع السیف والقلم وجیدالقط بر استاد یکانه . نخط اولمغله وقتک جمله صاحب دستی کنیدی تسلیم وال آرقهسی یرده آدابی درویشانهجه تعلیم ایدردی . « الجنة تحت ظلال السیوف » اثر معروفیلهدخی نیچه غزواتده سل سیف شجاعته موصوف ایدی . استادلری یاقوت مستعصمیدن تلذ و تحصیل شش قلم ایلمکله تلذ ایدوب نیچه آثار ایلمش بر پیر مبارکدر . غرابدندرکه (مبارک شاه سیوفی ۷۳۵) اسم ونسبتی تاریخ رحلتی اولمشدر .

مبارک بن شراره

حلیدر . کنیهسی ابوالخیر وکندی مظهرشر نصرانی برطیب حاذق ایدی . حسن خط هلالانهیه مالک اولمغله کتابت مدار معاش اولمش ایدی . دولت اترک ظهور واول طرفدن والی اولان رضوان نام امیر مأمور شخص مسفوره جنت اسلامه تکلیف دخول ایلدکده اول نامبارک انام ابا واجتنابی اعلام ایدوب امیردخی کیفیت سکر ایله یدده بولنان شمشیر برآنی حواله قهرمانی ایلدی . قلت تأثیر ایله درحال انطاکیه فرار ونهضت وچند ایام اقامتدن صکره اول حوالیده صور نام محله (منت ۴۹۰) تاریخی حدودنده مطعوناً رحلت وداخل مرصد وقت نفخ صور اولدی . فن تاریخده تألیفی واردر .

مجدالدین

ادرنده ظهور و تحصیل علوم ومعارفه مسرور ویحی الصوفیدن تمشق ایله حسن خط یاقوتانهیه مالک وطریق تدریسه سالک اولوب شقایقده تصریح کرده ابوالخیر اولدینی ارزره منلا کورانی عزلنده دولت علیهده قاضی عسکر دخی اولمشدر . بوعبدی منافع آنلرک سلسله نسلرندن طالع اولمشدر . (التمشق ۸۷۱) حدودنده وطن اصلینده رحلت جنت ایلدی .

مجنون بن محمود رفیق

هر ویدر . چب نویس دیو مشهوردر . حسن خطی عبدالله طبابخک مطبخ
نوالندن تمشق ایله دفع جوع جهل ایلدیکی رساله خطیه سنده تصریح وانها ایدر .
حسن خطده کال ملکه سندن ناشی دو صورت اوزره نوشته برخط نانوشته پیدا
وتوآمان ایله نام نما اولمی « بیت »

توآمان مخترع مجنون شد که قلم چهره کشایها کرد

منظومه سیله ایرانک بعض تذکرة الشعر اسنده دوچار دیده تفقد فقیر اولمشدر . آب
روی جنکیزیان سلطان غازان زمان دولتنده قواعد خط و فرائد لوازم نمط ایچون
برمنظومه مخصوصه جمع ایدوب حرف مفرد و مرکبک تعالین آنده اجرا ورسم
ایلمشدر . وهر طرفده محقق وثلک وتوقیعک بربرندن امتیازینی تحقیق ایلمشدر .
خوش طبع شاعر اولمغله اکثر محللرین خط اصطلاحاتیه کوبا اولدینی جهتدن
برقاچ بیت انتخاب ومرتباً تفریح ذهن وتفریح طبع ایچون بو محله اتحاف اولندی .
ابتداء منظومه [۱] :

بیا ای خامه انشای قسم کن	بنام کاتب لوح وقلم کن
رقم ساز همه اشیا کاهی	بیدار سفیدی و سیاهی
کمی کلاک قضایش روستادی	کشاید چشم خوبان غیر صادی
زکاک صنعش انشای رقم کرد	رقم برسوره زوالقلم کرد
دوانی سازد ازچرخ مدور	کند موم سرآن ماه انور
کننده زین دوات سبزمینا	ز سرخی شفق شنکرف پیدا

مناجات

الهی رحم کن برجان مجنون	قلم کش درخط عصیان مجنون
غبار نامهای ذنب وعصیان	ز توفیق رقاعم نسخ کردان .

محراب بن محمد

تبریزیدر . (تقید آتام ۹۹۶) تاریخنده رسیده ختام ایلدیکی مصحف که اللی

[۱] ییلدیز : «ابتداء منظومه بودر» .

دردنجی مصحف ایتمش سرای عتیق مقابلنده قپودان ابراهیم پاشا جامعندہ زیب
رحلہء وقف اولوب محراب در محراب اولمشدر . « بیت »
استقامتده منار اولسده احوالی فغان مرفرو ایتیمه نك پشکه محرابه
واقعا اول جامع لطیفه شایان محراب منیقدر . جامع مزبورده خط عجم ایله نوشته
بر مصحف شریف دخی واردرکه الحق خط جمیلی یدی قلهلی سید الخطاطین امیر
افندیزت خیال و بین السطور سرخ قلم چاردانك ایله نستعلیق فارسی معانیسی قید
اولمش . کاتبی رئیس الاطبا کاتب زاده محمد رفیع افندی ظن اولنور . وتذهیب
وجلدی بش یوز غروش مبلغ ایله انجق بالغ درجه وجود اولور برکزیده مصحف
پسندیده در . لکن کاتبیری کندی اسم سامیلرین تصریح و وضع کلمه کتبه ایله توضیح
ایلدگری اجلدن استطراداً ایراد اولندی . حاصلی واجب الزیارة اهل طبیعتدر .

محمد بن ابراهیم بن موسی الانصاری

طلیطله که اندلسدندر . ابو عبدالله بن شق اللیل المالکی دیمکه عریف ، کثرت
اشعار و تصانیف صاحبی و حسن خط بوابانه بنی بالذات ابن هلالدن تمشق ایله بدر
آسمان کمال اولمشدر . (محمد رسول الله ۴۵۴) عددی تاریخنده رحلت ایلدیکی قول
سلم اوزره دارج مرقات صحت اولدینی مسلمدر .

محمد بن ابراهیم بن عبدالرحمن

اندلس طرفدندر . علوم عربیت و ادبیت و حسن خط و کتابتده عملو کعبه
وسمو مرتبهیه مالک آثار بسیار خامه متانت مدار ابقاسی طریقتنه سالک ایدی .
این عطیه تفسیری اختصار و حسن ترتیب ایله اجمل آثار اولمشدر . رحلتی
(العاقبت ۶۰۰) [۱] حدودندن صکره در .

محمد بن ابراهیم بن محمد بن ابی نصر

حلیدر . کنیه سی ابو عبدالله بهاءالدین بن النحاس دیمکه شهرت بیندر . حسن

[۱] ایکی نسخه دده (۶۰۰) یازیلش ایسه ده (۵۹۲) چیقیور . (العاقبة) فرض

اولسه اوده (۶۰۴) طوتیبور .

خط و کتابتدن برای تلذذ چند ایام زانوزن پیش پیشتخته تلذذ اولشدر . هر فنده
 خصوصا قرآنده شیخ القاهره ایدی . معتمدین اولفله قضاة مصر شهادتی واحد
 کالاف دیوب فقط آنک قولیله علم قاضی لاحق اولوب حسم خصومت ایدر لر
 ایدی . مجرد پاک ایدی . عنب تناولنی عقبایه تأخیری مصر حدر . مدرسه
 منصوریهده ابتدا مدرس بوفلردر که تفسیره بده ایشدر . جامع طولونییهده دخی
 مفسر ایدی . کتاب المقربی شرحندن غیری تألیفی یوقدر . یتش بر یاشنه یتش
 ایکن (مقیم حشر ۶۹۸) تاریخنده مصرده عنزم بقا ایلدی . بعض اشعاری
 خریدده نشیدهدر .

محمد بن ابراهیم

اعرابیدر . برادری ابو نصر احمد دخی مذکوردر . ابوالعباس الاعرابیدر .
 حسن خط وقتی واشعارینی دمیه صاحبی تفصیل ایدر . معمریندندر .

محمد بن ابراهیم بن غنایم

کنیهسی ابن المهندسدر . حسن خط یاقوتانهینی تمشق وحسن خطه تعشق ایله
 وجوده کتوروب کتابتله اوقات گذار ایدی . مصرده سکسانی متجاوز ایکن
 (القربت ۷۳۳) سالنده آرزوی غنایم جنت ایلدی .

محمد بن ابراهیم بن محمد

مصریدر . شیخ بدرالدین پشتکی دیمکله عریف، [۱] خطاط وشاعر منیقدر .
 پشتک بلده مزبوردهده برخانقاهره . مذهب داود ظاهری [۲] اوزره اولوب حسن
 خط و کثرت کتابتنی مقریزی سلوکننده دخی تصریح ایدر . کتابتده تعب و ملال
 طاری اولدقده بر طرفی اوزره دخی اضطجاع ایدوب کماکان کتابت ایدر ایدی .

[۱] ییلدیز : « برخطاط » [۲] کنارده : امام برحق داود ظاهری مذهبی رسالدهده
 برکیلی شیخ محمد دخی ایراد ایدر . اهل اجتهاددندر . داود طائی دخی دیکردر .

نفسندہ نزاهت و مزاجندہ حدت وار ایدی . سکسان اوچ یاشنی متجاوز ایکن
اول صاحب انتباه انتقالدن آکاه اولدیغنه (محمد پشتکی آہ ۸۳۰) تاریخ اولمشدر .
جمادی ثانیہ نک عشر اواسطندہ دوشنبہ کونی ارتحال ایدی .

محمد بن ابراهیم

شامدندر . ابن مفلح رامینی دبو معروفدر . حسن خط ثلث و نسخی
استانبولده اقامتی ایامندہ اهل کمال وقتدن تمشوق و تحصیل تحقیق ایلمشدر . حتی
حسن خط حقندہ خلاصہ قولنجہ « حسن الخط احدی البلاغین » امثالی کلمات
حکمیہ سی واردر . سکسان بر یاشندہ ایکن (باغچہ ۱۰۱۱) تاریخندہ رحلت باغ
جنان ایلدیکنی شیخ حسن بورینی دخی تاریخندہ ایراد ایدر .

محمد پاشا بن ابراهیم پاشا بن حسن

شهریدر . والد ماجد لری صدر اسبق مقتول داماد ابراهیم پاشا دخی مذکوردر .
کندی لری حسن خط ثلث و نسخی محمد راسم افندی ترجمہ سنده اشارت اولندیغی
اوزره استاد معمر امام جامع میر آخور سید عبدالله افندی دن تمشوق ورتبہ کمالہ
دخی تعلق ایدن لردندر . زمان شبابی پدرینک صدارتنہ تصادف ایملکہ بکام وزارت
وداماد صاحب سلطنت و مصاحب شہریاری اولوب پدر لریلہ مظاہرت ایلمشدر ایدی .
بو محلدہ ندیم احمد افندی نک بو تاریخی خوش اولمشدر : (محمد بک وزیر و صہر
سلطان اولدی بر کوندہ ۱۱۳۶) علیل المزاج اولمغله پدری شہادتندن صکرہ تقاعد
ایدوب حالا بشکطاشدہ واقع ساحل سرالرنده آسودہ زاویہ انزوا اولمشدر .

محمد عصمت بن ابراهیم بن حسن

شهریدر . حاجی افندی دیملکہ شہردر . سمت لاله زاردن سرزده چمن صفہ وجود
اولوب بو مناسبتلہ حافظ القرآن نام داش ذی النورین عثمان افندی مرحومک تعلیمیله
تمشوق حسن خط ثلث و نسخ ایلش مأذون لرندن در . علوم کلیہ و جزئیہ ید طولاسی اولوب
ہر فنندہ کزیدہ بر وجود پسندیدہ ایدی . مدرسین کرامدن ایکن (ع) « نبود خیردر

آن خانہ کہ عصمت نبود، دیرک منتسب [۱] طریقہ نقشبندیہ اولوب (تسنیم عصمت ۱۱۶۰) تاریخندہ رحلت و مرکز افندی خانقاہی پیشکاهندہ شہراہدہ دفین تربت قلندی. لغت شاہدی شرحی و ربع رسالہ سی و سائر تواریخ و آثار و اشعار دخی وارد در [۲]

محمد زاقم پاشا بن ابراہیم

شہریدر . والد کثیر المحامد لری دولت علیہدہ دفتری شق اول رتبہ رفیعہ سین مرتبہ بعد اخری احراز و وجوہلہ بین الرجال ممتاز و حسن تدبیر لری ایلہ بالتجربہ سر فراز نام داش حضرت ابراہیم علیہ السلام جناب لریدر . کنندی ذات والاسات لری جام طبعی سرشاری مزایای عرفان و ساغر تاب آوری ذہنی لبرز فیضان بر خطاط پر انبساط و شاعر ماهر نکتہ دان اولوب «اذکی من ایاس و افصح من سبحان» مثل لری کویا بونلرک شانندہ ورود و سیران ایدوب عقل و فراست و کیاستدہ دخی نادر الاقران ارکان کبار دولت علیہدن بوجود بہبود مسعوددر . عنفوان جوانیلرندہ حسن خط ثلث و نسخی استاد پرنور معلم سرای معذور امام جامع میر آخور مرقوم امیر افندی مرحومک زانوزدہ پیش پیشتحتہ تمشقلری اولمقلہ تحصیل و وضع کتبہ اذنیلہ دخی تجیل اولمشدر . خدمات دولت علیہدن مصر و بغداد و سائر بلاد وبالخاصہ حج بیت مکرم ایدوب کرات ایلہ مناصب سامیہ دولت علیہ ایلہ ممتاز و مستوفی دولت اسلامیہ و اوچ طوغ فتوت فروغله سلطان معنوی دارالقہر مصر اولمشیدی . بعدہ جدہ یہ نقل اولنوب آندہ رحلتہ (موت راقم محمد پاشا ۱۱۸۳) تاریخ و قوعی غر اشدندر . گفتارندن بو ابیات یادکار قلندی :

بارکران اولوری ہیچ ابدالہ کشکی	ترک ایلش جهانی کوکل یاخود ایتہمش
هر حرفہ دینسہ واریری شفتالوی حلی	اشعار آبدار حقیقت مالدن
طوغرلدی کتدی رہبر ایدندی توکلوی	پیرانہ سر کوکل سر راه مجازدن
کیمدر مجیز اولیہ دور و تسلسلی [۳]	هر خوش زمینہ مشق تبعدہ راقما

[۱] ییلدیز : «منتسب اولدینی طریقہ براءت ایمان اولان (خادم نقشبندیہ ۱۱۶۰) تاریخندہ» [۰] [۲] کنارده : پدري دولت محمدخان رابعده صدر اعظم کتخداسی اولمشدر . [۳] ییلدیز نسخه سنک کنارنده : الحاج محمد بن ابراہیم السرائی ۱۱۲۵ تاریخیلہ مورخ بر قطبہ مصحف شریفی رؤیت اولندی . [۰] (۱۱۶۶) چیقیور .

سید محمد حلمی بن ابراهیم

مرزیفونیدر . حسن خط و نسخی شکرچی زاده سید محمد افندیدن دمشق ایله رسیده درجه مآذونیت و شرفیاب اجازت اولمشدر . ساثر اقلامی دخی اربابندن تعلم ایلدکدر صکره خدمات ایله سیاحت ایدوب دارالسلامده دخی آرام ایلمشدر . وزرادن طوسون محمدپاشا آغای یکیچریان ایکن کتخداسی بولنوب خصکی متقاعدی اولمشدر .

سید محمد امین بن ابراهیم

ایوبیدر . سیادتک شجره سی زیارت اولمشدر . عطارقهوه فروش برشخص خوشدر . حسن خط ثلث و نسخی مههمامکن نام داش ابی القاسم محمد راسم افندیدن تعلم ایدوب شرکاسیله کاغذخانهده خطاطه مناسب محل اولمغله بر مجلس عالیده مآذون اولمشدر . « کتبه پیر محمد » دیو وضع لفظه کتبه ایدر . زعمنجه مشرب صوفیهده فیض آباد طریقه خلوتیه بالخادر . [۱] (خطاط عرش ۱۱۸۹) تاریخنده رحلت وایوبده عبدالغنی مؤذک قبری مقابلنده مدفوندر .

محمد بن ابراهیم

دمشقیدر . دمشق قراسندن سرنجیل نام کویندنر . فقهای حنفیه دندر . حسن خطده دخی کمالی ابن حجر دررنده و تمیمی دخی بسط ایدر . آثار فقهیه سی واردر .

محمد بن ابراهیم

شهریدر . کاتب قاسم مسجدینک مؤذنی قره محمد چلبیدر . حسن خط ثلث و نسخی محمد کریدیدن دمشق و ذیل اجازته تعلق ایدنلردندر . مسجد مزبورده محراب توجه اهل انتباه شیخ حمدالله آگاه خطیله موقوفه اولان اجزای تامه مصحف شریفی تلف ایلیوب یرینه اون بش غروشه اوتوز جزء اجزای مشارالیهامسطرینه یازدروب

[۱] ییلدیز نسخه سنده تاریخ رحلت و مدفن محرر دکادر .

وضع ایلمدیکی ایامده (استعجال خدا ۱۱۷۰) تاریخنده جسم حیاندن تلف اجزا ایلمدی.

محمد بن ابراهیم بن شعبان

شهریدر . پدری محکمه داود پاشا محضرنندندر . کندی حفاظدن اولمقله
صولو مناستر قربنده عبدی چلبی نام صاحب الحیرک بنا کرده سی اولان
چیلنکیرلر جامعی دیمکله معروف جامعک محله امامی اولدوقده حسن خطه هوسکار
وامیر افندی زاده سید عبدالحلیم افندیبن تمشوق ایله تحصیل واجازتیه تجیل اولمشدر .

سید محمد بن ابراهیم

شهریدر . پدری سپاه اوغلی چاوشاندن وممجونجی محله سی اجزاسندن ایلمدی .
مشاهیر سادات صلحادن زندانی امیر افندیبنک اوغلی اولوب لاغری زاویه سی
شیخی ایکن (مقدس الشیوخ ۱۱۵۱) تاریخنده رحلت ایدن سنائی السلوک والخلافه ،
سعدی النسبة والقیافه شیخ سید حسین افندی قدس سره صاحب ترجمه نیک جدمادریسی
اولوب بوتقرب ایله «الدنیا سجن المؤمن» نمونه سی نص عین ایدوب زندان کبیر
کتابی خدمتنه مأمورددر . حسن خط ثلث ونسخی طاش مکتبلی مصطفی راقم افندیبنک
زیر چوب تعلیملرندن تعلم و پیش پدشتحتہ تفهیملرندن تفهم ایدوب سکه اذن
واجازتلرین مرمرده قازوب «کالنقش فی الحجر» قلمشرددر . آنلردن ماعدا سائر
سیاقت ودیوانی امثالی اقلامده دخی نقش بندصفحه تفوق اقرانی اولوب شکوفه پروریده
نورسیده وتازه طرحه بین الاتراب پسندیده در .

محمد بن ابراهیم

ادرته دندر . حافظ اولوب قیق نقطه جی زاده محله سننده امام بنام ومقتدای
انامدر . بلبان پاشا امامی سید محمد افندیبن علم خطی تحصیل وتمشوق وتعلم ایله تکمیل
ایدوب یکرمی یاشنده ایکن اذن واجازتله تجیل اولندیبنی شهرک اسمی (ربیع الاخر
۱۱۱۴) تاریخ اولمشدر . مصاحف شریفه ودلائل وسائر آثار منیفه یادکار ایلمکده در . [۱]

[۱] کنارده : ادرته ده محمد بن ابراهیم حافظ بن حافظ برخطاط دخی وارددر . امام زاده

مولوی دیو قید ایدر . حالا مرادیه امامیدر . [۰]

[۰] بو ترجمه حال ، بیلدیژ نسخه سنک مکننده مندرجدر .

الوزیر محمد بن احمد ضیمری

بغدادده نشأیاب و وزیر ابن مقله عالی جناب تعلیمیله تمشق حسن خط ایله مستطاب اولوب تفری بردی تصریحی اوزره آل بویه دن احمد معزالدوله به کاتب دیوان و وزیر صاحب عنوان دخی اولمشدر . (عون باری ۳۳۹) تاریخنده طی دفتر حیات جاری ایلدی .

محمد بن احمد بن محمد

مغریبدر . کنیه سی ابوالحسن و هر فنده محقق کار احسن اولغله حسن خط بو ابانه ده دخی خوش نویس بر فاضل نفس نفی سدر . کثرت کتابت و وفرت صحتله معروف ایلدی . شارح غریب البخاری در . (نهفته ۵۴۰) تاریخنده جلاب ترابده خفته اولدی .

محمد بن احمد بن حسین بن محمود

اوانیدر که شام قریه لرندن اوانادندر . فروخی کاتب و ابونصر السدید دخی دیرلر ایلدی . حسن خط و قنده کمالی اولغله وزیر ابن هیره به کاتب اولمشدر . عبارتده فصیح ، هر حالنده صادق و صحیح ایلدی . « رساله الربیع ، وغیری آثاری واردر . خریدده و ذیلنده دخی ترجمه سی مذکوردر . (المتوفا ۵۵۸) و یا خود ایکی سنه مقدم رحلت ایلدی . بو ایکی بیت بلیغ اشعارندندر :

یارب عموک انی فی معشر   لا ابتغی منهم سواک ملاذا
هذا بنافق ذاوذا یقتابذا   ویسب هذا ذاو شتم اذاذا

محمد بن احمد بن حمزه

عراقیدر . کنیه سی ابوالفرج شرف الکتتاب الحلی الشاعر دیمکله اشتھاری جلیدر . امام سیوطی تحقیقی اوزره بغدادی تشریفیه باغداد ایلدکده عبدالله بن خشابدن اخذ علوم و معارف و تلذ حسن خط دخی اولمشدر . محدث و مدرس بی هواجس اولوب وزیر ابن هیره ایله صحبت و انسیت و وزیر دخی اکرامیه

انسانيت ايمشدر . (شرف ۵۸۰) سالنده دائره روحانيان ايله مشرف وحلي
بندلحوق سلف اولدى .

محمد بن احمد بن عبدالله

عربيدر . ابو عبدالله بن شواش ديمكده عربيدر . وسلسله نسي خيراالنسابه
فهرده رديف اولديغى سببدن فهري ديرلر ايدى . هر فنده فاضل وسيوطى تحقيقى
اوزره خوش نويس بروجود نفيسدر . (خطاط ۶۱۹) تاريخنده ذروه حياتدن
دست اجل ايله اسقاط اولدى .

محمد بن احمد

بغداديدر . طيب شاه ديمكده معروفدر . حسن خطى والد ماجدندن برمقدار
تعليم ايله خام دستى دفعنه تهالك ايدوب بعده ياقوت مستعصميدن بالذات تمشق ايله
حسن صورت تدارك ايليوب بر مرتبهده خوش نويس اقران اولدى كه شاگردان
سته استادده معدود و پسنديده اهل كمال معارف آلود اولمشدر . هر خطك اعرابى
كندى قلميله وضع ايلك استادله مياننده بونلرك يادكارلريدر . (محمد خطاط ۷۱۱)
تاريخى حدودنده عازم دارالانبساط اولدى .

محمد بن احمد بن محمد بن فرج

شرقيدر . كنيهسى ابو عبدالله طرسونيدر . فن قرآن وسائر علوم و عرفان
ايله يكانه زمانه بر خطاط وشاعر بى بهانه ايدى . ياقوتانه خط وتذهيب كزیده نمط
وجلد و شيرازه بندى ايله اقرانك دل پسندى اولمغه وزير ابن المحروق آنى بالوظائف
حافظ كتب خانه سلطانى ايمشيكمن منافسه ومناقشه ايلدكده افريقيه نى ايله وطنندن
تفريق ايلدى . عودنده طريق اندلسده (نفرت ۷۳۰) تاريخنده سمت حياتدن
نفرت وسوى بقايه هجرت ايلدى .

محمد بن احمد بن محمد بن محمد

مغربيدر . ابو عبدالله بن مرزوق المالكي ديمكده عريف و ايكي بيك عبد شيخندن

اخذ واستفاده ایلش برسیاح لطیفہ کوی ، خطاط خوبروی ، پیر ظریف ایدی .
سلطان اندلسک مظهر اکرامی اولمشیکن سیوطی تفصیل ایلدیکی سببہ اشیا سی
غارت و حبس زندان حقارت اولدی . بعد بعد مشرقہ فرار ایلشیدی . تونس
جامعندہ خطابت دخی ایلدی . مصرہ روانہ وسلطان سعید اشرف شعبان طرفندن
اکرام فراوانہ دوش اولوب شیخونیه و صرغتمشیہ وسائر مدارس بہیہ بہ مدرس
اولدی . قصیدہ بردہ بہ شرحی وارد . سنی یتمشہ یتمش ایکن (تکمیل مرام ۷۸۱)
تاریخندہ درس ودوری تمام وعزم دارالسلام ایلدی .

محمد بن احمد بن سلیمان

مصریدر . شمس الدین افرعی دیرلر ایدی . ابتدا حنفی ایدی . تشفع ایدوب
بعلبک قاضیسی اولدی . ینہ تحنف ایلشدر . فقیہ محدث اولوب حسن خط و کتابتی
مستامدر . مصرده (الخبر ۸۳۳) تاریخندہ شہادتہ جنت مقر اولدی .

محمد بن احمد بن عادل پاشا

بردعیدر . لقبی حافظ الدین ایدی . تبریزده فاضل مریددن مراد اوزرہ اخذ
واستفاده ایلدوب باقوتانہ ثلث ونسخہ دخی مالک ایکن اردبیل اوغلی شاه اسماعیلک
فتنہ ظهورندہ فرار و مذکور برادری عبدالفتاح ایله دولت علیہ سایہ سنندہ
استقرار ایلدکده شیخ حمدالله آکاھدن وقت پیریلرندہ تبرکاً طریق تلذہ دخی
سالک اولشیدی . سلطان بایزید خان آنک حقندہ ابن مؤیدک تربیہ سنی مؤید اولوب
انقرده بر مدرسہ ایله تسعید اولندیغی ایامده حسن خط ایله صدر الشریعہ نک شرح
وقایہ سنی یک ماہہ زماندہ یازوب عقبہ سلطانیہ بہ اهدا ایلدکده مدرسہ سی مزریفونہ
نقل اولندی . آندہ دخی مفتاحک قسم ثالثی اون بش کونندہ تمیق و تکمیل وسیدک
شرح مفتاحنی بر مقدار تحشیہ ایلدی . استانبولہ و ارنیقہ و صحنہ بعدہ ایاصوفیہ بہ
مدرس اولوب یتمش اچہ یومیہ ایله تقاعد وطریقندن تباعد ایلدی . بو حال اوزرہ
شہارندہ اوراق ایام ولیال ایکن (جوش رحمت ۹۵۷) تاریخندہ عزم مشق خانہ جنت
ایلدی . اشعاری دخی وارد .

محمد بن احمد

تبریزیدر . غیاث‌الدین الخلیلی بونلردر . حسن خط ثلث ونسخده فایق‌الاقران
اصفهان‌ی اولغله جنت مکان سلطان مراد خان ثالثه ضمیمه هدايا اولمق ایچون
شاه ایران طهباسب بن اسماعیل شاه بونلری بر مصحف شریف یازمغله تشریف
و (خیرالاعمال ۹۸۳) تاریخنده آتام ایلدکده مظهر اکرام تام اولمشیدی . مصحف
مزبور حالا ابو ایوب انصاری علیه رضوان الباری تربه مهذب‌لرنده موقوف و حسن
بی‌غایه ایله موصوفدر . و صدر اعظم مراد پاشا تربه‌سندده دخی تاریخ مزبوردن
درت سنه مقدم آتام ایلدیکی قرقنجی مصحفی محفوظدر . و تربه‌مزبورده (التوفیق
۶۲۷) تاریخنده تمام اولمش بر مصحف بی نظیر دخی واردر . لکن کاتبی اسمنی
تصریح ایلمیوب مجهول قالمشدر . واجب‌الزیاره‌در .

محمد نامی پاشا بن احمد

شهریدر . پدری پیر احمد افندی (ضعف ۹۵۰) تاریخنده ذیل تحقیقی اوزره
حلبدن معزولاً و حناوی تدقیقی اوزره منصب مزبوری ضبطی اثناسنده ضعف
پیری ایله رحلت ایشدر . کندیلری خضاب ریشلری سیبیه بویالی محمد پاشا دیو
نام نامیلری معروفدر . قوجه نشانجی مصطفی افندی خاللی اولغله انواع حسن
خطی تمشق وتلمذ و آنلرک سوقیله طریق خواجکاندن تلذذ ایدوب طریق اوزره
رئیس‌الکتاب فوتندن یرینه توقیعی عالی جناب اولدی . (ورزش حکمت ۹۸۱)
تاریخنده اوچ طوغله امیرالامرای حلب اولوب اوچ سنه مرورنده عزل و طوغلری
رفع اولنوب استانبولده اوچ دفعه دخی نشانجی اولمشیدی . بو سیدن خیراتندن
جامعی جدید نشانجی دیمکله عرفدر . تکرار وزراتله چراغ اولدقدن صکره انتقال
دارالجمال ایلدیکنه تربه قپوسنه رسم اولنان بو تاریخ ساعینکدر : (دیدیلر واصل
حق اولدی نشانجی پاشا ۱۰۰۴) [۱] جامع و مدرسه و خانقاهلری اتصالنده مدفوندر .
بویت اشعارندندر :

کنج غم اولدی مقر چون بودل ناشاده کلدی ارباب محن با که مبارک باده

[۱] دیدیلر ، حساب داخل دکدر .

محمد بن احمد بن محمد

مکی مصریدر . مصرده تحصیل علم و عرفان و تمشوق خط زمان ایدوب مکہ قاضی اولشدر . برادری کبی فقہای حنفیہ دن ایدی . التمش سکر یاشنه یتمش ایکن (خطاط الہر ۸۵۹) سنہ سی شعبانندہ ترک دہر ایلدی .

محمد بن احمد بن مودود

مصریدر . کنیہ سی ابو جعفر دولت طولونیہ دہ احمد بن طولونہ کاتب سر معتبر اولدی . حسن خط وقتی تحریرده یکانہ زمانہ اولدینی تاریخ کورنلرہ عیاندر . (قبور ۳۰۸) تاریخی حدودندہ قلم جسمی وضع قبور قلندی .

محمد بن احمد

بوسنہ دندر . ترکی زاده دیمکله معروف و ترکی مخلصیلہ تذکرہ لردہ موصوفدر . قاف زاده فیض اللہ افندیبن حسن خط ثلث و نسخی تمشوق و اکتساب و بومناسبتلہ اول باغ فضائل و معارفہ انتساب ایدوب قوت مشق ایلہ شکست تعلیقک دخی رتبہ اعجازیلہ کامیاب و سرعت قلم و خوش نویسیده مثل سائر اولمغله سید وہی بویلتندہ مضمون ایلشدر :

دوات چشم شوخی کلک مزکان ایدوب درکار اولور افشای راز ایتمکده عین ترکی زاده صلہ سنده مدرس ایکن روم ایللی قلمی قضائی زمرد سنہ دخول و روان سفرندہ وقعہ نویسلاک رتبہ رفیعہ سنہ وصول بولمشیدی . اثنای طریقہ ککبوزہ دہ دابہ سندن صدمہ سقوط برلہ شوالده چه قبرہ هبوط ایلدیکی سال بومصرعلہ مضبوطدر : (آہ بیک قرق دورده کوچدی ترکی ۱۰۴۴) . مشاہیر آثار قلمندن خمسہ کہ « نہالستان » و « اکسیر دولت » و « قانون الرشاد » و « مشاق العشاق » و « غزوات مسلمہ » در . و سائر نوادری وارددر . سرعت قلمی دخی کالده اولوب مشیاً و حفظاً برعوامل کتابتنہ سلطان بایزید خان جامعندن ابتدا و سلطان محمد خان جامعنه وصولندہ رسیدہ انتہا ایلشدر .

قرق کوندہ بر تفسیر بیضاوی کتابی دخی مصر حدر . دیوان اشغاری و خطیہ
ایاصوفیہ کتابخانہ سندھ موقوفہ کتابلردن بروقایہ دخی واردر .

محمد بن احمد بن محمد

مصریدر . شمس سعودی حنفی ابن الشیخ دیمکله معروف محدثدر . «ضوء اللامع»
نام تاریخدن تمیمی تاریخندہ حسن خط و سائر معارفنی نقل ایدر . ایکی تاریخک
برندہ تفصیل حالاری طلب اولہ .

محمد رضا بن احمد

خوانساریدر . انسابدہ سیوطی تحقیقی اوزرہ معجمہ وواورسمیہ ونون ورای
مہملہ ایله دیار فارسدن جرباذقان [۱] قراسنددر . اول بلدهده خوش نویس
بر حافظ نفیس اولوب (خورشید ۱۱۲۰) تاریخنی حدودندہ هنوز آفتاب حیاتی
افول و داربقایہ فقول ایلامشیدی .

سلطان محمد بن احمد خان بن محمد خان

سلاطین دولت علیہ اقامہالله تعالی وادامہادہ نسل احمدخان ثالثدن ظہور یافته اولان
اون درت شہزادکاندن اوچ محمدلرک ثالثیدر . علم وکمال و تہذیب اخلاق ایله پرورش
بولوب و حسن خط باہراجمال تدارکنہ سعی و کوشش و استعداد خدا داد
ایله اندک مدتہ نیچہ مصاحف شریفہ کتابتنہ ورزش ایلمشدر . آخر الامر
(آثار حکمت ۱۱۷۰) ربیعندہ مسموماً شہید اولمشدر . برادر مہترلی
هم نامی اولدیغم سلطان سلیمان ایله ایکیمی هنوز افندیلردن ایکن رحلتاری مناسبتیلہ
سر صندوقہ لرینہ بو فقیرک قدیمدن بری معتادم اولان عمامہ کی دستار صوفیانہ
وضع اولمشدر . کندی حسن خطلریلہ بر مصحف شریف و بر حلیہ شریفہ لرینی
سلطان زمان هم نام مہر طالمیان مصطفی خان ثالث حضرتلری باعث دما اولق ایچون
مدفترلی اولان والدہ سلطان تربہ سنہ وضع و توقیف ایلمشدر .

[۱] کنارده : جرباذقان جرجان ایله استراباد میانندہ ویاخود اسفہان ایله کرخ پیندہ
برشہردر . لکن عالی ثانیدر .

محمد سعید بن احمد

شہریدر . پدری ناظر حرمین شریفین آغای دارالسعاده یوسف آغانک اتباعندن
ایکن از میر ضربخانه سنک اماتی ایله چراغ اولمشدر . کندیلری اولاشش قلمده
نام داش اب القاسم خواجه محمد راسم افندیدن وضع لفظه کتبه یه مآذون وینه مرحوم
مرقومدن علوم فارسیه تعلیمیه دخی معارف نمون اولوب حسن کتابتی استادندن
تمیز اولنماز ایدی . علوم عربیہ ده دخی کنندندن اسعد، مرد فرد فضیلت مند امجد
یانبه لی اسعد خواجه افندیدن تلمذ و تحصیل ایله دخی هرفنده آیه من آیات الله بریکانه
وجود آگاه اولمشیدی . حتی دیار ایراندن تبریک سورهایون سفیر سامی که مخلصی
نامی ایدی ، دولت علیه یه رخسای اولدقده مرقوم اسعد خواجه مرحوم سفیر
مسفور ایله مکالمه وصحبتہ مأمور اولمغله اثنای محادثه لرندہ شاگردانندن بعضلری
دخی بزملرینه ادخال اولنق التماس ایلدکده فقط صاحب ترجمہ نی فن حکمتده اثر
مؤلفی اولان برساله سیلہ معاً مجلس محادثه یه تحدیثاً درج ایدوب کندی حدیث
سنی رساله سنی دخی نامی سفیر تماشاش ومطالعہ ایلدکده حیرت آلود مرقات صدده
صعوده آغاز ایلدکده هرفنده عمان بی کران اولدیغن دخی اذعان ایدوب تعجب کنان
ستایش و پسند کویان کندی رساله لرینی وکندی حسن خطیبہ سائر اثر بسیار قلمنی
وحتی تصویرینی دخی دیار ایرانہ رسان ایشدر . هنوز سنلری عقد عشرینه واصل
دکل ایکن فارس فرس فراست ویکتارو صحرای فضیلت اولوب مکیفاتدن دخانه
دخی عدم ابتلاسی سببیلہ کثرت کتابت صاحبی بوجود بهبود ایدی . سن مذکورده
مصاحف ودلائل ونیچہ آثار جلائل ابقاسنه موفق اولدیغندن ماعدا کفتارپا کزہ سی
دخی بی بهانه اولمغله تذکرہ سالماده مذکور واول آینه حسن وجمالک جمله اشعار
آبدارندن بومطلع ومقطع مسطوردر :

چیقدی اشکم چرخه طرف دورہ نظاره دن طاسه واردی آب چشم حلقه فواره دن
بویله تیز اولدقجه شمشیر زبان تیریمز قورتیلورمی خاطر حاسد سعید ا یاره دن

(هجرت وصلت ۱۱۳۴) تاریخی ذی القعدة سنده علت زحیردن [۱] عزم آخرت

[۱] « زحیر - اسہال نوبعدن برعلت اسمیدر » [قاموس ترجمہ سی جلد ۲ صفحہ ۳۵۶]

ایلیوب باب مزبور داخلندہ خانہ سی قربندہ صدور سلیمانیدن احمد پاشا جامی
مزارستاندن حمام مقابندہ واقع نجرہ درونندہ مدفوندرہ سنک مزارینہ بو ترکیب
ادیبانہ ایله اوصاف شایسته سی استاد لری اسعد خواجه انشاسی اولوب ومشارالیه
راسم افندیکنک قلم محترم لریله مرسومدر : « هذا مشہد الشاب الشہید الذی اتخذ العلم
مشرباً والعمل زاده اعنی به محمد سعید الشہیر باحمد افندی زاده کان انبل النہاء
وانبہ انبلاء وافضل الاذکیاء واذکی الفضلاء تفرد بجمع الفضائل فضاہی بکمالہ ابن الکمال
وصنف اصناف الرسائل فباہی بافضالہ السید والجلال مع ما ابتکرہ من المضامین الغرائب
التي تعطر بعرفها عرفی وصائب وقدمات شہیداً حکمیاً بداء بطنہ ولم يتجاوز تسع عشرة
سنة فی سنہ فلا زال رحمة الرحیم علیہ تنہمرفی مقعد صدق عندم لیک مقدر » .

درویش محمد بن احمد بن محمد

شہریدر . پدر لری توقادی احمد افندی مذکوردر . کندیلری اندرون ہایونندہ
حسن خط ثلث ونسخی پدرندن تعلیم ایله مأذون اولوب سرکاتبی اولمشیکن بیرونہ
خروج وطریق خواجگاہ دخول وکاتب جبہ جیان اولدی . سپاہ کاتبی ایکن (ختم ایمان
۱۱۴۲) تاریخندہ بو عالم فاییدن برکوز یوموب عزم جنان ایتدی . و خانہ سی اتصالنندہ
آقرچشمہ جوارندہ واقع امین سنان جامی حرمندہ مدفوندر (ع) « بردوخته
یک دیدہ فانی زدوکونین » مضمونی مآل حالی برکوزی یاشلی شخص عالی ایدی .

محمد بن احمد

شہریدر . ایاصوفیہ کبیرک خطیبی اولان پیر مبارکدر . ابری تعبیر اولنان منقش
مصنع کاغذ بونلرک [۱] ایجادیدر . حسن خطی زهدی اسماعیل آقا مرحومدن تحصیل
ایلیوب رسیدہ تکمیل اولدی . (شیخ جامع الاسلام ۱۱۸۷) تاریخنی محرمنندہ
خانہ سندن آتش ظهور ایدوب معاً محترق اولغله عزم دارالسلام ایلدی .

محمد بن احمد

شہریدر . افہ افندی دیوملقبدر . شہزادہ سلطان محمدہ نسبتلہ شہرت یاب
[۱] ییلدیز : « پدری ایجادیدر »

جامع شریفده امام و خطیب دخی اولوب اواخر وقتنده ایکیسنی دخی آخره فارغ اولدی . رئیس القرا یوسف زاده عبدالله افندی فن قرآن و تفسیر فرقان بالجمله آنلردن اخذ ایلشدر . حسن خطی دخی طیب [۱] حسن افندی تدارک و اجازتنه دخی تهالك ایله تملك ایدنلردندر . (تفیر فرقان ۱۱۸۱) تاریخی صفرنده رحلت وایوبده ادریس کوشکی رهکندارنده طرف شمالده دفین تربت قلندی .

محمد امین رجائی بن احمد

شهریدر . پدری صدور عظام آغایاندندر . کندی رئیس قلمی خلفاسندن اولوب تذکره ثانی و اول اولدقدن صکره ریاست و دفتری بعده تکرار آکتخدای آصفی اولدی . حسن خط ثلث و نسخی شکرچی زاده سید محمد افندی تمشق و تلذ و شهد فایق اذن و اجازت لریله دخی تلذ ایلش بر وجود بهبوددر [۲] (رئیس اصحاب المعرفة ۱۱۹۴) تاریخی شهر رجبی نصفنده ترک دائرة خوف ورجا ایلدی . شهزاده جامعده مدفوندر .

محمد صادق بن احمد

شهریدر . کزیده جراحان اولیا زاده حسین آغانک داماد زاده سی اولمغله بونلر دخی اولیا زاده دیمکله شهرت داده در . فن جراحته دخی پیرو اجدادی اولمغله مهارت تامه سی وارددر . حسن خط اقلام متنوعه بی کاتب سرای عامره نام داش ابی القاسم خواجه محمد راسم افندی تعلیم و تمشق ایله وقت قلیده اذن و اجازتله بکام اولدی . قابلیت مادرزاد و همت استاد ایله استادلری خطوط حسنه سنه تقلیده تفردا ایلشدر . هر خطی که استادلری خطیله بولنه کوزل صورت ویرن نورسیدکاندندر . یدجیان اصطلبل عامره دخی حنیبه کش [۲] خدمتدر [۳] . (وسعت رحمتی ۱۱۹۴) تاریخی محرمنده مرحوم اولدی .

[۱] ییلدیز : « خطیب » [۲] « الجنیبتان - جیمک فتی : تثنیه بنیه سیله دوه نک ابکی یانلرینه محمول اولان یول دنکرینه دینور . مفردی (جنیبه) در » . [قاموس ترجمه سی جلد ۱ صحیفه ۱۸۰]
[۳] ییلدیز نسخه سنده تاریخ وفات و مدفن محرر دکدر .

محمد بن احمد

شهریدر . مجلد دیمکله شهردر . حسن خط ثلث ونسخی نام داش ابی القاسم
خواجه محمد راسم افندیدن تحصیل وخط تعلیقی دخی تکمیل ایدوب کتابتله مشغول
وسلیانیه کتابخانه سنده اولان حافظ کتبارک بریدر .

محمد سعید بن احمد

شهریدر . سوق محمود پاشاده رحیق معجوننی دکانی جوارنده پدري سلمان زمان
بر مرد مسلمان اولغله کندیلری بربر زاده شهرتیه نام آوردر . دکان مزبور
فوقنده بر حجرده ساکن اولوب حسن خطی شکرچی زاده سید محمد افندیدن
تلذ وادای سکرین تعلیمندن تمشق وتلذ ایدوب بالاذن خدمت تعلیم طلبه ایله عالی
مرتبہ اولمش بوقیر کبی خفیف اللحیه ، نحیف البنیہ بوجود سعید بهبود اولوب
بوآئنده داخل سخن تدریس اولمشدر . [۱] (تقریباً ۱۱۹۲) تاریخنده رحلت ایلدی .

سید محمد بن احمد

قیصریدر . استانبوله وصول ویدی قلهلی افندی مرحومک شاگردانندن
مدرس الحاج یوسف افندیدن تلذ و تمشق واخذ اجازتله تلذ و تفوق ایلدکن صکره
بلده سنده ساکن و شیخ عمر جامعنده متمکن اولوب مصاحف شریفه کتابتله
اشتغال و آیت برکنار بهر شهر اوتوز جزء مصحفی یومیه برر جزء دن زیاده جه یازمق
کندینه وظیفه یومیه اولغله رحلتلرینه دک بش یوزه قریب کلام قدیم کتابت ایلشدر .
استانبوله ارسال و برایکی سنده بر کندیلری دخی بودیاره کلوب کاغذ و ساثر مالزم
تدارک وینه وطن اصلینه عودت و کتابتله تهالك و بهر مصحفی اجزا ایکن استانبوله
صحافله ارسال ایدردی . کتبه سنده دخی صباوتنده بلده سنده تمشق ایلدیکی استادی
چناقچی زاده نام کسنه اولوب و پدري حاج بیت رحمن و کندی حافظ القرآن
وطریق نقشبندیه منتسب درویش بی تشویش اولدیغن و تاریخن و عدد مصحفن
دخی ایراد ایلک دأب و عادتیدر . رحلتی تاریخنی (الکاتب حی بآثاره ۱۱۸۱)
ترکیبی ایله قلم جامع فقیر بوجریده به تحریر ایلشدر . روح الله روحه وزاد بالتجلی فتوحه .

محمد بن احمد

شہریدر . پدری حدیقہ خاصہ اوجانگنک موجی تعبیر اولنان قپو چوقہ داری
ایکن خصکی آفا اولوب بعدہ تقاعد ایدن بکلی احمد آغادر . بوسیدن کندیلری
موجی زادہ دیکله فانوس عالمده ضیاداده در . تبرداران خاصه دن ایکن خانہ خاصہ یه
نقل اولنوب حسین جبلیدن قربنه عطف ایله حسن خطی تلذوتمشق ایله حبل متین
ثلث ونسخه تعلق ایدوب اجازت آلمشیدی . مغنیساتولیتیلہ چراغ اولمشیکن میری یه
اخذووقف مزبور دن بر مقدار مال تعیین اولندی . نور عثمانیک نطق طاقنده پچاپیچ
داثر آ مدار سورہ فتح سطرینی بونلر رسم ایلدی . وراغب پاشانک کتاب خانہ سی
قپوسی اوستنده کی « فیها کتب قیمه » آیت کریمہ سی خطی دخی بونلر کدر .

سید محمد حمدی بن احمد

ارزنکائیدر . ثلث ونسخی حسین جبلیدن تمشق و قناب کیاب اجازتنه تعلق
ایلمشدر . اواخر وقتنده حافظ عثمان افندی وادیسنه تقلید سوداسنه دوشوب « بیت »
ایام هرمدہ طوته لم کنج بولمش آدم اوزمان نیلیهیم کنج بولماز

مؤداسنجه پیرانه کوشش وادی شیخانہ اوزره در . فی الاصل مرحوم مرقومک
سلسلہ جلیله سندن دکل ایکن وطریققرینک هوای دست ملکقرینی محض تقلید ایله
ادراک دخی مشکل ایکن ینه (مالایدرك کله لایترک کله) طریقنه روانہ والتزام
حرکت انصافانه ایلمکده در . والحاصل شرکاسنک عقلا سندن واقراننک طرفاسندن
اولمغله غلطہ سرابی معلمی اولمشدر . اکر مدایح وستایشی مرحوم مرقومک آثارینه
حصر ایلیوب سائر اسلافنک دخی آثار حسنه و خطوط مستحسنه لرینی اکر چه
تحصیل حاصلدر لکن مسلك افاضلدر دیو تحسین وساباش ایلسه دخی زیادہ مذکور
بالخیر ورشک آور غیر اولور ایدی . [۱] (خط شریف ۱۱۹۹) اوائل تاریخنده
رحلت ایلدی .

[۱] بیلدیژ نسخه سنده تاریخ وفات محرر دکادر .

محمد بن احمد

شهریدر . صدر اسبق قوجه مصطفی پاشا جامعك امامی ایدی . حسن خطی مصطفی را قم افندیدن تحصیل ایلشیدی . سنیلیه ده دخی صاحت نسبت انابت اولانلردندر . (انتقال المرشد ۱۱۵۷) تاریخنده رحلت ایدی .

محمد طیب بن احمد طیب

شهریدر . جداعلاسی لاهوری الحاج طیب ادرنده هندیلر تکیه سی شیخی ایکن الفات اربعه ده (۱۱۱۱) ده رحلت ایدی . و پدری احمد افندی استانبولده سا کن ایکن بو تحفه نك ترتیبندن چندسال مقدم طیبه طیبه مجاورتی دولتیه شرف یاب و بو فقیرك و سائر اهل محبتك فراشت شریفه لری و کالتلری حقنده سبب انتساب اولمشدر . کندیلری دارالسلطنه العلیه ده آت میدانی قربنده فیروز آغا جامعی جوارنده « فکلوا مما فی الارض حلالاً طیباً » آیت کریمه سی و « ان الله طیب یحب الطیب » حدیث کریمی مفهومنجه خانه و دکانه رغبت ایدوب عشاب صنعتیه اکتساب اوزره ایدی . و حسن خطه تعشق ایلدیکی ایام ثلث ونسخی ایاصوفیه کیر مدرسه سی سا کنلرندن یوسف افندیدن تمشق و تدارك و نیجه نسخ و رسائل کتابتنه دخی تهالك اوزره ایکن پدری عقبنجه (امام اثر ۱۱۸۳) تاریخنی اواخرنده رحلت و اسکدارده دفین تربت اولندی .

محمد بن احمد

شهریدر . پدری سرکاتی دیمکله معروفدر . کندیلری حسن خط ثلث و نسخده آراق امامی محمد افندیدن تعلم و تمشق ایدوب اخذ اجازتیه دخی بزم آراق ایلمشدر . حالا فندقلی سا کنلرندندر .

محمد امین بن احمد

مولدی اولان ردوسجق یعنی تکفور طاغنده حنطه کاتبیدر . حسن خط ثلث

ونسخی برادر مہتری رسول افندی ایله استادالمراسم خواجہ محمد راسم افندی
تلد واذن واجازتیلہ تلذ ایدنلرندر .

محمد بن احمد

شہریدر . کندی و پدی عرفیہجی اولوب کندیلری ممش چلبی حسن خط
ثلث ونسخی امیر افندی زاده سید عبدالحلیم افندی تمشوقذیل طاہر اجازتیرینہ
دخی تعلق ایلشدر . بعدہ نام داش ابی القاسم محمد راسم افندی جنابلرندن دخی دقایق
خطوط حسنہ بی اخذ ایلشدر .

محمد نظیف بن احمد

شہریدر . صدر اسبق کوپرلی محمد پاشا کتب خانہ سنده حافظ الکتب اولوق
سبیلہ خط ثلث و نسخی سابق الذکر الحاج صالح افندی استفاضہ اجازہ و خط
تعلیقہ دخی استفادہ ایلشدر . طرق صوفیہ دن خواجکان و مولویانہ دخی منتسب
ایدی . سن نبویہ واصل اولوب اواخر ذی القعدہ دہ «ارجعی الی ربک» دعوتہ
لیکزن اجابت و مشق خانہ لاهوتہ عزیمت ایلوب (انتقال خطاط ۱۲۰۱) تاریخندہ
اسکداردہ ددہلر دائرہ سی مقابلندہ قلم جسمی وضع قبول قلندی . طبع شہر سی
دخی اولوب مخلص مزبور ایله بعض آثار منظومہ سی واردر .

محمد امین بن احمد

ادرنہ دندر . صدر اسبق تبردار محمد پاشایہ پدی کتخدا اولشدر . حسن خطی
شغلی احمد ددہ دن تمشوق ایله مآذون اولوب خزینہ دار شہریاری عمر آغانک خدمت
کتابتندہ ایکن عمر مصرہ اجلا و بونلر دخی اوجاغ تبردار اسندن دفع اولنغله رجال
دولتدن امین آغا زاده صادق آغا دائرہ سنده خانہ کیدر .

محمد بن احمد

آیدین کوزل حصارندندر . بعدالحج حسن خط ثلث ونسخندہ چینہ لی مصطفی
افندی مآذون اولشدر . حالا علی پاشای عتیق جامعی حرمنده واقع جلوتی تکیہ سنده
استادی کبی حجرہ نشین و کثرت آثار ایله شرف کزیندر .

محمد امین بن احمد

شهریدر . پدری محسن زاده صدر سابق عبداللہ پاشانک اتباعندندر . کندیلری حسن خطی سید احمد خواجہ زادہ دن تمشق و اجازت لریلہ دخی اقرانہ تفوق ایدوب متعدد بیضاوی و کتبستہ کتب ایشدر . حافظ قرآن کریم و خادم فرقان عظیم بر وجود خلوق جسیمدر . منلا کورانی اطرافندہ سا کندر .

محمد امین بن احمد

شهریدر . پدری حلی الاصل و حالا بدستانی اولوب حسن خط ثلث و نسخی سید یوسف حقی نام معلم بچہ نیک چینہ [۱] دان تعلیمندن ریزہ چین حبوب تمشقی اولوب بعدالاذن ناحق یرہ اضاعت وقت ایلدیکنہ تأسف ایله طریقه تقلیدہ رهروان اولوب استاد المراسم خواجہ محمد راسم افندی مرحومک آثارینہ تقلید ایله صورت ویروب آثار ظاهرہ سندن انتفاع و روحانیت باطنہ سندن استطلاع ایلکدہ در . وفقہ اللہ تعالی . حالا خاصکی سلطان محلہ سندہ آسودہ در .

محمد عارف بن احمد

شهریدر . پدری سلطان احمد خان ثالث چوقدارانندن ایدی . کندیلری سلحشور شهریاریدر . چوبان چاوش جامعی قربندہ سا کن اولوب حسن خط ثلث و نسخدہ نام داش ابی القاسم خواجہ محمد راسم افندی شا کردانندن حامی محمد امین آغا جناب لرینک پیش پیشختہ تعلیم و افادہ لرندن تحصیل ورزش حسن خط کتابت و اذن و اجازت لریلہ دخی بکام اولمشدردر .

محمد بن اسماعیل

امام بخاریدر . صاحب الصحیح اولوب کتبستہ حدیث اصحابنک بریدر . (صدق ۱۹۴) سالی شوالندہ تولد ایدوب (نور ۲۵۶) سنہ سی لیله عید فطرندہ رحلت و سمرقند قراسندن خرتنک نام قریبہ خاکی پاکہ ودیعت قلندی . مقلد مذهب

[۱] چینہ - قوش بی

اولیوب مجتهد محقق ایدیکی نزهة البررة ذهیده مقرر در. حسن خط وقتی یمین و شمالیه
دخی کتابت ایدردی . کتابنک مجموعی صحیح اولوب طقوز بیک سکسان ایکی
حدیثدر . مکرراتی اسقاط اولندقدہ ایکی بیک اتی یوز یکر می اوچ حدیث قالور
دیو ابن حجر شرحنده تحقیق ایدر. کتاب مزبورک قرائت ترکیبی و کتابت خدمتی
البته فرج بعدالشدیه وسیله اولوب تریاق مجرب دیو ملقبدر .

محمد بن اسماعیل

بغداد ایدر. حسن خط ثلث و نسخ و علم نحو و لغت جمله سنی بالذات ابن مقلة وزیردن
تمشق و تعلمنی نجوم زاهرده تصریح ایلشدر که آکا وزیر مزبور در زندان ایکن
ارسال ایلدیکی قصیده دن بو بیت ایراد اولندی :

صديقك من راعاك عند شديدة وكل تراه في الرخاء مراعيًا [۱]

استادی رحلتندن برسنه مرورنده بوئر دخی روبراه قبور اولدی .

محمد انیس بن اسماعیل

شهریدر . پدري او جاقده یکیچری افندیسی اولمش کلمسرافندی دیوم معروفدر .
کندولری حسن خط ثلث و نسخی نفس زاده اسماعیل افندی دن تمشق و تعلیقده دخی
ذیل استاده تعلق ایله جمله اقرانه تفوق ایدنلردندر . باقی پاشا وزارتندن مقدم
حلب محصلی ایکن خدمت کتابتنده اولمشدر . آنده رحلتنه بومصرع جدیر تاریخ
اولمق اوزره چکیده قلم تفأل عبد فقیردر : (انیس مصطفی اولدی محمد یوم محشرده
۱۱۰۶) . ترکی و فارسی اشعاری کزیده و بویتلر اشعارندن منتخب و پسندیده در :
بزخوشه جوی خرمن کام ایتمدک دلی مألوف گاه ایتمدک کهر بامزی
ایتمش دلی مطیب درد فراق انیس بیکانه دو عالم ایدن آشنا مزی

محمد شهری بن اسماعیل

فی الحقیقه شهریدر . واستره جی زاده دیمکه شهردر . حسن خط ثلث و نسخی

[۱] کنارده : مال بیت « انسانیت دوستنک وقت شدتنده صاحب اولمقدر . بوخسه

وقت وسعتده اجبا بیاردور » .

محمد کریدینک التزام ہفتہ تعلیمندن تراش ایله تحصیل و کلمہ کتبہ وصفنہ اذتله دخی تجیل اولمشدر . عنفوان جوانیده ثقل سمعه مبتلا اولمغله چندان کفت و شنیده قولق آصمیوب وادیء حافظ عثمان افندی یہ چند ایام عمر قلیبنی صرف ایله حصر تقلید ایدوب تقرب سعینده ایدی . اکر معمر اولسه واقعا تقلیدینہ کمال حسن طاری اولور ایدی . اوچ مصحف شریف تمیقنہ موفق وانعام ودلائل و قطععات و مرقات تسطیر ایلدیکی محققدر . طریقه صوفیہ (وابتغوا الیه الوسیلة) امر شریفنہ امثال هوسیله شیخ مراد افندی جانشینی اولان خواجه علی اولدن اخذ نسبت ایلشیدی . بعدہ طریقه جلوتیہ بالجیم کبارندن آستانہ شیخ محمود هدائی زاویہ داری شیخ یعقوب افندی طرفنہ میلان ایله شیخ مشارالیه قدس سرہدن قطع پیوند الفت ایلوب موجب انکسار اولمشیکن مقتضای حدائت سن سنبن و تشویق سوء قرین ایله الحاج یحیی نقلی اوزره بربر زاده محمد افندینک معروف الحظ اولان مصحفنہ دخی استادی حافظ عثمان افندی نام نامیسنی وضع جسارتیله تشام اولنوب واقعا اول ایامده ذرورہ چارطاق حیاندن منحط اولدینی بومصرعلہ مضبوطدر : (خط بطلانی چکہ سینہ سینہ باری ۱۱۵۳) طوبخانه وراسنده تقسیم جدیدک مزارستانده مدفوندر . هنوز اوتوز یاشنی متجاوز بر حدیث السن چلی ایکن صممہ ابتلاسی سبب انزواسی اولمشدر .

میر محمد بن اسماعیل

مکیدر . پدری قیون بیک صدارسبق الماس پاشانک برادر زاده سیدر . طریق اوزره دیاربکر قضاسندن معزول اولدقدہ مکیہ موصول اولوب آندہ مجاور ایکن ولد امجدلری قدم نہادہ عالم شہادہ اولدی . پدری رحلتندہ استانبولہ کلوب اندرون ہایونہ دخول ونوری محمد افندین حسن خطی تحصیل واذن واجازیتلہ تجیل اولمشدر .

محمد بن ایوب

شهریدر . ایوب زاده دیمکله شهرت دادهدر . حسن خط ثلث و نسخی نفس

زاده سید اسماعیل افندیدن تمشق و خط تعلیقی دخی تمیق ایله جمله اقلامده اربابنه فوق و حسن خطه تمشق ایدنلردندر . کآنکشلکده دخی طاش دیکمش قبضه دهنده پهوان زیننده ایدی . شیخ سید محمد وحی افندینک دامادیدر . شیخ الاسلام شهید سید فیض الله سعیدک خدمت تفتیشنده بولمغله آنلرک شهادت لرنده بولرک دخی موصله سلیمانیه رتبه سندن مدرسه لری داخله تزیل اولنوب تکرار درجه اولاسنه ارتقا ایلشیکن (خطاط کآنکش زیننده ۱۱۲۸) تاریخی جماداسنده مرتحل وادر نه قپوسی خارجنده منزل طاشنی سنک مزاری قلدی . فضلائی کرامدندر .

سید محمد سعید راسح بن ایوب

شهریدر . حسن خط ثلث ونسخی حبلی حسین افندیدن تمشق و اجازتله فوق ایدوب سخن تدریسه داخل اولشدر . والده سی طرفندن شیخ محمد وانی نسلندن اولمغله بونلر و لام برادری اولوب تحفه تعلیقیه مزده مسطور سیدعلی قاضی دخی وانی زاده لر دیو مشهر لردر . بونلر مخرج ایله یکیشهر فنار مولویتنه محفل آرای شریعت غرآ اولشدر . [۱] (ممتاز آثار ۱۱۹۰) تاریخی صفرنده رحلت ایلدی . قبری شاهزاده جامی اطرافنده در . ایکی مخلصه دیوانی مرتبدر .

محمد بن ابی بکر

شهریدر . پدري قسطمونی ابوبکر افندیدن تمشق و حسن خطه تمشق ایلوب تحصیل کمال ایلشدر . اوتوز عدد کاغذه کنجیده اولق اوزره متعدد مصحف شریف تحریر ایلشدر . (خطاط حسنات ۱۱۳۸) تاریخنده رحلت ایلدی .

محمد منشی بن بدرالدین

آقصاریدر . تفسیر معروفی وارددر . حسن خطی خلاصه ده امینا املا ایدر . شکرالله خلیفه دن تحصیل ایلشدر . مصر قلمی قضاتندن اولشیکن شیخ الحرم سنان سنبلیریینه شیخ الحرم اولدینی (استعانت ۹۸۲) تاریخنده در . حکیم چلبی افندیدن اخذ طریقت ایلدی . (رضا ۱۰۰۱) تاریخنده وفات وبقیعه ده دفین جنات اولدی .

[۱] بیلدیز انجمنده تاریخ وفات ومدفن محرر دکلددر .

محمد بن برداد بن سوید

مروزیدر . نجومراہرہ قولندہ حسن خطی کالدہ اولغلہ مأمون خلیفہ نیک کاتبی
ایدی . وزارتله دخی بکام اولمشیدی (سُرَّ مَنْ رَأَى) [۱] ده ازوا اوزره ایکن
(درکاه ۲۳۰) تاریخندہ رحلت ایلدی .

محمد بن برکات بن محمد

دمشقیدر . کمالالدین بن کیال دیو معروفدر . همشهر اولدینی ابن مفلح محمد بن
ابراهیمدن تمشیق وتعلم ایله اخذ حسن خط قویم ایلدی . خلاصه کلام (تلف ناسوت
۱۰۲۷) تاریخندہ یوم فیروزده عازم لاهوت اولدی . باب صغیرده مدفوندر . برکات
آثار ایله شهرت نموندر .

محمد بن پیر

اماسیدر . پیر آغازده دیمکه شهر ایلدی . حسن خطی تحصیل ایچون استانبوله
وصول ونام داش ابی القاسم خواجه محمدراسم افندیدن تمشیق ایدوب رسیده درجه
اجازت اولمشلردر . سائر علومده دخی کالی اولوب نحیفی سلیمان افندیدن فارسیات
دخی کورمشلردر . وقتمزده از میرده و صکره بروسده ساکن اولوب حالا آندہ
متوطن اولدینی مسعود عمزدر .

محمد بن تاج الدین

شهریدر . تاجزاده دیمکه اشتهار داده در . پدری مذکوردر . کندیلری حسن خطی
ثلثاً ونسخاً ترجمه ایلدیکی خط رساله سنده نصری بخلری اوزره باغچه سرای حسن خطک
خان کریمی عبدالله قریمی دن تمشیق وسائر اقلیمی دخی پدرندن تمشیق ایلمشلردر . خط
جلی ودیوانیده واضع ثانی وسر تاج زمانی اولمشدر . رئیس الکتاب ونشانی عالی جناب

[۱] بربلده نیک اسمیدر . «سائر آراء» - افه فی سُرَّ مَنْ رَأَى : مدینه کانت بغداد وتکریت [*]

علی شرقی دجله وقد خربت الی آخره» [معجم البلدان - یاقوت حموی: نسخه مطبوعه جلدہ صحیفہ ۱۲]

[*] بغداد ایله موصل آره سنده بربلده در .

دخی اولمشر . محمود پاشا مدرسہ سی اتصالندہ برحوظہدہ ودیعة خاك پاك قلندیغی سالی مرحوم والی بومصر ع تاریخ ایله افاده ایلشدر : (آه فوت اولدی تاج بیک زاده ۹۹۶)

محمد جمال الدین بن جلال الدین

اماسیدر . برادر مهتری محی الدین و پدر لری جلال دخی بو تحفهده یاد اولنور لر . قبله الکتاب شیخ حمد الله بن الشیخ مصطفی مرحومک بو ایکی برادر لر خال زاده لریدر که حمد الله مرحوم دخی آنلرک عمه زاده سی اولور . برادر ی وصفنده انشاد اولنان منظومه نك ذیلنده بونلر دخی بو بیت ایله مدح اولندیغی هنرور انده مضبوطدر :

قرنداشی جمالک خطی داخی تبرکدر صفاهان وکلیده

سکسان سنه قدر معمر اولمشر .

محمد بن جیا

بغدادیدر . جمال الدین شرف الکتاب دیمکله شهرت یابدیر . حسن خطی خریده و ذیلی و اشعار و سائر کمالی دخی ایراد و اشعار ایدر . (عبرت ۶۷۲) تاریخنده حیاتده اولدیغی مصر حدر .

شیخ محمد بن حسن

سنجاریدر . حسن خط وقتی تحصیل ایدوب حتی فن خطده یوزاوتوز بئش بیت ایله ابن هلالدن مضبوط و منقول اولان قواعد خطیه و آلات و شروط خطاطیه بی نظم و رساله سنی ایکی باب اوزره وضع ایلشدر که اولی بو بیت در :

يقول راجی کرم الغفار محمد بن حسن السنجاری

اسم رساله بی « بضاعة المجتود » دیو تعیین ایلشدر .

محمد بن حسن بن محمد بن علی حمدون

بغدادیدر . کافی الدوله و کافی الکفاة و بهاء الدین و ابن ابی سعد المعدل دخی دیر لر ایدی . دولت مستنجدیهده ندیم ایکن دیوان الزمام صاحبی اولدی . اون ایکی جلد تذکره سی معارف و آداب و تواریخی جامع بر کتابدر . خطوط حسنه هلالانه و سائر

اوصاف نازکانه سنی خامه دوزبان کلال کیریاندر . خریدہ و ذیلندہ و نجوم زامرہ دہ کتاب مزبوری دائرہ دولتدن سبب دوری اولوب حبسده (تعصب ۵۶۲) تاریخی اوائلندہ فوت اولدی . لکن ابن خلکان تاریخ مزبوردن بش سنہ مقدم انتقال ایلدی دیمشدر .

محمد بن حسن بن محمد بن یوسف

فاسیدر . فقیه مقری، حنفی المذهب ایدی . حسن خط یاقوتانہ بی رتبہ کمالہ دک تمشق ایلشدر . امام شاطبی نک « حرز الامانی » نام قصیدہ سنی شرح ایلشدر . حلب الشہادہ (خون ۶۵۶) تاریخندہ یتیم یاشنہ بعدالوصول عزیمت نمون اولدی .

محمد بن حسن بن نصرالله

مصریدر . قاضی صلاح الدین ابن الصاحب بدرالدین الفوتی دیو معروف ایدی . بلدہ سندہ محتسب و ندیم شاہی و ضربخانہ و اوقاف نظارتلری امثالی خدماتدہ دخی مستخدم ایدی . فن حسابدہ و حسن خط زمانندہ کالی بی اریابدرد . مهمات سلطنت و اسرار دولت کندینہ منحصر اولدینی جہتدن حوادث ایامہ آحادناس واقف اولہ منزل ایدی . (مشتاق ۸۴۱) تاریخی ذی القعدہ سنک بشنجی چهارشنبه کیجہسی مطعوناً سیراب کاش دہاق [۱] روز تلاق اولدی . « سلوک الملوک » و « نجوم زامرہ » قوللری اوزرہ [۲] خدمتی کندی محلولندن پدرینہ توجیہ اولندی .

محمد بن حسن بن علی النواجی

نواج مصر قراسندن برقریہ در . حسن خط یاقوتانہ دہ کالی امام سخاویدن سلیمدہ مسطوردر . شاعر پرادب و شافی مذهب ایدی . « غیث منہم » اسمندہ برمناسک الحج و اوصاف باددہ « حلبة الکمیت » نام اثری معتبردر . سکسان دوت یاشندہ ایکن (الضحک ۸۵۹) تاریخندہ خندہ ناک وصلت جنت اولدی .

[۱] « دہاق - کتاب وزنندہ طولو بارداقہ و بی دربی صونیلان بارداقہ دینور » [قاموس ترجمہسی جلد ۳ صفحہ ۸۵۲] - [۲] ییلدیز : « کتابت ستر خدمتی »

محمد حسین بن حسن علی

قزوینی تبریزیدر . دیدنه عجم ودأب بعض عرب اولدینی اولدینی اوزره پدری وکندی ایکیشر اسمله شهرلردر . حسن خط ثلث و نسخ و تعلیق و سائر اقلامی دخی تحصیل ولوازم استادیتی تکمیل ایدنلردندر . (استعانت ۹۸۲) تاریخنده رسیدنه ختام ایلدیکی مصحف شریف استانبولده صدر اسبق بیرام پاشا تر به سنده موقوف رحله تعظیمدر . تقویم التواریخده (قبله الکتاب ۹۸۶) تاریخخی سال رحلتی اولمق اوزره تصریح کرده کاتب چلبی اولان محمد بن حسن بونلردر . مناسبتیه بودخی فوائدندر که تربه مزبورده بر مفتاح حدید واردر که بیت شریفک مفتاحی تبدیل و سیمین اولمق اوزره تجیل اولندقدده مفتاح قدیمه پاشای مشارالیه نائل اولوب بالوصیه برای زیارت عامه کندی تر به سنه وضع اولمشدر . تربه مزبورده بر عرقیه قدیمه دخی واردر که اویسی اولمی معروفدر . و بر رسم قدم شریف دخی واردر که سنک سیاه اوزره واقعدر .

شیخ الاسلام محمد سعدالدین بن جسنبان

شهریدر . خواجه سعدالدین دیمکه شهردر . اجداد عدیده سی سنک مزارنده دخی مسطوردر . پدری اصفهانی اولوب سلطان سلیم اوله ندیم اولمغله کندیبری تاریخنده ایکیسی میاننده جاری اولمش مواد کثیره نقل ایدر که بروسده بعدالتقاعد رحلت ایلدی . [۱] نسملری کندی قوللری اوزره انس صحابی به منتهی اولور . تاریخ مذکور « تاج التراجم » دیمکه مشهوردر . تاریخ ولادتلری (هو علامه العصر ۹۴۳) واقع اولمشدر . شیخ الاسلام ابوالسعود افندیبن تلمذله سعد مسعود اولوب السنه ثلاثه ده نظم و نثره قادر و حسن خط ثلث و نسخ و تعلیقده دخی مشاربالبنان و مامر ایدی . حتی عالی افندی آثارندن هنرورانی اولنده ثنا کارلرندندر . سخن مدرسی اولدقدده سلطان مراد ثالثه معلم تعیین اولمغله مغنیساده سایه لوالرنده آسوده

[۱] کنارده : پدری وجدی ابوانسرای قیوسی خارجنده بکتاش افندی تر به سی قربنده تربه خشیه مخصوصده آسوده در .

ایکن نوبت سلطنت آنلره رسان و فلك مراد اوزره دوران ایدوب آستانهیه ممأ روان اولدی . احوال سائرهسی تاریخ مکی و تمیمی و ذیل عطاییده مذکوردر . فروه بیضای فتوی (عمادالدین و سعدالدین ثانی ۱۰۰۶) تاریخی شعباننده الباس اولنوب یکر می آی مرورنده ایا صوفیه کبیرده واقع مولد شریف هایون مجلسنه مدعوآ آبدسته شروع اثناسنده فجآة رحلتی درویش وحدتی بو مصرعه قید ایدر : (ناکهان کچدی خواجه سعدالدین ۱۰۰۸) . آثار خیریه سندن ابو ایوب انصاری جوارنده بر دارالقرآ بنا کرده لری اولمغله آنک دائره سنده دفن اولندی . تاریخ سنک مزاری کل حافظ محمد اسکدارینکدر . [۱] حالا موجوددر . مزبور دارالقرآنی اوغلی مفتی اسعد افندی شیخ شعبان خلوتی به خاتمه ایشدرکه حالا یحیی زاده تکیه سی دیمکه عربقدر .

خواجه محمد امین بن حسن بن عمر

توقادیدر . جمال الدین لقب لری و ابوالامانه و ابو منصور دخی کنیه لریدر . عنفوان جوانیده تحصیل . بضاعة کلیه ایلدکن صکره دارالفحول اسلامبوله قفول ایلدیکی (توقاتی محمد امین ۱۱۱۰) تاریخنده واقع اولمشدر . میرزا زاده شیخ الاسلام الشیخ محمد افندن جناب لری نیک داخل سر حلقه افاده سی و نیچلردن دخی تلذ اثناسنده یدی قلهلی امیر افندی دن تمشق و حسن خطه تعشق ایدوب « بیت »

نه ابن متله نه یاقوت نه عماد نوشت چنان نوشته رعنا چنان خط منسوب

مآلنجه خطوط متنوعه دن بهره یاب اولمشدر . رئیس الکتآب قلمی دائره سنه دخی بر زمان مداومت و ملازمت اوزره ایکن دولت علیه ادرنده بولندی فی ایامده قادریلر شیخی قصاب زاده شیخ محمد افندی نطقیه سوی دلجوی حجازه عزیمت و آنلرک توصیه و سلامنی علم ظاهرده افضل فضلا ، علم باطنده اعرف عرفا ، کعبه طائفان بیت تحقیق ، طائف کعبه توفیق ، واقف سر کلنا یدیہ یمین ، طرف مقطعات

[۱] کنارده : خط سنک مزاری شیخ و یاخود دده اولمغه تاریخ متحمل دکدر . محفلرنده کسه کرکدر .

فرقان مین ، قبلۃ القلوب ، ابوالبرکات خواجه احمد یکدست قدسنا الله باسرارہ جنابلرینہ پیوست قلوب اوتوز آی قدر الفت و اخذ نسبت و مصاحبت ارشاد کلیت ایلشدر در یوز یکرمی یدی تاریخنده تکرار عزم حجاز ایدوب خاتمة المحدثین حافظ حمدنخلی مکیدن روایت حدیثہ « وریقات » اسمیله بنام اللی قدر سلسلہ بی حاوی اجازت نامہ ایله مسلسل رواة حدیث شریف دخی اولمشدر کہ آنلرک دخی مأذونلرندن بو ایامده بو عبد فقیردن غیری اول سلسلہ نامہ ایله مأذونلری یوقدر . روح الله ارواحهم . اسلامبولده مدت اقامتلی اللی سنہ یقین اولور . مدت عمر لری (الف شهر) [۱] در . انتقاللرندن بر قاج سنہ مقدم استانبول ابوابندن ابو ایوب انصاری قپوسی داخلنده ابو شیبۃ الحدری رضی الله عنہما یه همسایه اولان خانقاه که قدوة شیوخ صاحب تحقیق ، زبده پروان صدیق عتیق امیر بخاری خواجه سید احمد نقشبندی جنابلری بنا ایلشدر ، مشیختی حضرت ایشانک کنندی پرداشی خواجه احمد قریمی قدس سرہک انتقالنده بونلره توجه ایلشدر . [۲] بر لیلہء برائتده جام اجل صوری بی نوش و شیر حیات معنوی ایله دل سیر ومدھوش اولوب مرغ روحی مقام راحة الارواح عرشه پرواز و مقعد صدقی آشیان ساز اولدی . پیری پاشا جامی پیشکاهنده واقع وادی خاموشانده خلوت در انجمن ارواح قدسیه ایلدی . « بیت »

درین سرفدکه انوار تجلیست سخن دارم ولی ناکفتن اولیست

سنک مزارنده بو عبد فقیرک قلمندن سرزده تاریخ ، عماد روم رئیس الاطبا کاتب زاده آتی الذکر مرحومک قلمیله نوشته در که بیت تاریخی بودر :

پیک وحدت ستر پا کنندن او قور تاریخی اولدی لاهوته روان الله دیوب روح امین ۱۱۵۸

محمد سالم بن حسن

طربزون طرب افزوندن اولوب پدری اول دیارده دفتردار کتبخداسی دیمکله

[۱] کنارده : (۸۳) سنہ (۴) آیدر .

[۲] کنارده : مشیختلرینہ تاریخ (شیخ امین افندی ۱۱۵۶)

معروفدر . کندیلری حسن خط وقتی آغا قبولی اسماعیل افندیدن یازوب آنلرک
رحلتنده میر آخور امامی استاد دلپسند امیر افندیدن [۱] تکمیله همت ایلشدر .
قبودان قیقم مصطفی پاشایه دیوان کاتبی اولوب طریق خواجگانه دخی دخول
ایلدی . آثار خطیه سی و فرت اوزره در . طرف دولت محمودخانیدن سفارت هند ایله
مأمور و اثنای طریقده و دیعه قبور قلندی . طبع شعریلری دخی کالده اولوب
مخلص داشی تذکره سنده کندیدن اقدام ایراد ایدر . بو بیتلر صاحب ترجمه نك عیوب
شعریه دن سالم اولان اشعارندندر :

بخت سپدن ایتمه کله [۲] کام جوی ایسه کور قدری ماه روزه نك ای دل شبنده در
کژدم نهاد اولانلره اقبال ایدر بو چرخ احکام وقتی ساعته باق عقربنده در

محمد شا کر بن حسن

حسن خطی بربر زاده محمد سعید افندینک دکانچه کالنده سرفرو ایلمکه تحصیل
وبر پاک وادی تراش ایدوب اجازتله تجیل اولمشدر . دوام کتابتله مشغولدر .

محمد دده بن حسن

سیروزیدر . حسن خط ثلث و نسخی نام داش ابی القاسم خواجه محمد راسم
افندیدن تمشق و اذن اجازت لرینه دخی تعلق ایلشدر . در غمان جامع نك مؤذنلرندندر .

محمد بن حسن

شهریدر . پدری مهتدی قوجه جزیه دار معروفدر . کندیلری حسن خط ثلث
و نسخی نام داش ابی القاسم خواجه محمد راسم افندی مرحومدن تمشق ایله اجازت
آلمشدر . استادندن بر مصحف شریف استکتابیله مالک اولمشدر . کندیده پدری
کبی سنین متعده جزیه دار اولوب و جزیه قلمی شا کر دانندندر . (تراب طاقت ۱۱۷۶)
تاریخنده عازم حج شریف اولوب طریقده رحلت ایلدی .

[۱] ییلدیز : « بقیه مزایایی »

[۲] کله - شکایت

محمد بن حسن

شہریدر . بیکقوز مقابلندہ صاری یار نام قریہدہ علی کتبخدا نام صاحب خیرک
جامعندہ خطیب و امامالحاج حافظ افندی دیمکک بنام بر ذات ایدی . حسن خط ثلث
ونسخی ایچی حسین افندی تحصیل واجازتله دخی تلذذ ایشدر . (سعادات خلد
۱۱۷۰) تاریخندہ محراب خلد بریندہ اقامت ایلدی .

محمد بن حسن

شہریدر . ارناود زاده دیمکک معروفدر . شهر امینی جادهسندہ عطار ایدی .
حسن خط ثلث ونسخی معمار عجم تکیہسی شیخی سید اسماعیل افندی تحصیل
واجازتله تجیل اولمشدر . یوز یتشدن متجاوز مصحف شریف کتابت ایدوب سنی
دخی سکسانی متجاوز ایکن (حرکت قامت ۱۱۶۹) تاریخندہ رحلت ایلدی . فرزند
ارجندی حافظ احمد افندی دخی مذکوردر .

محمد بن حسن

ادرندہ یکی عمارت اطرافندہ اولوب حروف ظرافت وجودی الفات اربعہدہ
(۱۱۱۱) زیب آرای سر سطر شہود اولوب شیخ زاده حافظ ابراہیم افندی تمشق
وپیرانہ سرذیل اجازتہ دخی تعلق ایشدر . آثار قلمیہ لری واردر .

محمد امین بن حسن

شہریدر . (خطاط وقت ۱۱۲۵) تاریخندہ دنیاہ کلوب ادرندہ سلطان سلیم حلیم
وقفنک کتابتنہ نائل اولغلہ آندہ توطن اقتضا ایدوب خفاف زاده حسین افندی
یکرمی بش یاشندہ ایکن اجازت آلمشدر . حالا صحت اوزرہدر .

الوزیر محمد بن حسین بن عبداللہ بن ابراہیم [۱]

قلعہ کنکورده دنیاہ کلوب بالذات ابن ہلالدن حسن خط وقتی یازدینی مصر حدرہ
ظہیرالدین ابو شجاع دیمکک مشہور ومقتدر خلیفہ مدی الدہور وزیر معمور اولوب

[۱] ییلدیز : « محمد بن محمد بن حسین »

بعد العزل حج شریفہ نیت ایدوب بقضاء اللہ تعالیٰ اول سالہ دست تسلط بدویان دن
 بولردن غیرى کمسنہ خلاص بولدی . بر سنہ مدینہ منورہ ده مجاورت ایدوب
 (وفات ۴۸۷) تاریخندہ وفات ایله پیغمبر زادہ ابراہیم جنابری جنبنده دفن اولندی .
 ابن ہمدانی بیانی اوزرہ هرکون قرآن کریمدن بر مقدار کتابت ونیچہ آیت تلاوت
 ایلدیکہ طشرہ چیقمازدی . «خریدة القصر» ده آخر الاشعارى اولان اون بیتدن بو محله
 درت بیت قصر اواندی :

قد آن بعد ظلام الشیب انصارى	للشيب صبح بناجینی باسفار
لیل الشباب قصیر فاسر مبتکرا	از الصباح قصاری المدلج الساری
لیس السعید الذی دنیاہ یسعدہ	از السعید الذی نجو من النار
اذا تعاطمتی ذبی و آیسنى	رجوت عفو عظیم العفو غفاری

محمد بن حسین

پدری حسین کتبخدا دیمکله عرفدر . کندیلری حسن خطی نصوح پاشا زاده
 میر عمر دن تمشق ایدن اهل خطدندر . وقتک خوش نویسدر .

محمد سلیم بن حسین

مخروسة بروسة قربنده کولبازاری نام بلده دن پدری ظهور ایدوب بوسنه دن
 معزولاً وفات ایلدی . کندیلری حسن خط ثلث ونسخی نفس زاده سید اسماعیل
 افندی دن و تعلیقی دخی سیاهی احمد افندی دن تمشق و علوم معارف کلیه و جزئیده دخی
 کامل و امتحان تدریس ایله سخن طریق خیر الفریقه داخل اولوب یکریمی اوچ سنه ده
 حرکت التمثلی ایله سیاوش پاشا مدرسی اولدقده طریقدن تقاعد ایدوب (ع)
 « واول ارض مس جلدی تراها » سر تی اوزرہ بروسه ده منحل اولان ییلدیرم خان
 مدرسه سنده خواجه اسحق احمد افندی رینه رغبتله تباعد ایدوب بش سنه مرورنده
 صدر سعید علی پاشای شهید اول مرکز کالک دائرة بیرون دولت بر کنارده خارج
 سور اجلال قالمسنى روا کور میوب منصب توقیعی ایله ورا دین سفرنده معیت ایلمشیدی .
 عودتده اسکدار قضا سنه رضا کوستروب (کتب خانة احمد ۱۱۳۱) تاریخندہ سلطان

احمد خان ثالث اندرون هایونده بنا ایلدیکی کتب خانه وقفنده تعیین اولنان محدثک ابتدا بونلره توجیه اولنوب اون مجمع الفحولده درسه ابتدا ایلشیدی. اوچ بیل مرورنده غلطه قاضیسی اولوب خدمت امانت فتوی دخی ضمیمه ا کرام اولنشیدی. ناکاه شکسته مزاج اولوب برای تصحیح و علاج قیکلیجقده تبدیل هوا، رفته رفته تبدیل دنیایه سبب اولوب سن نبویده (ارتحال جوهر فرد ۱۱۳۸) تاریخ ذی الحججه سنده اول مرد فرد اول درد ایله متوجه روز فردا وروبراه ماوی اولدی. هر فنده آثاری و منشآت والسنة ثلاثه اشعاری سلیم الطبع و ذکی اولدیغنه کواه برفاضل صاحب انتباه ایدی. بو کفتار پراشتهار اول کامل العیارک تبر [۱] شعرندندر سلیم کرایه نسبت ایلدکری تاتاره دائر کلمات ایله صدورندن ناشیدر. واقع دکادر [۲].

غزل

خیل سرشکه ویردم آقن کوی دلبره
عشاقه کبر و کین ایله برقصدی وار کبی
دل قالدی پرچنده آرارکن قوناق یری
جان آلمده سوزلسی شهباز چشمک
دمدار جیش حسنی یازلدی کلوب خطی
ساقی ایاق ایاق یورت امدادینه می

دل ویردم آنده بر کوزی خونریز کافره
بر پیره کلدی قاشلری ابتدی مشاوره
آخر دوشوردی کندوی بر بی امان یره
کافیدر اورمسون النی تیغ وخنجره
سردار کا کل اولسه روادر بولشکره
غم خیلی دمدر ابتدی سلیمی محاصره

بو بیتلر دخی زاده طبعلریدر :

نه خوش دوشدی خطنو لوحه رخسار اوزره
فلک بجموعه حسنه کوزل شیرازه اوبدوردی

دیگر

رخصت ویرسه کور می اعلان کوکل آنی
قت قت تبسم نمکینی حلال ایدر

محمد بن حسین

نیسا بوریدر. ابو نصر قصاب دیمکله معروف و صریح الکاش لقبیله موصوف ایدی. «دمیه القصر» صاحبی حسن خط وقتنی وصف و سا ایدر. خوارزمه نقل و آنده بقایه انتقال ایدن کبار شعرادندر.

[۱] تبر - التون و کموش

[۲] بیلدیز نسخه سنده « واقع دکادر » کلهری یوقدر.

میر محمد بن حسین پاشا

شہریدر . پدرلری وزیرای دولت علیہ دن ایدی . کندیلری قلم قلم بیک دیمکله معروف برپیر مبارک اولوب شیخ احمد یکدست مکیدن اخذنسبتله طریقہ خواجگان نقشبندانہ منتسب وطریق خواجگان دولت عثمانیاندہ محاسبہ اناطولی و دفتراماتی و روزنامچہ اول امثالی مناصبہ راتب قدمای رجال دولت علیہ دن بوجود عالی شان ایدی . اوائل حالندہ ابتدا درویش علی مرحومدن بعدہ نفس زاده سیداسماعیل افندیدن تمشق ایله تدارک حسن خط و مقتضای طریقلری اوزره دیوانی و سیاحت و رقعه امثالی انواع محاسن خطوطہ دخی مالک ، ظاہری و باطنی معمور بر ذات مسالک احسن المسالک ایدی . حرمین محترمیندہ بش سنہ مجاورت و قدس شریف و سائر بلاد مقدسہ دخی اقامت ایدوب مبذول الکریم بوجود محترم ایدی . حتی کبار نقشبندیہ دن بر ذات عزیز تعریفیله کوشزد عبدضعیف اولمشدرکہ « بیت مکرمدہ حرم محترمہ مجاور اولدیغیم زمان معظمہ بر کوئل اہالی حرم اجتماع ایدوب ضلالت غائب اداسنہ مباشرت وین دخی آنلرہ متابعتلہ ادادن صکرہ بو نماز کیمک حقندہ ادا اولندیغنی سؤال ایلدیکمدمہ « بزم کرم دیدہ سی اولدیغیمز محمدبیک استانبولہ رحلت آخرت ایلش آنک ایچوندر » دیدکاری تاریخی صحیفہ مضبطہ یہ قید ایلدم . دارالسلطنہ یہ وصولدہ تفحص ودقت ایلدم . صلوات مزبورہ نک اداسی میر مزبورک استانبولہ دفن اولندیغنی وقتہ مصادفہ ایلدیکی ظاہر اولدی ، دیو ہزار حسرتلہ نقل بیورمشیدی . انتقالی روزنامچہ اول خواجہ سی ایکن واقع اولوب فندقلی نام محللہ قاضی عسکر منلا چلبی جامع شریفی اتصالنندہ شیخ الاسلام سابق صدرالدین زاده محمد صادق افندی ایله بر محوطہ مدفونلردر . عثمان زاده تائب احمد افندینک بومصرعی تاریخ ارتحالی اولوق اوزره پیرایہ طاق مزارلریدر : (ایدہ جنت محمدبیک افندی منزلن باری ۱۱۳۲)

محمد سعید بن حسین

شہریدر . پدری ایلچی کوچک حسین آغا مشاہیردندر . کندیلری برادری

سعدالله ایله معاً اندرون هایونده نیچه زمان پویان ودوان تحصیل انواع عرفان ایدوب حتی حسن خط ثلث و نسخی نام داش ابی القاسم خواجه محمد راسم افندیدن تعلم ایدوب طریق شیخانیه سالک « بیت »

لذتندن ایکی یارلدی زبان خامه [۱] صفت خطابك تا که کتوردم قلمه

نشیده سی اوزره کمال حسن ایله اذن و اجازته دخی مالک اولمشدر. سلحشور

شهریاری اولوب حالا طشره دن ینه خدمت هایونده در . [۲]

محمد بن حسین

شهریدر. پدرلری بالق بازاری قپوسی دروننده چورکچی اولغله کندیلری چورکچی زاده دیمکه شهرت داده ایدی. حسن خط ثلث و نسخی حسین حبلی افندی مرحومدن تمشق ایله دستاور تدارک و ابقای آثاره تهالک ایدوب دلائل صحیحه کثیره تمیقنه موفق اولمشدر .

ایاتهاالف تزیذثلثة علی مائه سبعین زهراً وکلا ۱۱۷۳

عددی تاریخک صفرنده داخل حرزالامانی جاودانی اولدی . اوتاقچیلر جامع شریفی پیشکاهنده طوقق تبه نام محله مدفوندر . تاریخ : (محمد مصطفی اولسون شفیع یوم عقباده ۱۱۷۳)

محمد بن حسین

شامیدر . حسن خط وقتی نام داش ابی القاسم خواجه محمد راسم جنا بیلرندن تحصیل ایدوب حالا غریب الشامدر . نیچه دلائل وسائر آثاری واردر .

سید محمد بن حیدر

شیرازدن ظهور ایشدر . (رحمة الله ۷۱۴) تاریخنده تحریر ایلدیکی تراکیب مرآتضویه و کلمات حیدریه کرم الله وجهه زیارت و شایان کتابت اولدینی سببیه بو مجله یه درج اولندی .

[۱] بیلدیز : « زبانی قلمک »

[۲] بیلدیز - کنارده : وفاتی غره ذی القعدة ۱۲۱۶ لیله سبت .

محمد بن خلیل

شهریدر . حسن خطی امام جامع میر آخور سید عبدالله افندیدن تمشق ایلدی .
تبرداران او جاغندن پدری بیگخان سلطان کتخدای تبردارانی اولمشیدی . کندیلری
دخی یولیه کاتب دارالسعاده اولوب طریق خواجگانه نقل اولندی . رئیس الکتآب
و دفتردار عالی جناب دخی اولمشدر . جسامتی سببیه اوج انبارلی دیو مشهوردر .
(وقت الهجرة ۱۱۴۵) تاریخنده رحلت و پارق قیوده سنان پاشا مدرسه سی مزارستانه
دفن اولندی . اوغلی عبدالقادر افندی و حفیدی محمد امین افندی دخی مذکورلدر .

سید محمد حاکم بن خلیل

شهریدر . پدری قفسدار بجاچی امیرچلی مرحومدر . کندیلری علوم نافعہ یی
اسعد خواجهدن کوروب ثلث و نسخی اسماعیل افندی زاده عبدی افندیدن یازوب
بعده صاحب دوحه صویولجی زاده نجیبای ایوبیدن وضع لفظه کتبه یه اجازت آلدی .
مکتوبی خلفاسندن ایکن طریق خواجگانه دخول و سلحدار کتابتنه وصول بولمشدر .
وقایع نویس دولت علیه اولمشدر . ادبای و قتمزدن اولمغله یکریمی سنه مقدم کندیلردن
اون سکر مقامه حریری و سائر بعض کتب ادبیه کورلمشدر . صاحب آثار برشاعر
نام دار ایدی . (تاراج فصاحت ۱۱۸۴) تاریخی لیلہ رغائبنده رحلت ایلدی .
بولغزلی محله مناسب اولمغله تبرکاً و تیناً تعلیق کلیخ حجره بیان و تسطیر اولندی :

نہ در اول صورت نورازی	ارخامہ کش لم بزلی
مظہر فیض تجلی قدیم	ماہ زبندہ فروغ تمظیم
شکلی نورانی و اوصافی جلیل	ذات پاکیزہ . و صوفہ دلیل
یعنی بر شاہد شیرین اطوار	چشم عشاقہ جلائی ابصار
اولدی افکنده سی حوری و ملک	دخی دلدادہ سی . مہتاب فلک
عارضی خوب و مدور چہرہ	چہرہ سایانی بولورلر بہرہ
زر و زبورلہ محلی بدنی	بر سہچردہ کوزلدر مدنی
ماہدر کندی ہلالی ہالہ	دہنی غنچہ عذاری لالہ
چارغنجہ یلہ آچیلمش کل تر	نفعہ پاشندہ مشک ازفر
ایکی ابروری مانند ہلال	اولدی آویژہ محراب جلال

عاشق حسنی ایدردی بیہوش	روینی ایلمسہ مقنعه پوش
نولہ رام ایتمسہ اکر شیرازی	اسم اعظمدر آنک تاج سری
ایدن اول صورت زیبایہ نظر	شبهه یوق حاصل ایدر نوربصر
رویال ایت آکا هر صبح و مسا	اولہ کور عزت ایله ناصیہ سا
حاکم اول اهل دلہ حلقہ بکوش	ایده کور معرفتی قرطہ بکوش
یوری دربوڑہ عرفان ایله	بوانز حلتی امعان ایله
اولسہ ایتمہ تحصیل نوا	کف ساحل یم ایچون راحہ کشا

میر محمد بن خلیل پاشا

شہریدر۔ پدري ارنود سلحدار آغا دیمکله عریف ایکن اوچ طوغ بر فروغ ایله محسود دنیا اولمشدر۔ کندیلری دخی اندرون هایونده حسن خط ثلث ونسخی سرای عامرہ خواجہ سی قاضی کویلی محمد افندیدن تمشق ایله حسن خطده کتبیہ مآذون اولدقدن صکرہ چوقدار شہریاری ایکن سلحدار آغانی ایله طشرہ چراغ وامانت ترسانہ امثالی خدماتده دین ودولته خدمت اوزره ایکن (نہان استراحت ۱۱۷۶) تاریخی اواسطنده رحلت ایلدی .

محمد امین بن خلیل

ادرندندر۔ موالیدن محمد [۱] روحی افندینک اقرباسندندر۔ حسن خط ثلث ونسخی تمشق ایدوب خفاف زاده حسین افندی مرحومدن اون اوچ یاشنده ایکن وضع لفظہ کتبه ایچون اخذ اجازت ایلدیکی سال نظیرا ابراہیم افندینک بوتاریخیلہ مقیددر :

نظیرا برزیاده اولدی خطاط زهی خط دلارا بارک الله ۱۱۵۵

استانبولہ وصول وکمرچی سید اسحق آغا ہمتیہ تبرداران اوجاغنه دخول ایلدی . ابوالوقوف ناظر دارالسماعده شہید احمد آغایہ قہوہ جی اولمشیکن سرکی نظارتیہ طریق خواجگانہ سلوک ایلمشدر۔ جلی خط رسمنه ہوسکار اولوب بیکفوز چشمہ سی وخنکار اسکله سی وکیرج برونی نام محللرده اولان جلیلر اوائل وقتنک

[۱] یلدیز : « مصطفی روحی »

اثری اولوب عرب جامعه‌نده محکمه طرفنده « سلام علیکم بما صبرتم » آیت کریمه‌سی وادرنه‌ده واقع سرای هایونده بناسنه مأمور اولان سرلوحه خواجهکان یوسف افندی معیتنده بولمغله بالجمله جلیبری بونلرک اثر قلملریدر. [۱] (استاد الاثر ۱۱۹۸) تاریخنده رحلت وادرنه قپوسنده دفین تربت اولدی. [۲]

پیر محمد بن خیرالدین

شهریدر. حسن خط ثلث ونسخی عبدالله اماسیدن تمشوق ایدوب اجازت آلمشدر. حتی (خط دلکشا ۹۶۴) تاریخی رمضاننده اتمام ایلدیکی مصحف کبیر رحله پیرای محراب جامع سلیمانیه‌در.

محمد بن داود بن جراح

بغدادیدر. ابراهیم سجزیدن حسن خط کوفیانه وقتی تحصیل ایدوب ابن المعتزک حواش کتابندن اولمشیدی. بوسیدن آنک قتلنده اختفا ایلشیکن اخذ اولنوب (منور ۲۹۶) تاریخنده مجروحاً شهید اولدی. «کتاب الورقه» نام تاریخنه سبب تسمیه ذیل خریدۀ عماد نقلی اوزره هر شخصک احوالی برورقه انحصاری اولوب سائر تألیف و آثار و اشعاری دخی واردر.

سید محمد بن رجب

شهریدر. پدري بوسنده دن کلوب بلاط قپوسی داخلمنده کسمه قیا نام محله ساکن اولوب کندیلری آنده تولد ایلشدر. حسن خط ثلث ونسخی نام داش ابي القاسم خواجه محمد راسم افندیدن تلذ و حسن خطدن تلذ ایدوب اذن و اجازت لریله دخی بکام اولان ساداتنددر.

سید محمد بن رضوان

دمشقیدر. شریف علوتی حسینیدر. حسن خط کتابت وثلث ونسخ ونظم

[۱] کنارده : آیازمه جامعی جلیبری دخی آنکدر. بنا امینی، اسحق آغادر.

[۲] بیلدیژ نسخه‌سنده تاریخ وفات ومدفن محرر دکلددر.

ونثره لطافت و علم و کمال و فطانت زمانندہ کنندینہ منحصر و مثل ساثر ایدی. التمش
طقوز یاشنه یتمش ایکن (الارتحال ۶۷۱) تاریخی ربیع ثانیسنده دار رضوانه انتقال
ایلدی .

محمد بن رمضان

مرزیفونیدر . شیخ حمد الله آ کاهدن بعده داماد و خلیفه سی شکر الله دن تلمذ
حسن خط شیخانہ به صورت و یرمشدر. آفرینشدن سلطان سلیم حلیم سلطنتنه دک
جمع ایلدیکی تاریخلرنده اولان نوادر لطائف بر تاریخده کورلمشدر. خدمت توفیقیدن
بعده العزل (خطاط عصر ۹۷۹) تاریخی رمضانندن مقدمه صائم حیات اولدی .

محمد بن سعد بن عبدالله بن مفلح بن هبة الله بن نمیر

مقدسیدر. شمس الدین الکاتب دیمکه عریفدر. نجوم زاهره و غیریلر تصریحی
اوزره سلاطین سالفه دن الصالح اسماعیل و الناصر داوده خدمت کتابتده اولمشدر.
حسن خطی وقتنده ضرور بدن اولمشیدی . معمریندن اولوب (الخطاط ۶۵۰)
تاریخنده چارطاق حیاتدن انحطاط بولدی . بوشعر ملیح آنکدر :

جماعة بهم الآفات قد نشرت   والشرع قد مات والاسلام قد هلكا
ان كان خيراً ورزقاً واسماً فلهم   او كان شراً وامراً سيئاً فلک

محمد بن سعید بن خلیل بن سلیمان

مصریدر. شمس الدین والدینا ، زبده الفضلادر . پدری شهادتنده شیخونیه نیک
حافظ الکتبی اولوب حسن خط وقتنده ضیادار کمال اولمشدر. مجرد پاک بر پیر منیر
تابناک ایدی. (توجه جنت ۸۶۷) تاریخنده حازم بقا اولدیغین امام سیوطی طبقاتنده
مزبور سعدک ترجمه سنده ایراد ایدر .

شیخ محمد بن سعید بن حماد بن عبدالله بن صنهاج بن هلال

مصریدر. و مغربی الاصلدر. شرف الدین ابو عبدالله البوصیری دیومشهور و السنه
ناسده قصیده برئه صاحبی دیمکه مذکوردر. اعلم الشعرا و اشعر العلما ایدی. طریقه

شاذلیه به منتسب و حسن خط ثلث و نسخه منجذب اولوب کبار اهل خطدن اولدین قصیده مزبورہ سی شرحندہ منلاعصام بنام دخی ایراد ایدر . ابراہیم بن ابی عبداللہ بن ابراہیم مصریدن تمشق وعصرندہ جملہ اهل خطہ تفوق ایلوب یک هفته ہزار طلبہ بہ بذل مشق وتعلیمیہ اوقات کذار ایکن اصح قول اوزرہ سکسان درت یاشنہ واردقدہ (دستگیر ۶۹۴) تاریخندہ پانہادہ صعد [۱] سعید جنت اولدی . کندی اثرلری اولان قصیدہ مضریہ فقیرانہ شرحزده تفصیل حالی مذکور اجمالیدر . جریدہ خریدہ تصریحی اوزرہ دیار شرق کتاب ادبانی قصیدہ طنانہ ایلہ ہجو ایلشدر . معجزات باہرہ نبویہ دن اجابت شجر مادہ سنی وشجاعت کاران اصحاب کرامک شمشیر تیز ونیزہ ستیزلرین درت عدد اثرندن قصیدہ برئدہ وصف ایلدیکی ایاتدن برایکی بتی تبرکاً وتیناً بومحلدہ ایراد اولندی :

جاء لدعوتہ الاشجار ساجدة	تمشی الیہ علی ساق بلا قدم
کانما طرت سطرأ لما کتبت	فروعها من بدیع الخط فی اللقم
والکاتبین بسم الخط ماترکت	اقلامہم حرف جسم غیر منجم

محمد بن سلیمان بن قطرمش بن ترکان شاہ سمرقند

بغدادیدر . کنیہ سی ابونصردر . بدرندن منتقلہ مواریث کثیرہ بی تلف ایلدکده یندنہ بولنان حسن خط وقتی غنیمت بیلوب اجرتلہ کتابت ایلدی . خطی ملیح واملاسی صحیح اولدینی جهتدن ناصر خلیفہ الی الوفات سربواین ایلشیدی . یمشیدی یاشنہ یمش ایکن (ترک ۶۲۰) تاریخندہ تارک جهان وهدم بواب جنان اولدی .

محمدحفظی بن سلیمان

شهریدر . پدری بعض مقاطعات ملتزم لرننددر . کندیلری غلطہ سراینده تحصیل حفظ قرآن کریم ایدوب استاد سرای غلطہ بولنان نام داش ابی القاسم خواجہ محمد راسم افندیکن ثلث ونسخی تمشق ایلہ اجازت یاب کتبه اولدقدہ برانعام شریف کتابت وتبرکاً بسمه سنی استادندن استکتاب ایدوب سلطان احمد خان ثالث جنابلرینہ

[۱] صعد . طوبراق

رفع ایلدکده قبول ایله سرای جدیده دخول ایلدی . آنده دخی خواجه پرنور امام جامع میرآخور امیر افندی مرحومدن تکرار تبرکاً تمشیق ایدوب با امر هایون عقد مجلس اجازت نمون ایلشدر . رفته رفته سلطان محمود خان اوائل سلطنتنده کاتب السر سلطانی اولدقده استانبول کمرکی باش کتابتیه چراغ اولوب بو حال اوزره گذارنده اوقات ایکن بعدالحج رحلت و ابو ایوب الانصاری علیه رضوان الباری دائره سنده والده سی جوارنده جمادی الاولاده دفین تربت اولدیغی ساله (شیخ حمدالله افندی ۱۱۷۳) اسم سامیسی تاریخ واقع اولمق انتساب معنوی لرینه دالدر . ابو شیبیه الحدری رضی الله عنه قربنده واقع امیر بخاری قدس سره خانقاهی مشایخندن تاتار خواجه احمد افندی منیب اولمغله اول خانقاهه اجزای قرآنیه کتابت ووقف ایلشدر . ابو ایوب انصاری علیه رضوان الباری تربه سی خارجنده سلطان مسعود مشارالیهک تبرک وجهی اوزره برای تعمیم زیارت زیب دولاب تین ایلدیکی رسم قدم نبی محترم صلی الله علیه وسلم رخامه عنبرین شامه سنک سال وضعی بالاسنده ضبط ایلدیکی تاریخ دخی بونلرک زاده طبع صفا بنخشار ندرکه مصرع تاریخ بودر : (مقامن بولدی رسم پای سلطان رسل حقا ۱۱۴۴) [۱]

محمد بن سلیمان

جیلانی اولوب الحق طریقه شیخک واحد کالافی و استادانک بیکده برکلان صاحب مائه ویا الفی اولوب معرفتک جیلی جیلیسی وبلکه جیلانی زمانی ایدی . بیک بر تاریخنده یازدیغی مصحف شریفی زیارت اولنوب اوجاق شاگردانندن اولمغله شکرالله خلیفه تلامذه سندن اولمق اقتضا ایدر .

محمد بن سلیمان

ظراقلیده سرنمای وجود اولوب خطیب زاده دیمکه معروف ایدی . استانبولده شانه تبیع و مشط استقراء ایله موبمو جوست جوی اهل کمال ایدوب حسن خطده دخی ثلثاً و نسخاً نام داش ابی القاسم خواجه محمد راسم افندیکن آثار خطیه سنی

[۱] ۱۱۴۵ چیبور . تمیه اولمق ملحوظدر .

زیارت ایلدکده (ع) « حاجت مشاطه نیست روی دلارام را » دیوب در حال تمشقه آغاز و اجازتیه دخی ممتاز اولدی . چوبان چاوش مدرسه سنده حجره نشین اولوب حالا بز [۱] اخفش وار علف زار عالمده اوقات گذار و معاشنه کتابتی مدار اولانلردندره.

محمد بن شاهین

شهریدر . وقتنده اسمی کندینه لقب اولوب شاهین آفا دیرلر ایدی . اندرون هایونه داخل و کاتو محمد افندیدن خط ثلث و نسخی تمشق ایله درجه حسنه واصل اولوب لکن استادینک وقت پیریلری اولمغله اذنلری میسر اولیوب شریکری رسام عمر افندیدن لفظه کتبه وضعنه اجازت آلمشیدی . خانه خاصه دن سرای هایون مشق خواجهلنی ایله چراغ اولمشدر . لقبی تأثیری ایله جسور آدم اولوب سابقا آفا قپولی اسماعیل افندینک ترجمه سنده ایراد ایلدیکمز کسر قلب جسارتندن ماعداینه برکون شیخ حمدالله مرحومک سنک مزار پر انوارینه اسم سامیلرینی رسم و حک سوداسنه دوشوب خیرخواهان اخوانی بو باده پند و نصیح ایللیوب و عثمان افندی مرحومک ترجمه سنده ایراد ایلدیکمز ماده رؤیایی نقل ایلدکلرنده تعصب درونلری مانع تسلیم اولوب « بیت »

دیدي آن قهقهه کبک خرامان حافظ که ز سر پنجه شاهین قضا غافل بود

جسارت و حالا موجود اولان خطی یازدینندن برهفته مرورنده یرتیجی قوشک عمری آز اولور مثلنجه پرواز آخرت و مرقوم شیخ مرحومک دائره سنده مترقب فصل خصومت اولدینی تاریخ بومصر عدن عیاندر : (پنجه مرکه جهان شاهینی دوشدی وای آه ۱۱۱۳) [۲]

سید محمد بن شریف بن یوسف

مصریدر . شرفالدین ابوالوحید دیمکه شهرت بولمشدر . بغداده واروب یاقوت مستعصمیدن تمشق و مذاکره حسن خط ایللیوب وقتنده ضرور بدن اولمشیدی .

[۱] بز — کچی

[۲] ۱۱۰۸ چیقور . تمیه اولق ملحوظدر .

یدی جزده بر مصحف شریف یازدیغنی ذیل خریدہ صاحبی سلک مسطر تصریحہ کشیدہ ایبر . شاعر و منشی برکامل وجود ایدی . مصرده دیوان انشاده دخی اولشدر . درجہ شیخوخته بعدالوصول رحلتنه (محمد خطاط ۷۱۱) لفظی تاریخ اولشدر .

محمد محتشم بن شعبان

شهریدر . شعبان زاده دیمکله عریف بر پیر ظریف ایدی . ایاصوفیہ کبیر شادروانی مقابلنده بر منزله ساکن ایدی . خطوط کونا کونی قره قر شہرت خواجہ زاده محمد افندین تحصیل ایشدر . کتابتہ اوقات کذار ایدی . شق ثالث دفترداری ایکن (کثرت ۱۱۲۰) تاریخندہ ترک احتشام کثرت ایلدی . « تیغ و قلم » نامندہ کندی اختراعی اولان اثرلری ستایش هنرورانہ شایان و بوایات آندندر:

داد بخت سپمدن فریاد	معرفت گوهرین ابتدی برباد
نامرادم اوقدر عالمده	نارغم کامی یاقر سینہ مدہ
آتشدن طوتوشوب دلده کی آب	سرخ امید اولور آندہ کباب

پیر محمد بن شکرالله

شهریدر . استاد آکاه الشیخ حمدالله مرحومک حفیدسعیدلریدر . حسن خط شیخانہ بی پدرندن تمشق واجازتلیله دخی تجیل اولمشدر . شیخ زاده مصطفی دده آنلرک خالی اولمغله آندن دخی تلذ و مزایای حسن و بہایی مذاکرہ ایله تلذد ایلمکدن خالی اولمامشدر . تقریباً (حفظ ۹۸۸) تاریخی حدودندہ ترک زمستان فنا و بہارستان بقا یازیلرین ماوی ایلدی . نیچہ مصاحف شریفہلری اولوب ازجملہ سلیمانہ جامع شریفندہ خطلیله بر مصحف کبیرلری واردرکہ حالا زینت دہ رحلہ تکریمدر . تاریخ مزبوردن اوتوز سنہ مقدم اتمام ایشدر . و بستان مصطفی افندینک قبری تاریخی دخی بونلرک اثر سحر پرور لریدر کہ ادرنہ قپوسی خارچندہ امیربخاری جوارندہ بر مرقد معروفدر .

محمد بن صدقہ

بغدادیدر . ابوالنحاس فاضل دیمکھه عریف برکاتب شاعر ظریفدر . حسن خط وقتندہ یکانہ زمانہ اولوب و اشعاری ذیل خریدہ عماددہ ایراد اولمشدر . (شرف یاب ۵۹۳) تاریخندہ عازم سوی رب الارباب اولدی .

محمد بن عابد

دمشقیدر . ابو عبدالله الکاتب دیمکھه شهردر . کبار کتابدن وارباب حسن خط وقتندہ اولوالالبابدن اولوب مغازی و سیر صاحبی ایدی . نام داشی اولان حضرت امام شافعی ایله بر سنهده دنیاہ کلوب نجوم ظاهرہ قولنجہ (العاقل ۲۳۲) سنہسی و یاخود ایکی سنہ صکرہ رحلت ایلدی .

محمد طاهر بن عباس

شهریدر . حصن استانبول ابوبندن جبالی قیوسی داخلندہ ساکن اولوب بو تقریب ایله صاری یحیی افندی حسن خط ثلث و نسخی تمشوق و تلذ و خط شیرین و سکرین تعلیمیہ تلذذایدوب لفظہ کتبه وضعنه اجازت آلمشدر . وقتمزک نورسید . کاندن خوش نویس ، خلوق بی دعوا بر وجود نفیس ایدی . (مسلك شیخ حمدالله ۱۱۷۸) تاریخی اواسطنده رحلت ایلدی .

سید محمد بن عبدالاول

تبریزیدر . پدری جلال دوانی شاگردانندن و بلده سنده قاضی حنفیه اولمشدر . کندیلری پدرندن علوم کلیه و جزئیہ بی تحصیل و انواع حسن خطی ثلثاً و نسخاً و تعلیقاً تکمیل ایدوب دارالفحول استانبوله پدری صحتندہ وصول بولدقده قاضی عسکر مؤید زاده عبدالرحمن افندی کندیلرینی و پدرلریله اولان سابقہ الفتی حضور هایونده یاد و بونلره اکرام مراد ایلدکده سلطان بایزید ولی دخی مراد مؤیدی مؤید اولوب طریق قضایہ تسلیک بعدہ سلسله مدرسینہ ادخال و تحریک ایدوب شقایق تحقیقی اوزره حلب و شام و استانبول قاضیسی دخی اولدی . بعدالتقاعد تاریخ هجرت

طقوز یوز النمش ایکہ [۱] رسیدہ اولدقدہ رحلت ایلدی . السنہ ثلاثہ کفتارہ قدرتی و فضلائی ساداتدن اولوب حسن کتابت و فضیلتی عزیز افندی « سلیمان نامہ » سندہ دخی تصریح ایدر . بعض مباحث علمیہ حواش و تعلیقاتی واردر . آیدین زاده تکیہ سنک بانیسیدر .

سید محمد سعید بن سید عبدالحلیم بن سید عبداللہ بن سید حسن

شہریدر . عالم صباوتندہ پدرندن تعلم ایدوب پدی ترجمہ سندہ یاد اولندی
اوزرہ مریض مزمن اولدقدہ خدمت سرای هایون رضای پدرانہ ایله کندینہ توجه ایدوب وبقیہ حسن خطی جدینک تلامذہ - نندن ابراهیم دده افندیدن تمشوق ایلشیدی . (خط پریشان ۱۱۷۲) تاریخی ربیع الاولندہ یکرمی یاشندہ ایکن مطعوناً رحلت ایلدکده محلولندن خدمت مزبورہ ینہ والد ماجدلرینہ با خط هایون توجیہ اولندی . جدلری امیر افندی مرحوم جنبنده مدفوندر .

محمد بن عبدالحی

تبریزیدر . شمس صوفی دیمکله شہر ایدی . ثلث و نسخ و سائر اقلامده کالی و بالخاصہ خط تعلیقده اولان هوای دست عالعالی سائرینہ غالب ایدی . (خراب ۸۰۳) تاریخی شعبانندہ دیوار چار عناصر بدنی دست اجل ایله تخریب کردہ دهردنی اولدی .

محمد بن عبدالرحمن بن حسن

مغریبدر . ابوالحسن طیب دیمکله معروف بر شاعر لیب ایدی . حسن خط وقتده پرو اثر اثر ابن ہلال اولاندردندر . سن نبویده ایکن (نعمت ۵۶۰) تاریخندہ تازم شفا خانہ بقا اولدی .

محمد بن عبدالرحمن بن محمد بن عبد اللہ بن محمد بن حفاظ

دمشقیدر . بدرالدین ابو عبد اللہ السلحی الحنفی و صفاریلہ موصوف و ابن الغویرة دیمکله

[۱] کنارده : (طقوز یوز النمش ایکہ) تعبیری تمام حسابده ۹۶۲ کلور .

معروفدر . صالحیه امثالی مدارسده تدریس و مدت مدیده خدمت فتوی ایله دخی بنیان علمی تأسیس ایدنلردندر . شاعر ماهر و خطاط فاخر اولوب حسن خطوقتی خوش نویس ایدی . نجوم زاهرده اشعار کثیره سی واردر . (روحانیت ۶۷۵)
تاریخی جمادی الاولیسنک یکریمی برنجی [۱] کونی رحلت ایلدی . بعدالوفات بعض صلحا رؤیاسنده کوروب بو شعری کنیدین استماع ایلشدر ایدی :

ماکان لی من شافع عنده الاعتقادی انه واحد

محمد بن عبدالرحمن بن عمر

قزویندر . « تلخیص المعانی » مؤلفی جلال الدین خطیب شافعی بونلردر . فضل و کمالی مسلم و خط یا قوتانده علم اولوب یکریمی یاشنه و اصل دکل ایکن بلده سنه قاضی اولدی . دمشق شامده تعلیم و افاده و خطابت معتاده ایدردی . امرای مصریه دن ناصر بن قلاون بونلری مصره دعوت ایدوب مجموع دیوتنی ادا و قضای شام ایله ا کرام ایلدی . تکرار مصره و مرقه بغداد اخیری یینه شامه اعاده اولمشیدی . آنده مفلوج اولوب یتیم ایکی یاشنده ایکن (راحت صلحاء ۷۳۹) تاریخی جمادی الاولیسنک نصفنده صاعد محفل ملاء اعلا اولدی . « تلخیص المفتاح » و « ایضاح التلخیص » و سائر آثاری تفصیل کرده امام سیوطیدر .

محمد بن عبدالرحمن بن خضر بن محمد

غزیدر . عماد الکاتب نسلندن اولمغله قاضی القضاة حسام الدین بن العماد الحنفی دیمکله عرفیدر . صفد و طرابلس و دمشق قضاالرنده مکرراً قاضی اولمشدر . امام سخاوی « ضوء لامع » نده بیانی اوزره حسن خط یا قوتانیه مالک اولمغله « صحیحین » و « استیعاب » و « کشاف » امثالی یوز جلددن زیاده کتب جسیمه کتب ایلشدر . معلقاتی و آنلره ملحقاتی و حماسه کبی نسخهلری حفظ ایلشیدی . فقهده « منظومه » نام اثری واردر . (شمع عرفان ۸۱۱) تاریخی ذی الحججه سی سلخنده دنیایه کلشدر . رحلتی تاریخی بولندی .

[۱] ییلدیژ : « سبت کونی »

محمد بن عبدالرحمن بن عوض

اندلسی مصریدر . حسن خط یا قوتانہ بی تحصیل و علوم و معارفی تدارک و تکمیل
ایدوب ظاہریہ دہ خطیب بنام و یدیرسیہ دہ حنفیہ یہ امام ایدی . مصحف شریف
کتابت و ترک کلفت ایدوب کثیر الخیر صاحب ہمت ایدی . پدري و برادری کبی یتمش
اوج یاشندہ ایکن سال (بی خرم ۱۵۲) دہ عام عدم اولدی .

سید محمد بن عبدالرحمن

مغنیسادندر . بوقیرہ کنندی تقریرلری اوزرہ پدیرلری بلده مزبورہ دہ قندفروش
صاحب سرمایہ و معارف جزئیہ کندیلرینہ وایہ صاحب نفس بر ذات انفس اولوب
بو سبیدن کندیلری شکرچی زاده دیمکله معروف ایدی . اکثریا کتبہ لرندہ ادات
ترکیہ نسبتی طی ایدرلر ایدی . استانبولہ قدوم و ابراهیم قرمیدن حسن خطثلث
ونسخک تدارکی ملزوملری اولوب بعدہ سیل نیل سعی جرنینی [۱] شکر باری
نیستان حسن و سہای خطوط شتایہ ریزان و جویبار کوشش جمیلدن سرشار اولان خلیج
ہوس معارف رسنی اجرالیہ برکہ [۲] پر برکہ طاب و اتقانی املا ایڈک ایچون استاد
عالم خواجہ مسلم مقتدای جامع میر آخور سید پرنور عبداللہ افندی مرحومدن
تحصیل حیثیت و وضع لفظ کتبہ ایہ مصطبہ نشین استادیت و مسند کزین قصر العین
اولمشیدی . شکر اللہ سعید . مصاحب شہریاری چاوش احمد افندی سوقیہ سلطان
احمد خان ثالث سوی دل جویدرندن مأمور اولوب مدینہ منورہ دہ واقع شیخ حمزہ اللہ
آکاه خطیہ موجود اولان مصحف بہبوددن با تقلید بر مصحف شریف یازوب
بعدالحج اتمام خدمت و بر دلائل شریف دخی کتابت ایلمشیدی . عودتدہ سلطان
محمود خان جالس اورنک سلطنت بولمغہ تذهیب و اهدا ایدوب طریقہ تدریسہ ادخال
و حدیقہ خاصہ خدمت تعلیمیہ دخی اجلال اولمشیدی . ایاصوفیہ کبیر قربندہ طوشان
بی زبان سیلی مقابلندہ سابقا نقیب الاشراف سید محترم افندی تربہ سی جوارندہ بر

[۱] « جرن --- خرمن یربنہ و طاشدن او بولش بیوک دیک شکندہ قورنہ بہ و مصلاق

دبدکلری اویمہ بہ دینورکہ آندن آبدست آتور » [قاموس ترجمہ سی جلد ۴ صحیفہ ۵۷۷]

[۲] برکہ - حوض

مزلده سا کن اولوب تعلیم طلبه خدمتنده ایدی. قند آسا باشلی باشنه گله کرم و بعض خود فروشانله شکر آب و دل نرم ایدی. ثابت مرکب له تقلیده مشغله سی، استاد لری وادیسنه چندان تقریه مانع اولمشیدی. مع مافیه بین الاقران نظیری نایاب اولدینی مسلم جهاندر. ماه جمادی الاولاده شهد فایق جانن فدا و قند آسا ترک سر حیات فنا ایلوب شیخ حمد الله مرحومک مرقد منور لری جوارنده عزم جنت ایلدیکی سال بومصر عله مضبوطمزددر: (شکرچی زاده نقل پاک سر بزم اوله ماوايه ۱۱۶۶) مخدوم معصوم لری دخی حرف الفاده فائض ترجمه ورقومدر.

محمد نوری بن عبدالرحمن

طوبخانه دندر. حسن خط ثلث و نسخی آراق امامی محمد افندی ن تمسوق ایله تحصیل و بین الاقران مباحات ایله مجلس آراق ایدردی. خواجه زاده مصطفی افدینک اوغلی دده چلبی دن غلطه سرای جهتی اشترای ایملکه ذی الید اولوب نام داش ابی القاسم خواجه محمد راسم افندی مرغ رعو خندن قفس جسمی اخلا ایلدکده «الاقدم فالاقدم» قاعده سی اوزره غلطه ده بونلرک قدمی بولتوب مرحوم مرقومک محلولندن سرای جدیده معلم اولمشیدی. اساتذہ اسلاف حقنده سابق الذکر ابن الخطیب ایله هم مشرب اولمغله هنوز وقت کهولتنده و استادی صحتنده (زینت بهشت ۱۱۷۴) تاریخی جمادی الاخره سنک اواخرنده رحلت جنت ایلدی.

شیخ محمد بن عبدالرحیم بن عبدالوهاب بن علی بن احمد بعلبکیدر. بلده سی جامعنده خطیب ایدی. ابوالعالی محی السلی دیوم معروفدر. اهل فضل و کمال و حسن یا قوتانده صاحب حسن و جمال ایدی. ولادت و رحلتی شهر رمضانده در. سکسان بش یاشنده (خران ۶۵۸) تاریخنده انتقال ایلدی.

سید محمد حلیم بن عبدالعزیز

شهریدر. پدری قرمان حامی مقابلنده واقع تربته نک تربهداری ایدی که ربع دائره طرحنده کالی وار ایدی. رحلتنده مزبور مقامده دفن اولندی. کندیلری

دخی پدرينه جانشين اولمشدر . حسن خطه چومز منلا عمر دن تعلمه سعی ايدوب تمیز يازانلردندر . (خطاط عرش ۱۱۸۹) تاريخنده وفات ايدوب ادرنه قپوسی خارجنده امير بخاری [۱] تکیه سی قربنده بخوری یعقوب مرحومك قارشوسنده مدفوندر .

محمد نادری بن عبدالغنی بن امیر شاه بن محمود بن بایزید

شهریدر . جد ثالثری بولوی چلبی قضاونددر . تاریخ تمیمیده پدري وصفنده جدینی دخی ایراد ایدر . وپدري صدر اناطولیدن معزول وطریقه نقشبندیه موصولدر . کندیلری غنی زاده نادری افندی مشاهیر فضلاونددر . جمله فنون وثلث ونسخ ورقه وجلی وتعلیق وسائر اقلامده بنام واخلی زاده عبدالحلیم افندیدن تمشق ایله نادره ایام اولمشدر . سائر منصبدن ماعدا صدرینی ایکیشر کره بعدالتشریف قبل العزل (اللجنة مشواہ ۱۰۳۶) تاریخنی جماداسنده وسنین سنی (بیکناه ۸۸) عددنده ایکن رحلت آخرت ایدوب نقشبندیه دن مولانا زاده خواجه عابد چلبی مسجد شریفنده دفین تربت اولدی . بی حساب کتاب کتابتیه شرفیاب اولمشدر . آثار فضیلتندن برنامم حاشیه بیضاوی وبر معتبر ومعمور قلمیه سی ودیوان اشعاری وایکی بیک بیت برشنامه منظومه سی وارددر .

محمد بن شیخ عبدالفتاح

شهریدر . پدري قوجه مصطفی پاشا زاویه سنده فقرای حجره نشینانندن ایدی . کندی حسن خطی داماد زاده امام سلیمان افندیدن تمشق ابه اذن آلمشدر .

سید محمد بن عبدالقادر

شهریدر . قدری زاده دیمکه شهرت داده در . مغنیسا ومدینه منوره و بروسه وشام و ادرنه و التي آی قدر دخی حاکم بلدة طیبه یعنی قاضی دارالسلطنة العلیه

[۱] نسخه اصلیه نک کنارنده : (فائده) اوچلر شیخ الاحرار فقراسندن احمد و حمزه وعقیل نام بخاری سیدلردرکه حین فتحده موجودلر اولغله اول محل کندیلرک حسن اختیارلریله تمليك اولنوب رحلتلرنده وصیتلریله مدفونلردر . بابا حیدر ابوبی امثالی رفیقلری وارددر . (فائده) عنوانلی فقره ، ییلدیز نسخه سنک متننده (بازانلردندر) کله سندن صکره درج ایدیلشدر . وتاریخ وفات ومدفن محرر دکلدر .

اولوب بعد العزل التي آى دخى مرورنده طقسان ياشنده ايكن (رضاء الله ١٠٦٨) سالى ربيع الاولنده رحلت ايلدى. ابتدا حسن خط ثلث ونسخى حسن اسكداريدن تمشق و قلم تعليقه دخى سعيه اقرانه تفوق ايدوب كماله رسيده و خطاط كزیده اولمشيدى . كثر آثاره موفق اولاندندر .

محمد امين بن عزی بن عبدالقادر بن محمد

شهريدر . جدی رئيس الكتاب ابارى محمد افندى و پدرلى مذکورلدر . کندیلری اندرون هايونده حسن خط ثلث و نسخى نام داش ابى القاسم خواجه محمد رام افندين تمشق ايله لفظه كته وضعنه اجازت يابدر . فارسى طرفندن شاهدى و گلستان امثالى بعض نسخ جزیه بي دخى سابق الذكر خليفه غم جورجى زاده منير احمد افندى اندرونده ايكن آنلردن تعلم ايلشدر . كيلار اندرون آغاياتندن ايكن طشره چيقوب مدرسه ايله چراغ اولمشدر . وبو بيتلر زاده طبعيدر كه محمد بيك زاده حافظ رفعت مير احمد جنبانه تنظيم ايلديكى غزلدندر :

جمله تصويرك ايدر لوح دروننده ظهور
اثر حامة اغياره مماثل اوله من
ايتسلر همچو قلم سینه می بر پر تشويق
خون دیده مله اكر اولسه ده نام تميق

محمد بن عبدالكريم

انباريدر . ابو عبدالله سيدالدوله القايله معروف و ديوان خلفاده اللى سنه دن زياده كتابت انشاده اولمشدر . حسن خط وقتى ملك يمى ايدى . حريرى ايله ميانلرنده مكاتبات و مراسلات واقع اولمشدر . قائم مقام وزارت دخى اولمشدر . (العزيمت ٥٥٨) تاريخنده عازم جنت اولديغى نجومده مرقومدر .

محمد بن عبد الله بن عبدالله

ماوراءالنهر دندر . سبط التعاويذى ديمكه عرفدر . كاتب فاضل پسندیده ، صحيح العقیده ، خوش نويس زمانى اولوب بش يوز تاريخى رجالدندر .

الوزير محمد بن عبدالله بن حسين بن محمد بغدادى

ابن العميد بونلدر . لقبى استاذ و كنيه سى ابو الفتح الكاتبدر . آل بويه دن حسن

رکن الدولہ یہ پدری فوتندہ وزارتہ رکن رکن دولت اولدی . امام ثعالی تمیمہ سندہ بونلرک وصف وثنالری املالرنده اولوب بوسخنی دیمشدر : « بدئت الکتابه بعبد الحمید وختمت بابن العمید » یعنی علوم دقیقہ کتابتک مطلعی عبدالحمید وخاتمہ سی ابن العمید اولمشدر . ابوالطیب المتنبی وغیرینک ممدوحیدر . (عصر ۳۶۰) تاریخندہ مع اذان العصر رحلتی نجومده مرقومدر . [۱]

محمد بن عبدالله بن محمد

کرمانی نيسابوریدر . حسن خط وقتده کالی اولغله خطی ملیح ، نقلی صحیح ، اجرتله کتابت وهرسطننده نیچه مهارت اجراسیله حلاوت اظهار ایدردی . ثعلبک شا کردی اولوب فضلادن وکثرت تألیف ایله مألوف ایدی . محمد ندیمک فهرستنده تصریحی اوزره (دایر [۲] عدم ۳۲۹) سالنده بقایه وضع قدم ایلدی .

محمد بن عبدالله بن عبدالرحمن بن محمد

مغربیدر . شهرتی ابو عبدالله بن سعادتدر . اوصاحب معارف وهیبه ، عون واهب الآمال ایله موهوب بن احمددن تلمذ و تحصیل کمال ایلدی . ناکاه (نشان فنا ۵۳۲) سالی صفرنده صباح نمازینی ادا اثناسنده توجه درکاه مولی ایلدی .

محمد بن عبدالله بن ابی بکر بن عبدالله بن عبدالرحیم

قضاعی بلنسیدر . علامه مورخین ابو عبدالله بن الابر دیرلرایدی . فقیه ، مفتی ، منشی ، شاعر ، ادیب ، کاتب ، خطاط ، حافظ ، محدث ، برفاضل نفس نفیس ایدی . ابن بشکوالک صله سنه تکمله یازوب « تحفة القادیم » وسائر تألیفلری واردر . سن نبوی بی تکمیلنده شق العصای بنی نهمتیله تونسده مظلوماً کل صدبرک عمری (خزان ۶۵۸) تاریخندہ خزان زاده شهادت وقلم جسمی داخل قبور تربت اولدی .

[۱] ییلدیز نسخه سنک کنارنده : محمد بن عبدالله کانغروی — حافظ عثمان افندی

خلفاسندن اولوب ۱۱۱۱ سنه بی تاریخیه مورخ برقطعه انعام شریفی رؤیت اولندی .

[۲] ییلدیز : « دیارعدم »

محمد بن عبدالله

طرابلسیدر. بدرالدین بن محب الدین دیرلر ایدی. پدری نصرانی ایکن مهتدی اولدی. کندی خط یا قوتانده تحصیل کمال ایدوب بلده سنده کاتب السر و دفتر دار اولدی. مصرده دخی وزارتله بکام اولدوقده ظلم و تعدی و بغير حق اخذماله تصدی ایملکه امیر مؤید شیخ تأدیب ایلمشیدی. دمشقهده (شهید عدالت ۸۲۴) تاریخی جماد اسنده ملک ظاهرک تکرار ضرب چوب تأدیندن هلاک اولدی.

محمد بن عبدالله بن عبدالرحمن

دمشقیدر. ابن قاضی عجلون و نجم الدین ابوالفضل شافعی دیمکه شهرت نموند. حسن خط وقتده کالنی امام سخاوی یازمشدر. درت یوز جزوده (التحریر ۸۴۹) نام تألیفک اسمی تاریخ تألیفیدر. فروة سنجابک عدم طهارتی بر رسالهده نظماً و نثراً یازمشدر. فرق بش باشنده (التمه ۸۷۶) تاریخنده بلیس نام محله رحلت ایلدی.

محمد بن عبدالله الجندی

شهریدر. الف کاملدن مقدم کن کاملردندر.

محمد بن عبدالله

طوبخانه ساحلنده واقع آراق تعبیر اولنان اسکله جوارنده پایزن چلبی جامعی خطیبی و امامی اولغله آراق امامی حافظ افندی دیمکه عریف مجلس آراق ایله شهر بوجود عقیقدر. حسن خط ثلث و نسخی یدی قلهلی سید عبدالله آکاهک تعلیمیه تمشق و شش قلمی تحصیله تمشق ایدوب بعدالاجازه نیچه آثار ابقا ایدوب چراغرا او یاندرمشدر. قدمای عرفای ظرفادن ایدی. (مسلك شیخ حمدالله ۱۱۷۸) تاریخی جمادی الاخره سنک اون دردنجی کونی سلیمانیه قربنده حوایچندن برینه متوجه ایکن اثنای راهده فجأة عزم بقا و خانه سنه القا ایله دیده دوز روزلقا اولدی.

محمد مؤمن بن عبدالله مروارید بن خواجه شمس الدین محمد

کرمانیدر . پدری مذکوردر . و کندی حسن خط ثلث شیخانہ بہ مالک و قلم
نسخہ مصطفی ددہ وادیسنه کویا سالک اولوب بحق النون والقلم اکر کتبہ لری اولسه
میافرنده فرق دقیق دخی نایادر . (ذوالقعدہ ۹۱۶) تاریخی ذوالقعدہ سنده نظم
اولمش برقصیده بی اثر قلمیله زیارت ایش ایدم . الحق بی بهانه ومتین یازمشلرایدی .
شیخ حمدالله آگاه ایله هم عصردر .

محمد بن عبدالله

شهریدر . جراح زاده دیرلر ایدی . فی الاصل حسن خطی استاد آگاه الشیخ
حمدالله دامادی شکرالله خلیفه دن تمشق و تحصیل کمال ایشیدی . صدر اسبق سنان
پاشا خیراتنک و قفیه لری بونلرک خطیله در . و مدرسہ سنه دخی ابتدا مدرس اولمغه
سبب اولمشدر . سیدصابر ترمذی کویا بوشعری بونلره انشاد ایلدی :

دوات ای پسر آت دولتست
چو خواهی که دولت کنی ازدوات

بدو دولت تندرا آرام کن
الفرا زییوند تالام کن

ارضروم و صکره نخجوان قاضیمی ایکن اسیر اولمشدر . بعدالخلاص تیره
و بوسنه و دیاربکر قاضیمی دخی اولمشدر . (حشرناسوت ۱۰۲۵) تاریخی رمضانده
عزم لاهوت ایلدی . فتاوی قاضیخانای اختصار و ترتیب ایلدی .

محمد امین بن عبدالله بن محمد

شهریدر . پدری دخی بو تحفه ده مندرجدر . کندیلری قدرغه لیمانی حامنده
پدرمانده حماییدر . حسن خط ثلث و نسخی نامداش ابوالقاسم خواجه محمد راسم
افندیدن پدرلریله معاً تلذ و شهد اجازت لریله دخی تلذ ایشدر . حفظ قران کریم
ایله دخی شرف یابدر . الحاصل حسن خطک کرما کریم عاشق لرندن اولوب وقت خلوتنده
دخی حسن خط ایله مألوفدر .

محمد سعید بن عبدالله بن حسین

شهریدر . پدری وزرادن دفتردار عثمان پاشانک اقرباسندن و مدرسین کرماندن

ومنجم باشی ایکن خواص علیہ قاضیسی اولمشیدی. بعدالعزل (جذبۃ الموحد ۱۱۹۴) تاریخندہ رحلت ایلوب قضاتدن موسی زاده عبدالله جایکیر اولوب ایکی سنہ مرورندہ ذی القعدہ فوئندہ صاحب ترجمہ ثانی ایکن رئیس اهل نجوم اولمشدر. حسن خطی امیر افندی شاگردانندن حافظ الحاج صالح افندیدن یازوب اجازت آلدقندن صکرہ اندرون هایون غلمانی زمرہ سنہ الحاق اولمشیدی. اول مکتب عرفاندہ تحصیل معارف ایدوب خصوصا کمانکشی وسائر ہنرہ اشئ نادر در.

شیخ محمد شہودی بن عبداللطیف

بابا اسکیندندر. تحصیل انواع کمال وتکمیل تمشق حسن خط ثلث ونسخ ایدن طاقتہ جلیلہ دندر. قوجہ مصطفی پاشا خانقاہندہ تشلیخ نشین ارشاد ایکن عالم لاهوتی مقام وصلت آباد ایدن شیخ یعقوب سنبلیدن مستخلفدر. بلدہ سندہ ساکن ایکن نجم الدین شیخ حسن یعنی یمنہ عزیمت وبونلری مقامنہ وکیل ایلمشدر. رحلتی خبریلہ زاویہ آخرہ توجہ ایلدکدہ ینہ صلہ سنہ عاٹد و آندہ خدمات فقرا اوزرہ ایکن (بستان حشر ۱۰۲۱) تاریخندہ عزم جنت ایلدی. مخلص مزبور ایلہ دیوانی وارد در. خانقاہ مزبورده طشرودہ دیوارده مرسوم جلیلر بونلر کدر دیولر.

محمد بن عبد المنعم بن محمد بن شہاب الدین

مصریدر. اجدادی تیمی و کندی ابن خیمی دیمککہ عرفندر. اشعر فضلا و افضل شعرا در. حسن خط وقتہ نائل ومشهد حسین تولیتنہ ومدرسه شافیہ یہ واصل اولدی. مصرودہ سکسان ایکی یاشندہ (سفر مراقد ۶۸۵) تاریخندہ رحلت ایلدی. خریدودہ نشیدہ اولان اشعارندن بوشعری نخبہ قلندی:

وسبحة مسودة لونها   تحکی سوادالقلد والناظر
کآئی عند اشتغالی بها   اعد ایامک یا ہاجری

محمد بن عثمان بن یوسف

ملطیدر. فخر سنباطی دیمککہ شہر در. خطوط کونا کونک جملہ سندہ دیو دست

کاتب کامل وشاعر فاضل ایدی . طریقه ابن بوابك ملازمی اولوب « ربایں »

دل ناکور زبده در ذیل اربابه

الله دبرز یوز اورماز برابه

ذیل کرم مسیبالانسیابه

بز دست رجایی اورمشز در محکمہ

نشیده سنجہ عبادات و طاعات ایله تحصیل عرفانه سعی اوزره اولوب فاضل و فقیہ

و کاتب شیوه کیر اولدی . (نهانخانه ۷۶۲) تاریخی محرمنده ترک آرایش درماه

ایدوب سوی جناہ روانه اولدی .

محمد بختی بن عثمان

شهریدر . قیاسی خواجه سی دیمکه معروفدر . وینق شجاع محاسبک امامتیه

کذارنده اوقات ایکن تحصیل علوم و معارفه میل ایدوب حسن خط ثلث و نسخی

دخی استاد پرنور امام جامع میر آخور سید معمر عبدالله افندیدن تمشوق ایله

تحصیل اجازت ایشیدی . قدیمدن بری هوسکار اولدینی طریق تدریسه یکرمنجی

امتحانده دخول میسر اولوب مدرس اولدینی امتحان درسنی منظومه ایشیدی .

« بیت »

ای بخت سیه نیست کریز اهل رقم را بی چاک که دیدست کریبان قلم

مآلنجه منقبه شهادت سلطان کربلا نقلنه مبتلا و ابتدا ایلمکه ماده شهادتی

قبل النقل (استاداثر ۱۱۶۷) تاریخنده التمش درت یاشنده مجرداً رحلت ایلدی .

طریقه علیبهده امین اسرار خواجهکان توقادی خواجه محمد افندی قدس سرمدن اخذ

نسبت ایشیدی . و طبع شعریلری دخی واردر .

محمد بن عثمان

طریزون طرب افزوندن کلوب حسن خط ثلث و نسخی نامداش ابی القاسم خواجه

محمد راسم افندیدن تمشوق ایدرک رسیده کمال و اذن ایله اجلال اولمشدر . حالا

بلده سنده ساکن اولوب سابقا صله سنک کمرکچی و جزیه داری خدمتته دخی موصول

اولمشیدی . برادری و شاگردی محمود دخی مذکوردر .

محمد بن عثمان

شهریدر . آتی الذکر مصطفیٰ نظیف افندینک خزینہ داریدر . حسن خط وقتی
امیر افندی زاده السید عبدالحلیم افندیدن کوروب مجاز و مأذون اولشدر .

سید محمد بن عثمان

شهریدر . پدری یکیچری قلمندہ خلیفہ شاگردان اولشدر . کندیلری حافظ
القرآن بولمق ایله کاتب الفرقان اولمقی مستلزمدر دیو سید محمد حلمی مرزیفونیدن
یازوب مأذون اولدی . کندی دخی اول قلمک رجالدندر .

محمد امین بن عثمان

ادرندہ ساکن و پدری آغا زاده دیمکله ماکندر . بلبان پاشا جامی امامی
سید محمد افندینک (اثر حکمت ۱۱۶۹) تاریخندہ مأذونی اولشدر .

محمد بن عزیز

مصریدر . حسن خط یاقونانادہ یکانہ زماہ ، کثرت کتابت صاحبی بر عزیز بی
بہانہ ایدی . فضلائی حنفیہ دن اولمغله یونسہ شیخی ، مدرس و واعظ ایدی . تمیمی
ابن حجر دن نقل ایلدیکی اوزرہ (تکمیل پیشہ ۸۱۷) تاریخی جمادی الاخرہ سندہ
جان عزیز ی تلف و احلافنہ سلف اولدی .

محمد بن علاء الدین

استانبولہ کلوب شیخ حمدالله آ کاهک سایہ تربیہ سندہ تمشق و حسن خطہ عشق
ایملکله ذیل اجازت لرینہ تعلق ایلیوب اول وقتک اهل کالندن معدوددر .

الصدر محمد بن علی بن حسن بن مقلة الوزير

مقلة حدقة الزمان ، یاقوت معدن العرفان ، مصور النقوش القدسیہ بالصور الروحانیة
و مقرر الخطوط الهندسیہ بالادوات الجسمانیة علیہ الرحمة والرضوان ما کتب القلم
وظهر الرقم بغدادیدر . کنیہ سی ابو علی در . پدری زیات اولمغله بونلری دخی کندی

صنعتہ ترغیب ایدوب عدم قبول ایلہ معارف تحصیلہ میل ایلشیدی . محمدابہری عوفی رسالہ خطیہ سندنہ بیانی اوزرہ حسن خطوقتی ابراہیم سجزی شا کردلرندن اولان استاد احوالندن تمشق و حسن خطہ تعشق و تدارک و رسم معروفہ نقل خطہ تہالک ایدن بودر دیو مشهوردر . لکن « بیت »

ابن مقلہ است و ابن بوابت

دانکہ واضع بوضع ابن بابت

بیتی ابن بواب قرینہ سیلہ ترویج و اشاعتہ مبنی اولوب صحیح بودرکہ آنلردن اقدم دخی صحیفہ عالمده بو وادی یہ قریب و طرز کوفیدن مفرد و متفرد خط لطیف و عجیب کورلمشدر . پس ناقل اول سیدالتابعین حسن بصری جنابلریدر . رضی اللہ عنہ . وزیر مزبور آنلرک خطوطندن تعلم و اخذ و تنقیح و نشر و اعانت اهل خط و وسیلہ اشہار حسن نمط اولمشدر . الحاصل رسالہ مزبور قولنجہ ریاست ارباب خط فی الحقیقہ کندیلرہ منحصر اولمغلہ صدقہ مقامندہ کندی خطنی بخش ایدرایدی . و ارباب دولت و اصحاب معرفت اول خطی بیک ایکی بیک التونہ صاحبندن اخذہ هجوم و تہالک ایدرلر ایدی . [۱] « خلاصۃ الاثر » نقلی اوزرہ زمانندہ اهل اسلام ایلہ روم میانندہ واقع اولان مصالحہ یہ یازدینی عہدنامہ یدلرندہ حین فتحہ دک قالوب زمان زینتلرندہ اخراج و کشادہ و استحسان و استغراب ایدوب ینہ محلنہ نہادہ ایدرلر ایدی . خلفای عباسیہ دن مقتدر و قادر و راضی خلیفہ یہ یعنی اوچ کرہ صدر الصدور اولوب و اوچ کرہ غزا ایدوب و اوچ دفعہ غضب پادشاہی ایلہ مصادرہ و حبس و منزلی احراق اولندی . آخر دفعاتندہ دست و زبانی بریدہ و محبوباً عالم آلایشن دامن کشیدہ اولدینی (قرب کاہ ۳۲۸) سالنندہ ایدی . شہادتی دخی منقولدر . بعد قطع اید دست پسر اسیلہ کتابت ایلدیکی مرویدر . انسان عین الاعیان استاذ الاساتذہ عالمیان بروزیر ذی شان ایدی . مظهر توفیق و محمود پادشاہان و احوالی بی پایان اولمغلہ تفصیل احوال سائرہ سی مفصلاتہ حوالہ و طی مقالہ اولندی . طبیعت شعریہ سی و ابن خلدوندہ برقصیدہ خطیہ رائیہ سی واردر [۲] . حقندہ نیچہ قصائد

[۱] کنارده : بو محلدہ « نجوم زاہرہ » صاحب خطبہاسنی بویلہ بیان ایدر : « اُخذ خطہ بثلاثۃ آلاف الف دینار (اوچ یوزبیک کرہ بیک) وست مائتہ الف دینار (الی یوز کرہ بیک) » بو قولہ نظراً دخی زیادہ اولمق لازم کلور . پس بیانمز مباغہ یہ حمل اولنمہ .

[۲] کنارده : محمد بن اسماعیل ترجمہ سندنہ ابن مقلہ نک شعرندن بر بیت مذکوردر .

لطیفه و حسن خطی و صفندہ دخی آثار کثیرہ منیفہ وارد . ابو عید البکری بویتی
آنک حقندہ انشاد ایلدی :

خط ابن مقلہ من ارعاه مقلته   وادت جوارحه لو اصبحت مقله
برادر کھتری حسن دخی مذکوردر .

محمد بن علی

سمسانی یعنی سوسام بیعیله معاش تدارک ایدردی . شیرازیدر . محمد بن مقلہ دن
حسن خطی تمشوق ایدنلردندر . علم نحو دہ کمالی مشہور ادیب معمور ایدی . (الفرقد
۴۱۵) تاریخندہ فرقدان روحی و جسمی برزندن تفرق ایله آسودہ مرقد اولدی .

محمد بن علی بن حصول

همدانیدر . ذیل خریدہ دہ دخی ترجمہ سین یازمشلردر . صاحب اسماعیل بن عباددن
تعلیم خط و علم شعر و نظم و نثر ایدنلردندر . ادبیاتدہ اکمل التکمیل ایکن (میت ۴۵۰)
تاریخندہ رحلت ایلدی .

محمد بن علی بن محمد بن المطلب

بغدادیدر . ابو سعد محدث بونلردر . حسن خطی ضرور دندر . اشعر الفضلاء ،
افضل الشعراء . لکن هجای بد زبان اولدینی خریدہ دہ سالك تحریرہ کشیدہ در .
(الموت ۴۷۷) تاریخندہ مقابر قریشہ دفن اولندی .

محمد بن علی بن حسن بن عمر

واسطیدر . ابوالحسن شافعی دیمکله عریفدر . ابوالصقر شاعرک احفادندر .
امام سبکی تحریری اوزره حسن خط بو ابا نده خوش نویس زمانہ ایدی . (ع) وحق
علی ابن الصقران یشبه الصقرا ، نشیدہ سنجه جدی اثرینه مالك و طبع شعر یه مالك
اولوب دیوانی وارد . (جوهر فرد ۴۹۸) تاریخخی جمادی الاولیسنده سکسان طقوز
یاشنده باز اشهب روحی قفس جسدندن پرواز دوحه لاهوت ایلدی .

محمد بن علی بن ابراهیم بن زبرج

بغدادیدر . ابو منصور عتّابی دیمکله شهردر . عتّاب اسم جد ویا بلده ویا حی [۱]
اوله . ابن سجزیدن و موهوب جو الیقیدن اخذعلم و خط ایلشدر . جد مادریمی
احمد بن حسین بن قریشدن سندایله حدیث روایتنه مأذون ایدی . عبدالله بن خشاب
مذکورایله معارضه لری محلنده مسطوردر . یتیمش ایکی یاشنه یتیمش ایکن (تقویم ۵۵۶)
تاریخی نصف جمادی الاولیسنده (ع) « تقویم مفادیر قضا حکمی و یردی » .

محمد بن علی بن محمد بن سلیم بن حنا

مصریدر . فخرالدین بن بهاءالدین صاحب بن صاحب ، وزیر بن وزیر ، ادیب
استاد ، کاتب بی نظیر ایدی . اوغلی الصاحب تاج الدین دخی معروفلردندر . ملک
رکن الدینک وزیر صحبتی ایدی . قرق التی یاشنده ایکن (حسرت ۶۶۸) تاریخنده
شعبانده رحلت ایلوب قرافده مدفوندر .

محمد بن علی بن عبدالواحد

دمشقیدر . کمال الدین بن زملکانی انصاری سجاکی دیمکله عریف محدث فاضل
ومنشی وشاعر برکاتب کاملدر . یاقوتانه خطده عدیلی نایاب اشعری المذهب عالی جناب
ایدی . ابن تیمیه پی رد رساله لری ونیچه تألیفاتی وارددر . کاتبان ادبدن رابع اربع الانشا
دخی اولدی . حلب الشهباده ایکی سنه قاضی القضاة ظاهر الزاده اولدی . صاحب تلخیص
اولان جلال قزوینی مقامنه قاضی القضاة اولغه دعوت وشامه عزیزیت و اثنای راهده
مباشر دولت بلیس آنی تسمیم ایلدیکی (خطاط حق ۷۲۷) تاریخی لیله مقدری ایدی .

محمد بن علی

اماسیدر . قره حصاری پیر احمد افندیکن شاگردی حسن چلبیدن تعلیم کوروب
مأذون اولشدر . لکن شیخ مرحومک اوائلنه مقلد و طورلری یکسان بر شخص
ماجد ایدی . استادی مناسبتیله وقت و زمانی تقریب اولنور .

[۱] « حی - بطون عربدن بر بطنه اطلاق اولنورکه قبیلهدن قلیل اولان جماعتدر »

[قاموس ترجمه سی جلد ۴ صیفه ۹۳۵]

محمد بن علی

ایوبیدر . ممش افندی و قز علی زاده تربہ دار حضرت خالد بن زید ایدی . خواص علیہ دن نشانی طرفدن داود آغا محله سنک مؤذنی در . حسن خطی صویولجی زاده مصطفی افندی شا کردلرندن رجب خلیفہ دن و بعدہ آکا شریک اولوب استاد مزبورده حسن خطہ تعشق و نیچہ زمان تمشق و دامن اجازتہ دخی تعلق واقرانہ تفوق ایلدی . موسیقی و سائر معارفده دخی ذکی الفکر بر وجود بکر ایدی . (ع) «جمله اهل خط ایچنده بکر ایدی اول ارہان» . حضرت مصرینک (ع) «طاغیلوب ترکیب اوتوز ایکی حرف اولہ تمام» دیو بیوردقلری کفته سرتبجہ ترا کیب وجودی پریشان و (تمت الحروف ۱۱۵۹) [۱] تاریخنده قلم جسمی وضع قبور خاموشان قلندی .

شیخ محمد امین بن علی

شهریدر . پدری صلحای امتدن بر پیر بهستانی مہتیدر [۲] . کندیلری حفظ قرآن کریمی وجوہ متنوعہ سیلہ تحصیل ایدوب سائر علوم نافعہ بہ دخی ہوسکار اولوب حسن خط ثلث و نسخی دخی نام داش ابی القاسم خواجہ محمد راسم افندی دن نیچہ سنین تعلم و تمشق ایدوب (استاذ ۱۱۶۲) تاریخنده اجازت و وضع لفظہ کتبہ بہ اذن ایلہ استاذندن مظهر عنایت اولشیدی . ترسانہ عامرہ دہ واقع صدر اسبق چورلیلی علی پاشا جامعک جمعہ واعظیدر . سلیمانہ جامعک جمعہ واعظی ایکن دارج سلم کرسی بقا اولان درغمان زاویہ داری روح سالکان عیسی زاده شیخ محمد صالح صھوی افندی نک رحلتندہ بونلر داماد تاجداری بولنغله زاویہ مزبورہ و یکی اوطہ لر قربندہ واقع کلیساتکیہ سی و سائر کرسیلرینی بونلرہ مناسب کوروب توجیہ ایلدی لر . بو حال اوزرہ ایکن مدقوقاً رحلت و زاویہ دہ شیخی تربہ سنہ دفن اولندی نی (مرشد الخط ۱۱۸۴) تاریخنی اواخر رجبنده ایدی . نبأ جزئی تفسیرینی کورمش ایدی .

[۱] ۱۱۶۵ چیقور .

[۲] ییلدی زده (مہتیدر) بوقدر .

میر محمد بن علی پاشا

شهریدر . برادری مذکور میر خلیدن بر سنه صکره تعقیب ولادت ایلشدر . اندرون هایونه معاً دخول و حسن خط ثلث و نسخده حسین حبیلدن بر ابرتمشق و معیت اوزره اجازت یاب اولمشدر . خانه خاصیه بیله جه چراغ اولوب (استعجال توفیق ۱۱۶۱) تاریخنده دخی قلبه قضا سننده واقع شهاب الدین پاشا تولیتیه بکام و دومغز بادام آسا برادر سر برابر لریله میان ارباب معارفده نیک نام بی همتا ایکن (رحله الحشر ۱۱۷۷) سنه سی غره ذی الحجة الحرامنده اسکدارده عزم دارالسلام ایلدی .

محمد منبف بن علی عالی

شهریدر . پدری دیوان کیسه داری عالی افندیدر . کندی نائی عبدالله پاشانک صدارت و بلکه ریاستندن اقدام دامادی اولمشدر . پدری کبی تحویل او طه سندن اول شمس معارف زهدی ، سر حومک برج دائره سنه تعلماً تحویل ایلوب لکن استاذ لرینه زوال ایردکده خلیفه سی کاتب زاده مصطفی افندیدن استفاده ضیای اجازت ایدن نورانیلردندر . پدرندن مقدم و استانیندن اوتوز سنه صکره (قضای ربانی ۱۱۷۴) ربیع الاولنده رحلت و اسکدارده عزیمت مشق خانه جنت ایلدی .

شیخ محمد بن علی بن احمد

شهریدر . پدری بابا طاغنده الاجه جامع تعبیر اولنان الحاج حمزه جامعنک امامی ایکن ترک و استانبوله هجرت ایلشیدی . کندی لری استانبوله قدم نهاده عالم شهاده اولوب صو یولجی زاده ایوبی مصطفی افندیدن ثلث و نسخی تمشق ایله کزیده خطاط اولمشدر . حفظی دخی اولمغله نیچه کتاب قویم کتابت ایلشدر . طریقه جلوتیه منتسب ایدی . (الفت حقیقت ۱۱۲۹) تاریخنده عزم بقا ایدوب یاودود اسکله سی قربنده دایه سلطان سلیم قدیم تربه سی قبه قدیمه سنک خارجنده دریا طرفنده دیده دوز روز جزا اولدی . بو فقیرک جد مادرم ایدی .

محمد بن علی

شہریدر . خواجگاندن ارنود عثمان افندینک اتباعندن اولوب حسن خط ثلث و نسخی حامی محمد امین آفادن تمشق و اجازتیه تفوق ایدن فائق القدردر .

محمد بن علی

قیصریہده آق قاش جامعی امامی اولوب مذکور ہمشہری محمد بن احمد افندیدن تلمذله تحصیل حسن خط خوش آیندہ ایدوب اثتای تسویدمزده یوز اللنجی مصحف شریفی زیارت اولمشدر .

محمد علی بن محمد

سیف الدین لقب بر شخص پر ادب ایدی کہ جمعیتده بر کتبہ یہ اذنی دکل تنہادہ دخی بر نقطہ نہادہ ایلمکہ حجابی مانع و جملہ سعی و تحصیلنی فرو نہادہ ایدن محایب الہیہ دندر . مدآللہ عمرہ . پدري واستادی معروف کتانی زادہ خواجہ علی افندیدر .

محمد صادق بن الحاج علی

اسکدار توایضندن قاضی کویندہ عقد مجلس دعوای معرفت ایدوب جبہ خانہ رجالندن اولمشیدی . ثلث و نسخدہ استادی صاری یحیی افندی یہ قریب کتابت ایدلدندر . (ظهور جلال ۱۱۷۵) تاریخندہ رحلت دارالجمال ایلدی .

سید محمد بن سید علی

ادرندندر . سلطان محمود ایله بر سالده دنیا یہ کلوب حالا بلایان پاشا جامعی امامیدر . حسن خطی شغلی احمد دده دن کوروب یکر می یاشندہ اجازت آلمشدر . حالا ابقای آثارہ سعی اوزرہ در .

محمد فقہی بن علی بابا

ادرندہ سلطان سلیم قربندہ سا کندر . (الاستقامت ۱۱۳۳) [۱] تاریخندہ

[۱] ایکی نسخدہ (۱۱۳۳) اشارت ابدیش ایسده (۱۰۴۳) چیقور .

حرف و جودی صفحہ زیب جهان اولوب یکر می یاشنده مجاز و مآذون اولدینی استاد ، خفاف زاده حسین افندیدر . بش سنہ دخی معمر اولوب فوت اولدی .

محمد بن علی

ادر نده (خلقت ۱۱۳۰) تاریخنده دنیایہ کلوب حکیم زاده دیمکله معروفدر . خفاف زاده حسین افندیدن یکر می اوج یاشنده مآذون اولدی . ابقای آثارہ سعی اوزرہ در .

محمد بن عمر بن حسین

رازیدر . ابوالفضل ابن خطیب دیمکله عریف تفسیر کبیر صاحبی فاضل لبیدر . تذکرۃ الحماک قولنجہ حسن خط دقیق و رفیق صاحبیدر . بخارا بعدہ ہراتدہ دخی ساکن اولوب خوارزم شاہ محمد بن بکتن آنلرہ اکرام و توقیع و منزلہ سنی ترفیع ایلدی . اول فرید عصر (و تر ۶۰۶) تاریخنی ذی الحجہ سنہ سن نبوی بی تکمیل ایلدکدہ عزم درکاہ جمیل ایلدی . خارج ہراتدہ دفنی اشاعت اولنوب فی الحقیقہ عوامک مُشکلہ [۱] و عقوبتتری خوفندن خانہ سنہ دفن اولنوب تسویۃ تراب ایلہ ستر اولندی . ابن سینایی رد ایلشدر . کرامیہ بی تخطہ ایلکله امام فخری بز تسمیم ایلدک دیرلر . خدام و حواش صاحبی ایدی . شافعیدر . آثارندن «تفسیر مذکور» و آنک صغیری «اسرار التنزیل» و اصولدہ «نہایۃ العقول» و «محصول» و «محصل» و «ملخص الحکمہ» و «مباحث مشرقیہ» و «مطالب عالیہ» و «طبدہ جامع کبیر» و «مناقب امام شافعی» و «تفسیر اسماء حسنی» و «لوامع البینات» و «سقط الزند» و «تفسیر فاتحہ» و عقلیاتدہ «تفسیر سورۃ بقرہ» و «فضائل صحابہ» و «محصل شرح مفصل ز محشری» و بونلردن ماعدا اللی قدر کبیر و صغیر اثر دلپذیری واردر .

محمد بن عمر بن احمد بن ہبہ اللہ

حلیدر . ابوغازد دیمکله عریفدر . و «رائض فی الفرائض» مشہور آثارندندر .

[۱] «مثله - بر آدمہ غیرہ عبرت اولہ جق عقوبت ایلک معناسنہ در . بورتی و قولانغی

وساثر بعض اعضاسنی کسمک و کوزینی اویمق کبی» [قاموس ترجمہ سی جلد ۴ صحیفہ ۸۵]

بغدادہ واروب فن حدیث و علم خطدہ کمال تحصیلنہ سعی ایدوب بعدہ حمایہ کلدی .
آندہ قاضی القضاة اولمشدر . آلمش یاشنہ یتمش ایکن (ترصد ۶۹۴) تاریخندہ رصده
لحدده توحد ایلدی .

محمد بن عمر

حموی نظام الدین التفتازانی دیمککہ عریفدر . تمیمی نقلی اوزره ابن حجر دن تلمذ
ایلدی . عربی و فارسی ثلث و نسخ [۱] و سائرینک جملہ سنی تحصیل ایلشدر . اصلا
تأهل ایلدی . (کتابت ۸۲۳) تاریخندن برقاچ کون مقدم انتقال بقا ایلدی .

محمد بن عمر

حلبی اولوب تیمور استیلاسنده ماوراءالنهره معیت و آندہ تحصیل اہلیت و عودتدہ
ابوالفتح محمدخانہ شہزادہ لکنندہ معلم تعیین اولندی . ہر معرفتدہ یدطولا صاحبی ایدی .
ادرندہ کندیہ منسوب مدرسہ مدرسہ ایکن اوائل دولت ابوالفتحدہ رحلت ایلدی .

محمد بن عمر

شہریدر . حلبی اولمغہ کندیلری عرب زادہ دیو کتبہ لرندہ افادہ ایدر ایدی .
حسن خط ثلث و نسخی قرہ قرہ شہرت خواجہ زادہ محمد افندیکن تمشق و ذیل
اجازت لرینہ دخی تعلق ایدوب بعدہ طوبخانہ دہ ساکن اولوب حافظ خلیل افندیکن
قواعد کتابتی تفحص و مذاکرہ ایلہ استاد ثانی اتحاد ایلدکری جہتہ بمضار اجازتی
دخی آندندر ظن ایدر لر . فوتہ قریب قوم قبو نشانجیدی مدرسہ سی حجرہ لرینک
برندہ توطن ایلدی . ہزار مصاحف جملہ کتابتنہ موفق و یتمش یاشنہ یتمش ایدیکی
جلی و محقق در . (ماتم خامہ ۱۲۷) تاریخندہ ترک علایق خاصہ و عامہ ایدوب ابویوب
انصاری علیہ رضوان الباری جواری جای قراری اولدی .

محمد نجیب بن عمر

شہریدر . پدري مذکوردر . صوبولجی زادہ مصطفی افندیکن داماد زادہ سی

[۱] ییلدیژ « و تملیق جملہ سنی »

اولدینی جہتدن آنک شہرتندن بونلر دخی وایہدار ایدی . ابتدا آغا قپولی اسماعیل افندیبن ثلث ونسخی تمشق واستکتاب واذن ووضع لفظہ کتبہ ایلہ کامیاب اولوب قورشونجی زاده احمد افندیله دخی مذاکرہ جزئیہ لری واقع اولمشدر . لکن آنلردن صکرہ نکت و مزایای هر قلمی استاد پرنور مقتدای جامع میر آخور امیر افندی مرحومدن تلمذ و تمشق ومدت مدیده شامد حسن خطله تلمذ و تمشق ایدوب استفادہ کایہ لری اولمشدر . خردہ تعلیقہ دخی حسن ویرنلردندر . کزیدہ نسخله مصاحف جلیله کتابت ایلمشدر . سید وھی افندی سورنامہ هایون ترتیبہ مأمور اولدقدہ کتابتی خدمتندہ تعلیق نویس شا کر حسین بک افندی ایلہ بیله بونلر قیام ایلدیکن ینہ سید وھی وکالت نامہ سندہ بوایکی بیت ایلہ ثنا کارلریدر :

بری ده سورنامہ کاتبی نجیبادر   صویولجی زاده لکدر آب روی شہرت وشانی
صویں بولدردی شعرك ایتسون اجرا کنک کلکندان   ریاض صفحہ بہ آب زلال نظم عرفانی
حرمین تفتیشی کاتب لری زمرہ سندن ومصر قلمی قضائی جملہ سندن اولوب
وسر لوح لری اولدقدن صکرہ متعدد سستہ منصب لری ضبط ایلمشدر . اشعار و تاریخ
کوییدہ طرح تکلف ایلشیدی . مدون دیوانی دخی واردر . سالم افندی تذکرہ سندہ
حالی رینی تفصیل ایدر . بو بیت یادکار طبع لریدر :

عجمی شارح دیباجہ وصال اولساق   کتاب وصف خط باری موعو کوردک
خواجہ مراسم اگری قپولی چلی افندی نیک انتقالہ قید جریدہ دهر ایلدیکی
بو بیت تاریخی بو محلدہ درج ایلک مناسب کورندی :

نجیبا بنده تاریخین صداسترجاع ایلہ بازدم   ادیب بزم خط راسم محمد چکدی بو بیل آہ ۱۱۶۹
دو حہ الکتاب ، نامندہ بر تذکرہ اهل خط جمع ایلمشدر . اجمالاً جملہ سی بو
تحفہ مزیدہ درج اولندی . اول مضمون آفرین مجلس کزین اوصاف مذکورہ ایلہ
موصوف و معارف مسطورہ ایلہ معروف ایکن شب معراجده صاعد معراج سخن لاهوت
وتارک آلایش ناسوت اولدیغنه بوتاریخ پرتقصیر سقاطہ قلم فقیردر :

عطارد یازدی معراج ایلدکده روحی تاریخین   نجیب اهل خطہ قطعہ مأوا مقام اولہ ۱۱۷۱
عدن آشیان سلطان احمدخان ترجمہ سندہ وعد اولنان مرقع هایون تاریخی بو محلدہ
مناسب اولغله ایراد اولندی :

شہشاہ معارف پیشہ سلطان احمد ثالث
 خدا سر لوحہ دیوان عرفان ایلش ذاتی
 محقق رعشہ دار غبطہ ایلر دست یاقوتی
 مشاہد روح پاک شیخندہ صوت تعالیٰ اللہ
 مرکب رسم جیمی زلف عنبرسای حورانندن
 بحق لوح محفوظ و قلم دست عطار دیکم
 نجیبانندہ سی دە یازدی بر تاریخ مستثنایا

زمان دور عدلندہ غمی نسخ ایلدی مولا
 سزازرین قلملہ شمسہ اولسہ مدحتی املا
 شوشیخانہ مرقدہ اولان حسن خط رعنا
 جمال شاہد آثار شاہ عالمہ کویا
 اوقاخر نقطہ لر خال رخ محبوبدن زیبا
 بیاض صبحی کاغذ طوب مہری مہرہ ایلر تا
 کزین خط ہایون کلک سلطان احمد دانا ۱۱۳۷

محمد رسام بن عمر

شہریدر . دار الضرب ہایونندہ پدر لرنندن صکرہ رسام سگہ اولمشدر . حسن خط ثلث
 و نسخی پدر لرنندن تمشق و کلمہ کتبہ و صفنہ دخی اذنیہ تفوق ایلشیدی . نوح افندی زادہ صدر
 اسبق علی پاشا جامع شریفندہ آیت محراب و اسامی چار یار اصحاب بونلرک یادگار قلم لریدر .
 ماعداجلیبری جہانگیری مصطفی چلبی یازمشدر . والد لری کبی بلاتذکرہ تعلیم خط
 ایچون سرای ہایونہ دخی مآذون ایدی . (انتقال المرشد ۱۱۵۷) تاریخندہ رحلت
 واسکداردہ دفن اولنوب پدر لری کبی بونلرک دخی نشان قبری نامعلومدر .

محمد بن عمران بن موسی بن عیداللہ

مرزبانی ابو عبداللہ دیمکک شہیر برکاتب عالم کیردر . (عارف دل ۳۸۵) تاریخندہ
 بقایہ منتقل اولدی .

محمد عزیز بن عیسی بن موسی

شہریدر . پدر لری بوسنویدر . استانبولدن معزولاً وفات ایلشدر . کندیلری
 شیخ الاسلام مورخ عزیز افندینک داماد زادہ سیدر . آل حسن جانندنر . حسن خط
 ثلث و نسخی صویولجو زادہ مصطفی افندیندن تمشق ایلہ صورت و یروب اجازت آلمشدر .
 و متعدد مصاحف شریفہ کتاب ایلشدر . سلانیکدن معزولاً (ذوالجلال والا کرام
 ۱۱۰۰) تاریخی شعبانندہ عزم دارالسلام ایلدی . بو بیت اشعارندنر :

ای شراب عشقہ آلودہ رنج خار غم پیہ برکون کسر صومزلنک شمشیر یار

محمد بن سید فاری

حسن خط سببیلہ ابو الفتح سلطان محمد خان دائرہ سنہ انتساب ایلہ شرفیاب اولوب کتابت ایلدیکی مصاحف شریفہ دن (شفقت ۸۸۰) تاریخندہ آتام ایلدیکی مصحف شریفی زیارت میسر اولدی . خزینہ هایون مصاحفندن ایدی . بین السطورده فارسی معنای شریفلری دخی مسطور ایدی . الحق خط یا قوتانه و کتابت بی بهانه ایدی .

شیخ الاسلام محمد بن فراصرز

ادرنه دندر . صاحب درر منلا خسرو بونلردر . سبب شهرت لری بر قولده بودر که همشیره سنی خسرو نام بر سر عسکر حباله نکاحه بند ایدوب بونلرک دخی صباوتنده پدر لری وفات ایدوب خسرو مزبورک حجر تربیه سنده نشأ یاب اولدقده منلای خسرو دیرلر ایدی . کثرت شهرت ایله منلا خسرو تقی حقنده غلبه ایلدی . یاخود حفیدلری مصطفی افندی دن تاریخندہ تمیمی نقلی اوزره مزبورک بر برادرینک نامی خسرو اولمغله کندی دخی آنکه شهرت بولدی . دولت علیه ده شیخ الاسلام ایکن غلطه قضاسی و خواص علیه قضاسی و ایا صوفیه مدرسہ سی ضمیمه فتوالری اولمغله اکرام اولمشیدی . شعبان شریفده رحلت ایدوب (رحمة الله علیه دایما ۸۸۵) و (رحمت بروح طیب ۸۸۵) تاریخ واقع اولمشدر . مخدوملری اولان نعم الامیر ابو الفتح سلطان محمد خان جامع شریفنده نمازی ادا و بروسده مدرسہ سی سخننده عزم جنه الماوا ایلدی . ساثر احوال مفصله سی شقایقده و بو فقیرک دو حه سنده دخی مذکوردر . تألیفاتندن (متن غرر) و شرحی اولان (درر) و مختصر حاشیه سی و ساثر اثر جلیللری واردر . حسن خط یا قوتانه به مالک اولمغله خط لطیفلریله کتب معتبره ترک ایلمشدر .

محمد بن قیصر بن عبدالله

بغدادیدر . امام شاطینک قصیده سنه بلا رمز بر نظیره انشاد ایلدی . امام سیوطی تحقیقی اوزره یاخود مستعصمی به انتساب واخذ خط ایله کامیاب اولدی . لکن هجوه مائل و بدخو ایدی . (خلاص ۷۲۱) سالی ذی القعدہ سنده دار بقایای جای مناص [۱] ایلدی .

[۱] ملجاء ، ملاذ

محمد بن محمد بن حسن

مصریدر۔ شیخ شمس الدین دیمکھ معروفدر۔ علوم نافعہ وخطوط بارعہ تحصیل
ایلمشدر۔ (شح ۳۰۸) تاریخندہ پدربلہ برسندہ رحلت ایلدی۔ غریبدرکہ پدربلہ
دخی کندی کبی شحیح [۱] ایلدی۔ حتی درس وصاحبدرس تحمل ایدہ جکی اجرتلہ
تعلیم و تدریس ایدرلردی۔ ازجہ الفینک ہر بیتنی برر درہمہ ہم یازوب ہم تعلیم
ایلمشدر۔

محمد بن محمد بن عبد الجلیل

بلخی المولداولوب ابوبکر رشیدالدین الوطواط نام شاعر وادیب و منشی بونلردرکہ
حسن خطدہ کمالی وار ایلدی۔ یاقوت حموی آنک عمرتی النسل اولدینغ یارار۔
« حدایق السحر » و « دقایق الشعر » و سائر عربی و فارسی اثرلری معتبردر۔ خوارزمده
شہادتنی (اوج بش ۵۵۵) دہ دینمشدر۔ لکن سلمدہ (طاقت ۵۷۳) تاریخندہ در
دیو تحقیق ایدر۔

محمد بن محمد بن عبد المنعم الدمیاطی بن البارنباری السعدی

ابوسعبد دخی دینوا۔ حسن خطدہ وفضیلتدہ اقرانی نایاب ایلدی۔ (رحلہ الماوا
۷۱۷) تاریخندہ مصرده وفات ایلدی۔

محمد بن محمد عمر بن محمد

بغدادیدر۔ ابوالفتح الکاتب دیمکھ عریف حسن خط و کتابتدہ کامل و ظریف
ایلدی۔ عاشورا کونی قدم نہادہ مکتب جہان اولوب التمش یاشندہ ایکن (شناور ۵۵۷)
تاریخندہ رحلت بقا ایلدی۔ دیوان کیری واردر۔ بویت آنکدر :
علاقة الحب لانحی امارتها   الدمع فیض ولانفاس تسیر

محمد بن محمد بن مواهب

بغدادیدر۔ ابن خراسانی ابوالعزالبغدادی دیمکھ عریف خطاط وادیب و نحوی

[۱] بنجیل

و شاعر ظریف ایلدی . دیوانی اون بش جلد اولمشدر . (صفوت ۵۷۶) تاریخی
رمضاننده سکسان ایکی یاشنده رحلت ایلدی . عروضده بر رساله سی واردردیو
سیوطی یازمشدر .

محمد بن محمد بن محمد بن سنان

مصریدر . ابوالطاهر بن ابی الفضل دیمکله عریف بر خطاط و منشی و کاتب ظریف
ایلدی . مصر دن رسالته بغداده کلمشدر . مستقل تفسیری و نظم و نثر ایله تالیف
کثیری واردرد . طقسانه و اصل ابکن (توفیق ۵۹۶) تاریخنده رحلت ایلدی .
قاضی فاضل کبی ذات شریفک مدوحی اولمشدر .

محمد بن محمد بن هبة الله بن محمد بن هبة الله

شیرازی دمشقیدر . . حسن خطده جواهر حروفی یا قوت صوینده بر خطاط
فاضل ایلدی . امام ذهبی تاریخنده کاتب مجتود اولدینی مسطوردر . و صاحب بهاء الدین
ایله مصرده خط و قطه دائر بر منقبه سی واردرد . نجوم زاهرده مسفوردر . (قصر
قرب ۶۸۲) [۱] تاریخنده رحلت ایلدی .

شیخ محمد بن محمد بن محمد بن احمد بن محمد

« عیون الاثر » نام سیر صاحبی ابوالفتح بونلردر . اجدادینی عدنانهدک تعداد
و اشعارینی « خریدة القصر » صاحبی ایراد ایدر . حسن خطی و حسن کتابتی کزیده
ایدیکی مصر حدر . استاد لری عددی الف کامله پیوسته ایدی . سن نبوی یه و صوانده
(اربال ۷۳۴) تاریخی شعباننده رحلت ایلدی .

محمد بن محمد بن نصر الله

مصری قرشیدر . کنیه سی ابو محمددر که اوغلی (جواهر) نام طبقات حنفیه
صاحبیدر . حسن خط و حسن صدا و حسن ادایه مالک ایدی . صاحب قصیده

[۱] ایکی نسخه دهده (۶۸۲) اشارت ایدلمش ایسهده (۶۹۲) چیقیور .

محمد بو صیریدن تمشق ایلدی . (وصل راحت ۷۳۵) سالنده دفين تربت اولدی .
اوغلی مذکور دخی قرق سنه صکره رحلت ایلدی . ایکی سنک دخی تألیف لری وارد .

محمد بن محمد بن احمد

منصوری بعده دمیاطیدر . بدرالدین بن کمال شافعی دیمکه معروف اذ کیادن بر
خطاط و شاعر و فاضل کمنه ایلدی . مع هذا دابهیه سوار اولق فرط سمندن ناشی
ممکن دکل ایلدی . «عنوان الشرف» ی تنظیر ایدوب ایکی فن زیاده ایلدی . ابن
عبدالسلام «بدر الطالع» ده یازدیغی اوزره ابن مقرینک بش بیت مصنع شعری که
طرداً مدیحه و عکساً ذمیمه اولور کوردکده قرق التی بین ایله تنظیر ایلدی . بو
فقیر دخی قرق فقره هربری ایکی شرکه حسب حالم اولان ذوالوجهین طور مزبوری
اوزره قرائت اولنور جمع ایلشیدیم ، زیور مجامیع ادبار . القصه (مقر العزلة ۸۷۸)
تاریخی جماداسنده الی سکر یاشنده فجاءة وفات ایلدی .

محمد بن محمد حمدی بن محمد بن حمزه

شهریدر . زین الدین بن حمید الدین بن آق شمس الدین دیمکه شهرت کزیندر .
جدی آق شیخک سلسله نسبی شیخ شهاب الدین سهروردی طرفندن محمد ابی بکر
الصدیق رضوان الله علیهم اجمعین جنابنه منتهیدر که آق شیخ بالذات الحاج بیرام
خلفاسندندر . و حمدی یوسف زلیخا ناظمیدر که یدی برادرک بریدر . الی التی
یاشنده ایکن (زینت لاهوت ۹۰۹) تاریخنده تارک ناسوت اولدی . منظومه
مزبورہ بی بالتام مأموراً ایاصوفیه کبیر جامع شریفی وسطنده جمع و نظم ایلشدر .
صاحب ترجمه زین الدین دخی اوائل حالنده عندی تحصیل ایدوب اوآخر حالنده
حسن خط ثلث و نسخی قبلة الکتاب شیخ بن شیخ احمد آکاهدن دریوزہ تمشق
ایله رسیده کمال اولشدر . آثار قلمندن جلی خطله ایاصوفیه کبیر جامع شریفنک
قبه سنده اولان آیت [۱] و ایکی طرفنده اولان قبه طاقلرده ذیل آیت مزبور
بونلرک اثر رسمی [۲] اولوب و جامع مزبور قربنده عجم آغا محله سی مسجدنک

[۱] ییلدیز : «آیت نور»

[۲] ییلدیز : «اثری اولوب»

ایکی بیت عربی ایله تاریخی آنک خطیله درکه و قتمزده واقع اولان حریقده بنا اولنوب تاریخ طاشی جامعک دیوارنده واقع چشمه نك بالاسنه وضع اولندی . فقط تاریخی (بیت عبادت ۱۸۸۹) لفظلیدر . و ترسانه عامره وراسنده شهر اهده مشهور زیارت گاه اولان مقام راحه الارواحده بر سنک نشان مرمرده اوچ بیت ترکی اثر قلملیدر . پدردن نیجه زمان صکره رحلت ایلدی .

محمد بن محمد بن عبدالله

بلقاوی دمشقیدر . قطب الدین ابوالخیر خیضری شافعی دیمکه معروف بر خطاط فاضل ایلی . مصرده خدمات شرعیه و عرفیه ده دخی مستخدم ایلی . بر مدرسه بنا ایلشدر . و یکریمی ایکی عدد تالیفی و کثرت کتابی واردر . یتیش اوچ یاشنده (امت جنت ۱۸۹۴) تاریخنده رحلت ایلدی .

محمد بن محمد بن محمد

اذربایجاندر . بر دعی زاده محی افندیدر . حسن خط وقتی دخی علم شریف کبی همت بالغه ایله تحصیل ایلشدر . تاریخ تمیمی تصریحی اوزره تفسیر بیضاوی به حاشیه سی و سائر آثاری واردر . ادرنده مدرسه ایکن (خامه کریان ۹۲۷) تاریخنده رحلت ایلدی .

محمد باقی بن امیر محمد

شامیدر . فی الاصل شرق طرفندن کلوب بلده مزبورده توطن و آنده وفات ایلشدر . (زینت صحت ۹۶۵) تاریخنده بیاض مرکب له بسمله وسیه قلم تحریر بر صحیفه ده بالتمام نسخ حروف و اطراف ای احادیث شریفه و بر بیت فارسی تعلیق خط له مسطور بر معمور اثری زیارت اولمشدر . الحق دیو دست کاتب عدیم المثالب اولدینی آثاردن نموداردر . ختامنده صلاة و سلامده آل و اصحاب ذکر ای دخی اهل سنتدن اولسنه دلیل جلیدر . [۱]

[۱] ییلدیز : « جلیدر »

محمد میلی بن محمد ابوالسعود المفتی بن محمد

شہریدر . والد ماجد لری جامع الریاستین شیخ الاسلام ابوالسعود افندی جناب لریدر کہ مخادیم خمسہ نیک اوچنجیسیدر . محی الدین فناریدن تحصیل علوم اثنا سنیہ حسن خط ثلث ونسخہ تمام میلی اولغله حاجی چلبی دیمکله معروف شیخ عبدالرحیم بیرامیدن تمشق ایلشیدی . خطوط قدما جمع ومطامعہ سنہ مائل ولیل ونهار ترقی حسن وبہایہ مشغول ایدی . بعدالتدریس شام جنت . شام قضاسی بعدہ حلب قضاسی قسمت اولدوقده ختام مدتہ آندہ (عذار ۹۷۱) تاریخی شوالندہ فرق یاشندہ مغلوب خلیع العذار اجل اولدی . السنہ ثلاثہ نطقہ قادر وبویت آنک زاده طبع آزاده سندن نمونہ اولدینی بی مرادر :

بآین وقابستی میاترا باخیالات این چنین نازک خیالی کی توان بستن محالست این

شیخ الاسلام محمد بن محمد بن الیاس بن محمد بن الیاس بن عمر مفتی چوی زاده

شہریدر . اجدادندن ایکنجی الیاس شہید بی محمد والیاسک برادری مصطفی بن محمد بن الیاس اول دخی مذکوردر . کندی (انہ خیرالولد ۹۳۷) [۱] تاریخندہ یوم عرفہ تودی معروفدر . پدری شیخ الاسلام اولمشدر . معلول زاده مفتی سید محمد افندی ملازم اولوب بعدالتدریس طریق اوزرہ کلوب بش سنہ قریب مسند فتوایہ مزبور معلول زاده یرینہ پیرایہ اولدقدن صکرہ جمادی الاولادہ رحلت و ابو ایوب انصاری علیہ رضوان الباری تربسی اتصالندہ زاویہ کیر ازوا اولدینی ساعینک بومصر عنندن ظاهردر : (چوی زاده افندی بوجہاندن ایلدی رحلت ۹۹۵) . حسن خط ثلث ونسخی شیخ حمدالله سلسلہ سندن استادک برندن تمشق ایله صورت و یروپ حسن خطہ مالک اولمشدر . صدراسبق اوز دمور زاده عثمان پاشانک بونلری تشریفیلہ صدورک مشایخ اسلامیہ بی زیارتلری قانون اولمشدر . قضاتک مدت مقصورلری ضعفیلہ اعتبار اولنوب ضمیمہ انفصاللری ونچہ حسنیاتی وارددر . پدری وکندی احواللری دوحہ مزده دخی ایراد اولمشدر .

[۱] کنارده : تاریخ ولادت قادری چلبینکدر . پدرینہ دخی (خیرالولد ۸۸۱) تاریخ ولادتدر .

شیخ الاسلام محمد بن محمد سعدالدین

پدری دخی شیخ الاسلام اولمشدر کہ خواجہ سعدالدین افندی [۱] معروفدر .
ایکنجی دفعہ فتواسندہ بیک یکر می درت تاریخندہ وفات ایدوب ابو ایوب انصاریدہ .
پدری جنبنده مدفوندر . بقیہ احوالی جریدہ تعلقیاتدہ یازلمشدر . بالجملہ خطوط
متنوعده کالی وار ایدی . حتی ہاشمی برقصیدہ ایله شاکاری اولوب بویت آندندر :
یازاردی حسنہ اقسام خطہ مالک ایدی فضائلینہ بولنزدی حق بوکیم پایان

میر محمد شاہی بن محمد پاشا

شہریدر . پدری اوغجی زاده محمد پاشا وسابق الذکر احمدوقعی دخی فرزند ایلیدر .
کندی هر قلمده علم وفضل مستلم ایدی . فی الاصل مخلصی زینی ایدی . رئیس اللک کتاب
وکرات ایله توقیعی اولوب سنی التمش طقوز سالنہ یتمش ایکن (عزیمت اتقیایہ ۱۰۳۹)
تاریخندہ عازم دارال اتقیای ماوی اولدی . « احسن الحدیث » نام اثری مشهور و سائر
آثار و دیوان اشعاری واردر . بو بیت آنکدر :
مقبول اولور اگرچہ کوزلرده حسن و آن امانہ آنکہ باعث جور اوله هر زمان

شیخ الاسلام محمد اسعد بن محمد سعدالدین

شیخ الاسلام مذکور چلی مفتی افندینک برادریدر . حسن خط ثلث و نسخی
تاج زاده محمد افندین یازمشدر . اولکی دفعہ فتواسندہ سلطان عثمان ثانی بونلرہ
داماد اولمشدر . ایکنجی دفعہده نائل صدر فتوا اولوب وفاتندہ پدری یانندہ دفن
اولنوب سنک قبرینہ فقط بو مصرع تاریخ یازمشدر : (ایلیہ اسعد افندی جنت
عدنی مکان ۱۰۳۴) . تفصیل حالی مشایخ اسلامیه به مخصوص « دوحہ » نام مجموعہ مزہ
حوالہ اولندی .

محمد طاہر بن محمد

شیرازیدر . غلامہ شیعه دندر . حسن خط ثلث و نسخندہ وبالخاصہ خردہ کیریدہ
فائق الاقراندر . (رضوان ۱۰۵۷) تاریخندہ یازدینی اثرلری زیارت اولمشدر .

[۱] ییلدیز : « دیمکله معروفدر »

محمد خاتم بن محمد ہاشم

ماوراءالنہر دندر . مذهب شیعہ دندر . ثلث و نسخہ شایان ثنا و رقعه و ساثر
خطوطہ علم و کالی سر نما اولاندر دندر . تقریباً (ایقغ ۱۱۱۱) تاریخی حدودندہ
رسیدہ خاتمہ سن و سال اولدی .

محمد عطاء اللہ وقعی بن محمد

شہریدر . قضاتدن تفسیری افندی مخدومی اولغله تفسیری زاده دیو شہرت
داده در . پدرلری کبی طریقہ علیہ نقشبندیہ منتسب و اخذ نسبتله منجذب
اولاندر دندر . حسن خط ثلث و نسخہ درویش علیدن تلمذ و تعلیقده دخی تلمذ
ایدنلردندر . بعدالتدریس یولیلہ قدس شریف ایله بکام و صکرہ نائل منصب شام
اولوب بوفقیق جدم مستقیم افندی مرحومہ ساف اولمشیدی . مکہ مکرمہ
واسانبول قاضیسی دخی اولوب سنی سکسانہ یمش ایکن (بندہ خجسته ۱۱۲۹)
تاریخی شعبانندہ رحلت و ابوایوب الانصاری علیہ رضوان الباری ترہبی قربندہ
دیدہ دوز روز آخرت اولدی . توقیع وجلی قلمہ مائل اولوب مخلص مزبور ایله
اشعاری دخی واردر . بو بیت آنکدر :

استاد صنع نقطہ مشکین خالکی حسن خط ایله برکون اولور برکتاب ایدر

سید محمد ہاشم بن محمد

شہری روسجقلیدر . حسن خط ثلث و نسخی استاد مشہور امام جامع میر آخر
امیر افندیدن تمشق ایلمشدر . تذکرہ ثانی ایکن نام داش ابی القاسم خواجہ محمد
راسم افندیدن دخی بعض قواعد خطی تعلیم ایدر لر ایدی . (ساعت ہجرت ۱۱۳۹)
تاریخندہ رحلت و علی پاشای عتیق جامعی مراقندنہ دیدہ دوز آخرت اولدی .
برادری علی افندی و ہمشیرہ زادہ سی شرف اسماعیل افندی دخی مذکور لدر .

محمد امین عاطف بن محمد

شہریدر . پدری کبکجیلر جامعی دیمکله معروف محلہ جامعندہ امام ایدی .

وکندیلری روم ایلی قلمی قضااتندن اولوب سبعة وعشره بی اونیدی یاشنده تکمیل و تقریبه دخی تقریب ایلشیدی . پدری مزبورک همشیره سی نام داش ابوالقاسم خواجه محمد راسم افندی مرحومک او تاریخده حلیله جلیله لری بولمغله (ع) « کشت احوال الامان یارب امان » مآلی وصف حالی ایکن استعداد خدا داد ایله اندک زمانده ارشاد استاد مشارالیه ایله حسن خط ثلث و نسخی تمشق و تکمیل وبلاستحقاق وتیره شیخانه ده وضع لفظه کتبه یه اجازت واذن ایله تجیل اولمشیدی . حسن خطی کی حسن طبعی دخی اولوب عاطف مخلصیه نعوت پسندیده وسائر اشعاری و تواریخ کزیده سی واردر . حتی فرهنگ حسن شعوری ختام ختم و طبعنه آخرنده مرسوم اولان تاریخ فارسی بونلر کدر . اوتوز یاشنی هنوز تکمیل ایلشیکن مطعوناعزم بقا وادرنه قیوسی خارجنده دیده دوز روزلقا اولدینی بوتاریخ ایله مضبوطدر :

مدد هم نام پیغمبر امینا عاطف خوش کو ایدوب رحمت قلم قلدی اودم اعلام احبابه
دوتاریخن بو بیته یازدی اولدم که روان اولدی جنانه جان آتوب قلدی توجه سوی مولابه
بقای بیکیوزاللی الی سالنده اولوب سائر عنان روحی عاطفدر امیناصوب عقبی به ۱۱۵۶
مدون دیوانی اولوب آثارندن محابه مناسب بر مرکبجی دکانه انشاد ایلدیکی
تاریخ بودر که هر مصرعن بر خطاطه یازدیروب مصرع تاریخی استادلری یازمشیدی :
خوشاجای منور مطلع نورسیه مانند دنیلسه رنگ وشویه بونده ثابت حق بوانسبدر
ته چاه دواته خامه وش خبر مجلاسی فتاده ایده یازدی رشد کتتابی نه اغربدر
شفقدرسرخ روی خجالت لعلیسی همواره زکاینه [۱] اولار سودا کشیده ظلمت شبدر
بورسمه عاطفا کلک عطار دیازدی تاریخن بودکان مدادی زیب وزینتدن مرکبدر ۱۱۵۴

محمد شریف بن محمد بن مصطفی

شهریدر . مشارالیه شارح شفا ابراهیم حنیفانک برادر زاده سیدر . حسن خط ثلث و نسخی منبع المعالم خواجه راسم افندیدن استعلام و اجازتله دخی بکام اولمشدر . ایوانسرای قیوسی داخلنده قوجه مصطفی پاشا جامعی حوالیسنده اولان بیوت اربعه دن برنده سا کندر .

[۱] « زکاب - صواب وزننده زاج صوبی که مراد یازی یازه حق مرکبدر . زیرا زاج صوبیه ترتیب اولنور . » [برهان قاطع ترجمه سی جلد ۱ صحیفه ۳۷۸]

محمد طاهر بن محمد صادق بن محمد امین

شهریدر. جدی و پدري كندی كې رجال دولتدن معروف كار كذار كسنه لر دن
جدی طوله باغچه ده سبیلی داخلنده مدفوندر كه ساحل خانہ سی آندہ در . و پدري
میر آخور اول امثالی مناصب رجالدن ایکن یتشیدی تاریخنده وفات ایدوب قبالرده
دفن اولندی . کندیلری حسن خط ثلث ونسخی بربر زاده محمد سعید افندی
کورمشدر . یوز سکسان ایکی تاریخنده واقع سفر [۱] مسقوده امین نزل و سلحدار
اوجاغی آغاسی دخی اولمشیدی . [۲] (آخرت ۱۲۰۱) تاریخنده اوائل رمضانده
عازم آخرت و پدري یاننده دفین تربت اولدی .

محمد بن محمد

شهریدر . امام درویش علی مرحومدن مأذون اولدیغنی استادینك فوتندن برسال
مقدم یازدیغنی مصحف آخرنده ایراد ایلدیکی زیارت اولندی . خوش نویساندنر .

محمد مدنی بن محمد

ایلبساندنر . بلده سنده واقع جامع مراد خانیده امامدر . استانبولده تحصیل
معارفه عزیمت وشکرچی زاده سید محمد افندی تدارك حسن خطه حسن همت ایدوب
اجازت آلمشدر . صله سنه طأد و آنده قاعد و طلبه خطه مرشد اولمشدر . اوغلی
سید حسین دخی مذکوردر .

سید محمد بحوی بن سید محمد نوری

مصریدر . فن خطی پدردن تحصیله ورینه سرای مصر خواجه لغنه مقدمدر .

محمد رشید بن محمد واسم بن یوسف

شهریدر . والد ماجدلری وجد ماجدلری دخی مذکورلردر . پدrlری دارقابه

[۱] بیلدیز : « سفر نحوست مقر مسقوده »

[۲] بیلدیز نسخه سنده تاریخ وفات و مدفن محرز دکلدنر .

انتقال ایله کدن صکره اراده هایون ایله اندرون غلماننه الحاق و خزینہ هایون رجالی
 زمره سندن اولمشر . حسن خطه سعی ایله سلیمان فهم دن اجازت آلدینی (خطاط
 روشنا ۱۱۷۶) تاریخی محرمنده واقعدر . (فرخ بخش ۱۱۹۰) تاریخنده ضربخانه کتابی
 ایله چراغ و خواجکان زمره سنه الحاق و صاحب عیارلق ایله دخی اکرام اولندی .
 حق تعالی صوری و معنوی ظاهری و باطنی غنجه کامندن استشمام کمال دارین ایله
 دلشاد ایلیه .

الصدر محمد راغب پاشا بن محمد شوقی

شهریدر . پدربهرتری رئیس دفترخانه کاتیرندن اولمق مناسبتیه ذات معارف
 نصابیری دخی اول زمره دن ایکن دیوان هایون کتابی زمره سنه الحاق اولمغله
 عجاله الوقت اکرام اولنوب مه نوکی روز بروز کسب کمال ایله اوج رفعته بروز و آنا فانا
 ترقی رفاه حال و تدارک و تحصیل فضل و افضال ایدرک عصر باهر النصر سلطان احمد
 خان ثالثده اوج طوغ پر فروغ ایله مکرم و ایران سر عسکر لکی ایله سپه کش صاحب
 علم اولان نوح افندی زاده صدر اسبق علی پاشا حضرتلری مقبل ارباب عرفان بر
 وزیر دلیر عالی شان اولمغله ذات والا جنابترین استصحاب و اول وزیر بی نظیرک دیوان
 افندیسی اولمق شرفن اکتساب ایدوب بر مدت خدمت رفاقتدن صکره میانه کتاب
 دیوان هایون جلیل العنوانده دست مایه عرفان و ریح راجه اکراملری سراحتراملرینه
 سرمایه اولمغین معزز و محترم کیدرک مکتوبی صدر اعظم اولوب و فردوس آشیان
 سلطان محمود خان حضرتلرینک اواسط دولت علیه لرنده رئیس الکتتاب و بر مدت
 منصب جمیل ایله شرف یاب و مستشار دولت اولمغله پسندیده و مقبول پادشاه اسلام
 اولوب « شعر »

و کم تجاه الراغبین الیه من مجال سجود فی مجالس جود

مآلی اوزره اوج طوغله ممتاز و مصر قاهره ایالتیه اکرام و اعزاز اولمشیدی .
 بعده الویه عدیده تدبیر امور مملکت اوزره ایکن خداوندکار سابق سلطان عثمان خان
 ثالث اواخر سلطنتنده محرم راز و وکیل سلطنت سلطان تدبیر ساز اولوب سلطان زمان

مصطفی خان ابن سلطان احمد خان جلوساگر ندرندہ دخی تقریر ایله قریر العیون و مسرور الجنان بیور مشر در. او آخر رمضاندر رحلت و هنوز تکمیل ایلدیکی کتب خانہ سی دائرہ سند دفن تربت قلندی بومصرع مصنع ایله مضبوطدر: (کیدوب آگاہ قالدی نام راغب اهل عرفانہ ۱۱۷۶) [۱]

فی الاصل حسن خط ثلث و نسخی ایاصوفیہ کبیر مدرسہ سی ساکن نردن یوسف افندی تمشق و ساثر اقلام کونا کونده دخی جملہ یہ تفوق ایلمشدر. کرک معارف و کیاستده و کرک عقل و تدبیر و فراستده مسلم، اشعاری شاعرانہ و کفتار پاکی فاضلانہ، تعبیر بلینی بیہانہدر. سخن کوییده استاد و طبع پا کیزہ سی نقاد بر ذات ملک صفا در کہ آثار ادبیہ سندن « سفینہ » نامندہ بردفینہ سی و « تحقیق توفیق » نام رسالہ سی، و اشعار پا کیزہ سندن بو فقیرک جمعیله کلیات دیوان مرتبی اولوب بوچند کفتار لر ایله تحفه من پسندیده آثار قلنمشدر: « بیت »

اولمده اهل سوادن وضع بختی باز کون سرفرودر کار خامہ حالت تحریرده
دیگر

یا مدحی یا ذمکی راغب ایدر اشعار مانند قلم دوست لسانی ایکی شقدر

سید محمد هاشمی بن محمد

شهریدر. پدری یورغانی و کندی دفتر دار قلمی شاگرداننددر. حسن خط ثلث و نسخی نام داش ابی القاسم خواجه محمد راسم افندی انک سعیلہ دست رس تحصیل و اذن و اجازتله دخی تجیل اولنان سادات کرامنددر.

محمد سعید رفعت بن محمد عزت

شهریدر. پدری سلطان مراد ثالث وقتی رجالندن روم بیک و اوغلی بہرام بیک کبی مشاہیر رجال نسلندن اولان خزینہ کتخداسی بہرام بیک برادری بیک خلیفہ دیمکله عریف آغای دارالسعاده یازیمچیسو خلیفہ لرندن ایکن بعدالتقاعد یازیمچی افندی اولوب خدمتی پسندیده و حالا امین ضربخانہ اولمقلہ دخی کزیده میران خواجگاندر.

[۱] (راغب) دن (آگاہ) چیقاریله جقدر: ۱۲۰۳ - ۲۷ = ۱۱۷۶

ایکی کرہ صدر اعظم اولوب بعدالعزل بلغراد والیسی ایکن (سورۃ الملائکة ۱۱۹۸) تاریخندہ رحلت ایلدی . [۱] کندیلری حسن خط ثلث و نسخی ابراہیم نظیف کاغذین تحصیل و اذن و اجازتہ تجیل اولنان چلبیان کباردن ورئیس البوایندر .

محمد امین بن محمد

شہریدر . پدري جبه جیان درکاه عالی چور باجیلر ننددر . حسن خطده طوبخانه ساحلی اسکله لرندن آراق تعبیر اولنان محله واقع پاپاس چلبی مسجدینک امامی حافظ محمد افندی سنی و تهاک اوزره تحصیل ایدوب مجلس آراق ایله اقرانه جبه صائمق طریقنی تعلم [۲] اوزره خیلی خوش نویس خطاط نفیسیدر .

محمد بن محمد

شہریدر . پدري بشکطاشده مقتدای ناس اولمغله امام زاده دیرلر . حسن خط ثلث و نسخی طوبخانه ده واقع آراق امامندن تمشق ایله آراق آینده اجازت آلمشیدی . (خطاط اهل سنت ۱۱۶۵) تاریخندہ رحلت ایلدی .

محمد امین بن محمد

شہریدر . پدر مانده ابو ایوب انصاری تر به داریدر . بربرزاده محمد سعید افندی اجازتہ شرف یاب اولاندردندر .

محمد عارف بن محمد طاهر

شہریدر . پدري خرج خاصه خلفاسنک ایکنجیسیدر . کندیلری برادرلری محمد صادق ایله معاً حسن خط ثلث و نسخی رسمی احمد افندی تمشق و اجازتہ اقرانه تفوق ایدنلردندر . پدري خلیفه اولدینی قلمده بونلر شا کرددر .

محمد صادق بن محمد طاهر

شہریدر . برادری محمد عارف ترجمہ سنده پدري تعریف اولنمشدر . برادریلہ

[۱] بورایہ قدر بحث اولنان ذات، محمد سعید رفت بک پدري محمد عزت باشادر .

[۲] ییلدیز : « تعلم »

بیلہ حسن خطہ تعشق واحد رسمی افندیدن تمشق ایدوب وضع لفظہ کتبہ اذله اقرانہ فوق ایدلردندر .

محمد سعید بن شیخ محمد عفوی بن شیخ مصطفیٰ مستقیم

شہریدر . ثلث ونسخہ سعی ایدوب سید محمد حمدینک سید محمد راجنہ دوش اولغلہ خوش آئندہ برخط تدارک ایلشدر . ہفتہ کونلرنده وکالت وعظیہ ایلہ پدري کبی اوقات کذار ایدی . (استکمال الخط ۱۱۹۲) سنہ سی ذی القعدہ سنہ پدري قبرندہ دفن اولندی . پدري اسکدارده مدفوندر . عمی شیخ عبداللہ دخی قرق سنہ مقداری شہزادہ جامعندہ جمعہ واعظی اولمشیکن سلسلہ سلاطینہ ادخال اولنوب سلطان سلیم وعظیہ سنہ نائل اولدقن صکرہ (مسند استقامت ۱۱۵۶) تاریخندہ رحلت وطوب قبوسی خارجندہ قاضی زادہ شیخ محمد افندی جوارندہ مدفوندر .

محمد بن محمود بن احمد

بعلبکندر . برادری عبدالکریم مذکور ایلہ ابن مفلح محمد ابراہیم دن حسن خط وقتی تعلم ایلشیدی . طغرای سلطانی یہ «الضرورات تبیح المحظورات» حکمیہ تقلید وبو سیدین دست راستی قطع اولغلہ سبب موتی اولدی . جوق کچمدین برادری دخی رحلت ایلدی .

محمد بن محمود

اسکداریدر . کل حافظ دیمکلہ معروفدر . حسن خطی اگرچہ شکر خلیفہ زادہ پیر محمدک کلزار مشقندن تعلم ایلہ اقتطاف انوار کمال ایدوب ماذون اولشدر . لکن صکرہ شیخانہ ادا وددہ مرحوم کبی رفتار پیدا ایدوب طرز جمیل اوزرہ خطاط جلیل اولشدر . ناظر باب السعاده غضنفر آغا مرحومہ (کلشن خط ۱۰۰۹) تاریخی حدودندہ برمصحف شریف وشار آثار لطیفندن استادتی ظاہر اولشدر . ایاصوفیہ کبیر محرابی بالاسندہ کاشی اوزرہ بر آیةالکرسی رسم ایدوب (نشان خط

(۱۰۱۰) تاریخچه کتبه دخی یازمشدر وبر سنه مقدم شادروان قپوسی پیشکاهنده برستون اوزره حدیث فتح یازمشدر. لکن تعمیر ایله خراب اولمشدر. روح الله روحه.

محمد بن محمود

ایمره لیدر. پدری مشایخنددر. ثلث و نسخی کریدین تمشق و کثرت کتابته تمشق ایدنلدنددر. تبرداران اوجاغنه تعلق و بولایر کتابتیه چراغ افروخته تشوق اولوب اول بلده ده نیجه زمان توطن ایلشیدی. (آثار حکمت ۱۱۷۰) تاریخنده آنده رحلت ایلدی. موسیقی دان و مجسم تصویرنده موشکاف هنرمندان و قلم کبی مشار بالبنان و طریقه عزیزانده دخی بوقیر ایله پیداش و پاداش اولاندنددر. رحمه الله.

محمد بن مصطفی بن زکریا بن خواجه حسن

دیور یکی در. فخرالدین حلبی دیو معروفدر. محمد بوصیریدن حسن خطده کالی و وزن طبعده دخی زمانک خواجه کالی ایدی. حسامیه مدرسی ایکن قدوری بی نظم ایلدی. غزه ده محتسب اولمشدر. ضعف بصرطاری اولوب سکسان ایکی یاشنده (خطاط عزیز ۷۱۳) تاریخنی سالنده رحلت ایلدی. ابو حیانک مأخذی اولدینغن تمیمی تصریح ایدر. ملک ناصری تأدیب ایلمشدر.

درویش محمد بن مصطفی بن الشیخ حمدالله بن مصطفی

شهریدر. وشهلادر. مرقوم شیخ حمدالله مرحومک حفید سعیدیدر. موروث پدرانه اولان وادی شیخانیه والد ماجدلرندن تمشق ایله تحصیل وزیر کتابتلیینه وضع نام نامیلری اذنیله دخی تجیل اولنوب « بیت »

شیخ و دده به نلنده ناک نسخه دخی پرورشده وارث [۱]

اولمشیدی. متعدد مصاحف و آثار یادکار روزکار ایلشیدی. تقریباً (خطاط القرآن ۱۰۰۱) تاریخلرنده شیخ مشق خانه جنان اولدی. جدی و پدری اطرافنده دفین پاک [۲] اولمشیدی. تاریخ مزبوردن اون ایکی سنه مقدم اثر قاملری اولان مصحف محراب سلیمانیه جامعنده پیرایه رحله تعظیم شیخ وشابددر.

[۱] ییلدیژ: « نسخک دخی اکثرین اوناسخ »

[۲] ییلدیژ « قلندی »

شیخ محمد ضعیفی بن مصطفیٰ

آق بابادہ پدرمانده امام و حافظ بنام اولوب قکلیجه لی مصطفیٰ بن یوسفدن حسن خطی تمشق وثلث ونسخده اجازتله تفوق ایلشدر . خوش نفس موسیقی دان اولغله استانبولده دخی شیخ نقشبندان خواجه سید طابد چلبی مسجدنده محله امامی وجوارنده مکتبده معلم وجوامعهده محمدیه خوان اولمشدر . حتی شیخ حتی جلوتی محمدیه بی شرحه سبب دیباجهده تصریحی اوزره بونلردر . افتاده زاده شیخ ابراهیم صادق افندیدن انابت وکفته لرینی بسته ایلشدر . کندی قلمیله مجموعه سننده قید ایلش که « التي ییل بعد الانابه شغلدن صکره بروسه یه زیارتلرینه واروب یوزبش کون مجاهده بی امام عقبنده یدی کره صحبتلریله مشرف اولدقده خلافت طریقیله امر اولندق الحمد لله » . القصة عبد فقیرك والد ماجدم مرحوم دخی صباوتلرنده (الخط مأثور) تدارکنه کوشش وثلث ونسخی بونلردن تمشق ایله ورزش ایلشیدی . جلوس سلطان احمد خان ثالثه دک قطب دائرة حیات اولوب « بیت »
آنده بولندی مرغ ده لانه قرار احباب اکر صوراره بزی آق باباده یز
مالی اوزره مدفنلری قریه مزبورده در . بو بیت کندی کفته لریدر :
دیکارایسه کحق سوزی دیکله و آکله قیل عمل آچیله عین حقیقت کشف اوله انوار ذات

محمد سالم بن میرزا مصطفیٰ

شهریدر . پدرلری شیخ الاسلام میرزا افندیدر . حسن خط وثلث ونسخی بحری محمد پاشادن تحصیل وتعلیقده دخی ملکه تدارکیله مالزمه مخدومیتی تکمیل ایلشدر . امیر بخاری شیخی سید فضل الله افندیدن تلقم ذکر وتلقن روشن فکر ایدوب صدراعظم رامی پاشایه بعده شیخ الاسلام سید فیض الله شهیده دامادا اولمشدر . طریقی اوزره صدر رومدن معزولاً (انتقل المرشد ۱۱۵۶) تاریخنده رحلت وخانه سی مقابلنده واقع قلندرخانه جامی قپوسنده آرپه امینی مصطفیٰ افندی مکتبی مراقنده پدری یاننده راقد اولدی . پدرینک وکتدینک احوالی تذکره شعرا سننده بسط وتفصیل اولمشدر . اشعارندن بو بیت دیوانندن مأخوذدر :
همیشه قطع جاء ایلا اولانلر علمدن خالی نظر قیل پست اولورا اولسه ترازونک کنی مالی

محمد رفیع بن مصطفیٰ

شہریدر . پدرلری کاتب سرھنکان دیوان اولغلہ کندیلری کاتب زادہ افندی دیمکله شہرت نموندر . فی الاصل حسن خط ثلث ونسخی کوکب حافظ محمدافندینک ستارہ انامل کائنندن استنارہ واستکمال ایدوب بعدہ مشرق شمس مراسم نام داش ابی القاسم خواجہ محمد راسم افندیدن اذن کتبه بی ضمیمہ کالات سائرلری ایلشردر . حتی بو تحفہ مزک جمعی رسیده سمع التفاتلری اولوب «الله ولی التوفیق» ترکیب دقیقنی جلی ثنا قلمله ایکی عدد ورق پارہ یہ تمیق بیوروب ضمنیجہ دعا وبزی یازسون دیو مذہب یکانہ سلطان سلیملی رشید مصطفیٰ چلی ایله تنبیہ وانبا بیور مشلردر . راسم مرسوم دخی حسن خط تعلیقده بوندک دامن خامہ اجازت لرینہ تعلیق ایلمکله ایکی استاد عظیم الاقران مجلس واحده بر برینہ اذن وضع کتبه ایله اکرام ایلمک بوندک خصائصندن اولغلہ شو تاریخ ذیل مشدر :

یازار تبریکی تاریخن بوا یکی اذن ایچون خامہ اجازت برندن آلدی ایکی کامل دانا ۱۱۵۳ احوال سائرلری جریده تعلیق یانده یازلق چسبان کورندی . صدر رومدن معزولاً رئیس الاطباء شہریاری ایکن جمادی الاولانک یدنجی اثنین کیجہ سی ساحل خانہ سندہ رحلت وایرتسی کونی سلطان سلیم جامعندہ نمازی ادا اولوب قوغہ جی دده تربہ سی قربنده شیخ الاسلام اسبق انقرہ وی محمد امین افندینک ہم سایہ سی اولدی . تاریخنی (کاتب احسن الخط ۱۱۸۲) ترکیبی اولمشدر .

محمد بہجت بن مصطفیٰ سیفی

شہریدر . حسن خط ثلث ونسخی کریدی محمد افندیدن تمشق ایدنلردندر . بعض ناسزا لسانندن عجم قلیجی زادہ شہرتی ظهور و آنکله مشہور اولمشدر . مسند مستوفی دولت علیہ دہ «الواقدینک» قاعدہ سین اجرا وتکمیل ایلمکده زیور مسند ایکن (استاد آثار ۱۱۶۸) تاریخنی ذوالقعدة الحرامی نصفندہ مفتی انقرہ وی محمد افندی مدرسہ سی اتصالندہ خانہ سی قربنده سخن قبرده قرار ایلدی . میر آخور تکیہ سی شیخی رسول زادہ عبدالحلیم افندیدن انابت ایدوب مسلم شیخ احمددن دخی بعض

اوراده اجازت آلمشیدی . دیوانی و سیاق و خرده تعلیقده دخی متاسله کمال جولانی
وار ایدی .

محمد بن مصطفی

بروسه دندر . پدري دخی خطاطدر . لکن احوالی معلومز اولماغله افراد
اولمندی . کندیلری هزار فن و فن تذهیبده دخی اهل کالدندر . حسن خط ثلث
و نسخی کرد زاده ابراهیم افندیبن تمشق ایله مآذون اولوب استانبولده دخی حافظ
عثمان افندیبن مزایای دقایق حسن خطی مدت مدیده مذاکره ایلشدر . سرای هایونده
معلم خط اولمشدر . لکه شوی و هر نوعدن اولور ایسه بر ظرفک رخنه سین
اعدام وسائر رتبه اعجازده اولان خوارق امور دست تسخیرینه وابسته اولدینی حد
تواتره پیوسته در . آثارندن اسکدارده والده سلطان جامعک جیلری واتصالنده
رتبه کشاده سقفنک درون دور طاقنه محلنده پیک قلم تمیق ایلدیکی ثلث جلی آیه
الکرسی کتبه سیله داماد ابراهیم پاشانک دارالحدیثنک جلی وتعلیق خطلری وسبیله
متصل اولان چشمه نک درون طاقنده اولان تعلیق خط بونلر کدر . بالای طاقنده
وسبیلده اولان تعلیق خطلر ولی الدین افندیبن کدر . وباب هایونده کی چار اندر چار
سبیل و چشمه نک تاریخلریک تعلیقلری و خاص آخور قپوسی تاریخی وسائر آثار
قلمنه نهایت یوقدر . مجرد اولدینی ایام نقاشلر کارخانه سنده و صکره سقا چشمه سنده
والده خانی قربنده بر حرمده ساکن ایدی . قفسی دستار ایله اهل کیف جان
وجودنده انحنایان و اواخر وقتنده بی شعوری دخی نمایان اولمشیدی . اسیر یاران
بر شخص منبع عرفان ایدی . (مرشد خط ۱۱۵۳) تاریخی ربیع الاولنده ذروه
حیاتدن انحطاط بولدی .

شیخ محمد غوثی بن مصطفی

محروسه بروسه دندر . چهارشنبه کونی جامع کبیرده اولان وعظیه سیله شهرت
بولمشدر . حسن خطی کرد زاده ابراهیم افندیبن تحصیل ایلشدر . استادلری زمانده

قطب الخطاطین اولدینی کبی بونلر دخی عصرنده غوث الکتیین اولمشلردر . ظن غالب (شیخ هنر ۱۱۶۵) تاریخی حدودنده رحیق اجل ایله مست اولدی .

محمد کاظم بن مصطفی

ایوبیدر . پدری مصاحب مصطفی پاشانک اتباعندن چورلیلی دیمکله معروف اولغله کندیلره چورلیلی زاده وکاظم ایوبی دخی دیرلر . حسن خط ثلث ونسخی اوائل شبابلرنده مذکور قورشونجی زاده احمد افندیبن یازوب بعده مقسم خطوط مراسم نامداس ابی القاسم خواجه محمد راسم افندیبن بعدالتمشق لفظه کتبه تمیقنه اجازت یاب اولمشدر . سنی حدود اربعینه واصل اولمدین تندباد زمهریر اجل برک وبارنهال وجودین تارومارایلدی . (جعل الجنة مشواہ ۱۱۳۹) دعاسی رحلتنه تاریخدر . طبع شعرینسی سالم افندی تذکرده ایراد وثناسنی یاد ایدر . واقعاہ والکاظمین الغیظ والعاقین عن الناس ، کریمسی مفهوم لطیفنه مظهر بوجود مهتردر .

سلطان احمد خان ثالث مرحومک خطیله زیارت ایلدیکی مرقعه بوتاریخی رفع

ایلمشیدی :

جناب صاحب سیف وقلم سلطان احمد خان	زمان دولتنده اولدی ارباب هنر خوش حال
قدردان پادشاه معدت کستر شه جم فر	اودر زینت افزای صفحه مجموعه اقبال
خصوصا خوش مصنع بر مرقع یازدی کیم شمعی	تماشاسینه قلدی شیخ وشابی شوقله میال
اوشاهک اولدی الحق رشحه کلک هایونی	لطاقتله ظرافتله رخ عرفانه مشکین خال
جهانی بویله بی همتا اثرله ایلدی حیران	که آثار سلفده کوردی وارد ریچه قیل وقال
بنام احمد مختار معمر اوله دولته	کله تا کیم لسانه حرف الف وحا ومیم ودال
نوله کاظم چیقارسه صفحه مهر اوزره تاریخن	جهان آرا مرقع یازدی سلطان احمد عال [۱]

۱۱۳۶

محمد بن مصطفی

کفویدر . دارالحصول استانبوله وصول بولوب بعدالحفظ حسن خط ثلث ونسخی منبع الفضائل وجمع الحاصل نامداس ابی القاسم خواجه محمد راسم افندیبن تمشق وتحصیل

[۱] مصراع تاریخ ۱۱۳۹ طوتیبور ، تعبیه لیدر . (چیقارسه) ده کی (سه) یعنی (۳) چیقاریله جقدر .

واذن واجازتیلہ دخی تجیل اولنوب بعدہ حج شریفہ روانہ اولوب استانبولہ کلدکدہ شہزادہ جامع شریفی قربندہ کندی خانہ سندنہ ازوابعده مکہ مکرمہ دہ تکرار مجاوزتہ شرف پیرایکن آرزوی وطن ایله شامہ قریب محله کلدکدہ (حافظ النعم ۱۱۹۰) تاریخی حدودندہ باغچہ سرای جنانہ روانہ اولدی، اثر قلمی مدار معاش ایدوب نیچہ مصاحف و دلائل کتب و املا ایلمشدر، و قتمزده خوش نویس بر استاد نفیسدر.

میر محمد بن مصطفیٰ

شهریدر، بالادہ مذکور شارح شفا ابراہیم حنیفا افندینک برادر کھتریدر، حسن خط ثلث و نسخہ تعشق و جابی زاده عبدی آغادن تمشق ایلمشدر، تفسیر ابن رجان و برادرینک شرح شفاسی امثالی کتب کثیرہ کتب و تمیق بیور مشلردر، ابوایوب انصاری قپومی داخندنہ واقع قوجہ مصطفیٰ پاشا جامع شریفنک حولیسندنہ کندی خانہ سندنہ سا کندر، اوغلی محمد شریف دخی مذکوردر.

محمد صالح شمی بن مصطفیٰ بن محمد

شهریدر، طوبخانہ دہ واقع دهن متعدد ایله مصنوع طوب دشمن کوب جدلرینک اختراعاتندن اولمغله صدر شهید داماد علی پاشا عنایتیلہ فتوحات جلیلہ مورہ دہ رئیس خبرہ جیان اولمشدر، و پدیری سرهنکان دیوان ہمایوندن اولمغله کندیلری سرای صدراعظمیدہ رئیس قلمی کاتبرندن و تحویل اوطہسی خلفاسندن اولمق تقریبیلہ مخلص مرقومی اتحاد ایلمشدر ایدی، (ع) کاغذ کبی درونی نیچہ نقشہ مستعد، اولدقده ثلث و نسخہ کوشش ایدوب نام داش ابی القاسم خواجہ محمد راسم افندیدن تمشق ایله خیلی کزیدہ یازمش ایدی، جب دیوانی ورقہ و ریحانی انواعندن دخی شیوہ قلمی پسندیدہ اولمش ایدی، عبدکم وایہنک حلقہ افادہ و حمایہ سنی نیچہ زمان التزام و بضاعہ خوش آیندہ ایله سر نیچہ جہل مرکبندن تخلیص کریبان نفس ناطقہ ایدوب طبع شعریدہ دخی شمع جمع اقرانی و صاحب نسبت خواجکانی اولمشیدی «بت» دورایدن فانوس آغوشمدن اول شمی بوشب روز کار اکسکلیدر روز کار اکسکلکی

نشیده سی اوزره هنوز ثمره تحصیلندن تلذذ میسر اولمدین وسنین سنی عقد
اربعمینی بولمدین داعی مرحومک دوحه سنده [۱] « بیت »

بژندی نقطه لاله قد الی

آنکچون براینک بیک اولدی ضعفی

ویرردی اول نقطه معنی بشارت

اولورمی بی نقطه هیچ لفظ جنت

مالی اوزره ذی القعدة الحرامده شمع حیاتی پفکرده تندباد طاعون وجامع

ابی ایوب انصاریده نمازی قنوب اگری قپو خارچنده قریمی افندی چشمه ساری

مقابلنده فانوس قبره نهان و محزون قلندیغن بعض احباسی قلوبله بوتاریخ انها ایدر :

اولسون قلم کتابه تاریخه نقش بند فردوس فیلدی مشهدی روح محمدی ۱۱۷۱

سید محمد نسیب بن مصطفی

شهر بیدر . نعلینی زاده دیمکله شهرت داده در . یکمچری قلمی کاتب لرنندن

اولوب « بیت »

بیاض صفحه رخساری صنم خط رساز اولدی سواد سوره والیلدر آنده عیان اولدی

مالی ماصدق حالی اولمزدن اقدم ثلث ونسخی خطیب زاده ابراهیمدن کور مشدر .

بو فقیر دخی نیازینه بناء (کتبه حسن خط ۱۱۵۵) ترکیبنی تاریخ بولمشیدم .

سائر حفاة [۲] و عراة نیچه زمان پویان و دوان کوشش اولوب سائر فحولدن

و بو کوشه کیر خمولدن دخی تلذذ ایله خلع نعلین جهل ایدن لردندر . صدوق ، خلق

و وادیسنده نظیری یوق بر چلبیدر .

محمد نائب بن مصطفی

ادرنه دندر . ضرب زاده دیمکله شهرت داده در . پدیری دخی ذکر اولنور .

پدرندن بعده خفاف زاده حسین افندیدن تمشق ایدوب ستوده اذنیله مسوده مدعاسن

یاضه چکوب کتبه اجازتیه دخی باب الطاف خفیه بی کشاده قلمش لردر . بیض الله وجهه .

محمد بن مصطفی

شهر بیدر . پدیری معمار آغا اولمغله معمار زاده دیومعروفدر . اندرون هایونده

[۱] بو ، « نوحه المشاق » در . مکتب صبیان خواجه لرنندن داعی محمد بن رحب نامنده برذاتک ،

طابه سندن برچوجغه علاقه سنی حاکیدر ، منظومدر . ۱۰۵۹ ده تألیف اولمشدر . مطبوعدر .

[۲] یالین آباق یوروینلر .

ایکن نام داش ابوالقاسم خواجه محمد راسم افندی یازوب اجازت آلمشیدی. آنلرک فوتنده ادرنه لی سید عبدالله ایله دخی مذاکره سی واردر . دوریه [۱] موالیسندن اولوب بلغراددن معزولدر . [۲] (خطاط شرع ۱۱۸۹) تاریخی رجبنده سیروزده وفات ایلشدر .

محمد امین بن مصطفی بن محمد

شهریدر. ایوان سرای قپوسی داخلنده واقع قوجه مصطفی پاشا جامعنک پدرمانده امامیدر. حسن خطی بیجا قیلر امامی حفیدی محمد فائضدن استفاضه تعلم ایله اجازت آلانلردندر . [۳] (سر القضا ۱۱۹۲) تاریخی صفرنده فوت اولدی .

محمد خیری بن مصطفی

شهریدر . دولت علیه ادرنه ده بولندیغی ایامده خفاف زاده حسین افندی اجازت آلمشدر . وقت تحریریمزده سرهنکآن دیوان صدر اعظمی کاتبی ایدی . خلوق و وقور برذات پرتوردر . شق ثانی دفترداری اولمشدر . (حدیقه رضاءالله ۱۱۹۶) تاریخنده وفات ایلدی .

محمد سعید بن مصطفی بن حبیب

شهریدر . جدی سلحدار اوجاغی کتخداسیدر . و کندی آتی الذکر نعمان افندیکنک همشیره زاده سیدر . حسن خط ثلث و نسخی خواجه زاده سید احمد افندیکنک تلمذ و تمشق ایدوب اثنای اذنلرنده استادی فوت اولمغله استاددن خالی قالدقده خالی نعمان افندی و میزوقت نامق ابراهیم افندی و سعید مزبورک قدمای شرکاسی تعیین اذن و اجازتی تصویب ایلکله « مارأه المسلمون حسناً فهو عندالله حسن » اثر شریفنک سرتی عیان و لفظه کتبه وضعنه اتفاقله اذن و یریلوب روح استادخندان اولمشدر .

[۱] ییلدیژ : « طشره ده دوریه موالیسندن »

[۲] ییلدیژ نسخه سنده تاریخ وفات محرر دکلدردر .

[۳] » » » »

محمد بن مصطفیٰ

ادرندہ یکی عمارت نام محلہ ساکن و حسن خطہ اجازتی شیخ زادہ شیخ ابراہیم دندر . جلوس محمود خانیدن اوچ سنہ مقدم دنیاہ کلندر دندر .

محمد بن مصطفیٰ بن محمد

شہریدر . جدی ہندی محمد افندی معاریف رجالدن اولغہ کندی لربنہ ہندی زادہ دیرلر . حسن خط ثلث و نسخی آق منلانی زن عمر افندی شاگردانندن مصطفیٰ مغربی نام کسنہ دن تمشق ایلہ اجازت یاب اولان نورسید کاندندر .

محمد بن مصلح الدین بن اسماعیل

قدسیدر . حسن خط ثلث و نسخی تحصیل و ملکہ کمال ایلہ متصف اولمشدر . حتی بر پنج دانہ سنہ سورہ اخلاص و حروف مرسومہ بسملہ درونہ سورہ یس و سورہ یس حروفک حجمی داخلنہ مجموع قرآن کریمی یازمشدر دیو امین الدین المحتبی خلاصہ سندہ تصریح ایدر . (الضمیر ۱۰۸۱) تاریخندہ رحلت و قفول و مرجع اصلی یہ صلہ ایلہ موصول اولدی .

محمد بن مظفر بن عیسیٰ

بغدادیدر . حافظ ابوالحسین البراز دیمککہ ممتاز ایدی . احادیث جناب امام اعظم ابو حنیفۃ النعمانی جمع ایلہ بر مسند ترتیب ایلدی . حسن خط وقت و علم حدیث و فقہ و امثالندہ یکانہ زمانہ ایدی دیو ابوالفوارس شہادت ایلدیکی ابن تغری بردی نک و نجوم زامرہ ، سندہ مصر حذر . (عطش ۳۷۹) تاریخندہ جام موتی نوش و تاب تموز تمنا ایلہ مدہوش اولدی .

محمد بن مکرم بن علی بن احمد

مصریدر . اسمی رضوان بن قاسم اولق دخی روایت کردہ سیوطیدر . ابن مکرم جمال الدین ابوالفضلدر . نسبی رویف صحابیہ واصلدر . حسن خط و کتابتہ

اہل تاریخ شہادت ایدر لر، طرابلسدہ ناظر و مصرودہ خادم الانشا اولمشدر، نظم و نثرودہ
آثارنی ابن عسا کر تاریخ دمشقدہ یازار، « صحاح، و « محکم، و « تذهیب ازہری،
بو اوچنی مختصر ایلوب « لسان العرب، تسمیہ ایلدیکی معروفدر، تشیع بی رفضہ
ذہب ایدی، (نسخ ۷۱۱) تاریخندہ سکسان بر یاشندہ مصرودہ رحلت ایلدی،

محمد بن منصور بن حمیل

بغداد ایدر، حسن خط باہر صاحبی بر شاعر کزیدہ و ماہر ایدی، ناصر عباسینک
دیوان کاتبیندن ایدی، (طراوت ۶۱۶) تاریخنی شعبانندہ روح طرئی سربسین
دست ہادم اللذاتہ تسلیم ایلدی رحمہ اللہ،

محمد بن موسی بن علی الشانعی بن البصیص

ابن البصیص دیمکھ عرفقدر، دقائق حسن خط وقتدہ ید طولاسی اولوب ابن
بوابک علم خطدہ اولان قصیدہ رائیہسنی شرح ایدوب و اوائلندہ فوائد لازمہ بیان
ایدوب حتی خط کوفیدن ابتدا نقل و کتابت منسوبہ اختراع ایدن ابن مقلہ الوزیر
اولق قولنی تصریح ایدر کہ صحنی وزیر مزبورک ترجمہ سندہ یازلمشدر،

محمد بن موسی

قدسیدر، شرف الدین لقب و امیر صلاحہ کاتب الانشا اولمشدر، حسن خط
وقت و نظم و نثرودہ کامل ایدی، « شذورالذہب، ی تمامہا تخمیس ایلشدر، خریدہ
تحقیقی اوزرہ (قریت ۷۱۲) تاریخندہ یمش التی یاشندہ رحلت ایلدی،

سید محمد سعید بن موسی

شہریدر، سلسلہ نسبی شیخ محمود ہدای قدس سرہیہ پیوستہدر، اباعنجد
سلطان بایزید ولی اوقافی کاتبی ایکن اوزرندن کتابتی رفع اولنان سید مصطفی افندینک
برادر کھتریدر، اوائل حالندہ استاد سرای سلطانی نام داش ابی القاسم خواجہ
محمد راسم افندیدن ثلث و نسخی تمشق و استعمال و حسن خط تدارکنہ سعی و اہتمام
ایدوب رسیدہ رتبہ کمال و اذن و اجازتیلہ اجلال اولندی، طریقہ قادریہ دن مستفیض

ایدی . کتخدا قلمی خلفا سندن ایکن (انتقال شریف ۱۱۷۲) تاریخی او اخرنده
عزم مأوای لطیف ایلدی . اسکدارده ابراهیم آغا چایرنده مدفن مخصوصی وارددر .

محمد بن نصر بن منصور

هرویدر . زین الاسلام ابوسمیدالپشکانی دیرلر ایدی . بغداده کادیکی کون
مستظهر خلیفه قاضی القضاة بغداد ایلدی . بین السلاطین سفارت اوزره ایکن جامع
همدانده اوغلی ایله برابر (حدود ۵۱۸) سالی شعباننده التمش یاشنده شهید
ایلدکاری حدود وقعه سنی عمادالکاتب خریدده کشیده سملک سطور ایدر .
بویتلر آنکدر :

والدر ینشر من یدیک و فیکاکا
والخیر مجموع لذبک و فیکاکا

البحرانت سماحة و فصاحة
البدرائت صباحة و سلاحة

محمد بن نعمان بن محمد بن محمد

دمشقیدر . ایچی دیمکه معروفدرکه ایچ ، بلاد فارسدندر . جدی اول بلده دن
دمشقه (ذکر ۹۲۰) تاریخنده هجرت ایلشدر . کندیلری فضلائی شافعیه دندر .
حسن خط وقت کبی بالکلیه معارف کلیات و جزئیاته عارف ایدی . محمد بن ابراهیم
بن مفلح دن خط شیخانیه و تعلیقی دخی دست آور تملک ایلشدر . نقیب شام حمزه
زاده سید حسینده داماد و اوغلی احمد دخی حسینک برادری سید محمدده داماد
اولشدر . ایچی نک رحلتی (غلط ۱۰۳۹) تاریخنده واقع اولشدر . رحمهم الله .

محمد بن وشاخ بن عبدالله

ابوعلی الکاتب دیمکه عریف برخطاط لطیف اولدیغنی نجوم زاهره صاحبی
تحقیق ایدر . فاضل شاعر و منشی کاتب فصیح ایدی . سکسان بش یاشنده (موت
ادیب ۴۶۲) تاریخنده رحلت ایلدی .

محمد بن ولاد

مصریدر . ابوالحسین تمیمی دیرلر ایدی . ثعلب معروفک دامادیدر . مبرددن

دخی اخذی وارد . والدہ سنی ابوعلی دینوری ولاددن صکرہ تزوج ایلدی .
حسن خط بوابانہده کمال قیولرین سدا ایلشیدی . الی یاشنده مصرده (صبور ۲۹۸)
تاریخنده عزم دار سرور ایلدیکی « سلم » و سائر توارینخده موجوددر .

محمد بن ولی الدین

اسکداریدر . لکن ساحل خانہ سنہ نسبتله طوبیخانہ ولی دیمکه عریف ایدی .
پدری نہادی دیوان کاتبیندندر . کندیلری حسن خط وقتی زهدی اسماعیل آغادن
کورمشدر . زمرة تبردارانہ الحاق ویولیلہ دارالسعاده آغالری کاتبی اولمشدرکہ یازیچی
افندی تعبیریلہ اوچ قوللی کموش دیویت علامتیندندر . بعدہ محاسبہ حرمین ایلہ
جراغ وزمره خواجکانہ دخول ایلہ طاغ اوستی باغ اولمشدر . « بیت »
امین مجو و مکو با کسی امانت بس درین زمانہ مکر جبرئیل امین باشد

اسمک طبعاً خلافی رونما اولوب مقتضای زمان اوزره حرکتی دیار دیگرہ
موجب حرکتی اولدی . بعدالاطلاق استانبولده (استراحت بقا ۱۱۷۳) تاریخنده
عالم اطلاقه عزیمت و محمود پاشای ولی ترہسی خارجنده مستحی زاده احمد افندینک
پہلوکشی اولدی . مخدومی اولان الحاج بشیر آغا مرحومک پاشا قپوسی جوارنده
اولان خیرات حساندن زاویہ قپوسنده واقع تاریخ بونلرک کتبهلی اثرلرندندر .

محمد بن هبة الله بن محمد

حامیدر . ابن ابی جراده ابوغانم حنفی دیمکه معروفدر . صاحب کمال الدین
عمرک عمیدر . ابن بواب طریقتدن کندینه فتحالباب میسر اولوب بہر رمضان برر
مصحف شریف تحریر ایلک معتادی اولمشیدی . الییدن متجاوز کلام قدیم ترقیم
ایلشدر . سکسان ایکی یاشنده ایکن (حرکت ۶۲۸) سالنده تحریک قادمه عزم
جنت ایلدی .

محمد بن محبی

حمیددر . پدری مشایخندندر . خالد اسکداریدن تمشق ایدوب « بیت »

زبان درازی اسرارہ توت آجہی دمن ہمیشہ حقہ دہمی اولہ آغزی قارہ لقی
 و فتنجہ آغزی قرہ محی الدین افندی دیو معروف ایدیکی کثرت کتابتدن تلذذی
 سبیلہ در . تعلیقہ دخی تسوید و تبیضاری کورلدی . از میردن معزولاً لقبندن
 (اغزی ۱۰۰۸) لفظی تاریخندہ و فات ایلدی . [۱]

خواجہ محمد راسم بن یوسف

شہریدر . پدرلری اگری قپو داخلندہ منلا عشقی محاسنک امامی اولمغله
 کندیلری اگری قبولی چلبی افندی دیو معروف و راسم افندی دیمکله دخی زبازد
 و تذکرہ سالنادہ دخی موصوفدر . تاریخ ولادتلری صاحب دوحہ نجیبانک انشادلری
 اولان بومصرع خاتملرندن عیاندر : (باد نام آور عرفان محمد راسم ۱۰۹۹) . اول
 فاضل بن فاضل اوائل سعیرلندہ تحصیل علوم نافعہ یہ ورزش و پدرلرندن حسن خط
 ثلث و نسخہ دخی کوشش ایدوب بعدہ پدرلری اذنیلہ استاد پرنور ، خواجہ معمور ،
 امام جامع میر آخور ، استاد سرای عامرہ یدی قہلی امیر افندی مرحومندن شش
 قلمدہ اون سکز یاشندہ ایکن لفظ کتبہ وضعنہ مأذون و بر بزم روحانیدہ اجازت
 و دعوات ایلہ ممنون اولمشدر . ہربر قلمنک تعالیم مستقلہ سنی یکان یکان مشق ایدوب
 فایق الاقران و نامدار جهان اولمشدر . حتی تبرکاً (شب اضحیہ ۱۱۲۶) تاریخندہ
 کشادہ قلنان سرای ہایون غلطیہ سنہ ثامنہ اجازتندہ صدر شہید علی پاشای سعید
 بونلری بالاستحقاق خواجہ مشق تعیین ایلمشدر . سلطان احمد خان ثالث طرفندن
 نوبنو کونا کون احسان ہایونلرینہ دخی مظهر اولمشدر کہ نقلی وسیلہ اظنابدر .
 « اطلبوا العلم یوم الاثنین فانه میسر لطلبہ » حدیث شریفنہ امتثالاً دوشنبہ کونلری
 خدمت تعالیم طلبہ دہ درکار ایدیلر . (نظر ۱۱۵۰) تاریخندہ خطاط تعلیق نور
 مصطفی افندی محلولندن مطمح انظار استادان اولان سرای جدید ہایونہ نقل ایلہ
 معلم خطوط باہرہ و کاتب سرای عامرہ اولمشدر . سرای ہایونندہ مشق خواجہ سی

[۱] بیلدیژ نسخہ سندہ آتیدہ کی ذاتہ محررور :

« محمد بن فتح اللہ دخی خالد اسکداری خلفا صنددر . ۱۰۱۶ سنہ سی تاریخیلہ مورخ
 کتابت خط مرغوبلری کورلدی » .

بولنان استادلر دخی خرقه شریفه زیارتیله تشریفاً دعوت اولمغه سبب ابتدا بونلرک ذات واجب الا کرامترینه تعظیماً واقع اولمشدر . استادلری وادینسی بر مرتبه احیا ایلمشدر که میانلرین تمیزه قدرت نایابدر . (ع) « وصح الصبح لندی عینین » حتی صدر اسبق داماد ابراهیم پاشانک مخدوملری داماد ومصاحب محمد پاشایه مرقوم امیر افندی مرحوم استاد معلم تعیین اولمغه غبارین قلم بر مصحف شریف کتابت ورقم بیورملرینی صدر مشار الیه التماس بیوردقده بلا تردد « امریکز مطاعدز » دیوب خانة شرف لانهلرینه کلدکه راسم افندی مرحومی در حال دعوت وخطاباً بیورمشدرکه « چلبی افندی سکا اعتماداً تعهد ایلدم . بزى بو امر عبیرک عهده سندن تخلص ایله » دیدکده استاد ایله شا کرد بربرلرینک خطوطنه امداد ایلک قواعد مقررده اهل خط اولمغه علی الرأس والعین دیوب اوچ آی طرفنده برثمن قطعه مصحف شریف کتب و تکمیل واستادلری نام نامینسی دخی تسطیر ایله تجیل ایدوب درجیب و سوی دلجوی استاد بنامه عزم و اقدام ایدوب تمامی خدمتی اعلام ایلدکه کندیلری اخذ و کشاده ایدوب « بیت »

از دیده نظارکیان میردغبار هر مصحفی نوشته بخط غبارتست

مالنجه ستایش و تحسینده استزاده بیوروب کتبه لفظنی وضعه مبادرت ایلدکه « سلطانم کتبه محله نظر بیورک » دیه تمیق ایلدیکنه ایما ایلدکه آنلر دخی محل کتبه نکه انداز تفقد اولورلر . بیاض بولورلر . بونلر دخی کستاخانه جسارت ایلدیکن بیلوب حجابندن سکوت ایدر . فی الواقع کندی قلم اعجاز توأمترینه بر ایکی دعای ماثور مسطور بیوروب بعده اسم سامیلرین تصویر و تقریر ایلدیلر « دیو بو کرامتترینی بو فقیره دخی نقل ایدوب هزارلوم و بکا ایله تحسر بیوردیلر ایدی . مقابله سنده ظهور ایدن هدیة کتابتدرکه برقاچ یوز التون ایدی . فقط سکز التون قبول بیوردقلمی دخی امیر افندی زاده عبدالحلیم افندینک روایت کرده اولاز اقوالندندر . « بیت »

ادراك اولسه نکتة النور فی السواد خورشید کی ظاهر اولور مدطای شب

نشیده سنجه مسوداته و بعضاً اعرابه لیالی حصر و تعیین ایدوب بو طریقیه

اول کامل مکمل الی آخر العمر ینہ آزمایش حسن خطدن فارغ دکل ایدی. اتمامی
 مقدر اولیان نیچہ مصاحب شریفہ دن ماعدا التمش عدد تمام مصحف شریف و ہزار
 انعام شریف و کھف شریف و حلیہ شریفہ لر و دلائل و وقفیہ و شش قلمدہ مرقعات
 و قطعات و صحائف و مصابیح شریف و بر مشارق شریف یازمشلردر . « بیت »
 شاہدان دیدم دراومشکین عذار و مشک خط کاندران خطچشم ابن مقلہ حیران یافتم
 آثار خطیہ لرینی تذهیب ایدن استادلردن حیدر پاشالی ابراہیم چلبیدر کہ سلیمانہ لی
 خطاط عبدالرحمن افندینکدر . و در عثمانی سلیمان چلبیدر کہ حافظ عثمان افندی ترجمہ .
 سندہ ذکر اولنان احدب حسنکدر . و بروسہ لی عبدالرحمن چلبیدر کہ توز بازاری
 امامی بروسہ لی خطاط مصطفی افندینکدر . و سلطان سلیملی رشید مصطفی چلبیدر کہ
 مجلدبانی صولاق سلیمان نام مذہبک شا کردی اولان مجلدبانی قرہ محمد نام استاددن
 و خطاط بروسہ لی ہزار فن محمد افندیدن دخی فن نذہیبی اخذ و اسکداری روغنی
 علی چلبیدن دخی تعلم ایشدر . خط تعلیقہ دخی رئیس الاطبا کاتب زادہ محمد رفیع
 افندیدن مآذون اولوب خردہ تعلیقہ لر و خوش وادی نسخ قطعہ کہ کتابتہ لر دخی
 وارد کہ ہر کورن استاد بوخط دلجو برسبجہ یسر و لؤلؤدر دیرایدی . خط تعلیقہ
 نیچہ مجموعہ و رسائل خصوصاً امام سیوطینک « انموذج الملیب » نام اثر لطیفہ لرینی
 تبرکاً یازوب و مشاغلہ نیچہ خیرات و مبراتک تاریخہ لرینی دخی رسم ایدوب
 بالخاصہ غلطہ دہ عزب قپوسی داخلندہ والدہ سلطان بنا کردہ سی اولان سبیل
 و چشمہ لر و فوقندہ مکتب تاریخہ لر بونلرک خدمت خامہ شیرین جامہ لریدر کہ
 الفلری زلفہ سزدر . (ع) « لورأہ صاحب عن صنعة الکتاب تاب » بشکطاش سرانی
 قپوسی مقابلندہ اولان چشمہ لرک و ابویوب ترہ سی جوارندہ حیاتی زادہ رئیس الاطبا
 مصطفی افندینک سنک مزاری تاریخہ لر دخی بونلرک خط کریمہ لریدر . نوریہ نام
 جامع جدیدک دخی خیر الابوابہ خط مثنا ایلہ « ان الصلوۃ » آیت کریمہ سی تسطیریلہ
 خداوندکار سابق سلطان محمود خان زمانندہ مأمور اولوب پیرانہ تمیق بیوردیلر .
 لکن عملہ نک عدم اہتمام لریلہ طورندن اخراج و لطافتی ازجاج اولمشدر . زیرا اصل
 کاغذ سوزن زدہ دن عمل ترزیز ایلہ اخذ اولنش بر رسم ، عبد فقیرک یدندہ حالا

موجود اولمغله نظر انداز امعان اولنسه کاتب دیکرک رسمی ظن اولنور مرتبه لرنده تحریف اولندیغی علم الله عیاندر . غلطه سرایی خدمتته مأمور اولدیغی تاریخه کلنجه « محمد من تلامیذ السید عبدالله » یاخود « امامزاده » دیو قید ایدوب بعده صواب دید استاد فریدلری اولدیغی اوزره گاه « محمد راسم » وبعضاً ایکینسی جمع ایله « محمد راسم امامزاده » دیو یازمشلردر . سن نبوته وصوللرنده الی الوقات فقط « محمد راسم » یازمشلردر . صفار وکبار هرکیم که آثار قلمنه رغبت ایده البته آنی سطور متعدده سندن مایوس ایلمز ایدی . « شعر »

ماخط لا کتابه فی صحیفته . کما تخطط لافی سائر الصحف

بومحله مناسب رضوان افندی ترجمه سنده برمنقبه کذار ایلمشدر . امیء حرف آشنای انبیا علیه الصلوات والتحایا جنابلرینه اولان ارتباط درونلرینه سرلوحه دیوان اشعارلری قلدیغمز نعت شریف شهادت و تعریف ایدر . طریقه علیه خواجهکان نقشبندانده دخی شیخ خواجه احمد یک دست مکی خلفاسندن زاویه امیریہ شیخی قریمی خواجه احمد افندیدن اخذ نسبت عزیزان ایلمشدر . سلطان احمد خان ثالث ترجمه سنده تفصیل و وعد اولنان مرقع تاریخی تبرکاً بومحله یاد و انشاد اولندی :

دقایق فهم هرفن هنور کامل و طاقل
که ذاتیدر شجاعت معرفت انواعنه شامل
بولنمز بحر زخار مداد فضلنه ساحل
هر آثارینی ابری جلد چرخ هفتمه داخل
بورتبه دانش و علم و کاله وارمیدر واصل
که تحصیل ابتدی بی تعلیم غیر اول شاه دانا دل
که فیض حقه الحق اولدی مظهر اول شه عادل
معارف طالبی عمرنده انجق بیرینی حاصل
منقح بر مرقع یازدی سلطان احمد کامل ۱۱۲۶

جناب حضرت سلطان احمد خان دانا کیم
شه رینت فزای تختگاه ملکک عرفان
ایریشمز ساحه آثار عرفانه نظاره
صریر نای کلک پاکنک تأثیری اتمکده
تواریخ آشنایان سویلسون شاهان اسلافی
معارفدن که حسن خط نهرتبه امر مشکدر
دکل بی شبهه مقدور بشر الا کرامتدر
دخی بیک معرفت وار ذات ذی شاننده کیم ایلمز
بورسمه رسم ایدر تاریخی راسم دعا کوی

حلیمه ترجمه سنده یاد اولنان صورت اذن کتبه و مشایخ کرامدن مشارالیه خواجه محمد امین افندیکن رحلتنه ترکی و عربی ایکی تاریخ انشاد بیوروب عربیسی دعای خیر

اولمق امنیه سیله بو محله درج اولندی :

صاحب النوبة امین الحق	شیخ فیض محمد مجدا
مرشد الطور نقش بندی	فاضل کامل هوالاتی
زین الاوتاد نجبة الابدال	مشرف القلب جهبذ العلماء
من توقات نشاوساح وقد	سلك المسلك لاهل التقا
اسدالموت منشب الظفر	قدس الله سره الابهی
راسم یستمذ بالتاریخ	قبره قصر جنة ابداء ۱۱۵۸

مرحوم مرسوم ليله براتده رحلت ایدوب اگری قیو مقابلنده مدفوندر .
سنک مزار لرینی خلفاسنک اقدمی استاد سرای عامره مرحوم مستجی زاده احمد
افندی یازمشدر . انتقاله امیر افندی زاده سید عبدالحلیم افندی ترجمه سنده ایکی
تاریخ و محمد نجیبیا وصفنده دخی بر تاریخ یاد اولنوب آنلردن ماعدا ظهور ایدن
رساله شامیه نك ترجمه سی آخرنده ایراد اولنان تاریخمز دخی بو مقامده ایراد و خدمت
ترجمه لرین آنکله ختم مراد اولندی :

نام داش خواجه عالم محمد راسمک	واحد کالاف عرفان ایدی ذاتی چون قلم
یعنی استاد سرای پادشاه ایدی اولوب	اول رئیس خطه خط اهل شوقه مفتیم
موجد اولوردی قواعد حسن خطدن اولسه کم	شعر و انشاده دخی اولمش کمال ايله علم
خانقاه خطده صاحب دست مرشد پیر ایدی	منصفان اول شیخ خطه اولدی درویش ای ددهم
سالکه نورسیاهی دوده سی قیلمش جلی	هر جهتدن رهبر ارشاد طور شش قلم
ثلث و ربیحان، نسخ و تویق و محقق رقعه ده	اجتهادی منجلی تعلیق ده قلمشیدی ضم
کرسی حسن خطه معراج ایکی تنویندر	حضرت شیخه عصا اولسه سزادرانی هم
نقطه سی نجم هدایین السطوری کهکشان	کعبه العشاق خط مسوده سی اولسه نه غم
مذهب منصور کوفی خواجهکانه منتسب	نقش بند صفحه تعلیم سالك پاک دم
سید عبدالله افندی ویرمش اذن ایدوب نفس	روحي شاد اولسون بسر سورة ن والقلم
خطی اوصافن آنک تجفیفه کافی اولیه	ریکدان بدر زرین انجمی ربک ایلسم
ایلدی حبس نفس اول هوش دردم مظهری	قیلدی فانی یازیسین یک نظرده طی قدم
قطعه یاقوت اشکن دوکسون ابن مقله ده	فرقتیله سرخ کلکی آغلاسون قان دمبدم
تا کرام کاتبین اعمالی در دفتر قبله	تا که اجرا ایده احکام قضا لوح و قلم
دفترین قلسون برات کیجه سی دفن اولدی چون	یازدینی قرآنک اجريله کشاده ذوالکرم
لوح آفاقه عطارد رسم ایدر تاریخنی	راسم استاد کچدی بعده جف القلم ۱۱۶۹

و دخی مالزمہ مقامدندر کہ برشب رؤیاسنده قوجه مصطفی پاشا خانقاہندہ سجاده نشین تسلیک طریقت اولان عزیز عالم شیخ سید نورالدین افندی کندیدن مشق آلوب و در عقب تعلیم و یروب الفی و حابی و سینی اخراج ایلمش بیدار اولوب تعبیری ایچون رؤیایی سابق الذکر خواجه محمد امین توقادی قدسناالله بسرہ یہ عرض ایلد کہہ بیورمشلر کہ « شیخ مزبور سلطان معنویدر . الف ، الف استقامتدر . بحمدالله تعالی طریق مستقیم اوزرہ سین . و الف اا اولوب عالی عددینہ مطابقتیلہ صوری و معنوی تعلی و تقرب پادشاهی بہ دلالت ایدر . حا ، دخی حبیب حیمکنزدن [۱]

حیاتی زاده محمد افندی حکیم باشی بولنق سبیلہ سینک دلالت ایلدیکی سرای جدید سلطانی خدمتہ حروف ثلاثہ نک عددی قدر وقتہ غلطہ سرایی خدمتدن نقلکنز اقتضا ایدر . و بر پادشاهک سزدن تمشقی مستلزمدر ، دیو تعبیر بیورمشلر . واقعا التمش طقوزنجی کونی محلول وقوعندہ حیاتی زاده افندی ہمتیلہ طبع ہایونہ القا و سوق ایلہ سرای جدید خدمتہ نقل اولمشدر . آندن نقل اولنق بعدہ عادت اولدی . و بعض شہزادکان تلذ ایلمشدر . بو عبد فقیرک خاطرہ دخی کلور کہ رؤیانک ظہوری ایامندہ بلاط زاویہ سی شیخی وحی زاده سید محمد ہاشم افندی سوقلہ استاد کل مشارالیہ مولانا راسم مرسومدن تلذ و تمشق اوزرہ ایدیلر . رؤیادن یکر می بش سنہ صکرہ قوجه مصطفی پاشا خانقاہنہ پیش قدم زاده علاءالدین چلبی رحلتندہ بالاستحقاق نقل اولندی . یحتمل کہ عزیز مشار الیہ جنابنک رؤیادہ تمشقری اقبالرندن جانشین و انابت کردہ لری اولان ہاشم افندینک تعلیمی خدمتک قبولی سری اولوب و ان شالله تعالی ہاشم افندی دخی « الظاهر عنوان الباطن » حکمنجہ وقتیلہ شیخک مقام معنویلرینہ رسیدہ اولہ لر . « وماذک علی الله بعزیز » و قضیہ اتفاقہ دندر کہ حروف ثلاثہ دلالت ایلدیکی (۶۹) عددی سالندہ استاد مزبور ایلہ براتندہ انتقال مشق خانہ بقا بیوردیلر . رضوان الله تعالی علیہ .

محمد بن ابراہیم بن الحاج یوسف

[۲] اسمین اختیاری قواعد عجمانہ دندر . جمال و جلال وادیلرندہ حسن خط

[۱] « حیم - امیر وزندہ یقین خصمہ دینور » [قاموس ترجمہ سی جلد ۴ صحیفہ ۸۰۶]

[۲] ییلدیژ : « قیدر »

کتابی وارد . (رمضان ۱۰۹۱) تاریخندہ ابتدا ایله « انجیل اهل بیت » نامیلہ معروف اوراد امام علی ثانی کتابت ایلش، حسن خط تعلیقده دخی آیه من آیات الله اولدینی جریده تعلیقینده بیان اولمشدر . مراجعت اولنه .

محمد امین واثق بن یوسف

شهریدر . پدری بغداددن معزولاً رحلت ایدن الهی زاده دامادی مضروب یوسف افندیدر . کندیلری حسن خط ثلث ونسخی آغا قپولی اسماعیل افندیدر وخط تعلیق قاضو عسکر عبدالباقی عارف افندیدر تمشق ایله هر برنده وضع لفظه کتبه یه اجازت یاب اولمشدر . طریق اوزرنده مکه مکرمه قاضیسی اولوب بعدالغزل عودت واثنای طریقده (تعلق استعجال ۱۱۶۵) تاریخنده رحلت ایلدی . بویت آنکدر :
ینه ارباب عشرت کلدیلر مجلس مهیادر کتور ساقی می کلکونی کیم بو باشفه سودادر

محمد امین کاشف بن یوسف

شهریدر . شاطر زاده دیرلر ایدی . پدری مشاهیر دولت علیه دن کل یوسف افدینک شاطریدر . حسن خط ثلث ونسخده امیر افندی زاده سید عبدالحلم افندیدر تمشق ایله صورت یاب ایدی . رئیس قلمی رجالندن اولوق مناسبتیه دیوانی ورقه وسائر اقلامده دخی کمالی واردر . رئیس الکتتاب وکتخدای صدر عالی منصبلرنده تکرر ایدوب دفتردارلق ودفترداراماتی وسائرنده دخی استخدام اولمشدر . کتخدای صدر عالی ایکن (النظر ۱۱۸۱) تاریخی جمادی الاولاسنده رحلت و ابوایوب انصاری رضی الله عنه جوارنده کوچک امیره همسایه اولدی . اشعاری دخی واردر .

محمد آگاه بن یوسف

شهریدر . سلطان سلیم جامع شریفنک روزنامجه جیسی ایدی . حسن خط ثلث ونسخی آغا قپولی اسماعیل افندیدر تمشق ایله اجازت آلمشدر . طریقه سنبلیه یه شیخ سید نورالدین افندیدر انابتله انتساب ایلشیدی . (خندان جنت ۱۱۵۸) تاریخنده رحلت ایلدی . آثار شعریه سندن شیخ مرحومک ابی شیه صحابی جوارنده واقع امیر بخاری خانقاهنه زاویه دار اولدقلرینه بوتاریخ بونلره منسوبدر :
خواجه خواجکان دیدی تاریخ جای میره خلیفه اولدک امین ۱۱۵۶

شیخ محمد سعید بن یوسف

شہریدر . پدری سلطان بایزید ولی جامع شریفنک جمعہ واعظی ایکن رحلت
ایلدی . کندیلری ایصوفیہ قرینده قبا صقال محلہ سنده ساکن ایدی . حسن خط
ثلث ونسخی حصیرجیلر امامی حافظ مصطفی افندیبن تمشق ایله مآذون اولمشدر .
(الشیخ العاقل ۱۱۷۴) تاریخندہ رحلت واسکدارده دفن اولندی .

محمد بن یوسف

پدری بدستانی اولوب کندیلری حفظلری مناسبتیلہ ایصوفیہ کبیر امامتہ ملک
یمین ایله مالک ونیچہ سنین اول شہراء صلحایہ سالک اولمشیکن جہتی آخرہ فروخت
ایلدی . حسن خطی خطاط عالم عارف مسلم نام داش ابی القاسم خواجہ محمد راسم
افندیبن کوروب بکام اجازت دخی اولدی . استاد مزبور بونلرک خانہ لرنده کرا
ایله نیچہ زمان ساکن اولمشیدی . حالا حالی معلوممز دکدر .

سید محمد امین

ترمذیدر . صاحب شمائل اولان ابو عیسیای ترمذی نسلنددر . (قضای مولی
۹۹۷) سالندہ عودت حجدہ غارت اولنوب بغدادہ و صکرہ اسلامبولہ وصول وفوتندہ دک
کتابتلہ مشغول ایدی .

محمد شمس الدین الحسینی

(الخطاط ۶۵۰) تاریخی رجالندن اولوب دمشق شامده تحصیل احسن اقلام
ایدوب ثلثاً ونسخاً حسن خط نسبی زیب ملک یمینی ایدوب ابن اصیبہ نک خدمت
کتابتندہ اولانلردندر کہ طبقات اطبا صاحبی بالمناسبه ایراد ایدر .

محمد خندان

دیار شرفدن طلوع ایدوب واماسیہده اقامت وشیح حمدالله آکاهدن تمشق
وتحصیل حیثیت ایدوب ثلث ونسخده حسن صورت پیدا ایلدکده استادیلہ امتانبولہ

وصوله معیت ایلمشدردر . کمال شهرت حسن خطی مثل سائر اولمغله شاعر . مستقیم
باقی افندی بوییتی دیمشدر :

خط املن باقیا اول غنجه نوره نوره سیرایدنلر دیدیلر خندانک اولمقدر بوخط ۱۱۱

درویش محمد

طوبخانه ساکنلرندر . شمس الدین احمد قره حصاریدن تحصیل حسن خط ثلث
ونسخ ایلمکله قره حصار ی درویشی و درویش چلبی و متولی زاده دیمکله دخی
عرفدر . استاد ی وادیسنده آثار بسیار ابقا و الف کامل تاریخندن مقدم عزم
خانقاه بقا ایلدی . طریقه خلوتیه ده استادیه پرداش وقبری دخی آکا پاداشدر .
دمورجی قوی یوسف افندی بونلرک مأذونیدر .

شیخ محمد وسیعی

بغدادیدر . عبدالله صیرفیدن حسن خط ثلث ونسخی تحصیل وشهرت کمال ایله
تجیل اولنانلردندر . (رحمة الله علیه ۸۲۹) تاریخی حدودنده رحلت ایلدی . فضل
ومعارف ایله موسوم بروجود محسود رومدر .

محمد مروزی

مرو شاهجان استر آباددندر . لقبی قبه درکه سببی قونیه ده فقهای حنفیه یه بر مدرس
بنا ایلمسیدر . وجه معاشی کسب یدینه منحصر اولان اهل سعادتدندر . بر نسخه
تدارکی ممکن اولمیوب حفظندن مصحف کتابت ایدردی . مبارک بن اثیرک «جامع
الاصول» نی (تعبیر ۶۸۲) تاریخنده اختصار ایلدیکی سالدیه طقسان طقوز یاشنده ایلدی .

محمد الابهری العوفی

یاقوتانه حسن خط ثلث ونسخی عمادالدین بن العفیفندن تمشق وعلم خطه تعشق
وبر مخصوص رساله جمع ایدوب حتی شیخ عبدالرؤف البرلسی درت بیت شعر ایله

[۱] بیلدیز : « سیر ایدنلر دیدیلر خندانک اولمق وار بوخط »

[۱] کنارده : « سیر ایدنلر دیدیلر یاقوتک اولمقدر بوخط »

تقریض ایلشدر . اولنده فوائد عدیده ایراد ایدوب تعلیم حروف مفرده و مرکبه ایله ارداف ایدر . بو منظومه رساله مزبورهدن بو محله مناسب اولمغله نقل اولندی که اون عدد خط اسمنی تصریح و جمع ایلشدردر : « شعر »

نسخ و ریحان عارضیک نسیب	بحواشی رقاع نصفک ملحق
ثلث عمرالمزول فیک تقضی	بغبار فلیت وصلی محقق
ان تکن قاتلی بطومار هجر	قبشعر العذار قلبی معلق

محمد سری

طربزونیدر . مظفره منسوب اولمغله مظفر ستریمی دیو شهردر . هر نوع خطده حسنله دستکیر بر کاتب خوش نویس ایدی . سلطان مراد ثالثک جلوسندن چند ایام مرورنده رحلت و حسن چلبی اثر طبیعت دخی اسناد ایدر .

محمد قوامالدین

ایرانیدر . سنی سنوی ، استاد صوری و معنوی ایدی . حسن خط یاقوتانهسی بودیاردده دخی شایعدر . (الشیخ ۹۴۱) تاریخی حدودنده رحلت ایلدی .

محمد

ابوالفضل الاعرج دیو کتبه وضع ایدر . شیخ حمدالله آکاهک شا کردانندن یکتا و یکپا بروجود بی همتادر . خطیله بر مصحف شریف (ذکر ۹۲۰) تاریخنده اتمام ایلشیدی . ابویوب انصاری علیه رضوان الباری تر به سنده رحله پیرای تعظیم اولمغله زیارت اولنمشیدی .

پیر محمد

(التحریر ۸۴۹) تاریخنده یازدینی بعضی آثاری کورلمش ماوراءالنهرده یاقوتدن خوش براستاد صاحب کالدر .

خواجه محمد

سبزواریدر . الف کامل رجالدن و اقلام ستهنک اهل کالندن اولوب شش قلم

اجرا ایلیکی برمرقعدہ (اصول شش قلم ۱۸۹۷) لفظلرینی تاریخ سال اولق اوزره یازدیغی میان هنوراندہ رایکاندر .

محمد قاسم

ایرانک رئیس چب نویسان زمانی ایدی . هنوران زمره سندندر . سلطان سلیمان خان وقتی رجالندن وماوراءالنہردن اولغله احوالی معلوممز دکلدر .

محمد باقی

بخاریدر . مدوح القلم خطاط مطبوع الرقم اولدیغی هنوراندہ مذکور ومستلمدر .

محمد اخلاقی

دمشقیدر . حناوی زاده علی افندینک « اخلاق علائی » نام اثرینی تعلیق حسن خطله قرق کره تحریر ایلمکله لقب مزبور ایله شهرت بولدی . استانبولده توطنی ایامنده خالد افندیبن تمشق ایلمشدر . تعلیقده دخی خوش نویساندندر . (تلف الفت ۱۰۲۱) تاریخنده بلده سنده عازم جنت و باب الفرادیسده دفین تربت اولدی .

محمد الامام

توقادیدر . استاد نامداری حسن اسکداریدن تکمیل سنن رواتب حسن خط ایدوب زیور محراب استادیت ومقتدای جماعت اهل معرفت اولمشدر . « شعر » وان اقر علی رق انامله اقر بالرق کتاب الانامله

وصف حالی اولمشدر . سلطان مراد تسخیر بغداد مراد ایلیدیکده بعض صلحایی تطیب قصدنده بونلری دخی دعوت وبر مصحف شریف کتابتیه امر بیوروب آنلر دخی جوابنده « قولسز بوبازاره کیرم . بهاسنی تعیین بیورک که تشریفکزه دکهم دھام شوق ایله رسیده انتها اولور ان شاء الله تعالی » دیدکده تعجب ایدوب « مطلوبک نه مقداردر » دیو سلطان زمان استنطاق ایلدکده « بیک غروشدن آشاغی یازهم »

دیو قطعی جواب ویروب پادشاه آکاه دخی « بیک التون تحت الحساب » دیوب عطا ایلده که امام غایت ایله شادکام اولور . ایکی سنه مرورنده عودت هایون واقع اولوب اجزای مصحفی حضور هایونه ایصال ایلیوب سلطان مراد حضرتلری دقت وامعان بیوروب ورسؤال خاطره کلوب « امام افندی بو مصحفک خطی اولندن آخری دخی دها خوش اولمش نیچون مطابق اولمامش » دیدکده واقعا یازدقده حسن بولور. لکن امام ظریف جوابنده « اوائلی فتح بغداد خلدجانیه و اوآخری سرور فتح و مسرت قدومکنز خیالیله یازلدی » دیوب بیک التون دخی بنحشایش سلطانی به نائل اولمشدر . (ع) « صاتیلیور برسوزی بیک دیناره » رحلتیه بومصرع فقیرانه تاریخدر : (امام اهل تعلیم ایلدی محراب ماوی بی ۱۰۵۲)

محمد سری الدین

مصریدر . ابوالرضا الحنفی دیمکه عریف ایدی . بر تقریب ایله فی الاصل مالک اولدینی خطی تهذیب ایچون نفرزاده سید اسماعیل افندی ایله صحبت و آندن سقطی تصحیح ایله اهل خطک سری سقطیبی اولمشدر . سنی سکسانه قریب ایکن (رضوان ۱۰۵۷) تاریخندن صکره قاهره مصرده تارک دارالقهر دنیا اولدی .

محمد موجی پاشا

شهریدر . خواجه نامداری حسن اسکداری مرحومدر . رتبه دفتری شق اولدن وزراتله چراغ اولمشیدی . (ورزش تسلیم ۱۰۵۳) تاریخنده رحلت نعم ایلدی . بو بیت آنکدر :

اله آلفله دلبر کوکل سندن فرار ایتمز نیم شهباز طبعم دکه برقوله فرار ایتمز

محمد العرب

حلی فاصل ادیب و حکیم طیب ایدی . محفوظ اللسان اولمامغله الحاد و بعض نقایص اسناد اولمشدر . استانبولده حسن اسکداریدن تعلمله حسن خطه انتساب و ابقای آثاره ورزش ایله شهرت یاب اولمشدر . و لفظ عرب ایله تبرک ایلمشدر . نصح پاشازاده دن

دخی اخذی اولمقله بر مدیحہ انشاد ایلشدرکہ اولی بودر: (ع) دان النصوح
ابوالیاقوت فی الخط، اثنای طریقہ قونیہ قربندہ واقع اسحاقلی نام قریبہ ده (ذی شان ۱۰۶۱)
تاریخندہ عنزم جنان ایلدی .

محمد

شهریدر . نعلبند زاده دیمکله شهرت داده کبار کتابدن اولوب حسن خط ثلث
ونسخی خاندان شیخ ابن الشیخدن تدارک و تحصیل و تمسّق و تکمیل و بر مرتبہ ده
صاحب ملکہ کلیہ اولدی که حتی رقم مشهور و متداول فی الاصل سربانی به قریب
بر پریشان هیئت اوزره ایکن تهذیب و بو حسن صورتله ترتیب و کویا موجودی
اولمشیدی . رحلتنه آخوند فیضی بومصرع دعایی تاریخ ایلشدر : (نعلبند زاده به
الله ایدہ رحمت آمین ۱۰۷۳) .

محمد پاشا [۱]

بلغرادی دیمکله شهر ایدی . استانبوله قدومه اقدام و امام دیو بنام حافظ محمد
افندیدن حسن خط ثلث و نسخی تحصیل و اجازتیه دخی تجلیل اولنوب بعده سرای
هایونه دخول و یولیه کیلار کتخداسی اولوب صکره ایکی طوغ ایله دخی مکرم
اولمشدر . (فرض ۱۰۸۰) تاریخی حدودنده و دیعه نهان خانه ارض اولوب قلم
جسدین کیلار قبوره نهاده و مرغ روحن قفس جسمندن آزاده ایلدی . آثار
بسیاری واردر .

محمد دال چلبی

دفتردار و رئیس اولوب بعده سنان پاشایه تذکره اول و برسنه ده ینه صدر ریاستی
مقر ایشیکن کندی حقنده ممر اولدینی سلانیک تاریخنده تفصیل و خلیقه ده اجمال
اولمشدر . شیخ زاده مصطفی دده دن حسن خطه ورزش ایلدیکی رئیس قلمی

[۱] کنارده : طقوز یوز سکسان تاریخنده ایوب حمای مقابلنده مدفون محمد

پاشا غیریدر .

جرائدندن استدلال و اثر معتبرلری دخی دالدر. داعی مرحومك (حزنله بودم دیدی حق آکا رحمت ایلدی ۱۰۱۳) مصرعی تاریخ ارتحال و بوداعی فقیرك دخی بوییتی مصنع تاریخ انتقال اولمشدر :

آچدی مجموعه دلدن آکا قال ابتدکده چیقدی الدال علی الخیر [۱] آنک تاریخ ۱۰۱۳ خرقة شریف منزلی مقابلنده اولان مسجده مدفوندر .

محمد کاتو

بوسنویدر . ولسانلرنده کاتو لفظی کاتب کله سنک مقصور مرخیدر . اقلیم مزبور سرایندن سرای هایونه دست علو همتله نقل ایدوب حسن خط ثلث و نسخی درویش علی مرحومدن تمشق ایله تهالك و اجازت دخی تدارك ایلشیدی . طریق اوزره خانه خاصده پیشکیر آغاسی اولوب یوزیکرمی آچه وظیفه ایله سرای جدیده مشق خواجهسی اولمغه چراغ و تقاعد ایلشیدی . بوجهله اساتذهنک خدمات مبرورسی و تلامذهنک دخی مساعی مشکورسی ایله اشتغال و ابقای آثاره سعی و گذارنده ماه و سال ایکن مرقع چار قطعه اخشیجانی آزرده سیلاب اجل اولوب انداخته تلف خانه قبر اولدینی رشدی مرحومك بومصرعندن هویدادر: (جلوه گاه اولسون محمد کاتوبه دارالجنان ۱۰۹۷)

محمد

ایوبیدر . نفاش زاده دیمکه شهرت داده در . حسن خط ثلث و نسخی کاتو محمد افندیدن تمشق و اخذ اجازتله تفوق ایلمشدر . حتی استادی وفاتنده محلولندن کاتب سرای سلطانی اولمشدر . بعض آثاری ختامنده استادینی یاد ایلدیکی زیارتله رسیده دائرة صحته در . اوتاقچیلر جامع شریفی که آغای باب السعاده غضنفر آغا خیریدر، سوی شمایلیندن بیوک طومق دپه تعبیر اولنان مزارستانده قبرینه تصادف ایلشیدم که صکره ایاصوفیه کبیر واعظی خضرزاده حسن افندی دخی مشار ایله مرحومك جوارینه دفن اولندی . سنک مزار مزبورده تاریخ رحلتی (تارک عزت ۱۰۹۸)

[۱] (الدال علی الخیر ۱۰۱۷) دن ابجد حسابله (د) ک احتوا ایلدیکی (۴) عددی چیقده جقدر .

عددی اوزره منقوشدر . نجیب ایوبی دوحه سنده استادی وسنه رحلتی تعییننده
« الجواد قدیکبو » مثلنه مورد اولدی .

محمد

شهریدر . سراج زاده دیمکه عرفدر . درویش علیدن تلذ و حسن روحانی
خطوطدن تلذد ایلیوب نیچه آثار ابقا ایلشدر . (ع) « ارده نام و شان و آتده قاله
میدان یادکار » (تمام خط ۱۰۹۰) تاریخنده رحلت بقاوادهم خامه چابک خراملرینک
آثاری میدان هنرده آشکار اولشدر .

محمد شوقی

شهریدر . نفس زاده سید اسماعیل افندی شاگردلرنددر . (مغنی ۱۱۰۰)
تاریخی حدودنده رحلت ایلدی .

محمد انوری

شهریدر . خواجه زاده شهرتیه مشهور و قره قز لقبیه سواد اعظم عالمده
مذکورده . حسن خط ثلث و نسخی صویولجی زاده مصطفی افندیدن تحصیل
و اذن و اجار تیه دخی تجیل اولنوب بعده آت میدان قریبنده واقع خزینه دارباشی
فیروز آغا جامعی مکتبنده که مقام شیخ حمداللهدر ، معلم خط اولشدر . سلطان
احمد خان اول جامع شریفنده رئیس المؤذنین ایدی . قرق عدد مصحف شریف
و انعام و دلائل امثالی اثر منیف یادکار و برکذار روزکار ایلشدر . طریقه
نقشبندییه منسوب ایدی . « دوحه » ده نجیبا املاسی اوزره مصطفی خان ثانی بونلرک
دخی تعلیملرینه احیاناً نگاه انداز اولورلر ایش . حتی بر مصحف استکتاب و بیک
غروشله کام یاب ایلشدی . تانار خان سلیم کرای سلطان التماسیه یازدیغی مصحف
هدیه سنی حج شریف زاد و راحله سنه صرف ایدوب عودتده مدینه منوره دن ایکی
قوناق افتراقنده « بیت »

ای پادشه کشور لولاک تولیدی اول برکه باصاردک کوزیمک نوری اولیدی

تمنسیلہ آندہ دفین زیر زمین جنت مکین اولدینی بو مصرع فقیرانہ ایله ضبط اولندی : (معلم قیلہ خواجہ زاده بی الله ماوایہ ۱۱۰۶) . بوالہی آثار شعریہ لوندندر :

نقشبندی قادری و مولوی و خلوتی	جملہ ارباب طریقہ اصلی ، پیر پروری
نقشبندی قادری و مولوی و خلوتی	اہل ذکرک سرفرازی اہل عشقک سروری
منبع علم الہی عارف باللہ اولان	مظہر نور تجلی واصل اللہ اولان
نقشبندی قادری و مولوی و خلوتی	سر غیب الغیبک اسماعیلی فنا فی اللہ اولان
رحمت رحمان اولہ ہر دمہ تاروز قیام	حاصلی ارواح قدسیہ لرینہ صبح و شام
نقشبندی قادری و مولوی و خلوتی	حشرہ دک شرح ایلرہسک انوری اولمز تمام

محمد

شہریدر . سپدجی زاده دیو معروفدر . بانچہ استادیتدہ کل روی سید بر خطاط امجددر . صویولجی زاده مصطفی افندیدن مآذون و نیچہ آثارہ توفیق نمون اولمشدر . رحلت ایلدیکی شہرک اسمی (شہر شوال مبارک ۱۱۰۵) سال وفات اولمشدر .

محمد

شہریدر . یایجی زاده دیمککہ عرفقدر . حسن خط ثلث و نسخی میر عمر بن نصوح پاشادن تمشق و اجازتیلہ تفوق ایدنلردندر . (اختفا ۱۰۸۲) تاریخندہ عنزم بقا ایلدی دیو [۱] مسموعم اولمشیدی .

شیخ محمد

شہریدر . بربر زاده دیمککہ شہردر . حسن خطی حافظ عثمان افندیکنک یدندن تراش و تراشہ قلم کبی استادینہ اطاعتلہ ساپاش اوزرہ ایدی . لکن جیلتنده اولان تعصب ، طریق و عظہ تشویق ایله تصلب ایلمککہ سبب اولغین معرفتنک خیرنی کورمہ مشدر . سنجددار امامی ایله بر سنہدہ وفات ایلدی .

[۱] یلدیز : « غالباً مسموعم »

محمد

شهریدر . سہا طیہ قپوسی داخلندہ سنجدار خیرالدین جامعنک امامتی ایلہ چلبی
امام دیو شہر بر خطاط عالم کپر درکہ حافظ عثمان افندینک قدمای شا کرداننددر ؛
لکن بر مادہدہ فلکہ دشنام ایدوب « بیت »

کتاب و کاتب و مکتوب و مکتب ندا آمدکہ این جملہ خیالست

مآلیہ ترک کالی و سوی خطدن اعراض و تولى ایلشدر . اول حال اوزرہ
(وفات خطاط ۱۱۰۶) تاریخندہ علمدار اجلاک پیروی و مؤذن « ارجعی » بہ اجابتلہ
محراب بقادہ منزوی اولوب سلوری قپوسندہ دفن اولندی .

محمد

شهریدر . کوچک چلبی دیمککہ عریف بروجود شریف ایدی . کوچک تذکرہ جی
ایکن خلیقہ [۱] تعلیقہ سی اوزرہ محاسبہ حرمینہ نقل اولنوب مالیه و ریاست کتاب و باش
محاسبہ و دفتر امامتی مناصبی ایلہ بکام اولہرق (محمد مبشرالجنۃ ۱۱۱۸) تاریخی
محرمندہ رحلت و صد فحیر مقابلندہ واقع جامع مراقندنہ راقد اولشدر . مخدوم
فضائل لزوملری شیخ الاسلام اسماعیل عاصم افندی زسرہ تعلیقیانده سرزده قلم
علامدر . واقعا حسن خطی ثلثاً و نسخاً نفس زاده سید اسماعیل افندی دن و سائر اقلامی
دخی شا کردانندن اولدیغی رؤس قلمی رجالندن تحصیل و تدارک و اذن و اجازتله بکام
تمالك اولاندرنددر .

شیخ محمد لعلی

قسطنونی اولوب ادرنہ یه وصول و کلشنیه مشایخندن شیخ محمد سرینک خدمتلیله
شرف یاب و سلوک و مجاہدہ و چلہ مشاہدہ ایلہ تکمیل طریقت و بکام خلافت اولدقدن
صکرہ استانبولہ کلوب مشایخ سنبلیدن قوجه مصطفی پاشا شیخی سید علاءالدین
افندی دن دخی وقت استفاضہ لرندہ بلاط شیخی سید حسن نوری و مغنیسا شیخی حسن

[۱] « خلیقہ الرؤسا »

کنزی و سائر لری ایله دخی همدم اولوب تکرار بعدالخلوه نائل اسرار خلافت اولمشردر . بواشاده مزبور سید حسن افندی تمشق ایدوب حسن خطه صورت ویرمشتر ایدی . مقتضای مسالکری اولمدینی جهتدن شهرت بولمامشدر . بعدالحج ینه ادرنهیه وصلت وکاشنی خانهده شیخ بولنان قطبی افندی زاده شیخ سید علی رحلتنده قائم مقام اولمشیدی . الی سنه مرورنده ذی الحججده رحلت وزاویه سنده دفن اولندی . یرینه جایی زاده حسن سزائی پوست نشین اولمشدر . تاریخ انتقالی بوجه تعمیه کامی افندیکن بومصر عیدر : (نهال کاشنیدن قوپدی برکل لعلی ۱۱۱۲) برکل ایله الی بر تعمیه اولمشدر . اکر (مدد قوپدی نهال کاشنیدن برکل لعلی) دینسه تعمیه تکلفنه دخی احتیاج قالماز ایدی . ذیل الذیل قولنججه حسن خط مناسبتیه لعلی مَرکبه حسن ویرمسی ایله لعلی دیو شهرت بولمشردر .

محمد عارف القادری

شهریدر . حسن خط ثلث ونسخی قره حصاری درویشی دیمکله مشهور اولان متولی زاده مذکور درویش محمددن یازمشدر . معمریندن وطوبخانهده ساکن اولوب نیچه آثاره موفقدر . بعدالالف یوز تاریخلرنده وفات ایلدی . « بیت »
سطورش راحت افزا چون قویار   حروفش مشکا چون خط دلدار
تعلیقده دخی الی واردر .

محمد عارف المولوی

شهریدر . فی الاصل بغدادی اولوب وادیسسی یاقوتانه ونسخ قره حصاری طورنده برمتین خطه مالکدر . جلوس احمدخان ثالث ایامنه دک معمریندندر .

محمد بحری پاشا

سدالبحردن ظهور ایدوب سرای هایونه دخوله مأمور اولدی . حسن خط ثلث ونسخی درویش علی مرحومدن تمشقله اقرانه تفوق وتوقع وجلی قلمه دخی تعشق ایدوب وادیسنده بحر الفحول وقواعد اوزره تعلیق دخی سپاهی احمد افندیدن تلذله اربابی عندنده مقبول اولمشدر . سر کتابتندن ایکی طوغله چراغ اولوب حنی

طنبوری عاشق عمرک هم عصری اولان شاعر کوهری صاحب معنی بونلره دیوان کتابی خدمتیه مقید ایدی. کندیلری بعدالتقاعد خواجکان دیوانیه دن اولوب دفعات ایله توقیعی و جزیه محاسبه سی امثالی مناسب مناصب ایله اوقات گذارایکن استانبوله ربیع الاولده غوطه خوار تیتار اولدیغنه کفری لطفی بومصرع تاریخی دیمشدر : (زورق جسمنی چکدردی عنادن بحری ۱۱۱۲). مرحوم مرحوم بردریتیم دریای معارف اولوب از جمله حسن کتابتده روی سطرده واقع هر بر نقطه سی رخساره بهرام اقباله برخال لطافت دال اولمشیدی . سلطان مصطفی خان ثانیکن نام نامیلرنده طادن امتیاز ایچون ساده ابتدا خلاف عاده بردندان اثبات و کتابت ایدن طغرا کشر سالما قولنجه بودر . مصطفی خان اولک طغرالرنده تمیز صاد و طا یوقدر . اشعارندن دخی بومقطع یادکار قلندی :

وصال امیدیں ایتمه بی محل ای بحری شیدا   محلی دینمینجه عرضا لک درکنار اولماز

سید محمد شانی

شهریدر . قره خلیل افندی اتباعندن و اول زمانک ارباب معارفندندر . قوجه درویش علی مرحومک تلامذه سنندندر .

محمد

لارندیدر . حسن خط ثلث و نسجده صو یولجی زاده مصطفی افندینک استفاضه کمال اجازتیه عال العال یازمشدر . (کثرت ۱۱۲۰) تاریخلرنده عزم عالم وحدت ایلدی .

درویش محمد

ادرنه یه اناطولیدن کلوب توطن ایلدی . کوکب دیو ملقب اولسنه وسیله اگرجه « الالقب تنزل من السماء » ایماسیله علو شانی و پرتو شععه دار زمانی مسلمدر . لکن وجه عادی بودر که بعض ناسده رونما اولدینی اوزره کشره سنده دیده و کوش میاننده بر خلقی ارتعاش و اختلاج دائمی وار ایدی . ناکاه کوکب ردیف رقصیده ده حرکت مزبوریه دائر بر مضمون واقع اولغله مجلسده کیف ماتفق انشاد اولنورکن

بیت مزبورده اهل مجلسك زياده جه انبساطرينه بونلر اظهار انفعال ايله منقبض اولديغى اجلدن كوكب لفظى معهودانه لقب اولمشدر. كتبه لرنده ايراد ايلز ايدى . سبعة سياره و جوهات قرأنيه بي بكما لها كوروب وشا كر دلرندن يوزر دجبلر شينى مصطفى افنديدن طريقه خلوتيه ده آخذ دست بيعت وبكام خلافت دخی اولمشيدى . حسن خط شش قلمى دخی اقاليم سبعة ده شهرت نمون و استاد ربع مسكون نام داش جامع القرآن حافظ عثمان افنديدن استانبولده تمشق واجازت ياب تفوق اولمشدر .
لكن « بيت »

خط يزارى صبحت سواد شبما چون سويدا است نهان در دل شب كوكبما

ظاهرى اوزره بچاره پوشيده سحاب غفلت بولنوب حقوق استاديه عدم رعايت و بلکه علاوه عقوق دنيا و آخرت اولور اموره تصدى ايدوب از جمله دولت عليه ادرنده بولنديغى ازمنه ده استادى مزبور افندى به رجال دولتن برى على الحساب بر كيه آنچه ارسال ايدوب بر مصحف شريف كى تابتى نياز و مرحوم مرقوم دخی شروع ايلديكى مصحفك ثلثى يازلمشيكن كوكب ادرنده بولمغله « بن خوش نويسم و تيزكارم . عثمان افندى عليل اولمغله پيرانه بازار ، ديو [۱] كى تابت مصحفى تحويل و مبلغ مزبورى برتنك وقتنده استرداد و تحصيل ايللرينه سبب اولمشيدى . بورخته آنك عملى اولديغنه مصحف ثانى جزئى استانبولده تذهيبه كلوب بعد زمان مجلد دكانده كورد كده مطلع اولوب اگر چه « يمحوالله مايشاء ويثبت و عنده ام الكتاب » ديوب اظهار انفعال ايلدى ديو نقل اولنور . لكن مصحف ثانى هنوز ثلثى مقدارى اولمدن قلمتراش ايله قضاء كى تابت ايلديكى ايكى پارمقلىنى بردن قطع ايدوب زخم صوريلى بر سنه التيام قبول ايليوب والحاصل مزبور مصحفى اتمام ميسر اوليوب بو ماده دن منكره ييلديزى دوشوب كوكب دلخواهى اوزره تنوير آسمان كى تابت ايلك مقدر اولمامشدر .
(ع) « كر خط كنى بعالم خط امان يابى » مفهومى اوزره (تلف خطاط ۱۱۲۹) تاريخنده ادرنده رتبه حياتدن انحطاط بولدى و « كوكب انقض الساعة » مثليه مورد اولدى .

[۱] ييلديز : « كندينه كى تابت »

محمد نائب

شهریدر . پدری قوغه‌چی دده جامعنک ، مؤذنی اولمغله مؤذن‌زاده دیرلر ایدی .
شیخ‌الاسلام سید مصطفی افندینک مکه مکرمه‌ده نایب اولمغله مخاص مزبوری یادگار
ایلشدر . طرابلس بعدہ لفقوشه‌ده سجاده نشین حکومت ایکن (خوش نویس
زمان ۱۱۳۰) تاریخنده عزم جنان ایلدی . حسن خطی سنجدار محله‌سی امامی
محمد افندین تعلم ایلشدر . تعلیقہ دخی تعلقی وار ایدی . کثرت کتابتله موقر اولسی
سبب اولشدر . اشعاری دخی پسندیده زوآردر .

محمد راغب

شهریدر . کوسج خلیل پاشایه داماد اولمغله سبب اشتهاری اولشدر . حسن
خط ثلث ونسخی قره‌قر شہرت خواجه زاده محمد افندین تمشق وخط تعلیقہ دخی
تعلق و موسیقیدہ دخی اقرانہ تفوق ایلشیدی . محاسبہ اول خلفاسندن ایکن
« ومانا فی طول الحیوة براغب » مضمونی اوزره (الظاهر ۱۱۳۷) تاریخنده رحلتی
ظاهر اولدی . آثار خطیہ‌سی نیچه مدونات اولشدر . بوییتلر آنکدر :
غبار خطکہ زیب افزای کرد لعل جاناندر آتک یاقوت مستعصم دخی رسمنده جبراندر

دیگر

کلاک قدرت یازہ لی خطکی دیدارکده حسن ختم اولدی سنک مصحف رخسارکده

شیخ محمد شہودی

شهریدر . امیر بخاری تربہ‌سی جامعندہ خطابت و خواجه خیرالدین مسجدندہ
امامت خدمتارندہ ایدی . حسن خطی نفس زاده سید اسماعیل افندین یازمشدر .
چکہ لقبیلہ شہرت بولشدر . (مختفی ۱۱۳۰) تاریخنده اوج بقادہ قرار ایلدی .
شیخانہ اشعاری و بستہ الہیاتی واردر .

محمد ترابی

شهریدر . قوجہ مصطفی پاشا جامی قربندہ ساکن اولوب حافظ عثمان افندین

حسن خطه مأذون ایدی . سر مؤذنان شهر یاری یک چشم مشهور بونلردرکه (استقامت ۱۱۰۲) [۱] تاریخنده واقع فتح بلغرادده برکوزی قزازده اولمشیدی . طریق خواجکانده داخل و کرات ایله تاریخجیلوق منصیبنه نائل اولمشدر . جلی مثنی خطه انتسابی جههدن غالب اولغله قپودان پاشالر دیوان خانه سنده وقپودان ابراهیم پاشا جامعنده نیچه نورسم لوحه لری واردر مؤذنلک مناسبتیله (ندایی) مخلصیه ومخلص مزبور ایله نیچه بسیط اشعاری واردر . (فغان ۱۱۳۱) تاریخنده اقامت محل جنان ایلدی .

محمد

شهریدر . توز قوپران زاده دیمکله معروف و قدر که معروف کما نکشک نسلندندر . جدینک سنک نشاننده اولان بیت معروف بودر :

صاحب المنزل فی المیدان الذی اسمه توز قوپران

کندیلری حسن خطی رمضان افندیبن تحصیل و استادینه داماد اولغله دخی تجیل اولمشدر . سلوری قپوسنده واقع ابراهیم پاشا جامعنک کاتبی اولغله دستار قفسی اول ایامده کتاب اوقافک معتادلری اولوب بونلرک دخی دوام اوزره التزاملری وار ایدی . جامع مزبور قربنده ساکن ایدی . باب مزبور خارچنده مدفوندر . لیله عید قربانه وقعه فوتی تصادف ایلدیکی بو فقیرک مسموعی اولغله (شب اضحیه ۱۱۲۶) لفظی تمام تاریخ اولوق غرابندندر .

محمد اصم

اسکداریدر . کتبه سنده اصم اسکداری بازار . (ع) د چوخاتم اصم باش و عیوبت بشنوه ماکنجه کندی حالیه مشغول اولوب آغا قپولی اسماعیل افندی مرحومدن نمشقله مأذون و معروف اهل کمال اولمشدر . (الظاهر ۱۱۳۷) تاریخنده بلده سنده دفن اولندی .

محمد الحافظ

اسکداری اولوب حسن خطی نفس زاده سید اسماعیل افندیبن تعلم ایله مجاز

[۱] ایکی نسخه دهده (استقامت) ک یانه (۱۱۰۲) قونمش ایسه ده اوکله (۱۰۰۲) طوتیبور .

اولمشر. مدرسیندن اولوب بلده سه سنده قسام کاتبلرینه رئیس ایکن سکسان یاشنده و اللنجی محصفک ختامنده مصحف عمری دخی تمام (ماه رمضان ۱۱۳۷) تاریخی شهر صیامنده بلده سنده رحلت ایلدی .

محمد المؤمن

شهریدر. بکر پاشا جامنده مؤذن اولوب حافظ عثمان افندی مرحومک خدمت لرنده اولوق مناسبتیه معاً حج شریفه دخی عزیمت ایلش- لردر . حسن خط ثلث و نسخ و جلیده مرحوم مرقومک تعلیمی کمال تحصیل ایلشدر. [۱] (جعل اللجنة مشواہ ۱۱۳۹) تاریخنده رحلت ایلدی .

محمد حافظ

شهریدر . حسن خطی سرای عامره معور امام جامع میر آخور سید عبدالله افندی یازمشر . کتبه سنده حافظ درویش محمد القادری دیو قید ایدر ایدی . ارتحالی استادندن صکره آز زمان ایچره در .

محمد عدلی

شهریدر . خواجهکان دیوانیه دن ایدی . حسن خطده استادی قوجه درویش علیدر . و قتمزه دک نقاش پاشا [۲] سرابی قریبنده ساکن و شق ثانی ایکن رحلت و طوب قپوسی خارچنده دفن اولندی .

سید محمد هاشم

پدری امیر پاشا [۳] حسن خطی خواجه عالم راسم مسلمدن یازمشر . کبار خواجهکاندن ایکن [۴] و پدری یاشنده سیواس تکیه سی داخلنده مدفوندر .

[۱] ییلدیز : « تقریباً »

[۲] ییلدیز : « زاده »

[۳] ییلدیز : « ابراهیم تنوری نسلنددر »

[۴] ایکی نسخه دهده بویله در . « ایکن وفات ایلدی » دیمک ایجاب ایدیور .

طریقت علیہدہ یولداشمز بولمغله بو تاریخ بو فقیر کدر : (اوله هاشم افندی به محلی
جنه الماوی ۱۱۷۷) .

محمد

کریدی دیمکله شهیردر . بلده مزبور دن فقط برای تحصیل حسن خط دارالحصول
استانبوله قفول و نام داش جامع القرآن حافظ عثمان افندی دن تمشق و اجازتیه دخی بزم
اهل معارفه دخول ایشدر . بعضراستادنن اذنی میسر اولیوب آغا قپولی اسماعیل
افندی دن مأذون اولدی دیدکلی سخن ضعیف و غیره مستحسندر . لکن صحبت
خطیه لری واقعدر . درگاه عالی یکیچری آغالرینه مؤذن ودستاری اولمغله آغا قپوسی
داخلنده بر حجره ده ساکن اولوب و سلطان بایزیده سیاوش پاشا سرایی اتصالنده
دخی بر دکان فوقنده اوقات گذار اولورکن دفتری بهجت افندی زاده جودت
افندی استصحاب و بر حجره تعیین ایدوب آنده ساکن ایکن (عزیمت رحلت ۱۱۶۵)
تاریخنده بقایه تسیر و ادرنه قپوسی ایله طوبه قپوسی میاننده شراهه مشرف محله
تقیر اولوب خط سنک مزاری ابراهیم نامق افندینکدر .

درویش محمد فلاوز

شهیردر . ابو بکر پاشا جامعی قربنده نشاء یاب وجود اولوب اول محله ده ساکن
طریقه شمسیدن شیخ حسین خلوتی خدمتنده اولدینی ایلمده حسن خط ثلث
ونسخی اهل خطک دلپسندی حافظ عثمان افندی دن تمشق ایله صورت ویرمشیدی . قره باش
دیمکله معروف آغای باب السعاده مصطفی آغا بن قورقود بیک نام صاحب الحیرک
طوبخانه ده بنا کرده سی اولان زاویه نک مشیختی شیخ مزبوره توجه ایلدکده معاً
هجرت و حجره نشین اولدی . شیخی انتقالندن صکره شیخ حسن سزایی به واروب
بر ضعفه تبرک اخذ ایشیدی . بر کون طوبخانه فرازلرندن برندن اثنای مرورده
ساقط اولوب اهل شغل اشکسته پای اولق کرکدر مثیلنجه بر قدمی خرد اولوب
بو سببدن حجره سنده کتابت ایله مألوف و نسخ تعلق دخی یازوب صحت خط ایله
موصوف ایدی . (دعوت روحانیت ۱۱۵۵) تاریخنده کلشن بقایه راحل و زاویه

مزبورہ داخلندہ خاک پاکی منزل ایلدی . تیمورجی قولی، یوسف افندی دخی آندہ
مدفوندر .

محمد نکینی

شهریدر . معارفده مشار بالبنان افران اولوق ایچون سید حسن هاشیمدن تمشق
حسن خط ثلث و نسخ و محقق و فی الجمله اقرانیله هم سبق اولدقدن صکره درویش
علی ترجمه سنده بسط اولنان قره حسن اوغلی مصطفی پاشانک مهر دارلنی روزنامهچه
حالی ممضی و مختوم اولوب مهر سلیمانی کبی هر زمان و زهینده نرم عرفانک معروفی
بر صاحب طبع لطائف آفرین اولمغله خاتم وفق خواص قرین کبی الدن اله کزوب
بو طریقله حاتم طی کبی بنام هر مقام ایکن ماه صفرده انکشت حیاتدن مهر روحی
ساقط و شکست و مولد منشأری اولان طاتلی قیو جامعی مزارستانده دفین درج
تربت اولدینی بو مصرع معما کونه ایله مضبوطدر : (نکینی عفو باقیده مشار بالبنان
اوله ۱۱۳۵) [۱] الفت بسیار ایله نقض اعتبار بولمامشیکن وقت فرصتده پیرانه
مصاحف کثیره کتابتنه موفق اولمشدر . مع هذا فارسی دان و شعر آشنا اولوب
بو بیت کندینه حسب حال ایدی :

سرایا دل نکینی زخم دار تیغ هجراندر سبب بو اشراخ قلبه نقش نام جاناندر

محمد ضهینی

مدرنیدندر . حسن خطی عرب زاده محمد افندیدن تحصیل و اجازتیله تجیل
اولمشدر . یادکاری بسیاردر . بلده سنده ساکن ایکن (شہادت ۱۱۴۱) تاریخنده
عزم تماشا گاه جنت ایلدی .

سید محمد

شهریدر . تجارندن ایکن ثلث و نسخی خواجه سرای شهنشاهی نام داش ابی
القاسم مولانا محمد راسم افندیدن تمشق ایلشیدی . عزب قیوسنده والده سلطان

[۱] مصراعک تمامی ۱۱۳۷ طوتیور، باقی نک باشندہ کی « ب » عفو ، یعنی طرح ابدیلنجہ

۱۱۳۵ قالب .

مکتب جدیدندہ استادلرینہ ابتدا بناسندہ توجیہ اولنان مشق خواجہانی جهت خدمتی ثاباً بونلرہ نقل ایلشیدی . (شرع شریف ۱۱۶۰) تاریخندہ تکمیل پنج اساس اسلام یعنی حج بیت الحرام ایچون روبراہ حجاز اولوب آندہ عبور قنطرہ حجاز ایلدی .

محمد لایح

قریمی اولوب صدر اعظم الماس پاشانک خدمت امامتندن بهره یاب اولمشدر . حسن خط ثلث و نسخی آغا قبولی اسماعیل افندیدن تعلمله رسیدہ کمال اولوب یادکار بسیار و مخلص مزبور ایله مدون دیوان اشعاری وارد . مکدن معزولاً (شیخ مرہبی ۱۱۶۲) تاریخندہ رحلت ایلدی . طوب قیوسندہ در . اوغلی احمد نجیب افندی دخی مسطوردر .

میر محمد امنی

شهریدر . سلسلہ نسبی حضرت مولوی بہشتی اولور . اندرون ہایونندہ ایکن حسن خط ثلث و نسخی استاد بنام السید عبداللہ الامام یعنی یدی قہلی افندیدن یازمشدر . خزینہ کتبخداسی ابراہیم پاشایہ دیوان کاتبی اولوب ہمدہ یولیلہ بالفعل مکتوبی صدر عالی اولمشدر . میرمیران روم ایلی پایہ سیلہ سفارت مسقو خدمتندن صکرہ باش محاسبہ و سائر خدماتندہ اثبات وجود ایدنلردندر . (ارتحال ناسوت ۱۱۵۷) تاریخنی حدودندہ محمول آلت حدبای [۱] تابوت اولوب عزم لاهوت ایلدی .

سید محمد نوری

قدسیدر . مصر قاہرہ توطن ایدوب حسن خط ثلث و نسخی جزاثری

[۱] « حدب — حانک ضمیمہ حدباء کلہ سندن جمعدر . زحمتلو و مشقتلو امور و احوالہ دینور و قنبور کبی بوکری اغاجہ دینور . شارح دیرکہ کعب بن زہیرک اشبو « کل ابن انی وان طالت سلامتہ — یوماً علی آلہ حدباء محمول » پیتندہ واقع (آلہ حدباء) نقش اولہ جقدر . لکن مطلق نقش اولیوب غربا و فقرا تحمیل ابتدکاری (خرپشتہ) [*] اولوق پک ملایمدر . [قاموس ترجمہسی جلد ۱ صفحہ ۱۹۴] [*] تابوت

حسین دلاوردن تمشق واذن واجازتہ تفوق ایلشدر . « بیت »

فما مقلّم اظفاری سوی قلمی ولا کتاب اعدائی سوی کتبی

مآلذہ مظہر اولمغلہ فاتحہ عہد سلطان محمود خانیدہ قبلۃ المرام اولان دارالفحول
استانبولہ وصول بولدقده اکراماً بروقت خالیدہ سرای جدیدہ معلم مشق تعیین
اولمغلہ اندرون ہایونہ دخی قدم نہ دخول اولمشیدی . حامیلری اولان طوائفک
زوالندہ بونلردخی مأموراً اصلنہ رجعت وبلدہ سنہ عودت ایلدکدہ بوسفر مفر سبب
شہرت وشان اولوب آندہ دخی پاشا سرایی خواجہ سی اونشیدی . شرف یاب
اجازت ایلدیکی شسا کردانہ مسلسل طومار بر اذن نامہ ویرمک بونلرک دآبیدر ،
لکن عدم اہتمام و تنقیحدن ناشی سلسلہ رجالی متصل دکلدر . اول استاد کامل
ارذل عمرہ واصل پیر منیر اولدقده (شاخسار ۱۱۶۲) تاریخندہ تندباد اجلدن
بیخ حیاتی برکنندہ اولشدر . تاریخ : (حروف آسا سطور عدنی سید نوری
بولہ جای ۱۱۶۲)

محمد

خواجگاندن ارئود عثمان افدینک اتباعندندر . حسین خط ثلث ونسخی حامی
محمد آغادن سعی ایدوب تمشق واذن واجازتہ دخی تعلق ایلدیکی (فضل ربانی ۱۱۸۳) [۱]
تاریخندہ واقع اولشدر .

محمد

اسکداری حاج الحرمین بصاجی زادہ دیمککہ معروف و ہمشہری حسن ثانیدن
اذن واجازتہ موصوفدر . (شرف یاب ملاقات ۱۱۶۵) تاریخندہ عزم جنات ایلدی .

شیخ محمد طلوعی

مدرنیدر . شیخ نصوحی اسکداریدن استفاضہ طریقت و تاجدار حقیقت

[۱] ایکی نسخہ دہدہ (۱۱۸۳) کوستریلش ایلدہ (۱۱۷۳) چیقیور .

واوغلی نصوحی زاده شیخ علیدن خلافت شرفہ مظهر اولمشدر . اسکدارده نعلی شیخ خلیل تکیہسنہ زاویہدار اولمشدر . حسن خطی شیخی انتقالندن صکرہ صاری یحیی افندیدن تعلملہ رسیدہ درجہ اجازت اولدی .

صلہ رحم آرزوسیلہ بلدهسنہ واصل و آندہ شکستہ مزاج اولوب یتیمش یاشنہ یتیمش ایکن (آثار حکمت ۱۱۷۰) یعنی یتیمش تاریخندہ « تریبہ کل شخص مدفنہ » سر تی حاصل اولدی . تکیہسنہ نائل اولان درویشی بعد زمان داماد اولوب تذکیر ایچون برسنگ مزارہ مرحومک اسمنی تحریر ایله جلب دطایہ وسیلہ اولمقدہدر .

درویش محمد تائب

شهریدر . حسن خطی جابی زاده عبدی افندیدن یازوب مآذون اولمقلہ یدی قله لی افندیله مساوات درجہ دعواسنده مساوات خطی موجب اولمدیغنی ادرا کہ توجیہ ذهن ایلمین خوش طبع اهل کیفردن حسن خطی کبی حسن صدا وحسن ادا صاحبی موسیقی دان معروف ذا کران سید عبدالصمد افندیدن طریقندہ تاجدار درویشان ایدی . (خطاط مشهور ۱۱۷۰) تاریخی رمضانندہ قلم جسمی وضع قبور وکاسہ موتله فطور ایلدی .

محمد خاکی

کلیسیدر . آلاجه مسجد امامی علی ثانیدن حسن خطی تحصیل وزمرہ خواجکانه لازم اولان اموری تکمیل و بعض میانه منصب ایله بکام اولوب بر ادنا بهانه ایله یکیشهر فنارده قرار اوزره ایکن (مشرب خاکی ۱۱۷۳) تاریخندہ شمع فانوس عمری پفکرده روز کار اولدی .

محمد

شهریدر . حسن خط ثلث ونسخی چاوش زاده سید علی افندیدن تلذ وتمشق ایدوب بعدالاذن رفتار دیکر کزیده اختیار ایدوب برحلاوت اخری دخی پیدا اولمقلہ شرکاسی میاننده بشقه وادی لقیلہ مشهور ایدی . واقعا خوش نویساندن ایدی .

تسويد تحفه مزدن مدت وافره اقدم رهروان عدم اولمشدر . کتابتیه تعیش ایدن قناعت کارلردن ایدی .

محمد

رومایلی حصارنده قدم نهاده برج بدن و حیات کزین باروی تن اولوب پدري و کندی حاجیدر . حسن خط ثلث ونسخی کاتب زاده مصطفی افندیدن تلمذوتمشق و حسن صورت خطه تعشق ایدوب کوشش بلیغ ایله رتبه اجازه رسیده بر خطاط کزیده اولمشدر . رومایلی قلمی قضاتندن اولوب مدرسیندن عباس افندیدن دخی نسخه درسارینه بذک تقدینه مقذور ایدوب خط تعلیقه دخی هوسکار تعلقدر . خانه معارف لانهسی نوبنو کبار احباب فضائل مآبک مرغ دلرینک آرامگاه و آشیانهسی اولمده ایکن [۱] (ممتازبهشت ۱۱۹۵) تاریخی محرمنده رحلت ایلدی .

محمد

اسکدار نواحیسندن قاضی کوبی نام ساحلده محفل آرای وجود اولمشدر . اندرون هایونه دخول وطریق اوزره مفتاح شا کردی تعبیر اولغان خدمته نائل اولدقه نرسانه عامرہ مک مخزن چوب کتابتیه چراغ اولمشدر . حسن خط ثلث ونسخی بروسهلی هزارفن محمد افندیدن [۲] نمشق ایله مأذون اولمشیدی . حج شریفه روبراه اولوب عودتده یدی قلهلی زاده سید عبدالحلم افندیکن کندی محلولندن سرای هایون آغا یانه خدمت تعلیم ایله بکام اولمشدر . (تقدیم التراب ۱۱۸۸) تاریخنده رحلت ایلدی .

شیخ محمد العمری

شامی اولوب قدمادندر . استانبولده حافظ خلیل حلیدن تلمذله تحصیل واذن واجازتله دخی تجیل اولنوب کندی بلدهسی منحصر اولانلردندر . سلطان محمود خان اواخر وقتنه دک حیاتده ایدی .

[۱] ییلدیز : « اولمده در . اداماه تعالی » .

[۲] ییلدیز : « اندرونده »

محمد

شامی اولوب پدری موالیدن اولمغله منلازاده دیمککه معروفدر . حسن خطی شیخ محمد العمریدن کورمشدر . استانبوله کلدکده سیدعبدالله افندیدن قواعدشیخانہی تحصیل ایلدی . اوچ عدد بیضاوی تفسیری ودرت یوز مقداری دلائل شریف یازمشدر . کنندی دخی پدری کبی صدر اعظم علی پاشا قوتیله مولویت دوریهدن بریه دفعهً طریقته دخول ایلوب اوتوزسنه قدر نوبتله مناسب مناصبه نائل وقلبهدن معزولاً یوایامده استانبوله رحلت ایلدی . [۱] وحکیم زاده علی پاشا جامعنده دفین تربت اولدی .

محمد راسخ

روم ایلی حصارندندر . اندرونندن پدری فوتنده حصار آغالغیله رینه چراغ اولوب اسماعیل زهدیدن تحصیل خط وکتبه قطعهری تدارک ایشیکن استادی فوتنده ترک ایشیدی . یکرمی سنه مرورنده شوق جدید ابله سعی ایدوب کاتب زاده مصطفی افندیدن اجازت و معهود قطعهره کتبه وضعیله اکتفا اولمشیدی . (خادم العدالة ۱۱۸۱) تاریخی عیداضحایی کونی رحلت وعیدکاه بقایه عزیمت ایلدی .

سید محمد

قرهمانی اولوب استانبوله حسن خطی آلاجه مسجد امامی درویش علینک الوان کونا کون تعلیماتندن تمشق و تحصیل ایشدر . حکیم باشی زاده صدر اسبق علی پاشا جامع شریفی بناسنه شروعنده بر مصحف شریف یازوب تکمیلنده جامع مزبورہ وضع اولمشدر . رحله مصحفیدر . کتبه سنده مستحی زاده دیو قید ایدر .

محمد طاهر

شهریدره سلوری قیوسی داخلنده سنی قادین نام صاحبه الخیرک مسجد شریفنده امامدر . حسن خط ثلث ونسخی امیرافندی زاده استاد سرای عامر السیدعبدالحلیم

[۱] ییلدیژ نسخه سنده مدفن محرر دکادر .

نحفہ خطاطین

افندی مرحومدن استفادہ و تمشق ایله نائل وضع لفظہ کتبه اولمشدر . فی الحقیقه
برپاک خطاطدر . (رحلہ الحشر ۱۱۷۷) تاریخندہ رحلت ایلدی .

محمد

ایوبیدر . قارجی باشی ایلدی . حسن خط ثلث ونسخی دده ابراهیم بن علی
افندیدن تمشق ایله اجازت آلمشدر . وقتمز رجالندندر . مخدوملری سعدالله دخی
مذکوردر . (کوثر جنت ۱۱۷۹) صفری تاریخندہ رحلت ایلدی .

محمد فائض

شهریدر . بچاقلر امامی و سلطان محمود واعظی ایکن وفات ایدن زاهد عبدالله
افدینک حفیدیدر . مدرسیندندر . حسن خطی طوبیخانہلی صاری یحییٰ فخرالدین
افندیدن تعلیم ایلش وقتمز رجالندندر .

محمد

سیدی شهری نام بلدهدندر . استانبوله کلوبا کری قپولی چلبی افندی شا کردلرندن
حصیرجیلر امامی دیمکه معروف زلفیلرک مشق خواجہسی مصطفیٰ افندیدن تمشق
وتلمذ و اذن و اجازتیلہ دخی تلذذ ایدنلردندر . حالا بلدهسندہ امام اولغله آندہ محراب
حیاتده اقامت اوزره در .

محمد

شهریدر . حسن خطی اقسرابی کاتب زاده مصطفیٰ افندیدن کوروب مآذون
اولمشدر . شرکاسنک اصلحی اولغله استادینک سنک مزاری بونلرک خطیدر . پاک
نویس لکن دیرنویسدر .

محمد

ایوبی قاضی زاده دیمکه معروف بر پیر ایلدی . بلدهسندہ محکمہ کاتبی ریاستیلہ

قرق بیله قریب خدمت ایلدی . حسن خطی [۱] اسماعیل زاده مصطفی افندیبن یازوب اجازت آلمشدر . بلده سی چارشوسنده خانه سینه متصل او طالر داخلنده بر چشمه بنا وبروقف مستقل ابدا ایلیوب تاریخن ابراهیم طاهر افندی به یازدیرمشدر . (مسلوب غم ۱۱۷۸) تاریخنی شوالنده رحلت ایلدی . فی العمر مجردک اختیاریله مائه کامله بی تکمیل ایلمشدر .

محمد

شهریدر . جبه جیلر اوجاغی جورباجیلرندن اولوب سباطیه قیوسی داخلنده سا کندر . حسن خط ثلث ونسخی رسمی احمد افندیبن تلمذ واجازتلیله تلذذ ایدوب اقرانه (ع) جبه صاتمق نیجه اولور کوستریم یارانه ، اداسنی افاده اوزره در .

سید محمد نوری

شهریدر . جابی زاده دیمکله عریف وقتمزده بر خلق وظریف چلبیدر . دارالاماده آغاسی محمد آغا مرحومک جامعی قربنده سا کن اولوب و خانقاهنده بر حجره نخلیه وشرف مکان وشرافت مکین جمعیتندن فیض آلوب حسن خطده کمال استعدادی سببیله محمودالقاضی دائره سنده اندک زمان تمشق ایله (ع) وقابل شا کرد اولان استاد اولور استاددن ستری کندیلره هویدا اولمش وکثرت تلامذه ایله حسن خطه سعی ترقیه شوق بولمشدر . اکر حافظ عثمان افندی سلسله سینه دخی سرفرو ورجالک اثرلرینه تقلیدجو اولسه صوری ومعنوی دخی اعتلای شان بولور . وقت شبابنده اعتبار پیرانه به نائل اولور ایلدی که دیمشدر : «بیت»

برساده جه نعره یله کچن پرده بی بیرته   نای قلمک دیبلی دودک کبی چفرته

محمد لوحی

ایوبیدر . طفل ساده لوح ایکن حفظ قرآن کریم ایله خدمت فرقان عظیم

[۱] ییلدیز : « آغا قیولی اسماعیل افندی زاده »

جمعہ سعی ایدوب ایچی حسین افندی مرحومک جبل متین اذنتہ تثبت و خدیجہ سلطان ابنہ السلطان محمد الرابع تبردارانندن تقاعد ایلمشیدی. (زینت قربت ۱۱۶۹) تاریخندہ۔ رحلت وادریس کوشکی طرفندہ دفین تربت اولدی. ابقای آثار ایدنلردندر.

محمد

شهریدر. دارالمیمنہ ادرنہیہ ہجرت و حفظ قرآن کریمہ وجوہلہ سعی وغیرت و صرف مکنت ایلہ تحصیل وحسن خطی دخی خزینہدار رحمان ہم نام جامع القرآن حافظ عثمان افندیبن تمشق و (خطاط المشق ۱۰۹۰) تاریخندہ اجازتہ تجیل اولمشیدی. جامع عتیقہ خطیب وامام وسلطان سلیم ثانی دارالقمراسنہ شیخ القرای بنام اولدی. الی بش یاشندہ ایکن (تاریک قرار ۱۱۲۲) تاریخندہ انتقال دارالابرار ایلدی.

محمد

ادرندہ سپاہی زادہ دیمکہ عرفیدرکہ آندہ زن ابراہیم پاشا محلہ سندہ (شرف الناسوت ۱۱۲۸) تاریخندہ تولد ایدوب یکرمی بر یاشندہ ایکن خفاف زادہ حسین افندیبن حسن خط ثلث و نسخندہ مآذون اولمشدر.

محمد

ادرندہ علی پاشای عنیق تکیہ سندہ حجرہ نشین اولوب شیخ زادہ دیمکہ عرفیدر. حسن خط ثلث ونسخی بلبان پاشا امامی سید محمد افندیبن تمشق ایدوب اوتوز الی یاشندہ ایکن مآذونیتنہ (تمت الحروف ۱۱۶۵) تاریخ واقع اولمشدر.

سید محمد وہبی

ادرندہ یکی عمارتدہ سراج زادہ دیمکہ شهرت دادہ در. استاد ہفت اقلیم یدی قلعہ لی امیر افندیبن تعلم ایدوب بعدہ شمس افندیبن مآذون اولان علی قنوی ادرنہیہ واردقدہ ہلال آسا استفادہ انوار تمشق ایدوب اجازت لریلہ دخی بدر کامل اولمشدر.

سید محمد راحم

قرہ حصاریدرہ۔ مخلصی مهملات حروف ایلہ در۔ بر طریقہ استانبولہ کلدکدہ
یکچیری قشلاغنگ برینہ یولداش اولوب لطافت قد وقامت و شکل و ہیئتدن
بری اولغله طلب علمہ ترغیب ایلہ حسن دفع اولندقدہ سید محمد حمدی دن ثلث ونسخی تمشق
وبو طریقہ سائر یولداشلره تفوق و اورته متولیسنگ یازیمیسی اولوب آنکله تسلی
بولدینی جهتدن کماکشلکده دخی آزمایش هواسنده ایکن ترکیم جامی دیدکری
اسکندر پاشا محله سنده بر فرتوتہ بی حبالہ ازدواجہ بند ایدوب قران نحسین ایلہ
فلکده کوییا کسب آسایش ایدنردندر دیو احوالی بیلنر نقل ایدوب بو سفینہ
نجاتہ رجال دخی اصابت عین الکمالدن محافظہ قصدیلہ (فاردت اناعیہا) کریمہ سی
مفہوم مکرمنہ مظهر قلندی۔ [۱] ادای حج اثناسنده عماطریانیلہ ظاہری باطنہ
مطابق اولمشیدی۔ (تارک شروع ۱۱۹۷) سنہ سی رحلت ایلدی۔

سید محمد

اناطولیدن ادرنہیہ نزول و محبت حسن خط جزدان درونہ دخول ایدوب
شیخ زاده ابراہیم افندیدن تمشقہ تعشق و ذیل اذن وضع لفظہ کتبہیہ تعلق ایلدیکی
سال (استاد اثر ۱۱۶۷) تاریخندہ یکریمی یدی یاشنده ایدی۔ اول سید قوم
بوسواد جهانده مسودات حسن خطہ سی اوزرہ در۔

سید محمد

ادرندہ پدیری طاشلق جامعنگ خطیبیدر۔ یساری زاده اسماعیل افندیدن حسن
خطی تمشق و سی بلیغہ تعلق ایدوب یکریمی بش یاشنده ایکن (مصلحت توفیق
۱۱۶۴) تاریخندہ بالاستحقاق اجازتی تحقیق ایلشدر۔

سید محمد

ادرندہ اسکنی خضر محله سنده کرشچی زاده دیمکله شہرت داده در۔ خفاف
[۱] بیلدیژ نسخہ سنده آتیدہ کی ایکی جله یوقدر۔

زاده حسین افندیدن (مظاهر ۱۱۴۶) تاریخندہ اہلیتی ظاہر اولوب بعدالاذن بعض آثار ابقا ایلدی . لکن قبلالاذن کثرت کتابتی وارددر . اجازتندن بر ایکی سنہ مرورندہ رحلت ایلدی .

شیخ محمد

ادرندہ خضر آغا محاسی رجالدن اولوب مشایخدن لبلیجی زاده دیمکله معروف بر شخص آزاده در . (خطاط وقت ۱۱۲۷) [۱] تاریخندہ سلم وجودہ قدم نہ اولدی . شیخ زاده حافظ ابراهیم افندیدن ثلث و نسخی تمشق ایله (ع) « کیمسه دیش قویورہ من آ کہ دمور لبلیدر » دیهرک ذیل اجازتہ دخی تعلق ایلشیدی . و قتمزده ابقای آثارہ سعی اوزرہ در .

درویش محمد

اخیولی قضااسندن برکوی قریہ سنندہ حاصل اولوب ادرنہ یہ واصل و حسن خطی آندہ کتانی زاده احمد افندیدن تمشقه هوسکار و هنوز عقد عشرینہ رسان اولمامشیکن (استاد اثر ۱۱۶۷) تاریخندہ اجارتی مقرر اولمشدر . مصاحف و دلائلی وارددر .

محمد

ادرندہ تمحیص قریندہ ساکن قہوہ جی زاده دیمکله شهرت دار بر حافظ کامکاردر . اون التی یاشندہ ایکن ثلث و نسخدہ یساری زاده اسماعیل افندیدن تعلم ایله رتبہ اجازتہ رسان اولمشدر . اون درت سنہ دخی مرورندہ (ترک استکمال ۱۱۷۲) تاریخندہ انتقال ایلدی .

محمد امین

ادرندہ یغلقجی زاده دیمکله شهرت داده در . « بیت » بوی کل تقطیر اولمش نازک ایشلمش اوجی بری اولمش خوی بریسی دستمال اولمش سکا

[۱] ایکی نسخه دہدہ (۱۱۲۷) اشارت ایدیش ایسہدہ (۱۱۲۵) طوتیور .

مآلی حسب حالی ایکن یساری زاده اسماعیل افندینک مشق و تعلیمندن اورنک
آلوب حسن خطہ سعی بلیغ ایلدکده بکرمی ایکی یاشنده ایکن (یاغلقچی ۱۱۵۴)
تاریخی اواخرنده اخذ اجازت و استانبوله هجرت ایلدی .

محمد

ادرنده محمود آفا محلهسنده ساکن و خفاف زاده کینهسیله مذکورالاماکن
اولوب یساری زاده اسماعیل افندینک دست یمن پرین تعلیمندن حسن خطی تمشق
و اون سکز یاشنده ایکن (برکات مشق ۱۱۶۳) [۱] تاریخنده لفظه کتبه ایله
حسن ختام کتابت ویرلمکه اذنه والامرته اولمشدر. ابقای آثاره سعی اوزره در.

محمد رفیعی

ادرنده جزیه دار سنان بیک محلهسنده ساکن و حسن خطی بربر زاده الحاج
احمد افندینک تمشق ایله زبانزد مجالس و مواطن اولدینی تاریخنده بکرمی بش یاشنده
(کرامت بشر ۱۱۶۳) لفظیه مضبوطدر . آثار خطیه لری واردر .

محمد مهرداد

ادرنه بوستانچی باشیسی ایکن وزارتله بکام و داماد سلطان انام دخی اولوب
بعده وداع عالم فانی ایدن سلیمان پاشانک همشیره زاده سیدر. حسن خط ثلث و نسخہ
قانون اوزره کوشش ایدوب شیخ القرا ابراهیم افندینک اجازت ایله صاحب نام
اولمشیدی . اون سکز ییل مرورنده قرق بش یاشنده ایکن (ساعت ارتحال ۱۱۷۱)
تاریخنده انتقال ایلدی . بر مصحف و سائر آثاری واردر .

محمد

ادرنده سرپوشی زاده دیمکله عرفقدر . علی بیک مدرسہسنده آرام ایلدیکی
ایامده یساری زاده اسماعیل افندی مرحومدن تعلم ایله حسن خطی تاج سر معارف
سائرہسی ایدوب (خوش نویس عالم ۱۱۷۳) تاریخنده مجاز و مأذون اولمشدر .

[۱] ایکی نسخهدهده (۱۱۶۳) اشارت ایدیش ایسهده (۱۰۶۳) طونیور .

محمد

خرمنلیدر . بو کشتزار دهره دانه وجودلری بیک یوز قرق ایکی تاریخنده
جسته و بعدالبوع دارالمیمنه ادرنه یه بلوغ و سلطان سلیم مدرسه سنه دخول و یساری
زاده اسماعیل افندیدن محصول حسن خطی در انبار تدارک و سرپوشی زاده مزبور
نام داشلری ایله برسالده وضع لفظه کتبه اجازتیه تهالک ایلدی .

محمد

ادرنده ابراهیم پاشا جامعی قربنده ساکن اولدینی ایامده نام داشی فقهی علی بابا
زاده دن مشق آلوب کوشش اهتمام و حسن خطله تدارک نیک نام ایلوب اوتوز
باشنده (استکمال خط ۱۱۶۱) تاریخنده اجازت و حالا ابقای آثاره همت ایلکده در .

محمد

ادرنده قصاب عبدالعزیز محله سنده ساکن قصاب زاده دیمکه شهرت داده در .
حسن خطه مناسبت معنوی ایله بیجاچی زاده حافظ محمد افندیدن مشق ایدوب
بعدالاذن نیجه آثاره موفق اولمشدر . جلوس هایون مصطفی خان ثالث واقع اولدینی
سنه خلع نعلین وجود و اطلاق تبدیل قیود ایلدی . علیه رحمة الودود .

محمد

ادرنده قرهجه بواب محله سنده کتانی زاده دیمکه عرفقدر . یکریمی باشنده
ایکن (استکمال تویع ۱۱۳۸) تاریخنده شغلی احمد دده دن اجازتله قدر و اعتباری
تویع اولمشدر .

محمد

ادرنده علی پاشای عتیق محله سنده خواجه زاده دیرلر ایدی . یساری زاده دن
تمشق ایله ثلث ونسخده نائل اجازت اولدینی (مصلحت توفیق ۱۱۶۴) تاریخنده
یکریمی درت باشنده ایدی .

محمد دده

ادرندہ مرادیہ سمتندہ ایکن کوکب حافظ محمد افندیدن زعمنجه اذن کتبہ
ایله کوکبی عالی اولوب « بیت »

پیر بودی وره ندانستی تونه پیری که طفل کتابی

ماکنجه اسمندن غیری حسنیاتندن برشیء اولیوب استانبوله کلدکده کله پوش
برجرار ، هیچ بدوش هرزه کار ، یاوه گفتار ، جریده عدم آبادده واقع مقاطعه
نابودیہ امانتی کندینه تأبید اختیار ایدوب دستیاری قلتبانی و عیاری و سرمایه قلاشی
و جراری ایله واردینی یرده بسط حصیرپاره ثقلت (ع) « جهان دیده بسیار کوید
دروغ ، وزنی اوزره سرگذشتمدر دیونچه اکاذیب عرقوبانه حکایت ایدر. آنلرک
بری ده مجلس اجازتیدر . شریعتدن دور و طریقتدن مهجور بر در بدر منفوردر .
خلصه الله تعالی .

محمد

صوفیه دن ادرنه یه کلوب حسن خط ثلث و نسخی خفاف زاده حسین افندیدن
تلذ و (شرف یاب نعمت ۱۱۵۳) تاریخنده اجازتیه تلذ ایدنلردندر .

محمد

ادرندہ قیق سمتندہ نعلبر زاده دینمکه بیجاچی زاده محمد افندیدن حسن خطی
تعلیمی مناسب کوروب اون سکر یاشنده اجازتی (بی نظیر ۱۱۷۲) تاریخنده در .
حدیدالذهن برخطاطدر .

محمود بن احمد بن موسی بن احمد

عینتابیدر . قاضی القضاة بدرالدین الحنفی تاریخ عینی صاحبیدر امام سیوطی
و ابن حجر فضیلتنه شهادت ایدرلر . مصرده جامع ازهرقرینده بر مدرسہ بنا و کتابارینی
آنده وقف ایلدی . « صحیح بخاری » و « هدایه » کی جلیل الشان کتابلری شرح
ایلدی . باب زویلهده واقع جامع مؤیدینک برج شمالی اوزره اولان مناره سی سقوطه

ماثل اولوب اول جامعہ عینی مرحوم محدث اولغله حضور مؤیدیدہ ابن حجر ایکی بیت انشادایدوب مآلی اصابت عینی ایہام ایلمکله عینی دخی ایکی بیتله مقابله ومضموننده خست حجر سبب انهدامدر دیلمکی ایما ایلدی . مرحوم مرقومه کتابتدن ملال و مطالعہدن کلال کلزدی . سرعت قلمی سببیلہ اکثر کتبی کندی خطیلہدر . یرکیجهده برقدوری یازمشدر . حسن خط وقه مالکدر . لکن کتابتی تعلیقانه خط بی کافت ایلهدر . سیرت انبیاده اولان تالیفی اون طقوز جلد اولوب متوسطی سکر جلدده وصفیری دخی وارددر . کثرت تالیفاتی سقطاتنه وا کثریا ایاتی بی وزن اولسنه عنراولور دیدیلر . فوتی واقع اولان ذی الحجہ اسمنه کندی ناملری ضمیله تاریخی ظهور ایدرکه [۱] (۸۵۵) تاریخی ذی الحجہ سندهدر . [۲]

محمود بن احمد

قیصریدر . بعض کتابتلرنده نیکدهوی وینچه آثارنده قرهمانی دیو قید ایدر . استاد آگاه شیخ حمدالله مرحومدن تمشق و تلمذ و اجازتیلہ دخی تلذذ ایلمشدر . صدر شهید علی پاشای سعید کتابخانہسنده موقوف خطیلہ کتب سته حدیثدن برمسلم نسخہسی وارددر که ایکی سنده (اسرار تعجب ۹۳۷) تاریخنده اتمام ایلمشدر . تذهیبی و جلد زبی دخی نادیده بر کتاب مسلم اولمشدر .

محمود بن اسحق

اناطولیدن کلشدر . کستل امامی دیلمکله معروفدر . حسن خطی رسام عمر افندی زاده محمد افندیدن یازوب بعدالاذن استاد محمد راسم افندیدن دخی دقایق فوائدی تعلم ایلمشدر . حتی محمدیه نام بر قصیده منزی تمشق و اتمام میسر اولمشدر . (ثابت مقام محمود ۱۱۸۲) تاریخنده رحلت ومحراب مأواده اقامت ایلدی .

[۱] بیلدیز : « محمود ذی الحجہ ۸۵۵ تاریخی ذی الحجہ سندهدر » .

[۲] کنارده : ۷۵۷ ذی الحجہ

محمود $\frac{۹۸}{۸۵۵}$

محمود بن اسماعیل بن حسن بن حمید بن قاروس الفهری

دمیاطیدر . ابوالفتح ابن القاضی الموفق سدید الدوله ابی الفضل تعریفاریله
معرف حسن خطی کلامه و شعر و انشا و ادب له حسن حاله اولمغه قاضی فاضل
بونلری ذوالبلاغتین دیو تلیب ایشدر . دیار مصریه ده کاتب دیوان انشا اولدینی
وبعض اشعارى «خریده القصر» ده زیور مقصوره بیاندر . (سکوت سوا ۵۵۳)
تاریخنده عزم بقا ایلدی . (ع) الهی عاقبت محمود کردان .

سلطان محمود بن اسماعیل بن محمود الملك العادل نورالدين الشهيد الغازی

الراى ابوالقاسم التركى

تختکاهی شام و حلب و اطرافیدر . جدی آق سنقر و پدری عمادالدین ابی سعید
الزنکی دیمکله عرفلدر . کندی حنفی المذهب لکن شافعییه دخی رجال مذهبی کبی
اکرام ایدوب ایکی مذهبه دخی مدرسه بنا ایلدی . ابتدا اسلامده دارالحدیث
بناسی بونلرک خصایصندندر . قرقلردن اولمسی « نجه » ده « روض الیافی » دن
منقولدر . تمیمی و غیریلر تصریحلری اوزره حس خط بوابانه و هلالانه ده بر مرتبه ده
خوش نویس ایدی که ملوک وقتنده نظیری نایاب ایدی . معتدل القامه ، اسمراللون ،
حسن الصوره ، اخف اللحیه ، حسن خلقده کمال صاحبی ایدی . حتی اثنای صحبتده
واستیلای غضبه دخی کلمه فحشیه کننیدن صادر اولمز ایدی . نام نامیلری سندات
اهل حدیثده داخلدر . چاریار و عمر ثانیدن صکره بونلرک روشننده ملوک نادیده
وناشنیده سلوکدر . قلعه دمشق بنا و مدینه منوره نک سورینی تکمیل ایله احیا
ایلدی . رکیجه ده اوج کره رؤیت نبویه ایله شرف یاب اولوب تنیه اکیدهما بونلریله
ایلغار ایدوب طیبه طیبه یه واروب ایکی اشقر ملعونی قتل ایلدیکی خدمت اکثر
اهل تواریکمک مضبوطلریدر . حجاجی تأمین ایچون عرب مشیخلرینه صره تعیینی
آنکدر . تلاوته ملازم و اوقات خسه ده جماعته مداوم ایدی . امور عبادی اذکار
واورادینه تقدیم ایدردی . برای آز مایش جهاد کره وجوکان ملاعبه سینه مائل

ایدی و خیراتی و فیره و غزواتی کثیره در . الی سکز باشنده ایکن (حقانیت ۵۶۹)
تاریخی شوالک اون برنجی چهارشنبه کونی رحلت و قلعه دمشقده دفن اولندی .
تقی تمیمی و غیریلری تصریحی اوزره ایاز نام برغلام ملیح اندام ایچون کندیلرنده
تعلق تام پیدا اولوب کف و کتم و منع و عفت سببیه تأثیر علت عشق طارضة غصه
خناقه مؤدی اولغله فوتی شهیدلقبیه سبب اولدی که اثرده وارد اولمشدر: « من عشق
و کتم و عفت فوات مات شهیداً » « بیت »

حسنیه ایاز اولسهده مرشاهدعالم   دل مالک کیفیت محمود دکادر

برمدت مرورنده کندی بنای خیری اولان مدرسهیه جسدی نقل اولندی .
تمیمی وابن خلکان وابن عساکر و سائر تاریخلر تصریحلری اوزره قبرشریفنده دعا
مستجاب اولدیغی مجرباندندر .

محمود حامی بن اسماعیل

طربزون طرب افزوندن اولوب « بیت »

ما ینفع اسمی محموداً اذا احتوت   بی الذنوب و فعلی غیر محمود

تأسفیه برر فعل محمود و کار بهبود تدارکنه تهالك و حسن خط ثلث و نسخی
بلدهسنده همت زاده اسماعیل افندیکن تملك ایلدی. و قتمز رجالندندر .

محمود کشاجم بن حسین

فلسطین نواحیسندن رمله نام محلنددر . لفظ مزبور ایله تلقیه سبب بودر که
کندیلری حسن خط وقتی غایت خوش نویس و شاعر نفیس اولغله متصف اولدیغی
کاتب ، شاعر ، ادیب ، جواد ، منجم اوصاف خمسه سنک اول حرفلرندن لفظ
مذکور ترکیب و آنی تلقب ایلمشدر . حشملی المذهب اولمق قضیه سنه ثانی اولان
غراثبدندر . تألیفلری و دیوان اشعاری وارددر . (فردوس ۳۵۰) تاریخی حدودنده
عزم جنت ایلدی . حرف کافده توضیح ابن هشام فتیح اختیار ایدوب لکن

قاموسده ضمه در دیدی . وجیمی ابن قاسم عبادی جیه اشارتدر دیدی وبمضاری
جفر مراددر دیدیلر .

محمود بن ابی بکر بن ابی الملا بن علی بن ابی الملا کلابادی

بخاریدر . کنیه سی ابوالملا ولقبی شمس الدین اولوب محدث وفرضی وحنفیدر .
حتی « سراجیه فرائض » ی شرح ایلمشدر . حسن خطی بالنفس یاقوتدن تحصیل
ایلمشدر . (الحراسه ۷۰۰) تاریخی لیلہ مولدندہ جواهرقوانجہ ماردیندہ وتقی تمیمی
تحریری اوزره دمشقدہ رحلت ایلدی . اخذ ایلدیکی استادلری تاریخ رحلتی
عددنجهدر . حسن خطده کالتی ذهبی تصریح ایدر .

محمود بن خلیل

آناطولیدن کلشدر . قره دکز بوغازی داخلندہ بیکقوز قربندہ یالی کوی
تعبیر اولنان قریده آغای دارالسعاده الشریفه الحاج بشیر آغانک بنا کرده سی اولان
مکتبده حالا معلم صمدیاندر . حافظ قرآن کریم ، اولغله خادم الفرقان دخی اولوق
آرزوسیلہ حسن خطی ثلث ونسخی اوائل حالندہ استانبولده امامت وکالتی خدمتندہ
ایکن استاد معصوم امام جامع میر آخور سید عبدالله افندی مرحومدن تمشق ایله
اخذ اجازت والی الان خدمت کتابت اوزره اوقات گذار برپیر منیردر .

محمود بن سلیمان بن فهد

حلبی المولده ودمشقی المحتدر . ابوالثنا شهاب الدین الکاتب الحنبلی بونلردر . حسن خط
منسوب یاقوتانده دیو دست کاتب وحديث وفقه وادب وشعر وانشا ایله کامل مکب
اولغله مصرده وشامده مکرم وهر جنس میاننده محترم ایلدی . سکسان بر یاشندہ
ایکن (حی بهشت ۷۲۵) تاریخی شعباننده شامده کندینه منسوب تربده دفن
اولندی . خریدہ قولنجہ « مقامه العشاق » و « حسن التوسل » امثالی تألیقاتی واردر .

محمود بن سنان

ارضروم خطه سنده پدرندن تمشق ایله حسن خطه حسن صورت ووروب حالا

کتابت ایله مشغولدر . حتی متین نویس بر شخص نفیس اولمغه صیت و شهرتی مشارالیه
چته جی الحاج عبدالله پاشانک کوش زد رغبتی اولوب حضور لرینه احضار و خط و کتابت
و تمیق لرینه نظر واستغراب ایلشدر .

محمود بن عبدالله

قاهریدر . ابوالثنا بدرالدین الکلستانی در . کلستان شیخ سعدی به اشتغالی سبب
نسبتی اولشدر . بغدادده یاقوت شاگردانندن خاصه واروب تمشق ایله تحصیل خط
ایلدیکی مصر حدر . مصرده شیخونیه و صرغتمشیهده دخی مدرس اولدی . السنه
ثلاثهده فصحاءدندر . « سراجیه فرائض » ی نظم ایلشدر . (خار ۸۰۱) تاریخنده
خار اجل دامن کیر و کلستان عدن جای مصیر اولدی .

محمود کاشفی بن عثمان

طریزون طرب افزونده ساکن اولوب حسن خط ثلث و نسخی برادری محمد
آغادن تمشق و حسن صورته تمشق ایدوب تحصیل ملکه دن صکره اجازتله دخی
تفوق ایدنلردندر . برادری حسن خطده خواجه محمد راسم مرسومدن مأذونددر .

محمود بن فضل الله بن محمد

فضلی زاده لر دندر . پدري و برادر مهتری محررددر . اجازت لری پدیرلر دندر . طریقه
سننیه به منسوب بر صوفی محبوب القلوب ایدی . نجیب ایوبی انتقالنه بو تاریخی
دوحه سنده یازمشدر : (سخن پا کیزه خلد اوله مقام محمود ۱۱۴۸) .

سلطان محمود بن محمد بن ملکشاہ

تختگاهلری عراق اولان سلجوقیاندن سلطان سنجرک برادر زاده سیدره پدري
یرینه جلوس ایلدکده عملریله نیچه دفعه مقاتله و صکره اطاعتله معامله و دامادی
دخی اولمغه مجامله اولندی . ینه یرنده ابقا اولوب صکره برادری مسعودک نیچه کره
تسلطنی دفع ایلدی . علم نحو و شعرده کامل ، حسن خط و کتابتده اکمل و مکمل ،

خوش لقا بر پادشاه آگاہ فاضل ایدی . اون اوج سنہ سلطنت تمامندہ یکر می سکنز
باشندہ (طاشق حنات ۹۲۵) تاریخندہ عزم عرصہ عرصات ایلدی .

الشیخ محمود بن مراد

(خشی اللہ ۹۷۶) تاریخندہ آتام ایلدیکی مصحفی پیالہ پاشا جامعندہ پیرایہ رحلہ
توقیفدر . شیخ مرحومک شاگردانندن اولوق غالب احتمالدر .

محمود بن مصطفی

شهریدر . پدری معلم زاده طوسیہلی شیخ حافظ مصلح الدین افندی شقایقندہ
مذکوردر .

محمود بن مصطفی بن محمد بن علی

توقایدرد . قز محمود افندی دیمککہ معروفدر . حسن خط ثلث و نسخی آغا
قبولی اسماعیل افندیدن تحصیل ایدوب نیچہ مصاحف و بالخاصہ برمصابیح شریف
(مه رمضان ۱۱۳۹) [۱] تاریخی رمضانندہ آتام ایدوب بعد فوتہ بیک غروشہ
ترکسندن صحافر اشترای ایلدیلر . اسکی سرای مشق خواجہ سی ایدی . بو فقیرک
عمہزادہ می تزوج ایلککہ شب وروز داخل صحبتلری اولوردم . حلیلہ سی کندیدن اجازت
وضع کتبہ ایلہ مظهر میمنت اولمشدر . مقدا شیخ الاسلام سید مصطفی افندیکنک
والدہ سنی تزوج ایلککہ حالامدقی دخی آنک اسکداردہ واقع قبری یانندہ در . (ع)
« ادم خامہ مزک برایاغی اقصدرد » نشیدہ سنجہ قلم کبی یک پا بر وجود یکتا ایدی .
مدرسین کرامدن ایکن سکسان یاشنہ قریب (استعجال انتقال ۱۱۴۷) تاریخندہ
عزم بقا ایلدی .

محمود بن مصطفی

شهریدر . پدری قوجہ مصطفی پاشا چارشوسندہ کچی عطار دیمککہ معروف ایدی .
کندی حسن خطہ برادری احمد افندی ایلہ داماد زاده امام و شیخ القرا سلیمان

[۱] ایکی نسخہ دہدہ (۱۱۳۹) اشارت ایدیش ایسہدہ « ۱۱۳۶ » طوتیبور .

افندی مرحومدن ثلث و نسخہ سعی ایدوب بونلر مأذون اولمشدر . جلوس هایون
مصطفی خان ثالث سنہی رحلت و عزم جنت ایلدی .

محمود بن مصطفی

شهریدر . پدری طوب قپوسی داخلندہ سلطان سلیمان خان دفتر دارلرندن امین جُو
مصطفی افندی خیری اولان مسجدک امامی اولوب طریقہ جلوتیہ بالجیمدن ایدی .
کندیلری بقال زاده احمد افندیئن مأذون وضع لفظہ کتبه اولمشدر . سبہ و عشرہ بی
اونیدی یاشندہ تکمیلی تقریبیلہ ہمشیرہ مصطفی خان اسما سلطانک سراینده خدمت
امامت اوزرہ وقضاتنددر [۲] . (تخریر القرآن ۱۲۰۰) تاریخی رجبنده رحلت ایلدی .

محمود سیاوسانی

ہروی شیرازیدر . دیار عجمده یاقوت معادلی عد اولنانلردندر دیو عالی تصریح
و ثنا ایدر .

محمود

قوجہ ایلندندر . مجلدزادہ دیمککہ شہیر ایدی . حسن خط ثلث و نسخی عارف
بی مدانی استاد زمانی شیخ حمداللہ آکاهدن تمشق و تلذ ایله حسن صورت
ویرنلردندر . بروسہ مدرسہ اولوب بعدالتقاعد عارف باللہ شیخ احمد بخاری
نقشبندی قدس سرہ صحبت شریفہ لریلہ سعادت یاب اقصای مرام اولمشدر . ملازم
« بتل الی اللہ » بروجود صاحب انتباه ایکن (الذکر ۹۵۱) تاریخی حدودندہ
انسلاخ ضروری روح پرفتوح لرندہ ظهور و قلم جسمی وضع قبور اولندیغی شقایقده
دخی مذکوردر .

خواجہ محمود بابا رضایی

قلبہ دندر . حکیم چلبی سید محمد نقشبندی قدس سرہ جنابندن مستخلفدر .
صدر اسبقورستم پاشا میر آخور اول اولدقدہ عقد پیوند اوت مسنونہ و بنوت اخرویہ

[۲] بیلدیژ نسخہ سنده تاریخ وفات محرر دکندر .

ایمکنہ بابا افندی دیو زمانتک شہرت مندی ، بابای عالم ، فاضل مسلم ، مجرد پاک
بر شیخ پر نور تابناک ایدی . استاد آگاہ شیخ محمد اللہ مرحوم مدین ثلث و نسخہ
بالذات تلمذ و خط تعلیق ایلہ دخی تلمذ ایدوب سائر آثار قلمیہ سندن غیری بر تفسیر
ابوالسعود یازمشدر . « شعر »

بق بالملک المسبب الاسباب الرزق اذا اتاک دق البابا

مآلہ تشبث و پند اخوان ضمنندہ نعم ربانیہ ایلہ تحدث ایلمک دیدنہ حسنہ لری
ایدی . باقی افندی خزانہ سندہ « بیت »

بریشیل غرا زرافشان کاغد اولمشدر چمن خواجہ عالی نظر سر چشہ فضل و ہنر
یارہ شور یازلسہ کر مدح ادیب نکتہ دان حضرت بابا افندی کامبخش و کامران
دیو وصف و ہلالیہ سندہ « بیت »

بابا افندی حضرتی کیم آستانہ کوکدن ہلال ایکی بو کیلوب ویرر سلام
دیو ثنا ایشدر . وام ولدزادہ قلمیہ فقرہ سندہ (ع) « لہ قد کان هذا الجر بابا ، دیو
املا ایدر . یوز یاشنہ واصل ایکن غرہ رجبنده عازم عالم بالای لاهوت و ابوایوب
انصاری جوارندہ تارک دائرہ ناسوت اولدی . تاریخ :

تعمیہ وجہی اوزرہ تاریخن دیدی ہاتف رضایی بیدل ۹۸۷ [۱]

سلبانیہ جامعی قریندہ بر مدرسہ بنا و اوقف ایلہ احیا ایلدی . بو ایکی بیت گفتار ندندر :
اوبوی سر وی ایاغ اوزرہ دراغوش ابتدک لطف واحسانی آتک بویمزجہ کوردک

دیگری

ایتمین فلک دلی کرداب حیرتدن خلاص روزکار اکسکاکیدر روزکار اکسکاک

محمود دفتری [۲]

شہریدر . جوار ابن ایوب انصاریدہ دفتر دار اسککھسی تعبیر اولتان ساحل بونلرہ

[۱] « رضایی ۱۰۲۱ » دن « دل ۳۴ » طرح اولنہ جقدر .

[۲] بیلدیز نسخہ سنک کنارندہ : « محمود بن عبدالودود ! مدود الدفتری بو جہلہ کتبہ سی کوز لدی . »

نسبتہ نائل اولشدر . نازلی محمود چلی دیمکله معروفدر . (اسم مسجد مقام محمودست ۹۴۷) تاریخندہ اول مستوفی روشن دل محل مزبورده بر مستوفی جامع بی مائل انشا ایدوب کاینبنی اوقافی اعداد و کندیلری دخی بر سنه مرورنده جامع مزبور اتصالده مقبور قلندی . حسن خط ثلث و نسخده بالذات قبلة الکتاب شیخ حمدالله عالی جنابدن تمشق ایله مأذون اولشدر . حسن خطه کمال محبتندن ناشی جامع مزبورک مناره سی علمنه بر حقه و بر قلم وضع ایدوب وقت صبا و تمزده هنوز موجود ایدی . علمدن قلم زائل اولوب حقه سی حالا موجود ایکن بو ایامده انشای تعبیرده حقه مزبوره ینه وضع علم اولمشدر .

محمود

سلا نیکن کلوب همشهری مصطفی بن نصوح دن تمشق واذن «کتبه الفقیر» بین الاساتذہ حقنده تحقق ایدوب مدرس اولشدر . محکمه کتابی اوزره ایکن بغداد قاضی و صکره دیاربکر قضا سنده قلم قضا و قدر رحلتن مقدر و محرر قلمغله بر مصرع مشهر تبرکاً خامه فقیردن بوجریده مسطر قلندی : (الها عاقبت محمود کردان ۹۸۳) . اوغلی احمد دخی کچمشدر .

محمود

ادرنه لی ایدی . هنروران اسلافدن اولوب حسن خطی شریف عبدالله آکاهدن تمشق ایدوب وادی قلمک مجموعنده استاد صاحب رشاد اولشدر . (باغ ۱۰۰۳) تاریخندہ دیاربکر دفتر داری و سائر خدماتده دخی آب حیات قلمی جاری اولدینی دزدار زاده شیخ محمد لارندی مرحومک ترجمه سنده تحقیق کرده عطابیدر .

محمود

طوبخانه لی دیمکله معروفدر . اوائل حالنده جهانگیری شیخ حسن مرحومک سر ذاکرانی ایدی . برلیله قدرده بعض آثار ربانیه شهودیه شرف یاب اولدقده شیخ حمدالله کبی ثلث و نسخ و عمادانه خط تعلیق تحصیلنی نیازمند درگاه رب العالمین

اولمغین اجابتی قریباً مشاہدہ ایدوب صاحب نام حافظ محمد امامدن ثلث و نسخی تحقیق و درویش عبدیدن تکمیل تعلق ایلشدر . بعدہ اندرون ہایونہ دخول ایلشیدی . شیخ مرحومک خط لطیفیہ خزینہ ہایونہ محفوظ اولان مصحف شریفدن [۱] باتقلید بر مصحف شریف کتابت و اتمام و ہدیہ پادشاہ ایلدکدہ کاتب السیر سلطانی خدمتیہ بکام اولشیدی . کتبہ سنی آنکچون « کاتب السیر سلطانی » وضع ایدوب و سمنی محمد محمود دخی یازار . برنان بارہ ایله چراغ اولوب سکسان یاشنی متجاوز ایکن (عاشق خط ۱۰۸۰) تاریخی حدودندہ رتہ حیاتدن منحط اولدی . شاگردانک قلمنی قطع ایلمز و قطعی دخی کوس-ترمز ایدی . دوحہ نجیبادہ افادہ اولنان مفتی خواجہ سعدالدین مجلسی مادہ سنی تسلیمہ تاریخ مساعد اولماز . زیرا خواجہ مزبور فتوادہ ایکن (شش جہت ۱۰۰۸) تاریخندہ ترک جہات فنا و عزم سوی بقا ایلدی . استاد مزبورک لطائفندرکہ تصحیح خطوطدہ دخی کمال اولمغله احبابندن بری اثنای ملاطفہدہ « سلطانم سزک ایچون بعضار خطی یاپار » دیرلر دیوب مرحوم دخی جوابندہ « بوزار » دیمسولر یاپار دیدکاری ضرر ویرمز « دیمشدر .

میر محمود فسونی

تبریزیدر . یاقوتانہ حسن خطدہ خوش نویس و قلم سیاقندہ رئیس بر مرد فسونکار و شاعر نفیسدر . بویت تذکرہ صادقیدہ آکا نسبت اولنمشدر :
خوشاذوق کہ چون بیرون روم آزرده از بزمش بامید طلب هر ساعت رو در قفا باشد

محمود الامام

شهریدر . قوم قپو داخلندہ مصلی تعبیر اولنان جامع کہ صدور اسلافدن فرہاد پاشا کندی شیخی ایچون بنا ایلشدر . آندہ امام و واقف ثانی اولدینی مسلم جماعت انامدر . قوجہ اسماعیل افندیدن مأذون اولوب ابقای آثار اوزرہ ایکن (شهر

[۱] کنارده : حضرت شیخک مصحف شریفی حالا ایاصوفیہ کبیر کتابخانہ سندنہ در .

شوال المبارک ۱۱۳۶) تاریخی بُعید عیدندہ رحلت ایلدی. درویش نهاد پاک اعتقاد بروجود معارف آباد ایدی .

محمود عرفی

ادرندہ پدري بستانجی باشی اولمشدر. کندیلری اول او جاقده حالا کتخدادر. حسن خطی ابتدا کوکب حافظ محمددن ورزش تمشق و آنک فوتندہ احمد شغلی دن دخی بر زمان کوششی تحقق ایدوب وحسن صوری ومعنوی خطہ تعشق ایلمکده دامن اجازتہ دخی تعلق ایلدی . بلده سنندہ امر شرعی و کار عرفی رؤیتنه توجیه ذهن و صرف دماغ اوزره در . مخلص مزبور ایله وزن طبعن کاه و بی کاه ارباب معارفه عرض ایلمکده در .

محمود

ادرندہ جامع عتیق قربندہ حاجی مکی زاده دیرلر ایدی. یساری زاده اسماعیل افندیدن حسن خطی تمشقه ملک بین ایدوب (اشرف توفیق ۱۱۶۷) تاریخنندہ اجازتہ رتبه معارفی ترفیع اولندی. بیت تعلیمی مطاف ارباب عرفان واستاذ اولمشدر.

محمود

ادرندہ سرای سلطانییه دخول و آندہ امام آکاه سید عبدالله افندیدن حسن خطده اجازتہ تحصیل دلخواه ایدوب اواخر دوات محمود خانیده سر کتابتندن برنان پاره ایله چراغ اولوب حالا ادرندہ ساکندر . قاضی کویلی محمد آغانک همشیره زاده سیدر .

محمود دده

شهریدر . پدري قوم قپوده واقع نشانجی پاشا جامعنک امامی ایدی . کندی اسکداری حاجی دده دن اخذ نسبت دعوائی مناسبتیله شکرچی زاده دن تمشق وجلی خطہ تعشق ایله مأذون اولمشدر. شیخ نیاز اوزبکی ایله صحبت ادطایی وقت صباوتی اولمغله مزبور حاجی حسین دده سید عطاءالله ایله بر کون علی الغفله

(استخلاف ۱۱۷۲) تاریخندہ تعیین خلافت ایلشیر ایدی . عجیبانک خفافان
آردندہ اولان روم ایلی آغاسی قشلاغندہ برحجرہدہ ایکن (خطاط پریشان ۱۱۸۲)
تاریخندہ فوت وابی ایوب انصاری رضی اللہ عنہ جوارندہ دفن اولندی .

محمود

ترك ديار ترك ایلدیکنہ پشیان و قبله الكتابك اوتہ یاقه دن اولسنی کندی کردن
تعصب بی کریبانہ ردای شان ظن ایدن پیرنابالغ بی اذعانلردن اولوب دعوای زعمی
بی برهانی اوزره زهدی اسماعیل آغادن اجازتی دکل تمشقی دخی مرحومك اول
مأذونی و سرخلیفه سی اولان کاتب زاده مصطفی افندیدن پرسان اولدیغمدن « استادیمه
افترا ایدم » دیو لطیفه بیورمشیر ایدی . بویله ایکن ینه فلک پرکفدن شکایتله
ذاتی « بیت »

کاتبی درمیانه امی مصحفی هم بخانه ذمی

عد ایدوب بازار حسن خطك یاقوت رمانی و ابن هلال دکل بدر آسمان
اقرانی کچنوب علم رمل و عرفات و کلمات و نجوم امثالندہ محمود کشا جم کندی
بیلوب طریق قضاده شریح قاضی و درغمان قرینده بوم آسا منزوی خرابه زار اراضی
اولوب هم جوارلری شهادتی اوزره هرکار منورک منورتی و هر فعل نامحمودک مدبری
« بیت »

قدم نامبارک محمود چون بدریا رسد برآرد دود

مظهري شطرنجده للجلاج زمان و سرطویله طولهده ارد شیربی سامان « بیت »

زرد و شطرنجده نظیرم یوق زار و مات اولدیغم قتی جوق

مالی حسب حالی بر ناتراش چوین دلخراش ایدی که حقنده کویا دیمشیر :

استاد بی تلامذه دانای بی هنر نساخ بی کتابت و خطاط بی اثر

(رحله الحشر ۱۱۷۷) تاریخندہ عزم بقا ایدی . سید محمد نوری کبی برشا کرده

مالك اولمشدر . « الهی طاقت محمود کردان » .

محمی الدین بن سلام

آیدین کوزل حصارندن کلوب حسن خطی پیر محمد بن شکرالله خلیفہ دن
آوردہ دست تمشق ایدوب دیو دست کاتب اولشدر . (الحفظ ۱۰۱۹) تاریخندہ
یازدیغی قطعہ سی اسلامہ وابن اسلامہ سزا بروادی اوزرہ مرسوم ایدی .

محمی الدین بن جلال الدین

اماسیدر . برادری محمد جمال و پدرلری دخی مذکورلردر . شیخ حمدالله آکھک
بوایکی برادر خالزادہ رزین الحلالری و شیخ حمدالله معروف دخی بونلرک عمہزادہ سی
اولور . « هنروران » دہ عالی بونک وصفندہ دیرکہ :

جلال اوغلی کہ خطاط جهاندر	نظیری کلدی نسخ و جلیدہ
آکا ختم اولدی بونسخ و جلی بیل	نتہ کیم کوفی ختم اولدی علیدہ
اگرچہ جد و جهد ایش و لیکن	صونلشدر آکا قالوا بلیدہ

محمی الدین

عجمدن کلوب شیخ الاسلام احمد کورانینک تلامذہ سی زمرہ سنہ التحاق و سخن
مدرسه سندن ادرنہ قاضیسی اولوب اثنای ضبطدہ تقریباً (شفقت ۸۸۰) تاریخندہ
رحلت ایلدی . ثلث و نسخ بوابانہ و تعلیق عجمانہ دہ کمالی شقایقدہ مصر حدز .
فرائض سیدینہ حاشیہ سی و سائر آثاری واردر .

محمی الدین

بغدادیدر . (من سعادة المرء خفة لحيته) اثرینہ مظهر و (الحیثیہ) روایتنہ دخی
مصدر اولوب کوسج شهرتیلہ معروف و مذکور عبداللہ ارغون نسلندن اولمغله موصوفدر .
اوائل حالندہ ارغون مزبورک خطنہ تقلید و صکرہ شیخ مرحوم ایله شریک سعید
اولوب خیرالدین مرعشیدن تعلم و تمشق ایله « کتل غداة و عشی » تحریر و تسوید ایلدی .
نیچہ آثار ابقاسندن صکرہ (شیخ ۹۱۰) تاریخندن مقدم رحلت ایلدی .

محمی الدین خلیفه

قره حصاریدر . همشهری احمد قره حصاریدن ثلث و نسخه تلمذ و اجازتیه تلمذ ایلدی . تعلیم طلبه ده استادینه امانتلی خلیفه لقبه سبب اولمشدر . آثار و فیره یادکار ایلدکن صکره (خیرالاعمال ۹۸۳) تاریخده عنزم دارالجمال ایلدی .

شیخ محمی الدین بن میر شیخ

کرمانیدر . پدرندن ثلث و نسخه تمشق ایله هنرور کامل اولمشدر . پدری و پدرینک نامداتی اولاد فرزند معتبری دخی مذکورلردر .

سلطان مراد الثالث بن سلیم خان بن سلیمان خان

(خیرالنسب ۹۵۳) تاریخده قدم نهاده عالم شهاده اولمشدر . (جاء الحیر من والده ۹۸۲) تاریخده سلطنتده سلاطین عثمانیه نك اون ایکنجیسدر . « بیت » ای نامه هنر شده نامی زنام تو صد نور در سواد خط مشك فام تو

مآلنجه حسن خط و نسخ و تعلیقده دخی کمالی اولوب حتی عالی مرحوم « هنروران » نام مجموعه سنی بونلرک نام نامیلریله توشیح ایلمشدر . نمونه معارفی اولمق اوزره ایاصوفیه کبیر محرابتک طاق تالیسندده ایکی طرفنه آویخته ایلدکلی بالالوحه لر اوزره تسطیر و رسم بیوردقلری کلمتین شهادتین آیه من آیات الله اولمغله (علامه امت ۹۸۲) تاریخ یادکاری دخی مزبور لوحه لرده مرسومدر . و جامع مزبورک تعلیم خانه قپوسندده و مقابلنده ایکی جسم مناره لر [۱] و مرمه دن ککش درون جامه ده ایکی کوپ و درت محفل سنکین (اثار مردم ۹۸۶) تاریخده بونلرک اثر خیرلریدر . نیجه خیرات حسانه موفق اولوب تاریخ : (شاه جهان اولدی بیگ اوچنده فوت ۱۰۰۳) . قسطمونی شیخ شجاع خلوتیدن انابت ایلشیدی . جامع مزبورک اتصالنده اولان تر بهلرک بری بونلرک حدیقه ماوی حقیقه مدفنلریدر .

[۱] کتارده : باب مایون مقابلنده اولان مناره پدرینکدر .

تاریخ : (آہ مدفون ایلدی کنج مرادی روز کار ۱۰۰۳) . مرادی مخلصیلہ مرتب دیوانلری واردر . [۱]

سلطان مراد بن محمد خان بن بایزید خان اول

ولادتلری بروسه در . حسن خط ثلث و نسخده دخی تمشق ایله تحصیل کمال ایدن سلاطین ماضیه دندر نعم الامیر اثر شریفی شاننده طالم کیر اولان ابوالفتح محمد خانک پدر معتبریدر . و جدی بیلیرم خان دخی معروف عالمیاندر . و پدرلری چلبی سلطان محمد خان دخی مشهور جهاندر . کندیلری میدان فصاحتده کوی ربای کمال اولوب سیوف ورماع خطیه بی [۲] محاسن خطیه به ضم ایله صاحب السیف والقلم اولدینی تذکره لرده دخی مستمدر . ایکی کره سلطنتله شرف یاب اولدینی تفصیل کرده تواریندر . ادرنده (خطاط دلارا ۸۵۵) تاریخنده شمشیر بند سفر بقا اولوب بروسه به نقل و مرادیه تسمیه سنه سبب اولدقنری محله تربه مخصوصه سنده زیور تحت خاک سیاه بخت اولدی . آنده مدنون اولان سلاطین سته نک اخیری و صندوقه سنکین ایله سائرندن ممتازدر . مدفن قریبنده جامع کیر و ادرنده اوج شرفه لی جامع [۳] و مولوی خانه و مصلی جامعی مذکور اولان ایکی بلده ده و حرمین محترمینده و ارکنه جبری و جامع و سائر بی شمار آثار خیریه سی واردر . بو بیت کزین اثر طبع متینلریدر :

... قی کتور کتور ینه دونکی شرابی سویت کتور بری ینه چنک و ربابی

مراد بن هدایه الله

دمشقیدر . دیار ایرانده تعلیقی و بعدالهدایه دمشقی شامده ثلث و نسخی تحصیل

- [۱] کنارده : دیوانی حکیم زاده علی پاشا کتب خانه سنده موقوفدر .
 [۲] خط - یمامه ده بوضع آدیدر . رماح خطیه دیدکاری مزاراقر موضع مذکورده منسوبدر . سائر محلردن کلوب اوراده بیع اولمغله اورابه نسبت اولنور . یوخسه منبئی دکلدره
 [قاموس ترجمه سی جلد ۳ صفیه ۴۵]
 [۳] کنارده : ادرنده اسکی جامع چلبی سلطان محمد خانکدره .

و تکمیل ایدنردندر . عودت مجدد (مراد بیت المعمور ۱۰۴۴) تاریخچنده مراد
اخرویسیه بر مراد اولدی .

سید مرتضی

خطه ایراندن عراقه جیقوب بلاد مخصوصهده نقیب اولمشدر . حسن خط ثلث
و نسخ بو ابانه و یاقوتانهدن کالی اولوب مصاحف شریفه کتابتی شقایقده دخی
مذکوردر . (رسم خط ۹۹۰) [۱] تاریخی حدودنده ذروه حیاتدن منخط اولدی .
فرزند ارجمندی عبدالمطلب افندی دخی مذکوردر .

مرتضی افندی

حسن خطی خواجه محمد افندیدن تمسوق ایله اجازت آلوب طریقه علیهده
دخی حضرت شیخ احمدیک دستدن اخذ نسبت خواجهکان طریقت ایدنردندر .
طریقه خواجهکانده دخی نیجه مناصب ضبط ایدوب (شرع شریف ۱۱۶۰) تاریخچنده
خواجه روز نامه اول ایکن منتصف رمضانده رحلت و اثر خیری اولان (تکیه گاه
خواجگانی ۱۱۵۲) تاریخچنده بنا ایلدیکی خانقاه نقشبندیه دائره سنه دفن اولندی .
ادریس کوشکنه قریب وابتدا شیخ زاویه سی شیخ عبدالله کاشغری ادیبدر .

سید مرتضی بن افرین

هرویدر . حسن خط یاقوتیده مجنون هرودین تلذذه راضی و تحصیل کمال ایلدکده
آفرین باد ایله ساپاش کوشش زمان ماضی ایلدیله . فتح استانبول عصرنده حیاتده
ایدیکی آثارندن عیاندر .

مرامر بن مره

مرار دخی روایتدر . طائیدر . قلم عربی بی محمدابهری تحقیقی اوزره اوچ کسسه
وضع ایدوب مرامر وضع صور حروف واسلم دخی ترکیب کلمات ایدوب مرامر دخی
وضع اعجام ونقطه ایلمشدر . بو سیاقی سیوطی دخی اولیاتده یازمشدر . اعجامک

[۱] ایکی نسخه دهده (۹۹۰) اشارت ایدیش ایسهده (۹۰۹) طوتیور .

حجاجہ نسبت اولنسی واقع دکادر۔ جامعندہ مولانا سیوطی « تسموا » لفظیہ مصدر
ایراد ایلیکی بر حدیث شریف ذیلندہ (مرہ) لفظی اقبیح اسماء اولدینی مصر حدر۔

مروان بن حکم بن العاص بن امیہ

مکیدر۔ آندہ دنیاہ کلدی۔ حضرت عثمانک عم زادہ سی اولمغله وقتک حسن
خطنی مکتبہ برابر تحصیل ایلی۔ خلافتندہ خدمت کتابتندہ اولوب صکرہ فتنہ
عثمانیہ باعث ابتدا بودر۔ امویہ دولتندہ یزیددن وابن یزیددن صکرہ تسلطن ایلی۔
(دنیا ۶۵) تاریخی شهر رمضانندہ عزم عقبا ایشدر۔ مروان حمار بونک ثانیسی
و حفیدی و خاتمہ دولتدر۔

مسعر بن کدام الہلالی

کوفیدر۔ احوال ایلی۔ فضلا دندر۔ تقی سبکی تقریری اوزرہ (مُرَجَّئُ) [۱] دن
اولسی استادی حضرت امام ابوحنیفہ جنابری کبی واقع دکادر، افترا در، حلال
المشکلات اولمغله میزان لقبیله شهر ایلی۔ حسن خط لفظہ جمالی و معناسندہ دخی
کالی اولدینی جہتدن کندینہ مصحف دخی دیرلر ایلی۔ حضرت امام مشارالیہ
رضوان اللہ علیہ حقندہ فقیرانہ جمع اولنان مناقبندہ اقوال کثیرہ سی یازلمشدر۔
(نقاد ۱۵۵) تاریخندہ حضرت امامدن بش سنہ صکرہ امر ارجعی بہ منقاد و نقود
عمرین اتمام ایله رھروان یوم التناد اولدی۔

مسعود عمر بن محمود

دمشکیدر۔ شرف الدین دیرلر ایلی۔ علم شریفی اجر تله تعلیم ایدوب هر کتابک
اجرتی معلوم اھالی بلده ایلی۔ اول مبلغہ راضی اولان کلوب تعلم ایدر و مبلغ
تدریجی و یا دفعی ادا ایدردی۔ حسن خط زمان و کثرت کتابت و اتقان ایله معروف ایلی۔
سنی سکسانہ یمش ایکن (مشیة اللہ ۸۱۶) تاریخندہ روز حیاتی و اصل شام فنا اولدی۔

[۱] «مرجئه» ارجاء کلمہ سندن اسم فاعلدر، مؤخرہ معناسندہ در۔ فرق ضالہ دن بر طائفہ نک

لقبیدر کہ عملی رتبہ نہ نیتدن و اعتقاددن تأخیر ایدرلر و ایمان قولدر بلا عمل دیرلر۔ کویا قولی
تقدیم و عملی تأخیر ایدرلر۔ و بو مرجئه کلمہ سی یائی اولدینی صورندہ تأخیر معناسندن بشقہ رجا
مادہ سندن دخی اخذ اولنور۔ زیرا بونلرک بر کلامی دخی بودر کہ بر کسمہ مؤمن اولدقدہ معصیت
آکا ضرر ایلز، کفر ایله طاعت مفید اولدینی کبی، [قاموس ترجمہ سی جلد ۱ صحیفہ ۴۴]

سلطان مسعود بن محمود سبکتکين

ملوك غزنويانك او چنچيسيدر. حسن خطي بالذات ابن هلالدين تمشق ايله تحصيلي تحقق ايلشدر. پدري سلطان محمود كندى زمانده اعظم الملوك اولشدر. سلطان البرين ديو حرمين محترمين خطبه لرنده نامى يادا اولنوردى. فردوسى طوسى شاهنامه ديياجه سنى آنك نامنه يازمشدر. (القصر ٤٢١) تاريخنده عازم مقصوره مقام محمود اولوب يرينه ولد اصغرى وصيته بناه غزنه ده تحت سلطنته جالس اولدى.

برادر مهترى صاحب ترجمه مسعود خان سلطان اصفهان ايكن كلوب برادري دخی تخنى تسليم و بزم سلطانيده ندیم اولدى. اون سنه مرورنده بر غزاده عساكر وامراسى بالاتفاق برادري محمدى اجلاس و سلطان مسعودى حبس ايلشرا ايكن مزبور محمدك شهاب الدين احمد نام فرزند پرفردى امور سلطنته ولى عهد پايه سنده وزيرانه تولى و مداخله اوزره اولمغه مساعده كوروب بلا اذن عمى سلطان مسعودى (كتيب ٤٣٢) تاريخنده شهيد سعيد ايلدى. سلطان مسعود پورت و سيرته پدري كى محمود الحصال ايدى. جنابى تصریحى اوزره اسم و جسم ده مسعود الحال ايدى. علوم و معارفه اعتبارى سبيله اكثر مؤلفين كتابلرني آنك ناملريله توشیح ايلشرفوق المرام اكرام كورمشلردر. سائر تحرير اتدن قطع نظر مدت عمرى ايامنك هر بر كون باشنه بر جزء مصحف شريف كتابتنى حساب ايلشردر. و تمام اولوب مجلدكارى نهايت بولدقده فقرانك مصحفه محتاج اولانلرينه هديه ايدردى. آنلردن دخی هديه سنى نرخ جارى اوزره يوز التونه رجال و كبار آلورلر ايدى. تبدل سلطنت و رحلتندن صكره دفعه ايكيشر يوز التونه آلنور اولدى.

مصطفى بن ابراهيم مصطفى

مستاريدر. استانبولده امين شاعر حافظ حسن افندى نام كسنه نك الى الوقات خدمتنده اولديغى ايامده حافظ عثمان افنديدن حسن خط ثلث و نسخى تحصيل ايلشدر. بعد زمان شيخ الاسلام ميرزا زاده شيخ محمد افندى و برادري نيلى احمد افندى و امام سلطانى پيرى زاده محمد صاحب افندى امثالى علمای كرام صاحب اولوب آنلرك معتمدانه

خدمت‌ریزه اوقات گذار (ع) «غازیم غازی بجان خویش بازی می‌کنم» . مفهوم‌نجه تجارت دواب و مواشی مدار معاشی اولوب شیخ سید نورالدین افندیدن منیب صاف‌دل بر پیر ضریب و عجیب ایدی . رحلت ایدوب طوب قپوسی خارجنده شیخ القرا یوسف‌زاده افندی جوارنده مدفوندر . تاریخ رحلتی بو مصر عددر : (محلی نام‌داش مصطفی نك عدن اوله یارب ۱۱۶۲) . مخدوملری طاهر ابراهیم افندی دخی ذکر اولمشدر .

مصطفی بن ابراهیم

طوبخانه قربنده جهانگیره منسوب هزارفن بر سوداوی بر محن ذات شریف ایدی . حسن خطی حسین جلییدن تدارک ایشدر . صدر اعظم علی پاشا بنا ایلدیکی جامع شریفک جلیلری بونلر کدر . فقط عمر افندی زاده محمد افندینک بر اثری وارددر . مقابله‌سنده بیک غروش عطیه ظهور ایلدی . کندی نقل ایدرکه « اتمام جامع ایامنده زیارت ایچون بر کون جامعه کیردم . سیران ایدرکن بر کسنه بکا کلوب بو یازیلر کیمکدر دیدی . بن دخی بنمدر دیدم . در حال بر کسنه آردمدن صاغلقله یازمه دیدی . دونوب باقدم . قطعا کسنه یوق ایدی . اول شخص ایله ایکیمز متحیر اولدق ، دیو نقل ایدردی . ملحوظی اولان اکرام ظهور ایلمیوب طبعنه یازیده فتور طارض اولوب بعض جبق و کجه یا مقله کچینیردی . (سرخوش ۱۱۶۶) تاریخنده مست می موت اولدی . رحمه الله .

مصطفی بن ابراهیم

شهریدر . مفتاحی زاده دیمکه عریفدر . مولویخانه یکی قپوسی داخلنده ساکن اولوب حسن خطی احمد رسمی افندیدن رسم اوزره مراسم تمشقه رعایتله ثلث ونسخده کوروب باب اجازتی کشاد ایشدر . پدرمانده بعض اوقاف کتابتیه اوقات گذارددر .

مصطفی عالی بن احمد

کلیبولیدندر . حسن خط ثلث ونسخی استانبولده شکرالله زاده پیر محمد دده دن یازمشدر . طریق خواجکانه سالک و نیچه مناصبدن صکره شام دفتر دارلغنه مالک

اولوب اول تقریب ایله جدهده (قرار عزلت ۱۰۰۸) تاریخندہ رحلت ایلدی [۱].
تألیف لری «تحفة العشاق» «انيس القلوب» «صدقہ و حصہ» «روضۃ اللطائف» «هفت
مجلس» «مہر و وفا» «کیمیای سعادت ترجمہ سی» «تحفة الصلحا» فرق جزء «زبدۃ
التواریخ» «منشآت» «دیوان اشعار» و سائر آثاری واردی .

مصطفی فیضی بن قاف احمد بن مصطفی بن محمد بن نصر اللہ بن اسحق

شہریدر . پدری شامدن معزولاً رحلت ایلدی . کندیلری فیض اللہ لقبیلہ
قاف بر قاف شہرت یاب اولمغله مخلص مزبوری انتخاب ایلدی . حسن خط ثلث
و نسخ و رقعه و تعلیقده و ہر فندہ فضیلتی تحقیقده قلم کبی مسلم ایلدی . معلول
زادہ شیخ الاسلام سید محمد افندی یہ داماد باہر الرشاد اولمشردر . بحسب الطریق
مدارس جلیلہ و مناصب جمیلہ ایله شرف یاب اولوب ثانیاً اناطولی قاضی عسکری
ایکن جمادی الاولادہ یتیمش یاشندہ مطعوناً رحلت و مشارالیہ معلول زادہ نک
دارالقراسندہ ہمسایہ سی اولمشدرکہ ہاشمینک (فیضی کوچدی ناکہ ۱۰۲۰)
فقرہ سیلہ مضبوطدر . مرتب دیوانی اولوب ملمع نعت شریفندن بنداخیر بو محلہ
تسطیر اولندی :

بدرالی تزود زاد من التقی   لابدنی تزولک یوماً من ارتحال
دائم بمدح شمس ہدی . یکن ا تغال   تاشمع شوق او بدات یابد اشتعال
فیضی بہ حق ہدایت ایده تا خلوصلہ   قبلہ شہادتینی دم انتقال قال

فائضی سید عبدالحی افندی مخدوم ارچند و فرزند دلپسندی اولوب سلانیکدن
معزول و اوتوز اوچ یاشندہ ایکن پدرلرندن اون بر ییل مرورندہ سخن بقاہ
موصول اولدی . یاشندہ آسودہ در .

مصطفی بن احمد بن منصور

دمشقیدر . ابوالجواد بن محب الدین دیمککہ معروف ایلدی . ثلث و نسخ و جلیدہ
حسن خطلہ بلدہ سندہ کزیدہ ایلدی . یتیمش یاشنی متجاوز ایکن (رضاء اللہ ۱۰۶۷)
تاریخندہ رحلت ایلدی .

[۱] کنارده : تاریخ دیگر : مات العالی وقس علیہ الباقی ۱۰۰۸

مصطفیٰ فیضی بن احمد بن مصطفیٰ فیضی

شہریدر . جدلری قوجہ حیاتی زادہ فیضی مرحوم « غایۃ البیان » صاحبی
عرب صالح افندی یکیشہر فنارده دولت علیہ ایلہ بولنوب و بولنر دخی خدمت اردوی
ہایونده بولنغله (فرض ۱۰۸۰) تاریخندہ صالح افندینک فوتندہ بولنر اصلح موجود
بولنوب یرینہ رئیس الاطباء شہریاری اولمشدر . بعد بعد اسلامبولدہ رحلتنہ بومصرع
تاریخدر : (طب ما کندی حیاتی زادۃ دانا ایلہ ۱۱۰۴)

و اوغلی احمد افندینک دخی یری حک اولنوب اول کدرلہ ایکی سنہ مرورندہ
او دخی وفات ایلدی . صاحب ترجمہ نک ولادتی اکری قپو داخلندہ اولوب ثلث
ونسخ وسائر تعلیم قرآن جملہ سنی منلا عشقی امامی ابوراسم یوسف افندیدن تحصیل
ایلیوب اندرون ہایونہ برادری محمد امین افندی ایلہ معاً چراغ اولمشدر . [۱]
(مصطفیٰ فیضی ۱۱۲۹) تاریخندہ طریق تدریسہ دخول و اطباء خاصہ زمرہ سنہ
وصول ایلہ طشرہ چیقوب قوجہ مصطفیٰ پاشا مدرسہ سی مدرسہ ایکن عمر افندی
رحلتندہ یرینہ رئیس الاطباء شہریاری اولمشدر ایلدی . عن صمیم القلب خدمت ہایونده
« حبک للشیئی یعمی ویصم » اثر شریفی و فقنچہ ہر کفت و شنیدہ قولاق آصمیوب
اون التی سنہ خدمت ریاستہ بکام و اناطولی صدری پایہ سنندہ دخی قیام ایلدی .
و بعد العزل [۲] برادری جانشین اولوب بولنر مکہ قضا سیلہ حج شریفہ عازم و بعد المدة
استانبولہ قفول ایلوب بر سنہ مرورندہ ارتحال و ابو ایوب انصاری قربندہ دفن
اولندیغی بو مصرعہ مضبوطدر : (شفاء صدر اولہ عونک سر اطباءہ ۱۱۶۰)
اوغلی احمد افندی جراح باشی ایکن (اثار حکمت ۱۱۷۰) تاریخندہ بروسہ
قضاسنی ضبط ایدرکن بوندہ رحلت ایلدی .

مصطفیٰ راقم بن احمد

شہریدر . حسن خط ثلث ونسخی امام جامع میر آخور استاد پرنور خواجہ

[۱] کنارده : برادری نائل صدرفتوی اولمشدر .

[۲] کنارده : حرم ہایون اہلی میانشندہ حسنیاتدن عد اولنان صمیمی سبب عزل یازاشدر .

سرای معموریدی قلعہ لی سید عبداللہ آکاھدن تمشق ایلہ اذن وضع کلمہ کتبہ
ومعیت استادده شرفیاب خدمت تعلیم طلبہ اولمشیدی. پدري مرکز افندی تکیہ سی
مؤذنلرندن لیلک مؤذن لقییہ معروف اولمغله اوائلنده اسمی ذیلنده مؤذن زاده قیدیہ
وبعدہ فقط ناملرینی راقم اولورلردی. عاشق پاشا جامعی سمتنده واقع طاش مکتبک
معلم خطی اولمغله طاش مکتبلی دیو شہردر. منلا کورانی جامعی جوارنده خانہ سی
قربنده رئیس الاطبا قاضی عسکر عمر افندی مدرسہ سندہ حجرہ نشین وخدمت طلبہ بہ
مدرسہ دخی کون تعیین ایلشدر. مرکب و قلم و کاغذ امورینہ با برات هایون ناظر
صاحب عرض بر مرد اهل عرض ایدی. یوز عدد مقداری مصاحف شریفہ سائر
آثارندن ما بعدا قلمندن جاریدر. شعبان شریفک بدنحی صالی کونی فجاءة وفات
ومنلا کورانی جامع شریفنده نمازینی. ایقا ناظر دارالسعاده اولان عباس آغا جامعی
امامی ادا و مرکز افندی قبورنده پدري یاننده قلم جسمی نہادہ قبور ماوی قلندیغنه
(کاتب حسن الخط ۱۱۸۱) تاریخ اولمشدر.

سید مصطفی بن سید احمد

شہریدر. آشچی زاده دیرلر. خوش صحبت بر شخص پر معرفت ایدی. از جملہ
ثلث ونسخی اسماعیل زھیدین وخط تعلیقی استادم کاتب زاده محمد رفیع افندی
تمشق ایلشدر. (استراحت جنان ۱۱۷۴) تاریخندہ رحلت ایلدی.

مصطفی بن احمد

اسکوبیدر. خواجہ زاده دیرلر حسن خطی برادری ترجمہ سندہ مذکور
مرزیفونیدن یازمشدر. سائر دیارده پاشا سرابی خواجہ سی اولق بوشہرک سرای
خواجہ سی رتبہ سندہ در. آندہ خدمت مزبورہ ایلہ مکرم ایدی. برادری صالح
افندی دخی مذکوردر. تقریباً (استاد آثار ۱۱۶۸) تاریخندہ رحلت ایلدی.

السید مصطفی بن ابی بکر

شہریدر. پدري سلحدار اوجاغی چاوشلرندندر. یایلاق سمتندہ واقع چقور
بستان قربندہ ایکن خواجہ زاده سید احمد مرحومدن ثلث ونسخہ مأذون اولدی.

مالیہ قلبی خلفاسندن اولشدر. قرقدن زیادہ مصحف شریف واول مقدارہ قریب دلائل منیف و متعدد شفاء شریف وابن عباس تفسیری یازوب حالا ابقای آثارہ نائل اولان زمرہ یہ « المرء مع من احب » حکمنجہ التحاقہ مائل و شیخ الاسلام اسبق منلا کورانی جامعہ مقابل کندی بنا کردہ سی اولان خانہ دہ آسودہ حال محبوب دوستان و یاران بوجود خالص بالدر .

مصطفی نشانی بن جلال

طوسیہ دندر . قوجہ نشانجی دیمکله مشہور و پدیری جلال دخی بالادہ مسطوردر . کندیلری بغداد فتح سلیمانیدسنده توقیعی اولوب بعد العزل اوتوز اوج سال صکرہ سکتوارده ینہ نشانجی اولشدر . شیخ حمدالله آکاهک اواخر وقتندہ تعلیملریلہ شرفیاب ومظہر دطای مستجاب اولشدر . رحلتلرینہ دلی قاضی نام کسنہ بوتارینجی بولشدر : (الہی رحمت ایلہ مصطفایہ ۹۷۵) . خراس علیہدہ سیواسی شیخ عبدالمجید افندی ایلہ شیخ مراد افندی تربہلری میانندہ واقع جامع شریفی مراقندہ متواریء تراب فانی وانجق سنک مزار نشانی قالمشدر . آندہ خانقاہ وحمام وسائر آثاری وارددر . برادرلری صالح افندی ذکر اولشدر . معین مسکین مرحومک « معارج النبوه » سنی ترجمہ ایلوب و « درجات المسالك فی طبقات الممالک » و « مواہب الخلاق فی مراتب الاخلاق » وسائر آثاری مشہور آفاقدر . بویت اثر طبع شعریلریدر :

کیدرہ صفحہ حسنکده خطک سنبل تردر ضرردر بومحقق آل اوراق تراش ایتک

مصطفی بن حسن

دفتر امینی الحاج مصطفی افندی اشہر القاب دلپسندی اولشدر . پدیری مقابلہ سواریدہ ایکنجی خلیفہ بولنق مناسبتیلہ قلم مزبورہ شا کرد صاحب قابلیت وحسن خطی ثلثاً ونسباً حافظ عثمان افندی ہمت تعلیملریلہ زیور دست معرفت ایدوب بعدہ داماد پاشایہ تحصیل نسبت و خدمت کتابتی وسیلہ انتساب دولت اولوب رئیس الکتاب و دفتر دار عالی جناب دخی اولشدر . دفترا ماتی خدمتیلہ بکام ایکن

عزم دارالسلام ایلدیک دیوان سامیده بو منظومہ مخصوصہ ایله افاده اولمشدر :
وفات ایدنجه دعا کونه دوشدی بر تاریخ خدا جنانی ایدہ مصطفی افندی به جای ۱۱۴۱
انابولیده جامعی واناطولیده نیچه اثر خیر لامعی واردر .

مصطفی بن حسن

شهریدر . اوجاغ یکیچریانده بکتاش آغا زاده دیمکه معرف میرپادہک ایله
متقاعد اولمشدر . حسن خطی حافظ عثمان افندی مرحومدن یازمش واجازتله
سکینی مرمرده قازمش کمنه ایدی . (عزات خاک ۱۱۲۸) تاریخنده انتقال ایدوب
طوب قیوسی سراینده دفن اولندی .

مصطفی بن حسن بن حسین

اونیویدر . بعدالحج دارالفحول استانبوله وصول بولوب « من جدوجده حکمیله
علوم نافعه به سعی بلیع ایدوب حتی تفسیر بیضاوی بی سلطان محمد جامعی امامی استاد
سیدیوسف افندی مرحومدن تحصیل ذیلنه تعلق و محسن خط ثلث و نسخی استادالمراسم
نام داش ابی القاسم کاتب سرای عامره خواجه محمد راسم مرحومدن تعلم و تمشق
ایدوب رسیده کمال و اذن وضع کلمه کتبه ایله دخی اجلال اولمشدر . مصاحف
عدیده و سائر کتب کزیده کتابتی شریفه شکران اوزره در . حالا خانہ سی جوارنده
دباغ زاده شیخ الاسلام محمد افندی مدرسه سنده تعلیم ایچون بر حجره اختیار و آندہ
اهل خطله آمیز شکاردر . [۱]

مصطفی شکری بن حسن

اناطولیدن کلوب ستره جی زاده محمد شهرینک حسن خطنه تمشق و بو علاقه ایله
کندیدن تمشق ایدوب مآذون وضع لفظه کتبه اولدی . منلا کورانی قرینده عباس
آغا جامعی جوارنده تمکن و تمسکن ایدوب تعلیم کونلرنده طلبه خدمتنده و ایام سائرده
کتب نفیسه کتابتنه حصر وقت ایلمشدر . حرکات معتدله سی شهریلرده بولنمز

[۱] ییلدیز نسخه سنده مصطفی بن حسنک ترجمه حالنک کنارینه یازمشدر :
مصطفی بن ذوالفقار مرحومک شیخانه خط مرغوبیه مکمل انعام شریفی رؤیت اولمشدر .

دینک مرتبه‌سندہ خلق بروجود صدوقدر. مصاحف شریفہ و شیخ زادہ مرحومک
بیضاوی حاشیہ سی و « خلاصۃ الوفا شرح الشفا » امثالی کتب کتب ایلشدر. غزہ
ربیع ثانی اولان جمعہ کونی رحلتی سالی بومصرعلا مضبوطمزددر : (خط بطلان
چکیله سیئہ سنہ یارب ۱۱۸۳)

درویش مصطفی بن حسین

شهریدر . پدری سیمکش خانہ مقابلندہ بربر ایدی. حسن خطی . فانی عبدی
افندیدن یازمشدر . عزت علی پاشا و صدر اسبق اسماعیل پاشا مہر دار لغندن تبرداران
اوجاغنه نقل ایلوب اندک زماندہ دارالسعادہ آغایی مقتول بشیر آغا ایامندہ یازیجی
افندی اولوب بعدہ محاسبہ حرمین ایله طشرہ خروج و نورعہانی جامعہ بنا امینی
اولان آغایہ ناظر و محاسب تعیین اولنوب انتقال محمود خانیدہ اول خدمت
مبارکہ میمنتیہ کندی پرتوینہ قطعاً خلل کلیوب برسہ مرورندہ جامع شریف
حسن ختام بولوب نیچہ مناصب ایله جلوس مصطفی خانیدن صکرہ ینہ اعتلای شانہ
ذلل طاری اولمامغلہ دفعہ کتخدای صدراعظمی اولدقدہ دخی مخدومی بولنان راغب
پاشادن ینہ فوق الملحوظ التفاتہ مظهر اولدیغنه عین الکمال اصابتلہ (ع) نزع
برسر دنیای دون مکن درویش « نداسیلہ مخاطب اولوب سببہ سندہ عارض اولان
جریحہ دمل [۱] وسیلہ ورود اجل اولوب (درویش مستقیم ۱۱۷۰) تاریخندہ
رحلت و سلطان بایزید ولی تربہ سی خارچندہ دفین تربت اولدی .

مصطفی بن حسین

منتشا سنجاغندن چینه لیدر . « بیت »

مرغ جایی رودکہ چینه بود   نہ بجایی رودکہ جی نہ بود

مفہومنجہ دارالفحول استانبولہ قفول و نیچہ علمادن دقایق علومہ وصول و بو
اثنادہ حسین جلیدن حسن خط ثلث و نسخ دخی قرین الحصول اولوب استیادی
مقامندہ سرای عتیق خدمت تعلیمنہ دخی دخول ایلشدر . بعدالحج و قتمزده علی

[۱] چیان

پاشای عتیق دائره‌سنده واقع زاویه که [۱] ابتدا شیخ جمال پیر محمدجلی خلیفه‌نک خلفاسندن قاسم افندی شیخ اولمشدر. آنده برحجره‌ده تعلیم طلبه خدمتنده و تدریس علوم و خدمت مزبور ایله مشغول صلحای معتدلین دن بر پیر کزیندر.

مصطفی دده بن شیخ حمد الله بن شیخ مصطفی دده

اماسیدر . اول شیخ بن الشیخ حسن خط شیخانده پدرلرین مأذون وضع لفظه کتبه اولوب لکن والد ماجدلی انتقالنده هنوز کمال دقایق حسن خطه و قوف ایله تلذذ میسر اولمدینی جهتدن مذکور عبدالله اماسیدن تلذذ ایدوب اقلام کونا کونده حقایق حسن خطه واصل و مصر قاهره یه دخی راحل اولوب آنده پدر معتبری آثارندن نفس زاده و سائرلی تفصیلی اوزره دقتله تمشق و بعدالحج اسکدارده توطنی تحقق ایلشیدی. تربیه طلبه اوزره ایکن علی الغفله ناخن تناولیه مظهر شهادت و پدرلی اتصالنده دین تربت اولدی . رحلتنه شعرای وقتدن قندی شکرین ادا بوتاریخ لطافت نما ایله مرثیه کویا اولمشدر : (کندی ددهم جنته ۹۴۵) . بر مرتبه متانت خط و ظرافت نمط صاحبی ایدئی که هر سطری و بلکه هر حرفی تقلید قبول ایلوب لسان حالله « فانظروا بعدنا الی الآثار » نتیجه قضیه بین طالب ناظر متبصره تذکار و تکرار ایدر . سلیمانیه جامعنده بر مصحفی واردر . زمانزده بعض بی ملاحظه لر مرحومک دسیسه تقلیدی قیدینه دوشوب خطوطنک هر بر حرفی زخم قلم تراشیدن تصحیح ایله جنکدن چیقمشه دونمکه غربال حجابلی اولمشیکن کلک رایحه سی و هر شکوفه نک خاصه فایحه سی کی اولان هوای دست یعنی ملکه استادانه و متانت کاملانه کندی خطنده نابود ایکن پرکار ایله هر حرفک طول و عرضی توافق ایملکه دعوی بی برهان عینیتی و مرور ایام ایله اهل فرقک معدومیتی وقتنده دده مرحومک خطوطنه قارشمق ملاحظه سیله کاغذلی اوتو ووسمه و تلوه قهوه و نیجه عمللر ایله اسکیدوب فقط کهنه لکده مشابهتی خطک دخی میانلرنده عدم تمیزینه سبب اولق آرزوسنه دوشمشدر . (ع) « زهی تصور باطل زهی خیال محال » « بیت »

بی تصویر ایدرسک خط و خال دلبری اما فسون و فتنه یه کلدکده ای بهزاد نیرسک

[۱] کتارده : خانقاه مزبور صکره ملعت متولی ایله خانه یه تبدیل اولنوب بر مدت

مرورنده صدر سعید علی پاشای شهید یه خانقاه ایلدی سنه ۱۱۲۶

سید مصطفیٰ بن حمزہ

شہریدر۔ موجی سید محمد افندینک حفیددر۔ خالری سید فیضی دخی مذکوردر۔
حسن خط ثلث و نسخی نام داش ابی القاسم خواجہ محمد راسم مرسومدن یازوب
مأذون اولشدر۔ اسکدارده ثالث المصطفین الاخبار سلطان مصطفیٰ خانک بنا کردہ لری
اولان آیازمه جامعنک جلیبری بونلر کدر۔ بنا امینی اولان کمرجی اسحق آغانک
قانی اولان آغانک داماددر۔

مصطفیٰ بن رمضان

دمشقیدر۔ صاری خواجہ دیمکله معروفدر۔ شامک محاسبہ خزینہ سندہ و کیلار
سلطانیہ دخی کاتب اولشدر۔ فی الاصل خطوط قدماہہ تقلید ابہہ عندی بر حسن
خط پیدا ایلشدر۔ استادک برندن علمی یوقدر۔ بو سبیدن هر خطہ تقلید ایدردی۔
صکرہ نصوح پاشا زاده عمر بیک مأموراً شامہ کلدکده آندن اذن و اجازتی اختیار
ایلدی۔ غرابنددرکہ پدری ادرہده دنیایہ کلوب شامده توطن ایلدی۔ بونلر
شامدن کلوب دولت علیہده خدمت مزبورہده ایکن (طرض ۱۰۷۱) تاریخندہ
قتل اولنوب مقدا پدری حاضر ایلدیکی قبر قفرہ [۱] بونلر راقدا اولدی۔ سبب
شہادتی بلده سنہ متعلق بر امر قانونیہ خط ہایونہ تقلیددر۔

مصطفیٰ بن زین العابدین

قوجہ ایلندن کنجکدکده کلوب غلطہ سراینہ داخل و علم قرآنی آندہ حاصل
ایدوب استاد المراسم نام داش ابی القاسم خواجہ محمد راسم مرسومک نظر برکت
اثرینہ دوچار اولوب رسوم حسن خطی تلذله تحصیل و (وصلت خط ۱۱۳۵)
تاریخندہ اجازت ایله تلذذ تکمیل ایلشدر۔ بعدہ سرای جدیدہ حصیرجیلر
اوجانغی امامتیلہ نقل اولندیغی جہتدن حصیرجیلر امامی دیمکله شہرت یافتہدر۔
امامتی دخی ترک ایدوب زلفیلرده کندیلرینہ مجددآ وظیفہ قرا و جہت تعلیم خط
وضع و شرط اولشمیدی۔ سلطان احمد خان جامعندہ دور خوان و عمارتی داخلندہ

[۱] خالی بر۔

واقع مسجدك اتصاالنده بر منزل اتخاذا ایلشدر . آفسرایده واقع ورد ناز قادین
مکتبک تعلم خط جهتی خدمتیه استادلری فراغندن چراغ اولوب و ایاصوفیه
کیرک مکتب جدیدینک خدمت مشقی محمد بوری فراغندن بونلره نقل وسرای عتیق
مقابلنده کوسه کتخدا محمد آفا دارالتعلیمنده دخی خدمت تعلم خطه نائل اولمشدر .
روزنامه [۱] درندی ترتیبنده دخی ملکه دلپسندی واردر .

مصطفی بن سلیم

شهریدر . سلطان احمد خان جامع شریفنک موقت خدمتی موقت ادا ایله شهر
مرد دلپذیردر . حسن خط ثلث و نسخی قلندر خانه خطیبی درویش علیدن تمشق
ایدوب مآذوندر .

مصطفی بن سلیمان

شهریدر . پدری اعراج سلیمان آفا قادرغه لیمانی سمتنده آغایان دولت علیه دندر .
کندیلری اقباسندن بولندی قانمقام جریکس محمد پاشا اعانیتله واردین سنه سی
اندرونه دخول (ع) « توز قوندرلنز اول قاضی یانک کانه ، مفهوم منجه ستر کتابی
رتبه سنه دک وصول و بر زطامت ایله طشره چیقوب حنیف ابراهیم افندی به داماد اولمغله
ایوان سرای سمتنده الی الوفات ساکن اولوب فوتنده ابو شیبیه الحدری رضی الله عنه
دائره سنه دفن اولندی . حسن خطی خواجه زاده محمد افندی کورمش دیودست
کاتب ایدی . توز قوندرمز لقبیه شهرت یافته ایدی . آثارندن طوبیخانه ده واقع
سلطان محمودک خیری اولان چشمه کیرده نحیفی مرحومک تاریخی بونلر یازمشدر .
تاریخ رحلتی بودر :

حرف جوهر دار ایله تاریخ فوتی دیدیلر مصطفی آغایه منزل گاه اوله دارالسلام ۱۱۵۷

مصطفی بن سلیمان

شهریدر . سلوری قپوسی داخلنده ساکن اولوب داماد زاده سلیمان افندی
یازوب صکره امیر پرنور امیر جامع میر آخور سید عبدالله افندی اذن لسانی ایله

[۱] ییلدیژ : « روزنامه چة »

مأذونردر . وقتمزده قصاب باشی آغالردن برینه کتبخدا اولمشیدی . نطع جهانده بازیچه شطرنجده بی بهانه صحافی تصحیف و نیچه کره ابن تازی بی بغیر سکتین ذبح وتضعیف ایلمش برجلالجانہ شخص فرزانہدر .

مصطفی بن سلیمان پاشا

شهریدر . جدی وزرادن و پدری ایکی طوغلی پاشالردن اولوب جد مادریسی دفترى محمود افندیدر . کندی دخی پاشا مصطفی آغا دیمکله عریفدر . اسکدارده ساکن ایدی . صدرالصدور راغب پاشا مصر قاهره والیسی اولدیغی ایامده مهردار بولنوب حسن خطه هوسکار و آنده سرای خواجه سی سید محمد نوریدن ثلث ونسخی تمشق ایلدکده (تملیم خط ۱۱۵۹) تاریخنده وضع لفظه کتبه اجازتیه بکام اولمشدر . خدمت سلامیده آرامیده ایکن . مقتضای ابتلای مشارب آیه مستقیماً مریض مزمن اولوب مخدوملرینک فوتندن برقاچ آی مرورنده (رحله الحشر ۱۱۷۷) تاریخنده آنلر دخی پیروی اولوب اسکدارده مدفوندر .

مصطفی صدقی بن صالح

شهریدر . پدرلری جبهجی اوجاغنده باش کتبخدا اولمشدر . کندیلری طریق خواجهکانه سالک اولوب خدمت ترجمه لری وقتنده ترسانه و ضربخانه خدمتنده اولمشدر . حسن خط ثلث و نسخی رسام عمر افندیدن تمشق ایله کزیده کاتب اولوب طوق بشردن خارج کتابتلری و علوم جزئیه و کلیه ده مهارت لری مستمدر . (شمس فردوس مصطفی صدقی ۱۱۸۳) تاریخنی رجنده رحلت و اسکدارده دفن اولندی .

مصطفی بن عبدالباقی

شهریدر . باقی زاده و پدری یاغجی اولمغله یاغجی زاده دیمکله شهر و معارفله وقتک ابن سہانی اولمشیدی . حسن خط ثلث و نسخه نام داش ابی القاسم خواجه محمد راسم مرسومدن تمشق ایلمشیدی . قبل الاذن دخی حسن کتابتہ مالک اولدیغی جهتدن استاد زاده سی محمد رشیدانک صباوتی وقتی اولمغله بر مصحف جدید کتابت

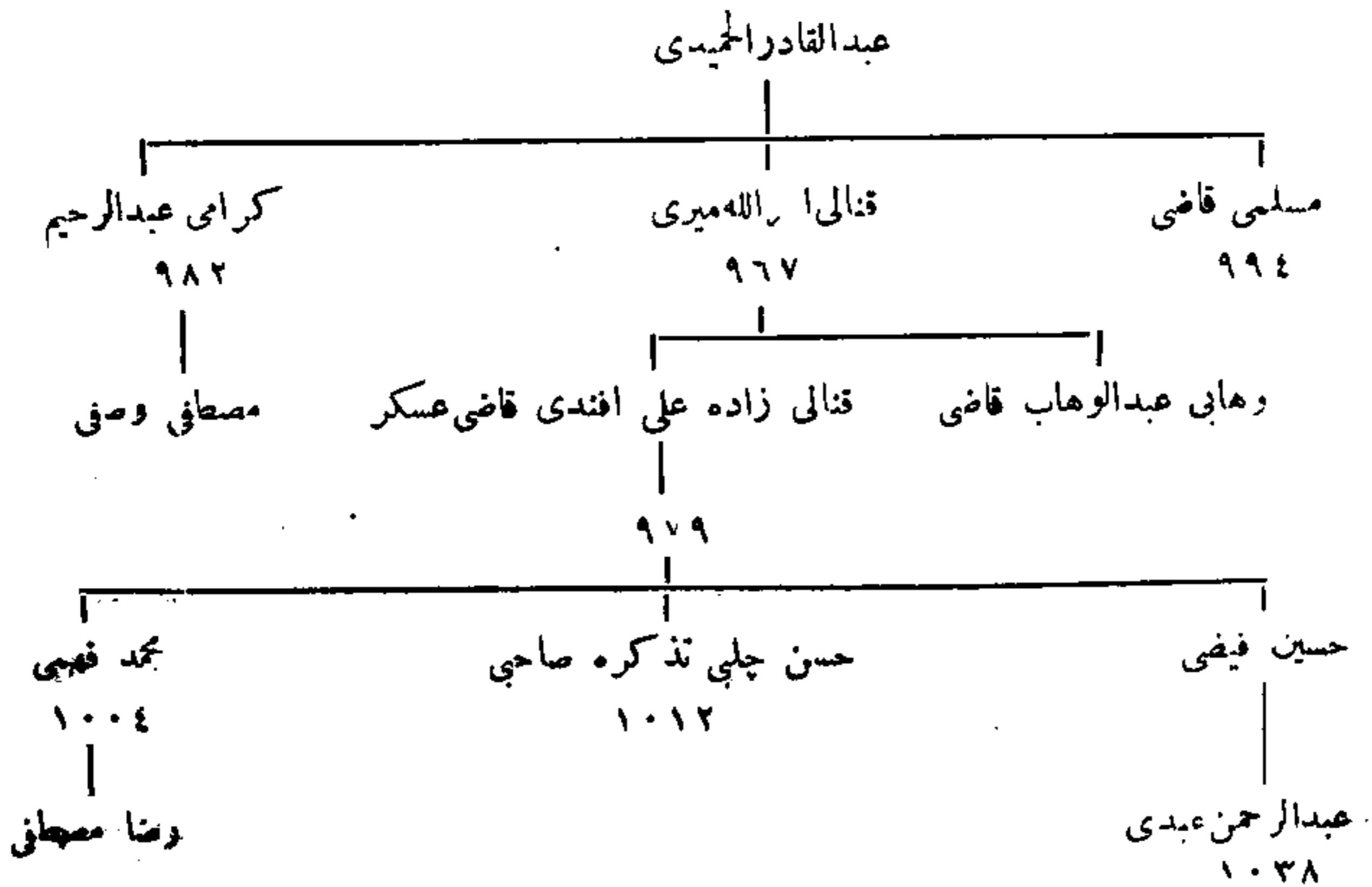
ایدوب ہدیہ اذنی ایلشیدی . خادم مسیح پاشا جامع شریفی قریندہ الحاج الیاس محلہ سندہ ساکن اولوب نیچہ مصاحف شریفہ آیت برکنار و ہزار آثار یادگار روزگار ایلشیدی . جدید نشانچی بویالی محمد پاشا جامعک مؤذنی ایدی . استاد مزبوری برطریق ایله تکدیر ایدوب (ع) « از نفس پیر بترس ای جوان » کمال انفعالندن تیر انکسار جنان پرآن اولمغله استرجاعی ممکن اولیوب برقاچ کون مرورندہ (مستور جلالت ۱۱۷۰) تاریخندہ عزم دار جنت ایلدی .

مصطفیٰ وصفی بن عبدالرحیم بن امرالله [۱]

شہریدر . اخلاق علائی صاحبی خناوی زادہ قاضی عسکر علی افندینک برادر زادہ سی اولوب عم زادہ سی صاحب تذکرہ حسین چلیپینک تربیہ لرینہ نما نما ومفتی زکریا افندیدن ملازمتہ طریق قضایہ رضا دادہ ایدی . اسکداری حسن چلیپینک تعلیمیہ تمشق حسن خط ثلث ونسخ و ہنوز نوخط ایکن بعدالاذن خط تعلیق واشعاردہ دخی صاحب آثار اولشیدی . بو بیت آنکدر :

سروی پابستہ ایدر شیوہ رفتار قدی زانی آشفته قلور سنبل برک سمنی

[۱] کنارده :

مصطفیٰ بن عبدالرحیم

شہریدر . پدری ترسانہ عامرہ کاتبہ نندن اولمغہ کند لری کاتب زادہ دیو آثاری ختامنہ قید ایدر لر ایدی . حسن خط ثلث ونسخہ زہدی اسماعیل آغا مرحومدن تمشق ایله (عنایت خط ۱۱۴۰) تاریخندہ استادلرندن مآذون اولانلرک اولیدر . سابق الذکر ابراہیم حنیف افندیجن مجالس متعددہ طفرادخی تعلم ایشیدی . آفسرای قربندہ خفتانی حاجی بیرام آغا مسجدی اتصالنہ واقع سعادت خانہ لرنده تعلیم طلبہ خدمتہ اقدام ایله اشہار تام بولوب ہزار شاگردان کرام سایہ کلزار ہمنلرنده استاد بنام اولمشدر . ہر طرفی معمور وبالخاصہ طریقہ صدیقیہ دخی برادرلری محمد سعید افندی ایله معاً اخذ نسبت ایش بروجود ہبود مستور ایدی . (آتش حکمت ۱۱۶۹) تاریخندہ واقع حریق کبیرہ سعادت خانہ لری سوزان اولوب قیالردہ واقع ساحل خانہ لرنده ساکن ایکن (ع) « سرفلم بشکن مہر کن دہان دوات » مالی حسب حالی اولوب مدرسین کرامدن ایکن رجب الفردک یکر می برنجی دوشنبہ کوئی رحلت و قیال مزارستانندہ پدرلری جوارندہ قلم جسدلری قبور موتاہ وضع وتاریخ رحلتی بوقرہ ایله تحفہ مزہ قید اولندی : (سرور اہل زیب خط کوچدی ۱۱۷۳) . سلسلہ استادلری نامداش جامع القرآن استاد عالمیان منبع فیض الاسرار حسن پیوندی حافظ عثمان افندی مرحومہ پیوستہ اولمدینی جہتدن منصفانہ حرکت استادانہ ایله مرحوم مرقومک وادیسنہ اواخر وقتلرنده تقلیدلری سبیلہ بین العرفا وجوہلہ حقلرنده قلوب رونما اولمشیدی . ظریف نکتہ دان ، خلوق اہل عرفان ، مجرد پاک ، نظیری نایاب بروجود عالی جناب ایدی . تاریخ سنک مزارینی شاگردلرندن محمد کراستہ جی زادہ یازمشدر .

سید مصطفیٰ بن عبدالعزیز

شہریدر . سلطان سلیم چارشوسندہ بازرکان باشی عجم حسین افندی بنا کردہ سی اولان مسجدک محلہ امامی اولمغہ قربنہ عطفلہ محمد آغا راویہ سی شیخی یحیی افندی بہ خدمتہ شرف یاب تلمذ و آغای مزبورک جامعندہ مؤذن باشی چاوش زادہ سید علیدن

حسن خطی دخی تدارك وتلذذ ایلشدر . کتابتہ مشغول بر شیخص معلول ایدی .
مع هذا نمازده صاحب ترتیب وسائر امور اسلامیهده قطعا تکامل الیمر صلحای
امتدن برذات شریف ایدی . ایکی کره (شریف ۱۱۸۰) تاریخ رحلتی اولشدر .

مصطفی بن عبدالکریم

قره مانیدر . حاجی زاده دیمکه کتبخداقلمی کتابندن نام داده در . حسن خط
ثلث ونسخی مستعد زاده سلیمان افندیدن مأذون اولشدر .

مصطفی بن عبدالله

شهریدر . « سلم الوصول » نامنده جمع ایلدکری طبقات الفحول آخرنده کندی
ترجمه لرینی تفصیل وبسط ایلدکری محله بویله تصریح ایدرکه (ممتاز حسنیات ۱۰۱۷)
تاریخننده غره ذی الحججهده دنیایه کلوب حسن خط ثلث ونسخی بوکری احمدافندی
نام خطاطدن یازوب اجازت آلمشدر . آناتولی محاسبه سنه شاگرد اولوب بغداد
سفرندن صکره مقابله سواری قلمنه نقل ایدوب آنده باش خلیفه ایکن ادرنده
اللی یاشسنده (انتقال الجنات ۱۰۶۷) تاریخنده ارتحاله دیده دوز روز عرصات
اولدی . جمله تالیفاتی معروفدر .

مصطفی سامی بن عثمان

شهریدر . پدری دولت علیهده آرپه امینی اولغله صاحب ترجمه دخی آرپه امینی
زاده دیمکه شهرت داده در . حسن خط ثلث ونسخی قره قز شهرت خواجه زاده
محمد افندیدن یازوب درجه اذن کاله رسیده و بالخاصه شکست تعلیق لری ده وادی
اختراعیلری خامه عجمانه ایله قلم رقعهدن مرکب وفصیح مولوی خطندن الطف طور
ایله مرتب ایدی . کندیلری دخی طریق پدران وروش خواجکانه رغبتله مناصب
مناسب میانه ایله اوقات گذار وفاتحه دولت محمودیهده وقعه نویس دخی اولشدر . طریق
مولویه منتسب ایدی . (مظاهر ۱۱۴۶) تاریخنده عزم مقابر ایلدی . وکالت نامهده
سیدوهی وصفی اوزره « بیت »

کیمی نیک رتبه اشعاری نامی کبی سامیدر سزاد لوح مهر و مامه تحریر اولسه دیوانی

مفہوم منجہ مرتب دیوان اشعاری وارد . خصوصاً روحیہ نظیرہ ترکیب بندی
نظیرہ قبول ایتمز .

درویش مصطفیٰ بن عثمان

آت میدانہ ناظر ابراہیم پاشا سراینده سابقا غلمان ساکن ایکن پدرلری
آشچی باشیمی اولوب آندن چراغ اولمشدر . و برادری احمد پاشا سلطان احمدخان
ثالثک بربرباشیلغندن چرمن پاشاسی اولمغله طشرہ جیقوب چراغ اولمشدر . کندیلری
آت میدانده اوچلر مسجدی تحتندہ بردکانده ساکن طریقه قادر بہدن برپاک اعتقاد
درویش الفت نہاد ایدی . حسن خطی دمورقپولی رسام عمر افندیدن یازمغله عالی
مرتبہ و ماڈون کتبہ اولمشدر . (اثر حکمت ۱۱۶۹) تاریخندہ رحلت و اسکدارده
نقاش مزارستانده قلم جسدی و بیعہ قبور قلندی .

مصطفیٰ کسکین بن عثمان بن کسکین

دکترلی لیدرکہ آیدین لواسندہ در . ثلث و نسخی مستعد زاده سلیمان افندیدن
کوروب . بعدالاذن دده زاده سید محمد افندیدن دخی تعلیقہ ہوسکار و سائر اقلامده
دخی قدر مشترک بضاعہ دارد . لکن خادم القرآن اولان خط لطیفہ کسکین الی
وارد .

مصطفیٰ صبجی بن علی

ادرہ سلسلہ سنہ داخل علی زاده دیمککہ معروفدر . شغلی احمد دده دن استفاضہ
حسن نظر خط ایدوب بعدالاذن ابقای آثارہ سعی اوزرہ ایکن مناصب دوریہدن
بری ایلہ بکام وجلوس سلطان مصطفیٰ خان سنہ سی التمش یاشندہ مقنیدسا قاضیسی
ایکن آندہ رحلت ایلدی . [۱]

مصطفیٰ بن علی

شہریدر . حسن خط ثلث و نسخی نام داش ابی القاسم خواجہ محمد راسم مرسومدن

[۱] بیلدیژ نسخہ سنک کنارندہ : مصطفیٰ بن علی قوغہ جی زاده (۱۰۹۸) تاریخیلہ

مورخ بر قدامہ مصحف شریفی رویت اولندی رحمة اللہ علیہ .

تمشق ایله خوش نویس برخطاط نفیس اولمشیدی. حاجی چشمہ سی محلہ سندھ جعفر
صو باشی نام صاحب الحیرک مسجدندہ امام ایکن (عزت قربت ۱۱۷۹) تاریخ
اواخرندہ عزم جنت ایلدی. عارضه حدی سبب وحشت ادبی اولمشیدی. تجاوزالله
تعالی عنه . [۱]

مصطفی بن علی

اوتہ یاقه دن سرای جدیدہ کلوب اندرون هایونده کیلاری کروهندن بری یاقه دن
کچروب حسن خطی استاد سرای عامره مستجی زاده احمد افندی استفاده ایدوب
مآذون اولمشدر .

سید مصطفی بن علی

شهریدر . پدری قلعه کبیر قلمنده باش خلیفه اولوب کندی دخی اول قلمک
رجالندندر . حسن خطی کتانی زاده خطیب زاده سی منلا ابراهیمدن کوروب
مآذون اولمشدر .

مصطفی بن عمر

ایوبی ایدی. صد یولجی زاده دیمکه معروف اولوب صاحب دوحه محمد نجیبانک
جد امجدلریدر . حسن خط ثلث و نسخی درویش علی مرحومدن تمشق ایله تحصیل
واذن وضع لفظه کتبه ایله تجیل اولمشدر. خدمت تعلیم طلبه واللی قدر مصحف
شریف اتمامیله وضع کتبه و یوز عدد مقداری انعام وسائر آثار بی شمار ابقاسیله
بکام اولمشدر . طریقه علیه قادریه دن استفاضه ایدنلردندر . اواخر عمرنده
دولت علیه ایله سفره دخی مأمور اولمشیدی . تفصیل حالی « صاحب الدار ادری
بمافیها » وفقی اوزره حفیداری دوحه سنه حواله اولندی . یتیم یاشنه یتیم ایکن
جوار ابی ایوبده قاضی عسکر عارف افندی مدرسہ سی مقابلنده واقع سکه [۲]

[۱] ییلدیژ نسخه سنک کنارده : مصطفی بن علی القبصری (۱۱۰۶) تاریخله مورخ
برقطه مصحف شریف رویت اولندی. رحمة الله علیه .

[۲] زقاق

نافذہ مک بالای فرازندہ مدفوندر. و حفیدلری دخی جوارندہ درکہ سنک مزارینک تاریخی دخی آنک چکیدہ قلم کزیدہ سیدر. ارتحالرینہ متعدد تاریخلر رشدینک وغیرینک تبرکری اولمشدر. لکن بو ایکی تاریخ اختیار بو محلدہ نوشتہ صک کج رفتار قلندی. شیخ ہمت زادہ عبداللہ افندی دیمشدر : (اولدی ماء حیاتندن صو یولجی زادہ سیر ۱۰۹۷) [۱] و بعضلری دخی دیمش : (بولہ کوثر صوین صو یولجی زادہ ۱۰۹۷) .

مصطفیٰ نظیف بن عمر

شہریدر . حسن خطی امام پرنور جامع میر آخور السید عبداللہ مشہوردن تحصیل و بعدالاذن رئیس الکتاب انباری محمد افندی بہ مہردار صاحب وقار نامدار اولغلہ تجیل اولندی . طریق خواجکاندہ افتان و خیزان بعض مناسب مناصب ایلہ پویان و دوان و منیف افندیبن صکرہ بونلر دخی سفارت ایران خدمتیلہ ملاقات نادرشاه و عودتدہ بعض خدمات و کتخدانی صدر اعظم ایلہ آغای عالی جاہ اولدی . نظافت ظاہری عنوان باطنی بہ موصل اولمش ایکن (استعجال تراب ۱۱۶۸) تاریخی ربیع ثانیسنندہ رحلت و قوجہ مصطفیٰ پاشا خانقاہی مزارستانندہ آسودہ حجرہ تراب اولدی .

میر مصطفیٰ بن فرہاد

شہریدر . پدري مذکوردر . کندیلری میر عام برخطاط مستمدکہ حسن خطی برادری میر احمد ایلہ والد ماجدلرندن یازوب بونلر درجہ کمالہ رسیدہ اولمشدر . ابویوب انصاری علیہ رضوان الباری و سلطان سلیم قدیم تربہلرندہ خطیلہ موجود اولان مصحف شریفلرک آخربدہ کندی احوالی تفصیل اوزرہ یازمشدر . (توجہ راحت ۱۰۲۳) تاریخی رجبندہ عزم بقا ایدوب جدمادریسی اولان شہزادہ سلطان محمد جامع شریفی حرمنندہ دیدہ دوز روز صفا اولدی .

مصطفیٰ بن فضل اللہ بن محمد

شہریدر . فضل زادہ دیو معروفدر . پدري وعمی احمد افندی و برادری

[۱] ۱۰۹۸ طوتیبور . تعمیہ اوللق ملحوظدر .

محمود افندی بالاده موصوفدر . استانبولده والده سلطان جامع جدیدنده امام اول و پدرینه ثانی اولمشدر . حسن خطی پدردنن تعلم ایله اوت و استادیت حقلرینی جمع ایلمشدر . (روح فضلی زاده ۱۱۵۱) تاریخنده رحلت ایلدی .

مصطفی بن محمد بن الیاس بن عمر

منتشادندر . مفتی چوی زاده محمد بن الیاس بن محمدک عمیدرکه ایکنجی الیاس شهیدک برادریدر . و والده سنی دخی حباله نکاحه قید ایلمشیدی . طریق تحصیل علومه سالک و حسن خط یا قوتانهیه مالک ایدی . برادر زاده سی مزبورک ترجمه سنده تقی تمیمی تصریح ایدر . (قاضی ۹۱۱) تاریخندن صکره محفل نشین بقا اولدی .

مصطفی عنبر بن محمد

شهریدر . سرای هایونده پرورش یافته کمال اولوب حسن خط ثلث و نسخی بلغرادی محمد افندین نلذ و اجازتیه دخی تلذذ ایلمشدر . نسخی ثلثندن بهتر و آناری او فر بر مرد معتبردر . سرای هایون مشق خواجه لعی ایله چراغ افروخته روزکار و کتابتله اوقات گذار اولمشدر . خصوصافن موسیقیده خواجه بنام غلام اولق پرده لرنده ولوله کیر حجاز و عراق و رایحه فائحه حسن خط خامه عنبرین جامه لری مشام شا کردانی و بلکه دماغ استادانی تعطیر ایلدیکی محقق عرفای آفاقدر . « اکتبوا الخبر فانه عنبر » منقولدرکه بر اذن خط مجلسنده صاحب ترجمه عنبر آغا مرحوم سر بزم بولنوب اذن قطعه لری بر قاعده قدیمه پیش نهاد خواجکان اولدقده استحصان و ستایش فراوان ایلمشدر ایکن مرحوم رد ایدوب « بو خطرک اعراب لری مجلسنده اولیوب حسنی هنوز تام دکدر . مجلسه اعرابک وضعی دخی تعلیم اولنسون ، دیمکه ضیاقتدن صکره بش آی مقداری دخی وضع اعراب تعلیم اولوب بر مختصر مجلسنده اذن لری یازیلوب و هدیه لری ویرلمشدر . لکن مرقوم عنبر آغا ، مرحوم اولوب مجلس ثانیده بولنق میسر اولمامشیدی . توقیعی اولان وزیرایه قید حیات ایله طغرا کش ایدی . مشق خانه جنانه روانه اولدیغنه همت زاده شیخ عبدالله افندی بوتاریخی دیمشدر :

کوچدی فایدن نشانی مصطفی آغا بوسال
معرفتده مشهر هم حسن خطده معتبر
حق تعالی روحنی شادایده اول دانشورک
یعنی وادیسنده برمثلی یوق ایدی اول ارك
بوجمرسرك ایچره محو اولدقده تاریخن دیدم
بو دکان ایچنده قالدی نشانی عنبرک ۱۰۹۵

سلطان مصطفی بن محمد خان بن ابرهیم خان

مصطفی خان ثانیدر که ایکی سلطان احمدک میاننده در . عملری احمدخان سرای جنانه روانه اولدقده یکر می اوج یاشنده تاریخ: (جلوسی اولدی سلطان مصطفی نک بیک یوز التیده). طقوزسنه مرورنده خلع اولنوب اول کدرله چندماه مرورنده رحلت وجده لری تر به سنده پدری یاننده دفن اولندی . حسن خطی خواجه زاده محمد افندی بعده حافظ عثمان افندی دن دخی استفاضه دقایق خط ایلمشدر که هر جامع سلاطینده اولان آویزه لری شاهددر . حتی ایاصوفیه کبیرده اولان لوحه نک بری توقيع بسمله اولوب یک قلم یازلدینی لوحه نک اوزرنده تعلیق اولنان قلمدن معلوم ایدی . ولد امجدی محمود خانه نوبت سلطنت رسیده اولدقده جامع شریفی تعمیرکلی بیوروب اول دغدغه ده قلمی ضایع اولمشدر . حافظ عثمان افندی به نیجه کره حضور لرنده احرام وضع اولنوب حقه لرینی اخذ و تحریر لرینی زیارت بیورمشدر . روح الله روحه .

شیخ مصطفی وفا بن محمد مستقیم

شهریدر . پدرم الحاج محمد افندی مرحومک برادر کهتریدر . والد ماجد لری جدم محمد مستقیم افندی مدینه منوره بعده شام جنت مشام و صکره مکه مکرمه پایه سیله دارالمیمنه ادرنه قاضیسی اولوب بعد العزل (روح فضل ۱۱۲۴) تاریخنده رحلت ایلدی . کندیلری والد لرندن تحصیل علوم نافعه کلبه ایدوب حسن خط ثلث ونسخی جابی زاده عبدی آغا مرحومدن کوروب خط تعلیقی دخی طور مش زاده احمد افندی مرحومدن یازوب خرده تعلیقده ترکیبی زاده به « افتح عینک » دیمک مرتبه لرنده کمال لری وار ایدی . پدر لری رحلتنده عزم شام والشیخ عبدالغنی النابلسی دائرة علیه لرینه انجذاب ایله دخول و اون ایکی سنه مرورنده صله رحم ارزوسیه ماموراً بلده سنه تازم واستانبوله قادم اولدینی هفته ده (الظهر ۱۱۳۶) تاریخنی رجبنده اذان ظهرده راحل دارالسلام اولوب ادرنه قپوسی خارچنده امیر بخاری قربنده صرت تکیه وراسنده والد لری جوارنده دفن اولندی . تفصیل حال لری دوحه نجیاده و تذکره سالماده دخی موجوددر .

مصطفی پاشا بن محمد بیک بن ابراهیم پاشا

صدر اعظم مقتول قره مصطفی پاشانک کریم زاده لریدر. جدی شیشان ابراهیم پاشا قدمای وزرادندر. هر حالده کمال صاحبی اولمغله قیماق پاشا دیرلر ایدی. صدر اعظم مقتول ابراهیم پاشانک دامادی اولمغله ابتدا وزارتله توقیعی و صکره قپودانی دریا ایله اکرام اولمشیدی. (فاعتبروا یا اولی الابصار ۱۱۴۳) کریمه سی تاریخ اولان وقعه فترت انکیزده صدر مشار الیه ایله برابر سلطان احمد خان امری ایله مخوقاً شهید اولمشدر. مذکور قره مصطفی پاشا تربه سی قپوسی اتسالنده مدفون و مجوزه ایله آسوده تراب بقا نموندر. حسن خطی آغا قپولی اسماعیل افندی ن تحصیل ایشدر. رحمة الله علیه.

مصطفی بن محمد

شهریدر. کتانی زاده. دیمکه شهرت داده در. حسن خط ثلث و نسخده ایچی حسین افندی نک جبل متین تعلیمندن تمشقه تعلق ایدوب اندک سعبله درجه اذنه رسان اولوب رشته کتان قنابده جبالاندن اولدیغی اقرانه اعلان ایشدی. هنوز سنی حد اربعینه رسید دکل ایکن (رحلت بشر ۱۱۴۰) تاریخنده رحلت و حضرت ابی ایوب انصاری خارجنده پرتو پاشا تربه سیله فربدون احمد بکک تربه سی میاننده دفین تربت اولدی. برادر کهتری علی افندی دخی مذکوردر.

شیخ مصطفی دده بن محمد

ادرنه دن ظهور ایشدر. پدی کبار دولت خدمتنده اولمغله محمد کتخدا دیمکه شهرت نما ایدی. و کندی مصر مولوی خانه سی شیخی اولان انیس عبیدی دده افندی نک برادر زاده سی اولمغله آنلرک خدمتنده طریقه مولویه بی اخذ و حسن خط ثلث و نسخی دخی آنلردن تمشق ایله سائر رهروان طریقنده تفوق ایدوب شیخلری انیس دده انتقال ایلدکه بوتلر جانشین مشیخت اولمشیدی. (شیخ دوران ۱۱۷۱) تاریخنده رحلت ایدی.

مصطفی پاشا بن محمد پاشا

پدری صدر اسبق تبردار محمد باشا در . کندیلری اندرون هایونده رسام
عمر افندی زاده محمد افندی حسن خطی تعلم و تحصیل اذن و اجازت ایشدر .
سلحدار شهر یاری ایکن ایاصوفیه کیرک تعمیر کایسانده پیری زاده مفتی صاحب
افدینک اقتباس ایلدیکی آیت کریمه پی ونلر یازوب باب کیر داخلنه آویزه اولمشدر .
وشادروانک دخی خطوطی وتربه ابی ایوب رضی الله عنده آویخته لوحه آیه الکرسی ده
اولان حلیه شریف وسائر آثاری واردر . حتی وزارته بکام اولدیغنه نورسک رفع
ایلدیکی تاریخده بو ایکی بیتله حسن خطین وصف ایدر :

حسن خطین شاه محموده بکندرمشدی اول جانمی وار آکا تقلید ایتمکه یاقوت ومیر
بعد زمان طوغلری رفع و دیمتوقده ساکن ایکن (خطاط روشنا ۱۱۷۶) تاریخی
اواسطنده عزم ماوی ایلدی .

میر مصطفی نائل بن محمد

شهریدر . پدری صدراعظم اسبق رامی پاشا و کندی برادر مهتری عبدالله بیک
وعبدالرحمن بیک دخی مذکورلردر . حسن خط ثلث و نسخی « من اوله الی آخره »
استاد معالم و مراسم نام داش ابی القاسم خواجه محمد راسم افندی تمشق ایدوب
مأذون اولمشدر . شیخ الاسلام اسبق پیری زاده محمد صاحب افدینک داماد سعادت
معتادیدر . مناصب خواجهکان دیوانیه دن اناطولی محاسبه سی و امانت دفتر خاقانی
و دفتری شق اول بعده توقیعی دولت علیه اولوب شعر و انشا و سائر معارفده
دریا ایکن طی طومار دفتر اعمال و عزم دارالجمال ایلیوب قوجه مصطفی پاشا خانقاهی
مشایخندن شیخ سید نورالدین افدینک انابت کرده سی اولمغله وصیتنه بناء لیله
شورزاده برشب یکشنبه ایدی شیخ مشارالیهک مدفون اولدینی تربه جدیده قپوسی
خارجنده ودیعه تراب اولسنه بویت فقیرانه تاریخ اولمشدر :

نشانی رامی زاده مصطفی بیک اوله ماویه نائل یا الهی ۱۱۷۵

مصطفی منیف بن محمد

انطاکیدر . فی الاصل مخلصی هزاری ایکن حسن خطی بلده سنده تمشق ایله

بعد الحصول کلزار استانبوله بالکشای وصول و راشد افندی دائرہ سنہ دخول ایلدکده تبدیل مخلص ایشیدی. آنکله اقلیم ایرانہ روانہ اولوب عودتده کتخدای صدراعظمی قلمنه چراغ اولوب بعدہ خواجکان دیوانیہ دن اولدقده نادر شاه جانبہ بالاستقلال سفارت ایران ایله ارسال اولمشدر. عودتده ثانیاً تذکرہ مالیه اولمشیکن (تعاقب انتقال ۱۱۵۵) تاریخنده عزم دارالجمال ایلدی. بو ابیات آنلرک دیوانچه سندن اختیار اولندی :

بندۂ خواجۂ عشق اول که نخستین مشقی مکتب عقلمد طفل دله استاد بازار

دیگر

مصحف حسنی غبار خط لیلی ایش مصحف حسنی غبار خط لیلی ایش

دیگر

بز تیر آهه مکتب عشقنده نامنیف اول کشادی مشق الف باده و برمشز

مصطفی بن محمد

ایوبیدر. پدری آندہ جزری قاسم پاشا جامعک سر مؤذنی اولمش اورمان زاده دیمکله شهرت نمادر. کندی صاحب دوحه محمد نجیبان مأذون اولمشدر. کثرت کتابتله مشغلی و ملکہلی کاتب خطاط اولغله اوق و ورقده بر مصحف شریف رسم و ترتیب ایشدر. (شرع شریف ۱۱۶۰) تاریخنده محفل قبری تشریف ایلدی.

مصطفی [۱] بن محمد

شهریدر. حسن خط ثلث و نسخی احمد رسمی افندیدن تمشق ایله صورت ویروب اجازت یاب اولمشدر. کوشخانه امینی امثالی رجاله انتساب ایدر اربا بدندر.

مصطفی بن محمد

شهریدر. نقاش زاده دیرلر ایدی. حسن خط ثلث و نسخی بونلر دخی رسمی احمد افندیدن تمشق ایله اذن و اجازته رهیاب اولاندردندر. پدرینک اوزون چارشوده دکانی دخی واردی.

[۱] ییلدیز: «مصطفی رشید بن محمد»

مصطفیٰ بن محمد

ادرنہ دہ سلطان سلیم جامعہ امامیہ . جلوس سلطان احمد خان ثالث سنہ ۱۰۰۰
محراب دہرہ قدم نہادہ اقامت و اون التي باشنندہ خفاف زادہ حسین افندیدن
حسن خطہ بکام اجازت اولدی . اصحاب آثار دندر .

مصطفیٰ بن محمود

شہریدر . اسقاطی دیمکھ معروفدر . حسن خط ثلث و نسخی استاد معمور
امام جامع میر آخور السید عبداللہ افندیدن تلذ ایلہ رسیدہ کمال و اذن وضع کتبہ
ایلہ اجلال اولمشدر . حدیقہ خاصہ طوبیحیان اور تہ سندہ امام و درزی باشی پیری
آغا مسجدینی صدراعظم مقتول ابراہیم پاشا حلیہ سی فاطمہ سلطان مجدداً بنا و جمعہ
وضعیلہ احیا ایلدکدہ بونلری خطیب ایشدر . لقب مزبور ایلہ سبب شہرتی خواجہ
پاشا امامی حسن افندینک یدندن برجسیم مبلغ اسقاطی اخذ و فرار ایشیدر . (باغ
قدس ۱۱۶۷) تاریخندہ رحلت ایلدی . بر مصحفی استانبولده والدہ جدید تر بہ سندہ
موقوف رحلہ تبرکدر .

مصطفیٰ عاطف بن مصطفیٰ

شہریدر . بیت

یعنی جناب عاطفت آرای دفتری کیم در وصفی تار خط مسطر مدہ در
حسن خط ثلث و نسخی آغا قپولی اسماعیل افندیدن و صکرہ اوغلی مصطفیٰ
افندیدن یازمشدر . دفتردار قلمی کتابندن اولغلہ دیوانی ورقعہ و سیاقتدہ دخی کالی
و خصوصاً کسکین دیوانی خطلری دستور العمل خواجکانیدر . نیچہ خدماتدہ بعد الاستخدام
صدر شق اول دفتریدہ دخی « اَلَا وَقَدْ يُثَلَّثُ » میدانہ زمام التفاتی عاطف
اولوب دفعہ اخیرہ سندہ (عاطفت صداقت ۱۱۵۵) تاریخندہ جمادی الاولادہ سمت
بقایہ عاطف عنان مطیہ رغبت و اسکداردہ دین تربت اولدی . آثار خیریہ سندن
شیخ وفا [۱] دائرہ سی اصالندہ بر کتب خانہ بی بہانہ بنیان ایشدر . خدمات یومیہ دہ
سائر ملوک و وزرا دارالکتب لری نہ نمونہ اولوب آنک مقلدی اولمشدر . طبع شعر لری

[۱] بیلدیز : « ابوالوفا »

وکالت نامہ سیدوہی دہ «خوشکو و خوش لہجہ کوزل شاعر» تعبیریلہ وصف اولمشدر .
مرتب دیوانچہسی وارد . خصوصاً جزیہ امرندہ سال شمسیہ وسنہ قریہ برندن
تفاوت وتداخل ایلمسی بابندہ جمع ایلدیکی رسالہسی معمول بہ اهل حسابدر . پدری
صاحب عیار و کثرت درہم ودینار ایلہ شہرت شعار اولمغلہ صدر اسبق داماد سعید
علی پاشای شہید برہانہ شرعیہ ایلہ شہید ایلمشدر . اوغلی عمر وحید دخی مذکوردر .

مصطفیٰ عاشر بن مصطفیٰ

شہریدر . برادری عبدالرزاق ترجمہ سندہ پدری مذکور ومتواتردر . کندیلری
حسن خط ثلث ونسخی کاتب زادہ مصطفیٰ افندی تمشق ایلہ مأذون وتعلیقہ دخی
ہوس نمون اولمشدر . حالا یکیشہر فنار قضا سندہ تمیز امر نیک و بد ایلمکدہدر .

مصطفیٰ طبعی بن مصطفیٰ

اسکداریدر . وحالا غلطہ سا کنیدر . پدری بعض قسمتار خدمتندہ اولمغلہ
قسام احدب دیمکک شہر ایدی . کنندی مؤذن شہریاری ایکن برادری محمد قربی
مرحوم یرینہ سرای جدیدک خیرالابوابی کتابتیلہ چراغ اولمشدر . حسن خط ثلث
ونسخی اکری قبولی جلبی افندی دیمکک مرسوم نام داش ابی القاسم خواجہ محمد
راسم افندی مرحومدن تمشق ایلہ مأذون اولمشدر . موسیقیدہ خواجہ کامل
وشعر وانشایہ دخی مائلدر . لکن حالا ہر فندہ متروکدر . طرح ایلدیکی قصادک
یرینک ابیات فخریہسی محلہ مناسب اولمغلہ نمونہ طبعی قلندی :

دولتکدہ خط پاکہ دخی مأذون بز کتبہ آلامزری رشوت ایلہ ایلہ ظن

ایتم خط حسندہ سرمو قصیرات اولیجق مشق کاکان ایلہ فرسودہ بدن

خشت [۱] کاکم کی نبتیز [۲] بولمز آرسہ ک کزلکم [۳] کی کذلک صف حادشکن

[۱] « خشت - زشت وزندہ بو اسمہ معروف سلاحدر ، مزراقدن کوچک اولور »

[برہان قاطع ترجمہسی جلد ۱ صحیفہ ۱۹۶]

[۲] « نبتیز - اوجی غایت سیوری نسہ ، خنجر و ایکنہ ویز کی » [فرہنگ شعوری

جلد ۲ صحیفہ ۳۸۳]

[۳] « کزلک - اوجی کروسنہ اکری وده وریک اولان قلم تراشہ و چاقیہ دیزلی »

[برہان قاطع ترجمہسی تکملہ جلد ثانی صحیفہ ۳]

یان چیز سه نوله پرکار کبی یانعدن
 يتشور الريمك تيغى آکا بن اومرم
 الده اولدجه عصاشش قلم ارشاءالله
 دیدی بر کون بکا اگری قیولی استادم
 حافظ عثمان قدر بلکه بولوردك شهرت
 آجدی باخط شریف اولکل کلزار هنر
 قلدی میدان کتابتده هزارین مغلوب
 فیض قسمتدن آلوب بن دخی خطاک ثلثن
 دشمنه چفته دوتم ایکی طوب هاون
 اکر آلور ایسه درسند کالی رهزن
 ایتمزم خوف کر اولسه بدی باشلی اورن
 طوغریسی بودرا کر سعی بلیغ ایتسه کسن
 اولسهك آه اکر مائل رخسار و ذقن
 اختراع نو ایله تکیه شیخه روزن
 نیزه بارکش خامه خطاط فکن
 سلفی نسخ ایدوب ایتدم نیچه نو طرح حسن

مصطفی بن مصطفی

شهریدر . عطار زاده دیمکه معروفدر . حسن خطی خواجه زاده سید احمد
 افندیك شاگردانندن حافظ محمد امین افندیك تمشق ایله اذن آلمشدر . مالیه
 قلمی کاتبیری زمره سندندر .

مصطفی بن نصوح

سلانیکالی اولوب استانبوله وصول و حسن خطه تمشق ایدوب اماسیه په دخول
 و شیخ حمدالله آکاهدن تمشق ایلوب معاً ینه استانبوله قفول ایدنلردندر . استادی
 وقتنده خوش نویس بر خطاط نفیس ایدی . (شیخ ۹۱۰) تاریخلرندن صکره آتام
 ایلدیکی مصاحف شریفه لری زیارت اولندی .

مصطفی بن نفس

اماسیه ده پدری الحاج نفس نام ذات انفسدر . بو جهتدن کندیله نفس زاده
 دیمکه شهرت داده در . عطایی قولنججه سلیمانیه مدرسسی ایکن خاقانیه مدرسسه سنه نقل
 اولنوب اول اثناده (بانجه ۱۰۱۱) تاریخنده باغ جنازه وصلته آزاده اولدی . حسن
 خط شیخانیه شکرالله خلیفه دن تمشق ایدوب خطوط وقتده اذن و نفس آلمشیدی .
 فرزند ارجمندی سید ابراهیم افندی دخی مذکوردر .

[۴] « کزاک - اوجی کروسنه اگری وده ووریک اولار قلمتراشه وچاقی به دیرلر » [برهان

قاطع ترجمه سی تکمله جلد ثانی صحیفه ۳]

مصطفیٰ بن یوسف

قاکلیجقلیدر۔ برادری اردو قضای و سائر امور شرعیہ خدمت والا سندنہ اولور مقولہ سندن ایدی۔ برادری اسماعیل افندی ایله معاً مقتدای اساتذہ کرام حافظ امام مرحومدن حسن خط ثلث و نسخہ سعی ایدوب اجازت لریله بکام اولمشلردر۔ مصاحف کثیره و آثار وفیره تفسیرینه موفق اولوب شیخ حمدالله آکاهک آثارینه تقلید ایدوب لیکن کندی اسملرینی وضع ایدر ایدی۔ برادرندن دون، اما الحق ینه خوش نمون اثر لری واردر۔ (خفته ۱۰۸۵) تاریخنده نظر اخواندن نهفته ووطننک اناطولی حصارى طرفنده واقع مزارستاننده برادری جوارنده مدفوندر۔

مصطفیٰ بن یوسف

شهریدر۔ قصاب باشی اتباعندن ایکن ابراهیم دده بن علی مرحومدن حسن خطه تشوق و تعشق و اجازت و اذن لرینه بعدالتشوق تعلق ایشدر۔ یدی قلهده مانده کتابتی نان پاره سنه نائل و حالا اول خدمتده مشاغلدر۔

مصطفیٰ

اماسیدر۔ حسن خطی شیخ مرحومک حفیدلری پیر محمد بن شکرالله خلیفه دن یازمشدر۔ الف کاملدن صکره یازدیغی آثار قلمی زیارت اولندی۔

شیخ مصطفیٰ بیانی

روسجقلی جارالله زاده در۔ شکرالله خلیفه دن حسن خطک قواعدینک بیانی مطلوبلری اولغله همت استاد ایله اندک زمانده مآذون و تعلیق دخی دست آور تحصیل و بر شخص ذوفنون اولمشدر۔ شیخ الاسلام ابوالسعود مسعودک تفسیرینی حسن خطله تحریر و مؤلفنه عرض ایله قریر اولوب طریق قضایه سالک و بعد زمان صوفیلر جامعی مقابله و واقع زاویه صاحبی اکمل افندیدن طریق سلوکه رغبت و انابتله ماسوایی تارک اولمشیدی۔ مرشدلری انتقال چله خانه برزخ ایتدکده وصیت لریله (شناور وحدت ۹۷۵) تاریخنده پوست نشین تسلیک اولدیلر۔ (وقات خطاط

(۱۰۰۶) [۱] سالندہ بونلر دخی انتقال ومشارالیہ خانقاہدہ دین حجرہ حال اولمشدر۔
السمة ثلاثہ اشعارى واردر۔ مفتى مزبورك نونیه-نى مسبغ ایدوب بویت مطلعیدر:
سجع كام على الاقنان افنانى و فیض دهمى على الاجفان اجفانى

بویت دخی آنکدر :

آلدیلر عتلم برى رولر پریشان ایتدیلر بر بیره کلز مکر جمعیت خوبان اوله

مصطفى مصاحب پاشا

بولویدر . حرم هایونده پرورش یافته وحسن خط ثلث ونسخی بلغرادى محمد
افندیدن تمشق وخط تعلیقه دخی تعلق ایلمشدر . (نیک بخت ۱۰۸۲) تاریخنده
اوج طوغاه مصاحب شهریارى اولمشدر . ایکی سنه مرورنده داماد سلطان شوکت
معتاد اولوب کریمه محترمه لری خدیجه سلطان ازدواجیله دلشاد اولدی . وقائمقام
وجاه والای قپودانى خدمتیه بحر سفیده مأمور وعودتده بوفاز حصار محافظه سیله
محصور اولوب اندک زمان مرورنده (مشق خانہ ۱۰۹۶) تاریخى ذى القعدة سنده
وفات ومترقب روز عرصات اولدی . مخلصدن عاری کزیده اشعارى واردر .
از جمله بونعت مشهور اول وزیر پرنور کدر :

هوای نسه جانم متلادر یارسول الله
سنگ سنلر کدن بیکده برى ایتمد اجرا
ایشم هب جمله جرم وخطادر یارسول الله
بکا هرنه جزا اولسه سزادر یا رسول الله
یوزین فرش ایلینلردن در دوات ما بکده
بری ده امتکدن مصطفادر یا رسول الله

میر مصطفى قبوری زاده

شهریدر . اورتانبجه دیو شهرتنه سبب اوج قرنداش اولدقلریدر . کتاب
کرامدندر . حسن خطی امام محمد افندیدن تلذ وسائر خطوطدن دخی تلذد ایلمشدر.
رحلتیرینه نظمی افندی تاریخ دیمشدر :

جناب مفخر خطاطیان اورتانبجه
کانکشیده قیاس ابله زور بازوسن
کتاب عمر بنی آنکده ابلدی برباد
آچوب دعایه الم نظمیادیدم تاریخ
که شیخ ثانی ابدی خطله اوفیض ازل
که قوس رسم آکا بر کپاره مجمل
خط فناکش سطر خیالی اولدی اجل
میان عدن اوله اورتانبجه به الهی محل ۱۰۷۱ [۲]

[۱] (وفات خطاط) ۱۱۰۶ طوتدینی حالد ایکی نسخه دده (۱۰۰۶) اشارت
ایدیلشدر . مومی الیه بیانی (۱۰۰۶) ده وفات ایتمشدر . [۲] تعیمه لیدر .

میر مصطفیٰ مصری

امرای مصریہ دندر . ثلث و نسخی خواجہ زادہ محمد افندین تعلم ایلشدر .
تفصیلی دوحہ نجیبادہ مصر حدر .

مصطفیٰ غزنوی

قسطہ ونیدر . اوزون چارشودہ غزنوی محمود افندی نام کسنہ نک خیری اولان
مکتبہ معلم اولدقدہ غزنوی افندی مکتبک خواجہ سی دیمکن غزنوی خواجہ
ترخیمیہ اختصار طبع ناسہ انسب اولغله شہرت بولشدر . شیخانہ کفتہ لرندہ
و کتبہ لرندہ دخی اول نسبتی مخلص اتخاذا ایتشدر . سلیمانہ لی مؤذن عبدی افندین
حسن خطدہ تمشقلہ ملکہ اصحابی کلمہ دندر . صاحب دوحہ نجیبانک عملریدر . الفات
اربعہ دہ رحلتی (ظہور ۱۱۱۱) و برادری عمر افندی یانندہ مقبور اولشدر .

مصطفیٰ

شہریدر . سقا زادہ دیملکہ معروفدر . کاتب سرای سلطانی دخی اولشدر .
اگرچہ صاحب دوحہ نجیبہ مقتضای مضمون شاعریت سقا زادہ بی صو یولجی زادہ بیہ
مناسب کورمش . لکن استادینی یاد ایلدیکی اثر والادن و ممیزالحاج یحیادن تصحیح
و املا اولندیغی اوزرہ حسن خط ثلث و نسخی کاتو محمد افندین تمشق واجازتیلہ
دخی تفوق ایدنلردندر . (کثرت ۱۱۲۰) تاریخندہ کثرتہ وحدت اختیار وقادم
دارالقرار اولدی . سق اللہ ثراہ .

مصطفیٰ صلاتی

سینوبیدر . صلاتی زادہ و نمارجی خواجہ دیرنر ایدی . پدیری و صکرہ کنندی
ایاصوفیہ کبیر مناراتندن طوغله منارہ اتصانندہ بر دکانی مکتب اتخاذا ایدوب ایکی
وقتی صبیان ایلہ معاً درون جامعده حالا شیکہ کتب خانہ اولان محلدہ ادا ایلک
دأبی اولغله شہرت بولشدر . حسن خطی صو یولجی زادہ مصطفیٰ افندین تحصیل
ایلشدر . ساثر اون ایکی قلمی دخی الہ کتوروب نماز قلدینی محله برلوحده جملہ سنی

درج ایله آویزه ایلمشیدی . شیکه بناسنده سلطان مصطفی تر به می قپوسی اوزره
تعلیق اولمشدر . تحریمه بند ماسوا و چار تکبیرزن فنا اولدینی خامه فقیرانه ایله
بو مصرعه ضبط اولندی : (مصلاده صلاتی زاده نك قیلدك نمازی ۱۱۲۰)

مصطفی نکاهی

یکیشهر فناردندر . درویش علی و نفس زاده سید اسماعیل افندیلردن تحصیل
خط ایلمشدر . عندیجه بر تعلیق دخی وار ایدی . کتاب دیوانیه و خواجکان
سلطانیه دن اولوب مره بعداخری تذکره صغبر و روزنامهجه کبیر امثالی مناسب
مناصب ایله اوقات گذارایکن «حور بعد کور» [۱] وقوعیله ادرنده شعبانده رحلت
ایلدیکی تاریخی دوچار چشم احباب اولمشدر . تاریخ : (اوله ماوی الهی قره العین
نکاهی واه ۱۱۰۴) . سریع القلم پاک نویس بر کاتب نفیس ایدی . حافظ عثمان
مرحومه بر مصحف شریف یازدیروب بیک غروش و بر فروه سمور قونتوش
بخش ایلمشدر .

مصطفی ثاقب

شهریدر . پدري کبی کندیلری رئیس قلمی شا کردانندن اولوب خواجه زاده
محمد افندیل حسن خطه صورت ویرمشدر . لکن رحیقینک شکر پاره لرندن
نمک بزم الفت، جزء تریب مجلس کبار دولت اولمغله آنلردن برینک وزارتنده دیوان
کاتبی ایکن (وصلت ثاقب ۱۱۲۹) سالنده رحلت ایلدی . بو بیت اثر طبع
شعریلریدر :

سواد سوزش عشقیه طولدی دفتریمز عجمی رشته شمع اولسه نار مسطریمز

شیخ مصطفی

شهریار . چنلادی قپو داخلمنده میری یوغردجیلر کارخانه سی قریبنده
ساکن اولمغله یوغردجیلر شیخی دو معروف ایدی . مشاهیر خلوتیه دن مصری
[۱] «حور» نقسان و «کور» زیاده معناسنده در . [قاموس ترجمه سی جلد ۲ صحیفه ۲۷۶
و ۶۶۷] «نمود بالله من الحور بعد الکور» حدیث شریفنده واقع اولدینی اوزره زیاده دن صکره
نقماندن باخود امورک صلاحندن صکره فسادندن استعاده بیوریلمشدر .

شیخ محمد نیازیدن آخذ طریقہ و مأمور خلافت اولمشدر. کندی خلیفہ انابت کردہ سی اولان کوکب حافظ محمد افندیدن تعلمہ حسن خط ثلث و نسخی تحصیل واجازت یاب اولمشدر. الحق شیخ مزبور پاک دامن و سالک مسلک حسن اولوب ثابت مرحوم بوبیت و بلکہ بالکلیہ غزل ایله حرف انداز اولدینی لطیفه به مبنیدر: زمانه شیخری صکره دن یوغردایور ریاضتک دروغی تاجی کبی یاغلی پلاو

مدار تسلیم و ارشاد عباد و سبحة شمار اذکار و اوراد ایکن انفاص معدوده سی تمام واسکدارده شریف مزاری مقابلنده وادی خاموشانده کنز خفی کبی دفین خاک دارالسلام اولدینی و مصرع پا کیزه دن هویدادز: (حب صافی مصطفی اباپرماست ۱۱۲۷).

میر مصطفی نعتی

شهر بدر . پدی اسمنه ظفر بولنجیوب بو محله ترتیب اولمشیدی [۱]. حسین اولدینی صکره دن معلومز اولدی که مزبور حسین پاشا دفتردار ایکن قتل اولدوقده نعتی بك حسن خطی خواجه زاده محمد افندیدن بازوب اندرونه چراغ اولدوقده استعداد صاحبی اولمغله آرزمانده سرکاتی اولمشدر. سلحدار کتابتیه طشره چیقوب چورلیلی و شهید علی پاشا ایام صدارت لرنده تذکره اول اولمشیدی. موره فتحنده فلج عارض اولوب استابوله ارسال اولندی. رحلتنه ندیما بو مصرعی دیمشدر: (جهاندن کچدی نعتی مصطفی بیک عدن اوله جایی ۱۱۳۱). سنان پاشا مدرسه سنده مدفوندر. امالی قصیده سنی تخمیس ایدوب جوری مرحومک چار یار حلیه سنی عشره مبشریه تکمیل ایلشدر. اکثر اشعاری نعت شریفدر. مرتب دیوانی وارددر.

مصطفی الحافظ

ادرنده نقطه جی زاده محله سی امامی اولمغله چلی امام دیمکه بنامدر. حسن خط ثلث و نسخی و سلف رومیدن تمشق و تحصیل و اذن واجار تیه تجیل اولمشدر. اللی به قریب مصحف شریف و بی شمار اثر لطیف ابقا ایلشدر. یتیم یاشنه یتیم ایکن (فغان ۱۱۳۱) تاریخنده این سامعه خراش رحلتی طنین انداز صباخ جهان اولدی. حافظ القرآن، خادم الفرقان اولوب محبوب القلوب بر وجود مسلوب العیوب ایدی.

[۱] ییلدیز « اولندی . »

مصطفیٰ شہدی

انطا کیدر . تحصیل بضاعہ کلیہ و تکمیل ہر صناعتہ جزئیہ ایلہ السنہ ثلاثہ کفتارہ قادر و ثلث و نسخ و تعلیقہ ماہر اولوب قرہ قز شہرت خواجہ زادہ محمد انور بدین تمشق ایدنار دندر . ہر قلمدہ کامل و طریق خواجگانہ سالک واصل پر معرفت بر پیر منیر ایدی . ارتحالرینہ نجیبای ایوبی بر بیت ایلہ ایکی تاریخ دیمشدر : (مقام اولہ جوار مصطفیٰ شہدی افندی بہ ۱۱۴۰) [۱] (ابو ایوب انصاری ایلہ ایچسون شگری جامی ۱۱۴۰) [۲]

در رباعی زادہ طبع آزادہ لرنندندر :

مہوشم دیوانچہ حسنندہ مطلع کوستر
ابروانشق ماہ آسا دو مصرع کوستر
وجہی واردر قطعہ میر اولسہ یاخط عماد
حسن خط ایلہ اوچار ابرو مربع کوستر

مصطفیٰ

طوبخانہ ایدر . خواجہ زادہ دیمککہ شہرت دادہ در . حسن خطہ استادی آلاچہ امامی درویش علیدر . غلطہ سرایی خدمتہ نائل اولوب اول خدمت اوزرہ ایکن (تعلیم خط ۱۱۵۹) تاریخندہ رحلت ایلدکدہ مسست بر مجنون اوغلی قالوب خدمت مزبور ی سابق الذکر محمد انوری بر قاچ غروشہ استخلاص و استخلاص ایلمشدر . طوبخانہ دہ تقسیم نام محل مزارستانندہ قباطاشہ مشرف محلہ مدفوندر .

مصطفیٰ ظہوی

اسکداری دواتی زادہ دیمککہ معروفدر . حسن خطی ابتدا حسن اسکداریء ثانیدن یازم شیکن عمر چومزدن مآذون اولدینی غراشدندر کہ اندک مدتہ باب استاد قبر آباد اولدینی میانندہ اولان شکر آبلغہ حمل اولنغین اذتی انکار و صویولجی زادہ محمدنجیبدن اجازتی تکرار و جنونی دخی غلبہ ایلہ بالکلبہ خطدن دست کشیدہ والم دیدہ اولدی .

[۱] ایکی نسخہ دہدہ (۱۱۴۰) اشارت ایڈیش ایسہدہ (۱۱۴۱) طوتیبور .
[۲] نسخہ لردہ (سکری) کلہ سی و (۱۱۴۰) یازیش ایسہدہ مصرع اوشکابلہ (۹۰۰) طوتیبور . (شگری) شکندہ یازیش (۱۱۴۰) چیتبور .

سید مصطفی عازم

بروسه لیدر . ثلث و نسخی همشهری کرد زاده ابراهیم افندین تحصیل و خط تعلیقده دخی لازمه سعی تکمیل ایشدر . حتی رسم حرف سظوره قناعت ایلیوب معناسی نحوینه دخی صرف مقدور ایله تحصیل بضاعه و هوس صناعه ایله طبیعت شعریه دخی پیدا ایلدیکی سالم افندینک تذکره سنده دخی مذکوردر . بوییت آنکدره :

موران خطک ملک سامانه دکشم   شه دایکی لعل بدخشانه دکشم

مصطفی کاتبی

سینو سیدر . قلم کبی حسن خطله مألوف و شیخ مرحوم استادی اولدینی معروف و قلم تعلیقک دخی کاتبی و رنبه کمالک طالبی ایدی . شاعر لکنت قریر و محجوبیتله شهر اولدینی تذکره لرده دخی مذکوردر .

مصطفی کامل

کموش نام قصبه دن ظهور و سیم خالص استعدادین اکیر تعلیم استاد ایله تبر خالص العیار و رواج یافته سوق اجازت اساتذة جلیل الآثار اولوب مخلص مصلح الدین ضمیمه کمالری اولوب شیخ الاسلام ابوالسعود مسعود مخادیم کر امنه معلم تمین اولمشیدی . تذکره حناویه حسن چلی اشعارین اشعار ایدر .

مصطفی ناجی

کموش نام قصبه بنامدندر . طریق قضایه رضا کوسترن ارباب معارف دندر . حسن خط ثلث و نسخی حافظ عثمان افندینک بربر زاده سی شیخ محمد دن یازمشدر . تعلیقده دامن سیاهی به تعلق و تبیض صحیفه کمال ایله اقرانه تفوق ایلدیکی تذکره سالماده دخی افاده ایشدر .

مصطفی حافظ

شهریدر . مرتک زاده دیو شهرت داده در . حسن خط صویولجی زاده افندین شرکت اسملری سبب اتحاد جسملری اوغله سی او تحصیل و اجازتله تجیل اولمشدر .

فتحیه جامعہ مؤذن اولی ایکن رحلت و (حسنات خط ۱۱۲۸) تاریخندہ
عزم آخرت ایلدی .

مصطفی اوطہ باشی

شهریدر . اوتوزبش جماعت یولداشلرندن احمدبشه نام غازینک اوغلیدر . حافظ
عثمان مرحومک خدمت دولابنده حسن خطی استجلاب ایلویوب اذن و اجازت ایلہ
کام یاب اولمشدر . (الظاهر ۱۱۳۷) تاریخندہ رحلتی ظهور ایلدیکی نقل اولندی .

مصطفی کریدی

حسن خطی زهدی اسماعیل آغادن تمشق ایلہ تحصیل و اجازتله تجیل اولنوب
ینه صلهسنه عاڈ و آنده خدمت طلبهده قاعد اولمشدر .

مصطفی الحافظ

بروسهیه بوسنهدن کلوب تحصیل علوم ایلہ مفسر و محدث وفقیه ، نمک بزم معرفت
ملیح الوجہ بر ذات نبیه اولمغله توز بازاری جامعہ امامی اولمشدر . حسن خطی
بروسهنگ شیخی کرد زاده ابراهیم افندیکن یازوب اجازت آلمشدر . تقریباً (تمت
الحروف ۱۱۵۵) [۱] تاریخندہ رحلت ایلدی .

مصطفی المفتی

البستانیدر . آستانهده سا کن ایکن حسن خط ثلث و نسخی سائر علوم شریفهده
شا کردی اولان سابق الذکر خواجه صالح افندیکن تشویقیله آنلرک استادلری
حامی محمد آغادن تعلم و تمشق و قابلیتلری اقتضاسیله ادنی زمانده تدارک ایلمشیدی .
فی الاصل علم شریفه چوق زمان سعی تحصیل و بلدهسنه مفتی اولمغین تکرار فتوایی
کندینه میمنت حسن خط ایلہ توجه ایدوب حالاقید حیاتله بلدهسنده فتوا خدمتندہدر .
طبیعت شعریهیه دخی مائلدر .

[۱] ایکی نسخهدهده (۱۱۵۵) اشارت ایدیش ایسهده (۱۱۶۵) طوتیبور .

مصطفی

کوناہیہ لیدر . شیخ زادہ دیمکھہ عرفقدر . فاطمہ سلطان جامعی امامنہ داماد
اولوب حسن خطی ردوسلیدن یازمشدر . وقتمز رجالدنددر .

مصطفی لعلی

شهریدر . محمد لارندیدن حسن خطی تحصیل ایلشدر . روزنامچہ آول معزولی
وبنات محمد خان رابعدن خدیجہ سلطان کتخداسی ایکن رحلت وادرنہ قپوسی
خارجندہ کندینہ نسبتلہ معروف چشمہ مقابلندہ گوشہ دہ مستقل دائرہ دہ دفین تربت
وتاریخ سنک قبری بویتدرکہ موالیدن ابراہیم حنیف افندینکدر :

حنیفا بادعا کاذی دلہ بومصرع تاریخ اولہ اعلی افندینک مقامی جنت اعلی ۱۱۵۴ [۱]

مصطفی پاشا

بوسنویدر . حسن خطی تبرداران اوجاغندہ ایکن معلم دائرہ سابق الذکر قز
محمود افندیدن مآذون اولمشدر . ناظر دارالسعاده پیراقسز [۲] علی آغایہ انتساب
ویازیجلفندن طریق خواجکان ایلہ کامباب اولوب ایکی کرہ دفتردار بعدہ وزارتہ
کامکار اولدی . روان محافظہ سندہ (عنایت خدا ۱۱۳۶) تاریخندہ روحی روان
بقا اولدی .

مصطفی خطی

رهاویدر . قلم ثلث ونسخدہ استادی بولنان چرکس عثمان پاشایہ دیوان کاتبی
اولمشدر . باش محاسبہ معزولی ایکن نمچہ باش ایلچی اولوب خدمت سفارتی
بعدا لتمام ینہ محاسبہ آول وصرکہ شق ثانی اولوب بو حال اوزرہ جلوس هایون
مصطفی خان ثالث وقوعندن صکرہ اول سنہ دہ رحلت و ساحل خانہ سی وراسندہ
فندقلی قربندہ پری زاد خاتون جامع وزاویہ سی مقابلندہ واقع مزارستاندہ شبخ
جعفر افندینک همسایہ سی اولدی .

[۱] (۱۱۵۲) طونیور . تمبہ لیدر . (بادعا) دہ کی (ب ۲) علاوہ اولنہ جقدر .

[۲] ییلدیز : « پیراقسز »

مصطفی

شهریدر . وقت مراہقتندہ لطافت تناسب خلقتندن ناشی چمن صفہ جهانندہ
شام فستی دیمککہ سرنمای شہرت ایلدی . (ع) « قلم شمشاد قدک وصف رفتارندہ
قاصردر » . ثلث ونسخی رسام عمر افندیدن اخذ ایلشدر . مرجان جامعی قربندہ
ساکن وامی سنان زادہ حسین افندی مرحومدن نسبت طریقہ متمکن اولانلردنددر .
دفتردار مکتوبجیسی قلمی خلفاسندن ایکن (ہجرت محشر ۱۱۵۷) تاریخندہ بُستہ [۱]
وجودی بستہ دست اجل اولدی .

سید مصطفی

شهریدر . جامعی زادہ دیمککہ معروف وعنبر مصطفی آغانک ماذونلرندندر .
واول دورک رجالدندر .

مصطفی

ادرنہلی ضرب زادہ دیمککہ مشہور وبالذات حافظ عثمان افندینک قلم تعلیمندن تعلم
ایدن ظرفادندر . حتی ادرنہدہ اولدقہ عجلالہ الوقت اقتضا ایدن جلیردن بعضلری
بونلرہ تحمیل وکنندی تصحیح وامضاسیلہ تجیل ایلدیکی معروفدر . (عزیزمت خطاط
۱۱۴۶) تاریخندہ عزم دار انبساط ایلدی . قطب طاشی ونقطہ طاشی تعبیر اولنان
مربع الشکل وچار اطرافی مساوی ورسم اوزرہ اولان نوعدن بر طاش سنک مزاری
اولوب اوزرندہ اسملری مسطوردر . و اوغلی محمد دخی مذکوردر .

مصطفی

قسطمونی اولوب حسن خطی ہمشہری سابق الذکر صوبولجی زادہ دامادی
عمر افندیدن یازوب بعدالاذن استادی رحلتندہ باغچہ قپوسندہ والدہ سلطان جامعی
مکتبک خدمت تعلیم صبیانی بونلرہ توجہ ایلشدر . مذکور ضرب زادہ ایلہ برسندہ
رحلت ایلدی .

[۱] « بستہ - فندق » [برہان قاطع ترجمہ سی جلد ۱ صحیفہ ۲۸۰]

مصطفی

شهریدر . حسن خط ثلث و نسخی حصیرجیان امامی مصطفی افندیکن تمشق ایله صورت و یروب اوجاغ تبردارانه دخول و یازیجی خلفاسی زمره سنه وصول و یولیه دوات سیمین زیور میانی یعنی یازیجی افندی اولوب نائل رتبه کامرانی اولدی . مقاطعه حرمین ایله چراغ اولوب جلوس سلطان اعظم مصطفی خان ثالث وقوع بولقدده عزل و سدالبحره اجلا اولمشیدی . آنده برسنه قدر مکث ایدوب وداع عالم فای سرنوشت پریشانی اولدینی هویدا اولدی .

سید مصطفی

سلسله نسبی بروسه ده شیخ وانی افندی به منتهی اولمغله وانی زاده دیو شهرت داده ایدی . ثلث و نسخ قلمی اجرایی کندیلره منحصر برکاتب نادرالمعاصر اولمغله کتابی صدر شهید داماد ابراهیم پاشا خدمتده اوقات گذار و بعدالوقعه سید مصطفی افندی به انتساب ایدوب آنلرک صدر قنواپی تفسیر نفیری تاریخده رحلت بقا ایلدی .

مصطفی

شهریدر . دایه زاده دیمکله معروفدر . اندرون هایوندن ادرنه به متعلق بر خدمتله چراغ افروخته اولوب استانبولده و ادرنه ده توطن ایدوب فی الاصل حسن خطی اندرونده امیر افندی مرحومدن یازمغله الی آخر العمر ابقای آثاره سیمی اوزره قابلیت بر وجود ایدی . (خادم نقش بندیه ۱۱۶۶) تاریخنده رحلت ایلدی [۱]

مصطفی طاهر

قهوه جی حاجی دیمکله معروف بر پاک وجود صفوت موصوفدر . حسن خطی یدی قله لی سید عبدالله افندیکن یازوب آثار کثیره سی واردر .

[۱] کنارده : خدمتلی روم ایلی دفتر کتخدانی اولوب وقارصده ۱۱۵۶ تاریخنده نادر شاه محاصره سنده موجود وحیل مادر شاه ایچون بر رساله و ادرنه ده سلطان سلیم جامعی وصفنده سلیمیه نام رساله دخی اثرلرنددر .

مصطفی مونس

شهریدر . حسن خط ثلث ونسخی استاد معمور امام جامع میر آخور امیر افندی
مرحومدن تمشق ایله مسرور و لفظه کتبه وضعنه اذن ایله عالی مرتبه اولمشدر .
طریق خواجگانه سالک اولمغله وقت خدمت ترجمه لرنده قلعه صغیر خواجہ سی اولمشدر .

مصطفی

ایوبی اولوب، ثمره صبر ایله صدر سعید علی پاشای شهیدک مہر داری اولمشدر .
حسن خطی یعقوب ہندیدن [۱] کورمشدر . قپوجی باشیلردن ایکن چاوش باشی
اولوب ارباب معارفدن کچنورکن استادینہ و کرک استاد عالم مرسوم خواجہ راسم
مسلمہ ایلدیکی اہانتلری تاریخہ یازمغہ شایستہ درکہ مرحوم مرقومک بر داینی کندینہ
منسوب اولمغله فرصتدر دیو عرضحال ایلدکده تحقیراً مخصوص چوقدار تعیین و صدر
روم قرہ خلیل زادہ یہ کندی لساناً رجا ایدوب صورت مصالحہ ممکن و مقتضای
منصبی ایکن ساثرلرینہ دخی مانع اولوب خانہ سندن اثاث بیتی قربندہ واقع مسجدک
صفہ سہنہ نقل و منزلی دایزنہ جبراً تسلیم ایلدکده بر آی مرورندہ عزل ، ایکی آی
مرورندہ داینک فوتیہ منزلی ورثہ سی فروخت ایلدکگری ہفتہ آغای مزبورک لسانیلہ
یدینہ فلج اصابت ایدوب استاد مزبور بعد زمان خانہ سہنہ ینہ مالک اولدینی مسموعی [۲]
اولدقدن صکرہ (مجازاۃ ستمکار ۱۱۷۳) تاریخی حدودندہ جان سپار قابض الارواح اولدی .

سید مصطفی

شمزیدن استانبولہ وصول بولوب نام داش ابی القاسم خواجہ محمد راسم افندیدن
تمشق ایله اجازت یاب اولوب ینہ بلدہ سندنہ توطن وحالا تمکن اوزرہ در .

مصطفی بہجت

شهریدر . مفتش حرمین ایکن سلانیک قاضیمی اولوب بعدالعزل وداع عالم بقا

[۱] بیلدیژ : « یعقوب افندیدن »

[۲] بیلدیژ : « اولدقدہ »

ايدن معامله جي شيخ زاده احمد افندي مرحومك اقرباسندن اولوب بالاستحقاق
طريقة سخن تدريسه داخل اولمشر . حسن خط ثلث و نسخي جابي زاده عبيدي
آغا مرحومدن يازوب محسود الاقران زماندر . مصاحف شريفه كتابتيله اوقات كذار
و خرقة شريف محله سنده قرار اوزره ايكن (ختم عمل ۱۱۸۱) سنه سنده عيداضحي
كوني رحلت و طوب قپوسنده عيدگاه وصلته عزيمت ايدى .

مصطفى نقشى

ايوبيدر . ثلث و نسخيده يدى قلهلى زاده سيد عبدالحليم افنديدن اندرون
هايونده تحصيل ملكه كلييه ايدوب كذلك خط تعليقه دخی هواى دسته مالك ايدى .
قهوه جي باشق اولوب خاص اوپه رجالتندن و تبديل خاصيديه ايكن نقش بوقلمون
روزكار آيينه املنده صورت نماي اجل اولوب (مفتاح الجنة لا اله الا الله ۱۱۷۸) تاريخي
شهر ربيع الاول يكرمي اوچنجي پنجشنبه كوني صباح نمازنده اياصوفيه كيرده نمازني
ادا و اسكدارده واقع جامع جديد مصطفى خانى جوارنده عزم جناز جاودانى ايلدى .
الحق خطوط متنوعه ده و شعر و انشا و موسيقيده صاحب آثار مجموعه نقش و كار
بر وجود نام دار ايدى .

مصطفى

اسكداريدر . اسكداري حسن ثابدين حسن خطي وجوده كتوروب چيچكجي
زاده ديو بازار . تازه طرح شكوفه زار حسن خطده قطعه شيخ كبي آثاره كرم
باري ايله داغ زن غبطه انداز اولمشر .

سيد مصطفى

چوروميدر . پدري قضاتدن و كندى قادرغه ليمانده محمد پاشا مدرسه سنده
حجره كير اولمغله شكرجي زاده سيد محمد افدينك قند نبات تعليمندن تلذذ ايدوب
كله گرم سعي اولوب اجازت اولمشر .

مصطفى

شهريدر . كتان اوغوجي زاده معدن حافظي ديمكله معروفدر . حسن خط

ثلث و نسخی صنعت چوب التندہ در دیوب استرہ جی زادہ محمد شہرینک زیرچوب کلک تعلیمندن تراش تمشق ایلہ اجازت آلمشیدی . کندیلری معدن قلمندن چیقوب دفتردار مکتوبیحیسی کاتبلرندن ایدی . ہرقلمی کزیدہ یازمشیدی . (تام الاثار ۱۱۷۴) تاریخی ذی القعدہ سندہ رحلت ایلدی .

مصطفیٰ

شہریدر . قصاب زادہ دیو مشہوردر . استادلری رسمی احمد افندی ایلہ « لَحْمُكَ لَحْمِي » الفتلری قولنہ دوش اولمغله حسن خطہ ہوسکار اولوب بعدالتمشق اثنای عید اضحادہ اجازت آلمشردر . [۱]

مصطفیٰ

ادرنہدہ کوچک خواجہ دیمککہ عریف وسلطان سلیم جامعی جوارندہ حسن خطدہ خفاف زادہ حسین افندیدن تمشقلہ کمال رس اولوب اون التی سنہ اجازتندن صکرہ ابقای آثارہ سعی ایلوب (استاد اثر ۱۱۶۷) تاریخنده رحلت ایلدی . [۲]

مصطفیٰ نحیفی

اناطولیدن کلوب حسن خطی چومز منلا عمردن تحصیل واجازت آلوب حالا سعی اوزرہدر .

[۱] ییلدیز نسخہ سندہ شوذاتلردہ محرردر : « مصطفیٰ بن محمد - رونق کتبہ سیلہ اعلا حسن خط مصحف شریفی کورلمشدر . غالباً درویش علی اول خافاسندن اولدیفی خط مرغوبنک مشابہتندن استدلال اولندی . » مصطفیٰ بن شکراللہ - کتبہ سیلہ علی القری دعانامہ سی زیارت اولندی . خط مرغوبنک مقتضاسی اللہ اعلم معروف شکراللہ خلیفہنک اوغلی اولق کرک . رحمہم اللہ تعالیٰ .

[۲] « الحاج سید مصطفیٰ افندی بن مرحوم الحاج سید فتح اللہ - شہریدر . ثلث و نسخی استاد وقت مرحوم مبرور حسین جلیدن تمشق و ۱۱۵۵ تاریخنده اجازت کتبہ و ۱۱۵۱ تاریخنده تیراندازیدہ مآذون قبضہ اولوب و ۱۱۵۸ تاریخنده ایصال سنک منزل ایتمککہ ۱۱۹۱ محرم الحرامندہ بارات عالی شان شیخ تیراندازان اولمغله قولدن تفنک اندازیدہ دخی مہارتی بین الاقران مسلم و نمایندر . »

مصطفیٰ

ادرندہ دندر . حسن خطہ برادر مہتری نوری احمد افندی ایلہ شرکت اوزرہ بربر زادہ الحاج احمد افندی تمشق و ولادت کی اجازتی دخی آنلردن ایکی سنہ صکرہ واقع اولدیغندن تراش اولنورکہ رحلتی دخی تفاوت ایلیہ . سلمہم اللہ .

مصطفیٰ

ادرندہ قاضی زادہ دیمککہ متعارف وقصاب عبدالعزیز محله سنہ ایکن اسماعیل ابن یساریدن یکرمی یاشنده بعدالہی اجازت «سودہ» و «کتبہ» ایلہ نائل عالی مرتبہ اولدیغنی (استکمال خط ۱۱۶۱) تاریخندہ باب کمالری رفیع العتبہ اولدی .

مصطفیٰ

ادرندہ قیق قیلرندہ عطار زادہ دیمککہ معروف وحسن خطہ نام داشلری چلبی امام افندی تلمذ و اجازتندن تلمذ ایلہ موصوف اولدیغنی (استعجال نعمت ۱۱۲۵) تاریخندہ اولوب طقوز سنہ خدمت کتابت و صکرہ رحلت ایلدی .

مصطفیٰ

ادرندہ یکی عمارتدہ ساکن سراج زادہ الحاج مصطفیٰ افندی بونردر . حسن خطہ سعی ایلہ سید محمد نوری مصریدن (شرف توفیق ۱۱۵۶) [۱] تاریخندہ اوتوز الی یاشنده تسویددہ «سودہ» و تمشق کتابتدہ «کتبہ» اجازتیلہ صاحب دبدبہ علی المرتبہ اولمشلردر .

مصطفیٰ الجزاری

حالا مصریدر . حسن خط ثلث ونسخی سید محمدنوری مرحومدن تلمذ و تمشق و اجازتیلہ تفوق ایکن اصحاب صفوتدندر .

مصلح الدین روانی

ویزہ لی اولدیغنی «هنروران» دہ عالی تصریح ایدر . اسمی شجاعدر . لکن شہرتی

[۳] (۱۱۶۶) طوتیبور .

یوقدر. ابتدا بود دولت علیہدہ چیقان صرہ امینیدر. حسن خطی شیخ حمدالله آکاھدن کورمشدر. (طاب مَضَجُّہُ ۹۳۰) تاریخندہ رحلت ایدوب مسجندہ مدفوندر کہ قرق چشمہ قربندہ قوغہ جیلر جامعیدر. « عشرت نامہ » و دیوانی واردر. بہاری بوتاریخی دیمشدر: (جناندن یا گہ جان آندی روانی ۹۳۰).

مصلح الدین

شہریدر. صاف مصلی دیمککہ معروف و دیوانی نویسدککہ کمال ایلہ موصوفدر. فی الاصل تاجزادہ محمدافندی جنابندن تمشق و اقران ہنرورانہ تفوق ایلشدر.

معاویہ بن ابی سفیان

مکیدر. شامدہ ملوک عضوض امویہنک نباش اولی و اول شجرہ ملعونہ قرانیہنک تخم اکلیدر. کاتب نبوی اولدینی واقع، لکن کاتب وحی اولسی اختلافیدر. خط وقتی بالادہ ابجددن و اقراندن کورمشدر. سائر احوالی عہدہ توارینجہ حوالہ اولندی. زیرا یکرمی سنہ وکالت ویکرمی سنہ دخی زعمنجہ اصالتہ شامی استیلا ایلککہ استیفای احوالی مورث تصدیعدر. التمش تاریخندہ رحلت و جامع امویہنک قبلہ طرفندہ واقع سرابی داخلندہ مدفوندر. لکن قبری باب صغیر دیدککری محلہ اولسی معروفدر. اما بعض ثقہ آندہ اولان کندینک حنییدی معاویہ صغیرک قبریدر دیدیلر. صاحب صحایف شمس سمرقندینک فارسی منظومہ سی یادکار ارباب محبت اہل بیتدر، محلہ مناسب اولماغلہ طی اولندی. تحفہ محمودی وغیریدہ مذکوردر.

مفضل بن محمد بن معلی

عربنددر. کنیہ سی ابوالعباس ویا ابو عبدالرحمن ایدی. جملہ علومدہ کمالی و حسن خط یا قوتانہدہ دخی شہرت و شان و حالی وارایدی. دواوین ہجویہ کتابتنہ مائل ایکن توبہ ایدوب ہربر دیوان مقابلندہ بر مصحف یازمغہ نذر ایدوب الی آخر العمر کتابت ایلشدر.

مقصود

عجم دیارندہ رقمہدہ مسلم مقصود اہل قلم بر کاتب اکرم اولدینی مصرح ہنروراندر کہ منلا حاجی مقصود دیمککہ معہوددر.

مئی دیوانہ

اگرچہ خطی تہذیب قیدندہ دکلدر ، لکن شش قلمدہ مسلم عصر اولدینی
«مناقب ہنروران» دہ مسطوردر . مئی محمدک مرخمرو میسیدرکہ ترخیم بنویدہ (نمو)
دیرلر ، ابرو کبی .

منقذ بن علی بن مقلد بن نصر بن منقذ

شیرزیدر . اسامہ نیک اولادندندر . حسن خط بوابانہدہ کالی واردر . التون
قلمہ مصحف تحریر ایلدی . حسن خطہ یتیم عدد مصحف شریف یاردیقن
«خریدہ» صاحبی تصریح ایدر . سکسان یاشندہ ایکن (سلامت ۵۳۱) تاریخندہ
رحلت ایلدی .

منکلی بغاالصالحی الظاہری

مصریدر . علاءالدین عجمی دیرلرکہ اسمی رسمی چقٹاییدر . املائی رومدہ
بکلی بوغادر . سلطان ظاہر برقوق آزاد ایدوب دواندار دخی اولشدر . سلطنت
مؤیدیدہدہ محتسب مصر اولدی . بعدالعزل بو ابلر زمرہ سندن وفقہادن السنہ ثلاثہدہ
شعرہ قادر وتصوف وسماعه مائل ایدی . ناصر فرج دولتندہ صاحب ظهور امیر
تیمورہ رسالتہ مأمور اولدی . حسن خطی خط یاقوتدن کتبہ ایلہ فرق اولنور .
(تبدیل قصر ۱۳۶) تاریخی لیلہ مولدندہ رحلت ایلدی .

سید موسی بن فرخ

لارندیدر . فرخ زادہ دیوشہرت دادہدر . حسن خطی صویولجی زادہ مصطفی افندیدن
تمشوق ایلوب مآذون اولشدر . بعض مصاحفندہ استادینی یاد ایلدیکی منظور عبد فقیر
اولشدر . سیادتتی دخی بعض آثارندہ قید ایلدیکی مشہود بندہ حقیردر . سلسلہ سنہن
علی محمد دخی بو اوراقدہ مذکوردرکہ مدینہ منورہدہ مجاوردر . «پت»

قالدن تحصیل حال ایتک ایلہ موسی کبی نکتہ دان سر حرف اول نقطہ دن معنایہ دک

مآلنجہ ہر طرفی معمور بروجود فرخندہ وفرخ وخوش لقا وخوب رخ ایدی .

موسی بن محمد

شهریدر . حسن خطله مصحفی زیارت اولندی . بیک یوز تاریخیله مورخ ایدی .
شاگردان خالد افندیگ خوش نویسارندن و خطاط نقیسلرندندر .

موسی سری بن محمد

شهریدر . سلطان سلیم قربنده ساکن اولوب حسن خط ثلث ونسخی اونیه لی
الحاج مصطفی افندیگ تمشق و ذیل اجازته بعدالتعلق تعلیم طلبه ده استادینه اعانت
ایدلرندندر . حسن خط تعلیقی دخی حالا رئیس الاطباء شهریار کاتب زاده
محمد رفیع افندیگ تعلم اوزره ایکن بعض نیابتلره هوسکار اولوب (رحلة البشر ۱۱۷۵) [۱]
سنه سنده ارسالان زاده مصطفی افندی ادرنه قاضیسی اولدقده نیابتلری خدمتنده
ایکن رحلت ایلدی .

موسی بن موسی

اماسیدر . مصلح الدین دیو معروفدر . حسن خطی شیخ حمدالله آگاهدن
بلده سنده بولمشدر . وبایزید خان بناسی اولان جامع کتب خانه سنک حافظ الکتبی دخی
اولمشدر . بعدالحج استانبوله کلوب صله سی فتواسییه تقاعد وینه محل اصلیه سنه تاند
وموصول اولدی . « مخزن الفقه » بونلرک تألیفلریدرکه اون عدد متنی حذف مکرر
ایله برکتاب معتبر ایلوب شرحنه دخی مباشرت و فقط عباراتی کندی خط غبارین
قلمری ایله اوتوز جزء اولمشدر . احوال سائره سی شقایق و طبقات تمییده مصر حددر .

موسی بن نصوح

شهریدر . محلاتک برنده امامدر . سائر احوالی معلومز دکادر .

مؤید بن موفق بن محمد بن محمد بن علی الدفترخوانی

خوارزم قراسندن خاص قریه سنده دنیایه کلوب دیارنده خط یاقوتانه بی تحصیل

[۱] نسخه اصلیه ده (۱۱۷۵) اشارت ایدیلش ایسه ده (۱۱۷۱) طوتیبور . ییلدیز

نسخه سنده (رحلة البشر) یوقدر بالکوز (۱۱۷۵) تاریخی واردر .

ولوازم فضیلتی تکمیل ایدوب « نوابغ » ز محشری بی شرح ایلدی . بارکران پیریدن بالای عمری خم و (خم ۶۴۰) تاریخنده تارک دارپرغم اولدی .

موفق بن علی

شرق رجالدن و کبار وزرای قدمادن ابو جعفر دیمکله معروفدر . حسن خطی وقتنده تحصیله [۱] موفق اولمشدر . قلقشندی « صبح اعشی » نام تاریخنده احوالی بسطایددر . چندان مفید اولماقغله ادهم خامه غلط جامه یه میدان پرکوییده ارخای عنان ورخصت جولان ویرلمدی .

موفق

مصریدر . ابوالفرج دیرلر . شعراء و زرانک معروف و ارباب معارفک کمال ایله موصوفلرندندر . « دمیة الفصر » و سائر تاریخلرده نادرالعصر اولدیغی کورلمشدر . تکثیرسواد و تکسیر بسیطه فوآد خوفیه سمت تفصیلدن مضاراجاله عنان یکران [۲] عطف و اماله و حواله و اجاله اولندی .

موهوب بن احمد بن محمد بن خضر

عراقیدر . ابو منصور جوایقی شهرتیه سبب ولد جمیلی [۳] ترجمه سنده تفصیل اولندی . کمال حاله ابن جوزینک استاد اولدیغی شاهد کافیدر . خط بو ابانه ده خوش نویس و نظامیه ده تدریس و بعض خلفایه امامتله صاحب حال نفیس اولمشیدی . « ادب الکاتب » ی شرح ایلدی . (تسلیم ۵۴۰) تاریخنده تسلیم روح ایلدیکی « نجوم زاهره » ده مرقومدر .

سید مهدی

فکاری شیرازیدر . تحصیل معارف و علومدن صکره دولت علیه رخسای و حسن خطی شیخ مرحومک ارشادیه تدارک و علومه دخی تهالك ایلوب

[۱] ییلدیژ : « تحصیل و تکمیله »

[۲] یکران - صوی آت

[۳] ییلدیژ : « ابا عیال »

محیٰ فناری و سائر کباری استاد اتخاذا ایدوب دور مدارس ایدرک قلبہ مدرسہ اولدقدہ (تمام عزت ۹۵۸) تاریخندہ رحلت ایلدی . اول شریف بن شریف تحصیل علم شریف و تکمیل معارف لطیف ایدوب شقایق و تمیمی تحقیق لری اوزره « مطول » و « بیضاوی » و « کشاف » امثالی معتبراتی تحشیه ایلدی . عربی و فارسی نظمه قادر و حسن خطده سریع القلم ایدیکی ظاهر و تعلیق دخی پاک بر وجود ماهر ایدی .

مهیار بن مرزویه

دیلمدر ، ابوالحسن شاعر مشهوردر . فی الاصل مجوسی ایکن شریف رضی ارضاسیله (دشمن ۳۹۴) تاریخندہ زعمنجه داخل حوزة اسلام اولوب لکن تشیع و رفضییه نقل ایلکله اصحاب کرامه تعرضه تصدی ایلدکده ابن برهان کندینه خطاب ایدوب « دار عذابده تبدیل مکان ایلدک » دیمشدرکه دشمن دین ایکن عدوی اسلام اولدی . مع هذا دقیقه شناس مزایا اولوب حسن خط هلالانه بی دخی بدر آسمان عرفان اولان ابن هلالک بلا واسطه کندی دست تعلیمندن اخذ و تمشق ایدنلردن برشاعر سحر آفریندر . اجلی کلدکده (اجل دشمن ۴۲۸) تاریخندہ مرد اولدیغنی صاحب « نجوم زاهره » تصریح ایدر .

سید میرکی بن سید احمد

شیرازیدر . حسن خطریله اولان مصاحفدن بر مصحف شریفی مکه مکرمهده تحریر و کندی تذهیب و « رونق خط ۹۶۵ » سنه سی او اخرنده آتام ایلوب سلطان سلیمان اوله هدیه ایلدکده جد محیدلری سلطان بایزید تربه سنه وقف ایلشدر . الحق شایان زیارتدر .

مرامی

شهریدر . مطبخ حامره نفراتندن ایکن تحصیل حسن خطله زماننده عبدالله طباخ اولدی . زمره خواجکان دیوانیدن اولدقدہ حمیدایی سنجانغی تحریرینه مامور و تذکره لر تحریری اوزره اول اثناده قلم جسدی وضع قبور قلندی .

مسیحی

اسکوب حوالیسندندر . اقسام حسن خطذہ مهارت تام و خوش نویسکنده جودت اقلامی اولغله بعض وزرایه کاتب دیوان و روح معنایی هیولای جسدانی به القا ایله سبک لطیف اوزره بر قصیده انشاد و رفع رکاب سلطان ایلدکده دیوان هایون کاتبی اولمشیدی . (مسیحی فوت شد ۹۱۸) تاریخ رحلتیدر . بو بیت ، اشعارندندر :

کربو دقتردن کیده کلز مسیحی به مثیل بیرینه عینی یازلمز کر اولسه خط تراش

حرف النون

ناصرالدین

متطیب بغدادیدر . هنروران تحقیقی اوزره یاقوتک شا کردان سته سندندر .

ناصرالله بن احمد بن محمد بن فضل

دینوریدر . (ستوده ۴۷۵) تاریخنده دنیایه کلمشدر . سابق الذکر پدرلرندن تحصیل حسن خط وقت ایدوب انحق بین الحروف کاف الله معروف « اذا جاء نصر الله بتیدا الجهل » دیه رک هر طرفی معمور اولوب ذیل « خریده العصر » شهادتی اوزره حسن کتابته مالک و مقامات نسخهلری تحریرینه سالک اولمشدر .

شیخ ناصرالله بن عبدالله بن محمد بن اسماعیل المعجمی الحنفی

قاهریدر . احمد مقریزی تاریخ سلوکنده و تغری بردی دخی « نجوم الزاهره » ده تصریحلری اوزره سکزیوز تاریخندن صکره « الا ان نصر الله قریب » دیه رک مصره کلوب بعض امرا ایله الفت و کاتب السرا اولغله نظام حالنه جمعیت پیدا ایلدی . کثرت مال و حسن حال ایله قلم کبی مسلم و حسن خطله علم اولوب تصوفده مسلک شیخ اکبر بن عربی مختاری ایدی . حسن خط یاقوتانهسی ضروربدن اولمشیدی . (الخبر ۸۳۳) تاریخ رجبکالتنجی لیله رفا بننده پیام موتی سامعه خراش اولدی .

نصرالله بن هبةالله بن محمد بن عبدالباقي

مصریدر . فخرالقضاة والفتح ابن بصاقه دیمکله عریف حنفی شاعر بر فاضل و خطاط ماهر ایدی . قوصده ولادت و بغدادده تحصیل خط کتابت ایلدی . یتیمس یدی یاشنده ایکن (میت مقدس ۶۵۴) تاریخنده قاهرده رحلت ایلدی .

نصرالله

بغدادیدر . خدمت طبابتله حکمت خدا یاقوت مستعصمی به انتساب و انما ایدوب اقلام سته رجالنک ریدر دیو اشارت اولمشدر . تریبه تلامذهده « عملتھا عمل من کتب لمن حب » ایله عمل اورره همت و حوادث کونیه ظهورنده سورة نصر ایله توسل صبر و تانی اوزره حرکت ایدردی . استاددن اوتوز سنه مرورنده دارالشفای بقایه روانه اولدی .

نصر بن یعقوب قادری

دینوریدر . کنیه سی ابوسعدر . ثعالی و ذیل « خریده » صاحبی وزرکشی « عقود » نده تالیفاتی واحوالنی بیان ایدر . حسن خط و فن کتابتده کمالی واردر . قادری دیو سبب شهرتی خلفادن القادر بالله احمد العباسی به تردد و انتسابیدر . حتی بر قولده کندینه منسوب اولان تعبیرنامه بی آنلرک التماسیله جمع ایلدی . بعضیله عزبور تعبیرنامه ابو عبدالله محمد القادری نکر دیرلر . والحاصل خلیفه مشارالیه وقتنده کلن اهل خطدندر .

نصر بن محمد بن المعرف ابو مظفر

مصریدر . بلظفر دیمکله معروف و ابن المعرف تعریفیه موصوف ایدی . حسن خطی عدنان بن عین زربیدن تعلم و تمشق و سائر علوم حکمییه و منطقیهده دخی کالاتی تحقق ایلمشدر . تالیف لری کثرت و شاگرد لری وفرت اوزره ایدی . اشعار و عربیت و سائر معارفله شهرت بولمشدر . حتی کیمیا و نجومده دخی مهارتی وار ایدی . (البشار ۵۳۴) تاریخیه بر ختام تالیفی کورلمشدر . تفصیل حالی « عیون الانبا » ده افاده اولمشدر .

شیخ نصوح

طوسیهدندر . مشایخ زبیهدن تاجالدین قرامانی یدنده توبه نصوح ایله انابت و سلوک ایدوب نائل خلافت اولمشدرد . و شیخ صفیالدینک انتقالنده پوست نشین اولدی . (خاکسار طلب ۹۲۳) سالنده وطننده بونلر دخی ارتحال ایلدی . حسن خط شیخاننده کالی اولدینی تصریح کرده شقایقدر .

نصوح

رومده مطرقجی نصوح دیمکه عریف چب یعنی دیوانی [۱] یازانلرک ایام سلیمان خانیده سردفتری و قیرمهده دخی هنرورانک معتبریدر . ملعبه مطرقک دخی موجودی اوله بیلیردی .

نصیر بن حسن

مکیدر . ثلث ونسخ ایله (ادیبالخیر ۸۵۸) تاریخنده حسن کتابتلی زیارت اولندی .

نصیر منشی

ایرانده سردفتر چب نویسان و رئیس منشیان اولدینی معروف هنروراندر .

نظامالدین دده

قنویدر . حضرت جلالالدین مولانا من کل الوجه اولانا فنعنا الله به تعالی جنابلرندن بالذات خلافتله شرف یاب اولان گروه علیه دندر . یاقوت مستعصمی مرحومدن تمشق و تعلم ایدوب احسن اهل خط وقتی اولمشدرد . یدی یوز حدودنده طلم بقایه ارتحال ایلدی . سهسالار اواخر مناقبنده فقط ناملرین و سائرلی دخی خلفا فصلنده یاد و ایراد ایدرلر . قدسنا الله باسرارهم .

امام نعمان بن ثابت بن طاؤس بن هرمز

کوفی امام اعظم و هام اقدم سراج الامة کاشف الغمة رضی الله عنهدر . کردری

[۱] بیلدیز : « چب دیوانی »

صاحب کافیدن نقلی اوزره هرمنز زا ایله سلطان بنی شیباندر . نسب احبیرنده اولان اختلاف وسائر موادده واقع اولان اقوال بالجمله مناقب لطیفه لرینه تخصیص ایلدیکمز اوراقده بحمدالله تعالی بسط وتفصیل اولمشدر . کنیه سی ابو حنیفه اولمغه سبب محی الدین الکافی جیدن محی الدین « عقود » نده نقل ایلدیکی نوادر دندر که حضرت امام مسموعری اولان لوازمی قید ورؤس مسائلی صید ایلمک ایچون محبره یعنی دیویت شب وروز درجیب التزاملری اولمشیدی که عراق لغتنده (حنیفه) محبره نک نامیدر . خط وقتی کزیده یازانلردندر . بعضلر حنیفه نامنده بر کریمه سی اولمسنی روایت ایدرلر . لکن موفق الخوارزمی امثالی اکثر اصحاب مناقب اجماع ایلدیلر که حماددن ماعدا حضرت امامک ذکور واناتدن اولادی اولدیغی معلوم دکلدر . استاد خوارزمی ایله ابی هریره رضی الله عنه جنابندن مرویدر که « ابو حنیفه النعمان نامنده امتمه برکنه کلور که یوم قیامتهدک امتمه سراج اولور » ولفظ دیکرده « امتمه کنیه سی ابو حنیفه واسمی نعمان بر مرد نمایان اولور که امتمک سراجیدر » دیو تکرار بیورلمشدر [۱] و ذیلنده دخی مرویدر که انس رضی الله عنه جنابنک دهانسه القای بصاق [۲] ایدوب سن دخی ابو حنیفه نک آغزینه اول بساقی [۲] القا ایله دیوتنبیه بیورمشلردر . حتی خوارزمی انشاد ایدر :

رسول الله قال سراج دینی   وامتی الهداة ابو حنیفه
غدا بعد الصحابة فی الفتاوی   لاحمد فی شریعته خلیفه

کوفهده سکسان تاریخنده قدم نهاده عالم شهاده اولوب اصحاب کرامدن یدی نفس نفیس ایله اشهر اقوالده ملاقاتلری واقع اولمشدر . بوجهته تابعین عدادندن اولدیغی متفقدر . حضرت امام جعفر صادقدن ظاهر و باطنده اخذ واستفاضه ایلدیکی مصرحدر . محبوساً و مسموماً و ساجداً (کفن ۱۵۰) تاریخنده رجب و یا شعبان و یا نصف شوالده تسلیم و دیعه روح پرفتوح ایلدی . روح الله روحه وزاد فتوحه . « شعر »

[۱] یلدیژ : « دیو بیورلمش »

[۲] بصاق و بساق - نوکروک .

غیرت مذهب شورته [۱] جانہ تاثیر ایتدیکم کوزلرمدن قطره قطره خون دلریزان اولور
آغاسم بدم فراقیله امام اعظمک اشکمک [۲] هر قطره سی بر لاله نعمان اولور

جنارہ سنده الی بیکنن زیادہ اهل اسلام وار ایدی . الی کرہ نمازی قلوب
التنحیدہ اوغلی حماد ادای صلاۃ ایلدی . جانب شرقی بغدادده وصیتی اوزرہ مقابر
حیزدانیہ یه دفن اولنوب قبری شیکہ رصاص ایله محاط و مرصوص قلدیلر . قرق
کون مقداری علی التوالی بلا فاصله قبر شریفنه زوآر کلوب ادای صلاۃ ایلدکری
« بدایع الامور » ده مسطوردر . حضرت خضرا کثر ایامده کلوب قبرینه توجه اوزرہ
اولدینی اهل محبتک روایتیله ثابتدر . حتی یکرمی سنه قدر بو التزامی منقطع
اولدی دیدیلر . رضوان الله تعالی علیه و علی سائر الائمة اجمعین .

میر نعمان بن علی پاشا بن عبدی پاشا

شهریدر . پدرلری مشاهیر وزرادن میرحج و سرعسکر و والی بلغراد [۳]
اولمشدر . کندیلری برادری عبدی پاشا ایله معاً آندرون هایونده حسن خطی امیر
افندی زاده سید عبدالحلیم افندیدن تمشقله تمامای جلالت اولوب قیوجی باشلیق
احسان اولندقدده بیرونه چراغ اولدی . حالا خدمات دولت عثمانیه ده در .

نعمان انیس بن محمد

ادرنه دندر . حسن خط و نسخی استانبولده استاد معمر امام جامع میر آخور
امیر افندی مرحومدن تمشق ایله تحصیل و اذن و اجازتیله دخی تجیل اولمشدر .
اقلام سائرده دخی بنامدر . طریق خواجکانه روانه و ریاست کتاب امثالی خدمات
دولتده مستخدم اولوب وقور قدردان ، خلوق بی اقران اولوب نعمان ثانی برذات
بی مدانیدر . یکیچری کتابندن منفصلاً عید فطرک او تخی [۴] کونی رحلت و دفین

[۱] ییلدیژ : « شودکلو »

[۲] ییلدیژ : « یاشمک »

[۳] ییلدیژ : « سرعسکر بلغراد »

[۴] ییلدیژ : « صالی کونی »

تربت اولدینی (مسلم خواجگان ۱۱۸۰) [۱] تاریخچه مضبوطمزددر . تاریخ :
 اوقور جوهرشناسان زیارت روحنه تاریخ جناب حق ابدہ نعمانی ثابت جاہ ماوادہ ۱۱۸۰

نعمان

ادرندہ چفته چشمہ قربندہ اولوب حسن خطی عملری حافظ محمد افندی
 ہمتیلہ یساری زادہ اسماعیل افندیبن ال آلوب نیچہ زمان سعی ایلہ تحصیل ایلدی .
 قرق تاریخندہ ولادت وحد بلوغدہ اجازت واوتوز بر یاشندہ شقایق النعمان حیات
 برباد کردہ تندباد مرک ومات اولدی . بعض آثاری واردر .

نوح بن عبداللہ

شہریدر . پدری شیخ زادہ عبدی افندی مذکوردر . رئیس الکتتاب کوچک
 جلی محمد افندیبنک دامادیدر . حسن خطی پدرندن تعلم و « بیت »

نوحی بہزاد سال یک طوفان دید من نوح نیم ہزار طوفان دیدم

مفہومنیچہ اقدار ایلہ تدارک کمال ایلوب وکالت ریاست [۲] ودفتر خاقانی بہ
 امانت کبی مناصب جلیلہدہ خدمت ایدرکن ترک طوفان فنا وعزم سفینہ بقا ایلدیکی
 بومصرعلہ مضبوطدر : (ایلیہ فلک یم جتندہ حق نوحی رئیس ۱۱۵۱)

نورالدین بن العفیف

ماوراءالنہردندر . برادری عماد مذکور ایلہ حسن خط یاقوتانہنی پدرندن
 تمشق ایلہ منور کمال اولمشدر . آنلر دخی مذکوردر .

نوراللہ بن مصطفیٰ

شہریدر . پدری مزدجی بانو اولمشدر . ایاصوفیہ کبیر درس عاملرندن شہری
 محمد افندیبن تحصیل علوم ومعارف ایدوب حسن خط ثلث و نسخی دخی شکرچی
 سید زادہ محمد افندیبن تمشق ایلہ کنزیدہ یازوب ودرجہ وضع لفظہ کتبہ بہ رسیدہ

[۱] (۸۵۱) طوتیبور .

[۲] ییلدیز : « ایلوب ریاست »

ایلمشیدی. کتخدای صدر عالی قلمی رجالتدن اولمغله بالاستعداد کتخدا کاتبی اولوب
بعده بعض مناصب دیوانیه ایله نوبنو ا کرام اولنور. اقرانی میاننده وجوهله فایق
وانکار کالی « یریدون ان یطفؤ انورالله بافواهم » مآلی اوزره غیرلاقدر. حالاجامع
مزبور قربندهدر. اخذ اذن کتبه میسر اولمامغله اثنای طریق وثیقهده ابراهم ادھی
افندی خدمت آمیدیه بولمغله آنلردن پیرانه سر شوقله اجازت میسر اولمشدر.

نامی

سبزواریلرک میان هنروراننده جب نویسانک سر لوحه می ومنشیانک سر خلقه سیدر

نوری

شهریدر. ا کرچه هنروران عالی وقتنک مشهوری منلانوری کتاب دیوانیه دندر
دیووصف ایدر. لکن اسمی مستقلاً وارمیدر یوقسه نورالله ویانورالدین نسبتیمیدر
تصحیح اولمندی.

حرف الواو

الصدر ولی الدین بن حیران

مصریدر. ملک مستنصر قاطمی به کاتب السیر اولوب بعده وزارتیه نقل اولمندی.
حسن خط بو ابانهده کالی وار ایدی. مستنصر مذکور التمش سنه سلطنتله
برکام و (وفات ۴۸۷) تاریخی ذی الحجه سنده وفات ایلدیکی حدودده بونلر دخی
عزم دارالسلام ایلدی.

ولی الدین بن عبدالکریم

شرق جانبندندر. بهجت مصطفی افندیکنک [۱] شق اول ایله مأمور اولدینی
ایامده خزینه کاتبی ایدی. حسن خطی حسین حبیلدن کورمشدر. کندی نام داشلری
فتواسنده سلطان بایزید ولی اوقافنه روزنامهچه خدمتده بکام استخدام اولمشدر.

[۱] ییلدیز : « و قتمزده کوزل بازانلردندر . بهجت محمد افندیکنک »

ولی الدین بن علی بن ولی الدین بن محمد امین

شهریدر . جدی یکیچری باش خلیفه سی و یکیچری افندیسی دخی اولمشدر .
و پدری یکیچری خلافتندن متقاعددر . کندی دخی اول قلمک شا کرداننددر .
ثلث ونسخی سید محمدحلی مرزیفونیدن کورمشدر .

ولی الدین

اناطولیدندر . ولی خواجه دیمکله غلطه سراینده شهرایکن حسن خط ثلث ونسخی
مستحی زاده احمدافندیبن تمشق ایله بالاستحقاق اجازت آلمشدر . بعده سرای عتیقه
اورته سی رجالیله نقل اولندی . خیلی خوش نویس برخطاط نفیسیدر . [۱]

ولی

عجمیدر . حسن خطی امین الدین یاقوت موصلی ملکیدن تمشق ایلدیکن محمدابهری
رساله سنده تعیین ایدر . تاریخ تمیمیده دخی احمد بن حسن بن احمد ترجمه سنده خط
منسوبی بلاد رومده اولان ولی دن یازدی دیمشیدی . یاقوت مزبورک فوتی (تحقیق
۶۱۸) تاریخنده واحمد مذکورک رحلتی سبعمائیه حدودندن صکره اولغله ایکی
ولیدن دخی مراد برذات معرفت معتاد اولمق غالب احتمالدر . زیرا ولی مشارالیه ایچون
بر محل تصریح اولندیغی دوچار چشم تبعمز اولمامشدر . (ع) «ای کاتب خط آرا
معذور دارمارا»

حرف الهاء

هاشم بن احمد بن عبدالواحد الحنفی

رقی بعده حلیدر . هفت بدراننده اوچ هاشم وارددر . حسن خط بو ابانه ده

[۱] بیلدیژ نسخه سنده شوذات ده محرردر: «حافظ ولی الدین بن کمال الدین - بوذات شریفک
۱۱۲۵ تاریخیه مورخ طقسان طقوزمچی مصحف شریفی زیارت اولندی . یکرمی مسطره آیت
برکنار اون جزءک کاغده تمام مصحف شریفی تحریر بیورمش . مرحوم خواجه زاده خطنه
مشابهتی اولمق، غالباً تلمیذلرنددر .»

قلم کبی مسلم ایلی . شیخ ابوطاهر دیمکه مشهوردر . فن قراشته و زهد و عبادتده
امام ایلی . حلبده جامع امویه خطیبی ایلی . «فضل المذنبین» و «لحن خفی» و سایر
تألیفی وارددر . سکسانی متجاوز ایکن (اهل السنة ۵۷۷) جمادای ثانیه سنده رحلت
ایلی .

الوزیر هبة الله بن حسن بن محمد بن عبدالمطلب

بغدادیدر . ابناء مطلبدن تاج الرؤسا رضی الدین ابونصر بن صاحب الخیر دیمکه
عریف و عینده مذکور علاء بن الموصلا یاتک همشیره زاده سیدر . حتی دیوان الانشاده
آنک خدمت کتابتده ایلی . و خالری ضریر اولدقده بونلر و کالت کیر و رحلتده
ایام مستظهریهده اصالتله صاحب ال دیوان اولدی . لکن بر سنه مرورنده یتمش یاشنده
(جوهر فرد ۴۹۸) تاریخی جماداسنده رحلت ایلی . حسن خط بوابانه و انشا
و تعبیرده فایق الاقران ایلی . فن کتابت و علم حسابده تألیفی وارددر . کتاب
عراقک فن حسابده تقلیدلری آنک روشنه در .

هبة الله بن عبدالغفار بن جمال بن محمد

قدسیدر . عجمی حنفی ادیب خطاط و هر کالده ترقی ایله نوبنو کسب انبساط
اوزره ایلی . استانبولده مدت مدیده مکث ایله خالد افندیدن تمشق ایله مأذون
اولوب قدس شریفک فتوای و مدرسه عثمانیه تک تدریس والاسنی تحصیل ایشیدی .
برکره دنخی رومه کلوب عودتده سعسع نام محلهه اللی یاشنده ایکن (عوارض ۱۰۷۷)
تاریخنده رحلت ایلی . رحمه الله .

هبة الله بن عیسی

مهدالدوله البطایحی دائره سنده خدمت کتابت و وزارتده ایلی . حسن خط
وقتی کوزل یازوب کاتب ادیب و شاعر لیب ایلی . (انجام عمر ۴۰۵) تاریخنده
رحلت ایلی .

حرف الیاء

درویش یاسین

عراقی بزرگ عراق عرب بغدادی . کرد زاده دو مروفدر . حسن خط
ثک و نسخی ہمیشہ اولان بیوک سلیمان بن حصولہ کتوروب بدالان بزرگ
کتابتہ بلده سندہ و قمزک نام دارن مدرس .

یاقوت بن عبدالمصعبی

جمال الدین ابوانجده فضل فقیہ جلیل، شاعر منشی، ادیب جمیل، رومی طواش
ایدیکن و نجوم زاهرہ، دہ ابن تغری بردی تصریح ایدر (ع) لکان مثل سواد القلب والبسر،
خاتمہ خلفای عباسیہ اولان مستعصم بالله لقب عبداللہ بن مستنصر خلیفہ نیک اول طرفہ
بغداد عبد درم خریدہ سی یعنی زینت دہ سلک ملک یمین متین و شا کرد خاص
احسن اولوب بعض تاریخچرہ عبد مملوک اولیوب بغداد طرفاسندن و یاخود خاک
اماسیہ دن اولسنہ ذاہب اولمیری سہوہ حمل اولنہ . یاخود سائر یواقیت متعددہ دن
برندن غلطدر . ثانیاً عبدالمؤمن صفی الدین بغدادی نام استاددن ذیل خریدہ وغیریلر
تحقیقی اوزرہ اخذ قواعد خط و تعلم فوائد حروف و نقط ایشدر . ذیل مذکور
قولنجہ ابن حییدن و سنی متحمل اولغلہ شہدہ بنت احمد الا بریدن دخی استفادہ سی
روایتی استبعاد اولنماز . قدمادن دخی محمد بن مقلہ الوزیر و علی بن ہلال امثالی
اسلاف اساتذہ نیک آثار جلیہ سنی مطالعہ و انتخاب ابلہ کندیلرہ مخصوص بر صورت
زیبا اختراع ایشدرکہ حتی قبلہ الکتاب دیو شہرت یاب اولشدر . « بیت »

نظر کردن بحسن خط یاقوت   بصر را نور کردد جا یاقوت

کثرت شاگردان ایلہ مشہور ، لکن اقلام ستہ نیک ہر برینی تعلیم ایلدیکی التی
نفر استاد ایلہ کندیلرینہ « اساتذہ سبعہ » دینور . ہر بری بر قلمدہ تفرد ایدوب
ماعداسنی دخی یازمشدردر . ہر بری بر تحفہ مزردہ یاد اولمشدردر . (صیانت
۵۵۱) تاریخندہ یازدینی پریشان اولمش مصحف اوآخرنندن بش سورہ شریفہ زیارت

ایلمش ایدم . اول وقتہ دکیوز سکسان سنہ اولق اوزرہ شہرت بولان مدت عمر لرینہ
 اعتماد یوغیدی . فی الحقیقہ معمریندن و آثار کثیرہ بہ موفق اولمشدر . از جملہ سلطان
 سلیم ثانی ترہہ سندہ (رسم مردم ۵۸۴) تاریخندہ اتمام ایلدیکی مصحف کیری
 و ایاصوفیہ کیر کتب خانہ سندہ دخی (رزانت ۶۵۸) سالندہ تکمیل ایلدیکی
 مصحف بی نظیری موقوفدر . و قطعاً پیرانہ لکدن بر اثر ضعف ورعشہ مثالی حالتار
 محسوس اولماز . شفای ابن سینایی جلد واحده یازوب ملک هندوستان محمد بن
 طغلقشاہ حنفیہ ہدیہ اولندیگی شاہ مزبورک ترجمہ سندہ تصریح کردہ تمبیدرکہ
 مقابلہ سندہ ایکی یوز بیک مقال التون احسان اولمشدر . وفاتلری بو رباعی ایله
 مضبوطدر . (التحسر ۶۹۹) تاریخی صفرینک التنجی پنجشنبہ کوتی صباح نمازی
 وقتندہ نکین حیاتدن ساقط اولمشدر . « رباعی »

یا قوت جمال الدین شہ اہل ہنر   کزدار فنا با آخرت کرد سفر
 درتسہ و تسعین و سہ ماہ   در صبح خمیس سادس شہر صفر

شیخ عبدالقادر کیلانینک شرف مجلس لریلہ تشریف تسلیم اولنورسہ اوائلندہ واقع
 اولوب و مدت عمر مزبورہ دخی شہادت ایدرکہ حضرت شیخک انتقاللری (کمال عشق
 ۵۶۱) تاریخندہ در . یا قوت مرحوم بوتاریخندہ قرق ایکی یاشندہ بولنور . [۱] اگرچہ مدفن
 قدس شریفدہ اولق اوزرہ تصریح ایدرلر . لکن تدقیق تاریخ مزبورہ نظرلہ ینہ
 خطہ عراقدہ اولق ظاہردر . بو بیت اشعار بلیغانہ لرندندر :

نجدد الشمس شوقی کلا طلعت   الی محیاک یا سمعی ویا بصری

یا قوت ابوالزر امین الدین

موصلیدر . ابن خلکان تصحیحی اوزرہ « ملکی [۲] نسبتیلہ شہرتنہ سبب ملکشاہ
 سلجوقیہ تردد و حسن خط بو ابانہ بی آنلردن اخذ ایلدیکیدر ، دیدیلر . و سابق الذکر
 [۱] کنارده : عمر طیبیدن زیادہ سنی تسلیم ایلہ منہ بن طاغفہ عندندہ شیخ حضرتلرتنک
 انتقالدن صکرہ دنیاہ کلش اولور .
 [۲] کنارده : بعضلر ملکی نسبتی حرث حارث و معویہ اصلندہ معاویہ اولسی ظنیلہ
 مالکی المذہب دیمکدر ظن ایدرلر .

شده لقب ابنة احمد الابري زينبدين [۱] دخي تعلم وتلمذ ايلشدر . ياقوت معروف
 صوينده بعض اترخامه لري كوريلور . « معجم البلدان » نام كتاب آنلرك موجه
 دري اي فضيلت لريدر . دائما صحاح ، امام جوهرى كتابتيله اوقات كذار ايدي .
 (خطاط ۶۱۹) ويا (حيرت ۶۱۸) تاريخنده رحلت و مخزون صندوقه تربت اولدي .

ياوت

روميدر . ابوالدرتاجردر . ابن ابى المعالى احمد بن على بخارينك عبد مكاتبى
 اولوب حسن خط وقتى كزیده يازم شلردر . دمشقده (محرم ۵۴۳) تاريخنده
 مينو [۲] مقر اولدي .

ياقوت الجمالى

صقلييدر . ابوالحسن كنيه سيله معروف بو دخي مسترشد بالله ملك فضل الله
 عباسينك بنده مكاتب درم خريده سيدر . حسن خط بو ابانه وهلالانه ني كزیده يازمشدر .
 (پريشان ۵۶۳) تاريخنده عناصر اربعه سى (ع) « دوشدى نكين الندن ياقوت
 پاره لندى » مثلنجه تارومار اولدي .

ياقوت

ابوسعيد ديو معروفدر . بودخى ابو عبدالله عيسى بن هبة الله نام نقاشك آزاد
 كرده سى اولوب حسن خط وقتده خوش نويس بر كاتب نفيس ايدي . (محمد رسول الله
 ۴۵۴) فقره سنى جلى يازوب تبركاً حجره سنده باشى اوزره آويزه ايلشيدى ، رحلتنه
 تاريخ اولدي . بعضلى رحلتى آندن يكرمى سال صكره در ديدير . ليكن محدث
 آتى الذ كردن غلطدر .

ياقوت

روميدر . مهذب الدين تاجر حلب ايدي . ابن منصورك مواليسنندن اولوب

[۱] كنارده : ابنة احمد الابري زينب ايكنه جى قزى ديمكدر .

[۲] « مينو — نيكو وزنده جنت معناسنه در » [برهان قاطع ترجمه سى جلد ۲

صفحه ۲۳۸]

بعد الاعتاق حسن خطی و اروپ مستعصم بن تمشقی ایلدی . بر قصیده سی شهرت یافته در که اولی بودر :

ان فاض دمعك والاحباب قدبالوا فكذلكما تدعى زور و بهتان
(کربت ۷۲۲) تاریخنده دفین تربت اولدی .

یاقوت ارغون

حبشیدر . سلطان مصر اشرف برسبایک ممالیکندن اولوب بعد العتق حسن خطی تحصیل و ابقای اثر جمیل ایشدر . رحلتی (تارک دهر ۸۳۰) تاریخنده در .

یاقوت شیخی

حبشیدر . افتخارالدین دیمکه شهرت کزین اولوب دولت اشرف شعبان بن حسین ده رئیس ممالیک ایدی . مخدومی اولان اشرف شعبان فروع نبویه یعنی آل رسوله یشیل دستار تعیین ایدن پادشاه آکاهدر . شیخی [۱] اسباج ثلاثه یعنی (خادم اسلام ۷۷۷) تاریخنده عزم دارالسلام ایلدی .

یاقوت

حبشیدر . محدث فاضل و مسعودی مغربی دیمکه تفرد امثال ایشیدی . بودخی کاتب دائرة ملوک اولمغه حسن خط طریقه سلوک و تحصیل کمال حال ایشردندر . (الکربات ۶۵۴) تاریخنده روان دار مجازات اولدی .

یحیی بن احمد

مصریدر . شاعر و خطاط شرفالدین [۲] دیمکه کسب انبساط ایشدر . حسن خط یاقوتانه و سائر معارفده طوری نازکانه اولدینی ابن تغری بر دینک و المنهل الصافی نام تاریخنده مفصلدر . (الاذکار ۹۵۳) تاریخخی عید اضحی سنک بشنخی کونی رحلت ایلدی .

[۱] ییلدیژ : « شیخی مزبور »

[۲] ییلدیژ : « شرفالدین عطار »

یحیی بن اسماعیل

شهریدر . پدری یدی قلهده کرشچی اولغله کندی دخی پرایه دکان کرشجیان اولوب اوزون چارشوده کاسبلر زمره سندن ایدی . داود پاشا جامعی دروننده بر خانهده ساکن اولغله حافظ عثمان افندیدن برقاچ سنه تمشق ایدوب بعد الارتحال کندی شرکاسندن آنی الذکر یوسف مجیدین اذن واجازتله بکام اولمشدر . اسلاف واخلاننده بونلر کبی خط شناس کمنه ظهور ایلامشدر . بر کره زیارت ایلدیکی قطعه بی ترکیبی وکانغدک رنگی بالکلیه مضبوطی اولوب اللی سنه مرورنده بری یاد ووصفی اراد ایلسه کورمدین خاطرینه کلوب تعیین ایدرایدی . بوجریده نك جمعنده اعانت کلیه سی اولمشدر . حین احتضارده ملک الموتک ظهورینی حس ایدوب آبدسته وقت اولمدیغنی ادراک ایله در حال تیم ایدوب نمازه قعود آشروع و رکن رکوع اوزره ایکن تسلیم روح ایلدیکی نیچه زوارک مشهودی اولمشدر . (استعجال هجرت ۱۱۷۳) تاریخی جمادی الاولی اوائلی بر صالی کونی رحلت نمون و یکی قپو خارچنده پدری جنبنده مدفوندر .

یحیی بن الیاس بن امین الدوله

نویری بعده دمشقیدر . تاریخ تمیمی تحقیقی اوزره فضلالی اهل خطدن یاقوتانه آثار قلمی کثرت اوزره در . (خطاط عدن ۷۴۳) تاریخنده رحلت ایلدی .

یحیی بن سعید بن هبة الله

بغدادیدر . ابوطالب قوام الدین الشیبانی دیمکله شهرت وشانی واردر . حسن خط هلالاننده کامل ، فضل وشعر وانشاده نهایت کماله واصل اولوب خلیفه زمان مستضی بنورالله حسن العباسی الی آخر العمر کاتب الانشا ایلشیدی . یمش ایکی یاشنه یمش ایکن (تصدق ۵۹۴) تاریخنده باذل تقدینه روان و حیات ابدی به رسان اولدی .

یحیی بن عبدالرحیم بن محمد

شهریدر . پدری دخی مذکور و اخی زاده دیو مشهور لر در . اوائلده پدرندن

یازوب و صکره حسن اسکداریدن دخی تمشقله اجازته تعشق و اول شوق ایله بر مقاله قلمیه جمع ایلیوب دارالحدیثدن دفعه مصر قاهره قضاسیله بکام و برآ عودتنده عزم شام و (عظیم ۱۰۲۰) تاریخی شهر صیامده رحلت دارالسلام ایلیدی . والده لری مفتی ابوالسعود نسل مسعودندندر . قلمیه دن غیر شمعیه لری دخی واردر .

یحیی بن عثمان

طوبخانه لیدر . کتبه سنده فخرالدین دخی یازاردی . طوبخانه ده قره باش تکیه سی شیخی حسین افندی ایله قرابت لری اولمغله باب زاویه اتصالنده واقع حجره ده ساکن ایکن پیش محرابده واقفک یانده مدفون آنی الذکر خطاط دمورجی قولی یوسف افندی نیک قبرینی تطهیر ایلمک اثناسنده بین التراب برقلینایاب ظهور ایلدکده اخذوقبرک صاحب نیک حالی ملاحظه ایدرکن حسن خطه طبعی مائل و قلمک ظهوریله متفأل اولوب درحال آلاجه امامی انباری زاده علی افندی نیکه آغاز وقوت قریبیه کلمش ایکن استادی رحلت ایلدکده دامادی حسین جلیدن بقیه نی کوروب (حسنات خطاط ۱۱۳۵) [۱] تاریخنده امامی بواندینی طوبخی باشی آغا ضیافت - کندی قوناغنی تعیین و اکرام و کتانی زاده کیری مصطفی افندی ایله معاً اذن و اجازتله برکام اولدیلر . یدی قله لی سیدالخطاطین و اکری قپولی راسم الخط خواجه غلطه محمد افندی و صویولجی زاده محمد نجیب و زهدی اسماعیل آغا و وفایی مصطفی موجودلر ایمش . حتی وفایی «قطعه لر استادینکدر» دیدکده میانه استادانده بررکره دخی هر قطعه بی یازمق اوزره ایکن امیر افندی دفع مجلس ایدوب «بهی چلی استاد ایله شا کرد خطنی تمیز ایده مز میسین» دیدکده خنده هزل آمیزه سبب اولمشدر . «بیت»

حسن خط کرچه که شا کرده دمور بلیدر آهنی موم ایدن استاد کزینک لیدر

یحیی مزبور اون بش مصحف یازمشدر . نور عثمانی جامع نیک یان قپولری داخلنده عتبه علیاسنده اولان آیتلر بوتلرک مأموراً یازدقلری اثردرکه حرف حرف وکله کله یازوب بعده سوزن زده ایدوب کومور توزیله سیدکوب صکره چیزوب

[۱] ایکی نسخه ده ده (۱۱۳۵) اشارت ایدیش ایسه ده (۱۱۳۸) طوبیور .

تصبح ایلشدوکه یازارکن زیارت اولنوردی. حتی اطائف قدیمه لرندندرکه وسعتلی جلی یازمق ، خبارہ آتمنی مشق ایلک کبیدرکه کاغد خانہ ده مشق اولنور. کاغذک وسعتی زم دماخانہ نر مرکز عرصہ لری قدری وبلکه دخی وسعتلی اولمغله آ کا کوره بر منزله محتاجزکه حتی مراد اوزره یازیلہ ، دیدیکی سخن الحاج محمد پاشانک پندیده سی اولمغله صدارته نائل اولدوقده بر وسعتلی منزل اشترای و بونلره اهدا ایلشیدی . الله بولنوب بو جامع شریفک جلیلرندن مأمور اولدینی ایکی سطرلی آندہ یارمشدر . لیلہ رغائبده رحلتی بو مصرعله مضبوطمزددر : (اولدی باشی یازیبی جنات یحیی افدینک ۱۱۶۹)

استاد مرسوم محمد راسم مرحوم دخی لیلہ براءتده انتقال ایلکله بو بیت تاریخ دخی دینمشدر :

کیدوب باب ایکی استاذ رضوان سویلدی تاریخ ایکی خطاط یحیی راسمیله کلدی مأویہ ۱۱۶۹ [۱]
[۲] قبری شیخ مراد افندی تکیه سی مقابلنده مزارستانده واقعدر . مزبور زاویہ ده وقتنده شیخ بولنان علی ثانیدن منیب اولمشیدی . رحمهم الله تعالی .

یحیی بن عدی بن حمید بن رگریا

بغدادیدر. ابوزگریا المنطقی دیمکله عرفی نصرانی المله یعقوب النحله در . تذکره الحکماء ده افاده اولندیغی اوزره حسن خطی ابن مقله الوزیر محمد بن علی مذکور دن تلمذ وروش کالندن تلذذ ایلمشدر . هر فنده نسخ کثیره نسخ ایلمشدر . ایکی تفسیر طبری وغیری کتب و هر شب وروز یوز ورق تحریر و تنمیق ایلدیکی تحقیق و لشمشدر . الی قدر تألیفی تذکره حکما تذکیر ایدر . (نوازش ۳۶۴) تاریخ ویا برسال اقدم ذی القعدة او اخرنده سرد اولدی . عمری سکسان بر سنه شمسیه در .

یحیی بن علی بن عبدالله بن علی بن مفرح

مصریدر . حافظ محدث رشیدالدین قرشی ابوالحسن الاموی النابلسی المالکی العطار

[۱] نعمه لیدر . «ایکی استاد» ده کی ایکی جیقار یله جقدر .

[۲] ییلدیز نسخه سنده قبری و شیخی محرر دکادر .

اوصافیه آشکاردر . حسن خطایله یکانه مصر و فضل و معرفتیه فرزانه نطع مصر ایدی . جمله کتابلرینی وقف ایلدیوب موته حاضر اولدی . یتیمش شکز یاشنه واردقده (خیمازه ۶۶۳) تاریخنده تیر روحی کمان بدنن هدف عالم ارواحه کشاد بولدی .

یحیی بن فضل الله بن مجلی

مصریدر . نسبی حضرت فاروقه منتهی اولدیغنی « نجوم زاهره » ده یحیانک حفیدی بدرک محمد ترجمه سنده ۷۹۷ تاریخنده بیان ایدر . عبدالوهاب مذکورک برادریدر . حسن خط یا قوتانده اخوانه غالب و اقرانی سالب اولمشیدی . آخر عمرنده لرزش دست طارضا سیله ترک خط ایلدی . (کورستان ۷۳۷) تاریخنده ویا برسال صکره رحلت ایلدی .

یحیی بن محمد

بغدادیدر . ابو محمد ارزنی دیو بین الفضلا شهرت نمادر . وقت عصره دک حسن خطله بر فصیح ثعلب تحریر ایدوب صحافلرده بر نصفیه فروخت و مصارف یومیه سنی کوروب بعد العصر عشایه دک تدریس ایدردی . نصفیه تعیری ایکسی بر شریفی التونه اولغله یازلدی . خطوط بو اننده سرعت قلمه مالک بر صوفی سالك ایدی . (تیه ۴۱۵) تاریخنده صحرای بقایه توجه ایله تنبیه اولندی .

یحیی بن محمد

نیکده سنجاغنده بورنام قصبه ده ظهور و حسن خطی آغا قبولی اسماعیل افندیبن اثنای تحریرنده احبابندن بری عثمان افندیبنک کندیندن فرقنی سئوال ایلدکده انصاف اوزره جوابنده « زبیلدک . آنلر یازدی » دیدکلری مسوعی اولدقده استادی اذنیله آنلردن [۱] مشق آنوب رسیده کمال اولدقده ایکینسی برابر اجازت ویرمشلردر . بلده سنده ساکن ایکن تقریباً (تمشیت ۱۱۵۰) تاریخنده عزم جنت ایلدی . یعقوب هندی کبی شا کردی واردر .

[۱] ییلدیژ : « دخی »

یحییٰ پاشا بن مصطفیٰ

ایوبیدر . پدری ابی ایوب انصاری جامع‌نک خطیبی اولمشدر . کندیلری حسن خط ثلث و نسخی رسام سکه عمر افندی زاده محمد افندی تمشق و ذیل اجازتنه دخی تعلق ایلمشدر . رئیس الاطبا نوح افندی زاده صدر اسبق علی پاشایه داماد اولوب بو تقریب ایله رجال دولت علیه ایله آمیزش ایدوب صدارت اولالرنده کتخدالری دخی اولمشدر . بعده میر آخور اول اولوب عزت علی پاشا فوتنده طوغرلیله بکام و رتبه وزارتله نیکنام اولدی . انویه عیدیده ده فرمانفرمای حکومت اولوب حتی اوزی قلعه سی استیلاسنده قید اسره مبتلا و صکره رها بولوب نشانجی و داماد شهر یاری دخی اولمشدر . والی مملکت ایکن ترخالده رحلت ایلمسنی مشعر آق اوعلی زاده حاتم افندی قبل الوقوع بومصرعی دیوب و رحلت بیور مشلر ایدی . بعده پاشای مشارالیه دخی رحلت ایلدی . تاریخ :

(یحیی پاشا فقرا مالی ایچور جان ویردک ۱۱۶۸)

یحییٰ ابن یعمر

بصریدر . ابوسلیمان لیثی دیرلر ایدی . علوم عربیه یه خصوصاً فن قرآنیه انتساب تامی وار ایدی . حسن خطله مصحف شریف کتباتی اثناسنده ملهم اولوب ابتدا وضع نقطه بونلرک اثر خیری اولدینی « نجوم زاهره » ده مصر حدر . فی الاصل بی نقطه یازیلور ایدی . مروده حجاج طرفندن قاضی اولمشدر . شاهد ایله یعنی جمع ایدردی . (الموحّد ۸۹) تاریخنده رحلت ایلدی .

یحییٰ الصوفی

ادرنه دندر . عبدالله الصیرفیدن تمشق ایدوب خداوندکار اسبق نعم الامیر محقق ابوالفتح محمدخان غازیکن استانبولده بنا ایلمدیکی جامع کبیرک شادروانی خارچنده پنجره لر اوزره اولان سوره فاتحه خطی بونلرکدر . وداخلنده باب جامعک خارچنده آق دکز طرفنده ابتدا پنجره اوزره کتبه سنی یازمشدر . (خاکسار ۸۸۲) تاریخنده رحلت ایدوب تربه صغیره برابر حولی یه ناظر پنجره داخلنده واقع مرقد بونلرک

اولمق اوزره معروفدر . (حرکت قیامت ۱۱۷۹) تاریخنده واقع زلزله کبراده جامع شریف خراب اولدقده اول پنجره لرك کتابه لری دخی منکسر اولمغه اثری محو اولمشدر . بعده درت سنهدن نقصان مدته تکمیل بنا اولنوب (آیت بسمله ۱۱۸۵) [۱] تاریخنده طاشوراء کونی صلات جمعه ایله نمازه ابتدا اولمشدر . وضع قدیمدن باقی فقط باب کبیر و مناره لر قالمشدر .

یحیی سبیک فتاحی

نیشابوریدر . لقب مزبور حَمدِ بندن کنایه درکه ترکیده الماجق دینور . میرزا شاهرخ ابن تیمور صاحب ظهور زماننده فضل و کمال و یاقوتانه حسن خط و جمال ایله مشهور برشاعر صاحب دیوان اولوب تألیقات ادبیه سندن « شبستان خیال » نام کتاب مستطابی برار معبودر . لطائف لامعی دخی بونلرك بر اثرینک ترجمه سیدر . و تعبیرنامه سی دخی واردر . (المفارقت ۸۵۲) تاریخی حدودنده داربقایه راحل و حیات ادبیه واصل اولدی . برغزلنک مقطعی تبرکاً بونده ایراد اولندی :

کدای نست فتاحی مسکین فحی عند اقران احتشامی

یحیی

بوسنویدر . مصره [۲] عازم و تحصیل علوم و معارفه ملازم اولوب حسن خطه دخی سید نوری مصریدن تمشق و خط تعلیقه دخی تعلق ایدوب بعدالاذن استانبوله دخی کلوب آخر وقتده صله سنده فوت اولدینی مسموعدر . وجه مذکور اوزره یحیی مصری دیو کتبه سنده ایراد ایدر . یوز اللی بش تاریخلرینه دک حیاتده ایدیکی مشهوردر .

سید یحیی

شهریدر . پدری اوجاق چاوشانندن اولمغه کندیلری دخی آغا قپوسی قلمی شاگردانندن بولنوب باش خلیفه اولوب میر پیاده اتمکی ایله تقاعد ایلشدر . تعلم

[۱] « بسم لله الرحمن الرحیم » ایله « آیت » کلمه سی ۱۱۹۷ طوتیور .

[۲] ییلدیژ : « بوسنوی اولوب بدریله مصره »

خطی بر مقدار مقدا آقسرائی کاتب زاده مصطفی افندی یازوب بعدالتقاعد مصطفی الشکریدن مآذون اولشدر . طریقت علیده حضرت شیخ توقاتی محمد امین افندی ابله صحبت وبغدادی دیمکه معروف محمد نجیب اسکداریدن قادریه طریقنده ممضی ومختوم بر خلافت نامه سنی بوقیر زیارت ابلشیدم . وقتمز رجالندندر . [۱] (خادم النقشبندیه ۱۱۹۸) تاریخنده وفات وقره جه احمد قربنده سید محمد انصاری مقابلنده آسوده در .

یزید بن مسلم

شام رجالندن اولوب ابوالعلا دیرلر ایدی . حسن خط وقتی تحصیل ایدوب حجاج ظالمک کاتب مسلمی وسفک دماده کویاکه یزید کندی ویا حجاج مانندی ایدی . یزید بن عبدالملک طرفندن افریقیهده والی ایکن (الدیوان ۱۰۲) تاریخنده حازم دیوان خانه عرصات وقتله مجارات و مترقب مکافات اولدی .

یشبک ابن براق بن ابی الحیر

دولت اوزبکیه ملوکنک معروفلرندن اولوب خط یا قوتاده ونقش مانیانده بی معادل ایدی . مروده شاه اسماعیل صفوی ابله اثنای مقاتلهده (اشتیاق جنان ۹۱۶) تاریخنده شهادتله خندان اولدی . « بیت »

جهانده جام جشیدی سفاله صابمایان سرلر فنا ساقیسی دستنده دوزر پمانه در شمیدی
مالنجه جمجمه [۲] الرأس یعنی کاسه سرینی شاه کمره پپاله بزم ایدوب هر بار که
باده نوش اوله الی آخر العمر اول قدح قفادن شراب ایچردی . « اخبار الدوله » نام
تاریخنده سببی مفصلدر . بو محلهده تقریری صداع ایراث ایدردیو باشدن صاولدی .

یشبک الحافظ الاعرج لساقی

مصریدر . ملک ظاهر برقوق اعتاق ایدوب دیارنده اتایک دولت اولمشیدی .

[۱] بیلدیژ نسخه سنده تاریخ وفات ومدفن محرر دکدر .
[۲] « جمجمه - جیملرک ضمیمه بانک چناغنه دینور . کاسه سر مناسبه . علی قول دماغه
ظرف اولان کبکه دینور . » [قاموس ترجمه سی جلد ۴ صحیفه ۲۲۴]

حسن خط و کتابت و فقه و قرائت و عقل و فروست و فراستده یکانه زمانه ایدی .
مصرده (خفقان ۸۳۱) تاریخی اول جمادی الاخره سنده ترک خاقین و واصل
« تلك الجنین » اولدی .

یعقوب پاشا ابن اسحق

فی الاصل یہودی ایکن ادرنده دولت علیه وصلت و فن طبابت وسیله نسبتی
اولوب یحیی الصوفیدن تحصیل حسن خط ایدوب ابوالفتح سلطان محمد خان بر سفرده
شق اول دفتر داری ایلدی . بعده شرف اسلام ایله مشرف اولدقده اوج طوغ ایله
اکرام اولندی . صکره صدراعظم عرضیه عرضیه تقاعد ایلدی . (خرمین ۱۸۹۰)
تاریخنده طاحونه دورانده دانه وجودی خرجه سوریلوب بقایه خرامان اولدی ،
کلیات قانونی شرح ایدوب ردهود رساله سی واردر .

یعقوب بن احمد بن محمد

نیسابوری کردیدر . ادیب لغوی محدث نحوی ایدی . بیت الاحزان جه ایده
حسن خطی دخی دیدنه زمانه سی اوزره تمشق و وادی بوابانه اوزره تفوق ایلشیدی .
« خریده » نام جریده ذیلنده نظم و نثر و تألیفات و اشعار صاحب اولدین ایراد
ایدر . و بو شعری انشاد اولمشدر :

کم من کتاب تصفحته   وقت فی ذهنی صححته
ثم اذا طالعه ثانياً   رأیت تصحیفاً فاصلحته

(پرواز کلزار ۴۷۴) تاریخی رمضانده شربت وصلتله افطار ایلدی .

یعقوب بن حبیب بن یعقوب

اسکلیبیدر . کیرلی یعقوب افندی دیمکه معروفدر . یورس قضا سنه دفعاتله
متصرف اولمشدر . حسن خطی حسن اسکداری مرخومدن تعلم ایلشدر . (ثلث
۱۰۳۰) تاریخنده « اذ حضر یعقوب الموت » سرینک ظهوریله فوت اولدی .

یعقوب بن سلیمان بن داود

اسفرائیدر . ابو یوسف شافعی و حسن خط و شعر و سائر معارفده کویا

یافعی و رافعی ایدی . امام نائی امثالی کبار محدثین آندن روایت ایلمشدردر . بغدادده (حتف ۴۸۸) تاریخی ذی القعدہ سنده حتف آنفہ [۱] رحلت وصال اجلی تعقیب علت ایلدی .

یعقوب ہندی بن یوسف

بور دندر کہ نیکدہ سنجاغندہ در . حسن خطی استاد استادان حافظ عثمان افندی شاگردانندن ہمشہری یحیی افندی تحصیل ایدوب مشق جلیدہ اجازتہ تجیل اولمشدر . تقلید آثار اسلافدہ استعداد محض ایدیکی ثابتدر . حتی یدی قہلی سید افندی حسن سبکنندہ بیورمش کہ : «اگر منلا یعقوب نمشقدہ دوام ایٹسہ بزم کی اولمازدی . لکن عدم دوام کندینہ دام اولمشدر .» علی پاشای عتیق وقتی کتابتیلہ اندرون ہایونندن چراغ اولمشیکن رفع اولنوب شہید علی پاشا صادر تندی غلمان خزینہ سنہ معلم و کتابتینی تکرار احسان و ابقا ایلمشیکن آنلرک شہادتندہ ینہ رفع اولمشدر . ہندی لقبی ہیٹنہ امعان ایلہ سلطان احمد خان ثالث تلقیب بیورمغلہ اختیار ایلمشدردر . تفصیل حالی نجیب ایوبینک دوحہ سنہ حوالہ برلہ طی مقالہ اولندی . الحق وادی کالہ واقف اولانلر بالضرورہ یعقوب افندی اہل خطک صاحب ظہوریدر دیرلر ایدی . سائر معارفدہ دخی الی وارددر کہ ادرنہدہ واقع قہلی جرید ایلہ آشیروب پسندیدہ پہلوانان اولمشدر . ابو ایوب انصاریدہ یازیلی مدرسہ قپوسی داخندہ بر «ہو» رسم ایلمشدر کہ وفایینک واوینہ راجح اولدینی خردہ بینان بصیرت اولان اہل خطہ عیادر . اثنای تحریر مزیدہ حدیقہ خاصہدہ کتاب خانہ جدیدہ معلم خط تعیین اولمشدر . [۲] (حضر یعقوب ۱۱۹۶) سنہ سی بین العیدین اسکداردہ خرمنلکدہ دفن اولندی .

[۱] «حتف - موت معناسنہدر . بر آدم قتل و ضرب و عرق و حرق مثللو عارضہ ایلہ متأثر اولمہ ورق دوشکندہ وفات ایلہ «مات حتف انفہ» دیرلر . (انف) ہ تخصیصی صاحب فراش اولان خستہ جان کش اولدقدہ صولوغنی برونندن آلوب و پرہرک قضای نج ایدر . یاخود عربلر ، ریضک روحی افندن و مجروحک بارہ سندن خروج ایدر تخیل ابتدکارینہ مبنی در .» [قاموس ترجمہ سی جلد ۴ صحیفہ ۵۴۱]

[۲] ییلدیز نسخہ سنده تاریخ وفات و مدفن محرر دکادر

امیر یلبغا

مصریدر . سیف الدین بہائی دیرلر . ملک ظاہر برقوقک آزاد کردہ سیدر .
اسمر اللون ترکی الجندسر . نیچہ خدمات ایلہ سرفراز و یتیمش یاشندہ اسکندریہ
حاکمی اولمقلہ دخی ممتاز ایکن (الاشتیاق ۸۴۳) تاریخی جمادی الاولیسندہ ترک
انفس و آفاق ایلبیکی «نجوم زاہرہ» دہ مسطوردر .

یوسف بن ابی بکر

شہریدر . حسن خطی کاینبنی شیخ بی مانندی حافظ عثمان افندیدن تلمذواستادینہ
وادیسندہ تقرب ایدنلردندر . بیک طقسان طقوز تاریخندہ تکمیل ایلبیکی مصحف
شریفی زیارت اولندی . الحق بو کساد رواجده نصف کیسہ ہدیہ شایان برہ مصحف
عالی شان ایدی .

یوسف بن احمد

شہریدر . نعلبر صنعتندہ بولمقلہ قربنہ عطف ایلہ آلاجه امامی علی افندیدن
حسن خطی تعلم و تمشوق ایدوب ضرب حدید بارد ایلبیوب یولیلہ اذن و اجازت
درجہ سنہ دخی تعلق ایلمشدر . «بیت»
حسن خط کرچہ کہ شا کردہ دمور لبلییدر آہنی موم ایدن اسندہ ایلہ شیخک لبیدر
(کتبہ الفقیر الحاج یوسف آہنی) دیو اسمن یاد ایدردی . (رحلت ناسوت ۱۱۵۵)
تاریخندہ رحلت ایدی .

سید یوسف بن سید تاج المارفین

شہریدر . پیر محمد بن شکر اللہ خلیفہ دن یازوب یوسف آسا محبوب القلوب بر
خطاط بی عیوب مانند یعقوب اولمشدر . (خط معروف ۱۰۰۵) تاریخندہ اتمام
ایلبیکی مصحف کبیر حضرت خالد رضی اللہ عنہ تربہ شریفہ سندہ رحلہ زیب وقف
وتخلید اولمشدر . رحمہ اللہ .

یوسف بن حسام بن الیاس

امامیہ قربندہ سونس نام قریہ دندر. لقبی سنان الدین و خدمت معروفی، بیضاوی حاشیہ سی اولغلہ محشی سنان افندی دیو مشہور جهاندر. حسن خطہ استادی شیخ حمد اللہ ایله مراحق ایکن استانبولہ وصولہ تبعیت ایدوب بعدالتحصیل سلطان محمد مدرسے ایکن قاضی عسکر اولان صاری کرز نورالدین افندی یہ داماد اولدقدہ «بیت»

علم مثال صرفرازہ مستقیم البال سنان ونیزہ کی بکرباز و صاف احوال

اولدینی حیثیتلہ یولیلہ اکرام فراوان و صدر اناطولیدن صکرہ زیارت نبوی ایله دمساز و حج حجاز عودتندہ دارالحدیث مدرسہ سی احسان اولمشدر. آندن دخی دستکشیدہ اتروا ایکن طقسان اوچ یاشندہ سلطان محمد خان جامع شریفندہ ادای جمعہ عقبندہ علت فلیج طارض اولوب اوچ کون مرورندہ (جودت عاقبت ۹۸۶) تاریخی صفرندہ واصل الی اللہ اولدقدہ شیخ الاسلام قاضی محمود زاده احمد افندی نمازینی بعدالادا صوفیلر حامی قربندہ یایلاق جامعی دائرہ سنہ مزبور صاری کرز مرحومک یانندہ چاہ مزارہ فتادہ اولدی. حسن خط لطیف و تألیف منیفری و صفندہ شاعر ماهر انشاد ایلدیکی قصیدہ دن بویت نظیف محله مناسب اولغلہ درج اولندی :

بقلم صوابلہ - لسال - طور بن سیرایت ایلدی قاعدہ آب حیاتی اجرا

تحشیہ ایلدکلری کتابلرک اطرافندہ تخریراتی حفیدلری محمود افندی جمع ایدوب ہربری برمدون کتاب اولمشدر. اناطولی حصارندہ ایکی مسجد شریف و مولدی اولان سونسدہ دخی برمعبدلطیف و اشعار و سائر آثاری وارد.

یوسف بن عبدالرحمن بن یوسف

دمشقیدر. حلبندہ دنیاہ کلوب لکن دمشقک (متزہ) نام قریہ سندہ نشاۃ یاب اولغلہ یوسف متزی دیمکلہ معروف جمال الدین ابوالحجاج القضاعی الکلبی الشافعی الخطاط دیو موصوفدر. حسن خط یاقوتانہ بی رسیدہ درجہ اعجاز ایلمشدر. بش

یوز یکرمی جزده « تہذیب الکمال فی اسماء الرجال » نام تالیفی بین المحدثین مشہور
ورئیس المحدثین دنیا اولغلہ سائر تالیف لری دخی مسطوردر . دارالحدیث اشرفیہ
محدث ایکن (تماشاً ۷۴۲) تاریخی صفرندہ سکسان سکنز یاشندہ رحلت ایلدی .

یوسف بن عبداللہ

کوردوس ساکنرندن واعیانندن اولوب حسین خطی ثلث ونسخی بلده سی
قضاتندن شمس الدین [۱] سلیمانندن تمشق واخذ اجازت ایشدر . خوش نویس
وعزیز مصر عرفان برذات نفیدر .

یوسف حقی بن علی

شہری اولوب چیقرقچی زاده دیمکله شہرت داده در . پدیری ہزار فن ایلدی .
و کندی زیر چرخ چنبریدہ اقرانی کبی کاتب خط احسن اولوب ثلث و نسخہ
خواجہ زاده سید احمدون مآذون و کرشچی الحاج یحیی دخی مذا کرہ نمون ایلدی .
العہدۃ علی الراوی .

ای حسن خطازہ صحف روی توآبی از خوبی توفیقہ یوسف حکایتی
بیت اصابت نمونہ مایصدق بر خطاط صدیق اصدقدر . و اسکنداری الحاج حسین
دده دن خلافت دعواسندہ در . علی فضلی نام بر شا کرد استاد پچہ سی یازمشدر .

یوسف ابن ابی الفتح بن منصور

شامدن اولوب شیخ حسن بورینی کبی استادلردن تحصیل علوم و احمد بن
اسکندر رومیدن تمشق خطوط ورقوم ایدوب خلوتیہ بالخادن خلافتہ بکام و جامع
سلیبیہ خطابتہ بنام ایلدی . روان سفرندہ مراد خان رابعہ امام سلطانی و سلطان
مزبورک رحلتندہ امامتدن تعلیم شہزادگان خدمتہ نقل وروم ایلی پایہ سیلہ آرزہ لقلر
تعیین اولندی . « بیت »

وان اخذ القرطاس خلت بینه تفتق نوراً او تنظام جوہرا

مآلنجہ امین محیی اوصاف حسن خط و املا و حسن ادا و حسین لقاسنی نقل وثنا

[۱] ییلدیز : « شمس الدین بن سلیمانندن »

ایلدی. (رضوان ۱۰۵۷) تاریخندہ عزم راه [۱] رضوان اولوب شیخ حمدالله آکاهک
قبری قربنده کنار شهر اهده مدفوندر. شیخ مزبور امامت ایچون شامدن روانه واصل
اولنجیه دک برقاچ آی شیخ الاسلام وقت یحیی افندی وکالتله امامت ایلدیکی نوادر دندر.

یوسف بن محمد بن سعید

قرطبه دندر. کنیه سی ابو عمر در [۲]. سیاحتله حسن خطه عارف و فضل
ومعارفه واقف اولان اهل کمال دندر. تعلیم و افاده طلبه معتاده اوزره ایکن بلده سنده
(مسکن قدس ۳۳۴) تاریخندہ روبراه عالم اقدس اولدی. زبیدی وامثالی یازمشلر در.

یوسف بن محمد

مصریدر. ابن خلال موفق الدین العییدی دیمکه عریف دیوان الانشا صاحبی
و جمله خطوط حسانک کاتبی ایدی. ابن خلکان وخریده صاحبی و سائر لری بیان
ایلدیکی اوزره آخر عمر نده عمی عارض اولوب (سروش ۵۶۶) تاریخنجی جماداسنده
عزم ملکوت ایلدی.

یوسف بن محمد

شامیدر. جمال الدین بن محب الدین دیمکه عریف رئیس الکتتاب محکمه بر شخص
ظریفدر. حسن خطده کمالی اولغله الی سنه خدمت کتابتدن صکره قوت قدسیه
ظهور یله ترک خدمت و انزوا و عزلت و طقسان یاشنه دک ابقای آثاره کوشش ایدوب
(رضالله ۱۰۶۷) تاریخندہ نعی [۳] موت ایله ضروری الانتباه اولدی.

یوسف بقی بن یوسف

اندلسیدر. کنیه سی ابن یسوعدر. [۱] هر فنده فاضل و حسن خط و قتده

[۱] ییلدیز: «عزم دار رضوان»

[۲] ییلدیز: «ابو عمرو در»

[۳] «نعی - سعی و زننده بر آدمک و فات ایلدیکی خبر و بر مک» [قاموس ترجمه سی جلد ۴

صحیفه ۱۲۰۳]

[۱] ییلدیز: «ابن یسوعدر»

کاملدر . « مصباح » نامندہ شواہد ایضاح شرحی یازمشدر . (میمنت ۵۴۰)
حدودینہدک صحتہ ایدی .

یوسف بن یوسف

شہریدر . جد اعلاسی اولان ملاطی احمد آفانک برادری آغای باب السعاده
ایکن ناظر دار السعاده دخی اولق کندیلره منحصر اولان اسماعیل آفانک باب
ہایون مقابلندہ بنا کردہ لری اولان خانقاہ نقشبندیہ کہ محلنہ عمارت جدیدہ بنا اولنوب
سور سراہیہ متصل خالی محلہ نقللہ استبدال اولمشدر . آنک وسائر اوقافنک مشروطیت
اوزرہ متولیسیدر . حسن خطی حسین حبلیدن کورمشدر . خانہ خاصہ آغایانندن
ایکن روح لطیفی (تخفیف ۱۱۷۰) تاریخندہ ترک جسم کثیف ایلدی . عطارزادہ
مادونلرندن حسین نام خطاط اقرب اقرباسندندر .

یوسف

سجزی دممکہ متعارف برادری ابراہیم ایلہ اسحق بن حماددن علم خط تعلمندہ
اولانلردندر . (روح ۲۱۴) تاریخی حدودندہ عزم سوی سبوح ایلدی .

یوسف

مشہدی خراسانی کوفیدر . یاقوت مستعصمینک تلامذہ مشاہیرندندر . استادی
ایلہ برسندہ رحلت ایلدی . عزیز مصر حسن خط بوجود پاکیزہ نمطدر .

یوسف

کرجیدر . علابیک عجیبی تلیدی برحدیث السن خطاطدر . اگر من اولورسا
اکمل وقت اولور دیو عالی « هنوران » دہ بیان ایدر .

یوسف

الف کامل تاریخندہ تکمیل ایلدیکی مصحف شریفی زیارت اولندی . حفید
الشیخ اولان شکری زادہ پیرمحمد افندیان تمشق برلہ الحق مصر حسن خطک

یوسف نوحی بر سبک نو و طرز جدید و خوش خطی اولوب قدمایه توقیر و اکرام ایله نیک نام صاحب اولمشدر .

یوسف

طوبخانه لیدر . تیمورجی قوی دیمکه معروفدر . طوبجی اوجاغنده بلده صاقودن طوب دشمن کوب افراغ اولنق ایچون جدید تحصیلنه مأمور اوجاق آغالرندن میانلرندہ تیمورجی آغا دیو معروف کمنه نیک عبد مملوکی اولمغله تیمورجی قوی دیمکه شهرت یابدرکه اوجاغ مزبورده علوفه لی دعا جلیق خدمتی زمانده بونلرک ایمش . دوکوم وقتنده واروب اوجاق باشنده دعا خدمتی بعدالادا اوجاغ مزبورده ایقاد نار اولنور . حالا وظیفه مزبورده مرحوم مرقومک مدفن اولان خانقاه که آغای باب السعاده ایکن (مدفون خانقاه ۹۳۷) تاریخنده رحلت ایدن قره باش مصطفی آغا ابن قورد [۱] بیک زاویه سیدر . آنده شیخ اولانلرک تصرفنده در . سکنده سنک مزارینی یازوب « من تلامیذ درویش محمد من تلامیذ احمد القره حصاری ، دیو تصریح ایتمکه قره حصاری درویشنک شاگردانندن اولدینی متعین در . (عظیم ۱۰۲۰) تاریخنده سنین سنی مائه کامله به واصل ایکن رحلت مصر دارالسلام ایدوب رقم تاریخنی حسن اسکداری مرحوم مرقوم ایلمشدر . « الجواد قدیکبو ، مثل منطوقنجه « کلزار ثواب ، صاحب نفس زاده ابراهیم افندی کندینی مزبور یوسف افندی به نسبتله استاد مدر دیو تصریح ایدر . لکن تاریخنی واستادینی تعیینده سنک مزارینه مخالفت ادوب صاحب قویه کاتب چلبی الحاج مصطفی و صاحب دوحه ایوبی محمد نجیبا دخی نفس زاده به اعتماد و تبعیتله خطای مزبوری ایراد ایدر لر . بعضر دخی یوسف افندی بی خطوط دیوانی بی تاج زاده محمد افندی دن اخذ ایلمشدر دیو تسطیر ایدر . لکن ولادت لری ملاحظه سیله بعید کورینور . زیرا تاج زاده نیک ولادتندن اوتوز سنه مقدم یوسف افندی حسن خط ایله بنام اولمشیدی . رحمة الله علیهم اجمعین . ابو الفتح سلطان محمدخان جامع شریفی دیوارنده واقع فتح حدیثی و قلنج

[۱] بیلدیز : « قورقود »

علی پاشا کہ (فاج وقت ۹۹۵) تاریخندہ رحلت ایلدی ، طومخانہدہ بنا کردہ لری اولان جامعک بالجملہ جلی خطاری وقاسم پاشادہ کوچک پیالہ جامعی مقابلندہ پشمقچی علی دده تکیه سی مزارستانی پنجره سی مالاسندہ جلی خطلہ (رسم بہشت ۱۰۰۷) تاریخندہ مرسوم اولان سطر شہادتین وسائر آثاری دخی واردر . قبرلطینی واقف مزبورک مرقدنظینی دائرہ سندہ درکہ زاویہ نیک پیشکاه محرابندہ واقعدر .

یوسف سیمین قلم

استانبول سا کنلرندن ایدی . حسن خط ثلث و نسخی تیمورجی قولی دیمککہ معروف نام داشلری یوسف افندیدن تمشق ایله بر مرتبہ یہ رسیدہ ایلشدرکہ قرصہ سبیکہ خالص العیار معرفتن سکہ اذن وضع کتبہ ایله نقش ایلشدر . بعض آثارینک تاریخندن هویدادرکہ (صحت موقوت ۱۰۵۰) تاریخنی حدودینہ دک حیاتدہ ایدیلر . طریقہ کاشنیہ انتسابی اولمغلہ اکثریا کتبہ لرنده « من فقراء الکاشنی » بازار . آثاری ندرت و کندی شہرت اوزرودر . بعضلری بونلری شیخ مرحومک تلامذہ سندن ظن ایدرلر . تاریخلری مساعد اولمدیغندن ماعدا استادینی یاد وتاریخ ایراد ایلدیکی قطعہ سی زیارت اولندی . لله الحمد والمثہ .

شیخ یوسف بابا

کلیدالبحردن اولوب مکتوبی قرمه و چب و چیدن موآد عندی یازمقدہ کمال استعداد و قابلیت صاحبی وسلیمان خان زمانلرنده اثبات وجود طالبی ایدی .

یوسف مجدی

شہریدر . حسن خط ثلث و نسخی مشار بالبنان نام داش جامع القرآن حافظ عثمان افندی مرحومدن تحصیل و اذن کتبہ ایله تجیل اولمشدر . (ع) دادم خامہ مزک برآینی اقصدردہ مفہومنجہ کلک لنگ ایله ہیا بروجود پر مجدی ہمتا ایدی . دیوان قلمی کتابندن اولمغلہ تبریک جلوس شاہ ایران ایچون یازدینی نامہ ہایون ادخال و اخراج ایله محو اثبات ضمنندہ تبدیل اولنق اقتضا ایلککہ تأخیر اولمشیدی . زیارت اولندی . ثلث و نسخ ورقہ و تعلیق جملہ سنی اجرا ایله مہارتی هویدا ایدی . (عزت خانہ ۱۳۳۳)

تاريخنده عزم خانه عزت جنت ايلدى . طوب قپوسى خارجنده تقيه جى جامى
مقابلنده مدفوندر .

يوسف رومى

فكریدن مقلوب احمد افنديك آزاد کرده سیدر . حسن خط ثلث ونسخى
مشاربالبنان سمى جامع القرآن حافظ عنان افندى مرحومدن تمشق وماذون اولمشدر .
استانبول مقاطعه سى قلمى خلفاسندن ايدى . صاحب ملکه خطاط محقق اولديغى جلى
ومحققدر . ادرنه لى استادلرينك برسلسله سى بونلردن تشعب ايلمشدر . (تکثر ۱۱۲۱)
تاريخنده ترك دهور وزارت قبور ايلدى .

يوسف لامام

شهریدر . اكرى قپو داخلنده واقع منلا عشقى محله سنك امامتيله قناعت كار ،
راستكردار ، حافظ كلام الله ، بر مرد آگاه ايدى . فضلاى كرامدن اولوب مدت
عمرينى تعليم وبيان معانى علوم ومعارف نحوينه صارف ايدى . بالخاصه حسن خط
ثلث ونسخى ابتدا صويولجى زاده ايوبى مصطفى افنديدن تمشق ايدوب بعد وفاته
قره قز شهرت خواجه زاده طالى منقبت محمد افنديدن تعلم وانفظة كتبه وضعنه اجازت
ايله مكرم اولمشدر . (انتقال نعمت ۱۱۴۲) تاريخنده محراب بقاده اقامت ايلدى .
باب مزبور خارجنده كوچك طوقق دپه نام محله قريمى افندى چشمه سارينه قريب
مدفوندر . اولادسته ايله شش جهاتى معمرور برذوالفضل بى قصور ايدى . از جمله
مخدوملرى ابراهيم واثق وسلیمان راجى وبالخاصه خواجه محمد راسم افندى حضراتى
مذکورلردر .

يوسف

شهریدر . سلحدار زاده در . « پیت »

چوبوسف كسى درصلاح ونمیز بسى سال بايدكه كردد عزيز

مآلنجه نيچه سال حسن خط ثلث ونسخى امام جامع ميرآخور استاد سراى معمرور

امیر افندیں تمشق ایله اجازت باب اولمشیدی . طریق قضایه سالک و برایکی منصبه مالک اولمشیکن ره راست تدریسه راغب و بر ایکی مدرسه جالب اولدقدن صکره (اثر حکمت ۱۱۶۹) تاریخده عزم یوسفستان جنان ایلدی . شهزاده لی ابراهیم آغا بوناک شا کردلرنددر . [۱]

یوسف

سلحدار او جاغنده آغا خلیفه سی جانباز زاده حسین افندیکن آزاد کرده سیدر . دکیز ابدال جامعی حدودنده سراج طوغان آغا محله سنده ساکن اولمغله خواجه زاده سیداحمد افندیکن [۲] اذن اولانددر .

یوسف

بغدادده مستحفظان قلعه کاتبی و محمد طرف مولویدن تمشق ایله حسن خط صاحبیدر . طریق مولوی بی دخی استادنندن اخذ ایله احياناً کلهکش ظریف دخی اولوردی . (مرشد خط ۱۱۵۳) تاریخده رحلت جنت ایلدی .

یوسف الحافظ

شرق طرفندن طالع و استانبولده قرق چشمه قربنده پشتمال کارخانه سنده واقع اهل کاردن «الکاسب حبیب الله» مظهری بر شخص کاردانک ربیبی اولوب حصر جیلر امامی مصطفی افندیکن کلام قدیم حفظنی تدارک و حسن خطله خادمی اولمق امرنده دخی تهالک ایدوب (ع) «آمیخته باهمه صدبوالمجبی راه اداسی اوزره وزرا اتباعندن بری خدمتیه سیاحت و عودنده حصر جیلر او جاغی امامتده و کات اثناسنده صاحب اصلتدن تعلم حسن خط و کتابت و میانلرنده برودت وقوعیه ابراهیم ردوسیدن اخذ اجازت ایلدی . بعده نور عثمانیده رحله زیب محراب اولان مصنع الخط مصحف شریفی حسن پاشا دامادی عبیدی آغا همتیه تحریری اثناسنده نام داش ابوالقاسم خواجه عالم محمد راسم مرسومندن دخی دقایق حسن خطی تمشق ایله اخذ ایدوب

[۱] کنارده : قیصری سید محمد بن احمد دخی فخره سزا شا کردیدر .

[۲] ییلدیز : « عشق ایله حافظ عثمان سلسله سنه داخل اولانددر »

اول ایامده امام اولدینی طیبی افندی بنا ایلدیکی مکتبه معلمیت آرزوی هواسنی تسکینه وکالت ایدوب اول سمتک شیب و فرازی مورث شیخوخت اولمشدر . غلطه سرایندن دائمی ابراهیمک نقلنده بونلر آنک یرینه تعیین اولندیلر . (ع) « کدو افتاد بادنجان برآمده » [۱] بعده سرای هایونه بر حل الهیده دخی بونلر نقل اولنوب (ع) « از تیغ تلاقی دلت افکار نسازم ، نشیده سنجه احوال سائر سندن قهر دوزبان کف لسان ایلدی . (ع) « قلم اینجا رسید و سربشکست » [۲] (انتقال خطاط ۱۲۰۱) تاریخی شهر الحجنگ سلخی اولان جمعه کیجه سی رحلت ایلدی .

یونس بن فارسی

مصریدر . شرف الدین قادری دیمکه معروف بر فاضل محدث اولوب یاقوتانه حسن خطی تاریخ تمیمیده موصوفدر . صلحای صوفیه کرامدن ایدی . (خسرو ۸۶۶) تاریخی حدودنده ماهی اجل موعودی لقمه خوار وجودی اولدی .

[۱] کنارده : قباق صاوولدی بادنجان چیقدی .

[۲] ییلدیز نسخه سنده تاریخ وفات محرر دکلدیر .

خاتمة الكتاب

فن كتابته مشغول وطلبة خطی تربیتله محبوب اولان رجاله دستور العمل اولق داعیه سبيله بعض مقالات سوانح انتخاب و بوجریده فریده اهل خطه خاتمة الكتاب قلندی که (بال ۳۳) عددی اوزره در .

۱ - سانجه

اوصاف حمیده علم خط و کتابته موصوف و منقبه فصاحت و بلاغته معروف اولان علمای اقلام و عرفای خطاطان کرامه بووادیده وصیت و بو طرز طایده نصیحت اولنور که جناب آفریننده عالمیان تعالی عما یکتبه زیغه الجنان حضرت تری پیغمبران کرام و پادشاه انامدن صکره اگر چه اولاد ابی البشری (ع) «الناس من جهة التمثال اکفاء» نطق حیدریسی اوزره هر نه قدر متساوی الحقایق ایجاد و ابداع ایلدیه دخی عوارض و خواص اعتباریله متخالف الاقسام ابداع و ایقاع ایلوب «ان الله خواص فی الامکنه و الازمنه و الاشخاص» و تیره سنججه «کل میسر لما خلق له» سرینی اظهاره اصناف صناعات و انواع تجاراتی وسیله ایدوب اسباب معاش و ارزاقی تمهید و تنظیم ایچون گروه اهل قلمی و زمرة ارباب رقی قابل علم کتابت اولق سبيله اهل ادب و فضیلت و انسانیت و اصحاب روایت و درایت قلوب خلافت و سلطنتک حسنیاتی و امور مملکتک استقامته دائر حالاتی آنلرک علم و عملر یله مستعد انتظام و خیر خواهانه حرکات صادقانه لری برکات یله صلاح شاهان کرام و معموریت بقاع رعایا و بر ایا حسن سبک نظام و ملوک و وزرا آنلرک تدبیر لریله ستوده سلوک و عدالت تام بولور لر . و لهذا پادشاهان قواعد ممالک و عظامای سدیة المسالك ایچون اهل خط دست و زبان و سمع و بصر امان منزله سننده بولند قلمی و جهدن سلامت حواس و اوضاع لری آنلرک نیک رای و صداقت و اخلاص ایله هم پای اولم لرینه موقوفدر . بو صورتده زمرة کتابه کر کدر که مقام حلمده تحلم و محلمده بی محابا تحکم و اوان اقدامده جسور و غیور و امکان تأخیر و تأییده افراط و تفریطدن دور اوله لر . عفت و قنوتی در کار و عدالت و نصفی مختار قله لر . و عواقب اموری تفکر و حوادث احوالی تصور و هر جانی

ملاحظه ایله قبل الوقوع تدبر ایده لر که تسوید و ترتیبده صرف قدرت و تهدید و ایقاعده دائمًا حکم شرع شریفه رعایت اوزره اوله لر . اولًا ارکان دین اسلام اولان اصحاب خطوط و اقلام و ارباب کتابت و ارقام ایچون واجب الالزام اولان امورک بری قوت دین اسلام و عقاید حقده اهتمام تام و علم قرآن و فرائض و واجبات و سنن و مستحباتی اجراده علی وجه الاتقان قیام ایده لر . بعده صرف و نحو و معانی و سائر آلاتی تدارک نحوینه صرف قدرت و بذل و سع همت ایده لر . « مالایدرک کله لایترک کله » تشخیز ذهن و ذکایه باعث اولان اموره شغل اوزره اوله لر . حتی شطرنج کبی و سائر کثیر الاجزاء اولان ملعبه لری دخی بیللمکده مدخل عظیم واردر دیدیلر . اگرچه علی وجه الکمال درجه اتقانه ایصال حال و اعمال بال محال ایسه ده لیاقت شان مرتب سنی آورده دست همت ایده لر . و اشعار عرب و غرائب ادب خصوصًا سیر نبویه و حالات سنیة مصطفویه علیه و علی آله و اصوله و فروع و التحیه . همتنه دائمًا انتساب برکاتیه ترقی صورتی و معنوی اولنه . و مهما ممکن صبح و شام ذکر و توحیده آز اگر چوق تبرکاً شغل ایله که (لا اله الا الله محمد رسول الله ۶۱۹) ایله (خطاط ۶۱۹) لفظی و (محمد رسول الله ۴۵۴) ایله (الکاتب ۴۵۴) کله لری متساویة الاعداددر . و هر حاله بحسب الشرع مساعده و تخلص و رخصت و عنایت عباد الله حقنده و همت و عزیمت کنندی شاننده رفتار و گفتارینی تخصیص ایده لر که « کل کاتب جاهل » کلیه سی تحتند داخل نقاش ناقل اولیوب سالبه جزئیة سنی نتیجه منجیه و پناه قله لر . و اصحاب جهالتک حرکات و اطوارندن کندی لری تخلص و آنلری دخی تربیه ایله مهما ممکن تحایه ایده لر که بوسی تدارک حسن خط دخی اگرچه علمک مقدمه سیدر . لکن اعمال صالحه دن معدوددر دیو امام حسن بصیردن اشارت واردر . زیرا ابن قره دیمشدر که « علمها عند ربی فی کتاب » کریمه سی و « استعن بيمينک » حدیثی دلالتی اوزره خطی اولیان عالمک علمنه اعتبار یوقدر . و استاذ اتخاذا اولندقدده تمیق و تعلیم ایله یکی مشغولده بو سیاق اوزره ستم صواب نصیح و پندی التزام و لفظی کبی معناسنده دخی اهتمام نکته و ابهام ایده . کلمات علویه و بلکه صد کله خلفا و مبارک قصیده لر یازمغله احیای آثار و مقتضای احوال و قه رعایت و جلب

خیر و برکت و سلب ضیر و شثامت ایدہ. اسلافدہ خلاف ایلہ حادثہ کفت و کوی موجب اولان حرکتدن نحاشی ایدوب محلس بی کلفت منتج پند و نصیحت اولان صحبتدن خالی اولیہ . تقوایہ مائل اولہ . لکن زهد بارد اولیہ کہ اعتدالدن خروجندہ تعزیرلری مشروعدر . مکرکہ مجنون اولہ . انیس رجب دده بیورر : « بیت »
دیوانکان عشقہ قلم نیستدر همه اقلام خواجکانی طولاشدم قلم قلم

پس امت مرحومہ نك فلزہ ا کبادی اولان اولادی کندیدن تلمذ اثناسندہ صوت معتدلہ تربیہ دخی معنأ عکس انداز مرآت ضمیرلری اولہ کہ خواجہ دانای اکرم امی افضل واعلم پیغمبر رب الانام علیہ السلام جنابلری « مثل الذی يتعلم فی صغره کالمنش علی الحجر » [۱] حدیثی ایله صبی خالی الذهن تحصیلندہ احفظ اولدیغن بیان بیوردقلربی ابوالدرداء رضی الله عنه روایت ایدوب

هرکه چون کاغذ و قلم دارد دو زبان و دو روی گاه سخن
همچو کاغذ سیاه کن رویش چون قلم کردنش بقیغ بز

مدلولی اوزره پیران صناعتہ از درون اکرام و احسان و زیارت و امور دیدہ و کار آزموده اولانلرک صحبتلرین غنیمت و تعلیملرین نعمت عد ایدوب سابقہ تجربہ و قدم زمانلری سببیلہ امور شاقهده آنلرله خالصانه مشورت ایدلر . و خدمت کتابتده اولدقلری کبار کرامہ صداقتله خدمت و امور مهمهده عرضلرین صیانت و حفظ و حراشترلرین کندی نفسلرینه تقدیم ایدلر . احتیاط و دقت و اہتمام و تحری لازمہ ذمت دیانتدر . و محامده دائر بر امرک وقوعندہ کندیلرہ نسبتلہ مفاخرت ایلیوب و بلکه خدمتندہ اولدقلری ولی نعمتہ اسناد ایله آنلرک نیک نام اولملرینه متوجه بولنلرکہ « من خدَمَ خُدِمَ » در . استادی و یا مخدومی اولان افندیسندن برقصور و غلط و غلَّت [۲] وسہو و خطا صادر اولسه کندی عہدہ سنہ

[۱] کنارده : بو مفهوم بو نظم ایله معروفدر : « العلم فی الصغر کالمنش فی الحجر »

زمان کبرده اولان علم دخی نفس برآب اولدیغی اثر مزبور ذیلندہ مذکوردر . [۵]:

[۵] حدیث شریفک مابعدی شوبلہدر : « و مثل الذی يتعلم العلم فی کبره کالذی یکتب

علی الماء » .

[۲] « غلت - یاکش حساب ایلمک غلط معنانهدر : غلت ، حسابده و غلط سوزده

اولان یاکشلفه مخصوصدر » [قاموس ترجمہسی جلد ۱ صحیفہ ۵۹۲]

تحمیل ایلدوب قضاء الہی مقدر بویله ایتمش بزم تقصیرمزدن ناشیدر دیو ولی نعمتک
 عرضنی تکمیل و آنک ذمتنی لوجه الله قصد ایدہ . و دائماً سقطات وزلاتدن
 حفیظ کریمہ استعاذہ ایلہ خط مستقیم اوزرہ بولمقدہ رجامنہد توفیق اولہ کہ
 (الخطاط ۶۵۰) ایلہ (مستقیم ۶۵۰) عدد حروفی حسابده دخی یکساندر .
 بزلر کاتبلرز . مذهب و مشرب بزلر ایچون آماده وسعت جاده صاحبلیریوز
 دیمک مبالات و غیرتسزلکدرکہ حضرت مرتضی بیوزر « ایہا الکاتب ماتکتب
 مکتوب علیک » علمایہ عیب و نقیصہ طار اولوب شانلرینہ شین اولدینی کی
 اهل خط و کتابت دخی بوبابده علمایہ ملحقدرکہ کہ فن خطک علم اولدینی (علم بالقلم)
 تعبیر جدیرندن تعلم اولنور دیدیلر . خصوصاً بویله اهل خطک قدرسامیسنی بیلوب
 رعایتنده قصوری جائز کورمین اولیای نعم زمرہ سنک صداقت اوزرہ ادای خدمت
 و وفا و شکر شکر و ثنلرین عقیدہ پاک ایلہ آغز مسکی کی راحة الخلقوم طبلہ بزم
 خلوص ایلمکله چاشنی سنج تلذذ اولمق درکاردر . و سرتلرین کتم و مشقتلرین تحمل ایلہ
 حالرینہ رحم و دارینده موجب مؤاخذہ اولہ حق امرلرده ولی نعمتنی کنندی نفسلری
 کی صیانت و ہر حالده ممدوحیت طورینہ سوق و عوقدن خالی اولماق واجبدر . زیرا
 اهل قلم امانا و وکلادر . شایدکہ سربیک میخ عرفانده جولان ایدن اهل عرفان اولمغله
 مؤاخذہ اخرویہده دخی وکیل کلاصیل اولہلر و خدمتنده اولدقلری کسنہ اکر
 مستقیم الاطوار ایسہ « انلله ملائکة یسوق الال الال الال » سرتندن آکاه اولوب
 من طرف اللہ الکریم نعمت جسیم بیلوب شکر اوزرہ اولہلر . و اکر کج رفتار ایسہ
 حسن حیلہ ایلہ آنی اول هوادن صرف و تحویله همت اولنہ . لطف و کرمدن حصہ یاب
 و شدت طبیعتندن اجتناب اولنان کسنہلردن بولنورسہ مجاملہ و مداراتہ متہالک (ع)
 « فدارهم مادمت فی دارهم » شہراہنہ سالک اولہلر . و ابنای جنسک اکثری مالوف
 اولدقلری تنعمده مساعدہ زماندن دخی بر مقدار قصور اوزرہ اولہلر کہ تواضعندنرہ .
 بوبابده نصایح کبرامتزلہ استیفای حظ اهل التفاتہ حاصل اولور . و مجالسہ و مباحثہده
 وسط حالده کفتار ایلہ سخنساز و مفید مختصر طریقہ سنے رفتار ایلہ ایجاز اہلی اولہ .
 اولبابده اقران و امثالنہ غالب ایسہ دخی کندینہ وجود و یرمیوب « بن سائرندن اعلام »

دیو تکبر واعتنا ایلیه. بلکه هضم نفس و خلع و لبس و کبس ایله اعتراف ایدوب تزکیه نفس و تبرئه ذمت ایله «من یعبده الله علی حرف» تحتنه داخل اولوبه .

«شاهد» کبار اهل خطک ذوالجناحین اولانلرندن بر آگاه دل شهودیه مستفاض ایدی که احادیث خطیهده مذکور اولدینی اوزره حضور معنوی باری تعالییه حروف روحانی ظروف عرض اولنوب آنلرک میاننده رسم استقامتی ظاهر اولان الف واحد کالاف متواضعانه صورتله نمایش ایلدکده تواضی مشکور اولمشدر . آنکچون هر حروفک روحانییه کی الفک دخی روحانییه کندی مقابله سننده برجا اولدیغندن غیری سائر حروفک میاننده مابه الامتیاز برر ملک دخی حذانه برپا قائم اولوب حتی زلفه لی اولان الفک فرشته سی لویه دار کسنه شکننده نمودار ایدیکی مشاهده اولمشدر. و نائل اولدینی معارفده فی الحقیقه مساعده روزگار مطلوبی اوزره اولیوب اقرانندن معاشده دون و ضرورت حال اوزره بولنسه صبر ایلیه . اسلافده دخی نیجه کبار اهل معارف مظهر اضطراب اولمشدر . حتی کتابدن قاضی عبدالرحیم ابن القاضی الاشرف شعرنده دیمشدر :

اری الکتاب کلهم جمیعاً
ومالی بینهم رزق کانی
ونحن الکتابون وان اسأنا
بارزاق تبلغهم سیننا
خلقت من الکرام الکتابینا
فهبنالکرام الکتابینا

اللهم ارنا حقایق الاشیاء کما هی .

۲ - سانحه

آلات کتابت پاک و نظیف و حسن صناعت اوزره اولمق لازمدر که دیمشدر :

ربع الكتابة فی سواد مدادها
والربع من قلم قویم بره
والربع حسن صناعة الکتاب
وعلی الکواغد رابع الاسباب

خصوصاً ترغیب مبتدی طالبان و تسویق صیان و تشویق کودکان ایچون اوله .
زیرا اطفالک سعی و تحصیلری کرچه جبریدرکه «صنعت چوب التندهدر دیمشدر» .
مراد چوب تأدیب و جبردر . لکن صی فقرامکتبه جبر و عنف ایله وارر .

و صبی اغنیاسپدی میوه ایله پر، اکرام و لطف ایله کیدر . برینک حالی دیکرنده اجرا اولنسه افساد ایدر . کیمی لطفله و نیچهری دخی قهر ایله استخدام اولنور . روی دل آنی یوزه چیقارر . حاصلی کتابه لازم اولان آلات کتابت فرق عدده بالغ و هر برینک اولی میم اولمق اتفاقات غریبه دن اولمغله حرف ثانیلری ایله ترتیب و تشییط دل ایچون بو محله تقریب اولندی . بعضلریخی نورالدین عسیلی نظماً یاد و نیچهری دخی « دررمنظمه » صاحبی نثرآ ایراد ایلشردر .

- ۱ - مَبْرَئَه : قلمتراش . مهمله ایله « بری » ماده سننددر . یونمق آلتی که فارسیده (کزلك) در . اولی مکسورددر . ۲ - مَبْرَدُ : اکه که (سوهان) دیرلر . قلمک براده سی اخراجنه آلتدر . قشاعی کبی . [۱] ۳ - مَبْرَاة : مرکب سوزمک آلتی که جوقة و یا کچه دن اولور . کسر ایله وزای ایله در . ۴ - مَجْشَه : بال مومی محفظه سی و موم قوپارمق آلتی که (جث) بال مومیدر ، شمع غسل معناسنه .
- ۵ - مَحْرَدَه : دیویت تطهرینه آلتدر . ۶ - مَجْمَع : مربع الشكل حقه معدنیدر که وسیع البطن اوله . فتح ایله در . قباغنه (شجاب) دیرلر (سداد) کبی .
- ۷ - مَحْبَرَه : مرکب ققمه سی . لکن دیویته دخی (فرضه) و (دملیق) کبی اطلاق ایدرلر . (آمه) مد ایله خامه وزننده و (خواستان) و (خواسته) دخی بو معنایه فارسیدر . کسر ایله و مهمله لر ایله (حبر) دندر . ۸ - مَحْفَرَه : قلمتراشدر . لکن حک ایچون اوله . (محک) معناسنه و قطع و نحت قلمتراشی دخی دیکردر .
- ۹ - مَحْطَه : قیل آلاجق آلت . (موکن) کبی که ترکیجه (جنبستره) در . ۱۰ - مَحْفَظَه : دیویت و قبور دیدکلری ظرفدر فتحله در . اکر غیریده استعمال اولنسه قید اولنوب کتاب محفظه سی دینور . و دیویت ایچون کنیه (ام العطایا) در . ۱۱ - مَدَوَاكُ : دسته سنک مرضاح و مرضاض و منجاز کبی کسر ایله در . ۱۲ - مَدَاكُ : صلابه که سرخ ازیلور صحفچه در . (سباقی) و (مرمر) دخی دینور فتحله در .
- ۱۳ - مَدَادُ : مرکبدر . کسر ایله در . (مصمغ) و (خضاض) و (نقس) و (لیاق)

[۱] کنارده : مسحل دخی اکه در .

و (عقاص) و (شجابه) و (حبر) دینور، و (سیاهی) و (زرکاب) و (زاکاب) و (زکاب) فارسیدر. سیاه و سفید و سرخ و لعل، سبز و زرد و کبود و سائر رنگکرده دخی ترتیب اولنور. و مرتکب بالفته عربیده (صید) و فارسیده (سیاده) دیرلر. ۱۴ - مَرْمَلَه: ریکدان که ریغدان غلطیدر. فارسیده (کله) دخی اسماسندندر. حدیث اربعینده بوکا دائر حدیث یازلدی. ۱۵ - مَرَبَر: قلم که مقطوع اوله. (یراع) دخی دینور. خامه فارسیسی و (کلك) دخی نی قامشیدر. هندیجه (برو) کبی. لکن قلمده مستعاردر اگر قطع و قط واقع اولسه (انبوب) و فارسیده (غروا) دینور. و قلمک کنیه سی (ابن الزنجیه) در که زنجیه دن مراد دواتدر. و لقی (اسمر) در. ۱۶ - مِسْطَر: معروفدر. (مسطار) دخی لغتدر. فارسیده (خطکش) دیرلر. طولانیسی و وزیرسی مطبوعدر. مصحف و حلیه شریف و قطعه و دیوان و مجموعه مسطری دخی واردر. ۱۷ - مُسْتَحْتَد: بیلکو طاشی کبی سکتین کسکین ایدن هر نسنه. ضم ایله و آخری شده ایله در. ۱۸ - مَسَن: بیلکو که هر شیده لزومی اوله. مثلا حقه نك آغازی شکسته و یا کج بولسه آکا سوروب تسویه اولنور. (سنگ فرح) دخی استعمال اولنور. کسر ایله و تشدید نونه در که (فساب) دن معرفدر. ۱۹ - مَصْقَلَه: زرمهره که بعد الحک تسویه محل محکوک قنور. [۱] بعضاری قلمتراش قبضه سنگ اوجنی بدل ایدرلر. ۲۰ - مَفْرَشَه: فا ایله در. درون دواته فرش اولنان پوشیده کستریده که قلمر و قلمتراشر بوزلیه. ۲۱ - مَفْرَز: شق و افراز ایده جک قلمتراش که قطع و بری قلمتراشرینک غیریدر. پس حسن خط البته اوج قلمتراشه محتاجدر. جمله سنه (کزک) دینور. کسر ایله و غلطی فتح ایله در. ۲۲ - مَفْکَک: فک آلتی که بعض صمب الفتح اولان شیلری فتح ایچون قصاج کیدر. فک ادغام ایله در. لکن ادغامه (مفک) دخی صحیحدر. ۲۳ - مَقْطَط: حین قطعه قلمک موضعی که فتح ایله در. کسر ایله آلت قط قلمتراش معنا سنه اولور. مطلوب اولان اسم مکاندر. ابلق کبی اوله. شدید اولیه. (مقطع) غلطدر. لکن معنی صحیحدر. مثنوی خوان زاده کامینک بویتی آکا مینیدر:

[۱] بیلدیز: «پرداخت مناسبه در».

او حسن خطیله یا قوت لبر کدر ایدن قلم تراش غمه استخوانمی مقطع

۲۴ - مَقْلَمَه : قلمدان. کسر ایله در. البته قاچ نوع خطه قادر ایسه برر قلمی اولوب
آنلری احاطه ایلمکله محملی اوله جق قدر وسعتلی اوله. ۲۵ - مَقْصُص : معر و قدر.
(مقراض) دخی دینور. فارسیده (برنس) و (کازود) و (کارد) و ترکیده
(صندی) دیرلر. کومش مقصی (مقراض) در، فا و مهمله لرله. ۲۶ - مِکْشَطُ :
صویق ایچون اولان آلت. مثلا قلمک قبوغنی صویارلر. آلت تقشیر معناسنه در.
مهمله نک تأخیر یله در. ۲۷ - مِکْسَرَه : آلت کسر که قطعی ممکن اولمیوب قیرلمق
اقتضا ایلدکده لازم اولور. کسر ایله در. ۲۸ - مِلْقَا : لقه ولیقه دیدکلری که
بورونجکدن اولور. قاف ایله در. (پشنجه) و (پشم) و (لاس) و (کرسف)
و (زوانه) و (پناغ) دخی دیرلر. و پناغ کاتب معناسنه دخی تصحیح کرده اهل
شعور در. (عارض) کبی. و شاهی مرحومک سررشته سی عقده کیردل اوله مز.
(۲۹ - مِلْف) لقه صاره جق آلت در. (منوال) کبی که ضم ایله در. ۳۰ - مُنْزِمَه :
روزکاردن حفظ ایچون اوراق اوزرینه وضع اولنان شیئی ثقیلدر. لکن قرآن کریم
اوزره وضع اولنمق جائز اولماز. مکر ضروری اوله. افعالدن فاعل صیغه سیله در.
۳۱ - مِلْهَزْ : مرکب قارشیدیره جق آلت. کسر ایله در. (محزاک) دخی دینور. تیرقفند
یعنی کرپی اوقی خوشدر. (دیویت شور) فارسیدر. ۳۲ - مِلْعَقَه : لعلی و یا سرخ نقل
اولنور. برصغیر قاشوقدر. ۳۳ - مَمْوَه : دواته صو قویه جق ظرف. فتح ایله در. اصلی
(ما) دندر. ۳۴ - مُمْسِحَه : قلمک مرکبی سیلمک ایچون اولان سیاه مندیله. فارسیده
(فراغه) دینور. مسجنددر. ضم و یا کسر ایله در. ۳۵ - مَمْدَه : ابره که ایکنه و بیز مقوله سی
آلت نفوذدر که اوراقی دیکوب و ساثر امره لازمدر. (خیاط) و (منصح) و (مسئله)
دخی دینور. کسر ایله در. ۳۶ - مِمْحَاز : هاون الی (دسته سنک) کبی لزوملی
بر آلتدر. (مفتاح) وزنده در. ۳۷ - مِهْرَاس : هاونددر. (جواز) کبی سماقی و برنج
و مرمر دخی اولور. الوان مرکب ترتیبنده بعض اجزا تربیه اولنور. ۳۸ - مُهْرَق :
کاغد مهره سیدر. معربدر. فارسیسی (مهره) در. ضم ایله در. و بعض حیوان
بحری ظرفی دخی استعمال اولنور. آکا (منقاف) و (مصقله) و (حلزون) دیرلر.

فارسيده (سنج) دخي دينور. و تحتہ سنہ (پسترك) دينور . [۱] ۳۹ - ميزان :
ترازوكه لعلی وياسرخ و اجزاء سیاہ اعتدال ایچون وزن ایله وضع اولنور . کسر
ایله در . ۴۰ - میقات : ساعت و قبله نما دخي کاتبلر وقت کتابتك مقدارین انکله
بیلوب و نمازه دخي لازمدر .

۳ - سانحه

حلیه شریف تحریرنده میمنت اولدینی منصوصدر . اثر مرسلده نبی مرسل
علیه السلام الاکل بیورمشلرکه « استشفوا بالحلية » یعنی حلیه نبویه ایله علل صوریه
و معنویه عیلاج و شفا طلب ایدک دیمکدر . طبرانی کیرنده مرفوعاً و زرکشی معاذبن
جبلدن روایت ایدرلر . بیورلمش که حلیه ده اولان اسرارہ اکرناس واقف اولسه لر
آکا آغر نجه مال و یروب آلورلر ایدی . قالدی که فضائلده حدیث صحیح و ضعیف یکساندر .

۴ - سانحه

خاتم مبارککری که کوش اوزرینه اوچ سطر^۴ « محمد رسول الله » یازلمش ایدی [۲]
خطنده و حکمنده دخي معجزه بو ایدی که و قتمز مهرلری کبی طوغری باصلمق ایچون
معکوس یازلمش دکل ایدی . بلکه یازلمسی طوغری ایدی . مع هذا طبع اولنوب
یعنی کاغده باصلسه خط لطیفی ینه فطرداً و مستقیماً چیقاردی . معکوس خط ظهور
ایلزدی . « بیت »

تعویذ انس و جان که دراو اسم اعظمست   نقش محمد است که برین فس خانمست

سائر خلفا و ملوکک مهر ترکیبلی « مسامرات » شیخ اکبر و « صبح اعشای
قلقشندی و سائر بسائطده مصرحدر . بو دخي اطراداً معلوم اوله که بر دفعه آل
اکتیدر ایچون نامه امان یازلمغه امر بیوروب خاتملری معاً بولنماغله پارمق باصدقلمی
مصرحدر . لکن بر ظفر پر ظفرلرین م ترکیله یوب آنی باصدیلر . بو دخي لازمدر که
اگرچه مهر سلیمانی « لا اله الا الله محمد رسول الله » یازلمشدی . حضرت صفی الله ایله

[۱] کنارده : مهره تحتہ سنک عربیده اسمی حار مهمله لره و فارسیده رادن بدل دال
ایله در دیولهجه ده یازلمش . مع هذا جاء فارسیده یوقدر . مکر معجم اوله . نپید مهره دخي دینور .
[۲] سطرلرک برنجیسی (الله) ایکننجیسی (رسول الله) اوچنجیسی (محمد) در .

جنتدن چیقان بش شینک بریدرکه بری حجر اسود وبری عصای موسی وبری دخی
 عود بنحور و بشنجی اوراق تین ایدی . لکن مہر امانتاً محفوظ ایدی . تداول ایادی
 ایله واصل دست امین الله اولدقده وقف موقت کی حکمنی ویردی . آندن قطع نظر
 ابتدا خاتم ایجاد ایدوب پارمغه طاقق جمشید ایجادیدر . لکن ذکر اولدینی اوزره
 مسنون اولوب « اجعلها فی یمینک » حدیثیله صاغ الله اولوق کرکدر . کلستانده
 شمالده اولسی منہم اولدینی غالباً قائلی مہر حقنہ اولان حدیث شریفہ واصل
 اولمامقدن کلور . معاویہ طرفندن تحکیمده عمرو بن العاص یمینندن شہانہ خاتمی تحویل
 ایملکہ جانب یسارہ طاقمق آندن صکرہ حادث اولشددر . [۱]
 خلفا و اهل بیت بالجملہ اصحاب یمیندن ایدیلر . کوچک پارمغه حصر جملہ اصابعک
 صغیری اولمغله جبراً للنقصان اول زینت آکا عطا اولندی . و حلقہ مکبہ کہ معروفدر ،
 مکتوب قدسیہ بدعت حادثہ دندر . رقی [۲] و تمام [۳] قبیلندندر دیو بر حدیثہ
 بناء نہی اولندی .

۵ - سابعہ

ابتدا کاغذ ایجاد ایدن حضرت یوسفدر . آندن مقدم ہجری و آجری وحشی
 لوحہ لراوزرہ یازار لرایدی . وابتدا مصحف شریفہ نقطہ و اعجام وضعی ابوالاسود الدہلی
 نام صحابینک اولدینی طبقات نحاتدہ تصریح کردہ امام سیوطیدر . حجاجہ نسبتی غلط
 ویا وقتندن کنایتدر .

۶ - سابعہ

قلم قطع اولدقده قطی اکر زیادہ انحراف اوزرہ اولورسہ خطی کرچہ ضعیف
 اولور . لکن لذید و حلاوتلی اولور . مساوی یعنی طوغری قطعلی قلم خطدہ قوت

[۱] کنارده : وصدورہ مہر ویرمک دخی معاویہدن ابتدا ظهور ایلدی .

[۲] « رقیہ - غرفہ و زنندہ افسونہ دینور . جمعی رقی کلور » (قاموس ترجمہ سی جلد

۴ صحیفہ ۹۸۶)

[۳] « تمیمہ - سفینہ و زنندہ کوزبونجوغنه دینورکہ دفع نظر ایچون اطفال بیونلرینہ

تعلیق ایدرلر . جمعی تمام کلور » (قاموس ترجمہ سی جلد ۴ صحیفہ ۲۰۱)

و متانت و صفوت کویستر . بین بین یعنی متوسط قطع قلم ذکر اولنان ایکی حالی جامع و حسن دار اولور خیر الاموردر . قلمک سر نده طول اولورسه سرعت کتابتده دست خفیفه معین اولور که « اَطْلُ سِنَ قَلَمِكَ » وصیتنده سن قلم جای نحت وری یعنی ایکی طرفنک یوناجق یرلریدر . کوتاه سر اولق آنک ضدیدر که صاحبی بطی اولور . آنکچون حافظ عثمان افندی که استاذ استاذاندر علت نزول وقوعنده دستنه رخاوت کلکله قلمی قیصه آچق اوزره چینجی زاده عبدالرحمن افندی به تنیه ایدرلر مش . اول قلم مقطوعی و مقدما معادلری اوزره فتح اولنش قلملری دخی زیارت ایلشیدم . فی الاصل سرعت دست صاحبی اولغله فتحی طولانیجه در . صکره معتاد ایلدکلی فتح اولک نصفی قدر اولور ایدی . وقلمک شق و قطع ایچون بادامی تراش اولنان محندن ماعداسی بر قارشدن زیاده اولیه . قلمک بادامی هیئت اوزره فتح اولنان محلی اکر قلمده صلابت قتی پک اولورسه زیادهجه معقر اوله . اکر رخاوت اوزره اولورسه تعقیر اولنیه . یعنی دوز آچیله . وطبع قلمک اعتدالندن دخی حد وسطه رعایت اولنور . و (نحت) نوؤ ایله (بری) در . یعنی بعدالفتح ایکی طرفدن بونقدر . مساوی اولورسه شقنک هر طرفی دخی برابر اوله . لکن وحشیسی انسی طرفندن زیادهجه اولق معتبردر . شق دخی اکر قلم صلابتلی اولورسه ثلثی قدر شق اولنه . حاصلی شق قلم طبعنه تابعدر که کاتب بروجه مرام حسن خطه . موفق اوله . شقی هموار اولق لازمدر . کرک درونی و کرکسه صرچهسی طرفندن شق اولنقده باس یوقدر . هر برینی اختیار ایلدیلر . اکرچه لمنده رخاوت سببیه قلمتراش هر نه قدر رفیق اولسه اثر ایدر . لکن قطنده البته او محل خارج قالمق درکاردر . قلمده قالمز که مرکبک جریاننه دخلی اوله . (قط) دخی سر قلمی منحرفاً کسمکدر . عطیه الله و موهبه اللهدر . حظوظدن بر حظدر که خطوطدن احسنی آکا ترتب ایدر . انجق اصلاح و اصطلاح و اختصار و صلاح ایله مالک اولنور . بعض استاذانندن « قط قلمی ضایع ایلدم » دیو مسموعمدر . و نیچلری کویستر مزملر ایش . بو بختک تفصیلی نیجه رسائل اولسی ارباب مذاکره اولان اهل خطه عیاندر . مقصودیمز هر امردن بر نبذه ایله تبرکدر . تعلیقده خارج یعنی صرچهسی طرفندن وسائر خطوطده

داخلی یعنی لحمی جانبندن قطع ایدر لر که آکا شاهد «حرف قطنک وایمها» یعنی صاغ طرفنه مائلاً تحریف قط ایله دیو امرک صورتی آنی مقتضی اولمیدر . زیرا . صورت اولاده تحریفی یساری اولور .

۷ - سائحه

براده قلمی پازده تلف یعنی آباق التنه دفعله موجب حقارت اولمقدن بغایت حذر کر کدر که سیدعلی زاده وغیریلر افاده ایدر : حضرت مرتضی کرم الله وجهه بیورر که غم ایراث ایدن شیلرک بری برکسنه بی کوزندن بوس ایلمکدر . حتی سبب افتراق اولور . وبری دخی قطیعه غنمی قطع یعنی قیون سوروسنی بولمک وبری دخی سروالی [۱] قائماً لابس اولمق وبری دخی براده قلمه باصمقدر که دیمشدر : « بیت »

دایل عزت ارباب خطه کافیدر که خرده قلمی زیر پایه دوکزلر

ابن جوزی عبدالرحمن بن علی ترجمه سنده غریبه براده شایان نگاهدر .

۸ - سائحه

شیخ عماد عقیف رساله سنده نوخط اولان مبتدیانه پند مشفقانه ایدوب «بیت» ای خامه وار او نورقک بندن اوپ این یازسور رساله خط ریحانی موبومو
ماآلیه تعریفی اوزره کاتب قلمی اعتماد شدید ایله اتکاء وامساک ضعیف ایله دخی ضبط رخی ایلیوب یدنده قلم نه پک ونه کوشهک طوره ولیقهیه قلمک هر طرفی مس اولمق تعلیقده یکساندر که صرجه سی آنده قلمدن االه اولنور . اما سائر خطلرده یوزینی مسح ایله اخذ مداد ایدر . وجه قلمدن مراد ایچ طرفی اولمق موجهدر . زیرا صرجه طرفنده اجتماع حبر مانع اعتدال جریاندر . « ولککل وجهه » . زیرا قلمک طبیعی دخی فعلی وحالی کبی سائر حالاتک خلاقی اوزره در که واقف ایکن سا کتدر . وحال سیرنده ناطقدر . عبدالحمید دیمشدر : « قلم ردی ولد طاق وعاصی کبیدر » . وقلمک حقنده « أَحَدُ اللِّسَانِیْنِ » «وهو ذواللسانین» دیمشدر . حسن خط اهلنه فصیح

[۱] شالوار

القلم دیرلر . مساوانی دخی اولور که ناطقه سی اولیان خطاطی قلمی، لسانندن فصیح
دیو وصف ایدرلر . ابن الرومی دیمش : « شعر »
کذا نفي لله الاقلام مذبرئت ان السیوف لها مذارهقت خدم

۹ - سائمه

ولواجیه صاحبی تصریحی اوزره کاتب قرآن مجموع احکامده تالی کیدر . اگر
نقش ایدوب لساناً تلاوت ایلزسه ده . یعنی جنابت ایکن آیت تامه تحریر ایده مز .
آیت کریمه نك بعض حروفنی ضرورت اولورسه تعلیم ایدر . دفعه واحده ده تعلیم
ایده مز . نته کیم جنابت ایکن معلم آیتک هجاسنی صبی به تقریر و تفهیم ایدر . لکن
آیتک لفظنی جنب ایچون قرائتی کبی تماماً کتابتی دخی جائز اولماز . ولس مصحف
ایچون تیم کافی دکدر . دخول مسجد کبی . مع هذا صلاة حنازه وسجده تلاوت
ایچون نیم جائزدر .

۱۰ - سائمه

رساله عقیبه ده اولان فوائد رسمیه نك بعضی نقل اولنور . اوج حرفدن متصلاً
مرکب اولان لفظک اولنده جیم وحاء وطاء وعین کرکه مهمله و کرکه معجمه اولسونلر
آنلرک بری بولندیغی کله مد اولنوب کشیده ویربله . درت حرفلی کله ده محمد
وجعفر کبی کشیده سی عدمندن احسندر . بش حرفو اولورسه مشتمل مستقل
مهمین مسیطر کبی کشیده مناسب اولماز . زیرا مدک اینکی طرفنده تساوی بولماز .
بی حسن اولوق لازم کلور . بعضلر رباعی به قیاس ایله خماسیده دخی مد لازمدر .
ترك اولتماز . ایکنجی حرفندن صکره اولور . توسطه قریبدر حسن بولور دیدیلر .
سداسی مسلمون و سباعی متشکلون و سکز حرفلی مستسلمون کبی . حتی یحیی کبی
لفظلرده کشیده نحی ایهام ایدر . کشیده سز دخی حسی یوقدر . ومد و تطویل
دخی تحسین کله ایچون اولور که یازلدی . و یا زاله اشکال ایچوندر که مثلاً
سبعده سه ظن اولمیه . و یا اتمام سطر ایچوندر . العالمین کبی کشیده وریلور .
اگرچه درویش علی خطنده کشیده لی ام جلال کورلمشدر . لکن آندن

صکرہ رسماری سند اولان استادلر حافظ عثمان وامیر افندی وخواجہ راسم
مرحومدن صادر اولمامشدر. زیرا حسن ویرمک صعوبتلی اولدیغندن قطع نظر تعظیمنه
دخی مخلدیر. آندن غیرى کلمه لرده کاتبک طبعنه حواله اولتمشدر.

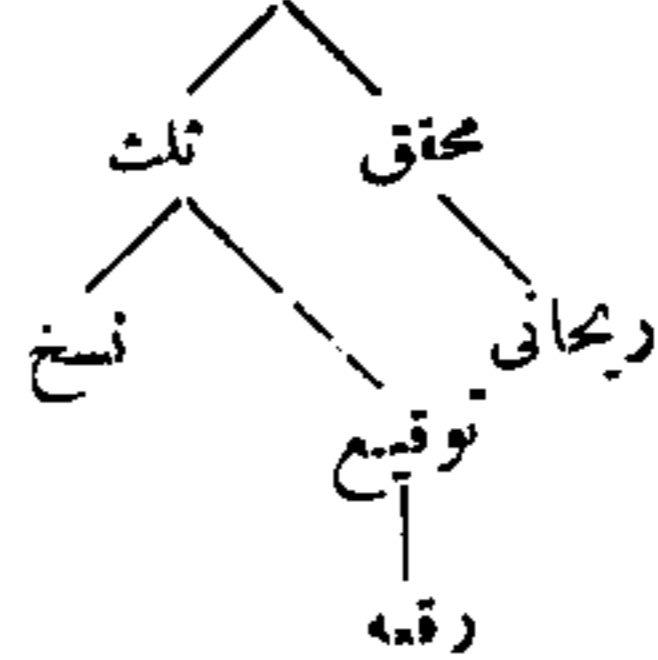
۱۱ - سائحه

عماد عقیف اول رساله مزبورده هر حرفی یکان یکان تعریف ایدوب بر ایکی
حرفی تذکیر ایچون انتخاب و حرف انداز احباب قلندی (ع) «درخانه اگر
کستت یک حرف بسست». مثلاً اول الحروف اولان الفده دیمشدر که ثلث الفنک
صدرنده و آخرنده تحدیب واردر. لکن الف محقده یوقدر. غایب محقق الفنک
نهایتنده تحریف خفی واردر. الف متصل محقده و ریحانیده استقامتله بالاییه صعود
ایدر. یمین و یساره میلی یوقدر. ونهایتنده بر قلم ظاهر اولور. ثلث قلمنک الف
متصلنک آخری یساره مائلدر. وینه غایتنده قلم اثری کورینور. نسخنک الف
متصلنده اوج حالت واردر. مستقیماً صعود ایدوب اثر قطی عیان اوله. ایکنجی قطی
عیان اولیه. اولی اولان بودر دیدیلر. اوچنچی یمینه مائل اوله. توقیع ورقاعده ثلثدن
زیاده قطی عیان اوله. و جانب یمینه میلانی قلیل اوله. بعضاری نسخ کبی یمینه مائل
و نهایتی کسکین اوله قطی ظاهر اولیه دیدیلر. الف مفردنک محقق و ریحانی تعلیمی
کندی قلمی ایله قدی اون نقطه و محلنه کوره دخی زیاده جه اوله. و ثلثده یدی
نقطه یه قریب اوله. توقیع و رقاعده بش نقطه اوله. و او دخی سری تدویر اولنوب
اسفله نزولی ثلثده مستقیم اوله. مدور اولورسه توقیع اولور. ایکیسنک او حلی
بر وادیده فصیر اولور. کاسه و او اگر قاف کبی مقوس و مقعر و نهایتی دخی بالاییه
زیاده صعود ایدرسه قلم رقاع اولور. ثلث اولماز. و مرسل و او که نون دروننه دخی
یازیلور، قصیردر. محقق وادیسیدر. اگر ریحان اولورسه هر حرفنده رعایت اولتان
طول آنده دخی اثبات اولنور محققدن دراز یازیلور. و آخر الحروف اولان یاده
باشی بر دال مقلوب و آخری بر نون بی سردر. و قواعد هندسیه اوزره بری برندن

بمدی حسنہ موقوفدر. و محققہ حروف معینہ یعنی کوزی اولان حرفلر مطموس [۱]
 العین اولماز، البتہ کشادہ چشم یازیلہ . «افتخ عینک» و ایکسینک بر بردن فرقی ریحانیدہ
 اعراب کندی قلمیلہ اولور [۲] و اعرابلری مفتوح العین اولور. محققک اعرابی قلم دیگر
 ایلدر. محقق اول الاقلامدر. ریحانی آندن استخراج اولمشدر. وثلت ثالثدر. توقیع
 کبی نسخ دخی آندن مستنبطدر. و توقیعدن رقعه مأخوذدر. نسخک اعرابی ریحانیدن
 قلیلدر. و ریحانیدہ تعلیق و طمس واردر کہ رقاعہ قریبدر. (را) (نون) (واو) (یا)
 محققہ طولانی و عمقی قلیل کہ سکہ ہا بوندہ حافظ عثمان وضع ایلدیکی رسم مطبوع
 کبی اولہ کہ عمر افندی دخی تنقیح ایلمشدر. ثلثہ آندن قصیر و عمیق یعنی درین
 اولہ [۳] ثلث خط اہلی خط نسخ تمسندن مستغنی اولمدینی کبی اقلام اربعہ نک
 دخی ہر برندہ رفتار و کفتار مخصوص بسیار و درکاردر. و بو دخی پوشیدہ قلمیہ کہ ہر قلم
 براسرہ انسب و الزمدر. ریحانی مصاحف و انعام و دلائل و دعانامہ لردہ حسن و بہجت
 بولور. نسخ خط تفسیر و حدیث امثالندہ و ثلث انجق تعلیم خط ایچونددر. اساس
 کلدر. آنک متانت و کمالی جملہ یہ ساریبدر. لکن مقصود اصلی ذکلدر توقیع امر او قضاة
 و اکابرہ فرمانلر و براتلر تحریری بابندہ احسندر. رقاع مراسلہ و مکتوب امثالندہ
 کار کردر. و محقق کہ آکا مؤثق دخی دینور. تاریخلر و اشعار و قصائد ایچوندر کہ آنی
 ابن البصیر و نصر اللہ تنقیح ایلمشدر. بعضلر مؤثق محقق ایلہ ثلثدن منتخب و مرکب
 ظن ایلدیلر. و بیچہلر قلم مستقلدر دیدیلر. فرق و تمیزی اعل کمال و حذافت و استاد

[۱] «مطموس — مکرہ در بصری زائل اولمش آدمہ اطلاق اولنور کہ مراد کوزلری
 سیلنمش کبی دوب دوز اولان اعمی در . [قاموس ترجمہ سی جلد ۲ صفحہ ۹۵۱]

[۲] کناردم: کوفی

[۳] ییلدیز: « براقلامی فرق و تمیز ایلمک اہل کاریدر » .

صاحب دقت [۱] بر ذکاوت کاریدر، حتی ہر شیء بر ذکایہ محتاجدر، لکن کتابت خط ایکی ذکا ایستر، بری معناری قلبندہ جمع ایلہ ملاحظہ وبری دخی حروفی قلملہ ترتیب و محافظہدر، ابن ہلالک راہیہ سی شرحندہ ابن وحیددیرکہ: ہر قلم کہ اختراع اولنوب اسم مستقل وضعنہ شایان اولہ، آنک البتہ قطعی سائر لرندن ممتازدر، خطک امتیاز و تفردی قطک طور خاص اوزرہ تقررندن نشأت ایدر، نجم الدین موسی الکاتبیدن اوغلی کاتب محمد نقل ایدرکہ ہ پدیریمہ سؤال اولندی کہ حسن ایلہ خط وصف اولنغہ استحقاق صاحبی نہ زمان اولور، آنلر دخی جوابندہ اعتدال اقسام و صحت الفولام و اشراق قرطاس و توافق اجناس حاصل اولدقده خط حسن ایلہ وصف اولنغہ شایاندر، دیمشدرکہ شاعر انشاد ایدر :

اذا ما تحمل قرطاسه
تضمن من خطه حلة
حروف تمید لعین کلبه
و شاوره القلم لا رقتش
کنقش الدنانیر بل انقش
شاطا و یقرأها الاخفش

و بحالاتک حصولی دخی قلم تراش عہدہ سندہ اولدینغی سید جلال ترجمہ سندہ اولان منقبہ ایلہ ثابت اولور، و زمانمزدہ جلی خطہ استادلر تنزل ایلزلر، یازلمق لازم کلسہ مہر رسمی کی پچاسیچ یازوب و یا حیوان صورتندہ و یا خود کندیلری کی چفته معکوس رسملہ اوقونمق ممکن اولماز، باقلسہ اکر آیت کریمہ ایسہ اذیت و حقارتی موجب بر رسمدر، مع هذا اهل فال عرافت یای بمعکوس تحریرندن نحاشی ایدرلر، جلی خط ثلثک جلییدر، بر ثلث سطری کی اولمق کر کدرکہ قرائتندہ زحمت چکلمیوب و تعظیم دخی بولنہ، و قتمزدہ آ کا التفاتی ترک ایلوب یازلمز اولمشدر، جهانگیری مصطفی ترجمہ سندہ یازیلان امر غریب محلندہدر، قالدی کہ زمانمزدہ شیخ کثرندہ و سالک قلندہ اولدینغی کی مدعیان استادیت ریکدن زیادہ و فرتندہدر، لکن لوح و قلم کی شاهد ایلہ اثبات مدعی ایچون عقد بزم انصاف اولنسه هنوز قابل شاگرد اولسی دخی بی وقت و زمان سابق الذکر احمد فضلی بن محمد مقولہ سی اولدینغی عیاندر، وحد ناشناسان ایچون بویتدن غیری جواب صواب اولماز، «بت» قبارین حسن خط دعوی بی ہنگامن آرنورمش نہ حکمتدریلنمز سرتی حیران موشکاف آندہ

[۱] ییلدیز: «مرشد پر ذکاوت»

۱۲ - سانحه

ابوذر روایتیله ائرده مسطور و (مایعہ ل) محییدہ مذکور اولدینی اوزره
هبوط حضرت صفی اللہدہ اکراماً ابتدا نازل اولان یکریمی بر صحیفہ اوزره محرر
و مرتبم حروف معجم ایدی . ابوالبشر حضرت تلرینک مرادلری اولدقہ مسالری
قلب نورانیہده تشکل و تجسم ایدرلرایدی . و سانحه اولاده انسان کی مؤکل ملک ایله
مربح حرف تکریم اولندیغی یازلمشیدی .

۱۳ - سانحه

حروف محرریہ تعظیم لوازم دینیہ دندر . حتی ائرده وارد اولدینی اوزره اول
انمی اعلم افضل انبیا صلی اللہ علیہ وسلم جناب لرینک عدم کتابت لرینہ سبب سایہ
قلم شاید کہ اسم جلالہ تعالی ایلیہ احتمالیدر . ایشته بو تعظیم جسیمک ثمرہ سیدر کہ
وجود لطیف لرینک سایہ سنی رفیع السہاوات زمینہ سقوط ایله پازده اولمقدن حراست
ایلدی کہ حضرت مولوی بیورر : « بیت »

نقشان و نقشان و جسمشان   جہ محض نور آمد فی نشان

اول نور الانوار علیہ سلام المختار ارواح علویہ یه ملحق اولمشلردر . زیرا روحانیان
علویان تجسد و تشکل ایلدکلرنده وجود کونی ظلیلری فانی اولغله سایہ لری معدومدر .
ایشته ارواح قدسیہ دن اولانلره اهل اللہ آنکله آکاه اولورلر : [۱] « بیت »

تی سایہ صالمزدی مانند روح   دوشری یرہ سایہ قرص یوح [۲]

ایشته بوسبیدن آنلرک وجود مہبود لرینہ وقوع ذباب دخی ممکن اولمازدی . و آنک
دلیلی اولان اسم شریف لری محمد ، احمد ، محمود ، حامد لفظ لطیف لرینده بر نقطہ
یوقدر کہ وصفی اولان رسول اللہ دخی بی نقطدر . شہاب محشی دیمش : « شعر »

[۱] کنارده : ارواح سفلیہ خبیثہ جن و شیاطین کی تجسم و تطور ایلسلر غایت برکشیف
کولکہ حاصل اولور .

[۲] « یوح - کونشک اسم لریندندر » [قاموس ترجمہ سی جلد ۱ صحیفہ ۱۰۰۳]

لقد ذب لذباب فليس يعلم
رسول الله محموداً محمد
و نقط الحرف بحكيه بشكل
لذاك الخط عنه قد مجرد

« بيت »

برنقطه قدر قصور بوقدر سنده
اولمازسه نوله نام شريفك منقوط

۱۴ - سأنحه

اوزاعی بیوررکه: کتابتک اعجاب نوریدر. مثلاً با تا نا یا وسائر اون بش معجمات آنکه فرق اولتور. نصارانک سبب کفر لری اولان ماده ترک اعجامدر. رسم خطک صور شتایه احتمالی درکاردر. اعجاب آنی تخصیص ایدر. انجیلده روح الله علیه سلام الاله جنابه خطاباً « انت نبی ولدتک من البتول » وارد اولوب سن بنم پیغمبر مسین بن سنی مریم بتولدن مولد قیلدم دیمکدر. آنلر « انت بنی ولدتک » دیو مصحفاً او قودیلرکه سن بنم او غلیمسین سن بندن حاصل اولدک دیمک معناسنه ذاهب اولدیلر دیمشدر. لکن بونده برشبهه سانح اولور. انجیل شریف یونانی لغت اوزره واول لغتک قلمیه مکتوب اولدینی مسلمدر. پس شک رسم وقوعی لفظ عربیده تقریر اولندی. (ع) « حل ایلیه نک بنده سیوز مشکلمزدر » واسلامده واقع اولان فتنه لک ابتداسی دخی رسم خطده عدم اعجاب سببیلهدر. جناب ذی النورینک نامه مصریه سی الفاطندن « فاقبلوه » ترکیبی « فاقتلوه » قرائت اولندی. و « سنقر بیگ فلانیدی از قران کریخته » یعنی اول امیر قرانندن فرار ایلشدر دیمک مراد اولنوب امیر مزبورک کنندی حقنده اولان رقم ینه کنندی یدینه کیف ماتفق وصولنده بی نقط اولمغله تصحیف ایله « سنقرنک فلانیدی از قران کریخته » دیو تحریف ودر عقب فرار ایلش. یعنی خطادن خالی اولماق متروک الاعجاب اولمغلهدر. آنکچون کتاب کرام امور دیده، کار آزموده، لدقت تام اولاق کرکدر دیدیلر. وینچه ملوک دخی بی نقط حکمرا اختراع ایدوب آنکه محافظه ایلدیلر. و دولت عثمانیه اقام الله برهانهاده سیاقت وسائر خطوط اقلام تعیین اولنق بونک امثالی امور وخیمه دسیسه سندن سیانت دولت ایچونددر. و بویله اولمیان محلرده خطوطک خرده وخمیسینی املا مکروهدر دیدیلر. حتی بعضلری برپنجه سوره اخلاص یازمق ملعبه و تحقیر اولدینی ظاهردر. ضعف بصر اهلی

وبلكه مسن اولان پیرلردن قطع نظر مرور ایامه کاتبك دخی کندیتنه ایام هرمنده سبب ندامت اولور. و برحرفك نقطهسی کندی اوزرینه وضع اولنه. محل محرفه قونیه. نقطهسزحرفك تحتنه [۱] دخی وضع اولنورکه سهواً متروکدرظن اولنیه. مثلاً پس ش کبی ویاخود مهملك اوزرینه طرئق کبی برا کبری علامت (ع) برقفا یازیلور. ویا اول حرف مهملك برمثلی قلم نسخیه نسخ اولنور. قاضی عیاض علیه رحمة الفیاض بیوررکه «حالا مشرق واندلسده احتیاطاً بو عمل متعارفدرکه رومده دخی مرسومدر». بعض کتب قدیمده اول مهملك اوزرینه فتحه ویا همزه کبی برخط صغیر یازمغله نقطهسنك عدمنه اشارت اولنور. و بیجیسی دخی تحتنه برهمزه یازیله دیدیلرکه جملهسی بش علامت اولور. امام سیوطی تقریب امام نووی شرحنده دیرکه علامت مذکوریه تعیین ادنلر کاف ایله لامه تعرض ایلدیلر. لکن ارباب خط تألیفلرنده یازدیلرکه اگر کاف بسیطه اولیوب قائمه ایسه دروننه برصغیر کاف بسیطه یازیلورکه آ کا مجلس دخی دیرلر. ویا همزه مجتلبه وضع اولنور. همزه نك دخی رسم معینی اولیوب عین مقطوع آ کا علامت قلندی. [۲] زیرا قرب مخرجاری وارد دیو شیخ رضی تصریح ایدر. ولامده بطننه لام دیو اسمی یازیلورکه صورتی بودر: م [۳] ادیب خطاطلرک خطلرنده موجوددر. حتی راسم مرسومک روح الله روحه برشا کردی برقاج سنه دن بری شرف یاب اولدینی مشقلری بروقت خالیده مطالعه ایدرکن کوروب لام ایچنده وسائر اشارات مذکوریه بالکلیه حک ایلدیکی کورلمشیدی «نظم»

قلم اولسون الی اول کاتب بدتحریرک   که فساد رقی سورمزی شور ایلر
که برحرف سقوطیه قیلور ناصری نار   که بر نقطه قصوریه کوزی کور ایلر

۱۵ - سابعه

دیوان عجمی نستعلیقندن قدیمدر. خط تعلیق ظهورنده چندان رغبت ایلوب

- [۱] بیلدیز: «نقطه دخی خصوصاً تعلیقده وضع»
[۲] کنارده: ک بسیطه، ک قائمه، ع عین مقطوع
[۳] ل

نسخ تعلیق دیو هزل ایله کلرنده آ کالقب اولدی. بعد بعد اعتبار بولوب اراده تسهیل ایچون خاصی تخفیف اولندی [۱]. و عماد حسنی مرحومک خطنده حسنه کمال کلوب یالکیز تعلیق ایله شهرت بولدیغی اصطلاح فارسیه رساله لرنده تحقیق اولمشدر. بو محله بو مقوله دخی لوازمدندرکه حسن خط تعلیقی قدوه خواجکان کرام سلطان علی تبریزی ایجاد و اختراع ایلیوب سببی بودرکه بر شب فیض ناکده قبله الحاجات اولان سوی آسماه دست برداشته نیاز اولوب «آلها پناها بکا بر خط پر حظ احسان ایله که بندن اول مسبوق بالقلم اولمیوب دامن قیامته دک سبب ذکر خیرم اولسون» دیو کریه اوزره خواب آلود اولوب عالم معنادن بو مبشره رونمای منظره مسرت اولورکه جناب مرتضی کرم الله وجهه ظهور ایلیوب خاکپاینه رخسای تشکر و تعظیم اولندقدده خیالنده مرکوز اولان تفرد بالخط خصوصنی پیش نهاد حضرت حیدرانه ایدر. اول سلطان تیغ و قلم وصی پیغمبر مسلم واقف اسرار علم بالقلم بیوررکه «ای نام داشم علی بط یعنی قار دیدکری مرغ جسم منظور نظره امعان و مظهر دیده عبرتک اولوب آنک هیئت محسوسه سنده بر خط عجیب اخذ واستنباط ایدوب آنکله ممتاز و خامه کبی مشار بالبنان خطه تبریز و شیراز اول دیدکده استغراباً آیا سلطام آندن خطی تشکیکک طریق ندر دیو نیاز و جناب استاد دخی اول مرغک منقاری مدور و مقعر و سمت دهانی قلیل العرض و باشی امرودی و ایکی طرفی مرفوع و وسطی غلیظ و کردنک اولی رفیع و واردجه غلیظ و سینه سی مدور و کتدکجه تدریجی اینجه و دمنده شکل تثلیث و دقت و وسعت موجود اولدیغی کبی نیم و یاربیع و ثمن قلمله کاغذ اوزره حرکت ایدرک مشق و تسویده انضمام حسن طبیعت ایله بر یادکار بر کنار ابرار و اختیار ایله» دیو تنبیه نبیه صادر اولدقدده بیدار و لیل و نهار طرز خاص اختراعنه هوسکار و معروف اولان صورت اوزره قرار بولمشدر. لکن فی الاصل ثلث و توقیع قوتیله وجود بولغله زیارت ایدن استادلردن افراز و افراد اولمشدر. دیو ثلثه اسناد ایدر، کتبه لرنده اکثریا بوییتی یازارلر ایدی :

خاکپای همه خرد مندان بنده کترین علی سلطان

صکره میر عماد حسنی نژاد تنقیحنده نهایت کماله اول خطی آباد ایلمشدر .

[۱] کنارده : نستعلیق قالدی .

آنک خط لطیفنه دخی تلاحق افکار اصحاب طباع ایله زمانمزمک استاذ الاساتذہ سی
کاتب زادہ سالف الذکر محمد رفیع افندی تفرد ایلمشیدی . رحمة الله عليه . مزبور
روایات حمیدی زادہ [۱] حسن افندی استادی اولان محمد تبریزین نقل ایله بر مقاله
ایلمکله بومجلده خلاصه قلندی .

۱۶ - سانحه

امام سیوطی حسن محاضرده یازدیغی اوزره اقلام سبعة قدما السنه یعنی لغاته
منوط اولوب بونلدر :

یونانیه عبرانیه سریانیه سنڊیه حمیریہ رومیہ فارسیہ . لکن
یاقوت مستعصمی الی تلینده برز قلم تعینی ایله مشهور اولان اقلام سته بویت ایله
مضبوطدر :

شش قلم ای طالب حسن خط آگاه اولنده در ثلث وریحان، نسخ و تویق و محقق، رقمه در

بونلردن غیری دخی انواع کثیره سی وارددر . کوفی طومار جلیل
مجموع ریاشی ثلثین نصف ثلث حوایجی مسلسل غبار الحلیه
موامرت محدث مدح منشور مفرن حواشی اشعار لؤلوی
خفیف الثلث قلم المصاحف فضاخ النسخ غبار عهد معلق مخفف
مرسل مبسوط مقور ممزوج مفتح معصاة مؤلف توأمان
معجز مخلع سائر انواعی دخی کورلمشدر . دیوانی سیافت قرمه که قرمطه دن
غلطدر . جمله سی الی درت عدد خطوط متنوعه اولور . لکن اکثری رومه چیقمامشدر .
ونچه لرینک دخی رجالنسدن مشق خانه زمانه خالیدر . طومار ایله غبار الحلیه تک
ترکیندن حاصل اولان حدک ثلثی ثلث تسمیه اولنمشدر . طومار تعبیر اولنان قلمک
مساحة عرضی یکرمی درت شعره قدر وثلثی سکز قیل مقداری اولور دیو رساله
عوفیه ده مذکور وهر برینک سبب تسمیه لری مسطوردر . امام سیوطی « رشف
الزلال » ده بعض اسماء اقلامی جمع ونظم ایلمشدر :

[۱] کنارده : حمیدی زادہ جریده تعلیقانده مذکوردر .

تعلیق ردفك بالخضر الخفيف له
حد عليه رياض الحين قد طلعت
توفيع دمی بالمشور برهان
ذاك الجبين فلاسلوه انسان
مامر بالباب يوماً عنك سلوان
حسا - شوق له في القلب ديوان
ولا غبار على حي فعندك لي

بوحه جسيان قبوری زاده عبدالرحمن افنديك غزلي ترجمه لرنده يازمغله اکتفا
اولندی . بيوك روزنامه خليفه سي حسين افنديك نظيره سي دخي واردر که بودر :

(غزل)

رخ دلداره خطی کاتب قدرت کوزل یازدی
دلی کیسوی ربخانی شمیمه ایلین تعلیق
دکل خط مصحف معجز رقوم حسن دلداره
اوظفل مکتبی آغاز مشقنده جلی خطله
قازمز کزلك تدبير ايله ديوان قدرنده
پياض دفتر چشممده جمله ايليوب ترقيم
ينه لوح ظهورد کاتب خوش خط اندیشه م

و خواجه راسم مرسومك دده عمر روشنی نعت معروفی تخميسي و تاريخ
رحلتی که ترجمه لرنده محرردر اصطلاح خطله در. و بوبابده شيخ محمدوحي نك بو قطعه سي
کوزل یازمشدر :

بر قلم قاشلی مرکب صاجلی کاتب دلبری
نقش وصلی حک اولمز صفحه اندیشه دن
خلق مجنون ایده یازدی سخن کاغذخانه د
آچسه بيك شق کزلك هجران دل ديوانه ده

طیب درویش وسیم مرحوم دخي بو بيتی ديمشدر:
اوظفل ناز تعلیمه وارنجبه خواجه مشقه چيقارمش سين ايله کافی افندی نیکته کوسترمش

و طربزونی علمی احمد افندی بو رباعی پی خوش ديمشدر:

ای شیوه خطك سبب سعی تمشق
تعلیق ايله ایتدك اوشوخی علاق
روحانیت حسن خطك عين تمشق
برکره کرکزکه می آ که تعلیم تعلق

طفل بد آموز دیرستان جهان جامع الحروف فقیر بیساماندن اذن واجازت تاریخی

اختراعی صدور ایلدیکی کی بورباعی دخی اثر قلم شکسته سر قلندی که اقلام ست
و جلی وغبار دخی مندرجدر :

ای نك خطك نسخ رقاع تحقیق
مرآت جلی دلی مغبر ابدہ یازدك
ریحانکه حیران قلم خوش تخمیق
توقیعك ابله قبل مدد آتی تعویق

۱۷ - سائحه

کاتب پنج صنف اوزره اولوب هر نه نوع خدمتله مکرم اولسه البته
بو بش صنفك برنده داخلدر . بری کاتب رسائل که وصلدن فصلی تمیزه قادر
و واقف و ترغیب و ترهیب و ادب و تاریخه عارف اولوب فتح نامه و صلح نامه لر
ترتیب ایدہ . ایکنجی کاتب خراجدر . اجوال ضرب و زرع و قسمت اصل و فرع
و مساحه و تقسیط و حساب و تغلیطده کالی اوله . اوچنجی کاتب لشکریادر . حساب
مقادیر حلّی و آلت و سلاح و بساط جلی تقویمنه قادر و تقسیمنده عسکرک حالنه
مناسب اولانی ادراک ایلک شانندن اوله . دردنجی قضاة و حکام شریعت کاتبیدر .
فرائد شروط و قیود قوانین شرع اولان احکام و فوائد ناسخ و منسوخ و حلال
و حرام معلومی اوله . بشنجی کاتب شرطه که عرف حاکمک کاتبیدر جرح و قصاص
و هدر و عقول و دیات خلاص محفوظی اوله دیدیلر .

حرف غمه دوات قلم شکل آهدر آ کا مرکب آمده دود سیاهد

۱۸ - سائحه

انواع اقلام « مواهب لدنیه » ده تصریح کرده قسطلانی اوزره شرعاً و قانوناً
اون ایکی نوعدر . اولی و جمله دن اکملی قضا و قدر حق تعالی قلمیدر که مقادیر
خلایق آنکه ضبط اولنوب و قنم قرآنی آ کا واقع اولمشدر که ترکیده لسان عوامده
دخی قلم بویله چالمنشدر دیرلر . ایکنجی قلم وحی در . حتی سرعت قلم ایله اولان خطه
وحی تسمیه اولندیغی شفای شریفده مسطوردر . اوچنجی حق تعالی و رسول خدا
علیه التحایادن تکریم و توقیع قلمیدر . دردنجی طب ابدان قلمیدر که حتی آنکه معلوم

اصطلاح مخصوصی و رموزی وارد. حتی علم ادیان علم ابدان ایله عدیل عد اولندیغی اثرله ثابتدر. بشننجی ملوکدن ویا وزرا و حکامندن وارد اولان توقیعات قلمیدر که ممالک آنکله محروسه در. التنجی قلم حسابدر. اموال و ارزاق آنکله ضبط اولنور. یدنجی قلم حکمدر. آنکله حقوق ثابت اولوب تنفیذ احکام اولنور. سکرنجی قلم شهادتدر. امور عباد آنکله ضبط و قید اولنوب وقفیه و حجت و اعلام یازیلور. اربابنه وقایع کاتبی و شرعیات و محکمه کاتبی دینور. طقوزنجی قلم تعبیردر که وحی منام و تفسیر و تمیزی آنکله تبشیر انام اولنور. اونجی عالمک و قایعی و تاریخی یازیلوب صاحبنه تاریخی و برکونه سنه دخی و قعه نویس دیرلر. اون برنجی قلم لغت که هر لفظک معناسی آنکله ظاهر اولور. اون ایکنجی قلم جامعدر که اهل بطلانک ردی و حقه مائل اولانلرک شہلری آنکله حل اولنور. اشته بو اون ایکی نوع نقش بو قلمون قلم اولنون سبب نظام عالمدر دیدیلر. « بیت »

یازسه خط رحمانی مسلسل قلم حق یاقوتی ایدر سلسله جنبانی محقق

۱۹ سائحه

خط ملائکه دیمکه اولاد عرب میساننده معروف مشدر که خط ردی یعنی آلق یازیدن کنایه در. صورت ظاهرده بعید بارد کورینور. لکن اصطلاح اولمشدر. جمله حسنیاتی موجود اولان خطه جناح طاوس تعبیر ایلدکاری کی که ترجمه قاموس بابوسره یازلمشدر. بدخی معلوم اوله که « کتاب مرقوم یشهدہ المقربون ، ک شهادتیه خط ملائکه رقمدر. و آندن مأخوذدر دیومصر حدر. و بورقم دخی نه رسم سریانی و نه هندی بر صورت طبیعی و عندی اولوب تلاحق افکار موشکافان مهندسان ایله وقت وقت تہذیب اولنہرق نعلبندزاده محمد آفا و قتمز رسمی اوزره صورت و یروب خصوصا خدمات شرعیہ و عرفیہ ده اولان کاتب افندیلر خوش یازار اولمشلردر. مرقومک رحلتنه اخوند فوزی بومصرعی دیمشدر:

نعلبند زاده به الله ایدہ رحمت آمین ۱۰۷۳

خط حروف هجائیه سیله لفظی تصویر ایلمکدر دیو تعریف اولنور . خط حکما ابعاد ثلاثه دن فقط طولی اولان خطدر . تفصیلی مانحن فیه وظیفه سی دکلدر . خط استوا فن نجومده اول خط موهوم ساویدرکه شمس آ کا واصل اولدقه لیل و نهار برابر اولور . سر دفتر حکما « ضمیر » نام کتابنده هراقلیمک برخط استواسی واردر دیمشدر . بومربع عزمی افندینک مصنع اثرطبعیدر :

اعلک که ظاهر ایلدی ای کلمنار خط   یا قوتدرکه مشکله یازدی غبار خط
مهری دخی زواله ایرشدی کوروب خطک   اولدی فلکده سان خط نصف النهار خط

صوفیه کرام استوای عرشیه مراد ایدر لر متشابها تندر . « علم الاسما بی تعلیم ابتدی اول خطدن خدا » دیمشدر . خط کردکار مشیت ربانیه معناسنده . خط کش و قلم کش عفو معناسنه یعنی صوچندن کچن کمسنه در . خوش نویس و خوش قلم تعبیر لری کاتب حیلہ کار معناسنه اصطلاحدر که بستان شیخ سعیدین بعض ایات ایله اثبات اولمشدر . و قلمزن کاتب دیمکدر . خط باطل درست اولیان و بی معنی اولان خطدر . و عیب معناسنه دخی کلور . خط راست آنک ضدیدر درست دیمکدر . خط اول الف و کعبه و عرش معناسنده مستعملدر .

(ذیل) شش قلمدن قلم ثلث و سائر لری ا کرجه بالاده فی الجمله تحقیق اولندی . لکن تحفه محمودیده وجه عقلی ایله دیمشدر که آ کا مالک اولان طالب کمال خطک کویا اوج بلو کده برینی حاصلی ایدر . و ایکنجی قلم محققدر که آنکه تحقیق خط میسر اولور . اوچنجی نسخدر . یعنی هر نه قدر که طالب دون همت اولسه آنی تحصیله هوس ایدوب سائر اقلامی کویا نسخ ایلش اولور . دردنجی ریحانی اول شکوفه به حسن و بها جهتیه تشبیهاً تسمیه اولمشدر . بشنجی تویع ایله بنام اولق وجهی بالاده ایراد اولمشدر . التنجی رقعده در . مرقعات یازیلان قلمدر . بواقلام مته اصولدر . و هربری خفی و جلی به تقسیم اولنوب اون ایکی اولور . و قلم تعلیق جلیسی تویع کیدر که قامش قلم دینور . ظهوری مسطوردر . و دخی وسطه چاردانک دیور که

مشق قلمی اولوب ثلث بدیدر . غلطنده چاردونکه دیرلر . و نستعلیق تعلیق خفی یعنی که اقلام سته دن تعلیقده نسخ مقامنده در . جمله سی اون درت اولور و هربری بو سکنز وصفدن خالی اولماز که بر بیتده جمع ایشلردر :

اصول و ترکیب کراس ونسبة صعود و تشمیر نزول و ارسال

کاتب ا کر خطه مالك اولمازسه معنای دیکری اولان مشکدوز ایله موصوف اولور . یعنی قریبه جی دیمک اولور که رنجبر نوعنددر . و کتاب فتح و شد ایله مکتب معناسنه در که دیرستان دینور . حتی خبز کتاب امثالنددر که بری برینه اطواری و رسمی متخالف اولان کمنه لرده ضرب اولنور . زیرا مکتب خواجه سنه کلن اتمک برر خانه دن کلکله هربری بر کونه اولور که جا حظ دیمش :

امارایت نبی بحر وقد خلفوا کاهم خبز کتاب و بقال

و دیوانی سلطانیده سکک و عارفی و یسری و ادیلری و قتمزده معروفدر که احمدانده ترجمه لری یازلمشدر . و نیچه خط لفظیه مشهور لغات و اصطلاحات وارددر که بیانی محله مناسب اولماز . خط بغداد کی . اما خط ترسا رقم کی معکوساً کتابت و قرائت اولنغله امور کچر فترده ضرور بنددر . حتی خاقانی عجم اورس دستنده اسیر اولدقده آنی کلیسایه حبس ایلدیلر . استرحام ایچون وزیرینه و یردیکی قصیده که اصطلاح کفر ایله مرتبدر آتک مطلعنده دیمشدر :

فلک بکرو تراست از خط ترسا مراد آرد مسلسل راهب آسا

و خط ایغوری دخی عجمده بر کونه خطدر که وجیه الدین مدحنده پور بهادرک یازدینی قصیده ده (ع) «کردند مشق بر رخ او خط ایغوری» دیمشدر . و خط توأمان دخی بر نوع خطدر که بعض تذکره اعجامده سابق الذکر مجنونک اولدینی اشارت اولمشیدی . مستقل رساله سی وارددر .

۲۱ — سانحه

ریک [۱] نثار ایلک آداب خطیه دندر که خطک اوزرینه نشر ایدرلر . ا کرچه

[۱] کنارده : بین الکتاب متعارف و مستعمل اولان زریک ، مغینسا کوهستانندن بر معدندر که تراب جنسنددر . فرونده تربیه ایله قرمزی ایکن صاری اولور . و اول غبار زریک نامی فارسی زراسک و زراسنک و غیرک دخی مرمله لفظنده سانحه ثانیه ده مذکوردر .

حسن خطه عادت دکدر . لیکن امور مهمه ده خیر و برکتی درکاردر که فی الاصل
 وضعی صمد طیب یعنی بر مقدار غبار ترا بدر . حتی حقنده اولان اثر شریف
 بو مجموعه اولنده ایراد اولمشدر . حضرت صفی علیه السلام الوفی خلقت بهبودلری
 آندن واقع اولغله تراب مبارکدر . اعتبار باغ و باغچه بهانه سیله تربیه آکا
 اکرامدر . حتی تخم آدمی کبی اکلای حرامدر . و ربیع صبیاندر دیو اثر واردر .
 و خدمتی طول عمره دالدر . بو دخی شاهددر که طرف باهر الشرف پیغمبریدن ایکی
 قریبه بر نامه هایون تحریر و اوزرینه رش تراب ایله فرمان بیورمشلر ایدی . تمامنده
 برینک مر کبی قورومش بولنوب دیکرینه حسب الامر یک آسا خاک نشر و نثار اولندی .
 اول کرد آلود اولان مکتوب سعادت مصحوب واصل اولان قبیله اهالیسی قبول
 اسلام ایدوب نی غبار اولان نامه رأفت جامه نك حاوی اولدینی مضمونه اول دیکر
 قبیله رجالی اطاعت ایلیوب کالاول کفر اوزره الی ماشاء الله قالدیلر دیو ابو حیان بیان
 ایدر . قاضی تاج الدین بن بنت الاعز بر نسنه تحریر ایلسه ترمیل یعنی ریک نثار ایلدکده
 بسمه ایله ابتدا ایلمک معتادی ایدی . و اول ریک تقه سنی تعظیماً حفظ ایدر وزمیننه طرح
 ایله پازده ایلمکدن حذر اوزره ایدیکی وادعی ده و دبعه طلا بدر . صکره ترین خط نامه
 ایچون تل نثار ایلمک بین الکتاب شیوع بولدقده سر مذ کوردن آگاه اولانلر آکا
 بر مقدار تراب غبار اضافه سیله جلب میمنتده دقت ایلدیلر . و بعدالتحریر بر دخی امرار
 نظری تکریر درکاردر . ایشته بو سبیدن ناشی قول و فعلی ماخذ اولان جنت مکان
 حافظ عثمان و سلسله سنده بولنان استادان خدمت کتابتنده اولدقاری مصحف
 شریفک اعراب و نقطه لرینی اثنای تسطیرده وضع ایلیوب جزؤ تمامنده قلم مخصوص
 ایله نهاده قلوب و بر دفعه دخی سجاوندی حروفنی سرخ ایله تمیق ایلمکله مکرراً
 امرار نظر ایدرلر . و قبله الکتاب شیخ حمدالله طالی جناب و حافظ عثمان کم یاب
 و یدی قله لی امیر استادان مستطاب و خواجه راسم مرسوم الالقاب امثالی اهالی
 دقت لعلی مرکب استعمالنی مصحفلرده اکیل کبی تجویز ایلیوب ترک ایلمشدر .
 و مرکبلی چرکابی نالایق محله دو کمکدن حذر ایدرلر ایدی . و ممکن اولدقجه فرنگی
 کاغده دخی آیت کریمه و حدیث شریف یازمازلر ایدی . و شرعاً منع یوغینسه دخی

ادباً بلا ضرورت مصحف اوزره مقط و قلمدان کبی نسنه وضع ایلیوب و مصحف بولنان پیش تحتہ اوزره مصحف کریمک اولدینی طرفہ برشوق قومزلر ایدی. رحمهم الله تعالی. آلات کتابتہ احترام اولنوب خلافتدن حذر امر متحتم ایدیکی حق تعالیٰ کتابی کندی ذات بی چونته نسبت ایلدیکندن استبصار و امان اولنوق اهل بصرت خواصندن درکه و «لقد کتبنا فی الزبور» و بر محله دخی «ن والقلم وما یسطرون» و کاتبرک یازد قلمری امر معظم حقیچون دیو یاد و قسم بیورلمشدر. پس کفره دن کاتب استخدای و کفره دن کسنه یه تعلیم خط ایلمک امر خطیری نه مرتبه مخاطره دین اولدینی بو توطئه دن دخی عیان و اوزرینه نقطه قوندر من الف یوتمش نکته شناسلرک عندنه نمایا ولورکه زیلعی تخریج الکشافده سوره مانده ده بسط ایدر. رمال خیال تحتہ تدقیقه نقطه نکار اشکال و استفتاح فال مال اولسه صفر صفر الله هیچ کلمک جانہ منت. لکن نقطه ضاله کبی اثر قلم خطا تواملری کندیلره رد و صحیفه اصحاب یمیندن نقطه زائده شک کبی میدان تصحیحدن حرف وجودلری حک و نقطه بیهوده کبی مکث مکسندن بقیه بعره جثهلری «بیت» کابی دارمکه بون بردست کیرد کلمک لاغ میکند هر حرف را از نقطه بیهوده داغ رمزیه زمره اصحاب مشأتمه الحاق اولنوق ارباب تتبع عندنه محققدر. نعوذ بالله تعالی.

۲۲ — سانحه

اجرتله تعلیم خط دخی کتابت کیدر. اجرتی حلالدر. تعلیم قرآنه تابعدرکه بخاری تخریجیله جوازینه «ان احق ما اخذتم علیه اجراً کتاب الله» حدیث شریفی نص صریحدر دیدیلر. حتی بر فاسق کسنه فاجره سنه نامه بازارسه یازمق جائز و اجرتی حلالدر دیو اجاره لاقطیده مصرحدر.

۲۳ — سانحه

بر استاد اکر بدخو اولوب علم خطی تعلیمده و مشقی تفهیمده طلبه ضعیفایه اذا وجفا دروننده مرکوز ایسه فقره مبتلا اولور. زیرا اثرده کلشدرکه «یارنی سن معلمی فقیر ایله و طالبی غنی ایله» یعنی اکر طیب خاطرله تعلیم ایلزسه مضایقه دنیاسی

سببہ بالضرورہ اکرام ایدن طالبہ سرفرو ایدوب کتم ایلیہ. قالیکہ عقبادہ ناردن
لجاملہ [۱] کتم علم ایدن استاد لجاملنور دیو اوائل شفاہہ حدیث شریف مصر حدرہ.
پس معلم توبہ واستغفار ایدوب نیتنی خالص ایلیہ کہ جہلی ازالہ وعلمی و آلاتی اولان
خطی احیا ایلمک اوزرہ عزیمت ایلیہ « بیت »

راست باطن اول نلموش ظاهرک کج ایسہدہ کج اولورمی خطابی مسطرده معنی یادقیل

(منقبہ) طلبہ نک ضعیف الحال اولان لرینہ مرحمت اولنہ. امام غزالی رؤیادہ کوروب
سبب مغفرتندن بر دوستی سسؤال ایلدکدہ « بر ذباب کلوب قلممدن مرکب اکلنہ
شروعندہ اول ضعیفک استیفاسنہ دک حرکت ایلیوب مرحمت توقف ایلدیکم سبب
مغفرت اولدی » دیمشدر .

۲۴ - سائحه

دستبوس استاد مسنوندر. یعنی استادین الین اوپمک سنتدر. خصوصاً کہ کتابتہ
حلالدن تمیش ایلیہ. زیرا تبوک غزاسندن عودتدہ سعد بن معاذ انصاری استقبال نبوی
ایلیوب اندہ اولان ناسور دوچار قرۃ العین سرور علیہ الصلوۃ والسلام اولوب سینندن
استعلام ایلہ پرسان اولدقلرنده « یارسول الله مدار معاشم اولان کارم مشقتلیدر .
آنک اثریدر کہ آنکله عیالی انفاق ایدرم » دیدی. حضرت دستکیر امت علیہ التحیہ
دخی سعدک دستنی محبت تقییل ایدوب « جہنم آتشی مس ایمن ال بودر » بیوردیلر.
بودخی بالمناصبہ یازیلان مہماتندر کہ بر مسلمک النی محبت بر مسلم بوس ایلسہ اول قبیلہ
قبلہ رحمانہ بر سجده ایلمک مقامندہ قبولہ قرین اولدینی ایچون شیخ ویا استاد ویا خود
ابوین دستبوسیدہ اولنورکن ایکی کرہ تقییلندہ وجہ ایکی سجده لی بر رکعت نماز ایلہ
رخسای تقرب اولق ثوابی رجاء تکراری عادت اولمشدر .

۲۵ - سائحه

کتابت بر امر عسیردر کہ اکثریا اربابنہ عین الکمال اصابتی واقع اولوب طریق

[۱] « لجام — کتاب وزندہ دابہ آغزینہ اوریلان اویانہ [کم] دینور »

[قاموس ترجمہ سی جلد ۴ صحیفہ ۴۷۷]

صیاتی قلیلاً افاده در . مثلاً یوز سطر یومیہ کتابت و یا خود تسوید ایلسہ کہ قارملہ تعبیر اولنور سائلہ یکر می سطر یازدم دیو لمصلحة جوابنده کاذب اولماز . زیرا قلیل کثیرده داخلدر . نظر دخی نقصانہ مصیب اولماز . لکن عکسی کذبدر . یکر می سطر یازوب اوتوز سطر در دیمیہ . صدر شهید عمدہده خرما ایله تمثیل ایدر .

۲۶ — سانحه

نسوانہ تعلیم خط جائز اولمدینی اثرله ثابتدرکہ بالادہ افادہ اولندی . (منقبہ) « عیون الانبا » ده نقل ایدرکہ حکمادن سقراط بر صغیرہنک کتابت تعلمنہ ہوسکار اولدیغین کوروب « لاتزیدوالشرشرآ » دیدی . یعنی شرہ برشر دخی زیادہ ایلمک کہ خیر محض دخی بی محل شر اولور .

۲۷ — سانحه

رُحاف [۱] ایله فاتحہ شریفہ بی جہہسنہ یازمقلہ استشفای جائزدر . مکروہ دکلدر . ابوبکر اسکاف بیوررکہ فاتحہ شریفہنک کثرتی وارددر . « مکة وسط البلادوالله رؤف بالعباد » یازلسہ دخی انقطاعی مجربمزددر . اگرچہ سنک مزار وضعی مسنوندرکہ ابن مظعون رحلت ایلدکده برطاش دست نبوت پیوست برله ایستاده بیورلدی . لکن اوزرینہ خط تحریری اختلافیدر . « نہی ان یکتب علی القبرشیء » اثر صریحی بالادہ یازلمشدر . آندہ استیفا اولنہ . قالدیکہ بعض خیرات اوزرہ اسم واقف یازلمق ریابی متضمن اولمغله مناسب دکلدر دیدیلر . بو دخی نفع و ضرر احتمالندن خالی دکلدر . لکن بعض مؤلفین مرور ایام ایله یازیلق لازم اولمغله نفی ضررندن کثیر اولدیغی ظاہردر دیدیلر .

۲۸ — سانحه

دودہ اخذندہ امیر معز بادیس « عمدة الكتاب » ده دیرکہ دهن بان ویادهن بنفسج ویادهن نفظ ویازیت ویابزر کتاندن دخی رقتی دودہ پیدا اولور . مداد ہندیده زیت و کتاندن غیرسی مأخوذدر . رمادوسمہ یعنی راستق کولنی مہرآ اولنجه طبخ

[۱] « رُحاف — برون قانہ دینور » [قاموس ترجمہ سی جلد ۳ صفحہ ۵۹۵]

وضمغ عربی اضافہ سیلہ مرکب مقامہ قائم اولور. مداد چینیہ دخان نقت ولا جور
وضمغ سقدونیا وضمغ عربیدن عین اولنوب استعمال اولنہ .

۲۹ - سانحه

افستین کہ پابن در بولندی علی کوکدن حفظ ایدر . حتی مرکبہ صوی اضافہ
اولنہ حروف مکتوبہ بی قطعہ ماندر دیو « تحفة المؤمنین » ده یازمشدر .

۳۰ - سانحه

تازہ سودی ایریجہ دوککش طوز ایله قارشدروب مرکب لکھی آنکله بعد الغسل
چوغان وصابون ایله دخی غسل اولنوب زائل اولہ . آجاج قانونی کشیسی مرکب
وسائر لکھری دخی چیقارر . دودہ لکھ سنہ پرنج اونی خمیری سوروب صابون و ماء حار ایله
غسل ایدہ لر . جملہ الوان لکھر قلیہ صوی ایله غسل ودر عقب یاش ایکن کوکورد تجیر
اولنہ . یاخود طاوق خراء [۱] ی سوروب کونشده قوریدقده صابون ایله غسل اولنہ .

۳۱ - سانحه

سود ایله یازی یازلسہ حین جفافده [۲] زائل اولور . کاغذ کولی اوزرینہ رش
اولنہ خط ظهور ایدر .

۳۲ - سانحه

بر امر ضمنده یازیلان بطاقہ ویا نامہ بی مهر ملک آکا اکرامدر . «القی الی کتاب
کریم» کتاب مختوم ایله تفسیر اولندی . وحدیثده «کرامۃ الکتاب ختمہ» وارد اولمشدر .

۳۳ - سانحه

شیخ مرحومک سلسلہ سنک نظمدیر کہ البتہ وقتمز استاد لری آنلرک برندن
شعبہ اولور : «نظام»

شیخ حمدالله و شکرالله داماد کزین
ارضروی خالد اولدی خامسی اهل خطک
ثانی اوغلی محمد اسکداریدر حسن
سادسی درویش علی سابع صوبولجی پاکفن

[۱] « خراء - نجاستہ دینور » [قاموس ترجمہ سی جلد ۱ صفحہ ۳۱]

[۲] « جفاف - سحاب و زئندہ قوریمق مناسنہ در » [قاموس ترجمہ سی جلد ۲ صفحہ ۵۳۶]

حافظ عثمانك ثمان اشراب ايدر هم رتبه سين
 سيد عبدالله امام زمرة خط حسن
 خواجه راسم ذوالجناحين ايدى كيم جف القلم
 شش قلمده واحد كالالف ايدى كامل بدن
 بويله در بوسلسله كيم اون عدد تكميل ايدر
 جمله نك شاد ايدى ارواحن كريم ذوالمنن

خاتمة الخاتمة

حرفك تعريفنده مباحث اصلية صاحبي ديركه اصطلام اجرام و انسلال هوادن
 تولد ايدن نسنه حرفدر. صوفيه كرام حقايق بسيطه من الاعيان حروفدر دبديلر .
 وحروف هجائية نك اساسنك لفظلرنندن اون كلمه نك مدى وقصرى دخى جا زدر .
 صورت مدى بعدالالف همزه اثباتيله در. باء تاء ثاء كبي. وقصرنده يا ايله مرسومدر.
 واماله ايله او قونور بي تي ثى كبي. امازاي البته بعدالالف يا ايله يازيلور، قصرى يوقدر.
 بوسياق ادب الكاتبنددر. و جمله حروفك منقوطى اون بش وبقية سى مهملدر. و بي نقط
 آثار بسياردر. از جمله فيضى هندی كه الف كامل رجالنددر. بي نقط تفسيرى واردر.
 و جامع فقير احاديث اربعين جمع ايلشيدم كه رواة و مخرجين دواتى اولان كلمه لر دخى
 بي نقطدر. و تجلى مرحومك بر مرتب ديوانى واردر. لكن جمله حروفى مجموعها اولق
 ايله ترتيب و تركيب امر عسيردر. و بولنان آثار قليله در. لكن فيضى مشار اليه
 بي نقط تفسيرى كبي بر نقط دخى بر تفسير ترتيب ايلشدر. كوپريلى پاشا كتب خانه سنده
 موجود لدر. و مذكور محمد عصمت افنديك دخى بر نقط رساله سى واردر. مثلا
 بي نقط بر صلوات شريفه ترتيب ايله تبرك اولمشيدى. اسمنى بر نقط تعيين ايليوب
 « زينة شيبه فى خزينة غيبه » دنيلمشيدى. و اول حروف هجانك اسملى ايچون
 اهل لغت بعض مضار دخى تعيين ايلريله فائده دن خالى اولمدينى جهتن تحريرى
 و بعض لوايح برله تنويرى دخى جدير كورلدى. و استعمالاتى لغت و آلت كتابلرنده
 مصر حدر . « بيت »

مكر حق ابوت نيدىكن تليحدر الحق كه اولدر مبدأ تعليم اطفاله الف بادن

ما لنجه ترتيب معروفه رعايته يازلدى. (ع) « رب يسر لاتعسر رب تم بالحير »
 الف — حالنده يكانه اولان كمنه معناسنه و بيك عدوينك اسميدر كه فارسيدى

هزار دینور مساسی سا کندر . [۱] اکر حرکه قبول ایدرسه اسمنه همزه دینور .
ومقلوبی دخی معنی دارد . وابن الشیخ الزاهد یوسف البلوی وسائر البانک الف بانام
تألیفاری نوادر دندر . وهمزه نك براسمی کسر نون ابله (نبره) درکه خلیل بر محله
نبره مقبوه دیدیکی همزه مضمومه معناسنه در .

با — باهدندر . کثیرالجماع کیشی معناسنه در . مقدمه ده ایکسینه دار سخن یازلمشدر .
تکراری مقلوبی معناسنه در [۲] .

تا — سودی صاغیلان بقره در . حرفیتیه تانیثانده عمده علامادر . بو حرفی
تکلمده تردد علتته (تَمَّتْ) تعیر اولنور .

ثا — هر شینک عینی وذاتی که ثاء الشیء کنندی ونفسی دیمکه ادا اولنور . و ثاء
مثناة ابله اداده میانرینی فرق ایلمن کسنه یه صاحب ههشه و ثعنه دخی دینور .

جیم — رجل مقتلم ترکه ده غلام باره ترکیب فارسسیله مشهور در که (باره)
بر نقطه لی با ابله حریص معناسنه در . وبومرامده محبوب دوست لفظی دخی مستعملدر .
اسحق سابق الذکرک « کتاب الجیم » ی کتب معروفه دندر .

حا — مرأة سلیطه یعنی حشاری عورت ادبمزویوزسوز تعبیر اولنور . فاحشه دن
خفیفدر . « یا محول الحول والاحوال حول حالنا الی احسن الحال » دطای مشهوری حایة
الاجزادر .

خاء — شعراست [۳] که ركب دیدکری طانه [۴] قیلریدر بلدن اشانغی اوله .
زهار کبی . قلبنده معنا واردر .

دال — مرأة سینه یعنی سموزوشیشان خاتون که یوکی اولان کسنه کبی یورویه .
وجوریک واسکیمک . « تلك الايام نداولها » کریمه سی بوماده دندر دیدیلر .

ذال — عرف دیک که خروس ایبکی . فارسیده خواجه دیرلر . حتی چنال ایبکی
وبیاض خروس ذبحی نحس وشومدر . « شعر »

[۱] کنارده : واحد کالالف ضروبدندر .

[۲] کنارده : بابا اباب

[۳] « است - در » [قاموس ترجمه سی جلد ۴ صحیفه ۸۰۹]

[۴] « طانه - قاصیق »

بین التذلل والتدلل نقطة فی وصفها بخیر التحریر

فارسیده دال مهمله یی ذال او قودیلر. وقاعده لری اکر ما قبلی حرف صحیح سا کن ایسه اهل ایدر لر. و آلا سائرینی بالجمله ذال ایدر لر. حتی عربی الاصل اولان لفظده دخی (خدمت) کبی ذال ایله ادا ایدر لر. زیرا ما قبلی سا کن دکدر .
 راه — قراد صغیرکه کوچک کنه خبر کی دخی عربیدر. ترکیده آکا یا وصی دخی دیر لر بر بوجکدر. قیونده و امثالنده اولور. درت حرفی ادای تامه قادر اولیان کسنه یه (الثغ) و اول علتیه (لثغه) دینور . بری بو راه حرفیدر که عین و یا غین و یا آخر الحروف اولان یای تحتیه کبی ادا ایلیه و اکر بو راه مهمله یی لام کبی ادا ایدر سه آکا (لجاج) دینور. بو دخی خواص غریبه دندر که بو حرفده حسن ادایه مالک اولیان کسنه یه عبیدالله ترجمه سنده بر علاج یازلمشدر . زمان قلیله اول نقصان زائل و ادای کامل حاصل اولدینی مجربمزددر. قلم خیر توأم حرمتنه سائر حرفک نقصانی دخی زائل اولق مأمولدر. مکرکه محل مخارج اولان اعضاده نقصان بولنه. اول صورتده محلی اولیان حرف ممکن الادا اوله مز. ابن طباطبا دیمکه معروف شعرادن سید محمد اصهبانی راه ایله کاف حرفنی اداده الثغ ورکیک اولمغله اول حرفلر بولنماق التزامیله سلطان زمانه قرق بیت قدر بر قصیده انشاد ایلشدر که اولی بودر :

یا سیداً دان له السادات   و تابت فی فعه الحسنات

او چیوز تاریخی رجالدندر .

زای - اکول یعنی چوق یمک معتادی اولان کشیدر .

سین - چوق تنج ایدن کسنه که بر امر معهوده اشارت قصدیله اوکسوره .
 و بو حرفی ثاء مثله کبی ادا ایدن کسنه یه دخی (الثغ) دینور . و سینات سبعة نوروز معروفدر .

شین - نکاح که جماعه مائل اولان کشیدر . حریری و غیر یلرک سینیه و شینیه مقاله لری و صاحب قاموسک رساله سی واردر .

صاد - دیک متمرغ فی التراب که طوپراغله اوغنان خروس و بو حالت کمال اضطرابنده انسانه دخی اسناد اولنور .

ضاد - باشنی قالدیروب چاغران هدهدکه معروف قوشدر. مبامره شیخا کبرده بر منقبه ضادی ذکر ایدر مفیددر. [۱] (ع) «والضاد من حافظه اذ ولیا» مدلولیه صاحب شافیه و شیخ رضی و سائر لری تصریح ایتدیلرکه ضادک مخرجی لسانک حافظه سیدرکه یمین ویایسار ودخی آنی ولی ومس ایدن دیشلرکه اضراسدر اکثرناس یمیناً و بعضلری یسار آادا ایدرلر. «انا افصح من نطق بالضاد» معناسی صحیح اولدینی جهتمدن لسانک ایکی طرفیه معاً ادای ضاد خواص نبویه دندر. واحکام فروعهده نسخه صدر شهیددن زلة القاری مسائلنده محرم ذیلی نقل ایدرکه ضاد محکمنده ظاء ودخی عکسی اوزره او قونسه عامه مشایخ عنندنه نماز فاسداولور دیومصر حدر. «المغضوب» ظاء و یا ذال و یازای ایله تلاوت اولنسه نماز فاسداولور. لکن «الضالین» حروف مذ کوره دن بریله ادا اولنسه افساد صلاة ایلمز. «لیغیظ» ضاد ایله او قونسه نماز فاسداولور. و «ضبحا» ظاء ایله تلاوت اولنسه فساد صلاة لازم کلز. ابوالثناء اصهبانی نقل ایدرکه شافیه مغضوب ایله ضالینده اهتم اولنمیوب تلاوتنده ظاء حسن اولنسه فاسد دکلدر دیدیلر. زیرا آنلرک فرقی خواص اهل تدقیقه کوره در. عوام آنی ادراک ایدمه مز. فقیر دیرم که بوضورت اکر عن قصد اولماز سه در. لکن قصداً ظاء تلاوت اولنسه ولو عوام حسن ایلمسون خطر درکاردر دیو منیه و شرحی او اخرنده وسائر محللرده مرئیدر. حاصلی بو تفصیل و تطویلدن غرض بودرکه بو ایکی حرف خواص صلاتدن اولان فاتحه سوره سننده بولنوب و خطالری سائر حروفدن خفی و علمای کرام بونلر حقنده اهتم وفی ایشلردر. پس مؤمن مصلی آنلرده صرف ذهن ایله زیاده دقت اوزره ادا ایلمک اخفایه ده دخی الزمدر. وفقنالله تعالی. بوقطعه یحیی صدیق افندینکدر:

مستقیبان صراط حق اولان هادیلر   استعانت ایدرک مالک مرغوب اولدی
ایشیدوب معجزه یتنه قرآنی   ضالین زمره سی شمعی هله مغضوب اولدی

طاء - وطندن اولوب کثیرالجماع اولان پیر کشی که هضم معده و بنیه ده قوت سببیه اولور. تاء مثاندن آنی اداده عدم فرق علتته طمطمه دیرلر.

[۱] کنارده: حتی اول منقبه بر خاتوندن صدور ایلمکه ضادی مذکر تعبیرله جاریله اکرام مراد ایدرلر. اسرار ادبانددر. اکر فارسی مراد اولنورسه دادی عدله نسبت ایدرلر.

ظاء - ثدی مرأه که صار قش ممه. قوجامقدن اولور. وضاد ایله ظاء محللری بیاننده
محمد خزرچی و سائرلرک قصیده لری کورلمشدر [۱] مثلاً قارنجہ یمورطہ سی ظاء ایله
و سائرلرینک یمورطہ لری ضاد ایله بیضه یازیلور دیدیکی بیت بودر :
وَمَكْنَا يَكْتَبُ بَيْظَ النَّمْلِ بِالظَّاءِ وَ لَبِيضَ بَضَادِ امْلِي

عين - کوز فارسیدہ چشم و دیدہ دخی دیرلر. و سنام ابل کہ دوه اورکچی
و کونش شمس کبی و چشمه منبع الماء کبی و التون ذهب کبی مشهور و غیر مشهور
اوتوز قدر معناسی عینیلہ کتب لغاتده مهیندر [۲] شیخ ابوالحسن شاذلی حضرتلری
لغز کونه بیورمشلر :

عينان عينان لاترقى دموعهما في كل عين من العينين عينان [۳]
نونان نونان لم يخططهما ولم لكن نون من النونين نونان

و امین الدین المحبی شرح کونه بولہ حل ایشدر :

جوابه سورة الرحمن ناطقة به ايا روح ذاتي عين انساني
فكل عين لها نون عليك بها لكنها باعتبار البسط نونان
هذا و نونان ان تطاب بها هما فاسماها منهما لا رسم قرآن
فاسم على سمك و اسم على فلك يعنى لكل من الاسمين عينان
هاك البيان بتقرير اللسان به تحرير ستر جنان كثر عرفان

بودخی فوائدندردر کہ بودرت حیوانک کوزلری کیجه لرده ضیاداردرد: اسد، نمر،
سنور، افی . خلیل عروضینک « کتاب العین » اسمنده بر تألیفی واردرد کہ شاعر
دیش (ع) « کتاب العین جادیه الخلیل » و کوزلاک دیدکلری آلت کہ دورین نوعندرد.
فارسیده عینک ، چشمک ، چلاک ، تشهیرک امثالی اسماسی واردرد .

غین - صویه کیدن دوه در. ناقه واردہ کبی . و پرده و حجاب کہ معنوی و
صوری ظلمانی و نورانی دن اعمدر. اثرده « لیغان علی قلبی » [۴] کلشدر .

[۱] کنارده : تقریظ مدیحده و تقریظ ضاد ایله ذمیمده مستعملدر .

[۲] کنارده : جحه دخی اسم عین درکہ بهائیده واردرد .

[۳] کنارده : من العینین نونان من النونین عینان .

[۴] حدیث شریفک تمامی: « اے لیغان علی قلبی وائی لاستغفرالله فی الیوم مائة مرة »

فاء — مولیٰ کہ رئیس طاٹھدر۔ ترکجہدہ «افندی» دیرلر۔ وقلبی دخی بی معنی دکدر۔ ثاء مثلثہ ایله میانلرنده تبادل و تواخی واردر۔ فروه ثروه کبی۔ و تکلمنده تعلم ایلمکه فاء فاء دیرلر۔

قاف — ناسدن مستغنی کیشی که اکثریا قناعتده مستعار اولمق بوسیدندر۔ واسم اعظمتک اولکی حرفی قافدر۔ وجبل معروفک دخی نامیدر۔ و دطای قاف درت آیتدر که هربری اونرقافی مشتملدر۔

کاف — مصلح امور یعنی کوردیکی ایشی فساددن صیانت ایدن کیشیدر۔ حریرینک ایکی بیت کافیه سی معروفدر که هر مصرعه بشر کاف ایله کندی عددی [۱] قدر اولور۔ و اوچ بیت مشهور دخی واردر که هر مصرعی بدیشر کافی جامعدر۔ اولی بودر: «کفالك ربك کم یکفیک واکفه» الی آخره۔ صکره هر حرفده ایبات الحاق اولمشدر۔ و کافات سبعة شتا معروفدر۔ و کافی قاف طرفه قریب ادا ایلمک بدعتدر۔ ابتدا آنی اختراع ایدن خبیث معروف کسنه لر دندر۔ سنت سنیه اداسی دکدر۔ احتراز لازمدر۔

لام — شخص انساندر۔ ثاء کبی وشجر متفرق که درخت پریشان معناسنه۔ و عکسی مستعملدر۔ و بو حرفی مخرجندن اخراجده قصوری اولوب کاف و یا خود یاه تخته کبی ادا ایدن علیه التثغ دینوز که درت حرفه مخصوص افظدر۔

میم — بنیه یعنی جسدک قورولشی خلقت و آفرینش کبی۔ و مقلوب مستویدر۔ خلفاری کبی۔

نون — دوات و دخی بالق سمک و حوت کبی۔ ذوالنون برنجی و برولی به لقبدر۔ معرینک هر کلهده نون التزامیله بر قصیده سی اولدیغن امام مناوی جامع صغیردن «الدين النصیحة» حدیث شریفی شرحنده ایراد ایدر۔ حرف عینده دخی نونه دائر حصه یازلمشدر۔ و او ایکی اورچلی دوهدر۔ و قواعد نساخندر که سطر آخرنده و او مفرده ترک ایلمزلر۔ مکرکه و او عمرو کبی کلهدن اوله «بیت»

بودرت و اودن ایت حذر قبل وقوف وصایت و دیمت و کالت وقوف

[۱] عددینک التثغ (۲۰) یازیلشدر۔

ہاء۔ صینک یوزینہ لطمہ یعنی سلہ اور مق کہ غالباً حرفیتندہ اولان معنای تنبہک اثریدر۔ ومقلوبی اسماء السہبہ دندر دیدیلر۔
یاء۔ آخر الحروف ناحیہ وسمت وجانب کہ برنسنہک برطرفیدر۔ ویاء مفردہ دخی کلہنک طرفہ لاحق اولور۔ ایشته بوجملہنک یکان یکان معالرینی اشعار بلاغا وآثار فصحا ایله خلیل نحوی استشہاد ایدر۔ معرینک بوبیتی، وصف ناقہدہ خوش اولمقلہ ایراد اولندی :

وحرف کنون تحت راء ولم یکن بدال یوم الرسم غیرہ النقط

محمد بوسیرینک وسائرک دخی ترجمہ لرنده اشارت اولنمشدر۔ ومجموع حروفی ایکی آیت کریمہ جامعہ در۔ بری «ثم ازل» آتی وبری دخی «محمد رسول الله» کلمہ جلیلہ سندن آخر سورہ فتحہ دک اولان آیتدر۔ وبرر بیتدہ دخی السنہ ثلاثہ جمع اولنمشدر۔ بودخی حروفدہ معارف مشہورہ دندر۔ «بیت»

کم اوخط ضث له درسع فی بزخش جس غظ تذوق

«اسرار حروف» نام کتاب صاحبی ابن مأمون احمد مذکور ومقیددر۔ براز امور واردر کہ اگرچہ حروفہ توقف ایدر۔ لکن منہیاتدندر کہ اُردہ «رب معلم حروف ابی جاد» [۱] ایله آنلرہ ایما بیوروب آنلرک علمنی تالی وتدریسی وظیفہ خالی ایدوب سائر لوازم دینیہ دن قیل وقالی خالی قالمقدن احتراز بابندہ تنبیہ نبوی وارد اولمشدر۔ مکر کہ «عرفت الشر لالشر» قیلندن اولہ۔ بوسورتدہ احاطہ اوقات وحصر حالات دخی بولنمز دیدیلر۔ وجملہ حروفدہ لایقی اوزرہ ادای مجودانہ یہ مالک اولان کسنہ یہ ذرب اللسان وفق ولسن ومہمر وذلیق ومسلاق ومصقع دینور۔ وآنک ضدی کہ مخارجدہ حسن ادایہ قادر اولما مقدر، لکننت وُحکلت ومبتلاسنہ اعی والکن دخی دینور۔ وبعض حروفدہ اولان ردیہ حالاتک اسملرینہ محللرندہ اشارت اولندی۔ قاضی رونقک شاعرانہ بوبیتی رونقلی ادا اولنمشدر :

لکنتی وار دیمہ صفین بی وقوف آریلامن طاتلی دیلندن حروف

[۱] حدیث شریفک تمامی : «رب معلم حروف ابی جاد دارس فی النجوم لیس له خلاق

یوم القیامہ»

قالدی کہ لام الف - تعبیر اولنان رسم مرکبدر دیدیلر . لکن استقلال دخی
ویرلشدر . بختی بسیط محلرده خصوصاً او آیات شیخ علیده مفصلدر . (ع) «ماقال لاقط
الا فی تشہده» بونظم شاعرانه محله مناسب اولمغله آنکله آرام وحسن ختام ویرلدی .
ابن حمد انکدر :

انی لاحسد لا فی اسطر الصحف   اذ رأیت اعتناق اللام للالف
وما اظنهما طال اعتناقهما   الا لما لقیا من شدة الشغف

ابراہیم بن مصطفیٰ ابن شیخ محمد [۱]

شہریدر۔ جدلری ہفتہ واعظلرندن اولوب وپدری نورالفتاویٰ وصک معروف صاحبی فندق مصطفیٰ افندی قلبہ دن معزولاً (عاشق خلد ۱۱۰۵) تاریخندہ وفات و خانہ سی مقابلندہ نوری ددہ جامعی اطرافندہ دیدہ دوز عرصہ عرصات اولدی۔ صاحب ترجمہ دخی بر نخل برومند کمال اولوب صاف درون وصاغ آدم اولمغله اوان سعلرندہ خط تعلیقک جلی و خفیسین قاضی عسکر عبدالباقی عارف معروفدن تمشق ایله صاحب اذن واجازت پرحیثیت اولمغله اول ذات کزینک لب لباب کمالک شا کرد قشریسی دخی استاد والانژاد اولمشدردر۔ اسکدارده والده سلطان جامعی عتبہ علیا سندہ اولان تاریخی واسلامبولده آثاری ونسخ محررہ بسیاری وارددر۔ جامع فقیر ابتدا آنلرک پیش پیشتحتہ تعلیملرندہ زانوزده استفادہ اولمشدر۔ شاعر ماهر بوشعری کویا آنلرک آثارینی وصف ایچون کویا اولمشدر :

فوالله مادری ازهر خیمه   بطرسک ام دزیلوخ علی نحر
فان کان زهراً فهو صنع سحابة   وان کان ذراً فهو من لحجة البحر

مدینہ منورہ دن معزولاً جوز معدود عمری تمام ووالد لری جنبنده عنزم دارالسلام ایلدیکی بومصر عله افادہ اولندی : (اوله فندق زاده یارب نقل سر بزم نعیم ۱۱۶۵)

ابراہیم وحدی بن مصطفیٰ بن محمد

حاجی اوغلی بازارندندر۔ حلبدن معزولاً (منعموم ۱۱۲۶) سنہ سی ایله مولدندہ وفات و ابوایوبدہ مهمان عرصہ جنات اولدی . سیاہی احمد افندی پرورشیاقتہ حسن خط تعلیق اولمشدر . فی الاصل ثلث ونسخی دخی آق بابا امامی محمد افندی یازمشدر۔ صدر شہید علی پاشا کتب خانہ سندہ بعض آثاری کندی خط لریله موقوفدر۔ تفسیر بیضاوی ومطول ومختصر وتلخیصک هر برینک شواهدنی باشقه باشقه شرح ایلمشدر۔ اثر طبع شعر لریندن بویت نوزمین یادکار قلندی :

زلف سیاہ یار ایله دل چکسه آہ نو   کوش سیاہ حلقہ اولور اول سیاہ نو

[۱] بوندن آشاغیسی مؤلف مرحومک « تحفة خطاطین » ک برقاچ محلندہ « جریدہ صغری » ، « تحفة صغری » ، « تحفة تعلیقیہ » ، « جریدہ صغری تعلیقیان » نام لریله یاد ایلدیکی قسمدرکه تعلیق نویسانہ مخصوصدر .

ابراهیم حنیف بن مصطفی بن محمد

شهریدر. تفصیل حالری جریده کبرامزده مبسوطدر. پدری بغداد دفترداری اولوب عودتده توقاتده وفات ایلدی. کندولری عباچی حسین بك افندی به داماد اولغله بستانجیان اوجاغی کاتبی وقوجه مصطفی پاشا اوقافی کتابتنه دخی فراغدن نائل اولوب خط ثلث ونسخی تحصیل وخط تعلیقی دخی عماد روم کاتبزاده محمد رفیع افندی مرحومک نگاه کیمیا اثرلریله تمشق وتکمیل ایدنلردندر. بعده طریقه تدریسه سالک و غلطه مخرجنه وبعده بروسه منصبنه دخی مالک اولمشدر. شعر وانشا ورسائل عالمبهایه وخصوصاً شفای شریفه طرز خاص اوزره منشیانه بر شرح لطیفه موفق اولمشدر. بوفقیك ترجمه مکتوبات قدسیه خدمتمزده وقصیده مضریه به اولان فقیرانه شرحزده تقریضلری وارددر :

باش خدایا بکمال کرم حافظ او ز آفت هر کج رقم

تانار احمد افندی دن اخذ طریقه ذکر مخفی ایلمشدر. (خاتمه کاملان ۱۱۸۹)
تاریخی شوالنده عزم بقا وشیشخ وحی قبری مقابلنده دایه خاتون تریه سنده متواری
قباب لقا اولمشدر .

سید ابراهیم بن سید مصطفی

صره امینی زاده دیمکله عرفدر. پدری از میردن معزولاً رحلت ایلدی. وجدلری استانبولده والده سلطان جامعنک کاتبی ایلی. کندیلری حللی زاده افدینک قبل الفتوی دامادلری و آنلرک کریمه لرندن اولادی اولمشدر. اطبای سرای هایوندن ایلی. حلبدن معزولاً (ارتحال الناسوت ۱۱۸۸) تاریخی اواسطنده وفات ایلدی. حسن خط تعلیقی عماد روم کاتب زاده محمد رفیع افندی مرحومدن تمشقایه تحصیل ایدنلردندر.

ابراهیم واثق بن یوسف

شهریدر. اگری قپولی آتی الذکر محمد راسم افدینک برادرانندنر. ثلث ونسخده کالی جریده کبراده افاده اولمشدر. خردمه تعلیمده عیسی زاده عبدالله افندی دن تمشق

ایدوب آثار کثیره کتابت ایله ابقای نام ایدنلردندر. کتابتدن جمع ایلدیکی مبلغ ایله ادای حج شریف ایدوب عودتده (استعجال تراب ۱۱۶۸) تاریخنده انطاکیه قریبنده ودیعه خاک پاک قلندی. السنه ثلاثهده گفتاره قادر وخواجه محمد مراد افندی نائل تلقن ذکر جلیل المآثر وصحبت اکلیه لعلی زاده سید عبدالباقی ایله دخی صاف دل بر وجود بی مانند ونادر ایدی .

شیخ ابراهیم جوری

شهریدر. شهراه شاهره خفیة اکلیه نك صفادیده جوری وذاتنده برکات خیلانه ایله یکانه دوری وکزیده طوری اولوب درویش عبدیدن تمشق ایله استادتعلیق نویس وشاهر ماهر بلاغت انیس اولمغله ذات کریملری هر نه مرتبه مظهر ثنا اولسه شایان ومعارف کونا کونده مشاربالبنان زمان اولوب بالخاصه شکست تعلیقده بدرستی امثال سائره سی نایاب ونظر کرده شارح عبدی رئیس الکتاب اولدینی امثال سائره دن اولمغله سخن ثالرنده اشهب خامه سخوش خرامه رخصت جولان ایله ارخای عنان اولندی. اون سکز عدد مشوی شریف وسائرساله ومجموعه مطبوعه لر یازوب اثر قلم معجز رقمی بر مرتبه رواج یافته ایدی که هریتی برر پاره یه اولاق اوزره منظومه بسیار یازمشدر. آثار منظومه سندن حلیه چاریار کزین و (حل تحقیقات ۱۰۵۷) و ملحمه ودیوان اشعار وسائر اثر شیرینکاری وارددر. انتقالنه راعی مرحوم بومصرعی تاریخ بولمشدر: (ایله یارب جوری یه فردوس اعلاده مکان ۱۰۶۵). بوغزل محله مناسب اولمغله تبرکاً قید اولندی :

ای کتابت زحمتندن بی خبر ناقص خرد	بیلمش اول محض مشقتدر قلمله مشق خط
سهوایله غفلتله انشای کتابتده اکر	ساقط اولسه بعض الفاظ حروف بانقط
حرف آنوب قوندرمه نقطه کاتبه یا کلمش دیو	بلکه مقبولی دکادر اهل طبعک بونقط
یا کلمش اولدرکیم قصور فهم ایله کاتب یازه	عجز استخراجدن هر لفظ ترکیبی غلط
کیم دیمش زیرا کتابت اهلنک ماهرلری	نقطه وحرک سکوطیله کتاب اولور سقط

بو بیت دخی مناسبدر خیالیله ضم اولندی :

آنک ایچوندر خط نوله اولان جمله نسخ اولنور تصحیح کر خط مؤلف اولسه خط

میر ابراهیم شیرازی

ہر قلمدہ کاتب کزیدہ رقمدر. شیخ رباعینک اثر نظری اولدینی تذکرہ صادقیدہ
مذکور ومیان هنرورانده ابراهیم شاه دخی بونلردر. جریدہ کبرامزده دخی ایراد
اولمشدر .

سید ابراهیم

قرہ حصار شرقیدن بدید وعمزاده لری صدر روم ونقیب اسبق ارزنجانی زاده
زین العابدین افندی خدمتیلہ ومصاہرتیلہ شرفیاب وکاتبزاده محمد رفیع افندیدن
حسن خط تعلیقده اجازتله دخی کامیاب اولمشدر. دولتعلیہده نقیب الاشراف وتکرار
صدر روم اولدی. صدر فتواده ایکن (شیخ الاسلام عدن ۱۱۹۷) تاریخنده فوت
اولمشدر .

ابراہیم

اناطولیدہ پنجشنبه بازاری دیمکله شهر قریهدندر. حسن خط تعلیق عبد اللہ زاده
محمد افندیدن یازمشدر. ازمیردن معزولاً وفاتایدن قرہ باغی زاده اسماعیل افندیکن
دامادی اولوب طریق تدریسه سالک وتسوید خانہ فتوی خدمتہ دخی مالک وباش
مسود ایکن سلانیک منصبیلہ بکام ومدتن آمام ایلمشدر . حالا امین فتوادر .

ابراہیم

تبریزی اولوب بووادی کزیدہده منلای معظم ووادیسى مسلم اولدینی شهرت یابدر.

ابراہیم

استرآبادی ایدی. وادی نستعلیقده هنروران صاحبی کمالی تحقیق و علمادن اولمغله
منلا لفظیلہ تدقیق ایدوب دولتشاهک تذکرہ سندن استفادہ اولندی .

ابراہیم خان « سفیر »

میر محمد معزالدیندن عزت یاب تلمذ اولمشدر . سلطان مراد خان ثالث تبریک

سور هایونی ایچون شاه ایران محمد خدا بنده طرفندن قم خانی ایکن (نظم ۹۹۰) تاریخنده در دولت علیه به رخسای اولمشدر. قده ایکن میرمزبوری احضار و استاذیتنی اختیار ایله سودای حسن خطه دوشمشیدی. لکن کج اختیار ادوب رتبه کمال تدارکی وقت شبابده جیبان اولمغله آنی تمیز ایلیوب و «دیوانه راقلم نیدست» نکته سین آ کلیوب الی آخر العمر سعی و کوشش ایدنلردندر.

سید ابراهیم حیاتی «یک چشم حیاتی»

شهریدر. قره العین مدرسین کرام و تعلیق خرد و شکستنده ماهر انام ایدی. لطف الله افندینک جمله مناصبنده خدماتنده طوتر الی اولوب حتی مصر قاهره ناچی ایکن انشاد ایلدیکی قصیده سلملمکیه سی و نیچه شرح لره محافل ارباب معارفده معروفدر. (استخلاف ۱۱۷۲) تاریخنده رحلت و خانه لری قربنده قره باش جامعی ساحه سنده مدفوندر.

ابراهیم المعید

اناطولیدن کلوب کاتب زاده محمد رفیع افندینک، اوائل تدریسنده سوا کن بیوتندن اولوب بوتقریب ایله خط تعلیق هوسکار و تحصیل اذن ایله صاحب آثار اولمشدر. اناطولی قلمی قضاتی زمره سنه ملحق اولدینی محققدر. قرق جزو کتابت ایدوب کاغدی مسطر سز ایکن ینه اصلا انحراف کوسترممک خصایص کالندندر. ولایتنده ساکن وزمانیله کلوب بر منصبه متعین و ینه صله سنه حائذ و متوطن اولانلردندر.

ابراهیم

کرده لیدر. [۱] استانبولدن مغرولاً زنجیرلی قوی مقابله مده مدرسه بانسی اولوب آنده مدفون خلیل افندینک برادر زاده سیدر. اناطولیدن روم ایلی قلمنه نقل اولنان قضاتدندر. حسن خط تعلیق دده زاده سید محمد افندینک دامن تعلیمنه تعلق ایله تعلم و اجازتیه فوق ایدن ارباب استعداددندر. (سرافراز رحمت ۱۱۹۷) تاریخنده مطعوناً رحلت ایلدی.

[۱] کنارده: پدری اسمی هماندر.

احمد بن حسن بن سنان الدین الیاضی

شہریدرہ پدري بوسنوی افندی استانبولدن معزولاً رحلت ایلدی . کندیلری حسن تعلیقی بالذات درویش عبدی مرحومدن یازمشدر . متانت کتابت خردوده عدیلی نایابدر . (الغنی ۱۰۹۱) سالی محرمنده اوتوزسکز آی کاملاً صدر روم ایلی اولوب بومدته جدم مستقیم افندی با اشارت علیه شرعیات خدمتنده اولمشدر . قرق طقوز یاشنده (تاریک عزت ۱۰۹۸) تاریخی جمادی الاولیسنده جبقلی نام محله واقع ساحل خانہ لرنده رحلت و اسکدارده دیونجی زاده زاویہ سی اتصالنده تربده پدري وسائر اطرافی ایله مدفوندر . حلبده اون طقوز آی مدتندہ متی بلده کوا کی زاده محمد افندی ایله التی فندہ بحثی نظماً ونثراً جمع ایدوب اسمنی «سوانح العلوم» دیمشدر . و «فقا کبر» شرحی «اشاراة المرام» و «فقا بسط» و «کتاب العالم» و «کتاب الوصیة» وسائر آثاری واردر .

شیخ احمد وفقی بن رمضان

اسکداریدرہ درغمان تکیہ سی شیخی روح السالکین الشیخ عیسی افندی مرحوم بونلرک همشیره لرینی تزوج ایلمشدر . بو تقریب ایله شیخ مرحومدن اخذ طریقت وتاجدار حقیقت اولمشدر . طریق ذکری شیروغنی درویش علی دده دن اخذ ومولد شریفی حسن خط تعلیق ایله معاً اعمی شیخ خلیل شا کردلرندن زکری مؤذنی خطاط حسین افندی دن تعلم ایلمشدر . نیجه الهیات بسته سی واردر . ترسانه عامرده واقع چورلیلی علی پاشا جامعنک جمعه واعظی و درغمان تکیہ سنک مؤذن اولی ایدی . سیواسی افندی زوایہ سی شیخی افندی یه صباوتنده وکالت ایلک مناسبتیله آنده حجره نشین ایکن رحلت وایوب قربنده واقع سیواسی افندی تربہ سی خارجنده دفین تربت اولدینی بو مصرعه مضبوطدر : (مکانی تکیہ فردوس اوله احمد افندی یه ۱۱۶۵) [۱] وفقی مخلصیله بعض مجازانه کفته لری واردر .

[۱] ۱۱۶۲ طویبور نعمیہ لی اولق ملحوظدر .

احمد بن شعبان

شهریدر. روم ایلی قلمی قضاتندن و اشراف کزیده صفاتنددر. قصاب زاده
دیمکه میان اقرانده عریف برذات شریفدر. حسن خط تعلیق زکری جامی مؤذنلرندن
حسین افندی تلمذ ایلشدر. (ع) « کالشاة بحث عن سکین جزار » مثلنجه
(خیرالسفر ۱۱۸۱) تاریخنده عزم راه فردوس مقرأیلدی .

احمد سیاهی بن صالح

شهریدر. زمانک میر و عمادی و اوآنک شاعر استادی اولوب اقرب اقرباسندن
طوبخانه لی محمود افندی نام استاده مقارن و نیجه زمان بعدالاذن تعلیم طلبه خدمتیه
ساکن و قسمت عسکریده رئیس الکتاب ایدی. قنچ علی پاشای ثانی ایله طربزونه
راحل و اغوه ساحنه واصل اولدقده فجاءةً وفات و آنده دیده دوز روز عرصات
اولدینی همت زاده عبدالله افدینک بوتاریخی ایله مضبوطدر : (حشرده رو سفید
اوله سیاهی الم دیده ۱۰۹۹) تذکره لرده اشعاری وارددر .

احمد بن طورمش

شهریدر. پدری شهراماتی امثالی بعض مناصبه بکام و طورمش او تورمش برذات
نیک نام ایدی. کندی طورمش زاده دیمکه عریف اولوب سیاهی احمد افندی تمشق
وردوسی زاده و قاضی عسکر عارف افندی و قریبی جامی امامی احمد افندی کی خطه
خط تعلیق استادلری ایله دخی صحبت و مذاکره ایلشدر. از میر و بعده ادرنه قاضیسی
اولوب صکره استانبولده (خطاط تقی ۱۱۲۹) تاریخی ربیع الاخرنده شهره بقیه
راحل اولدی. طوب قپوسنده مدفوندر. سلطان الشعرا ی زمانی راشد افندی بونلرک
از میر افندیسی اولسنه یازدینی تاریخندن محله مناسب بو برایکی بیت انتخاب اولندی :

عماد بنیه دارالکمال احمد افندی کم
شه والاسریر مسند خطدر نوله اولسه
مزدادر قطعه سی تعلیق اولسه عرش تحریره
اگر ملک هنرده شوکتی غالب علی میره
مدادی سرمه چم تماشادر خطین کورسون
مراد ایلرسه هرکیم دیده ادراکی نویره

احمد شیخی بن عبداللہ

برکیدن استانبولہ روان و اسباب حادیۃ طریق علمایی تدارک ایله کامران و نور علی رومیدن دخی تمشق و حسن خط تعلیقہ علاقہ تعلق و استادینہ تماق و اجازتنہ تمشق ایدوب سخن تدریسہ داخل و یکرمی برسندہ تکمیل درجات طریق و بیک قرق بر تاریخندہ حکومت اسکدار سزاوار کورلدی. قرق یدیدہ مغنیا و بعد العزل ازوا اوزرہ ایکن (حور مقصورات ۱۰۵۱) تاریخندہ رفع خیام عزیمت و واصل سخن جنت و نصب لوای اقامت ایلدی .

شیخ احمد فصیح دده بن محمد

شهریدر . جدی دوقہ کین زاده و زرادندر . صدر اسبق کوپرلی زاده احمد پاشا خدمتندہ درویش مرحومدن تحصیل ثلث و نسخ و اول قوتله مسلسل خردہ تعلیق تدارک و اختراع ایدوب کندیدن صکرہ نیچہ ارباب معارف خواجکان تعلیق آکا تقلید ایلوب عجمانہ بر طرز خاص اولمشدرکہ عجبی زاده و سامی امثالی مشار بالبنان کسنه لک پیرایہ معرفت لریدر . القصہ قبانی مجذوب محمد دده نطقیہ « بیت »

تجرد ذوقن ابتدی جملہ درپیش صویندی ماسوادن اولدی درویش

ما آنگجه بر کلاه و بر خرقة اتخاذ و درگاه مولویہ بی ملاذ ایلشدر . غلطہ مولوی خانہ سندہ بر حجرہ دہ الی آخر العمر اوقات کذار و الفات اربعہ دہ « فارجی یا حروف فی الفاتک » مفہوم منجہ واصل روحانیان ابرار و وادی خاموشانی جای قرار ایلدی . حاجی سلیم کرای زاده شاهی مخلص شاہین کرای مرحوم بومصرعی تاریخ دیوب بر طاشہ یازدیروب ارسال ایلشدر : (کوچدی باقی ملکینہ درویش فصیح مولوی ۱۱۱۱) . اتفاقیات غریبہ دندرکہ اول خاقانہ بعد زمان شیخ باقی اولمشدر . نہادی مرحوم دخی دیمشدرکہ تاریخ مزبور دن مقدم وضع اولنمغلہ حالا چفته باش طاشیلہ ساژندن قبری ممتازدر . (جلوہ گاہ اولہ فصیحہ کلشن دار النعم ۱۱۱۱) مرتب دیوانی و « کل و مل » نامنہ بر اثر معتبری و « خاص ایاس سرگذشتی » و « خسرو و شیرین » و منشآت و خط لطیفیہ نیچہ مجموعہ لری و بستہ اولمش الہیاتی واردرکہ برینک مطلبی بودر :

فلک کردش لرندن ایشلری بیتمشلرین کوندر محصل بوفناده جمله دن کچمشلرین کوندر

بونعت شریف دخی اول مرد فردک کفتار لطیفیدر :

سنسین اول یکتا وجود بی نظیر ای نور رب ذاتک اولدی اون سکز بیک عالمی خلقه سبب
سنسین اول سر مجلس پیغمبران کیم جمله سی معجزاتک جامنک بر قطره سینہ آشنه لب

سید احمد بن محمد عبدالباقی

شهریدر . پدری رحلتندہ صبی بولنوب حسن خط تعلیقی عماد روم کاتب زاده
افندی مرحومدن تحصیل ایشدر . حالا خالصر قاضیسیدر . خال جلیل الحلالری
سید مصطفی افندی دخی تحریر اولنور . پدرلری ترجمه سنده جد مادریسی سید
احمد افندی دخی یازیلور .

احمد زجی [۱] بن مصطفی

شهریدر . نستعلیق کتابت وشکست خط پرظرافتده امثال سائرہ میاننده مثل
سائر ایدی . مدرسین کرامدن ایکن (خریدار باقی ۱۱۲۸) تاریخی رجبی اوائلنده
سرنوشت انجام کار رحلت بقا ایله حقلرنده آشکار اولدی . قبری ادرنه قپوسننده
دریوزہ کار باب غفاردر .

احمد بن مصطفی

ادرنده اسیرجی زاده دیمکله عریفدر . پدری کبی نخاس [۲] بایع البشر اولمغه غیرت
وحیتی مانع اولوب استانبوله عازم وعارف عبدالباقی افندی دائره سنه ملازم وحسن
خط تعلیقہ کوشش ایدوب بلده سنده الی الوفات خدمت طلبه یه التفات ایله گذارنده
اوقات وعرب علی زاده ادرنه قاضیسی ایکن وفات ایشدر . فتح اخیرنیشہ بوتاریخ
آنلرک زاده طبعیدر : (حمدلله نیش آلندی همت محمود ایله ۱۱۵۱) [۳]

[۱] کنارده : زجی ، زمج بلور وسکسک قوشی وطاملر اوزره طوپراق دوکوب دوز

اولق ایچون اوزربنه یووارلادقلری طاش . وزمنج دخی لغتدر .

[۲] « نخاس - شدادوزننده طوار صایجی دینورکه لسانمزده جانباز تعبیر اولنور . کذلک

اسیر صایجی به دینورکه اسیرجی تعبیر اولنور » [قاموس ترجمه سی جلد ۲ صحیفه ۱۰۲۶]

[۳] ۱۱۶۱ طوتیبور .

احمد بن مصطفی بن سلیم

شهریدر . پدری مصلی آغا سلحشوران شهریاریدن ایدی . طورمش زاده احمد افندیدن تلمذ ایدن خرده نویسردندر . شیخ الاسلام میرزا زاده شیخ محمد افدینک دائره سنده امام وقتواسنده تدریس ایله دخی بکام اولوب سلانیکدن معزولاً قاضی مصر ایکن (سلامت ارتحال ۱۱۷۱) - نه سی ذی القعدة سنده رحلت و جامع سجیدیه دفین تربت اولدی .

سید احمد الحسینی

مشهدیدر . فی الاصل شیرازیدر . بو خطک هنرورانندن معدوددر . میرعلی مرحومک امدح تلامذه سندن اولدیغی تصریح کرده نجیادر .

شیخ احمد غوثی دده

شهریدر . احمد یحان نسلندن بر جادر . دور ولایدن بری علوم و معارفه و خط تعلیقه دخی هوسکار و اقرانک قطبی و بلکه غوثی دینمکده مبالغه یوقدر . سلانیکه و صکره بروسه یه هجرت و آنده شیخ مولویه صالح دده یه قیام خدمته صلاحیت پیدا و آستانه قونیه یه عزیمت نما اولدی . غلط زاویه سنده عرضی دده افدینک قاری مشویسی اولوب آنی دخی ترک و قاسم پاشا شیخی خلیل دده افندی ایله الفت اوزره ایکن ناجی احمد دده رفعتدن غلطه زاویه سی توجیه اولنان مولانا زاده درویش چلبی افندی اردوی هایون ایله قانجه سفرینه عزیمت و اثنای راهده (درویش پریشان ۱۰۸۳) تاریخنده حاجی اوغلی نام محله وفات ایلدکده زاویه مزبوره بونلره توجه ایله ارشاد عباده مشغول اولدی . بیک یوز طقوز تاریخنده ترک کرسی فنا و صعود عرش اعلا ایلدیکنه بو مصرع فقیرانه معما کونه تاریخدر : (ایلوب غوثی اجابت کندی لاهوته بوسال ۱۱۰۹) [۱]

[۱] (غوثی ۱۵۱۶) دن (اجابت ۲۰۷) طرح اولندقده (۱۱۰۹) قالیر .

احمد شق القمر

شہریدر۔ فاضل یکتا، تعلیق نویس خوش املا ایدی، «سیفیہ» و «قلمیہ» سی ذیل شقایقہ مذکوردر۔ مدرس ایکن (خیرالاعمال ۹۸۳) تاریخندہ مدرسہ آرای نعیم جمال اولدی۔

شیخ احمد مسلم

بلغراددن استیلادہ ادرنہ یہ کلوب «بیت»

حسرت حصن بلغراد ایله ہر شام و سحر طونہ و صاوہ کیبی دورمہ دوچشم آغلا دیہرک آنی نعیم البدل ایلمشیدی۔ شیخ حسن سزایی یہ دامن بیمان خدمت و نائل خلافت اولوب «بیت»

درویش را کہ کنج قناعت مسلم است درویش نام دارد و سلطان عالم است نشیدہ سنجہ نیچہ زمان دادوستاد ایله معتاد ارشاد عباد اولمشیدی، (ع) «کس راندادہ اند برات مسلمی» مفہومی اوزرہ روز عاشورادہ عزم کلشن بقا ایلدیکی سالہ بو بیت تاریخ خامہ شکستہ ضمیردن بر کل یادکاردر :

دیدم تاریخ اولنجہ سرفرو بردہ بومصرعلہ بقانک کلشنی احمد افندی بہ مسلمدر ۱۱۶۸ [۱] جانباز زادہ دن تلذله حسن خط تعلیقک شکست خردہ سندہ علم و موسیقی و امثالی معارفدہ دخی مسلم ایدی، مرشد لرینک دیوانلرینی و منشآت و لطائفی جمع ایلمشدر۔ کندی دیوانلرندن بو مطلع یادکار قلندی :

طبم کہ ایدہ خامہ یہ تعلیم سوادی ضمع شجر طور اجزای مدادی

احمد واثق

شہریدر۔ حسن خطی سیاہی احمد افندی کورمشدر۔ پرتوپاشا و قفنک کتابتیلہ تعیش ایدوب پرتولی شاعر و بر معرفتی خطاط ایدی، لکن انجرہ سوداویہ دماغنہ

[۱] «بقا» نک باشندہ کی (ب = ۲) چیقاربلہ جقدر۔

تأثیر و آخر الامر در زنجیر اولوب اول حالده دخی شعر سویلر و کتابت ایلردی.
دارالشفای بقایه عزیزمتنه سابق الذکر محمد عصمت افندی بو تاریخی دیمشدر :
(هم جوار احمد ایده واثقی حی و قدیم ۱۱۲۳) کتابت ایلدیکی مجموعہ ورقلرینه دخی
احمد واثق دیو کتبه کتب و املا و تاریخ دخی انها ایلردی. بو بیت اشعارندندر :
مکرکه ملک دله ترکتازدر قصدی که ایندی پادشه حسن عرض لشکر خط

احمد سیماوی

فضلائی مدرسیندندر . ابو ایوب انصاری یعنی خواص علیه قضا سنه نائل
وقبل الاتمام محفل جنازه ناقل اولدینی (ذات مجید ۱۱۵۸) تاریخنده در. حسن خطی
عبدالباقی طرف افندیدن تعلم ایله یکانه زمانه بر شکست نویس ذات نفیس ایدی.

شیخ احمد حسامی

شهریدر. پدری مصر چاروشونده عطار تجار ایدی. کندی کاتب زاده محمد رفیع
افندیدن تمشقله خرده نفیس و شکست تعلیقده خوش نویس اولمشیدی. بغدادی شیخ
محمد خلفاسندن شیخ محمد شگری عشاقیدن اخذ طریقت و تحصیل خلافت ایدوب
قاسم پاشاده سرلوحه طریقتلری شیخ حسام الدین حسن عشاقی نام عزیزک فسلندن
اولان و تربہ داری بولنان حسام دده نك دامادی اولمغله جهت مزبورہ یی بونلره فراغت
ایلدکده ذکر و توحیدہ مباشرت ایدوب ترسانه امینی یوسف افندی دفتر دار
و کتخدای صدراعظمی رتبه سنی احراز ایلدکده شگری مزبور پرداش بولنمغله
آستانه لرینه خدمت و مجدداً بر خاتقاء بناسنه همت ایلمشیدی. آنده ابتدا ذکرہ بونلر
ابتدا ایلمشدر. وقعه نویس کتابتیه اوقات گذار ایکن دولت محمود خانیده خدمت
مزبورہ یه کمر کدن وظیفه معینه یومیه تعیین اولنق بونلرک ثمره سعی و همتلریدر.
ربیع ثانی نصفنده رحلت و پیر طریقتلری خا کپاینده دفین تربت اولدینی بو بر بیتله
افاده وایکی تاریخ اراده اولندی :

ابدا احمد افندی تکیه فردوسی قبیلدی جای ۱۱۶۸ رسولک ایلیه قدوس آتی هم حال عشاق ۱۱۶۸

احمد بوسنوی

مدرس ایکن صلاسنہ حاکم اولوب اثنای تحریریمزده خطہ بغداد قاضیسیدر۔
کاتبزاده محمدرفع افندیدن حسن خطی تحصیل ایدنردندر۔

شیخ الاسلام اسحق ابن شیخ الاسلام اسماعیل بن ابراهیم

والد ماجد لری وقاین اتالری پشمقجی زاده سیدعلی افندی و برادری اسعدافندی
دخی شیخ الاسلام اولمشدر۔ حسن خط تعلیقی طرف افندیدن تحصیل ایدنردندر۔
یولیلہ صدر اناطولی اولوب بعدالغزل آرپہ لئی اولان کوتاہیہ یه نفی اولنوب صدر
روم ایلی پایه سیله بعدالا کرام صدر فتوایہ دعوت اولندیغنه خطاط محمدراسم افندی
بو مصرعی تاریخ ایلمشدر : (کمال علم ایله اسحق افندی کلدی فتوایہ ۱۱۴۶)۔
برسنہ تمامندہ رحلت ووالد لری جامعی ساحه سنده دیدہ دوز و صلت جنت اولدینی
ومفصلاً احوالی دوحه مزده تحریر اولمشدر۔ اشعاری دخی واردر۔

اسدالله

کرمانیدر۔ خط تعلیقی سید میرعلیدن تلذ ایلمک دخی حد امکانده درکه پیرانه سر
اوائل طلوع میرده تنزل وتمشق ایلمشدر۔ بعض هنرور دخی ملاقاتی انکار ایدوب
مولانا عبدالرحیم انیسوی دن یازدیغن دخی بر محله عالی یازمشدر۔ یوخسه انیسویدن
تمشق ایدن اسد دیکر میدر اودخی احتمالدر۔

اسد جانی

همدانیدر۔ شاعر ماهر، عاشق حائر اولوب اقسام خطک روح روانی وهر قلمک
جانی و جمله سنده حسن کتابتی و معما و سائر معارفده خوش طبیعتی واردر۔ جریده
کبراده دخی افاده اولمشدر۔

میر اسماعیل بن کل احمد پاشا

شهریدر۔ پدري مشاهیر وزراندندر۔ اندرون هایونده حسن خط شیخانه تحصیلی

جریدہ کبرامزده املا اولمشدر. طریق تدریسه دخوله بیرونه خروج ایله کده مقتضای
طریق قری اولان حسن خط تعلیقه دخی هوسکار اولوب یساری سعید افندی ن تعلم
و تعلق ذیل اجازت و تسلیم ایلمشدر. تکمیل طریق ایله قدس شریف حکومتیله
بکام مصر قاضیسی ایکن (الاستاذ ۱۱۹۳) تاریخی رجبنده رحلت ایلدی.

اسماعیل بن عثمان

شهریدر. اسلاف صدور کرامدن تبردار محمد پاشانک دفعه ثانیه سنده شرف
کتبخدایی ایله شرف یاب آغای عالی جناب عثمان کتبخدانک فرزند فرزند اختریدر.
خط تعلیقه استاد عصری ولی الدین افندی و فندق زاده ابراهیم افندی ن دخی
دقایق خرده و جلی خطوط متنوعه بی تعلم و عشق و تحصیل ملکه تمشق و ذیل
اجازته دخی تعلق ایدنلردندر. طریق خیرالفریق علمایه سالک و یولیه استانبول
قضاسی خدمته مره بعداخری نائل و مالک اولوب دفعه ثانیه سنده بو مصرع قلم
فقیرانه دن عریضه قلمشیدی: (حاکم سجاده شرح کریم رسول ۱۱۶۴) [۱] بعدالغزل
برسنه مرور و ربیع ثانیده منصب بقایه راحل و خانہ سی اتصالده ابوبکر پاشا مکتبی
مزارستانده باغ جنازه واصل اولدی. تاریخ مکتب بونلرک خط لطیفیدر.

شیخ الاسلام اسماعیل عاصم بن محمد کوچک چلبی زاده

شهریدر. والد لری رئیس الکتب اولمشدر. کندی لری مدرسیندن ایکن وقعه نویس
دولت علیه اولوب ذیل راشد افندی ایله اول اثری باصمه قلمشدر. طریق اوزره ترتیب
ایله صدر اناطولی و بعدالغزل پایه دار صدر روم ایکن صدر فتوی توجه ایدوب سکر
آی قدر شیخ الاسلام اولمشدر. یتمشیدی یاشنده ایکن حجامه رحلت و مفتی اسماعیل
افندی نک دامادی اولان رئیس الاطبا قاضی عسکر عمر افندی نک دامادی اولمغه آنک
مدرسه سی پیشکاهنده معاً ذفین چمن صفة جنت اولدینی سلخ جمادی ثانیده
اولوب نورس مرحومک بو مصرعی تاریخ تام و زیور دائرة مرقد لری واقع اولدی:

[۱] وزنی و تاریخی مختلدر.

(طاصم اسمعیل افندی قلدی فردوسی مکان ۱۱۷۲) . « لاعاصم الیوم من امرالله »
 کریمه سندن « لاعاصم » عددی مقداری ۲۳۲ کون مدت فتوالری واردر . سلطان محمد
 جامعنده نقیب الاشراف ادریس زاده امین افندی نمازینی ادا ایشدر . شکست تعلیقده
 طرف افندیدن تمشق ایله « شعر »

ان کان خطک درأ فلیس ذلک نکرا لان کفک بحر و البحر یقذف درأ
 نشیده سنجه الحق برطور خاص پیدا ایشدر که کال طراوتی زکسی زاده یه کوز
 آچدیرمز و فصیحه سوز سویلتمز و طورمش زاده شویله طورسون مابه الافتخار
 جمله اهل کال ایدی . ایس رجب دده افندیکن طریق مولویه دده درویش منیبی اولوب
 دیوان اشعار و مولد رساله سی و سائر آثاری واردر . دوحه نجیبانه ده دخی اوصاف
 پسندیده لری افاده اولمشدر .

اسماعیل بن محمد

بروسده یه قپان جامی امامی اولمغه کندیلری دخی یه قپان زاده دیمکه
 شهرت داده در . حسن خط تعلیقی طیبی مصطفی افندیدن یازوب کاتب کزیده و صاحب
 خط پسندیده در .

اسماعیل رفیق بن الشیخ مصطفی شفیق

چشمی زاده محمد سعید افندیکن ملازمی و طریق قضاة روم ایلینک عازمی
 اولوب حسن خط تعلیقی افندی زاده سی مصطفی رشید افندی ایله معاً کاتب زاده
 محمد رفیع افندیدن یازوب مجاز و مأذون اولمشدر . دده زاده سید محمد افندی کبی
 مأذونی واردر .

اسماعیل نجانی

ماوراءالنهرده اهل کالدن برمنلای والا اولدیغن «هنروران» ده عالی تحقیق ایدوب
 حسن خط ایله وصف ایشدر .

اسماعیل المؤذن

ادرنه قربنده خاص کوی تعیر اولنان قریه دندر . اول نام داش ذبیح کزک

کمال تبرداران اوجاغندن شکفته برکل دوحه جمال اولمغله خط تعلیقی و فن موسیقی بی طرف افندیدن تحصیل و خانه خاصه به چراغ اولدقده کانی ونی زن و خوش صدا خواننده اولمغله اندرون مؤذنلری زمره سنده خدمت اوزره ایکن برزعامتله چراغ اولمشیدی. (الظهر ۱۳۶) تاریخنده اذان ظهر عقینده محفل بقاده اقامت ایلدی. تذکره خوانندکانده تصریح کرده اسعد افندیدر.

اسماعیل

هرویدر. سید میر علیدن تمشوق ایله تفوق هنروران و تصدیر بزم خوش نویسان ایلشدیر.

اسماعیل

ایوبیدر. طاشچی زاده دیمکله شهرت داده اولوب عماد روم کاتب زاده محمد رفیع افندی مرحوم جنابلرندن تمشوق و حسن و سهای تعلیقه تعلق پیدا ایدوب کالنفش فی الحجر بعض سنک مزاره رسم و تمیق ایله سد رمق اوزره عیالنگ اتمکن طاشدن چیقارر ایدی. اول اثناده خواص علیه خاصه سندن اولان باغچه تربیه سی مناسبتیه مقتول بشیر آغایه انتساب ولاله زار خدمتیه کام یاب اولدقده اول سنک دل تأثیر سکین خلیلی حجر مشهور اسماعیلی دوباره ایلدیکن تظن ایلوب هنوز محصولنگ ذوقن سورمردن مقدم نیچه انکساره مؤدی اموره آلت اولمغله مخدومندن چند ماه اقدم دفین سرلوحه طرح لالهستان اولمغه تقدم ایلدی. تجاوزالله عن سیئاته.

اظهر

تبریزی اولوب جعفر تبریزیدن تمشوق ایله قلم چاردانگده ونستعلیقده دخی کامل اولدینی آثارینی زیارت ایدنلره اظهر من الشمسدر.

امیر ابن الشیخ محمد الحسینی

دولت صفویه اوائلنده معاریف ارباب معارفدن اولوب اول تاریخلرده بردیوان حیدر کرّم الله وجهه یازمشله، زیارت اولندی. الحق پاک نویس برخطاط نفیسدر.

امیر اللہ روحی

ارتود دیارندن سرزده وکاتب زاده محمد رفیع افندی مرحومدن حسن خط تعلیقہ تعلق ایله پرورده اولوب مدرسین کرامدن درویش نهاد بوجود پاک اعتقاد ایدی. (شرف تعلیق ۱۱۹۰) تاریخی شعباننده عزم مشق خانہ بقا و دیده دوز روز لقا اولمشدر.

ابوبکر بن اسحاق

جامیدر. استادی اولان جناب منلا جامی مرحومک آثارندن «یوسف زلیخا» نام منظومه بی حسن تعلیق ایله کتابت ایلشیدی. خوش نویس وقتیدر.

ابوبکر شامی

منلا عبدالرحمن جامی احفادنندن اولمغله جامی زاده دیمکه مشهر فاضل بی نظیر معارف پرورددر. کردستاندن ظهور وجدی آثارندن و شاگردانندن تحصیل ایله شامده خیلی شهرت شعار شافعی المذهب بر فاضل نام دار ایدی. محمد اسطوانیدن صکره مدرس سلیمیه اولوب نیجه زمان تعلیم طلبه ایله اوقات کذار ایکن عارضه امراض ایله (عوارض ۱۰۷۷) تاریخنده رحلت و باب الفرادیس ده عزم فرادیس جنت ایلدی. خطیله نیجه آثار حالا بر کذار و پایداردر.

ابوالهادی

قزوینیدر. هر قلمده کمال صاحبی و خط تعلیقک دخی خوش نویس کاتبی ایدی. مجله کبراده تفصیل حالی افاده اولندی.

انیسی بن عبدالرحمن

عبدالکریم پادشاهک برادری و حسن خط تعلیقہ تعلق ایله زماننک هنرورانی میاننده معارف پروری اولمشدر.

آتی

منلای مکتب دار اولوب «هنروران» بیانی اوزره انواع حسن خطده آیه من آیات الله بر استاد آگاه ایدی.

سلطان بایزید میردوری

ہر ویدر . ابنای ملوکدندر . سید میر علینک متعین شاگردلرندندر . حتی ولد معنویسی اولدیفی بعض قطعہلرنده مشاهده اولنورکه فرزند عزت مند قیدیله قطعہلر یازمشلردر . (ودیعت ملکوت ۹۸۶) تاریخنده غریق بحر رحمت لاهوت اولوب غریقاً شهید اولدی .

بایزید بن یوسف

ابویوب انصاریده اوتاقچیلر نام محلده ساکن صدر اناطولی قریبی محمد افندی مرحومک کتبخدازاده سیدر . حسن خط تعلیق استاد عالم عارف مسلم کاتب زاده محمد رفیع افندی نظریله تحصیل و شعر و انشاده خلی بضاعه ایله اقرانته مشیل اولمش ایکن (استکمال خط ۱۱۶۱) تاریخی حدودنده عزم بسطام دارالسلام ایلدی .

میرزا بایسنقر بن شاهرخ

سرهندیدر . امیر تیمور حفیدیدر . مجله کبراده حالی تسطیر ایله اکتفا اولمشدر . خط تعلیقده دخی کالی واردر .

سلطان بدیع الزمان بن حسین بیقرابن منصور

تختکاهلری سمرقند و اطرافی اولان امیر تیمور لنگ دولتنده آتی الد کر پدرلری رحلتنده مظفر حسین میرزا ایله اشتراکاً جلوس تخت ایلدیلر . بعدہ شیبک خان اوزبکدن کلوب غلبه ایلدکده فرار و شاه اسماعیل حیدری به ایکنجی دفعه التجا ایچون کلشیدی . (ذکر ۹۲۰) تاریخنده سلطان سلیم خان اولک شاه اسماعیل ایله جالدیران جنکنده تبریزی استیلالرنده دائره هایونلرینه دخیل و معاً صاغ و سلیم اسلامبوله دخول ایلدی . مورخ عالی مرحوم « فصل وحل و عقد » نام تاریخ مختصرنده یاد و ایرادی اوزره (وقت هیئت ۹۲۳) تاریخنده مطموناً رحلت و ابو ایوب انصاری اطرافنده محل مخصوصده دفین تربت قلندی . حسن خط تعلیق پدرلرندن اخذ ایله خوش نویس دولتریدر .

باذلی

ساوجیدر . نستعلیقده کمال تحصیل ایدنلدنددر . لکن تهور و غضبی قالب اولغله
شاگردانه چندان التفات اینلزایدی . اشعار لطیفهسی عجم تذکره لرنده سرد اولمشدر .
اسمی معلومنز اولمدی .

باباجان

ترتی اولوب حافظ القرآن و حسن خطده کمالی صاحب «هنروران» بیان ایدر .
برادری فیضی دخی مذکوردر .

جان کاشی

منلای والا و خطاط رعنا اولوب میر سید علی قولندن ایدی . شکسته بسته بر
نوع خط نو اختراع ایدوب دورنک کاغذ ایله نوشته و بربری اوزره وضع اولنسه
خط مخترعک ظهوری ایله موجد معرفت اولانلدنددر .

جعفر

تبریزیدر . هر قلمده استاد اولوب بالخاصه نستعلیقده عبدالله بن میر علی تبریزی
مرحومک تلیدی اولدیغن «هنروران» صاحبی میرزا بایسنقر ترجمه سنده و مستقلاً
دخی بیان ایدرکه میرزای مزبورک کتابخانه سنده اولان چل استادک بریدر . (مشتاق
۱۸۴۱) تاریخ لرنده حیاتده ایدی .

سید جلال الدین بن عضد

حسن خط تعلیقده دخی ذیل کماله تعلق ایدن جلیل الشانلدنددر . احوال
مبسوطهسی مجله کبرامزده املا اولمشدر . شایان نگاه امان التفاتدر .

میر چلمه

اسکندر بخاریدر . لقبیه مشهوردر . سید میرعلیدن یازوب کزیده شرکای
هنروران اولدی و کندی کتبه سنی وضعه استادندن اذنه دخی فرجه بولدی . لکن

اذن مذکوری جمله دردینه دوش اولدی . آنی کندینه اکراماً اولدینن واستادک
 ثمره حسن توجهی ایدیکن بیلمیوب « بن آکا تنزل ایلمم بکا نقیصه در » دیو روبرو
 استادینی تکدیر ومظهر بددعاسی اولوب آز وقتده دیده معارف دیده سنه عمی طاری
 اولدی . حاشا من السامعین حفظهم الله وایانا آمین .

جمال الدین

آق ملک امیرشاهی فیروزکوهی سبزواریدرکه اقلیم فارسده منبع غلاقر وافضدر .
 سربدادان اولادنددر که « نخبه التواریخ » ده سردن کجدی معناسنه اولوب معربی
 سربدالاندر دیدی . بالاده مسطور میرزا بایسنقر بن شاهرخ ندماسندن اولوب انواع
 خطوط خصوصا خط تعلیق زماننده کندینه منحصر ایدی . میرزای مزبور دن تحصیل
 و کتابخانه سی کتابندن اولغله تجیل اولمشدر . بعد زمان خدمات شاهان دن دامن کش
 ازوا اولوب کتابتله قناعت ایلدی . کوزل شاعر و خوش مصور و موسیقیده ماهر ،
 انواع آلات غنا استعمالنده دخی باهر ایدی . « سلم الوصول » و دولت شاه آگاه
 ایلدیکی اوزره دیوان اشعار و سائر آثاری و اردر . التمش یاشنی تجاوز ایلدیوب (خط
 محقق ۸۵۷) تاریخنده سرنوشتلری ظهور و سبزوارده قنطره مجازدن عبور ایلدی .

درویش حسام الدین

بوسنویدر . قانعی نام استاد آتی الذکرک تلامذه هنرورانندن اولوب بعدالاذن
 دمشق شامه هجرت و آنده دخی مشق و تقلید اسلاف ایدوب حسام دمشقی دینمکه
 لایق و الف کامل رجالنده اوائل طلوعی ضیادار و شارق ایدی .

حسن بن محمد

یکیشهر فناردندر . حسن خط تعلیقده کمالی علی التحقیق ثابت اولانلردندر . (عظیم
 ۱۰۲۰) تاریخنده بر تذکره حسن جللی یازمشدر . وادی شکستیده (ع) و خط دکل
 آب حیاتک عینیدر . . رحمه الله .

حسن علی

اصفهانلی اولوب میر سید احمد شهیدین تلمذله بین الاقران مفخر هنروران

اولوب « مارأه المسلمون حسناً فهو عندالله حسن » مآلیله « اسمی جسمی حسن وخطی
دخی احسندر » مصرعی شایان شانلریدر .

حسن بن الحمیدی

مولدی مدینه منوره در . مصر قلمی قضاتندن اولوب عبدالباقی عارف افندی
تعلیقہ تعلق و حسن تحقیقہ تعشق ایدوب کتب نفیسه یازمشدر . رشید منصبندن
منفصل ایکن جلوس محمود خانیدن بر سنه مقدم عالم قدیمه تقدم ایلدی . برسانحه ایلله
خاتمہ مجله کبرامزده بر مقاله سی یازمشدر . آنده استادی دخی مصر حدر .

سید حسین وهبی بن احمد

شهریدر . پدری موالی کرامدن بعضلره کتخدالق خدمتنده اوقات گذار
اولمشدر . لکن والده لری ارباب مجاهده نك سر بلندی الشیخ حسام افندی نام پیر
عزیزك نسلندن اولمغله اوائل حاللرنده حسامی تخلص ایدوب مشق سخن و قتلرینی
امرار و درجه کماله قرار ایلدکارنده میرزا زاده احمد نیلی افندی استادلری اولمغله
بو مخلصی تعیین بیورمشدر . ونیلی افدینك برادر اکبرلری شیخ الاسلام شیخ
محمد افندی دخی تلمذ ایدوب حسن خط تعلیقی دخی قاضی عسکر عبدالباقی عارف
افندی تعلم ایلمشدر . خرده شکست رفتارده تفرد ایدنلردندر . « بیت »
دیده دل هست بین اصبعین چون قلم در دست کاتب ای حسین

با فرمان عالی پشمقچی زاده شیخ الاسلام سید علی افندی داخل سخن تدریس
اولمشیدی . تبریز ابتدای فتحنده مولویته بونلره توجیه اولندی . بعده قیصریه صکره
حلب قاضیسی اولوب تکمیل مدت ایلدکده اول خطه دن حج شریفه عزیمت
و عودنده اسلامبوله وصوله همت ایدوب شکسته مزاج خسته در مانده علاج بر قاج [۱]
سرورنده رحلت و نمازینی عزیز سنبل سید نورالدین افندی قلوب خانلری قربنده
جانبازیه مزارستاننده دفین تربت قلندی . صویولجی زاده محمد نجیب افندی مرحوم
بو بر بینی ایکی تاریخ ایلمشدر :

[۱] برکله نقصاندر . « کون » اولسی ملحوظدر .

آه وهیٰ هنر پیشه جهانندن کندی ۱۱۴۹
کوچدی عقبایه امیرالشعراى دانا ۱۱۴۹

مدون دیوان و سورتنامه و سائر آثارى وارد در . فن تاریخه دائر کندیلردن
انتفاعمزا اولمشدر . سلطان احمد ثالث حضرتکلى تقلیداً تمیق بیوردقلرى مرقعه بونلرک
دیدکلى تاریخ آثار سائره سندن زیاده بو محله مناسب اولمغله تحریر اولندی :

مکارم پیشه سلطان احمد صاحب معارف کیم
ویرلمش ذائنه کشور کشائقه هنرورلک
هنرده فن خطده کیمسه نظیر ایده مزالآن
کال اظهار ایدوب بر بو مرقع ایلدی نظیر
الفر سروقد محبوبه بکزر صادی عین حور
سزادر تاج دلداره اوراسه بویله بر تاریخ

مقارندر آکا توفیق وتأیید خدا هرگاه
ازده هر کاله مظهر ایش حضرت الله
مدیح پاکنک حق ادا سین ایده مز افواه
کشادابتدی فنون رسم خط ایجره نیچه شهر اه
صفا بولسه عجمیدر تماشایلین ناکاه
دلاور بر مرقع یازدی سلطان احمد جم جاه [۱]

۱۱۳۶

میر حسین شاکر بن مصطفی بن کمرجکی حسین پاشا

شهریدر . جدی بصره والیسی ایکن و پدری ادره قاضیسی ایکن رحلت ایلمشدر .
کندیلری میدان معارفده چاروب کشی و آلام روزگار ایله کشا کشی ایدرک
طورمش زاده احمد افندی حسن خط تعلیقی تحقیق و بر مصحف نادیده تمیق
و مقابله سنده داخل سخن تدریس قلندی . چاردونکه [۲] قلمله «سورتنامه سیدوهی»
تحریرینه دخی مأمور اولمشدر . حلب قضاسی ضبطنده (رضوان ۱۰۵۷) تاریخنده
عزم روضه رضوان ایلدی . مزبور وهی افندی لطیفه یه مبنی وکالت نامه سنده یاد
و بو بیت ایله ایراد ایدر :

سخنده ناظم تیمورنامه هاتقی کویا   فقهده فاضل حدادی ظن ایلر کورن آنی
تذکره سالماده دخی مذکوردر .

سلطان حسین بیقرا بن میرزا منصور

تختگاهلری سمرقند و هرات وری اولان نسل امیر تیمورده بشنجه در . والده سی

[۱] تعمیه لیدر . «دلدار» ک باشنده کی «د = ۴» چیقاریله جقدر .

[۲] کنارده : چار دونکه غلط ، چاردانک صحیحی در .

فیروزہ بیگم نام بانو امیر تیمورک کریمہ زادہ سی سلطان حسینک کریمہ سیدرہ عبدالرحمن و میر علی شیرنوائی و حسین واعظ کاشفی امثالی مداحلری واردرہ «اب التواریخ» قولنجہ اوتوزبر یاشندہ ایکن (المورخ ۸۷۷) تاریخندہ جلوس ایلدی. اوتوزسکزنسنہ سلطنتدن صکرہ (خرابیء زمان ۹۱۱) تاریخنی ذی القعدہ سنک نصفندہ رحلت ایدوب مقدا مرادہ اعداد ایلدیکی تربده دین خاک سیاه کربت قلندی. (روی امنیت از جهان برخاست) [۱] مصرعی دخی تاریخدر. حسینی مخلصیله اشعار آبداری تذکرہ لردہ مصر حدر. حسن خط تعابقی فضلاى مرسوم الذ کردن تعلم ایلشدر.

شاه حسین

شہابی بلخیدر. محمود بن اسحق شہایدن تمشق ایله شاب ایکن شیخانہ وشہاب ایکن فلکدہ زبرقانہ [۲] یازمشدر.

درویش حسین

کشمیریدر. ہمشہری کشمیری محمد حسین نام استاددن بر مقتضای استعداد نظر استادہ دوچار و تمشق برلہ چار ابرو ایکن چار دونکہ قلمی مربع و فوق آسا تسخیر و حسن خطلہ استاد ہنروران کشمیر اولمشدر.

میر حسین کلنکی

کلنکی بخاریدر. سید میر علیدن تمشق و شاگردان ہنرورانہ رتبہ رابعیہ تفرق ایلک سودای بخاری ایله شیرانہ مردمیرانہ اساتذہ زمانہ اولمشدر.

حسین فیضی

شہریدر. سخن فضیلتدہ مدرسہ نشین حسن کتابت بروجود صاحب فیض جود ایدی. بیک یوز قرق ایکی تاریخلرنده حیاندہ ایدیکی رسیدہ درجہ یقیندر.

حسین ددہ

شہریدر. زکریک جامعندہ مؤذن اولمق جہتیہ علم موسیقی بہ انتساب واعمی شیخ

[۴] تمجیہ لیدر.

[۲] «زبرقان — زابک و رانک کسر بلہ آہ دینور» [قاموس ترجمہ سی جلد ۳ صحیفہ ۸۷۳]

خلیلدن دخی مولد شریفی مشق و طریقه جلویته بالجیمده تاجدار عشق اولوب چالاک
زاده شیخ مصطفی و درغمان ذا کری شیخ احمد افندی کبی شاگردانی واردر.
حسن خط تعلیقی سیاهی مرحومدن قاره لیوب تسویدسیننی اجازتله تبیض ایدنلردندر.
(الفسیل ۱۱۳۱) تاریخنده دنس وجودی تنشوی اجل اوزره تطهیر و تقیر اولندی.

حسین

اناطولیدن سخن مدرسه لرله نزول و طورمش زاده احمد افندی دائرة تعلمنه
دخول و عبدالله زاده محمدباقی افندی مجلسنه وصول و آنلردن اذن ایله بکام حصول
اولوب قرق بش سنه قره دکز طرفنده آیاق تعبیر اولنان مدرسه ده کمر باشی طورمش
سوخته دیمکله شهر اولمشدر. روم ایلی قضائی زمره سنه داخل اولوب یوزیتمش تاریخلرنده
حیاتده برپا ایدی .

حسین رضایی

ادرنه دندر. حسن خط تعلیقی عمر افندیدن تحصیل و نیجه قطعه خوب تربیه
شاگردان ایله لازمه کالی تکمیل ایلشدر. استادندن صکره رحلت ایلدی.

حسین

روسه یه شرق طرفندن طالع و طبیی مصطفی افندیدن تعلم ایلشدر. اجازتله بکام
و کتابتله وقتمزده اول بلده ده آرام ایدنلردندر .

حمدالله

خلخالیدر. بالذات سید میرعلیدن تلذ و تمشق و چوبک تعلیمی تحتندن و عندالبعض
آثارینه تقلیددن شهدقواعد تلذذ ایله تفوق و رومک حمدالله آگاهنه مقابل حمدالله
ماوراءالنهر دخی بونلردر . حاصلی (ع) « الطوق للرأس و الخلیخال للقدم » مانجه
بلده مزبورده قدم نهاده وجود اولان هنرورانلردندر .

میر سید حیدر الحسینی

بخاری تبریزی شهرتدر . حسن خطی سید میرعلی مرحومدن تحقیق و دست

آورقلم تعلیق ایدنلردندر. خطیله برسوره یس وبر سورہ ملک چاردانک قلم کتابتنی زیارت ایلدم الحق حیدرانه ومیرانه یازمشدر .

خرم

بوسنویدر . حسن خط تعلیقده کالی تحقیق ایدوب تمیق جریده دن الی سنه مقداری مقدم کلن اهل معارفدندر .

خلیل جودت بن مصطفی

شهریدر . پدری درویش افندی غلطه مخرجنه بحسب الطریق نائل وبعد العزل خانقاه قدسه راحل اولمشدر. کندیلری حسن خط تعلیقده دده زاده سید محمد افندی دن تلذ وتمشق ایلمشدر. داماد زاده فیض الله افندی مرحوم مظهر نکاه عنایت بیوروب داماد ایلد کده تدریس ایله دخی داخل سخن کام وفتوالر نده خدمت مکتوبی ایله شیرین کام بیور مشلر ایدی . مخلص مزبور ایله بعض آثار طبیعتلری آرایش ده مجموعه احباب کرامدر.

خلیل صحاف

شهریدر. کوسج وروم ایلی قضاتندن بر شخص احوج اولمغله عبدالباقی عارف سوقیله تحصیل خط تعلیق ونیچه نسخ لطیفه تمیق ایلمشدر. (التکائر ۱۱۵۲) تاریخنده ترک الهای [۱] کثرت فنا ایله عزم عالم وحدت بقا ایلدی .

خیرالدین

هنروران ایراندن اولوب مبرعلی مرحومک ذیل تمشقنه تعلق وخط تعلیق تحصیلنه تعشق ایلوب بعدالاجازه استاد مزبورک تحریرینه شروع ایلدیکی شهرنامه فردوسی اتمامه بونلر موفق اولمشدر. (خیرالعمل ۹۸۱) تاریخلرنده فتاده دست اجل اولدی.

میر سید خوبی حسینی

عراقده سلطان علی مشهدی شا کردلرینک برندن تمشق ایدوب ومشهدینک قطعیه برقلمنه نائل اولوب معنوی روحانیتنه تعلق وصوروی دخی قلم مزبور ایله «کتبت بالقلم [۱] «الهاء — همزه نک کسرله بر آدمی لعب مقوله پهوده نسنه ایله اشغال ایلک معناسنه در» [قاموس ترجمه سی جلد ۴ صحیفه ۱۱۷۱]

ای استغنت به فی الکتابة ، قاعده سی کویا بونلرک حقنده مهیا و مستم اولوب بووادیده تمشق و تحصیل کمال ایله تفوق ایدوب استانبوله کلدکده سلطان روم نام داش حضرت امین الله سلیمان خان بن سلیم آگاه آکا تعظیم و شهنامه خاقانی ترقیم ایلک اوزره کندینه نسخه تسلیم اولنوب وظیفه خوارتکریم اولمشیدی .

خواری

تبریزیدر . تیز طبع و خوش سلیقه و خفی نستعلیقده دخی پاک یراعه ولیقه شبرو خونی طبیعتدر . بویت آنکدر :
خواری بدان رسیده که بدکویی مرا سرمایه خوش آمد اغیار کرده است

رستم علی

خراسانیدر . سلطان علی مشهدینک تلمیذ رستمانه و شاگرد حیدرانه سی اولدیغی میان هنرورانه شهرت رساندر .

رشید

اناطولیدندر . استاد عزت پناهی مولانا احمد سیاهی مرحومدن خدمتله اخذ حسن خط و معرفت ایلکله سیاهی مناسی دیو معروف و اواخر کتابتارنده مخلصن یاد واسمن عدم ایراد ایله کم نام اولوب اسمی معلومز اولدی . محمد اولمق غالب حالدر . خط تعلیقده کالی و انتساب دقایق و رفتارہ اتصالی اولمغه زماننده میز خط تعلیق ایدیکی تحقیق اولنمشدر . (خطاطستم دیده ۱۱۴۲) تاریخی حدودنده رحلت ایلمشدر .

شیخ الاسلام زکریا بن بیرام

آنقره ویدر . بعدالتدریس حلب و بروسه و استانبول قاضی و صدر اناطولی و روم ایلی اولوب بعده تقلید امر فتوی و الباس فروه بیضا چسبان کورلمشیدی . حسن خط تعلیق و تألیفات و السنه ثلاثه ده اشعاره قدرتی تاریخ تمیمی اشعار و دوحه فقیرانه دخی اجمال احوال قلممشدر . اندرون هایونده بر نوروزده فجاءه رحلت ایلدی . (کتدی دیوان جهاندن زکریاء سعید ۱۰۰۱) دیگر (فجاءه زکریا افندی کجدی همان ۱۰۰۱) دیو تاریخلر انشاد اولنمشدر . سلطان سلیم قربنده مدرسه پیشکاهنده مدفوندر .

زکریا بن حسین بن مسیح

پدری بوسنوی و کندی دمشقی المولد اولوب برادری درویش محمد ایله تحصیل علوم و بلده سنده نائب و قسام مصر و سایر خدمات ایله مشهور و معلوم اولوب عربی و فارسی و ترکی و بوسنوی السنه سنده کامل التکلم و حسن خط تعلیقه استانبول استاد لرندن تعلم و محمود طوبیخانه ویدن اجازتله 'تحف دهر دن و طرف شهر دن اولمشیدی. وقت شباننده کمال حسن ایله مشهور آفاق و وسیله آسایش دل های عشاق ایدی. سن شیخوخته قبل الوصول (شهر محرم الحرام ۱۰۷۳) تاریخی محرمنده رحلت و باب الفرادیسده مقیم درجات جنت اولدیفی خلاصه قلنمشدر .

سلطان سلیمان محبی بن سلیم خان

یکرمی التی یاشلرنده جلوس بیوروب (اونجی نسل عثمانه ۹۲۶) تاریخ اولمشدر. « نظم »

یازمه مردمک چشمی ایلردی مداد
اولین نقش و نکار قلم تعلیق

أر معتبر خطی کورسیدی عماد
آخرین رسم پسندیده کلاک بهزاد

نشیده سنجه مرحوم عالی جریده هنرورانی بونلرک آز مایش خط تعلیق ایلدکلی سبیدن جمع ایلمشدر. خطاط ثلث مرحومی تاریخ جلوسنده رحلتندن چند ماه مقدم حضورینه احضار و دست بوس ایله اکرام و تعلیق خطلرینه دقت تام بیورمشلر ایدی. غزوات کثیره سی اولوب حتی یمنی دخی فتح ایدنلرنددر. محبی مخلصیه فارسی و ترکی دیوان اشعاری مشهوردر. (تاج سرشهدا ۹۷۴) تاریخنده سکتوار سفرنده رحلت و استانبولده کندیلره نسبتله شهرت بولان جامع کبیرک محرانی پیشکاهنده تربه مخصوصده متواریء تراب زیارتدرکه تاریخ جامع (معبدلله و اسجدواقرب ۹۶۴) [۱] مصرعی واقع اولمشدر . سکتوارده دخی سلطان سلیم حلیم مقام پدرانہ اولمق اوزره برتره و بر عمارت و بر خانقاه بنا ایدوب « اولیات » و « اسوله » صاحبی شیخ علی خلوتی زاویه دار اولمشیدی. بو بیت او شهریارک نهاد شاهانه لرندن سرزده آثار ایدارلرنددر:

بیوفا یارک محبی جورینی معذور طوت
بارسز قالور جهانده عیبسز یار استین

[۱] مصرع اولی : (قال عبد طابد تاریخه)

سلیمان یک چشم

شهریدر . دیده واحد کالاف ایله حسن خطه آزمایش و امداد عین فیض
 هویت هوایله طوبخانه‌لی محمود افندیدن تحصیله ورزش ایله خط تعلیق ملک سبا کبی
 منتظم سلاک ملک یمین ایدن دیده کشاردندر . (خطاط ممتاز ۱۱۰۷) تاریخی
 مشق‌خانه جنانه روانه و مقتضای روزگار زورکار ایله صنایع اهل تدریسدن و اطبای
 فیلسوف تأسیسندن اولمشیکن «افتح عینک» تأدییه روح روانی عزم جاودانی ایلدی .

سلیمان

شهریدر . حسن خطی عارف افندیدن یازمشدر . کریددن مغزولاً (اتصال
 التراب ۱۱۵۶) تاریخنده فوت اولدی .

سلیم

نیشابوری الموطن اولوق تقریبیه شاه محموددن تمشق ایله بذل مجهود و تدارک
 حسن و کمال ایلوب حتی قطب یزدینک مدوحی اولمشدر . قلب سلیم صاحبی بر استاذ
 کریمدر . وقت سلیمان خانیدن صکره‌یه قالمشدر دیو میان هنرورانده معروفدر .

بابا شاه

اصفهانیدر . اسمی نه اولدیغی معلوم دکدر . خوش نویساندندر .

سید شکرالله بن زعمه‌الله

شهریدر . پدری مذکوردر . کندیلری مدرسین کرامدن اولوب بین‌المخادیم الحق
 نعمت جلیله‌یه لازم کلن شکر جمیل کبی صداقت و وفا طبع شریف‌لرنده سرنماذر .
 حسن خط تعلیقی حافظ عثمان ایوبیدن تعلم و تمیق سبب تدارک حسن صورت
 و انسانیتی کبی متانت پیدا اولمغه وسیله اولمشدر . حفظه الله تعالی .

میر شاهی

سبزواریدر . هنروران میاننده بایستقر میرزانک التفاتیله مکرم بر خطاط معتبر

و برکات محترم ایدی . حسن خطدن ماعدا تذهیب و تصویر و شعر و علم موسیقی و سازندگی امثالی معارفده ممتاز اولوب بر رباعیسی عالی ایراد ایدر .

شرعی

بغدادی اولغله اسمی معلوم مز اولدی . شعر کی قلم عمادانه زمانه وقتنده کندینه منحصر اولدینی تمیق کرده تذکری های اسلافدر . (شرعی متوجه ۱۰۳۴) تاریخنده لغی موتله متنبه اولدی .

شوقی

یزیددر . حسن خط تعلیق ایله امتیازی هنرورانه یازلمشدر .

شهاب

تذکره دولتشاهدن منقول هنروران اولغله احواله بصدی اولندی . تعلیقده وسائر اقلامده استاد نام دارد .

شیدای نقشبندی

استانبوله هند قافله سیله قفول ایدنلردندر . حسن خط تعلیقده یکانه روز کار ایکن جزیره موره فتحی تاریخنده هنوز یکرمی سکر یاشنده ایکن انتقال واسکدارده شاه حیدر نقشبندی خاقاننده آسوده خاک و پایمال اهل حال اولدی .

میر شیخ

کرمانیدر . حفیدی میر شیخدن امتیازی اول و ثانی تعبیر لریله اولور . سید میر علیدن پیرانه سر تمشق ایلك دخی میان هنرورانه امکانده اولدینی مسلمندر . خط ثلث و قلم نسخده دخی ممتاز کبار نقشبندی دن درویش مشرب ، پاک مذهب بوجود سر افرازددر .

میر شیخ بن محی الدین بن میر شیخ

بودخی کرمانی اولوب جدیدنه نام و معارفده شرکتله موصوف و ثانی و صفیله

تمیز اولفق معروفدر۔ قلم تعلیقی میر سید احمد مشہدین ووادئ ثلث وخط نسخی
دخی پدردن دستاویز کمال ایلدیکی اکثر هنرورانک مستمیدر .

شیخ زاده

ابن الشیخ ابی سعید بورانیلردندر۔ اظہرک مظاهرتیلہ حسن خط تعلیقہ نام آور
هنروران وابعن جد قوت قدسیہ سلسلہ نقشبندیہ ایله ذوالجناحین کمال اولمشدر .

امام صالح الحافظ

شهریدر۔ ثلث ونسخده آق بابا امامندن فی الجملہ تمشق وخط تعلیقہ دخی هوسکار
تعلق اولغلہ طور مش زاده احمد افندیبن تعلم ایله تفوق ایدوب تحصیل کمال ایدنلردندر۔
شیخ الاسلام۔ اسبق عطاء الله افندیبنک خدمت امامتیلہ بکام اولمسی عطامی امامی دیو
شهرتنه سبیدر۔ طریق قضا متقاعدلردن بابای عالم، پیر محترم، صالح شیم اولوب طریقہ
انیقہ عزیزانده دخی مرشد فضائل پسندی خواجه محمد مراد افندیبن اخذ نسبت صدیقیہ
ایله اولروش معتبره بند اولوب جذبہ الہیہ صاحبی بر وجود آکاه ایدی۔ اکثریا
صحبتی علمیه ولطائفی تعلیمیہ اولوب دیوان عرفی شیرازی شرح ایدوب یادکار بسیار
وشکسته خطله هزار آبدار یادکاری واردر۔ (خادم نقشبندیہ ۱۱۶۶) تاریخده رحلت
وادریس کوشکی چشمه ساری وراسنده واقع مزارستانده برادری مدرس موسی
افندیبنک قبری قربنده دفین خاک جنان اولدی . مؤمن زاده سید حسینیای بروسی
یوز اون بیت بر مرثیہ انشاد ایدوب بوچند ابیات نمونه اولفق اوزره ایراد اولندی:

بیک بیلده بر کبری الہ بولہ بر عزیز	هر جانی کلاله بولمندی اشہار
هم فضلی حسن سیرتی هم حسن خطی وار	زهد وصلاح حال ایله اولمندی نام دار
الله دوستی دینسه سزا وار ایدی آکا	زبرا حبیب اکرمه عاشق ایدی اویار
صالح قولک الہی وپروب جان وصالک	هو هو دیوب جلالک ایچون ایلدی کذار

صالح الحافظ

صباوتنده صاحب رَق [۱] رِق [۲] اولوب شهریلردن معدود وکوپریلی محمد پاشا

[۱] « رِق - یوقه نسنه به دینور . رقیق کبی » [قاموس ترجمہ سی جلد ۳ صحیفہ ۸۶۲]

[۲] « رِق - ملک معناسنه درکه مملو کیتدن عبارتدر » [قاموس ترجمہ سی جلد ۳ صحیفہ ۸۶۲]

مدرسه سنده حجره دار وقرینده بر خانه ده قرار اوزرہ در . خط ثلث ونسخی امیر افندی مرحومدن تحصیل ایلمک مناسبتیله جریده کبرامزده احوالی املا اولنمشیدی . حسن خط تعلیقی دخی سالف الذکر فندق زاده ابراهیم افندیدن تمشق و ذیل اجازتنه تعلق ایدنلدنددر . اواخر حالنده طریق خیرالفریق تدریسه دخی سالک وبر خارج رؤسنه مالک وبوسیله ایله داخل سخن مرام اولان کامران ترکیبلدنددر . (شرف خط ۱۱۸۹) تاریخی غرہ ذی القعدہ سنده ترک مشق خانہ فنا ایلدی .

صالح

ادرنه دن نشاہ یاب ، قاضی عسکر امام سلطانی عبدالرحمن افندی به انتساب ومکتو . بیلریله کام یاب وطریق قضاده مالک نصاب اولانلدنددر . خط تعلیقده ادرنه ده کامران حسن وکمال اولدی . ایمان ایله ختم اولمق نیتیله محمدیه یازمغه ابتدا و ختمی اثناسنده عمری دخی حسن ختام بولدیغی غرائب اتفاقیه دنددر . (ختام عمل ۱۱۸۱) تاریخی رمضان اواسطنده رحلت و طوب قیوسی خارچنده عزم جنت ایلدی .

شیخ سید صفی الدین بن شیخ سید عبدالقادر بن شیخ سید احمد عزالدین

بن شیخ اشرف ثانی

بروسه ده زیوربخشای مسند توطنددر . اشرف زاده عزالدین افدینک حفیدی اولوب مشاهیر مشایخ اشرفیه دن شرف الدین افندی دخی پدرلرینک عملیدر . کندیلری حالا پدر والا کهرلرینک زیر جناح تربیه سنده علوم ومعارفه مالک و آباء واجدادی اثرلرینه سالکدر . حسن خط تعلیقی طیبی مصطفی افندی مرحومدن کوشش تمشق ایله تلذ واذن واجازتلیله دخی تلذد ایلمشدر . عمره الله القادر .

صنع الله بن ابراهیم

شهریدر . پدری روم ایلی حصاری قرینده قوری چشمه نام قریه نك جامعی امامتیله شاداب حیاتدر و کندیلری اناطولی قضاتی زمره سندندر . حسن خط تعلیقی عبدالله زاده محمدباقی افندیدن تمشق ایدوب خوش نویس و خوش رقم برکاتب مسلمدر .

شیخ صنع الله

اماسیدر . ابان [۱] شبابنده کله کش طریقه مولویه ایکن حسن خط تعلیق درویش عبدیدن تمشق و مصر والیسی عمر پاشانک امامتیه دخی فوق ایدوب صکره تحصیل علم شریف نیتیه ادرنه یه وارد قدده «صنع الله الذی اتقن کل شیء» ستری ایله جلوتیه بالجیم طریقی شیو خندن آت بازار ی سید عثمان افندی دن تعلم علوم و حیثیت و تجدید بیعتله اخذ خلافت ایلدی . بروسه ده نعلبند زاده محله سنده خدمت تسلیمک اوزره ایکن بصنع خدا چله کزین خلوت خانه کور و پیکار باشی مزارستانده خامه معارف جامه جسدی (جلوت خانه ۱۰۹۵) تاریخنده پیرایه قبور قلندی . آثار خطیه سی بسیار بر شیخ جلیل المقدار در .

میر سید صهی

نیشابوریدر . حسن خط ایله امتیازی هنروران صاحبی تحقیق ایلشدر .

عباس وسیم بن عبدالرحمن بن عبدالله «طیب»

شهریدر . طریقه خلوتیه و قادریه دن دخی بنده یاب اولانلردندر . رئیس الاطبا کاتب زاده رفیع افندی دن ذیل علم خط تعلیق تعلیق ایدوب تحصیل مهارت بعده خواهشکر علم ابدان طبابت اولغله بروسه لی طیب شهر یاری مذکور علی افندی دن و آنک استادی درویش شفایی عمر بروسیدن دخی یولیه نسخ طیبی کوروب بعد الحج سلطان سلیم چارشوسنده بردکان کشاد ایلشدر . یانیه لی اسعدخواجه دن دخی فن حکمت و لسان فارسی دخی تعلم ایلشدر . درویش صادق فتحیهوی و درویش شاهد و درویش دستور و امثالندن عرفی و صائب و شوکت دیوانلری و مثنوی شریف دخی کوروب و علم نجومده دخی زیج الوغی لسان وقت اوزره شرح ایدوب و طبده دخی «دستور الوسیم» نام بر تالیف جسم جمع ایدوب اکثر آثارینک و بونلرک دخی دیباچه لری

[۱] «ابان» — همزه نک کسری و بانک تعدیدیه برنسته نک وقتنه، علی قول اول هنکامنه دینور» [قاموس ترجمه سی جلد ۴ صحیفه ۵۴۰]

بو فقیرك تسویدم ایله واقع اولمشدر. صدراسبق راغب پاشا کتب خانہ سنده موقوفہ اولان کتبدہ داخلدر. دیوان اشعار و سائر آثاری دخی بسیاردر. شوال شرفده واقع کسوف کونی بعدصلاةالجمعه ادرنه قپوسی خارجنده دفن اولندی. رحلتی بو بریت ایکی تاریخ ایله مضبوطمزدرد:

دردیکه درمان طیبم اتمدی یارا نجوم [۱]   عمریکک مهری بوکون عباسم اولدی منکسف
۱۱۷۳   ۱۱۷۳

عبدالباقی عارف بن محمد بن مصطفی

شهریدر. بشرطبیعت، ملک خصلت، فاضل آگاه، عارف بالله، عمادالدین خطه عرفان، میرلوای نکته شناسان اولوب پدری قاسم پاشا نام محله ساکن ترسانه عامره کتابندن عمی زاده دیمکله شهرت داده در. کندیلری شب و روز ورزش و تحصیل کالاته سعی و کوشش ایله هر فنی کاینبنی تکمیل ایدوب ظاهر و باطنی یکتا سوار میدان شعر و انشا و حائز قصب السبق مضمار اسرار «ذلك فضل الله يؤتیه من یشاء» اولوب خصوصا حسن خط تعلیقه محمد تبریزدن تمشق ایله مشار بالبنان خامه کاران جهانیان اولمشیدی. ذات فضائل مشحونلری مکتب عرفان حقیقت «نون والقلم وما یسطرون» اولوب نتیجه مقدمتین کاف و نون و اثبات ذاته ایراد اولنش بر دلیل صحت نموندر.

عالم و فاضل و خطاط و فقیه نحوی   فارسی دان و مزایای سروده واقف
شاعر فاخر و منشی و مورخ یعنی   جمله بی بیت معما کبی حاوی عارف

شیخ الاسلام عالی نام منقاری زاده یحیی افندی مرحومک قوغه جی دده امتحاننده بالاپرواز تقریر ایله سرآمد درس اوقیوب بعدالتدریس اون التي سنه ده سلانیک رتبه سین تأسیس ایدوب بعدالعزل بروسه و مصر اولوب استانبول قاضیمی و صدر اناطولی و صدر روم ایلی هر برنده ایکیشر کره شرف مکین اولوب غرائب اتفاقیه دندرکه ایکی کره نفی واجلایه دخی مبتلا اولمشدر. اهل کیف، لکن حق کوییده ستل سیف ایدی. بعدالاطلاق مشق خانه بقایه رحلت و ابو ایوب انصاری تربه شریفه سی

[۱] مصراع شکل حاضرله فضله طوتیبور.

اتصالنده عزم جنت ایلدیکی سال شیخ زاده یحیی صدیق افندیکنک

عارف بالله عبدالباقی عدن آشیان ۱۱۲۵

محمد کامی افندیکنک

عارف بالله دبداریله اولسون برکزین ۱۱۲۵

تاریخلریله و سید حسین وهبی افندی دخی بو مصرع عالم آرا ایله روح عارفانه بی شاد ایشدر:

کیدوب عارف افندی قالدی اسمی دهرده باقی ۱۱۲۵

حسن خطله نیجه مقطعات و مرقات و کتب نفیسه کتب و تحریریه اثبات ذات ایدوب آثار علمیه لرندن کلامده «مناهج الوصول» و نحوده امری و نفسه رساله سی و لام تعریف رساله سی و سیر شریفه و معراجیه منیفه و قندیه فتحنه مقامه قندیه جمع ایدوب وعضامک فارسی استعاره رساله سی و مقدمه اخلاق ناصری بی ترجمه و تعریب ایدوب السنه ثلاثه ده متدون دیوانی و ایوبده بر مدرسه سی واردر . بو بیت القصید زاده طبع رشید ذات فریدلر بدر:

مهابتله مقابل اولدیغکده صفاعدایه قیومک کوش ایدنجه قارشو جیقیدی دشمنک جان

دیگر

کنعانیان حسرتی ایتمش ذایل و خوار اول یوسف ملاحتی مصره عزیز ایدن

سید عبدالباقی بن سعید محمد بن علی «لعلی زاده»

شهر بدره جدی لعلی علی افندی سلطان احمد خان زمان دولتنده رئیس الکتآب اولمشدرکه طوب قپوسنده مدفون مشاهیردن مرد معنوی شارح مثنوی سید عبدالله افندی [۱] مرحومک دامادیدر . پدرلری صدر اناطولیدن معزولاً و قبرسده منفیاً وفات ایلدی . کندیلری یولیه استانبول قاضیسی اولوب مدت ناقصده استعفا و ابی ایوب انصاری علیه رضوان الباری قربنده ساکن ایکن بنا کرده لری اولان رباط قلندران قپوسی اتصالنده خلوت کزین چله برزخ اولسنه بو مصرع تاریخ اولمشدر:

کاشن جنته کلبن اوله لعلی زاده ۱۱۵۹ [۲]

[۱] کنارده : شارح مثنوی صاری عبدالله افندی جریده کیرامزده افاده اولمشدر .

[۲] کنارده : عرابدندرکه بو تاریخ مصرعی صلاة جنازه لرینی ادا ایدرکن نماز ایچنده

ملهم اولوب بعدالسلام حساب ایلدیکنده تمام تاریخ کلشدر .

حسن خط تعلیقی قاضی عسکر عبدالباقی عارف معروفدن یازوب ناسخ راسخ اولمشلر ایدی . نیجه کتب کثیره کتابتنه موفق و کلیات و جزئیاتده فاضل بیهمتا ایدیکی محققدر . حتی بو سبیدن صدر شهید علی پاشا ایله موره و واردین سفرلرینه معیت اوزره واردیندن اولوب صدر مزبورک شهادتنده نفی واجلا واطلاق وسائر احوال انفسیه و احوال آفاقیهلری «سرگذشت» نام مجموعه رسائیلنده مفصلاً تحریر کرده لریدر . «نوادراصول» ی دخی اختصار ایلمشدر . طریقه ا کملیه بیرامیه نك صاحب سربسته سیدر . قبرلرینک پنجره سی اوزره رسم قلمی اولان جلی خط تعلیقی ایله موجود اولوب استانبولدن نقللری ایچون ایلدکلی تاریخنی سال وفات تاریخیدر ظنیله غلط ایدر لکه بو ایکی بیتدر :

قلبه (ابن ریاض الجنه) الهام ایتدی حق   حب ذاتی دعوت ایتدی روحی بزم وصالته

۱۱۵۳

لعلی زاده سید عبدالباقی کبردی جنته

دیرلر ارباب محبت نقلمک تاریخنی

۱۱۵۳

ابن بنادن امر حاضر اولوب اول کلمات ثلاث تکیه سی بناسنه تاریخدر و ریاض الجنه اثرده وارد ذکر مجلسیدر . مرادی زاویه سی اولور .

عبدالباقی بن محمد پارسا

کلیبولیدندر . پدرلری پارسا افندی آغازده محمد دده افندی نك کلککش فقراسندن ایکن ادرنه ده طریق تدریسه دخول و دوریه موالیسی زمره سنه وصول بولوب نیجه مناسب مناصبدن صکره ینه کلیبولیده مقیم ایکن (رمضان ۱۰۹۱) تاریخنی رمضاننده رحلت ایلدی . کندیلری (ع) « یک روزه جهدکن و باقی بنخند » مفهومی منجه بحری محمد پاشادن حسن خط تعلیقی کماله رسیده و خرده وشکست خطلری کزیده بر وجود پسندیده اولمشدر . یولیه شام قضااسندن معزولاً استانبولده (حضور قلب ۱۱۴۶) تاریخنده رحلت و امیر بخاری دائره سنده دفین تربت اولدی . درویش نهاد ، پاک اعتقاد ، استاد والانزاد ایدی .

عبدالجبار

اصفہائی اولوب قبلہ الاوتاد سید عماد شرافت نژادك شا کرد خاص و تلمیذ باہرالاختصاص لریدر. «رضینا قسمة الجبار فینا» پندیله دلبند اولوب کتابت و تکثیر اثرله اصابت ایلشدر. (خسته ۱۰۶۵) تاریخنده تارحیاتی کُسته اولدی.

عبدالحالق

باخرزیدر. قلم تعلیقی میر علیدن تمشق و تحقیقی مسطوردر. تکثیر سواددن حذراً تفصیلی اجماله تبدیل اولندی.

خواجه نورالدین عبدالرحمن جامی بن احمد بن محمد

خراسانیدر. مخلصی ایله اجدادندن شیخ احمد نامقی جامی جناب لرینه ایما ایدر. طریقتی خواجه سعدالدین کاشغریدن اخذ و عبیدالله احرار ایله دخی صحبت ایلشدر. حسین بیقرا و سائر سلاطین حتی پادشاهان عثمانیه دخی ا کرام و هدایا ایله کسب آشنایی ایدوب شرف یلمشدر. تألیف لری «هفت اورنگ» و اوچ عدد مکمل دیوانی و قصائد فارضیه نی و فصوصی شرح ایدوب «نقش فصوص» دیمشدر. معیاده و عروض و حساب کی فنونده آثاری اولوب اوائل قرآن کریمه عربی تفسیر یازمشدر. کافیة ابن حاجبی دخی شرح ایدوب «شواهد النبوه» و «سلسلة الذهب» و فن خطاده دخی منظومه سی واردر که کلیاتده جمع اولمشدر. طقوز یوز تاریخندن ایکی سال اقدم ارتحال ایلشدر. هراته دفن اولنوب استیلاده اوغلی جسدینی دیار دیگره نقل ایلشدر. رحلتنه متعدد تاریخلر دیمشدر که بونلردر: (ومن دخله کان آمناً ۱۸۹۸) و شا کرد منیبلرندن منلا علی شیر نوایی دخی دیمشدر: (کشف اسراراله ۱۸۹۸) و دخی (آه از فراق جامی ۴۴۹) [۱] نصف تاریخ اولوب تکراری تمام اولور. (اشعار دل فریب ۱۸۹۸) و بو فقیر تبرکاً (فراق ناسوت ۱۸۹۸) کله لرینی تاریخ بولمشدر. روح الله تعالی روحه.

[۱] کنارده: (عبدالرحمن جام ۴۴۹) دخی نصف تاریخدر. ۴۴۹ + ۴۴۹ = ۸۹۸

عبدالرحمن

خوارزمیدر . انبسی و عبدالکریم بادشاهک پدری اولوب اسلوب انبسی دیو معروف هنوران اولان وای نو تعلیقه مخترع اول بودر . سلطان یعقوب که آق قیونلی دولتنده پادشاه ایدی، اعتبار ایدوب (التاج التاج ۸۷۰) تاریخلرنده شهرت بولمشدر . لکن تنقیح و تهذیب انبسیدن ظهور و اطانت کلیه سیله مشهور اولغله نسبت اولمشدر .

شیخ الاسلام عبدالرحمن بن حسام الدین

شهریدر . پدری طلوحی حسام افندیدر که استانبولدن معزولاً بیک الی بش تاریخنده رحلت ویایلاق سمتنده کندیلره منسوب جامعی میداننده مدفوندر . کندی ولادتلی (باغ ۱۰۰۳) تاریخنده اولوب داخل طریق تدریس و الی تاریخنده حلب قضاسنی بعدالضبط حکومت شامه نقل اولمشیدی . یولیه استانبول و انطولی و صدر رومدن معزول اولوب (المحفوظ ۱۰۶۵) تاریخنی رجبنده ثالثه ابوسعیدافندی عزلنده صدر فتوی و فروه بیضايله تسعید اولمشدر ایدی . سنه سی تمامنه قریب استعفا ایلیوب قدس شریف منصبی استدا و بعدالانفصال دیار مصریه دز چیزه آرپه لئی ایله تعین و بالنفس حرکت و آنده توطن اوزره ایکن (المریض ۱۰۸۱) تاریخنی جمادی الاولاسنده عازم بقا ورو براه ماوا اولدی . فقهای ظرفادن، خصوصاً پنجه کبر پهلوان و استاد کمان کشان اولوب سلطان مراد خانه قبضه تیر و کمان تعلیمیه استاد اولمشدر . حسن خط تعلیقه دخی مشاربالبنان خامه کاران زمان اولوب درویش عبدتی بخاری نقشبندیدن مأذون وضع کتبه و تعلیم طریقت مهذبیه ایشدر . یوسف بدیعی « ذکری حبیب » و « الصبح المبني علی حیثیه المتنبی » نام ایکی کتابنی آنک نامیه توشیح ایشدر . احوال سائرهمی دوحه مزده اجمال اولمشدر .

عبدالرحمن بن عیسی بن موسی

شهریدر . عیسی زاده دیمکه معروف و پدری موستاری در که استانبولدن معزولاً

(وحدت روحانیت ۱۰۹۳) تاریخندہ وفات ایدوب ابویوب انصاریدہ شیخ یحیی زاده زاویہ سندہ مدفوندر . کندیلری شیخ الاسلام قرہ چلبی زاده عزیز افندینک حفید سعید و کریمہ زادہ مجیدلریدر . طریقت علیہدہ نقشبندپرند عرفان ذاتی خواجہ محمد امین توقاتی قدس اللہ سرہ جنابلرندن اخذ نسبت ایلشدر . طریق اوزرہ مدینہ منورہ قاضیسی اولوب (شرع شریف ۱۱۶۰) تاریخندہ بعدالحج خطہ حکومتہ حظ رحل آرام ایلدیکی کون عزم دارالسلام وهم جوار حضرت سیدالانام اولمشدر . حسن خط تعلیق سابق الذکر عبدالباقی عارف معروفدن تحصیل ایله اذن واجازتہ برادرلیله مآ تعلق ایلشدر . آثار کثیرہ تحریرینہ موفق اولاندندر .

عبدالرحمن

شهریدر . صدرالدین زاده شیخ الاسلام محمد صادق افندینک اقرباسندندر . مکتوبیلری خدمتندہ اولغله مکتوبیحی افندی دیمکله عرفقدر حسن خط تعلیق قاضی عسکر عبدالباقی عارف افندیدن تحصیل ایلدندر . بحسب الطریق استانبولدن معزول ایکن (وصلت خلد ۱۱۶۰) تاریخندہ رحلت وفندقلیده شیخ الاسلام مشارالیہ جوارنده مدفوندر .

عبدالرحیم انیسی

خوارزمیدر . اسلوب انیسی دیمکله معروف وادی خاصک مخترع اولی اولان پدرندن برادری عبدالکریم معتیله تمشق و تہذیب و تحسین و تحقیق سبیلہ کندی نامیلہ ما نوس اولدی . آق قیونلی یعنی بایندریہ دولتندہ پادشاہ محبوب سلطان یعقوبک التفات کلیدسیلہ اشہار تام و مقبول خواجکان انام اولدی . مع هذا سلطان علی مشہدی ایله ہم عصر ایدیلر . فی الجملہ خطنی تصحیح و اصلاحہ مائل ایدی . حتی سلطان مشارالیہ حضورندہ بردنہ محجوبیتنی عالی دخی قیدجریدہ ہنروران ایلشدر (استاد روزکار ۹۰۰) تاریخلرندہ کوزل یازمشدر . بوییت اشعارندندر :

مژہ قانع نشود اشک من محزوزرا   نتوان بست بخاشاک رم جیحوزرا

عبدالرحیم ضیاء الدین بن علی

شہریدر . پدری علی افندی اناتولی قلمی قضا تندر . فی الاصل خط تعلیقی طور مش زاده احمد افندی تمشق ایلشدر . طریق اوزره مکہ مکرمہ دن معزولاً بعد التفی والاطلاق (ختم عمل ۱۱۸۰) تاریخی جمادی الاولیسی غره سنده رحلت ایلشدر .

سید عبدالرحیم فائز بن سید ابی السعود محمد بن السید محمد اسعد

شہریدر . جدلری اسعد افندی صوفی امیر افندی دیمکھ معروفدر کہ سلطان مراد عصر نده بنای بیت مکرم عودتنده نقیب الاشراف اولوب (رضوان ۱۰۵۷) تاریخی یوم عاشوراسنده انتقال وداود پاشا جامعی حرمنده مخصوص مقامده مدفوندر . مخادیم کرامنک اصغری اسعد زاده سید ابوالسعود مزبور بروسه قضا سندن معزولاً وفات ایلدی . کندیلری مغنیسا وغلطه ومصر قاهره قاضیسی دخی اولوب آنده (ختم زمان ۱۱۳۸) تاریخی جماداسنده عزم جنان ایلدی . حسن خط تعلیقی قاضی عسکر عبدالباقی طرف افندی تلمذ وتکمیل وبوطریقہ قرابت صهریت دخی تحصیل ایدوب داماد سعادت معتادلری اولشدر . وناقص التسوید قالان سیرلری دخی اتمام وتبیض ایلشدر . آثار بسیاری وارد . بویت اشعارنددر :

قالماز مثال ذرہ ناچیز فائزا اول آفتاب حسنی کورنجه قراریمز

عبدالرحیم

تاتار بازارندن شیخ الاسلام اسبق دری زاده مصطفی افندی نیک دائره لرینه وصول وعلم ومعارفه وخط تعلیقہ هوسکار حصول اولوب فندق زاده ابراهیم افندی تلمذ وحسن روشندن تلمذ ایلشدر . داخل سخن تدریس و مکتوبیلری خدمتیلہ دخی تأسیس ایلوب بروسه دن معزول ایکن (انتقال تراب ۱۱۸۵) تاریخی جمادی الاخره عشر اولنده رحلت و ابویوب انصاری قربنده دفین خاک پاک اولشدر . طریقت خواجکانی حرم کتخداسی سید احمد آغادن اخذ ایلشدر . علیہ الرحمہ والرضوان .

عبدالرزاق نورس بن محمد

کر کو کی الاصل اولوب تحصیل علوم و معارف ایله معروف و حسن خط خرده تعلیق ایله دخی مألوف و صدر اسبق علی پاشا [۱] حضرت تارینک شرق طرفنده سر عسکر لکاری اثنا سنده خدمت کتابیلرنده اولوب سیر و سیاحت و معیتلرنده کشت و کذار دیار و مملکت ایدرک دفعه اولای صدارت پاشای مشارالیه آستانه علیه داخل سخن سلسله تدریس و خواجه زاده قاضی عسکر سید عبدالله افندی به داماد اولوب بنیان مصاهره بی تأسیس ایشیدی . صدر مصدرك ثانی لری قیلنده بوسنه مولویتیله ترك تدریس ایدوب بعض مناصب ضبط ایدرک صدر مسطورک ثانیاً کوتاهی و ایسی اولدینی ایامده بونلر دخی قاضی بلده بولنوب رحلتلرنده خدمتلرنده اولمشلرایدی . بعد زمان مالک اولدینی قاضی عسکر لطف الله افندینک سیللی ساحل خانه سنده شکسته مزاج و اسیر بستر و علاج ایکن اواخر صدارت راغب پاشاده بروسه به ثانیاً اجلا و وصولی هفته سنده عزم بقا ایلدیکی بو مصرع اشکسته ادا ایله ضبط اولندی : (اولدی بورساده روان نورس افندی باقی به ۱۱۷۵) مدون منشآت و فارسی و ترکی جمعیت دیوانچه لری واردر .

عبدالرشید

اصفهانیدر . صاحب طرح جدید عماد شهیدکشا کرد مجیددر . وادیلری مقبول بر وجود ارشد الفحولدر . تقریباً (رضوان ۱۰۵۷) تاریخی حدودنده عزم مشق خانه جنان ایلدی .

عبدالصمد

سمرقنده دائره سلطان حسین بیقراده آسوده و کلیات حضرت جامی کتابتیه مأموراً آوده اولوب هنروران میاننده معروف و طرز مخصوص اوزره موصوفدر .

عبدالغفور

روسی اولوب پدری بلده مزبوره قراسندن قسقلی نام قریبه ده ظهور ایلمکله

[۱] حکیم اوغلی

قسقلی زاده دیمکله مشهور در. بلده سی مدرس لرندن بولمغله حسن خط تعلیقی طیبی
مصطفی افندی کوروب اقرانی کبی خوش نویس اندندر.

عبدالغنی بن محمد

شهریدر. پدی وارداری شیخ زاده در. کندیلری فی الاصل قواعد حسن خطی
یک چشم سلیمان افندی کبی نیچه استاددن امعان ایله کوروب تمشق ایلشدر. حسن
رفتاری کزین و حسن اشعاری متین اولوب (ع) «آنکه نامش غنیست از القاب»
مفهومنجه مخلصدن عاری آثاری تذکره لرده مذکور در. یولیه اناطولی قاضی عسکری
اولشدر. سکسان یاشنده ایکن (شناور قیامت ۱۱۰۸) تاریخی شهبانده دریای
بقاده سابع و قوغه جی دده تره سی اطرافنده عازم روز رابع اولدی.

عبدالکریم پادشاه بن عبدالرحمن

خوارزمیدر. عبدالرحیم انیسینک برادری ایدی. تحفه سامی قولنجه پدرندن
تمشق ایدوب بو دخی برادرینه منسوب اولان اسلوبده خوش نویس و برادرینه
مانی برخطاط نفیسدر. سر قلمدن بلا تصحیح و اصلاح یازار ایدی. سلطان آذربایجان
یعقوب بن طویل حسن جنابی جانبندن التفاته مظهر لر در. کتبه سنده «کتبه خدا داد»
و کاه پادشاه و احیاناً عبدالکریم ترقیم ایدر ایدی. او اخر حالنده خفت دماغ کلوب
«کتبه زرافه» دیو یازاردی محکوم اولمغه عار ایدوب کتایته رغبت ایلزدی. اشعاری
دخی وار و بو بیت یادکار در :

ترا از دیده جا کردم که از مردم نهان باشی چه دانستم که آنجا هم میان مردمان باشی

عبدالکریم بن محمد رفیع

شهریدر. آنی الذکر کاتب زاده رئیس الاطبا محمد رفیع افندیکنک مخدوم سعادت
لزو ملریدر. حسن خط تعلیقی والدماجد لری مشارالیه استاددن تدارک و حسن صورت
تحصیلنه تهالک ایدوب حکمت و سائر معارفده جانشین پدر والا کهری اولشیدی.
ادهمیه دن جزائری درویش علیدن اخذ طریقت ایدوب یدی سنه خانه سندن چیقمامق

اوزره توصیه ایدوب « مدت تمامدر. شمیدین صکره اذندر. چیقسونلر ، دیدکده
« کلسونلر کندیلری چیقارسونلر ، دیمشیدی. واقما چند ایام مرورنده (رحلت
ناسوت ۱۱۵۵) تاریخنده فجأةً وفات ایدوب شیخ مزبور کلوبمعا مرقدینه دک
کیدوب امیر بخاری به قریب دفن اولمشدر .

عبدالله بن ابراهیم

ادرنه دندر. ردوسی زاده دیمکله عریف فاضل و اباعن جد کامل برذات شریفدر.
یک چشم سلیمان افندی مرحومک شاگردانندن نصب عینی و فی الحقیقه خوش
نویسانک پرزب و زینی و کمال حسنله خطاطلرک میاننده زکسی زاده نک عینی
و اخوانک قره العینیدر. ثلک و نسخده دخی حافظ عثمان افندی ادرنده بولندی
ایامده تلمذ و تحصیل ایله اله کتوروب بو سیدین آثار کثیره شیخ مرحومه مالک
و زیارت طالبرینه سیر ایچون مهالک ایدی. حافظ محرم احمد افندی به بر مصحف
یازدیروب کندی کتبه لرین وضع ایلمشدر ایدی. لکن اکراننده قصور و بو ماده
بین الاساتذه مشهور اولمشیدی. طریق اوزره استانبول قضاسیله بکام و بعد العزل
شوالده رحلتلرینه بو مصرع تاریخ سنک مزاریدرکه امیر بخاری قربنده در :
(کوچدی عبدالله افندی جنت اولسون مسکنی ۱۱۱۶)

عبدالله بن حمزه

شهریدر. پدری فضلالی مدرسین کرامدن ایکن آرای نعیم اولمشدرکه کوپرلی
زاده عبدالله پاشانک استادیتی ایله معروف ایدی. کندیلری حسن خط تعلیقی
طورمش زاده احمد افندی وقاضی عسکر عبدالباقی طارف افندی استادلرک اثرینه
اقتفا و اثرینه انما ایدرک حسن صورت و شیوه لطافت پیدا ایدوب تحصیل علوم
و معارفدن صکره شهید سعید شیخ الاسلام سید فیض الله افندی زاده سید علی
افندی به داماد اولمشدر. قضاة عسا کر عظام و مشایخ اسلامیة دولت علیه بنامک
دخی خدمت مکتوبی شرف مصحوبلری اولمشدر. امین اسرار قدسیه، رهین ابرار
انسبه شیخ خاتقاه حضرت امیر بخاری خواجه محمد امین افندی جنابلرندن اخذ

نسبت خواجگان ایلشردر. داخل سخن تدریس اولوب یولیلہ سلیمانیدن قدس شریف
وبعدہ شام شریف قاضیسی اولوب اتمام مدتدن اقدمروز فیروز عمر عزیزسی رسیدہ
شام حتام اولوب (زینت قربت ۱۱۶۹) رمضان شریفی عشر اولندہ رسیدہ عید
وصلت اولدقدہ بلال حبشی جوارندہ قرار ایلدی . بو جریدہدہ برادر اسمعی
وجریدہ کبرادہ برادر دیکری ابراہیم افندی دخی زیور افزای صحیفہ فقیرانہ مزدر.

عبدالله بن یرعلی

تبریزیدر. حسن خط تعلیقده «هنروران» بیان اوزره پدرندن تمشق ایله تحصیل
کمال وفی الجملة احوال بسط کرده قلم عالی العالدر .

عبدالله بن عیسی بن موسی

شهریدر. مفتی عزیز افندینک حفید اصغریدر. عیسی زاده صغیری دیمکله معروف
ایدی. برادری مذکور عبدالرحمن افندی ایله حسن خط تعلیق قاضی عسکر
عبدالباقی عارف افندیدن تمشق و ذیل اجازتنه تعلق ایلشدر. طریق اوزره برادرندن
سکز سنه صکره (۱۱۶۸) مدینہ منوره قاضیسی اولوب بعدالحج داخل اولدینی
کون بقایه راحل اولدی. خرده و چار دونک و جلی وادیلرندہ کمالی اولوب حتی شاه
سلطان شیخی زاده لک کیری عبدالرحمن افندینک وفاتنه تاریخ رحلتی بو فقیر
دیمشیدم . سنک مزارندہ آنلرک خط لطیفلریله حالا موجوددر .

صید میر عبدالله ابن میرکلان

بخاریدر. آثار منلاجامیدن چند اثر معتبر قلملریله محرر کوریلوب اولواحد
کالالف ارباب معارف الف کامل رجالندن ایدی .

عبدالله بن محمد پارسا

شهریدر. پارسا زاده صغیری دیمکله عرف و برادری عبدالباقی افندی مرحومدن
تمشق حسن خط تعلیق و قواعد دقیقہ سنی چوب قلم تعلیملرندن تحقیق ایله تمیق

ایلمشدر . طریقه تدریسه داخل و خدمات شرعیه به متداخل اولمشدر . « بیت »
 کرانها که من کفتمی کردی نکوسیرت وپارسا بودی

انتهای طریقه قبل الوصول عازم دیار وصول اولدی . حفظی مرحومك بومصرع
 تاریخی پیرایه سنک مزاریدر : (ایلسون فردوسی عبدالله افندی آشیان ۱۱۶۶)

شیخ الاسلام عبدالله و صاف بن محمد

آق حصاریدر . علوم کلیه و جزئیہ فی تحصیل و سیاهی احمد افندی حسن خط
 تعلیق تمشوق ایله ولوازم شان فضیلتی بالکلیه تکمیل ایدوب صدر اناطولی قره
 خلیل افندی به انتساب و حلقه افاده سنه حضور اربابندن انتخاب و داماد عالی جناب
 ایلمشدر . الفات اربعده واقع امتحان کیرده داخل سخن تدریس و اول بحر زخار
 فضیلت یونس پاشا مدرسه سندن فیض یاب تأسیس اولمشدر . یولیه مصر قاهره دن
 معزول و امانت فتوایه موصول ایکن طرف دولت علیه دن بامر هایون اصفهان قره
 محمد پاشا زاده میر آخور مصطفی پاشا سفارتنده معیتله روان و اتمام خدمت عقینده
 صدر اناطولی و ایکی کره صدر روم ایلی اولوب بعده فروه بیضای فتوی دخی زیب
 دوش بالاری اوغله شیخ الاسلام اولدقلرینه بو مصرع حاجزانه در : (زهی نور
 اولدی فتوی نام عبدالله دانادن ۱۱۶۸) بش آی مرورنده بروسه یه و آنده تبدیل هوا
 ایدوب ساحل خانلری اولان امیر کونه زاده یوسف پاشا زاده یالیسنه مأذون اولوب
 آنده آسوده ایکن رحلت وقائن آتالری یاننده سیاوش پاشا ترهسی خارجنده
 ودیعه مشق خانه تراب اولدینی بو تاریخ ایله مضبوطدر : (موت عالم موت عالم ۱۱۷۴)
 آثارندن بیک بش یوز بیت قدر « بهجت نامه » نام برائری و بیک اوچ یوز یتمش طقوز
 بیتده ترجمه کافیه و فن کلامده برساله و السنه ثلاثه کفتارلری واردر . بو ایکی
 بیت برغزلک مطلع و مقطعیدر :

بیلندی سراملی حرف دشنامک و رودندن اوشوخک اولدی مثبت نکته نابودی بودندن
 بزاول سودا کر برچیده کالای دلز و صاف متاع خواهشک آسوده یز خسران و سودندن

عبدالله

نیشابوریدر . میان هنرورانده سلطان علی مشهدینک قلم بنانندن بلاواسطه
تمشق و عبدی کاتب دیو تفوق ایلشدر . شاه محمودک خالیدر .

سید عبدالله

بخاریدر . درویش عبدی مولوی دیمکه معروف و عماد حسنیندن تحصیل و استانبوله
کلوب یلی قپو زاویه سنده بر حجره ده ساکن اولمشدر . عودتدهینه آرزوی ملاقات استاد ایله
عزم اصفهان ایدوب بر وقته واصل اولور که مزبور استاد عزم ارم ذات العماد ایلش .
بیک حسرت ایله خانه سین بولوب خویشانه بعض احوالندن سؤال ایلد که مجموع
خطوط حسنه و اشیاسنی سوی شاهیدن اخذ ایلدیلر . لکن بر زیر مشق وصیت
ایلدی دیوب تسلیم ایدرلر . تبرکاً حفظ نیتی ایله آلوب دقت ایلد که فرط غلظت
مشاهده ایدوب یوزلرینی بری برندن تفریق ایلوب مکرکه درونه کندی خطیله
اون عدد قطعه تعبیه ایلش . بو کرامتیرینی دخی مشاهده ایدوب هزار سوزدل ایله
عزم دیار و اول قطعه لری یادکار ایلشدر . صاحب ترجمه نیک زاویه مزبورده مختفی
اولدینی ایامده صدراعظم طبانی یصی محمد پاشا تنبیهی ایله بر شاهنامه یازوب خط
بها و اکرام و سائر مصرف و کاغذ و تهذیب تذهیب اون سکز کیسه اچیه بالغ
اولدینی دفتر اولندقدده بیک التون هدیه ختامیه ویریلوب کمیدده حج شریف و مدینه
منوره ده مجاورت آرزوسی اولغله یومیه مصر مالندن قرقر پاره عطیه پادشاهی
و واردینی بلادده اکرام اولمق اوزره اوامر علیه و مکاتیب ارسالیه ویریلوب والی
آخر العمر هم جوار سیدالانبیا علیه التحایا اولمشدر . و بو سیاق مزبور شاهنامه نیک
ظهرینه قید و الی ماشاءالله یادکار اولوب و مرغ دعای دولت علیه آت صید قلوب
حالا اندرون هایون کتاب دولابلرندن برنده موجوددر . مشارالیه درویش عبدی
(رضوان ۱۰۵۷) تاریخی حرودنده رحلت و بقیعه ده حجره کیر خانقاه تربت اولمشدر .

عبدالله سیحی

قلم نیکت خواجکانی زمره سندن بولمغله جریده کبراده ترجمه لری استیفا اولندی .
اول علاقه متانتله خط تعلیق دخی کندینه مسخرا اولان اهل تحقیق ددر .

عبدالله

قزوینی در . تذکرہ دولتشاہدن خط تعلیقہ مہارتی مسلم استاد عالم اولدینی
بیدار و سلفہ ہم عصر ایدیکی آشکاردر .

عبدالله

شہریدر . استانبولده والدہ جامعہ ابتدا تعین اولنان کاتب بودر . مصاحب
شہریاری و تیر انداز بی انبازدر . حسن خط تعلیقی درویش عبدیدن تحصیل ویکچشم
سلیمان افندیدن دقایقہ نظر امان ایله تکمیل ایدندرودر . مخدوملری پیری محمد
افندی و حفیدلری مصطفی افندی دخی ذکر اولنور .

شیخ عبدالله جناب بن محمد طاهر

شہریدر . خط تعلیقی یساری محمد افندیدن کوشش ایله اجازت یاب اولمشدر .
پدری حرمین شریفین تفتیشی خدمتندہ اولوب بعدالغزل موصلاہ عالیہ مدرسہ ایکن
وفات اولمشدر . مخدوم مرقوم بروسدن معزول درویش مصطفی افندینک ہمشرہ
زادہ لریدر . وقتمز رجالتندن ومدرسینک اهل کالندن ایدی . (ختمہ المسک ۱۱۹۷)
تاریخندہ رحلت ایلدی .

عبدالواجد

شہریدر . تحصیل علوم و دولت علیہ سایہ سنہ قدوم ایدوب کندینہ توجیہ ایله
اکرام اولنان واجدیہ کوتاہیہده الی الوقات مدرس بولمغله اول مدرسہ یہ سبب شہرت
اولمشدر . سلطان برهان الدین ارغنونندن طریق مولانادہ اخذ دست انابتلہ مظهر مواجد
راہ حقیقت اولدینی سفینہ نفیسہده تفصیل کردہ حضرت ثاقب ددہدر . سلطان علی
مشہدین مشق خط تعلیق و ہر وادیدہ میان ہنرورانده بارع التحقیق ایدی .

«تقایہ» یہ شرحنی (نقایۃ الفقہ الواجدیہ ۸۳۷) تاریخندہ آتمام وحسن خطلہ تبیض و پایہ
سریراعلیہ اعلا و اعلام ایلدکدہ شرحندن زیادہ شیوہ خطی پسندیدہ طبع ہایون اولوب
مظهر اکرام اولمشیدی . فناری زادہ محمدشاہ افندی رجاسیلہ فن اسطرلابدہ دخی

بر منظومه کيآبي واردر. (شادمان لاهوت ۸۳۸) تاريخي شعباننده طي دفتر اعمال ايله
ترك ناسوت ايلدي .

عبيدالله حامد بن مصطفى

شهريدر . پدري ملطي مصطفى افندي بروسه دن معزولاً كوك صو مزارستاننده
مدفوندر . كنديلري برادري محمد راشد افندي ايله معاً خط تعليق قاضي عسكر
عبدالباقي طرف معروفدن تمشق ايله رسیده درجه حسن وبها ايلش بر شاعر
ومنشي ييهتادر. مدرسین كرامدن ايكن سفارت ايله طرف ايرانه روانه اولوب تكميل
خدمت ايلشیدی . بحسب الرتبة استانبول قاضي اولمشيكن بعد العزل قاهره مصر
ومكة مكرمه حاكمي وبعده العزل بر مقدار مكث اولنوب وطنرينه بعد الوصول صدر
اناطولي قاضي عسكري ايكن فجاءة (التكاثر ۱۱۵۲) تاريخي ربيع الاولنده الحاي اشغال
تكاثری تارك وزيارت مقابري عين اليقين رؤيته مهالك اولدي .

عثمان بن ابراهيم

شهريدر. برادري الحاج عصمت محمد افندي مجله ارباب ثلثه مسطوردر. خط
تعلیق شيخ الاسلام ولي الدين افندين كوروب ماذون اولمشیدی. قواله قاضي ايكن
فاتحه دولت محمود خانیده رحلت ايلدي . فن ربع وصنعتنده ماهر ایدی . برادرندن
اخذ طريقت ايلدي .

عثمان بن سليمان

ايوبي اولوب پدري سودليجه نام قريه ده امام ایدی . كندی (ع) « نچه مدت
مرور اتمكده دملر شير اولور » نشیده سنجه منظومه مولود قرائتي وعيسى زاده عبدالله
افندين خط تعلیق تمشقی وكتاب مشقتی ايله اوقات كذار ايكن كاشغري ندایي شيخ
عبدالله ادريسي قدس سره دن انابت ايلوب وشيخه همشيره سني تزويج ايلد كده اكراماً
للشيخ ادرنه سلسله سنه ادخال اولمشیدی. (صفوت خطاط ۱۱۹۵) تاريخنده طريق حجه
رحلت ايلدي .

شیخ الاسلام عثمان

ساحب ابن المفتی محمد صاحب بن محمد پیری شہریدر . اول نام داش جامع القرآن بین الانام شیخ الاسلام ابن شیخ الاسلام اولوب پیری زاده لکھ شہرت تام صاحبی ایدی . و ابان تحصیلرندہ حسن خط تعلیقہ ہوسکار و سر اطباء سلطانی کاتب زاده محمد رفیع افندیبن تعلم ایله استفاضہ و طریقہ صوفیہ بکتاشیہ سمتہ منجذب و سائرینہ دخی محب و منتسب ایدی . ہر معارفہ ممتاز و شعر و انشادہ پیر پرور اہالی نواز اولوب حتی معرفت و قاسانہ دن دخی قبضہ ایله سرفراز ایدی . مرحوم مرسوم رسم عثمانی آل عثمان اوزرہ با پایہ غلطہ نخر جندن معزولاً چند ماہ استانبول قضاسی ایله دخی صاحب امتیاز اولوب صدر اناطولی و مکرراً صدر روم ایلی اولمشدر . وقت مقدرندہ موروث پدرانہ اولان صدر فتوی ایله دخی بکام و اون یدی آی قدر زمانی بعدالاتام (عثمن ستم دیدہ ۱۱۸۳) تاریخی اوائل ذی القعدہ سندہ عزم دارالسلام ایلیوب مراد پاشا جامعی اتصالتدہ صدر اسبق قارہ داود پاشا مرقدی جوارندہ دفین خاک سیاہ اولمشدر .

سید عثمان اویسی بن سید محمد سعید بن عثمان

شہریدر . جدلری اویس القرنی برادری نسلندن اولوق اوزرہ مشہور در کہ صدر اسبق محمد پاشا جامعندہ امام و قریندہ آوسکی مسجدی مقابلندہ خانہ سندہ یدندہ اولان خر قہ پارہ بی زیارتلہ شہرت بولمغین صدر سابق چورلیلی علی پاشا ا کراماً مخصوص اول خانہ بی وقف و مستقل حجرہ کار کیر و باب خانہ بیہ چشمہ و اتصالتدہ عمارت بنا و وقف و تسجیل ایلککہ محل معروف و زیارت گاہ روحانیت موصوف اولمشدر . امام بام (الظاهر ۱۱۳۷) تاریخندہ رحلت ایلیوب مخدوم لری سید محمد سعید افندی دخی مدرس اولمشیدی . طریق اوزرہ ادرنہ دن معزولاً استانبولہ وفات ایلیدی کہ صدر اناطولی ایکن رحلت ایدن فخر المفسرین مستحی زاده عبد اللہ افندیک دامادی اولمقلہ صاحب ترجمہ نام داش ذی النورین سید عثمان افندی آنلرک کریمہ زاده سیدر . خط تعلیقہ ددہ زاده سید محمد افندیبن ماڈونلرک بشنجیم سیدر .

مشایخ اسلامیہ دائرہ سندہ مکتوبیلری خدمتاریہ دخی تأسیس ایلوب حالا حلبدن معزول ومخلص مزبور ایلہ اشعار متین صاحبی برذات کزیندر .

سید عثمان

ایوبیدر. طوبنخانہلی محمود افندیدن تحصیل حسن خط ثلث و نسخ و بوقوت و متانتہ سیاهی احمد افندیدن تعلمله خط تعلیقده دخی پیدا ایدوب نیچہ آثار و (شرف ناسوت ۱۹۰۷) تاریخنده دلائل شریف ونتایج الفنون امثالی یادکار ابقا ایلشدر رحمہ اللہ تعالی .

سید عثمان

اناطولیدہ بولی قربنده کول بازاری نام قریہ دندر. حسن خط تعلیقی مشارالیه فندق زاده ابراہیم افندیدن تحصیل ایلشدر . فاضل جلیل شلجی زاده مولانا خلیل افندینک خدمت اعادہ سندن بکام ملازمت اولمغله وقایع نویسان تواریخ تفصیلی تکفل ایلدکاری وجہ اوزرہ خلیل افندی یکیشہر فنار مخرجیہ اکرام اولنوب مومی الیہ وصاف عبداللہ افندی استانبول پایہ سیلہ بعدالاجلال محمدپاشا زاده مصطفی پاشا سفارتلہ دیار ایرانہ نادرشاه التماسیلہ تعیین اولندقدہ اول فاضلین جلیلمین دخی معیتنہ مأمورین اولوب مذکور خلیل افندی خدمتندہ صاحب ترجمہ دخی اول دیاری سیاحت ایلشیدی. اناطولی قضاتندن اولوب نقاش پاشا سرابی قربنده الی آخرالعمر خدمت تعلیم طلبہ اوزرہ اوقات کذار ایکنہ ان الثمانین وبلغتہا سترندن وایہ دار اولدقدہ (استاد حسن خط ۱۱۹۳) تاریخی جمادی الاولی سی اوآخرندہ مرض پیری ایلہ رحلت وطوب قیومی خارجندہ دفین تربت قلنمشدر. نورلہ قبرہ .

عثمان

شہریدر. مکتوبی نسبتیہ شہر ایدی. شیخ الاسلام پشمقجی زاده سیدعلی افندی خدمتندہ اوقات کذار اولوب غلطہ وروسہ ومکہ قاضیسی اولدقدہ شام شریفده (شہر شوال المبارک ۱۱۳۶) تاریخی شوالندہ رحلت ایلدی. حسن خط تعلیقی سیاهی

احمد افندی مرحومدن کورمشدر . خساست نسبتہ فضل وادبی غالب اولغلہ
منلاخسرو مرحومک مرآت مرقاتی ترجمہ ایلشدر . ملقب شہرت صاحب ثروت
کسینہ ایدی .

میر عضدالدین

بخاریدر . حسن خط تعلیق نواختراعدہ بالذات اسلوب خاص صاحبی عبدالرحیم
اندسینک تعلیمیہ تمشق واول اسلوبہ تعشق وبر خطاط نفیس اولغلہ تفوق ایدن
هنروراننددر .

شیخ علی بن احمد بن خلیل

ادرنہ سا کنلرندندر . جدی عرب خلیل افندیدر . کندیلری قادریلرشیخی محمد
افندیدن مستخلف عرب زاده قادری دیمکله عریفدر . ونقشبندیہدن اولان عرب
زاده خواجه محمد علمی بن خلیل [۱] افندیکن برادر زاده سیددر . حسن خط تعلیقی
جانباز زاده علی افندیدن تمشق وبالخاصہ قلم جلیدہ تفوق ایلشدر . بلدہ مزبورہدہ
(مرچہ کشتی بدروی ۱۱۶۵) تاریخندہ بومزرعہ فنادن ناقل منزل معنوی اولدی .

الصدر میر علی شیر بن چکیکنہ بہادر

ہرؤیدر . سلطان بہادر خان حسین بیقرا ایله ہم مکتب تحصیل معارف ایکن
میانہدہ جریان ومنعقد اولان مواعید ومواثیقہ بناء نوبت ساطنت هندستان خان
مشارالیہ جنابنہ رسان اولدقدہ عہدمعقودینہ وفا ومراتب عالیہدہ استخدام واستیفا
اولنشدیدی . حسن خط تعلیقی سلطان مشارالیہ ایله شرکت اوزرہ مذاکرہ وتمشق
ایله رسیدہ حسن کمال وکمال حسن ایلشدر . اواخرحالندہ ترک وانزوا ایله سن نبوی بہ
وصولندہ (جنت جنت ۹۰۶) تاریخی جمادی الاولاسندہ برروزیکشنبہدہ رحلت ایلدی .

[۱] کنارده : مشارالیہ علمی افندی (مختی ۱۱۳۰) تاریخندہ بلدہ مزبورہدہ ورای
پردہ لاهوتدہ اختما ایلدی . اسکدارده مدفون اولان صاحب رسالہ خواجه سیدمحمد بخاری کہ
ابو عبدالله انصاری دیمکله معروفدر موسی ایله علمی مرحومک شیخیدر . بونلر دخی (تہذیب
۱۱۱۷) تاریخندہ اوساخ فانیہدن تہذیب روح ایلدی .

وزیر شهیر صاحب اسماعیل بن عباد استاد آندر ایچون بر مرثیه انشاد ایلشدر که بش
بند ترجیع بند اولوب هر بندی سکز بیت که تمام قرق بیت سکسان تاریخ اولور.
هر بیتک مصر اولی تاریخ ولادت و ثانسی تاریخ رحلتی مفید اولور که بو بیت بر بندیدر:
آنکه اوراجسم و جان بهر نبی بود و علی ۸۴۴ مایه دین زبده ایمان علی شیر ولی ۹۰۶

صدر صاحب ترجمه اشعارینک زبان دریده [۱] اولان آثارینی «فانی» مخلصیه تصریح
و چغتایده اولان دراریء کران بارینی «نوائی» مخلصی برله توشیح ایدردی. دیوان
کیرلری التی بیک بیتدر. و درت عدد دیوان چغتایلری اولوب و مناجات نامه و حدیث
اربعین امثالی یکر می ایکی عدد اسماء تألیفاتی «سلم الوصول» و سایر کتب و فیاتده ایفا کار
حصولدر. طریقت علیه نقشبندیده مولانا جامیء سامیدن استمازه فیض و استفاضه
فوز ایلشدر. خطه خراسانده اوج یوز التمش محله خیرات و ابنیه عالیاتی موجود
طقسان عددی فقط رباط مسافرین و خانقاه فقرا و مساکین ایدی که آینه و رونده
قونوب دلخواه لری قدر مکث و سیاحت ایدر لر. و جمله سنده بهر شب اطعام و اکرام
و طرف وقفندن بو امرک اجرا سنه و وظائف خدام و ناظران بنام تعیین ایلشیدی.
روح الله روحه و زاد فتوحه .

علی بن عبدالله

شهریدر. سلحدار او جاغی کتخداسی باندرمه لی مصطفی آغانک برادر زاده سیدر.
بو مناسبتله سلحدار قلمی کاتبلرندن اولمشیدی. حسن خط تعلیقی مشارالیه فندق زاده
ابراهیم افندی شا کردانندن سید عثمان افندی تعلیمه تحصیل و مزایای خطی تکمیل
ایلشدر. (قضاء مبرم ۱۱۸۴) تاریخی حدودنده رحلت ایلدی .

سید علی بن عبدالله

شهریدر . والده سی طرفندن وانی شیخ محمد افندی نسلندن اولوب اسکداره
تابع شیخ مزبورده منسوب قریهده ساکندر. حسن خطی عبدالله زاده محمد عبدالباقی
[۱] «دری-پری و زنده فارسی لغتک بر قسمبدر» [برهان قاطع ترجمه سی جلد اول تکمله سی

افندیدن تمشق واجازتیلہ دخی نفوق ایلشدر. موالیدن لام برادری سید محمد راشح افندی ثلث ونسخ جریده سی اولان تحفہ کبرامنزده مسطوردر.

علی بن عثمان

ادرنه ده جانباززاده دیمکه عربف برسن بازساحه عرفان پہلوان ظریفدر. پدري موالیدن وکندی اول دیار مدرسیتندن بولنوب طورمش زاده احمد افندی ادرنه قاضیسی بولندیغی ایامده حسن خط تعلیقہ سی وتحصیل ایلشدر « بیت »

قلم گفتا که من شاه جهانم بکا تب عاقبت دوت رسام

نشیده سنجہ برمهرفتلی شاعر خطاط واسمنی مخلص اتخاذایدن ادیب صاحب ارتباطدر.

علی مظفر بن علی

ماوراءالنہردن استانبولہ کلوب ارباب معارفک قتی خصوصاً حسن خط تعلیقک نوظهوریتی سببیلہ ندرت وعزتی اولمغله سلطان سلیم اول زمان دولتندہ دیوان اشعارینی سلطان سلمان ایچون افندیلکنندہ بولنرہ تحریر ایله امر هایون صادر اولوب (فاضل ۹۱۱) تاریخندہ اتمام ومظہرظفر اکرام اولشدر.

علی محب نابی بن منلا رستم علی

هرویدر. هنروران ایران زمره سنده بیان اولناں خطاط زماندر. پدردن تمشقہ تمشق وتحصیل وتدارک ایله اقرانہ تفوق ایلشدر.

خواجہ امیر علی سلطان

تبریزدر. خط تعلیقک واضع اولی بولندر. قبلہ الکتاب دیوملقبدر. ابتداخواجہ اظہردن مظہر تمشق خط اولوب اظهار معارفہ شروع ورفترفته رتبہ اجتهادہ دک استزادہ عرفان کندیلردہ وقوع بولوب کاتب مشہدی بر منظومہ سنده دیرکہ :

نسخ تعلیق اگر خفی وجلیست واضع الاصل خواجہ میر علیست

سبب اختراع لری سابق الذکر حسن ابن الحمیدی مرحومک خطیلہ استاد لری عبدالباقی عارف افندیکنک بر مقالہ سی دوچار دیدہ فقیر اولمغله بو مقامده خلاصہ

قلمق مناسب کورندی. (تعلیق وقت ۱۱۱۶) تاریخنده حمد و ثنا ایله مقاله یه ابتدا ایدوب بعده یازمشلرکه : هر دورده اگرچه برخط خوش نمط موجود اولوب اما دولت اسلامیهده ایجادواختراع اولنان خطوط متنوعه دن اقلام سته و آنلرک میاننده خط نسخ کبی کزیده و مستحسن و آنک دخی مداری و موقوف علیه اولدینی خط ثلث مثللی قلم محترم نایاب اولدینی متفق علیهدر. پس (کتابت ۸۲۳) تاریخچی حدودنده بو قلم تعلیق دلفروزی قدوة الصلحاسلطان مولانا علی تبریزی مرحومک ایجاد و اختراعنه مؤدی بو ایدی که برشب فیض نا کده نیاز مند درگاه بی انباز اولوب و آلهها بکا برخط پر حظ احسان ایله که بندن اقدم مرسوم بالقلم اولمیوب تاخاتمه نسخه دورنک اوراق لیل و نهار دهره دک سرنامه اشهارم کتابه ذکر خیر ایله سرفراز اوله دیو تضرع کریه ناک ذیلنده مشاهده ایدرکه امیر بزم جود و کرم، حبیب حبیب کرم، شیر ستار یعنی حیدر کرآر کرم الله وجهه ناک عالم معناده پای بوسلریله شرف یاب اولوب بو ماجرای دلاراسنی اول سلطان تیغ و قلمک پیش نهاد سعادتتری ایلدکده شاه مردان سر حلقه ولایت بنیان علیه الرضوان حضرتتری دخی رجالرینه مساعده بیوروب «ای مرد خدا نام داشم علی معارف نما قاز دیدکری مرغ جسم که معلومکدر، آکانکاه انداز امان اولوب بو کونه خط خوش نمط آندن اجتهاد و اختراع ایدوب آنکه تفرد ایله دیو اشارت بیوردقلمنده صاحب ترجمه دخی «یا سلطانم آیا اول بط دیدکری قوشدن نه شکل خط ما خود و مستنبط اولور بوسر سر بمهری بنان حلال مشکلات همت افاده ایله حل بیورک» دیدکده اول خامه جنبان صفحه وصایت سیدالسادات و باب مدینه العلم مکونات دخی «ای مرد خدا مرغ مرسومک منقاری مدور و آغزینه منتهی اولدقده قلیل العرض اولوب و باشی امرودی اولوب طرفینی رفیع و میانی غلیظدر و کردنک اولی رفیع و کیتدکجه غلیظ اولور و سینه سی مدور و واردکجه تدریجی اینجه اولور. بعده دمنک [۱] اولی آخرینه نسبتله اینجه و کتدکجه پهن [۲] اولور. و چشمان نقطه نمونلری بر برندن قرب و بعدده اعتدال کون کورینور.

[۱] «دم-هرنسه ناک آغزینه و قویروغنه ده دینور» [برهان قاطع ترجمه سی تکمله جلد اول صحیفه ۲۸۱]

[۲] «پهن-بسی وانلو مناسبه ده استعمال اولور» [جلد ۱ صحیفه ۳۹۴]

اشته بو رسم نادیده اوزره گاه نیم قلم و گاهی ثمن پرین مسلم ایله روی قرطاسده اول
مرغ آیدن تولید و اظهار شکل خط آبدار متین اساس ایله برکتابت بی اندراس
ابداع ایله ، دیو امر بیورر لر . سلطان علی دخی خوابدن بیدار و بووجهله مباشرت
و ابتدار و خط تعلیقہ صورت و یروب یادگار و برکذار ایدر لر . لکن تنقیح بیورما
مشر ایدی . بوسیدن کمال مرتبهده شیوه دار اولیوب ارباب بصیرت آنک ثلث قوتیله
شش قلمه نسبتن حس ایدر لر که زیارت ایدن لک عندندہ بوسخن مسلم و مستحسندره
زیرا کاسه لری غایت واسع و عین باشلری عین ثلث کبی لکن کوچک و کشیده لری
میزان روحانی حسندن زیاده مقوس و دراز برخط ممتاز نو آغازدر . جناب طرف
معروف دیر که بو فقیر بر قطعه لرین کوردم بو بیتنی جلی خط ایله یازمشر ایدی :
صبح صبح شیخ شرع تیغ میغ برزد چرخ سماع مرغ باغ فتح رخ بارج طالع زد
و کتبه لری دخی بو بیت لطیف ایدی :

خاکبای همه درد مندان بنده کترین علی سلطان

الحق بر مقتضای « الفضل للمتقدم » متأخرین ایله شیوهده مناسبتی یوقدر که
مشهوردر . « کم ترک الاول للاخر » فی الحقیقه قاز کبی مرغ ناساز بویله بر خط ممتاز
ایچون ماخذ تولید اولق محل اعجازدر . بویله بر قابلیت اولان وجود بهبود الحق کرامت
آلود اولسندہ اشتباه نایادر . « خذ العلم من افواه الرجال » استدلالی اوزره استاد اولان
محمد تبریزیدن بویله مسموع اولمشر دیو عارف معروف تحریر ایشلر . (ع) « خطای
خامه ام بر من یخشا » القصة « تقویم التواریخ » ترقیمی اوزره مرحوم مرقوم (علی مشهدی
میت ۹۱۹) تاریخنده عازم مشق خانه بقا و استاد بقعه لقا اولمشر . رحمة الله علیهم اجمعین .

علی بن علی خوش مردان

دیار ایرانک مردان خوش نویسانندن اولوب (خوش طلب ۹۴۷) تاریخنده
اتمام ایلدیکی آثار عمادانسی زیارت و الحق قید جریدهیه شایسته حسن و منانت
صاحبی کتابتی وارددر . کثرت کتابتله بر مرتبه متین ایدی که کویا قلم چاردانکی ربع
مسکونک اخشیجان ارباب عرفاتی احیا ایدوب مطالعه سی سبب حیات جاودان
اولوردی . امام العرفا عماد حسینی شرکاسندن اولدینی بیرادر . علی سلطان خوارزمی

اولوب اسلوب خاص صاحبی عبدالرحیم انیسینک شا کرد باہرالاختصاصی ایدی .
فی الجملہ علوم شریفہ کلیہ و جزئیہ دن دخی خیر و منلا علی سلطان دیمکھ شہر در .
ارباب معارفہ سلطان سلیمان خانک التفاتی کوش ایدوب پایتختہ چہرہ سای اولدقدہ
وظائف معینہ ایلہ اکرام وجوار حضرت ابی ایوب انصاریدہ الی آخر العمر گذارندہ
ایام و سلطان سلیم ایامندہ عزم دارالسلام بقا ایدی . طریقہ علیہ نقشبندیہ کبارندندر .

سید میر علی

ہر ویدر . سابق الذکر واضع الاصل اولان نام دashi سلطان علی تبریزدن ویا آنک
تلامذہ سندن اولان محمود زین الدین نام استاددن مشہد رضویہ دہہ مشہد تلذ ایلہ تلذ
ایدنلر دندر . سلطان حسین بیقرادن دخی استمشاقی اولوب کبیر بن اویس اردبیلیدن
دخی استفادہ سی واردر دیدیلر . (میر علی فوت نمودہ ۹۵۱) سالندہ ویاخود تحفہ
سامی قولنجہ التی سنہ تاریخ مزبور دن صکرہ وفات ایدی . « بیت »
خامہ سی خامہ وسطری شمشیر مالک سیف و قلمدر اول میر

بو کفتہ آنلرہ منسوبدر :

چند در وادی خط میکنی ای دل تک و پوی بشنوا این نکته و چون من بنشین فارغ بال
پنج چیزست کہ تا جمع نکردد باہم ہست خطاط شدن نزد خرد امر محال
قوت دست و وقوفی زخط ودقت طبع طاقت و محنت و اسباب کتابت بکمال
کر ازین پنج قصور است بکیرا حقا ندهد فائدہ کر جہد نمایی صد سال

سلطان علی قایی

سلطان حسین بیقرا حمایتندہ منلا جامی جنابلرندن اخذ نسبت طریقت و تلذ
علم شریف و تمشق حسن خط ایدوب حضرت جامینک تألیفاتی کتابتنہ حصر وقت
ایدوب آثار ی بونلرک خطیلہ اولنوب زیارت شعر و انشادہ دخی شہرت دادہ ہرور اندر .

میر علی کاتب

مشہددر . مولانا اظہردن و واضع الاصل اولان ہم نامی خواجہ علی میردن
دخی استفادہ ایلہ بو صنعت کتابتک استاد نوظہور لرندن اولمشدر . فن خطدہ

اوج یوز بیت مقداری مخصوص منظومہ مثنویسی وارد کہ التمش درت یاشنده
ایکن (ذکر ۹۲۰) تاریخندہ نظم ایشدر . کتابتک و آلاتک قواعدینی واول
بابده نیچہ نصایح و فوائدینی ایراد ایدر و مقدمہ سندہ دیرکہ :

بیشتر از زمان شاه رسل	خلق را رهنمای شیوہ قل
سربخطی کہ خامہ فرسودی	خط عبری و مقلی بودی
مرتضی اصل خط کوفی را	کرد پیدا و داد نشوونما
وین خطوط دیگرکہ استادان	وضع کردند ہم زکوفی دان
آنکہ واضع بوضع این بابست	ابن مقلہ ست و ابن بوابست

بعده کنندی تحصیل حالی یاد ایدر کن استادی واصل الاصلی ایراد ایدر و دیرکہ :

نسختعلیق اگر خفی و جلیست واضع اصل خواجہ میرعلیت

طریقت حقیقہ تلتقن ذکر و تلقم فکر دخی آنلردن ایشدر . نیچہ لطائف ذکر
ایدوب خط جلی اثنای شبده و خط خفی روز فیروزا حیدہ یازملق انسبدر دیوب (ع) روز
مشق خفی و شام جلی ، بیورر . سائر لوازم و مراسم دخی رسالہ مذکورہ دن اخذ
اولنہ . کندیبری کثرت کتابتہ موصوف و شعر و انشا و معارفہ معروف اولوب
حتی دیار مزده دخی خطیہ چند نسخ جلیہ کتب خانہ لردہ موقوف و قدر دانان بدلرندہ
استاد مقامندہ محفوظ و محفوظدر . بجرانده (آرایش کتاب ۹۳۵) تاریخندہ
وفات ایشدر و بیت معروف آنقدر :

بیای عشق آتش ززدل افسردہ مارا بنور خویش روشن کن چراغ سردہ مارا

شیخ علی شیر

هندیدر . سلطان حسین بیکرانک وزارتی خدمتندہ ایکن (شیخ ۹۱۰)
تاریخندہ کشتہ شمشیر قهرمان سلطانی اولشدر . قوجہ میر علینک مشهور شا کرد
معموریدر . صوفیہ کرامدن اولوب

کار پا کازاقیاس از خود مکیر کرچہ ماند در بنشتن شیرو شیر

ما آنجہ میرعلی شیرنوایی مجالسندہ تصریح ایدر کہ شعر و انشا و ہما و حسن خطندہ
بروادی عالم بہا ایلدی کہ اقرانندہ مقلدی بولندی دیو معروفدر .

علی رضای عتیق

اصفہائیدر. (ع) «ناد علیا مظهر العجایب» دعاسیلہ ہوسکار و سابق الذکر میر علی مرحومک زانوزن پیش تحتہ تعلیماری اولغلہ حسن خط تعلیق ایلہ کام کار ایدوب (خیر العمل ۹۸۱) تاریخی رجالدندر .

پیر علی

جامی اولدینی جہتدن اهل فضلك منلا جامیسی عدیلی اهل خطك دخی بونلر منلا جامی دینمکله صاحب نام نامیسی اولمشلردر کہ سلطان علی مشہدینک پیر پرور شا کرد نام آوریدر. حتی میر علی کہ قدوة الکتابدرد، مزجوری وصف ایدوب «عین علی یہ نکه انداز عبرت اولمقدن ناشی دیدہ عجب دیدہم خیرہ دار اولدی» دیمشلردر.

علی سبز

مشہدیدر. بلا واسطہ سلطان علی مشہدین تمشق خط تعلیق دہ ذیل نیازہ تعلق ایدوب تدارک ایلدیکی حسن صورت خط کویا خط سبزین خوبان نمط اولوب میان ہروراندہ ممتازیتہ شایاندر .

علی ددہ ہدہد

شہریدر . پدرلری البستاندن کلش برارسلان ایدی . کندیلری عالم صباوتندہ «یا علی الہدھد اسسہد و ہدھد» ماکنجہ شیخ عثمان ددہ افندینک قله قیوسی مولوی خانہ سندہ خدمتیلہ ہدایت یاب بعدہ فرزندطالی جنابلری عبدالباقی ددہ افندی ایامندہ قرائتجیلک ایلہ دستار بند طریقت انتساب اولدیلر. حسن خط تعلیقی زادہ طورمش زادہ مرحومدن کورنلردندر. شیخ باقی ددہ کرسی نشین خانقاہ اولدقدن شش ماہ سرورندہ «بت»

بانک ہدہد کریاموزد فتی راز ہدہدکو و پیغام سبا

مآلی حسبحالی اولوب رحلتی بومصرعلہ مضبوط قلم مسلمدر : (درس عقبا منطق الطیر اولہ یارب ہدہدہ ۱۱۶۴) تاریخ دیگر : (کرسی باقیدہ قاری ہدہدی قیلسون علیم ۱۱۶۴) [۱] تاریخ دیگر : (قاری کرسی لاهوت اولہ ہدہد ددہ مز ۱۱۶۴)

[۱] ۱۱۵۸ طونیور .

زاویہ مزبورہ خاموشانندہ آتی المنقبہ فصیح مولوی مدفوندر . خوش نویس لکن
دیرنویس اولغله آثار قلمی قلت اوزرہ در . (ع) «ویرمزز بلبله ویرانه مزک بایقوشن»
زلفیلر خواجہ سی حافظ محمد افندی مرحومک مدرسہ سی درسی اولان منلا جلال
عقائدندہ شرکتمز ہدہد سلیمانی کبی تحقق ایشیدی . رحمہ اللہ .

ظفر علی

ہر ویدر . میر محمد معز الدیندن عزت تلمیذتی اکتساب و بعدالاتساب
تمشق تعلیقہ تعلق ایلہ رتبہ استادیتلہ عالی جناب [۱]

علی رومی

رومی الاصل و مظهر ہدایت وصل اولاندردندر . صدر روم مرقوم عبدالباقی
عارف افندی مرحومک سلاک ملک یمینلرندہ منظوم اولغله سلطان احمد خان ثالث
حضور ہایونلرینہ براییکی قطعہ سی عرض اولندقدہ عارف مرحومدن اشترا و تملک
و آزاد ایدوب اندرون ہایونندہ یولبلہ کوکم ہاشی اولوب سبوی قسمتی مالی و یومیہ
سکساناچہ مشق خواجہ لئی خدمتیلہ چراغ اولوق مناسب حالی کورلیدی . (ماہ رمضان
۱۱۳۷) تاریخی رمضانندہ حیاتہ ایدی . آثار جزیلہ یہ موفق اولمشدر . و قس
ہذا علی الباقي .

علی مثلی

شہریدر . اسحق زادہ محمدظہوری افدینک حفیدیدر . سریع القلم ، ترکی الشیم
برکاتب نفیس تعلیق نویس ایدی . قلم مزبوری طورمش زادہ صاحب افادہ دن تلذ
و شہد کثرت کتابتلہ تلذذ ایدوب التمش سنہ یہ قریبدرکہ حسن کتابتلہ معروف
و خدمت رسم عبادتلہ موصوفدر . اشراف قضاة روم ایلی زمرہ سنہ ملحق و طبع
شعریلری ابا واجدادندن موروثاً مستحق و محقق ، ارذل عمرہ واصل پیر کامل ایدی .
(راحت مثلی ۱۱۸۹) تاریخی لیلہ قدرندہ رحلت ایلدی . بو بیت آنک زادہ طبیعدرہ

عالم اول عذرا عذارک ساقیا مستانہ سی زہرہ بزمنندہ او شمع زاہرک پروانہ سی

[۱] نسخہ اصلیدہ بو قدر محرردر .

علی حافظ

ہر ویدر . ہروراندہ نستعلیقہ کجانی دولت شاہدن عالی نقل ایدوب بسط
اوصاف ایدر .

نور علی رومی

فی الحقیقہ رومیڈر . بو قلم استاد لرینک دامنہ تعلق و تحصیلہ تشوق ایلوب
محمود شہابی نام استاددن اجازتہ بکام و درت عدد (نور ۱۰۲۴) [۱] لفظیہ وفاتی
تاریخی تمام اولوق غراشدندر . رحلتندہ فندقلیدہ عرب احمد پاشا مزارستانندہ دریا
طرفندہ شہراہ کنارندہ مدفوندر .

خواجہ سید عمادالدین الحسینی

عراق عجم اولان اصفہان ارم ساکنلرندن ویا قزوینیدر . حسینی النسب ، حنفی
المذہب اولوب اسم شریفی محمد بن حسین [۲] بن حسن علی بن عباسدرکہ لقبی عمادالدین
ومخلصی عمادیدر . قطعہ وسائر آثار خطیہ سندہ حسنی دیہ یازدیغنه سبب بودرکہ
جدی حسن علی کہ ایکی اسملہ معروفدر . عین اعیان اصفہان و کبار ابرار ایراندن
برذات عالی شان ومیان اقرانندہ وقورقدردان کمنہ اولمغله آکا نسبتدر . والانسل
جلیل واصل اصیلی حسینی یعنی کہتر حسنین اولان سلطان شہیدان کربلا یہ متسلسل
اولور دیدیلر . عنفوان جوانیدہ بابا شاہدن ومیر محمد حسین تبریزدن وشیش الاسلام
اسبق ممک زاده مصطفی افندی قولنجہ محمد رضایی انبی النسب دن دخی یازوب کوشش
وسعی و صرف وسع ایله وقتنک اهل معارفہ تفوق ایلشددر . واضع الاصل اولان
خواجہ میر علی مرحومک دخی خطوط مضبوط لرینی مطالعہ ایله مجموع روش اسلافہ
انتساب وبعده قریحہ لطیفہ لرندن بروادی نو ظهور پیدا ایلشددرکہ ثلث و نسخندہ
شیخ حمداللہ مرحوم پیشرو استادان شش قلم اولدینی کبی بونلر دخی پیش قلم

[۱] کنارده: $\frac{۲۰۶}{۴}$
۱۰۲۴

[۲] کنارده: عماد رحمت ممتاز ابن ابراهیم دخی کورلمشدر

معلمین خط تعلیق نو قلم اولمشا در در . حتی میر عبدالعزیز بوروباعی بی وصفندہ انشاد ایدرہ :

تا کاک تو درنوشتن اعجاز نماست   ہر دائرہ ترا فلک حلقہ بکوش
بر معنی اگر لفظ کند ناز رواست   ہر مدت ترا مدت ایام بہاست

طریق خواجگان خطدن عماد الملک مسلکنہ سالک اولمقلہ بونلرہ دخی بالتبع
بر طریق استعارہ عماد الملک دیدیلر . طریقہ علیہ نقشبندیہ دن خواجہ احمد فاروقی
سرہندی قدس سرہ دن اخذ نسبت ایلوب شیخ مزبور ایلہ مکاتبات و مراسلاتلری
واردہ . دسیسہ عباس شاہ ایلہ شہادت میسر اولدینی مشہور در . مزبور ممک زادہ
افندی قولنجہ سبب قتل بویلہ مسموعمدر کہ بر کون شاہ کمراہ تعبس نکاہ میر عماد
مرحومک سعادت خانہ سی پیشکاهندن گذار ایدر ایکن دق باب ایدوب نزول و شرب شراب
ابرامیلہ ابلیس کی حلول قصد ایدوب عماد مرحوم دخی «صائم» دیو جواب ویردکدہ
بر کیشی اولسہدہ شو نوکری قتل ایتسہ» دیوب طریقہ روانہ اولور . شاہک بوتوبخنی
بر رافضی استماع ایلدکدہ در حال واروب عمادک در کاهنی استفتاح ایلوب عماد مرحوم
نزول و فتح باب ایلدیکی ساعت اول وجود سعیدی شہید ایلدیکی شاہہ مزہدہ ایلہ
اکرام امید ایدرکن شاہ غضبہ کلوب ملعونی چار پارہ و ہر پارہ سنی بر محلہ آویزہ
اعتبار ایلدی . انتقاللرینہ بیت تاریخی بودر :

بحرف جوہری بنویسند سال تام   جای عماد باغ ارم باد یاسلام ۱۰۲۷

پادشاہ ہند اولان شاہ جہان خرم بن جلال الدین الاکبر کی مرحومک کوش زدلری
اولدقدہ فرمان ایدوب جملہ ناس عظیم تأسف ویأس ایلہ فاتحہ خوان و صلاہ غالب
اداسیلہ روح پرفتوحنی شادان ایلدیلر . شاہ کمراہ استاد مزبورک آثارینی عدم نشر
ایلہ کم نام اولسنی مراد ایدوب شاہنامہ فردوسی بی بالکلیہ بونلردن استکتاب ایلشدرہ .
بابا شاہ مذکور خطنہ تقلید ایلہ عماد مرحوم اوائل حالندہ بر «تحفہ جامی» تحریر
بیورمشلرہ . صدر سعید علی پاشای شہید کتاب خانہ سندہ موقوفہ اولان کتب نفیسہ دندرہ .

عمر بن حسین بن محمد

شہریدرہ . پدر معتبرلری صمانی زادہ استانبولدن معزول اولمشدرہ . کندیلری موالی

کرامدن اولوب حسن خط تعلیق دده زاده سید محمد افندین تلذ و قصب السبق
خامه شکرین جامه تعلیم لرندن تلذ و اذن واجازت لرله تعزز و بین الاخوان تمیز کسب
ایدنلرک التنجیسیدر. فضائل انیس بوجود نفیسدر. برادری مصطفی افندی دخی
مذکوردر .

عمر عینی بن خلیل

یکشهر فاردندر . استانبوله کلوب بر حجره ده تحصیل معارف و علوم ایله
اثناده خط تعلیق دخی دده زاده سید محمد افندین تعلم و مجاز اولانلرک یدنجیسیدر .
دراز قد و کوتاه [۱] ایکن معارفله تفردی بین الاقران مستحسن اولمشدر . بعده بلده سنده
کاتب محکمه کبرا اولوب باش کتابتله کام یاب اولدقن صکره بالاقضا استانبوله کلوب
احبای دیرین ایله اثنای الفتندہ شعبان شریفده فوتنه بو بیت ایله تاریخ دینمشدر:

بولدی عینی جنتک عین مقرر ۱۱۸۸ [۲]

مرفدی عینی الہا جنتک عینی بوله ۱۱۸۸ [۳]

آب کلدی چشمه تاریخ ایچون

کلدی بر مصرع دعا ابدوب دبدم تاریخی

عمر بن نوح

شهریدر . پدری معروف عالمیان رئیس الاطبانوح افندیدر . برادر لرینک بری صدور
عظامدن اوچ کره صاحب مهر اولان علی پاشادر . بعض اقرباسی بو جریده ده مذکوردر .
کندیبری تدریسه سالک اولوب وحسن خط تعلیق دخی سیاهی احمد افندین تلذ
ابتدا و آنلرک فوتندہ طور مش زاده احمد افندین تکمیل تحصیل ایشیدی . لکن
دهر غدارک عدم مساعدہ سی سببیلہ سخن مدرسی ایکن یکر می یاشرندہ (الفات اربعه
۱۱۱۱) شعباننده رحلت و سنبل سنان افندی تربہ سی اتصانده بر محل مخصوصده عرف
ایله آسوده صندوقه فنا اولمشدر . رحلت لرینہ نهادی خوش وادی و تاریخی انشادایدر:

[۱] بوراده بر کلمه نقصاندر .

[۲] « آب = ۳ » ضم اوله جقدر .

[۳] « بر مصرع » ده کی « بر » ضم اولنه جقدر .

بولوب طریقه تعلیقه رتبه والا
طریق خطده اولوب امتیاز ایله اولی
بقایه کوچدی آکا رحمت ایلیه مولی
عمر افندیه جای اوله جنه الاعلی ۱۱۱۱

کال فضل ایله خطاط عمر افندی کیم
زمانه ده خطنه کیمسه نقطه قویامدی
صدای ارجعی بی زیب کوش ایدوب آخر
وفاته دیدی تاریخ هائف غیبی

سید عمر

شهریدر. استاد عالم کاتب زاده رئیس الحاذقین مولانا محمد رفیع مسلمدن بوخط
تعلیقه مآذوندر. مدرسیندن یک چشم شامی احمد افندیدن تحصیل علوم و کندی
دخی با امتحان سالک طریق تدریس منظوم اولمشیدی. (صفوت شریف ۱۱۶۶)
تاریخنده مشق خانه جناه روانه اولدی.

عناية الله بهیانی

خرده تعلیقه کالی اولوب مائه و الف رجالدن صد هزار استاده بر وجود
بهانه اولوب صائب شاگردانندن و دیواننک دخی کاتبانندن ایدی.

عشقی

تبریزیدر. هنرورانه رنگه نویس صاحب ظهور دیو معروف و شاه قور مجیارندن
و کاتب حساب پر اعتباردر. الف کامل سالی عرفاسندندر.

عیشی محمد قاسم

شادیشاه تلامذه سندن بر استاد آگاه اولدینی مشهور هنروران مشهیداندر. رنگه
نویسلکده دخی کامل و مالک دیلینک نظر همت و حمایتیله مسند استادیته واصلدر.

غیاث الدین مذهب

ایرانیدر. حسن خط تعلیقی سلطان علی مشهیدین تمشق ایله تحقیقی میان
هنرورانه مسلم و تذهیبی دخی مهذب اولدینی کنار علی علمدر.

سید فخرالدین بن شیخ شرف الدین

بروسیدر. پدری عزالدین افدینک برادری وجدی اشرف ثانی دیو معروفدر.
کندیلری خط تعلیقی طیبی مصطفای بروسیدن تلمذ و شهد قصب السبق خامه تعلیمندن

تلذذ ایله استعداد معنوی لری مرای قابلیتده صورت نمای ظهور اولدوقده بالاذن والاجازه فائق اولانلردندر. برادری سید عون الله ایله طریق اشرفیهده اثر اجدادینه پیرو و عملری عزالدین احمد افندییه وصلت خلافتده رهرو اولمشدر. حضرت امیر سلطان محمد بخارتی نور بخشینک بلده مزبورده تبهسی قربنده واقع خانقاهاهلرنده شیخ زاویه دار اولمشدر.

فیض الله بن مصطفی بن شیخ محمد

شهریدر. برادر کھتری فاتحه جریده تعلیقان فندقزاده مولانا ابراهیم افندینک جار ملاصقی اولوب آنکه معاً تحصیل حسن خط ایلمشدر. طریق تدریسه دخول ایدوب دوریه مناصبنه التفات واسکدار وقصریه وقلبه و صوفیه مناصبنی پی در پی ضبط ایدوب آخر مناصبی اولان صوفیه قاضیسی ایکن برادرندن سکر سنه مقدم رحلت ایلمشدر.

خواجه فیض الله فیضی

دیار ایرانده سابق الذکر باباجان تربتی برادری منلا فیضی در که بومعرفت کران قیمتک شهسواران هنرورانندندر. مخلصی ایله معروف و طریقه خواجکانده نسبت کمال ایله موصوف استاد فیض آباددر.

شاه قاسم عجمی

حسن خط تعلیقده رهبر هنروران اولوب (خطاط قلم قاسم ۹۹۰) تاریخی حدودنده اول پرفائینک روز قاسم اجلی رسان واوراق حیاتن زمین فنایه ریزان ایلدی.

قاسم

کباردن برینک سلك ملك یمینده منسلك ایکن تحصیل حسن خط تعلیق و میان هنرورانده اثبات وجود ایدوب الف کامل حدودنده هنوز روز خضر حیاتده لطافت نضارت اوزره ایدی. کوله قاسم دیمکه عریفدر.

قاسم علی

چورلییدر. روم ایلی قضاتندن ایدی. میر عماد استاد وادیسندہ یازوب وقتمزده بری برلرینه قارشمشدر. ایدوس قضا سنده حاکم الشرع ایکن (ماه رمضان ۱۱۳۷) تاریخی رمضانی منتصفنده رحلت ایلدیکی ذیل الذیل شیخیده مسطور و آثار شرعیسی دخی آنده مذکوردر.

قوسی

بغدادیدر. حسن خط تعلیقده میرانه وهم وقت وزمانه اولوب روضه حاربهده خادم اولدیغن دخی آئارنده اکثریا یاد ایدر. (تسمات ثلاثه ۹۹۹) ده یازدینی قطعه زیارت اولندی. جلی وخرده وچاردانک جمله سین اجرا و آب حیات آسا املا ایلشیدی. اگرچه عمادانه دکلسده ینه قوت بازوی کمان کشی ایله یازدینی پهلو ان عرفان اولدیغنه شاهددر.

قانی

مشهدیدر. سید میر احمد مشهدیدن (ع) «هر که قانع شد بخشک وتر شه بحر و بر است» مآلیله بلامانع قانع تلمذ اولوب بعده شام شرف انجامه هجرت و آنده توطن و سائر هنروران ایله الفت ایلشدر.

کبیر بن اولیس بن محمد اطینی

اردبیلیدر. قاضی زاده دیمکه معروفدر. لقبی اولان ظهیرالدین لفظنی اسم اولوق اوزره یازار. واطهرالدین دخی مرویدر. سلطان سلیم قدیم تبریز فتحندن صکره پای تخت سلطنترینه عودت تصمیم و مرهور شاه قاسم عجمی ایله معاً اخراج و محبیه استانبولی تشریف ووظائف تعیینی ایله بونلری تلطف ایلشیدی. قاهره مصر والیسی خاین احمد پاشایی (کشته سلیمانیه ۹۳۱) سالی اوائلنده سلطان سلیمان خان طعمه شمشر ایلدکده ظهیر مذکور دخی بی ظهیر قالوب (شیوه خط ۹۳۲) سالی او اخرنده و بر روایتده معاً بقایه تسیر اولندی. ادريس بدلیسیدن تحصیل علوم و تکمیل

حسن خط و رقوم ایلیوب مقلد طوریا قوت اولوب خط تعلیقده دخی رتبہ کمالی درجہ اعجازہ رسیدہ کاتب کزیدہ ایدی. سائر آثارندن غیر تاریخ ابن خلکانی فارسیہ ترجمہ و حسن خطیله نیچہ نسخ لطیفہ تحریر ایلشدر. و فیات سلمیدہ دخی تسطیر اولمشدر.

لطف الله ابن المفتی اسماعیل بن ابراهیم

شهریدر. والد ماجد لری شیخ الاسلام اولمشدر. خط تعلیقی مقتضای طریق اولغله طورمش زاده افندیدن یازمشدر. مرّة بعداخری صدراناطولی اولمشیدی. انفصالندن بر آی مرورنده (باغ قدس ۱۱۶۷) تاریخی ذی القعدة سنده رحلت و پدر لری احیا کرده سی اولان جامع شریفک قربنده دفن اولندی. پدری و برادری مفتی مشارالیه اسحق افندی وسائر اقباسی دخی آنده در.

شیخ مالک

دیلمدرکه قزوینک قراسنددر. اقسام حسن خطده کمالی وبالخاصه نستعلیقده حسن دست صفا مآلی اولوب سید میر علی مرحومدن و عندالبعض آثارینه تقلید ایله تحقیق ایلش خوش نویس، معلم نفیس، مسلم قوی، مسلم متقی برفاضل شاعر خوش طبعدر. تقریباً (سرشت ۹۶۰) تاریخنده طبع خاکیلری غالب و ثروت حیاتی سالب اولدی. کثرت آثاره مالک وسالک طریق نقشبندیه خوش مسالک ایدی. بویت آنلرک اولمق اوزره صادق کیلانینک تذکره سنده مذکوردر :

رسید جلوه کنان سرو نورسیده من رهید هوش و قرار ازدل رمیده من

محمد ترکسی بن احمد

بوسنه دن کلوب قاف زاده فیض الله افندی دائره سنه انتساب و ترکسی زاده شهرتیه کامیاب و علوم کلیه ده اهل تحقیق و حسن خط ثلث و نسخ و تعلیق خطوط کونا کونده دخی اول فاضل محققدن تعلم ایله صاحب تدقیق اولمشدر. خصوصاً خرده شکسته وادیده خوش نویس اولدینی مثل سائر بر وجود پرسود نفیس ایدی. حتی مزبور سید حسین وهی دیشدر :

دوات چم شوخی کاک مژگان ایدوب درکار

اولور افشای راز ایتکده عین زکمی زاده

عین اعیان بوسنه وبلده سنده مدرس ایکن استانبوله و صول وروم ایلی قلمی
 زمره سنده اولان کروه قضاة فحوله دخول وروان سفرینه روانه اولق ایچون
 اردوی هایونده وقعه نویس تعیین اولنوب اثنای راهده ککبوزده دابه سنندن
 صدمه سقوط ایله ماه شوالده چه قبره هبوط ایلبیکی تاریخدر: (آهیک قرق دورده
 کوچدی زکمی ۱۰۴۴) آثار قلمندن دیوان اشعاری وارد. و خسته می بونلردر:
 «نهالستان» «اکسیر دولت» «قانون الرشاد» «مشاق العشاق» «غزوات مسلمه». و سرعت
 قلمی اولوب ماشیاً بر عوامل تحریرینه سلطان بایزید جامعندن ابتدا و سلطان محمد
 جامعنه کلدکده رسیده انتها ایلمشدر. و قرق کونده بر بیضاوی تفسیری یازدیغی
 مشهوردر. ایاصوفیه کتب خانه سنده موقوفه خط لطیفیه بر وقایه فقه واردر که
 رحلتندن یکریمی التی ییل اول یازمشدر.

محمد نورالله بن احمد بن طورمش

شهریدر. پدری طورمش زاده افندیدن حسن خط تعلیق ذیل تحصیله تعلق
 وسی و تمشق ایدوب خوش نویس و شرف یاب سخن تدریس اولوب لکن نهایت
 طریق مرامه وصولدن مقدم ترک داغ الم و عزم باغ ارم ایلبدی. طوب قپوسنده
 پدری قربنده مدفوندر.

محمد امین عاطف بن احمد بن جبریل

شهریدر. پدری صدر اسبق داماد حسن پاشایه امامت مناسبتیه داخل طریق
 اولوب ادرنه دن معزولاً وفات ایدوب ایوان سرای خارجنده پاشای مزبورک حلیه
 جلیله سی خدیجه سلطان ابنة السلطان محمد خان الرابع ساحل سرای مقابله مکتب
 و سبیلی اتصالده مدفوندر. بونلر برادری دهنی مصطفی افندی ایله قاضی عسکر
 کاتب زاده محمد رفیع افندیدن تلمذ و تمشق و قصب السبق خامه سکرین جامه لرینک
 ذیل تلمذینه تعلق و محبوبه مخدره اذن و اجازت لرینه تعشق ایدوب سخن سی و کوشش

ایچره ادهم کاک اهتمانی سمت ارشاد استاده عاطف و برادرینک حرون طبعی متوقف وره پنهان مداهنده نقطه ذکای ذهنی حاذف و دهنی طرفنه زمام همتی صارف اولمشیدی. بونلر یولیه صدر اناطولی قاضی عسکری اولوب ختام مدتله عزلندن اوتوز آی تمامنده (رحلت محشر ۱۱۸۶) تاریخی شوالنک یکریمی ایکنجی کونی انتقال ایدوب یوروس مقابلنده یکی کوی نام قریهده مجدداً بنا ایلدیکی زاویهده ابتدا پوست نشین شیخ اسماعیل خلوتی بالخانن منیب و مستخلف اولمغله شیخ مزبورک هم جواری اولمشدرکه او دخی رؤفی سید احمد اسکداریدن خلافت دارد. زاویه مرقومهیه واقف ثانی مدرس فیض الله افندی صاحب ترجمه نیک ریپیدرکه مزبورله او دخی هم سایه در.

محمد صالح ظهوری بن اسحق

شهریدر. پدرلری قره باغی اسحق مشاهیردندر. بو سبیدن کندیلری و نسلی اسحق زاده دیمکله شهرت داده در. فرزند ارجمندی محمدعارف افندی و حفیدی علی مثلی دخی مذکوردر. حسن خط تعلیقی تمشقه بذل مجهود و استادی طوبخانه لی محمود افندی سیاهی احمد افندی ایله شرکت اوزره قارمغله مسوده سین بیاضه جیقاروب بروادی نوظهوری واردرکه قابل تقلید اولماز. معسر قاضیسی ایکن (انتقال بشر ۱۰۸۴) تاریخنده اول مرد صالح و فرد کامل دار بقایه راحل اولدی. طبع شعریلری دخی واردر. بو بیت احب دیوانندن منتخبدر :

نفسم و برسه ظهوری نوله مضمونه سوز دل معیندهده تأثیر ایدر آثار نفس

محمد ابن آقاخان جلال الدین

نخجوانی در. صاحب « انیس العشاق » شاعر مشهور الآفاق و خطاط کزیده نطق اولوب الف کامل رجالتدندر.

محمد خداداد بن ابی بکر بن نوح

شهریدر. پدری نوح افندی زاده در که صدر اسبق علی پاشانک برادریدر. استانبول قاضیسی ایکن رحلت و قوجه مصطفی پاشا جامعی اتصالنده خانه سندن مفرز جنینهده

مدفوندر. کندیلری اشرف مدرسیندن ایکن حسن خط تعلیق شیخ الاسلام الحجاج ولی الدین افندی دن استفاده واستفاضه ایلمش، لطیفه کوی، خوش خوی بروجود دلجوی در. حدیث السن ایکن (استعجال تراب ۱۱۶۸) تاریخنده انتقال ایدوب پدری جنبنده دفین خاک اولمشدر. روح الله روحه.

محمد اسعد بن حمزه «حمزه زاده»

شهریدر. پدرلری اجمالاً بو جریده صفراده حرف العینده مسطور اولان برادر مهترلری عبدالله افندی ترجمه سنده بیان اولمشدر. جریده کبراده دخی برادر کهترلری ابراهیم افندی مذکوردر. کندیلری عنفوان تحصیل علوم ومعارف لرنده حسن خط تعلیق رئیس الاطباءی شهریارلری کاتب زاده محمدرفع افندی جناب لرندن تمشق و اذن واجازت لرله دخی تفوق ایدوب بو فقیرک استاذ مشارالیه دائره علیه لرینه تردد وتلمذ اواننده بونلر خدمت اطانت تعلیم طلبه ایله شرف یاب اولمغله عبد فقیرک دخی رقعہ تعلمنه کرات ایله پیرایه بخشای تعلیم وتفہیم اولمشدر. اسرار سویدانک نقش خوانی، زیور متکای خواجهکانی زاویہ صغیرہ حضرت عامبرده سجاده نشین ارشاد اولان توقاتی خواجه محمدمین افندی جناب لرندن اخذ نسبت مسنونہ اوتاد ایلمشدر. پدر و برادرلری طریقنه التفات بیوروب داخل صحن تدریس وخدمات قاضی عسکرانده دخی تائیس اولنوب یولیله مخرج از میرده بنیان شرعی تائیس ایلمشرایدی. (سال ملاقات الفوت ۱۱۸۰) تاریخنده عید انخانک بشنجی چهارشنبه کونی رحلت ایدوب قاف زاده فیض الله افندی دائره سنده ودیعه چله خانه خاک عطرناک اولدی. طبع شعریلری دخی اولوب بو بیت زاده ذهن وقاد ذکا معتاد لریدر :

خیل عشاقه کسل وردی ظهور خطک
عالمه تیز یاییلور قاره خبر چوق سورمز

محمد بن رسول

شهریدر رسول زاده دیمکله عریفدر. حسن خط تعلیق سیاهی احمد افندی دن قاره لیوب آنلرک تعلیمیه مسوده سعین تبیض و اذن واجازت لری منظومه اکیالن تقریض ایلمشیدم. پدرم مرحومک استادیدر. طریق خیرالفریق تدریسه دخول وصحن

مرامہ وصول و غلطہ و مصر قضا سندن معزول اولوب مکہ مکرمہ دخی اجرای احکام شرع رسول ایلیوب عودتندہ مصرہ بر مرحلہ قریب محلہ مقتضای (حکم الغالب ۱۱۳۲) صفرده ارتحال و عزیم دارالجمال ایلیدی .

سید محمد شریف بن سیف الدین

شهریدر . پدری آل طای چشمه سی قربندہ سیرک مسجدینک محلہ امامی ایلیدی . کندیلدی خط تعلیقی کاتب زاده قاضی عسکر محمد رفیع افندی تلمذ و شہد اجازت لرندن تلذذ ایلمشدر . مدرس ایکن (انتقال شریف ۱۱۷۲) تاریخی شهر رجب شریفندہ ارتحال ایلیدی . خوش نویس شاعر و منشی بوجود نفیسدر .

الوزیر محمد خان بن شرف الدین

هراتیدر . مستیب خان دیمکله عرفیدر . پدری میرمیران هرات ایلیدی . دولت عجمده موسیقی دان ، شاعر صاحب فضیلت بوجود پر حیثیت ایلیدی . خصوصاً خط نستعلیقده کمالی اولدیفن صادقی کیلانی « مجمع الخواص » نام تذکره شعراسنده افاده ایدر . بو بیت آنکدر :

تلخی محنت بک روزہ و صد سالہ یکیت میکشد زہرا اکر اندک اکر بسیارست

شیخ الاسلام سید محمد بن شریف بن شیخ محمود « شریف زاده »

شهریدر . جدی یکیشهر فنار سگانندن بر شیخ خلوتی بالخادر . پدری بروسه دن معزولاً بیک یوز یکرمی بر شعباننده رحلت واصحاب کرامدن ابویوب انصاری علیہ رضوان الباری جوارنده قطب الرجال ، مرشد اهل کمال حضرت امی سنان الشیخ ابراهیم عالی شان تربہ سی خارجنده دفین تربتدر . والدہ لرینی کوا کب زاده قاضی عسکر ولی الدین افندی تزوج ایدوب کریمہ لرینی دخی بونترہ تزویج ایلمشدر . حسن خط تعلیقی کاتب زاده قاضی عسکر محمد رفیع افندی تلمذ و شہد شیرین قصب السبق خامہ لرندن تلذذ ایلمشدر . طریق اوزره بروسه دن معزول ایکن نقیب الاشراف اولوب استانبول قضاسیله بعدالجمع مدت ناقصده حکومتدن دور بعدہ نقابتدن دخی مہجور

اولمشر. صدارت اناطولی وروم ایلی عقبنده صدر نقابتیری ینه تکرر ایدوب آندن
دخی صدر والاشان فتوایه ارتقا ویک یوزسکسان یدی سنه سی غره جمادی الاخره سنده
لابس فروه بیضا اولدی. لکن عقیب جلوس هایونده سنه مزبوره عیداضحاسنک
بشنجی کونی اول صدرعالی قدردن پاکشیده دامن ازوا اولمشردر. (صحیح الحاتم
۱۱۹۳) تاریخ ذی الحججه سنک اون التنجی یوم جمعه ایوبده شکرپاره تره سی قربنده
دفن اولندی.

شیخ محمد بن صالح الکاتب

کلیبولیندر. صاحب محمدیه یازیچی زاده دیمکله شهرت داده در. برادری شیخ احمد
یحان ایله «وکان ابوها صالحا» کریمه سی سرینه مظهریتله الشیخ الحاج بیرامک بالذات کندی
خلفاسندن اولوب «وکان تحتہ کنزلهما» سری جدار روحانیت حضرت شیخ ایله کندیبری
حقلرنده مستور اولغله واصل کنج مخفی اولمشردر. کتاب «محمدیه» سنی ینه کندی تألیفی
اولان «مغارب الزمان» نسخه سندن ترجمه و بحور متفرقه اوزره نظم ایلمشر که ۱۹۱۹ء عدد
یتدر. فتح استانبولدن مقدم رسیده ختام اولمشر. برادری مزبور دخی مغارب
مذکوری نثرأ ترجمه ایدوب «انوار العاشقین» تسمیه ایله یکنی انوارک ایچنده دخی
یازمشر. القصة صاحب ترجمه مشارالیه شیخ محمد افندی مذهب وجودیه بی رد
ایچون سوره فاتحه بی تفسیر ایتمشر. «فصوص» دخی شرح اجمالیسی وارد. برعجیب
حسن خط تعلیق ایله بالذات کندی ید مؤیدلریله یازدقلری نسخه بی زیارت میسر
اولدی. استانبولده بردفعه و قتمزده محترق اولان برمنزلهه قالوب بعدالانظفا کتاب
مزبور ظهور ایدوب اطرافنده بیاض اولان محللری سوزان اولوب خط لطیفلری
اولان محله اصلا سرایت ایلمشیدی. رحلتلری استانبول فتحندن ایکی سنه مقدم
واقع اولمشر.

شیخ الاسلام محمد امین بن صالح بن عمر «صالح زاده»

اسکداری بعده طوب قیوسنده سا کندر. حسن خط تعلیق فندق زاده
ابراهیم افندیدن تعلم وتمشق و ذیل اجازتنه تعلق ایلمشر. پدیری سابقا امام سلطانی

اولوب بعدہ صدر اناطولیدن معز، لا وفات ایلشدر. کندیلری طریق اوزره تکمیل مراتب مدرسین ایدوب سلانیک بعدہ شام شریف صکره مدینه منوره قاضیسی اولوب استانبول حاکمی و صدر اناطولی و صدر روم ایلی اولمشلرایدی. دفعه ثانیہ لرندن سکز آی مرورنده سلخ جمادی الاولی ده صدر فتوایه نقل اولندیغی (خجسته الطاف ۱۱۸۹) تاریخیه مضبوطمزددر. بوفقیه برمدارمه عیشت کرم و عنایت بیورمشلرددر. حق تعالی مظهر نجفی الہی ایلہ آمین. آثار بسیاری اولوب از جمله صدر اسبق نوح افندی زاده علی پاشا جامع جدیدندہ برلوحه آویزه سی وارددر. شیخ مراد زاده سید محمد دمشقی قدس سرہادن اخذ نسبت طریقہ صدیقیہ ایلشدر. بروسہدہ مأموراً ایکی آی مقداری اقامت ایلوب شکسته مزاج اولمغله (سورة الفاتحه ۱۱۹۱) تاریخ محرم الحرامنک دردنجی کونی سید محمد بخاری تربہ وزاویہ سی دائرہ سندہ آسودہ خاک پاک جنت اولمشدر. روح الله ارواحہما. ختم خواجکان تلاوتی شرطیلہ وقف مسققات ترتیب ایلشدر.

شیخ الاسلام سید محمد الامین بن صنع الله

بروسہ لیدر. پدری قرہ صنعی حلبدن معزولاً رحلت ایلدی. کندیلری صنعی زاده دیمکله معروف اولوب یولیلہ صدر فتوایه نائل اولدقلرینہ صورت امضاسی اولان (کتبه الفقیر محمد الامین ۱۰۷۲) تاریخ واقع اولمشدر. حسن خط تعلیقی درویش عبدنی مولودن تمشق و محبوبہ مخطوبہ اجازت لرینہ تمشق ایدن لرنددر. اون بر آی اتمام ایام و ساحل سرالرنده زمان حیات لرین رسیدہ حسن ختام ایلوب واصل نعیم و هدای شیخ محمود افندی دائرہ سندہ دیدہ دوز روز لقای کریم اولدیغی (شرف یافتہ ۱۰۷۶) تاریخ یوم عاشوراسندہ واقع اولمشدر. احوال سائرہ سی دوحہ مزده مفصلدر.

محمد امین بن عبدالرحمن

شهریدر. شہلازاده دیمکله عرفیدر. حسن خط تعلیقی تحصیل ایچون طورہ مش زاده احمد افندی تلمذ ایلشدر. طریقہ خواجکاندن اخذ نسبت و طریق اوزره

مکہ مکرمہ قاضیسی اول خطہ جنت آساده (امین خسته ۱۱۶۶) تاریخندہ دیدہ دوز
روز اعادہ اولدی .

سید محمد عزیز بن سید عبدالرحمن

شہریدر . پدری نقیب الاشراف نفس زاده والی عبدالرحمن افندی معروفدر .
کندیلری شیخ الاسلام پشمقچی زاده بسیدعلی افندینک ہم شیرہ زاده سیدر . حسن
خطی طورمش زاده احمد افندیدن تمشقه تعلیق درون ایدوب اذن واجازت لری تحقیق
و تحقیق ایلشدر . طریق اوزره مدینہ منورہ قاضیسی بعدہ از میر حاکمی اولوب
اشای ضبطندہ هنوز جل سالہ قبل الوصول (مختفی ۱۱۳۰) تاریخی رمضانندہ کنندی
ناٹی اولان برادر لری مدرس محمد رفیع افندی ایله بر کونندہ رحلت ایلدی لری . دیگر
برادری اخرس مجید آغا و ایکی برادر زاده لری دخی مذکور لردر . حازم مخلصیہ
اشعاری اولوب بو بیت آنکدر :

ایچن شر ایلدی البتہ آب انکوری بووجهلہ دیدیلر غالباً سچیہ شراب

سید محمد مجید بن سید عبدالرحمن

سابق الذکر محمد عزیز افندینک دردنجی قرنداشیدر . اخرس اولمغله حسن خط
تعلیقہ ہوسکار و الحظ لسان الیدہ ستری کندیلردہ آشکار اولوب طورمش زاده
احمد افندیدن تحصیل کمال عقبنندہ بو فقیرک :

کفت و شنیدی قوکاولہ سین پیر عشقنہ قول اکثر ندیم پادشہان بی زبان اولور
بتی ما آنجہ اندرون هایونہ چراغ اولمشیدی .

لقد فاز بالذات من کان احرسا و خصص بالراحات من لاله السم

مفہومی اوزره آغزی وار دیلی یوق ، راحت وصفایی چوق بر رشید و اهل دل ذات
مجید اولمغله

نہل چکدم الکنن ای جفا جو سویلم اما مفصل داستام بی زبان اولسہ مدہ السویلر
نشیدہ سنجہ ہزار جد و سعی ایله اقرانندن تفوق و سلاطین عثمانیہ تک نظر -
کردہ لری اولدینی تحقیق ایلشدر کہ منلا دیلسز دیمکله ملقب ایدی . ابوالفتح سلطان

محمد خان و مسیح پاشا جامع شریف‌ننده برر (حسبی‌الله) لوح‌سی آویزه ایلشدر.
الحق جلی تعلیقہ اول مرتبہ حسن ویرلمک خارق‌عاده اولدینی ارباب‌امعانه کشاده‌در.
« زمانا زمان‌السکوت » حکمیہ (محمد مجید خوش‌نویس ۱۱۸۱) تاریخنده جای
خاموشانده قرار ایلدی . ادرنه قیوسی خارچنده لعلی چشمه‌سی مقابلنده پدري
و برادري یاننده مدفوندر.

سید محمد شرف بن سید عبدالرحیم فائز

شهریدر . پدري اسعد زاده فائز افندی مذکوردر و برادري سید واقف
دخی مسطوردرکه عارف افدینک حفیدلری خط تعلیقده پدردن ذیل تعلیمه تعلق
و محبوبه مخطوبه اجازتنه عشق و تعلق ایدنلردندر . حسن خط و کتابت و حسن
اشعار و طبیعت صاحبی و مدرسین کرامدن ایکن (شرع شریف ۱۱۶۰) تاریخنده
دررغرر عمری تمام و دوری حسن ختام بولوب عزم مشق خانه دارالسلام
ایلدی . بعض آثاری سالماده مسطوردر .

شیخ الاسلام محمد بهانی بن عبدالعزیز بن سعدالدین بن حسن جان

شهریدر . جدلری شیخ‌الاسلام صاحب‌تاریخ خواجه افدیدر . پدري صدر
رومدن معزولاً رحلت ایلدی که ابوالسعودزاده مصطفی افدینک دامادی اولمشیدی .
کندیلری حسن خط تعلیق درویش عبیدی مرحومدن کورمشدرکه خواجه عماد
استادایله میانده برواسطه اولمش اولور . مفتی یحیی افدین خلاصه محبتی ده منقولدرکه
سلسله نسب‌لری حضرت مجتهد طریقت صدیقیه خواجه بهاء‌الدین نقشبند قدس سره
جنابنه منتهی اولمغه بهایی مخلصنی اتخاذا بیورمشلر . ترتیب اوزره تکمیل رسوم طریقت
ایدوب ایکی کره شیخ‌الاسلام اولدقده الی درت یاشنده ایکن خناق عارضه سیله
صفرده رحلت و خانه سعادت لانه‌لری مقابلنده و حو حک تربیه‌سی دیگر گوشه‌سنده
واقع مزارستانده آسوده جلیب‌تراب اولدینی (وقدمات‌العلوم بهاء‌المرحوم ۱۰۶۴)
ترکیبیه مرقومدر . سائر تفصیلات احوالی مشایخ اسلامیه به مخصوص اولان دوحده
بیان اولنمشیدی . لطائفه مشهوره ، دودمان‌رحیق نشئه سیله معمور ، جد برجد فاضل امجد

برذات اوحد ایدی. ایام شهر صیامده کفره دن ایکی خادم اتخاذا و استخدام و آنکله ساثر خدمه نك راحتلرینی قصد ایله اکرام اهل اسلام ایدردی. مجریطی نك «اخوان صفا» رساله لری حقنده فتوالری واردر. و فتوالرندن ماعدا دیوان اشعار و سائر مقالات و آثاری واردر.

سید محمد صدرالدین ابوالفوز بن سید عبدالله بن عبدالباقی بن عبدالرحیم

ابن الشیخ حسام الدین عشاقی

شهر بیدر. پدری عشاقی زاده سید عبدالله افندی ثانیاً صدر روم اولمشیکن رحلت ایلمشدرکه نقیب الاشراف سیرک زاده عبدالرحمن افندینک حفیدیدر. « بیت »
 ابن اوپسم اولوراپسم اوکویادر خوش اولسم بنمله هم زبان جانانه هم رازدر خامه
 دیهرک خط تعلیقی سیاهی احمد افندیدن قاره لیوب تمشق واجازتی دخی تحقق ایلدی.
 یولیه حلب و بعده شام قاضی اولوب اثنای حکومتده (تعاقب عاقبت ۱۱۶۶)
 تاریخنده عزم دارالسلام ایلدی. السنه ثلاثهده کفتاره قادر و ادبیاتده اقرانی نادر در.
 پدرم مرحوم مرقوم عبدالله افندینک صدارت لرنده خدمت لرنده اولمق مناسبتیه صاحب
 ترجمه دن بعض غزلیات دیوان حافظ شیرازی استفاده اولمشیدی. تقریر تذکره
 سالمیه اوزره سید مخلصیه بعض کفته لری اولوب بوغزل نوزمین بسیار نظائر اول
 بحر معارفک در ناسفته لریدر :

دل زخم آشنایی دلبر غداره کوستردم
 کروش بند ایدوب بازوی وصلی مومیانه
 دوکوب خوناب اشکی سینه پرداغ سوزانه
 نیام سینه دن عربان ایدوب آه کلو سوزی
 ینه برنوزمین تازه غزل نظم ایلدوب سید
 او مجروح سقیز محنتی خفکاره کوستردم
 مرادم اوزره دوری چرخ تاهواره کوستردم
 چراغان ایچره کویا آتشین فواره کوستردم
 رقیب بدنهاده خشمه غداره کوستردم
 نظیره جوی اولوب کامی سحر آثاره کوستردم

محمد پیری بن عبدالله

شهر بیدر. پدری مذکور، کاتب جامع والده سلطاندر [۱] کندیلری حسن خط
 تعلیقی پدرندن وقاضی عسکر عبدالباقی طرف معروفدن تلمذ و تحقیقی واقعدر. طریق

[۱] کنارده : مطلقاً والده جامی دینمکه کاملاری اولان استانبول والده می مراددر .

تدریسه طازم و دوریه مناصبہ ملازم اولوب دیاربکر و بغداد و قدس شریف ایله
برمراد اولدقدن صکره ادرنه پایه سیله اسکدار قاضیمی اولمشیدی. (ناظر ۱۱۵۱)
تاریخی حدودنده ضعف پیری ایله عرم بقا ایلدی. پیری مخلصیله اشعاری اولوب
بو بیت تذکره سالمیهدده مذکوردر :
نگاه انداز اولوب آینه رخسار جانانه درونمده اولان رازنهانی یاره کوستردم

محمد عبدالباقی بن عبدالله

شهریدر. عبدالله زاده دیمکه معروفدر. پدری استانبولدن معزولا وفات ایلدی.
کندیلری مدرس ایکن حسن خط تعلیقی طورمش زاده احمد افندیدن یازوب کماله
رسیدهدر. مکه قاضیمی اولوب اثنای راهده فوت اولان ملقب عثمان افندیکن دامادی
اولوب مکه مکرمه قاضیمی ایکن وفات ایدن سید احمد افندیکن دامادی اولمشیدی.
آنلرک کریمهلرندن اولان امیر احمد افندی دخی سابقدر.

شیخ الاسلام محمد اسعد بن عبدالله و صاف

شهریدر. پدرلری سابق الذکر شیخ الاسلامدر. حسن خط تعلیقده صدر روم
لی رئیس الاطباء دولت علیه کاتب زاده محمد رفیع افندیکن تمشق و اجازت لری تحق
ایلشدر. «شعر»

فی خطه من کل قلب شهوة حتى کَانَ مداده الالهواء

وصفیله موصوف اولانلردندر. و قتمزده صدر فتوی ایله شرف یاب اولوب یکر می آی
قدر مدتده بعد العزل اوچ کون سرورنده وفات ایدوب (العلی العظیم ۱۱۹۲) رجبی
اوچنجی کون پدری یاننده دفن اولندی.

سید محمد سعید بن سید عبدالله بن عثمان بن عبدالله بن خواجه عمر
شهریدر. جد اعلاسی سلطان عثمان ثانی خواجه سی اولان ایاصوفیه شیخی عمر
افندیدر. بوسبیدن خواجه زاده دیمکه عرفیدر. جد قریبی عثمان افندی نقیب الاشراف
و صدر اناطولی بعده مدینه منوره قضا سنده جدم مستقیم زاده افندی به خلف

اولوب (الاختلاف ۱۱۴۳) تاریخندہ آندہ وفات ایلدی. سعید افندینک پدری اناطولیدن معزولاً رحلت ایلدی. کندیلری حسن خط تعلیق شیخ الاسلام ولی الدین افندیدن تلذ بعدہ قاضی عسکر کاتب زادہ محمد رفیع افندینک دخی قصب السبق خامہ تعلیمندن تلذ ایلشدر. طریق اوزره یکیشهر فنار قاضیمی اولوب (رحلۃ الحشر ۱۱۷۷) تاریخی جمادی الاولیسنده محفل قدسه روانه اولدی. رئیس القرا والمحدثین یوسف افندی زادہ شیخ عبدالله افندینک طوب قپوسنده واقع سنک مزار لرینک خطی آنلرک اثر قلم تبرکیدر .

محمد مؤمن بن عبدالله مروارید بن محمد

معزالدیندن تحصیل حسن خط تعلیق ایدوب ثلث و نسخی دخی تحقیق ایملکه تحفة کبرامزده کندی و پدری دخی مفصلاً ومستقلاً ایراد اولمشدر .

محمد یمنی بن شیخ عثمان

شهریدر. پدری چاوش زادہ دامادی دیمکه معروف وسلطان بایزید ولی جامعنده جمعه وعظی ایکن (شیخ العقبا ۱۱۱۴) تاریخندہ رحلت و طوب قپوسنده نہان تربت اولدی . کندیلری خط تعلیق طورمش زادہ احمد افندین اخذ و تحقیق ایله شکست خرده وادیسنه حسن ویروب شیخ الاسلام عبدالله یکیشهری به خدمت مکتوبی به نائل و بو مناسبتله ره راست تدریسه سلوک ایدوب اقصى الارب مخرجه واصل و یکیشهر فنار مولوبتنه پروانه وار پیرامن کذار قرار اولدی. اوبلده بی حیلده «تربة کل شیخ مدفنه» سرتی آشکار و عمر بیک جامعنده خاک پاک قبرده قرار ایلدیکی ساله کزیده اخیار، پسندیده ابرار آق اوہلی زادہ خاتم شیخ احمد افندی بومصرع نقطه داری تاریخ بولمشدر :

خالد ار آمد جبین تاریخش یعنی حاکم شد بفردوس بہشت ۱۱۵۴

بو بیت تاریخ دخی بو فقیرک تبرک قلمیدر :

بی بدلا بی بدل تاریخ بین یعنی منلا شد بفردوس برین ۱۱۵۴ [۱]

[۱] نعمیہ لیدر .

میر سید محمد باقر بن میر سید علی

تبریزیدر. سابق الذکر میر علی حسینی مرحومک اوغلیدر. میرک لقبی سبب شهرت تمیزیدر. پدرندن تمشق ایله خط میرانده تبقر [۱] وتعمق وقطع تعبیر اولنان اویمه و باغچه کسمهده دخی کالی وار ایدی .

محمد رضا بن علیقلی خان

ماوراءالنهر رجالندن اولوب کنکر خانی ایکن نستعلیق کتابتی دوچار چشم ارباب بزم معارف اولدوقده الحق پیرایه تحفہ معاریف خطاطین ایلمکه شایان ایدی. و لهذا قید اولندی .

محمد اسعد شفیق بن علی «ساجدی زاده»

شهریدر. پدری ساجدی افندی غلطه دن معزولاً فتوی امینی ایکن سرای صدراعظمیده (افغان ۱۱۳۲) تاریخنده فوت اولدی. کندی ثلث ونسخی زهدی اسماعیل آخادن بعده تعلیق قلمی کاتب زاده محمد رفیع افندیدن تحصیل واذن وضع کتبه ایله تجیل اولنمشیدی. موصله سلیمانیه مدرسی ایکن (استکمال خطاط ۱۱۷۱) تاریخنده چارطاق حیاتدن اسقاط اولندی. خط تعلیق ایله متعدد دلائل وسائر نسخ ورسائل بی معادل یازمشدر. مخلص مزبور ایله شعری واردر. بوقطعه اول مجنون عاقل نما حقنده در :

حسن خطی عقلا هیچ آ کا کور من شایان مشق وتعلیمه تعلق ایده من دیوانه
خط تعلیق ندر بیلمز ایکن اول علاق سین وکافی چیقاروب کوستره جک دیوانه

محمد ابن سلطان محمد

استرآبادیدر . نستعلیقده کعبی عالی اولدیفن « هنروران » صاحبی عالی دولت شاهدن نقل ایدر. سلطان تعلیقیان و پادشاه خوش نویسان زمانیدر.

[۱] « تبقر — بولالمق [توسع] معناسنه در » [قاموس ترجمه سی جلد ۲، صحیفه ۱۷۰]

سید محمد سعدالدین کاشف بن سید محمد بن سید محمد

شهریدر . جدی انقروی نقیب دولت عثمانیه اسعد افندی [۱] تاریخنده بانی مکہ مکرمه در . پدری [۲] ایکی کره نقیب اولمشدر . طرف مادریدن نسبیری انقرمه آسوده سادات مشایخدن سید زین العابدینه پیوسته در . اقرباسندن فائز عبدالرحیم و اوغللری واقف و شرف دخی معرفدر . حاصلی کاشف مزبور حسن خطی حسین فیضیدن و سیاهی احمد افندیدن تحصیل ایلمشدر . شعر وانشا وخط واملاده کاشف مشکلات معارف و واقف اسرار مواقف بر وجود نفیس خوش نویسد . اوتوز بش یاشنده موصله سلیمانیه مدرسوی ایکن (الفات اربعه ۱۱۱۱) تاریخی ربیعنده انتقال ایدوب امیر بخاری دائره سنده مدفوندر . نهادی مرحوم بوتاریخی دیمشدر : (اوله جنات عدن جانی الہی کاشفک ۱۱۱۱) طبیعت شعریه لری سببیه سالمک تذکره سنده دخی مذکوردر . بو پیتلر آنلر کدر :

طوق کردن ابدلی حلقه زلف سیهک
بونی باغلی قولیم سن شه یوسف نکهک
دیکر ۴

عجبی کوک صوبه لبریز شوق اولورسه کوکل همیشه باده ایله پرکک سبوی حصار

محمد عارفی بن محمد ظهوری بن اسحق

شهریدر . پدری مذکوردر . کندی اسحق زاده دیمکه عریفدر . اقراننک عارفی و متفرد معارفی ، یکرمی بش یاشنده ایکن خارج ویکرمی درت سنهده مخرجه خارج اولوب یکیشهر فنار قاضیبی اولدی . بعده شام شرف آشامده جدم مستقیم افندی به خلف اولمشیدی . حسن خط تعلیقده پدرلرندن تلمذ ایلمشدر . اناطولی حصارنده ساحل سرالرنده اوقات گذار ایکن اللی یدی یاشنده (کلستان نعمت ۱۱۲۱) تاریخی ربیعنده وفات و کوک صومزارستاننده دیده دوز روز عرصات اولدی . بو بیت مدفنی مشعر اولان زاده طبع عارفانه لرننددر :

احاطه ابتدی تن زردیمی سرشک کدر
میان جویده قادم مثال نیلوفر

[۱] نسخه اصلیهده رقم قونمامشدر .

[۲] صدوردن محمد سعید افندی

سید محمد سعید بن محمد سعید بن عبدالرحمن

شهریدر . پدری نفس زاده مکه قاضی ایکن وفات ایلشدر . و عملری مجید
آغا و برادرلری مذکوردر . کندی حسن خط تعلیقی کاتب زاده محمد رفیع افندی
تعلیم و تمشق و ذیل اجازتنه دخی تعلق ایلشدر . قاضی عسکر طائف افندی به داماد
اولوب طریق تدریسه عازم و یولیه مکه دن معزولاً (فخرالرسال ۱۲۰۱) تاریخی
ذی الحجج سی غره سنده جدی قربنده دفن اولندی .

سید محمد صادق بن محمد سعید بن سید عبدالرحمن

محمد سعید مذکورک برادر کهریدر . حسن خط تعلیقی کاتب زاده قاضی عسکر
محمد رفیع افندی تدارک و اجازتنه دخی تهالك ایلشدر . طریق تدریسه عازم
و یولیه غلطه دن معزولدر .

سید محمد عبدالعزیز بن محمد حفظی « حفظی زاده »

شهریدر . پدری حفظی افندی که ذکر اولنسه کرکدر . اعلی زاده جنت مکان
شیخ سید محمد افندی جنابلرینک دامادی اولوب صاحب ترجمه آندن قدم نهاده
عالم شهاده کریمه زاده سیدر . حسن خط تعلیقی فندق زاده ابراهیم افندی تدارک
و اجازتنه تهالك ایلشدر . مدرسیندن درویش نهاد اکملی الاعتقاد بر وجود بهبود
ایدی . رحلتنه منیف بو عربی مصرعی تاریخ بولشدر : (فاز بجنه هنا قدس
سره العزیز ۱۱۵۳) دیگر :

ولی غیبدن کلدی آخر بو تاریخ محمد عزیز ابتدی فردوسی مسکن ۱۱۵۳ [۱]

طوب قپوسنده جدا اعلامی صاری عبدالله افندیکنک دائره سنده مدفوندر .

ملك محمد ابن میرزا محمد خطیبی

دیار ایراندن نشر شهرت ایدن متأخریندندر . خطریله بر صائب دیوانی

[۱] تمییه لیدر . (۱۲) نقصاندر . «غیب» ک آخرنده کی «ی=۱۰ ب=۲» ضم اولنه جقدر .

کورلمشدرکہ عماداء یازوب بلسکہ شاگردانندن اولہ . (خجستہ ۱۰۶۸) تاریخندہ
اتمام ایلمشر ایلی .

محمد سعید بن محمد

شہریدر . پدری جَزری افندی مدینہ منورہ قاضیسی ایکن رحلت ایلی .
کندیلری حسن خط تعلیقی رئیس الاطباہی شہریاری کاتب زادہ محمد رفیع افندی
جنابلرندن تمشق ایله ماذون اولمشیدی . شیخ امیر بخارینک خانقاہ صغیرندہ شیخ
زاویہدار اولان نقشبند پرند عرفان امین اسرار خواجکان توقاتی خواجہ محمد امین
افندی جنابلرندن اخذ نسبت عزیزان ایلمش ملک خصلت بر وجود پرمعرفت
ایلی . اجدادی طریقہ سالک و موصاہ سلیمانیه رتبہسندہ مدرس کزیدہ مسالک
ایکن (استعجال العرش ۱۱۶۶) تاریخی صفرینک اون طقوزنجی شب شنبہدہ
درس خانہ جناہ روانہ اولدی . نظماً و نثرآ السنہ ثلاثہدہ کفتارہ قادر اباعن جد
کابر اولوب قاضی عسکر عبدالرحیم زادہ مقتول یحیی [۱] بن محمد افندینک کریمہ
زادہسیدر . رحمہ اللہ .

محمد عزیز رأفت بن محمد بن یوسف «مضروبزادہ»

شہریدر . پدری مضروب زادہ جریدہ اقلام ستہدہ مقیددر . کندیلری
حسن خط تعلیقی کاتب زادہ رئیس الاطبا قاضی عسکر محمد رفیع افندین استعلام
ایله تحصیل ملکہ خردہ کبری و خوش نویسی ایدوب کتابتلہ مشغول ودرجہ مدارس
صحنہ موصول ایکن (ہجرت شاعر ۱۱۷۹) تاریخی صفری اواسطندہ مطعوناً رحلت
ایلی .

محمد سعید ابن شیخ محمد عابد ابن شیخ عبداللہ ابن شیخ حمزہ «حمزہ زادہ»

شہریدر . پدری طریقت خلوتیہ شمسیہ مشایخندن حمزہ زادہ دیمکہ عریفدر .

[۱] کنارده: مزبور یحیی افندی (مغموم ۱۱۲۶) تاریخندہ آرپہلنی اولان آنقرہدہ
منفی ایکن هجوم اشقیا ایله شہید اولوب پدری محمد افندی دخی ثانیاً اناطولی قاضی عسکری
اولوب ۱۰۹۹ سنہسی شواندہ رحلت ایلی .

کندی روم ایلی قضائی زمره سندن بر شخص ظریفدر . خط تعلیق عبدالله زاده محمد باقی افندیدن تمشق ایله اخذ کتبه و خوش نویس عالی مرتبه اولمشدردر . سمرجی زاده کیری مسعود افندی ادرنه قاضیسی اولدقده نیابتله همراه و اول بلده ده (تعنیم خط ۱۱۵۹) تاریخنده رحلت درگاه الی ایلدی .

محمد اسعد یساری بن محمود

شهریدر . یک دست یساری بی انیس ، یکتا بوجود خوش نویسد . پدری قره محمود آغا صدر اناطولی محصرانی آغاردن اولوب کندیلری دخی اناطولی قضاتنک سرلوحه سیدر . شقایمی علت مادر زاد ایله معطل اولغله دست چب ایله حسن خط تعلیقہ تعلق ایدوب صورت قابلیت اصلیه لری قابلیت اصلیلری رونمای مرآت ظهور اولغله اندک زمانده دده زاده سید محمد افندیدن تلمذ ایله ماذون بالکتبه اولانلرک اوچنجیسیدر . سلطان عثمان ثالثک حضورینه داخل وامر هایونله قعود و چند سطر تحریر یله مظهر ستایش سلطانی اولوب قرق غروش عطیه هایونه نائل اولان بی بختلردندر . سلطان مصطفی خان ثالث سرای هایونه تعیین ایشدر .

محمد رفیع بن مصطفی

شهریدر . پدرلری چاوشان دیوان هایون کاتبی اولغله کندیلری کاتب زاده دینمکه معروفدرلر . فی الاصل ثلث ونسخده اولان آز مایشی جریده کبراده افاده اولمشدرکه فائده دن خالی دکلدر . خط تعلیقده میردوران و عماد زمان اولوب قاضی عسکر عبدالباقی طرف افندیدن نیچه زمان تلمذلری شویله طورسون طورمش زاده احمد افندیدن دخی دقایق خطده تلذذ ایشدردر . عبد فقیر خط تعلیقده بونلرک دخی نظر عنایت پرورلرینه نیچه سال مظهر اولمشیدم . بی شمار قطعات و آثار دن ماعدا عموجه زاده صدر اسبق حسین پاشا دارالحدیثی قیوسنده شیخ الاسلام سید مصطفی افندینک اجرا کرده لری اولان چشمه تاریخی و شیخ الاسلام محمد افندینک بنا کرده لری اولان مدرسه و شادروان و مکتب تاریخلری ونور عثمانی جامع شریفنک مدرسه تاریخی و شیخ الشیوخ خواجه محمد امین توقاتی قدس سره العزیزک سنک مزارنده بو عبد عاجزک سرزده قلمی

اولان تاریخ رحلت آنلرک اثر قلم مشکین رقمبری اولوب ساثر اثر معتبرلری [۱] دخی واردر. «بیت»

بازمه ایلرایدی مردمک چشمی مداد اثر معتبر کلکنی کورسیدی عماد
طریقه صوفیه کرامده دخی نیجه مشایخ عظام ایله الفت ایدوب شیخ عیسی محوی
وشیخ سید محمد وحی و شیخ حسن سزائی و خواجه توقائی مشارالیه امثالی کبار فخام
ایله صحبتلری واردر. شیخ الاسلام محمود افندیبن (دهلیز استراحت ۱۱۲۶) تاریخنده
معمار مصطفی مدرسہ سی خارجیله داخل سخن تدریس و خدمت طبابت سرای هایونی
تاسیس ایدوب بحسب الطریق غلطه و بروسه قضاسنی بعد الضبط مکہ مکرمه پایہ سیله
بکام اولمشیدی. (رئیس الحاذقین ۱۱۷۲) تاریخنده سر اطبای شہریاری تعیین و چند
روز مرورنده بالفعل استانبول قضاسنده تشلیخ نشین شریعت غرا و اتمام مدت عقبنده
اندک زمان بعد الاستراحت صدر اناطولی و بعدہ صدر روم ایلی اولمشدر. جمادی الاولاتک
یدنجی اثین کیجہ سی ساحل سراینده رحلت و ایرتسی کونی سلطان سلیم جاہ عنده
نمازی ادا اولنوب قوغه جی دده تربہ سی پیشکاهنده شیخ الاسلام اسبق انقروی محمد
امین افندیبنک هم سایہ سی اولدیغنه سنک مزارنده اولان بو تاریخ چشمی زاده
رشیدای مذکورک کفته ناسفته سیدر :

کتدی اول فرد زمانه دیدی تاریخ رشید قیله عدن ایجره مکان روح رئیس الحکما ۱۱۸۳
فی الاصل سعید تخلص ایدوب الآن قرق سنه دخی رفیع مخلصی مختارلری
اولمشدر. شاعر فایق الاقران اولمغله صفایی وسالم افندی مرحوم دخی تذکره لرنده
ثنالریله مباحات ایدر لر . بو نعمت رصیع زاده طبع رفیع لریدر :

بو شب خورشید اورنک رسالت کلدی دنیاہ محمد مصطفائک نوری صالدی طله سایہ
دونانندی عالم بالا سراسر نورایله اول شب قدم باصدی وجود اقلیمنه اول آسمان پایہ
عجبی عندلیب نغمه پیرا اولسه نغمکل مدد ای سرور یثرب کرم قیل بور فیایہ

سید محمد سعید بن مصطفی

شہریدر. پدیری قضاتدن پہلوان زاده دیمکلہ عرفی ایدی. کندیلری بوندن اقدم

[۱] کنارده : قاسم پاشا جامی حولیسندہ صدر اعظم علی پاشا برادری فیضیک اجرا
ایلدیکی چشمه تاریخی امثالی تاریخلر یازمشدر .

شیخ الاسلام شہید فیض اللہ افندینک دامادی صدر رومدن منفصل سید محمد دودہ افندی کہ بروسدہ توطن اوزرہ ایکن (الظہیر ۱۱۴۶) تاریخندہ وداع عالم فانی ایلشدر. آنک کریمہ زادہ سی اولغہ دودہ زادہ دیمکلہ شہرت دادہ اولدی. موصلاً سلیمانہ رتبہ سیلہ چورلیدہ واقع سلیمانہ مدرسہ سیلہ تقاعد ایلوب مقابلہ سندنہ مخدوملری سید احمد افندی خارج ایلہ مسرور قلندی. القصہ حسن خط تعلیق کاتب زادہ محمد رفیع افندینک ماذونلرندن مذکور اسماعیل افندینک تلمذ ایلہ مشار بالبنان خامہ کاران اولدی. بوقیر ایلہ نسخہ درس لرنندہ شرکتلری وارد. السنہ ثلاثیہ واقف بر ذات شریف عارف ایدی. جمادی الاولیٰ نیک دردنجی احد کونی مدقوقاً امیر سادات جنات اولدقلرینہ بو بیت قلم عاجزانہ تعلیق ستون دعالری قلندی :

دودہ زادہ افندی بی باقی ایده فردوسہ میر وعدنہ عماد ۱۱۷۳

جامع ابوالفتحده نمازی ادا وخارج سورده امیر بخاری زاویہ سی مقابلندہ قلم جسمی وضع قبور قلندی .

محمد راشد بن مصطفیٰ

شہریدر. برادرلری عید اللہ افندی ترجمہ سندنہ پدری مذکور در. کندیلری حسن خط تعلیق طرف العلما قاضی عسکر عبدالباقی افندینک تلمذ ایلہ رسیدہ درجہ حسن وبہا ایلش شاعر ومنشی بی ہمتادر. ابوسعید زادہ شیخ الاسلام فیض اللہ افندینک ملازم و صدر شہید علی پاشای سعید ہمتیلہ پشمقچی زادہ سید علی افندینک طریق تدریسہ عازم اولدی. وقایع نویس دولت علیہ عثمانیہ اولوب و ایران دولتنہ سفارتلہ رھروان و بو خدمتدہ اوچ طوغ پایہ سیلہ مکرم و عودتدہ استانبول قضا سیلہ محترم قلندی. (فترت احمدی ۱۱۴۳) وقوعندہ نفی واجلا و بعد الاطلاق صدر اناطولی ایلہ تصحیح احوال ایملک اوزرہ ایکن صفرده فجاءة رحلت ایلدیکی بو مصرعہ مضبوط اولوب زنجیرلی قیودہ قاین آتاسی ادریس افندی ایلہ ہم جواردردہ : (راشد افندی اولہ عدن جناہ زیور ۱۱۴۸) .

میر محمد نورالدین بن مصطفیٰ

شہریدرہ۔ نوری بیگ افندی دیمکھ عریف خواجگان دولت علیہ دندرہ۔ خط تعلیقہ
یساری محمد افندیڈن مآذون اولشدرہ۔ صدر اسبق عثمان پاشازادہ داماد شہریاری
احمد پاشایہ داماد اولشدرہ۔ جزیه قلمی خواجہ سی ایکن (سرافراز رحمت ۱۱۹۷)
تاریخی اوائلندہ رحلت ایلدی .

سید محمد اسعد بن سید مصطفیٰ

شہریدرہ۔ ادرنہ قوری آغالنی پدرمانده مدار معاشیدرہ۔ خط تعلیق فندق زاده
ابراہیم افندیڈن تلذ و شکست خردہ وادیدہ کمال تلذ تحصیل ایڈلردندرہ .

سید محمد امین بن سید مصطفیٰ عاصم بن اسماعیل

بروسہدہ ساکن اولوب خط تعلیق پدرلرندن و صکرہ طیبی مصطفیٰ افندیڈن
کوروب مجاز و ماڈوندرہ۔ بلده سی مدرس لرنندندرہ .

محمد بن مصطفیٰ

بروسہدہ دولابچی زاده دیمکھ معروف وطیبی مصطفیٰ افندیڈن خط تعلیق اخذ
و تمشق ایله موصوفدرہ .

انما الدنيا كَفٌّ مثل دولاب یلف او کخیاط یشلل بعدمایشل یکف

مآانی اذعان ایدوب شیخ علی آولدن اخذ نسبتله شیخ مراد افندی سلسله سنه
مندرج وبلده سننده کائن شیخ محمد سعدالدین افندیڈن بقیه روش حواجگانی تعلم
وتلقم ایدوب اربابی ایله ممتازدرہ۔ قامش قلم جلی وخرده کتابتده کاتب مستملیدرہ .
آثار کثیره صاحبی ووقتمزک دیو دست کاتبیدرہ .

محمد هلالی بن نجم الدین بن محمد

دمشقیدرہ۔ فضلائی شامدن اولوب خط تعلیق تحصیل آرزوسیه قبله الکتاب سید
عماد عالی جناب ایله حج شریفه رفاقت واثنای راهده سعی ایله انتساب حسن خط

و کتابت ایلمکله خط تعلیقک ابن هلالی اولمشدر. حروف ایله مرتب فصائد نعتیه سی و سائر آثاری واردر. فن عروضده خلیل زمان ایدی. حتی یدی قافیہ اوزره سکنز بیت نظم ایدوب بی تکلف اون اوج وجهله قرائت اولنوب تداخل و تکلف امان ایله درت بیک یتمش الی وجهه بالغ اولورکه تفصیلیله ایاتی امین محبینک و شهاب خفاجینک تصریح کرده لریدر. الی الی یاشنده ایکن (غیب ۱۰۱۲) تاریخنده تعلیم خانه جنازه روانه و باب الفرادیسده آسوده تراب اولمشدر.

محمد بن نعمان بن محمد بن محمد

دمشقیدر. ایچ فارسدن اولوب (ذکر ۹۲۰) تاریخنده شامه هجرت ایلدکده ایچی دیو شهرت بولدی. شهد خط تعلیقدن تلذذ و ثلث و نسخده ابن مفلح محمددن تلذذ ایله یکانه زمانه اولمشدر. کندی نقیب شام حمزه زاده سید حسینه داماد اولمشدر. (غم ۱۰۴۰) تاریخچی اوائلنده رحلت ایلمشدر.

محمد بن ولی

شهریدر. کمرکچی خواجہ سی دیمکله شهرت بولمش علم و معارف و حسن خط تعلیقده دخی صاحب حیثیت اولمشدر. سیاهی احمد افندی دن فارغله یوب تبیض مسوده اجازت ایلمشدر. یولیه دارالحدیثدن شام قاضی اولوب آنده (استکمال صفوت ۱۱۲۸) تاریخچی شعباننده هم جوار بلال حبشی اولمشدر. رضی الله عنهم.

سید محمد هاشم بن یوسف بن عبدالرزاق

بروسی الاصل اولوب قدسی زاده کتخداسی دیمکله عرفیدر. یک چشم سلیمان افندی دن حسن خط تعلیقده تعلق و ذات مخدره برشیوه خرده رفتارده تعشق ایدوب علی وجه الاکلیه صورت و یرن ذات عالی شاندر. احوال باکمال جمالنی لعلی زاده سید باقی افندی سلسله یرامیه رساله سننده کاینبنی تفصیل ایدر. لیلہ قدرده فجاءة رحلتنه سنک مزارنده بویت ایکی تاریخدرکه خارج سورده امیر بخاری خانقاهی مقابلنده مدفون و اول زاویه مشایخندن شیخ حسن فیضو انشاد ایلدی. آنک

اوغلی و تکیه ده جانشینی اولان شیخ محمد شیخی دخی «وقایع الفضلاء» ده استیفا ایدر:

کوچدی چون هاشم افندی آنی رب العالمین ۱۰۸۸ هم جوار ایدر حیب اکر مه الفاتحه ۱۰۸۸

طبیعت شعریه سی دخی اولوب شیخ مزبورک وقایع مذکورنده بعض آثارنده مسطوردر. اوغلی سید محمد افندی [۱] شام قاضیسی ایکن رحلت ایلدی. آنک دخی مخدومی سید عبیدالله افندی خواص علیه دن معزول ایکن جدی خا کپاینده مدفون بریتیم مسعود و محزون ترک ایلشدر .

محمد ابراهیم بن الحاج یوسف

قیدر. حسن خط تعلیقده بر مرتبه خوش نویس برکاتب نفیس اولدینی آثارندن معلوم اولمشدر که دعوات امام زین العابدین علی بن الحسین رضی الله عنهما یی خط نسخ ایله یازوب وهرین السطرینده لعلی مرکب ایله فارسی معناری و خط مسلسل تعلیق ایله اطرافنی تحشیه ایلش وهر بر سطر ی بشرقات جدول ایله طرح اولنش و آخرنده کتبه سنی وضع ایدوب شاهان دولت صفویه دن شاه سلیمان بهادر خان بن عباس ثانی به (خواجه عزت ۱۰۹۲) تاریخنده یازوب اتمام ایلدیکنی دخی افاده ایلش و دعواتدن بعض محلی التون ایله یازوب معناسنی لاجورد ایله تمیق ایلش احسن الآثار برپاک مجلد مذهب اثر مهذبنی زیارت ایلشیدم و نسخی دخی اکر چه عجمانه لکن متین و کزین برخط پاک ایدی .

خواجه محمد راسم بن یوسف

شهریدر. ثلث و نسخده استاد زمان و مرشد دوران اولمغله جریده کبراده ترجمه لری استیفا اولمشدر. خط تعلیقده دخی قاضی عسکر کاتب زاده افندی دن اخذ اجازت ایلوب خصوصاً خرده کتابنده حسن و بهای بی انتهای مستم اهل قلمدر. رحلتلرینه بومصر ع فقیرانه تاریخدر : (راسم استاد کچدی بعده جف القلم ۱۱۶۹) .

[۱] کنارده :

تاریخ عصمت محمد افندی برای قاضی شام محمد افندی : (قبله هاشم زاده جنتده مقام ۱۱۵۱)
تاریخ مستقیم زاده برای مخدومش : (قبله هاشم زاده به رحمت و دود ۱۱۹۱ شوال ۱۵)

سید محمد بن یوسف

کوٹاہیدر۔ فتحیہ جامع شریفی دائرہ سندھ برخانہ دہ ساکن وانا طولی قضا شدند۔
حسن خط تعلیق کاتب زادہ محمد رفیع اقلیدن تعلم ایله قضیہ سعینی نتیجہ پذیر
اجازت ایدن خوش نویس لر دندر .

محمد حسین

باخرزیدر۔ حسن شاه محموددن و محمد قاسم بن شادی شاهدن دخی تمشق ایله
معاریف رجال هنوراندن اولمشر .

خواجہ محمد

سبزواریدر۔ اقلام سته دہ مهارتی اولوب حتی بر مرقع ایچره جمله سین جمع ایلیوب
خاتمہ سندھ سال تمیقنه بضاعه شعریه سی اولمغله (اصول شش قلم ۱۹۷) لفظلرینی
تاریخ بولدیغی میان هنوراندہ مشهوردر .

محمد سرور

ستانیدر۔ سلطان علی مشہیدن تمشق ایله خوش نویس دیار عجم عزیز صاحب
رقم اولدیغی مستمدر .

میر محمد

سمرقندیدر۔ سید میرعلیدن تلمذ ایدن هنوراندن اولوب حسن صورتی اگرچه
تدارك ایلشدر۔ لکن میر معصومدن دور اولمشر .

سید میر محمد معصوم حسینی

بخاریدر۔ سید علی مرحومدن تمشق ایدوب (سید محمد بخاری ۹۷۹) تاریخی
حدودندہ بوراندہ عزم جنان ایدن هنوراندندر .

سید محمد معزالدین شریفی

تبریزیدر۔ سید میرعلیدن تمشق ایله تدارك تعلیق ذیلنه تعلق ایلشدر۔ فی الواقع
میان هنوراندہ اقرانک عریفی وارباب معارفک وجود شریفیدر .

محمد قطب الدین

یزدیر. دارالسلامه کلوب خزینہ بغدادک دفتر داری اولقله کنڈینہ بغداد باغ داد اولمشیدی. مقصود علی ترکدن اولا تمشق ایدوب بعدہ آنی ترک و محمد معز دن تمشق ایله دخی کسب عزت و مالک دیلمی یه خدمت و میرحیدر بخاریدن مذا کره و اخذ تربیت ایلمشدر اما الحق مالکک تلامذہ سندن عد ایلدکاری بخادر. الی نفر ثلث و نسخ و تعلیق رجالی بر مختصر رسالده درج ایدوب بر اثر اولمشدر. رحمة الله بر ادری شرف الدین یزدی دخی مشاہیر ارباب معارفدن و مذہب کاملدر.

محمد محسن

خط تعلیق محمود بن اسحق شہایدن علی قول استکتاب مشق ایله تدارک حسن خط و تہالک تمیز و فرق نمط ایدن هنروراندر.

محمد نور

شہریدر. سلطان علی مشہیدن تمشق و میان هنرورانده تفوق ایدوب تسعمائہ تاریخی اناسندہ یازدینی اربعین جامی زیارت اولندی.

پیر محمد

ہمشہری سید میرعلیدن تعلم و دقائق تعلیمی تکلم ایله پیر پرور بر ذات هنروردر.

محمد نوای شمس الدین

کاشیدر. «هنروران» عالیده دولت شاہدن نستعلیقده مہارتی اولدیغن نقل ایدوب ذاتندہ نوای کمال صاحبی استاد بی ہمالدر.

خواجہ محمد کاتبی

ترشیزیدر. نیشابورہ ہجرت و حسن خط تحصیل و تمشقنہ رغبت ایلدکده مخلص مزبوری اتحاد ایلدی. لکن سیمینک تعرضندن ناشی امیر زاده اعظم شیخ ابراہیم شروان شاہ دائرہ سنہ التجا و اکرامات بسیار ایله شوکت نما اولوب بعدہ عراق عجم اولان اصفہانده توطن و عمدۃ المشایخ خواجہ صائغ الدین ترک زاویہ سندہ تمکن

واخذ نسبت ایلوب نظماً و نثراً صوفیایہ و عاشقانہ و شاعرانہ آثا کثیرہ پیدا ایلدی .
(کاتب شوق ۸۲۹) تاریخذره مطعوناً رحلت و استرا باده دفن اولندی . اشعار
نازکانه سندن بعض ایاتی تصریح کرده هنروراندر .

محمد رحیم

مشہدیدر . سید میر احمد مشہدین مشقت تمشق ایله ساثر هنرورانہ تفوق ایلشدر .
الف کاملده حیاتده ایلدی . بعدالاذن اون سنہ دخی مشہد مقدسده چله کزین
کوشش اولوب بعدہ اظہار خط ایلشدر .

محمد ابریشیمی

دیار ایراندہ سلطان علی مشہدین تمشق ایله میان هنرورانده سررشتہ کالی
ظاہر اولان ذات صاحب محمدتدر .

محمد

تبریزیدر . حاج الحرمین خادم الملکین اولوب رومہ چیقدقدہ حسن خطی مسلم
هنروران اولوب وظیفہ خوار سلطان سلیمان و بروسہدہ توطن ایله اوقات گذاراندن
اولدی .

محمد امین میرک

بخاریدر . حاج الحرمین ، علم و عمل ایله معمور الطرفین سید میرعلیدن تمشق
ایدن هنروران ایله شرکت اوزره تحصیل کمال ایدلردندر .

محمد علاء الدین

باخرزیدر . بلده مزبورہ نک زره نام قریہ سننددر . (ع) «سلام روستای بی غرض
نیست ، مآلی اوزره شاہ محمود مسعود ایله چند روز مناسبت پیدا ایدوب صکرہ
حسن خط تمشقنہ آغاز واستادی کبی شا کرد بواز اولشدر . امیر خسرو دهلوی نیک
خمسہ و ساثر آثارینی کثرت اوزره یازمشدر . خرده کیرلکده (سر دفتر ۹۴۴) تاریخ نخلرندہ
مشہدی بہ عدیل کتابت ایلدیکی ثابتدر . (ع) «منکر مشو کہ خط و کتابت کواہ اوست»

محمد کاتب

شیرازیدر . اہالی بلده سندھ قلم تعلیق کندینہ مسلم ایدیکی تحقیق اولمشدر .
(سلطان اقلیم خط ۹۴۰) تاریخترینک چیرہ دست کاتبرندن وکاتب شیراز دیو
کتبہ لرنده ایراد ایدر . بی محابا کتابتله سحر حلال املایه مالک ذات پرمعارفدر .

میر سید محمد امین معزالدین

کاشانیدر . میر هبة الله مرحومک تلید خاصیدر . قطعات کثیره آچغه مائل
صاحب طبیعت بر شریف الشائل شاعر وخطاط خوش سیرتدر . (شرافت ۹۸۱)
تاریخنده کاشانه جناہ روانه اولدی . مالک دیلمی امثالندن اولدیغی مسلم هنروران
اقرانددر . سخی ، سنوی ، رضوی ومرتضوی ، پاک ذهن ، صاحب سلیقه ونستیاقده
ایرانہ میرانہ کلاندرنددر . تذکرہ صادقده بو بیت جناسیه آنلره منسوبدر :
آن کل زداغ دست خود انکار کرده است هر کس بدست خود این کار کرده است

سید محمد امین

ترمذیدر . عماد معروف ایله شریک ایدی . بعده آندن دخی تعلم ایلدی .
(الف کامل ۱۰۰۰) تاریخندن صکره انتقال بهشت برین ایلدی .

میر محمد حسین

تبریزیدر . حسن خط تعلیقی گاه اسماعیل نجاتیدن وگاہ میر حیدردن واحیاناً
میر سید احمد مشهیدین دخی تمشق ایدوب لکن مالک دیلمیدن کلی تلذ ایله اخذ
اجازت وقائم مسند استادیت اولمشدر . (ع) « منکر مشوکه لوح وقلم شد کواه او ،

شاه محمد مشهدی

ماوراءالنهرنددر . مالک دیلمیدن تمشق وخط تعلیقه تعلق وتمشق ایدوب حسن
وبها اربابنک شاه مشاربالبنانی وآثار قلمده محسود اقران خامه کاران زمانی ایدی .

سلطان محمد خندان

شرقیدر . استاد هنروران ایران میاننده سلطان علی مشهیدین تمشق ایله خط

تعلیقہ بر مرتبہ حسن صورت ویرمشدرکہ ہرزیاارت ایدن استاد تعجباً خندہ کنان
لاحول کویان اولوردی . ثلث ونسخده اولان خندان بونلرک غیریدر .

منلا محمد

اصفہانی اولوب خطوط کونا کون خط نستعلیقده ظرافت نمون وفضیلتله حفظ
متون ایلوب کندینک وجودیله رجال زمانی فخر ایدوب ممنون ایدیلر . الف کامل
استادلرندن واستانبوله کلوب ساکن اولمشدر .

محمد حسین

کشمیریدر . میر سید علی مرحومک سر دفتر شاگردانی و خلیفہ الخلفای
ہرمندانی ایدی .

میر محمد

ایرانده میرانہ یازانلردندر . خط تعلیقدن ماعدا ساثر اقلام کونا کون وتصویر
ونقش و علم موسیقی وانواع سازده کمال تحقیقی مسلم وشاعر خوش طبع محترم
اولدینی جمع صادقده مصدقدر .

محمد مصاحب

تبریزیدر . مرقوم میر علی مرحومدن تعلم خط تعلیق وچوب تعلیم استاد
تحتندہ مخفی اولان دقایق وحقایق تحقیق ایلوب بر طریقله استانبوله کلدکده صیت
کالی کوش شهنشاهه واصل اولوب دعوتله محمد خان ثالث حضورینہ دخول سببی
ایله کتبهسنده مصاحب دیو یازاردی . ینہ بلدهسنده رحلت ایلدی .

سلطان محمد تربتی الکاتب

شرق طرفندن اولوب وعماددن مقدمکلوب تربت مشہد مرتضوی بہ نسبت واول
دائرہ رجالیہ تمدن والفت ایدوب خط تعلیقده حسن صورت پیدا ایلشیدی .
دائرہ علویہ دہ دفین تربت اولدی .

محمد رضا

تبریزیدر . محمد حسین تبریزیدن تمشق ایله ذیل رضاسنه تعلق و خط تعلیق بو
طریقله تحقیقی معروف میان هنرورانده منلا رضا الف کامل حدودنده استانبوله
دخی کلوب نیچه زمان توطن ایلشدر . بعده صلهسنه طأد و (رضاءالله ۱۰۶۷)
تاریخی حدودنده کوی خاموشانده متقاعد اولمشدر .

محمد امین

دمشقیدر . حمفر طیار علیه رضوانالفار نسلندن اولوق اوزره نام داشی
خلاصه ایدر . قزوینده تولد ایدوب پدري دولت صفویده شاه ثانی طهماسب
شاهک وزیرنی ایکن فوت اولدوقده کندیلری سیاحت عربستان و دمشق شامه رسان
اولوب اقامت ایلدی . حتی دفتردار دخی اولمشدر . شافی المذهب ایدی . استاد
آگاه بابا شاهدن میر عماد ایله معاً تمشق و ذیل حسن و کاله تعلق ایدنلردندر . فارسی
شعر و انشاده کامل و عربیت واملاده درجه قصوایه واصل اولمشدر . الشمس ایکی
یاشنده (الحفظ ۱۰۱۹) تاریخنده ارتحال و نسخه جسمی محفظه قبره ادخال اولندی .

محمد عطری

شهریدر . دیار عجمده مدت مدیده سیاحت و تدارک حسن خط تعلیق و حیثیت
ایلدیکی جهندن عجم قاضی دیو شهرت بولمشیدی . طریقه نقشبندانده دریه باهره
پیدا ایدوب وطریق قضایه دخی اوغرایوب جسر ارکنه قضاسیندن منفصلاً
(عزیمت حشر ۱۰۳۵) تاریخنده رحلت ایلدی . نادری افندینک قاضی عسکر لکنده
خدمت مکتوبیلرنده اولمشدر . بخوری زاده عطری دخی دیکر در .

محمد

یکیشهر فناردندر . قاضی عسکر قدسی زاده افندی تذکره جیبی دیملکه موصوف
ایدی . حسن خط تعلیقده سیاهی احمد افندیله شرکت و طویخانلی محمود افندیدن
اجازت آلمشدر . طریقت علیه اکلیه بی مرشدالسادات الاکارم سید محمد هاشم روسی

جناب لہرندن استفاصہ ایلدی . یولیلہ طریق علمادہ صدر اناطولی قاضی عسکری اولوب بعد العزل رحلت ایدوب صرت تکیہ قربندہ امیر بخاری جامنی جوارندہ مدفون اولدینی قاضی عسکر مجدی افندیکنک بو تاریخچہ مقیددر : (مقامک جنت عدن ایدہ رحمن ۱۰۹۶) آثار قلمی کثرت اوزرہدر . روح الله روحہ .

محمد دده

کوتاهیہده ظهور وعلوفہجی زاده دیمکله مشهوردر . بلدهسی مولوی خانہسندہ شیخ وقت بولنان ابراهیم ددهدن اخذ طریقت وچہ مردانہ خدمت اتمامندہ بکام کلاہ خلافت اولوب بومناسبتله مالک فن فارسی وخط تعلیقک دخی ممارسی اولمشیدی . تقریباً بیک سکان حدودندہ ددهسی عزم خانقاہ بقا ایلدکده دامادی وخلیفہ ارشادی بولمغله رجال بلدهسی التماسیله جانشین والی آخرالعمر صاحب تمکین اولمشدر . حدودمانہ والف رجالندندر . روح الله ارواحهم .

محمد حافظ

شهریدر . امام زاده دیمکله معروف ایدی . زیورتذکرہ خوانندکان وکزیده ارباب ذیل الذیل شقایق اعیان اولان حافظ پوست بولندر . حسن خط تعلیق وثلث ونسخی دخی طوبخانہوی محمود افندیکن یازوب شیوہ قلم تعلیقہ تعلق و تحویل وصلتی بابندہ تعلق واذن واجازتیله اقرانہ تفوق ایدنلردندر . خواجکان دولت علیہ مناصبندن کاغد امینی اولمشدر . شعر وانشا و حسن کتابت واملایله خصوصاً موسیقیدہ خواجہ بنام کندینہ غلام اولمق درجهسندہ کامل ایدی . عطری بومصرعی رحلتہ تاریخ دیمشدر : (پوستی چاک ایلدی شیراجل ۱۱۰۱) .

محمد بحری پاشا

سدالبحردن ظهور ولہذا مخلص مرپور ایله مشهور اولمشدر . خواجکانندندر . سائر تفصیل حالی وخط تعلیقہ دخی کالی جریدہ کبرامزده املا اولمشدر . لطفی بومصرعی تاریخ وفاتلری قلمشدر : (زورق جسمنی چکدردی عنادن بحری ۱۱۱۲) .

محمد ناظم

شہریدر۔ قرہ ناظم دیو شہرتہ مقارن و ملازم ایدی۔ حسن خط تعلیق سیاہی احمد افندیدن تحقیقی محقق و ثلث و نسخی دخی فی الجملہ کوروب علوم و فضائل رسوم و سائر معارفہ درونی مائل و معلق اولوب صلاح و تقوی ایلہ پیراستہ و فنون کونا کون ایلہ آراستہ و تعلیم و تفہیم ایلہ اوقات کذار و نیچہ قصائد و نعوت و اشعار نظمہ پراقتدار بروجود بہبود اولغلہ آل جنکیز شجاعت ریزدن حاجی سلیم کرای خان اولادینہ خواجہ تعیین اولنوب چتالجدہ ساکن ایکن (تشویش ۱۰۱۶) تاریخندہ نظام اخشیجانی مشوش و روح لطیفی طیران عدن دلکش ایلدی۔

محمد چاوش

شہریدر۔ دیوان ہایون چاوشلرندن ایدی۔ رئیس الاطباء شہریاری کاتب زادہ قاضی عسکر محمد رفیع افندینک پدري مصطفی افندی چاوشلر کاتبی ایکن داماد لری اولغلہ استاد مشارالیه خدمتندہ بولنوب اوان تحصیلندہ کرک عارف افندی و کرکہ طورمش زادہ افندی جملہ سندن تلمذلرندہ معیت و تربیتلریلہ حسن خطہ صورت و یروب بر مرتبہ ملکہ کلیہ دسترس اولمشیدی کہ ختی سوابق ازمائندہ دولت ایران شاہانندن عقبہ سلطنت علیہ یہ تبریک سورختان ایچون رسان اولان سفیر نامنہ بر معرفتی سرخ سر اولغلہ خط تعلیقندہ دخی الی اولوب اهل خط مذاکرہ سنی صدر اسبق داماد ابراہیم پاشا حضورندہ ایراد ایلدکدہ کیف ما اتفق محمد آفادخی عرض او طہ سندہ بولنغلہ در حال زمین بوسی ایلہ استیدان ایدوب و ایلری کلوب آیاغ اوزرہ بر قلم ایلہ در میان اولان دواتندن اخذ مداد و بلاامداد بر کاغذہ بر قطعہ یازوب بلا تصحیح حسن صورت و یروب دامن بوس صدراعظمی ذیلندہ عن حضور لرینہ عرض ایدر۔ واقعا نظیری محال بر خط علی العال اولغلہ کندینہ و مہارتنہ آلقیش و پسندیدہ حیثیت اولمش ایدی۔ بلاشبہ اصابت عین الکمال ایلہ (خوش نویس بقا ۱۱۳۵) تاریخی حدودندہ عازم مشق خانہ ماوا اولدی۔

محمد امین

بزاقی زادہ دیمکھہ عریف پدري کبی کندی دخی روم ایلی قضاتندن ایدی .
جدی مدرسیندن وجدینک پدري موالیدن ایدی . حسن خط تعلیق عماد زمان صدر
روم ایلی رئیس الاطباء شہریاری مولانا محمد رفیع افندی جنابلرندن قرابتی تقریبی ایله
متعلم وماؤزون اولمشیدی . قسام عسکری کاتبلری زمره سندن ایکن (نکون سار
معرفت ۱۱۷۷) تاریخی اواسطنده وداع عالم فانی ایشدر .

محمد فائض

هرویدر . حسن خط تعلیق عجمانه سی بی بهانه وسائر اقلام کونا کونی دخی خوش
نویس برکاتب وشاعر خوش طبع نفیسدر . السنه ثلاثه نطقه قادر ، میدان عرفانده
بهادر اولغله صدر سعید علی پاشای شہبده عرض ایلدیکی قصیده بلیغانه سنی حسن خط
منشیانہ ایله تحریر و رفع ایلدکده محلول بولنان زعامتله چراغ واول آندہ دیوان
ہایون کتابی قالبہ افراغ ایلیوب طریق خواجکانہ دخی تسلیک و ورود ایدن
ایلچیلرله مکالمہ ایچون مأمور اولوردی . (فائض مہجور ۱۱۴۵) تاریخنده رحلت
وخارج سورده مقابل تکورده مقبور اولمشدر . بو بیت اشعارندندر :

نشان درد محبت پوزندہ ظاہردر
اواشقق کاوله ہم خوابه سی خیال نکار

محمد صالح

شہریدر . نوعی زادہ درکہ ذیل شقایق صاحبی عطایی افندی سلسلہ نسلندندر .
حسن خط تعلیقہ عبدالباقی عارف معروفدن تمشوق ایله ہوسکار واذن واجازت کار اولمشدر .
طریقی اوزرہ ادرنہ قضاسندن معزول اولدقده (معتکف محشر ۱۱۵۸) تاریخی رمضانده
رحلت وادرنہ قپوسی خارجنده امیر بخاری زاویہ سی دائرہ سنده پدربینه ہم جوار اولدی .

محمد حفظی

شہریدر . خط تعلیق یک چشم سلیمان افندی کوروب خرده وادی شکستیدہ
مدہای کالی پست و قلم اقران خوش نویسانی شکست ایشدی . اناطولی قضاتی قلمنہ

یازیلوب و راده سته مناصبیه دخی شش جهاتی معمر اولدقدن صکره معیشتله تقاعد و حکومت التزامیه دن تباعد ایلشیدی . قسام عسکری و محمود پاشا نیابتیه دخی اکرام اولمشدر . لعلی زاده شیخ محمد افندی به امام بعده داماد نیک نام اولمق مناسبتیه طریقه یرامیه اکلیده دخی نسبت تام صاحبیدر . (بقایه حفظی کوچدی آه ۱۱۶۵) تاریخنده محفل علیینه صعود و سرلوحه بقاده قعود ایلدی . مخدوملری سید عزیز دخی مذکوردر . قبرلری طوب قپوسنده شهدا علامتی اولان مال دپه نام محله قریب سیدالاقطاب رئیس الکتتاب شارح مثنوی صاری عبدالله افدینک دائره سنددر .

محمد افلاطون

شهریدر . خط تعلیقی قاضی عسکر طرف افندیدن تحصیل و تحقیقی بعدالوقوع راشد افندی به چند ایام سرلوحه خدام ایدی . حتی سفارتنده دخی عجمه معیتله روان اولوب عودت ایلشیدی . « بیت »

جوش مستی هر جبابی را فلاطون کرده است   ورنه در خم خانه افلاک افلاطون یکبیت
 مآلیله سبب لقبی اولان علم ابدان طبه دخی هوسکار اولوب طب مدرسه سنیده
 بر حجره ده انزوا و مجرد پاک الی آخر العمر کتابتله اوقات گذار اولدی . لیله برانده
 عزم وصلت ملک علام و (افلاطون نسبت وحدانیت ۱۱۶۸) تاریخنده خم خانه
 خاموشان جای آرام اولشیدی . دارالکتب عثمانیه ده خطیله بر کلیات دیوان صائب
 موجود و نمایان زیارت اهل طبع معارف نموددر .

سید محمد

شهریدر . قاف زاده دیمکله شهرت داده در . نسی شقایقده مذکور احمد قاف
 افندی به منتهی اولور . عیسی زاده عبدالله افندیدن حسن خط تعلیقی تحقیق ایدنلردنیدر .
 شیخ الاسلام آق محمود زاده سید محمد زینی افندی قدر آشنالیق ایدوب طریقی
 موروثی اولان سخن تدریسه ادخال ایلشدر . طریقت خلوتیه به منسوبدر . اول شریف
 نسب مرآتوی خانه سنده منزوی ایکن تقریباً (استراحت جنان ۱۱۷۴) تاریخی
 حدودنده راحت جای مأویه روان اولدی .

محمد

ریزہ لیدر۔ خط تعلیقی یک چشم سلیمان افندیدن کورمشدر۔ مدرس ایکن جلوس محمود خانی سنہ سی (تعلیقی ستم دیدہ ۱۱۴۳) تاریخندہ رحلت ایلدی۔ ادرنہ قپوسی خارجندہ دفین درس خانہ آخرت اولدی .

محمد رامی

بروسہ بدستانک کتخداسی اولان کمنہنک اوغلیدر . شیخ الاسلام ولی الدین افندی دائرہ سندہ در۔ خط تعلیقی ہمشہری طیبی مصطفی افندیدن یازمشدر۔ وقتمزده کان کشی وسائر معارفده اشی یوقدر .

محمد قرامانی

بروسہ ویدر۔ اشرفزادہ سید فخرالدین . مذکورک خدمتندہ آسودہ حال وطیبی مصطفی افندیدن خط تعلیقده تحصیل کمال ایلوب خواجہ محمد قرامانی مسجدینک خدمت امامتی اول نسبتلہ سبب شہرتی اولمشدر . شیخ سیدمراد افندیدن احدنسبت و آنک ترتیب زیباسنی دائما کتابت ایلہ مشغول ایکن (استراحت بقا ۱۱۷۳) تاریخندہ رحلت ایلدی .

محمد شریف

تبریزیدر۔ محمد حسین تبریزیدن تمشق ایلہ ذیل حسن خط تعلیقہ تعلق ایدن ہنروراننددر۔ شاہ ثانی ایران طہماسبک حواش خواصندن ایدی .

محمد

کرمانیدر۔ اسلوب انیسی صاحبی عبدالرحیمک شا کردان ہنرورانندن اولدیغی ظاہردر۔ بعضری انیسینک برادری عبدالکریمکدر دیدیلر .

محمد عواد

خوارزمیدر . حسن خط تعلیقی برادری میری مصطفی ایلہ منلا علی سلطان

نام ہنروردن تلمذ و تمشق ایدوب برادری دخی بونلرک نسبتیہ شہرت بولوب عواد برادری دیرلر ایدی. «عطروا مجالسنا بالعود الماوردی» ایہام بازکانہ سی اوزرہ عود نام سازدہ مہارت نوازشکاری صاحبی اولوب صیت و شہرتی برادرینہ دخی طائد اولمشیدی. صاحب بستہ خوانندہ اولوب حتی شیخ الاسلام اسمع افندی دخی بونلری تذکرہ خواندکاندہ ایراد و بستہ لرین تعداد ایدر .

محمد

شہریدر. پدری کوسج خواجہ نام کمسنہ در. کندی قضاتدن اولمغلہ خط تعلیقہ فندق زادہ ابراہیم افندی مرحومدن تکمیل حروف بعدہ زادہ طورمش زادہ دن خردہ کاری تحصیل ایلوب نیچہ نسخ نافعہ یادکار و برکذار ایلشدر. تقریباً (مرشد خط ۱۱۵۳) تاریخندہ عزم مشق خانہ جنان ایلدی .

محمد صادق

شہریدر. پدری حدیقہ خاصہ خاصکی آغا تعمیر اولنان رتبہ رسیده اولمغلہ خاصکی زادہ دیمکک شہرت دادہ ایدی . خط تعلیق خصوصاً شکستہ مسلسلہ الی کوزل مدرسین کرامدن ایدی. ددہ زادہ شاگردانندن ابراہیم افندی نام شخص بنامدن تلمذ و تلمذ ایلشیدی. (خطاط و شاعر ۱۱۹۶) تاریخی اوائلندہ رحلت ایلدی. بویت زادہ طبیعتیدر :

یلنمیور ہنرم خطی چونکہ پست اولدی   ختمہ شیبہ قلم کی شکست اولدی

محمد شہدی

ادرنہ ویدر. خط تعلیقی طورمش زادہ احمد افندی دن بلدہ سنندہ حاکم اولدقدہ برسندہ تحصیل ایلشیدی. روم ایلی قضاتی اشرافندن ایکن رحلت ایلدی. رحمہ اللہ.

محمود واقف بن احمد

بروسیدر. پدری سابق الذکر اسحق خواجہ سی دیمککہ عریف برفاضل ظریف ایدی. خط تعلیقی پدرلرندن تحصیل و شکست وادی کتابندہ دقایق فزای تکمیل

اولمشیدی . پدري اثرلرینی تحریر ایدر ایدی . اورخانیه مدرسی ایکن قرق اوچ
باشنده (الظاهر ۱۱۳۷) شعباننده فوتی شایع اولدی . مخلص مزبور ایله اشعارندن
بومقطع منتخبدر :

زبان خامه واقف کهر فشانلق ایدر بوکونه برغزل آبدار آکلدجه

محمود شهبانی بن اسحق

ماوراءالنهر دندر . حسن خطی سید میر علی دن کوروب اکل تلامذه سی اولمشدر .
استادی احیاناً بونلرک خطنه کندی کتبه سنی بالاقتضا وضع ایلیوب وصاحب ترجمه نك
وضعنه اذتی اکرام وتلطیف اولمق ملاحظه سنده اولمیوب فی الحقیقه وضع جسارتندن
غیری دسیسه کارلنی دخی عادت ایلمکه عدم ممینتی نمایان و (نظام ۹۹۱) تاریخنده
اختلال نظام حیاتی عیان اولدی .

محمود بن حسین

بروسه دندر . پدري مشاهیر اعیانندن جزیه دار دیمکه شهردر . وکندیلری مشاهیر
آفاقندن خواجه اسحق احمد افندینک کریمه زاده سیدر . استانبولده وزیرای دولت
علیه دن تحفه کبرامزده مقید محمد راقم پاشانک همشیره زاده سنی حباله ازدواجه قید
ایلمشدر . حسن خط تعلیقی مصطفی عاصمدن تمشق و تحصیل ایدوب بلده سی مدرس لرندن
ایکن استادندن مقدم رحلت ایلدی .

محمود بن عمر

درکزیخدر . میرانه و عمادانه کتابت لری و کمال متانت لری اولوب الف کاملندن
صکره داربقایه راحل اولدی .

محمود بن محمد الاستاذی

عراق عجمندن سنی الاعتقاد سید میر علیدن اجازتله دل شاد اولمشدر . سال
هزاریندن مقدم ارتحال علین و بهشت برین جای دل نشین اولدی .

شاه محمود ۱۱۱

نیشابوریدر. خط تعلیقی اوائل حالندہ خالی اولان عبدی کاتبین بعدہ میان
هنرورانده معروف سلطان علی مشہدین دخی تمشق تحقیقی معروفدر. سنی سنوی
اولغہ دولت عثمانیہ فراری احتمالہ شاہ اسماعیلک حبسنده نیچہ زمان قالب تقریباً
(محمودالکتاب۹۵۲) تاریخندہ رحلت ایلدی . استاد بهزادک پارغاری ایدی . عماد
معروف کبی شہنامہ کتابتیلہ بونلر دخی مبتلا اولمشردر . حسب حالی بو بیت ایلہ
انہا و سائر اوصافی تفصیلدن اکتفا اولندی :

نقاش ازل کان خط مشکین رقم اوست یارب چہرقہای عجب درقلم اوست

محمود جلال الدین

سلطان علی مشہدین سائر هنروران ایلہ شرکت تمشق ایدن محمودالفعال استاد
مدوح الحصال صاحب جلالدر .

خواجہ محمود

استرابادیدر . هنروران میانندہ بر خواجہ مسلم محمودالحال استاد معظمدر .

محمود زین الدین

ہمشہری اولان سلطان علی مشہدین تمشق و شرکای هنرورانی زیب وزن
ایلہ تفوق ایدوب اہل معارفہ نور عین اولانلردندر .

محمود

طوبخانہوی دیمککہ عرفندر. اوائل حالندہ جهانگیر شیخی حسن افندیدن منیب
اولغہ برلیہ قدرده بعض آثار آفاقہ شہودیلہ مشرف اولدقدہ شیخ مرحوم کبی
[۱] کنارده : شہرت شایعہ سی سبیلہ مہردار محمدنکینی محمود نام کسنہ حقندہ بو قطعہ بی
دیمشدر :

آتش سوزان ہجر نوخطاں ہر شرارین دلہ داغ عشق ایدر
شمعی برتعلیق نویس بو الہوس شاہ محمود قطعہ سندن مشق ایدر

خواجه محمود

سیاوشانیدر . سد میرعلیدن استفاضه تمشق ایله استاد هنرورانه تفوق ایلشدر .
(ع) «آلها طاقبت محمود کردان» .

محمود

عشاوی اولوب اناطولیده بلده مزبورده مفتی زاده دیمکه عریفدر .
استانبوله وصولنده فائز سید عبدالرحیم افندی به انتساب و خدمت اعاده سنده
ایکن تحصیل حسن خط تعلیق ودقایقی تمشقله تحقیق ایلشدر . علی العاده تکمیل
مراسم اعاده ایلدکده ملازمتریله دلشاد و اناطولی قلمی قضاتی زمره سنه التحاق
ایله آباد اولمشیدی . (مست رحلت ۱۱۳۸) تاریخنده ارتحال مقام محمود ایلدی .

محمی الدین

خراساندن عزم نیشابور و محمی دیمکه مشهور اولوب شادی شاه آگاه
محمدقاسمدن تمشق ایدوب قلم استادی تهذیب و خط خواجه بی ترتیب و تذهیب
ایلشدر . وقت سلیمان خانیده غایت مشهوردر . الحق عالی مرحوم وصفنده
اظهار کمال ایلدیکی مستغن عن الرقومدر .

محزون

دولت ایران شاعرانندن خط تعلیقك خوش نویسانندن اولدینی اول بلده نك
ارباب معارفی تذکره لرنده کوریلوب تذکیراً للعرفاء ذکر اولندی . تفصیل
حاله وصلت میسر اولندی .

سلطان مراد خان رابع ابن احمد خان اول

فاتح بغداددر . ولادت لرینه (غازی ۱۰۱۸) لفظی تاریخ اولوب سلاطین
عثمانیه نك باعتبار السلطنه عددینی مشتمل تاریخ جلوسلری بومصر عددی : (اون یدنجی
شاه اولدی طالمه سلطان مراد ۱۰۳۲) اون بش یاشنده جلوس ایدوب (خوش
ویس ۱۰۳۲) لفظی دنخی تاریخدر . (الغازی ۱۰۴۹) تاریخنده رحلت ووالدیناجدری

تربہ سندھ دین خاک پاک قلندی، عزیز افندی و نعیامحی و «انسان العیون» صاحبی تصریحاری
 اوزرہ عارضہ سیل ایله بیت شریف بالکلیہ انہدامہ میل ایدوب مجدداً اساس ابراہیمیدن
 بنامنه بونلر موفق اولوب (بنیت الکعبه اربعین والی) مصرعی ودخی (رفع الله قواعد البیت
 ۱۰۴۰) ونیچہ تاریخلر دخی مذکوردر. روان و بغداد و سائر فتوحات جلیله و خیرات
 جمیلہ سی واردر. جرید و تفنک و تیر اندازی و کرز کران سازی و بالخاصہ حسن خط
 تعلیقہ دخی هوسکار اولوب مفتی بہابی افندیکنک

انکشاف اصول علم حروف طرفکدن اشارتہ موقوف

بیتی ماآنجہ فن خطدہ یکانہ زمانہ اولوب حتی نفس زاده سید ابراہیم افندی
 فن خطدہ اولان «کازار صواب» نام اثرینی بونلرک آزمایش قلم طبیعتلری وسیلہ سیلہ
 جمع ایدوب نام نامیلریلہ توشیح دیباجہ ایلشدر. شاعر مشہور عمر نفعی و سائر
 شعر آشنا شناکارلری اولوب خصوصاً وقایع نویس ترکیبی زاده محمد افندی خمسہ سندن
 «اکسیر دولت» تسمیہ ایلدیکی «کیمیای سعادت» ترجمہ سی اولندہ انشاد ایلدیکی
 قصیدہ سندن بو ایکی بیت ایله اکتفا اولندی :

جناب حضرت سلطان مراد اعظم کیم
 ہزور علما پرور سخن پرداز
 بو کونہ کلدی ہہا کر آنک کی خنکار
 دایر شاعر و خطاط ناظم الاشعار

مراد بن ہدایۃ اللہ

دمشقیدر. دیار ایرانہ عماد مرحومدن حسن خط تعلیق تحصیل ایدوب شام
 شرف نشانہ ہجرت و نسخ ورقہ دخی تعلم ایلہ مشاہیر کتابدن اولمشدر. حج
 شریفہ عزیمت و عودت و قفول ایدوب (خدمت ۱۰۴۴) تاریخندہ مراد اخیرویسنہ
 وصول بولدی.

مصطفیٰ بن ابراہیم

بروسہدہ ساکن اولوب حسن خط تعلیقی نام داشی عاصم افندیکن تمشق ایلہ
 تحصیل ایلشدر. پدیری مراد خان اول جامعنک حالا خدمت امامتیلہ اوقات گذاردر.

مصطفیٰ توفیق بن احمد اخوین بن شعبان

شہریدر . اخوین ایاشی مفتی دباغ زادہ افندی ملازمرندن وروم ایلی قلمی
قضاتنددر . کندیلرینک تاریخ ولادتی (راجی توفیق مولی مصطفا ۱۱۱۷)
مصرعی حضرت امیر بخاری قدس سرہ العزیزک اگری قپو داخلندہ واقع زاویہ سندہ
شیخ اولان پیر مادر زاد خانقاہ روحانی نقشبند پرند کار گاہ عشق سبحانی توفاتی
محمد امین روح اللہ روحہ وزاد فتوحہ جناب لرینک خامہ عرفان جامہ لرندن سرزده در .
زمان سلطان احمد خانہ خانہ سفر لیدہ خدمت مقابلی برنان پارہ ایلہ چراغ اولدقدہ
برادری سلحدار جاوشاندن صدر اسبق راغب پاشا رختوانی الحاج محمد آغا ایلہ
شیخ مزبور دن اخذ نسبت طریقت ایدوب بعدہ خط تعلیقی کاتب زادہ محمد رفیع
افندیدن اخذ ایلہ حسن صورت ویروب اسکی نشانجی قاضی عسکر جعفر چلبی
جامعی قربندہ حالیہ مشغول ونسخ نافعہ کتابتنہ نائل وصول اولانددر . درویش
نہاد پاک اعتقاد ایدی . اعمی علی افندیدن اعول کوروب موسیقی شناس ، مخلص
مزبور ایلہ شعر استیناس اولوب خوانی دخی تخلص ایلمشدر . (مفخر ہنز ۱۱۷۵)
تاریخی محرمنک یکرمی ایکنجی کونی علت فلجک نزلاء ثالثہ سندہ رحلت ولعلی
چشمہ سی مقابلندہ نہان خلوت گاہ تربت اولمشدر . بو گفتار اول پاک طبعک آثارنددر :

کنار لعل دلبرده خط منشور بولشدر	لب سکرده گویا نقش پای مور بولشدر
محبت تکیہ سندہ ہردن سنکین نرم اولماز	چکنلر چلہ عشقی قتی پک زور بولشدر
بو کون عشاق خوبانی ایدوب تقسیم ای توفیق	سنکدہ حصہ کہ بر دایر مغرور بولشدر

سید مصطفیٰ بن سید احمد

شہریدر . عبد اللہ زادہ محمد باقی افندی ترجمہ سندہ پیری مذکوردر . کندی خط تعلیقی
عماد روم کاتب زادہ افندی مرحومدن تعلم وتعلق ایلیوب حتی بعد الاذن استادینک
تعلیمی کونلرنندہ اعانت ایدندر . حلب وشام ومکہ مکرمہ بی ضبط ایدوب کلد کدن
صکرہ (وسقیہم زبہم شراباً طہورا ۱۱۹۳) تاریخنک محرم الحرامی متصفندہ رحلت
وخارج سورده امیر بخاری زاویہ سی مقابلندہ دفن اولندی . ہمیشہ زادہ سی سید
احمد افندی دخی سابقدر .

سید مصطفیٰ عاصم بن شیخ اسماعیل

بروسہ دہ اعیان مدرسیندندر۔ پدری غازی خداوند کار عمارتک شیخدر۔ کندیلری
خط تعلیقی استانبولده طورمش زاده احمدافندیدن تعلم وتمشق و ذیل اجازت لرینہ تعلق
ایلمشدر۔ حسن خطده عمادانہ وشعر وانشاده بی بہانہ ایدی۔ رحلتہ طیبی مصطفیٰ افندی
بوتاریخ مصرعنی مرحومک سکک لقبہ ایماء دیمشدر : (روح عاصم ایتدی
پروازجان ۱۱۶۰)۔

مصطفیٰ بن حسین بن محمد

شہریدر۔ والد ماجد لری صمانی زاده دیمکھ شہرت داده در۔ کندیلری مذکور
عمرافندینک برادر مہتریدر۔ علمای قضاة روم ایلی زمرہ سندندر۔ خط تعلیقی شیخ الاسلام
ولی الدین افندیدن تلذایلہ خوش نویس بذات نفیسدر۔ سخای طبع لازمہ حالی وعات
صمم کندینہ مستولی اولوب حاتم اصم اوامز و کزیدہ اوامز اولوب اسیر یاران ،
مبتلای دخان ایکن ینہ نظیف دل و پاک زبان زمان ایدی۔ (خیراندیشہ ۱۱۸۰) تاریخی
حدودندہ رحلت ایلدی۔ عبد فقیردن بوسکز عدد خط اسمنی جامع رباعینک ظہورینہ
سبب اولغله مجدداً برقطعه آچوب یازمشدر :

ای تلک خطک نسخ رقاع تحقیق
سرات جلی دلی مغبر ایدہ یازدک
ربحانک حیران قلم خوش تمیق
توقیعک ایله قبل مدد آنی تعویق

مصطفیٰ طیبی بن صنع اللہ

بروسہ دہ صنع اللہ زاده دیو شہرت داده در۔ ساکن اولدینغی ابواسحق کازرونی
محلہ سنک سابقا امامی و سلطان اورخان جامعنک حالا خطیبی اولوب بو بیت
ترک ایدوب خطاط امامت طاسی یوق اولدی لیک اورخان خطیبی خاسی یوق

ظرفای بروسہ میانندہ حسب حالی اولوق اوزرہ مثل سائردر۔ حسن خط تعلیقی
شیخ الاسلام ولی الدین افندینک دامن تعلیمنہ تعلق ایله تمشق و مخطوبہ اذن لرینہ دخی
تعشق و طبیعت ایله دخی اقراننہ تفوق ایلمشدر۔ حسن خط ایله بکرمی بئش سنہ قدر

شفای شریف و متعدد بیضاوی تفسیری و مشارق و سائر آثار کثیره به موفق و فائز
طیبی ثانی اولدینی محققدر. طیب الله ثراه. جناب شیخ مراد بروسه ده بولندقلری ایلمده
آنلردن تلقم ذکر و تلقن نسبت ایلمشدر. یتیمش باش یاشنده ایکن رجب شریفده رحلتیه
بومصرع قلم فقیردن سرزده تاریخ برجسته در. (آه کچدی قبره طیبی طیب الله ثراه ۱۱۷۴).

مصطفی طیبی بن عبدالقادر بن عبدالله

شهریدر. استادی اولان پیری افندیکن خدمتده تربیه و خط تعلیقی دخی تعلیمیله
تعبیه و حسن روشنه هر سودن تقویه و یروب بوسیدن پیری منلاسی دیو معروف
اولمشدر. روم ایلی قلمی قضائی زمهره سنه ملحق و حسن کتابتنه طور پیرانه معلق اولمشدر.
وقتمز رجالدن اولوب کثرت کتابتله اکثر آثاره سعی اوزره ایکن ضعف پیری
ایله تکمیل عمر مقدر ایدوب (ارتحال الحضر ۱۱۷۹) تاریخی اوائلنده استادینه
هم جوار اولمشدر.

مصطفی عفت بن عبدالله الساعتی

شهریدر. پدیری ساعتچی در. کندیلری خط تعلیقی کاتب زاده قاضی عسکر محمد رفیع
افندیکن تلذ و تحقیقی محققدر. مخلص مزبور ایله شعروانشاده کمال اهلیتلی سببیه «بیت»
بزدن ای بادصبا ویرخبر آزاده لره مبتلا اولدی کوکل بونده عرب زاده لره

مفهو منجه سابقا امام شهر یاری قاضی عسکر عرب زاده عبدالرحمن افندی به تذکره جی
وسلطان احمد جامعی واعظی عرب زاده شیخ حسن افندی به دخی داماد اولمشیدی.
طریق تدریسدن دوریه مولویتنه دائر و فلبه و بغداد حاکمی و بعد ازان قدس شریف
منصبی ضبطنه سائر اولوب آنده روح لطیفی عالم قدسه روان اولدینی بو بیت ایله
ضبط اولندی :

حرف منقوطک اولور منطوق تاریخ دعا مصطفی عفت افندی به اوله جنت محل ۱۱۷۳

سید مصطفی شاکر بن عبدالله ماهر بن الحاج بشیر بن قرین ولی الدین
شهریدر. ماهر زاده دیمکه عربقدر. پدیری مکدن معزولا عینتاب آره لنده

فوت اولمشدر . کندی قاضی عسکر عشاقی زاده سید عبدالله افندینک همشیره زاده سیدرکه نوریسیادتلی سیرک زاده افندین مقتبدر . خط تعلیقی رسول زاده افندین تعلیم ایله خردہ کتابتہ حسن ویرنلدندر . موصلاً سلیمانیه مدرسہ ایکن (ہجرتہ الشاکر ۱۱۶۰) تاریخندہ رحلت وادرنہ قپوسندہ دفین تربت اولدی .

مصطفی عارف بن عبدالله مصطفی

شہریدر چالقندی زاده دیمکله معروفدر . عملری موالیدن وپدرلری قضاتنددر . کندی طاحونہ دوراندہ فکر دقیق ایله آسیاب آسا دائرہ اهل کمال اولوب اعتبار بربرابرار واختیار مرتخیر اخبار ایلک امنیه سیلہ کاتب زاده رئیس الاطبا محمد رفیع افندین تلذ وخط تعلیقہ هوس وخوش نویس انفس اولوب نور عثمانی جامعی طاقدہ اوج عدد لوحہ کبرالری آویختہ در . طریق اوزرہ از میر قاضیسی اولوب عزیزمتی اثناسزده مغنیساده (انتقال تراب ۱۱۸۵) تاریخندہ ارتحال مشق خانہ بقایلدی . سردقتر طریقت خفیہ ورہر حقیقت صفیہ توقاتی خواجه امین افندی قدس سرہ المتین جنابلردن تعلیم ذکر خفی و تفہیم ذکر خفی ایلشدر . طبیعت شعریه سی دخی وارددر . خط تعلیق ایله طغرا رسم ایلک ابتدا بونلرک اثر قلملریدر .

مصطفی عفتی بن محمد رفدی بن عبدالکریم سامعی

شہریدر . جدی قضاتدن بوسنوی الاصلدر . وپدری شامدن معزولاً وفات ایلدی . کندیلری خط تعلیق تدارکنده طور مش زاده احمد افندینک ذیل تعلیمنہ تشبث وتعلق ایدنلدندر . منبع الارشاد شیخ مراد حضر تدرندن اخذ طریقت صفوت معتاد ایلشدر . مدرس ایکن (جعل الجنة مٹواہ ۱۱۳۹) تاریخعی محرمنده وفات وپدری وجدی ایله ایوب ہامی مقابلندہ محل مخصوصدہ دیدہ دوز روز عرصات اولمشدر . بویت آثار اشعارندن منتخبدر :

چونقطہ محو وجود ایلدم دہان دہرک مثال موی تزارم میان میان دہرک

درویش مصطفی بن محمد

ایوبیدر . پدری موالیدن قرہ چلبی در . کندیلری خط تعلیقی طور مش زاده

احمد افندیبن تحقیق وبعد ازان کاتب زاده قاضی عسکر محمد رفیع افندیبن دخی تدقیق ایلمشدر . مدرسیندن اولوب طریق اوزره حلب و بروسه قضاارین ضبط ایلیوب وطنه رسیده اولدوقده (قضای ربانی ۱۱۷۴) تاریخی ربیع الاولنده ارتحال ایلدی . السنه ثلاثهده اشعاره قادر ، درویش ، نهاد اقرانی نادر ، عدیلی نایاب ، وجود مالی جناب ایلدی . موسیقیده دخی کمالی اسعد افندی تذکرهده ایراد ایدر . بونلردخی نامداش چالغندی زاده ایله پیرداشدر .

مصطفی رشید بن محمد سعید بن عبدالکریم بن مصطفی بن محمد چشمی

شهریدر . پدري چشمی زاده مکه مکرمه قاضیسی ایکن رحلت ایلدی . کندی خط تعلیق فندق زاده ابراهیم افندیبن صکره کاتب زاده قاضی عسکر محمد رفیع افندیبن تعلم ایلمشدر . طریق تدریسده دارالحدیث مدرسسی اولمقله رئیس المدرسین وقایع نویس دولت عثمانیه نصرت قرین اولدوقدن صکره وقایعدن ضعف مزاجی سببیه منعزل اولوب چند ایام مرورنده رجب شریفده رحلت و حصارده دفین تربت اولدینی انشتهلری ساح افندیبنک بو مصرعیله ضبط اولندی : (رشید چشمی زاده ایله مأوی مکان امین ۱۱۸۴) . خوش طبع شاعر ماهر معرفت مآثر ایلدی .

مصطفی جودت بن محمد بهجت

شهریدر . دفتری بهجت افندی زاده پدري جریده کبراده افاده اولمشدر . و کندیلری قلم شش خانهده فی الجمله پدرينه شرکت ایدوب لکن خط تعلیق سلیقه ایدوب دده زاده مشارالیه سید محمد افندیبن تمشقه عشق ایله تحصیل بهجت و تکمیل جودت ایلمشدر . استادینک مأذون رابعیدر . آندن ماعدا کاتکشی و تنک اندازی و سائر معارفده دخی اقراننک سرافرازیدر . وقت تبیضده سپاه کتابتندن منفصل ایلدی . « بیت »

باش خدایا بکمال کرم   حافظ او ز آفت هر کج رقم

(رضی الله عنه ۱۲۰۱) ربیعنده مقابله سواری خواجهمسی ایکن فجاءه رحلت و پدري یاننده دفن اولندی .

مصطفی بن یوسف

شهریدر . شیخ الاسلام محمد صالح افندینک همشیره مخدومہ لری عایشہ خانم بونلرک حبالہ بند ازدواج لری اولمشر . حسن خط تعلیقہ طرف افندینک تمشوق و تعلم ایله تحصیل و دقایق و حقایقن کوروب تکمیل ایلمشر . استادندن چندسال صکرہ مدرسین کرامدن ایکن رحلت ایلدی . ادرنه قیوسنده مدفوندر . مخدوم لری یوسف افندی دخی مذکوردر .

مصطفی میری

خوارزمیدر . عواد محمدک برادری و ایکسی دخی منلا علی سلطان شا کرد مهتری ایدی . سردار شروان عثمان پاشایه فتح شروانده انتساب و تیمار دفتر داری اولوب آنده وفات و یاخود داغستان غزاسنده شهید اولدی . قاسم علینک شا کردیدر دیدگری صحیح دکدر دیدیلر .

میر مصطفی

بغدادیدر . محمد قطبدن تحصیل کمال و کزیده خطاط صفوت مآل اولمشر .

سید مصطفی عازم

بروسیدر . اولاً خط قرآنی کردزاده ابراهیم افندینک تلذ و خط تعلیق ایرانی دخی طیبی افندیله رفاقت و شرکته سعی و تدارک و رسوم حروفله قناعت کار اولیوب نحو معنایه دخی صرف مقدور و تهالک ایله بضاعه و استطاعه پیدا ایلوب طبیعت شعریمسی تذکره سالماده مذکور و بویت دخی آنکدر :

موران خطک ملک سلیمان دکشمم   شهد لبکی لعل بدخشانه دکشمم

مصطفی عطری

شهریدر . بخوری زاده دیمکله شهرت داده در . خواننده داننده اولوب خط تعلیقده سیاهی احمد افندینک تبیض مسوده کوشش ایله خطاط فاخر شاعر ماهر نادر المعاصر اولمغه باخط هایون کدخدای اسرجیان اولمغه اول بایع البشر اولان

زمره نك ضبط و تدبير امور بنده دامن در میان ایلشیدی . رحلتنه بومصرعی تذکره
اسعدیهده تاریخ یازمشلردر : (بخوری زاده بویای بزم عدن ایده الله ۱۱۲۴) .

مصطفی لسانی

شهریدر . طورمش زاده احمد افندیك تعلیمیله خط تعلیقه تعلق و مشقیله
مشقت بارینی تحمل و تهالك و بو طریقله کمال تحصیل و تدارك ایلشیدی . شرعیات
و کاه قسمت کتابتارنده اولوب دائماً تحریرات ایله اشتغال و اهل کیف زمره سنك
مالك لسانی اولوب مضبوطالمقال ایدی . اشعاری بسط اولغین طی اولندی .

مصطفی

ویزه لیدر . روم ایلی قلمنده اشرف قضاتدن و خط تعلیقی طرف معروفدن
اخذ ایله دهاتدن عد اولمشدر . شهرت خوش نویسانهسی سبب استخدام و باعث
اکرام اولمشدر . تقریباً (خرامان کلزار ۱۱۵۰) تاریخنده رحلت و ادرنه قپوسنده
دفین تربت اولدی .

مصطفی نور

شهریدر . صحافدر . قاضی عسکر طرف افندیدن اقتباس انوار صفوت مدار
خط تعلیق ایدوب اندرون هایون سلطانییه استاد خط تعیین اولمشدر . جهت
محلولة ثلث و نسخ خواجهسی فوتندن بونلره سبب توجه و توجیه بودر که پادشاه
قدردان سلطان احمد خان علیه الرحمة والفران حضورینه جهتك محلولة اولدینی عرض
اولدقده استاد معمر امام جامع میر آخور امیر افندی اندرونده معلم غلمان ایکن آکا
کیمی رفیق ایدوب عدیل عد ایدلم بوجهت برتعلیق خواجهسنه توجیه اولنسون
دیدکده قاضی عسکر طرف افندیدن استفسار و آنلرک سوقیله بونلر معلم خط تعلیق
تعیین اولمشیدی . بونلرک محلولی نام داش ابوالقاسم خواجه راسم افندییه احسان
اولندی . القسه صاحب ترجمه نور مزبور شیخ نورالدین سنبلیدن انتساب طریقته
خلوتیه ایدن درویش نهاد، اهل کیف پاک اعتقاد، فارسی دان، خواجه عرفان ذات عالی شان
ایدی . (ترک کلفت ۱۱۵۰) تاریخنده رحلت ایلدی .

مصطفیٰ روحی

قرآنلقده ظهور و ادبیات و سائر لوازم شاعریت طریقہ مرور ادوب حسن خطی استانبولده استاذالکل صدر روم رئیس الاطباء عرب و عجم و روم کاتبزاده مولانا محمد رفیع افندی حضرت تدریدن تعلم و تمشق و طریق تدریسہ دخی حیاتی زاده افندیلرہ خدمت کتابتیری اثناسنده سالک اولوب قلبہ و قیصریہ ضبطندن صکرہ (مفخر ہنر ۱۱۷۵) اوائل شوالی تاریخندہ استانبولده بقایہ گذر ایلدی . طریقندہ شیخ نورالدین جانشینی شیخ سلیمانندن صکرہ توقادی خواجہ امینادن استفادہ و استفاضہ ایشدر .

سید مصطفیٰ شفا

علائیہ لیدر . ثلث ونسخی والخط مایقرأ، مرتبہ سی سعی ادوب اسکی اوطہلر قریندہ قریبی سید احمد افندی مسجدی امامی اولمشیدی . خط تعلیقی کاتب زاده قاضی عسکر محمد رفیع افندیندن استشفای استفاضہ ادوب بعدالاستخارہ مدینہ منورہیہ روانہ و سبب شہرتی اولان کتابت شفای شریف خدمتی مجاورتہ برسندہ رسیدہ حتام بولوب استاتبولہ قفول و ناظر دارالسعاده الحاج بشیر آغایہ دخول و شیخ الحرم مکتوبیلہ کتاب مزبوری ہدیہ طریقہ موصول ایلدی . مطلوبی طریق تدریس اولغلہ انالہ و تنفیس اولنوب بعدزمان دوریہ مناصبندن برینہ رغبت و قلبہ بی بعدالضبط قدس پایہ سیلہ مکرم و مبتلای صمم اولوب (شفای صفای تعلیق ۱۱۸۲) تاریخی شوالندہ رحلت ایلدی .

مصطفیٰ

سینوبی اولوب دارالفحول استانبولہ وصول و کتخدای صدراعظمی یکن محمد افندییہ امام اولوق تقریبیلہ قرق چشمہ قریندہ واقع سلیمان افندی مسجدی محلہ سنہ دخی مقتدای جماعت انام اولمشدر . خط تعلیقندہ فیضی حسین افندیندن تعلم ایلہ رسیدہ حسن وبہا و اذن و اجازتندن استفاضہ و استیفا ایشیدی . (استاد دستکبر ۱۱۶۰) تاریخندہ امر ارجعی ایلہ داربقایہ تسیر اولندی .

مصطفی

شهریدر . استانبولدن معزول کرده‌لی خلیل افندینک برادر زاده‌سی اولغله آنلرک حسن همتیله تحصیل کماله سعی و تشوق و خط تعلیقده دخی دده زاده سید محمد افندینک ذیل تعلیمنه تعلق و کرده‌لی ابراهیم سابق ایله معاً اجازت‌لری یازیلوب بین‌الاقران امتیاز و تفوق ایلشدر . طریق خیرالفریق تدریسه سالک بر معرفتلی وجود لطیف‌المسالک‌در . اناطولی افندیسنک خدمت‌تذکره‌سنده ایکن (استاد بشر مصطفی ۱۱۹۷) تاریخی شوالنده فوت اولدی .

مصطفی

بروسه‌ده پدیری اوزون چارشو حمامک صاحبی اولغله حامی زاده دینور . کندیلیری علوم و معارفه سعی و تدارک و تعلم خط تعلیق طیبی افندینک قلم تعلیمندن اخذ ایله هوسکار تهالک اولدی . قدر مشترک جهله لوازم کالدن حصه‌یاب بروجود نایابدر .

مقصود علی

دیار ترکی ترک سوی هنروران ایرانه میرانه روانه اولوب آنده سلطان علی شهیدین تمشق ایله واصل مقصود اولان استاد مشترکدر .

مهدی قولی الکاتب

میر محمد معزالدینک تلامذه مشاهیرندن بر شخص هنروردر .

نعمه‌الله

شهریدر . مکه مکرمه قاضی اولوب اثنای عزیمتده شامده قضای نجب [۱] ایدن ملقب عثمان افندینک حفیدیدر . حسن خط تعلیقی کاتب زاده عماد روم قاضی عسکر محمد رفیع افندی مرحومدن استفازه ایله تحقیقی معروفدر . (ع) «نعمه‌الله مقرون

[۱] « بقال قضی نجبه اذامات ، عهدسنه نذرکی لازم اولان موتی ادا ایلدی دیمک اولور » [قاموس ترجمه‌سی جلد ۴ صحیفه ۱۱۳۵]

بہ الحسد، نشیدہ سنجہ محمود الاقران اولق مرتبہ لرنده مکرم اولوب بعدالتدريس خدمات محاکم و صدراعظم و حرمین تفتیشگری اشتغالیلہ تکمیل طریق و غلطہ و مصر و مکہ مکرمہ قضا لرندن صکرہ استانبول پایہ سیلہ اردوی ہمایون قاضی اولوب اول خدمتہ رحلت ایلدی. (کیرہ فردوس الہہ نعمت ۱۱۸۶). سالم افندی تذکرہ شعراء کمال ایلہ وصف ایدر [۱].

نورالله نوری

تبریزیدر. استاد ایران زمین سید عمادالدینک شا کردانندن بر استاددر. خان عالی کهر عبیدالله ترکیبی خطریلہ قطعہ لری زیارت اولمشدر.

میرشیخ نورالدین ابن سلطان علی مشہدی

پدرندن تمشقایلہ تنویر ساز بزم هنرووران اقران خامہ کران اولدیغی مشہود ایران وتوراندر.

نازکی

تبریزیدر. حسن خطہ کمالی هنرووران تعلیق و بیان ایدر لر. لکن اسمی معلومیز اولمامشدر.

نامی

ایرانیدر. دولت علیہ عثمانیہ بہ طرف شاہان صفویہ ایرانندن سفارتلہ (نعم المباشرة ۱۱۳۴) تاریخی بین العیدین واقع اولان سور ہایون تبریکنہ مأموراً کلوب ادای خدمت ایلشیدی. مدت اقامتندہ کربک طبیعت شعریہ تحقیقی و کربک حسن خط تعلیقی ایلہ اظہار مہارت و عرض کمال و معرفت ایلشدر. خوش نویس زمان و مکانی و مسلم دیار ایرانی اولوب حق بوکہ بوبابده نام نامی و اسم سامی کندینہ منحصر اولدیغی مسلم اقرانی ایدی. اسمی مرتضی قولی خان اولدیغی واحوالی وقایع راشدادہ نویسندہ در.

[۱] کنارده : نعمت افندی — ایوب انصاری وفقی روزنامہ جیبی عبدالرحیمک اوغلی اولوب بیوز اون ایکی تاریخندہ دنیاہ کلدی. وفاتی شمنیدہ سوال اون ایکسندہ اولوب جامع حقیقہ مدفوندر.

نائل صحفی

بوایکی کلمه کتبه ایله قطعہ سی زیارت اولنوب قریباً مذکور سورہایون تاریخلرنده
تحریرینه دخی اشارت بولمشدرد. الحق روحانیلی برخط تعلیق ایدی. غالباً بروسهده
مصری شیخی نیازی قدس سره شیخی صحفی اولوق محتملدر. روح الله روحه.

نویسی

رومی بعده خوارزمه عزم ایدوب عبدالرحمن انیسینک اسلوب محبوب نامسلوبنی
تمشق و تمشقه تعشق ایدوب شام شریفه هجرت واول دیارک خوش نویسی اولمشیدی.
وظیفه جوالی ایله اول حوالی جامع امویده توطن ایلدی. حلیم شروانی نیک بونلری
هجونی عالی یازار. (ودیعه الجنان ۹۷۵) تاریخی حدودلرنده مرتکلدر.

نیکی

اصفهانیدر. مخلصیه معروفدر. خوش نویسی نستعلیق بوجود نفیس صاحب
تحقیق اولوب وظیفه شاهی ایله مکرم اولان شعرای دولت صفویهدن ایدی. پاکطبع
بسیار آثار اولوب مرتب دیوانی علی الدوام سلطان آبادی به چاردانک قلم ایله کتابت
ایدوب اول قلمک قامش یعنی جلی رفتارنده نیک آثار و نیکوکار و هر معرفتمه
خوش الی وار ایدی. بو بیت تذکره ایرانیهده مذکوردر:

مشوبسنک دلهای خویشتن مفرور که تیرآه من ازسنک خارهی گذرد

شیخ الاسلام ولی الدین بن مصطفی

شهریدر. جدی صولاق باشی وپدری دخی التمش درت صولاقلرده اوطنه
اختیاری اوجانک مرد پخته شهرت شعاری ایدی. کندیلری طورمش زاده احمد
افندیدن تحصیل حسن خط تعلیقه تعلق وتفوق ایلشیدی. بالخاصه قامش قلم تعبییر
اولنان جلی خطده یکانه بی بهانه ایدی. اورته جامع مقابلنده صدر اسبق داماد
ابراهیم پاشانک بنا واجرا ایلدیکی چشمه لری تاریخی ونوح افندی زاده صدر اعظم
علی پاشانک جامع جدیدی اتصالنده نیل وچشمه سنده وجامع حوالیله ایکی

با بلرنده واقع تاریخاری وسائر آثار قلمی وارد . بو تقریب ایله طریق تدریسه دخول ایدوب رفته رفته مخرج و وصول و غلطه و مصر و مکة مکرمه قاضیسی و اناطولی و روم ایلی صدری دخی اولمشیدی . عزلنده مغنیسیایه اجلا و بر سنه آنده ازوا ایلدکده اطلاق اولندی . (خوش نویس علما ۱۱۷۳) تاریخی جمادای ثانیه سننده فروه بیضای فتوایی سعادت خانهرینه ارسال ایله تشریف اولمشیدی . مزاجی شکسته خسته اولمغه حضور هایونده لایس اولمغه مانع اولمشیدی . (ظهور جلال ۱۱۷۵) تاریخی صفری اوائلنده بروسهیه نفی واجلا اولندی . بعد الاطلاق (مفتی الخطاط ۱۱۸۰) تاریخی ذی القعدة سی او اخرنده تکرار صدر فتواده قید حیاته قرار ایلدیکی بو بیت طاحزانه ایله ضبط اولمشیدی :

قلم تکررینه حسن خطله سالان بازارکه (بولدی و لیسین یتیمه فتوی ۱۱۸۰)

اون طقوز آی مدتدن صکره جمادی الاخره منتصفنده رحلت و شیخ مراد نقشبندی خانقاهنده اعداد ایلدیکی محل مستقلده دفین تربت اولدیغی : (موت رئیس العلماء الکرام ۱۱۸۲) ودخی (رحلت مرشد ۱۱۸۲) ترکیلری ایله تاریخ قلمشدر . شیخ مزبورک انتقالنده ابتدا جانشین مشیخت اولان علی اولدن اخذ نسبت ایلشدر . خیراتندن حرمین محترمینه ایلدیکی خدمات سنویه دن غیری سلطان بایزید جامعنده برکتخانه و سلوری قپوسی خارچنده برمسیره و چشمه و مصطفی پاشا خانقاهنده محفل کبیر وسائر آثاری وارد .

هدایة الله

اصفهانلی در . میر محمد معزالدیندن هدایت یاب تمشوق و خط تعلیق ذیلنه تعلق و بوروش و ورزش ایله هنروران ایرانه تفوق ایلشدر .

هبة الله

کاشانیدر . سلطان علی شهیدین تلذ ایله میان هنرورانده شهد معارفدن تلذ ایدوب کاشانه طلده هیبتلی بر استاد اولشدر .

سید یحیی توفیق بن ایوب بن رجب

شهریدر. جدی اشرف قضاة مصریہ دن و پدری مدرسین کرامدن ایکن قوت کرم اجل اولغله طی طریق فنا و واصل سر منزل بقا اولمشدر. جد مادر یاری عشاقی زاده شیخ الحرم صاحب الذیل شقایق السید ابراهیم حبیب افندی که بو طرفدن سلسله نسب یاری نقیب الاشراف سیرک زاده عبدالرحمن افندی به وسر جلقه طریقه عشاقیه اولان شیخ حسن حسام الدین عشاقی به پیوسته اولور که عشاقی زاده سید محمد افندی ترجمه سنده مصر حدر. کندیلری باتوفیق حق ابتدا عبدالله زاده محمد باقی افندی دن تمشق وبعد وفاته رئیس الاطباء شهر یاری استاد جهان عماد زمان کاتب زاده محمد رفیع افندی جناب لردن دخی نکت و مزایا تعلیمه تفوق ایلمشدر. تهذیب میر ابوالفتحده کندیلرله جامع ابوالفتحده شرکتمز وارددر. مدرس و یولیه سلانیک وشام ومکه قاضیسی اولوب حالا صدر روم ایلنده اللنجی سالنده (توفیق خدا ۱۲۰۱) تاریخنده موقرددر. شعر وانعامده رئیس و خصوصا خرده تعلیمده خوش نویس و آثار قلملری کویا بر سبحة لؤلؤی نفیسدر.

یولد اللؤلؤ المنثور منطقه وینظم الدر بالاقلام فی الکتب

بو بیت آبدار اول پا کیزه کفتار کدر :

ای جوی اشک بندن او سروک ایاغن اوب عرض ایله جوشش یم هجرانی سو بسو

شیخ الاسلام یحیی بن زکریا بن پیرام

شهریدر. شیخ الاسلام ابن شیخ الاسلامدر. والد ماجد لری دخی مذکوردر. حسن خطی آنلردن کورمشلرددر. حتی سید صبری بر قصیده مدیحه سنده حسن خطنه اشراب ایدوب بو بیتنی ایراد ایدر :

قلمتراش جلالی جبین دهمشته چین تراشه قلمی چشم نظمه مؤکاتدر

ویسی شیرین ادا دخی دیمشدر :

چینی دوانی شیشه قند نبات حسن چوپ نبات اول قلم واسطی تیار

طریقی اوزره صدر رومده و صدر فتواده دخی الا وقديثلث قاعده سنی اجرا و آخر

دفعانده اللي درت [۱] ياشنده ايکن عيذاضحاده عزم دارالسلام ايلکله بيرام ايلدي. رحلتنه برکلي افندي حفيدي عصمتي (في جنة علية ۱۰۵۳) کله لرني تاريخ ايلشدر. پدرلري جنبنده مدفوندر [۲] اوج دفعه ده مدت فتوالري اون طقوز سنه دن بر ايکي آي نقصاندر. آثارندن محسن قيصرينک فرائض منظومه سنه شرحي وقصيده برته تخميسي و مرتب ديواني و فتاوا سي واردرکه مشايخ اسلاميه دن بروسه لي محمد افنديک ترتيبدر. آثار خيره سندن مدرسه لري واردرکه : (دارالعلوم فيحي العدل منشها ۱۰۴۱) تاريخ اولشدر. دوحه مزده دخی ياد اولمشيدي .

سيد يحيي واقف بن سيد عبدالرحيم فائز بن محمد بن محمد

شهريدر. حسن خط تعلقي ابتدا جدمادريسي قاضي عسکر عبدالباقي عارف افنديدن بعده کندی پدري اسعد فائز افنديدن تمشق ايله خوش نويس اولمشدر. علوم نافعنه واقف بر ذات مجمع المعارفدر. سيد حسين وهي وکالت نامه سنده تحيفي افنديک وصفنده بونلره و عملرينه و پدرلرينه ايماء ديشدر :

مزايای کلامه کاشف آسا واقف اولشدر عجمي فائز اوله حائز تحسين خاقاني

(خورشيد ۱۱۲۰) تاريخنده شيخ الاسلام ابراده عبدالله افنديدن برخارج مدرسه سني قابل و حرکت خارج ايله مشاراليه عارف افنديک وصيته بناء بنا اولنان مدرسه سنده ابتدا [۳] بونلدر. ذيل نعياده جلي زاده افندي افاده ايلديکي اوزره پدري حاکم مصر اولدوقده بونلر دخی تقيبالاشراف قاهره اولشدر. استانبولده قسام عسکري دخی اولدي طريقي اوزره مخرجه نائل و حلب الشهبان منصبه واصل و استانبوله قافل اولوب

[۱] نسخه اصلده (۵۴) يازيلسي، مستسخك اثر خطاسيدر. طوغروسي (۸۴) در.

[۲] يحيي افندي ايله پدرينک و ديگر ذواتک قبرلري ۱۳۰۴ - سنه سي ربيع الاخرنده

تسوية طريق اناسنده هدم و مزار طاشلري - ديوارده ، ياخود قالدبرمده قولالائق اوزره -

پارچه پارچه ايديشدر . وقتيله - اعضاسندن بولنديم آثار مفيدة الجمننجه طبع ايتديريلن -

يحيي ديوانه يازديم مقدمه به يحيي افنديک و پدرينک و ديگر مدفونينک کتابه لرني درج ايتشدم که

- راجم احوال مشاهير ايله اشتغال و مشاراليهاتک نبرلريني تحري ايدم جک اولان - اخلافه

بوصورته عاجزانه خدمت ايلش اولديفمه قائم . م . ک

[۳] بوراده برکله نقصاندرکه «مدرس» اولسي محتملدر.

(نظر ۱۱۵۰) تاریخندہ اصابت عین الکمال ایله چندروز مرورندہ سفر آخرتہ راجل اولدی. طبع شعریلری موروث آباء واجدادی اولمغله بونلردخی ترتیب دیوان ایدنلردندر. بو بیت آندندر :

کلشن سرای طبعنه کلچین کام اولور   هب کلین محبتی واقف دیکن درست

میر یحیی بن یوسف اولیا بن نوح

شهریدر. صدراسبق نوح افندی زاده علی پاشانک برادر زاده سیدر. پدری اولیا افندی ادرنه دن معزولاً وفات ایلدی. حسن خط تعلیقی فندق زاده ابراهیم افندی بن تلمذ ایله تحقیقی طور میرانه و طرز عمادانه تدارکنه سبب اولمشدر. سلحشور شهریار ایکن یوز اللی تاریخندن صکره رحلت وجدی مراقندنه عزم جنت ایلدی .

یحیی فتاحی

نیشابوری سبک دیمکله ملقبدر که حدبندن کنایه در. ترکیده دخی الماجق دینور. «شبستان خیال» صاحبدر. شاهرخ شهزاده ابن سلطان تیمور زماننده فضل و کمال ایله معمور و حسن خط تعلیق ایله مشهور شاعر صاحب دیوان تألیفات ادبیه ایله برذات عالی شان ایلدی. (امیرالشعر ۸۵۲) تاریخنده دار فنادن راجل و حیات بقایه واصل اولدی. بو بیت آنک بر مقطعیدر :

کدای تست فتاحی مسکین   فحی عندالافران احتشای

شیخ سید یوسف نسیب دده ابن شیخ عمر

قنویدر. مصر قاهره شیخی سیاهی مصطفی دده دن اخذ طریقت ایلدی . قونیهدده بستان جلی افندی به قاری درس مشنوی اولمشدر . شام و سائر محله مشیختدن صکره ناجی دده افندی فوتنده استانبولده یکی قپو مولوی خانہ سی شیخی اولدینی سید حسین وهی مرحومک بوتاریخیله مضبوطدر : (هب قدومکله نسیب اسلامیان ایتدی سماع ۱۱۲۳) . تسلیک وارشاد و تدریس و تذکیر عباد اوزره اوتوز ایکی آی مقداری اشتغال ایدوب تفصیل حالی سفینه قیسده بیان کرده دده ثاقبدر. محرم الحرام نصفنده رحلت و خارج زاویهدده دفین تربت اولدی. ویتش

بیل مرورندہ قبری [۱] اوزرہ سقف مد اولمشدر. تبرکاً فقیرانہ بو تاریخ ایله تعمیرہ
وتعیہ قلندی :

چکدی قدم سید دیدم تاریخن اهل دلاره افتادہ چاه مزار اولدی نسیب یوسف ددهم ۱۱۲۶
خرده حسن خط تعلیقہ بر مرتبہده حسن ویرمشر ایدی کہ بر نظیری عماد
ذات الاوتاد اوله . کرسی و کرک اطوار ممدوحه و ملحوظه بالکلیه موجود جوری
وسامی و بلیکه عارف نیک نامی کم نام ایلمک بی ریب بروجود بی عیب ایدی . قوت
شعری مشهور و فضائل بامره ایله معمور اولوب بو بیت آنلرک دیوانندن زاده
طبیبندن نمونه دارد . رحمة الله .

فراغ کلدی بهار وچمن خیالندن کچلمدی خط عنبر شکن خیالندن

یوسف بن مصطفی بن یوسف

شهریدر . تاتار عبدالله افندی زاده محمد صالح افندینک همشیره زاده سیدر .
یوسف زاده دیمکله عریف و عشاقی زاده مذکور محمد صدرالدین افندینک دامادی
اولان وجود لطیفدر . خط تعلیقی پدردن تعلم و کاتب زاده قاضی عسکر محمد رفیع
افندی ایله دخی دقایق حسن خطی تکام و تفهم ایشدر . یولیه از میر و بروسه ایله
مکرم و استانبول قضاسی ایله دخی معتم اولدینی بو مصرعه مضبوطدر : (صدر
بو یوسفله یوسف زاده یوسف اولدی شاد ۱۱۷۸) بخاری الحدیث والطریقه معدن الفضل
بین اهل الحقیقه خواجه محمد امین توقاتی قدس سره دن اخذ نسبت برله متسلسل
طریقت اولمشدر . یتیم اوچ یاشنده ایکن (خیر اندیشه ۱۱۸۰) تاریخی رمضان
شریفی یکرمنجی کونی وفات وادرنه قپوسنده دیده دوز روز عرصات اولدی .

یاری

شیرازیدر . سلطان محمد خندان شا کردانندن اولوب یاری یاری ایله مفخر
هنروران ایران و استادینک مشفق یاری و مصاحب خندان صاحب اسراری ایدی .

[۱] نسخه اصلیهده (قبر) ك الته ۱۹۶ رقمی قونمشدر که وفاتندن یتیم بیل صکره
قبرینه سقف یا بیلمسی ۱۱۹۶ سنه صنف تصادف ابتدیکنی کوستر .

[دعا] اللهم انى تشوقت الى الجنة فاسرعنى على خط مستقيم الى فعل الخيرات واشفقت من النار فاشغلنى بذكرك عن الشهوات وانا مستعد الى الموت فبغض على اللذات وزهدت فى هذه الدنيا عن الفانيات فهون على المصيبات بالتعليق على التشريف بدخول الجنات والدرجات بجاء النبي حبيبك وآله صلى الله عليه وعليهم وسلم وبالكتاب المنزل وبالتون والقلم وهنا جف القلم بالرقم .

حمد الله لوليه الذى نشر علم العلم بالقلم وبشر اهله بالتعليم به ما لم يعلم وصلوات الله على النبي الامى الاعلم الذى ما خط فى القطر قط ومارقم وعظم شأنه بالكتاب المنزل وبالتون والقلم وختم عرق النبوة والشريعة به جف القلم والرقم وعلى آله واصحابه وكتاب الوحي من العرب والمعجم .

اثرذا حررت سلسلة الخطاطين عن نسخة جمعه استاذنا المرحوم المبرور بلواج الزمان سعد الدين سليمان العريف بابن المستقيم . يارب سهله على الصراط المستقيم واكرمه الله فى دار النعيم . قد وصل يوم السبت بين الصلاتين الى جوار رحمة مشتاقاً بقاء ربه الكريم فى الثانى والعشرين من شوال المعظم لسنة تاريخها (توكلت على الحى القيوم ١٢٠٢) متشبثاً بذيل عناية الله العليم بتاريخ (تثبت ١٢٠٢) مأموراً من طرف حفيد قطب الاوتاد الشيخ خواجه مراد الدمشقى ثم الابون مفتى دمشق صاحب الاثر الجليل السيد خليل بن السيد محمد بن السيد محمد مراد حفظه الله الجميل آمين بجاء النبي الامين .

حرره ابو المختار ابراهيم طاهر بن مصطفى بن ابراهيم بتاريخ (قرين الحيار ١٢٠٢) وقوبل بها لله الحمد والمنة .

خطا و صواب جدولی [*]

صواب	خطا	سطر	صفحہ
صدر	صور	۵	۲۳
مؤداسنجہ	مؤداسنجہ	۱۷	۲۴
ماعدہ	ماعدہ	۳	۲۷
پیرامیدن	پیرامیدن	۲۱	۳۵
[۱] نسخہ	نسخہ	۲۴	۴۲
اقلامدہ	قلامدہ	۱۱	۴۳
اجازت	اجارت	۹	۴۸
بی زبانی	بی زنی	۱۴	۵۱
روشنا ایہ	روشنا	۹	۷۸
یاقوتانہ دہ	یاقوتادہ	۱۰	۸۱
وزارتہ	وزراتہ	۱۲	۹۱
رہودن	رہودن	۵	۹۹
نجیبا	نجیبا	۱۷	۹۹
صرغ	صرغ	۶	۱۰۱
تعمیہ	تعمیہ	۲۶	۱۰۱
ابن نباہ	ابن نباہ	۵	۱۲۳
ابراہیم خان زادہ	ایران خان زادہ	۵	۱۲۴
اساتذہ	استاذہ	۸	۱۲۴
انستدہ	انستدن	۱۸	۱۳۰
خواجہ	خواخہ	۷	۱۳۳
قربندہ	پرہندہ	۸	۱۳۶
شافیہ	شافیہ	۱۰	۱۳۹
الجایتو	الجانبو	۷	۱۴۳
کناردہ	کنادہ	۲۱	۱۴۴
مینابی	مدیابی	۱۸	۱۵۱
جوبان	جوبا	۱۶	۱۵۲

[۵] خطانک قسم اعظمی ، حرف و نقطہ و کلمہ لکھن میں طبعہ تمامہ چھپا مسندن .

منبعشدر .

صواب	خطا	سطر	صفحہ
پاشا	پاشا	۵	۱۸۹
ارزن روم	ارزن روم	۳	۱۹۱
جلیلہ لرینی	جلیلہ لرینی	۱۳	۱۹۲
ردوسجق	ردوسجق	۱۸	۱۹۳
یورک حسن پاشا	یورک حسن پاشا	۱	۱۹۴
سید	سید	۱۲	۱۹۹
سینہ	سینہ	۱۶	۱۰۸
پیش	پیش	۲	۲۲۳
موجوددر	موجوددر	۴	۲۳۵
میرزا	میرزا	۱۸	۲۳۶
خطاط	خطاط	۶	۲۴۱
نجوم زاہرہ	نجوم ظاہرہ	۱۶	۲۴۷
میر عبدالرحمن بن محمد رامی پاشا	میر عبدالرحمن محمد رامی پاشا	۱۲	۲۵۱
الاستاذہ	الاستاذہ	۱۸	۲۵۱
شرعیہ سندن	شرعیہ سندن	۲	۲۵۶
استعداد	استعداد	۵	۲۵۹
پدرلری	پدرلری	۱	۲۶۸
امیر افندیبن	امیر افندیبن	۱۰	۲۷۰
پیند	پیند	۱۶	۲۷۰
بالماسبہ	بالماسبہ	۳	۲۷۱
تیمورجی	تیمورجی	۲	۲۷۴
سرفو عاتہ دک	سرفو عاتہ دک	۹	۲۷۴
منلاجامی	منلاجامی	۹	۲۷۴
جائل	جائل	۷	۲۷۶
سرینک	سرینک	۱۱	۲۷۸
فائق الاقران	فائق الاقران	۹	۲۸۰
قوجہ مصطفی پاشا	قوجہ مصطفی	۶	۲۸۱
فت	فت	۸	۲۸۲
خلجان	خلجان	۱۷	۲۸۲
اندک	اندک	۱۱	۲۸۵
عبدالله	عبدالله	۱	۲۸۹
ویونک اعلیٰ	ویونک اعلیٰ	۲۰	۲۸۹
چرنی	چرنی	۴	۲۹۱

صواب	خطا	سطر	صفیحه
دربان	دربان	۲۰	۲۹۲
پیفا	پیفا	۲	۲۹۵
ترجمہ سی جلد	ترجمہ سی	۲۶	۳۰۴
آلشدر	آلشد	۲۱	۳۱۲
بتیمہ دہ	تیمہ دہ	۱	۳۱۹
انشتہ زادہ	انشہ زادہ	۳	۳۲۱
سفر بندہ	سفر ندہ	۹	۳۲۲
ایکسندہ	ایکسندہ	۱۲	۳۲۴
مکتوبی	مکتوبی	۱۸	۳۲۵
ریحانی	ریحانی	۱۴	۳۲۶
آتابتربلہ	کتابتربلہ	۱۷	۳۳۲
شہرتی	شہرتی	۱	۳۳۵
وسائر	وسائر وسائر	۱۰	۳۳۵
آلہ	آلہ	۲۰	۳۳۶
صدر	صد	۱۰	۳۴۷
نبی	نبی	۵	۳۶۴
معناسنہ در	معناسیدر	۲۵	۳۷۹
یشم	یشم	۱۸	۳۸۲
وزارتلہ	وزراتلہ	۲۰	۳۹۱
عرقہ جی	عرقہ جی	۴	۳۹۱
قبور	قبول	۱۴	۳۹۶
نجوم زاہرہ	نجوم زاہرہ	۲	۴۰۴
سیاہی	سدیاهی	۱۷	۴۰۴
خواجہ اسحق	خواجہ اسحق	۲۱	۴۲۳
قیمہ سندہ	تیمہ سندہ	۱	۴۲۷
ربہ	زہ	۲	۴۲۸
اخلافنہ	احلافنہ	۱۵	۴۳۴
انہای	انہای	۶	۴۳۵
تذکرۃ الحکما	تذکرۃ الحکما	۹	۴۳۸
شہنشاہ	شہشاہ	۱	۴۳۸
وضعنہ	وصفنہ	۱۰	۴۳۹
غازی	غازی	۱	۴۳۹
یاقوت	یاخود	۲۲	۴۴۰
بازار	بارار	۹	۴۴۰

صواب	خطا	سطر	صفحه
تعليقياتده	تعليقياتده	۴	۴۴۵
الكتاب	الكتاب	۹	۴۴۵
صاتيپور	صاتيپور	۸	۴۷۶
وزارتله	وزارتله	۱۶	۴۷۶
چراغ	چراغ	۱۶	۴۷۶
بچاقلر	بچاقلر	۸	۴۹۵
اجازتي	اجازتي	۱۳	۴۹۹
زبي	زبي	۱۳	۴۹۹
تثبت	تثبت	۶	۵۱۰
کالی	کالی	۱۱	۵۱۲
اطائيله	اطائيله	۱۲	۵۳۰
امام جامع	امير جامع	۲۳	۵۳۰
رجبنده	رجنده	۱۸	۵۳۱
حسن	حسين	۹	۵۳۲
حسن	حسن	۱۰	۵۳۲
تعمير کاپسندده	تعمير کاپسندده	۴	۵۴۱
تعميه ليدر	تعميه ليدر	۲۷	۵۴۷
ظهوري	ظهوي	۲۷	۵۴۷
رواني	روني	۲۱	۵۶۰
تکميل	تکيل	۱۱	۵۶۴
حيزرانيه	حيزرانيه	۵	۵۷۰
بهزار	بهزاد	۱۱	۵۷۱
ياقوت	ياوت	۵	۵۷۷
بوآبانه	بوآانه	۱۴	۵۸۲
ياقوتآهده	ياقوتآده	۱۳	۵۸۵
رزق	رق	۱۵	۶۰۲
منفد	منفد	۱۹	۶۰۵
مايعول	ماه	۲	۶۱۴
اعجاب	اعجاب	۶	۶۱۵
اهل	هل	۲۱	۶۱۵
خط	خط	۱۰	۶۱۹
مفتيسا	مفتيسا	۲۴	۶۲۳
مغزولا	مغزولا	۱۹	۶۴۱

غلطه	غلط	۱۴	۶۴۶
برنو	برو	۹	۶۵۸
[۱]	[۴]	۲۳	۶۵۹
جلوتیه	جلوتیه	۱	۶۶۰
عطائی	عطائی	۹	۶۶۶
عرفی شیرازی بی	عرفی شیرازی	۱۳	۶۶۶
تاریخ	تار	۲۲	۶۷۲
وادی	وای	۳	۶۷۲
ارغوندن	ارغوندن	۱۸	۶۸۲
نقابه	نقابه	۲۱	۶۸۲
بنام	نام	۲۰	۶۸۴
عماد حسینی	عماد حسینی	۲۵	۶۹۰
بی بهانه	بی بهانه	۱۲	۶۹۸
دل مضیده ده	دل معینده ده	۱۸	۷۰۳
زمانا	زمانا	۳	۷۰۹
عبدالعزیز	عبدالعزیز	۱۳	۷۰۹
تذکره سالمیه	تذکره سالمیه	۱۴	۷۱۰
عمادانه	عمادانه	۱	۷۱۶
محضرائی	محضرائی	۷	۷۱۷
قابلیت اصلیه لری رونمای	قابلیت اصلیه لری قابلیت اصلیه لری رونمای	۹	۷۱۷
الاکلیه	الاکلیه	۲۰	۷۲۱
آثاریده	آثارنده	۳	۷۲۲
محمد	محمد سرور	۱۲	۷۲۳
سرورستانیدر	ستانیدر	۱۳	۷۲۳
استفاضه	استفاضه	۱	۷۲۹
شایان	سه ایان	۱۷	۷۳۲
میمنتی	میمنتی	۹	۷۳۵
نویس	ویس	۲۳	۷۳۸
محبی	محبی	۱	۷۳۹
اخوانمز	اه وانمز	۱۱	۷۴۱
استانبوله	استانبوله	۱۴	۷۴۷
القانیات	القانیات	۳	۷۵۶